Digitized by the Internet Archive
in 2025

https://archive.org/details/populariacarmina0000arno

CAROLO PASSOVIO

PATRI

SACRUM

A. PASSOW

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΕΚΔΟΤΕΣ

Ν. ΝΙΚΑΣ
ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗ 1

Χ. ΣΠΑΝΟΣ
ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 23

ΑΘΗΝΑ 1958

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΡΩΜΑΪΚΑ.

POPVLARIA CARMINA

GRAECIAE RECENTIORIS

EDIDIT

ARNOLDVS PASSOW.

GRADUATE THEOLOGICAL UNION
LIBRARY
1962

ATHENIS

APVD CAROLVM WILBERG.

LIPSIAE IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI.

MDCCCLX.

PA
5285
P26P
1860a

Ἔλεγχος ἀριθμοῦ τῶν ἀντιτύπων.

LIPSIAE TYPIS B. G. TEVBNERI.

PRAEFATIO.

Cum ante hos tres annos Henrici Ulrichi carissimi soceri quae in Graecia olim collegerat carmina popularia, ut in lucem ederem, a posteris eius mihi mandarentur, Ulrichi propositum, quod ne conficeret praematura mors obstitit, secundum illius consilium peragere plurimum mea intererat. Ille autem non solum singula ea carmina, quae in itineribus sive ab amicis acceperat sive ipse audiverat, sed omnia passim et separatim prodita in unum corpus redigere in animo habuit. Munus igitur me suscepisse intelligo cum per se grave tum eo difficilius, quod Graeciam ipsam adire propter temporum iniquitatem non licuit, sed omnem operam et laborem consumpsi, ut penso aliquatenus satisfacerem. Iam igitur Graecis ipsis spero gratissimum fore carminum numerum quantum fieri potest maximum plene collectum habere, idque eo magis quod ex his carminibus patet ad hanc usque aetatem Graeciae cives linguam servasse minus quam exspectaveris corruptam simulque multa maiorum instituta integra mansisse tristissimis illis temporibus, quibus barbari et evertere libertatem et religionem Graecorum profligare studuerint. Neque minus hic liber omnibus eis negligendus videtur, qui artis grammaticae et linguarum comparandarum studiis dediti cognoscere cupiunt, qua ratione lingua Graeca inde ex aevo Homerico usque ad nostram aetatem transformata atque immutata sit. Graecorum enim recentiorum cum viri eruditi summam sibi esse laudem suo iure arbitrentur et verba barbara ex libris amovere et sermonem quam maxime in pristinum restituere, ex nostris carminibus multo accuratius iudicare licet, quantum discrimen sit inter recentiorum veterumque Graecorum linguam. Quin etiam antiquitatum investigatores haud pauca in his popularibus carminibus reperient satis

90832

digna, quae respiciant, velut quod Charontem, fluminum arborumque numina, Parcam adhuc Graecis pro daemonibus venerari mos est. Sed multo magis miraberis, quod caeci rhapsodi vicos peragrantes, quales ante triginta fere saecula Ulixis fata et Achillis certamina canebant, etiamnunc festis diebus populum epicis carminibus delectare solent. Clephtarum igitur res gestae, qui praefectis Turcicis per multos annos mira fortitudine restiterunt, his hominibus non minus dignae videntur, quas carminibus celebrent, quam illis Agamemnonis Achivorumque magna facinora.

At quo magis diversa ei sequentur, quos librum nostrum inspecturos spero, eo difficilius mihi est omnibus satisfacere. Carmina autem popularia quamquam omnia, quae prelum reliquerunt, huic collectioni inserere valde studebam, tamen nonnulla per ephemerides Graecas dissipata vereor ne praetermiserim; eas enim adire potuimus neque ipse neque amici in Graecia. Tum multa adieci antea nondum promulgata. Viris igitur optime de libro meo meritis, quibus haec carmina debeo, inprimis Thierschio, Kindio, Lycurgo, Conzio gratias ago quam maximas. Non edita autem carmina haec in manibus erant:

1. Carmina popularia quae olim in Graecia collegerat H. Ulrichus. U.
2. Carmina quae a Th. Kindio accepi, cui viro me plurimum debere libentissimo animo confiteor. K.
3. Carmina quae ab A. Lycurgo, A. Conzio aliisque viris mihi amicissimis accepi.
4. Carmina quaedam quae Schinae manu conscripta a Thierschio mihi permissa sunt. *Σχ.*
5. Sammling a Poesier *τοῦ πανοσιωτάτου κυρίου Βεργήραν.* Ex hoc libello manuscripto, qui proprius est societatis Asianae Lipsiensis, disticha potissimum in collectionem meam recepi, quia carminum quae in eo continentur pleraque non popularia esse iudico. B.

Praeterea his usus sum libris:

1. Fauriel Chants populaires de la Grèce moderne Par. 1824. 2 voll. — In linguam Germanicam hunc librum transtulit Mueller. Lips. 1825. 2 voll. — Delectum autem carmi-

num a Fauriel editorum fecerunt: Schmidt Phiseldek Auswahl Neugriechischer Volkspoesieen in Deutsche Dichtungen umgebildet. Braunschweig 1827. Quo in libro carmen Graecum invenis ex Campania a Wittio viro doctissimo deportatum primumque editum in ephemeride Hamburgensi, Boersenhalle No. 28. 35. — Sanders Neugriechische Volks- und Freiheitslieder ins Deutsche übersetzt. Gruenberg und Leipzig 1842. — Firmenich *Τραγούδια Ρωμαϊκά* Berlin 1840. — *Ἄσματα διαφόρων ποιητῶν ἐν Ναυπλίῳ* 1835. — *Ἀνθολογία ἤτοι συλλογὴ ἀσμάτων δαπάνῃ Ν. Ἀγγελίδου Ἀθήν.* 1856. — Possart Neugriech. Gram. p. 309 sqq. — Luedemann Lehrbuch der Neugriech. Sprache. Leipzig 1826. — F.

2. Tommaseo Canti popolari Venet. 1842. Greci vol. IV. T.
3. *Σπυρ. Ζαμπέλιος Ἄσματα δημοτικὰ τῆς Ἑλλάδος. Κερκύρ.* 1852. Z.
4. D. Sanders das Volksleben der Neugriechen. Manheim 1844. S.
5. *Γ. Εὐλάμπιος ὁ Ἀμάραντος ἤτοι τὰ Πρόδα τῆς ἀναγεννηθείσης Ἑλλάδος. Πετρουπόλ.* 1843.
6. Th. Kind: a. Eunomia vol. III. Grimma 1827. b. Neugriechische Poesieen. Leipzig 1833. c. Anthologie Leipzig 1844. d. Neugriech. Volkslieder Leipzig. 1849. K.
7. Iken Eunomia vol. I et II. Multa insunt carmina, quae non popularia sunt.
8. M. de Marcellus Chants du peuple en Grèce Par. 1851. 2 voll. Plura carmina omisi, quae popularia esse nego. M.
9. *Πανδώρα ἐφημερὶς τῆς Ἑλλάδος. Ἀθήν.*
10. *Φιλολογικὸς συνέκδημος.* 1849.
11. L. Ross: a. Reisen auf den Griech. Inseln des Aegaeischen Meeres. 3 voll. 1840. b. Wanderungen.
12. Complura carmina quae dispersa inveni in libris velut. *Χρονογραφία τῆς Ἠπείρου* 2 voll. *Ἀθήν.* 1856. — *Χριστόφορος Περραιβὸς Ἱστορία τοῦ Σουλίου καὶ Πάργας. Ἀθήν.*, 1857. — Pashley Travels in Creta. 2 voll.

Qua copia carminum popularium collata iam primum in cer-

tum ordinem omnia redigenda erant; quod ita fieri potuit, ut ex rebus, quae tractantur, aut ex regionibus, quarum sermone concepta sunt, singula carmina digererentur. Quamquam autem multis vereor ne altera distributio praestare videatur, tamen ab ea, qua hujusmodi collectiones institui solent, ratione discessi, quod parum certum sive prorsus ignotum est, quibus locis permulta carmina confecta sint. Praeterea quia carmina, quae de rebus agunt sive a latronibus sive in bellis contra Turcos gestis, fere omnia ex Graecia continenti, amatoria vero pleraque ex insulis orta sunt, haud pauca carmina, etiamsi regiones respicis, iustum locum tenent. Commodum vero, quod ex mea capies dispositione, in eo positum est, quod ex carminibus clephticis conspectum habes rerum ab anno 1690 usque ad annum 1840 deinceps gestarum. Sed quia fieri non potuit, ut omnium clephtarum, qui in carminibus nostris occurrebant, aetatem definirem, in compluribus autem ne ullius quidem nominis mentio facta est, omnia carmina clephtica in duos ordines divisi; alter enim ordo ea continet, in quibus agitur de clephtis, quorum aetatem destinare licuit, alter quorum de tempore certi quidquam constitui non potuit. Nec levioris momenti esse opinor, quod ea carmina sese excipiunt, quae res quidem easdem sed aut dialecto diversa aut vario modo tractant. Extremam denique operis partem disticha implent disposita secundum litterarum ordinem primi cuiusque verbi. Cantiuncularum istarum innumerabiles et exstare et cotidie etiamnunc fieri nemo mirabitur; Graeci enim quamque occasionem arripiunt, qua versibus illis subito fusis animi sensus exprimant.

Sed etiam altera nobis dubitatio iniecta est, quam expedire cum ipsis Graecis tum vero homini alienigenae haud parvam molestiam affert. Nam cum carmina nostra litteris non consignata in ore populi versarentur, alius editorum alia usus est orthographia. Quin nonnulli tam negligenter eam custodiverunt, ut in eodem carmine idem verbum diverso modo scriberent; nullus autem editor huius rei maiorem curam adhibuit. Quid igitur? quamquam naturam et proprietatem cuiusque dialecti servare summo opere studebam, tamen certam scribendi rationem ingredi et volui et debui. Et quidem pauperes illos carminum poetas aut omnino

artis scribendi imperitos esse aut falsissime scribere vix opus est, quod commemorem. Ulricho autem quominus ubique obsequerer, id maxime obstabat, quod carminibus in itineribus subito conscriptis ille de scribendi ratione minus cogitaverat. Itaque unum quod sequerer reliquum fuit. Vi enim et origine verborum constituta, quae quomodo scriberentur dubia erant, ubi de Graeco flectenda erant, antiqui sermonis legibus parui, ubi de lingua barbara, ipse certas leges observandas mihi praescripsi. Sed sunt praeterea quaedam linguae vulgari recentiorum Graecorum propria, quae temere neglecta sunt a prioribus editoribus. Ceterum ne cui videar licentius egisse, legum illarum gravissimas paucis iam complectar.

Longissime a veterum discedit usus litterarum, quibus aspiratur sive durius ut ϑ φ χ, sive lenius ut β γ δ. Primum enim ubi duae litterae tenues sese excipiunt, priori consonanti aspiratur (κλέφτης etc.); deinde post ν̅ semper scribendum τ̅ pro δ̅ exceptis nominibus propriis, quod mediae quae dicitur post ν̅ aspiratio non adiicitur (ἄντρας = ἄνδρας), post μ̅ autem π pro β̅ (μπαίνω = ἐμβαίνω) et post σ̅ plerumque τ̅ pro ϑ̅ (στολίστην = ἐστολίσϑην). Denique cum litterae β et δ semper spirantes sint Graecis recentioribus, loco Germanicarum sive Italicarum litterarum b̅ et d̅, quibus in verbis barbaris aspiratio etiam apud Graecos detracta est, scripsi μ̅π̅ et ν̅τ̅ (μπάντα = banda. μπόμπα = bomba).

Discrimine non servato inter syllabas breves et longas Graeci recentiores omnes vocales semper fere in pronuntiatione producunt, ita ut etiam duplices consonantes removeant. Propterea cum in verbis peregrinis loco duplicium consonantes simplices posui (σαΐτα = sagitta), tum ubi in dubio relictum erat, utrum brevis an longa vocalis praestaret, hanc recepi (verba in ω̅ν̅ω̅).

Pro vocali ι̅, quae sequente altera vocali locum semivocalis tenet, initio verborum scriptum est γ̅ι̅ (Γιάνης, γιατρεύω); ε autem mutatum est in ι̅, ubi cum sequenti vocali quasi in unam syllabam coaluit (Θιὸς = Θεός).

Consonantem σ̅ in verbis Turcicis, ubi pronuntiatur ut Francogallorum ch, nunquam duplicavi (πασᾶς): ν̅ cum sequente σ̅ semper scribendum ψ̅.

Τσ rectius scribi quam τξ putavi, quod τσ in verbis Turcicis ortum est ex dj s. tch (cfr. ς = ch), in Italicis ex gi, ci, sc; de verbis Graecis iudicavit Corais (*Πλούτ.* 3) praestare τσ quam τξ scribere:

Aphaeresis verborum in sermone vulgari recentiorum Graecorum multo extensior est quam apud veteres. Primum enim omnes fere praepositiones, quarum prima syllaba vocalis est sive diphthongus, eam amittunt. Sic ς sequente articulo pro εἰς in usu vulgari est legiturque εἰς τὸ tam raro, ut haud sciam an pro εἰς τὸ corrigendum sit μὲς ςτὸ; quod textu recepi sensu non refragante. Propterea saepius καὶ στὸ emendavi ex κ' εἰς τὸ et σε (h. e. εἰσὲ) pro εἰς cum Zampelio scripsi, ubi articulus abfuit. Quod de εἰς praescripsi, idem valet de praepositionibus ἐν (μπαίνω, μπροστὰ) et ἐξ (ξάκουστος, ξώδερμος), praepositio vero ἀπὸ apocope (ὀπ') affici solet, rarius aphaeresi. Deinde permulta habes substantiva particulas verba, quorum syllabae minutae sunt, ut μάτι = ὀμμάτι, μέρα = ἡμέρα, δὲν = οὐδέν, σὰν = ὡς ἄν, πές πῶ = εἰπῶ, πίσω = ὀπίσω, λίγος = ὀλίγος, διῶ = ἰδῶ, δγῇς = ἰδῇς (cfr. βγαίνω = ἐκβαίνω). Prae ceteris autem omnes fere voces, quae ex η ι υ ει incipiunt, primam vocalem amittunt. Quorum verborum aphaeresis cum in usu vulgari sit, ita ut homines de plebe vix quidquam omissum esse suspicentur, supervacaneum nobis visum est notam aphaereseos apponere, etiamsi nonnunquam totum verbum integrum reperitur. Denique verba quaedam ex more veterum cum antecedente particula in unum confunduntur, ut νἄμουν = νὰ ἤμουν, ποὖσαι = ποῦ εἶσαι, πὤχεις s. ποὔχεις = ποῦ ἔχεις.

Circumflexum pro acuto accentu omnibus in vocibus restitui ex veterum praescripto, quarum syllaba penultima producta, ultima vero brevis est velut in terminationibus οῦλα et οῦλι, οῦνι, οῦκι.

Sed de his rebus satis. Variae lectiones singulis carminibus additae sunt textu ita constituto, ut Ulrichum et Graecos editores optimos duces secutus plerumque eorum lectiones reciperem; emendationes iis tantum locis feci, quibus res ipsa postulare videbatur.

Reliquum est, ut pauca de indice verborum dicam, in quo

non solum peculiarem vim eorum verborum interpretatus sum, quae veteribus non usitata fuerunt, sed etiam fontem apposui et originem, ubi fieri potuit. In his enim carminibus permulta occurrunt verba tum barbara tum Graeca mediae aetatis, quae ipsis Graecis non intelliguntur, nedum hominibus externis, quia sermo urbanus multum differt a plebis. Quamquam autem hac de re difficillima complures viros eruditos consului velut A. Lycurgum et Christum Papadopulum, qui inscium me animo paratissimo instruxerunt, tamen vocabulorum quorundam sive vis sive etymon plane obscura manserunt.

Ex his omnibus quamquam apparet gravissimi momenti esse editori carminum popularium Graeciae recentioris ipsam hanc terram non solum adire sed etiam permigrare, ut linguam moresque populi cognoscat, tamen adiuvantibus viris harum rerum peritissimis summo studio et diligentia enixus sum, ut compensarem, quae desiderarentur. Quodsi haec opera probabitur viris doctis et ipsa editio grata erit Graecis et accepta, non frustra laborem suscepisse mihi videbor. Si quid a me alicubi peccatum fuerit, quod in rebus tam difficilibus facile fieri potuit, id ut mihi condonetur, vehementer rogo.

Dabam Magdeburgi
mense Februario CIↃICCCCLX.

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΡΩΜΑΙΚΑ.

I. ΚΛΕΦΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ.
II. ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ.
III. ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΟΙΚΙΑΚΑ.
IV. Ο ΧΑΡΟΣ.
V. ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΠΛΑΣΤΑ.
VI. ΒΛΑΧΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ.
VII. ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΕΡΩΤΙΚΑ.
VIII. ΔΙΣΤΙΧΑ.

I.

ΚΛΕΦΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ.

CARMINA CLEPHTICA CERTI AEVI.

I.

Ο ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΗΛΙΟΝΗΣ.

Faur. I, 3. Ζαμπ. 622, 34. Σχιν. Gramm. 171.

1700—1710.

ΗΠΕΙΡΟΣ.

Τρία πουλάκια κάθουνταν στὴν ῥάχη στὸ λημέρι·
Τὄνα τηράει τὸν Ἁρμυρὸ, τἄλλο κατὰ τὸν Βάλτο,
Τὸ τρίτο, τὸ καλήτερο μυριολογάει καὶ λέγει·
„Κυριέ μου τί νὰ γίνηκεν ὁ Χρῆστος ὁ Μηλιόνης;
Μηδὲ στὸν Βάλτο φάνηκε, μηδὲ στὴν Κρυαβρύσι.“ —
„Μᾶς εἶπαν πέρα πέρασε κ᾽ ἐμπῆκε μὲς στὴν Ἄρτα
Κ᾽ ἐπῆρε σκλάβο τὸν καντῆ, ἐπῆρε καὶ τσ᾽ ἀγάδες.
Κι᾽ ὁ μουσελίμης τ᾽ ἄκουσε, βαρυὰ τοῦ κακοφάνη·
Τὸν Μαυρομμάτην ἔκραξε καὶ τὸν Μουχτὰρ Κλεισούρα·
Ἐσεῖς ἂν θέλετε ψωμὶ, ἂν θέλετε πρωτάτα,
Τὸν Χρῆστον νὰ σκοτώσετε, τὸν καπετὰν Μηλιόνη.
Ἐτσὶ προστάζ᾽ ὁ βασιλιὰς καὶ μὤστειλε φερμάνι. —
Παρασκευὴ ξημέρωνε — ποτὲ νὰ μ᾽ εἶχε φέξη —
Κι᾽ ὁ σουλεϊμάνης στάλθηκε νὰ πάγη νὰ τὸν εὕρη.
Στὸν Ἁρμυρὸ τὸν ἔφτασε κι᾽ ὡς φίλοι φιληθῆκαν·
Ὁλονυχτὴς ἐπίνανε, ὅσο νὰ ξημερώσῃ·
Κι᾽ ὅταν ἐφέξῃ ἡ αὐγὴ, πέρασαν στὰ λημέρια,
Κι᾽ ὁ σουλεϊμάνης φώναξε τοῦ καπετὰν Μηλιόνη·
Χρῆστο σὲ θέλ᾽ ὁ βασιλιὰς, σὲ θέλουν κ᾽ οἱ ἀγάδες.
Ὅσο ᾽ν᾽ ὁ Χρῆστος ζωντανὸς, Τοῦρκο δὲν προσκυνάει·
Μὲ τὸ τουφέκι τρέξανε ὅνας νὰ φάῃ τὸν ἄλλο·
Φωτιὰ ἐδῶσαν στὴ φωτιὰ, πέφτουν κ᾽ οἱ δυὸ στὸν τόπο.“ —

3. *λέει* Z. Σ. 4. *Τί ἐγίν.* F. Σ. 5. *Οὐδὲ-οὐδὲ* F. Σ. 6. *κ᾽ ἐπῆγε πρὸς τὴν* F. Σ. 7. *μαζὶ μὲ δυὸ* F. Σ. 12. *Τοῦτο —* F. Σ. *ἔστειλε* id. 14. *βάλθηκε νὰ πάῃ νὰ τόνε φέρῃ* Z. 17. *Κι᾽ ὁπόταν κ᾽ ἐπῆγαν* Z. 21. *ἕνας πρὸς* F. Σ. 22. *κ᾽ ἔπεσαν εἰς τὸν* F. Σ.

II.

Ο ΜΠΟΥΚΟΒΑΛΑΣ.

Ζαμπ. 621, 37. T. 77.

1715.

ΗΠΕΙΡΟΣ. ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Τί χτύπος εἶν' ποῦ γίνεται καὶ βροντᾳριὰ μεγάλη;
Πολλὰ τουφέκια πέφτουνε καὶ ςτὰ βουνὰ βροντοῦνε·
Μήνα σὲ γάμο πέφτουνε; μήνα σὲ πανηγύρι;
Οὔτε σὲ γάμο πέφτουνε, οὔτε σὲ πανηγύρι·
Ὁ Μπουκοβάλας πολεμᾷ μ' ὀχτὼ, μ' ἐννιὰ χιλιάδες.
Κι' ὁ Μπουκοβάλας φώναξεν ἀπὸ ψηλὴ ῥαχοῦλα·
„Πάψτε παιδιὰ τὸν πόλεμο, πάψτε καὶ τὰ τουφέκια,
Νὰ κατακάτσ' ὁ κονιορτὸς, νὰ μετρηθοῦν τ' ἀσκέρια.“ —
Μετροῦντ' οἱ Τοῦρκοι τρεῖς φοραῖς καὶ λείπουν δυὸ χιλιάδες.
Μετροῦνται κ' οἱ ἁρματωλοὶ καὶ λείπουν ἑβδομῆντα.

III.

Ο ΜΠΟΥΚΟΒΑΛΑΣ.

Faur. I, 12. Ζαμπ. 629, 39. Σχιν. Gramm. 172.

1715.

ΗΠΕΙΡΟΣ. ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Τί νἆν' ὁ ἀχὸς ποῦ γίνεται κ' ἡ ταραχὴ μεγάλη;
Μήνα βουβάλια σφάζονται, μήνα θεριὰ μαλώνουν;
Οὐδὲ βουβάλια σφάζονται κι' οὐδὲ θεριὰ μαλώνουν·
Ὁ Μπουκοβάλας πολεμᾷ μὲ χίλιους πεντακόσιους
Στὴν μέση ςτὸ Κεράσοβο καὶ ςτὴν Καινούρια χώρα.
Πέφτουν τὰ βόλια σὰ βροχὴ, πέφτουνε σὰ χαλάζι.
Κόρη ξανθὴ ἐχούιαξε ἀπὸ τὸ παραθύρι·
„Πάψε Γιάνη τὸν πόλεμο, πάψε καὶ τὰ τουφέκια,
Νὰ κατακάτσ' ὁ κορνιαχτὸς, νὰ σηκωθ' ἡ ἀντάρα,
Νὰ μετρηθῇ τ' ἀσκέρι σου, νὰ διοῦμε, πόσοι λείπουν.“ —
Μετροῦντ' οἱ Τοῦρκοι τρεῖς φοραῖς καὶ λείπουν πεντακόσιοι.
Μετροῦνται τὰ κλεφτόπουλα καὶ λείπουν τρεῖς λεβέντες·
Ὄνας ἐπῆγε ςτὸ νερὸ κι' ἄλλος ψωμὶ νὰ φέρῃ,
Ὁ τρίτος ὁ καλήτερος στέκεται στὸ τουφέκι.

1. *Τεἶν' F. Τοῦτ' εἶν' ἄχος Σ.* 3. *Κι' οὐδὲ F. Σ.* 6. om. *F. Σ.* 7. *Καὶ ξανθὴ κόρη Z.* 8. *τὸ ζουφέκι Z.* 13. *Ἐπῆγε ὁ ἕνας F.*

IV.

Ο ΜΠΟΥΚΟΒΑΛΑΣ.

U.

1715.

ΗΠΕΙΡΟΣ. ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Τεῖν' τὸ κακὸ ποῦ γίνεται κ' ἡ ταραχ' ἡ μεγάλη
Στὴν μέση ςτὸ Κεράσοβο καὶ ςτὴν μεγάλη χώρα;
Ὁ Μπουκοβάλας πολεμάει μὲ τοὺς μουσουχουσαίους,
Πέντε πολέμους ἔκαμεν ἀπ' τὴν αὔγ' ὡς τὸ γιῶμα
Κι' ἄλλους πέντ' ὡς τὸ δειλινὸ κι' ἄλλους πέντ' ὡς τὸ βράδυ.
Παπαδοποῦλα χούγιαξεν ἀπὸ 'να παραθύρι·
„Πάψε Γιάνη μ' τὸν πόλεμο καὶ πάψε τὸ τουφέκι,
Νὰ κατακάτσ' ὁ κορνιαχτὸς, νὰ μετρηθῇ τ' ἀσκέρι.“ —
Μετριῶντ' οἱ Τοῦρκοι τρεῖς φοραῖς καὶ λείπουν πεντακόσια,
Μετριῶνται τὰ κλεφτόπουλα καὶ λείπουν τρεῖς λεβέντες.

V.

Ο ΜΠΟΥΚΟΒΑΛΑΣ.

Ζαμπ. 630, 40. Τ. 78.

1715.

ΗΠΕΙΡΟΣ. ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Στὸν πάτο τὸν Κεράσοβο ὄξ' ἀπ' τὸ Μισολόγγι
Ὁ Μπουκοβάλας πολεμᾷ μὲ χίλιους πεντακόσιους·
Κ' ἕνα πουλάκι φώναξεν ἀπὸ ψηλὸ κλαράκι·
„Πάψε Γιάνη τὸν πόλεμο, πάψε καὶ τὸ τουφέκι,
Νὰ κατακάτσ' ὁ κορνιαχτὸς, νὰ μετρηθῇ τ' ἀσκέρι.“ —
Μετροῦντ' οἱ Τοῦρκοι τρεῖς φοραῖς καὶ λείπουν πεντακόσιοι,
Στερνὰ μετροῦντ' οἱ Χριστιανοὶ καὶ τσὄλλειπ' ὁ Γιανάκης.
Νὰ κι' ὁ Γιανάκης πὤρχεται 'πὸ μὲς ἀπὸ τοὺς Τούρκους
Μὲ τ' ἄλογό του παίζωντας, μὲ τὸ σπαθὶ βαμμένο.

VI.

Ο ΣΤΕΡΓΙΟΣ ΜΠΟΥΚΟΒΑΛΑΣ.

Πανδ. 63.

1750—1760.

ΗΠΕΙΡΟΣ. ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Ἕνα πουλάκι ξέβγαινε 'πὸ μὲς ἀπο την Πάργα,

Ψάχνει νὰ βρῆ τὴν κλεφτουριὰ, τὸν Κώστα Μπουκοβάλα
Καὶ κλέφταις τὸ καρτέρεσαν μέσα ςτὸ Μακρυνόρος·
„Πές μας, πές μας πουλάκι μου κανὲν καλὸ χαμπέρι.“ —
„Τί νὰ σᾶς πῶ μωρὲ παιδιὰ, καϋμένα παλληκάρια;
Ὁ Μπουκοβάλας πεθάνε τὴν κυριακὴ τὸ βράδυ,
Ὁποῦ τὸν φέρν' ὁ βασιλιὰς, ςτὴν πλάκα 'χαν γραμμένα.
Κι' ἀφίνει διάτα καὶ χαρτὶ σ' οὖλα τὰ παλληκάρια,
Σ' ἐσὲ Γιανούλη μ' ἀδελφὲ, σ' ἐσὲ Χρῆστο Νογιάτη·
Καὶ τραγουδάεις χωριανὰ, ποῦ σ' εἶχα μπιστεμμένο.
Τὸν Κώστα νὰ συμμάσετε, νὰ φτιάστε καπετάνιο.
Μὴν τὸν καταφρονήσετε, πέθαν' ὁ ἀδελφός του.
Ὁ Κώστας εἶναι ξακουστὸς, εἶναι καὶ παλληκάρι·
Στὰ δόντια πέρνει τὸ σπαθὶ, ςτὰ χέρια τὸ τουφέκι·
Ἐμπρὸς πάει ςτὸν πόλεμο, ςτὸ ἔλα στέκει πίσω.
Τὸν Μῆτσο Χούση κυνηγᾷ, βουλιέται νὰ τὸν χάσῃ,
Κ' ἐπῆγε καὶ τὸν ἔκλεισε σ' ἕνα παλιοκαστράκι.
Τρεῖς μέραις κάνει πόλεμο, τρεῖς μέραις καὶ τρεῖς νύχταις.
Χίλιους Τούρκους τοῦ σκότωσε καὶ χίλιους 'Αρβανίταις.
Ἐγῶμ' ὁ Κώστας ξακουστὸς, ὁ Κώστας Μπουκοβάλας.
Μένα μὲ ξέρουν τ' ἅρματα, μὲ ξέρ' ὁ κόσμος οὖλος,
Καὶ θέλω τὸν μουράσελὲ, νὰ γείνω καπετάνιος,
Τὸ θέλ' ἀπὸ τὸ Μέτσοβο κι' ἀπὸ τὸ Πατραντσίκι.“ —

3. *Μαρκρυν. Π.* 8. *χαρτὶ. Π.* 10. *στεῖχα Π.* 16. *Μιτσοχοῦνο Π.* 22. *μερασελὲ Π.* 23. *Μπασταντζίκι? Π.*

VII.

Ο ΜΠΟΥΚΟΒΑΛΑΣ.

T. 189.

ΗΠΕΙΡΟΣ. ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Ἥλιε μου Μπουκοβάλα μου κι' ἄστρο μου Καρακίτσο
Σήμασ' τὰ παλληκάρια σου, μὴν πιάνουν τσ' 'Αγραφιώταις.
Οἱ 'Αγραφιῶτ' εἶνε κακοὶ κ' εἶνε ὅλοι πολῖται.
Βγαίνουν μπροστὰ ςτὸν βασιλιὰ, μπροστὰ καὶ ςτὸν βεζύρη,
Καὶ σκούζουν, βάζουν τ' ἄδικο ἀπὸ τὸν Μπουκοβάλα.
„Ὁ Γιάνης εἶναι βασιλιὰς κι' ὁ Κώστας εἶν' βεζύρης,
Ποῦ Λουτρακιώτας τριανταδυὸ πῆραν καὶ τριανταέξι,

Πῆραν καὶ τὸν Κωστόπουλο μικρὸν στὴν σαρμανίτσα.
Κ' ἡ μάνα του πάγει κοντὰ ὅλο παρακαλῶντας.
„Παιδιὰ ποιὸς εἶν' ὁ πρῶτός σας, ποιὸς εἶν' ὁ καπετάνιος;
Νὰ τὸν φιλήσω τὴν ποδιὰ καὶ τὸ δεξί του χέρι,
Μὴ μοῦ χαλάσῃ τὸ παιδὶ τὸν μοναχὸ τὸ γιό μου,
Ὅσο νἄρθῃ ἐξαγορὰ χίλια τριακόσια γρόσια
Καὶ δέκα πόσια τῶν παιδιῶν καὶ δεκαπέντε φέσια,
Γελέκια τοῦ γραμματικοῦ, κούπα τοῦ Μπουκοβάλα."

1. Ἤλιε Μπ. T. 2. πράξουν? T. 4. καὶ τὸν T. 6. βασιλεὺς T. 7. Λουτρουγιώτας T. 8. Σαρμανίτσα T.

VIII.

Ο ΚΩΣΤΑΣ ΜΠΟΥΚΟΒΑΛΑΣ.

Ζαμπ. 628, 38. T. 364.

ΗΠΕΙΡΟΣ. ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Χρυσὸς αἰτὸς ἐκάθουνταν στὸν ἥλιο κ' ἐμαδιόνταν,
Κι' ἄλλος αἰτὸς τόνε ῥωτάει καὶ τὸν βαρυοξετάζει·
„Τ' ἔχεις μπρέ, τ' ἔχεις σταυραϊτὲ καὶ στέκεις μαραμένος;" —
„Ἀπόψ' εἶδα στὸν ὕπνο μου, στὸν ὕπνο ποῦ κοιμώμουν,
Τὸ πῶς ἐπῆγα στὸν πασᾶ στὸν Κούρτη στὸ Μπεράτι,
Κι' ἄκουσα τὸ μουσαβερὲ ὅλων τῶν Ἀρβανίτων,
Πῶς θὲ νάρτοῦνε στ' Ἄγραφα τοὺς κλέφταις νὰ βαρέσουν." —
Ὁ Μπουκοβάλας τἄκουσε, στὸν κάμπο κατεβαίνει,
Μαζώνει τὰ μπουλούκια του κι' ὅλον τὸν ταϊφᾶ του,
Τοὺς λέει τὸ κακὸ τ' ὄνειρο, τοὺς βάνει ν' ὁρκιστοῦνε,
Τοῦρκο ποτὲ μὴν πιστευθοῦν ὅσο καιρὸ κι' ἂν ζοῦνε.
Ἀκόμα λόγος ἔστεκε καὶ συντυχιὰ κρατοῦνταν,
Τὸ καραοῦλι φώναξεν ἀπὸ τὸ μετερίζι·
„Παιδιὰ πάρετε τ' ἄρματα, χτενίστε τοὺς τσαμπάδες,
Γιατὶ μᾶς πλάκωσ' ἡ Τουρκιὰ, ὡς δώδεκα χιλιάδες." —
Κι' ὁ Μητρομάρας σκώνεται καὶ τῶν παιδιῶν φωνάζει·
„Λεβέντες κάμετε καρδιὰ, σὰ Χριστιανοὶ φανῆτε,
Τοὺς Τούρκους νὰ παστρέψωμε, νὰ πέσουνε στὸν τόπο." —
Σὰν τὰ λιοντάρια σκούξανε, σὰν τὰ λιοντάρια βγῆκαν·
Τοὺς Τούρκους πέρνουνε μπροστὰ, σὰ γίδια τοὺς σκορπίζουν.
Σκοτώθηκαν κ' ἐπιάστηκαν ὅσο γιὰ δυὸ χιλιάδες,

Σκοτώθηκε κι' ὁ Κωσταντῆς κι' ἄλλοι του δυὸ συντρόφοι,
Ποῦταν ϛτὴ Γοῦρ' ἁρματωλὸς καὶ ϛτὸ Ζυγὸ 'ταν κλέφτης,
Τὸν κλαῖν οἱ κάμποι, τὰ βουνὰ, τὸν κλαῖνε τὰ λαγκάδια
Καὶ τὰ κορίτσια τοῦ Φουρνᾶ μὲ τὰ πολλὰ τὰ νάζια,.
Τὸν κλαῖν καὶ τὰ κλεφτόπουλα ϛτὰ μαῦρα τὰ λημέρια.

2. *ἐρώταγε* T. 3. *Τί ἔχ.* T. 5. *Σὰ μετεπῆγα* T. 7. *ν' ἔλθ.* T. 14. *Τσαπάδες* T. 15. *ἕως δίκα* T. 16. *Ὁ Μητρομάρης φώναξεν ἀπὸ τὸ μετερίζι·* T. 17. *Παιδιὰ καρδιὰ νὰ κάμητε, σήμερα νὰ* T. 18. *ἀφανίσωμε* T. *'ς τὸν τόπο νὰ θαφτοῦναι* T. 19. *Σὰν λιόντες ἐβρύαξαν καὶ τὰ σπαθιὰ ἁρπάζουν* T. 20. *ὀμπροστὰ* T. *μπλαστὶ?* Z. cfr. 101, 26 etc. *τοὺς ἀνεμοτουρλιάζουν* T. 21. *'ς τὸν τόπο δυὸ χιλιάδες* T. 23. *ϛτὰ Γοῦρα* Z. 24. *αἱ βρύσαις καὶ λαγκ.* T. 26. om. T.

IX.

Ο ΜΠΟΥΚΟΒΑΛΑΣ.

U.

ΗΠΕΙΡΟΣ. ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Μάνα μὲ καταράστηκε, βαρυὰ κατάρα μοῦπε·
'Ολημεροῦλα πόλεμο, τὸ βράδυ καραοῦλι.
Νἄμουν μιὰ πετροπέρδικα ϛτὰ πλάγια τοῦ Πετρίλου
Στὰ πλάγια καὶ ϛτὰ πετρωτὰ καὶ ϛταῖς κοντοραχούλαις,
Νὰ σκόνουμουν τ' ἀποταχὺ δυ' ὥραις νὰ ξημερώσῃ,
Νὰ κουρμαστῶ τὸν πόλεμο, πῶς πολεμοῦν οἱ κλέφταις,
Οἱ κλέφταις κ' οἱ ἁρματωλοὶ κι' ὁ Γιάνης Μπουκοβάλας
Στὸ μπάτο ϛτὰ Κουμπουργιανὰ μπροστὰ ϛτὴ Παναγία.
Γιῶργο χαϊντούτης φώναξε τ' 'Αλέξη Τραγουδάκας·
„Βάλτε φωτιὰ ϛτὴν ἐκκλησιὰ, κάψτε τοὺς Τούρκους μέσα,
Χίλια φλωριὰ νὰ τὴν χρωστῶ, καινούρια νὰ τὴν φτιάσω.“ —

9. *Τραγωνάτας* U. nescio an legendum sit *Δρακονάκης*.

X.

Ο ΓΙΑΝΗΣ ΜΠΟΥΚΟΒΑΛΑΣ.

Πανδ. 66. Χριστοφόρ. Περραιβ. ἱστ. Σουλ. I, 33.

1750 — 1760.

ΗΠΕΙΡΟΣ. ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Νἄμουν μιὰ πετροπέρδικα ϛτὰ πλάγια τοῦ Πετρίλου
Νὰ σκώνουμαι τ' ἀποταχὺ δυ' ὥραις νὰ ξημερώσῃ,

Ν' ἀκούρμαινα τὸν πόλεμο, πῶς πολεμοῦν οἱ κλέφταις,
Οἱ κλέφταις κ' οἱ ἁρματωλοὶ κι' ὁ Γιάνης Μπουκοβάλας.
Τὸ Μῆτσο Χούση κυνηγοῦν ςτὴ μέση τοῦ Πετρίλου,
Στὸν πάνω ςτὰ Κουμπουριανὰ, μὲς ςτὴν ἀπάνω χώρα.
Ὁ Μίτσο Χούσης κλείστηκε μέσα ςτὴν Παναγία.
Γιῶργο χαϊντούτης χούγιαξε τ' Ἀλέξη Τραγουδάκη·
„Βάλε φωτιὰ ςτὴν ἐκκλησιὰ, κάψε τὴν Παναγία,
Χίλια φλωριὰ νὰ τῆς χρωστῶ καὶ χίλια νὰ τὴν φτιάσω.“ —
Ὁ Μπουκοβάλας χούιαξε τοῦ Γιώργου τοῦ χαϊντούτη.
Τὸν λόγο δὲν ἀπόσωσε, τὸν λόγο δὲν ἀκούει·
Βλέπουν τοὺς Τούρκους, πὤφευγαν, βλέπουν τοὺς Ἀρβανίταις,
Σὰν ἔκαμε, καὶ χύθηκεν ὁ Γιάνης Μπουκοβάλας.
Καὶ κάνουν τὸν κατήφορο, πᾶν κατὰ τὸν γεφῦρι
Κ' οἱ κλέφταις πᾶν, ἀπὸ κοντὰ ὁ καπετάνος Γιάνη·
Καὶ πᾶνε καὶ μπρατσιάστηκαν ςτὸν Κόρακα ςτὴν ἄκρη.
Πιάνουνε Τούρκους ζωντανοὺς καὶ Τούρκους σκοτωμένους.
Ὁ Μπράτσης ἐσκοτώθηκε, 'δελφὸς τοῦ καπετάνου.
Κ' οἱ Τοῦρκοι πέρα πέρασαν καὶ πᾶν ςτὴ Βρεστενίτσα
Στὴ Βρεστενίτσα δὲν στάθηκαν καὶ τράβιξαν τὴν Ἄρτα.
Κ' οἱ κλέφταις πᾶν, ἀπὸ κοντὰ ὁ καπετάνος Γιάνης,
Καὶ κάνουν τὸν κατήφορο καὶ πᾶνε μὲς ςτὸ Πέτα.
Βλέπουν τοὺς Τούρκους πὤφευγαν, βλέπουν τοὺς Ἀρβανίταις,
Καὶ πήγανε καὶ κλείστηκαν ἀνάμεσα ςτὴν Ἄρτα.

2. *σκόνομαι πὸ τὸ Π.* 3. *ἀρκουμενῶ Π. πολεμᾶν Χρ.* 5. *Μιτσοχούσ. Π. κυνηγᾶ Χρ.* 6. *εἰς τὴν Π.* 7. *Τὸν Μ. ἀπέκλεισεν ὁ Γιάννης Μπουκοβάλλας Χρ.* 8. *Γιωργαιτούσης Π. ἀπὸ τὸ μετερίζι Χρ. Δραγονάκου Π.* Inde ex vs. nono Christoph. haec habet:

„Βάλτε φωτιὰ ςτὴν ἐκκλησιὰ, νὰ κάψητε τοὺς Τούρκους,
Χιλιὰ φλωριὰ νὰ τὴν χρωστῶ καὶ πεντακόσια γρόσια.“ —
Κι' ὁ Μπουκοβάλας χούγιαξε μὲ τὸ σπαθὶ ςτὸ χέρι·
„Πάρτε τοὺς Τούρκους ἐμπροστὰ ςτὴν Ἄρτα νὰ τοὺς πᾶμε,
Πίσω νὰ μὴ γυρίσωμε καὶ ὅλους νὰ τοὺς φᾶμε.“ —
Πέρνουν κεφάλια τῶν Τουρκῶν, τὰ βάνουν τὰ παλούκια·
Κι' ὁ Μπουκοβάλας σύναξε ὅλο τὸν ταϊφά του,
Μὲ ςτὴν ὀξιὰ ξημέρωσε, τὰ κύλια νὰ μοιράσῃ,
Κ' οἱ Ἀγραφιῶτες ἔστειλαν, δέκα κοτσαμπασίδες
Τὄφεραν τὸν μουρασελὲ σ' ὅλο τὸ βιλαέτι.

18. *Τῷ Χρ. μοράσαλε Χρ.*

XI.
Ο ΘΑΝΑΣΗΣ ΚΑΡΑΜΠΕΛΑΣ.

U.

1750.

ΡΟΝΤΙΤΣΑ

Ποιὸς εἶδε ἥλιο 'ποβραδιοῦ κι' ἄστρα τὸ μεσημέρι,
Ποιὸς εἶδε τὸν Καραμπελᾶ, τὸν καπετὰν Θανάση;
Ἐγῶδα ἥλιο 'ποβραδιοῦ κι' ἄστρα τὸ μεσημέρι,
Ἐγῶδα τὸν Καραμπελᾶ, τὸν καπετὰν Θανάση
Στὸ χάνι στὴ Βελανιδιά.
Πέντε γαμπρῆδες τὸν κερνᾶν, πέντε τὸν παραστέκουν,
Κι' ἕνα μικρὸ χαντσόπουλο γυρίζει καὶ τοῦ λέγει·
„Ποῦ 'σουν ἐψὲς Καραμπελᾶ καὶ καπετὰν Θανάση;" —
„Ἐψὲς ἤμουν στὰ Βέρβαινα, προψὲς στὸν ἄνω Πέτρο
Κι' ἀπόψε μοὖρθε μιὰ γραφὴ εἰς τρεῖς μεριαῖς καμμένη·
Πατήσανε τὸ Μαλεβὸ, τὸ μέγα μοναστῆρι,
Ποὖχε τριακόσια σήμαντρα καὶ ξῆντα δυὸ καμπάναις·
Πᾶσα καμπάνα καὶ παπᾶς κ' ἡ σιδεριὰ δυὸ διάκους.
Πῆραν ἄστρα, πῆραν φλουριὰ, πῆραν μαργαριτάρια,
Πῆραν τ' ἀσημοκάντηλα, βαγγέλια χρυσωμένα,
Πιάσαν καὶ τὸν ἡγούμενον καὶ τὸν τουρκοπαιδεύουν." —

XII.
Ο ΘΑΝΑΣΗΣ ΚΑΡΑΜΠΕΛΑΣ.

Πανδ. 62.

1750 — 1760.

ΗΠΕΙΡΟΣ. ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

„Ποιὸς εἶδεν ἥλιο τὸ βραδὺ κι' ἄστρο τὸ μεσημέρι,
Ποιὸς εἶδε τὸν Καραμπελᾶ, τὸν καπετὰν Θανάση,
Σὲ τί βουνὸ νὰ βρίσκουνται, σὲ τί παλιὰ λημέρια;" —
Ἐμεῖς ἐψὲς τὸν εἴδαμε μὲ τὴν ὀξειὰ στὴν ῥάχη,
Ἔχουν ἀρνιὰ ποῦ ψένανε, κριάρια σουβλισμένα,
Κ' εἶχαν κ' ἕνα γλυκὸ κρασὶ, ποῦ πίν' ὁ καπετάνιος.
Κ' ἐκεῖ ποῦ τρῶν καὶ πίνουνε καὶ ψιλοτραγουδοῦνε,
Ἕνα χαρτὶ τοὺς ἔρχεται ἀπὸ τὸν Μπουκοβάλα.
„Σὰ λάβετε τὸ γράμμα μου, σὰ λάβῃς τὴ γραφή μου,
Νὰ μάσῃς τὰ μπουλούκια σου, νἄρθῃς ν' ἀνταμωθοῦμε,

Νὰ πᾶμε ντέβρι τὰ χωριὰ, ντέβρι τὰ βιλαέτια,
Νὰ μποῦμε μὲς ςτὸ Μέτσοβο, μὲς ςτὸ τρανὸ ντερβένι,
Ἐκεῖ πασᾶς θὲ νὰ διαβῆ κ' ἕνας καλὸς βεζύρης,
Καὶ νὰ τὸν καρτερέψωμε ςτὸ Μέτσοβο ςτὴν ῥάχη." —
Ἐπῆγαν καὶ τοὔπιασαν κατάραχα στὸ χάνι,
Ἀκοῦν τουφέκια κ' ἔπεφταν καὶ θλιβερὰ βροντοῦνε.
Τό τι τουφέκια νᾶν' αὐτὰ καὶ θλιβερὰ βροντᾶνε:
Μήνα καὶ γάμος γίνεται, μὴνὰ 'ναι πανηγύρι;
Ὁ Μπουκοβάλας πολεμᾷ κι' ὁ καπετὰν Θανάσης
Καραμπελᾶς χουχούτισε σὰν ἄξιο παλληκάρι.
,, Γιουρούσι θέλουν τὰ παιδιὰ κι' ὁ καπετὰν Θανάσης."
Σὰν ἔκαμαν κ' ἐχύθηκαν μὲ τὰ σπαθιὰ ςτὰ χέρια,
Καραμπελᾶς σκοτώθηκε κι' ὁ καπετὰν Θανάσης.
Πιάνουν τὸν μπέη ζωντανὸ καὶ τὸν πασᾶ ἀντάμα.
Κι' ὁ Μπουκοβάλας ἔκρενε κι' ὁ Μπουκοβάλας κρένει·
,, Σταθῆτε παλληκάρια μου, λίγα μου παινεμένα,
Γυρίστε πίσω, πάρτε μου τὸν καπετὰν Θανάση.
Νὰ μὴ τὸν πάρῃ ἡ Τουρκιὰ, τὸν πέρνουν Ἀρβανίταις
Καὶ μὲς ςτὰ Γιάνινα τὸν πᾶν, τὸν στέλνουνε ςτὴν πόλι,
Βλέπουν ἐχτροὶ καὶ χαίρουνται, καὶ φίλοι καὶ λυποῦνται·
Τὸν βλέπει κ' ἡ μανοῦλά του καὶ κάθεται καὶ κλαίει.
,, Δέν σ' τῶπα Καραμπέλα μου, δέν σ' τῶπα τρεῖς καὶ πέντε
Τί χάλευες τί γύρευες αὐτοῦ ςτὸν ξένο τόπο;" —
,, Καλὰ μοῦπες μανοῦλά μου κ' ἡ μαύρ' ἡ ἀδερφή μου
Κ' ἐγὼ δὲν ἀκρουμάστηκα καὶ πάω ςτὸν Μπουκοβάλα
Κ' ἐπῆγα κ' ἐσκοτώθηκα ςτὸ Μέτσοβο ςτὴ ῥάχη." —

5. *ἐψέναvε Π.* 23. *Καραμπαλᾶς Π.* 29. *καὶ εἰς Π.*

XIII.

Ο ΓΙΑΝΗΣ ΣΤΑΘΑΣ.

Πανδ. 73.

1750 — 1760.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ. ΑΓΡΑΦΑ.

Σύντα νἄβαλαν τὴ βουλὴ ἄρχοντες Καρελιώταις
Κ' ἔκραξαν τὸν Ἀλήμπεη καὶ τὸν Μαλιακουσῖνο.
,, Μάλιο μ' σὰν θέλεις καὶ ψωμί, σὰν θέλεις βιλαέτια,
Τοὺς κλέφταις νὰ βαρέσετε τοὺς μαύρους τοὺς Σταθαίους." —

Στὴ Λεπενοῦ γιωμάτισε, στὴ Βλίφη πάει τὸ βράδυ.
Νά κι' ὁ Γιανάκης τοῦ Σταθῆ γαμπρὸς τοῦ Μπουκοβάλα·
„Καλή σας μέρα γέροντες, πολλὰ τ' ἔτη ἀγάδες.“ —
„Καλῶς τὸν Γιάνη τοῦ Σταθῆ, γαμπρὸς τοῦ Μπουκοβάλα.“ —
„Γιανάκη μ' ῥίξε τ' ἅρματα, Γιανάκη μ' παραδόσου.“ —
„Ἐγὼ δὲν ῥίχνω τ' ἅρματα καὶ δὲν τὰ παραδίνω.
Γῶμ' ὁ Γιανάκης τοῦ Σταθῆ, γαμπρὸς τοῦ Μπουκοβάλα,
Τὸ πῶς τὰ ῥίχνουν τ' ἅρματα καὶ πῶς τὰ παραδίνουν;“ —
„Χίλια φλωριὰ δίν' ὁ Σταθῆς καὶ χίλι' ὁ Μπουκοβάλας
Καὶ χίλια δίν' ἡ μάνα μου καὶ χίλι' ἡ ἀδελφή μου,
Καὶ χίλια ἡ γυναῖκά μου κ' ἔρχουνται καὶ μὲ βγάνουν.“ —
Ἐδῶ ποῦρτες Γιανάκη μου, ποτὲ βγαλμοὺς δὲν ἔχεις,
Ἐδῶ δὲν εἶν' ἡ Δούμνιτσα, δὲν εἶν' τὸ Σακαρέτσι,
Νὰ πολεμᾷς μὲ τὴν Τουρκιὰ, μ' αὐτὸν τὸν Μῆτσο Χούση. —
Ὁ Μπουκοβάλας ἔρχεται μὲ δύο, μὲ τρεῖς χιλιάδες.
Στὸν Κόρακα ξεκάμπισε, ςτὸ Βάλτο πάει τὸ βράδυ.
Ὅσο νὰ πᾶν τὴν Δούμνιτσα, τοὺς βρίσκει σκοτωμένους.
Καὶ κάνει τὸν κατήφορο καὶ πάει μὲς ςτὰ χάνια,
Τὸν Μῆτσο Χούση καρτερεῖ, τοῦ κάν' ἕνα καρτέρι·
Τριακόσιους Τούρκους σκότωσε, τριακόσιους τσακωμένους,
Κι' ὅλο μπροστὰ τὸν ἔβανε, ςτὴν Ἄρτα τὸν πηγαίνει.
Κι' ὁ Μπουκοβάλας χούγιαξε, κι' ὁ Μπουκοβάλας κρένει.
„Γυρνᾶτε, παλληκάρια μου, πίσω τοῦ . . . .
Νὰ πᾶμ' κατὰ τὸν τόπο μας, πίσω ςτὸ βιλαέτι.“ —

1. *Καραλιώταις Π.* 4. *Λεκενοῦ Π.* 7. *Καλλὴ Π.* 8. *Καλλῶς Π. Γιαννάκη Π.* 17. *Σακαρέτση Π.* 18. 23. *Μιτσοχοῦνο Π.* 21. *Δούσιτσα Π.* 26. *κραίνει Π.*

XIV
Ο ΓΙΑΝΗΣ ΣΤΑΘΑΣ.

Faur. 1, 14. Ζαμπ. 14, 23. U. Ἀγγελ. 63. Σχιν. Gramm. 173.
1750 — 1760.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ. ΑΓΡΑΦΑ.

Μαῦρο καράβι ἔπλευσε ςτὰ μέρη τῆς Κασσάντρας
Ποῦχε τὰ νέφη γιὰ πανιὰ, τὸν οὐρανὸ παντιέρα.
Κι' ὀμπρὸς κορβέτα μ' ἄλικο μπαϊράκι τοῦ προβγαίνει·
„Μάϊνα φωνάζει τὰ πανιὰ, ῥίξτε τὰ πανιὰ κάτου.“ —
„Δὲν τὰ μαϊνάρω τὰ πανιὰ κι' οὐδὲ τὰ ῥίχνω κάτου.

Μὴ λέτε κ' εἶμαι νιόνυφη, νύφη νὰ προσκυνήσω.
'Εγῶμ' ὁ Γιάνης τοῦ Σταθᾶ, γαμπρὸς τοῦ Μπουκοβάλα.
Τράκο λεβέντες ῥίξετε στὴ πλώρη τὸ καράβι·
Νὰ χύσωμ' αἷμα Τούρκικο, νὰ φᾶνε κ' οἱ κοράκοι." —
Κ' οἱ Τοῦρκοι βόλτα ῥίχτουνε, γυρίζουνε τὴν πλώρη.
Πρῶτος ὁ Γιάνης πέταξε, πρῶτος ὁ Γιάνης βγαίνει
Μὲ τὸ τουφέκι ςτὸ δεξί, μὲ τὸ σπαθί ςτὰ δόντια.
Ποτάμι τρέχουν αἵματα, θάλασσα κοκκινίζει
Κι' ἀλλᾶ, ἀλλᾶ φωνάζοντες οἱ Τοῦρκοι προσκυνοῦνε.

1. ἔπλεε *F. Z. A.* 2. *μαῦρα πανιὰ τὸ σκέπαζαν καὶ τ' οὐρανοῦ F. A.* 3. *'Εμπρὸς F. A. ἐβγῆκε F. μ' ἄλικην σημαίαν τοῦ ἐβγῆκε. A.* 4. *ῥῆξτέ τα λέγει F. A.* 5. *Κι'* om. *A.* 6. *με θαρρεῖτε F. θαρρῆτε A.* 9. *Τῶν Τούρκων αἷμα χύσετε, ἀπίστους μὴ ψυχᾶτε F. A.* 10. *Κ'* om. *A. ἔρρηξαν κ' ἐγύρισαν F. A.* 11. *μὲ τὸ σπαθὶ 'ς τὸ χέρι F. A.* 12. om. *F. A.* 13. *'Σ τὰ βούνια F. A. τὸ πέλαο Z.* 14. *ἀμὰν, ἀμὰν Z. οἱ ἄπιστοι κράζοντες F. A.*

XV.

Ο ΖΗΔΡΟΣ.

Πανδ. 88.

1750.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

'Ο Ζῆδρος κάνει τὴν χαρὰ, παντρεύει τόνε γιό του,
Κι' ὅλο τὸν κόσμο τὸν καλεῖ καὶ τὰ καπετανάτα,
Τὸ Λάπα δὲν τὸν κάλεσε γιατεἶν' ἀμαχεμμένος.
Καὶ ὅλοι πιάνουν κάλεσμα κριάρια μὲ κουδούνια,
Κι' ὁ Λάπας πάει ἀκάλεστος σὰ μῆλο μαραμένο
Σὰ μῆλο, σὰ δαμάσκηνο, σὰ δροσερὸ σταφύλι.
Κι' αὐτῆνος πάει κάλεσμα ἕν' ἀσημένιο 'λάφι,
Στ' ἀσῆμι καὶ ςτὸ μάλαμα καὶ ςτὸ μαργαριτάρι.
Κ' ἡ Ζήδραινα τὸν καρτερεῖ μ' ἐννιὰ λογιῶν παιγνίδια.
„Καλῶς τὸν Λάπα πὤρχεται, τὸν καπετάνο Λάπα,
Ποὖναι ςτοὺς κάμπους φλάμπουρο, ςτοὺς κλέφταις κυπαρίσσι,
Ποὖναι καὶ ςτὸ Βλαχο . . . σερντάρης ςτὰ κορίτσια.
„'Εγὼ δὲν ἦλθα γιὰ φαΐ, δὲν ἦλθα γιὰ τραγούδια,
Τὴ νύφη ὁποῦ πήρατε, θὰ τὴν ἐπάρω πίσω·
Τὴν θέλω γιὰ τοῦ λόγου μου καὶ γιὰ τὸν ἀδελφό μου." —
„Νὰ μὴν τὸ κάμῃς Λάπα μου, χρυσέ μου καπετάνιο·
Θὲ νὰ τὸ μάθῃ ὁ ντουνιᾶς, θὲ νὰ τὸ μάθ' ὁ κόσμος." —

„Σήκω νυφοῦλά μ' κι' ἄλλαξε, σήκω καὶ καβαλλίκα.
Καὶ νὰ σὲ πάω ςτὸ σπίτι μου, νὰ σὲ πάω ςτ' ἀδελφή μου." —
„Ἄφσε μ' ἀφέντη μ' ἄφσε με χρυσέ μου καπετάνιο
Καὶ μὴ μὲ πᾷς ςτὴν μάνα σου, μήτε ςτὴν ἀδελφή σου.
Ἔχω λεβέντη ἀδελφὸ, λεβέντη παλληκάρι·
Καὶ δὲν σὲ πάω ἀστεφάνωτη, σὲ πάω στεφανωμένη." —
„Ἐγῶμ' ὁ Λάπας ξακουστὸς, ὁ Λάπας ξακουσμένος
Μένα μὲ ξέρ' ὁ Ἔλυμπος, μὲ ξέρ' ἡ Κατερίνη,
Μὲ ξέρ' ἡ μαύρη Λιάκουρα, ποῦ τὄχ' ἁρματωλίκι." —

8. *τὸ μ. κ. τὸ Π.* 15. *θέλω διὰ λόγου — διὰ τὸν Π.*

XVI a.

Ο ΖΗΔΡΟΣ.

Faur. I, 68. Ζαμπ. 704, 139.

1750.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Ὁ Ζῆδρος κάνει τὴ χαρὰ, χαρὰ γιὰ τόνε γιό του.
Κ' ἐκάλεσε τὴν κλεφτουριὰ, τὰ δώδεκα πρωτάτα.
Τὸ Λάπα δὲν ἐκάλεσε, τὸ μαῦρο ψυχοπαΐδι.
Ὅλοι παγαίνουν κέρασμα κριάρια μὲ κουδούνια,
Κι' ὁ Λάπας πάγ' ἀκάλεστος μὲ ζωντανὸν ἀλάφι,
Στ' ἀσῆμι καὶ ςτὸ μάλαμα καὶ ςτὸ μαργαριτάρι.
Κανεὶς δὲν τὸν ἐλόγιασεν ἀπὸ τοὺς καλεστάδες,
Τόνε λογιάζ' ἡ Ζήδραινα ἀπὸ τὸ παραθύρι·
„Καλῶς τὸ Λάπα πὤρχεται μ' ἀλάφι στολισμένο.
Στρῶστε τοῦ Λάπα ςτὸν ὀντὰ, τοῦ Τρίτσα ςτὴν κρεββάτα,
Στρῶστε καὶ τῶν παλληκαριῶν ἀπ' ὅλα τὰ πρωτάτα." —

1. *Σύντρος Ζ.* 8. *Σύντραινα Ζ.*

XVI b.

Ο ΖΗΔΡΟΣ.

Εὐλ. 32. Ζαμπ. 652, 68. Kind Eunom. 4. M. I, 308.

1750.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Ἕνα πουλάκι κάθουνταν ςτοῦ Ζήδρου τὸ κεφάλι.
Δὲν ἐλαλοῦσε σὰν πουλὶ, σὰν ὅλα τὰ πουλάκια,

Μὸν ἐλαλοῦσε κ' ἔλεγεν ἀνθρωπινὴ λαλίτσα.
,, Ζῆδρό μ' ἐσ' ἤσουν φρόνιμος, ἤσουν καὶ παλληκάρι
Εἰς τὴν κλεψιὰ κι' ἁρματωλιὰ καὶ σ' ὅλα τὰ πρωτάτα.
Ἤσουν καὶ πρῶτος ἔπαρχος σ' ὅλα τὰ μοναστήρια,
Κι' ὅσα βουνὰ περπάτησες, ὅλα βοτάνια τἄχουν,
Δὲν τὄξερες κακόμοιρε, νὰ φᾷς νὰ μὴν πεθάνῃς." —
,, Τί λὲς πουλὶ, κακὸ πουλὶ, γιατὶ μὲ καταριέσαι,
Σαράντα χρόνους ἔζησα ἁρμάτωλος καὶ κλέφτης,
Τὸ Χάρο δὲ φοβήθηκα, τὸ Χάρο δὲ φοβοῦμαι·
Κι' ἄλλους σαράντα νἄζουσα, πάλε θὲ νὰ πεθάνω.
Κι' ἂν θὰ πεθάνω μπρὲ πουλὶ, δὲν τὄχω πῶς πεθαίνω,
Μὸν τὄχω σὲ παράπονο καὶ γιὰ 'ντροπὴ μεγάλη,
Ποῦ θὰ τὸ μαθουν τὰ σκυλιὰ, νὰ πᾶν ςτὴν 'Αλασσῶνα,
Νὰ μοῦ χαλάσουν τὰ χωριὰ τὰ ἔρμα βιλαέτια.
Παρακαλῶ τὴ συντροφιὰ κι' ὅλα τὰ παλληκάρια.
Νὰ μοῦ 'γνοιαστοῦν τὸ σπίτι μου, τὴν δόλια μου γυναῖκα,
Νὰ μοῦ κυττάζουν τὸ παιδὶ τὸ μαῦρο τὸ Δημῆτρι·
Ποῦναι μικρὸ κι' ἀνήλικο κι' ἀπὸ κλεφτιὰ δὲ ξέρει." —

1. *Σύντρος* Z. *Πωλάκι πάγησ' κ' ἔκατζε* K. M. Fauriel I, 70 habet primos quattuor vss. carminis:

Ἕνα πουλάκι κάθησε ςτοῦ Ζίδρου τὸ κεφάλι.
Δὲν ἐλαλοῦσε σὰν πουλὶ, σὰν ὅλα τὰ πουλάκια,
Μὸν ἐλαλοῦσε κ' ἔλεγεν, ἀνθρωπινὰ μιλοῦσε·
Ζίδρο μ' ἐσ' ἦσουν φρόνιμος ἀπ' ὅλα τὰ πρωτάτα.

2. 3. *ἐκελάειδει* E. 5. *εἰς κλεψ.* — *κ' εἰς* K. M. 6. *ἔξαρχος* K. M. 7. *Οὐδὲ κι' ἀετὸς ἂν ἦσουν* Z. *ἔχουν* K. M. *ν ἦταν.* E. 8. Ap. Z. sequuntur haec post vs. octavum:

Γιατὶ δὲν εὗρες ςτὰ βουνὰ τἀθάνατο βοτάνι,
Ποῦ στὸ σκοτάδι μυριανθεῖ καὶ τὴν ἡμέρα κλειέται,
Νὰ φᾷς καὶ σὺ βαριόμοιρε, ποτὲ νὰ μὴ πεθάνῃς;

12. *σ' ἐντρ.* E. Z. 15. *μάθη ν ἡ Τουρκιὰ* — *πάῃ* E. 16. *χαλάσῃ* E. 18. *νὰ σφάζουνε τοὺς Τούρκους.*

Inde a vs. 7 ap. *M.* et *K.* leguntur haec:

Νὰ τὰ ξεύρῃς, νὰ μαζόνῃς, ποτὲ νὰ μὴ ποθάνῃς.
,, Σαράντα χρόνια ἔκαμε ἁρματωλὸς καὶ κλέφτης,
Κι' ἀλλα σαράντ' ἂν ἔκαμα, πάλ' ἤθελα ποθάνω·
Δὲν κλαίω, πῶς θὲ νὰ χαθῶ καὶ θέλω νὰ ποθάνω·
Μὸν κλαίω τὸν Φώτη μ', ποὖν' μικρὸς κι' ἀπὸ κλεψιὰν δὲν ξέρει.
Γέροντες θέλουν φίλεμμα κι' ἀγάδες θέλουν ἄσπρα,
Καὶ τὰ πρωτοπαλλήκαρα λουφὲν νὰ τ' ἀρτηρήσῃ."

XVII.

Ο ΖΗΔΡΟΣ.

Χριστοφ. Περραιβ. ἱστορ. τ. Σουλ. I, 33.

1750.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Ἐψὲς ἤμουν ϛτοὺς οὐρανοὺς καὶ σήμερα μὲ τ᾽ ἄστρα
Κι᾽ ἄκουσα πῶς σέν᾽ ἔγραψαν μὲ τοὺς ἀπεθαμμένους.“ —
„Σῶπα σῶπα πουλάκι μου καὶ μὴ μὲ καταριέσαι·
Ἂν εἶν᾽ γιὰ τὴν γυναῖκά μου, γυναῖκα πέρνω κι᾽ ἄλλη·
Ἂν εἶν᾽ γιὰ τα παιδάκια μου, παιδάκια κάμνω κι᾽ ἄλλα
Ἂν εἶν᾽ γιὰ τὸ κεφάλι μου, δὲν ξέρω τί νὰ κάμω.
Ὅσα βουνὰ περπάτησες, ὅλα βοτάνια εἶχαν,
Νὰ τἄξευρες, νὰ τἄτρωγες, ποτὲ νὰ μὴ πεθάνῃς.
Σαράντα χρόνους ἔκαμα ἀρματωλὸς καὶ κλέφτης.
Κι᾽ ἄλλους σαράντα νἄκανα, πάλιν θὲ νὰ πεθάνω.
Μὸν τὄχ᾽ ἕνα παράπονο καὶ φλόγα ϛτὴν καρδιά μου,
Ποῦ θὰ τὸ μάθ᾽ Ἀρβανιτιὰ, νἄρθῃ ϛτὴν Ἐλασσῶνα.
Παρακαλῶ σε Λάζο μου καὶ καπετὰν Δημήτρη,
Καλὰ νὰ μου τηράξετε τὸν Φῶτο, τὸ παιδί μου,
Γιατὶ μικρὸς ὀρφάνεψε κι᾽ ἀπὸ κλεψιὰ δὲν ξέρει.
Γερόντοι θέλουν χάϊδεμα κι᾽ ἀγάδες θέλουν γρόσια
Καὶ τὰ πρωτοπαλλήκαρα λουφὲν νὰ τ᾽ αὐγατίσῃ,
Ποῦ στέκονται ϛτὸν πόλεμον, ὁποῦ βαστοῦν ϛτὸ τσέγκι·
Μπροστὰ πάγουν ϛτὸν πόλεμο, ϛτὸ γύρισμα κατόπι.“ —

4. 5. 6. *ἦν Χρ.*

XVIII.

Ο ΖΑΧΑΡΙΑΣ.

Faur. I, 76.

1750.

ΜΩΡΕΑ.

Τεἶν᾽ τὸ κακὸ ποῦ γίνεται τοῦτο τὸ καλοκαῖρι;
Τρία χωριὰ μᾶς κλαίονται, τρία κεφαλοχώρια.
Μᾶς κλαίεται κ᾽ ἕνας παπᾶς ἀπὸ τὸν ἅγιο Πέτρο.
Τί τὤκαμα τοῦ κερατᾶ καὶ κλαίετ᾽ ἀπ᾽ ἐμένα,
Μήνα τὰ βόδια τἄσφαξα; μήνα τὰ πρόβατά του;
Τὴ μιά του νύφη φίλησα, ταῖς δυό του θυγατέραις·
Τὄνα παιδί του σκότωσα, τ᾽ ἄλλο τὸ πῆρα σκλάβο,

Καὶ πεντακόσια δυὸ φλωριὰ τὰ ξαγορὰ τοῦ πῆρα.
Ὅλα λουφὲν τὰ μοίρασα, λουφὲν ϛτὰ παλληκάρια·
Κι᾽ ἀτός μου δὲν ἐκράτησα τίποτε γιὰ τ᾽ ἐμένα.

8. *τὰ* om. *F.* 10. *γιὰ ἐμένα F.*

XIX.
Ο ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΗΣ.

Faur. I, 90.
1750.
ΠΑΤΡΑΤΣΙΚΙ.

Τί ἔχουν τῆς Γούρας τὰ βουνὰ καὶ στέκουν μαραμμένα;
Μήνα χαλάζι τὰ χτυπᾷ; μήνα βαρὺς χειμῶνας;
Κι᾽ οὐδὲ χαλάζι τὰ χτυπᾷ, κι᾽ οὐδὲ βαρὺς χειμῶνας·
Ὁ Κοντογιάνης πολεμᾷ χειμῶνα, καλοκαῖρι.
. . . .

XX.
ΕΠΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΣΠΑΘΙΟΥ ΤΟΥ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΗ.

Faur. I, 90. Ζαμπ. 603, 8.
1750.

Ὅποιος τυράννους δὲν ψηφεῖ,
Κ᾽ ἐλεύθερος ϛτὸν κόσμο ζῇ,
Δόξα, τιμὴ, ζωή του
Εἶν᾽ μόνο τὸ σπαθί του.

XXI.
Ο ΤΟΤΣΚΑΣ.

Χριστοφορ. Περρ. ἱστορ. τ. Σουλ. I, 34.
1750—1760.
ΓΡΕΒΒΕΝΑ. ΠΗΛΙΟΝ.

Ἐψὲς προψὲς ἐδιάβαινα ᾽πὸ κλεφτικὰ λημέρια
Κι᾽ ἄκουσα, πῶς ἐρμήνευε Τότσκας τὰ παλληκάρια·
„Παιδιά μ᾽ ἂν θέλτε λεβεντιὰ κ᾽ ἐλευθερὰ νὰ ζῆτε,
Βάλτε τσηλίκι ϛτὴν καρδιὰ καὶ σίδηρα ϛτὰ πόδια.
Κρασί ποτε μὴ πίνετε, ὕπνο μὴν ἀγαπᾶτε,
Ὁ ὕπνος εἶναι θάνατος καὶ τὸ κρασ᾽ εἶναι πλάνος.“ —

Γυρίζ' ὁ Νάκας καὶ τὸν λέγ', λέγει τὸν καπετάνο·
„Μπιζέρισαν, βαρέθηκαν Τότσκα μ' τὰ παλληκάρια,
Τῆς νύχτας τὸ περπάτημα, τσ' αὐγῆς τὸ καραοῦλι,
Θέλουν νὰ προσκυνήσουνε σ' αὐτὸν τὸν ντυβιτάρη,
Ποὖναι βαλῆς ςτὰ Γρεββενὰ, ντερβέναγας ςτὰ χάσια.“ —
„Παιδιά μ' ἂν θέλτε κόψιμο καὶ θέλτε νά χαθῆτε,
Ἐλᾶτε νὰ σᾶς κόψω 'γὼ καὶ νὰ σᾶς παραχώσω,
Νὰ δώσω καὶ μνημόσυνα εἰς ὅλους τοὺς παπάδες·
Ν' ἀκούσουν χώραις καὶ χωριὰ, χωριὰ καὶ βιλαέτια,
Νὰ ποῦν ὁ Τότσκας λύσσαξε καὶ τρώγ' τὰ παλληκάρια.“ —
Τὸν λόγο δὲν ἀπέσωσε, ἡ ὁμιλιὰ βαστοῦσε,
Τὸ καραοῦλ' ἐφώναξε, τὸ καραοῦλι κράζει·
„Πολλὴ Τουρκιὰ μᾶς ἔρχεται, μπέϊδες καὶ ἀγάδες,
Ἀφῆτέ τους ἂς ἔρχονται κ' ἡμεῖς τοὺς καρτεροῦμε.
Πιάστε παιδιὰ τὸ στένωμα, βάλτε τους μὲς ςτὴν μέση,
Κι' ἀπὲ γιουροῦσι κάμετε, σφάξετε τοὺς ἀγάδες.
Νὰ διοῦν τοῦ Τότσκα τὸ σπαθὶ, τοῦ Νάκα τὸ τουφέκι,
Βοήθ' Ἁϊλιὰ τοῦ Μπουρμπουτσὸ κι' ἀπὸ τὴν Σαμαρίνα,
Τοὺς Τούρκους νὰ χαλάσωμε, τσ' ἐχτροὺς τῆς πίστεώς μας,
Ποῦ τυραννοῦν τ' ἀδέλφιά μας, ποῦ σφάζουν τὰ παιδιά μας.

8. *Μπεξέρησαν* X. 10. *δυβιτάρης* X. 22. *γιουρούση* Χρ. 21. *εἰς τὴν* X. 25. Dubitari potest an Genitivus *πίστεως* in usu vulgari sit.

XXII.

Ο ΤΟΤΣΚΑΣ.

Ζαμπ. 620, 31.

1750 — 60.

ΓΡΕΒΒΕΝΑ. ΠΗΛΙΟΝ.

Ἐψὲς προψὲς ἐπέρασα 'πὸ κλέφτικο λημέρι,
Κι' ἄκουσα ποῦ δασκάλευε Τότσκας τὰ παλληκάρια.
„Παιδιὰ μὴν προσκυνήσετε σ' αὐτὸν τὸ Δελβικότση,
Ποὖναι βελῆς ςτὰ Τρίκαλα καὶ βόϊβοντας ςτὴ Λάρσα.
Παιδιὰ κι' ἂν προσκυνήσετε σ' αὐτὸν τὸ Δελβικότση,
Παιδιὰ κι' ἂν θέλετε σπαθὶ κι' ἂν θέλετε παλοῦκι,
Ἐλᾶτε νὰ σᾶς κόψω 'γὼ καὶ νὰ σᾶς παλουκώσω.
Κι' ἂν ἀκουστῇ ςτὰ Γρεββενὰ, σ' ὅλα τὰ βιλαέτια.
Ὁ Τότσκας πῶς ἐλύσσαξε, σκοτώνει παλληκάρια,

Πέστε τὸ πῶς ἐχάλασε τὸν ἄξιο τὸν ταϊφᾶ του,
Γιατὶ δὲν θέλει ςτὴ Τουρκιὰ νὰ καταντήσουν σκλάβοι.

8. *Γραβανὰ* Z.

XXIII.
Ο ΤΟΤΣΚΑΣ.

Ζαμπ. 668, 88.
1750—60.
ΓΡΕΒΒΕΝΑ. ΠΗΛΙΟΝ.

Μὲς ςτοῦ Γιανούλη τὸ μπαχτσὲ πετιοῦντ᾽ οἱ Γιανιτσάροι,
Εἶναι κι᾽ ὁ Τότσκας τὸ σκυλὶ μὲ δυό, μὲ τρεῖς χιλιάδες.
Ἔχουν ἀρνιὰ ποῦ ψένουνε, κριάρια σουβλισμένα,
Ἔχουνε καὶ γλυκὸ κρασὶ ςτὴν πγάδα ποῦ κρυώνει.
Ἔχουν κ᾽ ἕνα Τουρκόπουλο ποῦ τοὺς κερνάει, καὶ πίνουν.

1. *πενοῦντ᾽?* Z.

XXIV.
Ο ΚΛΕΦΤΗΣ.

Ζαμπ. 601, 4 cfr. T. 188.
1750—60.
ΠΗΛΙΟΝ.

— „Βασίλη κάτσε φρόνιμα, νὰ γίνῃς νοικοκύρης,
Γιὰ ν᾽ ἀποχτήσῃς πρόβατα, ζευγάρια κι᾽ ἀγελάδες,
Χωριὰ κι᾽ ἀμπελοχώραφα, κοπέλια νὰ δουλεύουν.“ —
„Μάνα μου ᾽γὼ δὲν κάθομαι νὰ γίνω νοικοκύρης,
Νὰ κάμ᾽ ἀμπελοχώραφα, κοπέλια νὰ δουλεύουν,
Καὶ νᾆμαι σκλάβος τῶν Τουρκῶν, κοπέλι τῶν σκυλῶνε.
Φέρε μου τὸ βαριὸ σπαθὶ καὶ τ᾽ ἀλαφρὸ τουφέκι,
Να πεταχτῶ σὰν τὸ πουλὶ ψηλὰ ςτὰ κορφοβούνια,
Νὰ πάρω δίπλα τὰ βουνά, νὰ περπατήσω λόγκους,
Νὰ βρῶ λημέρια τῶν κλεφτῶν, γιατάκια καπετάνων.
Νὰ πάω νὰ βρῶ τὸ Μάντζαλο, νὰ σμίξω τὸν Μπαστέκη,
Ποῦ πολεμοῦν μὲ τὴν Τουρκιὰ καὶ μὲ τοὺς Ἀρβανίταις,
Νὰ μπῶ μὲ δαύτους σύντροφος ςτὰ Τούρκικα κεφάλια.
Μὲ μιὰ σπαθιὰ νὰ κόφτω τρεῖς, μὲ τὸ τουφέκι πέντε,
Καὶ μὲ τὸ γιαταγάνι μου σαράντα καὶ πενῆντα.“ —
Πουρνὸ φιλεῖ τὴ μάνα του, πουρνὸ ξεπροβοδιέται.

„Γειά σας βουνὰ μὲ τοὺς κρεμνοὺς, λαγκάδια μὲ ταῖς
πάχναις.“ —
„Κακῶς το τ᾽ ἄξιο τὸ παιδὶ καὶ τ᾽ ἄξιο παλληκάρι.“ —
Οἱ Τοῦρκοι τὸν ἀγνάντεψαν καὶ παγανιά του στέλνουν,
Πῆγαν καὶ τὸν καρτέρεσαν σ᾽ ἓν ἄγριο μονοπάτι,
Κ᾽ ἐστοχαστῆκαν τὰ σκυλιὰ πῶς ἦταν σὰν καὶ δαύτους,
Σκοινιὰ ᾽χαν νὰ τὸν δέσουνε, σὰν νἆτανε κριάρι.
Μὰ κεῖνο τ᾽ ἄξιο τὸ παιδὶ, τ᾽ ἄξιο τὸ παλληκάρι.
Σὰ βγάζει τὸ βαριὸ σπαθὶ καὶ τσῶκαμε γιουροῦσι,
Σὰ θεριστὴς ἐφάνηκεν ὅταν θερίζ᾽ ἀστάχυα,
Μ᾽ ἀντὶς ἀστάχυα θέριζε τὰ Τούρκικα κεφάλια,
Θερίζει Τούρκους δεκοχτὼ, κ᾽ ἐλάβωσε τριάντα,
Τοὺς πῆρε καὶ τὰ πλιάτσικα κ᾽ ἐγίνη καπετάνος.

T. (cf. *Χρονογρ. τῆς Ἠπ.* I, 259) habet octo vss. (1—8) carminis, quorum quatuor priores a Zampellii differunt:

Θὰ πάρω τὸ τουφέκι μου, θὰ ζώσω τὸ σπαθί μου
Καὶ νἄβγω δίπλα τὰ βουνὰ, νὰ πάω νὰ βρῶ τοὺς κλέφταις
Τὸν Τότζκα καὶ τὸν Μάνταλο, νὰ βρῶ καὶ τὸν Μπαστέκη,
Ποῦ πολεμοῦν μὲ τὴν Τουρκιὰ καὶ μὲ τοὺς Ἀρβανίταις.

6. *κοπέλι τῶν γερόντων T. τοῦ σκυλ. Z.* 17. *κρεμοὺς Z. T.*

XXIV a.

Ο ΓΙΑΝΗΣ ΚΑΡΑΛΗΣ.

Kind Eunom. III, 12. M. I, 254.

1750—1760.

ΟΛΥΜΠΟΣ.

Ἀνάθεμά σε μπρὲ παπᾶ, παπᾶ ᾽πὸ τὴν Πουλιάναν
Μὲ τὴν γραφὴν ὁπὤστειλες τὴν ἀποκριὰ τὸ βράδυ.
„Σ᾽ ἐσένα Γιάνη Καραλῆ σ᾽ ὅλα τὰ παλληκάρια
Πενῆντα γρόσια κέρασμα καὶ χώρια τὰ μπαχτσήσια,
Τὸν Γιάνην νὰ μὲ φέρητε, τὸν Γιάνην τὸν γαμπρόν μου.
Σὰν δὲν θελήσῃ νὰ ἐλθῇ, φέρτε του τὸ κεφάλι.“
Κ᾽ ἐκίνησαν πέντε παιδιὰ κι᾽ ὁ ψυχογιὸς ἀντάμα.
Εὗρον τὸν Γιάν᾽, ὁπ᾽ ἔπινε μαζῦ μὲ τὰ παιδιά του.
„Καλή σου μέρα Γιάνη μου.“ — „Καλῶς τὰ παλληκάρια,
Ὁρίσατε μπρατίμοι μου νὰ φᾶμε καὶ νὰ πιῶμε.“ —
„Ἠμεῖς γιὰ φάγ᾽ δὲν ἤλθαμεν οὐδὲ γιὰ πιεῖν νὰ πιῶμεν.
Γιάνη σὲ κράζ᾽ ὁ πέθερος ν᾽ ἔλθῃς νὰ ᾽νταμωθῶμεν.“ —

„"Αν εἶναι γιὰ καλὸ νάλθῶ, νὰ στολιστῶ νὰ ἔλθω,
Κι' ἂν εἶναι γιὰ κακὸ νάλθῶ, νὰ ἔλθω καθὼς εἶμαι." —

1. βρὲ K. M. 2. ποῦ ἔστ. id. 3. 'ς — 'σ' id. 4. χωρὶς id. 11. διὰ id. 12. ν' ἐρθ. — ν' ἐντ. id. 14. ἐλθῶ id.

XXV.
Ο ΝΙΚΟΛΟΣ ΚΑΙ Ο ΣΤΑΘΑΚΗΣ.

T. 233.

1750 — 1760.

ΑΓΡΑΦΑ.

„Ποῦθ' ἔρχεσαι πουλάκι μου καὶ ποῦθε καταβαίνεις;" —
„'Απὸ τὴν Βέργια ἔρχομαι καὶ ςτ' "Αγραφα πηγαίνω.
Πάγω νὰ βρῶ τὸν Νίκολο, νὰ βρῶ καὶ τὸν Σταθάκη,
Νὰ πῶ τὰ χαιρετίσματα ἀπὸ τὸν ἀνεψιόν τους." —
„Πέ μας, πέ μας πουλάκι μας, τίποτε μὴ μᾶς κρύψῃς.
'Ο Χρῆστος τί νὰ γίνηκε, τ' ἄξιο τὸ παλληκάρι;" —
„'Ο Χρῆστος πάει καὶ κλείστηκε ψηλὰ ςτὸ Καρατάσι,
Καὶ πολεμάει μὲ τὴν Τουρκιά, μὲ τοὺς ντερβεναγάδες."

2. *Βάργια T.*

XXVI.
Ο ΚΙΤΣΟΣ.

Faur. I, 97. Ζαμπ. 654, 70. 'Αγγελ. 61.

1750 — 1760.

ΑΓΡΑΦΑ.

Τοῦ Κίτσ' ἡ μάνα κάθουνται ςτὴν ἄκρη ςτὸ ποτάμι·
Μὲ τὸ ποτάμι μάλωνε καὶ τὸ πετροβολοῦσε·
„Ποτάμι μου λιγόστεψε, ποτάμι στρέψε πίσω,
Γιὰ νὰ περάσ' ἀντίπερα πέρα ςτὰ κλεφτοχώρια,
'Οπῶχουν κλέφταις σύνοδο, ὁπῶχουν τὰ λημέρια." —
Τὸν Κίτσο τὸν ἐπιάσανε καὶ πᾶν νὰ τὸν κρεμάσουν·
Χίλιοι τὸν πᾶν ἀπ' ὀμπροστὰ καὶ δυὸ χιλιάδες πίσω.
Κι' ὀλοξοπίσω πήγαινεν ἡ μαύρη του μανοῦλα·
Μυριολογοῦσε κ' ἔλεγε, μυριολογᾷ καὶ λέγει·
„Κίτσο μου ποῦναι τ' ἄρματα τὰ ἔρμα τὰ τσαπράζια;" —
„Μάνα λωλή, μάνα τρελή, μάνα ξεμυαλισμένη,

Δὲν κλαῖς τὰ μαῦρα νιάτα μου, δὲν κλαῖς καὶ τὴν ἀντρειά μου,
Μὸν κλαῖς τὰ ἔρμα τ' ἅρματα, τὰ ἔρμα τὰ τσαπράζια.“ —

3. *μου* om. *F. A.* *μ' ὀλιγ. Z.* *ὀπίσω F. A.* 4. *νὰ πάω ςτὰ F. A.* 7. *πάγουν ἐμπ. F. A.* 10. *τ' ἄχαρα τὰ Z.* 12. *μου καὶ τὴν παλληκαριά μου. F. A.* 13. *τ' ἄχαρα Z.*

XXVII.
Ο ΚΙΤΣΟΣ.

U.

1750—1760.

ΑΓΡΑΦΑ.

Τοῦ Κίτσ' ἡ μάνα θλίβεται, τοῦ Κίτσ' ἡ μάνα κλαίει.
Μὲ τὸ ποτάμι μάλωνε, μὲ τὰ βουνὰ μαλώνει·
„Ποτάμι γιὰ λιγόστεψε, ποτάμι κάμε πόρο,
Θὲ νὰ περάσ' ἀπόπερα ςτὸ ξακουσμένο Βάλτο,
Ὁποῦν' οἱ κλέφταις οἱ πολλοὶ κι' ὅλ' οἱ καπεταναῖοι.
Ποῦν' τὰ Ζαρονικόπουλα, ὁ Κώστας κι' ὁ Σταθάκης;
Γιὰ νὰ ῥωτήσω, γιὰ νὰ διῶ, νὰ μάθω γιὰ τὸν Κίτσο,
Ποῦ μοῦπαν, πῶς βαρέθηκε ςτὸ γόνα παραπάνω. —
Τὰ παλληκάρια τ' ἔκλαιαν καὶ τὸν μυρολογοῦνε·
„Παιδιά μ' δὲν ἔχω τίποτε, παιδιά μου δὲ πεθαίνω.
Γιὰ πιάστε με νὰ σηκωθῶ καὶ βάλτε με νὰ κάτσω,
Καὶ φέρτε μου κόλλα χαρτί, χαρτὶ καὶ καλαμάρι,
Νὰ γράψω τὰ τσαπράζια μου, τὰ ἔρμα τ' ἅρματά μου.“ —
Τὸν ψυχογιό του φώναξε, σφιχτὰ τὸν ἀγκαλιάζει.
Κι' αὐτόνος ἐξεψύχησε.“

XXVIII.
Ο ΚΙΤΣΟΣ.

Πανδ. 13.

1750—1760.

ΑΓΡΑΦΑ.

Τίνος μανοῦλα θλίβεται; τίνος μανοῦλα κλαίει;
Τοῦ Κίτσ' ἡ μάνα θλίβεται, τοῦ Κίτσ' ἡ μάνα κλαίει·
Μὲ τὸ ποτάμι μάλωνε καὶ τὸ λιθοβολάει.
„Ποτάμι μου λιγόστεψε, ποτάμι κάμε πόρο,
Γιὰ νὰ περάσ' ἀπόπερα νὰ πάω κατὰ τὸ Βάλτο·

Νὰ πάω ςτὰ . . μὲς ςτοὺς Ἀρκουμανέους
Μοῦ πάνε πῶς λαβώθηκε καὶ ςτὸ γιατρὸ τὸν πᾶνε·
Γιὰ νὰ ῥωτήσω καὶ νὰ διῶ νὰ μάθω γιὰ τὸν Κίτσο.
Μοῦ πάνε πῶς τὸν λάβωσαν καὶ ςτὸ γιατρὸ τὸν πᾶνε.
Γιατροί μου ποῦ γιατρεύετε κομμένους καὶ σφαγμένους,
Τὸν Κίτσο νὰ γιατρέψετε, ὁποὖναι λαβωμένος,
Χίλια φλωριὰ τὰ γιατρικὰ καὶ τρεῖς χιλιάδαις γρόσια.“ —
„Ὁ Κίτσος δὲν γιατρεύεται, γιατεἶναι λαβωμένος
Γιατὶ τὴν ἔχει ςτὴν καρδιὰ, τὴν ἔχει καὶ ςτὸ χέρι.“ —
Σκούζ’ ἡ μανοῦλα τὴν αὐγὴ κ’ ἡ ἀδελφὴ τὸ βράδυ,
Καὶ μὲς ςτὸ γύρμα τοῦ ἡλιοῦ σκούζουν ὅλαις ἀντάμα.
„Κίτσο μου γιὰ δὲν φαίνεσαι τοῦτο τὸ καλοκαῖρι,
Νὰ πᾷς εἰς τὸ Ξερόμερο, νὰ πᾷς κατὰ τὸ Βάλτο,
Νὰ κινδυνέψῃς τὰ χωριὰ κι’ αὐτὸ τὸν κύρ . . .“ —

(Sequuntur in Pandora quattuor versus, quos ex alio carmine huc translatos putamus.)

Ἕνα πόλεμον ἔκαμε ςτὴν Κολιανὴ ςτὴν ῥάχη·
Τὸν ἀδελφό του σκότωσαν καὶ πέντε παλληκάρια·
Καὶ κάνει τὸν κατήφορο, ςτὰ Ἄγραφα πηγαίνει·
Πικρὸ καρτέρι τοὔκαμεν, πικρὸ φαρμακωμένο.

7. 9. *τὸν πάνε Π.* 16. *εἰς τὸ γέρμα Π.* 18. *ξερόμερο Π.*

XXIX.

Ο ΚΟΥΤΣΟΧΡΗΣΤΟΣ.

Kind. Anth. 16. M. I, 234.

1760—1770.

ΑΓΡΑΦΑ.

Ἐβούρκωσεν ὁ οὐρανὸς, ὁ ἄνεμος μουγκρίζει,
Καὶ τὰ λαγκάδια τ’ ἀντηχοῦν, οἱ πιστικοὶ θαυμάζουν,
Τεἶν’ τὸ κακὸ ποῦ γίνεται, καὶ σκούζουν τὰ κοράκια.
Ὁ Κουτσοχρῆστος πολεμάει μὲ τόν Ταχὶρ ἀμπάζη·
Πέφτουν τουφέκια σὰν βροχὴ, κουρσιούμια σὰν χαλάζι,
Θερίζουν Τούρκικα κορμιὰ, κονιάρικα κουφάρια.
Κι’ ὁ Κουτσοχρῆστος σὰν ἀιτὸς παντοῦ τοὺς τριγυρίζει,
Καὶ σὰν λιοντάρι φοβερὸ μὲ τὸ σπαθὶ ςτὸ χέρι,
Χωρὶς τουφέκι νὰ κρατῇ, σὰν πρόβατα τοὺς σφάζει,
Καὶ σὰν λαγοὺς τοὺς κυνηγάει· ςτὰ παλληκάρια λέγει·
„Χτυπᾶτε τὰ σκυλοκορμιὰ καὶ μὴ τοὺς ἀψυχᾶτε,

Νὰ μάθουν, μὲ ποιὸν πολεμοῦν, μὲ ποιὸν ἔχουν νὰ κάμουν.
Χτυπᾶτε τ' ἄπιστα σκυλιά, νὰ μὴ κρυφτῇ ὁ ἥλιος,
Νὰ μὴ νυχτώσ' ὁ οὐρανὸς καὶ βροῦν τὸν γλυτωμόν τους.“ —
Κ' οἱ Τοῦρκοι κράζουν· ἀλλάχ ἀλλάχ! καὶ φεύγουν τρομαγμένοι·
'Αλλάχ, ἀλλάχ, μεντέτ ἀλλάχ, μεγάλο κιαμέτι.

XXX.

Ο ΝΑΝΝΟΣ.

Faur. I, 78. Ζαμπ. 602, 5. 'Αγγελ. 60. Possart Neugr. Gr. 319.

1750—1760.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ.

'Εβγῆκε ὁ Νάννος ςτὰ βουνά, ψηλὰ ςτὰ κορφοβούνια
Κ' ἐμάζωνε κλεφτόπουλα, παιδιὰ καὶ παλληκάρια.
Τὰ μάζωξε, τὰ σύναξε, τἄκαμε τρεῖς χιλιάδες,
Κι' ὀλημερὶς τὰ δίδαχνε, ὀλονυχτὶς τὰ λέγει·
„'Ακοῦστε παλληκάρια μου κ' ἐσεῖς παιδιὰ δικά μου,
Δὲ θέλω κλέφταις γιὰ τραγιά, κλέφταις γιὰ τὰ κριάρια·
Μὸν θέλω κλέφταις γιὰ σπαθί, κλέφταις γιὰ τὸ τουφέκι.
Τριῶ μερῶ περπατησιὰ νὰ πάρωμε μιὰ νύχτα,
Νὰ πᾶμε, νὰ πατήσωμε τῆς Νικολοῦς τὰ σπίτια.
'Οπὤχει τ' ἄσπρα τὰ πολλὰ καὶ τ' ἀσημένια πιάτα.“ —
„Καλῶς τὸν Νάννο πὤρχεται, καλῶς τὰ παλληκάρια.“ —
„Παράδες θέλουν τὰ παιδιά, φλωριὰ τὰ παλληκάρια,
Κι' ἀτός μου θέλω τὴν κυρά.“ —

2. *κ. ἐμάζ. F.* 4. *ὀλημερὶς τοὺς* Z. **Post vs. septimum Z. habet** hunc finem carminis:

Νὰ κάνουν χήραις κι' ὀρφανὰ τῶν Τούρκωνε τὰ σπίτια,
'Εδῶ νὰ κάνουν ξαγορὰ κ' ἐκεῖ χωριὰ νὰ καῖνε.

10. *τ' ἀσημένια πιάτ. F. A.* 11. *'Ιάννην F.*

XXX a.

Ο ΣΥΡΟΣ.

Πανδ. 12.

1750—1760.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ.

'Ο Σύρος ἀπὸ τὴ Σερβιὰ κι' ὁ Νάννος ἀπ' τὴ Βέῤῥοια
Κονάκια 'χουν ςτὴν Τσαπουρνιά, κονάκια ςτὰ Κανάλια,

Κονάκια 'χουν ςτὴν Κερασιὰ, σ' ἐνοῦ παπᾶ τὸ σπίτι.
„Παπᾶ ψωμὶ, παπᾶ κρασὶ, παπᾶ ταγὴ τ' ἀλόγου,
Παπᾶ φέρε τὴν κόρη σου, τὴν θέλ' ὁ καπετάνος.“ —
„'Εγὼ ψωμὶ, ἐγὼ κρασὶ, ἐγὼ ταγὴ τ' ἀλόγου·
'Η κόρη μου δὲν εἶν' ἐδῶ, τὴν ἔστειλα ςτ' ἀμπέλι.“ —
Τὸν λόγο δὲν ἀπόσωσε, τὸν λόγο δὲν ἀποεῖπε·
Τὸ γιὰ κ' ἡ κόρη πὤρχεται τὰ μῆλα φορτωμένη,
Φέρνει τὰ μῆλα ςτὴν ποδιὰ, τὰ κίτρα ςτὸ μαντύλι.
Σκύφτει, τοῦ πέρνει τὴν ποδιὰ καὶ τοῦ φιλεῖ τὸ χέρι.
„Ἔλα κόρη μ' ςτὸ γόνα μου νὰ μοῦ κερνᾷς νὰ πίνω,
Ὅσο νὰ σκάσ' αὐγερινὸς νὰ πάῃ ἡ πούλια γιῶμα.“ —
„'Εγὦμαι κόρη τοῦ παπᾶ, ἐγὦμ' παπαδοποῦλα,
Ποτέ μου δὲν ἐκέρασα κανένα καπετάνο.
Εἶναι ντροπὴ σ' ἐμένανε, ντροπὴ καὶ ςτοὺς δικούς μου,
Ντροπὴ καὶ ςτὸν πατέρα μου ὁποὖν' ἕνας ἀφέντης.“ —
„Σὲ πέρνω μὲ τὸ χέρι μου, πέρνω μὲ τὸ σπαθί μου.
'Εγὼ πασᾶ δὲν σκιάζομαι, βεζύρη δὲ φοβοῦμαι,
Πασᾶ 'χω τὸ τουφέκι μου, βεζύρη τὸ σπαθί μου·
'Εγὦμ' ὁ Σύρος ξακουστὸς, ὁ Σύρος ξακουσμένος·
Μέρα καὶ νύχτα πολεμῶ, ταῖς δυὸ ταῖς τρεῖς καρτέρι,
Ἔχω καπ'τάνιους ξακουστοὺς κι' ἀσκέρι διαλεμμένο,
Τὸν Τσέγι τὸν περίφανο καὶ τὸν καπ'τάνιο Τάσο.
Ὅτανε διοῦν τὴν βούλα μου, ἰδοῦνε τὴν γραφή μου
Τὴν μέρα νύχτα κάνουνε νάρτοῦν νάνταμωθοῦμε.“ —
[„Καὶ πῆγαν ἀποκλείστηκαν ςτὴν Νιάουστ' ἀπὸ πάνω
Τρεῖς μέραις κάνουν πόλεμο, τρεῖς μέραις καὶ τρεῖς νύχταις.“]

1. *Νάκος Π.* 4. et 6. *ταὶ Π.* 8. *ἀπότε Ρ.* 18. *σὲ πέρνω Π.* 23. *καπετανέους Π.* 24. *καπετὰν Π.* 25. *ὅταν ἰδοῦν Π.* 26. et 27. vss. spurii esse videntur ipsumque carmen infinitum. Ceterum habes Syrum quendam in carm. 75.

XXXI.

ΟΙ ΑΝΔΡΟΥΤΣΑΙΟΙ.

Ζαμπ. 630, 52.

1770—1790.

ΛΕΙΒΑΔΙΑ.

Στὴ Λιάκουρη, ςτὴ Λειβαδιὰ, ςτὴ Κιόνα τοῦ Σαλώνου
Καὶ ςτὰ Βαρδούσια τὰ ψηλὰ πὤχουν ταῖς καταβότραις,

'Εσώσανε τὴν κλεφτουριὰ τοὺς μαύρους 'Ανδρουτσαίους,
Τὸν Δρόσο τὸν περήφανο, τὸ Γιῶργο Μωραΐτη,
Τὸ Γιάν' ἀπὸ τοὺς Ξυλικοὺς καὶ τὸν Βλαχοθανάση,
Ποὖταν μπαϊράκια ςτὰ βουνὰ καὶ φλάμπουρα ςτοὺς κάμπους,
Κι' ἀνάμεσ' ἀπ' τὸν ταϊφᾶ πανώρια κυπαρίσσια.
Βουνά μου μὴ χιονίσετε, κάμποι μὴ παχνιστῆτε,
Καὶ σεῖς χελιδωνάκια μου νὰ ζῆτε μὴ λαλεῖτε·
Μὸν πέστε τῆς 'Ανδρούτσαινας, τῆς μικροπαντρεμμένης
Νὰ μὴν ἀλλάξῃ τὴ λαμπρὴ καὶ τὰ φλωριὰ μὴ βγάλῃ,
Καὶ νὰ μὴν πλέξῃ τὰ μαλλιὰ ςτὴν ἐκκλησιὰ μὴν πάγῃ,
Τὶ 'Ανδροῦτσος ἀποκλείστηκε ςτὸ μέγα μοναστῆρι·
—Φέρνουν τόπι' ἀπ' τὴν Ἔγριπο, μπόμπαις ἀπ' τὴ 'Αθήνα,
Νὰ ῥίξουν, νὰ σκορπίσουνε τὸ μέγα μοναστῆρι·
Κι' ὁ 'Ανδροῦτσος ἔτρωγ' κ' ἔπινε κ' ἔστριφτε τὸ μουστάκι.

1. *κικιόνη* Z. 2. *Βαρδοῦσα* Z. 14. *ταῖς 'Αθήναις* Z.

XXXII.
ΟΙ ΑΝΔΡΟΥΤΣΑΙΟΙ.

U.

1770—1790.

ΛΕΙΒΑΔΙΑ.

Ποιὸς τοὖπε καὶ ποιὸς τ' ἄκουσε ἐδῶ ςτὸν ξένο τόπο,
Ποῦ νὰ μαλώνουν τὰ βουνὰ, νὰ κλαῖνε τὰ καϋμένα.
Κ' ἡ Λιάκουρα τῆς Λειβαδιᾶς κ' ἡ Κιόνα τῶν Σαλώνων,
Καὶ τὰ Βαρδούσια τὰ ψηλὰ λένε τῆς Καταβόθρα·
„Μωρὲ βουνὶ, κακὸ βουνὶ, πουτάνα Καταβόθρα
Ποῦ ἔσωσες τὴν κλεφτουριὰ, τοὺς μαύρους 'Ανδρουτσαίους,
Τὸν Γιάν' ἀπὸ τοὺς Ξυλικοὺς, τὸν Γιῶργο Μωραΐτη,
Τὸν Δρόσο τὸν περήφανο μὲ τὸν Βλαχοθανάση,
Ποὖταν μπαϊράκι ςτὰ βουνὰ καὶ φλάμπουρο ςτοὺς κάμ-
πους;" —
Σιγουρέψανε τὰ βουνὰ, σιγούρεψαν κ' οἱ κάμποι,
Σιγούρεψε κ' ἡ Λειβαδιά με τἄμορφα κορίτσια.

3. *κ' ἡ Γκιόνα U.*

XXXIII.

Ὁ ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΣ.

U.

1770—1790.

ΛΕΙΒΑΔΙΑ.

Ἀνδροῦτσος ἐκατέβηκε μὲς τοῦ Σκορδᾶ ςτὸ χάνι,
Τὰ παλληκάρια τὸν ῥωτοῦν, γυρίζουν καὶ τοῦ λένε·
„Ἀνδροῦτσό μ᾽ τεῖσαι κίτρινος καὶ στέκεις μαραμμένος.“ —
„Μουχτὰρ πασᾶς μ᾽ ἐπλάκωσε ςτὸν Νέπαχτο ςτὸν κάμπο,
Πέντε πολέμους ἔκαμε ἀπ᾽ τὴν αὐγ᾽ ὡς τὸ βράδυ,
Πέντε παιδιά μου σκότωσαν καὶ τὸν Βλαχοθανάση,
Πέντε πλευρά μου τσάκισαν καὶ τὴν δεξιά μου πλάτη.
Τώρα μᾶς ἔρχονται κοντὰ πέντ᾽, ἕξ ὀχτὼ χιλιάδες.
Φτιάστε ταμπούρια δυνατὰ καὶ πολεμᾶτ᾽ ἀντρεῖα,
Νὰ πιάσω Τούρκους ζωντανοὺς κι᾽ αὐτὸ τὸν Μιτσομπόνο.“ —

XXXIV.

Ο ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΣ.

T. 194.

1770—1790.

ΛΕΙΒΑΔΙΑ.

Κ᾽ ἐσεῖς κορίτσια τοῦ Δαδιοῦ ςτὰ μαῦρα νὰντυθῆτε,
Τί τὸν Ἀνδροῦτσο κλείσανε ςτὸ μέγα μοναστῆρι·
Φέρνουν τόπι᾽ ἀπ᾽ τὸν Ἔγριπο, μπαρούτι᾽ ὀχ τὴν Ἀθήνα,
Νὰ ῥίξουν, νὰ χαλάσουνε τὸ μέγα μοναστῆρι.
Ἑξῆντα μέραις πολεμοῦν Τοῦρκοι δέκα χιλιάδες
Κι᾽ Ἀνδροῦτσος ἐπολέμαγε μ᾽ ἑξῆντα παλληκάρια.
Βεζύρης τοὺς ἐφώναξε, βεζύρης τοὺς φωνάζει·
Χιλιὰ φλωριὰ βενέτικα μπακσῆσι θὲ νὰ δώση,
Ὅποιος τ᾽ Ἀνδρούτσου ἤθελε νὰ πάρη τὸ κεφάλι.
. . . .
„Τώρα νὰ δγῆτε μια φορα τ᾽ Ἀνδρούτσου τὸ τουφέκι.“ —
Καὶ τὰ σπαθιὰ τὰ βγάλανε γιουροῦσι μὲς ςτοὺς Τούρκους·
Ἐσκότωσαν, ἐλίανισαν Τούρκους ὡς δυὸ χιλιάδες,
Καὶ μὲ τὴν νύχτα βγήκανε πρὸ τοῦ νὰ ξημερώση.
Τὰ παλληκάρια μέτρησε καὶ τ᾽ ἔλλειψαν οἱ πέντε.
Γράφει γραφὴ κ᾽ ἐπιστολὴ καὶ στέλνει ςτὸν βεζύρη·

Τὰ παλληκάρια στεῖλέ μου φλωριὰ — ἁρματωμένα,
Νὰ μὴν γυρίσω τὸ βραδὺ κ' ἔρτω μὲς ςτὸ τσαντῆρι
. . . .
Γράφει βεζύρης μπουγιουρντὶ καὶ στέλνει ςτὸν 'Ανδροῦτσο,
Χρυσὸ μπακσῆσι τοὔστειλε νὰ πάρ' ἁρματωλίκι,
Ἁρματωλίκι Λειβαδιᾶς καὶ ὅλου τοῦ Σαλώνου.

7. *βεζύρης τοὺς φωνάζει* om. *T.* 11. *εὐγάλανε T.* 13. *εὐγήκανε T.* 18. *στέλλει T.* 19. *μπεῆσι T. πάρ' τὸ T.*

XXXV.

Ο ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΣ.

Πανδ. 10. U.

1786.

ΛΕΙΒΑΔΙΑ.

Τίνος μανοῦλα θλίβεται; τίνος μανοῦλα κλαίει;
Τ' 'Ανδρούτσ' ἡ μάνα θλίβεται, τ' 'Ανδρούτσ' ἡ μάνα κλαίει·
Μὲ τὰ βουνὰ ἐμάλωνε καὶ τὰ λιθοβολάει·
'Εσεῖς βουνὰ τῆς Ἔγριπος καὶ σεῖς βουνὰ τῆς Κιόνας
Καὶ σεῖς βουνὰ τῆς Λιάκουρας ὁποὖστε λυπημένα,
Καὶ σεῖς κορίτσια τοῦ Δαδιοῦ νὰ λεροφορηθῆτε.
'Ανδροῦτσος ἀποκλείστηκε ςτὸ μέγα μοναστῆρι,
Δώδεκα μέραις πολεμᾷ, δώδεκα μερονύχτια.
Φέρνουν τόπι' ἀπ' τὴν Ἔγριπο, κανόνι' ἀπ' τὴν 'Αθήνα,
Νὰ ῥίξουν νὰ χαλάσουνε τὸ μέγα μοναστῆρι.
Κι' 'Ανδροῦτσος ἔτρωγ', ἔπινε καὶ στρίφτει τὸ μουστάκι.
„Μουστάκι μου καραμπογιὰ καὶ φρύδια μου γραμμένα.“ —
Καὶ τὸν Τσαούση τοὔκραξε, κρυφὰ τὸν κουβεντιάζει.
„Τσαούση μοίρασ' τὸ ψωμὶ καὶ φτιάσε τὸ φαΐ μας
Γιουροῦσι θὲ νὰ κάμωμε γιὰ νὰ ἐβγοῦμε ὄξω.“ —
Καὶ βρίσκει φίδι δυνατὸ καὶ χάλασε τὸ κάστρο.
Κ' ἐπάτησαν κ' ἐχούιαξαν, βάνουν μπροστὰ τοὺς Τούρκους.
Πιάνουν πασάδες ζωντανοὺς, μπεΐδες σκοτωμένους.
Κι' 'Ανδροῦτσος ἐχουχούτισε μὲ τὸ σπαθὶ ςτὸ χέρι·
„'Εδῶν' 'Ανδροῦτσος ξακουστὸς, 'Ανδροῦτσος ξακουσμένος,
Μένα μὲ ξέρ' ὁ βασιλιὰς, μὲ ξέρ' ὁ κόσμος οὖλος,
Μὲ ξέρουν καὶ τὰ Τρίκερα ποῦ τἄχω 'γὼ καϋμένα.“ —

Apud U. pauci tantum vss. (2—3. 5—11) carminis exstant. 3. *καὶ μὲ τους κάμπους κλαίει Π.* 6. *δαδιοῦ Π. ὅλα νὰ λαιρωθῆτε Π.* 15. *να — βγοῦμε Π.* 17. *ἐχούταξαν Π.*

XXXVI.
Ο ΓΙΑΝΗΣ ΞΥΛΙΚΙΩΤΗΣ.

Πανδ. 32.

1770—1790.

ΛΕΙΒΑΔΙΑ.

Κλαῖνε τὰ δέντρα, κλαῖνε, κλαῖνε τὰ κλαριά.
Κλαῖνε καὶ τὰ λημέρια ποῦ λημέριαζα,
Κλαῖνε τὰ μονοπάτια ποῦ περπάταγα,
Κλαῖνε καὶ ἡ βρυσούλαις μὲ τὸ κρυὸ νερὸ,
Κλαῖνε καὶ τὰ μετόχια πὤπερνα ψωμὶ,
Κλαῖνε τὰ μοναστήρια πὤπερνα κρασί.
Ὁ ἥλιος ἐβασίλεψε καὶ τὸ φεγγάρ' ἐχάθη,
Κι' ὁ καθάριος αὐγερινὸς ἐζύγωσε, νὰ φέξῃ.
Κ' ἐσὺ, Λαμπράκη μ' ἀνεψιὲ, ἔλα κάτσε σιμά μου
Καὶ τήραξε τὸ λάβωμα, ὁποῦμαι λαβωμένος·
Ζύγωσε ποῦ θὲ νὰ χαθῶ καὶ θέλω νὰ πεθάνω,
Νὰ σοῦ χαρίσω τ' ἄρματα, τὸ ἔρημο τουμάνι,
Ταῖς τρεῖς ἀράδαις τὰ κουμπιὰ τὰ μαλαματωμένα.
Καὶ φέρε μου γλυκὸ κρασὶ ἀπὸ τὸ μοναστῆρι
Νὰ βρέξω τὴ λαβωματιὰ, τὸ ποῦμαι λαβωμένος.
Τὸ λάβωμα φαρμακερὸ, τὸ βάλ' πικρὸ φαρμάκι.
Γιὰ πιάστε με νὰ σηκωθῶ καὶ βάλτε με να κάτσω,
Βάλτε κλαριὰ καὶ στρῶστέ μου νὰ πέσω νὰ πλαγιάσω.
Τί νὰ σᾶς πῶ, μωρὲ παιδιὰ καϋμένα παλληκάρια,
Ζυγῶστε ποῦ θὲ νὰ χαθῶ καὶ θέλω ν' ἀπεθάνω·
Καὶ φκιάστε μου τὸ μνῆμά μου νὰ πέρνῃ δύο νομάτους,
Νὰ στέκ' ὀρτὸς, νὰ πολεμῶ καὶ δίπλα νὰ γεμίζω.
Κι' ἀπ' τὴ δεξιά μου τὴ μεριὰ ἀφῆτε παραθύρι,
Νὰ μπαινοβγαίνουν τὰ πουλιὰ τῆς ἄνοιξης τ' ἀηδόνια,
Νὰ πέρνουν χαιρετίσματα νὰ πᾶν κατὰ τοὺς κλέφταις·
„Ὁ Γιάνης ἐσκοτώθηκε, ὁ Γιάνης Ξυλικιώτης·
Τὸν κλαῖνε χώραις καὶ χωριὰ, τὸν κλαῖνε βιλαέτια.“ —

In Pand. ad finem carminis nostri adiecti sunt vss. novem, quos ex alio carmine huc translatos esse apparet.

[Κύριε μου, τί νὰ γίνηκε ὁ Γιάνης Ξυλικιώτης
Οὔτε ςτὸ Ταλάντι φάνηκε οὔτε ςτὴ Βουδουνίτσα,
Μᾶς εἶπαν· πέρα πέρασε καὶ πάγει ςτὸν Ἀνδροῦτσο·
Κ' ἐπῆγε κι' ἀνταμώθηκε μὲς ςτὸ Δαδὶ 'πὸ πάνου.

„Καλ' μέρα καπετάνιο μου.“ — „Καλῶς τὸν Γιάνη ποῦλθε.
Τὸν Γιάν' ἀπὸ τοὺς Ξυλικοὺς κι' ἀπὸ τὴν Βουδουνίτσα.
Γιάνη μ', θὰ πᾷς ςτὸ πόλεμο, θὰ πᾷς νὰ πολεμήσῃς.“ —
Σὰν ἔκαμε, κ' ἐκίνησε σὰν ἄξιο παλληκάρι
Καὶ τραγουδῶντα κίνησε καὶ τουφεκῶντα πάγει.]

26. 28. *Ξυλικιότης Π.*

XXXVII.
Ο ΒΛΑΧΟΣ ΘΑΝΑΣΗΣ.

Πανδ. 74.

1770—1790.

ΛΕΪΒΑΔΙΑ.

Διαβᾶτ' ἀπὸ τὸν Ἔπαχτο, τὴν ἄκρ' ἀπὸ τὸ λόγκο,
Ν' ἀκούσετε τὸν πόλεμο ποῦ πολεμάει Ἀνδροῦτσος,
Ἀνδροῦτσος κι' ὁ Μουχτὰρ πασᾶς κι' ὅλα τὰ βιλαέτια·
Πέφτουν τὰ βόλια σὰ βροχὴ, τὰ τόπια σὰ χαλάζι,
Κι' αὐτὰ τὰ λιανοτούφεκα σὰν ἄμμος τῆς θαλάσσης.
Οἱ κλέφταις ὅλοι πολεμοῦν κι' ὅλοι ῥίχνουν τουφέκι.
Κι' ὁ Βλάχος δὲν ἀκούεται κι' ὁ Γιάνης Ξυλικιώτης.
Ὁ Βλάχος ἐσκοτώθηκε κι' ὁ Γιάνης πάει ςτὸν τόπο.
Ἀνδροῦτσος ἐχουχούτιζε μὲ τὸ σπαθὶ ςτὸ χέρι.
„Πάρτε τοῦ Γιάνη τ' ἄρματα, τοῦ Βλάχου τὸ κεφάλι,
Νὰ μὴν τὸ πάρῃ ἡ Τουρκιὰ, τὸ πᾶν ςτὰ βιλαέτια,
Βλέπουν ἐχτροὶ καὶ χαίρονται, οἱ φίλοι καὶ λυποῦνται.“
Τὸ βλέπει καὶ μιὰ παπαδιὰ καὶ κάθεται καὶ κλαίει·
Στὴ Λειβαδιὰ τὸ στείλανε ςτὴ μέση τὸ παζάρι,
Τὸ πήγανε στοὺς μπέϊδες κι' ὅλοι φλωριὰ κερνᾶνε.
„Βλάχο μου, τί ἐγύρευες ςτὸν ἔρημο τον τόπο;“ —
„Μ' ἐγέλασαν οἱ φίλοι μου κι' ὁ καπετὰν Ἀνδροῦτσος.“

XXXVIII.
Ο ΒΛΑΧΟΣ ΘΑΝΑΣΗΣ ΚΑΙ Ο ΓΙΑΝΗΣ ΞΥΛΙΚΙΩΤΗΣ.

Πανδ. 74.

1770—1780.

ΛΕΙΒΑΔΙΑ.

Τρία πουλάκια κάθουνται ςτὸν Ἔπαχτο ςτὴ ῥάχη,
Τὄνα τηράει τὸν Ἔπαχτο, τ' ἄλλο κατ' τὰ Κραβάρα,

Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο τηράει τὸ Λοιδορίκι.
Πάγει μαντάτα καὶ χαρτὶ σ' ὅλα τὰ βιλαέτια,
'Ανδροῦτσος ἐπολέμαε στὴ μέσ' ἀπὸ τὸ λόγκο.
Διαβᾶτ' ἀπ' τὴν Κουστάριτσια στὴν μέσ' ἀπὸ τὴν χώρα,
Νὰ πῆτε τῆς ἀγάπης μου, τῆς ἀγαπητικῆς μου,
Νὰ μὴν ἀλλάξῃ τὴ λαμπρὴ γιατεἶναι λυπημένη,
Νὰ μὴν τὰ βάλῃ τὰ φλωριὰ, νὰ μὴν τὰ καμαρώσῃ,
Νὰ μὴν τὰ πλέξῃ τὰ μαλλιὰ, νὰ μὴν τὰ ῥίξῃ πίσω.
Κι' ὁ Βλάχος ἐσκοτώθηκε κι' ὁ Γιάνης πάει στὸν τόπο.
Πῆραν τοῦ Βλάχου τ' ἅρματα, τοῦ Γιάνη τὸ κεφάλι.
Νὰ πῆτε τῆς μανούλας μου τῆς παραπονεμένης
Ποτὲ νὰ μὴ μ' ἀκαρτερῇ, νὰ μὴ μὲ παντεχαίνῃ.
Μὴν πῆτε πῶς σκοτώθηκα, μὴν πῆτε πῶς ἐχάθην,
Νὰ πῆτε πῶς παντρεύθηκα στὸν ἔρημο τὸ λόγκο·
Πῆρα τὴν πέτρα πεθερὰ, τὴ μαύρη γῆ γυναῖκα
Κι' αὐτὰ τὰ λιανολίθαρα, τὰ πῆρα συγγενάδια.
Κλάψε με μάνα μ', κλάψε με τὴν νύχτα μὲ φεγγάρι
Καὶ τὴν αὐγοῦλα μὲ δροσιὰ ὅσο νὰ πάρῃ μέρα,
Νὰ πᾶν τ' ἀηδόνια σταῖς φωλιαῖς κ' ἡ ὥμορφαις νὰ πλύνουν,
Νὰ πάῃ καὶ ἡ ἀγάπη μου νὰ κάθεται νὰ κλαίγῃ."

(In Pand. hoc carmen cum antecedente in unum coniunctum est.)

XXXIX.
Ο ΝΤΕΛΗΣ ΑΧΜΕΤΗΣ.

Πανδ. 40.

1770 –1790.

ΛΕΙΒΑΔΙΑ.

Βγαίνουν οἱ βλάχοι στὰ βουνὰ, βγαίνουν κ' ἡ βλαχοπούλαις,
Βγαίνουν καὶ τὰ βλαχόπουλα λαλῶντας ταῖς φλογέραις·
Βγαίνουν τ' ἀρνάκια παίζωντας μὲ τὰ χοντρὰ κουδούνια,
Βγαίνουν ἡ κλέφταις τοῦ Ντελῆ καὶ τοῦ Ντελῆ 'Αχμέτη,
Καὶ ῥοβολᾶν στὰ Φέρσαλα στὴν μέσ' ἀπὸ τὸν κάμπο,
Πιάνουνε Τούρκους ζωντανοὺς καὶ Τούρκους σκοτωμένους,
Τοὺς πᾶνε καὶ στὸ Δομοκὸ μὲς στοῦ Ντελῆ 'Αχμέτη·
Κι' ἄλλους ἐκέρναε φλουριὰ κι' ἄλλους ἐκέρνα γρόσια
Καὶ τοὺς μπουλουκμπασίδαις του ἅρματα διαμαντένια.
Τοὺς δίνει ἅτια μὲ φλουριὰ, τὰ γκέμια τσ' ἀσημένια·

„Σκωθῆτε, καβαλκέψετε, νὰ πᾶμε στὸ Ζητοῦνι,
Θἄρθ' Ἀνδροῦτσος νὰ σμίξωμε, στὴ Λειβαδιὰ νὰ πᾶμε,
Θὰ πάῃ νὰ πολεμήσωμε μὲ δύο, μὲ τρεῖς πασάδες.“ —

7. *καὶ τοὺς πᾶνε Π.* 9. *μπιμπασάδαις — μαλαγματένια Π.* 11. *Σηκωθῆτε καβαλικέψετε Π.* 12. *Θαρθῆ Ἀν. Π.* 13. *δυὸ τρεῖς Π.*

XL.

Ο ΑΛΕΞΙΟΣ ΚΑΛΟΓΗΡΟΣ.

Ζαμπ. 695, 127.

1770—1790.

ΛΕΙΒΑΔΙΑ.

Ἐσεῖς πουλιὰ τῆς Λιάκουρας κι' ἀηδόνια τοῦ Σαλώνου
Καὶ σὺ πετρίτη γλήγωρε ποῦ πᾶς σταῖς καταβόθραις,
Χαιρέτα μου τὴν κλεφτουριά, τὸ Γιάνη Δυσβουνιώτη.
Τούρκους νὰ μὴν πιστέψουνε κι' ἀγάδες Σαλωνίταις,
Γιατὶ πιστεύτηκα κ' ἐγὼ στὸ γιὸ τοῦ Μουσταφάγα,
Καὶ τώρα κείτομαι στὴ γῆ, κορμὶ δίχως κεφάλι,
Δίχως τὰ παλληκάρια μου καὶ δίχως τ' ἅρματά μου.

XLI.

Ο ΑΛΕΞΗΣ ΚΑΛΟΓΗΡΟΣ.

Πανδ. 31.

1770—1790.

ΛΕΙΒΑΔΙΑ.

Τεῖν' τὸ κακὸ ποῦ γίνεται στὰ Σάλωνα στὴν χώρα;
Πολλὰ τουφέκια πέφτουνε στοῦ μπέη τὸ σεράγι.
Σκότωσαν τὸν καλόγηρο τὸν καπετὰν Ἀλέξη,
Τὸν Κώστ' ἀπὸ τὰ Κράβαρα, τὸν Βερελῆ Θανάση
Καὶ τὸν Ἡλί' ἀπ' τὸ Βίδαρι, ποὖχε πέντ' ἀδερφάδαις.
„Ἐσένα πρέπει μωρ' Ἡλιά, ποὖχεις πέντ' ἀδερφάδαις.
Αἱ δύο νὰ κλαῖν' ἀπὸ ταχυὰ καὶ τρεῖς τὸ μεσημέρι,
Κι' αὐτοῦ στὸ γύρμα τοῦ ἡλιοῦ νὰ κλαῖν' ἡ πέντ' ἀντάμα.
Ἡλιά μου ποῦ πολέμαες σὰν ἄξιο παλληκάρι·
Δὲν σ' τὧπα Λιά μου μιὰ φορά, δὲν σ' τὧπα Λιά μου δύο,
Στὰ Σάλωνα νὰ μὴν κλειστῇς, νὰ πᾷς στὸ Λοιδορίκι,
Νὰ πᾷς νὰ βρῇς τὴν κλεφτουριὰ καὶ τοὺς Καλιακουδαίους,

Νὰ πᾷς πέρα ςτὸ Κράβαρι ςτὸν ὄμορφο λεβέντη,
Νὰ σμίξετε τοὺς φίλους σας καὶ τοὺς Καλιακουδαίους,
Νὰ πᾷς τὰ χαιρετίσματα τοῦ καπετὰν Ἀλέξη." —
Στὰ Σάλωνα τὸν σκότωσαν ςτοῦ μπέη τὰ σεράγια.
Νἆχαν καοῦν τὰ Σάλωνα τοῦ μπέη τὰ σεράγια.
Σκότωσαν τὸν καλόγηρο τὸν καπετὰν Ἀλέξη.
Στὴν Φήβα κάν' ἁρματωλὸς, ςτὴν Φήβα κάνει κλέφτης,
Κι' αὐτοῦ μέσα ςτὰ Σάλωνα τὸν κάνουν καπετάνο.
Μέρα καὶ νύχτα περπατεῖ, μέρα καὶ νύχτα τρέχει,
Καὶ Τούρκους δὲν ἀντάμωνε, Τούρκους δὲν ἀνταμώνει.
Κι' ὁ μπέης τὸν προβόδισε καὶ τὤστειλε καὶ γράμμα.
„Νἀρθῇς μωρὲ καλόγηρε καὶ καπετὰν Ἀλέξη,
Νἀρθῇς μὲς ςτὰ σεράγια μου, νἀρθῇς ν' ἀνταμωθοῦμε." —
„Σκιάζομαι μπέη, σκιάζομαι κι' ἀπ' ἀπιστιὰ φοβοῦμαι,
Βάλε τὸ φέσι σου στραβὰ, κακὸ μὴ βάν' ὁ νοῦς σου." —
„Δὲν εἶν' ὁ μπέης ἄπιστος νὰ πάῃ νὰ σὲ σκοτώσῃ,
Μὸν εἶν' ὁ μπέης ξακουστὸς, εἶν' ὁ Τσακῆ Ὀβάκης." —
Τὸ λόγο δὲν ἀπόσωσε, τὸ λόγο δὲν ἀκούει,
Γλέπει ταῖς πόρταις κ' ἔκλεισαν καὶ κλειοῦν καὶ τὸ σεράγι.
Πέφτουν τουφέκι' ἀπὸ μπροστὰ, τουφέκι' ἀπὸ ταῖς πλάταις.
Σκότωσαν τὸν καλόγηρο τὸν καπετὰν Ἀλέξη.
Ψιλὴ φωνοῦλα ἔσυρε σὰν παλληκάρι ποὖταν·
„Ποὖστε παλληκαράκια μου λίγα καὶ παινεμένα,
Νἀρθῆτε νὰ μὲ πάρετε ἀπ' τοὺς σκυλοκονιάρους,
Ποῦ μ' ἔφαγαν μὲ ἀπιστιὰ, μὲ ἔφαγαν μὲ μπέσα." —

1 et 11. *Σάλμωνα Π.* 4. *Κράβερη Π.* 8. *γέρμα Π.* inter vs. 8 et 9 in *Π.* tres vss. interpositi sunt, quos nemo est quin spurios habeat:

Δὲν σ' τὦπα Λιά μου μιὰ φορὰ, δὲν σ' τὦπα τρεῖς καὶ πέντε,
Στὰ Σάλωνα νὰ μὴ κλειθῇς καὶ πόλεμο μὴν κάμῃς,
Γιατεῖν' ὁ μπέης ἄπιστος καὶ θὲ νὰ σὲ σκοτώσῃ.

Ceterum vss. 4—18 in nostrum carmen ex alio irrepsisse verisimile est. 9. *Λία Π.* 11. *νὰ 'ςτὸ πᾷς Π.* 16 et 17. *σεράγια Π.* 29. *Μάναι Π.* 35. *Ποῦ εἶσθε παλληκάρια Π.*

XLII.

Ο ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΣ.

Πανδ. 89.

1770—1790.

ΛΕΙΒΑΔΙΑ.

Ἀνάρι' ἀνάρια τἄριχναν οἱ κλέφταις τὰ τουφέκια,
Γιατεῖν' οἱ μαῦροι λιγοστοὶ, γιατεῖν' οἱ μαῦροι λίγοι,
Κἂν δεκαφτὰ κἂν δεκοχτὼ κἂν 'κοσιδυὸ νομάτοι.
Κι' ὁ Μαυροδῆμος ἔλειπε μὲ δεκοχτὼ νομάτους,
Πάει νὰ βαφτίσ' ἕνα παιδὶ, νὰ πιάσῃ μιὰ κουμπάρα,
Γιὰ νὰ τὴν ἔχῃ γύρισμα ὁ Μαυροκαπετάνιος.
Ὄντ' ἔρχετ' ἀπ' τὴν Λειβαδιὰ, ὄντ' ἔρχετ' ἀπ' τὴν Φήβα,
Καὶ πάει κατὰ τὰ Κούντουρα καὶ πάει κατὰ τὴ Βίλια,
Καὶ θὲ νὰ βρῇ τοὺς φίλους του, τὸν Μῆτρο τὸν Μιχάλη.
Καὶ κάνε τὸν κατήφορο καὶ πάει κατ' τὸ Ταλάντι,
Πάει νὰ βρῇ τὴν κλεφτουριὰ, τὸν καπετὰν Ἀνδροῦτσο,
Νὰ πᾶν κατὰ τὴν Πρέβεζα, νὰ πᾶν κατὰ τὸν Βάλτο,
Νὰ πᾶν νὰ ξεχειμάσουνε τὸν φετεινὸ χειμῶνα.
,,Ἀνδροῦτσό μ' ποῦ ξεχείμασες τὸν περσινὸ χειμῶνα;“ —
,,Στὴν Πρέβεζα ξεχείμασα ςτοῦ Τσαρλαμπᾶ τὰ σπίτια.“ —
Κ' ἐπῆγαν κι' ἀποκλείστηκαν ςτὴν ἄκρ' ἀπὸ τὸν λόγκο.
Μουχτὰρ πασᾶς τοὺς πλάκωσε μὲ δεκοχτὼ χιλιάδες
Κι' Ἀνδροῦτσος ἐχουχούτισε σὰν ἄξιο παλληκάρι·
,,Δὲν σὲ φοβοῦμ' Μουχτὰρ πασᾶ, ςτὸ νοῦ μου δὲ σὲ βάνω,
Ἔχω τ' ἀσκέρι διαλεχτὸ, τ' ἀσκέρι διαλεμένο,
Ἐγὼ Τούρκους δὲν σκιάζομαι, κονιάρους δὲν φοβοῦμαι,
Ἔχω τοὺς παρακλήτσιδες μὲ τὰ σπαθιὰ ςτὰ χέρια.“ —
Σὰν ἔκαμαν κ' ἐχύθηκαν, ςτὸν Ἔπαχτο τοὺς πᾶνε.
Πιάνουν τριακόσους ζωντανοὺς, τριακόσους σκοτωμένους,
Πέφτουν τὰ τόπια σὰν βροχὴ, ἡ μπόμπαις σὰν χαλάζι
Κι' αὐτὰ τὰ λιανοτούφεκα σὰν ἄμμος τῆς θαλάσσης.
Κι' Ἀνδροῦτσος ἔτρωγ', ἔπινε καὶ στρίφτει τὸ μουστάκι·
,,Μουστάκι μου καραμπογιὰ καὶ φρύδια μου γραμμένα,
Νἄξερα, ποιὸς θὰ σᾶς χαρῇ καὶ ποιὸς θὰ σᾶς γλεντήσῃ.“ —
Καὶ κάνει τὸν κατήφορο, ςτὴν Πρέβεζα πηγαίνει.
Τοῦ στέλν' ὁ Τσαρλαμπᾶς χαρτὶ κ' ἕνα κόμματι γράμμα·

Νάρθῃς 'Ανδροῦτσ' ςτὸ σπίτι μου, νάρθῃς νὰ ξεχειμάσῃς
Καὶ νὰ σὲ κάμω καὶ γαμπρὸ, νὰ πάρ' ςτὴν ἀδελφή μου.

7. *ὀντὰ Π.* 10. *κατὰ τὸ Ταλ. Π.* 33. *νὰ σοῦ δώσω Π.*

XLIII.
ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΣ ΚΑΙ ΜΗΤΡΟΣ.

Πανδ. 65.

.1770—1790.

ΛΕΙΒΑΔΙΑ.

„Πουλί μου ποῦθεν ἔρχεσαι; πουλί μου ποῦ πηγαίνεις;
Μὴν ἔρχεσ' ἀπ' τὰ Κούντουρα, μὴν ἔρχεσ' ἀπ' τὴν Βίλια;
Μὴν εἶδες κλέφταις πουθενὰ τὸ Γιώργη τὸ λεβέντη;" —
„'Εμεῖς ἐψὲς τοὺς εἴδαμε ςτὸν πλάτανο ςτὴ βρύσι.
Εἶχαν ἀρνιὰ κ' ἐψένανε, κριάρια σουβλισμένα,
Εἶχαν κ' ἕνα γλυκὸ κρασὶ, ποῦ πίν' ὁ καπετάνιος.
Κι' ὁ Λιάγος τοὺς ὁρμήνευε κι' ὁ Λιάγος τσ' ὁρμηνεύει·
„Προσκύνα Γιώργη τὴν Τουρκιὰ μεϊτάνι γιὰ νὰ γένῃς,
Νὰ περπατῇς ἁρματωλὸς, νὰ περπατῇς καὶ κλέφτης." —
„'Εγὼ Λιάγο δὲν προσκυνῶ, μεϊτάνι γιὰ νὰ γένω,
'Εγὼ μὲ θέλουν τὰ χωριὰ, μὲ θέλ' ἡ Φήβα οὔλη,
Μὲ θέλ' ὁ καπετάνιος μου κι' ὁ καπετὰν 'Ανδροῦτσος.
'Ελᾶτε νὰ μ' ἀκούσετε, ἐδῶ νὰ μὴ σταθῆτε.
Γιατί θὲ νἄρθῃ Χασιακὴ, θὲ νἄρθῃ καὶ μιὰ σφάξη,
Γιατί θὰ στείλ' ὁ βασιλιὰς σ' οὖλα τὰ βιλαέτια.
Θέλ' τὸν 'Ανδροῦτσο ζωντανὸ μ' οὖλο τὸν ταϊφᾶ του." —
'Ανδροῦτσος κάπου τὄμαθε κάποιος φίλος τοῦ τῶπε·
„'Εγὼ Τούρκους δὲν σκιάζομαι, κονιάρους δὲν φοβοῦμαι,
'Εγῶμ' 'Ανδροῦτσος ξακουστὸς, 'Ανδροῦτσος ξακουσμένος.
Ἔχω χίλιους ςτὴν Λειβαδιὰ καὶ χίλιους μὲς ςτὴν Φήβα,
Κι' ἀτῆνος βγαίνω στὰ βουνὰ, βγαίνω καὶ πολεμάω." —
Κ' ἐβγῆκε κι' ἀποκλείστηκε μὲς ςτὸ Δαδὶ ςτὴ χώρα,
Τρεῖς μέραις κάνει πόλεμο, τρεῖς μέραις καὶ τρεῖς νύχταις.
Στέλνει καὶ γράφει μιὰ γραφὴ, πικρὴ φαρμακωμένη·
„Σ' ἐσὲ Μιχάλη μ' ἀδερφὲ, σ' ἐσὲ Μιχάλη Μῆτρο,
Βλέπωντας φτὸ τὸ γράμμα μου οὖλοι νὰ μαζωχτῆτε,
Κι' ἂν δὲν μ' εὑρῆτε ςτὸ Δαδὶ, νἀρθῆτε ςτὴν Κιλίτσα." —
'Ο Μιχάλης ξεκίνησε μὲ χίλιους πεντακόσους,

Καὶ πέρνει ντέβρι τὰ χωριὰ, ντέβρι τὰ βιλαέτια,
Κ' ἐπῆγε καὶ τὸν εὕρηκε ςτὴ Διάκουρα ςτὴ ῥάχη.
Τοὖπε· „Μιχάλη ξακουστὲ, Μιχάλη ξακουσμένε,
Δὲν πρόφτασες ςτὸν πόλεμο νἄρθῃς νὰ πολεμήσῃς;" —
Ὁ Μῆτρος τ' ἀποκρίθηκε, ὁ Μῆτρος ὁ Μιχάλης·
„Μὴν καπετάνιο σκιάχτηκα, μὴν πῆς πῶς φοβήθηκα·
Μὸν εἶχα τὰ παλλ'κάρια μου ὅσο νὰ τοὺς σιμάσω.
Τὸ ξέρεις τὸ τουφέκι μου, τὸ ξέρεις τὸ σπαθί μου.
Ἐγῶμ' ὁ Μῆτρος ξακουστὸς κι' ὁ Μῆτρος Κουντουριώτης,
Τὸ ξέρεις τὸ τουφέκι μου, τὸ ξέρεις τὸ σπαθί μου." —

13. *ποτὲ σᾶς μὴ στ. Π.* 20. *μὲς τὴν Π.* 21. *Κι' ατὸς Π.* 26. *Βλέποντας τὸ γράμμα Π. μιαζωχθῆτε Π.* 32. *πρόφθασες — ἄρθῃς Π.* 34. *Μὴν πῇς καπετάνιο πῶς σκιαχθηκα Π.* 35. *Μὸν εἶχα τὰ Π. μου σκορπιστὰ Π.*

XLIV.
Ο ΜΗΤΡΟΣ ΜΙΧΑΛΗΣ.

Πανδ. 1.

1770—1790.

ΛΕΙΒΑΔΙΑ.

Ἕνα πουλάκι ξέβγαινε 'πὸ μὲς ἀπὸ τὴ Φήβα·
Μέρα καὶ νύχτα περπατεῖ ςτὰ κλέφτικα λημέρια,
Ψάχνει νὰ βρῇ τὴν κλεφτουριὰ τὸ Μῆτρο, τὸ Μιχάλη·
Καὶ πῆγε καὶ λημέριασε σὲ κλέφτικα ταμπούρια.
Βρίσκει κεφάλια κατὰ γῆς, κεφάλια κρεμασμένα
Κ' ἕνα κεφάλι ξέχωρα, ξεχωριστὰ 'πὸ τ' ἄλλα.
Μαῦρα πουλιὰ τὸν τριγυρνοῦν κι' ἄσπρα τὸν τραγουδοῦνε,
Κ' ἕνα πουλὶ, καλὸ πουλὶ στέκει καὶ τὸν ῥωτάει·
„Παιδιὰ ποιὸς εἶν' ὁ πρῶτός σας, ποιὸς εἶν' ὁ καπετάνιος;" —
„Τὸν πρωτινὸν ἐσκότωσαν τὸ Μῆτρο, τὸ Μιχάλη." —
„Κεφάλι ποὖσαι ξέχωρα, ξεχωριστὰ 'πὸ τ' ἄλλα;
Τὸ τί κακὸ 'ναι ποὔκαμες καὶ σ' ἔχουνε κομμένο;
Μῆνα ντερβένια πάτησες, μήνανε σκλάβους πῆρες;" —
„Κ' ἐγὼ ντερβένια πάτησα κ' ἐγὼ σκλάβους ἐπῆρα
Καὶ τώρα ξαποκλεῖστηκα μὲς ςτὰ Δερβενοχώρια.
Μέρα καὶ νύχτα πολεμῶ ὅλα τὰ βιλαέτια,
Γιὰ νὰ μ' ἀκούσουν τὰ χωριὰ, ἡ Ἔγριπο κ' ἡ Φήβα.
Πουλί μου ποῦθεν ἔρχεσαι, πουλί μου ποῦ πηγαίνεις;
Μὴν ἔρχεσ' ἀπ' τὰ Κούντουρα, μὴν ἔρχεσ' ἀπ' τὴ Φήβα;

Μὴν πᾶς κατὰ τὴ Λειβαδιὰ ἢ τ' Ἀρβανιτοχώρια;
Ἂν πᾶς κατὰ τὸν Δίστομο στὸν καπετὰν Ἀνδροῦτσο,
Πές του τὰ χαιρετίσματα ἀπ' τὸν καπετὰν Μῆτρο·
Ποτὲ νὰ μὴ μὲ καρτερῇ, νὰ μὴ μὲ παντυχαίνῃ·
Μὴν πῇ πῶς ἐσκοτώθηκα κ' ἐπῆγα καὶ στὸν τόπο,
Νὰ πῇ πῶς ἐπαντρεύτηκα κ' ἐπῆρα τρεῖς γυναῖκες.
Ἡ μιὰ 'ταν ἀπ' τὰ Κούντουρα κ' ἡ ἄλλ' ἀπὸ τὴ Φήβα·
Ἡ τρίτη κ' ἡ καλήτερη ἦταν Λειβαδιοποῦλα.
Εἶχε τρί' ἀδέρφι' ἁρματωλοὺς καὶ καπιταναραίους.
Τὄν' ἦταν εἰς τὴν Λειβαδιὰ καὶ τ' ἄλλο στὸ Ταλάντι
Κι' ὁ Ἀρβανιτογιάνης εἶν' πέρα στὴν Μπουτουνίτσα.“ —

1. *ἔβγαινε Π.* 21. *Μιχάλη Π.* 27. *Τρίτη Π.* 30. *Καὶ Γιάννης ὁ Ἀρβανιτογιάνης εἶν' Π.*

XLV.

Ο ΜΗΤΡΟΣ ΜΙΧΑΛΗΣ.

Πανδ. 1.

1770—1780.

ΛΕΙΒΑΔΙΑ.

Μιχάλης ἐξεκίνησε καὶ πάγει στὸν Ἀνδροῦτσο,
Κι' Ἀνδροῦτσος ἐπροβόδισε καὶ τὄστειλε καὶ γράμμα·
„Νάρθῃς Μιχάλ' νὰ σμίξωμε πέρα στὴν Ἅϊ Μαρίνα,
Νὰ μάσῃς τὰ μπουλούκια σου, ποῦ τάχεις σκορπισμένα·
Θὰ πᾶς νὰ πολεμήσουμε μὲ τὸν Ντελῆ Ἀχμέτη.“ —
Κ' ἐδῶ χαμπέρια μοὔρτανε κάποιος φίλος μου τοὖπε.
Μιχάλης ἐσκοτώθηκε στὰ Κούντουρα πὸ πάνω
Κι' ἀφίνει χαιρετίσματα σ' ὅλα τὰ παλληκάρια,
„Σ' ἐσέν' Ἀνδροῦτσο μ' ἀδερφὲ καὶ πολυαγαπημένε
Καὶ Γιάνν' ἀπὸ τοὺς Ξυλικοὺς καὶ τὸν Βλαχοθανάση,
Τοὺς στέλνω χαιρετίσματα καὶ τοὺς φιλῶ τὰ μάτια.
Ποτὲ νὰ μὴ μὲ καρτεροῦν, νὰ μὴ μὲ παντυχαίνουν.
Στὸν ἄλλο κόσμ' ἀντάμωσι, ἐκεῖ θὰ φιληθοῦμε.
Κι' ἂν πᾶτε μὲς στὴ Λειβαδιά, εἰς τ' Ἀρβανιτοχώρια,
Ἂν σᾶς ρωτήσ' ἡ μάνα μου, ἡ μαύρη ἀδελφή μου,
Ποτὲ νὰ μὴ μὲ καρτεροῦν, νὰ μὴ μὲ παντυχαίνουν.“ —

[In Pand. hoc carmen cum antecedente in unum coniunctum est.]

3. *Μιχαλη — Ἅγια Π.* 5. *πά νὰ? Π.* 8. *'ς Π.* 9. *Ἀνδροῦτσο ἄδ. Π.* 10. *Στιλικ. Π.* 13. *κάτω κ. Π.* 14. *εἰς τ' — τὰ Α. Π.*

XLV a.

Ο ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΣ.

Πανδ. 36.

1770—1790.

ΛΕΙΒΑΔΙΑ.

Ὀχτὼ λιγ'ραῖς ξεκίνησαν 'πὸ μὲς ἀπ' τὰ Σάλωνα,
Στολ'στηκαν, ἀρματώθηκαν καὶ βάνουν τ' ἄρματά τους·
Τρεῖς πᾶνε κατὰ τὸ Χρυσὸ καὶ τρεῖς στὸ Γαλαξίδι,
Κ' ἡ δυὸ ξεκίνησαν γιὰ τὴν Ἁγιὰ Θυμιὰ πηγαίνουν.
Πᾶνε νὰ βροῦν τσ' ἀρματωλοὺς τὸν καπετὰν Ἀνδροῦτσο.
Κι' Ἀνδροῦτσος ἐξεκίνησε καὶ πάει ςτὸ Μαλαντρῖνο.
Πολλὰ τουφέκια πέφτουνε ψηλα ςτὰ πέντ' ὀρντία.
Τὸ τί τουφέκια νἆν' αὐτὰ καὶ θλιβερὰ βροντᾶνε;
Μήνανε γάμος γίνεται, μήνανε πανηγύρια;
Μὰ οὐδὲ καὶ γάμος γίνεται, οὐδὲ καὶ πανηγύρια,
Μὸν ὁ Ἀνδροῦτσος πολεμᾷ μὲ Τούρκους, μὲ Ῥωμαίους.
Ἀκοῦνε μιὰ ψηλὴ φωνὴ ἀπ' τὸ Βλαχοθανάση·
„Τὸ ποὖσ' Ἀνδροῦτσε ξακουστὲ κι' Ἀνδροῦτσε ξακουσμένε;
Τὸ ποὖσαι καὶ δὲν φαίνεσαι γιὰ νἄρθῃς νὰ μᾶς βγάλῃς;
Νἄρθῆτε νὰ μᾶς βγάλετε ἀπὸ τοὺς κερατάδες;“ —
Κι' Ἀνδροῦτσος ἐξεκίνησε μὲ τὸ σπαθὶ ςτὸ χερί,
Βλέπει τοὺς Τούρκους κ' ἔφευγαν, βλέπει τοὺς Ἀρβανίταις·
Ἄλλοι πῆραν τὰ Σάλωνα κι' ἄλλοι τὸ Λοιδορίκι.
Κι' ὁ μπέης, ὁ Βελῆ μπέης πάει κατ' ταῖς Καρούταις,
Κ' ἐπῆγε κι' ἀποκλείστηκε σ' ἕνα παλιοκλησάκι.
Δέκα μερούλαις πολεμᾷ καὶ δέκα μερονύχτια,
Κι' Ἀνδροῦτσος τὸν ἀπόκλεισε κι' Ἀνδροῦτσος τόνε πιάνει.
„Τί χάλευες, τί γύρευες μπέη ςτὰ βιλαέτια;
Ἐδῶν' Ἀνδροῦτσος ξακουστὸς. Ἀνδροῦτσος ξακουσμένος.
Ποτὲ Τοῦρκο δὲν σκιάζεται οὔτε καὶ Ἀρβανίταις.“ —
Σκύφτει, τοῦ πέρνει τὴν ποδιὰ καὶ τοῦ φιλεῖ τὸ χέρι·
„Ἐγῶμ' μπέης Σελίμπεης καὶ μπέης ξακουσμένος.
Νὰ μοῦ χαρίσῃς τὴν ζωὴ 'κόμη τούτην τὴ ὥρα,
Νὰ στείλω μὲς ςτὴν μάνα μου γιὰ νὰ μὲ ξαγοράσῃ.“ —
„Ἐγὼ δὲν εἶμαι γιὰ φλωριὰ, δὲν εἶμαι καὶ γιὰ γρόσια,
Μὸν εἶμ' Ἀνδροῦτσος ξακουστὸς καὶ δὲ νὰ σ' ἀπολύσω
Καὶ δὲ νὰ πᾷς ςτὸ σπίτι σου πίσω ςτοὺς ἐδικούς σου.“ —
Καὶ κάνουν τὸν κατήφορο καὶ πᾶν ςτὸ Λοιδορίκι.

Τριὰ κορίτσια τὸν κερνοῦν καὶ τρεῖς μπιρμπιλομάταις.
Ἡ μιὰ κερνᾷ μὲ τὸ γυαλὶ κ' ἡ ἄλλ' μὲ τὸ κρουστάλλι,
Κ' ἡ τρίτη ἡ καλήτερη μὲ μαστραπᾶ σημένιο.
„Κέρνα με κόρη μ', κέρνα με ὅσο νὰ πάῃ γιῶμα,
Ὅσο νὰ σκάσ' ὁ αὐγερινὸς, νὰ πάῃ ἡ πούλια γιῶμα,
Νὰ πᾶν τ' ἀηδόνια ςταῖς φωλιαῖς, νὰ πᾶν νὰ κοιμηθοῦνε,
Θὰ μάσω 'γὼ τ' ἀσκέρι μου, νὰ πάω νὰ τὸ μετρήσω,
Γιὰ νὰ διῶ ποιὸς μοῦ χάθηκε, νὰ διῶ τὸ ποιὸς μοῦ πάει.“ —
Ὁ Μῆτρος ἐλαβώθηκε κι' ὁ Δρόσος Ζαπαντιώτης.

1. *μέσα 'πὸ Π.* 4. *Καὶ ἡ δύο ἐξ. 'ς τὴν Π.* 14. *νὰ ἔλθῃς Π.* 31. *θενὰ Π.* 35. *Μιὰ Π.* 41. *Νὰ ἴδω Π.* 42. *Μῆτρο Μιχάλης λαβώθηκε Π.* Ζαποντιότης *Π.* Vss. seqq., qui in Pand. vss. 15 et 16 interpositi sunt, ex alio carmine huc falso translatos suspicamur:

Ἀνδροῦτσος ἔτρωγ', ἔπινε κ' ἔστριβε τὸ μουστάκι·
„Μουστάκι μου καραμπογιὰ καὶ φρύδια μου γραμμένα,
Τὸ κορμί μ' τὸ περίτρανο ἐδῶ ςτὸν πάνω κόσμο —
Ἀνδροῦτσος ἐχουχούτισε μὲ τὸ σπαθὶ ςτὸ χέρι —
Τὸ πούσαι φίλε ἀδερφὲ καὶ καπετὰν Μιχάλη;“ —
Ὁ Μῆτρος ἐχουχούτισε, ὁ Μῆτρος ὁ Μιχάλης.

XLVI.
Ο ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΣ.

Πανδ. 84.

1790.

ΛΕΙΒΑΔΙΑ.

Τ' Ἀνδρούτσ' ἡ μάνα χαίρεται, τ' Ἀνδρούτσ' ἡ μάνα κλαίει,
Ἐχει τοὺς γιοὺς ἁρματωλοὺς καὶ καπεταναραίους.
Στὰ παραθύρια κάθεται, ταῖς στράταις ἀγναντεύει,
Βλέπει διαβάταις πούρχονται, διαβάταις ποῦ περνοῦνε.
„Διαβάταις ποῦ διαβαίνετε, περάταις ποῦ περνᾶτε,
Μὴν ἴδετε τσ' ἁρματωλοὺς, τὸν καπετὰν Ἀνδροῦτσο,
Σὲ τί χώραις να βρίσκεται, σὲ ποῖα βιλαέτια;“ —
Ἄλλοι λὲν, πάει ςτὴν Πρέβεζα, ἄλλοι λὲν, πάει ςτὴν Πάργα.
Κι' Ἀνδροῦτσος ἐξεχείμασε ςτοῦ Τσαρλαμπᾶ τὰ σπίτια·
„Παιδιὰ, μᾶς πῆρ' ἡ ἄνοιξι, μᾶς πῆρε καλοκαῖρι,
Νὰ βγοῦμε πάνω ςτὰ βουνὰ, ςτοῦ Λιάκουρα τὴ ῥάχη·
Νὰ γράψω μιὰ πικρὴ γραφὴ κ' ἕνα κομμάτι γράμμα,
Νὰ στείλω μὲς ςτὴν Λειβαδιὰ, νὰ στείλω μὲς ςτὴν Φήβα,

Γλήγωρα· τὸν μουρασαλὲ νὰ γίνω καπετάνιος,
Νὰ παραστέκ' ἁρματωλὸς σ' οὖλα τὰ βιλαέτια." —
Κι' Ἀνδροῦτσος ἐπροβόδισε μὲς ςτὸν Ντελῆ Ἀχμέτη·
„Ντελῆ νάρθῃς νὰ σμίξωμε, νὰ περπατοῦμ' ἀντάμα,
Νὰ πᾶμε χώραις καὶ χωριά, νὰ πᾶμε βιλαέτια." —
Καὶ βγῆκαν κι' ἀνταμώθηκαν ςτῆς Λειβαδιᾶς τὸν κάμπο.
Κ' ἐκεῖ ποῦ τρῶν καὶ πίνουνε καὶ διπλοχαιρετοῦνε,
Ὁ Μαγιὸρ Λάμπρος ἔστειλε τοῦ καπετὰν Ἀνδρούτσου·
„Νἄρθῃς Ἀνδροῦτσ', νὰ σμίξωμε νὰ πᾶς μὲ τὰ καράβια." —
Καὶ κάνει τὸν κατήφορο, ςτὸ Δίστομο πηγαίνει.
Ἀνδροῦτσος πάει τὴ στεριά, καὶ Λάμπρος τοῦ πελάγου.
Κ' ἐπῆγαν κι' ἀνταμώθηκαν σ' ἕνα παλιοκλησάκι.
Ἀνδροῦτσος εἶναι ξακουστὸς, εἶναι καὶ ξακουσμένος.
„Ἀνδροῦτσ' σὲ θέλ' ἡ Μοσκοβιὰ, σὲ θέλει ἡ Ῥουσσία
Καὶ νἄρθῃς μὲ τ' ἐμένανε, νὰ μποῦμε ςτὰ καράβια.
Καὶ μὲς ςτὸν Πόρο πήγανε καὶ μὲς ςτὴν Τσιὰ πηγαίνουν.
Βλέπουν καράβια ποὔρχονται, καράβι' ἀπὸ τὴν Πόλι·
Ἄλλοι τὰ λένε Ῥούσσικα κι' ἄλλοι τὰ λὲν τοῦ Φράγκου.
Αὐτὰ δὲν εἶναι Ῥούσσικα, αὐτὰ δὲν εἶν' τοῦ Φράγκου,
Μόν' εἶν' ὁ καπετὰν πασᾶς πὤρχετ' ἀπὸ τὴν Πόλι,
Κ' ἔχει καράβια δεκοχτὼ, φρεγάδες δεκαπέντε.
Σὰν πιάστηκαν ςτὸν πόλεμο ἀπ' τὴν αὐγ' ὡς τὸ βράδυ,
Πολλοὶ κλέφταις σκοτώνονται τοῦ καπετὰν Ἀνδρούτσου,
Ἄλλους τοὺς πιάνουν ζωντανοὺς, τοὺς ἄλλους σκοτωμένους,
Καὶ τὸν Ἀνδροῦτσο ζωντανὸ μὲ δώδεκα νομάτους·
Τὸν πῆραν καὶ τὸν πήγανε ςτὸν Βασιλιὰ ςτὴν Πόλι.
Κι' ὁ βασιλιὰς τὸν ῥώταε κι' ὁ βασιλιὰς τοῦ λέγει·
„Ἐσ' εἶσ' Ἀνδροῦτσος ξακουστὸς, Ἀνδροῦτσος ξακουσμένος,
Ποῦ χάλασες τὴν Ῥούμελη κι' ὅλα τὰ βιλαέτια;
Τώρα σὲ πιάσαν ζωντανὸ καὶ σ' ἔφεραν ςτὴν Πόλι.
Μὲ Τούρκους ἐπολέμησες, μὲ Τούρκους, μὲ Ῥωμαίους·
Τοὺς χάλασες τὰ σπίτια τους καὶ σκότωσες κι' αὐτούνους.
Ἀνδροῦτσό μ' γιὰ δὲν φαίνεσαι τοῦτο τὸ καλοκαῖρι,
Νὰ βγῇς ψηλὰ ςτὴν Λιάκουρα, ψηλὰ ςτὰ κορφοβούνια,
Νὰ στείλῃς τὰ μπουλούκια σου σ' οὖλα τὰ βιλαέτια,
Τὸν Καλόγηρο ςτὸ Σάλωνα, Καλιακούδ' ςτὸ Λοιδορίκι;" —
Μ' οὐδ' εἶναι μ' οὐδὲ φαίνεται, μ' οὐδὲ χαρτὶ τοὺς στέρνει.

„Κύριέ μου, τί νὰ γίνηκεν ὁ καπετὰν Ἀνδροῦτσος;
Ὅλος ὁ κόσμος καρτεροῦν κ' ἡ μάνα του παντέχει.“ —

5. *του Π.* 8. *ἄλλοι* altero loco om. *Π.* 10. *ἄνοιξι ἐπῆρε Π.* 13. *μὲς τὴν Π.* 16. 17. *Δελῆ Π.* 18. *χώραις ἔγρισκ. Π. πάγω Π.* 26. *ψυλὰ Π.* 37. *καὶ ἄλλ. Π.* 49. *τοῦ Π.*

XLVII.

Ο ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΣ.

Faur. I, 114. Ἀγγελ. p. 62.

1790 — 1800.

ΛΕΙΒΑΔΙΑ.

Τ' Ἀνδρίκ' ἡ μάνα θλίβεται, τ' Ἀνδρίκ' ἡ μάνα κλαίει.
Πρὸς τὰ βουνὰ συχνογερνάει, μὲ τὰ βουνὰ μαλώνει·
„Ἀγράφων ἄγρια βουνὰ, Ἀγράφων κορφοβούνια,
Τί κάμεταν τὸν γιόκαν μου, τὸν καπετὰν Ἀνδρίκο;
Ποῦναι καὶ τί δὲ φαίνεται τοῦτο τὸ καλοκαῖρι;
Στὸν Ἄσπρο δὲν ἀκούστηκεν οὐδὲ ςτὸ Καρπενῆσι.
Ἀνάθεμά σας γέροντες κ' ἐσένα Καραγιώργη.
Ἐσεῖς τὸ γιό μου διώξεταν, τὸν πρῶτο τὸν λεβέντη.
Ποτάμια λιγοστέψετε, γυρίσετε ὀπίσω,
Δρόμο τ' Ἀνδρίκ' ἀνοίξετε νἄρθῆ ςτὸ Καρπενῆσι.“ —

XLVIII.

Ο ΧΡΟΝΗΣ.

T. 201. Ζαμπ. 612, 20.

1750 — 1770.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Πολλὰ τουφέκι' ἀντιβογοῦν, μιλιόνια καρυοφύλλια,
Ἀλῆ Τσεκούρας χαίρεται καὶ ῥίχνει ςτὸ σημάδι.
Διαβαίν' ὁ Χρόνης γιὰ νὰ δγῆ πηγαίνωντας ςτὸ σπίτι·
„Πολλὰ τὰ ἔτ' μπουλούκμπαση.“ — „Καλῶς τονε τὸ Χρόνη.
Πῶς τἄχεις Χρόνη μ' τὰ παιδιά. τί κάνουν τὰ παιδιά σου;“ —
„Σὲ προσκυνοῦν μπουλούκμπαση καὶ σοῦ φιλοῦν τὰ χέρια·
Δώδεκα μέραις ἔλλειπα. τί κάνουνε δὲν ξέρω.“ —
„Ἂν θέλῃς Χρόνη μου νὰ δγῇς ὄμορφα κεφαλάκια,

Τήραξε μέσα ϛτὸν τορβᾶ νὰ δγῆς ἀγγελουδάκια.“ —
Ὁ Χρόνης ἀνατρίχιασε, τὸν ἔφαε μαῦρο φίδι·
Πάγει, τηράζει ϛτὸν τορβᾶ, τηράζει καὶ τί βλέπει;
Βλέπει τὸ πρῶτό του παιδὶ μικρὸ παλληκαράκι·
Ὁ νοῦς του σκοτεινιάστηκε, τὰ χείλη του παγώνουν·
Τηράζει κι᾽ ἄλλη μιὰ φορά, τ᾽ ἄλλο παιδί του βλέπει.
Πέφτει στραβὸς μὲ τὸ σπαθὶ ϛτὸ Τούρκικο τ᾽ ἀσκέρι,
Βαρεῖ δεξιά, βαρεῖ ζερβιά, βαρεῖ μπροστὰ καὶ πίσω,
Σφάζ᾽ Ἀρβανίταις δώδεκα καὶ δύο μπουλουκπασίδες.
Ἀλῆ Τσεκούρας ἔπεσε καὶ τρεῖς ἀπανωθειό του.

Int. vs. 1 et 2 habet *T.*:

Μήνα σὲ γάμο πέφτουνε; μήνα σὲ πανηγύρι;
Κι᾽ οὐδὲ σὲ γάμο πέφτουνε κι᾽ οὐδὲ σὲ πανηγύρι.
3 *Πάγει κι᾽ ὁ Χρόνης γιὰ νὰ ἰδῆ, σεργιάνι γιὰ νὰ κάμη.*

4. *μπουλούκμπασι T. Z. τὸν Χρόνη πού'ρτε T.* 5. *τὰ μαῦρα παλληκάρια T.* 6. *ἔχω ἐγώ, ϛτὰ μάτια δὲν τὰ εἶδα T.* 8. *Σὰν T. νὰ τὰ T. καὶ γιὰ νὰ μάθης T.* 9. *κεφάλια πὤχω T.* Inde ex vs. 11. *T.* haec habet:

Ὑπάγει ὁ Χρόνης, κύτταξε μὲ τὸν τορβᾶ καὶ βλέπει,
Βλέπει τὸ πρῶτόν του παιδὶ καὶ πρῶτο παλληκάρι.
Καὶ μὴ τὸν νοῦν τοῦ ἔβγαλε καὶ μὲ τὸν νοῦν βγάζει.
Καὶ τὸ σπαθὶ τοῦ ἔβγαλε καὶ τὸ σπαθὶ τοῦ βγάνει,
Κόβ᾽ Ἀρβανίταις δώδεκα καὶ δυὸ μπουλουκμπασάδες.

Deinde sequuntur ap. *T.* vss. quattuor a P. Massarachi ficti:

Κι᾽ ὁ νοῦς του ἐσκοτείνιασε ὡσὰν θεργιὸ μουγκρίζει,
Χύνεται μὲ γυμνὸ σπαθὶ ϛτῶν ἀπιστῶν τ᾽ ἀσκέργια,
Σφάζει Ἀρβανίταις δώδεκα καὶ δυὸ μπουλουκμπασάδες.
Χύνει τὸ αἷμα σὰν νερὸ καὶ χορτασμὸ δὲν ἔχει.

XLIX.

Ο ΚΑΤΣΟΥΔΑΣ.

T. 385. Ζαμπ. 674, 97.

ΑΓΡΑΦΑ. ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ.

„Κύριέ μου τί νὰ γίνηκαν οἱ μαῦρ᾽ οἱ Κατσουδαῖοι,
Κι᾽ οὐδὲ ϛτὴν Πάτρα φαίνονται κι᾽ οὐδὲ ϛτὸν Ἅϊ Σώστη;
Ὁ Φλῶρος ὁ περήφανος, ὁ φοβερὸς Κατσούδας,
Ποὖταν ϛτοὺς κάμπους φλάμπουρο καὶ ϛταῖς κορφαῖς μπαϊράκι,
Ποῦ πέτουνε σὰν ἀετὸς καὶ σὰ λαγὼς περπάτει;“ —
„Κατσούδας πάει ϛτὰ Γιάνινα, πάγει νὰ προσκυνήση.“ —
„Πολλὰ τὰ ἔτη ντουβλετή.“ — „Καλῶς τὸν τὸν Κατσούδα.
Κατσούδα κάτσε, φάγε, πιὲ κ᾽ ἔλα νὰ σ᾽ ἐρωτήσω.“ —

„Μοῦ δώκανε πουρνιάτικο ςτοῦ Δίβιτσου τὸ σπίτι.“ —
„Κατσούδα πάρε μπακλαβᾶ καὶ πάρε καὶ σερμπέτι.“ —
„᾿Αφέντη, μοῦρτεν ἴλιγγας ἀπὸ τὸ φαγοπότι.“ —
„Πολλὰ σκιαέτια μοὔρτανε ἀπ᾿ ὅλα τὰ βιλαέτια,
᾿Απ᾿ Ἄγραφα καὶ Πατρινὸ, Βάλτο καὶ Καρπενῆσι,
Κατσούδα λὲν πῶς ἔκαψες χωριὰ καὶ σκλάβους πῆρες.“ —
„᾿Αλήθει᾿ ἀφέντη μ᾿ σοὔπανε κ᾿ ἦρτα νὰ προσκυνήσω.
Χίλια φλωριὰ καζάντισα τώρα, νὰ τὰ μετρήσω,
Κι᾿ ἂν θέλῃς γιὰ τσουράκι σου τὸν ἄξιο τὸν Κατσούδα,
Ἂς διώξωμε τοὺς Βαλτιανοὺς καὶ τοὺς Κοντογιαναίους.“ —
῾Ο ᾿Αλῆ πασᾶς σὰν ἄκουσε, φωνάζει τὸν τσελάτη
Καὶ τὸ κεφάλι τὤπεσεν ἐκεῖ ποῦ προσκυνοῦσε.

2. *μητὲ* Z. *῾Αγισώστη* T. 3. *Γλῶρος* T. *ὁ Καλέσιος* T. 4. *καὶ στὰ βουνὰ μπαϊράκια* T. 8. *καταγῆς κάτσε νὰ* T. 12. *σκιαέτγια* T. 13. *κι᾿ ἀπὸ τὸ Καρπενῆσι* T. 15. *σοὔρθανε καὶ νὰ μὲ συμπαθήσῃς* T. 16. *κ᾿ ἐδῶμαι νὰ σ᾿ τὰ δώκω* Z. 19. *δὲν ἤκουσε, τοῦ ἔκοψε τὸ κεφάλι* T. Vss. 5. 9—11. 14. 17. 20 om. T.

L.

Ο ΚΑΤΣΟΥΔΑΣ.

Πανδ. 28.

ΑΓΡΑΦΑ. ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ.

Πάει ὁ Κατσούδας ςτὸν πασᾶ, πάει νὰ προσκυνήσῃ,
„Πολλὰ τὰ ἔτη ντουβλετὴ“ καὶ τοῦ φιλεῖ τὴν γοῦνα.
„Κατσούδα κλάψες μοὔρτανε ἀπὸ τὰ βιλαέτια·
Χαλᾷς τῆς Πάτρας τὰ χωριὰ κι᾿ ὅλο τὸ Λοιδορίκι,
Τσοῦ πέρνεις σκλάβους τὰ παιδιὰ καὶ τσοὔκαψες τὰ σπί-
τια.“ —
„Σ᾿ ἔφταιξ᾿ ἀφέντη μ᾿, σ᾿ ἔφταιξα καὶ νὰ μοῦ συμπαθήσῃς.“—
„Δὲν εἶν᾿ ἐδῶ συμπάθημα, γιὰ νὰ σὲ συμπαθήσω.
Μένα μὲ λὲν ᾿Αλῆ πασᾶ, μὲ λὲν ᾿Αλῆ βεζύρη.“ —
„Ἔφταιξ᾿ ἀφέντη μ᾿, ἔφταιξα καὶ νὰ μὲ συμπαθήσῃς.“ —
Πάει τὸ μῆλο νὰ χαθῇ, τὸ ῥόϊδο νὰ μυρίσῃ,
Πάει ὁ Κατσούδας νὰ χαθῇ καὶ πίσω δὲν γυρίζει.
„Ἄφσε μ᾿ ἀφέντη μ᾿, ἄφσε με, μὴ μὲ πετᾷς ςτὴ λίμνη·
᾿Εγ᾿ ἄξιος γιὰ . . . . . ἄξιος γιὰ βιλαέτια
Νὰ κάμω ζάφτι τὴν κλεψιὰ κι᾿ οὖλα τὰ βιλαέτια.“ —
„Τὸ Φλῶρο τί τὸν ἔκαμες Κατσούδα, ποὖν᾿ τ᾿ ἀσκέρια;

Τὸ Φλῶρο τί τὸν ἔκαμες καὶ δὲν τὸν 'χεις κοντά σου;" —
„Τὸν ἄφησα ςτὸ Πατρικὸ, τὸν ἔχω καπετάνιο·
Ὁ Φλῶρος εἶν' περήφανος, εἶναι καὶ παλληκάρι,
Πάει καὶ ςτὸν Μουρντάραγα, πάει ν' ἀνταμωθοῦνε.
Κι' αὐτὸς μὲ μπέσα τοὔφαγε, τοῦ πέρνει τὸ κεφάλι.
'Εγὼ σὲ ἐμπιστεύθηκα κ' ἦρτα ν' ἀνταμωθοῦμε,
Νἄξερα ποῦ μ' ἐσκότωνες, δ' ἔρχομ' νὰ φιληθοῦμε·
Κάλ' ὁ καλὸς ὁ θάνατος παρ' ἡ καλὴ ἡ λύπη.
Δὲν τὄβανά ποτε ςτὸ νοῦ, πῶς σὺ θὰ μὲ σκοτώσῃς,
Πάντεχ' εἶσαι πατέρας μοῦ κ' ἐγὼ νἆμαι παιδί σου·
Τώρα μοῦ πῆρες τὴ ψυχὴ καὶ μ' ἔχεις ςτὴ ζωή σου." —
„Κατσούδα σὲ κλαῖν' ἡ Πατρινιαῖς, σὲ κλαῖν' ἡ Βλαχοπούλαις."
„Σύρε νὰ πῇς τῆς μάνας μου, νὰ μὴ μὲ παρακλαῖνε·
Μένα μὲ κλαῖν' ἡ Πατρινιαῖς, μὲ κλαῖν' ἡ . . .
Μὲ κλαίει ἡ Τασοῦλα ἀπὸ τὴν . . . . . .
Μὲ κλαίει καὶ μιὰ παπαδιὰ ἀπὸ τὸν Ἅγιο Σώστη." —

1. *Κουτσούδας Π.* 2. *Δουβλετῆ Π.* 3. 15. *Κοτσάδα Π.* 6. *ἀφέντη Π.* 8. 29. *'Εμένα Π.* 15. 16. 18. *Φλάρος Π.* 22. *δὲν ἐρχόμουν Π.* 23. *Κάλιο καλὸν θάν. παρὰ κ. λ. Π.*

LI.

ΟΙ ΚΛΕΦΤΑΙ.

Faur. I, 124. Ζαμπ. 694, 124. U.

1783.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Τοῦτο τὸ καλοκαῖρι καὶ τὴν ἄνοιξι
Μαῦρα χαρτιὰ μᾶς γράφουν, μαῦρα γράμματα·
„Ὅσοι κι' ἂν ἦστε κλέφταις ςτὰ ψηλὰ βουνὰ,
Ὅλοι νὰ κατεβῆτε ἀπὸ τὸν Ὄλυμπο,
Κι' ὅλοι νὰ προσκυνῆστε τὸν 'Αλῆ πασᾶ." —
Δυὸ παλληκάρια μόνον δὲν προσκύνησαν.
Πῆραν τὰ τουφέκια, τὰ λαμπρὰ σπαθιὰ,
Στὸν Ὄλυμπ' ἀνεβαίνουν, κράζουνε κλεφτιά.

2. *Ἄσπρα F.* Inter vs. 5 et 6 interpositum est ap. Z. *'Εκατεβῆκαν ὅλοι καὶ προσκύνησαν.* 6. *Μόνον δυὸ Z.* 7. *'Επῆραν F. Z.* 8. *Καὶ ςτὰ βουν' F. τρέχουν ςτὴν F.*

LII.

Ο ΚΛΕΦΤΗΣ.

Ζαμπ. 604, 9.

1783.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Οἱ κλέφταις ἐπροσκύνησαν κ᾽ ἐγίνηκαν ῥαγιάδες,
Ἄλλοι φυλάγουν πρόβατα κι᾽ ἄλλοι βοσκοῦνε γίδια.
Κ᾽ ἕνα μικρὸ κλεφτόπουλο τῆς ἐρημιᾶς καμάρι
Τῶν λαγκαδιῶνε σύντροφος, δὲ θὲ νὰ προσκυνήσῃ.
Τὸ πλάγι πλάγι πήγαινε, τὸν ταμπουρᾶ λαλοῦσε·
„Ἐγὼ ῥαγιὰς δὲ γένομαι, Τούρκους δὲν προσκυνάω,
Δὲν προσκυνῶ τοὺς ἄρχοντες καὶ τοὺς κοτσαμπασίδες.
Μὸν καρτερῶ τὴν ἄνοιξι, νἄρθοῦν τὰ χελιδόνια,
Νὰ βγοῦν ἡ βλάχαις ςτὰ βουνὰ, νὰ βγοῦν ἡ βλαχοπούλαις.“ —

2. κ᾽ ἄλλοι Ζ. 4. Τοῦ λαγκαδιοῦνε Ζ.

LIII.

Ο ΓΙΑΧΟΣ.

Faur. I, 26. Ζαμπ. 653, 69.

1760—1770.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Χρυσὸς ἀϊτὸς καθούντανε ςτὸν ἔρημο τὸ Λοῦρο,
Ποῦ κάθε μέρα κυνηγᾷ τ᾽ ἀηδόνια καὶ περδίκια.
Σταῖς δεκαπέντε τοῦ μαϊοῦ κυνῆγι δὲν γυρεύει·
Μὸν μαραμμένος κάθεται, χαλᾷ καὶ τὴ φωλιά του.
Ἄλλος ἀϊτὸς ἐδιάβαινε καὶ τὸ καλημεροῦσε.
„Καλή σου μέρα σταυραϊτέ.“ — „Καλῶς τον τὸν σαγίνη.“ —
„Τ᾽ ἔχεις καϋμένε σταυραϊτέ; χαλνᾷς καὶ τὴν φωλιά σου;“ —
„Σαγίνη μ᾽ ἄν μ᾽ ἐρώτησες νὰ σοῦ τὸ μολογήσω·
Ἀπόψ᾽ εἶδα ςτὸν ὕπνο μου, ςτὸν ὕπνο ποῦ κοιμώμουν,
Σὰ μάτ᾽ ἐπῆγα ςτὸν πασᾶ, ςτὸν Κούρτη ςτὸ Μπεράτι,
Κι᾽ ἄκουσα τον μουσαβερὲ, τοῦ Γιάχου τὴν κουβέντα.
Ὁ Γιάχος ἐπροβόδαε ςτὸν βασιλιὰ, ςτὴν Πόλι·
Φλωριὰ ὅσα κἂν θέλετε, διπλᾶ νὰ σᾶς τὰ δώσω,

Μόνο νὰ γένω βοΐβοντας ἐγὼ ϛτὸ Μουλαλῆκι,
Νὰ διώξω τοὺς Μπερατινοὺς, τὸν σκύλο χασνατάρη.“ —

2. *Πᾶσα μερούλα κ. F.* 4. 7. *χαλάει, χαλάεις Z.* 6. *Καλ' ἡμερά σου F.* 8. *Σαίνη κ' F.*

LIV.
Ο ΣΤΕΡΓΙΟΣ.

Faur. I, 128. Ζαμπ. 604, 8. Ἀγγελ. 62.
1783.
ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Κι' ἂν τὰ ντερβένια τούρκεψαν, τὰ πῆραν Ἀρβανίταις,
Ὁ Στέργιος εἶναι ζωντανὸς, πασάδες δὲν ψηφάει.
Ὅσο χιονίζουνε βουνὰ καὶ λουλουδίζουν κάμποι,
Κ' ἔχουν ἡ ῥάχαις κρυὰ νερὰ, Τούρκους δὲν προσκυνοῦμε.
Πᾶμε νὰ λημεριάσωμεν ὁποῦ φωλιάζουν λύκοι,
Σὲ κορφοβούνια, σὲ σπηλιαῖς, σὲ ῥάχαις καὶ ῥαχουλαις.
Σκλάβοι ϛταῖς χώραις κατοικοῦν καὶ Τούρκους προσκυνοῦνε,
Κ' ἐμεῖς γιὰ χώραν ἔχομε ῥημιαῖς κι' ἄγρια λαγκάδια.
Παρὰ μὲ Τούρκους, μὲ θεριὰ καλήτερα νὰ ζοῦμε.

1. *Κἂν Z.* 2. *Στέριος Z.* 3. *χιονίζουν τὰ βουνὰ, Τούρκους μὴ προσκυνοῦμε F. A.* 4. om. *F. A.* 5. *λιμεριάζωμεν F. A.* 6. om. *F. A.* 7. 8. *'Σ ταῖς χώραις σκλάβοι κατοικοῦν, ϛτοὺς κάμπους μὲ τοὺς Τούρκους, Χώραις λαγκάδια κ' ἐρημιαῖς ἔχουν τὰ παλλήκαρια F. A.*

LIV a.
Ο ΙΩΑΝΝΟΥΤΣΟΣ ΚΟΝΤΟΔΗΜΟΣ.

Χρονογρ. τ. Ἠπείρ. I, 274.
1787.
ΖΑΓΟΡΙ.
Fragm.

Δέν σ' τῶπα Νοῦτσό μ' ἀδερφὲ νὰ κάτσῃς μὲ τ' ἐμένα;
Δὲν μ' ἄκουσες κ' ἐκίνησες ϛτὰ Γιάνινα κ' ἐπῆγες,
Νὰ προσκυνήσῃς Τούρκισσα τὴν Σουλειμὰν πασίνα
Κι' αὐτὴ γιὰ εὐχαρίστησι σὲ ἔκαμε κομμάτια.

LV.
Ο ΛΟΥΚΑΣ ΚΑΛΙΑΚΟΥΔΑΣ.

U. T. 431.

1790.

ΑΚΑΡΝΑΝΙΑ.

Νάμουν πουλὶ νὰ πέταγα, νὰ πήγαινα τοῦ ψήλου,
Νὰ γνάντευα καὶ τὴν Φραγκιὰ τὸ ἔρημο τὸ Θιάκι,
Νὰ κουρμαστῶ τὴ Λούκαινα, τὴ μαύρη τὴν Διαλέττα,
Πῶς κλαίει, πῶς μυριολογάει, πῶς χύνει μαῦρα δάκρυα.
Σὰν τὴ τρυγόνα χλίβεται, σὰν τὸ παπὶ μαδιέται,
Σὰν τοῦ κοράκου τὰ φτερὰ μαυρίζ' ἡ φορεσιά της.
Δὲν σ' τοὖπα Λούκα μιὰ φορὰ, δὲν σ' τοὖπα δυὸ καὶ πέντε,
Στὴ Γαβρολίμνη μὴ διαβῇς, λημέρι νὰ μὴ κάμῃς;
Γιανὶ μαθαίν' Ἀλῆ πασᾶς, στέλνει τὸν Μιτσομπόνο.
Τρεῖς μέραις πολεμήσανε, τρεῖς μέραις καὶ τρεῖς νύχταις.
Ὁ Λούκας ἐβαρέθηκε κ' ἡ συντροφιά του φεύγει.

3. *κούρμενα T. τὴν δόλια T.* 5. *περδικοὖλα θλίβεται T.* 7. *εἶπα T. τρεὶς T.* 8. *μὴν κλειστῆς T. καὶ πόλεμον μὴν T.* Finis carminis ap. *T.* hic est:

Γιατὶ ἔμαθεν Ἀλῆ πασσᾶς, στέλνει τὸν Μιτζομπόνο.“ —
Ὁ Μιτζομπόνος κίνησε μὲ χίλιους πεντακόσιους,
Στὸ Μισολόγγι ἀπέρασε, 'ς τὴν Γαβρολίμνη ἐπῆγε.
Κ' ἐπιάστηκεν ὁ πόλεμος ἀπ' τὴν αὐγὴ ὡς τὸ βράδυ.
Ἑξῆντα Τούρκους σκότωσαν ὅλο ντζοχαταρέους
Κ' ἕνα ῥιντζέλι τοῦ πασσᾶ καὶ τοῦ πασσᾶ κολόσιες.

LVI.
Ο ΛΟΥΚΑΣ ΚΑΛΙΑΚΟΥΔΑΣ

U.

1790.

ΑΚΑΡΝΑΝΙΑ.

Νάμουν πουλὶ νὰ πέταγα, νὰ πήγαινα τοῦ ψήλου,
Νὰ γνάντευα κατ' τὴν Φραγκιὰ τὸ ἔρημο τὸ Θιάκι,
Νὰ κουρμαστῶ τὴ Λούκαινα, τὴ μαύρη τὴν Διαλέττα,
Πῶς κλαῖνε, πῶς μυριολογοῦν, πῶς χύνουν μαῦρα δάκρυα.
Σὰν περδικοῦλες χλίβουνται καὶ σὰν αἰτοὶ μαδιοῦνται,
Σὰν τοῦ κοράκου τὰ φτερὰ τρίβουνε τὰ μάλλιά τους.
Στὸ παραθύρι κάθονται, τὰ πέλαγ' ἀγναντεύουν,
Βλέπουν καΐκια κ' ἔρχουνται, βαρκούλαις κι' ἀρμενίζουν·

„Καΐκια, καϊκάκια μου, χρυσοί μου μπεργιαντέδες,
Μὴν εἴδετε τὸν Λούκα μας, τὸν νιό μας τὸν στρατιώτη;“ —
„Ἐμεῖς ἐχτὲς τὸν εἴδαμεν ςτὰ κλέφτικα λημέρια,
Ἀκούσαμ' ἕνα πόλεμον καὶ κλέφτικα τουφέκια.
Ὁ Λούκας ἐσκοτώθηκε μασὺ μὲ τὸν τσαούση.“ —

LVII.

Ο ΚΑΛΙΑΚΟΥΔΑΣ.

Faur. I, 108. Ζαμπ. 635, 47. Kind. Anth. 14.

1790.

Νἄμουν πουλὶ νὰ πέταγα, νὰ πήγαινα τοῦ ψήλου,
Ν' ἀγνάντευα κατ' τὴν Φραγκιὰ, τὸ ἔρημο τὸ Θιάκι,
Νἄκουα 'κεῖ τὴν Λούκαινα, τοῦ Λούκα τὴν γυναῖκα,
Πῶς κλαίει, πῶς μυριολογᾷ, πῶς μαῦρα δάκρυα χύνει.
Σὰν περδικοῦλα θλίβεται καὶ σὰν παπὶ μαδιέται,
Σὰν τῶν κοράκων τὰ φτερὰ ἔχει τὴν φορεσιά της.
Στὰ παραθύρια κάθεται, τὰ πέλαγ' ἀγναντεύει,
Κι' ὅσα καράβια κι' ἂν περνοῦν, στενάζει κ' ἐρωτάει·
„Μπαρκοῦλες, καραβάκια μου, χρυσᾶ μου μπεργαντίνια,
Αὐτοῦ ποῦ πᾶτε κ' ἔρχεστε ςτὸν ἔρημον τὸν Βάλτον,
Μὴν εἴδετε τὸν ἄντρα μου τὸν Λούκα Καλιακούδα;“ —
„Ἐμεῖς ψὲς τὸν ἀφήσαμε πέρα ςτὸ Γαβρολίμι.
Εἶχαν ἀρνιὰ κ' ἔψαινανε, κριάρια σουβλισμένα·
Εἶχαν καὶ πέντε μπέηδαις, ταῖς σούβλαις νὰ γυρίζουν.“ —

2. *πρὸς F. Z. τὴν ἔρημην Ἰθάκην F.* 3. *Νὰ ἄκ. τ. Λ. F.* 5. *ὧσαν F.* 9. *καὶ καράβια μου, γλήγορα Z.* 10. *'ς τὸν Κόρφο καὶ 'ς τὸ Βάλτο Z.*

LVIII.

Ο ΓΕΩΡΓΑΚΗΣ.

Faur. I, 144. Ζαμπ. 634, 45. 662, 80.
(Carmen a Zamp. bis nescio cur iisdem verbis redditur.)

1790.

Ἀριὰ, ἀριὰ τὰ ῥίχνουνε οἱ κλέφτες τὰ τουφέκια,
Γιατ' εἶν' οἱ μαῦροι μετρητοὶ, γιατ' εἶν' οἱ μαῦροι λίγοι,
Κἂν δεκαφτὰ κἂν δεκοχτὼ κἂν εἴκοσι νομάτοι.
Κι' οὐδὲ κι' ὁ Γιῶργος εἶν' ἐδῶ, πῆγε ςτὸ μοναστῆρι·

'Εκεῖ βαφτίζ' ἕνα παιδὶ, νἄχη κι' αὐτὸς κουμπάρο,
Νὰ κάμ' ὁ μαῦρος γύρισμα καὶ φίλο νὰ γυρίζῃ.
Τὰ παλληκάρια τ' ἀπ' ἐδῶ φώναξαν κι' ἀπ' ἐκεῖθε·
„Ἄφσε Γιωργάκη μ' τὸ παιδὶ κι' ἅρπαξε τὸ τουφέκι·
Ἡ παγανιὰ μᾶς πλάκωσε, πεζοῦρα καί καβάλα.“ —
„Βαστᾶτ', ὁ Γιώργης φώναξε, μὲ τὸ σπαθὶ ςτὸ χέρι·
Τὸν τόπο πιάστε δυνατὰ, πιάστε τὰ μετερίζια.
Κι' ἂν κάμ' ὁ Θιὸς κ' ἡ Παναγιὰ νὰ κάμωμε γιουροῦσι,
Τὸν Μιτσομπόνο ζωντανὸ κυττάξετε νὰ πιάστε.“ —

LIX.
Ο ΛΑΖΟΣ.

Kind. Eunom. III, 8. M. I, 300.

1760.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Τρεῖς περδικοῦλαι κάθουνταν εἰς τὴν Μηλιὰν ἐπάνω·
Εἶχαν τὰ νύχια κόκκινα καὶ τὰ φτερὰ γραμμένα.
Μυρολογοῦσαν κ' ἔλεγαν, μυρολογοῦν καὶ λέγουν·
„Θεέ μου τί νὰ γίνηκεν ὁ ἔξαρχος ὁ Λάζος;
Ποὖταν ςτὸν κόσμο ξακουστὸς, ςτὸν κόσμο ξακουσμένος.
Λάζε μου τί δὲν φαίνεσαι τοῦτο τὸ καλοκαῖρι;
Νὰ περπατῇς ἁρματωλὸς τὸ μαῦρο καβαλάρης·
Νὰ λάμπουν τὰ τσαπράζιά σου, τὰ φλωροκαπνισμένα,
Δώδεκ' ἀράδες τὰ κόμπια ςτὰ ῥούχινα γελέκια,
Νἄχῃς καὶ ςτὸ σπαθάκι σου χοῦφτα μαλαγματένια,
Νὰ κρούῃ ὁ ἥλιος τὴν αὐγὴν, νὰ κρούῃ τὸ μεσημέρι.

LX.
Ο ΓΥΦΤΑΚΗΣ.

Πανδ. 50.

1790.

ΠΑΤΡΑΤΣΙΚΙ.

Τ' ἔχουν τῆς Πάτρας τὰ βουνὰ καὶ στέκουν μαραμμένα,
Δίχως χιονιὰ χιονίζονται, δίχως βροχὴ βροχιῶνται
'Απ' τῶν κλεφτῶν τὰ κλάμματα κι' ἀπὸ τὰ μυρολόγια,
Ποῦ βγῆκ' ἕνας ντερβέναγας κ' ἕνας κακὸς 'Αράπης,

Κι᾽ ὁλημερῆς τοὺς κυνηγᾷ κι᾽ ὅλη μεροῦλα τρέχουν.
Κ᾽ ἐπῆγαν κι᾽ ἀποκλείστηκαν ψηλὰ ςτὴν Καταβόθρα
Κι᾽ ἀγνάντεψαν κατακαμπῆς κι᾽ ἀγνάντεψαν τὸν κάμπο.
Γυφτάκης ἐχουχούτισε καὶ λέγει τοῦ Καλέμη·
„Ποῦσαι Καλέμη μ᾽ ἀδελφὲ καὶ πολυαγαπημένε;
᾽Αγνάντεψα κατακαμπῆς, ἀγνάντεψα τὸν κάμπο
Κ᾽ εἶδα πουλάκια πὤρχονται ᾽πὸ πέρ᾽ ἀπὸ τὸ Βάλτο·
Πουλί μου ποῦθε ἔρχεσαι, πουλί μου ποῦ πηγαίνεις;" —
„᾽Απὸ τὸν Βάλτον ἔρχομαι, ςτὸ Βάλτο θὲ νὰ πάγω." —
„Νὰ πάῃς χαιρετίσματα τοῦ καπετάνου Γώγου,
Νὰ πῆτε τῆς μανούλας μου, νὰ πῆτε τσ᾽ ἀδελφῆς μας
Ποτὲ νὰ μὴ μᾶς καρτερῇ, νὰ μὴ μᾶς παντεχαίνῃ·
Καλέμης ἐσκοτώθηκε, Γυφτάκης πάει ςτὸν τόπο.
᾽Αγνάντεψα κατακαμπῆς, βλέπω ᾽να κυπαρίσσι
Τὸν μάη ἀνθίζει σὰν κλαρὶ, τὸ θεριστὴ σὰν κλῆμα,
Κάνει σταφύλι κόκκινο καὶ τὸ κρασὶ μοσκάτο,
Κι᾽ ὅσαις μανάδαις κι᾽ ἂν τὸ φᾶν, καμμιὰ παιδὶ δὲν κάνει.
Νὰ τὤχε φάει κ᾽ ἡ μάνα μου, νὰ μὖχε κάμει μένα,
Παρὰ ποῦ μένα μ᾽ ἔκαμε καὶ πάω σκοτωμένος." —
Μαῦρα πουλιὰ τὸν τριγυροῦν κι᾽ ἄσπρα τὸν τραγουδοῦνε,
Κ᾽ ἕνα πουλὶ, καλὸ πουλὶ στέκει μὲς ςτὸ κεφάλι,
„Γυφτάκη μ᾽ τί κακὸ ᾽καμες καὶ σ᾽ ἔχουνε κομμένο;" —
„Τὰ βιλαέτια χάλασα, τὴν Πάτρα καὶ Ζητοῦνι,
Κ᾽ ἦρταν καὶ μὲ σκοτώσανε ψηλὰ ςτὴν Καταβόθρα." —

5. *μερῇ Π?* 14. *Γόγου Π.* 15. *τῆς ἀδ. Π.* 23. *παρὰ ὁποῦ μὲ ἔκ. Π.* 25. *μὲς τὸ Π.*

LXI.

Ο ΓΥΦΤΑΚΗΣ.

Faur. I, 20. Ζαμπ. 621, 32. Σχιν. Γραμ. 173.

1790.

ΠΑΤΡΑΤΣΙΚΙ.

Διψοῦν οἱ κάμποι γιὰ νερὸ καὶ τὰ βουνὰ γιὰ χιόνια,
Καὶ τὰ γιεράκια γιὰ πουλιὰ, κ᾽ οἱ Τοῦρκοι γιὰ κεφάλια·
„Κύριέ μου τί νὰ γίνηκεν ἡ μάνα τοῦ Γυφτάκη,
῾Οπὤχασε τὰ δυὸ παιδιὰ, τὸν ἀδερφό της, τρία;
Καὶ τώρα παλαβώθηκε καὶ περπατεῖ καὶ κλαίει·

Μήτε ςτοὺς κάμπους φαίνεται μήτε ςτὰ κορφοβούνια.“ —
„Μᾶς εἶπαν, πέρα πέρασε, πέρα ςτὰ Βλαχοχώρια·
Κ᾽ ἐκεῖ τουφέκια πέφτανε καὶ θλιβερὰ βροντοῦσαν.
Μήτε σὲ γάμους πέφτανε μήτε σὲ πανηγύρια.
Μόνον τὸ Γύφτη λάβωσαν ςτὸ γόνα καὶ ςτὸ χέρι.
Σὰν δέντρο ἐρραγίστηκε, σὰν κυπαρίσσι πέφτει.
Ψηλὴ φωνοῦλα ἔβγαλε σὰν παλληκάρι ποὖταν·
„Ποὖσαι σὺ δόλιε μ᾽ ἀδερφὲ καὶ πολυαγαπημένη;
Γύρισε πίσω, πάρε με, πάρε μου τὸ κεφάλι,
Νὰ μὴν τὸ πάρ᾽ ἡ παγανιὰ καὶ ὁ Ἰουσοὺφ Ἀράπης,
Καὶ μοῦ τὸ πάη ςτὰ Γιάνινα τ᾽ Ἀλῆ πασᾶ τοῦ σκύλου.“ —

3. *Ἄρα τὸ τί F.* 8. *εἰς — εἰς F.* *ἔπεφταν F.* 13. *Ποῦ εἶσαι καλέ μ᾽ F.*

LXII.
Ο ΖΑΧΑΡΑΚΗΣ.

Ζαμπ. 666, 85. T. 198.

1790—1810.

ΠΑΤΡΑΤΣΙΚΙ.

Τ᾽ ἔχουν τῆς Γούρας τὰ βουνὰ καὶ στέκουν μαραμμένα;
Χωρὶς χιονιὰ χιονίζονται, χωρὶς βροχὴ βροχιῶνται; —
Λένε τὰ δάκρυα τῶν κλεφτῶν, κλεφτῶνε μυριολόγια.
Ἰουσοὺφ Ἀράπης κίνησε νὰ πάγῃ ςτὸ Ζητοῦνι.
Σέρνει τσεκούρια ςτ᾽ ἄλογα, τσεκούρια ςτὰ μουλάρια,
Γιὰ νὰ τσακίζῃ γόνατα καὶ νὰ συντρίβῃ χέρια·
Κι᾽ ὅσοι Ῥωμιοὶ τ᾽ ἀκούσανε, πᾶνε νὰ προσκυνήσουν,
Κι᾽ ὁ Ζαχαράκης τὸ σκυλὶ δὲν πάει νὰ προσκυνήσῃ.
Πιάνει καὶ γράφει μιὰ γραφὴ κ᾽ ἕνα κομμάτι γράμμα,
Καὶ πιάνει κ᾽ ἕνα ζωντανὸ, στέλνει τοῦ Σοὺφ Ἀράπη.
„Δέν σὲ φοβοῦμαι μπρὲ σκυλὶ, δυὸ παράδων Ἀράπη,
Τ᾽ ἔχω τριακόσους ςτ᾽ Ἄγραφα, χίλιους ςτὸ Καρπενῆσι,
Κι᾽ ἀτός μου βγαίνω ςτὰ βουνὰ μὲ χίλιους πεντακόσιους
Καὶ δεκατίζω τὰ χωριὰ σένα τοῦ Βρωμαράπη.
Τί κρύβεσαι Ἰουσοὺφ ἀγᾶ σὰν τὴ παλιοπουτάνα
Καὶ περπατεῖς μὲς ςτὰ χωριὰ, παιδεύεις τοὺς ῥαγιάδες;
Ἔβγα νὰ πολεμήσωμε σὰν ἄξια παλληκάρια.“ —
Ῥάχη σὲ ῥάχη περπατεῖ, λημέρι σὲ λημέρι,
Τὰ παλληκάρια μάζωνε, μὲ παλληκάρια κρένει.

Σὰν ἔπιασαν τὸν πόλεμον ἀπ' τὸ ταχ' ὡς τὸ βράδυ,
Σκοτώνουν Τούρκους χιλιοστοὺς, πιάνουν καὶ τὸν τσαούση.
Σὰν τ' ἄκουσεν ὁ Ἀλῆ πασᾶς, πολὺ τοῦ κακοφάνη.
Γράφει γραφὴ καὶ μπουγιουρντὶ, στέλνει τοῦ Σοὺφ Ἀράπη.
„Ἰουσοὺφ Ἀράπη μασκαρᾶ, γαϊδαρογεννημένε,
Σὰν ἦταν κλέφταις δυνατοὶ, τί πάγαινες κοντά τους;
Μοῦ χάλασες τ' ἀσκέρι μου, τὰ πρῶτα παλληκάρια.“ —

4. *καὶ πάγει Z.* 7. *κἂν τ' ἄκουσαν Z.* 8. *δὲν θὲ νὰ προσκ. T.* 11. *παραδιῶν T.* 14. *αὐτοῦ τοῦ T.* 16. *μὲς τὰ T.* 21. *χιλίους T.* 22. *τὸν κακο. T.* 26. *Μὲ T.* *παλλικάργια T.* vss. 2. 3. 5. 6. 18. 19. om. *T.*

LXIII.
Ο ΖΑΧΑΡΑΚΗΣ.

T. 199.

1790—1810.

ΠΑΤΡΑΤΣΙΚΙ.

Τ' ἔχουν τῆς Πάτρας τὰ βουνὰ καὶ στέκουν βουρκωμένα;
Δίχως χιονιὰ χιονίζονται, δίχως βροχὴ βροχιῶνται
Ὄχ τῶν κλεφτῶν τὰ κλάμματα κι' ἀπὸ τὰ μυρολόγια.
Ἰουσοὺφ Ἀράπης πέρασε νὰ πάγῃ ςτὸ Ζητοῦνι·
Κι' ὅσοι κλέφταις κι' ἂν τ' ἄκουσαν, ὅλοι τὸν προσκυνήσαν,
Κι' ὁ Ζαχαράκης τὸ σκυλὶ δὲν θὲ νὰ προσκυνήσῃ,
Μόνον γυρεύει πόλεμο, θέλει νὰ πολεμήσῃ.
„Δὲν σὲ φοβοῦμ' Ἰουσοὺφ ἀγᾶ, ςτὸ νοῦ μου δὲν σὲ βγάνω,
Τ' ἔχω τριακόσους ςτ' Ἄγραφα κι' ἄλλους ςτὸ Καρπενῆσι,
Τριακόσους εἰς τὴν Λειβαδιὰ καὶ γίνοντ' ὀχτακόσοι,
Κι' ἀτός μου βγαίνω ςτὰ βουνὰ καὶ ςτὰ παλιὰ λημέρια.
Κ' ἔλα νὰ πολεμήσωμε, ν' ἀλλάξωμε τὰ βόλια.“ —
Ῥάχη σὲ ῥάχη περπατεῖ, λημέρι σὲ λημέρι,
Τὰ παλληκάρια φώναζε, μὲ παλληκάρια κρένει·
Ἐλᾶτε παλληκάρια μου, ὅλοι νὰ συναχτῆτε.
Τ' ἔχω νὰ κάμω πόλεμο μ' αὐτὸ τ' Ἰουσοὺφ Ἀράπη,
Νὰ δείξωμε τὴν λεβεντιὰ καὶ τὴν παλληκαριά μας,
Νὰ τὸν κατατσακίσωμε καὶ σκλάβο νὰ τὸν κάμω.
Ἔλα Ἰουσούφη κερατᾶ μωρὲ παλιοζανάρι,
Νὰ δγῆς τουφέκι κλεφτικὸ, κουρσούμια σὰ χαλάζι.
Κι' ἀπὸ βραδὺ ἀρχίσανε, τ' ἀσκέρια πολεμοῦνε,

Δέκα παντιέραις ἄδραξαν καὶ τὸν μπαϊραχτάρη,
Καὶ τὴν αὐγὴ ξημέρωμα τοὺς Τούρκους δὲν τοὺς βλέπουν.

3. *βροχοῦνται Τ.* 11. *καὶ τὸν Τ.* 23. *ξεμέρωνε Τ.*

LXIV.

Ο ΖΑΧΑΡΑΚΗΣ.

Πανδ. 33.

1790 — 1810.

ΠΑΤΡΑΤΣΙΚΙ.

Ὅλα τὰ δέντρα τὴν αὐγὴ δροσιὰ 'ναι φορτωμένα
'Απ' τῶν κλεφτῶν τὰ κλάμματα κι' ἀπὸ τὰ μυρολόγια.
Ἕνα πουλάκι ξέβγαινε ἀπὸ τὸ Πατρατσίκι,
Ψάχνει νὰ βρῇ τὴν κλεφτουριὰ, τὸν Μῆτσο Κοντογιάνη,
Νὰ πῇ τὰ χαιρετίσματα, ποῦ χάθηκ' ὁ ἀδελφός του.
Κι' ὁ Ζαχαράκης τὄπιασε καὶ τὸ συχνορωτάει·
„Πές μου, πές μου πουλάκι μου κανέν' καλὸ χαμπέρι." —
„Τί νὰ σᾶς πῶ μωρὲ παιδιὰ, καϋμένε Ζαχαράκη,
Ἐψὲς ἤμουν ςτὰ Γιάνινα, ςτὴν πόρτα τοῦ βεζύρη,
Κι' ἄκουσα τὸν μουσαβερὲ καὶ τὴν κρυφὴ κουβέντα·
Ἔκραξε κ' ἐπροβόδησε ἕνα κακὸ 'Αράπη." —
Κι' ὁ Ζαχαράκης τὄμαθε, πάει ὁ παπᾶς τοῦ τὦπε·
Πιάνει καὶ γράφει μιὰ γραφὴ κ' ἕνα κομμάτι γράμμα·
„Δὲ σὲ φοβοῦμ' 'Ιουσοὺφ ἀγᾶ, ςτὸ νοῦ μου δὲν σὲ βάνω,
Ἔχω τριακόσους ςτ' Ἄγραφα, 'κατὼ ςτὸ Καρπενῆσι,
Τὸν Κοντογιάνη καρτερῶ, νὰ πάω ν' ἀνταμωθοῦμε,
Νὰ πᾶμε νὰ ῥωτήσουμε γι' αὐτὸ τὸν καπετάνιο.
[Μᾶς εἶπαν πῶς σκοτώθηκε, μᾶς εἶπαν πάει ςτὸν τόπο·
Ὁ καπετὰν σκοτώθηκε κι' ὁ Γάγος λαβωμένος,
Κι' ὁ Μῆτσος κάνει τὸν κατήφορο καὶ πάει κατὰ τὸ Βάλτο·
Κ' ἐπῆγε κ' ἐπολέμησε τὸν 'Ιουσοὺφ τὸν 'Αράπη,
Τὸν Ζαχαράκη σκότωσαν καὶ τὸν Καλέμη πιάνουν.]

10. *Μουσταβαρῆ Π.* Inde a vs. 18 usque ad finem non apparet, quid sibi velit poeta.

LXV.

Ο ΖΑΧΑΡΑΚΗΣ.

Πανδ. 77.

1790—1810.

ΠΑΤΡΑΤΣΙΚΙ.

Τ' ἔχουν τῆς Πάτρας τὰ βουνὰ καὶ στέκουν μαραμμένα;
Δίχως χιονιὰ χιονίζονται, δίχως βροχαῖς βροχιῶνται,
'Απ' τῶν κλεφτῶν τὰ κλάμματα κι' ἀπὸ τὸ μυρολόγι,
Ποὖρχετ' ἕνας ντερβέναγας κ' ἕνας κακὸς 'Αράπης.
Στέλνει καὶ γράφει μιὰ γραφὴ ςτὸν Κώστα Κοντογιάνη.
Κι' ὁ Ζαχαράκης τὴν 'λαβε, στέκει καὶ τὴν διαβάζει.
,,Δὲν σὲ φοβοῦμ' 'Ιουσοὺφ ἀγᾶ, ςτὸ νοῦ μου δὲ σὲ βάνω,
Ἔχω τρακόσιους ςτ' Ἄγραφα, τρακόσους εἰς τὴν Πάτρα.
Κι' ἀτός μου βγαίνω ςτὰ βουνὰ, βγαίνω νὰ πολεμήσω.
Ποὖσαι Γυφτάκη μ' ἀδερφὲ, καλέ μου ξακουσμένε;'' —
Ὁ Καλέμης σκοτώθηκε, Γυφτάκης πάει ςτὸν τόπο.
Κι' ὁ Ζαχαράκης πολεμᾷ σὰν ἄξιο παλληκάρι·
,,Ψηλὴ φωνοῦλα ἔσυρα ὅσο κι' ἂν ἠμποροῦσα.
Φωνοῦλα τρύπα τὰ βουνὰ καὶ τρύπα καὶ τοὺς κάμπους.
Μπέλκι κι' ἀκούσ' ἡ κλεφτουριὰ κι' ὁ καπετάνος Μῆτσος;
Νάρτοῦνε νὰ μᾶς βγάλουνε ἀπὸ τοὺς κερατάδαις;
Κι' ὁ Μῆτσος δὲν ἀκούστηκε φέτος τὸ καλοκαῖρι.
Μᾶς εἶπαν πάει ςτὴ Φραγκιὰ, μᾶς εἶπαν πάει ςτὸ Θιάκι.
Πέτε του χαιρετίσματα καὶ δὲν θ' ἀνταμωθοῦμε.
Μὴν πάῃ κατὰ τὴ μάνα μου, κατὰ τὴν ἀδελφή μου,
Κι' ἂν τὸν ῥωτήσ' ἡ μάνα μου κ' ἡ μαύρη ἀδελφή μου,
Νὰ μὴν πῇ πῶς σκοτώθηκα ςτὴν ἔρημη τὴν Πάτρα,
Νὰ πῇ πῶς ἐπαντρεύθηκα κ' ἐπῆρα νιὰ γυναῖκα,
Πῆρα τὴν πέτρα πεθερὰ, τὴν μαύρη γῆ γυναῖκα,
Κι' αὐτὰ τὰ λιανολίθαρα τὰ πῆρα συγγενάδια.'' —

2. *βροχιοῦνται Π.* 3. *μυρολόι Π.* 6. *ἔλαβε Π.* 10. *Τυφτάκης? Π.* 13. *καὶ ἂν Π.* 15. *καὶ ὁ — Καπετάν Π.* 18. *πάει Π.* 24. *πενθερά Π.*

LXVI.

Η ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΑΙΝΑ.

Faur. II, 334. Ζαμπ. 699, 133.

1810.

ΦΘΙΩΤΙΣ.

„Κοιμᾶτ᾽ ἡ καπετάνισσα, νύμφη τοῦ Κοντογιάνη,
Μὲς ςτὰ χρυσᾶ παπλώματα, μὲς ςτοὺς χρυσοῦς σελτέδαις.
Νὰ τὴν ξυπνίσω σκιάζομαι, νὰ τῆς τὸ πῶ φοβοῦμαι·
Νὰ μάσω μοσκοκάρυδα, νὰ τὴν πετροβολήσω·
Μήνα τὴν πάρ᾽ ἡ μυρωδιὰ, καὶ μοναχὸ ξυπνήσῃ.“ —
Κι᾽ ἀπὸ τὸ μόσκο τὸν πολὺ κι᾽ ἀπ᾽ τὰ πολλὰ καρύδια
Σηκώθ᾽ ἡ καπετάνισσα καὶ μὲ γλυκορωτάει·
„Παιδὶ τί καλὰ μοὔφερες ἀπὸ τοὺς καπετάνιους;“ —
„Κακὰ, ψυχρὰ κι᾽ ἀνάποδα κυρά μ᾽ ἐγὼ σοῦ φέρνω·
Τὸ Νικολάκη πιάσανε, τὸν Κωσταντῆ βαρέσαν.“ —
Τὰ μάγουλά της ἔπιακε, ψηλὴ φωνίτσα σέρνει·
„Ποῦσαι μανοῦλα, ποῦσαι θειὰ, πιάστε μου τὸ κεφάλι,
Καὶ δέστε μου σφιχτὰ, σφιχτὰ γιὰ νὰ μυρολογήσω·
Καὶ ποιὸ νὰ κλάψω ᾽πὸ τοὺς δυὸ; ποιανοῦ νὰ πῶ ταῖς χάραις;
Νὰ κλάψω γιὰ τὸν Κωσταντῆ ἢ γιὰ τὸν Νικολάκη;
Φλάμπουρα ςτὰ βουνὰ κ᾽ οἱ δυὸ, μπαϊράκια ᾽ταν ςτοὺς κάμπους
Καὶ ςτῶν πασάδων τὴν ὀργὴ πύργοι θεμελιωμένοι.“ —

5. *Ἴσως — ἴσως τὴν F.* 7. *Τίνα μαντάτα F.* 8. *Πικρὰ μαντάτα σοῦ φέρα ἀπὸ τοὺς καπετάνους F.* 10. *ἔπιασαν F.* 12. *πρόφτασε, πίασε F.* 13. *δέστε μου τετο Z.* 14. *ποιὸν νὰ μυρολογήσω F.* 15. *τὸν δόλιον F.* 16. *Ἦταν μπαϊράκια ᾽ς τὰ βουνὰ καὶ φλάμπουρα ᾽ς τοὺς κάμπους F.* 11 et 17 om. *F.*

LXVII.

Ο ΤΑΣΟΥΛΑΣ.

Ζαμπ. 637, 49.

1790—1800.

ΑΚΑΡΝΑΝΙΑ.

Ἀνάθεμά σας γέροντες, γερόντοι Λαπανιώταις,
Ποῦ στείλαταν τὰ γράμματα κ᾽ ἐστεῖλταν τὰ μαντάτα,
„Νάρθῃς, νάρθῃς Τασοῦλά μου, νάρθῃς νὰ προσκυνήσῃς,
Μὴ σοῦ χαλάσουν τὸν ὑγιὸ, τὸ μοναχὸ παιδί σου,

Τὸ γιὸ τὸν Κωσταντάκι σου, καλὸ παλληκαράκι.“ —
Τὸν πῆρε τὸ παράπονο καὶ κίνησε νὰ πάγῃ.
Τὸν ψυχογιό του φώναξε, τὸν ψυχογιό του κράζει,
„Γιὰ πάρε τὸ τουφέκι σου καὶ ζῶσε τὸ σπαθί σου,
Κι᾽ ἄιντε νὰ προσκυνήσωμε τὸν μπέη τοῦ Ταΐρη.“ —
Στὴν στράτα ποῦ παγαίνανε, ςτὴν στράτα ποῦ παγαίναν,
Βρίσκουν τὸν μπέη ποῦ λούζονταν, πῶπλενε τὰ ποδάρια·
„Καλή σου μέρα μπέη μου“ — „καλῶς τον τὸν Τασοῦλα“ —
„Τασοῦλά μ᾽ τί μᾶς ἄργησες τόσο γιὰ νὰ σὲ διοῦμε;“ —
„Τί νὰ σοῦ πῶ μπρὲ μπέη μου, τί νὰ σοῦ μολογήσω;
᾽Ανάθεμα τὴν τέχνη μας, τὴν ἀνυποταγή μας,
Δὲ μᾶς ἀφίνουνε τ᾽ ἀρνιὰ καὶ τὰ παχειὰ κριάρια,
Δὲ μᾶς ἀφίνουν τὰ νερὰ ςτοὺς ἴσκιους ςτὰ πλατάνια.“ —
„Τασοῦλά μ᾽ τί μᾶς ἔφερες ποῦρτες νὰ προσκυνήσῃς;“ —
„Σᾶς ἔφερα χίλια φλωριὰ καὶ πεντακόσια γρόσια,
῎Εφερα κι᾽ ἀσημόκουπα, ζάρφια μαλαματένια.“ —
Κι᾽ ὁ μπέης τσελάτην ᾽κραξε, κρυφὰ τὸν κουβεντιάζει·
„Γιὰ τράβα τὸ βαρὺ σπαθὶ καὶ πάρ᾽ του τὸ κεφάλι.“ —
Κι᾽ ὁ ψυχογιός του τὀνοίωσε καὶ τὸν Τασοῦλα κράζει·
„Σήκω Τάσιο νὰ φύγωμε, σήκω Τάσιο νὰ πᾶμε.“ —
Στὸ παραθύρι ῥίχτηκαν, ςτὸ δρόμον ἐβρεθῆκαν.
„῎Αν σὲ τσακώσω μπέη μου, ςτὴ ϭοῦβλα θὰ σὲ ψήσω.“ —

LXVIII.

Ο ΚΟΣΚΙΝΑΣ.

Ζαμπ. 622, 33.

1790—1800.

ΒΡΑΧΩΡΙΟΝ.

„Βουνὰ τί δὲ μαραίνεστε; λημέρια τί δὲν κλαῖτε;
Τὸν Κοσκινᾶ βαρέσανε ψηλὰ ςτὸ Μακρυκάμπι.
Τρεῖς τουφεκιαῖς τοῦ δώσανε, ταῖς τρεῖς ἀράδ᾽ ἀράδα.
῾Η μιὰ τὸν πῆρε ξώδερμα κ᾽ ἡ ἄλλη ςτὸ κεφάλι,
Κ᾽ ἡ τρίτη ἡ φαρμακερὴ τὸν πῆρε ςτὴν καρδοῦλα.
Τὸ στόμα τ᾽ αἷμα γιώμισε, τὰ χείλη του φαρμάκι,
Κ᾽ ἡ γλῶσσα τ᾽ ἀηδονολαλεῖ, μυρολογάει καὶ λέει·
„Ποῦστενε σεῖς λεβέντες μου, παιδιά μ᾽ ἀντρειωμένα;
Πάρτε μου τὸ κεφάλι μου, σύρτε το ςτὸ Βραχῶρι,

Νἄχουν οἱ ὀχτροὶ νὰ χαίρωνται κ᾽ οἱ φίλοι μου νὰ κλαῖνε,
Νὰ κλαίῃ κ᾽ ἡ δόλι᾽ ἡ Κοσκινοῦ, νὰ κλαῖνε τὰ παιδιά μου.“ —

LXIX.
Ο ΚΑΤΣΙΚΟΓΙΑΝΗΣ.

Ζαμπ. 611, 19.
1800.
ΑΚΑΡΝΑΝΙΑ.

Τὸ λέν᾽ οἱ κοῦκκοι ςτὰ κλαδιὰ κ᾽ ἡ πέρδικες ςτὰ πλάγια,
Τὸ λένε κ᾽ ἡ Πλαγιώτισσαις τὸ μαῦρο μυριολόγι.
„Τ᾽ εἶν᾽ τὸ κακὸ ποῦ γίνεται, τί ταραχὴ μεγάλη;
Πολλὰ τουφέκια πέφτουνε καὶ θλιβερὰ βροντοῦνε·
Μήνα σὲ γάμο πέφτουνε, μήνα σὲ πανηγύρι;“ —
„Μήτε σὲ γάμο πέφτουνε, μήτε σὲ πανηγύρι,
Μὸν πέφτουν ςτοὺς ἀρματωλοὺς, ςτοὺς Κατσικογιαναίους.“ —
„Δὲν τὄξερα Μπεκὶρ ἀγᾶ πῶς ἔτσι μὲ σκοτώνεις,
Νὰ μάσω τὰ μπουλούκια μου κι᾽ ὅλο τὸν ταϊφᾶ μου,
Κι᾽ ἀπὲ νἀκούσῃς πόλεμο καὶ κλέφτικο τουφέκι,
Βροχὴ τὸ λιανοτούφεκο, τὰ βόλια σὰ χαλάζι.“ —

LXX.
Ο ΔΙΑΚΟΣ.

Πανδ. 4.
1800 – 1810.
ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Μὲς ςτὴν καρυὰ ςτὸν ἔλατο κάθετ᾽ ὁ Κάλτσοδῆμος
Μὲ τὴν Κρουστάλλω ςτὸ πλευρὸ τὴν κοτσαμπασοποῦλα,
Ὁ Διάκος ἀπ᾽ τὴ μιὰ μεριὰ κι᾽ ὁ Γούλας ἀπ᾽ τὴν ἄλλη.
„Κέρνα Κρουστάλλω, κέρνα μας μ᾽ ἕνα σημένιο τάσι,
Ὅσο νὰ σκάσ᾽ αὐγερινὸς, νὰ πάῃ ἡ πούλια γιῶμα,
Νὰ πᾶν τ᾽ ἀηδόνια ςταῖς φωλιαῖς κ᾽ ἡ ὥμορφαις νὰ πλύνουν.“ —
„Ἐγὼ κερνάω Διάκο μου κ᾽ ἐγὼ σᾶς τραγουδάω.“ —
Ἔχει τὰ μάτια παρδαλὰ, τὰ φρύδια της γραμμένα.
Τὰ μάγουλα τριαντάφυλλα, τὸ πρόσωπο σὰν μῆλο,
Καὶ τὸ λιγνό της τὸ κορμὶ μέσα σὲ περιβόλι.
„Διάκο σου κάνω ᾽να ῥιτσιὰ, Διάκο σὲ προσκυνάω,

Νὰ φκιάσῃς σὺ ἕνα χαρτὶ πικρὸ, φαρμακωμένο,
Νὰ στείλῃς τοῦ πατέρα μου γιὰ νὰ μὲ ξαγοράσῃ." —
„Χίλια φλωριὰ τὴν ξαγορὰ κι' ὀχτὼ χιλιάδες γρόσια.
Καὶ σύρε μὲς ςτοὺς μπεΐδες καὶ ςτοῦ ντιβὰν ἐφέντι,
Νὰ πάῃ ςτὸ Βελῆ πασᾶ, νὰ πάῃ ςτὸ βεζύρη,
Γιὰ νὰ μᾶς στείλῃ μπουγιουρντὶ, νὰ γείνω καπετάνιος,
Νὰ περπατήσ' ἁρματωλὸς, νὰ περπατῶ καὶ κλέφτης.
Θέλω μισ' ἀπ' τὸ Κράβαρι κι' ὅλο τὸ Λοιδορίκι·
Κι' ἂν δὲν τὰ κάψω τὰ χωριὰ σ' ὅλο τὸ βιλαέτι,
Θὰ κάμω μάναις δίχως γιοὺς, γυναίκαις δίχως ἄντραις,
Θὰ κάμω καὶ μιὰ παπαδιὰ ἀπὸ τὴν Ναρκοτίνα,
Νὰ περπατῇ νὰ κλαίγεται, νὰ περπατῇ νὰ κλαίῃ." —
Ὁ Δῆμος πάει ςτὸ Ζυγὸ κι' ὁ Διάκος ςτὸ ποτάμι·
Κ' ἐπῆγαν κι' ἀνταμώθηκαν ςτὴ ῥάχη ςτὰ μπαρδούνια,
Ποὖναι τὰ κρύα τὰ νερὰ καὶ τὰ παχειὰ τὰ κριάρια·
Ἔχουν μὲ κλέφταις μάζωξι καὶ πᾶν ν' ἀνταμωθοῦνε
Ἀλιζώτη τὸν περίφανο τὸν Ἀργυροκαστρίτη
Καὶ μὲ τὸν Γούλα τὸ καλὸ καὶ τ' ἄξιο παλληκάρι
„Ἐγὼ γιὰ χεῖλι κόκκινο κ' ἐγὼ γιὰ μαῦρα μάτια,
Ἐγὼ γιὰ τὴν ἀγάπη μου τρεῖς βίγλαις θὲ νὰ βάλω.
Βάνω τὸν ἥλιο ςτὰ βουνὰ, τὸ σταυραϊτὸ ςτοὺς κάμπους,
Τὸν κὺρ βοριὰ τὸν δροσερὸ βάνω ςτὰ παραθύρια·
Βάνω ςτὰ παραθύρια μου γιὰ μάτια καὶ γιὰ φρύδια.
Παραθυρίτσα μ' ὤμορφη κι' ἀργυροκαρφωμένη·
Γιὰ νοίξετε, γιὰ κλείσετε, γιὰ πέστε τῆς κυρᾶς σας,
Γιὰ πέστε τῆς κυρούλας σας νὰ βγῇ ςτὸ παραθύρι." —

24. Nescio an ex vs. 24 alterum incipiat carmen.

LXXI.

Ο ΔΙΑΚΟΣ.

U. Ζαμπ. 696, 129.

1800—1810.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Ἀκόμ' αὐτὴν τὴν ἄνοιξι κλέφτης θέλω νὰ πάγω,
Νὰ διῶ τῆς Γούρας τὰ βουνὰ καὶ τὰ παλιὰ λημέρια,
Νὰ πάω νὰ διῶ τοὺς φίλους μου, τὸν καπετάνιο Διάκο,
Πὤχει τὴν Ἀναγνώσταινα ποῦ τὸν κερνάει καὶ πίνει·

Στὰ γόνατα τὴν κάθισε, ςτὰ μάτια τὴν τηράζει,
Κι' αὐτήνη τὸν παρακαλεῖ, γύρισε καὶ τοῦ λέγει·
„Τί μὲ τηρᾷς σταυραδερφέ; τί μὲ τηρᾷς μπρὲ Διάκο;
Πιάσε καὶ γράψε μιὰ γραφὴ σ' αὐτὸν τὸν 'Αναγνώστη,
Φωτιὰ νὰ κάψῃ τ' ἄσπρα του, φωτιὰ καὶ τὰ φλωριά του·
'Εγὼ κοιμοῦμαι μοναχὴ ψηλὰ ςτὰ κορφοβούνια·
῎Εχω τουφέκια πάπλωμα κ' ἔχω σπαθιὰ γιὰ στρῶμα
Καὶ τ' ἀσημένια χαιμαΐλιὰ τἄχω προσκεφαλάδαις.“ —

LXXII.
Ο ΔΗΜΟΣ.

Πανδ. 75.

1790—1810.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

„Σήμερα 'ν' Δῆμό μ' πασκαλιὰ, σήμερα 'ν' πανηγύρι·
Τὰ παλληκάρια χαίρονται καὶ ῥίχνουν ςτὸ σημάδι·
Καὶ σὺ Δῆμο ςτὰ Γιάνινα ςτὸν ἄλυσο τοῦ μπέη,
Στὸν ἄλυσο, ςτὸ κούτσουρο, ςτὸ ἔρμο τὸ τουμρούκι.
Κι' ὅλος ὁ κόσμος σ' ἔλεγαν καὶ Τοῦρκοι καὶ 'Ρωμαῖοι·
Δῆμό μου κάτσε φρόνιμα, κάτσε ταπεινωμένα.“ —
„'Εσεῖς καλὰ τὸ ξέρετε καὶ Τοῦρκοι καὶ 'Ρωμαῖοι,
'Εγῶμ' ὁ Δῆμος ξακουστὸς, ὁ Δῆμος ξακουσμένος·
Νὰ κάμ' ὁ Θιὸς κ' ἡ Παναγιὰ κ' οἱ ῞Αγιοι ποῦν' ἀπάνω,
Νὰ γέρευε τὸ χέρι μου, νὰ πιάσω τὸ σπαθί μου,
Νὰ κάμω μάναις δίχως γιοὺς, νυφάδαις δίχως ἄντραις,
Νὰ κάμω καὶ μι' ἀρχόντισσα, νὰ περπατῇ νὰ κλαίῃ.
Νὰ σκότωνα τὸν ἄντρα της, τὰ δύο τὰ παιδιά της,
Καὶ τότε νὰ ἀπέθνησκα, καὶ γιὰ νὰ κάμω χάκι.
Αὐτὸς ἦταν, ποῦ μ' ἔκαμε καὶ κάθωμαι ςτ' ἀλύσια,
Στὸν ἄλυσο, ςτὸ κούτσουρο, τὸ ἔρμο τὸ τουμρούκι.“ —

1. *Σήμερα Δ. — σήμερα π. Π.* 4. 16. *τρουγκούκι Π.* 10. *γύρευε Π.*

LXXIII.

Ο ΔΗΜΟΣ.

Faur. I, 46. Ζαμπ. 657, 74.

1790—1810.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

„Δέν σ' τῶπα Δῆμο μιὰ καὶ δυὸ, δὲν σ' τῶπα τρεῖς καὶ πέντε·
Χαμήλωσε τὸ πόσι σου· σκέπασε τὰ τσαπράζια·
Νὰ μὴ τὰ δγῆ ἡ Ἀρβανιτιὰ, βάλουν καὶ σὲ σκοτώσουν
Ἀπὸ τ' ἀσήμια τὰ πολλὰ κ' ἀπὸ τὴν περηφάνειαν;“ —
Λαλοῦν οἱ κοῦκκοι ςτὰ βουνὰ κ' ἡ πέρδικες ςτὰ πλάγια.
Λαλεῖ κ' ἕνα μικρὸ πουλὶ ςτοῦ Δήμου τὸ κεφάλι·
Δὲν ἐλαλοῦσε σὰ πουλὶ μήτε σὰ χελιδόνι,
Μὸν ἐλαλοῦσε κ' ἔλεγεν ἀνθρώπινη λαλίτσα·
„Δῆμό μου τεῖσαι κίτρινος καὶ τεῖσ' ἀραχνιασμένος;“ —
„Πουλάκι, κι' ἂν μ' ἐρώτησες, νὰ σοῦ τὸ μολογήσω·
Ἔγειρα ν' ἀποκοιμηθῶ, ὕπνο νὰ πάρω λίγο·
Κ' εἶδα ςτὸν ὕπνο μου βαθυὰ, ςτὸν ὕπνο ποῦ κοιμούμουν,
Εἶδα τὸν οὐρανὸ θολὸ καὶ τ' ἄστρα ματωμένα,
Τὸ δαμασκὶ σπαθάκι μου βαμμένο μὲς ςτὸ αἷμα.“ —

1. *μιὰ φορὰ F.* 3. *ῥήχνουν — σκοτώνουν F.* 7. *οὐδὲ F.* 8. *Κελαΐδουνε πικρὰ ν' Ζ.* 11. *Ἔγειρα F.* 12. *βαθυὰ* om. *F.*

LXXIV.

Ο ΔΗΜΟΣ.

Ζαμπ. 613. Τ. 436.

1800—1810.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

„Σήμερα 'ν' Δῆμό μ' πασκαλιὰ, σήμερα 'ν' πανηγύρι·
Τὰ παλληκάρια ςτὸ χορὸ, τ' ἀγώρια ςτὸ σημάδι,
Καὶ σὺ μέσα ςτὰ Γιάννινα ςτὴν πόρτα τοῦ βεζύρη,
Στὴν ἅλυσσο, ςτὸ κούτσουρο, ςτὸ ἔρμο τὸ τουμρούκι.“ —
Ὅλος ὁ κόσμος τὄλεγαν καὶ Τοῦρκοι καὶ Ῥωμαῖοι·
„Μπρὲ Δῆμο κάτσε φρόνιμα, νἄχῃς τ' ἀρματωλίκι.“ —
„Νἆστε καλὰ μωρὲς παιδιὰ, ποῦ μὲ ψυχοπονιέστε,
Σ' πολλάϊτη ςτὴν ἀγάπη σας καὶ ςτὴν καλή σας γνώμη.
Νὰ δώσ' ὁ Θιὸς κ' ἡ Παναγιὰ κι' ὁ ἀφέντης Ἅγϊ Γιώργης,

Νὰ γιάνῃ τὸ χεράκι μου, νὰ ζώσω τὸ σπαθί μου.
Κι᾽ ὅταν γυρίσ᾽ ἡ ἄνοιξι κ᾽ ἔρθῇ τὸ καλοκαῖρι,
Ὁποῦ φουντώνουν τὰ κλαδιὰ καὶ κλειοῦν τὰ μονοπάτια,
Ἄιντε τουφέκι μου γερὸ καὶ σὺ βαρὺ σπαθί μου.
Θὰ ματαπάρω τὰ βουνά, ψηλὰ τὰ κορφοβούνια,
Κι᾽ ἂν ματαψήσω πρόβατο κι᾽ ἂν ματαψάω κριάρι,
Θὰ κάμω μάναις δίχως γιοὺς, νυφάδαις δίχως ἄντραις.“ —

1. *Σήμερα Δ.* — *σ. παν. Ζ. Τ. Δῆμο π. Ζ.* 2. *χαίρονται καὶ ῥίχνουν Τ.* 3. *Δῆμο μ. Τ.* 4. *ἔρημο τρ. Τ. τρουμποῦκι Ζ.* 5. *Κι᾽ Τ.* 6. *Δῆμο μου Τ. ἁρματολίκοι Τ.* 7. *καὶ τί κακὸ σᾶς ἔκαμα καὶ κλαίγετε ἀπὸ ἐμένα Τ.* 8. vs. om. *Τ.* 11. *πότε νἄρτῇ Τ.* — *νἄρθῇ Τ.* 12. *Ποῦ νὰ φουντώσουν Τ.* Finis carminis ap. *T.* hic est:

Νὰ πάρω τὸ τουφέκι μου, νὰ ζώσω τὸ σπαθί μου,
Νὰ πάρω δίπλα τὰ βουνὰ, δίπλα τὰ κορφοβούνια,
Νὰ ψένω στεῖρα πρόβατα κι᾽ ὅλα πάχεια κριάρια,
Νὰ κάμω μάναις δίχως γιοὺς, νυφάδαις δίχως ἄντραις.

LXXV.

Ο ΦΩΤΗΣ Ο ΖΗΔΡΟΥ.

Kind. Eunom. III, 6. M. I, 240.

1800—1810.

ΕΛΑΣΣΩΝΑ.

Λαλοῦν τ᾽ ἀηδόνια ςτὰ βουνὰ κ᾽ οἱ πέρδικες ςτὰ πλάγια,
Λαλεῖ κ᾽ ἕνα καλὸ πουλὶ ςτοῦ Φώτη τὸ κιβοῦρι.
„Δέν σ᾽ τὦπε Σύρος μιὰ φορὰ, δὲν τὦπε τρεῖς καὶ πέντε;
Φώτη μου μὴ στολίζεσαι, μὴ βάλλης τόσ᾽ ἀσήμια,
Χαμήλωσε τὸ πόσι σου καὶ σκέπασε τ᾽ ἀσήμια,
Τί σὲ τὰ βλέπ᾽ Ἀρβανιτιὰ καὶ στρίζει μαῦρα δόντια.“ —
„Οὐδὲ τ᾽ ἀσήμια μ᾽ ἔφαγαν, οὐδὲ ἡ περηφάνεια·
Μὸν μ᾽ ἔφαγαν οἱ γέροντες, γέροντες Λειβαδῖται.
Τοὺς εἶχα ἄσπρα δανεικὰ, σακκούλαις ἑβδομήντα,
Κι᾽ ὁσῶμουν κλέφτης ςτὰ βουνὰ, μὲ λὲν πῶς μὲ τὰ δίνουν,
Σὰν βγῆκα καὶ προσκύνησα μέσα ςτὴν Ἐλασσῶνα,
Ἀπὸ δυὸ ᾽πὸ δυὸ κοβέντιασαν, ᾽πὸ δυὸ τὸ κοβεντιάζουν·
Τὸν Φώτη νὰ βαρέσωμε, τὸν Φώτη τὸ Ζηδροῦλι.“ —
Γράφουν γραφὴ καὶ προβοδοῦν μέσα ςτὴν Ἐλασσῶνα·
Σ᾽ ἐσέν᾽ Ἀχμὲτ μπουλούκμπαση, σ᾽ ὅλα τὰ παλληκάρια.
Ψωμὶ κι᾽ ἁλάτι φάγαμε καὶ πάλι θὲ νὰ φάμε·
Τὸν Φώτη νὰ βαρέσετε, τὸν Φώτη τὸ Ζηδροῦλι,
Θὰ μᾶς χαλάσει τὰ χωριὰ κι᾽ ὅλο τὸ βιλαέτι.“ —

LXXVI.

Ο ΑΛΗΦΑΡΜΑΚΗΣ ΚΑΙ Ο ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ.

Ζαμπ. 707, 144.

(*Ἀνάγεται εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς ΙΘ ἑκατονταετηρίδος Ζ.*)

ΜΩΡΕΑ.

Σάββατο πλιὰ ςτὸν πόλεμο
Μὲς ςτὸ μοναστηράκι,
Βάστα μωρ' Ἀληφαρμάκι
Μὲ τὸ Κολοκοτρωνάκι.
Πέφτουν τὰ βόλια σὰ βροχὴ,
Κολοκοτρώνη Θοδωρῆ,
Πολεμοῦν καὶ πολεμᾶνε,
Καὶ τοὺς Τούρκους τοὺς νικᾶνε.

LXXVI a.

Ο ΣΑΛΙΜ ΜΠΕΚΙΑΡΗΣ.

Πανδ. 78.

Τρεῖς περδικούλαις κάθονται εἰς τὴν ὀξιὰ ςτὴ ῥάχη,
Κ' ἔχουν τὰ νύχια κόκκινα καὶ τὰ φτερὰ γραμμένα,
Μυριολογοῦν καὶ λέγουνε, μυριολογοῦν καὶ λένε·
Σαλὶμ Μπεκιάρης κίνησε ςτὸν Ἁρμυρὸ νὰ πάῃ·
Στὴν στράταν ὁποῦ πήγαινε, ςτὸν δρόμο ποῦ πηγαίνει,
Εὑρίσκει κ' ἕνα γέροντα, στέκει καὶ τὸν ῥωτάει·
„Ποῦ πᾶς Ἀλῆ μπουλούκμπαση, καϋμέν' Ἀλῆ Φαρμάκη,
Αὐτοῦ μπροστὰ 'ν' ἡ κλεφτουριὰ, ὁ Σάχτης κι' ὁ Γιολτάσης.“ —
„Ἐγὼ κλέφταις δὲν σκιάζομαι, καὶ Τούρκους δὲ φοβοῦμαι.“ —
Τὸν πῆρε τὸ παράπονο καὶ τὸ πολὺ βαρέμι,
Κ' ἐπῆγε κι' ἀποκλείστηκε σὲ μιὰ παλιοκλησοῦλα.
Δώδεκα μέραις πολεμοῦν, δώδεκα μερονύχτια.
Φέρνουν τόπια τῆς Ἔγριπος, τόπια τοῦ Βελεστίνου
Νὰ ῥίξουν νὰ χαλάσουνε αὐτὸ τὸ παλιοκλῆσι.
Κι' αὐτῆνος ἔτρωγ', ἔπινε κ' ἔστριφτε τὸ μουστάκι·
„Τούρκους ἐγὼ δὲν σκιάζομαι, κονιάρους δὲν φοβοῦμαι,
Σαλὶμ Μπεκιάρης ξακουστὸς, ἐμένα μὲ γνωρίζουν,
Μένα μὲ ξέρ' ὁ βασιλιὰς, μὲ ξέρει κι' ὁ βεζύρης,
Μὲ ξέρουν καὶ τὰ Τρίκορφα κι' ὅλο τὸ Σαλονίκι.“ —

5. *ποῦ ἐπήγ. Π.* 11. *ἀποκλείσθ. Π.* 14. *παλαιοκλήσι Π.* 18. *Μὲ ξέρ' Π.*

LXXVII.

Ο ΝΙΚΟΤΣΑΡΑΣ.

Eunom. III, 10. M. I, 248. Kind. Anth. 20.

1804—1805.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

„Περνᾷ το Νίκο, περνᾷ το αὐτὸ τὸ μονοπάτι,
Δεύτερο πλιὸ δὲν τὸ περνᾷς, δεύτερο δὲ διαβαίνεις.“ —
„Ποῦ ξέρεις σὺ πουλάκι μου καὶ μὲ τὸ λὲς ἔμενα;“ —
„Ἐχτὲς, προχτὲς ἐπέρασα ἀπὸ τὸ Βλαχοχῶρι,
Κι᾽ ἄκουσα, πῶς κουβέντιασαν γέροντες Λειβαδῖται·
Τὸν Νίκο νὰ βαρέσωμε, τὸν Νίκο τὸ Τσαροῦλι,
Ποῦναι λουλοῦδι ςτὰ βουνὰ καὶ κυπαρίσσ᾽ ςτοὺς κάμπους,
Εἶναι καὶ μὲς ςτὴν θάλασσα πύργος θεμελιωμένος.“ —
Κι᾽ ὁ Νίκος σὰν τὸ ἄκουσε, πολὺ τὸν κακοφάνη·
Τὸν ψυχογιό του φώναξε καὶ τὰ παιδιά του λέγει·
„Παιδιά μου ζῶστε τὰ σπαθιὰ καὶ πάρτε τὰ τουφέκια,
Νὰ πάγωμε νὰ κάψωμε τὸ ἔρημο Λειβάδι.“ —
Καὶ κίνησαν καὶ πήγαιναν ἐξῶ ᾽πὸ τὸ Λειβάδι·
Φωτιὰ βάλουν ςτὴ χώρα των, κοτσαμπασίδες δένουν,
Καὶ ςτὰ βουνὰ τοὺς ἔβγαλαν, βαρυὰ τοὺς τυραννοῦσαν. —
Ποιὸν θέλτε νὰ βαρέσετε, τὸν Νίκο τὸ Τσαροῦλι;
Ποῦν᾽ ἕνα τριαντάφυλλο ςτὸν κόσμο ξακουσμένο;

3. ξεύρεις *K. M.* 4. *Βλαχοχώρι K. M.* 6. *Τσαρούλι K. M.*

LXXVIII.

Ο ΝΙΚΟΤΣΑΡΑΣ.

Faur. I, 192. Ζαμπ. 676, 100. Ἀγγελ. 67.

1804—1805.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Ὁ Νικοτσάρας πολεμάει μὲ τρία βιλαέτια
Τὴν Ζίχνα καὶ τὸ Χάντακα, τὸ ἔρημο τὸ Πράβι.
Τρεῖς μέραις κάνει πόλεμο, τρεῖς μέραις καὶ τρεῖς νύχταις
Χωρὶς ψωμὶ χωρὶς νερὸ χωρὶς ὕπνο ςτὸ μάτι·
Χιόν᾽ ἔτρωγαν, χιόν᾽ ἔπιναν καὶ τὴ φωτιὰ βαστοῦσαν.
Τὰ παλληκάρια φώναξε ςταῖς τέσσαρες ὁ Νίκος·
„Ἀκοῦστε παλληκάρια μου λίγα κι᾽ ἀντρειωμένα,
Σίδερο βάλτε ςτὴν καρδιὰ καὶ χάλκωμα ςτὰ στήθη·

Τί πόλεμο μᾶς καρτερεῖ μὲ τὰ σκυλιὰ τοὺς Τούρκους,
Κι' ἂν τοὺς βροντήσωμε γερὰ, τὸ πήραμε τὸ Πράβι." —
Τὸ δρόμο πῆραν σύνταχα κ' ἔφτασαν ςτὸ γιωφύρι·
Ὁ Νίκος μὲ τὸ δαμασκὶ τὴν ἅλυσό του κόφτει·
Φεύγουν οἱ Τοῦρκοι σὰν τραγιὰ, πίσω τὸ Πράβ' ἀφίνουν.

4. vs. om. *F. A.* 6. *τέσσεραις F. τὰ παλ. κράζει* Z. 7. *Ποῦστενε π.* Z. 8. *Σίδηρον F. A.* 9 et 10:
Αὔριον πόλεμο κακὸν ἔχομε μὲ τοὺς Τούρκους.
Αὔριον νὰ πατήσωμε, νὰ πάρωμε τὸ Πράβι. F. A.

LXXIX.
Ο ΝΙΚΟΤΣΑΡΑΣ.

Faur. 1, 194.
1804—1805.
ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

„Νίκο μου τί δὲν φαίνεσαι τοῦτο τὸ καλοκαῖρι,
Νὰ περπατῆς ἁρματωλὸς, ἁμαρτωλὸς καὶ κλέφτης;
Ἄφσε τὸν Βλαχοθόδωρο ψωμὶ τὸ πατρικό σου;" —
„Πέρυσ' ἤμουν ςτὴν Βουλγαριὰ, μάζωνα παλληκάρια·
Τὰ μάζωξα, τὰ σύναξα, τἄκαμα πεντακόσια·
Κ' ἐφέτος μπῆκα ςτὸ γιαλὸ, μπῆκα νὰ σεργιανίσω."
. . . .

LXXX.
Ο ΝΙΚΟΤΣΑΡΑΣ.

Faur. 1, 192.
1805.
ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Τρία πουλάκια κάθουνταν, τὰ τρί' ἀράδ' ἀράδα·
Τὄνα τηράει τὸν Ὄλυμπο, τ' ἄλλο τὴν Ἀλασῶνα,
Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο τοῦ Πράβι τὸ γιωφύρι.
Μυργιολογοῦσε κ' ἔλεγε, μυργιολογάει καὶ λέγει·
„Τὸν Νικοτσάραν ἔκλεισαν ςτοῦ Πράβι τὸ γιωφύρι·
Τρεῖς μέραις κάνει πόλεμο, τρεῖς μέραις καὶ τρεῖς νύχταις
Χωρὶς ψωμὶ χωρὶς νερὸ χωρὶς ὕπνο ςτὸ μάτι.
Τὰ παλληκάρια χούϊαξε, τὰ παλληκάρια κράζει·

Σύρετε τὰ σπαθάκια σας καὶ πάρτε τα ςτὸ χέρι,
Κ᾽ εὐθὺς γιουρσῦσ᾽ νὰ κάνωμε ςτοῦ Πράβι τὸ γιωφύρι.“ —

10. *ὁρμὴν νὰ F.*

LXXXI.
Ο ΝΙΚΟΤΣΑΡΑΣ.

Πανδ. 14.

1804—1805.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

„Νίκο μου τί ζουρλάθηκες καὶ πῆρ᾽ ὁ Θιὸς τὸ νοῦ σου,
Κι᾽ ἄφησες τὸ . . . . . ςτὸ πατρικό σου σπίτι,
Καὶ περπατεῖς ἁρματωλὸς καὶ περπατεῖς καὶ κλέφτης;“ —
„Ἐσεῖς καλὰ τὸ ξεύρετε καὶ Τοῦρκοι καὶ Ῥωμαῖοι,
Πέρσ᾽ ἤμουνα ςτὴ Βουλγαριὰ, μάζωνα παλληκάρια,
Καὶ φέτο μπῆκα ςτὸ γιαλο καὶ πάω μὲ τὰ καράβια.“ —
Τρία καράβια εἴμασταν, τὰ τρί᾽ ἀράδ᾽ ἀράδα,
Τὄνα ᾽ταν τὸ Λογάϊκο, τ᾽ ἄλλο τοῦ παπᾶ Δήμου,
Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο ἦταν τοῦ Νικοτσάρα.
Τὸ τεἶν᾽ ὁ ἀχὸς ποῦ γίνεται καὶ ταραχὴ μεγάλη;
Μήνα βουβάλια σφάζονται, μήνα θεριὰ παλεύουν;
Μηδὲ βουβάλια σφάζονται, μηδὲ θεριὰ παλεύουν.
Ὁ Νικοτσάρας πολεμάει ὅλα τὰ βιλαέτια,
Τὸν μπέη ἀπὸ τὰ Τρίκερα, βεζύρ᾽ ἀπὸ ταῖς Σέραις.
„Ἐγὦμ᾽ ὁ Τσάρας ξακουστὸς, ὁ Τσάρας ξακουσμένος.
Μένα μὲ ξέρ᾽ ὁ βασιλιὰς, μὲ ξέρουν ῥεζυράδες·
Στὸ Πράβι κάνω πόλεμο, ςτὸ Πράβι πολεμάω.
Καὶ πῆγα κι᾽ ἀποκλείστηκα ψηλὰ σὲ μιὰ ῥαχοῦλα,
Ἔρχετ᾽ ἀσκέρι δυνατὸ, ἀσκέρι ἀντρειωμένο·
Κάνω γιουρσῦσι μιὰ φορὰ, γιουρσῦσι νὰ βγῶ πέρα,
Κι᾽ ἂν βοηθήσ᾽ ἡ Παναγιὰ νὰ βγῶ σὲ σελαμέτι,
Τότε νὰ μάθ᾽ ὁ βασιλιὰς, νὰ μάθη κι᾽ ὁ βεζύρης·
Ἐγὦμ᾽ ὁ Τσάρας ξακουστὸς, ὁ Τσάρας ξακουσμένος.
Τρέμουν ἡ χώραις καὶ χωριὰ, τρέμει τὸ Σαλονίκι,
Τρέμει τὸ μαῦρο Σκόπελο, ποὔχει τοὺς κλέφταις μέσα.“ —

7. *τ᾽* om. *Π.* 25. *ποῦχι Π.*

LXXXII.

Ο ΝΙΚΟΤΣΑΡΑΣ.

Χριστοφ. Περρ. ἱστ. τ. Σουλ. I, 36.

1805—1806.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Τρία πουλάκια κάθουνταν ςτὸν Ἄθωνα ςτὴν ῥάχι,
Τὄνα κυττάζ' τὸν Ὄλυμπο, τἄλλο πρὸς τὴν Χασάνδρεια,
Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο μυριολογάει καὶ λέγει·
Ὁ Νίκος τί νὰ γίνηκε τοῦτο τὸ καλοκαῖρι,
Ποὖταν μπαϊράκι ςτὰ βουνὰ καὶ φλαμπουρὸ ςτοὺς κάμπους,
Ποὖταν καὶ μὲς ςτὴν θάλασσα πύργος θεμελιωμένος;
Μᾶς εἶπαν πέρα πέρασε, πῆγε κατὰ τὸ Πράβι
Κι' ἀνοίγ' μπαϊράκια δώδεκα, μὲς ςτὴν Βλαχιὰ νὰ πάγῃ·
Πάγει σιμὰ, πάγει κοντὰ, σιμὰ κατὰ τὸ Πράβι.
Πολλὴ μαυρίλλα πλάκωσε, δέκα χιλιάδες Τοῦρκοι,
Καὶ κάνει ἕνα πόλεμο ὀλημερῆς ςτὸν κάμπο,
Σκοτώνει τοὺς ἀγαρηνοὺς πεζοῦρα καὶ καβάλα,
Καὶ τὸ βραδὺ γιουρούστησαν μὲ τὰ σπαθιὰ ςτὰ χέρια,
Βρίσκουν ταῖς πόρταις σφαλισταῖς κι' ἄλυσον ςτὸ γιωφύρι·
Τὴν ἄλυσο ἐκόψανε, ταῖς πόρταις ἐτσακίσαν,
Μὲ τὰ σπαθιὰ τοὺς ἔσχισαν, τοὺς Τούρκους κι' ἀπεράσαν.
Τότε ὁ Νίκος φώναξε, τὰ παλληκάρια κράζει·
,,Λεβέντες μου ἀνίκητοι, περήφανα σαΐνια,
Καβοῦλι μὴ τὸ κάμετε, οἱ Τοῦρκοι νὰ μᾶς πάρουν,
Ἢ ὅλους νὰ τοὺς σφάξωμε ἢ ὅλ' ἂς σκοτωθῶμε.'' —
Πέντε μερούλαις πολεμοῦν καὶ πέντε μερονύχτια
Δίχως ψωμὶ δίχως νερὸ δίχως κανὲν μεντάτι,
Στὸν Ἄθωνα γυρίσανε πενῆντα δυὸ συντρόφοι,
Οἱ πλειότεροι ἀπέθαναν μὲ τὸ σπαθὶ ςτὸ χέρι.

19. *καμποῦλι Χρ.* 22. *ἰντάτι Χρ.*

LXXXIII.
Ο ΧΡΗΣΤΟΣ ΤΣΑΡΑΣ ΜΠΑΛΩΜΕΝΟΣ.

Πανδ. 22.

1807.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Τρία πουλάκια κάθονται ψηλὰ ςτὴν Ἀλαμάνα,
Τὄνα τηράει τ᾽ Ἄγραφα, τ᾽ ἄλλο τ᾽ Ἀσπροποτάμι,
Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο τηράει κατ᾽ τὰ Τσουμέρκα.
„Κύριε μου τί νὰ γίνηκε ὁ Χρῆστος Μπαλωμένος;
Μήτε στ᾽ Ἄγραφα φάνηκε μήτε στ᾽ Ἀσπροποτάμι·
Μᾶς εἶπαν πέρα πέρασε καὶ πάει ςτὴν Ἀλαμάνα.“ —
Καὶ πῆγαν καὶ λημέριασαν στ᾽ Ἁγιοῦ Γιωργιοῦ τὴν στάνη·
Πολλὰ τουφέκια πέφτουνε καὶ θλιβερὰ βροντᾶνε.
Μήτε σὲ γάμο πέφτουνε μήτε σὲ πανηγύρια,
Μόνον ὁ Χρῆστος πολεμᾷ κι᾽ ὁ μαῦρος ὁ Θανάσης·
Πολ᾽μᾷ μὲ τὸν ντερβέναγα, τὸν καπετὰν Νικόλα.
Τρεῖς μέραις κάναν πόλεμο, τρεῖς μέραις καὶ τρεῖς νύχταις·
„Χρῆστό μου γιὰ δὲν ἔρχεσαι, γιατὶ δὲν προσκυνᾶτε;“ —
„Ἐγὼ δὲν εἶμαι νιόνυφη νὰ βγῶ νὰ προσκυνήσω·
Ἐγῶμ᾽ ὁ Χρῆστος ξακουστὸς, ὁ Χρῆστος ξακουσμένος.
Μένα μὲ ξέρουν τ᾽ Ἄγραφα, μὲ ξέρουν τὰ βιλαέτια,
Ἔχω ἀδέρφια ξακουστὰ, ἀδέρφια ἀντρειωμένα·
Ἐσένα δὲν σὲ σκιάζομαι, ςτὸ νοῦ μου δὲν σὲ βάνω,
Μὲ ξέρουν καὶ τὰ Τρίκαλα, μὲ ξέρουν καὶ τὰ Χάσια,
Μένα μὲ ξέρ᾽ ὁ βασιλιὰς, μὲ ξέρει κι᾽ ὁ βεζύρης,
Ἐγῶμ᾽ ὁ Τσάρας ξακουστὸς, ὁ Τσάρας Μπαλωμένος,
Μένα μὲ ξέρ᾽ ὁ τόπος σου, μὲ ξέρουν τὰ Τσουμέρκα·
Στὴν Ἄρτα κάνω πόλεμο, ςτὴν Ἄρτα πολεμάω,
Μοῦ σκότωσαν τὸν ἀδελφὸ, τὸν καπετάνο Τσάρα,
Καὶ μοὔπιασαν καὶ τὸν γαμπρὸ μὲ τέσσαρους νομάτους,
Τσ᾽ ἐπῆραν καὶ τσ᾽ ἐπήγανε ςτὰ Γιάνινα ςτὴν χώρα,
Δύο τοὺς κόβουν ζωντανοὺς, δύο τοὺς ἐσκοτώνουν.“ —

3. *τὸν Τσουμέρι Π.* 10. *Μόνε Π.* 16 et 20. *Ἐμένα Π.* 21. *Που εἶμαι Π.* 22. *Τσουμέρια Π.*

LXXXIV.

Ο ΚΑΠΕΤΑΝ ΡΟΜΦΕΗΣ.

Πανδ. 72.

1790 — 1804.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Ἀτός του τοῦδε τ' ὄνειρο ὁ καπετὰν Ῥομφέης.
Οὐδ' ἔτρωγεν οὐδ' ἔπινεν οὐδὲ χαροκοπάει·
Μὸν τ' ἅρματά του τήραε, στέκει καὶ τὰ ῥωτάει·
„Τουφέκι μου περήφανο, σπαθί μου πέρα πέρα,
Σαράντα χρόνους ἔκαμα ἁρματωλὸς καὶ κλέφτης,
Τὸ χέρι μου προσκέφαλο καὶ τὸ σπαθί μου στρῶμα;
Καὶ τὸ τουφέκι ςτὸ πλευρὸ ὅσο νὰ ξημερώσῃ·
Ἀτός μου τοῦδα τ' ὄνειρο, καλὰ θὲ νὰ ποθάνω,
Τῆς νύχτας τὸ περπάτημα καὶ τῆς αὐγῆς ὁ ὕπνος,
Σὰν πᾶν τ' ἀηδόνια ςταῖς φωλιαῖς κ' ἡ ὀμορφανιαῖς νὰ πλύνουν.
Πῆρα κ' ἐγὼ τὸν ταϊφᾶ, νὰ πάω νὰ πολεμήσω.
Τὴν στράτα ποῦ ἐπήγαινα, ςτὸν δρόμο ποῦ πηγαίνω,
Καὶ βρίσκω ἕνα γέροντα, στέκω καὶ τὸν ῥωτάω·
Καλὴ μέρα σου γέροντα.“ — „Καλῶς τὸν καπετάνο.
Καπ'τὰν Ῥομφεὴ ποῦθ' ἔρχεσαι καὶ ποῦθε νὰ πηγαίνῃς;“ —
„Ἀπ' τὴ Λασσῶνα ἔρχομαι, ςτὴν Κατερίνα πηαίνω.“ —
„Αὐτοῦ μπροστὰ τουρκόσπιτα κ' εἶναι κουνιαροχώρια.“ —
„Ἐγὼ Τούρκους δὲν σκιάζομαι, κουνιάρους δὲν φοβοῦμαι·
Ἐγὼμ' Ῥομφέης ξακουστὸς, Ῥομφέης ξακουσμένος.“ —
Καὶ πῆγε κι' ἀποκλείστηκε μέσα σὲ μιὰ κλησοῦλα·
Τρεῖς μέραις κάνει πόλεμο καὶ πέντε μερονύχτια.
Φέρνουνε τόπι' ἀπ' τὴ στεριὰ, κανόνια τοῦ πελάγου,
Νὰ ῥίξουν νὰ χαλάσουνε αὐτὸ τὸ ῥημοκλῆσι.
Κι' αὐτὸς ἔτρωγε κ' ἔπινε, ςτὸ νοῦ του δὲν τὸ βάνει.
Πρῶτο γιουροῦσι ἔκαμε μὲ τὸ σπαθὶ ςτὸ χέρι.
Πέντε παιδιὰ τοῦ βάρεσαν, τὸν Κωνσταντῆ Τσαμάρῃ.
Ψιλὴ φωνοῦλα ἔσυρεν, ὅσο κἂν ἠμποροῦσε·
„Πάρε με καπετάνιο μου καὶ μὴ μ' ἀφήσῃς πίσω.“ —
Πίσω γιουροῦσι ἔκαμε καὶ πάει σκοτωμένος.
Τὸν κλαῖνε χώραις καὶ χωριὰ, τὸν κλαῖνε βιλαέτια,
Τὸν κλαίει ἡ μαύρη Νιάουστα κ' ἡ μαύρη Κατερίνη.
Ἕνα πουλάκι ξέβγαινε ἀπ' τὸ χωριὸ Ὀλύμπου,

Μέρα καὶ νύχτα περπατεῖ, μέρα καὶ νύχτα κλαίει
Καὶ ψάχνει γιὰ τὴν κλεφτουριὰ τὸν καπετὰν Ῥομφέη·
Μὰ οὐδὲ στ' Ὄλυμπο φάνηκε μηδὲ ςτὴν Κατερίνη·
Μᾶς εἶπαν πέρα πέρασε, ςτὴ Νιάουστα πηγαίνει.

10. *Ὅσο νὰ Π.* Carmen compositum esse videtur ante a. 1804, quo Niaousta urbs Macedoniae ab Ali pascha occupata et incensa est. Qua de oppugnatione carminis fragmentum habes in Chron. Epiri II p. 116:

Βάστα καϋμένη Νιάουστα τ' Ἀλῆ πασᾶ τ' ἀσκέρι.
Πῶς τὸ βαστοῦν ςτὰ Γιάνινα χειμῶν' καὶ καλοκαῖρι . . .
Τί νὰ βαστάξω ἡ ὀρφανὴ καὶ τί νὰ νταγιαντίσω;
Δὲν πολεμοῦνε κλεφτουριὰ ἀλλ' οὔτε καὶ ζορμπάδες,
Μὸν πολεμάει Ἀλῆ πασᾶς μὲ δεκοχτὼ χιλιάδες . . .

LXXXV.

Η ΛΙΑΚΑΙΝΑ.

Faur. I. 136.

1800—1804.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Τ' εἶν' τὸ κακὸ ποῦ γίνεται ςτοῦ Λιάκου τὴ γυναῖκα;
Πέντ' Ἀρβανίταις τὴν κρατοῦν καὶ δέκα τὴν ξετάζουν·
„Λιάκαινα δὲ παντρεύεσαι; δὲ πέρνεις Τοῦρκον ἄντρα;“ —
„Κάλλιο νὰ διῶ τὸ αἷμά μου τὴ γῆ νὰ κοκκινίση,
Παρὰ νὰ διῶ, τὰ μάτια μου Τοῦρκος νὰ τὰ φιλήση.“ —
Κι' ὁ Λιάκος τὴν ἀγνάντευεν ἀπὸ ψηλὴ ραχοῦλα,
Κοντὰ κρατεῖ τὸ μαῦρό του, κρυφὰ τὸν κουβεντιάζει·
„Δύνασαι μαῦρε μ', δύνασαι νὰ βγάλης τὴν κυρά σου;“ —
„Δύναμ' ἀφέντη μ', δύναμαι νὰ βγάλω τὴν κυρά μου.
Μὸν νὰ μ' αὐξήσης τὴ ταγὴ, νὰ πάγω πέρα πέρα.“ —
Σὰν πῆγε καὶ τὴν ἔβγαλε, ςτοῦ Λιάκου του τὴν φέρει.

8. 9. *μ'* om. *F.* 10. *Νὰ μοῦ F.*

LXXXVI.

Η ΛΙΑΚΑΙΝΑ.

Kind. Neugr. Poes. 3. Ἀγγελ. 65.

1800—1804.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Σὰν τί τρομάρα, ποῦδα γὼ ςτοῦ Λιάκου τὴν γυναῖκα;
Πέντ' Ἀρβανίταις τὴν κρατοῦν καὶ τρεῖς τὴν τυραννοῦνε. —

„Λιάκαινά μ', Τοῦρκα γίνεσαι, νὰ πάρῃς Τοῦρκον ἄντρα;“
„Κάλλιο νὰ διῶ τὸ αἷμά μου, στὴν γῆν νὰ κοκκινίσῃ,
Παρὰ νὰ διῶ, τὰ μάτια μου Τοῦρκος νὰ τὰ φιλήσῃ.“ —
Τὸν λόγο δὲν ἀπόσωσε κι' ἄλλο λόγο δὲν εἶπε.
Καὶ νὰ κι' ὁ Λιάκος πρόφτασε μὲ τὸ σπαθὶ ςτὰ χέρια,
Κόφτει κεφάλια Τούρκικα, κεφάλι' ἀπ' Ἀρβανίταις,
Καὶ πέρνει τὴν γυναῖκά του καὶ ςτὰ βουνὰ ἐβγαίνει.

3. *Τοῦρκον ἄνδρα νὰ πάρῃς K. A.* 4. *πλημυρήσῃ K.*

LXXXVII.
Η ΛΙΑΚΑΙΝΑ.

U.

1800 — 1804.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Πῶς λάμπ' ὁ ἥλιος ςτὰ βουνὰ καὶ τὸ φεγγάρι βράδυ,
Ἔτσ' ἔλαμπε κ' ἡ Λιάκαινα ςτὰ Τούρκικα τὰ χέρια.
Πέντε πασάδες τὴν κρατοῦν καὶ δέκα βεϊβοντάδες
Κ' ἕνα μικρὸ πασόπουλο στέκει καὶ τὴν ξετάζει·
„Λιάκαινα μ' δὲν παντρεύεσαι νὰ πάρῃς Τοῦρκον ἄντρα,
Νὰ σ' ἀρματώσῃ ςτὸ φλωρὶ, μὲς ςτὸ μαργαριτάρι.“ —
„Κάλλιο νὰ διῶ, τὸ αἷμά μου τὴ γῆ νὰ κοκκινίσῃ,
Παρὰ νὰ διῶ, τὰ μάτια μου Τοῦρκος νὰ τὰ φιλήσῃ.“ —
Ὁ Λιάκος τὴν ἀγνάντεψεν ἀπὸ τὸ καραοῦλι,
Τὸν μαῦρό του κουβέντιαζε, τοῦ μαύρου του τὸ λέγει·
„Δύνασαι μαῦρὲ μ', δύνασαι νὰ βγάλῃς τὴν κυρά μου,
Ἀρτήρισε μοῦ τὴν ταγὴ σαρανταπέντε χούφταις.“ —
„Βάλε μπαχλάμια δώδεκα, φουσκούνια δεκαπέντε
Καὶ δέσε τὴν μέσουλά σου μαζὺ μὲ τὴν δική μου,
Βγάλ' ἕνα δαμασκὶ σπαθὶ 'πὸ πάν' ἀπ' τὸ κεφάλι.“ —
Στὴν μέσην ἐγιουρούστησε, ςτὴν μέση γιουρουστάει.
Πέντε πασάδες σκότωσε, δέκα τσοχανταραίους,
Κ' ἡ Λιάκαινα τὸν ἔλεγε κ' ἡ Λιάκαινα τὸν λέγει·
„Τώρα τ' ὀγληγορώτερο ςτὸ μεσινὸ ταμποῦρι
Νἄρθῃς τὸ γληγορώτερο νὰ πάρῃς τὴν ζωή μου.“ —

13. *μπαχτήμια U.?*

LXXXVIII.
Ο ΛΙΑΚΟΣ.

Faur. I, 134. Ζαμπ. 609, 17. Ἀγγελ. 64.
1800—1804.
ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

„Προσκύνα Λιάκο τὸν πασᾶ, προσκύνα τὸν βεζύρη,
Νὰ γίνῃς πρωταρματωλὸς, ντερβέναγας νὰ γίνῃς." —
„Ὅσο 'ναι Λιάκος ζωντανὸς, πασᾶ δὲν προσκυνάει,
Πασᾶ 'χει Λιάκος τὸ σπαθὶ, βεζύρη τὸ τουφέκι." —
Ἀλῆ πασᾶς σὰν τ' ἄκουσε, βαρυὰ τοῦ κακοφάνη·
Γράφει χαρτιὰ καὶ προβοδάει, προστάμματα καὶ στέλνει·
„Σ' ἐσένα Βελῆ Γκέκα μου ςταῖς χώραις, ςτὰ χωριά μου
Τὸν Λιάκο θέλω ζωντανὸ ἢ κἂν ἀπεθαμμένο." —
Ὁ Γκέκας βγαίνει παγανιὰ καὶ κυνηγάει τοὺς κλέφταις,
Διαβαίνει λόγκους καὶ βουνὰ, τοὺς βρίσκει ςτὸ λημέρι,
Κι' ἀρχίσανε τὸν πόλεμο, τὰ βρόντερα τουφέκια.
Κοντογιακούπης φώναξε ἀπὸ τὸ μετερίζι·
„Καρδιὰ παιδιά μου κάμετε, παιδιά μου πολεμᾶτε." —
Ὁ Λιάκος ἐπετάχτηκε, σὰν ἀετὸς πετίεται.
Μέρα καὶ νύχτα πολεμοῦν, τρεῖς μέραις καὶ τρεῖς νύχταις.
Κλαίουν ἡ Ἀρβανίτισσες ςτὰ μαῦρα φορεμέναις·
Κι' ὁ Βελῆ Γκέκας γύρισε ςτὸ αἷμά του πνιμμένος,
Κι' ὁ Μουσταφᾶς λαβώθηκε ςτὰ γόνα καὶ ςτὸ χέρι.

2. *Πρῶτος νὰ ἦσ' ἁρματωλὸς F. A.* Post vs. 2 habet *F.*: *Κι' αὐτῆνος ἀποκρίθηκε μαντάτα καὶ τοῦ στέλνει.* 5. *πολὺ τοῦ A.* 6. *μαῦρα μαντάτα* Z. 9. *Ἐβγῆκ' ὁ F. A.* 10. *Κ' ἐπῆγε καὶ τοὺς πλάκωσε ςτὸ λόγγο F. A.* 11. *Ποῦ ἄλλοι γυαλίζαν τὰ σπαθιὰ κι' ἄλλοι φουσέκια φτιάναν* Z. 13. *γιουροῦσι ςτὰ κριάρια* Z. 14. *ἔτρεξεν ἐμπρὸς μὲ τὸ σπαθὶ ςτὸ στόμα F. A.* 16. *Ἔκλαψαν* Z. 18. *λαβόνεται* Z.

LXXXIX.
Ο ΛΙΑΚΟΣ.

Faur. II, 315.
1804—1810.
ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

„Λιάκο σὲ κλαίουν τ' Ἄγραφα ἡ βρύσες καὶ τὰ δέντρα,
Σὲ κλαίει ὁ δόλιος ψυχογιὸς, σὲ κλαῖν τὰ παλληκάρια.
Δὲν σ' τῶπα Λιάκο μιὰ φορὰ, δὲν σ' τῶπα τρεῖς καὶ πέντε·

Προσκύνα Λιάκο τὸν πασᾶ, προσκύνα τὸν βεζύρη;" —
,,Ὅσο 'ναι Λιάκος ζωντανὸς, πασᾶ δὲν προσκυνάει,
Πασᾶ 'χει Λιάκος τὸ σπαθὶ, βεζύρη τὸ τουφέκι." —
Κακὸ καρτέρι τὄκαμαν ἀπὸ τὸ μετερίζι.
Διψοῦσ' ὁ Λιάκος κ' ἔρχεται μὲ τὸ σπαθὶ ςτὸ χέρι·
Ἔσκυψε κάτω γιὰ νὰ πιῇ νερὸ καὶ νὰ δροσίσῃ,
Τρία τουφέκια τὤδωκαν, τὰ τρί' ἀράδ' ἀράδα·
Τὄνα τὸν πέρνει ξώπλατα καὶ τ' ἄλλο μὲς ςτὴν μέση,
Τὸ τρίτο τὸ φαρμακερὸ τὸν πῆρε μὲς ςτ' ἀστῆθι·
Τὸ στόμα τ' αἷμα γέμισε, τ' ἀχεῖλί του φαρμάκι,
Κ' ἡ γλῶσσά τ' ἀηδονολαλεῖ καὶ κελαϊδεῖ καὶ λέγει·
,,Ποῦστε μπρὲ παλληκάρια μου, ποῦσαι μπρὲ ψυχογιέ μου;
Γιὰ πάρετέ μου τὰ φλωριὰ, πάρτε μου τὰ τσαπράζια,
Πάρτε καὶ τὸ σπαθάκι μου τὸ πολυξακουσμένο·
Κόψετε τὸ κεφάλι μου, νὰ μὴ τὸ κόψουν Τοῦρκοι,
Καὶ τὸ πηγαίνουν ςτοῦ πασᾶ ψηλὰ μὲς ςτὸ ντιβάνι·
Τὸ διοῦν ἐχτροὶ καὶ χαίρουνται, οἱ φίλοι καὶ λυποῦνται·
Τὸ δγῇ καὶ ἡ μανοῦλά μου κι' ἀπ' τὸν καϋμὸ πεθάνῃ." —

10. *τοῦ 'δωκαν — ἀρράδ. F.* 11. *εἰς τὴν F.* 12. *εἰς τ' ἀστ. F.* 15. *Ποῦ εἶσθε παλ. F.* 19. *εἰς τὸ διβ. F.*

XC.
Ο ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΦΡΙΤΣΑ.

Πανδ. 71.

1800 — 1810.

ΠΙΝΔΟΣ.

Τρία πουλάκια κάθονται ψηλὰ ςτὴν Καλιακούδα,
Τὄνα τηράει τὴν ποταμιὰ, τ' ἄλλο τὸ Καρπενῆσι,
Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο μυρολογάει καὶ λέγει·
,,Σήκω Κώστα μ' νὰ φύγωμε κι' ἀπόλνα καὶ τοὺς Βλάχους." —
,,Ὅσο 'ν' ὁ Κώστας ζωντανὸς, παρέκει ποῦ διαβαίνει,
Τὸ καραοῦλι φώναξε τ' ἀπάνω καὶ τὸ κάτω." —
Πολλὴ μαυρίλλα ἔρχεται ἀπὸ τὸ Καρπενῆσι.
Μὴν εἶν' ὁ Μουχουρντάραγας μ' αὐτοὺς τοὺς Γιουτασαίους;
,,Πουλί μου ποῦθεν ἔρχεσαι καὶ ποῦθε κατεβαίνεις;
Μὴν ἔρχεσαι ἀπὸ τ' Ἄγραφα κι' ἀπὸ τὸ Καρπενῆσι;" —

,,Δὲν ἔρχομ' ἀπὸ τ' Ἄγραφα οὔτ' ἀπ' τὸ Καρπενῆσι,
Μὸν ἔρχομ' ἀπὸ τὴν Μηλιὰ κι' ἀπὸ τὰ Βλαχοχώρια.“ —
,,Μ 'ν εἶδες τὸν Ῥογόπουλο καὶ τὸν Ῥοβοθανάση;“ —
,,Δὲν εἶδα τὸν Ῥογόπουλο μήτε Ῥοβοθανάση·
Τὸν μπαϊραχτάρ' ἀντάμωσα μέσα στοὺς Γιουτασαίους
Καὶ τοὖπα χαιρετίσματα γιὰ νἄρθῃ νὰ σᾶς βγάλῃ.“ —
Τοῦ πιάνουν πέντε ζωντανοὺς καὶ πέντε σκοτωμένους,
Τὸν Κώστα τὸν ἐλάβωσαν ἀνάμεσα σταῖς πλάταις,
Κ' ἐκεῖνος δὲν ἐστάθηκε καὶ στὸν παπᾶ πηγαίνει.
Καὶ ὁ παπᾶς τὸν γέλασε καὶ ἀπιστιὰ τοῦ κάνει.
Ἡ κλεφτουριὰ περπάταε καὶ περπατεῖ καὶ κλαίγει,
Χαλεύουν γιὰ τὸν Κωνσταντῆ, τὸν Κώστα τὸν Καφφίτσα
Κύριέ μου τί νὰ γίνηκε τοῦτο τὸ καλοκαῖρι
Νὰ χαρατσώσῃ τὰ χωριὰ κι' αὐτὸ τὸ Καρπενῆσι;

4. *Σήκω . . . . νὰ Π.* 8. *Γιουτασέους Π.* 15. *Γιουτασαίους* om. *Π.*

XCI.
Ο ΔΙΠΛΑΣ.

U.

1802.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ. ΗΠΕΙΡΟΣ.

Ἕνα πουλάκι λάλησε στοῦ Δίπλα τὸ ταμποῦρι,
Δὲν ἐλαλοῦσε σὰν πουλὶ, σὰν οὖλα τὰ πουλάκια,
Μὸν ἐλαλοῦσε κ' ἔλεγε ἀνθρώπινη λαλοῦλα.
Σήκου Δίπλα μ' νὰ φύγωμε, πάρε καὶ τὸν Ἀντώνη,
Πολλοὶ μαῦροι μᾶς ἔρχονται, μαῦροι σὰν καλιακούδια.
Μὴν εἶν' ὁ Τσόγκας πὤρχεται, μ 'ν εἶν' ὁ Λεπενιώτης;“ —
Μηδὲ κι' ὁ Τσόγκας ἔρχεται μηδὲ ὁ Λεπενιώτης·
Μόν' εἶν' ὁ Μουχουρντάραγας μὲ δυὸ, μὲ τρεῖς χιλιάδες.
Φέρνει κι' ἀσκέρι διαλεχτὸ, οὖλο τσοχανταραίους.
Στὰ δόντια πέρνουν τὸ σπαθὶ, στὸ χέρι τὸ τουφέκι.
Ἃς ἔρχωντ' οἱ Παλιότουρκοι, ἐμεῖς τοὺς καρτεροῦμε,
Ἐδῶν' τ' Ἀντώνη τὸ σπαθὶ, τοῦ Δίπλ' ἡ λαζαρίνα·
Κι' ὁ Κατσάντωνης χούγιαξε ἀπὸ τὸ μετερίζι·
,,Ἀφῆτέ τους κι' ἂς ἔρχονται, τοὺς παλιογουρνομύταις,
Ἐδῶν' τ' Ἀντώνη τὸ σπαθὶ, τοῦ Δίπλα τὸ νταλιάνι.“ —
Πέντε πολέμους ἔκαμαν ἀπ' τὴν αὐγ' ὡς τὸ γιῶμα,

Κι᾽ ὁ Δίπλας τότε χούγιαξε κι᾽ ὁ Δίπλας τότε λέγει·
„Τὸ ποῦστε παλληκάρια μου, παλιοί μου μπουλουκτσίδες,
᾽Αντέτι πιάστε, κάμετε σ᾽ αὐτοὺς τοὺς γουρνομύταις.
Γιὰ σύρτε τὰ λαφρὰ σπαθιὰ καὶ τὰ βαρειὰ τουφέκια.“ —
Καὶ τὸ γιουροῦσι ἔκαμαν μὲ τὰ σπαθιὰ ςτὰ χέρια.
Πέρνουν τοὺς Τούρκους ὀμπροστὰ σὰν βουκολογελάδια
Σὰν τὴν κοπὴ τὰ πρόβατα, σὰν τὴν κοπὴ τὰ γίδια.
Διακόσιους Τούρκους σκότωσαν κ᾽ ἐξῆντα λαβωμένους.

CXII.

Ο ΔΙΠΛΑΣ.

Faur. I, 157. Ζαμπ. 663, 87. Ἀγγελ. 65.

1802.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ. ΗΠΕΙΡΟΣ.

Τοῦ Δίπλα φίλοι λέγανε καὶ τὸν παρακαλοῦσαν·
„Σήκου νὰ φύγῃς Δίπλα μου, πάρε τ᾽ν Κατσαντώνη·
᾽Αλῆ πασᾶς σᾶς ἔμαθε, στέλνει τὸν Μουχουρντάρη.“ —
Καὶ τὰ λημέρια φώναξαν, ὅσο κᾶν ἠμποροῦσαν·
„῾Ο Μουχουρντάρης ἔρχεται μὲ τέσσαρες χιλίαδες.
Φέρ᾽ ᾽Αρβανίταις τοῦ πασᾶ, πολλοὺς τσοχανταραίους·
Στὰ δόντια φέρνουν τὰ σπαθιὰ, ςτὰ χέρια τὰ τουφέκια.“ —
Κι᾽ ὁ Δίπλας ἀποκρίνεται κι᾽ ὁ Δίπλας συντυχαίνει·
„῾Ο Δίπλας εἶναι ζωντανὸς, πόλεμο δὲν ἀφίνει·
῎Εχει λεβένταις διαλεχτοὺς, ὅλους Κατσαντωναίους·
Τρῶν τὸ μπαροῦτι σὰ ψωμὶ, τὰ βόλια σὰ προσφάγι,
Καὶ σφάζουν Τούρκους σὰν τραγιὰ, ἀγάδες σὰ κριάρια.“ —

1. *Τὸν Δίπλα φ. ἔλεγαν F. A.* 3. *Τὶ ᾽Αλῆ Z.* 7. *σαίρουν F. A.* 8. om. *F. A.* 9. *φοβᾶται Z.* 11. *τὴν παρούτην F. A.* 11. *Σφάζουνε Z. γιὰ — γιὰ Z.*

XCIII.

Ο ΚΑΤΣΑΝΤΩΝΗΣ.

Faur. I, 174.

1804.

ΗΠΕΙΡΟΣ. ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

῾Ο Βελῆ Γκέκας ἔτρωγε σ᾽ ἑνὸς παπᾶ τὸ σπίτι·
Κ᾽ ἐκεῖ γράμμα τὸν ἔφεραν ἀπὸ τὸν Κατσαντώνη.

Ὀρτὸς εὐθὺς ἐπήδησε καὶ τὸ σπαθί του ζώνει.
„Γραμματικέ μου φώναξε, μάσε τὰ παλληκάρια·
Ὁ Κατσαντώνης μ᾽ ἔγραψε νὰ πάγω νὰ τὸν εὕρω.“ —
Στὴ στράτα ὅπου πήγαινε, ςτοῦ δρόμου του τὴ μέση,
Ἀντώνης τὸν ἐφώναξε, γλυκὰ τὸν ἐρωτάει·
„Ποῦ πᾶς Βελῆ ντερβέναγα, ῥιτσάλι τοῦ βεζύρη;“ —
„Σ᾽ ἐσέν᾽ Ἀντώνη κερατᾶ μὲ τὸ σπαθὶ ςτὸ χέρι.“ —
„Σ᾽ ἐμέν᾽ ἀνίσως ἔρχεσαι καὶ πόλεμον ἂν θέλῃς,
Δέξου τουφέκιἁ κλέφτικα ἀπὸ τὰ παλληκάρια·
Βαρυὰ βροντοῦν, πικρὰ βαροῦν, φαρμακερὰ πληγώνουν.“ —
Κι᾽ ὅλος θυμὸς ἐφώναξε τοῦ Τσόγκα καὶ τοῦ Δήμου·
„Βαρεῖτε τὸν Παλιάρβανον, φέρτε·του τὸ κεφάλι.“ —
Δυὸ τουφεκιαῖς τοῦ τράβησαν πικραῖς φαρμακωμέναις·
Μιὰ τὸν ἐπῆρε ςτὴν καρδιὰ κ᾽ ἡ ἄλλη μὲς ςτὸ στόμα.
Ψηλὴ φωνὴ ἐσήκωσεν, ὅσο κἂν ἠμποροῦσε·
„Γραμματικέ μ᾽ ἀγαπητὲ καὶ σὺ πιστέ μου Φέζο,
Γυρίστε, πίσω τρέξετε, πάρτε μου τὸ κεφάλι,
Νὰ μὴ τὸ πάρ᾽ ἡ κλεφτουριὰ κι᾽ αὐτὸς ὁ Κατσαντώνης,
Καὶ μοῦ τὸ πάγῃ ςτὴν Φραγκιὰ καὶ ςτὴν Ἁγία Μαύρα,
Καὶ τὸ διαβάσ᾽ ἀπ᾽ τὴν Πλαγιὰ, τὰ Τούρκικα λημέρια,
Τὸ διοῦν ἐχτροὶ καὶ χαίρωνται καὶ φίλοι καὶ λυποῦνται.“ —

16. εὐ τὸ F.

XCIV.
Ο ΚΑΤΣΑΝΤΩΝΗΣ.

Faur. 1, 172. Ζαμπ. 664, 83. Ἀγγελ. 66.

1804.

ΗΠΕΙΡΟΣ. ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Σταῖς δεκαπέντε τοῦ μαΐου, σταῖς εἴκοσι τοῦ μῆνα
Ὁ Βελῆ Γκέκας κίνησε νὰ πάῃ ςτὸν Κατσαντώνη.
Ἐπάησε κ᾽ ἐκόνεψε σ᾽ ἑνοῦ παπᾶ τὸ σπίτι·
„Παπᾶ ψωμὶ παπᾶ κρασὶ, νὰ πιοῦν τὰ παλληκάρια.“ —
Κ᾽ ἐκεῖ ποῦ τρῶγαν κ᾽ ἔπιναν, ἐκεῖ ποῦ λακριντίζαν,
Μαῦρα μαντάτα τοὔρτανε ἀπὸ τὸν Κατσαντώνη.
Στὰ γόνατα γονάτισε· „γραμματικὲ, φωνάζει,
Τὰ παλληκάρια μάζωξε κι᾽ ὅλο τὸν ταϊφᾶ μου.
Ἐγὼ παγαίνω ᾽πὸ μπροστὰ ςτὴν κρύα τὴ βρυσοῦλα“ —

Στὴ στράταν ὅπου πήγαινε, ςτὴ στράτα ποῦ παγαίνει,
Οἱ κλέφταις τὸν καρτέρεψαν καὶ τὸν γλυκορωτοῦσαν·
„Ποῦ πᾶς Βελῆ μπουλούκμπαση, ῥιτσάλι τοῦ βεζύρη;" —
„Σ' ἐσέν' Ἀντώνη κερατᾶ, σ' ἐσένα Κατσαντώνη." —
Κι' ὁ Κατσαντώνης φώναξεν ἀπὸ τὸ μετερίζι·
„Δὲν εἶν' ἐδῶ τὰ Γιάννινα, δὲν εἶν' ἐδῶ ῥαϊάδες,
Γιὰ νὰ τοὺς ψένης σὰν τραγιὰ, σὰν τὰ παχειὰ κριάρια·
Ἐδῶναι λόγκοι καὶ βουνὰ καὶ κλέφτικα τουφέκια." —
Τρία τουφέκια τῶδωκαν, τὰ τρί' ἀράδ' ἀράδα,
Τὄνα τὸν πῆρε ξώδερμα καὶ τ' ἄλλο ςτὸ κεφάλι,
Τὸ τρίτο τὸ φαρμακερὸ τὸν πῆρε ςτὴν καρδιά του,
Τὸ στόμα τ' αἷμα γιώμισε, τὰ χείλη του φαρμάκι.

2. *κατὰ τοῦ A.* 3. *ἑνὸς A. ποῦ τρῶγε κ' ἔπινε F. π' ἔτρωγε A.* 5. *ὡμιλοῦσε F. A.* 6. *ἦλθανε A.* 8. *σύναξε F. A.* 9. *ἔμπροστα F. A.* 10. *'ς τοῦ δρόμου του τὴν μέσην A.* 12. *δερβέναγα A.* 13. *ἄπιστε A.* 15. *ἐδῶ οἱ ῥαι. F. κ' οἱ Z.* 17. *Ἐδῶ εἶν' ἀνδρεῖος πόλεμος F. A.* Inter vss. 17 et 18 habet *A*:

Κι' ὅλος θυμὸς ἐφώναξε τοῦ Ζόγκα καὶ τοῦ Δήμου·
Βαρεῖτε τὸν Παληάρβανον, φέρτε του τὸ κεφάλι.

XCV.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΚΑΙ ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΤΖΑΝΤΩΝΗΣ.

U.

1807.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Σηκώθ' ὁ Γιῶργος τὴν αὐγὴ νερὸ νὰ πάῃ νὰ φέρῃ,
Βρίσκει ταμπούρια Τούρκικα καὶ Τούρκους ποῦ φυλάγουν,
Καὶ πίσω Γιῶργος γύρισε καὶ ςτὸν Ἀντώνη πάγει·
„Σήκ' Ἀντώνη νὰ φύγωμε, πάμε κάτω ςτὸ Βάλτο.
Μᾶς πρόδωσαν οἱ φίλοι μας, οἱ ἀδερφοποιητοί μας.
Πολλοὶ μαῦροι μᾶς πλάκωσαν, μαῦροι σὰν καλιακούδια·
Μὴν εἶν' ὁ Τσόγκας πὤρχεται, μ'ν εἶν' ὁ Λεπενιώτης;
Οὔτ' εἶν' ὁ Τσόγκας πὤρχεται, οὔτ' εἶν' ὁ Λεπενιώτης,
Μὸν εἶν' ὁ Μουχουρντάραγας μὲ τοὺς τσοχανταραίους,
Φέρνει σαΐνια τοῦ πασᾶ, ἀσκέρι τοῦ βεζύρη." —
Κ' ἡ συντροφιὰ τὸν ἄφησε, οἱ φίλοι κ' οἱ δικοί του.
Γιῶργος Χασιώτης στάθηκεν, ὁ μαῦρος ἀδερφός του.
„Ἀντώνη μου μὴ σκιάζεσαι, ςτὸ νοῦ σου μὴ τὸ βάνῃς.
Ἀντάμα θὰ πεθάνωμε, κι' ἀντάμα θὰ χαθοῦμε." —

,,Τράβα Χασιώτη μ', τράβιξε νὰ μὴ χαθῇς μ' ἐμένα,
Γιατ' εἶν' Τοῦρκοι παραπολλοὶ καὶ σ' εἶσαι μοναχός σου,
Γιὰ νὰ γλυτώσῃς ἀδερφὲ τὸ αἷμά μου νὰ σύρῃς." —

XCVI.
Ο ΚΑΤΣΑΝΓΩΝΗΣ.

U.

1807.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Παγαίν' ὁ Γιῶργος γιὰ νερὸ, νερὸ νὰ πάῃ νὰ φέρῃ,
Βρίσκει ταμπούρια Τούρκικα, τὴ βρύσι χαλασμένη·
Πίσω πάλι ἐγύρισε καὶ ςτὸν 'Αντώνη πάγει.
Κι' 'Αντώνης τὸν ἐρώταε, κι' 'Αντώνης τὸν ῥωτάει·
,,Γιῶργο μ' γιατ' εἶσαι κίτρινος, γιατ' εἶσαι μαραμμένος; —
Πολλὴ μαυρίλλα ἔρχεται, μαύρη σὰν καλιακοῦδα.
Ὁ κερατᾶς μὴν ἔρχεται, ὁ ἀγᾶ Μουχουρντάρης;
Κόψε με Γιῶργο μ', κόψε με, πάρε μου τὸ κεφάλι.
Νὰ μὴ τὸ πάρ' ἡ παγανιὰ, ὁ ἀγᾶ Μουχουρντάρης." —
,,Μπὰχ πῶς σε κόβ' 'Αντώνη μου, π' ἄλλ' ἀδερφὸ δὲν ἔχω;
Θὰ παίξ' 'Αντώνης τὸ σπαθὶ κι' ὁ Γιῶργος τὸ τουφέκι,
Τότε θὰ δώσουν τ' ἅρματα.

CXVII.
Ο ΚΑΤΣΑΝΓΩΝΗΣ.

Ζαμπ. 638, 50. T. 367.

1800—1810.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

,,'Απόψ' εἶδα ςτὸν ὕπνο μου, ςτὸν ὕπνο ποῦ κοιμώμουν,
Θολὸ ποτάμ' ἀπέρναγα καὶ πέρα δὲν ἐβγῆκα·
Εἶχε θολὰ τὰ ῥέμματα καὶ τὰ νερὰ βαμμένα,
Κεφάλια κυλοῦν 'πὸ μπροστὰ, κεφάλια κι' ἀπὸ πίσω·
Ξήγα τ' 'Αντώνη μ', ξήγα το τ' ὄνειρο ποῦ μ' ἐφάνη." —
,,Παιδιά μου μὴ σκοτίζεστε κ' ἐγὼ σᾶς τὸ ξηγάω·
Τούρκους πολλοὺς θὰ κόψωμε, θὰ πάρωμε καὶ πλιάτσκα.

3 et 4 om. *T.* 4. *κυλοῦνε μπρ. T. ὀπίσω Z.* 5. *ὁποῦ εἶδα T.* 6. *κοπιάζετε T. νὰ τὸ T.* 7. *θὲ νὰ σκοτώσωμε T. Πλιάτζκα T.*

XCVIII.

Ο ΝΑΣΟΣ.

T. 411.

1800—1810.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Τὸ λέν᾽ οἱ κοῦκκοι ςτὰ βουνὰ κ᾽ αἱ πέρδικες ςτὰ πλάγια,
Τὸ λέει κι᾽ ὁ πετροκότσιφος ςτὰ κλέφτικα λημέρια.
Οἱ κλέφταις ἐσκορπίσανε καὶ γίνηκαν μπουλούκια.
Ὁ Δίπλας πάει ςτ᾽ Ἄγραφα κι᾽ Ἀντώνης πάει ςτὸν Βάλτο
Κι᾽ ὁ Νάσος πέρα πέρασε κατὰ τὰ Βλαχοχώρια,
Γιὰ νὰ βαφτίσ᾽ ἕνα παιδὶ, νὰ πιάσῃ μιὰ κουμπάρα.
Κουμπάραις τὸν καρτέρησαν μὲ τὸ παιδὶ ςτὰ χέρια.
Τὴν μιὰ κερνάει τάληρα, τὴν ἄλλη δίδει γρόσια,
Καὶ ταῖς κουμπαροπούλαις του τάληρα καὶ ῥουμπιέδες.
Κ᾽ ἐκ᾽ ἀπιστιὰ τοῦ γίνηκε, τὸν Νάσον ἐσκοτώσαν.

XCIX.

Ο ΚΑΤΣΑΝΤΩΝΗΣ.

U.

1800—1810.

ΗΠΕΙΡΟΣ. ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Ἐπρασίνισαν τὰ βουνὰ, λουλούδιασαν οἱ κάμποι·
Τὸ λὲν τ᾽ ἀηδόνια ςτὰ βουνὰ κ᾽ ἡ πέρδικες ςτὰ πλάγια·
Τὸ λέει κι᾽ ὁ κοῦκκος θλιβερὰ ςτ᾽ Ἀντώνη τὰ λημέρια·
„Δὲν σοῦ τοὖπεν ὁ Μπότσαρης κι᾽ ὁ Φῶτος ὁ Τσαβέλας;
Κάτσε Ἀντώνη ςτὴν Φραγκιὰ, νὰ γένῃς καπετάνιος.“ —
„Ἀκομ᾽ αὐτὴ τὴν ἄνοιξι θὰ βγῶ ςτὸ Καρπενῆσι,
Τί τὸ μαθαίν᾽ Ἀλῆ πασᾶς κι᾽ αὐτὸς ὁ Μουχουρντάρης,
Καὶ λὲν Ἀντώνης φράγκεψε καὶ γίνηκε σουλτάνος.“ —

C.

Ο ΚΑΤΣΑΝΤΩΝΗΣ.

U.

1800—1810.

ΗΠΕΙΡΟΣ. ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

„Ἀπόψ᾽ εἶδα ςτὸν ὕπνο μου, ςτὸν ὕπνο ποῦ κοιμώμουν,
Θολὸ ποτάμι πέρναγα, θολὸ κατεβασμένο

Καὶ πέρα δὲν ἐπέρασα καὶ δῶθε δὲν ἐβγῆκα·
Μὸν πῆρα τὸν κατήφορο ςτὴ μέση τὸ ποτάμι.
Ξηγᾶτε παλληκάρια μου, ξηγᾶτε τ' ὄνειρό μου." —
Κ' ἡ συντροφιά του τὄλεγε κ' ἡ συντροφιά του λέγει·
„Ξήγα τ' Ἀντώνη, ξήγα μας τὸ ὄνειρο ὁποῦδες." —
„Παιδιά μ' χωριὰ θὰ κάψωμε, θὰ δέσωμε καὶ σκλά-βους." —
Τὸν λόγο δὲν ἀπόσωσε, τὸν λόγο δὲν ἀπόειπε
Τὸ καραοῦλι φώναξε, τὸ καραοῦλι λέγει·
Πολλοὶ μαῦροι μᾶς ἔρχονται, μαῦροι σὰν καλιακούδια.
Μὴν εἶν' ὁ Τσόγκας πὤρχεται, μὴν εἶν' ὁ Λεπενιώτης;
Δὲν εἶν' ὁ Τσόγκας πὤρχεται, δὲν εἶν' ὁ Λεπενιώτης,
Μὸν εἶν' ὁ Μουχουρντάραγας μὲ χίλιους πεντακόσιους,
Καὶ φέρ' ἀσκέρι διάλεχτο, ὅλους τσοχονταραίους,
Στὰ δόντια πέρνουν τὰ σπαθιὰ, ςτὰ χέρια τὰ τουφέκια.
Καὶ ςτὸ λημέρι φτάσανε, τοὺς ἔκλεισαν τριγύρω.
Μιὰ μπαταριὰ τοῦ δώσανε, μιὰ μπαταριὰ τοῦ δίνουν,
Ἡ μιὰ τὸν πέρνει ςτὴν καρδιὰ κ' ἡ ἄλλη ςτὸ χέρι πέρνει,
Κ' ἡ τρίτη ἡ χειρότερη τὸν πέρνει ςτὸ κεφάλι.
Ψηλὴ φωνίτσαν ἔβγαλε σὰν πετροχελιδόνι·
„Τὸ ποῦσαι Τσόγκα μ' ἀδελφὲ, Θανάσ' ἀγαπημένε,
Γυρίσε πίσω, πάρτε με, πάρτε μου τὸ κεφάλι,
Νὰ μὴ μοῦ τὸ πάρ' ἡ Τουρκιὰ κι' αὐτὸς ὁ Μουχουρντάρης,
Νὰ μὴ μ' τὸ πάῃ ςτὰ Γιάνινα, ςτὴν πόρτα τοῦ βεζύρη,
Γιατ' ἔχ' ὀχτροὺς καὶ χαίρονται καὶ φίλους καὶ λυποῦνται.
Ἔχω καὶ μιὰ σεβαστικὴ, ποῦ σταίνει μυριολόγια,
Στὰ παραθύρια κάθεται, ταῖς στράταις ἀγναντεύει,
Ταῖς στράταις καὶ τὰ πέλαγα κι' ὅλα τὰ κορφοβούνια·
Ἀντώνη μ' γιὰ δὲν φαίνεσαι ψηλὰ ςτὰ κορφοβούνια,
Γιατὶ νιοὺς βλέπω, βλέπω νιοὺς, καὶ κόβετ' ἡ καρδιά μου.
Μᾶς πρόδωκε, μᾶς ἔδωκε σ' αὐτοὺς ὁ Παλιογκούρλιας." —

CI.

Ο ΚΑΤΣΑΝΤΩΝΗΣ.

U.

1811.

ΑΓΡΑΦΑ.

Τεἶν' τὸ κακὸ ποῦ γίνεται φέτο το καλοκαῖρι,
Ποῦ βγῆκ' 'Αντώνης ςτ' Ἄγραφα μὲ τὸν Καραγιανάκη·
Καὶ πῆρε ντέβρι τὰ χωριὰ, ντέβρι τὰ βιλαέτια.
Πῆγαν καὶ λημεριάσανε ςτοῦ Γαλανοῦ τὴ στάνη.
Γυρεύει τὸ χαράτσωμα χίλια τριακόσια γρόσια.
Γυρεύει τὸ κορίτσι του κι' ἄλλαις πέντε νυφάδες.
Γυρεύει καὶ τὴ τσοῦπρά του, νὰ τὴν φιλήσ' 'Αντώνης·
„Ἄς εἶν' ἂς εἶν' 'Αντώνη μου ἐγὼ νὰ σοῦ ταῖς φέρω." —
Κι' ὁ Γαλανὸς ξεκίνησε καὶ πάγει ςτὴν 'Ρεντίνα·
„Πολλὰ τὰ ἔτη Λιάζαγα." — „Καλῶς τον τὸν σκουτέρη.
Σὰν τί χαμπέρια Γαλανὲ μᾶς φέρνεις ἀπ' τὴ στάνη;" —
„Τὶ νὰ σοῦ πῶ 'Ελιάζαγα, τὶ νὰ σοῦ μολογήσω·
'Ο Κατσαντώνης ςτὸ μαντρὶ μὲ τὸν Καραγιανάκη
Γυρεύουν τὸ χαράτσωμα χίλια τριακόσια γρόσια,
Γυρεύουν τὸ κορίτσι μου κι' ἄλλαις πέντε νυφάδες." —
Κι' ὁ Λιάζαγας σὰν τ' ἄκουσε, πολὺ τοῦ κακοφάνη
„Ἄς εἶν', ἂς εἶναι Γαλανὲ, κ' ἐγὼ θὰ τοὺς βαρέσω." —
'Ο Λιάζαγας ξεκίνησε καὶ ςτὴν Τριφύλα πάγει·
Κι' ὁ Κατσαντώνης χούγιαξεν ἀπὸ τὸ μετερίζι·
„Ποῦ πᾶς Λιαζαντερβέναγα, ποῦ πᾶς παλιομουρντάτη;
'Εδῶ 'χω τὰ κλεφτόπουλα, ἐδῶ 'χω τοὺς χασάπες." —
„Σ' ἐσέν' ἔρχομ' 'Αντώνη μου, σ' ἐσένα Κατσαντώνη." —
Τρία τουφέκια τοὔριξαν, τὰ τρί' ἀράδ' ἀράδα,
Τὄνα τὸν πέρνει ςτὸ πλευρὸ καὶ τἄλλο ςτὸ κεφάλι,
Τὸ τρίτο τὸ φαρμακερὸ ἀνάμεσα ςτὰ μάτια.
Τοὺς Τούρκους πέρνουνε μπροστὰ καὶ ςτὸν Κλειτσὸ τοὺς κλειοῦνε.

CII.

Ο ΛΕΠΕΝΙΩΤΗΣ.

U.

1815.

ΑΓΡΑΦΑ.

Ἀντάριασανε τὰ βουνὰ, συννέφιασαν οἱ κάμποι,
Βγῆκε κι' ὁ ἥλιος κόκκινος καὶ τὸ φεγγάρι μαῦρο,
Κ' ἐκειὸ τ' ἀστέρι τὸ λαμπρὸ, ποῦ πάει νὰ βασιλέψῃ.
Κ' οἱ κλέφται τὸ καρτέρεσαν καὶ τὸ συχνορωτᾶνε·
„Πές μας, πές μας ἀστέρι μου κ' ἕνα καλὸ χαμπέρι.“ —
„Τὶ νὰ σᾶς πῶ μαῦρα παιδιὰ, τὶ νὰ σᾶς μολογήσω;
Τὸν Λεπενιώτη βάρεσαν μὲς στὸ δεξὶ τὸ χέρι,
Δὲν μπόρ' νὰ βγάλῃ τὸ σπαθὶ, ν' ἀδειάσῃ τὸ τουφέκι.“ —
Ψιλὴ φωνίτσα ἔσυρεν, ὅσο κἂν ἐδυνότουν·
„Τὸ ποῦσαι Τσόγκα μ' ἀδελφὲ καὶ σὺ Λαμπρὸ Σουλιώτη,
Γυρίστε νὰ μὲ πάρετε, πάρτε μου τὸ κεφάλι,
Νὰ μὴ τ' πάρῃ ἡ Τουρκιὰ κι' αὐτ'ς ὁ Νακοθέας.“ —

CIII.

Ο ΛΕΠΕΝΙΩΤΗΣ.

Fragm.

Ζαμπ. 673, 96.

1815.

ΑΓΡΑΦΑ.

Ἐσεῖς πουλι' ἄγρια κ' ἥμερα, ἄγρια κ' ἡμερωμένα,
Ἐσεῖς δουλειὰ δὲν ἔχετε αὐτοῦ στὰ Βλαχοχώρια,
Διαβάτ' ἀπάνου στ' Ἄγραφα πέρ' ἀπ' τὰ Βλαχοχώρια,
Νὰ βρῆτε τοὺς ἁρματωλοὺς τοὺς τρεῖς Λεπενιωταίους.
Σὲ τὶ βουν' νὰ βρίσκωνται, σὲ τὶ κεφαλοχώρια,
Τέτοιο κακὸ δὲν καρτεροῦν, Τούρκους δὲν παντεχαίνουν.
Ὁ Νακοθέας φώναξε 'πὸ μὲς ἀπὸ τὸν πύργο·
„Βαρῆτε τοὺς ἁρματωλοὺς καὶ τοὺς Λεπενιωταίους.“ —
Δέκα τουφέκια πέφτουνε κι' ἄλλα σαράντα πίσω,
Ἀχοῦνε κάμποι καὶ βουνὰ καὶ τὰ πουλιὰ σκορπίζουν.
„Νάκο σὰν εἶχες πόλεμο, δὲ μὤστελνες χαμπέρι,
Νὰ μάσω τὰ μπουλούκια μου, ποῦ τἄχω σκορπισμένα,
Τὸν Τριάγκα στὴν Εὐρύπολι, Δραγκίστα στὴ Ῥεντίνα,

Κι᾽ αὐτὸ τὸ Γιάνη Μπαταριὰ, ποὖνε ςτὸ πέρα κόλι,
Νἄβλεπες τ᾽ εἶναι πόλεμος καὶ κλέφτικο γιουροῦσι.“ —

7. *Νάκο Θέος* Ζ. 14. *Παταριὰ* Ζ.

CIV.
Ο ΔΗΜΟΣ ΜΠΟΥΚΟΒΑΛΑΣ Ο ΤΟΥ ΚΩΣΤΑ.

Πανδ. 67.

1810.

ΗΠΕΙΡΟΣ. ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Ἐνύχτωσε καὶ βράδυασε κι᾽ ὁ ἥλιος βασιλεύει.
„Σύρτε παιδιά μου γιὰ ψωμὶ, κρασὶ νὰ πιοῦμε βράδυ,
Καὶ φέρτε μου γλυκὸ κρασὶ ἀπὸ τὸ μοναστῆρι,
Νὰ βρέχω τῆς λαβωματιαῖς, ὁποὖμαι λαβωμένος.
Καὶ σὺ Λαμπράκη μ᾽ ἀνεψιὲ ἔλα κάτσε κοντά μου,
Νὰ σοῦ χαρίσω τ᾽ ἅρματα τὰ ἔρημα τσαπράζια,
Τῆς πέντ᾽ ἀράδαις τὰ κουμπιὰ τὰ μαλαματωμένα.
Παιδιά μου μὴ μ᾽ ἀφίνετε ςτὸν ἔρημο τὸν τόπο,
Γιατεἶν᾽ τ᾽ ἀρκούδια καὶ μὲ τρῶν, οἱ λύκοι καὶ μὲ πίνουν.
Γιὰ πάρτε με καὶ σύρτε με ψηλὰ σὲ μιὰ ῥαχοῦλα,
Κόψτε κλαδιὰ καὶ στρῶστέ μου καὶ βάλτε με νὰ κάτσω,
Καὶ φκιάστε μου τὸ μνῆμά μου, νὰ πέρνῃ δυὸ νομάτους,
Νὰ στέκ᾽ ὀρτὸς νὰ πολεμῶ καὶ δίπλα νὰ γεμίζω.
Κι᾽ ἀπ᾽ τὴ δεξιά μου τὴ μεριὰ ἀφῆστε παραθύρι,
Νὰ μπαινοβγαίνουν τὰ πουλιὰ τῆς ἄνοιξις τ᾽ ἀηδόνια,
Νὰ φέρνουν χαιρετίσματα ἀπὸ τὸν Μπουκοβάλα.“ —

(In Pandora sequuntur quinque hi versus, ex quibus aliud carmen incipere nobis videtur.)

Ὁ Μπουκουβάλας πέρασε καὶ πάει κατὰ τὴν Πάργα.
Ἄλλοι μᾶς λὲν, ἀπέθανε, ἄλλοι μᾶς λὲν, ἐχάθη,
Κι᾽ ἄλλοι τὸ λένε ψέμματα κι᾽ ἄλλοι τὸ λὲν ἀλήθεια,
Κι᾽ ὁ Τραγουδάκας ἔστειλε, νὰ μάθῃ τὸ χαμπέρι·
Οὐδὲ πίσω ἐγύρισε κι᾽ οὐδὲ χαμπέρι τοὖρτε.

CV.
Ο ΔΗΜΟΣ.

Faur. I, 77. Ζαμπ. 607, 13.

1810.

ΗΠΕΙΡΟΣ. ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Ὁ ἥλιος ἐβασίλευε κι᾽ ὁ Δῆμος διατάζει·
„Σύρτε παιδιά μου ςτὸ νερὸ, ψωμὶ νὰ φᾶτ᾽ ἀπόψε·
Καὶ σὺ Λαμπράκη μ᾽ ἀνεψιὲ κάθησ᾽ ἐδῶ κοντά μου
Νὰ τ᾽ ἅρματά μου φόρεσε, νὰ ἦσαι καπετάνος·
Καὶ σεῖς παιδιά μου πάρετε τὸ ἔρημο σπαθί μου,
Πράσινα κόψετε κλαδιὰ, στρῶστέ μου νὰ καθήσω,
Καὶ φέρτε τὸν πνευματικὸ νὰ μὲ ξομολογήσῃ,
Γιὰ νὰ τοὐπῶ τὰ κρίματα, ὅσα ᾽χω καμωμένα·
Τριάντα χρόνι᾽ ἁρματωλὸς κ᾽ εἴκοσι πέντε κλέφτης,
Καὶ τώρα μοὖρτ᾽ ὁ θάνατος καὶ θέλω νὰ πεθάνω.
Κάμετε τὸ κιβοῦρί μου πλατὺ ψηλὸ νὰ γένῃ,
Νὰ στέκ᾽ ὀρτὸς νὰ πολεμῶ καὶ δίπλα νὰ γεμίζω.
Κι᾽ ἀπὸ τὸ μέρος τὸ δεξὶ ν᾽ ἀφῆστε παραθύρι,
Τὰ χελιδόνια νἄρχωνται, τὴν ἄνοιξι νὰ φέρουν,
Καὶ τ᾽ ἀηδόνια τὸν καλὸ μάη νὰ κελαϊδοῦνε.

3. *κάθου F.* 4. *γένῃς Z.* 7. *μ᾽ ἐξ. F. Z.* 8. *Νὰ τὸν εἰπῶ F.* 13. *ν᾽* om. *F.* 15. *μὲ μαθαίνουν F.*

CVI.
Ο ΔΗΜΟΣ ΜΠΟΥΚΟΒΑΛΑΣ.

T. 339.

1810.

ΗΠΕΙΡΟΣ. ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

„Ἐγὼ σᾶς λέγω δὲν μπορῶ, καὶ σεῖς μοῦ λέτε σήκου·
Γιὰ πιάστε με νὰ σηκωθῶ καὶ βάλτε μὲ νὰ κάτσω,
Καὶ φέρτε μου γλυκὸ νερὸ νὰ πιῶ, νὰ ξεψυχήσω,
Καὶ φέρτε μου τὸν ταμπουρᾶ νὰ ψιλοτραγουδήσω,
Νὰ βγάλω τὸ τραγοῦδί μου τὸ παραπονεμένο.
Μουστάκι μου καραμπογιὰ καὶ φρύδια μου γραμμένα,
Ματάκια μου μπερπιλωτὰ, στόμα μου ζαχαρένιο,
Καὶ σὺ τσαμπᾶ περήφανε ποὖσαι μακρὸς σταῖς πλάταις,
Καὶ θὰ σᾶς φάγ᾽ ἡ μαυρὴ γῆ καὶ τὄρημο τὸ χῶμα.

Γιὰ πάρτε με καὶ σύρτε με ψηλὰ σὲ μιὰ ῥαχοῦλα,
Καὶ βγάλτε τὰ χαντσάρια σας καὶ φτιάστε μ᾽ τὸ κιβοῦρι.
Καὶ φτιάστε τὸ μακρὺ πλατὺ γιὰ δυὸ, γιὰ τρεῖς νομάτους·
Νὰ στέκ᾽ ὀρτὸς νὰ πολεμῶ καὶ δίπλα νὰ γεμίζω·
Καὶ ςτὴν δεξιά μου τὴν μεριὰ ἀφῆστε παραθύρι,
Νὰ μπαινοβγαίνουν τὰ πουλιὰ, νὰ λὲν τὸ καλοκαῖρι.“ —

7. *μπερπιλοτὰ T.*

CVII.
Ο ΣΚΥΛΟΔΗΜΟΣ.

Faur. I, 156. Ζαμπ. 670, 91.

1806.

ΗΠΕΙΡΟΣ. ΑΚΑΡΝΑΝΙΑ.

῾Ο Σκυλοδῆμος ἔτρωγε ςτὰ ἔλατ᾽ ἀπουκάτου,
Κ᾽ εἶχε τὴ ῾Ρήνη ςτὸ πλευρὸ κρασὶ νὰ τὸν κερνάει.
„Κέρνα με ῾Ρήνη μ᾽ ὤμορφη, κέρνα μ᾽ ὅσο νὰ φέξῃ,
῞Οσο ποῦ νἄβγ᾽ ὁ αὐγερινὸς, νὰ πάγ᾽ ἡ πούλια γιῶμα,
Κι᾽ ἀπὲ σὲ στέλνω σπίτι σου μὲ δέκα παλληκάρια.“ —
„Δῆμο, δὲν εἶμαι δοῦλά σου κρασὶ νὰ σὲ κερνάω,
᾽Εγῶμαι νύφη προεστῶν κι᾽ ἀρχόντων θυγατέρα.“ —
Κι᾽ αὐτοῦ πρὸς τὰ χαράμματα περνοῦσαν δυὸ διαβάτες·
Εἶχαν τὰ γένεια τους μακρυὰ, τὸ πρόσωπό τους μαῦρο.
Κ᾽ οἱ δυὸ κοντά του στάθηκαν καὶ τονὲ χαιρετοῦνε.
„Καλή σου μέρα Δῆμό μου.“ — „Καλῶς τους τοὺς διαβάτες.
„Διαβάτες πῶς τὸ ξέρετε πῶς εἶμ᾽ ὁ Σκυλοδῆμος;“ —
„Φέρνομε χαιρετίσματα ἀπὸ τὸν ἀδερφό σου.“ —
„Διαβάτες ποῦ τὸν εἴδεταν ἐσεῖς τὸν ἀδερφό μου;“ —
„Στὰ Γιάννινα, ςτὴ φυλακὴ τὸν εἴδαμαν κλεισμένο,
Εἶχε ςτὰ χέρια σίδερα καὶ κλάπαις ςτὰ ποδάρια.“ —
῾Ο Σκυλλοδῆμος δάκρυσε, πετιέται γιὰ νὰ φύγῃ.
„Ποῦ πάγεις Δῆμό μ᾽ ἀδερφὲ, ποῦ πάγεις καπετάνε;“ —
„Τὸν βγάζω ᾽πὸ τὰ σίδερα, ἢ πάω κ᾽ ἐγὼ μὲ δαῦτο.“ —
„᾽Εγῶμαι τ᾽ ἀδερφάκι σου· ἔλα νὰ φιληθοῦμε.“ —
Κ᾽ ἐκεῖνος τὸν ἐγνώρισε· ςτὰ χέρια του τὸν πῆρε,
Γλυκὰ κ᾽ οἱ δυὸ φιλήθηκαν ςτὰ μάτια καὶ ςτὰ χείλη.
Κι᾽ ὁ Δῆμος τὸν ἐρώτησε κι᾽ ὁ Δῆμος τὸν ῥωτάει·
„Κάθ᾽ ἀδερφὲ, κάθου πιστὲ κ᾽ ἔλα μολόγησέ μας,

Πῶς ἔκαμες κ' ἐγλύτωσε ἀπ' 'Αρβανίτων χέρια;" —
„Νύχτα τὰ χέρια μ' ἔλυσα κ' ἐτσάκισα ταῖς κλάπαις,
Κ' ἐσύντριψα τὴ σιδεριὰ κ' ἐρρίχτηκα ςτὸ Βάλτο.
Κ' ηὖρα ἕνα μονόξυλο κ' ἐπέρασα τὴ λίμνη,
Προψὲς τὰ Γιάνιν' ἄφησα καὶ τὰ λαγκάδια πῆρα."

2. *Καὶ τὴν Εἰρήνην 'ς τὸ πλευρὸν εἶχε νὰ τὸν κεράση F.* 3. *μὲ 'Ρείνη Z.* 4. *νὰ ἔβγ' αὐγ. F.* 6. *περάσω F.* 10. *Κοντὰ — κ' οἱ δυὸ καὶ* etc. *Z.* 11. *Καλὴ ἡμ. F.* 17. *κ' ἐκίνησε νὰ F.* Vs. 19 om. *F.* 20. *'Ο ἀδερφός σου εἶν' ἐδῶ, ἔλα νὰ σὲ φιλήση F.* 23. *Καὶ τότε τὸν ἐρώτησεν ὁ Δῆμος καὶ τὸν λέγει F.* 24. *Κάθου γλυκέ μου ἄδερφε F.* 25. *Πῶς ἀπὸ τῶν 'Αρβανιτῶν ἐγλ. τὰ χέρ. F.* 26. *καὶ ἔσπασα ταῖς F.* 27. *Κ' ἐπήδησας τὸ F.* 29. *καὶ τὰ βουνὰ F.*

CVIII.
Ο ΖΑΚΑΣ ΚΑΙ ΟΙ ΣΚΥΛΟΔΗΜΑΙΟΙ.

Ζαμπ. 671, 92.

1810.

ΑΚΑΡΝΑΝΙΑ. ΗΠΕΙΡΟΣ.

Στὴν Κρανιὰ μὲς ςτὸ μπογάζι βγῆκαν οἱ Σκυλοδημαῖοι,
Πάτησαν ἕνα καρβάνι, πῆραν ἄσπρα, πῆραν γρόσια,
Πῆραν καὶ μιὰ 'Ρωμιοποῦλα ποὖταν ἄσπρη σὰν τὸ χιόνι,
Ποὖταν ἄσπρη σὰν τὸ χιόνι, νόστιμη σὰν τὸ πεπόνι,
Νόστιμη σὰν τὸ πεπόνι κι' ὥμορφη σὰν τὸ τρυγόνι.
Κεῖ ποῦ μοίραζαν τὰ γρόσια, πλάκωσε κι' ὁ Θοδωράκης,
Νὰ κι' ὁ Θόδωρος τοῦ Ζάκα μπαταριὰ τοὺς ῥίχτ' ἀπάνου
Πέντε δέκα λαβωμένους, τοὺς Μακραίους σκοτωμένους.
Φέρτε κ' ἕνα ντελῆ γρίβο νὰ τοὺς βάλωμε σὰ γίδια.

7. *τοῦ Τξιάκα Z. ὁ Ζάκας Χρονογρ. τ. 'Ηπειρ.* I, 303.

CIX.
ΠΑΠΑΣ ΘΥΜΙΟΣ.

U.

1805—1810.

ΚΡΑΒΒΑΡΑ.

'Ακοῦτε τί μᾶς γράφουνε καὶ τί μᾶς προβοδοῦνε
Οἱ φίλοι κ' οἱ κουμπάροι μας κι' αὐτοῖνοι οἱ βλαμάδες.
"Ασπρα χαρτιὰ μᾶς στέλλουνε κι' αὐτό με μαύραις μπούλαις.

῞Οσοι κι᾽ ἂν εἶστε κλεφτουριὰ, οὖλοι νὰ μερωθῆτε.
Σηκώθ᾽ ὁ παπᾶς Θύμιος, πάει ἁρματωλὸς,
Μαζώνει παλληκάρια, ὅλα διαλεχτὰ·
Γυρεύει κ᾽ ἕνα γέρον γεροντόβλαχον,
Ποῦ ξέρει τὰ λημέρια, γιὰ ν᾽ ὁδηγηθοῦν.
„Γὼ δὲν μπορῶ παιδιά μου, ᾽γὼ δὲν δύναμαι.
Μοῦν πάρτε τὸν γιόν μου τὸν μικρότερο,
Ποῦ ξέρει τὰ λημέρια, ποῦ λημερίαζα,
Ποῦ ξέρει καὶ ταῖς βρύσαις, ποῦπινα νερὸ,
Ποῦ ξέρει καὶ τοὺς φίλους, ποῦπερνα ψωμὶ,
Ποῦ ῥίχνει ςτὸ σημάδι μὲ καλήτερα.“ —

CX.
ΠΑΠΑΣ ΘΥΜΙΟΣ.

Ζαμπ. 677, 102.
1805—1810.
ΜΕΤΣΟΒΟΝ.

᾽Εσεῖς πουλιὰ τοῦ Γραβανοῦ κι᾽ ἀηδόνια τοῦ Μετσόβου,
᾽Εσεῖς καλὰ τὸν ξέρετε αὐτὸν τὸν παπᾶ Θύμιο,
Ποῦταν μικρὸς ςτὰ γράμματα, μικρὸς ςτὰ πινακίδια,
Καὶ τώρα ςτὰ γεράματα ἐβγῆκε πρωτοκλέφτης.
῞Ολα τὰ κάστρα πάτησε κι᾽ ὅλα τὰ μοναστήρια
Καὶ τοῦ Βαρλάμη τὸ καστρὶ δὲ μπόρειε νὰ πατήσῃ,
Τῆταν ψηλὰ σὲ μάρμαρα, ψηλὰ σ᾽ ἕνα λιθάρι.
Τὸ γούμενον ἐφώναξε, τὸ γούμενο φωνάζει·
„Κατέβα κάτου γούμενε, νὰ μᾶς ξομολογήσῃς,
Γιατ᾽ ἔχομ᾽ ἕνα ἄρρωστο βαρυὰ γιὰ νὰ πεθάνῃ.“ —
Πέρνει λαμπάδ᾽ ὁ γούμενος, βάνει καὶ πετραχῆλι,
Καὶ καταβαίνει ςτὴν αὐλὴ, γιὰ νὰ ξομολογήσῃ.
„Πολλὰ τὰ ἔτη γούμενε.“ — „Καλῶς τὰ παλληκάρια.“ —
„Βγάλ᾽ τα τὰ ῥάσα γούμενε, βγάλε τὸ πετραχῆλι,
Γιατὶ ςτὴ στράτα ποῦ βαροῦν, λόγκο θὰ νὰ περνάσῃς.“ —
Πιστάγκωνα τὸν ἔδεσαν κι᾽ ἀπ᾽ τὴν αὐλὴ τὸν βγάζουν·
Τέσσαροι πᾶν ἀπ᾽ ὀμπροστὰ καὶ τέσσαρ᾽ ἀπὸ πίσω.

CX a.
Ο ΒΑΡΛΑΜΗΣ.

U.

1810.

Τρία πλάτανα, τὰ τρί' ἀράδ' ἀράδα
Κ' ἕνας πλάτανος παχὺν ἴσκιον ὁπὤχει,
Στὰ κλωνάρια του σπαθιὰ 'ναι κρεμασμένα
Καὶ στὴν ῥίζα του τουφέκι' ἀκουμπισμένα
Κι' ἀποκάτω τοῦ Βαρλάμης ξαπλωμένος.

CXI.
Ο ΚΟΛΕΤΤΗΣ.

U.

1810.

ΗΠΕΙΡΟΣ.

Ἕνα πουλάκι ξέβγαινε 'πὸ μὲς ἀπὸ τ' Ἀνάπλι,
Μέρα καὶ νύχτα περπατεῖ, μέρα καὶ νύχτα πάγει.
Καὶ στὴν στράτα ποῦ πήγαινε, στὸν δρόμο ποῦ πηγαίνει,
'Αντρέας Ἴσκος τὄπιασε καὶ τὸ συχνορωτάει· —
,,Πές μας, πές μας πουλάκι μου κανὲν καλὸ χαμπέρι.'' —
,,Τί νὰ σᾶς πῶ μαῦρα παιδιὰ, τί νὰ σᾶς μολογήσω,
Ἐψὲς, προψὲς ἐδιάβαιν' ἀπ' τὸ σπίτι τοῦ Κολέττη
Κ' ἤκουσα τὸν μουσαβερὲ καὶ μιὰ κρυφὴ κουβέντα.'' —
Ὁ κὺρ Κολέττης ἔλεγε κι' ὁ κὺρ Κολέττης λέγει·
Παιδιά, νὰ γένῃ σύνταγμα.'' —

CXII.
Ο ΤΣΕΛΙΟΣ.

Kind, Eunom. III, 14. M. I, 302.

1811.

ΡΟΥΜΕΛΙ.

,,Πωλί μου ποῦθεν ἔρχεσαι καὶ ποῦ θὰ καταβαίνεις;'' —
,,Ἀπὸ τὴν Ῥούμελ' ἔρχομαι, στὴν θάλασσα πηγαίνω.
Φέρω τὰ χαιρετήματα τὸν Τσέλιο Ῥουμελιώτη,
Τὰ στέλλει ἡ μανοῦλά του κ' ἡ δόλια ἀδελφή του.'' —
Πωλί μ' Τσέλιος δὲν εἶν' ἐδῶ οὐδὲ καὶ τὰ παιδιά του.

Τὸν ἔκλεισ᾽ ὁ Βελῆ πασᾶς στὴν Λυγεριὰ ᾽πὸ πάνω·
Τὸν ἔκλεισ᾽ ὁ Βελῆ πασᾶς μὲ τέσσαρες χιλιάδες.
Κι᾽ ὁ Τιλχαβέζος φώναξεν ἀπὸ τὸ μετερίζι·
„Ἔβγα Τσέλιε μ᾽, προσκύνησε, προσκύνα τὸν βεζύρη.“ —
Τσέλιος τ᾽ ἀπελογήθηκεν ἀπὸ τὸ μετερίζι·
„Ὅσο ᾽ν᾽ ὁ Τσέλιος ζωντανὸς, πασᾶ δὲν προσκυνάει,
Πασᾶ ᾽χει Τσέλιος τὸ σπαθὶ, βεζύρης τὸ τουφέκι.“ —
Τραβᾷ καὶ βγάζει τὸ σπαθὶ καὶ τὰ παιδιὰ φωνάζει·
„Γιουροῦσ᾽ παιδιὰ νὰ κάμωμε εἰς τὸν Σμαΐλη Κιόη.“ —
Τραβοῦν καὶ βγάζουν τὰ σπαθιὰ ἐπάνω στὸν Σμαΐλη
Καὶ τὸ κεφάλ᾽ τὸν πήρανε, στὸν Τσέλιο τὸ πηγαίνουν.
Βελῆ πασᾶς σὰν τὄμαθε, πολὺ τὸν ἐλυπήθη.

5. *δὲν ᾽ναι* K. M. 9. *Ἔκβα* K. M. 13. *καὶ* om. K. M. *ἐκβάλλει* K. M. 15. *ἐκβάλλουν* K. M. 16. *κεφάλι — πῆραν* K. M.

CXIII.
Ο ΓΙΩΡΓΟΘΩΜΟΣ.

Faur. II, 324. Ζαμπ. 663, 82.

1811.

ΗΠΕΙΡΟΣ.

Ἕνα πουλάκι ξέβγαινε ᾽πὸ μὲς ἀπὸ τὸ Βάλτο,
Μέρα καὶ νύχτα περπατεῖ, νύχτα καὶ μέρα λέγει·
„Θέ μ᾽ ποῦ νὰ βρῶ τὴν κλεφτουριὰ, τὸ Γιώργο τὸ Σπαρτιώτη;
Ἔχω δυὸ λόγια νὰ τοὔπῶ, πῶς θὲ νὰ τὸν σκοτώσουν.“ —
„Ποῦ τὄμαθες πουλάκι μου, πῶς θὲ νὰ μὲ σκοτώσουν;“ —
„Ἐψὲς ἤμουν στὰ Γιάνινα στὴν πόρτα τοῦ βεζύρη,
Πολλὰ σκιαέτια πήγαινεν ὁ Γιάνης Γαραγούνης·
Ἄδικ᾽ ἀφέντη μ᾽ ἄδικο ἀπὸ τὸ Γιωργοθῶμο.
Τὰ πρόβατά σου μ᾽ ἅρπαξε καὶ μᾶς ἐπῆρε σκλάβους.“ —
„Νὰ κάμης σάμπρι Γιάνη μου πέντ᾽ ἕξη δέκα μέραις,
Κ᾽ ἐγὼ τὸν φέρνω ζωντανὸ, τοῦ πέρνω τὸ κεφάλι.“ —
Γιουσοὺφ Ἀράπης κίνησε μὲ δεκατρεῖς χιλιάδες·
Σὰν ἔπιασαν τὸν πόλεμο τρεῖς μέραις καὶ τρεῖς νύχταις,
Πέφτουν τουφέκια σὰ βροχὴ, μολύβια σὰ χαλάζι·
Τὸν Γιωργοθῶμο λάβωσαν μὲς στὸ δεξὶ τὸ χέρι.
Ὁ Γιωργοθῶμος φώναξε ᾽πὸ μὲς ἀπὸ τοὺς Τούρκους·
„Ποῦστε μπρὲ παλληκάρια μου λίγα κι᾽ ἀντρειωμένα;

Πετᾶτε τὰ τουφέκια σας, σύρετε τὰ σπαθιά σας·
Γιουροῦσι μέσα κάμετε, πάρτε μου τὸ κεφάλι,
Νὰ μὴν τὸ πάρῃ ἡ Τουρκιὰ, Ἰουσούφαγας ὁ σκύλος.“ —

1. *μέσα ἀπὸ F. μέσα ν᾽ ἀπὸ Z.* 9. *ἔποψε F.* Inter vs. 11 et 12 *F.* haec habet:
Ἰσοὺφ Ἀράπης φώναξε, κρύφα τὸν κουβεντιάζει,
Τὸν Γιωργοθῶμο ζωντανὸ σοῦ πέρνω τὸ κεφάλι.
13. *Ποῦ εἶσθε παλ. F.*

CXIV.

Ο ΚΑΖΑΒΕΡΝΗΣ.

Ζαμπ. 609, 16. T. 381.

1810.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ.

Ἀνάμεσα ςτὴ Χιλιαδοῦ, ζερβιὰ μεριὰ τῆς Γούρας
Ὁ Καζαβέρνης πολεμᾷ μὲ δύο μὲ τρεῖς χιλιάδες,
Μὲ Σέρας μ᾽ ὅλον τὸν Καζὰ μὲ τὄρημο τὸ Πράβι.
Τρεῖς μέραις κάνει πόλεμο, τρεῖς μέραις καὶ τρεῖς νύχτες,
Δίχως ψωμὶ δίχως νερὸ δίχως κανὲν μεντάτι.
Τὰ παλληκάρια ῥώστησαν, δὲν θὲ νὰ πολεμήσουν,
Βάνουν ςτὴ θήκη τὰ σπαθιὰ, δράζουνε τὰ τουφέκια,
Καὶ κάνουν τὸν κατήφορο, μὲς ςτὰ γεφύρια πάγουν·
Βρίσκουν ταῖς πόρταις κλειδωταῖς, τοὺς ἄλυσους ῥιμμένους.
Κι᾽ ὁ Καζαβέρνης χούγιαζεν ἀπὸ τὸ μετερίζι·
„Παιδιὰ καϊρέτι κάμετε, καρδιὰ καὶ πολεμᾶτε,
Τί σήμερα ᾽ν᾽ ὁ θάνατος, τί σήμερα ᾽ν᾽ ὁ Χάρος,
Σήμερα γεννηθήκαμε, σήμερα νὰ χαθοῦμε.“ —
Δύο παλληκάρι᾽ ἂς τρέξουνε, φαγὶ νὰ κυνηγήσουν.
Πιάνουν ἀλάφια, ψήνουν τα, ςτὰ παλληκάρια δίνουν.
Σὰν τὰ λιοντάρια πολεμοῦν μιὰ μέρα καὶ μιὰ νύχτα·
Σκοτώνουν Τούρκους ἄμετρους, σκορπίζουνε τοὺς Τούρκους,
Κι᾽ ὁ Καζαβέρνης γύριζε τὸ βράχο τραγουδῶντας.

1. *τὴ T.* 6. *παληκάργια, γεφύργια, λιοντάργια T.* 7. *Πιάνουν καὶ βάνουν T. κι᾽ ἀδριάζαυν T.* 10. *χούγιαξε T.* 16. *τὴν μ. καὶ τὴν ν. T.* 17. *τοὺς T. ἄ. T. διασκορπίζουν T.* 18. *ἔφυγε μ᾽ ὅλα τὰ παληκάργια T.*

CXV.

ΟΙ ΒΛΑΣΟΠΟΥΛΟΙ.

Ζαμπ. 680, 105. T. 235.

1811.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Ὁ Κωσταντῖνος ὁ μικρὸς κι' Ἀλέξης ὁ μεγάλος
Καὶ τὸ μικρὸ Βλασόπουλο ἀντάμα τρῶν καὶ πίνουν.
Κ' ἐκεῖ ποῦ τρῶν καὶ πίνουνε καὶ συχνοχαιρετιῶνται,
Φωνὴ τοὺς ἦρτ' ἀπ' οὐρανοὺς κι' ἀπ' Ἀρχαγγέλου στόμα·
„Ἐσεῖς τρῶτε καὶ πίνετε κ' οἱ Τοῦρκοι σᾶς κουρσεύουν·
Πῆραν τ' Ἀλέξη δυὸ παιδιὰ, τοῦ Κωσταντᾶ τὴ μάνα,
Πῆραν καὶ τοῦ Βλασόπουλου τὴν ὤμορφ' ἀδερφή του.“ —
Ὅσο νὰ στρώσ' ὁ Κωσταντᾶς, νὰ σαλιβώσ' Ἀλέξης,
Τὸ ἄξιο τὸ Βλασόπουλο πάνω στὴ σέλλα βρέθη.
Τοῦ παραγγέρν' ὁ Κωσταντᾶς, τοῦ παραγγέρν' Ἀλέξης·
„Ἂν ἦναι χίλιοι, σκότωσ' τους κι' ἂν ἦναι δυὸ χιλιάδες,
Κι' ἂν ἦν' καὶ τρεῖς καὶ τέσσαρες, γύρισε, μίλησέ μας.“ —
Ψηλὴ ῥαχοῦλ' ἀνέβαινε, κάθεται, τοὺς μετράει·
Μετράει τοὺς Τούρκους καὶ μετράει καὶ μετριμοὺς δὲν εἶχαϋ,
Καὶ πάλε τοὺς μεταμετράει κ' ἦταν ἐννιὰ χιλιάδες.
Νὰ πάγῃ πίσω ντρέπεται, νὰ πάγ' ὀμπρὸς φοβᾶται,
Κάνει σταυρὸ σὰ Χριστιανὸς καὶ μέσα ἄτους μπαίνει.
„Βόηθα μ' εὐχὴ τῆς μάνας μου, τοῦ δόλιου τοῦ κυριοῦ μου,
Κ' εὐχὴ τοῦ πρώτου μ' ἀδερφοῦ τοὺς Τούρκους νὰ κερδέσω.“ —
Στ' ἄμπα του στράταις ἄνοιξε, ςτ' ἄβγα τὸ μονοπάτι,
Καὶ ςτὸν καλὸν τὸ γυρισμὸ δὲν εἶχ' ἄλλους νὰ κόψῃ.
Μόνε δυὸ 'δέρφια γκαρδιακὰ καὶ πολυαγαπημένα
Πίσω τὸν καρτερούσανε σ' ἕνα στενὸ σωκάκι·
Δυὸ τουφεκιαῖς τὤδώκανε μέσα ςτὰ σωθικά του·
Ἡ μιὰ τὸν πέρνει ςτὴν καρδιὰ κ' ἡ ἄλλη ςτὰ πλεμόνια· —
„Τρέξε καϋμένε Κωσταντᾶ καὶ σὺ 'δερφέ μ' Ἀλέξη,
Ποῦ μ' ἀδικοσκοτώσανε σ' ἕνα στενὸ σωκάκι·
Μὤδώκανε δυὸ τουφεκιαῖς μέσα ςτὰ σωθικά μου·
Ἡ μιὰ μ' ἐπῆρε ςτὴν καρδιὰ κ' ἡ ἄλλη ςτὰ πλεμόνια.“ —

7. *καὶ τοῦ μικροῦ Βλασόπουλου πῆραν τὴν T.* 8. *Κι' ὥστε T.* 9. *ἀπάν' T. Z.* 10. *παραγγέλνει Z.* 11. *ἂν ἦν' καὶ T.* 12. *Ἂν T. Πρόβαλε T.* 13. *κ' ἔκατζε καὶ τζὤμετρα T.* 14. *Ἐμέτρα, ἐδιαμέτραε T. εἶχα T.* 16. *πάῃ ὀπίσω T. πάῃ T.* 17. *Καὶ τὸ σταυρό του ν' ἔκαμε T.* 18 et 19 vss. om. *T.* 20. *ἔκαμε 'σ τ' ἔντου T.* 21. *δὲν*

ηὕρηκε νὰ T. 22. *Τὰ δυὸ — τὰ — τὰ πολυ — T.* 23. *Ὀμπρὸς T.* 24. *ἀρκουμπουζιαῖς T.* 27. *ἀρκουμπουζιαῖς T.*

CXVI.
Ο ΠΛΙΑΤΣΚΑΣ.

Faur. I, 32. Ζαμπ. 610, 18.

1810.

ΟΛΥΜΠΟΣ.

Κείτετ᾽ ὁ Πλιάτσκας, κείτεται ςτὴν ἔρημην τὴ βρύσι·
Πέρνει νερὸ νὰ δροσιστῇ, παλὲ νερὸ γυρεύει·
Μὲ τὰ πουλιὰ συντύχαινε καὶ μὲ τὰ χελιδόνια·
„Τάχα πουλιὰ θὰ γιατρευθῶ; τάχα πουλιὰ θὰ γιάνω;
Πλιάτσκα μ᾽ ἂν θέλῃς γιάτρεμμα, νὰ γιάνουν ἡ πληγαῖς σου,
Ἔβγα ψηλὰ ςτὸν Ὄλυμπο ςτὸν ὄμορφο τὸν τόπο·
Ἀντρεῖοι ᾽κεῖ δὲν ἀρρωστοῦν κι᾽ ἄρρωστοι ἀντρειώνουν.
Ἐκεῖ ᾽ν᾽ οἱ κλέφτες οἱ πολλοί, τὰ τέσσερα πρωτάτα·
Ἐκεῖ μεράζονται φλωριὰ κ᾽ ἐκεῖ καπετανάτα.
Τοῦ Νίκου πέφτ᾽ ἡ Ποταμιὰ, τοῦ Χρήστ᾽ ἡ Ἀλασσῶνα,
Ὁ Τόλιος καπετάνεψε φέτος ςτὴν Κατερίνη,
Καὶ τὸ μικρὸ Λαζόπουλο πῆρε τὴν Πλαταμῶνα.“ —
Κι᾽ ὁ Πλιάτσκας ὁ κακόμοιρος, ὁ κακομοιριασμένος
Τὸν Τούρναβο κατέβαινε, ςτὸν Ὄλυμπο να πάγῃ.
Κ᾽ οἱ Τοῦρκοι ποὖταν πίσω τοῦ τρεῖς τουφεκιαῖς τοῦ ῥίξαν.
Τὸν καρτεροῦνε σύντροφοι, τὸν κλαῖνε τὰ λαγκάδια.

1. *᾽ς τὸν πλατανὸ ἀποκάτω T. p. 331.* 2. *μὲ τὰ ποδάρια ᾽ς τὸ νερὸ F.* 3. *ὡμίλησε καὶ τὰ πουλιὰ ῥωτοῦσε T. p. 331.* 4. *θὰ F. νὰ T. l. c.* 6. *Νὰ πᾶς ψηλὰ τὸν Ὄλυμπο καὶ ταῖς κρυαῖς βρυσοῦλες T. ᾽ς τὸν καθαρὸν ἀγέρα Z.* 9. *Ποῦ T. τὰ δώδεκα T. μοιράζουν F.* 15. *Καὶ οἱ ἐχτροὶ κατόπι του τοῦ πῆραν τὸ κεφάλι F.* 16. vs. om. *F.*

CXVII.
ΓΙΩΤΗΣ ΚΑΙ ΠΛΙΑΤΣΚΑΣ.

U.

1810.

ΟΛΥΜΠΟΣ.

„Τί συλλογιέσαι Γιώτη μου, τί βάνεις μὲ τὸ νοῦ σου;
Μὴ συλλογιέσαι γιὰ κλεψιὰ, κλέφτης γιὰ νὰ βαρέσῃς;“ —
„Δὲν συλλογιῶμαι γιὰ κλεψιὰ, κλέφτης γιὰ νὰ βαρέσω.

Μὸν συλλογιῶμαι τὸν καιρὸ, τὸ τί καιρὸς μᾶς εὗρε,
Ποῦ τὰ ντερβένια τούρκεψαν, τὰ πῆραν 'Αρβανίταις.“ —
Ψαρᾶς πῆρε τὴν 'Ράψανη, πῆρε τὴν 'Αλασσῶνα
Καὶ τὰ μικρὰ Λαζόπουλα πῆραν τὴν Κατερίνη.
Κείτετ' ὁ Πλιάτσκας, κείτεται, κείτεται λαβωμένος,
Μὲ τὰ ποδάρια ςτὸ νερὸ, πάλε νερὸ χαλεύει.
„Νἆχα νερ' ἀπ' τὸν τόπο μου καὶ μῆλ' ἀπ' τὴ μηλιά μου,
Νἆχα καὶ τὴ μανοῦλά μου, νὰ πλαίνῃ τοὺς γιαράδες,
Νὰ πλαίνῃ ταῖς λαβωματιαῖς, ὁποὖμαι λαβωμένος.“ —
Μὲ τὰ πουλιὰ ἐμάλωνε καὶ μὲ τὰ χελιδόνια·
„Τάχα πουλιά μ' θὰ γιατρευθῶ, τάχα πουλιά μ' θὰ γιάνω.“ —
„Πλίατσκα μου σὰν θέλεις γιατριὰ, σὰν θέλεις νὰ γυρέψῃς
Νἄβγῃς ἀπάνω ςτ' Ἄγραφα, ψηλὰ ςτ' 'Αγραφοβούνια,
Ποὖναι τὰ κρύα τὰ νερὰ καὶ τ' ὤμορφα κορίτσια.“ —

CXVIII.

Ο ΓΙΩΤΗΣ.

Faur. 1, 126. Ἀγγελ. 63.

1800—1810.

'ΟΛΥΜΠΟΣ.

Τρία πουλάκια κάθουνταν ςτῆς Παναγιᾶς τὸν πύργο,
Τὰ τρί' ἀράδα ἔκλαιαν, πικρὰ μυριολογοῦσαν·
„Τί συλλογιέσαι Γιώτη μου; τί βάνεις μὲ τὸ νοῦ σου;
Καιρὸς δὲν εἶν', ἁρματωλὸς ἢ κλέφτης φέτος νἄβγῃς;
Τί τὰ ντερβένια τούρκεψαν, τὰ πῆραν 'Αρβανίταις.“ —
„Κι' ἂν τὰ ντερβένια τούρκεψαν, τὰ πῆραν 'Αρβανίταις,
Παρακαλέστε τὸν Θεὸ καὶ ὅλους τοὺς ἁγίους,
Νὰ γιατρευθῇ τὸ χέρι μου, νὰ πιάσω τὸ σπαθί μου,
Νὰ πάρω δίπλα τὰ βουνὰ, δίπλα τὰ κορφοβούνια,
Νὰ πιάσ' ἀγάδαις ζωντανοὺς καὶ Τούρκους κι' 'Αρβανίταις,
Νὰ φέρουν τ' ἄσπρα ςτὴν ποδιὰ καὶ τὰ φλωριὰ ςτὸν κόρφο.“ —

CXIX.
Ο ΓΙΩΤΗΣ.

Faur. I, 12. Ζαμπ. 606, 12. U.
1810.

ΟΛΥΜΠΟΣ.

Σηκώνομαι πολὺ ταχυὰ δυ᾽ ὥραις, ὅσο νὰ φέξῃ
Πέρνω νερὸ καὶ νίβομαι, νερὸ νὰ ξαγρυπνήσω.
᾽Ακουῶ τὰ πεύκια ποῦ βροντοῦν καὶ ταῖς ὀξυαῖς ποῦ τρίζουν,
Καὶ τὰ γιατάκια τῶν κλεφτῶν ποῦ κλαῖν τὸν καπετάνιο·
„Γιὰ σήκ᾽ ἀπάνω Γιώτη μου καὶ μὴ βαρυοκοιμᾶσαι.
Μᾶς πλάκωσεν ἡ παγανιὰ, τὸ καραοῦλι σκούζει.“ —
„᾽Εγὼ σᾶς λέγω, δὲν μπορῶ, καὶ σεῖς μοῦ λέτε, σήκω.
Γιὰ πιάστε με νὰ σηκωθῶ, βάλτε με νὰ καθήσω,
Καὶ στρῶστέ μου δεντροῦ κλαρὶ ν᾽ ἀναπαγῶ λιγάκι,
Φέρτε μου καὶ τὸν ταμπουρᾶ νὰ ψιλοτραγουδήσω,
Νἀπῶ τὸ μυρολόγι μου καὶ τὸ στερνὸ τραγοῦδι·
Μουστάκι μου καραμπογιὰ καὶ φρύδια μου γραμμένα
Καὶ σὺ τσαμπᾶ περήφανε ποῦσαι μακρὺς ϛταῖς πλάταις,
᾽Αχ᾽ θὰ σᾶς φάγ᾽ ἡ μαύρη ἡ γῆ τὸ ἔρημο τὸ χῶμα. —
Παιδιὰ μὲ τὰ χαντσάρια σας φτιάστε μου τὸ κιβοῦρι,
Φτιάστε μου τὸ κιβοῦρί μου ἴσια μὲ δυὸ νομάτους,
Νὰ στέκ᾽ ὀρτὸς νὰ πολεμῶ κι᾽ ὀλόρτος νὰ γεμίζω·
Καὶ ϛτὴ δεξιά μου τὴ μεριὰ ν᾽ ἀφῆστε παραθύρι,
Νὰ κρούζ᾽ ὁ ἥλιος τὸ ταχὺ, τὴ νύχτα τὸ φεγγάρι,
Νὰ λάμπουν τὰ τσαπράζια μου, ν᾽ ἀστράφτῃ τὸ σπαθί μου,
Κι᾽ ὅταν περνοῦν κλεφτόπουλα νὰ μὲ καλημερίζουν·
Καλή σου μέρα Γιώτη μου. καλῶς τὰ παλληκάρια.“ —

3. *᾽Ακούον* Z. Apud U. altera pars carminis (inde a vs. 9) haec est:

Καὶ φέρτε μ᾽ νιὸ πνευματικὸ, νὰ με ξομολογήσῃ,
Νὰ ξέρῃ κι᾽ ἀπὸ λόγου του, νὰ μή με κανονίσῃ,
Γιατ᾽ ἔχω πολλὰ κρίματα κ᾽ εἶμαι κριματισμένος.
Ξῆντα κοράσια φίλησα, τρακόσιαις παντρεμμέναις
Καὶ καλογριαῖς καὶ παπαδιαῖς, λογαριασμὸ δὲν ἔχουν.
Μιὰ παπαδιὰ ϛτὸ Μαραθιὰ τριῶν μερῶν λεχόνα.“ —
Τὰ κεραμίδια σείστηκαν, τὰ κεραμίδια σειοῦνται.
Γιώτη μ᾽ δὲν εἶσαι χριστιανός, δὲν εἶσαι βαφτισμένος. —

Rursus alius est carminis finis ap. F.:

Μᾶς πλάκωσεν ἡ παγανιὰ, θέλουν νὰ μᾶς βαρέσουν.“ —
„Τί νὰ σᾶς πῶ, μωρὲ παιδιὰ, καϋμένα παλληκάρια;
Φαρμακερὸ τὸ λάβωμα, πικρὸ καὶ τὸ μολύβι.
Τραβᾶτέ με νὰ σηκωθῶ, βάλτε με νὰ καθήσω,
Καὶ φέρτε μου γλυκὸ κρασὶ νὰ πιῶ καὶ νὰ μεθύσω,

Νὰ πῶ τραγούδια θλιβερὰ καὶ παραπονεμένα·
Νἄμουνα ςτὰ ψηλὰ βουνὰ καὶ ςτοὺς χοντροὺς τοὺς ἴσκιους,
Ποῦναι τὰ στεῖρα πρόβατα καὶ τὰ παχειὰ κριάρια.“ —

CXX.
Ο ΝΤΕΛΗΣ ΙΣΚΟΣ.

Ζαμπ. 619, 29.
1810.
ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Λαλοῦν οἱ κοῦκκοι ςτὰ βουνὰ κ' ἡ πέρδικες ςτὰ δάση·
Τί νὰ λαλήσουν, τί νἀποῦν καὶ τί νὰ μολογήσουν;
῾Ο Ντελῆ Ἴσκος ςτὰ βουνὰ ψηλὰ ςτὰ κορφοβούνια
Τὰ παλληκάρια μάζωνεν, ὅλ' Ἀρβανιτοπαίδια
Μὲ τὰ σπαθιὰ τὰ νταμασκιὰ, τουφέκια καρυοφύλλια.
„Παιδιὰ ποιὸς θέλει λεβεντιὰ, ποιὸς θὲ νὰ καζαντίσῃ;
Κρασὶ μὴν παραπίνετε, σὲ χήραις νὰ μὴν πᾶτε·
Βάλτε τσελίκι ςτὴν καρδιὰ καὶ σίδερα ςτὰ πόδια,
Τριῶ μερῶ περπατησιὰ, μι' νύχτα νὰ τ' πᾶρτε
Νὰ πᾶμε νὰ πατήσωμε τοῦ Νικολοῦ τὰ σπίτια.“ —
„Γειά σου, χαρά σου Νικολό.“ — Καλῶς τὸν Ντελῆ Ἴσκο.“—
„Κονάκι θέλουν τὰ παιδιὰ, κρασὶ τὰ παλληκάρια
Κι' ἀτός μου θέλω πέντ' ἀρνιὰ καὶ δυὸ παχειὰ κριάρια,
Θέλω τὴν κόρη τοῦ παπᾶ κρασὶ νὰ μᾶς κεράσῃ.“ —
„Κορίτσι μὴν ἀκαρτερεῖς, κορίτσι μὴν ἐλπίζῃς·
῾Η κόρη τοῦ παπᾶ φύγε, πῆγε ςτὸ μοναστῆρι,
Πῆγε νὰ γίνῃ καλογριὰ, νἀγιάσῃ τ' ψυχή της.“ —

CXXI.
Ο ΚΟΛΙΑΣ.

Σχιν.
Aetate Alis p.
ΒΥΤΙΝΗ.

Τοῦ Κόλια μάνα κάθεται σὲ μιὰ ψηλὴ ραχοῦλα,
Καὶ μὲ τ'ν ἥλιο μάλωνε, μὲ τὸ λαμπρὸ φεγγάρι·
„Ἥλιε μου καὶ τρισήλιε μου καὶ κοσμογυριστή μου,
Μεῖδες τὸν Κόλια πούπετα, τὸν Κόλια Βυτινιώτη;“ —
„Τὸν Κόλια τὸν ἐπιάσανε καὶ πᾶν νὰ τὸν κρεμάσουν.
Χίλιοι Τοῦρκοι τὸν πᾶν ἐμπρὸς καὶ χίλιοι ἀπὸ πίσω

Καὶ δυο χιλιάδες ςτὸ πλευρὸ κι᾽ ὁ Κόλιας μὲς ςτὴν μέση.
Ἦταν χλωμὸς καὶ κιτερνὸς σὰ μῆλο μαραμμένο.
Στ᾽ Ἀλῆ πασᾶ τὸν πήγανε, ςτ᾽ Ἀλῆ πασᾶ τὸν πᾶνε.
Κι᾽ ἀπὸ μακρυὰ τὸν χαιρετᾷ κι᾽ ἀπὸ κοντὰ τοῦ λέγει·
„Γειάσου, χαρά σ᾽ Ἀλῆ πασᾶ.“—„Καλῶς τονε τὸν Κόλια.“—
Καὶ τοῦ τσαούση μίλησε καὶ τοῦ τσαούση λέγει·
„Ψῆστε τοῦ Κόλια ᾽να καφὲ κι᾽ ἀνάψτε τοῦ τὴ βέργα
Καὶ φέρτε του τὸν ταμπουρᾶ νὰ πῇ ἕνα τραγοῦδι,
Πόσους Τούρκους ἐσκότωσε, πόσους μπουλουκμπασίδες.“ —
Κι᾽ ὁ Κόλιας ἀποκρίθηκε, τ᾽ Ἀλῆ πασᾶ τοῦ λέγει·
„Χιλιοὺς Τούρκους ἐσκότωσα κι᾽ ὄχτω μπουλουκμπασίδες.“ —
„Ἀκόμα σὺ ἐγλύτωσες ἀπ᾽ τὰ δικά μου χέρια;“ —
Καὶ τὸ σπαθὶ τοῦ ἅρπαξε, τοῦ κόβγει τὸ κεφάλι.“

CXXII.
ΟΙ ΛΑΖΑΙΟΙ.

U.

1812.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Τρία πουλάκια κάθουνται ςτὸν Ἔλυμπο ςτὴ ῥάχη,
Τὄνα τηράει τὴν θάλασσα, τἄλλο τὴν Κατερίνα,
Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο μυριολογάει καὶ λέγει·
Τεἶν᾽ τὸ κακὸ ποῦ πάθαμε ἐμεῖς οἱ μαῦροι κλέφτες;
Μᾶς χάλασ᾽ ὁ Βελῆ πασᾶς, μᾶς πῆρε σὲ γαζέπι,
Μᾶς πῆρε ταῖς γυναῖκές μας, μᾶς πῆρε τὰ παιδιά μας.
Στὸν Τούρναβο τοὺς πάγησε, πεσκέσι τοῦ βεζύρη.
Μπροστὰ πηγαίν᾽ ἡ Δήμαινα καὶ πίσ᾽ ἡ συννυφάδα
Κι᾽ ἀπὸ κοντὰ ἡ Κώσταινα μὲ τὸ παιδὶ ςτὸ χέρι,
Σὰν μῆλο, σὰν τριαντάφυλλο, σὰν μοῦλα στολισμένη·
Βελῆ πασᾶς ἀγνάντεψε ἀπὸ τὸ παραθύρι·
„Ποιαῖς εἶν᾽ αὐταῖς ἡ κλέφτισσαις κ᾽ ἡ καπετανερέϊσσαις;“ —
„Σκλάβαις σου εἶν᾽ ἀφέντη μου, γυναῖκες τῶν Λαζαίων.“ —
„Γιὰ πάρτ᾽ αὐταῖς ταῖς μπροστιναῖς καὶ βάλτε ταῖς ςτὴ χάψη.“ —

CXXIII.
ΟΙ ΛΑΖΑΙΟΙ.

T. 386.

1812.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Τρία πουλάκια κάθουνταν ςτὸν Τούρναβο ςτὸ κάστρο,
Μυρολογοῦσαν κ' ἔλεγαν, μυρολογοῦν καὶ λέγουν·
Τεἶν' τὸ κακὸ ποῦ πάθαμε αὐτὸ τὸ καλοκαῖρι;
Μᾶς χάλασ' ὁ Βελῆ πασᾶς, μᾶς πῆρε ταῖς γυναῖκες,
Στὸν Τούρναβο ταῖς ἔστειλαν, ςτὸν Τούρναβο ταῖς πᾶνε.
Μπροστὰ πηγαίν' ἡ Δήμαινα καὶ πίσ' ἡ συννυφάδα
Κι' ἀπὸ κοντὰ ἡ Κώσταινα μὲ τὸ παιδὶ ςτὰ χέρια
Σὰ μῆλο, σὰ τριαντάφυλλο, κυδῶνι μαραμμένο.
Βελῆ πασᾶς ἀγνάντεψεν ἀπὸ τὸ παραθύρι,
Τσοχανταραίους ἔκραξε, τσοχανταραίους λέγει·
„Ποιαῖς εἶν' αὐταῖς ἀρχόντισσαις κι' αὐτήναις αἱ κυράδες;" —
„Εἶναι τοῦ Δήμου φαμηλιὰ καὶ τοῦ Κώστ' ἡ γυναῖκα." —
„Γιὰ πάρτ' αὐτὴ τὴν Δήμαινα, πάρτε τὴν ςτὸ τουμπροῦκι,
Καὶ πάρτε καὶ τὴν Κώσταινα, βάλτε τὴν ςτὸ χαρέμι." —
Γονατιστὰ τὸν προσκυνοῦν καὶ τεμενᾶ τοῦ κάνουν·
„'Αλήθει' ἀφέντη μ' φταίξαμε καὶ νὰ μᾶς συμπαθήσῃς." —
„Δὲν εἶναι γιὰ συμπάθισμα, καὶ νὰ σᾶς συμπαθήσω." —

1. *κάθονταν T.* 3. *Τίν T.* 6. *ὀπίσω T.* 7. *Κόνσταινα T.* 8. *κηδόνι T.* 9. *ἀγνάντευε T.* 11. *αὐτίναις T.* 12. *καὶ* om. *T.* 13. *μπουτροῦμι T.* 15. *ντзμενὰ T.*

CXXIV.
ΟΙ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΑΙΟΙ.

Πανδ. 87.

1830—1840.

ΛΕΙΒΑΔΙΑ.

Συννέφιασεν ὁ οὐρανὸς, πάλαι νὰ βρέξῃ θέλει,
Κατέβασαν τὰ ῥέμματα, γεμίζουν τὰ λαγκάδια,
Κατέβασε κι' ὁ Ζάστανος πολὺ νερὸ ποῦ φέρνει·
Φέρνει λιθάρια ῥιζωμιὰ, δέντρα ξεῤῥιζωμένα,
Φέρνει καὶ μιὰ γλυκομηλιὰ ςτὰ μῆλα φορτωμένη·
Κι' ἀπάνω 'πὸ τὰ μῆλά της τριὰ 'δέλφι' ἀγαπημένα.
Τὄν' ἦταν ὁ γραμματικὸς, τἄλλο ὁ Παναγιώτης,

Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο ἦτον ὁ καπετάνιος.
Ἡ μάνα τους τοὺς ἔκλαιε κ' ἡ ἀδελφὴ τοὺς σκούζει·
„Τεῖν' τὸ κακὸ ποῦ ἔπαθα 'γὼ τούτην τὴν ἡμέρα,
Πνιγήκανε τ' ἀδέλφια μου κι' ὁ καπετάνος Κώστας·
Τοὺς κλαῖνε χώραις καὶ χωριὰ, τοὺς κλαῖνε βιλαέτια,
Τοὺς κλαῖνε καὶ τρεῖς μπέϊδες ἀπὸ τὸ Πατρατσίκι.
Δὲν σ' τὧπα Κώστα μιὰ βολὰ, δὲν σ' τὧπα Κώστα δύο,
Τί χάλευες, τί γύρευες αὐτοῦ ςτὰ Βλαχοχώρια;“ —
„'Επῆγα κ' ἐπολέμησα μὲ τοὺς Κοντογιαναίους,
Καὶ μ' ἔφαγαν μὲ ἀπιστιὰ, μὲ φάγανε μὲ μπέσα.“ —

1. *Συγνεφ. Π.* 11. *κι' ὁ καπετὰν Π.*

CXXV.
Η ΑΓΓΕΛΙΚΗ.

Ζαμπ. 617, 27.
1840.
ΗΠΕΙΡΟΣ.

Τὸ λὲν ἡ Καραμπάρισες, τὸ λὲν κ' ἡ Ζαγορίσιες,
Τὸ λὲν κ' ἡ Νεγαδιώτισες, τὸ λὲν τὸ μυρολόγι,
Τὸ λὲν καὶ τὰ Ζακόπουλα πέρα ςτὴ Βαλιακάρδα,
Ποῦ πῆραν τὴν Μπαλάναινα καὶ τὴν κυρὰ Φροσύνη
Μὲ δώδεκα συντρόφισες καὶ μὲ σαράντα δούλαις.
Κ' ἡ 'Αγγελικὴ τῆς Κούμαινας ἡ πολυχαϊδεμένη
Ὅλαις πηγαίνουν ὀμπροστὰ κι' αὐτὴ πομένει πίσω.
„Περβάτει κυρ' 'Αγγελικὴ καὶ μὴ πομένῃς πίσω,
Μήνα τὰ ῥοῦχά σου βαροῦν, μήνα καὶ τὰ τουμάνια;“ —
„Οὐδὲ τὰ ῥοῦχά μου βαροῦν, οὐδὲ καὶ τὰ τουμάνια,
Μὸν μοῦ βαρ' ἡ ξυποδησιά· δὲν ἤμουν μαθημένη·
'Ανάθεμα ςτὸν ἄντρα σας καὶ ςτὸν δικό μ' ἀντάμα,
Τὸ πῶς μᾶς ἐκατάντησαν ςτὰ κλεφτικὰ τὰ χέρια.“ —
Στὴ μέση ταῖς ἐβάλανε καὶ ταῖς συχνορωτοῦνε·
Τὸ ποιὰ 'χει τὸν ἀξιώτερο καὶ ποιὰ 'χει παλληκάρι;
Ἡ 'Αγγελικὴ τῆς Κούμαινας ἔχ' ἄντρα παλληκάρι,
Σὰν Ἕλληνας ἔχει τσαμπᾶ καὶ στήθια σὰ λιοντάρι.

2. *Κιγαδότισσες* Z. *Νεγαδιώτισες Χρον. τ' Ἠπ.* I, 380.

CXXVI.
ΑΛΩΣΙΣ ΚΑΣΤΑΝΙΑΣ.

Ζαμπ. 656, 73.
1835.
ΛΕΙΒΑΔΙΑ.

Οἱ κλέφταις ἐσυνάζουνταν μὲς στὴν ἁγιὰ Τριάδα,
Ὁ Τσάπας ἀπ' τὸ Μέτσοβο, οἱ πέντε Μπαχλαβαῖοι,
Ζακαῖοι 'πὸ τὰ Γραβανὰ κ' οἱ τρεῖς Κοντογιαναῖοι,
Γιωργάκης ὁ Ξερόμερος μ' αὐτὸ τὸ Σκυλοδῆμο,
Σωτήρης ἀπὸ τ' Ἄγραφα κι' ὅλ' οἱ Μπουκοβαλαῖοι.
Πιάνουν καὶ γράφουν γράμματα, τὰ στέλνουνε μὲ βία·
„Σ' ἐσᾶς ἀρχόντοι Καστανιᾶς, σ' ἐσᾶς κοτσαμπασίδες,
Νὰ στείλετε χίλια φλωριὰ καὶ χίλιαις φουστανέλαις,
Νὰ φᾶν τὰ παλληκάρια μας κ' οἱ κλέφταις νὰ ντυθοῦνε." —
Κ' ἐκεῖν' ἀποκριθήκανε σὰν ἄρχοντες λεβέντες·
„Τουφέκι' ἐμεῖς δὲ δίνουμε καὶ μήτε φουστανέλαις." —
Κ' οἱ κλέφταις ἐμαζώσανε, στὴν Καστανιὰ κινοῦνε·
Τὴν Καστανιὰ τὴν κάψανε κι' αὐτοὺς τοὺς ἐσκλαβῶσαν·
Ἐπῆραν ταῖς ἀρχόντισσαις καὶ ταῖς ἀρχοντοπούλαις·
Μυριολογοῦσαν κ' ἔλεγαν, μυριολογοῦν καὶ λέγουν·
„Ἀνάθεμά σας ἄρχοντες καὶ σεῖς κοτσαμπασίδες,
Ποῦ μᾶς ἐπαραδώσετε σὲ κλέφτικα λημέρια." —

1. *εἰς τὴν Ζ.* 12. *ἐμανιώσανε Ζ.*

CXXVII.
Ο ΚΑΤΣΑΡΟΣ.

Ζαμπ. 637, 75.
1825—1830.
ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

„Μᾶς πῆρ' ἡ μέρα κ' ἡ αὐγή, μᾶς πῆρε μεσημέρι,
Καὶ ποῦ νὰ λημεριάσωμε, νὰ κάμωμε λημέρι;
Πέρα σ' ἐκεῖνο τὸ βουνὸ καὶ στὴν ψηλὴ ῥαχοῦλα,
Πὤχει τὰ πεῦκα τὰ ψηλὰ καὶ τὰ νερὰ τὰ κρύα." —
Τὸ λόγο δὲν ἀπέσωσε, τὸ λόγο δὲν ἀπόειπε·
Ἀκούει τὰ πεῦκα καὶ βογκοῦν καὶ ταῖς ὀξυαῖς καὶ τρίζουν·
Ψηλὴ φωνίτσαν ἔσυρε, ὅσο κι' ἂν ἠμποροῦσε.
„Παιδιά μ' μᾶς ἦρτ' ὁ Κόρακας, ἦρθε νὰ μᾶς βαρέσῃ." —

Τὸ λόγο δὲν ἀπέσωσε, τὸ λόγο δὲν ἀπόειπε,
Τρία τουφέκια τῶδωκαν, τὰ τρί᾽ ἀράδ᾽ ἀράδα.
Τὄνα τὸν πῆρε ξώδερμα καὶ τ᾽ ἄλλο ςτὸ κεφάλι,
Τὸ τρίτο τὸ φαρμακερὸ μὲς ςτῆς καρδιᾶς τὰ φύλλα.
Τὸ στόμα τ᾽ αἷμα γιώμισε, τὰ χείλη του φαρμάκι,
Κ᾽ ἡ γλῶσσά του ἀηδονολαλεῖ· καὶ θλιβερὰ φωνάζει·
„Ποῦσ᾽ ἀνεψιὲ Καταῤῥαχιὰ, τὸ αἷμά μου νὰ πάρῃς.“ —

CXXVIII.

Ο ΚΟΡΑΚΑΣ.

Ζαμπ. 694, 120.

1830.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

„Τ᾽ ἔχεις καϋμένε Κόρακα, ποῦ σκούζεις καὶ φωνάζεις;
Μήνα διψᾷς γιὰ αἵματα, μήνα πεινᾷς γιὰ λέσια;
Γιὰ παρακάλει τὸ θεὸ ν᾽ ἀνοίξῃ τὸ σεφέρι,
Νὰ φᾷς κεφάλια Τούρκικα, κεφάλια τῶν πασάδων,
Νὰ φᾷς τῆς χήρας τὸν ὑγιὸ, π᾽ ἄλλ᾽ ἀδερφὸ δὲν ἔχει.“ —
Πέντε κρατοῦν τὰ χέρια του καὶ πέντε τὰ ποδάρια,
Κι᾽ ἄλλοι πέντε τὸν ἔσφαξαν, τοῦ πέρνουν τὸ κεφάλι.

CXXIX.

Ο ΚΑΤΣΑΡΟΣ.

Ζαμπ. 620, 30.

1825—1830.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

„Παιδιὰ μᾶς πῆρ᾽ ἡ χαραγὴ, μᾶς πῆρε μεσημέρι,
Καὶ ποῦ θὰ λημεριάσωμε, ποῦ θὰ λημεριαστοῦμε;“ —
„Σὲ κείν᾽ τὴ ῥάχη τὴν ψηλὴ, ποῦναι μιὰ κρυὰ βρυσοῦλα,
Πὤχει τὰ πεῦκα τὰ πολλὰ, καὶ ταῖς ὀξυαῖς ποῦ τρίζουν,
Ἐκεῖ θὰ λημεριάσωμε καὶ θὰ λημεριαστοῦμε.“ —
„Ἄϊντ᾽ ἀδερφέ μ᾽ νὰ φύγωμε, ἄιντε κοσὶ νὰ πᾶμε,
Τί ὁ Κόρακας μᾶς πλάκωσε μὲ δύναμες μεγάλαις.“ —
Τὸ λόγο δὲν ἀπόσωσε, τὸ λόγο δὲν τελειώνει,
Τρία τουφέκια τῶῤῥιξαν τὰ τρί᾽ ἀράδ᾽ ἀράδα.
Τὄνα τὸν πῆρε ξώδερμα, τ᾽ ἄλλο μὲς ςτὴν παλάσκα,
Τὸ τρίτο τὸ φαρμακερὸ τὸν πῆρε ςτὴν καρδοῦλα.

Τὸ στόμα τ' αἷμα γιώμισε, τὰ χεῖλη του φαρμάκι,
Κι' ἀκόμ' ἡ γλῶσσά του λαλεῖ καὶ τὴν καλή του κράζει.

7. κόρακας Ζ.

CXXX.
Ο ΚΑΤΑΡΑΧΙΑΣ.

Ζαμπ. 651, 67.
1838.
ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Δὲν εἶν' ὁ περσινὸς καιρὸς, δὲν εἶν' ὁ Ταφὶλ Μπούζης,
Νὰ περβατῇς ντερβέναγας, νὰ περβατῇς καβάλα.
Φέτο τὸ λὲν Καταῤῥαχιὰ, τὸ λένε Καραμῆτσο,
Τὸ λὲν παιδιὰ Τσαπόπουλα, Δημήτρη καὶ Γιωργάκη,
Τὸ λένε καὶ Ζακόπουλο, τὸ λὲν Μαμαλυγγίδη.
Γράφουν οἱ κλέφταις γράμματα, ςτὰ Τρίκαλα τὰ στέλνουν·
„Σ' ἐσὲ κὺρ Νάσσο προεστὲ, σ' ἐσᾶς κοτσαμπασίδες.
Νὰ στείλετε τὴν ξαγορὰ, μιὰ κατοστὴ πουγγι' ἄσπρα,
Νὰ μὴν καοῦνε τὰ χωριὰ Φανάρι καὶ Καρδίτσα,
Κ' ἐμποῦμε καὶ ςτὰ Τρίκαλα καὶ κάμωμέ σας σκλάβους.“ —
Σιαμήμπεης σὰν τ' ἄκουσε, βαρυὰ ἐχολοτάρτη·
Πιάνει τοὺς κάνει γράμματα καὶ βάνει μαύρη μπούλα·
„Τί ξαγορὰ γυρεύετε; τί ξαγορὰ ζητᾶτε;
Ἂν δὲ σᾶς πιάσω ζωντανοὺς κ' ἂν δὲ σᾶς παλουκώσω.“ —
Καταραχιὰς σὰν τ' ἄκουσε μὲ τὸ Γιωργάκη Τσάπο,
Τὰ κριθαράκια πιάσανε καὶ τὰ ταμπούρια φτιάνουν,
Φτιάνουν ταμπούρια μὲ κλαριὰ μὲ φτέραις καὶ μὲ δέντρα·
Κι' ὄντ' ἔκαμαν κι' ἀγνάντεψαν τοὺς κάμπους τῶν Τρικάλων,
Βλέπουν τὸν Σιάμη πὤρχεταν μ' Ἀρβανιτιὰ, μ' ἀσκέρι.
Καταραχιὰς ἐχούγιαξε μὲ τὸ Γιωργάκη Τσάπο·
„Τουφέκια νὰ μὴ ῥίξωμε, τραγούδια νὰ μὴ ποῦμε,
Ὅσο νἄρθῃ ὁ Σιαμήμπεης νὰ πιάσῃ τὸ τουφέκι,
Νἄρθῃ κοντὰ, τόσο κοντὰ νὰ φτάνῃ τὸ μολύβι.“ —
Κι' ὄντ' ἔκαμαν κ' ἐζύγωσαν κ' ἔφτανε τὸ μολύβι,
Καταραχιὰς ἐφώναξε μὲ τὸ Γιωργάκη Τσάπο·
„Ποῦ πᾶς μπρὲ Σιάμη βρωμερὲ, ποῦ πᾶς μωρὲ παμπέσα;
Ποῦ σκιτωσες τὸν μπάρμπα μου κι' αὐτὴν τὴν ἀνεψιά μου;“—

11. χυλοτάρτη Ζ. 21. νὰ om. Ζ. μὴν εἰποῦμε Ζ. 26. παμπάσα? Ζ.

CARMINA CLEPHTICA INCERTI AEVI.

CXXXI.
Ο ΟΛΥΜΠΟΣ.

Faur. I, 38. U. Ζαμπ. 605, 10. Ἀγγελ. 57.

Ὁ Ὄλυμπος κι' ὁ Κίσσαβος τὰ δυὸ βουνὰ μαλώνουν,
Τὄνα παινιέται ςτὰ σπαθιὰ καὶ ἄλλο ςτὰ τουφέκια
Γυρίζ' ὁ γέρος Ὄλυμπος καὶ λέγει τοῦ Κισσάβου·
„Μὴ μὲ μαλώνεις Κίσσαβε μπρὲ Τουρκοπατημένε,
Ποῦ σὲ πατοῦν ἡ Τούρκισσαις τσιγγάναις τῶν κονιάρων.
Ἐγῶμ' ὁ γέρος Ὄλυμπος ςτὸν κόσμο ξακουσμένος,
Ἔχω σαράντα δυὸ κορφαῖς κ' ἐξῆντα δυὸ βρυσούλαις,
Κάθε κορφὴ καὶ φλάμπουρο, κάθε κλαδὶ καὶ κλέφτης,
Καὶ ςτὴν ψηλή μου τὴν κορφὴν ἀϊτὸς εἶν' καθισμένος,
Ὁποῦ κρατεῖ ςτὰ νύχια του κεφάλ' ἀντρειωμένου·
Κεφάλι τεῖναι πῶκαμες κ' εἶσαι κριματισμένο;
Πῶς σοὖρτε κ' ἐκατάντησες ςτὰ νύχια τὰ δικά μου;" —
„Φάγε πουλὶ τὰ νιάτα μου, φάγε καὶ τὴν ἀντρειά μου,
Νὰ κάμῃς πῆχυ τὸ φτερὸ καὶ πιθαμὴ τὸ νύχι.
Στὰ Χάσια καὶ ςτὸν Ὄλυμπο δώδεκα χρόνους κλέφτης,
Στὸ Λοῦρο, ςτὸ Ξηρόμερο ἁρματωλὸς ἐστάθην·
Ἑξῆντ' ἀγάδαις σκότωσα κ' ἔκαψα τὰ χωριά τους·
Κι' ὅσους ςτὸν τόπον ἄφησα καὶ Τούρκους κι' Ἀρβανίταις,
Εἶναι πολλοὶ πουλάκι μου καὶ μετριμοὺς δὲν ἔχουν.
Τώρα ἐρθ' ἀράδα μου κ' ἐμὲ ςτὸν πόλεμο νὰ πέσω." —

2 et 5 om. *F.* 3. *Γυρίζει τότ' ὁ F. γέρως* (6) Z. 4. *Κονιαροπατημένε F.* 8. *Πᾶσα βρυσὴ — παντοῦ F. Καθὲ βρυσὶ — παντοῦ A.* 10. *καὶ εἰς τὰ νύχια F. A. κεφ.'λια* Z. 11. *Κεφάλι μου τί ἔκαμες F. A.* 15 et 16 vss. transmutati sunt ap. A. 18. *ἄφηκα* Z. 20. *Πλὴν ἦρθε κ' F. A. μοῦ ςτὸν F. A.* Finis carminis ap. U. hic est:

10 *Καὶ μὲ τὸν ἥλιο μάλωνε, μὲ τὸν ἥλιο μαλώνει.*
„Ἥλιε μ' δὲν κροῦς τ' ἀποταχὺ, μόν' κροῦς τὸ μεσημέρι
Νὰ ζεσταθοῦν τὰ νύχια μου, τὰ νυχοποδάρια μου." —

CXXXII.
Ο ΟΛΥΜΠΟΣ.

Kind. Anthol. 26. Neugr. Poes. 1.

Ὁ Ὄλυμπος κι᾽ ὁ Κίσσαβος τὰ δυὸ βουνὰ μαλώνουν,
Τὸ ποιὸ νὰ ῥίξῃ τὴν βροχὴ, τὸ ποιὸ νὰ ῥίξῃ χιόνι.
Ὁ Κίσσαβος ῥίχνει βροχὴ κι᾽ ὁ Ὄλυμπος τὸ χιόνι.
Γυρίζει τότ᾽ ὁ Κίσσαβος καὶ λέγει τοῦ Ὀλύμπου·
„Μὴ μὲ μαλώνῃς Ὄλυμπε μπρὲ κλεφτοπατημένε·
Ἐγῶμαι ἕνας Κίσσαβος ςτὴν Λάρσαν ξακουσμένος.
Μὲ χαίρεται ἡ κονιαριὰ κ᾽ οἱ Λαρσινοὶ ἀγάδες.“ —
Γυρίζει τότ᾽ ὁ Ὄλυμπος καὶ λέγει τοῦ Κισσάβου·
„Μπρὲ Κίσσαβε, μπρὲ ἄσχημε, κονιαροπατημένε,
Ποῦ σὲ πατάει ἡ κονιαριὰ κ᾽ οἱ Λαρσινοὶ ἀγάδες.
Ἐγῶμ᾽ ὁ γέρος Ὄλυμπος ςτὸν κόσμο ξακουσμένος·
Ἔχω ἑξῆντα δυὸ κορφαῖς, σαράντα μοναστήρια,
Πᾶσα ῥαχοῦλα κ᾽ ἐκκλησιὰ, πᾶσα κορφὴ καὶ βρύσι.
Ἔχω γιατάκια κλέφτικα, ποῦ ξεχειμάζουν κλέφταις,
Καὶ ὅταν πέρν᾽ ἡ ἄνοιξις κι᾽ ἀνοίγουν τὰ κλαδάκια,
Γεμίζουν τὰ βουνὰ κλεφτιὰ καὶ τὰ λημέρια σκλάβοι.
Ἔχω καὶ τὸν χρυσὸν ἀϊτὸ, τὸν χρυσοπλουμισμένο·
Πάνω ςτὴν πέτρα κάθεται καὶ μὲ τὸν ἥλιο λέγει·
Ἥλιε μ᾽ δὲν κρούεις τὸ ταχὺ, μὸν κροῦς τὸ μεσημέρι,
Νὰ ζεσταθοῦν τὰ νύχια μου, τὰ νυχοποδάρια μου·
Θέλω νὰ πιάσω πέρδικες καὶ τ᾽ ἄγρια περιστέρια.“ —

3. *ῥίπτει K.* 18. *Ἐπάν K.* 21. *καὶ ἄγρ. K.*

CXXXIII.
Ο ΠΑΠΑΣ ΚΛΕΦΤΗΣ.

Faur. I, 204. Ζαμπ. 668, 87.

Ἕνας πασᾶς ἐβγῆκε ςτὴν Εὐρύπολι,
Ἁρματωλοὺς μαζώνει, κλέφταις κυνηγᾷ,
Καὶ τὸν παπᾶ γυρεύει τὸ γραμματικό·
„Ποῦσαι παπᾶ μου κλέφτη καὶ γραμματικέ;
Ἔλα νὰ πολεμήσῃς μὲ τ᾽ ἀδέρφια σου
Καὶ μὲ τοὺς ἐδικούς σου τὰ ξαδέρφια σου·

Σὲ κλαῖν τὰ μονοπάτια ποῦ περπάταες,
Σὲ κλαῖν ἡ κρυοβρυσοῦλες μὲ τὸ κρυὸ νερό.

5. *προσκυνήσης F.*

CXXXIV.
ΕΥΧΗ ΚΛΕΦΤΩΝ.

Ζαμπ. 703, 137. cfr. Εὐλ. 22.

Νἄξερα καὶ νὰ κάτεχα τί μῆνα θὰ πεθάνω,
Σὲ τ' ἐκκλησιὰ θὰ νὰ θαφτῶ, σὲ τ' ἅγιο μοναστῆρι,
Νἄπερνα τὰ πελέκια μου νὰ μπῶ σὲ περιβόλι,
Νὰ βρῶ τ' ἀφράτο μάρμαρο, τ' ἀτίμητο λιθάρι,
Νὰ βρῶ καὶ πρωτομάστορα νὰ τὸν παρακαλέσω·
„Μάστορα, πρωτομάστορα φτιάσε μ' ὡριὸ κιβοῦρι,
Νἆναι πλατὺ γιὰ τ' ἅρματα, μακρὺ γιὰ τὸ κοντάρι,
Καὶ ςτὴ δεξιά μου τὴ μεριὰ νἄχ' ἕνα παραθύρι,
Νὰ μπαινοβγαίνουν ὤμορφαις, νἄρχωνται μαυρομάταις,
Νὰ λὲν, ὁ Θιὸς σχωρέσονε τὸ νιὸ ποῦ μᾶς ἀγάπα.“ —

2. *σὲ τί μνῆμα μὲ βάνουν E.* 4. *Νὰ βρῶ νὰ κάμ' ὡρηὸ κιβοῦρι E.*
10. *σχωρέστονε Z.* Eul. hunc habet finem carminis:
6 *Νὰ παίρν' ἀγέρα τὴν αὐγὴ, δροσιὰ τὸ μεσημέρι,*
Νὰ μπαινοβγαίνουν τὰ πουλιὰ, νὰ φέρνουν τὰ μαντάτα,
Μαντάτ' ἀπὸ τὸ σπιτί μου, μαντάτ' ἀπ' τὰ παιδιά μου.

CXXXV.
ΤΑ ΟΠΛΑ ΤΟΥ ΚΛΕΦΤΟΥ.

Ζαμπ. 603, 7.

Τ' ἀντρειωμένου τ' ἅρματα δὲν πρέπει νὰ πουλιῶνται,
Μὸν πρέπει τους ςτὴν ἐκκλησιὰ κ' ἐκεῖ νὰ λειτουργιῶνται.
Πρέπει νὰ κρέμωνται ψηλὰ σ' ἀραχνιασμένο πύργο,
Ἡ σκούρια νὰ τρώῃ τ' ἅρματα κ' ἡ γῆ τὸν ἀντρειωμένο.

CXXXVI.
Ο ΚΛΕΦΤΗΣ ΤΟΥ ΟΛΥΜΠΟΥ.

U. Kind. Eunom. 3. M. 1, 296. cfr. Πανδ. 9.

Βγῆκα ψηλὰ ςτὸν Ἔλυμπο κι' ἀγνάντεψα τριγύρου,
Τριγύρου γύρου θάλασσα κι' ἀπὸ στερι' Ἀρβανίταις

Κι' ἀπὸ μεριὰ κλεφτόπουλα μὲ τὰ σπαθιὰ ςτὰ χέρια·
Καὶ πάλε πίσω γύρισα μὲς ςτὰ παλιὰ λημέρια,
Βρίσκω γιατάκ' ὅλ' ἔρημα κι' ὅλα χορταριασμένα.
Μὲ πῆρε τὸ παράπονο καὶ κάθομαι καὶ κλαίω.
Τ' Ἀλεξανδράκη φώναζα, τ' Ἀλεξανδράκη λέγω·
„Ποῦσαι κουμπάρ' Ἀλεξανδρ῀, ἔβγα ςτὸ καραοῦλι.“ —
Κανεὶς δὲ μ' ἀποκρίθηκε, κανεὶς δὲν ἀπλογιέται.
Κι' ὁ ψυχογιός του μίλησε κι' ὁ ψυχογιός του λέγει·
„Ἀλεξανδρῆς δὲν εἶν' ἐδῶ, πάγει ςτὴν Ἐλασσῶνα,
Πάγει νὰ μάσ' Ἀρβανιτιὰ, νἄρθῃ νὰ σὲ βαρέσῃ.“ —
„Τί τὄκαμα τοῦ κερατᾶ νἄρθῃ νὰ μὲ βαρέσῃ·
Ἦρθε μὲ παλιοπίστολα, καὶ τοῦ φτιάσ' ἀσημένια,
Ἦρθε μὲ παλιοτούφεκο καὶ τοῦ φτιάσ' ἀσημένιο,
Ἦρθε μὲ παλιοπάλασκαις καὶ τοῦ φτιάσ' ἀσημένιαις,
Ἦρθε μὲ παλιοτσάρουχα καὶ τοῦ φτιάσα πλεγμένα.
Πέντε παιδιὰ τὸν βάφτισα· κανένα νὰ μὴ ζήσῃ.“ —
„Φεῦγ' ἀπ' ἐδῶ κουμπάρε μου, μὴ χάσῃς τὴ ζωήν σου·
Νὰ μὴ σὲ δγῇ κι' ὁ μπουλουκτσῆς, σοῦ πάρῃ τὸ κεφάλι.“ —
„Καὶ ποῦ νὰ παὼ σκιάζομαι, καὶ ποῦ νὰ παὼ φοβοῦμαι,
Νὰ μὴ μ' εὕρῃ κι' ὁ ἁρματωλὸς, καὶ πάρῃ τὸ κεφάλι.“ —

1. *ἀνέβγηκα 's τὸν Ὄλυμπον K. M. Καὶ κύτταξα K. M. Ἐδῶ ψηλὰ 's τὸν Ὄλυμπο, ψηλὰ 's τὰ Κορφοβούνια Π.* 2. *Τὴν μιὰ μεριὰ τὸ πέλαγο κι' ἀπ' τὴν Π.* 3. *Στὴ μέση τὰ Π. Τὰ εὑρίσκω ὅλ' ἔρ. K. M.* 7. *ψηλὴν λαλίτσαν ἔκβολα ὅσον κἂν ἠμποροῦσα K. M.* 8. *Ποῦσαι Ἀνδρίτσε μπράτιμε κι' Ἀλέξανδρε κουμπάρα K. M.* 11. *πῆγ' εἰς τὴν Ἐλασσῶνα K. M.* 12. *πῆγε — ν' ἔλθῃ K. M.* 13. *Καὶ τί κακὸν τὸν ἔκαμα, θέλει K. M.* 14. *παλαιογραβάνια, τὸν ἔκαμα καινούρια K.* 3. 6. 10. 19—22 om. *K. M.*

CXXXVII.

Ο ΚΛΕΦΤΗΣ ΤΟΥ ΟΛΥΜΠΟΥ.

Ζαμπ. 630, 41. Τ. 362.

Ἀνέβηκα ςτὸν Ὄλυμπο κι' ἀγνάντεψα τριγύρου,
Ἀπ' ἕνα μέρος θάλασσα κι' ἀπ' ἄλλ' οἱ Ἀρβανίταις,
Κι' ἀπὸ μακρυὰ κλεφτόπουλα μὲ τὰ σπαθιὰ ςτὸ χέρι.
Ὀμπρὸς νὰ παὼ σκιάζομαι, πίσω νὰ παὼ φοβοῦμαι,
Καὶ πάλε πίσω γύρισα ςτὰ κλέφτικα λημέρια.
Βρίσκω λημέρια ἔρημα, χωριὰ χορταριασμένα,
Μὲ πῆρε τὸ παράπονο, καὶ κάθομαι καὶ κλαίω·

Ψηλὴ φωνίτσαν ἔσυρα ὅσο κἂν ἠμποροῦσα·
„Ποῦστε καϋμένη συντροφιὰ, καϋμένα παλληκάρια;
Τὸ τί νὰ γίν' ὁ Ἀλεξανδρῆς κι' ὁ ψυχογιὸς ὁ Γιῶργος;“ —
Ὁ Γιῶργος τότε μ' ἔκρινεν ἀπὸ ψηλὴ ῥαχοῦλα·
„Ἀλεξανδρῆς δὲν εἶν ἐδῶ, πῆγε στὴν Ἀλασσῶνα,
Κ' ἐγὼ μὲ τἄλλα τὰ παιδιὰ τὸν πόλεμο κρατοῦμε.“ —

6. *πολλὰ T.* 9. *καϊμένη — καϊμένα Z.*

CXXXVII a.
Ο ΚΛΕΦΤΗΣ.
Conze.

Θέλετε δέντρ' ἀνθήσετε, θέλετε μαραθῆτε,
Στὸν ἴσκιον σας δὲν κάθομαι μήτε καὶ στὴν δροσιά σας;
Μοὺν καρτερῶ τὴν ἄνοιξι, τ' ὄμορφο καλοκαῖρι
Ν' ἀνοίξ' ὁ γαῦρος καὶ γιοξὰ, νὰ πιάσουν τὰ λημέρια,
Νὰ ζώσω τὸ σπαθάκι μου, νὰ πάρω τὸ τουφέκι,
Νὰ βγῶ στῆς Γούρας τὰ βουνὰ, στὰ κλέφτικα λημέρια,
Γιὰ νὰ σουρίξω κλέφτικα τὸ γυὸ κατακαϋμένα,
Νὰ μάσω τὰ μπουλούκια μου, ποῦ εἶναι σκορπισμένα.

2. *σας δέντρα. δὲν? K.*

CXXXVIII.
Ο ΚΛΕΦΤΗΣ ΚΟΙΜΩΝΤΑΣ.
Ζαμπ. 682, 108. T. 366.

Θέλω νὰ πάρ' ἀνήφορο, νὰ πάρ' ἀνηφοράκι·
Βρίσκω κλαράκι φουντωτὸ καὶ ῥιζωμνιὸ λιθάρι.
Κ' ἐκεῖ γερνῶ νὰ κοιμηθῶ, τὰ μάτια νὰ σφαλίσω,
Κι' ἀκούω μιᾶς πέρδικας λαλιὰ, μιᾶς πέρδικας ἀντάρα.
Ξυπνῶ καὶ τὴν ψιλορωτῶ καὶ τὴν ψιλορωτάγω·
„Τὸ τ' ἔχεις περδικοῦλά μου καὶ κλαῖς κι' ἀναστενάζεις;“ —
„Μὲ κυνηγάει ἕνας αἰτὸς τὴ μαύρη νὰ μὲ φάγῃ.“ —
„Κάλλιο νὰ φάῃ τὰ νύχια του τὰ κλαδοπόδαρά του,
Παρὰ νὰ φάῃ τὴν πέρδικα τέτοια γλυκοφωνοῦσα,
Ποῦ κελαϊδεῖ κάθε πουρνὸ, τὸ λέει καὶ κάθε βράδυ,

Κράζει τὰ λάφια ϛτὴ βοσκὴ, τ' ἀλούπια ϛτὸ κυνῆγι,
Ξυπνάει πουρνὸ τὴ λεβεντιὰ σύντας γλυκοκοιμᾶται.“ —

1. *καὶ ῥαχοῦλα* Z. 2. *ῥιζιμνιὸ* Z. T. 3. *Κ' ἔγειρα ν' ἀποκοιμηθῶ λίγον ὕπνον νὰ πάρω* T. 8. *ψηλορωτάγω* T. Z. 10. *Ὁποῦ λαλεῖ - πρωὶ* T. 11. *γιὰ β. — γιὰ κυνῆγ.* T. 12. *Καὶ τὴν λεβ. ὁποῦ* T.

CXXXIX.

ΟΙ ΚΛΕΦΤΑΙ ΤΟΥ ΒΑΛΤΟΥ.

Faur. I, 84. U. Ζαμπ. 654, 71. Ἀγγελ. 61.

Κάτου ϛτοῦ Βάλτου τὰ χωριὰ
Ξηρόμερο καὶ ϛτ' Ἄγραφα
Καὶ ϛτὰ πέντε βιλαέτια
Βάλτε μπρὲ νὰ πιοῦμ' ἀδέρφα.
Ἐκ' εἶν' οἱ κλέφτες οἱ πολλοὶ,
Οὗλοι ντυμένοι ϛτὸ φλωρὶ,
Κάθουνται καὶ τρῶν καὶ πίνουν
Καὶ τὴν Ἄρτα φοβερίζουν.
Πιάνουν καὶ γράφουν μιὰ γραφὴ,
Χέζουν τὰ γένεια τοῦ κατῆ,
Γράφουνε καὶ ϛτὸ κομπότη,
Προσκυνοῦν καὶ τὸ δεσπότη·
Μπρὲ Τοῦρκοι κάμετε καλὰ,
Γιατὶ σᾶς καῖμε τὰ χωριά·
Γλήγωρα τ' ἁρματωλῆκι,
Γιατ' ἐρχόμαστε σὰ λύκοι.“ —

2. *Ξηρόμερον καὶ Ἀγρ.* F. A. 4. *Ἔβγατε νὰ ἰδῆτ'* F. A. 7. *κάθονται* F. U. A. 12. *προσκυνοῦνε* Z. 13. *Συλλογιστῆτέ τα* F. Z. 14. 16. *Ὅτε* F. 15. *Θέλομεν* U. 16. *πέφτομε* Z.

CXL.

Ο ΠΑΛΛΗΚΑΡΗΣ.

M. I, 312.

Σηκώνομαι πολὺ ταχὺ μαῦρος ἀπὸ τὸν ὕπνο,
Πέρνω νερὸ καὶ νίβομαι, νερὸ νὰ ξενυστάζω.
Ἀκῶ τὰ πεύκια πῶς βροντοῦν καὶ ταῖς ὀξυαῖς πῶς τρίζουν,
Τεἶναι ὁ βρόντος ὁ πολύς; ὁ βρόντος ὁ μεγάλος;

Τὰ παλληκάρια ἀπερνοῦν καὶ πᾶν νὰ πολεμήσουν,
Καὶ πᾶν νὰ πολεμήσουνε τὸν σκύλο τὸν Μουσάγα·
Κάθε δεντρὶ καὶ φλάμπουρον, πέτρα καὶ παλληκάρι.

4. *Τί εἶν' M.*

CXL a.
Ο ΚΛΕΦΤΗΣ.

Fragm.
T. 87.

Ὅλοι κουρσεύανε χωριὰ, ὅλοι κουρσεύαν χώραις,
Κ' ἐκούρσευα 'γὼ ἐκκλησιαῖς καὶ ἅγια μοναστήρια.
Ὅλοι 'δεναν τσοὺ μαύρους τους σὲ κάμπους, σὲ λειβάδια,
Κ' ἐγὤδενα τὸ μαῦρό μου τσὴ Παναγιᾶς τὴν πόρτα.

2. *κ' T.* 3. *κὲ T.*

CXL b.
ΟΙ ΜΑΝΙΑΤΑΙ.

Ross Wanderungen in Griechenl. II, 220.

Σ' αὐτὰ τὰ ὄρη φύγανε οἱ μαῦροι οἱ Σπαρτιάταις
Καὶ εἶν' αὐτοὶ ποῦ λέγονται τὴν σήμερον Μανιάταις.
Γιὰ νὰ φυλάξουν τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἐλευθερία,
Ἔκτισαν χώραις στὰ βουνὰ καὶ περισσὰ χωρία.
Δὲν ἦτον φυσικὸν σ' αὐτοὺς νὰ γένουν σκλάβοι δοῦλοι,
'Αλλὰ νὰ ἦν' ἐλεύθεροι γιατὶ δὲν ἦτον μοῦλοι.

CXLI.
ΟΙ ΚΛΕΦΤΑΙ ΚΑΙ ΤΑ ΚΟΡΙΤΣΙΑ.

Ζαμπ. 703, 138.

„Ποὔσουν περιστεροῦλά μου τόσον καιρὸ χαϊμένη;" —
„Πῆγα νὰ μάσω κάστανα μαζὺ μὲ τὴ Βασίλω,
Κ' ἐκεῖ κλέφταις μᾶς εἶδανε πέρ' ἀπ' τὸ καραοῦλι.
Κορίτσια μαυρομάτικα ποῦ πᾶτε μοναχά σας;
Γιὰ 'λᾶτε στὸ λημέρι μας δυὸ λόγια νὰ σᾶς ποῦμε.
Βουνὰ μᾶς ἐδιαβήκανε, λαγκάδια μᾶς περάσαν,
Τὸ βράδ' ἐφάγαμαν ψωμὶ στὸ κλέφτικο λημέρι.

Κορίτσια μαυρομάτικα, πέτε μας τὴν ἀλήθεια,
Μὴν ἦρταν Τοῦρκοι ςτὰ χωριὰ, μὴν ἦρταν κι᾽ Ἀρβανίταις;
Ἐμεῖς ἐβγήκαμε ταχυὰ μὲς ἀπὸ τὸ χωριό μας,
Καὶ πουθενὰ δὲν εἴδαμε Τούρκους κι᾽ οὐδ᾽ Ἀρβανίταις.
Σαράντα κλέφταις ἤτανε τριγύρω ξαπλωμένοι,
Κ᾽ ἕνα μικρὸ κλεφτόπουλο ντυμένο ςτὸ χρυσάφι,
Ἀπίδια μᾶς ἐφίλεψε καὶ κρυὸ νερ᾽ ἀπ᾽ τὴ βρύσι.
Σύρτε κορίτσια ςτὸ καλὸ κι᾽ ἀνθρώπου μὴν τὸ πῆτε.“ —

15. *πεῖτε* Z.

CXLII.
Ο ΠΑΠΑΣ ΛΑΜΠΡΟΣ.
Σχιν.

Στοῦ παπᾶ Λάμπρου τὴν αὐλὴν μαυρίζουν καλιοντσήδαις,
Μαυρίζουν τὰ τουφέκια τους καὶ λάμπουν τὰ σπαθιά τους·
Θαρρῶ κ᾽ οἱ κλέφταις ἤρτανε, θαρρῶ ᾽ν᾽ ὁ Κλεφτογιάνος.
„Παπᾶ ψωμὶ, παπᾶ κρασὶ, νὰ πιοῦν τὰ παλληκάρια·
Παπᾶ ποὖν᾽ τὸ κορίτσι σου, κρασὶ νὰ μᾶς κεράση.“ —
„Ἡ κόρη μου δὲν εἶν᾽ ἐδῶ, πῆγε ςτὸ μοναστῆρι·
Πῆγε νὰ γένη καλογριὰ, τὰ ῥάσα νὰ φορέση.“ —
„Συρὲ παπᾶ καὶ φέρε την, σοῦ κόβω τὸ κεφάλι.“ —
Κ᾽ ἡ παπαδιὰ ᾽ναι φρόνιμη καὶ πάγει καὶ τὴν φέρνει.

CXLIII.
Ο ΚΕΝΤΡΟΣ.
Ζαμπ. 618, 28.

Ὁ Κέντρος ἐσηκώθηκε μ᾽ ἑξῆντα παλληκάρια.
„Ἰσάτε παλληκάρια μου νὰ πᾶμε ςτὴν Κατοῦνα,
Ποὖναι ψητὰ, ποὖναι βραστὰ, κριάρια σουβλισμένα,
Πὤχ᾽ ὁ παπᾶς καὶ λυγερὴ κρασὶ νὰ μᾶς κερνάει.“ —
Μπαίνουνε βράδυ ςτὸ χωριὸ καὶ ςτοῦ παπᾶ κονεύουν.
„Γειὰ καὶ χαρὰ ντελῆ παπᾶ.“ — „Καλῶς τονε τὸν Κέντρο.“—
„Παπᾶ ψωμὶ, παπᾶ φαγὶ, νὰ φᾶν τὰ παλληκάρια,
Καὶ φέρε καὶ τὴν τσοῦπρά σου κρασὶ νὰ μᾶς κερνάει.“ —
„Ἐδῶ ψωμὶ κ᾽ ἐδῶ φαγὶ κι᾽ ἂς φᾶν τὰ παλληκάρια,
Μὰ τσοῦπρα δὲν ἔχ᾽ ὁ παπᾶς κρασὶ νὰ σᾶς κερνάση.“ —

„Τί λὲς μωρὲ ντελῆ παπᾶ; τὸν Κέντρο τονὲ ξέρεις;
Φέρε τὴν τσοῦπρα τὴ μικρὴ ποὖναι δεκάξι χρόνων.“—
Ἐπῆγε καὶ τὴν ἔφερε σὰ νύφη στολισμένη.
Ἔχει τὰ μάγουλα φωτιά, τὰ μάτια δὲν τὰ σκώνει.
Κερνάει τὸν Κέντρο δύο φοραῖς, τὰ παλληκάρια μία,
Καὶ τὸ λεγένι ἅπλωσε καὶ τὰ φλωριὰ μαζώνει.
Τῆς ῥίχν' ὁ Κέντρος δυὸ φλωριά, τὰ παλληκάρια τὄνα,
Κ' ἕνα πρωτοπαλλήκαρο τῆς ῥίχνει δεκαπέντε.
Τοῦ Κέντρου κακοφάνηκε καὶ τ' ἅρματα τηράζει.
„Τί τὰ τηράζεις τ' ἅρματα, τὰ ἔρμα σου τσαπράζια;
Σὰ θέλῃς πάρε τὸ σπαθὶ καὶ πέρνω τὸ δικό μου,
Καὶ πᾶμε νὰ παλαίψωμε σὲ μαρμαρέν' ἀλῶνι,
Ἐσὺ δεξιὰ κ' ἐγὼ ζερβιὰ κ' ἡ τσοῦπρα μὲς στὴ μέση.“—
Μὲ τὰ σπαθιά τους βγαίνουνε καὶ πᾶνε νὰ παλαίψουν,
Πέρνουν τὴν κόρη τοῦ παπᾶ σὰ νύφη στολισμένη,
Στὴ μέση τήνε βάνουνε σὲ μαρμαρένι' ἀλῶνι·
Ἀπ' τὸ πουρνὸ παλεύανε κ' ἐπῆρ' ὁ ἥλιος μέρα,
Καὶ μπρὸς τὸ γύρμα τῆς μερὸς ὁ Κέντρος ἐλαβώθη,
Ὁ Κέντρος ἐλαβώθηκε ςτὸ πόδι καὶ ςτὸ χέρι·
Ψηλὴ φωνὴ ἐφώναξεν ὅσον κι' ἂν ἐδυνότουν·
„Τουφέκι μου περήφανο, πιστόλα μ' ἀσημένια
Καὶ σὺ σπαθί μου νταμασκὶ σὲ τί χέρια θὰ πέσῃς;“ —

1 etc. *παλλικάρια* Z. 4. *Πὄχει* Z. 16. *λεγένιν* Z. 16 etc. *μαζόνει* Z. 24. *παλέψουν* Z.

CXLIV.
Ο ΑΝΔΡΕΙΩΜΕΝΟΣ.

Ζαμπ. 700, 134.

Σαράντα δυὸ κλεφτόπουλα μιὰ κόρην ἀγαποῦσαν,
Κόρη πανώρια κι' ὥμορφη καὶ ςτὰ φλωριὰ χωσμένη·
Μιὰ κυριακὴ καὶ μιὰ λαμπρὴ ποῦ χόρευαν ἀντάμα,
Κι' ὄνας τὴν τήραζ' ἀπ' ἐδῶ κι' ἄλλος τὴ χαιρετοῦσε,
Ἡ κόρη ποὖταν φρόνιμη, τοὺς κράζει καὶ τοὺς λέγει·
„Μέσα ςτὸ περιβόλι μου, ςτὴ μέση ςτὴν αὐλή μου,
Εἶν' ἕνας βράχος παλαιγός, λιθάρι ῥιζωμένο,
Καὶ ποῦ τὸν σκώσ' ἀπὸ τ' ἐσᾶς, γυναῖκα νὰ μὲ πάρῃ.“ —
Κανεὶς δὲν ἀποκρίθηκε, κανεὶς δὲν πολογιέται·
Καὶ τῆς Μαριᾶς ὁ ψυχογιός, τ' ἄξιο τὸ παλληκάρι,

Μὲ τὄνα χέρι τὄσκωσε, ςτὴν πλάτη του τὸ βάνει·
,,Μὴν κοκκινίζεις λυγερὴ κ' ἔλα ςτὴν ἀγκαλιά μου." —

CXLV.

Ο ΓΙΑΝΗΣ.

Ζαμπ. 679, 104. T. 162.

Τρεῖς Τοῦρκοι, τρεῖς Γιανίτσαροι κ' οἱ τρεῖς μου τσελεμπίδες,
Οἱ τρεῖς τὸ Γιάνο γύρευαν κ' οἱ τρεῖς τὸ Γιάνο θέλουν.
Τὸ Γιάνο δὲ μποροῦν νὰ βροῦν, βρίσκουνε τὴν καλή του,
Ὁπὤπλενε τὰ χέρια της σ' ὁλόχρυσο λεγένι·
,,Μωρὴ κρουστάλλα τοῦ γιαλοῦ καὶ πάχνη τοῦ χέιμῶνα,
Μωρὴ, τὸ ποῦν' τὸν ἄντρα σου, τὸ ποῦναι τὸ καλό σου;" —
,,Θιαμαίνομαι, λογίζομαι γιὰ ποιὸν ἄντρα ποῦ λέτε,
Ποῦ 'γὼ δὲν ἐπαντρεύτηκα καὶ σαστικὸ δὲν ἔχω." —
Τὸ λόγο δὲν ἀπόσωσε, τὸ λόγο δὲν ἀπόειπε,
Νἄτος κι' ὁ Γιάνος πὤρχεται ςτὸ κάμπο καβαλάρης
Σπιθοβολοῦν τὰ πέταλα κι' ὁ μαῦρος χλημιτράει,
Τἄμορφα στήθια τῆς καλῆς σὰν τὸ πουλὶ πετοῦσε.
,,Γειά σας, χαρά σας μπέηδες, καλοί μου τσελεμπίδες
Θέτε φαγὶ, θέτε πιοτὸ, θέτε ψηλὸ τραγοῦδι;" —
,,Μεῖς γιὰ φαγὶ δὲν ἤρταμε κι' ἀλλ' οὔτε γιὰ τραγοῦδι,
Γιὰ ποῦ φερμάνι σὤχομε, βασιλικὸ φερμάνι,
Ἢ σκοτωμέν' ἢ ζωντανὸ ςτὴν Πόλι νὰ σὲ πᾶμε,
Στὴν Πόλι νὰ σὲ φέρωμε, ςτὴν πόρτα τοῦ σουλντάνου." —
,,Σὰν τί κακὸ τὤκαμ' ἐγὼ, ςτὴν Πόλι νὰ μὲ πᾶτε;
Ἐγὼ κακὸ δὲν ἔκαμα, κανένα δὲ φοβοῦμαι.
Παιδιά μου, σταματήσετε νὰ γένουμε χαζίρι." —
Τραβιέται δυὸ πατήματα καὶ σέρνει τὸ σπαθί του·
Χύνεται σὰν τὴν ἀστραπὴ, τοὺς τρεῖς τοὺς πετσοκόβει.

1. *τσελεπίδες* T. 4. *Ὁποῦ ἔπλενε τὰ χέργια της μὲ τὸ μαργαριτάρι* T.
8. *Ποῦ ἐγὼ ἔχω Γιάννον ἄδερφον, ἔχω καὶ Γιάννον ἄνδρα,*
Ἔχω καὶ Γιάννο ξάδερφο ςτὴν Πόλι ξακουσμένο T.
10. *Ἰδοῦ* T. 11. *Μὲ τ' ἄλογό του παίζοντας, μὲ τὸ σπαθὶ ςτὸ χέρι* T. 12. om. T. 13. *καὶ τρεῖς* T. 15. *Ἐμεῖς φιρμάνι ἔχομε, μέσα ἀπὸ τὴν Πόλι* T. *Μεῖς γιὰ φαγὶ δὲν ἤρταμε καὶ μιὰ ψηλὰ τραγούδια* T. 16. *φιρμάνι* T. Z. 17. *νὰ μᾶς ἀκολουθήσῃς* T. 18. *Καὶ μ' ἔχει ὀργισμένο.* Finis carminis ap. T. hic est:
Ἐγὼ κακὸ δὲν ἔκαμα, κανένα δὲν φοβοῦμαι." —
Κι' ἀποτραβίχτη ἀπ' ὀμπροστὰ καὶ βγάλει τὸ σπαθί του.
Μὲ μιᾶς ἐρίχτηκε σ' αὐτοὺς τοὺς τρεῖς τοὺς πετσοκόβει.

CXLVI.
Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΚΛΕΦΤΟΥ.

Ζαμπ. 672, 94. Cfr. T. 329.

Σαράντα κλέφταις ἤμαστε, σαράντα χαραμίδες,
Κ' ἐκάμαμ' ὅρκο ςτὸ σπαθὶ, τρεῖς ὅρκους ςτὸ τουφέκι,
Ἂν ἀρρωστήσ' ὁ σύντροφος, ὅλοι νὰ τὸν βοηθοῦμε,
Σὰν τὄθελεν ἡ μοῖρά του, τὸ βαρειοροιζικό του.
Ἀρρώστησ' ὁ καλήτερος, ὁ πλούσιος κι' ἀντρειωμένος.
Ἕνας τὸν ἄλλο κανονεῖ κ' ἕνας τὸν ἄλλο λέγει·
„Σύντροφοι τί τὸν κάνουμε τὸν ξένο μὲς ςτὰ ξένα;" —
Κ' ἐκεῖνος ἀποκρίθηκε μὲ τὸν καϋμὸ ςτὰ χείλη·
„Παιδιὰ ςτὰ χέρια πάρτε με καὶ μὲς ςτὴν ἀγκαλιά σας,
Καὶ μὲ τὰ χέρια σκάψετε τὴ γῆ ποῦ θὰ μὲ φάγῃ·
Φουχτιὰ χῶμα καὶ φίλημα, φουχτιὰ χῶμα καὶ δάκρυ·
Καὶ ῥίξτε με τὰ 'πίστομα νὰ μὴ σᾶς διῶ ποῦ πᾶτε.
Κι' ἂν δγῆτε τὴ μανοῦλά μου τὴν πολυκαταροῦσα,
Ὁποῦ μὲ καταριούτανε ταῖς τρεῖς φοραῖς τὸ χρόνο,
Ἡ μιὰ 'ταν τοῦ βαγγελισμοῦ, ἡ ἄλλη τοῦ βαγιῶνε
Κ' ἡ τρίτ' ἡ πλιὸ φαρμακερὴ μὲ τὸ Χριστὸς Ἀνέστη,
Μὴν πῆτε πῶς ἀπέθανα μήτε πῶς μ' ἐσκοτῶσαν,
Μόνε πῶς ἐπαντρεύθηκα 'πολὺ μακρυὰ ςτὰ ξένα." —

7. *εἰς τὰ* Z. T. 14. *καταριώτουνε?* Z. Finis carm. ap. T. hic est:
Καὶ φέρτε μου γλυκὸ κρασὶ ἀπὸ τὴν βαραβάδα,
Νὰ πλύνω τὴν λαβωματιὰ, ὁποὖμαι λαβωμένος.
Καὶ φέρτε μου καὶ ταμπουρᾶ, πικρὰ νὰ τὸν βαρέσω,
Νὰ πῶ τραγούδια θλιβερὰ, τραγούδια μυρολόγια,
Πικρὸ ποὖναι τὸ βάρημα, φαρμακερὸ τὸ βόλι.

CXLVII.
Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΚΛΕΦΤΟΥ.

U.

Σαράντα κλέφταις ἤμαστε, σαράντα χαραμίδες·
Ὅλον τὸν ὅρκο κάμαμε μὲς ςτὸ ἅγιο βαγγέλιο,
Κἂν ἀρρωστήσ' ὁ σύντροφος, νὰ τὸν βαστοῦν οἱ ἄλλοι.
Ἦρθε καιρὸς κι' ἀρρώστησε ὁ ἔρημος ὁ ξένος.
Σὺν δυὸ, σὺν τρεῖς κουβέντιαζαν, σὺν πέντε κουβεντιάζουν.
„Σαπῆκαν τὰ γελέκια μας, φάγαμε τ' ἅρματά μας,

Λάτε κι' ἂς τὸν ἀφήσωμε τὸν ἔρημο τὸ ξένο.
Κι' αὐτὸς τοὺς ἀποκρίθηκε καὶ τοὺς γλυκομιλάει·
,,Ἀδέρφια μου μ' ἀφήσετε ςτὸν ἔρημο τὸν λόγκο;
Γιὰ πάρτε με καὶ σύρτε με σὲ μιὰ ψηλὴ ῥαχοῦλα,
Νὰ γλέπω νιοὺς, νὰ γλέπω νιοὺς, νὰ γλέπω παλληκάρια,
Νὰ γλέπω κι' ἀπ' τὸν τόπο μου τὴν ἔρημη τὴ μάνα,
Νὰ γλέπω καὶ πῶς χλίβεται, πῶς χύνει μαῦρα δάκρυα.
Στὰ παραθύρια κάθεται, ταῖς στράταις ἀγναντεύει,
Ταῖς στράταις καὶ τὰ πέλαγα κι' ὅλα τὰ κορφοβούνια.
Σὰν περδικοῦλα χλίβεται, σὰν τὸ παππὶ μαδιέται,
Σὰν τοῦ κοράκου τὰ φτερὰ, κάνει τὴν φορεσιά της.“ —

CLXVIII.
Η ΤΟΥ ΜΝΗΜΑΤΟΣ ΒΟΗ.
ΚΥΠΡΟΣ.

Σύντας περάσῃς τὰ βουνὰ καὶ πᾷς εἰς τὴν Κιθρέαν,
Δεξιὰ μεριὰν ἕνα στρατὶ σὲ βγάλλει σ' ἕνα λόγγον,
Ποῦ τὸν σκεπάζουνε ἰτιαῖς, πεῦκα καὶ κυπαρίσσια.
Στὴν μέσην ἀπὸ τὰ δεντρὰ ἕνα ῥυάκι ῥέει.
Γλυκὺν εἶναι τὸ ῥέμα του καὶ καθαροσταλάζει·
Πήγαινε τότε τὰ πίσω τοῦ ῥυαμιοῦ καὶ τρέχει,
Θὲ νὰ σὲ βγάλλει Γιῶργό μου σ' ἕνα μεγάλο σπίτιο.
Πέρνα δεξιὰ καὶ θὲ νὰ βρῇς δυὸ μνήματα χτισμένα.
Μὴν τὰ πατήσῃς Γιῶργό μου, τί κλαίουν καὶ τὰ δυό τους,
Καὶ βγάνουν ἄγριαις φωναῖς καὶ μπουμπουνάει ὁ λόγγος·
Τί φταῖμε τὰ δυὸ ἔρημα τὰ κακοσκοτωμένα;
Ποιὸς εἶναι κ' ἦρτε καὶ πατεῖ τὴν πλάκα τοῦ μνημάτου;
Δὲν φτάνει ποῦ μᾶς φάασιν δυὸ Τοῦρκοι σκοτωμένα,
Σύντας ἡ μάνα ςτὸ βυζὶ μᾶς εἶχε καὶ τὰ δυό μας·
Μὸν ἤρτωνε νὰ χάσωμε καὶ τὸν γλυκύν μας ὕπνο·
Σκύψε ψηλὴ κυπάρισσος κι' ἀρχίνα μυρολόγια,
Κλάψε τὴν ὥρα τὴν κακιὰν ὁποὖρταμε ςτὸν κόσμο,
Κλάψε τοὺς μαύρους μας γονιοὺς, ποῦ κλαῖν τὸ θάνατό μας,
Κλάψε τοὺς χρόνους τοὺς γλυκοὺς, ποῦ χάσαμε τῆς νιότης,
Κλάψε τὴν μοίραν τὴν κακὴ ποὖρτε νὰ μᾶς μαράνῃ,
Καὶ καταριώσου τὸ σκυλὶ ποῦ πῆρε τὴ ζωή μας.

CXLIX.

Ο ΝΕΚΡΟΣ.

U. Ζαμπ. 697, 13. Kind. Eunom. III, 50. Anth. 25. Cfr. T. 352. Faur. II, 402. Πανδ. 85. Εὐλ. 20 et Belloc: Bonaparte et les Grecs. p. 152.

Σαββάτο μέρα πίναμε τὴν κυριακ' ὅλῃ μέρα
Καὶ τὴ δευτέρα τὸ ταχὺ ἐσσώθη τὸ κρασί μας.
Κι' ὁ καπετάνος μ' ἔστειλε κρασὶ νὰ πᾶ νὰ φέρω.
'Εγῶμαι ξένος κι' ἀτσαμὴς, τὴν στράτα δὲν τὴν ξέρω,
'Επῆρα στράταις, ξώστραταις, χαμένα μονοπάτια·
Τὸ μονοπάτι μ' ἔβγαλε σὲ μιὰ παλιοκλησοῦλα,
Ποῦταν τὰ μνήματα δασειὰ, ἀδέρφια καὶ ξαδέρφια·
Κ' ἕνα μνῆμ' ἦτον ξέχωρα, ξεχωριστὰ 'πὸ τἄλλα,
Δὲν τοῦδα καὶ τὸ πάτησα ἀπάνου ςτὸ κεφάλι,
Κι' ἀκου' τὸ μνῆμα καὶ βογγᾷ καὶ βαρυαναστενάζει·
„"Αν ἦσαι Τοῦρκος, πάτει με· 'Εβριὸς, κορνιάχτισέ με·
Κι' ἂν ἦσαι 'πὸ τὸ αἷμά μου, δυὸ λόγια νὰ σοῦ κρίνω." —
„Τ' ἔχεις μνημοῦρι καὶ βογγᾷς καὶ βαρυαναστενάζεις;
Μήνα τὸ χῶμα σὲ βαρεῖ κ' ἡ πέτρα σ' ἡ μεγάλη;" —
„Μηδὲ τὸ χῶμα μὲ βαρεῖ μηδ' ἡ μεγάλη πέτρα.
Δὲν εὗρες τόπο νὰ διαβῇς καὶ δρόμο νὰ περάσῃς;
Μὸν ἦλθες καὶ μὲ πάτησες ἀπάνου ςτὸ κεφάλι.
Τάχα δὲν ἤμουν κ' ἐγὼ νιὸς, δὲν ἤμουν παλληκάρι;
Τάχα δὲν ἐπερπάτησα νύχτα χωρὶς φεγγάρι;
Τάχα δὲν ἐπολέμησα σὰν ἄξιο παλληκάρι;
Μὲ δέκα πιθαμαῖς σπαθὶ, μὲ μιὰν ὀργυιὰν τουφέκι;
Σαράντα Τούρκους ἔσφαξα σὲ τρία μερονύχτια
Κι' ἄλλους σαράντα λάβωσα ςτὸν πόλεμον ἐπάνω,
Μὰ τὸ σπαθὶ τσακίστηκεν, ἐγίνη δυὸ κομμάτια·
Κ' ἕνας ἐχτρὸς Τουρκόσκυλος μὲ τ' ἄτι μὲ προφταίνει,
Τὸ γιαταγάνι τὄβγαλε κι' ἀπάνου μου τὸ σέρνει,
Τὸ γιαταγάνι τὄπιασα μὲ τὸ δεξί μου χέρι·
Κ' ἔβγαλε τὴν πιστόλα του κι' ἀπάνου μου τ' ἀδειάζει,
Στὸ χῶμα καὶ μὲ ξάπλωσεν, ἐδῶ ποῦ μὲ κυττάζεις.
Κλάψε με φίλε, κλάψε με, γιατεῖσαι βαφτισμένος." —

2. *τὸ πουρνὸ Ζ. τὴν αὐγὴ Π. 'σώθηκε Ζ.* 3. *'Ο κ. Ζ. νὰ πάω κρ. Ζ. πάγ' Κ.* 4. *Ξένος ἐγὼ κι' ἀμάθητος, δὲν ἤξερα τὸν δρόμο Ζ. τοὺς δρόμους δὲν τοὺς — Κ.* 5. *Κ' ἐπ. Ζ Πῆρα στρατούλας ἔρημας κ' ἔρημα Κ.* 6. *'ς' ἕνα ῥημοκλησάκι Κ. σὲ μιὰ ψηλὴ ῥαχοῦλα Ζ.* 7. *γιομάτη μν. παλληκαριῶνε πλάκαις Ζ.* Inde a vs. 8 usque ad vs. 12 habet Z:

Δὲ μ' ἄρεσε γιὰ νὰ διαβῶ κι' οὐδὲ γιὰ νὰ περάσω,

Μὸν ἔκατζα κ' ἐμέτρουνα τὰ μνήματα ποσᾶναι·
Ἦταν τὰ μνήματ' ἑκατὸ, τὰ μάρμαρα διακόσια,
Κ' ἕνα μνημοῦρι μοναχὸ, ξεχωριστὰ 'πὸ τἆλλα.
Κἄπως τὸ παραπάτησα ἀπάνου ςτὸ κεφάλι
Κι' αὐτὸ φωνίτσαν ἔβγαλε ἀπὸ τὸν κάτου κόσμο.

11—12. om. *K.* 13. *μνῆμα U.* 14. *μήνα κ' ἡ μαύρη πλάκα Z.* 15. *ἡ μαύρη πλάκα Z.* 16. *στράταν K. Μὸν τὄχω μάρα κ' ἐντροπὴ, τὄχω γιὰ καταφρόνιο Z.* 17. *Πῶς τὸ κεφάλι μου πατεῖ παλληκαριοῦ ποδάρι Z.* 19. *Δὲν ἐπερ. κ' ἐγὼ — Z. τὴν ν. μὲ F. U. K.* 21. *σὲ βράχους καὶ λαγκάδια Z.* 20 et 21. *Μὲ δέκα κ. τ. λ. Τάχα δὲν κ. τ. λ. U. K.* 22. *Τρίαντ' ἐχθροὺς ἀπέσφαξα εἰς ἓν ἡμερονύκτι K.* 23. *πολλοὺς· ἔπιακα σκλάβους Z.* 24. *καὶ K.* 25. *κακὸς Τουρ. Z. προφτάνέι K.* 26. *ἔκβαλε K. σύρει E. K. U. ἔβγαλε E.* 27. *Τὸ σέρνει κ' ἐγὼ πιάνω τω μὲ — Z. ἔπιασα E. K.* 28. *K' ἔκβαλε K. Ἔβγαλε Z. μὲ μιᾶς μου τὴν Z. μοῦ ἀδ. E. K.* 29—31.

Καὶ μ' ἐξαπλώνει προύμυτα ςτοῦ λαγκαδιοῦ τὸν ὄχτο.
Κλάψε με κλέφτη, κλάψε με, φέρε καὶ τοὺς δικούς σου
Στὸ χῶμα τ' ἀλουλούδιστο, ςτὸ μαῦρό μου τὸ μνῆμα.

F. habet vss. 1—17. Eul. vss. 18—30. *Π.* autem post vs. 8. hunc offert finem carminis:

Δὲν τῶδα καὶ τὸ πάτησα ἀνάμεσ' ἀπ' τὰ μάτια.
Κ' εἶχε τὰ μάτια τ' ἀνοιχτὰ κ' ἐμπῆκε χῶμα μέσα·
Ἂν ἦσαι νιὸς νὰ χαίρεσαι, καὶ νιὰ νὰ καμαρώνῃς,
Κι' ἂν ἦσαι γέρος σὰν ἐμὲ νὰ κάθεσαι νὰ κλαίῃς.
Τάχα δὲν ἤμουν κ' ἐγὼ νιὸς, δὲν ἤμουν παλληκάρι;
Τάχα δὲν ἐπερπάτησα τὴν νύχτα μὲ φεγγάρι
Καὶ τὴν αὐγοῦλα μὲ δροσιὰ ὅσω νὰ πάρ' ἡμέρα;
Τάχα δὲν ἐκυνήγησα κ' ἐγὼ ςτοῦτον τὸν τόπον;
Τὰ παλληκάρια μ' ὀμπροστὰ κ' ἐγὼ πάω ςτὴ μέση
Κ' ἐπῆγα κι' ἀποκλείστηκα ψηλὰ σ' ἕνα καστράκι.
Τρεῖς μέραις κάνω πόλεμο, τρεῖς μέραις καὶ τρεῖς νύχταις,
Κάνω γιουροῦσι μιὰ φορὰ, κάνω γιουροῦσι πέντε·
Τὸν ἀδερφό μου σκότωσαν τὸν καπετάνο Γιάνη,
Κι' ἂν κάμ' ὁ Θιὸς κ' ἡ Παναγιὰ κ' οἱ ἅγιοι ποὖν' ἀπάνω,
Νὰ πιάσω τὸ τουφέκι μου, νὰ βγάλω τὸ σπαθί μου,
Νὰ κάμω μάναις δίχως γιοὺς, γυναῖκες δίχως ἄντρες,
Νὰ κάμω καὶ μιὰ ἀρχόντισσα, νὰ περπατῇ νὰ κλαίῃ.

10. 11. *ἦναι? Π. χαίρεται καμερώνη κ. τ. λ.* 11. *σάντ'? Π.* 17. *ψυλὰ 'ς Π.* 20. *καπετὰν Γιάννη Π.* 21. *ποὖν? Π.*

CL.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΚΛΕΦΤΟΥ.

Πανδ. 76.

„Ἀνάθεμά σε Μπουγδανιὰ μὲ τὰ ποτάμια ποὔχεις·
Ἔχεις ποτάμι' ἀπέραγα, βουνὰ κατακλεισμένα.
Κ' ἔστειλα τὸν πετρίτη μου, κυνῆγι νὰ μοῦ φέρῃ,
Κι' οὐδ' ἦλθε κι' οὐδ' ἐφάνηκε κι' οὐδὲ κυνῆγι φέρνει.
Διαλαλητάδες ἔβαλα σ' ὅλα τὰ κατιλίκια·
Ποιὸς ἔχει βρόχια ςτὰ βουνὰ κι' ἀντίβεργα ςτοὺς κάμπους,
Κ' ἔπιασε τὸν πετρίτη μου κ' ἔπιασε τὸ πουλί μου;

Ἂν εἶναι νιὸς νὰ χαίρεται καὶ νιὸς νὰ καμαρώνῃ,
Κ᾽ ἂν εἶν᾽ κανένας γέροντας νὰ κάθεται νὰ κλαίῃ.
Τάχα δὲν ἤμουν κ᾽ ἐγὼ νιὸς, δὲν ἤμουν παλληκάρι;
Τάχα δὲν ἐπερπάτησα τὴν νύχτα μὲ φεγγάρι
Καὶ τὴν αὐγοῦλα μὲ δροσιὰ, ὄντα λαλοῦν τ᾽ ἀηδόνια;
Τ᾽ ἀηδόνια πᾶνε σταῖς φωλιαῖς κ᾽ ἡ ὤμορφαις νὰ πλύνουν.
Κ᾽ ἐπῆρα τὸ τουφέκι μου καὶ ζώνω τὸ σπαθί μου
Καὶ κάνω τὸν ἀνήφορο σὲ μιὰ ψηλὴ ῥαχοῦλα·
Κ᾽ ἐπῆγα καὶ ξημέριασα μέσα ςτὸ μοναστῆρι·
Σαράντα χρόνους ἔκαμα ἁρματωλὸς καὶ κλέφτης,
Καὶ τώρα μοῦρτ᾽ ὁ θάνατος καὶ θέλω ν᾽ ἀπεθάνω.“ —
Τρεῖς λυγεραῖς τὸν κέρναγαν καὶ δυὸ μπιρμπιλομάταις.
Ἡ μιὰ κερνᾷ μὲ τὸ γυαλὶ, κ᾽ ἡ ἄλλη μὲ τὴν κοῦπα·
Κ᾽ ἡ τρίτ᾽ ἡ ὠμορφήτερη μὲ μαστραπᾶ ᾽σημένιο.
„Σήκω ἀφέντη μ᾽ ἀπ᾽ τὴ γῆς καὶ σήκω ᾽πὸ τὸ στρῶμα,
Νὰ σὲ κερνάω δυὸ φοραῖς, νὰ σὲ κερνάσω πέντε.
Μὴ λὲς πῶς ἦρτ᾽ ὁ θάνατος καὶ θέλεις νὰ πεθάνῃς.
Δὲν εἶν᾽ καιρὸς γιὰ θάνατο νὰ θέλῃς νὰ ποθάνῃς.“ —
„Σύρτε κορίτσια μ᾽ ςτὸ καλὸ καὶ ςτὴν καλὴ τὴν ὥρα,
Κ᾽ ἐγὼ θὰ πάω ςτοὺς πολλοὺς, θὰ πάω ςτὸν κάτω κόσμο.“ —

11. *νύκτα.* 15. *ψιλὴ Π.* 16. *κ᾽ ἐξημ. Π.*

CLI.

Ο ΛΑΒΩΜΕΝΟΣ ΚΛΕΦΤΗΣ.

Ζαμπ. 608, 14.

„Φᾶτε καὶ πιέτε μπρὲ παιδιὰ καὶ μὴν παραπονιέστε,
Τί ᾽γὼ δὲν ἔχω τίποτε, μὸν εἶμαι λαβωμένος.
Κακὸ ποὖναι τὸ λάβωμα, κακὸ ποὖναι τὸ βόλι.
Γιὰ πιάστε με νὰ σηκωθῶ καὶ βάλτε με νὰ κάτσω.
Βάλτε μ᾽ ἐκεῖ ςτὸ κρύο νερὸ, ςτὴ ῥίζα τοῦ πλατάνου,
Καὶ φέρτε καὶ γλυκὸ κρασὶ ἀπὸ τοὺς παπαδάδαις,
Νὰ πλύνω ταῖς λαβωματιαῖς, ν᾽ ἀλλάξω τοὺς γιαράδαις
Κι᾽ ἂν ἀποθάνω μπρὲ παιδιὰ, πέντ᾽ ἔπηγαν γιὰ μένα,
Νὰ διῶ νὰ μὴ μ᾽ ἀφήσετε ςτὸν ἔρημο τὸν τόπο·
Μὸν πάρτε με καὶ σύρτε με ςτὸ πρῶτο σταυροδρόμι,

Ὅθε διαβαίνουν φίλοι μου, περνοῦνε παλληκάρια,
Τὰ παλληκάρια νὰ πονοῦν κ' οἱ φίλοι μου νὰ κλαίγουν.

1. *Φᾶται* Z. 9. *Μὰ 'δῶ* Z.

CLII.
ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΚΛΕΦΤΟΥ.

Faur. 1, 50. Ζαμπ. 606, 11. Kind. Anth. 22. Ἀγγελ. 59.

Ῥοβόλα κάτου ςτὸ γιαλὸ, κάτου ςτὸ περιγιάλι.
Βάλε τὰ χέρια σου κουπιὰ, τὰ στήθη σου τιμόνι
Καὶ τὸ λιγνό σου τὸ κορμὶ βάλε το σὰν καράβι
Κι' ἂν κάμ' ὁ Θιὸς κ' ἡ Παναγιὰ νὰ πλέξῃς νὰ περάσῃς,
Νὰ πᾷς πρὸς τὰ λημέρια μας ὁπῶχομε καβοῦλι
Ποῦ ψήσαμε τὰ δυὸ τραγιὰ τὸν Φλῶρα καὶ τὸν Τόμπρα·
Κι' ἂν σ' ἐρωτήσ' ἡ συντροφιὰ τίποτε γιὰ τ' ἐμένα,
Μὴν τοὺς εἰπῇς πῶς χάθηκα, πῶς πέθαν' ὁ καϋμένος,
Μονὲ νὰ πῇ παντρεύθηκα ςτὰ ἔρημα τὰ ξένα,
Πῆρα τὴν πλάκα πεθερὰ, τὴ μαύρη γῆ γυναῖκα,
Κι' αὐτὰ τὰ μαυροσκούληκα πῆρα γυναικαδέρφια.

1. *κάτω* F. K. A. 2. *τεμόνι* F. K. 3. *κάμε το γιὰ* Z. 5. *καὶ φτάσῃς 'ς τὰ λημ.* Z. 7. *Κι'* om. K. Z. 8. *Νὰ μὴν* F. A. 11. *λιανολίθαρα ὅλα* F. K. A.

CLIII.
Ο ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΚΛΕΦΤΟΥ.

Ζαμπ. 600, 3. Ἀγγ. 58.

„Μάνα σοῦ λέω δὲν ἠμπορῶ τοὺς Τούρκους νὰ δουλεύω,
Δὲν ἠμπορῶ, δὲ δύναμαι, ἐμάλλιασ' ἡ καρδιά μου·
Θὰ πάρω τὸ τουφέκι μου, νὰ πάω νὰ γένω κλέφτης,
Νὰ κατοικήσω ςτὰ βουνὰ καὶ ςταῖς ψηλαῖς ῥαχούλαις,
Νἄχω τοὺς λόγκους συντροφιὰ, μὲ τὰ θεριὰ κουβένταις,
Νἄχω τὰ χιόνια γιὰ σκεπὴ, τοὺς βράχους γιὰ κρεββάτι,
Νἄχω μὲ τὰ κλεφτόπουλα καθημερνὸ λημέρι.
Θὰ φύγω μάνα καὶ μὴν κλαῖς, μὸν δό μου τὴν εὐχή σου,
Κ' εὐχήσουμε μανοῦλά μου, Τούρκους πολλοὺς νὰ σφάξω·
Καὶ φύτεψε τρανταφυλλιὰ καὶ μαῦρο καρυοφύλλι,
Καὶ πότιζέ τα ζάχαρι καὶ πότιζέ τα μόσκο·

Κι' ὅσο π' ἀνθίζουν μάνα μου καὶ βγάνουνε λουλούδια,
Ὁ γιός σου δὲν ἀπέθανε καὶ πολεμάει τοὺς Τούρκους·
Κι' ἂν ἔρθῃ μέρα θλιβερὴ, μέρα φαρμακωμένη,
Καὶ μαραθοῦν τὰ δυὸ μαζὺ καὶ πέσουν τὰ λουλούδια,
Τότε κ' ἐγὼ θὰ λαβωθῶ, τὰ μαῦρα νὰ φορέσῃς." —
Δώδεκα χρόνοι πέρασαν καὶ δεκαπέντε μῆνες,
Π' ἀνθίζαν τὰ τραντάφυλλα κι' ἀνθίζαν τὰ μπουμπούκια.
Καὶ μιὰν αὐγὴ νοιξάτικη, μιὰ πρώτη τοῦ μαΐου,
Ποῦ κελαϊδοῦσαν τὰ πουλιὰ κι' ὁ οὐρανὸς γελοῦσε,
Μὲ μιᾶς ἀστράφτει καὶ βροντᾷ καὶ γίνεται σκοτάδι·
Τὸ καρυοφύλλι στέναξε, τρανταφυλλιὰ δακρύζει,
Μὲ μιᾶς ξεράθηκαν τὰ δυὸ κ' ἐπέσαν τὰ λουλούδια·
Μαζὺ μ' αὐτὰ σωριάστηκε κ' ἡ δόλια του μανοῦλα.

CLIV.

Ο ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΚΛΕΦΤΟΥ.

Ζαμπ. 695, 126.

Ἐνύχτωσε κ' ἐβράδιασε, πάησε καὶ τούτ' ἡ μέρα.
Σύρτε παιδιά μου γιὰ ψωμὶ πέρα ςτὸ μοναστῆρι,
Καὶ φέρτε καὶ παλιὸ κρασὶ, κρασὶ τριοχρονίσσιο,
Νὰ πλύνω ταῖς λαβωματιαῖς, ποῦ τρῶν τὰ σώτικά μου.
Κι' ὅσο νὰ πᾶτε ςτὸ καλὸ παιδιά μ' καὶ νὰ γυρίστε,
Γιὰ φέρτε μου τὸν ταμπουρᾶ νὰ λιανοτραγουδήσω
Τὴν πίκρα τῆς λαβωματιᾶς καὶ τοῦ βολιοῦ τὸ χάλι,
Νὰ κάμω τὴ γυναῖκά μου νὰ βαρυαναστενάξῃ·
Κι' ἂ δὲ μ' εὑρῆτε ζωντανὸ παιδιὰ, μή μ' ἀρνηθῆτε.
Τί γιὰ τ' ἐσᾶς στερεύομαι μάνα καὶ συγγενάρια,
Μάνα γιὰ τὴν κεροδοσιὰ, γυναῖκα γιὰ τὸ ξόδι,
Παπάδες καὶ πνεμματικοὺς γιὰ τὸ καλὸ τὸ σχώριο.
Μὸν κλεῖστέ μου τὰ μάτια μου, φιλῆστέ μ' ἕνας ἕνας,
Καὶ κόψτε κλαριὰ, στρῶστέ μου κλαριὰ προσκεφαλάρι,
Φτιάστε καὶ τὸ κιβοῦρί μου πλατὺ γιὰ δυὸ νομάτους,
Νὰ στέκ' ὀρτὸς νὰ πολεμῶ καὶ δίπλα νὰ γιωμίζω.

15. *κυβοῦρι* Z. 16. *γιομίζω* Z.

CLV.
ΚΑΠΕΤΑΝΟΠΟΥΛΟΣ.
Ζαμπ. 673, 95.

Ἕνα καπετανόπουλο τρανὸ καὶ ξακουσμένο,
Πὤκοψ' ἀγάδωνε κορμιὰ, καὶ μπέηδων κεφάλια,
Πὤκαψε Τούρκισσων καρδιαῖς, ςτὸν πόλεμο λαβώθη·
„Παιδιὰ κι' ἂν πάτε ςτὸ χωριὸ, ςτὸ ἔρημο βιλαέτι,
Τουφέκια νὰ μὴ ῥίξετε, τραγούδια νὰ μὴν πῆτε,
Μὴ σᾶς ἀκούσ' ἡ μάνα μου κ' ἡ δόλια μου γυναῖκα.
Κι' ἂν σᾶς ῥωτήσουν γιὰ τ' ἐμὲ, πρώτη φορὰ μὴν πῆτε·
Κι' ἂν σᾶς διπλορωτήσουνε καὶ δεύτερη καὶ τρίτη,
Μὴν πῆτε ποῦ σκοτώθηκα, νὰ μὴν κακοκαρδίσουν,
Μὸν πέστε πῶς ἀπέθανα ἀπ' βαρειὰ ἀῤῥώστια." —

5. *μὴν εἰπῆτε* Z.

CLVI.
ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΚΛΕΦΤΟΥ.
Πανδ. 18.

Παιδιά μου μὴ σκανιάζεστε καὶ μὴ παραπονιέστε·
Ἐγὼ δὲν ἔχω τίποτες, λίγο 'μαι λαβωμένος·
Πικρὸ εἶναι τὸ λάβωμα, γλυκὸ 'ναι τὸ μολύβι.
Τραβᾶτέ με νὰ σηκωθῶ καὶ βάλτε με νὰ κάτσω·
Πάρτε με παλληκάρια μου λίγα κι' ἀντρειωμένα·
Γιὰ πάρτε με καὶ βγάλτε με σὲ μιὰ ψηλὴ ῥαχοῦλα
Καὶ στρῶστέ μου χλωρὰ κλαδιὰ καὶ βάλτε με νὰ κάτσω.
Καὶ φέρτε μου γλυκὸ κρασὶ ἀπὸ τοὺς παπαδάδαις,
Νὰ πλύνω τὴν λαβωματιὰ ὁποῦμαι λαβωμένος·
Καὶ πάρτε τὸ μαχαῖρί μου τ' ἀσημοχάντσερό μου,
Καὶ φκιάστέ μου τὸ μνῆμά μου, καὶ φκιάστε τὸ κιβοῦρι,
Νἆναι πλατὺ, νἆναι μακρὺ, νὰ πέρνῃ δυὸ νομάτους,
Νὰ στέκ' ὀρτὸς νὰ πολεμῶ, νὰ πέφτω, νὰ γιωμίζω.
Καὶ ςτὴν δεξιά μου τὴν μεριὰ ἀφῆστε παραθύρι,
Νὰ μπαινοβγαίνουν τὰ πουλιὰ, τῆς ἄνοιξις τ' ἀηδόνια.

1. *μου σπάνιαξ.* Π. 3. *εἶναι — εἶναι* Π. 9. *ποῦ εἶμαι* Π.

CLVII.
Ο ΓΙΑΝΗΣ.
U.

ΡΟΥΜΗΛΗ.

Δὲν πρέπει 'γὼ νὰ χαίρωμαι μηδὲ κρασὶ νὰ πίνω,
Μὸν πρέπει νἆμαι σ' ἐρημιὰ, σ' ἕνα μαρμαροβοῦνι,
Νὰ κοίτωμαι τὰ πίστομα, νὰ χύνω μαῦρα δάκρυα,
Νὰ γίνῃ λίμνη καὶ γιαλὸς, νὰ γίνω κρύα βρύσι,
Γιὰ νἄρχωντ' ἡ κομποτιαναῖς, νὰ πλαίνουν καὶ λευκαίνουν·
Τὸ τίνος εἶν' τ' ἄσπρο κορμὶ, κορμὶ χωρὶς κεφάλι;
Ἄλλη τὸ λέγει Τούρκικὸ, ἄλλη τὸ λέγει Φράγκου·
Κεῖνο δὲν εἶναι Τούρκικο, κεῖνο δὲν εἶναι Φράγκου·
Παρ' εἶν' τοῦ Γιάνη τὸ κορμὶ, ὁποὖναι ξαπλωμένο·
Μαῦρα πουλιὰ τὸ τρώγανε κι' ἄσπρα τὸ τριγυρίζαν,
Κ' ἕνα πουλὶ θαλασσινὸ, αὐτὸ δὲν θέλ' νὰ φάγῃ.
Καὶ τὸ πουλὶ, καλὸ πουλὶ κάθεται καὶ τὸ κλαίγει·
„Κεφάλι κακοκέφαλο τί ἔπαθες καϋμένε;
Φάγε καὶ σὺ πουλάκι μου 'π' ἀντρειωμένου πλάτη,
Νὰ κάμῃς πήχη τὸ φτερὸ καὶ πιθαμὴ τὸ νύχι,
Νὰ πᾷς καὶ ςτὴν πατρίδα μου, νὰ πῇς καὶ τὰ χαμπέρια.“—

CLVIII.
Ο ΔΗΜΟΣ ΚΑΙ Ο ΜΑΥΡΟΣ.
Faur. II, 139. Ζαμπ. 669, 89.

Στὸ Βαρδάρι, ςτὸ Βαρδάρι καὶ ςτοῦ Βαρδαριοῦ τὸν κάμπο
Δῆμος ἦτον ξαπλωμένος καὶ τοῦ λέει ὁ πιστὸς μαῦρος·
„Σήκ' ἀφέντη μου νὰ πᾶμε, γιατὶ φεύγ' ἡ συντροφιά μας.“ —
„Δὲν μπορῶ μαῦρε νὰ πάγω, τί κοντεύω ν' ἀπεθάνω·
Σύρε, σκάψε μὲ τὰ νύχια, μὲ τ' ἀργυροπέταλά σου,
Κ' ἔπαρέ με μὲ τὰ δόντια, ῥίξε με μέσα ςτὸ χῶμα.
Ἔπαρε καὶ τ' ἅρματά μου, νὰ τὰ πάγῃς τῶν δικῶν μου·
Ἔπαρε καὶ τὸ μαντύλι, τὸ χρυσὸ τὸ δαχτυλίδι,
Νὰ τὸ πάγῃς τῆς καλῆς μου, νὰ μὲ κλαί', ὅταν τὸ βλέπῃ.“—

1. *F.* ex uno vs. efficit duos. 2. *Βέβρος F. καὶ ὁ μαῦρός του τὸν λέγει F.* 3. *Ὅτι πάγ' F.* 4. *Ὅτι θέλω F.* 5. *τὸ χρυσὸ τὸ δαχτυλίδι* om. *F.*

CLIX.
Ο ΚΛΕΦΤΗΣ ΚΑΙ Ο ΓΡΙΒΑΣ.

Ζαμπ. 669, 90.

„Μπρὲ Γιανάκη, κὺρ Γιανάκη ποιὸς σ' ἐλάβωσε καϋμένε;“ —
„Μὲς ςτὸ Μπόμποβο πουκάτου τὰ σκύλ' οἱ Παραμυθιώταις.
Μῶδεσαν καὶ τ' ἄλογό μου ξέμακρα σὲ ῥίζα δέντρου.
Κουῶ τὸ γρίβα χλημμηντράει· — „Σήκ' ἀφέντη, καβαλίκα.“ —
„Δὲν μπορῶ καϋμένε γρίβα, γιατὶ μ' ἔχουν λαβωμένο
Τὰ σκυλιὰ οἱ Παραμυθιώταις ςτὴν καρδιὰ καὶ ςτὸ κεφάλι.
Πάρε με καϋμένε γρίβα, πάρε μ' ἂν πονῇς γιὰ μένα,
Κάμε λάκκο μὲ τὰ νύχια, ῥίξε με καὶ σκέπασέ με.“ —

CLX.
Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΥ.

Ζαμπ. 647, 60.

Στοῦ Θοδωράκη τὴν αὐλὴ, ςτοῦ Μήτρου τὸ σαράγι
Κόσμος πολὺς μαζώνεται, πολλ' εἶναι μαζωμένοι,
Μήνα καὶ γάμος γίνεται μήνα καὶ πανηγύρι;
Μήτε καὶ γάμος γίνεται μήτε καὶ πανηγύρι,
Μὸν εἶν' ὁ Μῆτρος ἄρρωστος βαρυὰ γιὰ νὰ πεθάνῃ.
'Εμπαινοβγαίνουν οἱ γιατροὶ καὶ γιατρεμὸ δὲν ἔχει,
Τὸν κλαῖν' τὰ παλληκάρια του, τὸν κλαίει κ' ἡ ἀδερφή του,
Τὸν κλαίει κ' ἡ μανοῦλά του κι' ὁ δόλιος τ' ὁ πατέρας.
„Ἂν θέλῃς Μῆτρο πάντρεμμα, γυναῖκα νὰ σοῦ δώσω.“ —
„Δὲ θέλω μάνα πάντρεμμα, σκύψε νὰ σὲ φιλήσω,
Νὰ μῶχῃς ἔγνοια τὰ παιδιὰ, τὰ μαῦρα παλληκάρια,
Φέρε μου τὸ σπαθάκι μου μάνα νὰ τὸ φιλήσω,
Καὶ φέρε τὸ τουφέκι μου νὰ τ' ἀποχαιρετήσω.
῾Ο Χάρος μ' ἀρραβώνιασε, μ' ἔχ' ἀρραβωνιασμένο,
Μῶχει τὴν πλάκα πεθερὰ, τὸ μνῆμα γιὰ γυναῖκα,
Κι' αὐτὰ τὰ μαυροσκούληκα ἀδέρφια καὶ ξαδέρφια.“ —

11. *μ' ὤχεις Ζ.*

CLXI.
Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΥ.

U. Πανδ. 21.

ΔΑΥΛΙΣ.

Νὰ μὴ θέλ᾽ ἔβγ᾽ ὁ θεριστὴς, νὰ μὴ θέλ᾽ ἔβγ᾽ ὁ μάης,
Ποῦ βλόγιασανε τὰ παιδιὰ κι᾽ ὅλα τὰ παλληκάρια
Κι᾽ ὅλα μανάδες εἴχανε καὶ τὰ κουμανταρίζουν·
Κι᾽ ὁ Μῆτρος μάνα δὲν ἔχει, νὰ τὸν κουμανταρίσῃ·
Στὸ παραθύρι κάθεται, ςτοὺς κάμπους ἀγναντεύει,
Βλέπει συντρόφους ποὔρχονται, τὸν ταμπουρᾶ βαρῶντας,
Τοὺς ταμπουράδες παίζοντας κι᾽ ἀτοὺς τοὺς τραγουδῶντας.
Τὸν πῆρε τὸ παράπονο καὶ κάθεται καὶ κλαίει·
„Τραβᾶτέ με νὰ σηκωθῶ καὶ βάλτε με νὰ κάτσω
Καὶ φέρτε μου τὸν ταμπουρᾶ, τὸ χλιβερὸ παιγνίδι,
Νὰ τὸ βαρέσω χλιβερὰ καὶ νὰ τὸ πῶ καϋμένος,
Ποῦ ᾽γὼ μανοῦλα δὲν ἔχω, νὰ μέ κουμανταρίσῃ·
Κλάψετε δέντρα καὶ κλαδιὰ καὶ σεῖς κοντοραχούλαις
Καὶ βρύσεις, ποὔπινα νερὸ, ὅλαις νὰ μαραθῆτε·
Κ᾽ ἐγὼ πεθαίνω σήμερα, πάγω ςτὸν ἄλλο κόσμο.

15. om. *Π.*

CLXII.
ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΥ.

Πανδ. 68.

„Ἐσεῖς πουλάκια μ᾽ ἄγρια, ἄγρια κ᾽ ἡμερωμένα,
Διαβᾶτ᾽ ἀπὸ τὰ Μαραζιὰ, τοῦ Καρπενῆ τὰ σπίτια.
Νὰ πῆτε τῆς ἀγάπης μου, τῆς ἀγαπητικῆς μου,
Νὰ μὴν ἀλλάξῃ τὴ λαμπρὴ, ςτὴν ἐκκλησιὰ μὴν μπάῃ,
Νὰ μὴν τὰ πλέξῃ τὰ μαλλιὰ, νὰ μὴν τὰ ῥίξῃ πίσω,
Νὰ μὴν τὰ βάλῃ τὰ φλωριὰ, νὰ μὴν τὰ καμαρώσῃ,
Γιατεἶν᾽ ὁ Μῆτρος ἄῤῥωστος καὶ θέλει ν᾽ ἀπεθάνῃ.“ —
„Μῆτρό μου ντύσου κι᾽ ἄλλαξε καὶ ντύσου κι᾽ ἁρματώσου,
Γιατὶ θὲ νἄρθ᾽ ἡ κυριακὴ νὰ πᾶμε γιὰ τὴ νύφη.“ —
„Ἐγὼ σᾶς λέγω, δὲν μπορῶ, καὶ σεῖς μοῦ λέτε, σήκω;“ —
„Μῆτρό μ᾽ σὲ κλαίει νύχτα κι᾽ αὐγὴ, σὲ κλαίει τὸ μεσημέρι,
Σὲ κλαίει κι᾽ ὁ πατέρας σου, ποῦ θέλεις νὰ πεθάνῃς,
Σὲ κλαίει καὶ ἡ μάνα σου κ᾽ ἡ δόλι᾽ ἡ ἀδερφή σου,

Σὲ κλαίει κ' ἡ γυναῖκά σου, ποῦν' ἀρραβωνιασμένη." —
„'Εγὼ σᾶς λέγω, δὲν μπορῶ, καὶ σεῖς μοῦ λέτε, σήκω;" —
„Μῆτρό μου; τί μοῦ κάκιωσες, Μῆτρο τί μὤχεις κάκια;" —
„'Εγὼ σ' ἀφίνω τὴν ὑγειὰ καὶ πάω ςτὸν ἄλλο κόσμο." —

11. *ἡ νύκτα Π.*

CLXIII.
ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΚΥΛΠΕΤΡΑ.
Ζαμπ. 677, 102.

Ποιὸς θὲ ν' ἀκούσῃ κλάμματα, δάκρυα καὶ μυριολόγια;
Μυριολογιέται μιὰ κυρὰ, τοῦ Κύλπετρ' ἡ γυναῖκα.
Σὰν περδικοῦλα κάθεται καὶ σὰν παππὶ μαδιέται,
Σὰν τοῦ κοράκου τὸ φτερὸ βάφει τὴ φορεσιά της.
Στὸ παραθύρ' ἀνέβηκε, τὰ πέλαγ' ἀγναντεύει,
Βλέπει βαρκούλαις κ' ἔρχουνταν, καΐκια κι' ἀρμενίζαν.
„Βαρκούλαις ποῦ διαβαίνετε, καΐκια ποῦ περνᾶτε,
Μὴν ἴδετε τὸν Πέτρο μου, τὸν τσοβαΐρικό μου;" —
„'Εψὲς ἀργὰ τὸν εἴδαμε, τὸν πέρναν ςτοῦ βεζύρη,
Τὸν πέρνανε δεμένονε ἐννιὰ μπουλουκμπασάδες." —
Βεζύρης τόνε ξέταζε καὶ πάλε τὸν ξετάζει·
„Πές μοῦ, νὰ ζήσῃς Κύλπετρα, μολόγα μοῦ τὸ βιό σου,
Νὰ σοῦ χαρίσω τὴ ζωὴν ἐσὲ καὶ τῶν παιδιῶν σου." —
„Σὰ μοῦ χαρίζῃς τὴν ζωὴ, σοῦ μολογαὼ τὸ βιό μου·
Δώδεκα μούλαις φόρτωσα ἀσῆμι καὶ λογάρι.
Κι' ἀρίθμητα διαμαντικὰ, ζαφύρια καὶ ῥουμπίνια." —
Πρώτη σπαθιὰ ποῦ τὤδωσε, τοῦ πῆρε τὸ κεφάλι.

10. *πασάδες Ζ.*

CLXIV.
Ο ΓΙΑΝΗΣ.
Πανδ. 64.

ΑΝΔΡΙΑΝΟΠΟΛΙΣ.

Κάτου ςταῖς πέντε βρύσαις καὶ ςτὸ κρυὸ νερὸ
'Ο Γιάνης ξαπλωμένος τ' 'Ανδριανόπουλο,
Κομμένος καὶ σφαμμένος κι' ἀνεγνώριστος.
Τοῦρκοι τὸν τραγουνδᾶνε καὶ 'Ρωμιοὶ τὸν κλαῖν,

Καὶ πάρθενα κορίτσια τὸν μυρολογοῦν·
„Γιάνη μ' δὲν ἔχεις μάνα, μάνα κι' ἀδελφὴ
Καὶ μιὰ καλὴ γυναῖκα νὰ σὲ κλαίῃ κι' αὐτή.“ —
„Τὸ πῶς δὲν ἔχω μάνα, μάνα κι' ἀδελφὴ
Καὶ μιὰ καλὴ γυναῖκα νὰ μὲ κλαίῃ κι' αὐτὴ,
Ἐγῶμ' ὁ ἀντρειωμένος, τ' Ἀνδριανόπουλο,
Ποῦ τρέμ' ὁ κόσμος ὅλος κι' ὅλα τὰ χωριὰ
Καὶ τρέμουν τρεῖς πασάδες ποῦ πολέμαα.“ —

5. *Κι' ἀπράθενα? Π.* 10. *Ἐγῶμ' ὁ Γιάννης ὁ. ἄν. Π.*

CLXV.

ΓΕΩΡΓΟΣ.

Τ. 340.

Βουνὰ πῶς δὲν μαραίνεστε; λημέρια πῶς δὲν κλαῖτε;
Τὸν Γιῶργο τὸν ἐβάρεσαν ψηλὰ ςτὸ Μακρυκάμπι.
Τρία τουφέκια τὥριξαν 'πὸ μὲς ἀπ' τὴν Χωβάδα.
Τἕνα τὸν πῆρε ξώδερμα καὶ τ' ἄλλο λιγολάκι,
Τὸ τρίτο τὸ φαρμακερὸ τὸν πῆρε μὲς ςτὸ στόμα.
Τὸ στόμα τ' αἷμα γιώμισε, τ' ἀχείλη του φαρμάκι,
Κ' ἡ γλῶσσά τ' ἀηδονολαλεῖ σὰν τὸ χελιδονάκι·
„Ποῦστε παλληκαράκια μου λίγα καὶ διαλεγμένα;
Τὸ αἷμά μου νὰ πάρετε 'πὸ τοὺς ντερβεναγάδες
Κ' ἐδῶ νὰ μὴ μ' ἀφήσετε ςτὸν Τούρκικο τὸν τόπο,
Πὤρχοντ' οἱ Τοῦρκοι καὶ πατοῦν ἐπάνω ςτὸ κεφάλι.
Μὸν πάρτε με καὶ σύρτε με σὲ μιὰ ψηλὴ ῥαχοῦλα,
Κόψτε κλαριὰ καὶ στρῶστέ μου κλαριὰ προσκεφαλάδα.
Σκάψτε καὶ τὸ κιβοῦρί μου ἴσια γιὰ δυὸ νομάτους,
Νὰ στέκ' ὀρτὸς νὰ πολεμῶ, καθόντας νὰ γεμίζω.“ —

CLXVI.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΚΩΣΤΑΝΤΑ.

Ζαμπ. 615, 24.

„Λεβέντες δυὸ, λεβέντες τρεῖς, λεβέντες ποῦ περνᾶτε,
Μὴν εἴδετε τὸν Κωσταντᾶ ςτοὺς κάμπους καβαλάρη;“ —
„Ἐμεῖς ἐχτὲς τὸν εἴδαμε σ' ἕνα χορὸ πιασμένο

Καὶ σήμερα τὸν εἴδαμε ςτὸν ἄμμο ξαπλωμένο.
Μαῦρα πουλιὰ τὸν τρώγανε κι᾽ ἄσπρα τὸν τριγυρίζαν
Κ᾽ ἕνα πουλὶ, καλὸ πουλὶ δὲν ἤθελε νὰ φάγῃ.“ —
„Φᾶτε πουλιά μου, φᾶτέ με, φᾶτε, χορτάστε μέτε,
Κι᾽ ἀφῆτε μοῦ τὴ γλῶσσά μου καὶ τὸ δεξί μου χέρι,
Νὰ κάμω τρία γράμματα, τρία φαρμακωμένα·
Τὄνα νὰ πάῃ ςτὴ μάνα μου, ςτὴ δόλια μου τὴ μάνα,
Καὶ τ᾽ ἄλλο ςτὸν πατέρα μου νὰ κλάψουνε γιὰ μένα·
Τὸ τρίτο τὸ φαρμακερὸ νὰ πάῃ ςτὴ σαστικιά μου.“ —

CLXVII.
Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΚΩΣΤΑ.

U. Πανδ. 20.

ΘΕΣΣΑΛΩΝΙΚΗ.

Σηκώνομαι μιὰ χαραυγὴ μαῦρος ἀπὸ τὸν ὕπνο,
Πέρνω νερὸ καὶ νίβομαι μαντύλι καὶ σφουγγιῶμαι·
Ἀκουῶ τὰ δεντρὰ καὶ βροντοῦν καὶ ταῖς ὀξυαῖς καὶ τρίζουν,
Καὶ τὰ λημέρια τῶν κλεφτῶν καὶ βαρυαναστενάζουν.
Ἔκατσα καὶ ταῖς ρώτησα γλυκὰ σὰν τὴν μητέρα·
„Τί ἔχετ᾽ ὀξυαῖς, ποῦ χλίβεστε, λημέρια ποῦ βουγγᾶτε;“ —
Κ᾽ ἐκεῖνα μ᾽ ἀποκρίθηκαν βαρυαναστεναγμένα·
„Ἐχάσαμε τὴν κλεφτουριὰ καὶ τὸν λεβέντη Κώστα,
Ὁποὖχε δώδεκ᾽ ἀδερφοὺς καὶ τριάντα δυὸ ξαδέρφια,
Ποῦ φέρνε σκλάβαις παπαδιαῖς μὲ ταῖς παπαδοπούλαις,
Ποῦ φέρνε καὶ ταῖς μπεΐσσαις μ᾽ αὐταῖς ταῖς μπεϊοπούλαις.“ —

8. *Μίτσο Π.*

CLXVIII.
Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΠΡΩΤΟΚΛΕΦΤΟΥ.

Ζαμπ. 693, 123. T. 435.

Ἀιτὸς ξέβγαιν᾽ ἀπὸ τὴ γῆ, καϋμέν᾽ εἶν᾽ τὰ φτερά του,
Κι᾽ ἄλλος ἀιτὸς τὸν ρώταγε κι᾽ ἄλλος ἀιτὸς τοῦ λέγει·
„Γιὰ πές μας, πές μας σταυραϊτὲ, τί κάνουν οἱ δικοί μας;“ —
„Εἶδες ἐμὲ τὸ σταυραϊτὸ πῶς εἶναι τὰ φτερά μου;
Ἔτσ᾽ εἶν᾽ τῆς μάνας τὰ παιδιὰ, τῶν ἀδερφιῶν τ᾽ ἀδέρφια,

Ἔτσ᾽ εἶν᾽ τῶν κακοροιζικῶν τὰ πρῶτά τους αἰτέρια,
Τὰ πρῶτά τους καὶ τὰ καλὰ τὰ πολυαγαπημένα.
Γιὰ κάτσετε, σιγήσετε, νὰ διοῦμε, ποιὸς μᾶς λείπει;
Μᾶς λείπ᾽ ὁ κάλλιος τοῦ σπιτιοῦ, ὁ πρωτονοικοκύρης,
Ποὖταν ςτὸ σπίτι φλάμπουρο, ςτὴν ἐκκλησιὰ φανάρι·
Τὸ φλάμπουρο τσακίστηκε καὶ τὸ φανάρι σβύστη·
Κρίμα σ᾽ ἐκεῖνο ποὔπεσε κι᾽ ἀλλοιὰ σ᾽ ἐκειὸν πὤστάθη.“ —

6. *τ᾽ ἀγαπημένα αἴτ.* Z. 7. om. Z.

CLXIX.
ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΓΙΑΝΟΥ.

Σχιν.

Μὲς ςτὰ σαράντα . . . . . .
Γιανὸς ψυχομαχάει, βαρυὰ κείτεται·
Κι᾽ ὅλα τὰ παλληκάρια κι᾽ ὅλα τὰ παιδιὰ
Τὸν ἐρωτοῦν καὶ λένε· „Γιάνο πέ μας το·
Μὴν ἔχῃς Γιάνο μάνα, μάνα κι᾽ ἀδερφό;“ —
„᾽Εγὤχω καὶ μανοῦλα, ἔχω κι᾽ ἀδερφὸ,
Εἶμαι καὶ παντρεμμένος· νὰ τὴν πὤρχεται
Μὲ δυὸ παιδιὰ ςτὰ χέρια κι᾽ ἄλλο ςτὴν κοιλιὰ,
Καὶ δυὸ μαῦρα λιθάρια στηθοδέρνωντας.“ —
„Δὲ σοῦ τὤπα μπρὲ Γιάνο, πόλεμο μὴ θές;“ —
„Σώπα μωρὴ γυναῖκα, μὴ μὲ κατεχῇς·
Δὲν ἦταν μήτε πέντε μήτε δεκοχτώ·
Μὸν ἐφτ᾽ ἦταν χιλιάδες, ὅλη ἡ Τουρκιά·
Κι᾽ ἀπὸ ἐφτὰ χιλιάδες ἕνας γλύτωσε·
Ποὖχε λαγοῦ πηλάλι καὶ ζαρκοπήδαγε,
Καὶ κεῖνος λαβωμένος καὶ μὲ λάβωσε.“ —

6. *μάνα* Σ. 11. *μπρὲ* Σ. 12. *ἤτανε πέντε* Σ. 14. *᾽ταν ἐφτὰ* Σ.

CLXX.
ΠΡΟΔΟΣΙΑ ΚΑΤΑ ΚΛΕΦΤΩΝ.

Ζαμπ. 661, 79.

Κλέφταις γινῆκαν μάζωξι καὶ γίνηκαν μπουλοῦκι·
Φορτῶσαν γρόσια ςτ᾽ ἄλογα κι᾽ ὅλο φλωρὶ ςταῖς μουλαις,

Στὴ θάλασσα κατέβηκαν καὶ σὲ καράβι μπαίνουν.
Καραβοκύρης μάργιολης μ' ὅλον τὸν ταϊφᾶ του,
Σὰ δυὸ σὰν τρεῖς κουβέντιαζαν κ' ἐκρυφοκουβεντιάζαν.
,,Βάλτε παιδιά μου τὰ κουπιὰ νὰ βγοῦμε σὲ ζιαφέτι
Καὶ πάρτε νὰ ψαρέψετε ἐκεῖο τὸ ξερονῆσι." —
Σὰ δυὸ, σὰν τρεῖς κουβέντιαζαν καὶ ματακουβεντιάζαν.
Πῆρε τοὺς κλέφταις κι' ἄρραξε σ' ἐκειὸ τὸ ξερονῆσι,
Τοὺς ἄφησε χωρὶς ψωμὶ, χωρὶς κανὲν μεντάτι,
Καὶ ςταῖς σαράντα ὀμπροστὰ γυρίζει τὸ καράβι.
Βρίσκει τὸ Γιῶργο ζωντανὸ, τὸ Λιὰ ποῦ ψυχομάχα,
Κ' ἕνας τὸν ἄλλο τρώγουνταν καὶ κώκαλα μασοῦσαν.

9. ξερονῆση Z. 10. κἆνα? Z. 11. κ' ἐμπροστὰ Z. 13. κόκκαλα Z.

CLXXI.
ΑΠΟΣΤΑΣΙΑ ΚΛΕΦΤΩΝ.

Faur. II, 330. Ζαμπ. 667, 86.

,,Νικόλα κάτσε φρόνιμα σὰν καπετάνος ποὖσαι·
Μὴν τὰ μαλώνῃς τὰ παιδιὰ, τὸν κόπο τοὺς μὴν πέρνῃς,
Ἔβαλαν τὴν κακὴ βουλὴ καὶ θὲ νὰ σὲ σκοτώσουν." —
,,Ποιὸς τὰ λογιάζει τὰ παιδιὰ καὶ ποιὸς τὰ χαμπερίζει;
Ἀχ πότε νἄρθ' ἡ ἄνοιξι, νἄρθῃ τὸ καλοκαῖρι,
Νὰ βγῶ ςτὰ ξερολίβαδα καὶ ςτὰ παλιὰ λημέρια,
Νὰ πάρω καὶ τὴν Μάρω μου, νὰ πάρω τὴν κοντοῦλα,
Νὰ τήνε ντύσω ςτὸ φλωρὶ καὶ ςτὸ μαργαριτάρι." —
Τὰ παλληκάρια τ' ἄκουσαν, πολὺ τοὺς κακοφάνη,
Πῶς παραπάει τὴν συντροφιὰ καὶ πέρνει τὴν κοντοῦλα·
Τρεῖς τουφεκιαῖς τοῦ δώσανε, ταῖς τρεῖς φαρμακωμέναις·
Βαρεῖτέ τον τὸν κερατᾶ, βαρεῖτέ τον τὸν πούστη,
Ὁποῦ μᾶς πῆρε τὰ φλωριὰ, νὰ παντρευτῇ τὴ ῥοῦσσα,
Ἡ ῥοῦσσα τοὖναι πιστολιὰ καὶ τὸ σπαθὶ κοντοῦλα.

2. καὶ μὴν τὰ παραβρίζῃς F. πέρνεις Z. 5. Πότε κ. τ. λ. F. 7. Πάγω νὰ τὴν πανδρευθῶ — μιὰν κοντ. F. 8 et 10. vs. om. A. F. 11. τὸν δώσ. F. 14. εἶναι ἡ πιστ. — σπαθὶ ἡ κοντ. Z.

CLXXII.
ΑΠΙΣΤΙΑ ΤΟΥ ΚΑΠΕΤΑΝΟΥ.

Faur. II, 336. Ζαμπ. 698, 132.

Τὰ παλληκάρια τὰ καλὰ συντρόφοι τὰ σκοτώνουν
Χωρὶς κανένα φταίξιμον, χωρὶς κακὸ κανένα.
Ὁ καπετάνος τὸ σκυλὶ — ἡ γῆ νὰ μὴν τὸ φάγῃ —
Πέρνει τὰ κεφαλάκια τους καὶ ῥίχνει τὰ κορμιά τους.
Στὸ σταυροδρόμι τὰ πετοῦν, κορμιὰ χωρὶς κεφάλι·
Κι' ὅσοι διαβάτες κι' ἂν περνοῦν, κάθονται κ' ἐρωτοῦνε
„Παιδιὰ ποῦν' τὰ γελέκια σας; ποῦναι καὶ τ' ἅρματά σας;“ —
„Δὲν λὲς ποῦν' τὰ κεφάλια μας; μὸν λὲς ποῦν' τ' ἅρματά μας;
Συντρόφοι πῆραν τ' ἅρματα, καὶ τἄκαμαν χαράτσι·
Κι' ὁ καπετάνος τὸ σκυλὶ — ἡ γῆ νὰ μὴν τὸ φάγῃ —
Μᾶς πῆρε τὰ κεφάλια μας κ' ἔρριξε τὰ κορμιά μας.“ —

2. *νὰ φταίξουν τὰ καϋμένα* F. 3. 10. *ποῦ γῆ — λυώσῃ* Z. 4. *Ἐπῆρε — κ' ἔρριξε* Z. 5. *κορμὶ* Z.

CLXXIII.
Η ΚΛΕΦΤΟΠΟΥΛΑ.

Ζαμπ. 631, 42.

ΜΩΡΕΑ.

Διψοῦν οἱ κάμποι γιὰ νερὸ καὶ τὰ βουνὰ γιὰ χιόνια,
Διψάει κ' ἡ δόλια ἡ Ἀρετὴ ψηλὰ ςτὰ κορφοβούνια,
Δώδεκα μέραις νηστικιὰ καὶ δέκα διψασμένη.
Κ' ἡ μάνα της τῆς ἔλεγε κ' ἡ μάνα της τῆς λέγει·
„Δός μ' Ἀρετή μ' τὸ λόγο σου γιὰ νὰ σ' ἀρραβωνιάσω.“ —
„Δὲ σ' τῶπα μάνα μιὰ φορὰ, δὲ σ' τῶπα τρεῖς καὶ πέντε,
Δὲν πάγω 'γὼ ςτὴ Δήμιτσα κι' οὔτε ςτὴ Δημιτσάνα,
Θὰ πάγω ςτὰ Καλάβρυτα ποῦναι τὰ παλληκάρια,
Ὁποῦ φοροῦν τὰ τσάμικα, ταῖς ἀσημοπιστόλαις,
Ὁποῦ φοροῦν ταῖς φέρμελαις κ' ἔχουν βαρειὰ τουφέκια.“—

CLXXIV.

Η ΚΛΕΦΤΟΠΟΥΛΑ.

Σχιν. cfr. Τ. 161. Ζαμπ. 684, 110.

Ποιὸς εἶδε ψάρι σὲ βουνὸ κ᾽ ἐλάφι σὲ λιμάνι;
Ποιὸς εἶδε τέτοια λιγερὴ, τέτοια πανώρια κόρη,
Νὰ προπατῇ, νὰ γράφεται δώδεκα χρόνους κλέφτης;
Κανένας δὲν τὴν γνώρισε πῶς ἦτανε κοράσι·
Καὶ μιὰν αὐγὴ καὶ μιὰ λαμπρὴ, μιὰ πίσημην ἡμέραν
Βγῆκαν νὰ παίξουν τὰ σπαθιὰ, νὰ ῥίξουν τὸ λιθάρι,
Κι᾽ ἀπὸ τὸ σεῖσμα τὸ πολὺ κι᾽ ἀπὸ τὴν λεβεντιά της
᾽Εκόπη τ᾽ ἀσημόκομπο κ᾽ ἐφάνη τὸ βυζί της·
Κι᾽ ἄλλοι τὸ λένε μάλαμα κι᾽ ἄλλοι τὸ λὲν ἀσῆμι·
Μᾶνα μικρὸ κλεφτόπουλο ἐκεῖνο τὴν γνωρίζει·
„Μἀπὸ δὲν εἶναι μάλαμα, ἐκειὸ δὲν εἶν᾽ ἀσῆμι,
Μὸν εἶν᾽ τῆς κόρης τὸ βυζὶ ποῦ λάμπει σὰν τὸν ἥλιο.“ —
Κι᾽ ὀχ τὰ μαλλιὰ τὸν ἔπιασε καὶ χάμου τόνε ῥίχνει,
Καὶ τὸ σπαθί της ἔβγαλε καὶ τὸν βαρεῖ στὴν πλάτη·
Καὶ κεῖνος ἀναστέναξε μὲς ἀπὸ τὴν καρδιά του·
„Πατέρας μου νὰ τὄξερε κ᾽ ἡ μαύρη μ᾽ ἡ μανοῦλα.“ —
„Γιὰ πές μου ποῦν᾽ ἡ μάνα σου, γιὰ πές μου τὸν πατέρα.“ —
„῾Η μάνα μ᾽ ὀχ τὰ Γιάνινα κι᾽ ὁ κύρης μ᾽ ὀχ τὴν ῎Αρτα,
Κ᾽ ἔχω μιὰν ἀδερφὴ μικρὰν, παράμορφη στὸν κόσμο.“ —
Σὰν τ᾽ ἄκουσε, ταράχτηκε ἡ λιγερὴ ἡ κόρη
Κι᾽ ἀπὸ τὴν γῆν τὸν σήκωσε, στὴν πλάτη της τὸν ῥίχνει,
Καὶ στὸ γιατρὸ τὸν πήγαινε γιὰ νὰ τόνε γιατρέψῃ·
„Γιατρὲ ποῦ γιάτρεψες πολλοὺς νεκροὺς κι᾽ ἀποθαμένους,
Γιάτρεψ᾽ τὸν ἀδερφούλη μου, τὰ μάτια καὶ τὸ φῶς μου;
Που ᾽γὼ γι᾽ αὐτῆνον ἔκαμα δώδεκα χρόνους κλέφτης.“ —
„Στοῦ Χάρου τῆς λαβωματιαῖς βοτάνη δὲν χορτάει.“ —
Κ᾽ εὐθὺς τὸν λόγο ποὖσωσε, ἡ μαύρ᾽ ἀναστενάζει
Καὶ τὴν πιστόλα ἔβγαλε κι᾽ ἀπάνω τῆς ἀδειάζει.

2. *κόρη ἀνύπανδρη (ος Τ.) ᾽ς τὰ κλέφτικα ντυμένη* Ζ. Τ. 3. *Δώδεκα χρόνους ἔκαμεν ἁρματωλὸς καὶ κλέφτης* Ζ. Τ. 4. *Κανένας δὲν τὴν ἐλόγιαζε, κανένας δὲν τὴν εἶδε* Ζ. Τ. 5. *Μιὰ κυριακὴ καὶ* Ζ. Τ. *πίσημο* Τ. 6. *Ἐβγῆκαν τὰ κλεφτόπουλα* Ζ. Τ. 7. *Κ᾽ ἡ κόρη ἀπὸ τὸ πήδημα κι᾽ ἀπ᾽ τὴν πολλὴ τὴ ζώση* Ζ. Τ. 8. *Τὸ θελίκι της* Ζ. Τ. 9. *λέγουν* Τ. 12. *σὰν ἀσῆμι* Τ. *λογάρι* Ζ. 15. *μέσα ἀπ᾽* Σ. 16. *μου ἡ μάνα* Σ. 22. *τὸν* Σ. 26. *χοράει?* Σ. 27. *ἀναξένα?* Σ. Ζ. et Τ. om. vss. 11—28.

CLXXV.
Η ΚΛΕΦΤΟΠΟΥΛΑ.
Ζαμπ. 616, 7, 26.

Στὸν Ἅϊ Ἐλιά, ςτὸν Πλάτανο, ψηλὰ ςτὴν κρυὰ τὴ βρύσι
Ἔχουν οἱ κλέφταις μάζωμα, τὰ τριὰ καπιτανάτα,
Ἔχουν ἀρνιὰ ποῦ ψένουνε, κριάρια σουβλισμένα,
Ἔχουνε καὶ γλυκὸ κρασὶ γιὰ τὸ καλὸ τὸ κέφι,
Ἔχουν καὶ κόρην ὥμορφη ποῦ τοὺς κερνάει καὶ πίνουν,
Κόρη σὰν ἥλιος ὥμορφη, ξανθὴ καὶ μαυρομμάτα.
Τέσσαρους χρόνους περπατεῖ μ' ἀρματωλοὺς καὶ κλέφταις,
Κανεὶς δὲν τὴν ἐγνώριζεν ἀπὸ τὴν συντροφιά της·
Κ' ἐκεῖ ποῦ ῥίχνουνταν ςταῖς τρεῖς κ' ἐῤῥίχναν τὸ λιθάρι,
Ἀπὸ τὴ ζώρη τὴν πολλὴ κι' ἀπ' τὴν πολλὴν ἀντρειά της
Ξεθλυκωθῆκαν τὰ κομπιά, τσὴ βγῆκαν τὰ τσαπράζια,
Καὶ τῆς φανῆκαν τὰ βυζιὰ σὰν κίτρα, σὰ λεϊμόνια.
Οἱ καπετάνοι τὴν κυττοῦν κι' ὅλα τὰ παλληκάρια,
Ὅνας τηράει τὸν ἄλλονε, τὸ τί νὰ ποῦν, δὲν ξέρουν.
Ἀρχίνησαν καὶ τὴ ῥωτοῦν κι' ὅλοι τήνε ξετάζουν·
„Κόρη μ' τί μάνα σ' ἔκαμε, τί μάνα σ' ἔχει κάμει;“ —
„Παιδιά μου μὴ θυμιάνεστε, μὴ παραξενευτῆτε,
Κ' ἐμὲ μάνα μ' ἐγέννησε, μάνα σὰν τὴν δική σας·
Ἔκαμα Τούρκαις ὀρφαναῖς, ἔκαμα Τούρκαις χήραις,
Τώρα ποῦ βγῆκ' ὁ κόρφος μου, καλόγρια πάω νὰ γένω.“ —

11. *τξ' ἐβγ. Ζ.* 15. *τὴν ἐξετ. Ζ.* 17. *παραξηνευτῆτε Ζ.*

CLXXVI.
Η ΔΙΑΜΑΝΤΩ.
Εὐλ. 30. Μ. 1, 320.

Ποιὸς εἶδε ψάρι ςτὸ βουνὸ καὶ θάλασσα σπαρμένη;
Ποιὸς εἶδε κόρην εὔμορφη ςτὰ κλέφτικα ντυμένη;
Δώδεκα χρόνους ἔκαμεν ἀρματωλὸς καὶ κλέφτης,
Κανεὶς δὲν τὴν ἐγνώρισε, πῶς ἦταν ἡ Διαμάντω.
Μιὰ μέρα καὶ μιὰν ἑορτὴ καὶ μιὰ λαμπρὴν ἡμέρα
Βγῆκαν νὰ παίξουν τὸ σπαθὶ, νὰ ῥίξουν τὸ λιθάρι.
Κι' ὅπως ἐπαίζαν τὸ σπαθὶ κ' ἐῤῥίχναν τὸ λιθάρι,
Ἐκόπη τὸ θηλύκι της κ' ἐφάνη τὸ βυζί της.

Τότες ὁ ἥλιος ἔλαμψε καὶ τὸ φεγγάρι στράφτει,
Κ' ἕνα μικρὸ κλεφτόπουλο τὸ βλέπει καὶ γελάει.
„Τ' ἔχεις μωρὲ κλεφτόπουλο κι' ὅλο γελᾷς μ' ἐμένα;" —
„Εἶδα τὸν ἥλι' ὁπῶλαμψε καὶ τὸ φεγγάρ' ἀστράφτει,
Εἶδα καὶ τ' ἄσπρο σου βυζὶ ποὖν' ἄσπρο σὰν τὸ χιόνι." —
„Σώπα μωρὲ κλεφτόπουλο καὶ μὴν τὸ μαρτυρήσῃς,
Καὶ νὰ σὲ πάρω ψυχογιὸ, βαρυὰ νὰ σὲ πλουτίσω,
Γιὰ νὰ βαστᾷς τὸ νταμασκὶ καὶ τὸ χρυσὸ τουφέκι." —
„Ἐγὼ δὲν θέλω ψυχογιὸς, βαρυὰ νὰ μὲ πλουτίσῃς,
Γιὰ νὰ βαστῶ τὸ νταμασκὶ καὶ τὸ χρυσὸ τουφέκι,
Μὸν θέλω σε γυναῖκά μου καὶ νὰ μὲ πάρῃς ἄντρα." —
Σὰν τόνε πιάν' ἀπ' τὰ μαλλιὰ, καὶ τόνε ῥίχνει κάτω . . .
„Ἄφσε με κόρ' ἀπ' τὰ μαλλιὰ καὶ πιάσε μ' ἀπ' τὸ χέρι,
Καὶ νὰ σοῦ γένω ψυχογιὸς, πιστὰ νὰ σὲ δουλέψω." —

9. 12. *ἀστράπει E.* 19. *ἄνδρα E.*

CLXXVII.
Ο ΣΑΚΑΡΕΛΗΣ.

U.

Δαγούταγας ἐκίνησε ςτὸ Νέπακτον ἐπάνου,
Νὰ κυνηγήσῃ πέρδικαις μ' ἓν εὔμορφο σαΐνη.
Γιῶμα κάνει ςτὸ Νιόκαστρο καὶ δεῖπνο ςτὸ Ῥηγάνι,
Καὶ τ' ἄλλο γέμμα τὸ καλὸ πηγαίνει ςτὴν Φαμίλα,
Στοῦ Σακαρέλου τὸ χωριὸ, τοῦ πρώτου καπετάνου.
Τὸν Σακαρέλ' ἀπάντησε καὶ τόνε χαιρετάει·
„Τί κάνεις Σακαρέλι μου, πῶς εἶν' τὰ παλληκάρια;" —
„Σὲ προσκυνοῦν Δαγούταγα καὶ σοῦ φιλοῦν τὸ χέρι." —
Τὸν ψυχογιό του φώναξε, καφὲ γιὰ νὰ τοὺς ψήσῃ·
Κι' ὁ ψυχογιὸς τοὺς κέρναε μ' ἕνα χρυσὸ φιλτσιάνι,
Τρεῖς πιστολιαῖς τοῦ δόσανε πικραῖς φαρμακωμέναις.
Ἡ μιὰ τὸν πέρνει ςτὴν καρδιὰ κ' ἡ ἄλλ' μέσα ςτὸ στόμα,
Κ' ἡ τρίτη ἡ φαρμακερὴ ςτὴ μέσῃ ςτὸ κεφάλι.
Τὸ στόμα τ' αἷμα γιώμισε κ' ἡ γλῶσσά του λαλάει,
Ἡ γλῶσσά τ' ἀηδονολαλεῖ, σὰν παλληκάρι ποὖταν.
Ταῖς δυὸ πιστόλαις τ' ἔβγαλε ἀπάνου ςτὸν Δαγούτην
Καὶ τὸ κεφάλι τοὖκοψαν, τ' ἀσκέρι τοῦ Δαγούτη·

Καὶ τὸ πηγαίνουν ςτὸν πασᾶ, ςτὸν ἴδιον τὸν βεζύρη,
Χίλια φλωριὰ τοὺς ἔδωσε. (τὸ ἕτερον λείπει.)

10. φλίτσανι U.

CLXXVIII.
Ο ΚΥΡΙΤΣΗΣ ΜΙΧΑΛΗΣ.

Faur. I, 212. Ζαμπ. 704, 140.

Θέλω νὰ κάτσω νὰ σᾶς πῶ, πολλὰ νὰ θαμαχθῆτε·
Τίς ἦτον ποῦ τὸν ἔλεγαν κυρίτσος ὁ Μιχάλης.
Εἶχε τὸν βιὸν ἀρίφνητο, τὴν ἀφεντιὰ μεγάλη·
Καὶ κάθουνταν ςτὸ σπίτι του, κακὸ δὲν εἶχ᾽ ὁ νοῦς του.
Κ᾽ ἕνα ῥοκᾶ διαβάσανε οἱ Τοῦρκοι ςτὸ ντιβάνι·
Ποῦ τυραννεύει τὸν ντουνιᾶ, τὸν πόλεμο γυρεύει.
Σὰν ἄκουσεν ὁ βασιλιὰς γιὰ τὸν καλὸ Μιχάλη,
Μηνᾷ τὸν καπουτσίμπαση, γοργὰ τὸν συντυχαίνει·
„Γοργὰ νὰ πᾷς ςτὸν Ἀχελὸν ςτὸ σπίτι τοῦ Μιχάλη,
Κ᾽ ἐκεῖ μπροστὰ ςτὴν πόρτα του νὰ δγῇς νὰ τὸν κρεμάσῃς,
Καὶ τὸ μικρό του τὸ παιδὶ νὰ δγῇς νὰ τόνε πιάσῃς·
Φυλάγου κι᾽ ἀπ᾽ τὸ πρᾶμά του βελόνι νὰ μὴ χάσῃς." —
Μεσάνυχτα ξεπόρτισε, ςτὸν Ἀχελὸν ἐπῆγε,
Σὰν τὸ πουλὶ ἐπέταξεν, σὰν τὴ σαγίτα πῆγε.
Τὸν εἶδε ὁ Μιχάλμπεης κ᾽ ἐπροσηκώθηκέ τον.
„Καλῶς ἦρθες ἀφέντη μου, κάτσε νὰ φάμ᾽ νὰ πιοῦμε." —
„Δὲν ἦρτ᾽ ἐδῶ γιὰ τὸ φαγὶ οὐδὲ γιὰ τὸ ποτῆρι·
Τὸν λόγο ποὖπ᾽ ὁ βασιλιὰς, πρέπει νὰ τόνε κάμω." —
Καὶ τὸ σκοινὶ ἐπέταξε καὶ τὸ λαιμὸ τοῦ βρῆκε,
Κ᾽ εὐθὺς μπροστὰ ςτὴν πόρτα του πιάνει τον καὶ κρεμνᾷ τον,
Πιάνει καὶ τὸ μικρὸ παιδὶ, ςτὰ σίδερα τὸ βάνει.,
Μάζώνει κι᾽ ὅλο του τὸ βιὸ, μὲ δαῦτα πάει ςτὴν Πόλι.

1 et 2. Ἄρχοντας ἦταν ξακουστὸς Κυρίτσης ὁ Μιχάλης. 4. κάθονταν F. Ποὖχε κ. τ. λ. Z. 5. Ἕνα F. ἐδιαβάσανε Z. ἀνάγνωσαν F. 6. Ὁποῦ τὸν κόσμο χάλασε F. 7. Ὡς τ᾽ ἄκ. — πολλὰ τὸν κακοφάνη F. 10. Ἐκεῖ ὀμπρὸς τὴν F. τὰ μοῦ τονὲ Z. 11. τὸν υἱὸ F. νὰ μοῦ τὸ πιάσ. Z. 12. πράμμα Z. 13. ξεκίνησε Z. 14. Οὐ παράκειται παρ. Z. 15. Σὰν τὸν ᾽δεν F. 16. Ἦρτ. καλῶς F. νὰ γευματίσῃς F. 17. ᾽γὼ διὰ F. 18. τὸ θέλημα νὰ F. 19. σχοινὶν F. τ᾽ εὕρηκε F. τοῦ εὑρ. Z. 20. ὀμπρὸς F. κρεμᾷ F. 21. Καὶ τὸν μικρὸν του τὸν υἱὸν εἶδεν καὶ τόνε πιάνει F. 22. Σ τὸ κάτεργον τὸν ἔβαλε μὲ ὅλον του τὸν βίον F.

CLXXIX.
Ο ΙΑΝΗΣ ΛΑΜΠΡΟΣ.

Ζαμπ. 616, 25.

Στοὺς Καλαρρύταις τὰ βουνὰ σκώνονται μυρολόγια,
Κ' ἐκεῖ σιμὰ στὰ Γιάννινα μεγάλα ξόδι' ἀκούω·
'Οντσάκι τῶν Καλαρρυτῶν πραμματευτὴ μεγάλο
Τὸ Γιάνη Λάμπρο ξακουστὸ τὸν τρανοξακουσμένο
Στὰ Γιάννινα ςτὴ φυλακὴ τὸν ἔχουνε ῥεέμι,
Κι' ἀποφασίσαν τὰ σκυλιὰ τὸ δόλιο νὰ κρεμάσουν·
Κ' ἕνα πουλὶ σὰν τ' ἄκουσεν ἐπέταξε κ' ἐπῆγε
Στὰ κάγγελα τῆς φυλακῆς καὶ τὤδωσε χαμπέρι.
Πουλὶ πετώμεν' ἤτανε κι' ἀνθρώπινα λαλοῦσε·
„Γιάνο μ' ἂν ἔχῃς κρίματα, κι' ἂν ἔχῃς ἁμαρτίαις,
Γιὰ κράξε τὸν πνευματικὸ γιὰ νὰ σὲ ξαγοράσῃ·
Κι' ἂν ἔχῃς καὶ μηνύματα ςτὸ ταῖρί σου νὰ στείλῃς,
Πές μου τὰ μένα Γιάνο μου, παγαίνω τῆς τὰ λέγω." —

9. *πετούμενο* Z. 12. *ςτ' αἰτέρι* Z.

CLXXX.
Ο ΖΑΜΠΑΡΔΟΥΝΙΑΣ.

Ζαμπ. 697, 130.

'Εσεῖς πουλιὰ τῆς 'Ρούμελης, κοτσίφια Ζαμπαρδούνιας,
Τὸ μάη νὰ μὴ λαλήσετε, ςταῖς ῥεμματιαῖς μὴν πᾶτε,
Τὶ ὁ Ζαμπαρδούνιας πέθανε ςτῆς 'Ρούμελης τὰ μέρη,
Κ' ἦρταν τὰ παλληκάρια του κ' ἐφέραν τ' ἅρματά του,
Φέρνουν καὶ μιὰ πικρὴ γραφὴ ςτὸν πρωτοξάδερφό του.
'Απόξου λέει τ' ἀπόγραμμα καὶ μέσα λέει τὸ γράμμα·
„Νὰ μὤχῃς ἔγνοια τὰ παιδιά, τ' ἄξια τὰ παλληκάρια·
Τὶ μένα μ' ἔστειλ' ὁ πασᾶς ςτὴ Σόφια νὰ πεθάνω,
Μὲ τοὺς Μοσκόβους νὰ βαλτῶ. μ' αὐτοὺς νὰ πολεμήσω.
Πέρνω γιὰ νύφη μαύρη γῆ, τὴν πέτρα συννυφάδα
Κι' αὐτὰ τὰ λιανοχάλικα τὰ κάνω συγγενάδια." —

CLXXXI.
Ο ΖΑΜΠΑΡΔΟΥΝΙΑΣ.

Σχιν.

'Εσεῖς πουλιὰ τῆς Ῥούμελης κι' ἀηδόνια τῆς Μπαρδούνιας
Τὸ μάη νὰ μὴν λαλήσετε μηδ' ἄνοιξι νὰ φέρτε,
Γιατ' ὁ Μπαρδούνιας πέθανε ςτῆς Σόφιας τὸ σεφέρι
Κ' ἦρταν τὰ παλληκάρια του κ' ἔφεραν τ' ἅρματά του·
Φέρει καὶ μιὰ πικρὴ γραφὴ σὲ τρεῖς μεριαῖς καϋμένη
Κι' ἀπόξω λέγ' τ' ἀπόγραμμα καὶ μέσα λέγ' τὸ γράμμα·
,,Σὲ σὲ Μπραίμη μ' ἀδελφὲ, φιλέ μ' ἀγαπημένε,
Νὰ μοὔχης ἔγνοια τὸ παιδὶ, τὸν πύργον τῆς Μπαρδούνιας,
Τί μένα μ' ἔστειλ' ὁ πασᾶς ςτῆς Σόφιας τὸ σεφέρι,
Στοὺς πεθαμμένους μπίμπασης νἆμαι νὰ τοὺς φυλάγω.
Κι' ἂν κάμ' ὁ Θιὸς κι' ἀνοίξ' ἡ γῆς νὰ βγῶ ςτὸν ὄξω κόσμο,
Νἄρτουν τὰ μπαϊράκια μου, νὰ πάω νὰ πολεμήσω.'' —

12. *γιὰ νὰ πολ. Σ.*

CLXXXII.
Ο ΤΣΟΥΛΚΑΣ.

Ζαμπ. 692, 122. Τ. 425.

Τρία πουλάκια κάθουνταν ςτὸν Ἔπαχτο ςτὴ ῥάχη,
Τἄνα τηράει τὴ Βόνιτσα, τ' ἄλλο τηράει τὸν κάμπο,
Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο μυριολογάει καὶ λέγει·
,,Φύσα μαΐστρο δροσερὲ πουνέντε δροσισμένε,
Γιὰ νὰ δροσίσῃς τὰ παιδιὰ τοῦ Τσούλκα τοῦ ἀντρειωμένου,
Ποῦ πολεμάει κατάκαμπα μὲ δώδεκα χιλιάδες.
Τρεῖς μέραις εἶν' ποῦ μάχεται, τρεῖς νύχταις ἀγωνιέται
Χωρὶς ψωμὶ, χωρὶς νερὸ, χωρὶς ὕπνο ςτὸ μάτι,
Τόσο ποῦ κάνει τὰ κομπιὰ βόλια τοῦ τουφεκιοῦ του·
Τσοῦλκα δὲ βγάνεις τὸ σπαθὶ, δὲ ῥίχνεσαι γιουροῦσι;
Καὶ τὸ σπαθί του τράβηξε κ' ἐῤῥίχτηκε γιουροῦσι.
Πέρνει τοὺς Τούρκους ςτὸ κοντὸ σὰν πρόβατα, σὰ γίδια,
Βάνει φωτιὰ καὶ ςτὰ χωριὰ καὶ τὴν Τουρκιὰ σκορπίζει,
Κλαίγουνε μάναις γιὰ παιδιὰ καὶ τὰ παιδιὰ γιὰ μάναις.'' —

T. post vs. sextum haec habet:
Τρεῖς ἡμεροῦλες πολεμάει, ἡμέραις καὶ τρεῖς νύχταις
Χωρὶς ψωμὶ, χωρὶς νερὸ, χωρὶς καμμιὰ βοήθεια.

Κ' ἔλυσε τ' ἀσημόκομπα, βόλια τοῦ τουφεκιοῦ του,
Καὶ τὸ σπαθὶ του τράβηξε καὶ μπῆκε μὲς ςτ' ἀσκέρι·
Κι' ὁ Θιός του τὸν ἐφύλαξε ἀπ' τῶν Τουρκῶν τὸ χέρι.
Βάνει φωτιὰ μὲς ςτὰ χωριὰ, τοὺς Τούρκους τοὺς σκοτώνει
Καὶ ςτὰ λαγκάδια τὰ στενὰ ὅλους μέσα τοὺς χώνει.

12. *καὶ ὁ Θεὸς τὸν Τ.* 14. *ἀείποτε Τ.*

CLXXXIII.
Ο ΤΣΟΥΛΚΑΣ.

Σχιν.

Φύσα μαΐστρο δροσερὲ, μαΐστρο χαϊδεμένε,
Γιὰ νὰ δροσίσῃς τὰ παιδιὰ τοῦ Τσούλκα τοῦ καϋμένου,
Ποῦ πολεμᾷ κατάκαμπα ςτὰ Γιάνινα ςτὸν κάμπο.
Τρία πουλάκια κάθουνται ςτοῦ Τσούλκα τὸ λημέρι,
Τὄνα τηράει ςτὰ Γιάνινα, τἄλλο μέσα ςτὴν Ἄρτα,
Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο τοῦ Τσούλκα πάει καὶ λέγει·
„Σήκω Τσούλκα νὰ φύγωμε κι' ἀπόλυε τους τοὺς σκλάβους.“ —
„Ὅσο 'ν' ὁ Τσούλκας ζωντανὸς, τοὺς σκλάβους δὲν ἀφίνει·
Θὰ κάμω πόλεμο φρικτὸ, ςτὸν κόσμο νὰ τ' ἀκούσουν.
Ντερβέναγας ἐπλάκωσε μὲ χίλιους πεντακόσιους.
Παιδιὰ χαζηρευθήκετε, πιάστε τὰ μετερίζια,
Τί θὲ νὰ πολεμήσωμε σὰν τ' ἄξια παλληκάρια.“ —

CLXXXIV.
Ο ΒΙΒΑΣ.

U.

ΡΟΥΜΕΛΗ.

Ζακόνι τὄχουν τὰ βουνὰ καὶ βρέχουν καὶ χιονίζουν,
Τὸ καλοκαῖρι πράσινα καὶ τὸν χειμῶνα μαῦρα.
Κανένας δὲν τὰ χάρηκεν ἀπ' τοὺς καπεταναίους,
Κατσίγιανος τὰ χάρηκε μὲ τὸν Βίβα ἀντάμα·
Ἀντάμα τρῶν καὶ πίνουνε, ἀντάμα χαιρετιοῦνται.
Κι' ὁ Βίβας πίνει μὲ γυαλὶ, μὲ μαστραπᾶ σημένιο,
Κι' ὁ δόλιος ὁ Κατσίγιανος κάθεται μαραμμένος,
Κι' ὁ Βίβας τόνε ῥώτησε καὶ τὸν συχνορωτάει·
„Κατσίγιανε δὲ χαίρεσαι; δὲν τραγουδᾷς; δὲν πίνεις;“ —
„Τὸ τί καλὸ 'χω νὰ χαρῶ, νὰ πιῶ, νὰ τραγουδήσω;

Απόψ' εἶδα ςτὸν ὕπνο μου, ςτὸν ὕπνο, ποῦ κοιμώμουν·
Εἶχα μιὰ γοῦνα κόκκινη ἀπ' τὴν κορφὴν ςτὰ νύχια.
Τὸ κόκκινο 'ναι γλήγωρα ἀπ' τὴν αὐγὴ ςτὸ γέμμα." —
Κι' ἀκόμα λόγος ἔστεκε καὶ ἐσυχνοκρατεῖτο,
Κ' ἡ παγανιὰ τοὺς πλάκωσε ἀπάνω ςτὰ λημέρια.
Μιὰ μπαταριὰ τοὺς ἔδωσαν πικρὴ φαρμακωμένη,
Τὸν Βίβα πέρνει ςτὴν καρδιὰ, τὸν ψυχογιὸν ςτὸ χέρι,
Τὸν δόλιον τὸ Κατσίγιανον τὸν πέρνει ςτὸ κεφάλι.
Τ' ἀσκέρι του μαράθηκε.

CLXXXV.
Ο ΝΙΚΗΤΑΡΑΣ.

Ζαμπ. 650, 66.

Καπετὰν Νικηταρᾶ,
Πὤχεις ςτὰ νύχια σου φτερὰ,
Πιάνεις καὶ γράφεις γράμματα·
„Τοῦρκοι γιὰ δόστε τ' ἅρματα.
Γιὰ δόστε Τοῦρκοι τ' ἅρματα
Νὰ γλύσουν τὰ παιδιά σας." —
„Τ' ἅρματα δὲν τὰ δίνομε·
Τὸ αἷμά μας τὸ χύνομε." —

CLXXXVI.
ΓΕΩΡΓΗΣ.

Sand. p. 16. cfr. C. 33.

ΜΩΡΕΑ.

Τρία πουλάκια κάθουνται ςτὸ κάστρο τῆς Πλατιάνας.
Τὄνα τηράει τὴν Κρίσταινα καὶ τἄλλο τὴν Πλατιάνα,
Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο τοῦ Γιώργη πάει καὶ λέγει·
„Σήκου Γιῶργε νὰ φύγωμε, σήκου Γιῶργε νὰ πᾶμε·
Τάκουὼ ταμποῦρλα καὶ βαροῦν, τρομπέταις καὶ λαλοῦνε." —
„Ἂς ἔρχονται" — . . . .
„Γιῶργε πουλιέτ' ἡ μπάλα σου σαράντα κολονάτα,
Πουλιένται τὰ κουμπούρια σου γιὰ πεντακόσια γρόσια." —
„Μπρὲ σὰν πουλιένται, πάρτε τα — . . . . . .

Κι' ἂν δώση ὁ Θιὸς κ' ἡ Παναγιὰ καὶ σηκωθῶ ϛτὰ πόδια,
Θὰ κάψω τὴν 'Ανδρίτσαινα, τὰ τρία Κανελόπλα
Καὶ ϛτὴν Πλατιάνα 'γὼ περνῶ, ϛτὸν πύργο γιὰ νὰ πάγω,
'Οπῶχω μι' ἀγαπητική" — . . . .

7. *Πάλα S.*

CLXXXVII.

Ο ΓΙΑΝΗΣ.

Πανδ. 65.

ΜΩΡΕΑ.

Τρία πουλάκια κάθουνται ϛτὸν Ἄλονο ϛτὴ ῥάχη,
Τὄνα τηράει τὰ Νιζερὰ, τ' ἄλλο τὴ μέσα Μάνη,
Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο μυρολογάει καὶ λέγει·
„Ὁ Γιάνος τί νὰ γίνηκε ὁ υἱὸς τοῦ παπ' 'Αντρέα;
Οὐδὲ ϛτὴ Μάνη φάνηκε, οὐδὲ ϛτὄρημο Θιάκι,
Κι' οὐδὲ ϛτῆς Πάτρας τὰ χωριὰ, ποῦ τὄχ' ἁρματωλίκι." —
„Τάχα νὰ μὴν περπάτησα κ' ἐγὼ σ' αὐτὸν τὸν τόπο;
Τὰ παλληκάρια μου μπροστὰ μ' ἑξῆντα, μὲ τριάντα,
Καὶ τώρα πάγω μοναχὸς καὶ πάω νὰ μὲ κρεμάσουν;
'Αφίνω γειὰ ψηλὰ βουνὰ καὶ χαμηλοί μου κάμποι.
'Αφίνω γειὰ τῆς Βλάχισσαις καὶ γειὰ τῆς Βλαχοπούλαις,
Βρυσούλαις μὲ τὰ κρυὰ νερὰ νὰ μὴ κρουσταλιαστῆτε
Κ' ἐγὼ θὰ πάω νὰ κρεμαστῶ . . . .
'Εγῶμ' ὁ Γιάνος ξακουστὸς ὁ υἱὸς τοῦ παπ' 'Αντρέα,
Μένα μὲ ξέρ' οὗλος Μωριὰς, μὲ ξέρ' ἡ μέσα Μάνη,
Μὲ ξέρουν καὶ τὰ Τρίκαλα ποῦ τὄχ' ἁρματωλίκι." —

CLXXXVIII.

Ο ΚΑΠΕΤΑΝ ΓΙΑΝΗΣ.

Πανδ. 34.

„Μ' ἐγέλασεν ἡ χαραυγὴ τὴν νύχτα μὲ φεγγάρι,
Κ' ἐβγῆκα νύχτα ϛτὸ βουνὸ ψηλὰ ϛτὰ κορφοβούνια.
Κι' ἀκουὼ τὸν ἄνεμο κ' ἠχᾷ καὶ τὰ βουνὰ μαλώνουν·
'Εσεῖς βουνὰ τῶν Γρεββενῶν καὶ πεύκη τοῦ Μετσόβου,
Τ' ἔχετε καὶ μαλλώνετε, τ' ἔχετε καὶ βριζέστε;
Μήνα τὰ χιόνια σᾶς βαροῦν, μήνα τὸ κρυὸ νεράκι;" —

„Μηδὲ τὰ χιόνια μᾶς βαροῦν μηδ' εἶν' τὸ κρυὸ νεράκι,
Μὸν βγῆκαν κλέφταις ςτὸ μαντρὶ κι' ὁ καπετάνος Γιάνης·
Καὶ μᾶς ἐπῆραν τὰ παιδιὰ καὶ μᾶς τὰ πῆραν σκλάβους,
Χαλεύουνε τὴν ξαγορὰ πέντε χιλιάδες γρόσια,
Καὶ θέλουνε τὸ Μέτσοβο, θέλουνε τὸ Ζαγόρι,
Καὶ θέλουν καὶ τὸ Γρεββενὸ, νὰ μένῃ καπετάνος." —
„Τρεῖς μέραις μὸν σᾶς καρτερῶ καὶ τρία μερονύχτια
Καὶ θέλω τὸν μουρασαλὴ, νὰ γένω καπετάνος,
Νὰ περπατῶ ςτὸ Μέτσοβο, νὰ πάγω ςτὸ Ζαγόρι,
Ζαγόρι ποὖναι ξακουστὸ ςτὴν πόλι ξακουσμένο.
Κι' ἀλλῶς νὰ μὴν τὸ κάμετε, κι' ἀλλῶς νὰ μὴν τὸ πῆτε,
Βάνω φωτιὰ μὲς ςτὰ χωριὰ, καίω τὰ μοναστήρια." —
Τὰ βιλαέτια τ' ἄκουσαν, πολ' ἀχαμνὰ τοὺς ἦρθε,
Τρέχουνε μὲς ςτὰ Γιάνινα, πηγαίνουν ςτὸν βεζύρη·
„Τ' εἶν' τὸ κακὸ ποῦ πάθαμε ἀπ' τὸν καπ'τάνιο Γιάνη,
Ποῦ μᾶς ἐπῆρε τὰ παιδιὰ καὶ μᾶς τὰ πῆρε σκλάβους;" —

5. *βρυζέστε Π.* 6. *μήνα νἆν' τὸ νερὸ κρυὸ Π.* 7. *τὸ νερὸ κρυὸ Π.* 8. *μάντρι ὁ Π.* Inter vss. 12 et 13. habet *Π. Γρήγορα τὸ Μ.* 13. *μερούλαις σᾶς Π.* 18. *καίω τὰ . . . . . Π.* 21. *καπετὰν Π.*

CLXXXIX.
Ο ΔΕΛΙΓΙΩΡΓΗΣ.
Ζαμπ. 639, 51.

Τίνος μανοῦλα θλίβεται; τίνος μανοῦλα κλαίει;
Τοῦ Γιώργ' ἡ μάνα θλίβεται, τοῦ Γιώργ' ἡ μάνα κλαίει.
Στὸ παραθύρι κάθεται, τοὺς κάμπους ἀγναντεύει·
„Σ' ὅλο τὸν κόσμο ξαστεριὰ, σ' ὅλο τὸν κόσμο ἥλιος,
Στὰ ῥιζοβούνια τ' Ἀχονοῦ πολὺς καπνὸς κι' ἀντάρα·
Μήν' ἀπ' τὰ χιόνια τὰ πολλὰ, μήν' ἀπὸ ταῖς βροχάδαις;
Μήτ' ἀπ' τὰ χιόνια τὰ πολλὰ, μήτ' ἀπὸ ταῖς βροχάδαις,
Τὸν Δεληγιώργη κλείσανε Τοῦρκοι ἐννιὰ χιλιάδαις.
„Ἔβγα Γιώργη, προσκύνησε, τσουράκη νὰ σὲ κάμω." —
„Δὲν εἶμαι νύφη Πατρινιὰ, νάβγω νὰ προσκυνήσω·
Χίλιαις φοραῖς τὸ αἷμά μου τὴ γῆ νὰ κοκκινήσῃ,
Παρὰ νὰ δώσω τ' ἄρματα, τὸ ἔρμο μου νταλιάνι." —

8. *ὡς ἐν. Ζ.*

CXC.
Ο ΡΟΥΠΑΚΙΑΣ.

Ζαμπ. 661, 78.

Τί καπετάνος εἶσαι σύ; δὲ ῥίχνεις δύο τουφέκια,
Νὰ μαζωχτῇ τ᾽ ἀσκέρι σου κι᾽ ὅλοι οἱ καπιταναῖοι,
Νὰ διοῦμε ποιὸς μᾶς λείπεται ἀπὸ τὰ παλληκάρια;
Ὁ Ῥουπακιὰς μᾶς λείπεται μὲ τὸ Γεροχουσάδα.
Σὲ τί βουνὰ νὰ βρίσκωνται, σὲ τί κοντοραχοῦλες;
Σὰν ποῦ νὰ ψένουν πρόβατα, σὰν ποῦ νὰ ψένουν γίδια;
Τοὺς κλαῖνε χώραις καὶ χωριὰ, τοὺς κλαῖνε βιλαέτια,
Τοὺς κλαίγ᾽ ἡ τσοῦπρα τοῦ παπᾶ, αὐτ᾽ ἡ μαυρομματοῦσα,
Αὐτ᾽ ἡ φεγγαρομέτωπη καὶ χαμηλοβλεποῦσα,
Μὲ τὰ μαλλάκια ξέπλεγα, τὰ χέρια σταυρωμένα.
Σὰν τὴν τρυγῶνα θλίβεται, σὰν τὸ παππὶ μαδιέται.

CXCI.
ΤΟ ΜΑΡΚΟΣ.

Σχιν.

Ἕνα πουλὶ ῥοβόλαγε ἀπὸ τὸ Καρπενῆσι,
Ἐλάλησε βραχυὰ, βραχυὰ, βραχυὰ καὶ κακιωμένα.
Ὅσα πουλιὰ τ᾽ ἀκούσανε, ὅλα τοὺς πικραθῆκαν,
Κι᾽ ὅσοι κάμποι τ᾽ ἀκούσανε, τὰ δέντρα ξεραθῆκαν·
Τ᾽ ἀκούσανε δυὸ Ἕλληνες καὶ τρεῖς παλιοκαστρίταις·
„Πές μας, πές μας πουλάκι μου κ᾽ ἕνα καλὸ μαντάτο·
Πές μας γιὰ τὸν ἀφέντη μας, τὸν πρωτοκαπετάνο.“ —
„Ἐχτὲς, προχτὲς προπέρναγα ϛτοῦ Σκόντρα τὸ ντσαντῆρι,
Κι᾽ ἄκουσα τὸ μουσαβερὲ τοῦ Μάρκου τὴν κουβέντα.
Τὸν Μάρκον τὸν ἐσκότωσαν οἱ ἄπιστοι συντρόφοι.“ —

3. *ὅλα τὰ Σ.* 8. *κιατήρη Σχ.*

CXCII.

ΤΟ ΚΑΡΑΒΙ.

T. 434.

ΖΑΚΥΝΘΟΣ.

Στὴν πρύμνη βάνουν τὸ σταυρὸ, ςτὴ πλώρη τὸ βαγγέλιο,
Τὴν Παναγιὰ τὴ δέσποινα ςτὸ μεσινὸ κατάρτι.
„Μάϊνα καράβι τὰ πανιὰ, μαϊνάρε τὰ κατάρτια.“ —
„Δὲν μαϊνάρω 'γὼ πανιὰ, πῶς νὰ τὰ ῥίξω κάτου;
Μὴν εἶμαι κόρη λυγερὴ, νὰ ῥίξω τὰ μαλλιά μου,
Νὰ κάμῃς σκάλαις ν' ἀναβῇς, νὰ πιάσῃς τὰ βυζιά μου·
Εἶμαι καράβι ξακουστὸ, καράβι ξακουσμένο,
Στὴν Πόλι·καὶ ςτὴν Βενετιὰ εἶμαι ζωγραφισμένο.
Ἂς ἔρτουν δώδεκ' ἀπὸ 'μπρὸς καὶ δώδεκ' ἀπὸ πίσω,
Καὶ δεκοχτ' ὀχ' τὴ μιὰ μεριὰ καὶ δεκοχτ' ὀχ' τὴν ἄλλη·
Τότες νὰ δγῇς τὸν πόλεμο, ποῦ κάνουν τὰ γαλιούνια.“ —
Μιὰ μπαταριὰ τοὺς ἔδωσε, μιὰ μπαταριὰ τοὺς δίνει,
Γιωμίζ' τὸ πέλαο πανιὰ, ἡ θάλασσα κουφάρια.

3. *μαΐνα ῥί τὰ κάτου?* *T.*

II.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ.

CARMINA HISTORICA.

1361 – 1820.

CXCIII.

ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ ΚΟΥΡΣΕΥΜΕΝΗ.

Pashl. I, 165. Sand. 2. M. I, 188.

1361.

ΚΑΝΔΙΑ.

Κλαίγουν τἀηδόνια τῆς Βλακιᾶς καὶ τὰ πουλιὰ στὴν δύσιν,
Κλαίγουν ἀργὰ, κλαίγουν ταχυὰ, κλαίγουν τὸ μεσημέρι,
Κλαίγουν τὴν Ἀδριανούπολιν τὴν βαριὰ κουρσευμένη,
Ἀποῦ τὴν ἐκουρσέψανε τσὴ τρεῖς ἱορταῖς τοῦ χρόνου,
Τοῦ Χριστογέννου γιὰ κηρὶ καὶ τοῦ βαΐου γιὰ βάϊα,
Καὶ τῆς λαμπρῆς τὴν κυριακὴ γιὰ τὸ Χριστὸς ἀνέστη.

CXCIV.

ΑΛΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ.

Faur. I, 338. Kind. Anth. 42.

1453.

Πῆραν τὴν πόλι, πῆράν την, πῆραν τὴ Σαλονίκη,
Πῆραν καὶ τὴν ἁγιὰ Σοφιὰ, τὸ μέγα μοναστῆρι,
Ποῦχε τριακόσια σήμαντρα κ᾽ ἐξῆντα δυὸ καμπάναις·
Κάθε καμπάνα καὶ παπᾶς, κάθε παπᾶς καὶ διάκος.
Σιμὰ νἄβγοῦν τὰ ἅγια κι᾽ ὁ βασιλιὰς τοῦ κόσμου,
Φωνὴ τοὺς ἦρτ᾽ ἐξ οὐρανοῦ ἀγγέλων ἀπ᾽ τὸ στόμα·
„Ἀφῆτ᾽ αὐτὴ τὴν ψαλμωδιὰ, νὰ χαμηλώσουν τ᾽ ἅγια·
Καὶ στεῖλτε λόγο στὴν Φραγκιὰ, νἄρτουνε νὰ τὰ πιάσουν,
Νὰ πάρουν τὸν χρυσὸ σταυρὸ καὶ τ᾽ ἅγιο τὸ βαγγέλιο,
Καὶ τὴν ἁγία τράπεζα, νὰ μὴ τὴν ἀμολύνουν.“ —
Σὰν τ᾽ ἄκουσεν ἡ δέσποινα, δακρύζουν ἡ εἰκόνες·

„Σώπασε κυρὰ δέσποινα, μὴν κλαίγῃς, μὴ δακρύζῃς·
Πάλε μὲ χρόνους, μὲ καιρούς, πάλε δικά σας εἶναι.“ —

1. *Πῆραν F. K.* 3. *Ποῦ εἶχε F. K.* 9. *τ' ἅγιον εὐαγγέλιο F. K.*
12. *Σώπα κυρία F.* 13. *σου F. K.*

CXCV.
Η ΑΛΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ.

U.

1453.

Σημαίν' ὁ Θιός, σημαίν' ἡ γῆ, σημαίνουν τὰ πουράνια,
Σημαίνει κ' ἡ ἁγιὰ Σοφιά, τὸ μέγα μοναστῆρι,
Μὲ τετρακόσια σήμαντρα, μ' ἑξῆντα δυὸ καμπάναις,
Πὤχει τριακόσιαις καλογριαῖς καὶ χίλιους καλογέρους·
Ψάλλει ζερβὰ ὁ βασιλιάς, δεξιὰ ὁ πατριάρχης·
Φωνὴ τοὺς ἦρτ' ἀπὸ τὸ Θιὸ κι' ἀπ' τὴν ἀγγέλου κρίσι·
„Πάψτε παπάδες τὰ χαρτιὰ καὶ κλεῖστε τὰ βαγγέλια·
Πῆραν τὴν Πόλι, πῆρανε, πῆραν τὴν Σαλονίκη,
Πῆραν καὶ τὴν ἁγιὰ Σοφιά, τὸ μέγα μοναστῆρι,
Πῆραν παιδιὰ 'π' τὸ δάσκαλο, κοράσι' ἀπ' τὸ γκεργκέφι,
Πῆραν μανάδες μὲ παιδιά, κυράδες μὲ τοὺς ἄντρες.“ —

CXCVI.
Η ΑΛΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ.

Ζαμπ. 599, 1.

1453.

Σημαίν' ὁ Θιός, σημαίν' ἡ γῆ, σημαίνουν τὰ πουράνια,
Σημαίνει κ' ἡ ἁγιὰ Σοφιά, τὸ μέγα μοναστῆρι,
Μὲ τετρακόσια σήμαντρα κ' ἑξῆντα δυὸ καμπάναις,
Κάθε καμπάνα καὶ παπᾶς, κάθε παπᾶς καὶ διάκος,
Νὰ μποῦνε ςτὸ Χερουβικὸ καὶ νἄβγ' ὁ βασιλέας.
Περιστερὰ κατέβηκεν ἀπὸ τὰ μεσουράνια·
„Πάψετε τὸ Χερουβικὸ κι' ἂς χαμηλώσουν τ' ἅγια·
Παπάδες πάρτε τὰ γιερὰ καὶ σεῖς κεριὰ σβυστῆτε,
Γιατεἶναι θέλημα Θεοῦ ἡ Πόλι νὰ τουρκέψῃ.
Μὸν στεῖλτε λόγο ςτὴ Φραγκιά, νἄρτουνε τριὰ καράβια,
Τὄνα νὰ πάρῃ τὸ σταυρὸ καὶ τ' ἄλλο τὸ βαγγέλιο,

Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο τὴν ἅγια τράπεζά μας,
Μὴ μᾶς τὴν πάρουν τὰ σκυλιὰ καὶ μᾶς τὴ μαγαρίσουν.“ —
Ἡ δέσποινα ταράχτηκε κ᾽ ἐδάκρυσαν ἡ κόνες.
„Σώπασε κυρὰ δέσποινα καὶ σεῖς κόνες μὴν κλαῖτε·
Πάλε μὲ χρόνους, μὲ καιρούς, πάλε δικά σας εἶναι.“ —

CXCVII.

Η ΑΛΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ.

Ζαμπ. 600, 2.

1453.

Καλόγρια ἐμαγέρευε ψαράκια στὸ τηγάνι,
Καὶ μιὰ φωνή, ψιλὴ φωνὴ ἀπάνωθεν τῆς λέγει·
„Πάψε γρία τὸ μαγερειὸ κ᾽ ἡ Πόλι θὰ τουρκέψῃ.“ —
„Ὅταν τὰ ψάρια πεταχτοῦν καὶ βγοῦν καὶ ζωντανέψουν,
Τότες κι᾽ ὁ Τοῦρκος θὲ νὰ μπῇ κ᾽ ἡ Πόλι θὰ τουρκέψῃ.“ —
Τὰ ψάρια πεταχτήκανε, τὰ ψάρια ζωντανέψαν,
Κι᾽ ὁ ἀμηρᾶς εἰσέβηκεν ἀτός του καβαλάρης.

2. *ἀπανωθειὸ* Ζ. 5. *καὶ ὁ* Ζ. *θέλει μπῇ* Ζ. 6. *ἐπεταχτήκανε* Ζ.

CXCVIII.

ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΙΑ.

Ξανθοπ. Φιλολ. συνέκδημ. 401. Μ. Ι, 94.

1453—1460.

ΤΡΑΠΕΖΟΥΣ.

Τὴν πόλιν ὅταν ἔκτιζεν ὁ Ζάπι Κωνσταντίνων,
Εἶχεν πορτάρους δίκλοπους κι᾽ ἀφέντας φοβετσάρους,
Εἶχεν καὶ σκύλον μάρμαρον, ποῦ ἐδοῦνεν τὰ κλειδία.
. . . .
Κ᾽ ἕναν πουλὶν, καλὸν πουλὶν κι᾽ ἀπὲ τὴν πόλιν ἔρται,
Καὶ τ᾽ ἕναν τὸ φτεροῦλν᾽αθε ςτ᾽ αἷμαν ἔτον βαμμένον,
Καὶ ςτ᾽ ἄλλο τὸ φτεροῦλν᾽αθε χαρτὶν περιγραμμένον,
Κι᾽ οὐδὲ ςτὴν ἄμπελον κόνευ᾽ μηδὲ ςτὸ περιβόλι,
᾽Επῆγεν καὶ ἐκόνεψεν ςτοῦ κυπαρέσσ᾽ τὴν ῥίζαν.
῎Ερχονται χίλιοι πατριάρχ᾽ καὶ μύριοι δεσποτάδες,
Κανεὶς ἀτὸ πάλ᾽ κι᾽ ἀναγνώθ᾽, κανεὶς ξὰν κι᾽ ἀναγνώθει.
Χέρας υἱὸς Γιανίκας ἔν᾽, ἀτὸς ἀτ᾽ ἀναγνώθει.

Σίτ' ἀναγνώθ', σίτ' ἀνακλαίγ', σίτ' ἀνακρούγ' τὴν κάρδιαν·
Ν' ἀσιλλοῖ ἐμᾶς, νὰ βάι ἐμᾶς, ἡ Ῥωμανία πάρθεν,
Ἐπάρθαν τὰ προπύλαια καὶ τὰ βασιλοσκάμνια,
Ἐπάρθαν καὶ αἱ ἐκκλησιαῖς κι' ὅλα τὰ μοναστήρια,
Ἐπάρθεν καὶ Ἁγεσοφιὰ, τὸ μέγαν μοναστῆριν·
Εἶχεν σαράντα καλογέρ'ς κ' ἑξηνταπέντε διάκους·
Εἶχεν δώδεκα σήμαντρα, δεκαοχτὼ καμπάνας·
Εἶχεν καὶ τὴν ἐγάπην μου ςτ' ἕναν καφὲς κρυμμένην.
Τὸν κόσμον ἐδιαπάτεσα, τὴν γῆν τροχὸν ἐποῖκα,
Κι' ἀμὸν ἐσὲν τὸ κόρασιον ςτὴν οἰκουμένην 'κ εὗρα·
Τ' ὀμμάτια σ' κόφνε τὸν πασᾶν, τ' ὀφρύδια ςτὸν βεζύρην.
Κι' ἀπὸ τὸ ματοχόσιαμαν σκοτόν' ἐμὲν κι' ἄλλ' ἕναν.

CXCIX.
ΥΠΟΤΑΓΗ ΤΟΥΡΝΑΒΟΥ ΚΑΙ ΛΑΡΣΗΣ.

Ζαμπ. 696, 128.

1770.

Ἀπόψ' εἶδα ςτὸν ὕπνο μου, ςτὸν ὕπνο ποῦ κοιμώμουν,
Σὰ μάτ' ἐκάη ὁ Τούρναβος, σὰ μάτ' ἐκάη ἡ Λάρσα,
Πῆραν μανάδαις μὲ παιδιὰ, γυναίκαις μὲ τοὺς ἄντραις,
Πήρανε καὶ μιὰ νιόνυφη τριῶ μερῶ λεχῶνα.
Χίλιοι τὴν πάγουν ὀμπροστὰ καὶ πεντακόσιοι πίσω.
„Σταθῆτε παλληκάρια μου, σταθῆτε λεβεντάδαις,
Γιὰ νὰ φασκιώσω τὸ παιδὶ, νὰ τὸ βυζάξω γάλα.“ —
Τὰ παλληκάρια στάθηκαν κ' οἱ λεβεντάδαις στέκουν.
„Πέτρα σ' ἀφίνω τὸ παιδὶ, καλὰ νὰ τὸ φυλάξῃς,
Ὅσο νὰ πάω κι' ὅσο νάρτῶ καὶ πίσω νὰ γυρίσω,
Ὅσο ν' ἀσπρίσ' ὁ κόρακας, νὰ γένῃ περιστέρι.“ —

CC.
Ο ΜΟΥΡΤΟΣ.

Faur. 1, 218. Sand. p. 2. Ζαμπ. 705, 141.

1770.

ΜΩΡΕΑ.

Μιὰ προσταγὴ μεγάλη προστάζ' ὁ βασιλιὰς,
Νὰ καταιβῇ ἡ ἀρμάδα κι' ὁ καπετὰν πασᾶς.

'Αρμάδα ν' ἐκατέβη, ςτ' 'Ανάπλιν ἄραξε
Κι' αὐτὸς ἀπ' τὰ ντερβένια μ' ἀσκέρι διάβηκε.
Πιάνει καὶ χαρτιὰ στέλνει, χαρτιὰ καὶ προβοδᾷ·
,,Σ' ἐσένα Μοῦρτο Χάμζα, σ' ἐσᾶς 'Αρβανιτιὰ,
Γλήγωρα νὰ σκωτῆθε αὐτοῦθ' ἀπ' τὸ Μωριά.'' —
,,'Εγὼ χαρτιὰ 'χω χίλια καμμένα ςτὴ φωτιὰ
Καὶ σένανε σὲ γράφω ςτὴν κάτου τὴ μεριά.'' —
,,Σώπα, σώπα μπρὲ Μοῦρτο καὶ μὴ παραμιλᾷς,
Γιατ' ἔχεις λίγ' ἀσκέρι καὶ τὸ ματανογᾷς.'' —
,,Μπεκιάρικα τουφέκια χιλιάδες ἕξ, ὀχτὼ
Καὶ σεῖς οἱ καλιουντσῆδες χιλιάδες ἑκατό.'' —
Τὸ ἀλλὰχ ἀλλὰχ κράζουν, τραβοῦνε τὰ σπαθιὰ,
Βάνουν μπροστὰ τοὺς Τούρκους σὰ λάφια, σὰν τραγιά.

3. *κι' ἀρ. F. S.* 10. *παραμιλῇς S.* 11. *μετανοεῖς F. S.* 12. *ἔχ' Z.* 14. *ἀλλὰ F. S. τὸ λένε F. S.* 15. *μπροστὰ ὡσὰν τραγ. F. S.*

CCI.
Η ΠΡΕΒΕΖΑ.

U.

1798.

,,Βάστα καϋμένη Πρέβεζα τ' 'Αλῆ πασᾶ τ' ἀσκέρια.'' —
,,Τί νὰ βαστάξω, δὲν μπορῶ καὶ τί νὰ νταγιαντίσω,
'Αλῆ πασᾶς μὲ πέτρωσε μὲ δεκοχτὼ χιλιάδες·
Πέρνουν τὰ τόπια σὰν βροχὴ κ' ἡ μπόμπαις σὰν χαλάζι
Κι' αὐτὰ τὰ λιανοτούφεκα σὰν σιγαλὴ βροχοῦλα.'' —
Σκλάβαις πᾶνε ςτὰ Γιάννινα, σκλάβαις ςτὸ Τεπελένι,
Πῆραν τὴν κὺρ Γιωργάκαινα μ' ὅλαις της ταῖς νυφάδες.
Μπροστὰ πήγαιν' ἡ πεθερὰ καὶ πίσω τσὴ νυφάδες,
Κ' ἡ νύφη ἡ μικρότερη δὲν πάει κοντὰ ςταῖς ἄλλαις·
,,Περβάτα νύφη θαρρετὰ, νὰ μὴ κοντὰ ναμένῃς,
Μὴν σὲ βαραίνει τὸ φλουρὶ καὶ τὸ μαργαριτάρι;'' —
,,Δὲν μὲ βαραίνει τὸ φλουρὶ καὶ τὸ μαργαριτάρι,
Μὸν μὲ βαραίνει τὸ παιδὶ, ποῦ τ' ἄφησα ςτὴ κούνια.
Κούνια μου, κούνια τὸ παιδὶ καὶ γάλα χόρτασέ το,
"Οσο νὰ πάω κι' ὅσο νάρτω κι' ὅσο νὰ πογυρίσω·
Ποῦ κόψανε τὸν ἄντρα μου πάνω ςτὰ γόνατά μου
Καὶ πέφταν τὰ χεράκια του ἀπάνω ςτὴν ποδιά μου.'' —

BELLA SULIOTICA.

1792 — 1804.

CCII.

ΟΙ ΣΟΥΛΙΩΤΑΙ.

Ζαμπ. 685, 112.

1792 — 1804.

Ἐπρασίνησαν τὰ βουνὰ κ' ἐλάλησαν οἱ κοῦκκοι,
Κι' ὁ Ἀλέξης δὲν ἐφάνηκε νὰ βγῇ πρὸς τὸ Ζαγόρι,
Νὰ μάσῃ Τούρκους ὀμπροστὰ, Ῥωμαίους ἀπὸ πίσω·
Μὸν τὸν Κασήμη ϛτὸ πλευρὸ κρυφὰ τὸν κουβεντιάζει·
„Σύρε Κασήμ' ϛτὰ σπίτια μου ϛτὰ ἔρημα σαράγια,
Κι' ἂν σὲ ρωτήσ' ἡ μάνα μου κ' ἡ δόλι' ἡ ἀδερφή μου,
Νὰ πῇς πάγω ϛτὰ Γιάννινα μέσα ϛτὸ μπεζεστένι,
Νὰ μάσω Σουλιωτόπουλα νὰ βγῶ πρὸς τὸ Ζαγόρι.“ —
Τρία μπαϊράκια τ' ἔστησε ϛτὴν ῥάχη ϛτὴν Τσιοδίλα,
Τὄνα 'ταν τοῦ Ταΐραγα καὶ τ' ἄλλο τοῦ Κασήμη,
Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο ἦταν τοῦ κὺρ Ἀλέξη.

4. *μόν* Z.

CCIII.

Ο ΚΟΥΤΣΟΝΙΚΑΣ.

Faur. I, 288. Ζαμπ. 685, 113.

1792.

Τρία πουλάκια κάθουνταν ϛτὸν Ἅϊ Ἐλιὰ ϛτὴ ῥάχη.
Τὄνα τηράει τὰ Γιάννινα, τ' ἄλλο τὸ Κακοσοῦλι,
Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο μυριολογάει καὶ λέγει·
„Ἀρβανιτιὰ μαζώχτηκε, πάγει ϛτὸ Κακοσοῦλι.
Τρία μπαϊράκια κίνησαν, τὰ τρί' ἀράδ' ἀράδα·
Τὄνα 'ταν τοῦ Μουχτὰρ πασᾶ, τ' ἄλλο τοῦ Μιτσομπόνου,
Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο ἦταν τοῦ σελιχτάρη.“ —
Μιὰ παπαδιὰ τ' ἀγνάντεψεν ἀπὸ ψηλὴ ῥαχοῦλα·
„Ποῦστε παιδιὰ τοῦ Μπότσαρη, παιδιὰ τοῦ Κουτσονίκα;

'Αρβανιτιὰ μᾶς πλάκωσε, θέλει νὰ μᾶς σκλαβώσῃ,
Στὸ Τεπελένι νὰ μᾶς πάῃ, ν' ἀλλάξωμε τὴν πίστι." —
Ὁ Κουτσονίκας χούϊαξεν ἀπὸ τὸν 'Αβαρίκο·
„Μὴν τὸ φοβᾶσαι παπαδιά· ςτὸ νοῦ σου μὴν τὸ βάνῃς.
Τώρα νὰ δγῇς τὸν πόλεμο, τὰ κλέφτικα τουφέκια,
Πῶς πολεμοῦν ἡ κλεφτουριὰ κι' αὐτ' οἱ Κακοσουλιῶτες." —
Τὸν λόγο δὲν ἀπόσωσε, τὴν συντυχιὰ δὲν εἶπε,
Νὰ δγῇς τοὺς Τούρκους κ' ἔφευγαν πεζοῦρα καὶ καβάλα.
"Αλλ' ἔφευγαν κι' ἄλλ' ἔλεγαν· „πασᾶ μ' ἀνάθεμά σε.
Μέγα κακὸ μᾶς ἤφερες τοῦτο τὸ καλοκαῖρι·
'Εχάλασες τόση Τουρκιὰ σπαΐδαις κι' 'Αρβανίταις." —
Κι' ὁ Μπότσαρης ἐφώναξε μὲ τὸ σπαθὶ ςτὸ χέρι·
„"Ελα πασᾶ, τί κάκιωσες καὶ φεύγεις μὲ μενζίλι;
Γύρισ' ἐδῶ ςτὸν τόπο μας ςτὴν ἔρημη τὴν Κιάφα,
'Εδῶ νὰ στήσῃς τὸ θρονὶ, νὰ γένῃς καὶ σουλτάνος." —

11. *πάϊ F.* 17. *ἔφυγαν Z.* 22. *μεντίλι Z.* 23. *γύρνα F.*

CCIV
Ο ΚΟΥΤΣΟΝΙΚΑΣ.

Faur. I, 294.

1792.

Στὰ μέσα ςτὰ Τσερίτσανα, ςτὴν ἄκρ' ἀπὸ τὸ Σοῦλι,
Μπουλουκμπασίδες κάθουνταν ψηλὰ ςτὸ παλιοκλῆσι
Κ' ἐκύτταζαν τὸν πόλεμο, ποῦκαναν οἱ Σουλιῶτες,
Πῶς πολεμοῦν μικρὰ παιδιὰ, γυναῖκες σὰν τοὺς ἄντρες.
Κι' ὁ Κουτσονίκας φώναξεν ἀπὸ τὸ μετερίζι·
„Παιδιά μ' σταθῆτε ὅλ' στεριὰ, σταθῆτε ὅλ' ἀντρειωμένα.
Γιατ' ἔρχετ' ὁ Μουχτὰρ πασᾶς μὲ δώδεκα χιλιάδες." —
Καὶ ὕστερα ἐγύριζε τὸν λόγο πρὸς τοὺς Τούρκους·
„Ποῦ πᾶς Μουχτὰρ τ' 'Αλῆ πασᾶ; ποῦ πάγεις παλιολιάπη;
Δὲν εἶν' ἐδῶ τὸ Χόρμοβο, δὲν εἶν' ὁ "Αϊ Βασίλης,
Νὰ πάρῃς σκλάβους τὰ παιδιὰ, νὰ πάρῃς ταῖς γυναίκαις.
Εἶναι τὸ Σοῦλι τὸ κακὸ ςτὸν κόσμο ξακουσμένο,
Ποῦ πολεμᾷ Τσαβέλαινα σὰν ἄξιο παλληκάρι·
Βαστᾷ φυσέκια ςτὴν ποδιὰ καὶ τὸ σπαθὶ ςτὸ χέρι,
Καὶ μὲ τουφέκι σισανὲ ἐμπρὸς ἀπ' ὅλους πάγει." —

2. *Μπουλουκπασάδες F.* *κάθονταν F.* 6. *μ'* om. *F.* 7. *"Οτ' F.*

CCV.
Η ΧΑΙΔΩ.

P.

1792.

Ποιὸς εἶδε ψάρι σὲ βουνὸ κι᾽ ἀλάφι σὲ λιμάνι;
Ποιὸς εἶδε κόρ᾽ ἀνύπαντρη μέσα ςτὰ παλληκάρια;
Δώδεκα χρόνους ἔκαμεν ἁρματωλὸς καὶ κλέφτης,
Κανεὶς δὲν τ᾽ν ἐγνώρισε ἀπὸ τὴν συντροφιά της,
Καὶ μιὰ λαμπρή, μιὰ κυριακή, μιὰ πίσημον ἡμέρα
Βγῆκαν νὰ παίξουν τὰ σπαθιὰ, νὰ ρίψουν τὸ λιθάρι.
Τὸ ῥίχν᾽ ἡ Χάϊδω μιὰ φορὰ, τὰ παλληκάρια δέκα,
Κ᾽ ἡ κόρ᾽ ἀπὸ τὴ σφίξη της κι᾽ ἀπὸ τὴν ἔντροπή της
Ἐκόπη τὸ γελέκι της καὶ φάνη τὸ βυζί της.
Ἄλλος τὸ λέγει μάλαγμα, ἄλλος τὸ λέγ᾽ ἀσῆμι·
Κ᾽ ἕνα μικρὸ κλεφτόπουλο ἐκεῖνο τὴν γνωρίζει·
„Κεῖνο δὲν εἶναι μάλαγμα, κεῖνο δὲν εἶν᾽ ἀσῆμι.
Κεῖνο ᾽ν᾽ τῆς Χάϊδως τὸ βυζί, τῆς Χάϊδως χαϊδεμμένης.“ —
„Σώπα σώπα κλεφτόπουλο καὶ μὴ μὲ μαρτυρήσῃς,
Νὰ σοῦ χαρίσω τὴν ζωὴ κι᾽ ὅλα τὰ ἅρματά μου.“ —

CCVI.
Η ΜΟΣΧΩ.

Χριστοφ. Περ. Ἱστ. τ. Σουλ. 1, 51.

1792.

Τρία μπαϊράκια φαίνονται ᾽πὸ κάτ᾽ ἀπὸ τὸ Σοῦλι,
Τὄνα ᾽ναι τοῦ Μουχτὰρ πασᾶ, τἄλλο τοῦ σελιχτάρη,
Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο εἶναι τοῦ Μιτσομπόνου.
Ὁ Δῆμο Δράκος φώναξε ᾽πὸ πάν᾽ ἀπὸ τὸ Σοῦλι·
Ποῦ πᾶς Μουχτάρη Σκοταρᾶ καὶ σκύλε σελιχτάρη;
Δὲν εἶν᾽ ἐδῶ τὸ Χόρμοβο, δὲν εἶν᾽ ἡ Λαμποβίτσα,
Νὰ πάρτε σκλάβους τὰ παιδιὰ, γυναῖκες δίχως ἄντρες.
Ἐδῶ ᾽ν᾽ τὸ Σοῦλι τὸ κακὸ, ἐδῶ ᾽ν᾽ τὸ Κακοσοῦλι,
Ποῦ πολεμοῦν μικρὰ παιδιὰ, γυναῖκες δίχως ἄντρες,
Ποῦ πολεμάει Τσαβέλαινα σὰν τ᾽ ἄξιο παλληκάρι.
Ἡ κύρα Μόσχω φώναξε ᾽πὸ πάνω ᾽πὸ τὴν Κιάφα·
„Ποῦστε παιδιὰ Σουλιώτικα καὶ σεῖς οἱ Τσαβελάται;
Μαζύ μου ὅλοι τρέξετε καὶ ἄντρες καὶ γυναῖκες,

Τοὺς Τούρκους κατακόψετε, σπόρο νὰ μὴν ἀφῆστε,
Νὰ μείνουν χήραις κι' ὀρφανὰ, γυναῖκες καὶ παιδιά τους,
Νὰ λὲν ςτὸ Σοῦλ' τοὺς σκότωσαν Σουλιώτισσες γυναῖκες." —
Ἡ Μόσχω τότε ὥρμησε μὲ τὸ σπαθὶ ςτὸ χέρι.
Τώρα νὰ δγῆτε πόλεμο, γυναικικὰ τουφέκια.
Σὰν τοὺς λαγοὺς ἐφεύγανε καὶ πίσω δὲν κυττάζουν,
Πετάξαν τὰ τουφέκια τους, μόνον γιὰ νὰ γλυτώσουν.

18. 20. *δουφέκια X.*

CCVII.

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ ΤΖΑΒΕΛΑΣ.

Faur. I, 291. Ζαμπ. 687, 115.

1792.

'Εφώναξε μιὰ παπαδιὰ μὲς ἀπ' τὸν 'Αβαρίκο·
„Ποῦστε τοῦ Λάμπρου τὰ παιδιά; ποῦστε οἱ Μποτσαραῖοι;
Πολλὴ μαυρίλλα πλάκωσε, πεζοῦρα καὶ καβάλα·
Δὲν εἶναι μιὰ, δὲν εἶναι δυὸ, δὲν εἶναι τρεῖς καὶ πέντε·
Εἶναι χιλιάδες δεκοχτὼ, χιλιάδες δεκαννέα." —
„Ἂς ἔρτουν οἱ Παλιότουρκοι, τίποτε δὲ μᾶς κάνουν·
Ἂς ἔρτουν πόλεμο νὰ διοῦν καὶ Σουλιωτῶν τουφέκια,
Νὰ μάθουν Λάμπρου τὸ σπαθὶ, Μπότσαρη τὸ τουφέκι,
Τ' ἅρματα τῶν Σουλιωτισσῶν, τῆς ξακουσμένης Χάϊδως." —
Ὁ πόλεμος ἀρχίνησε κι' ἀνάψαν τὰ τουφέκια,
Τὸν Ζέρβα καὶ τὸν Μπότσαρη ἐφώναξ' ὁ Τσαβέλας·
„Παιδιά μ' ἦρθ' ὥρα τοῦ σπαθιοῦ κι' ἂς πάψῃ τὸ τουφέκι." —
„Δὲν εἶναι, λέγ' ὁ Μπότσαρης, σπαθιοῦ καιρὸς ἀκόμα·
Παιδιὰ σταθῆτε ςτὸ κουντρὶ, βαστᾶτε τὸ λιθάρι·
Γιατεἶν' οἱ Τοῦρκ' ἀμέτρητοι καὶ λίγ' εἶν' οἱ Σουλιῶτες." —
„Μωρὲς τί σκιάζεστε παιδιὰ, Τσαβέλας ματαλέγει·
'Ακόμα τοὺς φυλάγομε τοὺς σκύλους τσ' 'Αρβανίτες;" —
Πιάνουν καὶ σπάνουν ὅλοι τους ταῖς θήκαις τῶν σπαθιῶν τους,
Τοὺς Τούρκους βάνουνε μπροστὰ, το 'ς βάνουν σὰν κριάρια,
Βελῆ πασᾶς τοὺς φώναζε νὰ μὴ γυρνοῦν ταῖς πλάταις,
Κ' ἐκεῖνοι τ' ἀποκρίνονταν, πετῶντας τὰ τουφέκια·
„Δὲν εἶν' ἐδῶ τὸ Δέλβινο, δὲν εἶναι τὸ Βιδίνι·
Εἶναι τὸ Σοῦλι τ' ἀκουστὸ, ςτὸν κόσμο ξακουσμένο,
Εἶναι τοῦ Λάμπρου τὸ σπαθὶ, τὸ τουρκοματωμένο,

Πώκαμε τὴν Ἀρβανιτιὰ κι' ὅλη φορεῖ τὰ μαῦρα,
Κλαίγουν μανάδες γιὰ παιδιὰ, γυναῖκες γιὰ τοὺς ἄντρες.

1. *Μιὰ π. ἐφών.* -- *ἀπὸ F.* 2. *Ποῦ εἶστε Λάμπρου — ποῦ εἶστε F.* 3. *ἔρχεται F.* 5. *χιλιάδες Ἀρβανίταις* Z. 6. *ἔρχωντ' F.* 7. *νὰ ἴδουν π.* Z. 8. *Τί πάει νἀπῆ Λαμπροὺ σπαθὶ καὶ Μπότζαρη τουφέκι* Z. 9. *Σουλιώτισσώνε τζάκισμα, λαβωματιὰ τῆς Χάϊδως* Z. 10. *Σὰν ἄρχισεν F.* 12. *Ἠρτεν ἡ ὥρ. F.* Vs. inter 11 et 12 ap. F. interpositus: *Μποτζάρης ἀποκρίθηκεν ἀπὸ τὸ μετερίζι.* 13. *φώναξε βαρεὰ F.* 14. *Σταθῆτ' ἀκόμα F.* 15. *Ὅτι οἱ Τοῦρκ' εἶναι πολλοὶ F.* 16. *Τότε τὰ παλληκάρια του χουιάζει ὁ Τζαβέλλας F.* 17. *τσ'* om. *F.* 18. *κι' ὅλ' ἔπιασαν καὶ ἔσπασαν F.* 19. *καὶ ἔμπροστα τοὺς ἔβαλαν τοὺς Τ. F.* 21. *μὲ δάκρυα 'ς τὰ μάτ. F.* 25. *ἔκαμε F.* 26. *καὶ κλαίουν μάννες τὰ παιδ., τοὺς ἀνδ. των γυναῖκ. F.*

CCVIII.
Η ΤΣΑΒΕΛΑΙΝΑ.

Faur. I, 284. Ζαμπ. 688, 116. Ἀγγελ. 67.
1792.

Ἕνα πουλάκι κάθουνταν ἀπάνου στὸ γεφύρι·
Μυριολογοῦσε κ' ἔλεγε, τ' Ἀλῆ πασᾶ τοῦ λέγει·
Δὲν εἶν' ἐδῶ τὰ Γιάννινα νὰ φτιάσῃς σαντιρβάνια,
Δὲν εἶναι μήτ' ἡ Πρέβεζα, πὤκαμες παλιομέρι·
Μὸν εἶν' τὸ Σοῦλι ξακουστὸ, τὸ Σοῦλι ξακουσμένο,
Ποῦ πολεμοῦν μικρὰ παιδιὰ, γυναῖκες καὶ κορίτσια,
Ποῦ πολεμάει Τσαβέλαινα μὲ τὸ παιδὶ στὸ κόρφο,
Στὄνα της χέρι τὸ σπαθὶ καὶ στ' ἄλλο τὸ τουφέκι
Καὶ τὰ φυσέκια στὴν ποδιὰ, τὰ βόλια μὲς σταῖς ζάβαις.

4. *Δὲν εἶν' ἐδῶ ἡ Πρ. νὰ φτιάσῃς F.* 7. *Τσαβέλλενα* Z. *μὲ τὸ σπαθὶ στὸ χέρι F.* 8. *Μὲ τὸ παιδὶ στὴν ἀγκαλιὰ, μὲ τὸ τουφέκι στ' ἄλλο F.* 9. *Μὲ τὰ φυσέκια στὴν ποδιὰ . . . F.*

CCIX.
Η ΤΣΑΒΕΛΑΙΝΑ.

U.
1792.

A choro puellarum seu puerorum in medio quoque versu cantatur: μώρη Φωτοτσαβέλαινα et in fine καπετὰν Φωτοτσαβέλα.

Τρεῖς περδικούλαις κάθουνται στὸ Σοῦλι μὲς στὸ κάστρο,
Ἡ μιὰ τηράει τὰ Γιάννινα, ἡ ἄλλη τὸ Τεπελένι

Κ' ἡ τρίτη ἡ καλήτερη μυριολογάει καὶ λέγει·
'Εδῶ δὲν εἶν' τὸ Χόρμοβο, δὲν εἶν' τὸ Τεπελένι·
Μὰ εἶν' τὸ Σοῦλι τὸ κακὸ, τὸ Σοῦλι ξακουσμένο,
Ποῦ πολεμοῦν μικρὰ παιδιὰ, γυναῖκες γκαστρωμέναις,
Ποῦ πολεμάει Τσαβέλαινα κ' ἡ Χάϊδω μοναχή της,
Πῶχει τουφέκι μαντσαρὶ καὶ τὰ κουμπούρι' ἀσήμια
Καὶ τὸ σπαθί της ντιμεσκὶ τὸ βγάζει καὶ ξορμάει.

CCX.
ΣΟΥΛΙΩΤΕΣ.

U.

1792.

A choro puerorum seu puellarum in medio quoque versu cantatur: παιδιὰ Σουλιώτικα.

Τρία μπαϊράκια στήσανε ςτοῦ Ἅϊ 'Ελιὰ τὴ ῥάχη,
Τ᾽ ἕνα 'ναι τοῦ Μουχτὰρ πασᾶ, τ᾽ ἄλλο τοῦ σελιχτάρη,
Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο ἦτον τοῦ Μιτσομπόνου·
Κατὰ τὸ Σοῦλι πήγαιναν, κατὰ τὸ Βουργαρέλι·
Στὰ δόντια σέρνουν τὰ σπαθιὰ, ςτὰ χέρια τὰ τουφέκια.
Μιὰ παπαδιὰ τοὺς χούγιαξε, μιὰ παπαδιὰ τοὺς λέγει·
„Ποῦ πᾷς μωρὲ Μουχτὰρ πασᾶ καὶ σὺ μπρὲ σελιχτάρη;
'Εδῶ δὲν εἶν' τὸ Χόρμοβο, νὰ κάψῃς νὰ σκοτώσῃς,
'Εδῶ 'ν' τὸ Σοῦλι τὸ κακὸ κι' ἀντρεῖα παλληκάρια,
Ποῦ πολεμοῦν μωρὰ παιδιὰ, γυναῖκες σὰν τοὺς ἄντρες.
Σέρνουν φυσέκια ςτὴν ποδιὰ καὶ πέτραις ςτὸ μαντύλι,
Πίσω μωρὲ Μουχτὰρ πασᾶ καὶ σὺ μπρὲ σελιχτάρη,
Μὴ χάστε τὰ κεφάλια σας κι' ὅλο τὸ στράτεμμά σας.“ —
Κι' ὁ πόλεμος ἀρχήνισε . . . .

2. 7. 12. *Σουληχτάρη U.*

CCXI.
Η ΑΠΙΣΤΙΑ ΤΟΥ ΔΕΛΒΙΝΟΥ.

Faur. I, 296. Ζαμπ. 689, 117.

1800.

Σύγνεφο μαῦρο σκέπαζε τὸ Σοῦλι καὶ τὴν Κιάφα·
'Ολημερῆς ἐχιόνιζεν, ὁλονυχτῆς χιονίζει·

Κι' ἀπ' τὸ Συστράνι πρόβαινεν ἕνας λιγνὸς λεβέντης,
Ποῦ ἀπὸ τὰ Γιάννινα πικρὰ μαῦρα μαντάτα φέρνει.
„Τὰ παλληκάρια τὰ καλὰ τὰ χάνουν οἱ συντρόφοι.
Ἀκοῦστε Φώτου τὰ παιδιὰ, τοῦ Δράκου παλληκάρια,
Τὸ Δέλβινο τὸ ἄπιστο πρόδωκε τὰ παιδιά σας·
Τ' Ἀλῆ πασᾶ τοῦ τἄφερε, τὰ ἕξ ἀράδ' ἀράδα,
Κι' αὐτὸς τὰ τέσσαρ' ἔσφαξε, δυονῶν ζωὴ χαρίζει,
Τοῦ Δήμου Δράκου τὸν υἱὸ κ' ἕν' ἀδερφὸ τοῦ Φώτου." —
Κ' ἐκεῖνοι καθὼς τ' ἄκουσαν, βαρυὰ τοὺς κακοφάνη·
„Δέσποτα καὶ πρωτοπαπᾶ βάλε τὸ πετραχῆλι,
Νὰ ψάλῃς τὰ μνημόσυνα τῶν ἕξ παλληκαριῶν μας.
Τὰ δυὸ, καθὼς τὰ τέσσαρα σφαμμένα τὰ μετροῦμε·
Οὔτε κι' ὁ τύραννος ζωὴ τῶν Σουλιωτῶν χαρίζει,
Οὔτε Σουλιώτης ζωντανὸς ςτὰ χέρια του λογιέται." —

2. *Ὀλημερούλα ἔβρεχεν F.* 3. *Κι'* om. *Z.* 8. *'Σ τ' Ἀλῆ πασᾶ τ' ἔφ. F.* 9. *Κι'* om. *F.* *τῶν δυὸ F.* 15. *Κι'* om. *F.* 16. *λογᾶται F.*

CCXII.
Ο ΦΩΤΟΣ ΤΣΑΒΕΛΑΣ.

Faur. I, 298.

1803.

Μὴν προσκυνᾶτε μπρὲ παιδιὰ, ῥαϊάδες μὴ γενῆτε.
Ὅσο 'ν' ὁ Φῶτος ζωντανὸς, πασᾶ δὲν προσκυνάει.
Πασᾶ 'χει Φῶτος τὸ σπαθὶ, βεζύρη τὸ τουφέκι.
Εἰς τὴν Φραγκιὰ τὸν ξώριζαν καὶ ςτ' ἄλλα τὰ ῥηγάτα.
Ἀνάθεμά σε Μπότσαρη κ' ἐσένα Κουτσονίκα,
Μὲ τὴν δουλιὰ ποῦ κάμεταν τοῦτο τὸ καλοκαῖρι,
Βάλεταν τὸν Βελῆ πασᾶ μέσα ςτὸ Κακοσοῦλι.

CCXIII.
ΠΤΩΣΙΣ ΣΟΥΛΙΟΥ.

Faur. I, 299. Ζαμπ. 692, 121.

1804.

Ἕνα πουλάκι ξέβγαινε 'πὸ μὲς ἀπὸ τὸ Σοῦλι·
Εἶχε θολὰ τὰ μάτια του καὶ μαῦρα τὰ φτερά του·
Παργιῶτες τὸ ῥωτήσανε, Παργιῶτες τὸ ῥωτοῦνε·

,,Πουλάκι, ποῦθεν ἔρχεσαι; πουλάκι, ποῦ παγαίνεις;“ —
,,Ἀπὸ τὸ Σοῦλι ἔρχομαι καὶ ςτὴ Φραγκιὰ παγαίνω.“ —
,,Πουλάκι πές μας τίποτε, πές μας καλὰ μαντάτα.“ —
,,Ἄχ, τί μαντάτα νὰ σᾶς πῶ; τί νὰ σᾶς μολογήσω;
Πῆραν τὸ Σοῦλι, πήρανε κι' αὐτὸ τὸν Ἀβαρίκο,
Πῆραν τὴν Κιάφα τὴν κακὴ, πῆραν καὶ τὸ Κιοῦγκι
Κ' ἔκαψαν τὸν καλόγερο μὲ τέσσαρες νομάτους.“ —

1. *ξέβγαινε μέσα ἀπὸ F.* 2. om. *F.* 4. *πουλί μου F. πηγαίνεις F.* 5. *Σοῦλιν Z.* 6. *κανὲν καλὸν μαντάτον F.*

CCXIV.
Η ΔΕΣΠΩ.

Faur. 1, 301. Ζαμπ. 686, 114.

1804.

Αχὸς βαρὺς ἀκούεται, πολλὰ τουφέκια πέφτουν.
Μήνα σὲ γάμο ῥίχνονται; μήνα σὲ χαροκόπι;
Οὐδὲ σὲ γάμο ῥίχνονται οὐδὲ σὲ χαροκόπι.
Ἡ Δέσπω κάνει πόλεμο μὲ νύφαις καὶ μ' ἀγγόνια.
Ἀρβανιτιὰ τὴν πλάκωσε ςτοῦ Δημουλᾶ τὸν πύργο.
,,Γιώργαινα ῥῆξε τ' ἄρματα· δὲν εἶν' ἐδῶ τὸ Σοῦλι·
Ἐδῶ 'σαι σκλάβα τοῦ πασᾶ, σκλάβα τῶν Ἀρβανίτων.“ —
,,Τὸ Σοῦλι κι' ἂν προσκύνησε, κι' ἂν τούρκεψεν ἡ Κιάφα,
Ἡ Δέσπ' ἀφένταις Λιάπιδαις δὲν ἔκαμε, δὲν κάνει.“ —
Δαυλὶ ςτὸ χέρι ἅρπαξε, κόραις καὶ νύφαις κράζει·
,,Σκλάβες Τουρκῶν μὴ ζήσωμε· παιδιά μ' ἀγκαλιαστῆτε.“—
Χίλια φυσέκια 'ταν ἐκεῖ κι' αὐτὴ φωτιὰ τοὺς βάνει
Καὶ τὰ φυσέκι' ἀνάψανε κι' ὅλαις φωτιὰ γινῆκαν.

3. *εἰς — εἰς F.* 10. *χέριν Z.* 11. *μαζὶ μ' ἐλᾶτε F.* 12. om. *F.* 13. *ὅλοι F.*

CCXV.
ΘΑΝΑΤΟΣ ΚΙΤΣΟΥ ΜΠΟΤΣΑΡΗ.

U.

1813.

Ὁ ἥλιος ἐσκοτίδιασε καὶ τὸ φεγγάρι χάθη,
Ποῦ βάρεσαν τὸν Μπότσαρη, τ' ἄξιο τὸ παλληκάρι·

Ποῦ ςτὸν ντουνιὰ δὲν ἤτανε καὶ δὲν μεταγενιέται.
Ὁ Γυφτογῶγος τὸ σκυλὶ ἀντάμα μὲ τὸν Νούρη
Βαλμέν᾽ ἀπ᾽ τὸν Ἀλῆ πασᾶ κι᾽ ἀπὸ τὸν σελιχτάρη
Στὸν τόπον ποῦ κοιμώτανε, τὸν ἔφαγαν μὲ μπέσα.
Τρία τουφέκια τοῦ ῥίξαν ὅλα μὲ μπαλαρμάθες,
Λίγη φωνίτσαν ἔσυρε, πριχοῦ νὰ ξεψυχήση·
„Τὸ ποῦσαι Νότη μ᾽ ἀδελφὲ καὶ σὺ Μάρκε παιδί μου,
Τὸ αἷμά μου νὰ σύρετε ςτ᾽ Ἀλῆ πασᾶ τὸ ντσάκι,
Δὲν τὄχω πῶς μὲ βάρεσαν μηδὲ πῶς ἀποθαίνω,
Μοῦν τὄχω πῶς δὲν ἔζησα σ᾽ ἕνα μεγάλο τσέγκι,
Νὰ δειάσω τὸ τουφέκι μου, νὰ παίξω τὸ σπαθί μου.
Δόστε μαντάτα ςτοὺς Κορφοὺς, ςτοὺς μαύρους τοὺς συν-τρόφους.
Τούρκους νὰ μὴ πιστεύουνε.“

12. *ἔντεσα μεγ.? U.*

CCXVI.

ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΚΙΤΣΟΥ ΜΠΟΤΣΑΡΗ.

Faur. II, 344. Ζαμπ. 646, 59.

1813.

ΤΟΥΡΝΑΒΟΣ.

Τρία πουλάκια κάθουνταν ςτῆς Ἄρτας τὸ γιωφύρι.
Τὄνα τηράει τὰ Γιάνινα, τ᾽ ἄλλο κατὰ τὸ Σοῦλι,
Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο μυριολογάει καὶ λέγει·
Ὁ Μπότσαρης ἐκίνησε ςτὰ Γιάνινα νὰ πάγη,
Γιὰ νὰ μπουλώση μπουγιουρντὶ ςτὸ Βουργαρέλι νἄρθη,
Γιὰ νὰ μαζώξη τ᾽ ἄσπρα του ὁποῦχε δανεισμένα·
Κι᾽ ἀπὸ τὴν Ἄρτα διάβηκε κονάκι νὰ τοῦ κάμουν·
Κ᾽ ἐκεῖ κονάκι τὤκαμαν ςτοῦ παπουτσῆ τοῦ Ῥίζου.
Κ᾽ ἐκεῖ τραπέζι βάλανε ψωμὶ γιὰ νὰ δειπνίσουν.
Τρία τουφέκια τὤρριξαν, τὰ τρί᾽ ἀράδ᾽ ἀράδα.
Τὄνα τὸν πέρνει ςτὸ πλευρὸ, τ᾽ ἄλλο μέσα ςτὰ στήθη,
Τὸ τρίτο τὸ φαρμακερὸ τὸν πέρνει μὲς ςτὸ στόμα.
Τὸ στόμα αἷμα γιώμισε καὶ κειλαδεῖ καὶ λέγει·
„Καθῆστε παλληκάρια μου καὶ σὺ μπρὲ ψυχογιέ μου,
Τί τοῦτο δὲν εἶναι γιὰ σᾶς· πάρτε μου τὸ κεφάλι,

Νὰ μὴ τὸ πάρῃ ἡ Τουρκιά, τὸ φέρῃ ςτοῦ βεζύρη·
Τὸ διοῦν ὀχτροὶ κι᾽ ἀγκαλιαστοῦν, φίλοι καὶ λυπηθοῦνε.“ —

5. *μπουγιορτὶ F. νὰ πάγῃ F.* 8. *Κ᾽ εὐθὺς F.* 9. *δειπνήσουν F.* 10. *ἀρράδα Z. F.* 13. *τοῦ αἷμ. Z.* 16. *πάρῃ ν᾽ ἡ Z. τὸ πάγῃ ᾽ς τοῦ F.* 17. *Καὶ χαίρουνται οἱ φίλοι καὶ λυποῦνται F.*

CCXVII.
ΑΛΩΣΙΣ ΜΠΕΡΑΤΙΟΥ.

Faur. II, 4. Ζαμπ. 689, 118. cfr. Χρονογρ. τ. Ἠπείρ. II, 303
1810.

Μαῦρο πουλὶ ἐκάθουνταν ςτοῦ Μπερατιοῦ τὸ κάστρο·
Μυρολογοῦσε θλιβερὰ κι᾽ ἀνθρώπινα λαλοῦσε·
„Σήκου πασᾶ μ᾽ νὰ φύγουμε, νὰ πᾶμε ςτὸν Αὐλῶνα.
᾽Αλῆ πασᾶς μᾶς πλάκωσε μὲ δεκοχτὼ χιλιάδαις·
Φέρνει καὶ τὸν ᾽Ομὲρ μπεὴ, φέρνει τὸν χασνατάρη,
Γιὰ νὰ σὲ δώσῃ ζωντανὸ ςτὰ χέρια τοῦ βεζύρη.
῎Ερχονται καὶ τῶν Χριστιανῶν πολλὰ καπιτανάτα,
῾Ο ῎Ισκος ἀπ᾽ τὴν Δούνιτσαν, ὁ γιὸς τοῦ Γρίβα Γιώργου,
Τσόγκας ἀπ᾽ τὸ Ξερόμερο, ὁ Γιώργης Βαρνακιώτης,
Τοῦ Μπουκοβάλα τὰ παιδιὰ μὲς ςτοὺς Σκυλοδημαίους,
῾Ο Δίακος μὲ τὸν Πανουργιὰ κ᾽ οἱ δυὸ Κοντογιαναῖοι.“ —
Σὰν ἄναψεν ὁ πόλεμος κι᾽ ἄναψαν τὰ τουφέκια,
Πέσανε βόλια σὰ βροχὴ, κανόνια σὰ χαλάζι·
Κ᾽ οἱ κλέφταις ξεσπαθώσανε κ᾽ ἐπήδησαν ςτὸ κάστρο.
Τότες ἐβγῆκε μιὰ φωνὴ ᾽ποῦ μὲς ἀποῦ τὸν πύργο.
„Παιδιά μου τί σκοτώνεστε; σταθῆτε παλληκάρια.
Τί τόσο αἷμα χύνετε; ψυχᾶτε τὴν ἀντριά σας,
Γιὰ τὰ κλειδιὰ σᾶς φέρνομε τοῦ παινεμένου κάστρου.“ —

1. *ἐκάθονταν F.* 5. *τὸν ἔχει F.* 8. *Δούνιτσα F. Z. Δούπνιτσα Χρον.* 10. *Καὶ οἱ Σκ. F.* 11. *Καὶ ὁ Π. F.* 12. *Καὶ ἡ φωτιὰ ἐπῆρεν F.* 15. *Τότε φωνὴ ἀκούσθηκε μέσα F.* 18. *Σταθῆτε τώρα — τοῦ κάστρου F.*

CCXVIII.
ΟΙ ΜΠΕΡΑΤΙΝΑΙΟΙ.

Πανδ. 80.

1810.

Χρυσὸς ἀιτὸς ἐκάθουνταν ςτὸ ἔρημο τὸ Λοῦρο,
Πάσα μεροῦλα κυνηγᾷ ἀηδόνια καὶ περδίκια·
Ταῖς δεκαπέντε τοῦ μαρτιοῦ δὲν θέλ᾿ νὰ κυνηγήσῃ.
Μὸν μαραμένος περπατεῖ καὶ πικραμένος στέκει,
Καὶ τὴν φωλιά του χάλαε καὶ τὰ πουλιὰ σκορπάει.
Κι᾿ ἄλλος ἀιτὸς ἐδιάβαινε, στέκει καὶ τὸν ῥωτάει·
„Τ᾿ ἔχεις καϋμένε σταυραϊτὲ καὶ στέκεις πικραμένος
Καὶ τὴ φωλιά σου χάλασες, σκορπᾷς καὶ τὰ πουλιά σου;“ —
„Τί νὰ σοῦ πῶ μπρὲ σταύραϊτὲ, τί νὰ σοῦ μολογήσω;
᾿Απόψ᾿ εἶδα ςτὸν ὕπνο μου, ςτὸν ὕπνο ποῦ κοιμώμουν,
Εἶδα πῶς πῆγα ςτὸν πασᾶ ςτὸν Κούρτη ςτὸ Μπεράτι
Κι᾿ ἄκουα τὸν μουσαβερὲ καὶ τ᾿ Ἄγου τὴν κουβέντα.
῾Ο Ἄγος ἐπαράγγειλε ςτὸν βασιλιὰ ςτὴν πόλι,
Σακκούλαις ὅσαις θέλετε, φλωριὰ νὰ σᾶς τὰ φτιάσω.
Θέλω νὰ γένω βόϊβοντας ςτὴν Ἄρτα καὶ ςτὸ Λοῦρο,
Νὰ διώξω τοὺς Μπερατινοὺς, νὰ διώξω τοὺς Κουρταίους,
Νὰ διώξω τοὺς Μπερατινοὺς να πᾶνε ςτὸ Μπεράτι.
᾿Εδῶ δὲν εἶν᾿ ἡ ᾿Αρβανιτιὰ, δὲν εἶναι ἡ Αὐλῶνα,
᾿Εδῶ τὸ λένε Γιάννινα, ἐδῶ τὸ λένε Ἄρτα,
Ποῦ πολεμᾶν μικρὰ παιδιὰ, γυναῖκες σὰν τοὺς ἄντρες.“ —

CCXIX.
ΑΛΩΣΙΣ ΓΑΡΔΙΚΙΟΥ.

Πανδ. 61. (Faur. II, 11 et Ζαμπ. 690, 19 [cfr. Sand. 8] habent vss. 1—12.)

1812.

Κοῦκκοι νὰ μὴ λαλήσετε, πουλιὰ νὰ βουβαθῆτε
Καὶ σεῖς καϋμέν᾿ ᾿Αρβανιτιὰ οὖλοι νὰ πικραθῆτε.
Τὸ κάστρο ἐπροσκύνησε κι᾿ αὐτήν᾿ ἡ Χουμελίτσα,
Γαρδίκι δὲν προσκύνησε, δὲν θὲ νὰ προσκυνήσῃ,
Μόνε γυρεύει πόλεμο, θέλει νὰ πολεμήσῃ.
Κι᾿ ᾿Αλῆ πασᾶς σὰν τὄμαθε, πολὺ τοῦ κακοφάνη,
Γράφει καὶ στέρνει μπουγιουρντὶ μὲ τὸ διό του τὸ χέρι·

„Σ' ἐσέν' Ἰουσούφη κεχαγιά, σ' ἐσέν' Ἰουσοὺφ Ἀράπη,
Τώρα νὰ δγῇς τὸ γράμμα μου, νὰ δγῇς τὸ μπουιουρδί μου.
Θέλω Δεμίρη ζωντανὸ κι' αὐτὸ καὶ τὰ παιδιά του,
Θέλω τὸν Μουσταφᾶ πασᾶ μ' ὅλην τὴν γενεά του.“ —
„Μετὰ χαρᾶς ἀφέντη μου ἐγὼ νὰ σᾶς τοὺς φέρω.“ —
Ὁ Ἰουσοὺφ ἐσηκώθηκε καὶ πάγει ςτὸ Γαρδίκι·
Σὰν πᾶν νὰ πολεμήσουνε μ' αὐτοὺς τοὺς Γαρδικιώταις,
Σμαὴλ Δελβίνης ἔκρινε 'πὸ μὲς ἀπὸ Γαρδίκι·
„Ποῦ πᾶς καϋμέν' Ἰουσοὺφ ἀγᾶ, καϋμέν' Ἰουσοὺφ Ἀράπη,
Ἐδῶ δὲν εἶν' τὰ Γιάνινα, δὲν εἶν' τὸ Τεπελένι,
Μὸν εἶν' Γαρδίκι ξακουστὸ, ςτὸν κόσμο ξακουσμένο,
Ποῦ πολεμοῦν μικρὰ παιδιὰ, γυναῖκες σὰν τοὺς ἄντρες,
Ποῦ πολεμᾷ Δεμὶρ ἀγᾶς σὰν ἄξιο παλληκάρι.“ —
Τρεῖς μέραις ἔχουν πόλεμο, τρεῖς μέραις καὶ τρεῖς νύχταις,
Αὐτοῖνοι παραδόθηκαν ςτοῦ Ἰουσοὺφ ἀγᾶ τὰ χέρια.
Μὸν ὁ Σμαὴλ μπέης πολεμᾷ ςτὴ μέση ςτὸ Γαρδίκι.
„Ἔβγα Σμαὴλ μπεὴ, γιὰ νὰ δγῇς τὰ μάτια τοῦ βεζύρη.“ —
„Ἐγὼ ποτὲ δὲν προσκυνῶ, ποτὲ δὲν προσκυνάω,
Ἔχω τουφέκι φοβερὸ καὶ διαλεγμέν' ἀσκέρι.“ —
Κ' ἐχύθηκαν κ' ἐπιάστηκαν μὲ τὰ σπαθιὰ ςτὰ χέρια,
Καὶ πιάνουν τὸν Σμαὴλ μπεὴ, τὸν Ἰσμαὴλ Δελβίνη,
Καὶ πιάνουν τὸν Δεμὶρ ἀγᾶ καὶ τὸν Δεμίρη Ντώστη,
Καὶ πῆραν καὶ τὸν πήγανε ςτὴν πόρτα τοῦ βεζύρη·
Σκύφτουν, τοῦ πέρνουν τὴν ποδιὰ καὶ τοῦ φιλοῦν τὸ χέρι·
„Σοῦ φταίξαμε ἀφέντη μου καὶ νὰ μᾶς συμπαθήσῃς.“ —
„Δὲν εἶν' ἐδῶ συμπάθισμα γιὰ νὰ σᾶς συμπαθήσω,
Γιὰ πάρτε τους καὶ σύρτε τους ςτὴν ἄκρ' ἀπὸ τὴν λίμνη,
Πάρτε σανίδια δυνατὰ καὶ δυνατὰ περόνια·
Σύρτε νὰ τοὺς καρφώσετε, πετάξτε τους ςτὴ λίμνη,
Ὁλημεροῦ νὰ κολυμποῦν, ὁλημεροῦ νὰ λάμνουν.“ —

1. *Ἀηδόνια μὴ - κοῦκκοι Π.* 2. *καιμένοι Π. πολὺ νὰ Ζ.* 3. *κάστρον — χουμενίτσα Π.* 4. *Καὶ τὸ Γαρδίκι τὸ κακὸ Π.* 5. *Μόνον F.* 6. *Ὁ Ζ. αχαμνὰ τοῦ ἦλθε Π.* 7. *μπουιουρτὴ Π. σ' ὅλους τοὺς μπιμπασάδαις Π. δεξί του χέρι F.* 9. om. *F. Z.* 10. *μαζὺ μὲ τὰ Π. Πιάσ' καὶ τὸν Ζ.* 11. 12. om. *Π.* 13. *πάει Π.* 15. *Ἰσμαὴλ Π.* 18. *Μόν' εἶν' τὸ Π.* 20. *πολεμᾶν Π.* Inter vs. 20 et 21 *Π.* habet quattuor hos vss.:

Σὰν ἔκαμαν κ' ἐχύθηκαν μὲ τὰ σπαθιὰ ςτὰ χέρια·
Ὁ Τσόγκας πάγει ςτὸ Πριγκὶ καὶ πάγει ςτὸ Γαρδίκι
Κι' ὁ Ἰουσοὺφ ἀγᾶς ἐδιάβηκε καὶ στέκει τὰ τσαντήρια·
„Τί λὲς μωρὲ Δεμὶρ ἀγᾶ, τί λὲς μπρὲ Δεμὶρ Ντώστη;“ —

22. *Γιουσὴφ Π.* 23. *Κι᾽ ὁ Ἰσ. Π.* 24. *Ἰσμαὴλ μπ. νὰ ἰδῇς Π.*" 29. *Δώστη Π.* 37. *κολυμβοῦν Π.* Sequuntur in *Π.* septem versus, qui ex alio carmine huc nobis translati videntur:

Κι᾽ ὁ Δελβίνης ἐχούιαζε καὶ ὁ Δελβίνης κρένει·
„Μωρὲ, Ἀλῆ πασᾶ σκυλὶ γιὲ τσῆ παλιοπουτάνας,
Λὲς θὰ χαθῇ ἡ Ἀρβανιτιὰ κ᾽ αὐτῆν᾽ οἱ Γαρδικιώταις,
Ποῦ τὄβαλες ςτὴν Βαλιαρῆ τῆς Βαλιαρῆς τὸ χάνι·
Κ᾽ ἔβαλες, καὶ τοὺς ἔκοβαν σὰν τὰ παχιὰ κριάρια.
Μὰ οὐδὲ ςτὴν πόλι ἔκοβες, μὰ οὐδὲ καὶ ςτὴν Ῥουσσία.
Μὸν κόβουνε ςτὴν Βαλιαρῆ ςτὴν μέσ᾽ ἀπὸ τὸν κάμπο." —

CCXX.

Ο ΛΟΙΜΟΣ ΕΙΣ ΡΑΨΑΝΗ ΚΑΙ ΤΟΥΡΝΑΒΟ.

Kind. Eunom. III, 36.

1814.

Ὅλαι αἱ χῶραι μόλεψαν κι᾽ ὅλαι παρηγοροῦνται·
Ἡ Ῥάψανη κι᾽ ὁ Τύρναβος παρηγοριὰν δὲν ἔχουν.
Πέντε χιλιάδες πέθαναν κι᾽ ἀκόμη ἀποθνήσκουν,
Καϋμένη Ῥάψανη.
Τρεῖς χιλιάδες ςτὸν Τούρναβον κι᾽ ἀκόμη ἀποθνήσκουν,
Καϋμένε Τούρναβε.
Κλαίουν μανοῦλαι γιὰ παιδιὰ καὶ τὰ παιδιὰ γιὰ μάναις·
Κλαίει καὶ μιὰ οἰκοκυρὰ, ἡ πρώτη γεροντίνα·
Τὴν πέθαναν τρία παιδιὰ καὶ τρία κοριτσάκια.
Ἐσεῖς κρυοβρυσίτσαι μου ὅλαι νὰ ξεραθῆτε·
Ποιὰ θὰ ἔλθῃ, νὰ πάρ᾽ νερὸ, ποιὰ θὰ ἔλθῃ, νὰ πλύνῃ;
Ὅλαι αἱ νύφαι πέθαναν κι᾽ ὅλα τὰ κοριτσάκια·
Αἱ ῥάχαι λέσια γέμισαν καὶ τὰ κλαδιὰ ῥωχίτσια.

7. *μαννοῦλαι διὰ -- διὰ μάνας Κ.* 12. *νύμφαι Κ.*

CCXXI.

Η ΠΑΡΓΑ.

Πανδ. 16.

1819.

Κάποτες ἐμαλλώνανε οἱ Παργηνοὶ κ᾽ οἱ Τοῦρκοι,
Ἐπιάσαμε τὸν πόλεμο ὀχ τὸ πουρνὸ ςτὸ βραδυ.
Κι᾽ αὐτοῦ ςτὸ γέρμα τοῦ ἥλιου, δυὸ ὥραις νὰ βασιλέψῃ,
Ἐπάψαμε τὸν πόλεμο καὶ πᾷ νὰ μετρηθοῦμε.
Μετροῦντ᾽ οἱ Τοῦρκοι τὰ σκυλιὰ καὶ λείπουν πεντακόσοι·

Μετροῦνται καὶ οἱ Παργηνοὶ καὶ λείπ᾿ ἕνας λεβέντης.
Μὰ ἰδὲ αὐτὸς δὲν ἔλειψε, μὰ ἰδὲ αὐτὸς δὲν λείπει,
Καὶ τὸ τουφέκι χάλασε καὶ πάει νὰ τὸ φκιάσῃ.

1. *Τ . . .* 5. *οἱ . . .* 8. *εἰδ᾿ — εἰδ᾿ Π.*

CCXXII.

Η ΜΕΤΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΠΑΡΓΙΩΝ.

Vgo Foscolo, Parga p. 443. Ζαμπ. 641, 54. Χρονογρ. τ. Ἠπ. II, 204 sq.

1819.

„Μαῦρο πουλάκι πὤρχεσαι ἀπὸ τ᾿ ἀντίκρυ μέρη,
Πές μου τί κλάψαις θλιβεραῖς, τί μαῦρα μυρολόγια
Ἀπὸ τὴν Πάργα βαίνουνε, ποῦ τὰ βουνὰ ῥαγίζουν;
Μὴ νὰ τὴν πλάκωσε Τουρκιὰ καὶ πόλεμος τὴν καίει;“ —
„Δὲν τὴν ἐπλάκωσε Τουρκιά, πόλεμος δὲν τὴν καίει·
Τοὺς Παργηνοὺς ἐπούλησαν σὰ γίδια, σὰ γελάδια,
Κι᾿ ὅλοι στὴν ξενιτιὰ θὰ πᾶν νὰ ζήσουν οἱ καϋμένοι·
Θ᾿ ἀφήσουνε τὰ σπίτια τους, τὸν τάφο τοῦ γονιοῦ τους,
Θ᾿ ἀφήσουν τὸ προσκύνημα, Τοῦρκοι νὰ τὸ πατήσουν.
Τραβοῦν γυναῖκες τὰ μαλλιά, δέρνουν-τ᾿ ἄσπρα τους στήθια,
Μυριολογοῦν οἱ γέροντες μὲ μαῦρα μυρολόγια,
Παπάδες μὲ τὰ δάκρυα γδύνουν ταῖς ἐκκλησιαῖς τους.
Βλέπεις ἐκείνην τὴν φωτιά, μαῦρον καπνὸ ποῦ βγάνει;
Ἐκεῖ καίγονται κώκαλα, κώκαλα ἀντρειωμένων,
Ποῦ τὴν Τουρκιὰ τρομάξανε καὶ τὸ βεζύρη κάψαν.
Ἐκεῖ ᾿ναι κώκαλα γονιοῦ, ποῦ τὸ παιδὶ τὰ καίει,
Νὰ μὴν τὰ βροῦν οἱ Λιάπιδες, Τοῦρκοι μὴν τὰ πατησουν.
Ἀκοῦς τὸ θρῆνον τὸν πολὺν ὁποῦ βογγοῦν τὰ δάση,
Καὶ τὸ δαρμὸ ποῦ γίνεται, τὰ μαῦρα μυρολόγια;
Εἶναι π᾿ ἀποχωρίζονται τὴν δόλια τὴν πατρίδα,
Φιλοῦν ταῖς πέτραις καὶ τὴ γῆ κι᾿ ἀσπάζονται τὸ χῶμα.“ —

7. *καϊμένοι* Ζ. 8. *σπήτια* Ζ. 9. *προσκήνυμα* Ζ. 17. *βροῦνε Λιάπ.* Ζ.

CCXXIII.
ΤΟ ΜΥΡΟΛΟΓΙ ΤΗΣ ΠΑΡΓΑΣ.

Ζαμπ. 642, 35. Τ. 379.

1817.

Τρία πουλιὰ 'π' τὴν Πρέβεζα διαβήκανε στὴν Πάργα,
Τὄνα κυττάει τὴν ξενιτειὰ, τἄλλο τὸν Ἅϊ Γιανάκη,
Τὸ τρίτο τὸ κατάμαυρο μυριολογάει καὶ λέγει·
„Πάργα Τουρκιὰ σ' ἐπλάκωσε, Τουρκιὰ σὲ τριγυρίζει·
Δὲν ἔρχεται γιὰ πόλεμο, μὲ προδοσιὰ σὲ πέρνει·.
Βεζύρης δὲν σ' ἐνίκησε μὲ τὰ πολλὰ τ' ἀσκέρια,
Ἔφευγαν Τοῦρκοι σὰ λαγοὶ τὸ Παργηνὸ τουφέκι
Κ' οἱ Λιάπιδες δὲν ἤθελαν νἄρτουν νὰ πολεμήσουν.
Εἶχες λεβέντες σὰ θεριὰ, γυναῖκες ἀντρειωμέναις,
Πὤτρωγαν βόλια γιὰ ψωμὶ, μπαροῦτι γιὰ προσφάγι.
Τ' ἄσπρα πουλῆσαν τὸ Χριστὸ, τ' ἄσπρα πουλοῦν κ' ἐσένα." —
„Πάρτε μανάδες τὰ παιδιὰ, παπάδες τοὺς ἁγίους·
Ἄστε λεβέντες τ' ἅρματα, ἀφῆστε τὸ τουφέκι,
Σκάψτε πλατειὰ, σκάψτε βαθυὰ ὅλα σᾶς τὰ κιβούρια,
Καὶ τ' ἀντρειωμένα κώκαλα ξεθάψτε τοῦ γονιοῦ σας.
Τούρκους δὲν ἐπροσκύνησαν· Τοῦρκοι μὴν τὰ πατήσουν." —

1. *διαβῆκαν εἰς* Z. *τρεῖα* T. *ὀκ τὴν* Π. T. 13. *κι' ἀφ.* Z. 16. *ἐπροσκήνυσ.* Z.

CCXXIV.
ΤΟ ΜΥΡΟΛΟΓΙ ΤΗΣ ΠΑΡΓΑΣ.

Ζαμπ. 643, 56.

1819.

Μαῦρο μαντάτο δώθηκε,
Στοὺς Παργηνοὺς εἰπώθηκε,
Ὅλοι γιὰ νὰ ῥωτηθοῦνε,
Ἂν ἐδῶ θὰ νὰ σταθοῦνε.
Κι' ὅσοι θελήσουν νὰ σταθοῦν
Στὸν Τοῦρκο θὰ νὰ ποταχτοῦν,
Κι' ὅσοι θὰ νὰ σηκωθοῦνε
Στὰ νησιὰ νὰ μεραστοῦνε·
Ἐκάμαν τὴν ἐρώτησι,
Καὶ δίνουν τέτοι' ἀπόκρισι
Παιδιὰ κι' ἄντρες μὲ μιὰ γνώμη

Σὰν τὸ σίδερο ςτ' ἀμῶνι·
„'Εμεῖς ἀποφασίζομε —
Τὸ θέλουμε, τ' ὁρίζομε —
Πῶς παρὰ νὰ σκλαβωθοῦμε,
'Απ' τὴν Πάργα νὰ σκωθοῦμε,
Γιατὶ οἱ Τοῦρκ' εἶναι κακοὶ,
Βάνουνε ὅλους ςτὸ σπαθὶ,
Ποῦ τοὺς εἴχαμεν διωγμένους
Στοὺς πολέμους νικημένους.
Καὶ θὰ μᾶς φήσουν τὰ παιδιὰ
Παλουκωμένα ςτὰ σουβλι',
Κι' ἂν μᾶς πάρουνε ςτὸ χέρι,
Μᾶς περνοῦν ἀπ' τὸ μαχαῖρι." —
Ἡ ἅγια μέρα ἡ Λαμπρὴ
Ἤτανε μέρα φλογερή·
Ποῦ ςτὴν ἐκκλησιὰν ἐπῆγαν
Καὶ τὰ μάτια τους δακρύζαν.
Σταῖς 'Απριλιοῦ εἴκοσ' ἑπτὰ
Ἔδωκ' ἡ Πάργα τὰ κλειδιὰ,
Τοῦ Χαμίμπεη τὰ δίνει,
Παρευθὺς σεισμὸς ἐγίνη.

18. *Βάνουν ὅλ.* Z. Post vs. 28 sequuntur apud Z: decem vss. a vulgari carminis metro abhorrentes:

Κ' ἕνας τὸν ἄλλον ἐλέγανε·
„Ἄχ τί ἐπάθαμε οἱ καϊμένοι
Κι' οἱ πολυβασανισμένοι;
Χάνομε τὰ σπίτια μας,
Τὴ γλυκειὰ πατρίδα μας,
Ποὖνε χώρα στολισμένη
Καὶ ςτὸν κόσμο ξακουσμένη,
Πῶχει τόσα κρυὰ νερὰ,
Κήπους, δροσεροὺς ἀέρες
Κι' ἀξετίμωτους μπαχτσέδες." —

CARMINA HISTORICA.

Inde ex a. 1821 usque ad nostram aetatem.

CCXXV.

ΑΛΗ ΠΑΣΑΣ.

Carmen compositum esse dicitur a Salik Pascha, filio Alis.
Faur. II, 348. Ζαμπ. 691, 120.
1821.

Σουλτὰν Μαχμούτης πρόσταξε σεφέρι τοῦ βεζύρη·
Κράζει τοὺς βεζυράδαις του, τοὺς ἔκαμε χαζίρι
Καὶ τοὺς προστάζει αὐστηρὰ νὰ πᾶνε νὰ τὸν κλείσουν·
Κι᾽ ἂν δὲν τὸ κάνουν τίποτες, πίσω νὰ μὴ γυρίσουν.
᾽Αλῆ πασᾶς σὰν τ᾽ ἄκουσε, πολὺ τοῦ κακοφάνη·
Συλλογισμένος στέκεται καὶ τὸ κεφάλι πιάνει.
Μουχτὰρ πασᾶ, Βελῆ πασᾶ, τὰ δυὸ παιδιά του κράζει,
Μέσα ςτὸν Παντοκράτορα κρυφὰ τοὺς κουβεντιάζει·
„Παιδιά μου βλέπετε καλὰ καὶ πάρετε ἰμπρέτι·
῾Ο βασιλιᾶς μ᾽ ὠργίστηκε, μὲ πῆρε τὸ χαζέπι.“ —
„Μπάμπα μας χρεία μὴν ἔχεις· στάσου καλά, στοχάσου
῎Εχομε βιὸν ἀμέτρητον γιὰ κάθε σιγουριά σου.“ —
„᾽Εγὼ ςτὸ βιὸ δὲν πείθομαι, δὲν πείθομαι ςτ᾽ ἀσκέρι·
᾽Ελπίδα μου μὸν στέκεται ςτῶν Χριστιανῶν τὸ χέρι·
Αὐτοὶ ᾽ν᾽ ἀντρειοὶ καὶ τολμηροί, πιστοὶ καὶ ῥωμαλέοι,
Γιατὶ μ᾽ ἐμὲ δειχτήκανε πάντα χοσμηκιαρέοι,
Κι᾽ ἀκόμα χάλια πολεμοῦν ςτ᾽ ῎Αγραφα καὶ ςτὸν Βάλτο,
Π᾽ ἂν ἑνωθοῦνε, πέρνουνε καὶ κάστρα μὲ ῥισάλτο.
Πρέπει λοιπὸν νὰ δώσωμε συγχώρεσι μεγάλη
Κ᾽ ἐλευθεριὰ μαζὺ μ᾽ αὐτὴν ὡς ἔκαμαν οἱ Γάλλοι.
Γιατὶ τὸ γένος τῶν Γραικῶν εἶναι καθὼς τῶν Γάλλων,
Ποῦ θέλ᾽ αὐτοὺς σ᾽ ὑποταγή, λάθος ἔχει μεγάλον,
Εἴδετε τὸ παράδειγμα τῶν φοβερῶν Σουλιώτων,
᾽Οχὶ μονάχα τῶν ἀντρῶν, μὰ καὶ τῶν γυναικῶν των·

Θάνατον ἐπροτίμησαν αὐτοὶ παρὰ σκλαβία,
Μ' ὅλον ποῦ τοὺς ἐτάξαμεν ἅρματα καὶ φλωρία.

1. *Βεζίρη F.* 3. *πρόσταξε τους Ζ.* 5 *βαρυὰ Ζ.* 7. *στέλνει καὶ τοὺς φωνάζει F.* 11. *ἔχῃς σὺ F.* 12. *τὸ βιὸ ποῦ ἔχ' πολὺ F.* 13. *οὐδὲ καὶ ϛτὸ F.* 14. *Ἀλλ' ἡ ἐλπίς μου στέκ' εἰς τῶν Γραικῶν F.* 15. *Αὐτοὶ ἀνδρ. τολμ. F.* 16—19. F. haec habet:

Καὶ χωριστὰ εὑρίσκονται σὲ μὲ χοσμικιαρέοι,
Μὲ μὲ πάντα πολέμησαν μ' ἡρωισμὸν μεγάλον
Κι' ἀκόμη χάλια πολεμοῦν ϛτὰ Ἄγραφα καὶ ϛτὸν Βάλτον
Κι' ἀκόμη δὲν ὑπόταξα μήτε σχέδον τὸ τρίτον
Ἀπὸ τὸν τόπον ἔχομε γιὰ νὰ μᾶς δώσουν τρίτον.

20. *Ἐλευθεριὰν ἐν ταὐτῷ F.* 22. *κ' ὅποιος θαρρεύ' F.* 23. *ἐκείνων τῶν Σ. F.* 24. *ἀλλὰ τῶν F.* 25. *ἀπ' τὴν σκλ. F.* 26. *ὁποῦ τοὺς ἔταξα F.*

CCXXVI.

ΓΕΩΡΓΑΚΗΣ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΗΣ.

Faur. II, 43. Ζαμπ. 660, 77. Kind. Anth. 8.

1821.

Πέντε πασάδες κίνησαν ἀπὸ τὴν Ἰμπραΐλα·
Στράτεμμα φέρουν περισσὸ, πεζοῦρα καὶ καβάλα·
Σαίρουν καὶ τόπια δώδεκα καὶ βόλια χωρὶς μέτρο.
Ἔρχεται κι' ὁ Τσαπάνογλους ἀπὸ τὸ Βουκορέστι·
Ἔχ' ἀντρειωμένο στράτεμμα, ὅλο Γιανιτσαραίους·
Στὰ δόντια σαίρουν τὰ σπαθιὰ, ϛτὰ χέρια τὰ τουφέκια.
Τότ' ὁ Γιωργάκης φώναξεν ἀπὸ τὸ μοναστῆρι·
„Ποῦστε μπρὲ παλληκάρια μου, λεβέντες ξακουσμένοι;
Γλήγωρα ζῶστε τὰ σπαθιὰ, πάρετε τὰ τουφέκια·
Πιάστε τὸν τόπο δυνατὰ, πιάστε τὰ μετερίζια,
Γιατὶ Τουρκιὰ μᾶς πλάκωσε καὶ θέλει νὰ μᾶς φάγῃ.“ —
Δίχως ψωμὶ δίχως νερὸ τρεῖς μέραις καὶ τρεῖς νύχταις
Βαρειὰ βαροῦσαν τὸν ἐχτρὸ κάτω ϛτὸ Κομπουλάκι·
Τούρκων κεφάλια κόψανε, Τούρκωνε τρεῖς χιλιάδαις·
Τότε Φαρμάκης φώναξεν ἀπὸ τὸ μοναστῆρι·
„Ἀφῆτε τὰ τουφέκια σας, σύρετε τὰ σπαθιά σας,
Γιουροῦσ' ἀπάνω κάμετε, ϛτὸ Ἅϊ Ἐλιὰν ἐβγῆτε.“ —
Οἱ Τοῦρκοι τὸ χαρήκανε, τρέχουν ϛτὸ μοναστῆρι.
Τότ' ὁ Φαρμάκης ζωντανὸς φώναξ' ἀπὸ τοῦ Σέκου·
„Ποῦσαι μπρὲ Γιώργη μ' ἀδερφὲ καὶ πρῶτε καπετάνε;
Τουρκιὰ πολλὴ μᾶς πλάκωσε καὶ θέλει νὰ μᾶς φάγῃ·

Πέφτουν τὰ τόπια σὰ βροχή, τὰ βόλια σὰ χαλάζι.“ —
῾Ο Γιώργης εἶχε σκοτωθῆ, τὰ βόλια δὲν τ᾽ ἀκούει.

5. ῎Εχει ἀνδρεῖον F. 7. μοναστήρι K. 8. ποῦ εἶσθε F. μ᾽ ἀνδρειωμένοι F. 10. μετερίζα Z. 11. ῞Οτι F. 14. κεφάλια ἔκοψαν F. K. κεφάλια ἐκόψανε Z. κόντα τρεῖς F. 15. καὶ ὁ F. 17. ᾽ς τὴν Τουρκιὰ κατὼ Z. 22. ῾Ρήχνει F. K. 23. Μὰ ὁ Z. τότ᾽ εἶχε χαθῆ καὶ πλέον δὲν τὸν εἶδαν F.

CCXXVII.
ΓΕΩΡΓΑΚΗΣ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΗΣ.

Faur. II, 48. Ζαμπ. 658, 78.

1821.

Μᾶς ἦρθ᾽ ἡ ἄνοιξι πικρή, τὸ καλοκαῖρι μαῦρο,
Μᾶς ἦρθε κι᾽ ὁ χινόπωρος πικρὸς φαρμακωμένος.
Μαζῦ ἐσυμβουλεύονταν Γιωργάκης καὶ Φαρμάκης·
„Γιωργάκ᾽ ἔλα νὰ φύγωμε ςτὴν Μοσκοβιὰ νὰ πᾶμε.“ —
„Καλὰ τὸ λὲς Φαρμάκη μου, καλὰ τὸ συντυχαίνεις.
Μᾶναι μοῦ φαίνεται ντροπή· κι᾽ ὁ κόσμος θὰ γελάσει.
Καλήτερ᾽ ἂς βαστάξωμε σ᾽ αὐτὸ τὸ μοναστῆρι·
῞Οσο νάβγῇ ὁ Μόσκοβας νάρθῇ νὰ μᾶς βοηθήσῃ.“ —
Καὶ τὰ λημέρια φώναξαν ᾽πὸ πέρ᾽ ἀπὸ τοῦ Σέκου·
Πολλὴ μαυρίλλα πλάκωσε καὶ τὰ βουνὰ μαυρίζουν.
Μήνα βοήθεια ἔρχεται; μήνα συντρόφοι φτάνουν; —
Οὔτε βοήθεια ἔρχεται κι᾽ οὔτε συντρόφοι φτάνουν,
Μόναι Τουρκιὰ μᾶς πλάκωσε χιλιάδαις δεκαπέντε.
Στοῦ Σέκου καθὼς ἔφτασαν κ᾽ ἐπιάσανε τὸν τόπο,
῎Εστησαν τόπια περισσὰ γύρου ςτὸ μοναστῆρι.
Πέντε τὸ κροῦν ἀπὸ μεριὰ καὶ πέντ᾽ ἀπὸ τὴν πόρτα,
Τ᾽ ἄλλα τὰ μεγαλήτερα τὸ κροῦν ἀπὸ τὴ ῥάχη·
῾Ως χίλιοι Τοῦρκοι ἔπεσαν μέσα ςτὸ παλιοκλῆσι,
Χίλι᾽ ἄλλοι σκοτωθήκανε μπροστὰ ςτὸ λιθοτοῖχι.
Τότ᾽ ἡ Τουρκιὰ τραβίχτηκε πίσω ςτὸ Κομπουλάκι.
Μάνας πασᾶς ἀγνάντευε ᾽πὸ πέρ᾽ ἀπὸ τοῦ Σέκου.
Ψηλὴ φωνὴν ἐσήκωσεν· „᾽Αμέτη Μωχαμέτη,
Πιάστε τὸν τόπο δυνατά, ζῶστε τὸ μοναστῆρι.“ —
῞Οση Τουρκιὰ κι᾽ ἂν ἤτανε, ὅσοι καὶ Γιανιτσάροι,
Τὸν τόπον ὅλον ἔζωσαν κ᾽ ἐκλείσανε τὸ Σέκο.
Φαρμάκης ἐπικράθηκε καὶ βαρυαναστενάζει·

Τὰ παλληκάρια φώναξεν ἀπὸ τὸ μοναστῆρι·
„Ποῦστε μπρὲ παλληκάρια μου κι᾽ ἀντρεῖοί μου λεβέντες;
Πιάστε με, πάρτε τὰ φλωριὰ καὶ τὰ χρυσᾶ γελέκια,
Πάρετε καὶ τ᾽ ἀσήμια μου, νὰ ξελαφρώσω λίγο·
Καὶ τὰ σπαθιά σας σύρετε, σπάσετε τὰ φηκάρια,
Γιουροῦσι γιὰ νὰ κάμωμε, νὰ διώξωμε τοὺς Τούρκους.“ —
Ἕνα πρωτοπαλλήκαρο στέκεται καὶ τοῦ λέγει·
„Μαῦρα μᾶς εἶναι τὰ σπαθιὰ, πικρὰ μᾶς τὰ τουφέκια·
Εἶν᾽ ἡ Τουρκιὰ ἀμέτρητη καὶ τὰ βουνὰ μαυρίζει.“ —
Τὸν λόγο δὲν ἀπόσωσε, τὴν συντυχιὰ δὲν εἶπε,
Καὶ ζωντανὸς ἐπιάστηκεν ὁ Γιάνης ὁ Φαρμάκης.
„Δὲν σ᾽ τῶπα Γιάνη μ᾽ μιὰ φορὰ, δὲν σ᾽ τῶπα τρεῖς καὶ πέντε,
Μὴν ἀπομείνῃς στὴν Βλαχιὰ, στοῦ Σέκου μὴ καθήσῃς;“ —
„Ποῦ νὰ τὸ ξέρω ὁ πικρὸς, στὸ νοῦ μου ποῦ νὰ μῶρθῃ,
Πῶς οἱ κονσόλοι Χριστιανοὶ ποτὲ θὰ μᾶς προδώσουν;
Ἐσεῖς πουλιὰ, ποῦ λεύθερα πετᾶτε στὸν ἀέρα,
Εἴδησι δόστε στὴ Φραγκιὰ στῶν Χριστιανῶν τοὺς τόπους·
Δόστε καὶ τὴν Φαρμάκαινα μαντάτα τοῦ θανάτου.“ —

3. *Μαξὺ ν᾽ ἐσυμβουλευόνταν* Z. 6. *Πλὴν εἶν᾽ ὀλίγ.* F. 8. *Ἴσως ἐβγῇ — κ᾽ ἔρθ᾽ εἰς βοηθεία μας* F. 9. *πέρα ἀπὸ* F. 10. *μαυρύλλα ἔρχεται* F. 11. *βοήθεια ἔρχεται* F. 11. 12. *συντρόφοι εἶναι* F. 14. *καὶ ἔπιασαν* F. *κι᾽ ἐπιάσανε* Z. 15. *τόπια ἄρκετα* F. 18. *Τοῦρκοι ν᾽ ἔπεσαν* Z. 20. *ἐσύρθηκε* F. 21. *Ἕνας* F. *ἀγνάντευεν πέρα ἀπὸ* F. *ἀγνάντευε πέρα μεριὰ τοῦ* Z. 25. *ἔκλεισαν* F. 30. *νὰ ἐλ. ὀλίγον* F. *ξελ. ὀλίγον* Z. 38. *Δὲν σὲ τὸ εἶπα μιὰν φορὰν Ἰάννη καὶ τρεῖς καὶ πέντε* F. 42. *ὅσα ψηλὰ* F. *ἔχουν νὰ* Z. 44. *τῆς Φαρμακαίνας* Z.

CCXXVIII.

Ο ΓΕΩΡΓΑΚΗΣ.

Vout. lettr. 194. Kind. Eunom. III, 16. M. 1, 272.

1821.

ΜΩΡΕΑ.

Πολλαῖς μανούλαις θλίβονται κι᾽ ὅλαι παρηγοροῦνται·
Τοῦ Γιώργ᾽ ἡ μάνα θλίβεται, παρηγοριὰν δὲν ἔχει,
Στὸ παραθύρι κάθεται, τοὺς κάμπους ἀγναντεύει,
Τὰ ῥιζοβούνια τοῦ Λουνοῦ βλέπει σκοτιδιασμένα·
Μὴν ἀπ᾽ τὰ χιόνια τὰ πολλὰ εἴτ᾽ ἀπὸ τὸν χειμῶνα;
Μήτ᾽ ἀπ᾽ τὰ χιόνια τὰ πολλὰ, μήτ᾽ ἀπὸ τὸν χειμῶνα,
Τὸν μαῦρο Γιώργη ἔκλεισαν οἱ ἄπιστοι Λαλέοι.

Αὐτοὶ δὲν ἦταν λιγοστοὶ, ἦταν δύο τρεῖς χιλιάδες,
Κι' ὁ Γιῶργος ἦτο μοναχὸς μὲ δώδεκα νομάτους.
Ντερβῆς 'Αράπης φώναξεν ἀπὸ τὸ μετερίζι·
„Ἔβγα Γιώργη προσκύνησε καὶ δῶσε τ' ἅρματά σου." —
'Εγῶμαι Γιώργης τοῦ Γιανιᾶ, τοῦ πρώτου καπετάνου,
Καὶ θὰ βαστάξω πόλεμον μὲ δώδεκα νομάτους." —
Μακροπανάγος φώναξεν ἀπὸ ψηλὴν ῥαχοῦλα·
„Βάστα Γιώργη τὸν πόλεμον, βάστα καὶ τὸ τουφέκι,
Κ' ἐγὼ μεντάτι σ' ἔρχομαι μὲ δυὸ μὲ τρεῖς χιλιάδες." —
„Τί νὰ βαστάξω θειέ μου τρεῖς μέραις καὶ τρεῖς νύχταις
Δίχως ψωμὶ δίχως νερὸ δίχως καμμιὰ κυβέρνα;
Ποιὸς εἶν' ἄξιος καὶ γρήγορος ςτὰ Τρίκορφα νὰ πάγῃ
Γιὰ νὰ πῇ τὴν Γεώργαινα, τὴν νεοπαντρεμμένη,
Νὰ μὴν ἀλλάξῃ τὴν λαμπρὰ, φλωριὰ νὰ μὴ κρεμάσῃ;
Τὸν Γιώργην τὸν ἐσκότωσαν . . . . .

1. *παρηγοροῦνται K. M.* 8. *δὲ K. M.* 11. *Ἔκβα K. M.* 14. *ἀπ' ὑψ. M.* 20. *Διὰ K. M.*

CCXXIX.

Η ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑ.

Vout. lettr. p. 199. Kind. Eunom. III, 20. M. I, 266.

1821.

Διαβᾶτ' ἀπ' τὴ Μονεμβασιὰ ἀπ' τὸ παλιοκαστρίτσι,
'Εκεῖ νὰ δγῆτε αἵματα, ἐκεῖ νὰ δγῆτε λέσια·
Ποῦ βγῆκ' ὁ κεχαγιὰ μπέης μ' ὅλους τοὺς 'Αρβανίταις·
Κ' οἱ κλέφταις ὅταν τὄμαθαν, πολὺ τοὺς κακοφάνη·
Βάνουνε βίγλες καὶ βιγλοῦν, βάνουν καὶ καραούλια.
Ἡ κάτω βίγλα φώναξε τὸ κάτω καραοῦλι·
Πιάστε τὸν τόπο δυνατὰ καὶ φτιάστε τὰ ταμπούρια.
Ὁ κεχαγιὰς μᾶς πλάκωσε μ' ὅλους τοὺς 'Αρβανίταις,
Πρώτη μπατάλια πoὖπεσε, τὴν ῥίχν' ὁ Κυριακούλης,
Βαρεῖ τὸν μπαϊρακτάραγα κι' αὐτὸν τὸν σιλιχτάρη.
Πέρνει μουλάρια μὲ φλωρὶ, μουλάρια μὲ χρυσάφι.
„Ποῦσαι καϋμένε Θώδωρε καὶ σὺ Κολοκοτρώνη;
Ποῦ ξεπατώνεις τὴν Τουρκιὰ καὶ τοὺς παλιοὺς ἀγάδες.
Τί λὲς σκυλὶ Κιαμὶλ μπέη καὶ σὺ μπρὲ Κιμουρτάτη;
Θὰ πιάσω σκλάβους μπέηδες καὶ σκλάβους βεζυράδες,

Θὰ πιάσω τὰ ῥετσάλια σου κι' ὅλα σου τὰ χαρέμια." —
Πιάνουν χαρέμια δεκοχτὼ καὶ μπέηδες δεκαπέντε.

5. *βίγλας* K. M. *βάλλουσι — βάλλουν* K. M. 7. *πιᾶστε* M. 12. *καΐμένε* K. M. 16. *ῥιτσύλια* K.

CCXXX.
ΤΟ ΝΙΟΚΑΣΤΡΟ.

Ζαμπ. 649, 64.

1821.

Θέλω νὰ πάω ςτὸ Νιόκαστρο ποῦ γένονται πολέμοι,
Καὶ πάλε συλλογίζομαι καὶ πάλε συλλογιῶμαι,
Π' ἂν λαβωθῶ 'γὼ τ' ὀρφανὸ κι' ἂν λαβωθῶ τὸ μαῦρο,
Δὲν ἔχω μάνα νὰ μὲ κλαίῃ καὶ νὰ πονῇ γιὰ μένα·
„Σὲ κλαῖν οἱ φίλοι ξένε μου, σὲ κλαῖν καὶ τὰ μπραζέλια,
Σὲ κλαίω κ' ἐγὼ 'πὸ κοντὰ ςτὰ μαῦρα φορεμένη,
Τρεῖς χρόνους κάνω ξέπλεγη, τρεῖς χρόνους καὶ τρεῖς μήναις,
Κι' ἂν μὲ ῥωτήσ' ἡ μάνα μου κ' ἡ δόλια ἡ ἀδερφή μου,
Ποῦν' ὁ ἄντρας μου; — ςτὸ Νιόκαστρο ποῦ γένοντ' οἱ πολέμοι·
Δὲν ξέρω ἂν λαβώθηκε κι' ἂν εἶναι λαβωμένος." —

CCXXXI.
Ο ΤΟΜΠΑΖΗΣ.

Ζαμπ. 647, 61.

Μαρτυρᾶτέ το Φραντσέζοι,
Πέστε το καὶ σεῖς 'Ιγγλέζοι,
Πῶς μιὰ σκοῦνα τοῦ Τομπάζη
Τὴν Τουρκιὰ τήνε τρομάζει.

CCXXXII.
ΤΟ ΒΡΑΧΩΡΙΟΝ.

Vout. lettr. p. 202. Kind. Eunom. III, p. 22.

1821.

Τρία πουλάκια κάθονται ψηλὰ ςτὸν Παλιοπύργο.
Τ'ὄνα τηρᾷ τ' 'Απόχωρο καὶ τ' ἄλλο τὰ γεφύρια,

Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο μυρολογᾷ καὶ λέγει·
„Μᾶς ἦρθεν ἄνοιξι πικρὴ, τὸ ῥαμαστάνι μαῦρο,
Μᾶς ἐγέλασαν οἱ Ῥωμιοὶ, Χρῆστος καὶ Μεγαπάνος,
Κ' ἐφέρανε τὴν κλεφτουριὰ ἀπὸ τὰ βιλαέτια.“ —
Ὁ Θωδωράκης φώναξ' ἀπ' τὸν πλάτανο ςτὴν βρύσι·
„Βάλτε φωτιὰ ςτ' Ἀλάμπεην ςτὸν ἔρημό του κοῦλα.“ —
Κι' Ἀλάμπεης σὰν τ' ἄκουσε, πολὺ τοῦ κακοφάνη,
Τὸ ἄτι του ἐγύρευε, ςτὸν Νοῦρκα γιὰ νὰ πάγῃ.
„Τί λὲς Νοῦρκα, νὰ κάμωμε, τί λὲς Νοῦρκα, νὰ γένῃ;“ —
„Ἀλάμπεης προσκύνησε ςτὸν καπετὰν Γιωργάκην,
Ἔβγα καὶ σὺ μπρὲ Νοῦρκά μου, ἔβγα νὰ προσκυνήσῃς.“ —
„Δὲν εἶμαι κόρη, γιὰ νἀβγῶ, νἀβγῶ νὰ προσκυνήσω·
Γιουροῦσι κάνω, γιὰ νἀβγῶ.“

1. *κάθοντο K.* 2. *T' ἕνα K.* 9. *τὸν K.* 10. *διὰ K.* 13. *Ἔκβα K.* 14. *ν' ἐκβῶ γιὰ νὰ K. νἀβγῶ γιὰ νὰ K.*

CCXXXIII.
Η ΤΡΙΠΟΛΙΤΣΑ.

Faur. II, 58. Ζαμπ. 636, 48. Ναυπλ. 37.

1821.

Ἦτανε μέρα βροχερὴ καὶ νύχτα χιονισμένη,
Ὅταν γιὰ τὴν Τριπολιτσὰ ξεκίνησ' ὁ Κιαμίλης.
Νύχτα σελώνει τ' ἄλογο, νύχτα τὸ καλιγώνει·
Καὶ μὲς ςτὸν δρόμο τὸν Θεὸ παρακαλεῖ καὶ λέγει·
„Θεέ μ' ἐκεῖ τοὺς προεστοὺς, ἐκεῖ τοὺς δεσποτάδαις
Νὰ βρῶ, μὴ ςτὸ κεφάλι τους πάρουνε τοὺς ῥαϊάδαις,
Νὰ μὴ σηκώσουν ἅρματα καὶ πάγουν μὲ τοὺς κλέφταις.“ —
Σὰν ἔφτασ', εἶχαν οἱ Γραικοὶ τὸ κάστρο πλακωμένο,
Τοὺς Τούρκους κλείσανε στενὰ, βαρυὰ τοὺς πολεμοῦσαν·
Κολοκοτρώνης φώναξεν ἀπὸ τὸ μετερίζι·
„Προσκύνησε Κιαμὶλ μπέη ςτοὺς Κολοκοτρωναίους,
Νὰ σὲ χαρίσω τὴ ζωὴν, ἐσὲ καὶ τὰ παιδιά σου,
Ἐσὲ καὶ τὰ χαρέμια σου κι' ὅλη τὴν γενεά σου.“ —
„Μετὰ χαρᾶς σας Ἕλληνες κ' ἐσεῖς καπεταναῖοι,
Εὐθὺς νὰ προσκυνήσωμε ςτοὺς Κολοκοτρωναίους.“ —
Μπουλούκμπασης ἐφώναξεν ἀπάνου 'πὸ τὴν τάμπια·
„Δὲν προσκυνοῦμεν ἄπιστοι σ' ἐσᾶς βρωμοραϊάδαις·

῞Εχομε κάστρα δυνατὰ καὶ βασιλιὰ ςτὴν πόλι·
῞Εχομ' ἀσκέρι ξακουστὸ καὶ Τούρκους παλληκάρια·
Τρώγουνε πέντε ςτὸ σπαθὶ καὶ δέκα ςτὸ τουφέκι,
Καὶ δεκαπέντε ςτ' ἄλογο, διπλοῦς ςτὸ μετερίζι.“ —
„Τώρα νὰ δγῆτε, φώναξε τότ' ὁ Κολοκοτρώνης,
Νὰ δγῆτ' Ἑλληνικὰ σπαθιὰ καὶ κλέφτικα τουφέκια·
Πῶς πολεμοῦν οἱ ῞Ελληνες, πῶς πελεκοῦν τοὺς Τούρκους.“—
Τρίτη, τετράδη θλιβερὴ, πέφτη φαρμακωμένη,
Παρασκευὴ ξημέρωσε, ποτὲ νὰ μ' εἶχε φέξει,
῞Εβαλαν οἱ Γραικοὶ βουλὴ τὸ κάστρο νὰ πατήσουν.
Σὰν ἀετοὶ πηδήσανε καὶ μπῆκαν σὰν πετρίτες,
Κι' ἄδειασαν τὰ τουφέκια τους, τὴν λιανομπαταρίαν.
Κολοκοτρώνης φώναξεν ἀπ' ῞Αϊ Γιωργιοῦ τὴν πόρτα·
„Μολᾶτε τὰ τουφέκια σας, σύρετε τὰ σπαθιά σας·
Βάλετε τὴν Τουρκιὰ μπροστὰ σὰν πρόβατα ςτὴν μάντρα.“—
Τοὺς πῆγαν καὶ τοὺς ἔκλεισαν ςτὴν τάμπια τὴ μεγάλη,
᾿Απολογᾶτ' ὁ κεχαγιὰς πρὸς τὸν Κολοκοτρώνη·
„Κάμε ἰνσάφι ςτὴν Τουρκιὰ, κόψε. μόν' ἄφσε κι' ὅλας.“ —
„Τί τσαμπουνᾷς βρωμότουρκε; τί λὲς παλιομουρτάτη;
᾿Ινσάφι ἔκαμες ἐσὺ ςτὴν πικρὴ τὴ Βοστίτσα,
῾Οπῶσφαξες τ' ἀδέρφια μας κι' ὅλους τοὺς ἐδικούς μας;“ —

1. *῏Ηταν ἡμέρα F. Z.* 4. *καὶ εἰς F.* 6. *νὰ εὕρω ςτὸ — νὰ πάρουν F.* 8. *καὶ οἱ Γραικοὶ ἐπλάκωσαν F.* 12. *σοῦ Z.* 19. *ἀνδρεῖον στράτευμα F.* 20. *Ποῦ τρῶνε Z.* 24. *Νὰ ἰδῆτε, σὰν τὸ θέλετε τὸ φίδι θὰ σᾶς φάγῃ Z.* 33. *ςτὴν μεγάλην ταμπίαν F.* 35. 37. *Νίσαφι Z.* 36. *Τί φλυαρεῖς F.*

CCXXXIV.

Ο ΔΙΑΚΟΣ.

Faur. II, 33. Ζαμπ. 632, 44. Kind. Anth. 4. cfr. Mullach Gramm. 253.
1821.

Τρία πουλάκια κάθουνταν ςτοῦ Διάκου τὸ ταμποῦρι.
Τὄνα τηράει τὴν Λειβαδιὰ καὶ τἄλλο τὸ Ζητοῦνι,
Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο μυριολογᾷ καὶ λέγει·
Πολλὴ μαυρίλλα πλάκωσε, μαύρη σὰν καλιακοῦδα·
Μὴν ὁ Καλύβας ἔρχεται, μὴν ὁ Λεβεντογιάνης;
Οὐδ' ὁ Καλύβας ἔρχεται οὐδ' ὁ Λεβεντογιάνης·
᾿Ομὲρ Βρυόνης πλάκωσε μὲ δεκοχτὼ χιλιάδες.

Ὁ Διάκος σὰν τ' ἀγροίκησε, πολὺ τοῦ κακοφάνη·
Ψηλὴ φωνὴν ἐσήκωσε, τὸν πρῶτό του φωνάζει·
„Τὸ στράτευμμά μου σύναξε, μάσε τὰ παλληκάρια.
Δός τους μπαρούτη περισσὴ καὶ βόλια μὲ ταῖς φούχταις.
Γληγώρα· καὶ νὰ πιάσωμε κάτω στὴν Ἀλαμάνα,
Ποὖνε ταμπούρια δυνατὰ κι' ὄμορφα μετερίζια." —
Πέρνουνε τὰ λαφρὰ σπαθιὰ καὶ τὰ βαρειὰ τουφέκια,
Στὴν Ἀλαμάνα φτάνουνε καὶ πιάνουν τὰ ταμπούρια·
„Καρδιὰ παιδιά μου φώναξε, παιδιὰ μὴ φοβηθῆτε·
Σταθῆτ' ἀντρειὰ σὰν Ἕλληνες καὶ σὰ Γραικοὶ σταθῆτε." —
Ἐκεῖνοι φοβηθήκανε κ' ἐσκόρπισαν ςτοὺς λόγκους.
Ἔμειν' ὁ Διάκος ςτὴν φωτιὰ μὲ δεκοχτὼ λεβέντες.
Τρεῖς ὥραις ἐπολέμαε μὲ δεκοχτὼ χιλιάδες.
Σχίστηκε τὸ τουφέκι του κ' ἐγίνηκε κομμάτια.
Σέρνει καὶ τὸ λαφρὸ σπαθὶ καὶ ςτὴ φωτιὰ χουμάει,
Ἔκοψε Τούρκους ἄπειρους κ' ἐφτὰ μπουλουκμπασίδες.
Καὶ τὸ σπαθί του σχίστηκεν ἀπάν' ἀπὸ τὴν φοῦχτα,
Κ' ἔπεσ' ὁ Διάκος ζωντανὸς εἰς τῶν ἐχτρῶν τὰ χέρια.
Χίλιοι τὸν πῆραν ἀπὸ μπρὸς καὶ δυὸ χιλιάδες πίσω.
Κι' Ὀμὲρ Βρυόνης μυστικὰ ςτὸν δρόμο τὸν ἐρώτα·
„Γένεσαι Τοῦρκος Διάκο μου, τὴν πίστι σου ν' ἀλλάξῃς;
Νὰ προσκυνᾷς εἰς τὸ τσαμὶ, τὴν ἐκκλησιὰ ν' ἀφήσῃς;" —
Κ' ἐκεῖνος τ' ἀπεκρίθηκε καὶ μὲ θυμὸ τοῦ λέγει·
„Πᾶτε κ' ἐσεῖς κ' ἡ πίστις σας μουρτάτες νὰ χαθῆτε.
Ἐγὼ Γραικὸς γεννήθηκα, Γραικὸς θὰ νὰ παιθάνω.
Ἂν θέλετε χίλια φλωριὰ καὶ χίλιους μαχμουτιέδες,
Μόνον ἐφτὰ μερῶν ζωὴ θέλω νὰ μοῦ χαρίστε,
Ὅσο νὰ φτάσ' ὁ Ὀδυσσεὺς κι' ὁ Βάγιας ὁ Θανάσης." —
Σὰν τ' ἄκουσ' ὁ Χαλὶλ μπέης, ἀφρίζει καὶ φωνάζει·
„Χίλια πουγγιὰ σᾶς δίνω 'γὼ κι' ἀκόμα πεντακόσια,
Τὸν Διάκο νὰ χαλάσετε, τὸν φοβερὸ τὸν κλέφτην·
Γιατὶ θὰ σβύσῃ τὴν Τουρκιὰ κι' ὅλο μας τὸ ντεβλέτι." —
Τὸν Διάκον τότε πέρνουνε καὶ ςτὸ σουβλὶ τὸν βάζουν,
Ὁλόρτο τὸν ἐστήσανε κι' αὐτὸς χαμογελοῦσε.
Τὴν πίστιν τους τοὺς ὕβριζε, τοὺς ἔλεγε μουρτάτες·
„Σκυλιὰ κι' ἂν μὲ σουβλίσετε, ἕνας Γραικὸς ἐχάθη·

῞Ας εἶν' ὁ 'Οδυσσεὺς καλὰ κι' ὁ καπετὰν Νικήτας.
Αὐτοὶ θὰ φᾶνε τὴν Τουρκιὰν θὰ κάψουν τὸ ντεβλέτι.“—

1—3. vss. om. *F. Z. K.* 10. *τὸν ταϊφά μου σύναξε Z.* 12. *καὶ γλήγωρα Z.* 13. *Καλὰ ταμ. Z. Ὅπου — ἔχει καὶ F.* 14. *Π. ἐπῆραν F.* 15. *ἔφθασαν κ' ἔπιασαν F.* 17. *'Ανδρεία ὦσαν — ὦσαν F.* 20. *ἐπολέμαε F.* 22. *Καὶ τὸ σπαθί του ἔσυρε — χουμάει F.* 24. *Πλὴν — ἔσπασεν F.* 32. *θέλ' F.* 34. *Πεν. τ' ἔξη ἡμερῶν F. ζωὴ νὰ μοῦ F.* 35. *Καὶ ὁ θανάσης Βάϊας F.* 36. *μὲ δακρύα F.* 38. *Εὐτὺς νὰ τὸν Z.* 40. *Πήρανε — βάλαν F.* 42. *Τοὺς ἔβριζε τὴν πίστι τους Z.* 43. *'Εμέν' ἂν ἐσουβλίσετε F.* 44. *῞Ας ἦν καλὰ ὁ — F. Z.* (*εἶν' Z.*) 45. *κάψουν F. κι' ὅλον σας F.*

CCXXXV.

Ο ΔΙΑΚΟΣ.

Ζαμπ. 631, 43. T. 381.

1821.

Τρία πουλάκια κάθουνταν κάτω ςτὴν 'Αλαμάνα,
Τὄνα τηράει τὴ Λειβαδιὰ καὶ τ' ἄλλο τὸ Ζητοῦνι,
Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο μυριολογάει καὶ λέγει·
„Σήκω νὰ φύγης Διάκο μου ςτὴν Λειβαδιὰ νὰ πᾶμε·
Μᾶς πλάκωσεν 'Ομὲρ πασᾶς, 'Ομὲρ μπέης Βρυόνης.“ —
„῞Ας ἔρθ' ἂν θέλ' ὁ κερατᾶς κι' ἂς φανιστῇ μουρτάτης,
Τώρα νὰ δγῇ τὸν πόλεμο κι' ἁρματωλῶν τουφέκια,
Νὰ δγῇ τοῦ Διάκου τὸ σπαθὶ πῶς παίζει μὲς ςτὸ αἷμα.“ —
Σὰν ἄρχισαν τὸν πόλεμον ἀπ' τὸ ταχ' ὡς τὸ βράδυ,
'Αφῆκαν τὰ τουφέκια τους κ' ἔβγαλαν τὰ σπαθιά τους·
Κ' ἐρρίχτηκαν μὲς ςτὴν Τουρκιὰ σὰν τὰ ἄγρια τὰ λιοντάρια.
Μετριῶντ' οἱ Τοῦρκοι τρεῖς φοραῖς καὶ λείπουν τρεῖς χιλιάδες·
Μετριῶνται κ' οἱ ἁρματωλοὶ καὶ λείπουν τρεῖς λεβέντες·
Κἄνε σὲ γάμο λείπουνε, κἄνε σὲ πανηγύρι.
῾Ο Διάκος τότε φώναξεν, ὅσο κι' ἂν ἐδυνήθη·
„Ποῦσαι Βασίλη μ' ἀδερφὲ καὶ Γούρ' ἀγαπημένε;
Τὸ αἷμά τους νὰ πάρετε ἀπ' τὸν 'Ομὲρ Βρυόνη,
Κι' ὡς τόσο φέρτε τὸ σταυρὸν ὅλοι ν' ἀνασπαστοῦμε.“ —

1. *κάθονταν T.* 6. *῞Ας ἔρχεται ὁ κερατᾶς κι' ἂς ἔρχεται T.* 7. *N' ἀκούση μαῦρο Z.* 11. *μὲ ὅλην τὴν ἀνδρείαν τους T.* 18. om. *T.* 5. 17. *Βριόνης Z.*

CCXXXVI.
Ο ΑΛΗ ΠΑΣΑΣ.

U.

1822.

Ἀρβανίτες παινεμένοι
Ποῦν' Ἀλῆ πασᾶς, καϋμένοι;
Ποῦταν ἀπ' τὸ Τεπελένι
Κι' ἄλλος τέτοιος δὲ τὰ γένη.
Ὅλου τοῦ ντουνιᾶ λιτάρι,
Τῆς Ἀρβανιτιᾶς καμάρι
Καὶ τῆς Ῥούμελης νταϊάκι.

CCXXXVII.
Ο ΚΙΑΜΙΛ ΜΠΕΗΣ

Faur. II, 61. Ζαμπ. 634, 46. Ναυπλ. 39.

1822.

Πῆραν τὰ κάστρα, πῆράν τα, πῆραν καὶ τὰ ντερβένια,
Πῆραν καὶ τὴν Τριπολιτσὰ, τὴν ξακουσμένη χώρα·
Κλαίουν στοὺς δρόμους Τούρκισσες, κλαίουν Ἐμιροποῦλες,
Κλαίει καὶ μιὰ χανούμισσα τὸν δόλιο τὸν Κιαμίλη·
„Ἀχ ποῦσαι καὶ δὲ φαίνεσαι καμαρωμέν' ἀφέντη;
Ἤσουν κολόνα στὸν Μωριὰ καὶ φλάμπουρο στὴν Κόρθο,
Ἤσουν καὶ στὴ Τριπολιτσὰ θεμελιωμένος πύργος.
Στὴν Κόρθο πλιὰ δὲ φαίνεσαι οὐδὲ μὲς στὰ σαράια.
Ἕνας παπᾶς σοῦ τὰ κάψε τὰ ἔρμα τὰ παλάτια.
Κλαίουν τ' ἀχούρια γι' ἄλογα καὶ τὰ τσαμιὰ γι' ἀγάδαις·
Κλαίει καὶ ἡ Κιαμίλαινα τὸν δόλιο της τὸν ἄντρα·
Σκλάβος ῥαϊάδων ἔπεσε καὶ ζῇ ῥαϊὰς ῥαϊάδων.“ —

1. *πῆραν F.* 5. *Ποῦ εἶσαι F.* 7. *πυργός θεμ. F.* 8. *οὐδὲ εἰς τὰ F.*

CCXXXVIII.
ΟΙ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΑΙΟΙ.

Σχιν.

1822.

Πολλὴ μαυρίλα φαίνετ' ἀπ' τοὺς Κολοκοτρωναίους,
Ὅταν πᾶνε στὴν ἐκκλησιὰ, νὰ πᾶν νὰ προσκυνήσουν

Μὲ τὰ σπαθιά τους τὰ χρυσᾶ, τὰ πόσια τὰ σημένια.
Νά κι᾽ ὁ Γιανάκης μίλησε καὶ τοῦ Γιωργάκη λέγει·
„Τοῦτα τὰ ζεύκια πῶχομε σὲ λύπη θὰ μᾶς ἔρθη.“ —
„Τεῖναι Γιανάκ᾽ αὐτὰ ποῦ λὲς καὶ τεῖν᾽ αὐτὰ ποῦ κρένεις;
Ποτὲ δὲν ἐπατήθηκεν ὁ πύργος τῆς Λαρίσσας,
Γιατ᾽ ἔχει ἄντρας δυνατοὺς καὶ πολλ᾽ ἀντρειωμένους.“ —
Μιλεῖ τὸ καραοῦλί τους καὶ λέγ᾽ τῶν ἀλλωνῶνε·
„Πολλὴ μαυρίλλα φαίνεται κάτω ςτὸ μέγα λάκκο,
Παιδιὰ χαζιρευθήκετε, πιάστε τὰ μετερίζια·
Τί σήμερ᾽ εἶναι πόλεμος, σήμερα θὰ χαθοῦμε.“ —

CCXXXIX.

ΤΟ ΑΝΑΠΛΙ.

Ναυπλ. p. 44. M. I. p. 100.

1822.

Τρεῖς Τουρκοπούλαις κάθουνται ςτοῦ Ἀναπλιοῦ τὴν πόρτα,
Μυρολογοῦσαν κ᾽ ἔλεγαν, μυρολογοῦν καὶ λέγουν·
„Τ᾽ εἶν᾽ τὸ κακὸ ποῦ γίνεται τὸν φετενὸν τὸ χρόνο,
Ποῦ κίνησε μιὰ κλεφτουριὰ μ᾽ αὐτούνους τοὺς Σπαρτιάνους,
Κ᾽ ἔκαμαν ὅλην τὴν Τουρκιὰ κ᾽ ἐκλείστη μὲς ςτὰ κάστρα,
Τὸ κρίμα νἄχ᾽ ὁ βασιλιὰς καὶ τ᾽ ἄδικ᾽ ὁ βεζύρης,
Ποῦ δὲν μᾶς στέλνουν ζαχιρὲ νὰ πολεμοῦν τὰ κάστρα·
Μπρὲ Ἀνάπλι γιὰ δὲν χαίρεσαι; γιὰ δὲν βαρεῖς παιγνίδια;“ —
„Καὶ τί καλὸ ᾽χω νὰ χαρῶ καὶ νὰ βαρῶ παιγνίδια;
Στεριᾶς μὲ δέρν᾽ ὁ Πρίγγιπας, πελάγ᾽ ἡ Μπουμπουλίνα,
Πέφτουν κανόνια σὰν βροχὴ καὶ μπόμπαις σὰν χαλάζι,
Πέφτουν τὰ λιανοτούφεκα σὰν ἄμμος τῆς θαλάσσης.“ —
„Ἀνάπλι δός τα τὰ κλειδιά, Ἀνάπλι παραδόσου.“ —
„Πῶς νὰ τὰ δώσω τὰ κλειδιὰ καὶ πῶς νὰ παραδώσω;
Ποῦ μέν᾽ μεντάτι πλάκωσε στεριᾶς καὶ τοῦ πελάγου.
Φρεγάδες δεκατέσσαρες μαζὺ μ᾽ ὀκτὼ ντελίνια,
Στεριᾶς ἀσκέρι δυνατό, χιλιάδες ἑβδομῆντα,
Ἑπτὰ πασάδες ἔρχονται γιὰ νὰ μ᾽ ἐλευθερώσουν,
Νὰ κάψουν χώραις καὶ χωριά, νὰ κλάψουνε μανάδες,
Νὰ ἐρημάξουν τὸν Μωριά, νὰ σφάξουνε τοὺς κλέφταις,

Νὰ διώξουν τὴν Μανιατουριὰ κ' οἱ Τοῦρκοι νὰ γλυτώσουν." —
„Ἀνάπλι δόσε τὰ κλειδιά, Ἀνάπλι παραδόσου.
Καὶ νὰ ποῦ ἀπελπίστηκες καὶ ἀπὸ τὸ μεντάτι." —
„Πῶς νὰ τὰ δώσω τὰ κλειδιὰ καὶ πῶς νὰ παραδώσω;
Ποῦ 'γῶμ' Ἀνάπλι ξακουστὸ κι' Ἀνάπλι παινεμένο,
Στὴν Πόλι καὶ στὴ Βενετιὰ μ' ἔχουν ζωγραφισμένο." —

7. *πέμπουν ξαχ. N. M.* 11. *βόμβες N. M.* *πεύτουν N. M.* 14. *δόσω N. M.* 15. *μιντάτι N. M.* 26. Sequuntur ap. M. decem versus, quos a nostro carmine plane separandos esse satis apparet. Ceterum falso M. ex binis versibus unum effecit:

'Σ ταῖς τριάντα νοεμβρίου
Τοῦ Ἀνδρέος τοῦ Ἁγίου
Χριστιανοὶ τί καρτερεῖτε
Εἰς τ' Ἀνάπλι γιὰ νἀμπῆτε;
Στάϊκος μὲ τὰ παλληκάρια
Μπῆκανε σὰν λεοντάρια·
Σήμερα τὸ Παλαμῆδι
'Σ Ἕλληνας εἶναι παιγνίδι,
Παλαμῆδι καὶ τὸ κάστρο
Ἔγινε ρωμαιικάτο.

6. *ὡσὰν λιοντ. M.*

CCXL.
ΤΟ ΑΝΑΠΛΙ.

Ζαμπ. 640, 53.

1822.

„Ἀνάπλι τί δὲ χαίρεσαι καὶ δὲ βαρεῖς παιγνίδι;" —
„Σὰν πῶς μοῦ λὲς νὰ χαίρωμαι καὶ νὰ βαρῶ παιγνίδι,
Ὁποῦμ' Ἀνάπλι ξακουστὸ κι' Ἀνάπλι παινεμένο,
Πὤχω τὰ τόπια γιὰ χαρά, τουφέκια γιὰ παιγνίδι,
Καὶ σὺ μὲ θέλεις γιὰ ῥαγιά, μὲ θὲς χαρατσωμένο;" —
„Ἀνάπλι δός τα τὰ κλειδιά, Ἀνάπλι παραδόσου,
Γιατ' ὅσο αἷμα κι' ἂν χυθῇ, θὰ τὄχεις στὸ λαιμό σου." —
„Δὲν παραδίνω 'γὼ κλειδιὰ καὶ δὲν ἔχω χαμπέρι·
Στὸ Παλαμῆδι κρέμονται καὶ σύρε νὰ τὰ πάρῃς." —

2. *βαρῷ Z.* 8. *χαμπάρι Z.*

CCXLI.
ΤΟ ΑΝΑΠΛΙ.

Εὐλ. 36.

1822.

„'Ανάπλι τί δὲ χαίρεσαι, γιὰ δὲ βαρεῖς παιγνίδια;
Ποῦ σ' εἶσ' 'Ανάπλι ξακουστὸ κι' 'Ανάπλι ξακουσμένο,
Στὴν Πόλι καὶ ςτὴ Βενετιὰ καὶ σ' ὅλη τὴν Εὐρώπη.“ —
„Σὰν πῶς μοῦ λέτε νὰ χαρῶ καὶ νὰ βαρῶ παιγνίδια;
Ποῦ μένα μ' ἀποκλείσανε στεριᾶς καὶ τοῦ πελάγου;
Πέφτουν ἡ μπόμπαις σὰ βροχὴ, τὰ τόπια σὰ χαλάζι,
Πέφτουν τὰ λιανοτούφεκα σὰν ἄμμος τῆς θαλάσσης.“ —
. . . .

1. *παιχνίδια E.*

CCXLII.
ΤΟ ΑΝΑΠΛΙ.

Sand. p. 2. M. I p. 104.

1822.

Ποτὲ δὲν ἐθυμώμουνε τὸν μάη νὰ χιονίζῃ,
Τὸν μάη καὶ τὸν θεριστὴ κι' ὅλον τὸν ἀλωνάρη.
Σημάδι' εἶν' ἀπ' τὸν οὔρανον· μιὰ βοῦλ' ἀπ' τὸν βεζύρη·
Τουρκομανιὰ μαζώνεται ςτ' 'Ανάπλι γιὰ νὰ πάγῃ.
„Μπρὲ 'Ανάπλι μου δὲν χαίρεσαι καὶ δὲν βαρεῖς παιγνίδια;“ —
„Καὶ τί χαρὰ 'χω νὰ χαρῶ, παιγνίδια νὰ βαρέσω;“ —
„Μπρὲ 'Ανάπλι δός τα τὰ κλειδιὰ, μπρὲ 'Ανάπλι παραδόσου.“ —
„Καὶ πῶς νὰ δώσω τὰ κλειδιὰ, πῶς νὰ τὰ παραδώσω·
Ἤμουν ςτὴν Πόλι ξακουστὸ καὶ ςτὸ Μωριὰ κολόνα,
Καὶ τώρα μ' ἀποκλείσανε στεριὰ κι' ἀπὸ πελάγου.“ —

1. *χιονίζει S.* 3. *Σημάδι' ἀπὸ S.* 7. *δόσε S.*

CCXLIII.
Ο ΠΥΡΓΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΑΣ.

Ζαμπ. 706, 143.

(1822—1826?)

'Εμαραθῆκαν τὰ βουνὰ, μαράθηκαν κ' οἱ κάμποι,
Μαράθηκεν ἡ Καστανιὰ, ὁ πύργος τῆς Καστάνιας,

Ποῦχε τοὺς κλέφταις τοὺς πολλοὺς τοὺς Κολοκοτρωναίους,
Ποῦ πήγαιναν ςτὴν ἐκκλησιὰ τ' ἀσῆμι φορτωμένοι,
Τ' ἀσῆμι καὶ τὸ μάλαμμα καὶ τὰ σπαθιὰ ζωσμένα,
Κ' ἐβγαίναν κ' ἐκουβέντιαζαν ςτῆς ἐκκλησιᾶς τὴν πόρτα·
Κι' ὁ Κωσταντῆς τοὺς ἔλεγε, κι' ὁ Κωσταντῆς τοὺς λέγει·
„Τούτ' ἡ χαρὰ πὤχομ' ἐμεῖς, θὲ νὰ μᾶς φέρῃ λύπη·
'Απόψ' εἶδα ςτὸν ὕπνο μου, ςτὸν ὕπνο ποῦ κοιμώμουν,
Κ' ἐκάηκε τὸ πόσι μου κ' ἡ φοῦντα τοῦ σπαθιοῦ μου,
Τὸ πόσι μ', ἡ γυναῖκά μου, τὰ μαῦρα τὰ παιδιά μου.
Τούτ' ἡ χαρὰ πὤχομ' ἐμεῖς, θὲ νὰ μᾶς φέρῃ λύπη.“ —
Τ' ἀκούει ὁ Παναγιώταρος καὶ τὸν τσακᾶν τὰ γέλοια·
„Τί λὲς κουμπάρε Κωσταντῆ καὶ σὺ Κολοκοτρώνη;
Ποτὲ δὲν ἐπατήθηκεν ὁ πύργος τῆς Καστάνιας,
Μάιτε πρωτὰ, μάιτε στερνὰ, μάιτε τωρὰ πατιέται·
Μον βγάλτε τὰ μπαϊράκια σας καὶ στῆστέ τα ςτὸν πύργο,
Νὰ βλέπ' ὁ καπεντάμπασας μὲ τοὺς Γιανιτσαραίους.“ —

CCXLIV.
ΓΛΗΜΗΔΗΣ ΑΛΗΣ.

Pashl. I. 110.

1822.

ΣΦΑΚΙΑ. ΚΡΗΤΗ.

Ἄνθρωπος δὲν εὑρέθηκε νὰ μάθῃ τὴν ἀλήθεια,
Ὁ κουμαντάντης ςτὸ Λουτρὸ ἂν ἔχει κρίνει δίκαια.
Μὰ ἕνα φιρμάν' ἔστειλε ςτὴν μπάντα τοῦ Ῥιθύμνου,
Νὰ πιάσουν τὸν Γλημήδ' Ἀλῆ, τὸν ἄντρα τοῦ πολέμου.
Καὶ σύρνει τὸ μαχαῖρί του κοντὰ τῶνι σιμώνει·
Καὶ κινοῦντ' ὅλ' ἀπάνω τοῦ ὡσὰν τὸ χελιδόνι.
Εἷς Σφακιανὸς ἐχύθηκε ὡσὰν τὸ περιστέρι,
Κ' ἔκοψε τὸ κεφάλι του μὲ τὸ δεξιό του χέρι,
Ἔκοψε τὸ κεφάλι του τ' Ἀλῆ τοῦ Γλημηδάκι
Καὶ βάστα το ςτὴν χέρα του ὡσὰν τὸ μπαϊράκι.
Μὰ τοῦ Γλημήδ' ἡ κεφαλὴ ἡ πολὺ παινεμένη
Τοῦ Ῥούσσου τὴν ἐπήγασαν ςτὸ αἷμα κυλισμένη.
Βγάνει καὶ δυὸ βενετικὰ, μπαχσῆσι τῶν τὰ δίδει,
Διατὶ τὸν ἐσκοτώσασι αὐτόνι τὸν Γλημήδη,
Διατ' ἔκαψε πολλαῖς καρδιαῖς κι' ἀκόμ' ἤθελε κάψει·

Αποῦ νὰ βγοῦν τὰ μάτια του, 'ποῦ θέλει τόνι κράψει·
Γλημήδη τὸ κεφάλι σου ἀποῦ θέλε νταϊαντίσει
Στὸ Ῥίθυμνο καὶ ςτὰ Χανι᾽ νὰ βγῇ νὰ πολεμήσῃ·
„Γλημήδη τὸ κεφάλι σου ποῦβανες τὰ τσιζέκια,
Τώρα τὄχουν οἱ Σφακιανοὶ σημάδι᾽ ςτὰ τουφέκια,
Τρομαζωχτῆτε ςτὸ γιαμμὶ Τοῦρκοι καὶ Γιανιτσάροι
Νὰ δγῆτε τὸν Γλημήδ᾽ Ἀλῆ τ᾽ ὤμορφο παλληκάρι.“ —

CCXLV.
ΜΠΟΥΖΟ ΜΑΡΚΟΣ.

Pashl. I, 78.

1822—23.

ΣΦΑΚΙΑ. ΚΡΗΤΗ.

Τρεῖς ἀντρειωμένοι πορπατοῦν τὴν Κρήτην τὴν καϋμένη,
Σὰν ἐξαδέρφοι κι᾽ ἀδερφοὶ, σὰ φίροι πιστευμένοι.
Σὰν ἦσαν ἀπὸ μιὰ κοιλιὰ, σὰ φάγα ἕνα γάρα,
Ἔτσι ἀγαπηθήκανι περίσσια καὶ μεγάρα.
Τὸν ἕνα λέγα Ξεπαπᾶ, τὸν ἄρρο Μποῦζο Μάρκο
Κ᾽ ὁ καπιτάνι Παναγῆς ἀποῦ φυράγη ςτὸ κάστρο.
Μὰ αὐτοὶ ἀποφασίσανι (τὴν) Γραμποῦσα νὰ πατήσουν,
Καὶ ςτὴν Γραμποῦσα τῆς Τουρκιᾶς ἕνα νὰ μὴν ἀφήσουν.
Ὁ Μποῦζο Μάρκος ἔβγανε πρῶτος εἰς τὸ μπεντένι
Κ᾽ ἑφτὰ νομάτους ἔκοψε μόνο μὲ τὸ μαχαῖρι.
„Μὰ ἀλλᾶσθ᾽ ἀπάνω μπρὲ παιδιὰ ςτοὺς Τούρκους νὰ γιουργιάρω,
Διατὶ δὲν βγαίνω 'γὼ 'π᾽ ἐδὰ ὄξω καὶ ν᾽ ἀπεθάνω.
. . . .
Ὁ πρῶτος ὁ σκοτώθηκεν ἦτον ὁ Μποῦζο Μάρκος
. . . .
Μ᾽ ἔπειτας ἐσκοτώθηκαν οἱ τρεῖς καπιτανέοι.

A P. singuli versus in binos divisi sunt.

CCLXVI.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ.

Pashl. 165 sq.

1822 — 23.

ΣΦΑΚΙΑ. ΚΡΗΤΗ.

Ὁ κουμαντάντης τοὔστειλε μιὰ διαταγὴ γραμμένη,
Τοῦρκος νὰ μὴ πομείνῃ πλιὸν σ' ὅλη τὴν οἰκουμένην.
Ἡ μάνα του τὸν μήνυσε καρὰ νὰ πολεμήσῃ,
Τῶν Ἀρναούτων τἄλογα κανένα μ'ν ἀφήσῃ·
Στὸ Σερβιλὶ κατέβηκε κ' ἔστασε τὰ τσαντήρια,
Στὸ Γάζι ἐκατέβηκε κ' ἔπαιξαν τὰ παιγνίδια.
Πορροὺς Τούρκους ἐσκότωσεν ὁ φοβεραγιασμένος,
Μὰ ἦτον ἡ Τουρκιὰ πορρὴ κ' ἐκεῖνος κουρασμένος.
„Οἱ Μυλοποταμῖται μας πόρρ' εἶναι σὰν τὰ δάση,
Λημερινοὺς νὰ τσ' ἀπαντᾷς, φεύγουνι σὰ βραδυάσῃ.
Καιεμένοι πάρτ' τα Ἀνοιανοὶ κ' ἔτι οἱ Χρουσανιῶται,
Ποῦ πολεμᾶτε μὲ τὴν Τουρκιὰ ὡσὰν κ' οἱ Λακιῶται.
Ὤφου καιεμένε μ' ἀδερφὲ, διατὶ νὰ σ' ἀποβγάρω;
Νὰ μὴ βοηθήξῃς ἐπ' ἐδὰ, νὰ πάρω ἕνα ζάρο;
Ὤφου καιεμένε μου δερφὲ, νἄθελες τὸ κατέχει,
Πῶς σήμερον σκοτώθηκα· χαμπέρ' ἐσὺ δὲν τὄχεις.
Χαιρτᾶτέ μου τσὴ Σφακιανοὺς κι' ὅρα τὰ παλληκάρια,
Καὶ πέ τση ὅπως μου κάμασιν οἱ Ἀρναοῦται μάγια." —

CCXLVII.

Ο ΤΖΕΛΕΠΗΣ.

Pashl. II, 131.

1822 — 23.

ΣΦΑΚΙΑ. ΚΡΗΤΗ.

Νἄχῃ βουλίσ' ἡ κυριακὴ καὶ νὰ ῥαιίσ' ἡ τρίτη,
Ὄντεν ἐκειὸς ὁ Τσελεπὴς ἦλθε νὰ πολεμήσῃ.
Καὶ τὸν Γασοῦρη γύρευγε εἰς τοῦ σταυροῦ τὸ σπίθι
Καὶ τὸ κανόνι τοὔσυρνε νὰ τῶνι πολεμήσῃ.
Τὸ μαχαιράκι τοὔσυρε τὸ δῶμα νὰ τρυπήσῃ,
Νὰ τῶνι βάνῃ καὶ φωθιὰ κι' ὅλους νὰ τσὴ κεντήσῃ.
Τὸ Ζουναλάκη τοὔπαιξε καὶ τοὔστεκε τσελέκι,
Γιὰ τὶ τούτηνι ξάμωσε καὶ Τσελεπῆ ςτὸ μπέτι.

Στὸ μπέτι του τὴν ξάμωσε, ςτὸ στόμα του τὴ βάνει
Καὶ τότες ἐφωνάξενι ὁ Τσελεπὴς, ἀμάνι.
,,Σήκωσ' ἀπάνω Τσελεπὴς νὰ κάμωμε γεροῦσι.
Μπορετὸ νὰ πορίσουσι ἀπὸ τὸ σπίθ' οἱ Τοῦρκοι·
Καὶ πασοῦν νὰ τόνι θάψουνι ςτῶν Σφακιανῶν τὴν χώρα,
Διατὶ τὄλεγαν Τσελεπὴ κ' ἦτον κι' ὡσὰν ἡ βιόλα.
Κι' ἀργὰ ὡσὰν ἐμούδισε, πορίζουνι κ' οἱ Τοῦρκοι,
Δὲν ξεύρουνι τὸν Τσελεπὴ πῶς εἶν' ςτὸ τὸ ταμποῦτι.'' —

7. *Ζουναλάκι P.* 8. *τούτην ἔξαμ. P.* 12. *Ἐμπορετὸ P.* 13. *Πάγουν P.* 14. *τὸν ἔλ. καὶ ὡσὰν P.*

CCXLVIII.
ΘΟΔΩΡΑΚΗΣ ΓΡΙΒΑΣ.

U.

1823.

Τεἶν' τὸ κακὸ ποῦ γίνεται κ' ἡ ταραχὴ μεγάλη
Στὴ μέση ςτὸ Ξερόμερο, ςτὴν κάτοχη ςτὴ χώρα;
Τὸ Θοδωράκη κλείσανε τὰ πέντε βιλαέτια,
Ἦρθ' ὁ Μακρὴς ἀπ' τὸ Ζυγὸ κι' ὁ Πισιλὴς ἀτός του.
Ἦρθεν καὶ ἀπὸ τ' Ἄγραφα ἀτὸς ὁ Καραϊσκάκης,
Ἦρθε κι' ἀπὸ τὴν Βόνιτσα ἀτὸς ὁ Βλαχοτσόγκας,
Ἦρθε κι' ὁ Μάρκο Μπότσαρης μὲ χίλιους πεντακόσους.
Τὸν Θοδωράκη πολεμοῦν τὰ πέντε βιλαέτια.
Κ' ἔλεγε· εἶχε τὰ ὑφὰ ἀτοὺς τοὺς Βαρνακιώτας,
Κι' αὐτόνε τὸν παράμησαν μὲ δεκαφτὰ νομάτους
Τρεῖς μέραις κάνει πόλεμο, τρεῖς μέραις καὶ τρεῖς νύχτες
Καὶ Βλαχοτσόγκας φώναξε ἀπὸ τὸ μοναστῆρι·
,,Βάλτε φωτιὰ καὶ κάψετε τὸ Θοδωράκι Γρίβα·
Μπάχ, καὶ τὸν πιάσομ' ζωντανὸ, κομμάτια νὰ τὸν φᾶμε.'' —
Κι' ὁ Θοδωράκη φώναξε μὲ τὸ σπαθὶ ςτὰ χέρια·
,,Τί λὲς ἀτοῦ Παλιόβλαχε, μωρὲ Παλιογουρνάρη,
Ἐμὲ μὲ λένε Θόδωρη, μὲ λένε γιὸ τοῦ Γρίβα,
Ἔβγα μὲ δεκατέσσαρους κ' ἐγὼ μὲ τὸν Ἀράπη.'' —
Κι' ὁ Τσόγκας τ' ἀποκρίθηκε κι' ὁ Τσόγκας τοῦ φωνάζει·
,,Δὲν βγαίνω 'γὼ ςτὸν πόλεμο μὲ σένα Θοδωράκη,
Μὰ θὰ σὲ κάψω ζωντανὸ μὲ τὸ πολὺ τ' ἀσκέρι.'' —
Καὶ τὴν φωτιὰ τοῦ βάλανε ἀπὸ τὸ μεσημέρι.

Κι' ὁ ἥλιος ἐβασίλεψε κι' ὁ ἥλιος βασιλεύει·
Κι' ὁ Θοδωράκης φώναξε κι' ὁ Θοδωράκης λέγει·
„Χαζιρευθῆτε μπρὲ παιδιὰ νὰ κάμωμε γιουροῦσι.“ —
Καὶ τὸ σπαθί του ἔβγαλε καὶ τὸ σταῦρό του κάνει,
Καὶ μὲς στὴ μέση πέρασε ἀπ' οὖλά τους τ' ἀσκέρια.
Τριάντα τους πελέκυσε καὶ τ' ἄνοιξεν τὸν δρόμο,
Κι' ὁ Θοδωράκης γλύτωσε μὲ μιὰ πληγὴ στὸ χέρι.
Κι' Ἀντρέας τὸν καρτέρεσε μὲ τὸν Κίτσο Τσαβέλα·
„Καλῶς τόνε τὸν ἀρχηγὸν τὸν Θοδωράκη Γρίβα,
Ἐμεῖς μεντάτ' ἐρχόμεθα, βοήθεια γιὰ νὰ λάβῃς
Κ' ἐρχόμασταν μ' ἀπόφασιν γιὰ νὰ χαθοῦμε ὅλοι.“ —
Κι' ὁ Θοδωράκης τοὺς φιλεῖ καὶ τοὺς σφιχταγκαλιάζει·
„Ἐγὼ πολὺ σᾶς χαριστῶ, πὠρχόσασταν μεντάτι,
Μὲ μένα φύλαξε ὁ Θιὸς καὶ γλύτωσα ἀτός μου
Καὶ σκότωσα κι' ἀφάνισα κ' ἔκοψα τοὺς ἐχτρούς μου.“ —

Carmen sua manu conscriptum Grivas Ulricho dono dedit. qui cum orthographiam verborum plane negligat, carmini nonnulla insunt non satis aperta velut in vs. 9 *εἶχε τὰ ὑφὰ* et in vs. 2 *στὴν κάτοχη στὴν*. Quo anno istud acciderit, Grivas his verbis addidit: *ἐτούτο ἐσίναιβε ἧς τὰ* 1823 *μίνα μαγίαν*.

CCXLVIII a.

Ο ΜΙΑΟΥΛΗΣ.

M. I, 138.

1823.

Εἰς τοῦ Γέροντα τὸν κάβο
Καραντὶ κάνει μεγάλο.
Μιὰ φεργάδα βόλτα βόλτα,
Φοβερίζει τὰ μπουρλότα.
Μπουρλότο τῆς μολίσανε,
Στὴν πρύμνη, πλὴν τὸ σβύσανε.
Ἄλλο ἕνα τῆς μολάρουν
Καὶ στὴν μπάντα τὴν τακάρουν·
Ἐπῆρ' ὁ τζιμπχανὲς φωτιὰ,
Καὶ φοβηθῆκαν τὰ σκυλιά.
Μπρ' ἀπόψε θὰ μᾶς κάψουνε,
Καὶ σκλάβους θὰ μᾶς πιάσουνε.
Χάιντε γιάσου μωρ' ναβέτα,

Πoὔκαμες ταῖς μπάλες νέτα.
Νἆταν δυὸ σὰν τὸν Μιαούλη;
Καίγαν τὴν ἀρμάδα οὔλη.
Νἆταν ἄλλη μιὰ ναβέτα,
Κάναν τὴν ἀρμάδα νέτα.

8. *τρακάρουν M.*

CCXLIX.
ΜΑΡΚΟΣ ΜΠΟΤΣΑΡΗΣ.

U.

1823. a. d. III. Id. Aug.

„Καλ' ἦσουν Μάρκε ςτὸ γιαλὸ, καλὰ ςτὸ Μισολόγγι,
Καλ' ἔτρωγες, καλ' ἔπινες, καλ' ἔχτενες τὸ κάστρο.
Στὸ Καρπενῆσι τ' ἤθελες νὰ πᾷς, νὰ πολεμήσῃς.
Μαῦρα χαμπέρια σοὔφεραν ἀπὸ τὸ Καρπενῆσι,
5 Νὰ βγῇς Μάρκο μου γλήγορα μ' ὅσους κι' ἂν ἠμπορέσῃς,
Νὰ πιάσῃς τὴν Τατάραινα, νὰ πιάσῃς τὰ γεφύρια.“ —
Κι' ὁ Μάρκος ἐξεκίνησε μὲ χίλιους πεντακόσιους
Κ' ἐβγῆκε ςτὴν Τατάραινα κ' ἔπιασε τὰ γεφύρια.
Πιάνει κι' ἀλλάζει γράμματα μὲ τοὺς καπεταναίους,
10 Οἱ Τοῦρκοι ποῦθε κάμανε κι' αὐτοῖν' οἱ Σκοντραλίδες.
Ὁ Καραϊσκάκης τοὔγραψε καὶ τόνε χαιρετάει·
„Σὲ χαιρετάω Μάρκο μου καὶ σοῦ φιλῶ τὰ μάτια.
Ἂν ἐρωτᾷς γιὰ τὴν Τουρκιὰ 'γὼ νὰ σοῦ φανερώσω.
Στὸν Μαραθιὰ ἔχουν τ' ὀρντὶ κ' ἐκ' ἔχουν τὰ τσαντήρια.“—
15 Καὶ τοῦ τζαούση τ' ἔκραξε καὶ τοὺς μπουλουκμπασίδες·
„Τζαούση μοίρασ' τὸ ψωμὶ καὶ μοίρασ' τὰ φυσέκια.
Παιδιὰ θὰ κάμω πόλεμο τ' ἀντέτι τῶν Σουλιώτων.
Στὰς πέντε ὥρας τῆς νυχτὸς θ' ἀνοίξω τὸ τουφέκι,
Θέλω πασάδες ζωντανοὺς καὶ μπέικα κεφάλια
20 Κι' αὐτὸν τὸν Σκόντρα τὸν πασᾶ ἀτός μου θὰ τὸν πάρω.“ —
Πρωὶ γιουροῦσι ἔκαμε κ' ἐμπῆκε ςτὰ τσαντήρια
Καὶ Τούρκικα τοὺς φώναξε καὶ λέγει τῶν συντρόφων·
„Τουφέκι νὰ μὴ ῥίξετε, τουφέκι νὰ μὴ πέσῃ.
Τ' ἀκονισμένα σας σπαθιὰ· νὰ κόψωμε τοὺς Τούρκους.“ —
25 Κ' οἱ Τοῦρκοι τότ' ἐσκούζανε κ' ἕνας τὸν ἄλλο λένε.
„Τεἶν' τὸ κακὸ ποῦ γίνεται ἀπόψ' αὐτὴ τὴν νύχτα;“ —

Κι' ὁ Μάρκος τοὺς ἐφώναξε καὶ Τούρκικα τοὺς λέγει·
„Γιαγκίνι γίνεται παιδιὰ ἀπόψ' αὐτὴ τὴν νύχτα.“ —
Δέκα τσαντήρια ἔκαψε, πασᾶ μέσα δὲν ηὗρε.
Κι' ὁ Μάρκος ἐβαρέθηκε κι' ὁ Μάρκος ἐλαβώθη,
Κ' ἡ συντροφιὰ τὸν πήρανε, τὸν ἔβγαλαν ςτὴ ῥάχη.

26. 28 ctt. *νύκτα U.*

CCL.
ΜΑΡΚΟΣ ΜΠΟΤΣΑΡΗΣ.

Ζαμπ. 644, 57.
1823. a. d. III. Id. Aug.

„Τ' εἶναι τοῦτα τὰ κλάμματα κι' αὐτὰ τὰ μυρολόγια,
Κύριε μου τί νὰ γίνηκε ςτὸ δόλιο Μισολόγγι;“ —
„Τοῦτα τὰ κλάμματα ῥωτᾷς κι' αὐτὰ τὰ μυρολόγια;
Γι' αὐτὸν τὸν Μάρκο γένονται τὸν ἐλευθερωτή μας.
Ὅσοι Ῥωμαιοὶ κι' ἂν τὄμαθαν κι' ὅσοι τ' ἀφουκραστῆκαν,
Ὅλοι ςτὰ μαῦρα μπήκανε, τὰ μελανὰ φορέσαν.
Κίτσος Τσαβέλας φώναξε καὶ τοὺς παρηγοροῦσε·
„Παιδιά μου μὴν πικραίνεστε καὶ μᾶς πλακώσ' ἀῤῥώστια,
Καὶ νὰ μᾶς ζήσ' ὁ Κωσταντᾶς κι' ὁ υἱὸς τοῦ καπετάνιου,
Πρῶτο νὰ τόνε κάμωμε σὰν ποὔχαμε τὸ Μάρκο.
Ἔτσι τὄχ' ἡ πατρίδα μας, ἔτσι τὸ Σοῦλι τὄχει,
Ἀπὸ τουφέκι καὶ σπαθὶ κανεὶς νὰ μὴ γλυτώσῃ.
Καθὼς κ' οἱ πατεράδες μας, ἔτσι κ' ἐμεῖς νὰ πᾶμε.“ —

5. *Ῥωμαιοὶ Ζ. ἀφουκρασθῆκαν Ζ.*

CCLI.
ΜΑΡΚΟΣ ΜΠΟΤΣΑΡΗΣ.

Kind Neugr. Poes. 10. Eunom. III, 24. M. I, 110.
1823. a. d. III. Id. Aug.

Τρία πουλάκια κάθουνταν πέρα ςτὰ λιβαδάκια,
Ἀπὸ βραδὺ μυρολογοῦν καὶ τὴν αὐγὴ φωνάζουν.
„Παιδιά μου, Σκόντρας πλάκωσε μὲ δύναμιν μεγάλη·
Φέρει τὸν Τσέλαδιν μπέη, φέρει τὸν Νιαγιάφα,
Τὸν Νικοθέα τὸ σκυλὶ τὸν χριστιανομάχο.“ —

Αὐτὸς δὲ στέλνει γράμματα πρὸς τοὺς καπιτανέους·
„Τώρα νὰ προσκυνήσετε, γιὰ νὰ σᾶς συμπαθήσω.
Θέλω τὸν Μάρκο Μπότσαρη δεμένο νὰ τὸν φέρτε,
Γιὰ νὰ τὸν στείλω ζωντανὸν ϛτὸν βασιλιὰ ϛτὴν πόλι.“
Ὁ Μάρκος ὅταν τ' ἄκουσε, τὸ μούστακό του στρέφει,
Τὸν Λάμπρο Βέκκο ὁμιλεῖ, κρυφὰ τὸν συμβουλεύει·
„Λάμπρε μάζεψε τὰ παιδιὰ, τὰ πρῶτα παλληκάρια,
Τὸ βράδυ θὲ νὰ φύγωμε, ϛτὸ Καρπενῆσ' νὰ πᾶμε.“ —
Στὸ Καρπενῆσι πέζεψεν ἄνω ϛτὰ λιβαδάκια,
Τὰ παλληκάρι' ἑρμήνευε, στέκει καὶ τὰ διατάζει·
„Παιδιὰ νὰ πολεμήσωμε τὸν Σκόντρα δὲν μποροῦμε·
Μόνον ὁρμὴν ἂς κάμωμε, κι' ἂς εἴμεθα κι' ὀλίγοι.“ —
Διακόσιοι διαλεχτήκανε μὲ τὰ σπαθιὰ ϛτὸ χέρι·
Πικρὴν ὁρμὴ κατέφεραν ϛτοῦ Σκόντρα τὸ τσαντῆρι,
Χίλιους διακόσιους ἔκοψαν χωρὶς τοὺς λαβωμένους.
Ἕνας Λατῖνος τὸ σκυλὶ τὸ χέρ' ποῦ νὰ τοῦ πέσῃ,
Πικρὸ τουφέκι ἔρριψεν ϛτοῦ Μάρκου τὸ κεφάλι.
Ψηλὴ φωνὴ ἀνέδωκεν, ὅσον κι' ἂν ἐδυνήθη·
„Ποῦσαι μπρὲ Κώστα μ' ἀδελφέ; τὸν πόλεμο μὴ πάψῃς.
Σουλιῶται μὴ μὲ κλάψετε, μὴ μαυροφορεθῆτε,
Ὅτι μὲ κλαίει ὅλ' ἡ Ἑλλὰς, κλαίει ὅλο τὸ γένος.
Γράψετε ϛτὴν γυναῖκά μου, τὴν δυστυχῆ γυναῖκα,
Ὁποὖναι μέσα ϛτὴν Φραγκιὰ, Ἀγκῶνα μὲς ϛτὴν πόλι,
Ἔννοιαν νὰ μ' ἔχῃ τὸ παιδὶ, γράμματα νὰ τὸ μάθῃ.“ —

1. *κάθονταν* K. M. 3. *Σκόνδρας* K. M. 5. *Νικοθέα* M. 6. *πέμπει* K. M. 7 et 9. *διὰ* M. 10. *ὅτε* K. M. 12. *μάζευσε* K. M. 18. *διαλέχθησαν* K. M. 19. *τσαδῆρι* K. M. 21. *εἴθε* K. M. 24. *παύσῃς* K. M. 25. *κλαύσετε* K. M. 26. *ὅλ' Ἑ.* K. M. 28. *εἰς τὴν πόλιν* K. M. 29. *Νὰ μ' ἔχῃ ἔννοιαν* M.

CCLII.

ΜΑΡΚΟΣ ΜΠΟΤΣΑΡΗΣ.

Ἱ. 432.

1823. a. d. III. Id. Aug.

Τὸ ἀκούει ἡ μαύρη γῆ, τρεῖς χρόνους δὲ χορτιάζει,
Τὸ ἀκοῦνε καὶ τὰ βουνὰ κ' ἐκεῖνα ῥαϊστῆκαν,
Τὸ ἀκούει κι' ὁ οὐρανὸς, τρεῖς χρόνους δὲν σταλάζει·
Ὁ Μάρκος ἐσκοτώθηκε κ' ἐσκότωσε καὶ χίλιους.

CCLIII.

ΑΝΑΤΟΛΙΚΟ.

Kind. Eunom. 28.

1823.

Ἕνα πουλὶ ναστέναξε μὲς ςτὸν ἅγιον Νικόλα,
Κ᾽ ἐμαρανθῆκαν τὰ κλαδιὰ, ὅλα τὰ περιβόλια,
Στοὺς κάμπους ὅπ᾽ ἀκούστηκε, μαράνθησαν τὰ χόρτα.
Τ᾽ ἄκουσαν καὶ δυὸ Ἕλληνες, δυὸ Ἀνατολικιῶται.
„Τἔχεις πουλάκι μου καὶ κλαῖς ςτὸν ἥλιον καὶ μαδιέσαι;“ —
„Ἀντιπροχτὲς ἐδιάβαινον ἀπὸ τὸ Καρπενῆσι,
Ἤκουσα, νὰ συνομιλοῦν ςτοῦ Σκόντρα τὸ τσαντῆρι,
Κ᾽ ἐλέγανε ςτὸ σύμβουλι τὸ κάτω τὸ χαμπέρι·
Ὁ Μάρκος ἐσκοτώθηκεν, μὰ ἔσφαξε χιλίους.
Ὁ Σκόντρας ὅταν τὄμαθε, πολὺ τοῦ κακοφάνη,
Εὐθὺς τὸ ἄτι ζήτησε, νὰ τὸ καβαλικέψῃ.
„Ἄιντε νὰ πᾶμ᾽ ἀσκέρι μου ςτὸ ἔρημο Βραχῶρι.“
Ἐβγῆκαν καὶ ξεπέζεψαν μὲς ςτῆς Γουριᾶς τὸν κάμπο,
Ἔστησαν τὰ τσαντήρια των, ἔδεσαν τ᾽ ἄλογά των,
Κ᾽ ἤρθανε, γιὰ νὰ πολεμοῦν τοὺς Ἀνατολικιώτας.
Σκοτώθη κ᾽ ἕνας μπιμπασῆς, ὁ πρῶτος σερασκέρης·
Κι᾽ ὁ Σκόντρας ὅταν τὄμαθε, πολὺ τοῦ κακοφάνη.
Τὸν Τσέλαδι μπέην ἔκραξε, κρυφὰ τὸν κουβεντιάζει,
Νὰ δώσῃ λόγον ςτὸν Μωριὰν, ςτῆς Πάτρας τὸ καστέλι,
Νὰ βγάλλουν τόπια τρομερὰ καὶ μπόμπας τρομασμένας,
Νὰ πάρουν τ᾽ Ἀνατόλικο κι᾽ αὐτὸ τὸ Μισολόγγι.
Ὀμὲρ πασᾶς ἐφώναξεν ἀπὸ τὸν Ἁϊθανάσῃ·
„Τί λὲς αὐτοῦ μπρὲ Σκόντρα μου καὶ σὺ παλιοχαϊντούτης;
Ἐδῶ δὲν εἶν᾽ τὸ Βίδινι οὐδὲ τὸ σερασκέρι·
Ἐδῶ τὸ λέγουν Κάρελι, ἔχει καπετανέους,
Εἶν᾽ ὁ Μακρῆς ἀπ᾽ τὸν Ζυγὸ κι᾽ ὁ Τσόγκας ἀπὸ πέρα,
Εἶναι κι᾽ ὁ Κώστας Μπότσαρης ὁ ἀδελφὸς τοῦ Μάρκου·
Ὅταν ἐβγάλλουν τὸ σπαθὶ, σηκώσουν τὸ τουφέκι,
Πρόσθεν Τοῦρκος δὲν φαίνεται.“ —

1. *Πουλάκι ἀναστέναξε ςτὸν K.* 2. *μαράνθησαν K.* 6. *ἀντιπροχθὲς K.* 10 ctt. *Σκόνδρας K.* 11. *καβαλλικεύσῃ K.* 13 ctt. *Ἐκβῆκαν K. εἰς τῆς Γ. K.* 20. *βόμβας K.* 19. *καστέλλι K.* 23. *παλιοχαλδούπης? V. L.* ap. *K.*

CCLIV.
ΟΔΥΣΣΕΥΣ ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΥ.

Ζαμπ. 650, 65. M. 1, 186.

1824.

Ποιὸς θὲ ν' ἀκούση κλάμματα, δάκρυα καὶ μυρολόγια;
Διαβᾶτ' ἀπὸ τὴν Λειβαδιὰ καὶ σύρτε ςτὴ Βελίτσα·
Κ' ἐκεῖ ν' ἀκοῦστε κλάμματα, δάκρυα καὶ μυρολόγια,
Ν' ἀκοῦστε τὴν Ἀνδρούτσαινα τὴ μάνα τοῦ Δυσσέα,
Πῶς σκούζει, πῶς μυρολογᾷ καὶ σὰν τρυγόνι κλαίει.
Σὰν περδικοῦλα θλίβεται καὶ σὰν παππὶ μαδιέται,
Σὰν τοῦ κοράκου τὰ φτερὰ μαυρίζ' ἡ φορεσιά της.
„Δὲν σ' τοῦπα 'γὼ Δυσσέα μου, δὲν σ' τοῦπα 'γὼ παιδί μου,
Μὲ τὴ βουλὴ μὴν πιάνεσαι μὲ τοὺς καλαμαράδες;
Κάνουν τὸν Γούρα κεχαγιὰ καὶ τὸν Νικόλα πρῶτο." —

1. θέλ' M. 2. διαβῆτ' M. 3. κλαῦματα Z. μυριολόγια Z. 4. Ἀνδσιαινα M. Λυσσέα Z. Δυσσέου M. 5. ὡσὰμ M. κι' ὡσὰν Z. κλαίει M. 8. Δυσσέο M. σ' om. M. 9. μὴμ M. σὰμ M ctt.

CCLIV a.
Η ΣΑΜΟΣ.

M. 1, 160 sqq.

1824.

Στὰ χίλια ὀκτακόσια καὶ ςτὰ εἰκοσιτρία
Τοπὰλ πασᾶ τοῦ κάμανε ὅτι τοῦ κάνει χρεία.
Στὴν κάτσα τὸν ἐβάλανε τὰ Ἑλληνικὰ καράβια,
Καὶ τρεῖς φεργάδες τοὔκαψαν μέσα ςτὰ νταπογάζια.
Πέντε φεργάδες ἔβαλε ςτὴν κάτσα ἡ ναβέτα,
Κι' ὁ καπετάνος ἔστεκε πάνω ςτὰ φυλαρέτα.
Ἀνάργυρος ἐφώναξε μὲ τὴν τρόμπα μαρίνα·
„Καρδιὰ νὰ κάμετε παιδιά, θὰ μποῦμε μὲς ςτὴν λίνια." —
Οἱ Τοῦρκοι σὰν τοὺς εἶδανε πῶς πᾶν μὲ τὴν καρδιά των,
Ἀρχίνισαν καὶ ἔχαναν ὅλοι τὰ λογικά των.
Τὸν Μωχαμέτ' ἐφώναζαν γιὰ νὰ τοὺς βοηθήση,
Ὁ ντουνανμᾶς νὰ μὴν χαθῇ εἰς τὸ Γαϊδουρονῆσι.
Τοπὰλ πασᾶς ἐτράβιξε τὰ φοβερὰ ζιαρέτια,
Τὸν στόλον του ἐφώναξε νὰ κάμουνε κουβέντα.
Τὸν ῥιάλα ἐκιαμάρισε γιὰ νὰ τὸν συμβουλέψη,

Τ' ἀσκέρι πὤχει ςτὴν ξηρὰν νὰ μὴ τὸ ῥεμπελέψῃ.
Τ' ἀσκέρι του ἐσκόρπισε πλέον δὲν τὸ μαζώνει.
Ὁ ντουναντμᾶς πάγει ςτὴν Κῶ, πάγει καὶ ξαρματώνει.

4. *νταρπογάζια* M. 8. *μβοῦμε εἰς τὴν* M. 13. *σιαρέτια* M. 15. *συμβουλεύσῃ* M. 16. *πὄχει* M. 17. *μαζόνει* M. 18. *ξαρματόνει* M.

CCLV.
ΤΟ ΜΙΣΟΛΟΓΓΙ.

T. 432.

1825.

Νἄμουν πουλὶ νὰ πέταγα νὰ πήγαινα τοῦ ψήλου,
Ν' ἀγνάντευα ἀπὸ μακρυὰ τὸ δόλιο Μισολόγγι,
Σὰν πολεμοῦν οἱ Ἕλληνες μὲ Τούρκους, μὲ πασάδες.
Πέφτουν κανόνια σὰν βροχὴ κ' ἡ μπόμπες σὰν χαλάζι
Κι' αὐτὰ τὰ λιανοτούφεκα σὰν ἄμμος τῆς θαλάσσης·
Ὀμὲρ πασᾶς ἐφώναξε τὸν Μάρκο καὶ τοῦ λέγει·
„Μάρκο νὰ φέρνῃς τὰ κλειδιὰ καὶ τ' ἄρματά σας ὅλα.
Κ' ἔλα μ' ἐμὲ ςτὴν Ῥούμελη νὰ γένῃς καπετάνος.
Στὴν Πόλι γράφω πάραυτα φερμάνι νὰ σοῦ φέρνουν." —
Κι' ὁ Μάρκος τοῦ ποκρίθηκεν· „Ὀμὲρ πασᾶ τί λέγεις;
Δὲν εἶν' ἐδῶ τὰ Γιάννινα, ἐδῶ δὲν εἶν' ἡ Ἄρτα." —

CCLVI.
Ο ΤΣΑΜΑΔΟΣ.

Kind. Anth. 14. M. 1, 174.

1825.

Νἄμουν πουλὶ νὰ πέταγα, νὰ πάω ςτὸ Μισολόγγι,
Νὰ διῶ, πῶς παίζουν τὸ σπαθί, πῶς ῥίχνουν τὸ τουφέκι,
Πῶς πολεμοῦν τῆς Ῥούμελης τ' ἀνίκητα ξεφτέρια.
Κ' ἕνα πουλὶ χρυσόφτερο κελαϊδιστὰ μοῦ λέγει·
„Στάσου Γιωργάκη, κι' ἂν διψᾷς τ' Ἀράπικο τὸ αἷμα,
Εἶναι κ' ἐδῶ ἀγαρηνοὶ νὰ σφάξῃς, ὅσους θέλεις.
Βλέπεις ἐκεῖ ςτὰ μακρινὰ τὰ Τούρκικα καράβια;
Ὁ Χάρος στέκει πάνω τους καὶ θὰ γενοῦνε στάχτη." —
„Πουλάκι μου πῶς ἔμαθες ἐτοῦτα, ποῦ μοῦ λέγεις;" —
„Ἐγὼ πουλὶ σοῦ φαίνομαι, ἀλλὰ πουλὶ δὲν εἶμαι·

Κεῖν' τὸ νησὶ, ποῦ 'γνάντεψα, εἶναι τῶν Ναβαρίνων,
'Εκεῖ τὴν ὕστερη πνοὴ ἄφησα πολεμῶντας.
'Ο Τσαμαδὸς εἶμαι ἐγὼ καὶ ἦρτα μὲς ςτὸν κόσμο·
Στοὺς οὐρανοὺς, ποῦ κάθομαι, καθάρια σᾶς ξανοίγω,
Μὰ νὰ σᾶς διῶ ἀπὸ κοντὰ, εἶνε ἡ ἐπιθυμιά μου.“ —
„Καὶ τί νὰ δγῆς τώρα σ' ἡμᾶς ςτὸν δυστυχό μας τόπον;
Δὲν ἔμαθες, τί γίνηκε καὶ τεῖναι ςτὸν Μωρέαν;“ —
„Γιωργάκη μου μὴ χάνεσαι, μὴ θέλῃς ν' ἀπελπιέσαι.
Κἂν ὁ Μωριὰς δὲν πολεμᾷ, καιρὸς πάλιν θὰ νἄρθῃ,
Νὰ πολεμήσουν σὰν θεριὰ καὶ τὸν ἐχτρὸν νὰ διώξουν.
Κώκαλα μαῦρα θὰ σπαρτοῦν μπροστὰ ςτὸ Μισολόγγι
Καὶ τὰ λιοντάρια τοῦ Σουλιοῦ ἐκεῖ θὲ νὰ χαροῦνε.“ —
Καὶ τὸ πουλὶ ἐπέταξεν, ςτοὺς οὐρανοὺς ἀνέβη.

1. *Ν' ἤμουν Κ. Μ.* 11. *ἀγνάντια Κ. Μ.* 13. *ἦλθα εἰς τὸν Κ. Μ.* 17. *Μωρεάν Κ. Μ.*

CCLVII.
ΤΟ ΜΙΣΟΛΟΓΓΙ.

U.

1825.

Ποιὸς θὲ ν' ἀκούσῃ κλάμματα, δακρυὰ καὶ μυρολόγια,
Πέρασ' ἀπὸ τὸ Κάρελι κι' ἀπὸ τὸ Μισολόγγι,
'Εκεῖ ν' ἀκοῦστε κλάμματα, ἐκεῖ ν' ἀκοῦστε δάκρυα·
Χωριὰ κλαῖν' ἡ ἀνύπαντρες καὶ χωρι' ἡ παντρεμμέναις.
Κλαίει καὶ μιὰ Σουλιώτισσα τριγύρω ςτὰ μπεντένια.
Τοὺς σκοτωμένους μάζουνε, ὅλο τσοχανταραίους,
Τὸ χῶμα αἷμα γιώμισε κι' ὅλο τὸ Μισολόγγι.
Κἄνε βουβάλια σφάζονται, κἄνε στοιχειὰ παλεύουν;
Μηδὲ βουβάλια σφάζονται, μηδὲ στοιχειὰ παλεύουν.
Μοῦν πολεμοῦν οἱ Ἕλληνες μὲ τὸν Σουλτὰν Μαχμούτη·
Μἆτον οἱ δόλιοι λογιστοὶ, ὡς τέσσαρες χιλιάδες,
Τῶν Τούρκων ἤτανε πολλοὶ, ἐξῆντα δυὸ χιλιάδες.
Τί νὰ βαστάξουν ὀρφανοὶ καὶ τί νὰ νταγιαντήσουν,
Ποῦ σώσανε τὸ τζεμπχανὲ κι' ὅλο τὸ ζαϊρέ τους;
Μπραῗμ πασᾶς συντάζεται σαράντ' ὀχτὼ χιλιάδες,
Στὴν Πάτρα μπαρκαρίζεται, ςτὸ Βασιλάδ' ἀράζει.
„Πολλὰ τὰ ἔτη Κιουταχῆ.“ — „Καλὸ ςτὸν 'Ιμπραῗμη.

Μπραΐμ μου τ' ἤθελες ἐδῶ, ἐδῶ ςτὸ Βασιλάδι;
'Εδῶ δὲν εἶναι Νιόκαστρο, Κορώνη καὶ Μεθώνη,
'Εδῶ τὸ λένε Κάρελι, τὸ λένε Μισολόγγι,
Ποῦ πολεμᾷ ὁ Κιουταχῆς μ' ἐξῆντα δυὸ χιλιάδες.
Σήκου Μπραΐμ μου, φεῦγ' ἐδῶ, φεῦγ' ἀπ' τὸ Βασιλάδι,
Νὰ μὴ χαθῆ τ' ἀσκέρι σου κ' ἐσένα τὸ κεφάλι." —
,,Τί λὲς ἐδῶ μπρὲ Κιουταχῆ; τί λὲς αὐτοῦ βεζύρη;
Ὅλο τ' ἀσκέρι νὰ χαθῆ κ' ἐμένα τὸ κεφάλι,
Στὸ Μισολόγγι θὲ νάμπῶ, νὰ στάσω τὸ τσαντῆρι,
Νὰ πάρω τοὺς γιαούριδες, νὰ στείλω ςτὸ Μεσίρι,
Νἆναι οἱ σκλάβοι ςτὴν Τουρκιά." —

5. *μπιτένια U.* 14. *τζημπχανὲ U.* 24. *μῶρ' U.*

CCLVIII.
ΤΟ ΜΙΣΟΛΟΓΓΙ.

Ζαμπ. 613, 22. T. 429.

1826.

Ποιὸς θὲ ν' ἀκούσῃ κλάμματα, γυναίκια μυρολόγια,
Πέρασ' ἀπὸ τὸ Κάρελι κι' ἀπὸ τὸ Μισολόγγι,
Κ' ἐκεῖ ν' ἀκούσῃ κλάμματα, γυναίκια μυρολόγια,
Πῶς κλαῖν' ἡ μάναις γιὰ παιδιὰ καὶ τὰ παιδιὰ γιὰ μάναις.
Δὲν κλαῖνε γιὰ τὸ σκοτωμὸ ποῦ θὲ νὰ σκοτωθοῦνε,
Μὸν κλαῖνε γιὰ τὸ σκλαβωμὸ ποῦ θὲ νὰ σκλαβωθοῦνε.
Ἦταν σαββάτ' ἀπὸ βραδὺ, ἀνήμερα Λαζάρου,
Τρανὸ τελάλι βάρεσαν μέσα ςτὸ Μισολόγγι·
Σταῖς ἐκκλησιαῖς μαζώχτηκαν ὅλοι μικροὶ μεγάλοι,
Κ' ἕνας τὸν ἄλλον ἔλεγε κ' ἕνας τὸν ἄλλο λέγει·
,,'Αδέρφια τί θὰ κάμωμε ςτὸ χάλι ποῦ μᾶς ηὗρε;
Εἴκοσι μέραις πέρασαν ποῦ ὁ ζαϊρὲς ἐσώθη,
Φάγαμ' ἀκάθαρτα σκυλιὰ καὶ γάτους καὶ ποντίκια·
Τὸ Βασιλάδι ἔπεσε, τ' 'Αντολικὸ ἐχάθη,
Ἦλθαν καὶ τὰ καράβια μας καὶ πάλαι πίσω πᾶνε." —
Θανάσης Κότσκας φώναξε, Θανάσης Κότσκας λέγει·
,,'Αδέρφι' ἂς πολεμήσωμε τοὺς Τούρκους σὰ λιοντάρια,
Καὶ τὸ γιουροῦσ' ἂς κάμωμε, ἂς καὶ διαβουμε πέρα.
Μπροστὰ θὰ νἄβγουν οἱ γεροὶ, ςτὴ μέσην ἡ γυναῖκες." —
'Εγίνηκε τὸ τσάκισμα μὲς ςτοῦ Μακρῆ τὴν τάπια,

Καὶ τὸ γεφύρι χάλασαν καὶ τὰ παιδιά τὰ πνίξαν·
Ἄρρωστοι μέσα μείνανε μαζὺ μὲ τὸ Δεσπότη·
Φωτιὰ ςτὸ κάστρο βάλανε κανένας δὲ σκλαβώθη.

1. Θέλεις νὰ ἀκ. Z. 2. Διαβᾶτ' T. 3. ἀνδρίκια T. 4. μαννάδαις T. 7. Κ' ἦτον T. 11. Πῶς T. 12. μᾶς σ. T. 13. Καὶ τὰ σκολιὰ τὰ φάγαμε T. 15. Καὶ τ. κ. ἦλθανε T. 17. Ἀδέλφια πολεμήσωμε ὡσὰν τὰ T. 18. Γιουρ. θὲ νὰ κάμωμεν ἔξω διὰ νὰ βγοῦμεν T. Ἰουροῦσι Z. 20. T. τσακ. ἐγίν. T. πάει καὶ Z. 21. τζοὺ πν. Z. 23. ἐβάλανε Z.

CCLIX.
ΜΙΣΟΛΟΓΓΙ.

U.

1826.

Νάμουν πουλὶ νὰ πέταγα, νὰ πήγαινα τοῦ ψήλου,
Ν' ἀγνάντευα τὴν Ῥούμελη τὸ ἔρμο Μισολόγγι,
Πῶς πολεμᾷ μὲ τὴν Τουρκιὰ, μέ τέσσαρους πασάδες.
Πέφτουν κανόνια ςτὴν στεργιὰ καὶ μπόμπαις τοῦ πελάγου,
Πέφτουν τὰ λιανοτούφεκια σὰν ἄμμος, σὰ χαλάζι.
Καὶ ὁ Μακρῆς τοὺς φώναξε καὶ ὁ Μακρῆς φωνάζει·
„Παιδιὰ βαστᾶτε τ' ἅρματα καὶ τὰ βαρειὰ τουφέκια,
Καὶ τὸ μιντάτ' μας ἔρχεται στεργιὰ καὶ τοῦ πελάγου,
Ὁ Καραϊσκάκης τῆς στεργιᾶς κ' Ὑδραῖοι τοῦ πελάγου.“ —
Μήτε μιντάτι ἔφτασε, μήτε βοήθεια φτάνει,
Καὶ οἱ κλεισμένοι ξώρμησαν μὲ τὰ σπαθιὰ ςτὰ χέρια·
Κ' οἱ Τοῦρκοι τοὺς ἐσταύρωσαν καὶ τοὺς διαμοιράζουν,
Πῆραν κεφάλι' ἀμέτρητα καὶ ζωντανοὺς ἀμέτρους,
Καὶ λίγοι ξεγλυτώσανε πλεόντας μὲς ςτὸ αἷμα.

6. καὶ ὁ Μακρ. τοὺς λέγει U. 11. ὥρμησαν U.

CCLX.
Ο ΚΑΛΤΣΟΔΗΜΟΣ.

U.

1825. (*Μισολόγγι.*)

Στὴν ῥίζ' ἀπ' ἕνα ἔλατο κάθετ' ὁ Καλτσοδῆμος
Μὲ τὴν Κρουστάλλω ςτὸ πλευρὸ, μὲ τὴν παπαδοποῦλα,
Ὁ Γούλας ἀπ' τὴν μιὰ μεριὰ κι' ὁ Δῆμος ἀπ' τὴν ἄλλη

Κι' ὁ Διάκος ὁ σταυραδελφὸς ςτὰ μάτια τὴν κυττάζει·
,,Τί μὲ τηρᾶς σταυραδελφὲ, τί μὲ τηρᾷς μπρὲ Διάκο·
Πιάσε καὶ φτιάσε μιὰ γραφὴ καὶ στεῖλε τ' 'Αναγνώστη,
Φωτιὰ νὰ κάψη τ' ἄσπρα του καὶ φλόγα τὰ φλωριά του,
Ποῦ 'γὼ κοιμοῦμαι μοναχὴ ςτὰ κλεφτικὰ λημέρια
Μὲ τὸ σπαθὶ προσκέφαλο καὶ τὸ τουφέκι στρῶμα.

1. *Μὲς ςτὴν καρυὰ ςτὸν ἔλατο κάθετ' ὁ Καλτσοδῆμος. V. L.* ap. *U.*
5. *Τί μὲ κυττᾷς κ. τ. λ. V. L.* ap. *U.* 6. *φιάσε U.?*
8–10. *Κ' ἐγὼ κοιμοῦμαι μοναχὴ ςτὸν λόγκο μὲ τοὺς κλέφταις*
Τὸ χέρι σου προσκέφαλο καὶ τὸ σπαθί σου στρῶμα
Καὶ τὸ λιγνό σου τὸ κορμὶ μὲ τὸ δικό μ' ἀντάμα. V. L. ap. *U.*

CCLXI.
Ο ΓΛΗΓΟΡΗΣ ΛΙΑΚΑΤΑΣ.

Ζαμπ. 682, 107. T. 428.

a. d. IV Id. Mart. 1826.

Χρυσὸς ἀιτὸς τριγύριζεν ὄξ' ὀχ τὸ Μισολόγγι·
Ρωτᾷ ςτὴν τάμπια τοῦ Μακρῆ, ςτὴν τάμπια τοῦ Δεσπότη·
,,Μὴν εἴδατε τὸ Λιάκατα τὸν καπετὰν Γληγώρη;" —
,,Σύρε πουλί μ' ςτ' 'Αντολικὸ καὶ κύτταξε τριγύρου,
Κι' ἀγνάντεψε πρὸς τὸν Ντουλμᾶ, κι' ἀντίκρυ 'πὸ τὸν πόρο
'Εκεῖ νὰ δγῇς ἄσπρα κορμιὰ καὶ κόκκαλα ςτὸν ἄμμο,
Κι' ἂν ἠμπορέσῃς διάλεξε τὸν καπετὰν Γληγώρη." —

1. *ἐξ T. ὦξ' Z.* 2. *τάπια Z.* 3. *Γρηγόρη T.* 5. *Τουλμᾶ Z. κατ' T.*

CCLXII.
Ο ΠΕΤΜΙΜΕΖΑΣ.

Σχιν.

1826?

Ἕνα πουλὶ καταίβαινε ἀπὸ ψηλὴ ῥαχοῦλα·
Οἱ κλέφταις τ' ἀπαντήσανε οἱ Κολοκοτρωναῖοι·
,,Πουλάκι ποῦθεν ἔρχεσαι καὶ πούθενε πηγαίνεις;
Καὶ τί χαμπέρια ξέρεις σὺ γιὰ νὰ μᾶς μολογήσῃς;" —
,,Τί νὰ σᾶς πῶ μαῦρα πουλιὰ, τί νὰ σᾶς μολογήσω;
Πετμιμεζᾶς εἶν' ἄρρωστος βαρυὰ γιὰ νὰ ποθάνῃ·
'Ομπρὸς τὸν δέρν' ἡ Παναγιὰ, πίσω τὸν δέρν' ὁ Χάρος.
Κοντογιωργάκης τοὺς μιλεῖ μαζὺ καὶ Βαρνακιώτης.

Εἶναι κι' ὁ Μοῦρτος Ζόρταβας, ὁ Μοῦρτος ὁ Λαλιώτης.
„Ἄιντε παιδιὰ, μὴ στέκετε, πᾶμε νὰ τὸν γλυτῶμε.“ —
Στὴν στράτα ποῦ πηγαίνανε, ςτὴν στράτα ποῦ πηγαίνουν,
Ἁρματωλοὶ τὸν πλάκωσαν, τὸν πῆραν τὸ κεφάλι.

CCLXIII.
ΟΙ ΠΕΤΜΙΜΕΖΑΔΑΙΣ.

Ζαμπ. 706. 142.

1826?

Τρεῖς περδικοῦλες κάθουνταν ψηλὰ ςτὸν Ἄι Θανάση
Κ' εἶχαν τὰ νύχια κόκκινα καὶ τὰ φτερὰ βαμμένα,
Εἶχαν καὶ τὰ κεφάλια τους ςτὸ αἷμα βουτισμένα,
Μυριολογοῦσαν κ' ἔλεγαν, μυριολογοῦν καὶ λένε·
„Τεἶν' τὸ κακὸ ποῦ γίνεται ςτὴ μέση ςτὸ Λεβύδη;
Μήνα βουβάλια σφάζονται, μήνα θεριὰ μαλώνουν;
Μάιτε βουβάλια σφάζονται, μάιτε θεριὰ μαλώνουν,
Πετμιμεζάδες πολεμοῦν μ' ἐννιὰ χιλιάδες Τούρκους,
Μ' Ὀμὲρ πασᾶ, μὲ Κοὺρ πασᾶ, μὲ τὸ Σμάηλη Πλιάσα.
Μαυραναγνώστης χούγιαξε μέσα ἀπ' τὸ ταμποῦρι·
„Τὸ ποῦσαι μπάρμπα Κωσταντὴ καὶ ξάδερφε Βασίλη
Καὶ Νικολάκη Γλήγωρα κι' ἄξια μου παλληκάρια,
Ἐλάτε νὰ μὲ βγάλετε ἀπ' τσ' ἄπιστους Λαλιῶτες.“ —
Σὰν ἔκαμαν κ' ἐκίνησαν, σὰν ἔκαμαν καὶ πᾶνε,
Πέτρα τὴν πέτρα περβατοῦν, λιθάρι τὸ λιθάρι·
Στὰ δόντια σέρνουν τὰ σπαθιὰ, ςτὰ χέρια τὰ τουφέκια,
Βάνουν τοὺς Τούρκους ἐμπροστὰ σὰν τὰ παλιογελάδια,
Σὰν τὴ κοπὴ τὰ πρόβατα, σὰν τὴ κοπὴ τὰ γίδια.

6. *μαλόνουν* Z. 9. *Ὀμέρπασα* ctt. Z. 11. *ποῦεισε* Z. 12. *γλήγωρα* Z. 13. *βγάλεται* Z. 14. *καὶ κ.* Z.

CCLXIV.
Η ΑΛΟΝΙΤΣΑΙΝΑ.

U.

1826.

ΜΩΡΕΑ.

Βουνὰ τῆς Ἀλονίτσαινας καὶ τῆς ἀπάνω χώρας
Γιατὶ βουρκώσατε πολὺ καὶ εἶστε βουρκωμένα;

Μὴν σᾶς ἐφύσηξε βορριὰς κ᾽ ἕνα κακὸ χαλάζι; —
Δὲν μᾶς ἐφύσηξε βορριὰς οὔτε κακὸ χαλάζι·
Μπραΐμ πασᾶς μᾶς πολεμᾷ μὲ τοὺς στραβαραπάδες,
Δέκα χιλιάδες τακτικὸ, ἔξη καβαλαρία·
Πῆραν τὴν Ἀλονίτσαινα, σκλαβῶσαν τὴν Βυτίνα,
Ἐπῆγαν ςτὰ Μαγούλιανα, περάσαν ςτὰ λαγκάδια,
Πῆραν μανοῦλες μὲ παιδιὰ, γυναῖκες μὲ τοὺς ἄντρας,
Κ᾽ ἐκεῖ ν᾽ ἀκοῦστε κλάμματα, δάκρυα καὶ μυριολόγια,
Κλαῖν᾽ ἡ μανάδες γιὰ παιδιὰ, γυναῖκες γιὰ τοὺς ἄντρας.

7. *Βητῆνα U.*

CCLXV.
Ο ΚΑΡΑΙΣΚΑΚΗΣ.

U.

1826.

Γύρισμα· Καραϊσκάκη μου.

Σείστηκ᾽ ἡ Μάνα, σείστηκε, τρέμουν καὶ τὰ Βαρδούςια,
Τρέμει κ᾽ ἡ μαύρη Ῥούμελη ἀπ᾽ τὸν Καραϊσκάκη.
Τὴν ἐκστρατειὰν ὁπῶκαμε νὰ πάγῃ ςτὴν Ἀθήνα.
Τὰ βιλαέτια τὄμαθαν κι᾽ οὖλοι καπεταναῖοι,
Πιάνουν καὶ γράφουν γράμματα πρὸς τὸν Καραϊσκάκη·
„Νὰ μὴ μᾶς πάρῃς ςτὸ λαιμὸ ἐμᾶς καὶ τὰ παιδιά μας,
Τἔχομε δώσει ςτὴν Τουρκιὰ ῥεχέμια τὰ παιδιά μας,
Ῥεχέμια ταῖς γυναῖκές μας, ῥεχέμια μοναχούς μας.“ —
Ὁ Καραϊσκάκης τὄμαθε, πολὺ τοῦ κακοφάνη,
Πιάνει καὶ γράφει γράμματα πρὸς τοὺς καπεταναίους·
„Σ᾽ ἐσένα Μῆτσο κερατᾶ κι᾽ Ἀντρέα φαντασμένε,
Καὶ σὺ Σταμούλη παλαβὲ καὶ Τσόγκα σαποκοίλη,
Παρακαλῶ τὴν Παναγιὰ καὶ προσκυνῶ τοὺς Ἅγιους,
Νὰ μοῦ χαρίσουν τὴν ζωὴν ἀκόμ᾽ τοῦτον τὸν χρόνον
Νὰ πάρω ντέβρι τὰ χωριὰ, ντέβρι τὰ βιλαέτια,
Τότες νὰ δγῆτε πόλεμον ἀπ᾽ τὸν Καραϊσκάκην.“ —

CCLXVI.
Ο ΚΑΡΑΙΣΚΑΚΗΣ.

U.

1827.

Γύρισμα· Καραϊσκάκη μου, Καραϊσκάκη μου.

Τρία πουλάκια κάθονται ἐπάνω ςτὸν Πειρέα,
Μυρολογοῦσαν κ' ἔλεγαν, μυρολογοῦν καὶ λέγουν·
Τρίτη, τετράδη θλιβερὴ, πέφτη φαρμακωμένη,
Παρασκευὴ ξημέρωσε, νὰ μ' εἶχε ξημερώση.
Νησιῶτες κάμουν τὴν βουλὴ, νὰ πᾶν νὰ πολεμήσουν,
Ὁ Καραϊσκάκης τ' ἄκουσε, πολὺ τοῦ βαρυφάνη,
Καὶ τὸν τσαούσην ἔκραξε καὶ τὸν σεΐζη λέγει·
„Σεΐζη στρῶσε τ' ἄλογο, θὰ πάω νὰ πολεμήσω.
Καὶ τὸ σπαθί του τὄβγαλε καὶ πάει νὰ πολεμήση." —
Καὶ ςτὴν Τουρκιὰ ποῦ πήγαινε γιὰ νὰ τοὺς πολεμήση,
Πικρὴ βολιὰ τὸν χτύπησε, πικρὴ φαρμακωμένη.
Κι' ὅλο τ' ἀσκέρι γειότεψε κι' ὅλα τὰ παλληκάρια,
Κι' αὐτὸς τ' ἀσκέρι φώναξε, στέκει καὶ τὸ διατάζει·
„Παιδιά μ' νὰ μὴ σκορπίσετε κι' ἀφῆστε τὰ ταμπούρια,
Κ' ἐγὼ θὰ πάω ςτὴν Κούλουρη νὰ γιάνω τὸν γιαρᾶ μου.
Σὲ πέντε μέραις εἶμ' ἐδῶ, σὲ δέκα θὰ γυρίσω." —
Κ' οἱ στρατηγοὶ σὰν τ' ἄκουσαν, πῆγαν νὰ πολεμήσουν.
Κι' ὁ Κιουταχῆς τοὺς πλάκωσε μ' εἰκοσιοχτὼ χιλιάδες.
Ἐμπρὸς τοὺς πῆρ' σὰν πρόβατα, σκοτώνει καὶ τοὺς κόβει,
Χίλια κεφάλια πῆρ' αὐτῶν καὶ ζωντανοὺς τριακόσιους.
Καὶ ἔτσι ἐχαθήκανε τ' ἀντρεῖα παλληκάρια.

21. *καὶ οὕτως U.*

CCLXVII.
ΚΑΡΑΙΣΚΑΚΗΣ.

Ζαμπ. 670, 91.

1827.

Τρεῖς περδικούλαις κάθουνται ςτὸν κάμπο τῆς Ἀθήνας,
Εἶχαν τὰ νύχια κόκκινα καὶ τὰ φτερὰ γραμμένα,
Εἶχαν καὶ τὰ κεφάλια τους ςτὸ αἷμα βουτισμένα,
Ἀπὸ βραδὺ μυρολογοῦν καὶ τὸ ταχὺ φωνάζουν·
„Τρίτη, τετράδη θλιβερὴ, πέφτη φαρμακωμένη,
Παρασκευὴ ξημέρωνε, νὰ μ' εἶχε ξημερώση,

Ἀφέντες ἔβαλαν βουλὴ τὸν πόλεμο νὰ πιάσουν·
Καραϊσκάκης φώναξε πάνω ἀπ᾽ τ᾽ ἄλογό του·
„Ποῦστε μπρὲ Ῥουμελιώταις μου, παιδιά μου ἀντρειωμένα,
Γυμνῶστε τὰ λαφρὰ σπαθιὰ καὶ ῥίξτε τὰ τουφέκια,
Βάλτε μου Τούρκους ςτὰ μπροστὰ καὶ κόψτε καὶ σκοτῶστε.“ —
Ἦρτε μεντάτι τῶν Τουρκῶν πεζοὶ καὶ καβαλάροι·
Δὲν ηταν λίγ᾽ οὐδὲ πολλοὶ, ἦταν ἐννιὰ χιλιάδαις·
Πρῶτο γιουροῦσι πῶκαμαν, δεύτερο τράκο κάμαν,
Λαβώνεται ὁ Καραϊσκᾶς κι᾽ ὁ καπετὰν Νικήτας·
Κι᾽ ὁ Καραΐσκος φώναξε, ψηλὴ φωνίτσα βγάζει·
„Ἕλληνες μὴν κιοτέζετε, παιδιὰ μὴ φοβηθῆτε,
Καὶ πάρ᾽ τὸ γιοῦχα ἡ Τουρκιὰ κ᾽ ἐρθῇ καὶ μᾶς χαλάσῃ.
Σὰν Ἕλληνες βαστάξετε καὶ σὰν Γραικοὶ σταθῆτε,
Κ᾽ ἐγὼ κἂν ἐλαβώθηκα κι᾽ ἂν εἶμαι πληγωμένος.
Τώρα θὰ πάω στὴν Κούλουρι καὶ στὴ Φανερωμένη.
Ποὖναι βασιλικὸς γιατρὸς, πάει καὶ μὲ γιατρέψῃ.“ —

10. *ῥῆξτε* Z. *ντουφέκια* Z. 12. *μαντάτι* Z. 19. *κι᾽ ὡσὰν* Z.

CCLXVIII.

Ο ΣΑΦΑΚΑΣ.

Ζαμπ. 671, 93.

1827.

Ἦταν ἡ μέρα βροχερὴ κ᾽ ἡ νύχτα χιονισμένη,
Σαφάκα καπετάνο μου κι᾽ ἄξιο μου παλληκάρι
Πῶφυγες ἀπ᾽ τὰ Γιάννινα ὁποὖσουνε ῥεέμι,
Καὶ ςτὴν σαρτάνα πέρασες ἀπάν᾽ ἀπ᾽ τὸ γεφύρι,
Καὶ τὸ σταυρό σου ἔκανες, τὸ Θιὸ παρακαλοῦσες,
Πότε νὰ βρῇς τοὺς φίλους σου καὶ τὸ Σωτήρη Στράτο,
Τὸν ἔχεις φίλο κι᾽ ἀδερφὸ καὶ βλάμη ςτὸ βαγγέλιο.
Πικρὸ καρτέρι σῶκαμε ςτὸ μόναχο τὸ δέντρο·
Τρία τουφέκια σῶρριξε, τὰ τρί᾽ ἀράδ᾽ ἀράδα.
Τὄνα σὲ πῆρε ξώδερμα καὶ τἄλλο μὲς ςτὸ χέρι,
Τὸ τρίτο τὸ χειρότερο ςτὴ μέση ἀπὸ τὰ φρύδια.
„Λόγκοι χαμπλῶστε τὰ κλαριὰ, βουνὰ νὰμεριστῆτε,
Νὰ πάῃ ἡ φωνὴ ςτὴ μάνα μου, ςτὴ μαύρη μου γυναῖκα.

Καὶ σεῖς ἀγέρες πάψετε νἀκούσ᾿ ὅλος ὁ κόσμος·
Βγῆκ᾿ ὁ Σωτήρης ἄπιστος κι᾿ ἀρνήθη τὸ βαγγέλιο.“ —

5. *σου ν᾿ ἔκανες* Z.

CCLXIX.
Ο ΧΑΤΣΗΣ ΜΙΧΑΛΗΣ.

Pashl. II, 136.

1827.

ΚΡΗΤΗ.

Πᾶσα λαμπρὴ καὶ κυριακὴ, πᾶσ᾿ ἑορτὴ μεγάλη
᾿Αφρουκαθῆτε νὰ σᾶς πῶ διὰ τὸν Χατσῆ Μιχάλη.
᾿Εκάθσαν οἱ Γραμπουσιανοὶ καὶ γράψαν ἀρζουχάλι·
Στὸν Μοριὰν τὸ πέψανι νἄλθῇ Χατσῆ Μιχάλη.
Κ᾿ ἔπεψαν γράμμα τοῦ Χατσῆ τοῦ παλαιοῦ Μορείτη,
Νὰ περμαζώξῃ τἄλογα, νὰ καταβῇ ςτὴν Κρήτη.
Στ᾿ ᾿Ανάπλι μονομέρισε ἑξῆντα πέντ᾿ ἀτλίδαις,
Στὴν Κρήτη διὰ νὰ καταβῇ, ἀποὖναι Μισιρλίδαις.
᾿Απκεῖ τσὴ μονομέρισε, τσἤβαλε ςτὰ καράβια,
᾿Εδιάλεξεν τσὴ ῾Ρούμελης τὤμορφα παλληκάρια,
Πάγει καὶ ξεμπαρκάρε τσὴ ςτὴν ἔρημη Γραμποῦσα,
Κ᾿ ἠρώτα τσὴ Γραμπουσιανοὺς, ἂν ἔχουσι μπαρούθια.
„῾Ημεῖς μπαρούθια ἔχομεν, βόλια νὰ πολεμοῦμεν,
῎Αλογα μόνον θέλομεν ςτὴν στεριὰ νὰ βγοῦνι.“ —
Μὰ πάλιν δὲν ἐπίστεψε, μὰ μπῆκε ςτὰ καΐκια,
Νὰ ξεμπαρκάρῃ ςτὸ Λουτρὸ νὰ μάθῃ τὴν ἀλήθεια.
῾Ευρίσκει κεῖ τσὴ Σφακιανοὺς ἀποὖτον ἀντρειωμένοι
Κ᾿ ἤτονι κ᾿ εἰς τὸν πόλεμον περίσσια τιμημένοι.
„᾿Ελᾶσθ᾿ ὑσεῖς οἱ Σφακιανοὶ καὶ νἄλθουν οἱ ῾Ριζίταις,
Νὰ πᾶμε νὰ σηκώσωμεν καὶ τσὴ Κατωμερίταις.
᾿Ελᾶσθ᾿ ὑσεῖς οἱ Σφακιανοὶ, ἀποὖσθε παλληκάρια,
Νὰ πολεμοῦμε τὴν Τουρκιὰ κι᾿ ἀφεῖσθε τὰ κοπάδια.“ —
Καὶ ὁ πασᾶς ὡς τἄκουσε, πολλὰ τοῦ βαρυφάνει —
Στὸ Κάστρο καὶ ςτὸ ῾Ρίθυμνο τὸ μουκαριέμι φθάνει.
„Περμαζωκτεῖτε τῆς Τουρκιᾶς πρόβολα παλληκάρια,
Νὰ πᾶμε νὰ τὸν σφίξωμεν, νὰ πιάσῃ τὴν Μαδάρα,
῞Η ςτὴν Μαδάρα νὰ χαθῇ ἢ ςτὸ γιαλὸ νὰ πέσῃ
῞Η νὰ τόνι σκοτώσωμεν γιατ᾿ ἦλθε σὰν πεσκέσι.“ —

Μὰ ὁ κιαγᾶς του τὸ γροικᾷ, γυρίζει καὶ τὸ κάνει·
,,Δὲν φεύγει Μουσταφᾶ πασᾶ γιατεῖναι παλληκάρι.
Δὲν εἶν᾽ αὐτὸ Λαζόπουλος νὰ πιάσῃ τὴν Μαδάρα,
Μόνον εἶν᾽ ἀπ᾽ τὴν Ῥούμελη καὶ σύρνει παλληκάρια.
Καὶ σύρνει Βυλγαρόπουλα, ἀτλίδαις τιμημένοι
Καὶ θὰ μασὺ σκοτώσουσι κι᾽ ἂς εἴμεσθα γνοιασμένοι.“ —
,,Ἔτσι φοβοῦμαι ᾽γὼ κιαγᾶ; μὲ τόσους καβαλλάρους
Σὰν τὴν σαλάτα τρώγω τσὴ, ὡς τρῶνι τσὴ ψαρογάρους.“—
Καὶ ὁ πασᾶς ὡς τ᾽ ἤκουσε, ἐκείνηνα τὴν ὥρα
Μονομέρισε τσὴ ἄλλους του καὶ βιαίν᾽ ἀπὸ τὴν χώρα.
Μηνύουνι καὶ τῶν Καστρινῶν νἄλθουν κ᾽ οἱ Ῥιθυμνιώταις,
Νἄλθουνι νάνταμώσουνι μαζὺ μὲ τσὴ Χανιώταις·
Νἄλθουνι νάνταμώσουνι, νὰ κάμουνι κολόνα,
Νὰ πάουνι νὰ πατήσουνι τὴν Σφακιανῶν τὴν χώρα.
Πάγουν καὶ μονομερίζουνι τσὴ Ἑλληνικαῖς καμάραις,
Καὶ τὸ γροικοῦνι κ᾽ οἱ Ῥωμιοὶ καὶ πιάνουνι τσὴ Μαδάραις.
Τὸ ἀσχέρι τὸν παρακαλεῖ, ὅλοι μικροὶ μεγάλοι·
,,Χατσῆ μὴν μπῆς ςτὸν πόλεμον διατεῖσαι τὸ κεφάλι,
Διατεῖσαι τὸ κεφάλι μας καὶ διὰ καταφυγήν μας,
Κι᾽ ἂν εἶν᾽ νὰ σᾶς σκοτώσουνε, χάνωμεν τὴν ζωήν μας.“ —
,,Μιὰ φόλα ἐγεννήθηκα, μιὰ φόλα θὰ ποθάνω,
Καμμιὰ νὰ τὸν ἀπαρνηθῶ τὸν κόσμον τὸν ἀπάνω.
Καλλήτερα νὰ σκοτωθῶ, καλλιὰ ᾽χω νὰ ποθάνω,
Παρὰ νἄχω τὴν ἐντροπὴ ςτὸν κόσμον τὸν ἀπάνω.
Σελλώσατέ μου τ᾽ ἄλογο ςτὸν πόλεμον νὰ κάψω,
Κι᾽ ἀκουὼ ὁ πασᾶς ἀποῦρχεται, νὰ πάγω νὰ τόνι πιάσω.“—
Καὶ κάνει παρακάλεσιν, δέησιν ςτὸ Θεόν του,
Καὶ πιάνει τ᾽ ἄλαφρο σπαθὶ, κρεμνᾷ το ςτὸ λαιμόν του.
Καὶ κάνει παρακάλεσιν καὶ τὸ σταυρόν του κάνει,
Καὶ πιάνει τὰ πιστόλια του, ςτὴν μέσην του τὰ βάνει.
Ὄντεν ἐκαβαλλίκευε, ἔκλαιε τ᾽ ἄλογό του·
Καὶ τότεσα τὸ γνώρισε, πῶς εἶν᾽ ὁ θάνατός του.
Ἔκανε παρακάλεσιν, ςτὴν σέλλα του καθίζει·
Δούδει βιτσιὰ τ᾽ ἀλόγου του, ςτὴν πόρτα ξωπορίζει.

6. *ἄλογα* P. 14. *βγοῦμεν?* 29. *γρικᾷ* P.

CCLXIX a.

Ο ΚΟΔΟΚΟΤΡΩΝΗΣ.

(*ΧΟΡΟΥ.*)

Conze.

ΜΩΡΕΑ.

Τῆς Λεονίδας τὸ σπαθὶ
Κολοκοτρώνης τὸ φορεῖ,
Τοῦρκος κἂν τὸ δγῇ, λιγώνει
Καὶ τὸ αἷμά του παγώνει.
Πολεμοῦν ςτὰ Δολιανὰ,
Κλαῖν᾽ ἡ καδέναις τὰ παιδιὰ,
Πολεμοῦνε ςτὸ Βαλτέτσι,
Πέφτουν οἱ Τοῦρκοι σὰν λελέκοι.
Πολεμοῦν καὶ ςτὴν Λάλα,
Φωνάζουνε οἱ Τοῦρκοι
Ἀλλὰχ, ἀλλάχ.

Primum usque ad octavum versum canunt modico gradu ingredientes, deinde exsilire incipiunt.

CCLXX.

Ο ΓΙΑΝΑΚΗΣ.

Sand. p. 14. M. I, 262.

1832—33.

ΜΩΡΕΑ.

Γιανάκη τεῖσαι κίτρινος καὶ τεῖσαι μαραμμένος;
,,Παιδιὰ, σὰν μ᾽ ἐρωτήσετε, νὰ σᾶς τὸ μολογήσω.
Ἀπόψ᾽ εἶδα ςτὸν ὕπνο μου, εἶδα ςτὸ ὄνειρό μου,
Εἶδ᾽ ὅτι σκόρπισ᾽ ὁ ταϊφᾶς καὶ μῶφυγε τ᾽ ἀσκέρι,
Καὶ πῶς μὲ πιάνουν ζωντανὸ αὐτοίν᾽ οἱ Βαρβαρέζοι.“ —
Χίλιοι τὸν πᾶν ἀπὸ μπροστὰ καὶ δύο χιλιάδες πίσω.
Κ᾽ οἱ πρόκριτοι τοῦ λέγανε, κ᾽ οἱ πρόκριτοι τοῦ λένε·
,,Μαρτύρα τὸν Κολιόπουλο καὶ τὸν Κολοκοτρώνη.“ —
,,Παιδιὰ πῶς μ᾽ ἐπεράσετε νὰ ψευδομαρτυρήσω;
Μονάχος μου τὸ σήκωσα μὲ τὴν παλιοκαπότα.
Ξῆντα παράδες τὸ σφαχτιὸ, δύο γρόσια τὸ μοσκάρι
Καὶ τρία γρόσια τ᾽ ἄλογο, ποιὸς θιὸς τὸ ὑποφέρει;“ —

CCLXXI.
Ο ΙΜΗΝ ΠΑΣΑΣ.

Ζαμπ. 664, 84.
m. Ian. 1831.
ΒΕΛΤΣΙΣΤΑ.

Τρία πουλάκια κάθονται ςτοῦ Ῥάικου τὸ γιοφύρι,
Τὄνα τηράει τὰ Γιάνινα, τ' ἄλλο τὴ Βαλητσήστα,
Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο τοῦ Ἀμῆν πασᾶ τοῦ λέγει·
„Οἱ Τσάμιδες τὸ σήκωσαν μὲ τοὺς Παραμυθιώταις,
Ἐδιῶξαν τὸν Ῥοζιὰ μπέη 'πὸ μὲς ὄχ τοὺς Φιλιάταις,
Καὶ ςτὴν Βαλτσήστα πέρασε μ' ἔξη μ' ἐφτὰ νομάτους.“ —
Ῥοζιὰ μπέης περπάταγε, τρεῖς μέραις περπατοῦγε,
Τὸ Ἀμῆν πασᾶν ἐγύρευε, τὸ Ἀμῆν πασᾶ γυρεύει,
Πάισε καὶ τὸν ἀντάμωσε μὲς ςτὰ Γραμμενοχώρια,
Σκύφτει, τοῦ κάνει τεμενᾶ καὶ τοῦ φιλεῖ τὸ μέστι·
„Πολλά σου χρόνια Ἀμῆν πασᾶ, νὰ ζήσ' ὁ Σατραζέμης.“ —
„Οἱ Τσάμιδες τὸ σήκωσαν μὲ τοὺς Παραμυθιώταις,
Στοῦ Ῥάικου ῥίξανε τ' ὀρντὶ, ςτοῦ Ῥάικου τὸ γιοφύρι.“ —
Πιάνουν καὶ γράφουν γράμματα, στέλνουν ςτὴν Βαλητσήστα·
„Σὲ σᾶς χωριὸ Βελτσεστηνοὶ, σὲ σᾶς κοτσαμπασίδες,
Νὰ μᾶς μαζώξετε ψωμὶ νὰ φᾶν τὰ παλληκάρια,
Γιατὶ σᾶς καῖμε τὸ χωριὸ, σᾶς πέρνωμε καὶ σκλάβους.“ —
Τὸ χαρτοφόρο λάβωσαν ςτοῦ Γιώργη Σιέμ' τ' ἀλῶνι·
Στὸ Ἀμῆν πασᾶ τὸν πάισαν, ςτὸ Ἀμῆν πασᾶ τὸν πᾶνε,
Κι' ὁ Ἀμῆν πασᾶς τὸν ῥώτησε κι' ὁ Ἀμῆν πασᾶς τοῦ λέγει·
„Μωρὲ παιδὶ Τσαμόπουλο καὶ γυιὲ τοῦ καπετάνου,
Πόσαις χιλιάδαις ἔρχονται γιὰ νὰ μὲ πολεμήσουν;“
„Ἐννιὰ χιλιάδαις ἔρχονται γιὰ νὰ σὲ πολεμήσουν·
Λὲν νὰ σὲ πιάσουν ζωντανὸ, λὲν νὰ σὲ πάρουν σκλάβο.“ —
Κι' ὁ Ἀμῆν πασᾶς σὰν τ' ἄκουσε, βαρυὰ τοῦ κακοφάνη,
Τοὺς φύλακάς του φώναξε, τοὺς φύλακάς του κράζει·
„Γιὰ πάρτε τον τὸν κερατᾶ, βάλτε τον ςτὸ κατῶγι
Καὶ ῥίξτε του τὰ σίδερα, κόψτε του τὸ κεφάλι.“ —

3. Ἰμῆν Z. 4. Τζάμιδες Z.

CCLXXII.
Η ΑΡΒΑΝΙΤΙΑ.

Ζαμπ. 623, 35.

1847.

Τεἶν' τὸ κακὸ ποῦ γίνεται κ' ἡ ταραχ' ἡ μεγάλη;
Ἡ 'Αρβανιτιὰ μαζώχτηκε κ' ἐσήκωσε κεφάλι.
Τὤχουν οἱ πρῶτ' ἀπόκρυφο κ' οἱ ταπεινοὶ ςτὸ φόρο·
Βάνουν τὸν Χόδο μπίμπασι, Γκιουλέκκα σερασκέρη·
Κι' ὁ βασιλιὰς σὰν τὄμαθε, πολὺ τοῦ κακοφάνη.
Στέλνει τὸν σερασκὲρ πασᾶ, κονεύει ςτὸ Μπεράτι,
Πιάνει καὶ καίγει τὰ χωριὰ, πιάνει καὶ καίει τὰ σπίτια,
Πιάνει καὶ δένει τὴν πρωτιὰ καὶ τοὺς μικροὺς νιζέμι·
Στὸ Δέλβινο τοὺς κίνησε χωρὶς ἕνα τουφέκι.
Στέλνει καὶ τὸν Χουσὶν πασᾶ, κονεύει ςτοὺς Φιλιάταις,
Μαζώνει καὶ τοὺς Τσάμιδες ὅλους μὲ τὴν ἀράδα·
Σὰν τὴν κοπὴ τὰ πρόβατα καὶ τὰ παχειὰ κριάρια,
Στὰ Γιάννινα τοὺς κίνησε, ςτὴν Πόλι νὰ τοὺς πάῃ.
'Αχμὲτ ἀγᾶς βγαίνει πεζὸς, Ντσιαφὰρ ἀγᾶς καβάλα.
Κλαίουν μανάδαις γιὰ παιδιὰ, γυναῖκες γιὰ τοὺς ἄντραις,
Κλαίει καὶ τοῦ Τσελήμαμα ἡ ἄχαρ' ἡ κυρά του·
„Ἄχ ποὖσαι καὶ δὲ φαίνεσαι, καμαρωμέν' ἀφέντη,
Τρεῖς μήναις σ' ἐκαρτέρεσα, τρεῖς μήναις ποῦ παθειάζω.“ —

CCLXXII a.
ΣΜΥΡΝΗ.

(ΧΟΡΟΥ.)

Conze.

Τρία πουλάκια κάθονται κατὰ τὴν τραμοντάνα,
Τὄνα κυττάει τὴν Λειβαδιὰ καὶ τ' ἄλλο τὴν Μπουιάνα,
Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο μυριολογάει καὶ λέγει·
„Τεἶν' τὸ κακὸ ποῦ γίνεται σὲ τούτην πολιτείαν;
Σκώθηκαν οἱ μικρότεροι καὶ κόβουν τοὺς μεγάλους,
Κόβουν τῆς Σμύρνης τὸν μουλᾶ ποῦ ἦτον Μπασαγιάνης,
Χαλᾶν τὸν καπ'τάν' Κωσταντῆ, τῆς πόλιος καπετάνος,
Βλέπουν καράβια κ' ἔρχονται . . . .
Φεργάδαις ἀρμενίσουνε, ςτὴν Σμύρνη πᾶν κι' ἀράζουν,

Σέρνουν παντιέραις μὲ σταυροὺς, σαντσιάκια τοῦ πολέμου,
Γυρίζουν καὶ τὰ τόπια τους, τὴν Σμύρνη διὰ νὰ κάψουν.
Σκυλιὰ μὴν κόφτε τὸν ῥαιᾶ καὶ μὴν τούσε χαλοῦτε.
Σκυλιὰ μπρὲ κάμετε καλά . . . .

κεντάει? C. 10. *Ἰσέρνουνε C.* 11. *καύσουνε C.* Apud *C* ex uno versu duo confecti sunt neque altera vss. 8. 13. pars omissa esse indicatur.

III.

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΟΙΚΙΑΚΑ.

CARMINA NUTRICULARUM.

CCLXXIII.

ΝΑΝΝΑΡΙΣΜΑ.

U.

Ἦταν ἕνας γέρος κ' εἶχεν ἕνα πετεινὸ,
Ποῦ λάλει καὶ ξύπνα τὸ μαῦρο τὸ γέρο.
Ἦλθε μία γάτα κ' ἔφαγε τὸν πετεινὸ,
Ποῦ λάλει καὶ ξύπνα τὸ μαῦρο τὸ γέρο.
Κ' ἦλθε μία ἀλωποῦ κ' ἔφαγε τὴν γάτα,
Ποὔφαγε τὸν πετεινὸ,
Ποῦ λάλει καὶ ξύπνα τὸ μαῦρο τὸ γέρο.
Κ' ἦλθεν ἕνας λύκος, κ' ἔφαγε τὴν ἀλωποῦ,
Ποὔφαγε τὴν γάτα,
Ποὔφαγε τὸν πετεινὸ,
Ποῦ λάλει καὶ ξύπνα τὸ μαῦρο τὸ γέρο.
Κ' ἦλθεν ἕνας λέων κ' ἔφαγε τὸν λύκον,
Ποὔφαγε τὴν ἀλωποῦν,
Ποὔφαγε τὴν γάτα,
Ποὔφαγε τὸν πετεινὸ,
Ποῦ λᾶλει καὶ ξύπνα τὸ μαῦρο τὸ γέρο.
Κ' ἦλθεν ἕνας ποταμὸς, πῆρε τὸν λέοντα,
Ποὔφαγε τὸν λύκον,
Ποὔφαγε τὴν ἀλωποῦ,
Ποὔφαγε τὸν πετεινὸ,
Ποῦ λάλει καὶ ξύπνα τὸ μαῦρο τὸ γέρο.

CCLXXIV.

ΝΑΝΝΑΡΙΣΜΑ.

Sand. 56. M. II, 344.

Ἦταν ἕνας γέρος
Κ' εἶχ' ἕνα πετεῖνι,

Ποῦ λάλει καὶ ξύπνα
Τὸν ἔρμο τὸ γέρο.
Ἦρτε τὸ ἀλέπι,
Ἔφαγ' τὸ πετεῖνι,
Ποῦ λάλει κ. τ. λ.
Ἦρτε καὶ ὁ σκύλος
Κ' ἔφαγε τ' ἀλέπι,
Πῶφαγ τὸ πετεῖνι,
Ποῦ λάλει κ. τ. λ.
Ἔπεσε τὸ ξύλο,
Σκότωσε τὸ σκύλο,
Πῶφαγε τ' ἀλέπι κ. τ. λ.
Ἦρτε καὶ ὁ φοῦρνος
Κ' ἔκαψε τὸ ξύλο,
Ποῦ σκότωσ' κ. τ. λ.
Ἦρτε τὸ ποτάμι
Κ' ἔσβυσε τὸ φοῦρνο κ. τ. λ.
Ἦρτε καὶ τὸ βόδι
Κ' ἔπιε τὸ ποτάμι κ. τ. λ.
Ἦρτε καὶ ὁ λύκος
Κ' ἔφαγε τὸ βόδι κ. τ. λ.
Ἦρτε κι' ὁ τσοπάνης,
Σκότωσε τὸ λύκο κ. τ. λ.
Ἦρτε κ' ἡ πανοῦκλα,
Πῆρε τὸν τσοπάνη,
Ποῦ σκότωσ' τὸ λύκο κ. τ. λ.

CCLXXV.

ΝΑΝΝΑΡΙΣΜΑ.

U.

ΣΑΛΩΝΙΚΗ.

Νἄχαμε, τί νἄχαμε;
Νἄχαμ' ἕνα γέροντα,
Νὰ μᾶς φυλάῃ τὸν κῆπον
Μὲ τὰ τριαντάφυλλα.
Νἄχαμε, τί νἄχαμε;
Νἄχαμ' ἕνα γάιδαρο,

Νὰ καβαλκεύ' ὁ γέρος,
Ποῦ μᾶς φυλάῃ τὸν κῆπον
Μὲ τὰ τριαντάφυλλα.
Νἄχαμε, τί νἄχαμε;
Νἄχαμ' ἕνα τάβανον,
Νὰ τσίμβησε τὸν γάιδαρον,
Νὰ κρήμνισε τὸν γέροντα, ποῦ κ. τ. λ.
Νἄχαμ' ἕνα πετεινὸν,
Νἄτρωγε τὸν τάβανον,
Ποῦ τσίμβησε τὸν γάιδαρον,
Ποῦ κρήμνισε τὸν γέροντα.
Νἄχαμ' ἕναν ἄλπαρον,
Νἄτρωγε τὸν πετεινὸν,
Ποὔφαγε τὸν τάβανον κ. τ. λ.
Νἄχαμ' ἕνα σκύλον,
Νἄτρωγε τὸν ἄλπαρον
Κι' ὁ ἄλπαρος τὸν πετεινὸν
Κι' ὁ πετεινὸς τὸν τάβανον,
Ποῦ τσίμβησε κ. τ. λ.
Νἄχαμ' ἕνα ξύλον,
Νὰ δέρναμε τὸν σκύλον,
Ποὔφαγε κ. τ. λ.
Νἄχαμ' ἕνα φοῦρνο,
Νὰ καίγαμε τὸ ξύλον,
Ποὔδειρε τὸν σκύλον,
Ποὔφαγε κ. τ. λ.
Νἄχαμ' ἕνα ποταμὸν,
Νἄσβενε τὸν φοῦρνο,
Ποὔκαψε τὸ ξύλον,
Ποὔδειρε κ. τ. λ.

CCLXXVI.

ΝΑΝΝΑΡΙΣΜΑ.

U.

ΣΑΛΩΝΙΚΗ.

Μιὰ γρηὰ, κακὴ γρηὰ
Μὲ ταῖς κότταις μάλωνε

Καὶ μὲ τὸ κατσουλάκι της.
Τσὶτ καὶ ξοῦ.
Μωρὲ ῥημάδια, ποὖν' ἀφέντης σας;
Μιὰ γρηὰ, κακὴ γρηὰ
Μὲ ταῖς κότταις μάλωνε
Καὶ μὲ τὸ κατσουλάκι της
Καὶ μὲ τὸ σκυλάκι της.
Ὄστ καὶ τσὶτ καὶ ξοῦ.
Μωρὲ ῥημάδια, ποὖν' ἀφέντης σας; κ. τ. λ.
Μιὰ γρηὰ, κακὴ γρηὰ
Μὲ ταῖς κότταις μάλωνε
Καὶ μὲ τὸ κατσουλάκι της
Καὶ μὲ τὸ σκυλάκι της
Καὶ μὲ τὸ γουρουνάκι της
Καὶ μὲ τὸ γαϊδουράκι της
Καὶ μὲ τὸ βοϊδάκι της
Καὶ μὲ τὸ φωλίτσι της.
Φοῦ, ὢ, ἄ, γοὺτσ, ὂστ, τσὶτ, ξοῦ.
Μωρὲ ῥημάδια, ποὖν' ἀφέντης σας;

CCLXXVII.

ΝΑΝΝΑΡΙΣΜΑ.

Sand. 138.

Ὁ παπᾶς μου ὁ καλὸς
Πὤχει τ' ἄσπρα τὰ πολλὰ,
'Γόρασ' ἕνα πετεινό.
Κικικὶκ ὁ πετεινός.
Ὁ παπᾶς μου ὁ καλὸς
Πὤχει τ' ἄσπρα τὰ πολλὰ,
'Γόρασε μιὰν ὄρνιθα.
Κακακὰκ ἡ ὄρνιθα,
Κικικὶκ ὁ πετεινός.
Ὁ παπᾶς μου ὁ καλὸς
Πὤχει τ' ἄσπρα τὰ πολλὰ,
'Γόρασ' ἕνα γάιδαρο.
Γαγαγὰ ὁ γάιδαρος,

Κακακὰκ ἡ ὄρνιθα,
Κικικὶκ ὁ πετεινός.

CCLXXVIII.
ΝΑΝΝΑΡΙΣΜΑ.
U. Sand. 110.
ΑΝΔΡΟΣ.

Φεγγαράκι μου λαμπρὸ
Φέγγε μου νὰ περπατῶ
Νὰ πηγαίνω ϛτὸ σχολιὸ,
Νὰ μαθαίνω γράμματα,
Τοῦ θεοῦ τὰ πράγματα,
Ῥαψίματα, κεντήματα,
Τοῦ θεοῦ θελήματα.

2. *Φῶτα με S.* 6. 7. om. *S.*

CCLXXIX.
ΝΑΝΝΑΡΙΣΜΑ.
Sand. 137. M. II, 244.

Ἔλα ὕπνε κ' ἔπαρέ το,
Ἔλα κι' ἀποκοίμισέ το,
Νὰ τὸ πᾷς ϛτ' ἀγᾶ τ' ἀμπόλια
Καὶ ϛτ' ἀγᾶ τὰ περιβόλια,
Νὰ τὸ δώσ' ἀγᾶς σταφύλι
Κ' ἡ ἀγάδηνα τὸ ῥόδι
Καὶ ἡ σκλάβα τὸ μυκῆκι.
Νάνι, τὸ πουλί μου, νάνι.

CCLXXX.
ΝΑΝΝΑΡΙΣΜΑ.
Sand. 140.

Κοῦποι Μανόλη,
Νὰ πᾶμε ϛτὴν πόλι,
Νὰ φέρωμε λαδάκι

Καὶ Σαμολαδάκι,
Νἀλείψωμε τὴ γάτα
Καὶ τὰ γατουδάκια.

CCLXXXI.

ΝΑΝΝΑΡΙΣΜΑ.

Faur. II, 429.

ΚΥΠΡΟΣ.

Νανὰ, νανὰ τὸ γιοῦδί μου
Καὶ τὸ παλληκαροῦδί μου,
Κοιμήσου γιοῦδί μ᾽ ἀκριβὸ,
Κ᾽ ἔχω νὰ σοῦ χαρίσω·
Τὴν Ἀλεξάνδρεια ζάχαρι,
Καὶ τὸ Μισίρι ῥύζι,
Καὶ τὴν Κωνσταντινούπολιν,
Τρεῖς χρόνους νὰ ὁρίζῃς·
Κι᾽ ἀκόμη ἄλλα τριὰ χωριὰ,
Τρία μοναστηράκια·
Σταῖς χώραις σου καὶ ςτὰ χωριὰ
Νὰ πᾷς νὰ σεργιανίσῃς,
Στὰ τρία μοναστήρια σου
Νὰ πᾷς νὰ προσκυνήσῃς.

11. *κ᾽ εἰς F.*

CCLXXXII.

ΝΑΝΝΑΡΙΣΜΑ.

Faur. II, 430. Kind. Anth. 40.

ΚΥΠΡΟΣ.

Ἅγια Μαρίνα κοίμισ᾽ το,
Κι᾽ ἅγια Σοφιὰ ναννούρισ᾽ το,
Ἔπαρ᾽ το, πέρα γύρισ᾽ το,
Νὰ δῇ τὰ δένδρη πῶς ἀνθοῦν,
Καὶ τὰ πουλιὰ πῶς κιλαδοῦν·
Καὶ πάλε στράφου, φέρε το,
Μὴν τὸ γυρέψ᾽ ὁ κύρης του,
Καὶ δείρῃ τοὺς βαΐλους του·

Μὴν τὸ γυρέψ᾽ ἡ μάνα του
Καὶ κλάψῃ καὶ χολικιαστῇ
Καὶ πικραθῇ τὸ γάλα της.

CCLXXXIII.
ΝΑΝΝΑΡΙΣΜΑ.

Faur. II, 429. Kind Anth. 18.

ΧΙΟΣ.

Νάνι, θἄρτ᾽ ἡ μάνα σου
᾽Απ᾽ τὸ δαφνοπόταμο,
Κι᾽ ἀπαὶ τὸ γλυκὸ νερὸ
Νὰ σοῦ φέρῃ λούλουδα,
Λούλουδα τριαντάφυλλα
Καὶ μοσκογαρούφαλα.

4. 5. *πούλουδα F. K.*

CCLXXXIV.
ΝΑΝΝΑΡΙΣΜΑ.

Faur. II, 432.

ΧΙΟΣ.

Νὰ μοῦ τὸ πάρῃς ὕπνε μου· τρεῖς βίγλαις θὰ τοῦ βάλω,
Τρεῖς βίγλαις, τρεῖς βιγλάτοραις κ᾽ οἱ τρεῖς ἀντρειωμένοι·
Βάλλω τὸν ἥλιον στὰ βουνὰ, τὸν αἰτὸν στοὺς κάμπους,
Τὸν κὺρ Βοριὰ τὸν δροσερὸν ἀνάμεσα πελάγου.
῾Ο ἥλιος ἐβασίλεψεν, αἰτὸς ἀπεκοιμήθη,
Κι᾽ ὁ κὺρ Βοριὰς ὁ δροσερὸς στῆς μάνας του ὑπάγει.
„Γιέ μου ποὖσουν χτὲς, προχτές; ποὖσουν τὴν ἄλλην νύχτα;
Μήνα μὲ τ᾽ ἄστρη μάλωνες; μήνα μὲ τὸ φεγγάρι;
Μήνα μὲ τὸν αὐγερινὸ, ποὔμεστ᾽ ἀγαπημένοι;“ —
„Μήτε μὲ τ᾽ ἄστρη μάλωνα, μήτε μὲ τὸ φεγγάρι,
Μήτε μὲ τὸν αὐγερινὸ, ὁποὖστ᾽ ἀγαπημένοι·
Χρυσὸν ὑγιὸν ἐβίγλιζα στὴν ἀργυρῆ του κούνια.“ —

11. *Ποῦ εἶστ᾽ F.*

CCLXXXV.
Η ΚΑΤΑΡΑ.
Sand. 122.

Γαμῶ τὴν μάνα σ' τὴ νιὰ,
Ποὔχει δώδεκα μουνιὰ,
Τὄν' ἀνοῖ καὶ τἄλλο κλεῖ
Καὶ τὸν θιὸν παρακαλεῖ,
Νὰ τῆς δώσῃ μιὰ ψωλὴ,
Νὰ γαμιέται μοναχή.

CCLXXXVI.
Η ΚΑΤΑΡΑ.
Sand. 122.

Τὴ μάνα σ' θὰ καταρισθῶ,
Πικρὰ κατάρα θὰ τὴν πῶ,
Τὴν μάνα σου χήρα νὰ διῶ
Τὴν ἀδερφήν σου καλογριὰ,
Τὸν ἀδερφό σ' ϛτὰ σίδερα.
Κ' ἐμένα Φράγκος μ' ἀγαπᾷ
Καὶ τὸ μικρὸν Φραγκόπουλο
Λεμόνι μὤδωσε χρυσό.
Δὲν τὄφαγα, δὲν τὄρριξα,
Μὸν ϛτὸ σεντοῦκι τὄβαλα.

CCXXXVII.
ΤΑ ΚΟΚΚΙΝΑ ΑΥΓΑ.
Sand. 119.

Βάια, βάια τοῦ βαϊοῦ
Ὡς τὴν ἄλλην κυριακὴ
Μὲ τὰ κόκκινα τ' αὐγὰ,
Μὲ τὴν σοῦβλα τὸ τσιτσὶ,
Μὲ τὴν μποῦκλα τὸ κρασί.

CCLXXXVIII.
ΤΑ ΚΟΚΚΙΝΑ ΑΥΓΑ.

Sand. 124.

Βάια, βάια κυριακὴ
Ὡς τὴν ἄλλη κυριακὴ
Πίτσι, πίτσι τὸ κοκὸ,
Μάμου, μάμου τὸ τσιτσί.

CCLXXXVIII a.
ΝΑΝΝΑΡΙΣΜΑ.

U.

ΑΝΔΡΟΣ.

Ἄνδρο ἀντρειωμένη,
Τῆνο τιμημένη,
Σύρα ψεῖρα,
Μύκονο κασίδα.

CCLXXXIX.
ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΚΙΣΜΟΣ.

Faur. II, 70. Ζαμπ. 648, 62.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Φεγγαράκι μου λαμπρὸ,
Φέγγε καὶ περπάτειγε,
Γιὰ νὰ σ' ἐρωτήσωμε
Γιὰ τὰ δυὸ Γραικόπουλα
Τὰ Γρεβενητόπουλα.
Χήρα Τούρκα δούλευαν,
Ὅλ' ἡμέρα ςτὸ ζυγὸ,
Τὸ βραδὺ ςτὸν κρεμασμό.
„Μπρὲ παιδιὰ Γραικόπουλα
Καὶ Γρεβενητόπουλα,
Γένεστε Τουρκόπουλα,
Νὰ χαρῆτε τὴν Τουρκιὰ,
Τ' ἄλογα τὰ γλήγωρα,
Τὰ σπαθιὰ τὰ νταμασκιά.“ —
„Μπρὲ κυρά μου Τούρκισσα,

Κάλλιο γένε σὺ Ῥωμιὰ,
Νὰ χαρῇς τὴ Λαμπριὰ
Μὲ τὰ κόκκινα τ' αὐγὰ,
Νὰ χαρῇς τὴν ἐκκλησιὰ,
Τὴ χρυσὴ τὴν κοινωνιά.“ —

16. *Γένεσαι καὶ F.* 20. om. *F.*

CCXC.
ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΚΙΣΜΟΣ.

U.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Φεγγαράκι μου λαμπρὸ,
Φέγγε μου νὰ περπατῶ,
Φέγγε καὶ χαμήλωσε,
Γιὰ νὰ σὲ ῥωτήσωμε.
Δυὸ παιδιὰ, ποῦ χάσαμε,
Εἶπαν, πῶς τὰ πιάσανε,
Στοῦ καντῆ τὰ πήγανε
Καὶ τὰ ἐζητήσανε.
„Μπρὲ παιδιὰ Ῥωμιόπουλα,
Γίνεστε Τουρκόπουλα,
Νὰ χαρῆτε τὴ Τουρκιὰ,
Τουρκοπούλαις μὲ φλωριά.“ —

CARMINA

diebus festis sive anniversariis canenda.

CCXCI.

Η ΧΡΙΣΤΟΓΕΝΝΑ.

Sand. 133. M. II, 158.

Καλὴ ἡμέρα ἄρχοντες· ἂν ἦναι ὁρισμός σας
Χριστοῦ τὴν θείαν γένησιν νὰ πῶ ςτ' ἀρχοντικό σας.
Χριστὸς γεννᾶται σήμερον ἐν Βεθλεὲμ τῇ πόλει,
Οἱ οὐρανοὶ ἀγάλλονται, χαίρει ἡ κτίσις ὅλη·
Ἐν τῷ σπηλαίῳ τίκτεται, ἐν φάτνῃ τῶν ἀλόγων
Ὁ βασιλεὺς τοῦ οὐρανοῦ καὶ ποιητὴς τῶν ὅλων.
Πλῆθος ἀγγέλων ψάλλουσι τὸ „Δόξα ἐν ὑψίστοις".
Πρώτη τὸν ἀξιώνεται ἡ τῶν ποιμένων πίστις.
. . . .
Ἂν ἦστ' ἀπὸ τοὺς πλούσιους, φλωριὰ μὴν τὰ λυπᾶσθε,
Ἂν ἦστ' ἀπὸ τοὺς δεύτερους, ξηντάραις καὶ ζολόταις,
Κι' ἂν ἦστ' ἀπὸ τοὺς πάμφτωχους, ἕνα ζευγάρι κότταις.
Καὶ σᾶς καλονυχτίζομε, πᾶτε νὰ κοιμηθῆτε·
Ὀλίγον ὕπνο πάρετε, πάλι νὰ σηκωθῆτε,
Στὴν ἐκκλησιὰν νὰ τρέξετε μὲ ἄκραν προθυμίαν,
Καὶ τοῦ θεοῦ ν' ἀκούσετε τὴν θείαν λειτουργείαν.

CCXCII.

Η ΧΡΙΣΤΟΓΕΝΝΑ.

Sand. 134. M. II, 160.

Χριστόγεννα, πρωτόγεννα, πρώτη ἑορτὴ τοῦ χρόνου.
Γιὰ βγᾶτε, δγέτε, μάθετε, ὁποῦ Χριστὸς γεννᾶται,
Γεννᾶται κι' ἀνατρέφεται μὲ μέλι καὶ μὲ γάλα.
Τὸ μέλι τρώγουν ἄρχοντες, τὸ γάλα οἱ ἀφεντάδες,
Ἀνοῖχτε τὰ κουτάκια σας τὰ κατακλειδομένα
Καὶ δόστ' ἐμᾶς τὸν κόπον μας ἀπ' τὸ χρυσὸ πουγγί σας.

CCXCIII.
ΤΑ ΦΩΤΑ.
T. 401.
ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ.

Ἤλθανε τὰ φῶτα κι᾽ ὁ φωτισμὸς
Κ᾽ ἡ χαρὰ μεγάλη κι᾽ ὁ ἁγιασμός·
Ἦλθε κι᾽ ὁ Κύριος μας εἰς τὴν πηγὴ
Καὶ τὸν ἅγι Γιάνη παρακαλεῖ.
„Μέγα μ᾽ ἅγι Γιάνη καὶ βαφτιστὴ,
Ἔλα νὰ βαφτίσῃς Θεοῦ παιδί.“ —
„Τοῦτο πῶς νὰ κάμω· δὲν ἐμπορῶ,
Νὰ βαφτίσω ᾽σένα ὀκ τ᾽ οὐρανό.
Ποὖλθες νὰ συντρίψῃς τὰ εἴδωλα,
Νὰ καταπατήσῃς τὸν δαίμονα.“ —

6. *βαπτήσῃς* T. 8. *βαπτήσω* T.

CCXCIV.
Ο ΑΓΙΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ.
T. 276. cfr. Εὐλ. 64.
ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ.

Σήμερ᾽ ἔχοῦμ᾽ ἀποκοπὴ κι᾽ αὔριον ἀρχὴ τοῦ χρόνου,
Ἀρχημηνιὰ κι᾽ ἀρχηχρονιὰ κι᾽ ἀρχὴ τοῦ Γεναρίου.
Κι᾽ ἅγιος Βασίλης ἔρχεται ἀπὸ τὴν Καισαρεία,
Βασταίν᾽ εἰκόνα καὶ σταυρὸ, χαρτὶ καὶ καλαμάρι,
Βασταίνει κρίθινο ψωμὶ καὶ μιὰ χεριὰ χορτάρια.
„Βασίλη πόθεν ἔρχεσαι; Βασίλη ποῦ παγαίνεις;“ —
„Ἀπ᾽ τὸ σχολειό μου ἔρχομαι, ςτὴν μάνα μου παγαίνω.“ —
„Βασίλ᾽ ἂν ξέρῃς γράμματα, πές μας τ᾽ ἀρφαβητάρι.“ —
Καὶ τὸ ῥαβδί τ᾽ ἀπήθωσε νὰ πῇ τ᾽ ἀρφαβητάρι·
Καὶ τὸ ῥαβδὶ ποὖτον ξηρὸν, χλωροὺς βλαστοὺς πετάει,
Κ᾽ ἐπάνω ςτοὺς χλωροὺς βλαστοὺς περδίκια καρκαριόνται,
Κι᾽ ὄχὶ περδίκια μοναχὰ, μονὲ καὶ περιστέργια.
Μ᾽ ἂν ἦναι μὲ τὸν ὁρισμὸ ςτ᾽ ἀρχοντικὸ νὰ ποῦμε,
Ἐπαίνους καὶ ταῖς χάραις σας τώρα νὰ διηγηθοῦμε.
Σ᾽ αὐτὸ τὸ σπίτι ποὖρταμε, πέτρα νὰ μὴν ῥαγίσῃ,
Κι᾽ ὁ νοικοκύρης τοῦ σπιτιοῦ πολλοὺς χρόνους νὰ ζήσῃ.
Ἀφέντ᾽, ἀφέντ᾽, ὁλάφεντη, ἀφέντη φημισμένε,

Στὴν ξενιτιὰ καὶ ςτὴ Φραγκιὰ, ςτὸν κόσμο ξακουσμένε.
Ἀφέντη μ' ῥῆγα νὰ σὲ διῶ ἢ μπάιλο ςτὴ Πόλι,
Καὶ βασιλιὰ ςτὸν τόπο σου νὰ σὲ τιμήσουν ὅλοι.
Πολλὰ πάμε τ' ἀφέντη μας· ἂς ποῦμε τῆς κυρᾶς μας.
Κυρὰ χρυσῆ καὶ λυγερὴ, κυρὰ χαριτωμένη,
Μὲ φρονιμάδαις κ' εὐμορφιαῖς ἐσ' εἶσαι στολισμένη.
Κυρά μου ὅταν βούλεσαι ςτὴν ἐκκλησιὰ νὰ πάγῃς,
Νὰ προσκυνήσῃς τὸν Θεὸν, τὴν προσευχὴ νὰ κάνῃς,
Βάνεις τὸν ἥλιο πρόσωπο καὶ τὸ φεγγάρι στῆθι
Καὶ τοῦ κοράκου τὸ φτερὸν βάνεις γαϊτανοφρύδι.
Ἐσὲ κυρά μου σ' ἔπρεπε, βασίλισσα νὰ γένῃς,
Νὰ κάθεσαι ςτὸ θρόνο σου ταῖς εὐμορφιαῖς νὰ κρίνῃς.
Κυρὰ μὲ τοὺς πολλοὺς υἱοὺς τοὺς μοσχαναθρεμμένους
Στὴν προκοπὴ καὶ ςτὰ καλὰ καλοσυνηθισμένους,
Ποῦ λούζεις τους, χτενίζεις τους καὶ ςτὸ σχολειὸ τοὺς στέλνεις,
Νὰ μάθουν χάριν κι' ἀρχοντιὲς, πολλὰ τοὺς παραγγέρνεις.
Κ' ἐκεῖ τοὺς δέρν' ὁ δάσκαλος κ' ἐκεῖ τοὺς μαγκλαβίζει,
Μὲ τριὰ κλαδιὰ βασιλικοῦ πάντα τοὺς φοβερίζει.
Χιλιὰ καλονυχτίζομε τ' ἀφέντη μας τὸ σπίτι,
Μὲ τὴν ὑγιὰ, μὲ τὴν χαρὰ, ποτὲ νὰ μὴν τοῦ λείπῃ.
Ἄνοιξε τὸ πουγκάκι σου τ' ἀργυροχρυσωμένο
Κι' ἅπλωσε τὸ χεράκι σου τὸ μοσχοβολισμένο,
Κι' ἂν ἦν' ἀσῆμι, ῥίψε το, ἀφέντη νὰ τὸ διοῦμε,
Κι' ἂν ἔχῃς καὶ γλυκὸ κρασὶ, στεῖλέ το νὰ τὸ πιοῦμε.

Ap. Eul. habes versus 1—12. 1. *Ἂν εἶναι μὲ τὸ θέλημα τὰ κάλανδα νὰ ποῦμε;* E. 2. *κι' ἀρχὴ καλός σας χρόνος* E. 3. *Αγιος Βασίλης ἔρχεται, Γεννάρης ξεμερόνει* E. 4. *Βαστᾷ κονδύλι καὶ χαρτὶ* E. 6. *καὶ πόθεν μᾶς κοπιάζεις;* E. 7. *Ἀπὸ τὸ σπῆτι μ' ἔρχομαι καὶ ςτὸ σχολειό μου πάγω* E. 8. *ξέρεις* E. 9. *Καὶ ςτὸ ῥαβδὶ τ' ἀκούμβησε* E. 10. *Χλωρὸ δὲν ἦτον τὸ ῥαβδὶ, χλωροὺς βλαστοὺς ἔβγαλε* E. 11. *πέρδικια κελαϊδοῦσε* E. 12. *ἀλλὰ* T. 19. *βάηλο* T. — Carminum St. Basilii finis hic esse solet: *Ἀνοῖχτε τὰ κουτάκια σας τὰ κατακλειδωμένα* (vid. Sand. 117). In fautores parum dantes poetae isti mendici invehi paratissimi sunt verbis insolentibus, velut:

Ἀπὸ χρόνους σᾶς πολλοὺς
Κ' ἕνα τάσι ποντικοὺς
Κ' ἕνα κοσκινὸν βολβούς.
Μὲ τὄνα χέρι ξύμωνε, μὲ τ' ἄλλο ξεῖ τὸν κῶλον.

CCXCV.
Ο ΑΓΙΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ.
M. II, 192.

Ἐδῶ ποῦ τραγουδήσαμε, πέτρα νὰ μὴ ῥαΐσῃ,
Κι' ὁ νοικοκύρης τοῦ σπιτιοῦ χίλιους χρόνους νὰ ζήσῃ.
Ἀφέντη μου εὐγενικὲ, πὤχεις μεγάλη χάρι,
Ποῦ σ' ἔχομε ϛτὸν τόπο μας σὰν τὸ λαμπρὸ φεγγάρι,
Ἄνοιξε τὸ πουγγάκι σοὺ τὸ μαργαριταρένιο,
Ἂν ἔχῃς γρόσια, δὸς μάς τα· ἂν ἔχῃς καὶ παράδες,
Ἂν ἔχῃς καὶ γλυκὸ κρασὶ, βγάλε νὰ μᾶς κεράσῃς.
Πολλὰ πάμε τ' ἀφέντη μας, ἂς ποῦμ' καὶ τῆς κυρᾶς μας
Κυρὰ σεμνὴ, κυρὰ τρανὴ, κυρὰ καμαρωμένη,
Κυρά μ' ὄντας ἐβούλιοσουν γιὰ νὰ ντυθῇς ν' ἀλλάξῃς,
Ἡ φάσσα φέρνει τὸ νερὸ κ' ἡ κίσσα τὸ σαποῦνι,
Κ' ἡ πέρδικ' ἡ ὡριόπλουμη φέρνει τὰ τρία ῥοῦχα,
Τὸ κόκκινο, τὸ πράσινο, τ' ἄσπρο καὶ τὸ χιονάτο.
Κυρά μ' ὄντας ἐκίνησες, νὰ πᾷς ϛτὴν ἐκκλησία,
Βάνεις τὸν ἥλιο πρόσωπο καὶ τὸ φεγγάρι στήθη
Καὶ τοῦ κοράκου τὸ φτερὸ βάνεις καμαροφρύδι.
Ἡ στράτα ῥόδα γέμισε κ' ἡ ἐκκλησι' τὸ μόσκο.
Κυρά μ' ὁπὤχεις τοὺς ὑγιοὺς, ὁ θιὸς νὰ σ' τοὺς χαρίνῃ
Κι' ὁ μέγας Ἁιβάσιλης νὰ σ' τοὺς πολυχρονίσῃ.

14. *Κυρὰ ν' M.*

CCXCVI.
Ο ΑΓΙΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ.
Σχιν.

Ἅγιος Βασίλης ἔρχεται ἀπὸ τὴν Καισαρείαν,
Βαστᾷ λιβάνι καὶ κερὶ, χαρτὶ καὶ καλαμάρι.
Τὸ καλαμάρι ἔγραφε καὶ τὸ χαρτὶ ὡμίλει·
„Βασίλη πόθεν ἔρχεσαι κι' ἀπὸ ποῦ καταβαίνεις;" —
„Ἀπὸ τὴν μάνα μ' ἔρχομαι καὶ ϛτὸ σχολειὸ πηγαίνω·
Κάθσε νὰ φᾷς, κάθσε νὰ πιῇς, κάθσε νὰ τραγουδήσῃς." —
„Ἐγὼ γράμματα μάθαινα, τραγούδια δὲν ἠξεύρω." —
„Λοιπὸν ἠξεύρεις γράμματα, πέ μας τὴν ἄλφα βῆτα." —
Καὶ ϛτὸ ῥαβδὶ ἀκούμπησε νὰ πῇ τὴν ἄλφα βῆτα.
Καὶ τὸ ῥαβδὶ ἦτον ξηρὸ κ' ἐβλάστησε κλονάρια

Κ᾽ ἐπάνω ςτὰ κλονάρια του βρύσαις ἐκυματοῦσαν
Κ᾽ ἐκατεβαῖναν τὰ πουλιὰ κ᾽ ἔλουναν τὰ πλεκά των,
Κ᾽ ἔλουναν τὸν ἀφέντη των τὸν πολυχρονισμένον·
„Ἐσέν᾽ ἀφέντη μ᾽ πρέπει σου ςτὰ πεύκια νὰ καθήσῃς·
Τὄνα σου χέρι νὰ μετρᾷ καὶ τἄλλο νὰ δανείζῃ.
Καὶ πάλιν ξαναπρέπει σου ςτ᾽ ἀλόγο νὰ καθήσῃς
Καὶ ν᾽ ἀπερνᾷς τὸν πόταμο ςτὴν γῆν νὰ μὴν ἐγγίζῃς,
Καὶ πάλιν ξαναπρέπει σου καράβι ν᾽ ἀρματώσῃς
Καὶ τὰ σκοινιὰ τοῦ καραβιοῦ νὰ τὰ μαλαματώσῃς.
Πολλὰ πάμε τ᾽ ἀφέντη μου, ἂς ποῦμε τῆς κυρᾶς μας.
Κυρὰ μαρμαροτράχηλη, κορῶνα φορημένη,
Στοῦ Βασιλῆ τὴν κάμερα σ᾽ ἔχουν ζωγραφισμένη.
Ἔχεις καὶ γιὸν ςτὰ γράμματα καὶ γιὸν καὶ ςτὸ κοντύλι·
Ὁ θιὸς νὰ σὲ τονὲ χαρῇ, νὰ βάλῃ πετραχήλη·
Ἔχεις καὶ κόρην εὔμορφην, ποῦ δὲν ἔχει σουρέαν,
Οὐδὲ ςτὴν Πόλιν βρίσκεται οὐδὲ ςτὴν Καισαρείαν.

CCXCVII.

Ο ΑΓΙΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ.

Sand. 132.

Ἅγιος Βασίλης ἔρχεται ἀπὸ τὴν Καισαρείαν·
Βαστάει κόλλαν καὶ χαρτὶ, χαρτὶ καὶ καλαμάρι,
Τὸ καλαμάρι ἔγραφε καὶ τὸ χαρτὶ ᾽ναγνώνει·
„Βασίλη ξεύρεις γράμματα, Βασίλη ξέρ᾽ς τραγούδια;" —
„Ἐγὼ γράμματα μάνθανα, τραγούδια δὲν ἠξεύρω." —
Καὶ ςτὸ ῥαβδάκ᾽ ἀκούμπησε νὰ πῇ τὸ ἄλφα βῆτα.
Ξερόχλωρ᾽ ἦτον τὸ ῥαβδὶ, χλωροὺς βλαστοὺς πετάει,
Κι᾽ ἀπάνω ςτὰ βλαστώματα περδίκια κελαδοῦσαν.
Δὲν εἶν᾽ περδίκια μοναχὰ, μὸν κι᾽ ἄγρια περιστέρια.

8. *βλαδώματα S.*

CCXCVIII.

Ο ΑΓΙΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ.

Faur. II, 248.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Ἅγιος Βασίλης ἔρχεται ἀπὸ τὴν Καισαρείαν·
Βαστᾷ χαλκῶν ποδήματα καὶ σιδερένια μάτια.

„Βασίλη μ' πόθεν ἔρχεσαι καὶ πόθεν καταιβαίνεις;“ —
„Ἀπὸ τὸν δάσκαλ' ἔρχομαι, ςτὴν μάνα μου παγαίνω.“ —
„Ἂν ἔρχεσ' ἀπ' τὸν δάσκαλο, πέ μας τὴν ἄλφα βῆτα.“—
Στὴν πατερίτσ' ἀκούμπησε νὰ πῇ τὴν ἄλφα βῆτα,
Κ' ἡ πατερίτσ' ἦταν χλωρὴ κι' ἀχάμησε κλονάρι,
Κλονάρι χρυσοκλόναρο κι' ἀργυροκεντημένο.

CCXCIX.
Ο ΑΓΙΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ.

Faur. II, 251.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Ἀφέντη μου, ἀφέντη μου καὶ τρεῖς βολαῖς ἀφέντη,
Πρῶτα σ' ἐτίμησ' ὁ Θεὸς κ' ὕστερ' ὁ κόσμος ὅλος·
Σ' ἐτίμησε κι' ὁ Βασιλιὰς καὶ σ' ἔχει χαζνατάρην
. . . .
Κι' αὐτὰ τὰ κοσκινίσματα κέρνα τὰ παλληκάρια,
Κέρνα τ' ἀφέντη μ', κέρνα τα . . . . .
Πολλὰ πάμεν κι' αὐτὸν τὸν νιὸν ἂς ποῦμε πέσιμά του·
Νὰ ζήση χίλιαις πασχαλιαῖς καὶ δυὸ χιλιάδαις φῶτα,
Ν' ἀσπρίση σὰν τὸν Ὄλυμπο, σὰν τ' ἄσπρο περιστέρι.

3. *καὶ σ' ἔχ. χαζν.* om. *F.*

CCC.
Ο ΑΓΙΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ.

Faur. II, 250.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Κυρὰ χρυσῆ τὴν κυριακὴ κι' ἀργύρω τὴν δευτέρα,
Σὰν ἔβανες νὰ στολιστῇς ἀπ' τὸ ταχ' ὡς τὸ γέμμα,
Βάνεις τὸν ἥλιο πρόσωπο καὶ τὸ φεγγάρι στῆθι·
Πολλὰ πάμεν κι' αὐτὴν τὴν νιὰν ἂς ποῦμε πέσιμά της·
Νὰ ζήση χίλιαις πασχαλιαῖς καὶ δυὸ χιλιάδαις φῶτα,
Ν' ἀσπρίση σὰν τὸν Ὄλυμπο, σὰν τ' ἄσπρο περιστέρι.

Inter vss. 3 et 4 F. vs. deesse suspicatur.

CCCI.
Ο ΑΓΙΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ.
Faur. II, 254.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Κυρά μου τὸν ὑγιόκαν σου, κυρὰ τὸν ἀκριβόν σου,
Πέντε μικρὲς τὸν ἀγαποῦν καὶ δεκοχτὼ μεγάλες·
Καὶ μιὰ τῆς ἄλλης ἔλεγε καὶ μιὰ τῆς ἄλλης λέγει·
Ἐλᾶτε κι' ἂς τὸν πάρωμε κουμπὶ καὶ δαχτυλίδι·
Τὸ δαχτυλίδι νὰ φορῇ καὶ τὸ κουμπὶ νὰ παίζῃ,
Νὰ περπατῇ, νὰ χαίρεται ςτοὺς κάμπους καβαλάρης.
Στοὺς κάμπους πιάνει τοὺς λαγούς, ςτὰ πλάγια τὰ περδίκια,
Κι' αὐτοῦ ςτὰ στρεφολάγκαδα πιάνει τρί' ἀλαφομόσχια.
Τὄνα τὸ πάει τῆς μάνας του, τ' ἄλλο τῆς ἀδερφῆς του,
Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο τῆς ἀγαπητικῆς του.
Ἐδῶ ποῦ τραγουδήσαμεν, πέτρα νὰ μὴ ῥαγίσῃ,
Κι' ὁ νοικοκύρης τοῦ σπιτιοῦ χρόνους πολλοὺς νὰ ζήσῃ,
Νὰ ζήσῃ χρόνους ἑκατὸν καὶ νὰ τοὺς ἀπεράσῃ
Κι' ἀπὸ τοὺς ἑκατὸν κ' ἐμπρὸς ν' ἀσπρίσῃ νὰ γεράσῃ.

CCCII.
Ο ΑΓΙΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ.
Faur. II, 254.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Ἀφέντη μου ςτὰ σπίτια σου χρυσῆ καντήλα φέγγει,
Φέγγει τοὺς ξένους νὰ δειπνοῦν, τοὺς ξένους νὰ πλαγιάζουν,
Φέγγει καὶ τὴν καλοῦδάν σου, νὰ στρώνῃ νὰ κοιμᾶσαι,
Νὰ στρώνῃ ςτὰ τριαντάφυλλα, νὰ πέφτῃς ςτὰ μιμίτσια,
Νὰ πέφτουν τ' ἄνθ' ἀπάνω σου, τὰ μῆλα ςτὴν ποδιά σου
Καὶ τὰ καρφολογίσματα τριγύρω ςτὸν λαιμόν σου.

6. *κορφολ. — F.?*

CCCIII.
Ο ΑΓΙΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ.
Faur. II, 252.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Γραμματικὲ, γραμματικὲ, γραμματικὲ καὶ ψάλτη,
Τὸν οὐρανὸ ἔχεις χαρτὶ, τὴν θάλασσα μελάνι,

Κι' ἂν ἔγραφες, κι' ἂν ξέγραφες, τὴν δόλια τὴν ἀγάπη,
. . . .
. . . .
Διαλαλητάδαις ἔβαζες σ' ὅλα τὰ καδιλίκια·
„Ποιὰ εἶναι ἄξια καὶ καλὴ τὰ ῥοῦχά μου νὰ πλύνῃ;" —
. . . .
. . . .
„'Εγῶμαι ἄξια καὶ καλὴ τὰ ῥοῦχά σου νὰ πλύνω·
Βάζω τὸ δάκρυ μου θερμὸ, τὸ σάλι μου σαποῦνι,
Τὴν φλόγα τῆς καρδίας μου ἥλιο νὰ τὰ στεγνώσω."—

CCIV.
Ο ΑΓΙΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ.

Sand. 106. M. II, 196.

'Εσένα πρέπ' ἀφέντη μου φρεγάδα νάρμαρτώσῃς,
Νἄχῃ τὴν πρύμνη του ψηλὴ, τὴν πλώρη σὰν λιοντάρι,
Νἄχῃ κατάρτια προύζινα καὶ ξάρτια συρματένια
Καὶ τὰ πανιὰ μεταξωτὰ κι' ἀντέναις ἀτσαλένιαις·
Στὴν πλώρη κάθετ' ὁ Χριστὸς, ςτὴν μέσ' ἡ Παναγία
Καὶ πίσω ςτὸ τεμόνι του κάθετ' ἅγιος Νικόλας.
Στὴν 'Εγγλεντέρα νὰ διαβῇς, φλουρὶ νὰ τὴν φορτώσῃ,
Χρόνους πολλοὺς νὰ χαίρεσαι πάντα εὐτυχισμένος,
Σωματικὰ καὶ ψυχικὰ νᾆσαι καὶ πλουτισμένος.
'Εδῶ ποῦ τραγουδήσαμε, καρφὶ νὰ μὴν ῥαγίσῃ
Κι' ὁ καπετάνος καραβιοῦ πολλοὺς χρόνους νὰ ζήσῃ.

9. *νὰ εἶσαι πλ. S.*

CCIV a.
ΒΑΙΑ.

Carmen cantatum a litterarum studioso Patrensi.
Conze.

Καλ' ἡμέρα σας, καλὴ χρονιά σας
Καλῶς (σὰς) ηὕραμεν τὴν ἀφεντιά σας.
Κάπου λάλησε πουλὶ κι' ἀηδόνι
Κι' ἀπλοήθηκε τὸ χελιδόνι.
Δό μου μπάλσαμο, δό μου λεημόνι
Νὰ μὲ φυτέψουν ςτὰ περιβόλια

Στ' ἀρχοντόσπιτα τὰ τιμημένα,
Ποῦ μοσχοβολοῦν νύχτα καὶ μέραν.
Ἦρθ' ὁ Λάζαρος, ἦρθαν τὰ βάια,
Ἦρθε κι' ὁ γιὸς τῆς Παναγίας.
Μάρτα χαίρεται, προυπαντάει,
Σκύβει, χαιρετάει καὶ προσκυνάει.
Φέντ' ὁ Λάζαρος ἐψὲς ἐχάθη
Καὶ μὲ τοὺς νεκροὺς ςτὴ γῆς ἐβάλθη·
Λυπήσου μὲ τὴν λυπημένη,
Σπλαχνίζου μὲ τὴν σπλαχνισμένη
Κι' ἀνάστησόν μου τὸν ἀδελφό μου,
Τὸν νικίτα μου τὸν καρδιακό μου. —
Καὶ ἄλλα πόλλ' ἠθέλομε
Ἄρχοντες νὰ σᾶς εἰποῦμε·
Χρόνους πολλοὺς καὶ εὐτυχοὺς
Καὶ ἀπὸ χρόνια.

2. *σὰς?* 13. *Ἀφένδ' C.* 18. *μου* om. *C.* *νικίτα?* 22. *V. L. καὶ τοῦ χρόνου.*

CCCV.

ΧΕΛΙΔΟΝΙΣΜΑ.

Kind. Anth. 72. M. II, 178.

Χελιδόνι ἔρχεται,
Θάλασσαν ἀπέρασε,
Τὴν φωλιὰ θεμέλιωσε,
Κάθησε κ' ἐλάλησε·
Μάρτη, μάρτη χιονερὲ
Καὶ φλεβάρη βροχερέ.
Ὁ ἀπρίλης ὁ γλυκὺς
Ἔφτασε, δὲν εἶν' μακρύς·
Τὰ πουλάκια κελαϊδοῦν,
Τὰ δεντράκια φυλλανθοῦν,
Τὰ ὀρνίθια νὰ γεννοῦν
Ἀρχινοῦν καὶ νὰ κλωσσοῦν.
Τα κοπάδια ξαρχινοῦν
Ν' ἀναβαίνουν ςτὰ βουνιὰ,
Τὰ κατσίκια νὰ πηδοῦν

Καὶ νὰ τρώγουν τὰ κλαδιά.
Ζῶα, ἄνθρωποι, πουλιὰ
Χαίρονται ἀπὸ καρδιᾶς·
Ἔπαψαν τὰ παγωτιὰ
Καὶ τὰ χιόνια κι' ὁ βοριάς.
Μάρτη, μάρτη χιονερὲ
Καὶ φλεβάρη λασπερέ.
Ἦρτ' ἀπρίλης ὁ καλὸς,
Μάρτη πρίτσ. φλεβάρη πρίτσ.

Aliter constituit numeros *K*. 1. *χελιδόνι ἔρχεται ἀπ' τὴν μαύρην θάλασσαν K*. 3. *πύργον ἐθεμελίωσε K*. 8. *'ναι μακρυὰ K*. 14. *βουνὰ K*. 19. *Ἔπαυσαν K*. *ἥ παγωταῖς K*.

CCCVI.

ΧΕΛΙΔΟΝΙΣΜΑ.

T. 280.

ΚΕΡΚΥΡΑ.

Χελιδόνι μου γοργὸ,
Χελιδόνι μου γοργὸ,
Ποὖλθες ἀπ' τὴν ἐρημὸ,
Τί καλὰ μᾶς ἔφερες;
Τὴν ὑγειὰ καὶ τὴν χαρὰ
Καὶ τὰ κόκκινα τ' αὐγά.

T. numeros aliter constituit. 1. 2. *Χελιδονάκι μου γοργὸ, γοργό μου χελιδόνι T*. 3. *ἀπὸ T*.

CCCVII.

ΧΕΛΙΔΟΝΙΣΜΑ.

Faur. II, 256. Kind. Poes. p. 12.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Χελιδόνα ἔρχεται
Ἀπ' τὴν ἄσπρη θάλασσαν·
Θάλασσαν ἐπέρασε
Καὶ σπείρ' οἰκονόμησε,
Κάθησε καὶ λάλησε,
Πέτραν καταλύσαι.
Μάρτη μ', μάρτη μου καλὲ

Καὶ φλεβάρη φοβερὲ,
Κἂν χιονίσῃς, κἂν ποντίσῃς,
Πάλιν ἄνοιξιν μυρίζεις.
. . . .
Ὄρσε μὲ ὁ δάσκαλος,
Νὰ μοῦ δώσῃς πέντ᾽ αὐγὰ,
Πέντ᾽ αὐγὰ καὶ ὄρνιθα
Κ᾽ ἕνα κοττοπέτεινον
Ἐφέτος καὶ τοῦ χρόνου.

vss. 3. 4. 5. 11—15. om. *F.* 1. *Τὴν μὲν χελ. κ. τ. λ. F.* 3. *Κ᾽ ἂν περ. K.*

CCCVII a.

ΧΕΛΙΔΟΝΙΣΜΑ.

Kind.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Ἦρθεν, ἦρθε χελιδόνα,
Ἦρθε κι᾽ ἄλλη μελιηδόνα,
Κάθησε καὶ λάλησε,
Καὶ γλυκὰ κελάδησε·
„Μάρτη, μάρτη μου καλὲ
Καὶ φλεβάρη φοβερὲ,
Κἂν φλεγίσῃς, κἂν τσικνίσῃς,
Καλοκαῖρι θὰ μυρίσῃς·
Κἂν χιονίσῃς, κἂν κακίσῃς,
Πάλιν ἄνοιξιν θ᾽ ἀνθήσῃς.
Θάλασσαν ἐπέρασα,
Τὴν στεριὰν δὲν ξέσχασα,
Κύματα κἂν ἔσχισα,
Ἔσπειρα, κονόμησα,
Ἔφυγα κι᾽ ἀφῆκα σῦκα,
Καὶ σταυρὸν καὶ θημωνίσταν,
Κ᾽ ἦρθα τώρα κ᾽ ηὗρα φίτρα,
Κ᾽ ηὗρα χόρτα, σπάρτα, βλίτρα,
Βλίτρα, βλίτρα, φίτρα, φίτρα.
Σὺ καλὴ οἰκοκυρὰ
Ἔμπα ϛτὸ κελλάρι σου,
Φέρ᾽ αὐγὰ περδικωτὰ

Καὶ πωλιὰ σαρακοστὰ,
Δόσε καὶ μιὰν ὀρνιθίτσαν,
Φέρε καὶ μιὰν κουλουρίτσαν.
Ὥρισεν ὁ δάσκαλος,
Καὶ ὁ θιὸς ποῦ τἄδωκε,
Ν' ἀγοράσωμεν ὀχτὼ,
Νὰ πωλῶμεν δεκοχτὼ,
Νὰ κερδαίνωμεν τριάντα,
Διάφορα μεγάλα πάντα,
Καὶ ςτὸ σπίτι καὶ ςτὴν χώρα
Μέσα 'δῶ ποὔρθαμεν τώρα
Μέσα γειὰ, μέσα χαρὰ
Στὸν ἀφέντην, ςτὴν κυρὰν,
Στὰ παιδιὰ καὶ ςτοὺς γονεῖς,
Σ' ὅλους τους τοὺς συγγενεῖς.
Μέσα μάρτης, ἔξω ψύλλοι,
'Εξ' ὠχθροὶ, σᾶς τρῶν οἱ σκύλοι.
Μέσα φίλοι, μέσα 'υθηνιὰ
Καὶ χαραῖς, χοροὶ, παιγνίδια
Κ' ἐφέτος καὶ τοῦ χρόνου
Καὶ τοῦ χρόνου κι' ἄλλα χίλια.

CCCVIII.

ΧΕΛΙΔΟΝΙΣΜΑ.

T. 281.

„Χελιδονάκι μου λοργὸ, γοργό μου χελιδόνι,
Θὰ νὰ σὲ στείλω π' ἀγαπῶ καὶ π' ἀγαπᾷ ἡ καρδιά μου."—
„Δὲν ἀδειάζω ἀφέντη μου· φωλιὰ θέλω νὰ κτίσω." —
„Σύρε ἐσὺ πουλάκι μου κ' ἐγὼ θὲ σοῦ τὴν κτίσω." —
'Επῆγε κ' ἦλθε τὸ πουλὶ καὶ τὴν φωλιὰ δὲν ηὗρε,
Κάθησε καὶ βλασφήμαε πικρὰ φαρμακωμένα·
„'Ανάθεμα π' ἀγάπαε πολὺ μακρὰ ςτὰ ξένα
Καὶ δὲν ἀγάπαε σ' ἐμᾶς, ἐδῶ ςτὴν γειτονιά μας,
Νἄχω τὸν ὕπνο διάφορο καὶ τὴ τροφή μου κέρδος." —

2. *Θὰ σὲ ὁποὺ T.* 3. 4. *κτήσω T.* 4. *θὰ σοῦ δὲν κτ. T.* 6. *Καὶ καθ. καὶ βλαστήμας T.* 9. *Νἆχα T.*

CCCIX.
Ο ΜΑΡΤΗΣ.

T. 279.

Μάρτης ἦρθε, ὄρ' ἀνθεῖτε,
Τ' πουλάκια κελαϊδεῖτε.
Λέγε, λέγε χελιδόνα·
Ποῦ τὴν παραδιάβασες;
Ποῦ τὴν οἰκονόμησες; —
Ἀπὸ πάνω 'πὸ τὸ θρόνι. —
Σήκω συ καλὴ κυρά,
Δός μ' ἐμένα πέντ' αὐγὰ
Κι' ἄλλα πέντε κόκκινα.
Ἔχω δάσκαλο καλὸ
Καὶ πρωτόσκαλο κακό.
Ἂν ἀργήσω, δέρνει μας·
Πάλιν μεταδέρνει μας. —
Ὄξω ψύλλ', ὄξω κορεῖς,
Σᾶς φωνάζουν οἱ Ἑβραῖοι.
Φᾶτε, φᾶτ' ὅλο τὸ αἷμα,
Κι' ἂς πομένῃ τ' ἅγιο πνεῦμα.
Καὶ ἡμεῖς οἱ Χριστιανοὶ
Ποῦμεθ' ὅλοι ταπεινοὶ,
Θὰ χαροῦμε τὴ λαμπρά μας,
Ὅπως θέλει ἡ καρδιά μας.

1. *Μάρτης (μας) ἦλθε. Ὄρη ἀνθῆτε T.* 2. *Πουλάκια T.* 13. *Καὶ πάλιν T.* 17. *Ἡ? T.*

CCCX.
Ο ΜΑΗΣ.

M. II, 372. cfr. Εὐλ. 52.

Ἐμπῆκ' ὁ μάης, ἐμπῆκ' ὁ μάης, ἐμπῆκ' ὁ μάης ὁ μῆνας,
Ὁ μάης μὲ τ' τριαντάφυλλα κι' ἀπρίλης μὲ τὰ ῥόδα.
Ἀπρίλ' ἀπρίλ' ἀφόρετε, μάη μου κανακάρη,
Ὅλο τὸν κόσμο γέμισες ςτ' ἄνθη καὶ ςτὸ λουλοῦδι
Κ' ἐμένα περικύκλωσες ςτῆς κόρης τῆς ἀγκάλαις.
Γιὰ μήνυσέ μου λιγερὴ, γιὰ μήνυσέ μου κόρη,
Νὰ δώσω τὸν χαιρετισμὸν ὅσῳ π' ἀνθοῦν οἱ κάμποι,

Στεφάνια νὰ μᾶς πλέξουνε μὲ τ' ἀνθισμένο κλῆμα,
Νὰ στρώσουνε τὴν κλίνη μας μὲ τῆς μυρτιᾶς τὰ ἄνθη.
Ἐδῶ ποῦ τραγουδήσαμε, πέτρα νὰ μὴ ῥαΐσῃ,
Κι' ὁ νοικοκύρης τοῦ σπιτιοῦ χίλιους χρόνους νὰ ζήσῃ.
Ἀφέντη μου εὐγένικε, πὤχεις μεγάλη χάρι,
Ποῦ σ' ἔχομε ςτὸν τόπο μας σὰν τὸ λαμπρὸ φεγγάρι,
Ἄνοιξε τὸ πουγγάκι σου τὸ μαργαριταρένιο,
Ἂν ἔχῃς γρόσια, δός μάς τα, ἂν ἔχῃς καὶ παράδες,
Ἂν ἔχῃς καὶ γλυκὸ κρασὶ, βγάλε νὰ μᾶς κεράσῃς.
Πολλὰ πάμε τ' ἀφέντη μας, ἂς ποῦμ' καὶ τῆς κυρᾶς μας·
Κυρὰ σεμνὴ, κυρὰ τρανὴ, κυρὰ καμαρωμένη,
Κυρὰ μ' ὄντας ἐβούλιοσουν γιὰ νὰ ντυθῇς ν' ἀλλάξῃς,
Ἡ φάρσα φέρνει τὸ νερὸ κ' ἡ κίσσα τὸ σαποῦνι,
Κ' ἡ πέρδικ' ἡ ὡριόπλουμη φέρνει τὰ τρία ῥοῦχα,
Τὸ κόκκινο, τὸ πράσινο, τ' ἀσπρὸ καὶ τὸ χιονάτο.
Κυρὰ μ' ὄντας ἐκίνησες νὰ πᾷς ςτὴν ἐκκλησία,
Βάνεις τὸν ἥλιο πρόσωπο καὶ τὸ φεγγάρι στήθη
Καὶ τοῦ κοράκου τὸ φτερὸ βάνεις καμαροφρύδη·
Ἡ στράτα ῥόδα γέμισε κ' ἡ ἐκκλησιὰ τὸ μόσχο.
Κυρὰ μ' ὁπὤχεις τοὺς ὑγιοὺς, ὁ θιὸς νὰ σ' τοὺς χαρίνῃ
Κι' ὁ μέγας Ἁγιθάνασιος νὰ σ' τοὺς πολυχρονήσῃ.

19. 23. 27. *Κυρὰ ν' Ε.* (?) *κυρὰ ὄντ. Μ.*

CCCX a.
ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ.

Kind.

Ἡ Παναγιὰ ἐκάθετο μόνη καὶ μοναχή του,
Τὴν προσευχήν της ἔκαμνε γιὰ τὸ μονογενῆ της.
Ἀκουεῖ ῥοὴ καὶ ταραχὴ καὶ σύγχυσι μεγάλη,
Βαίν' ὄξω ἀφ' τὴν πόρτα της, ὄξ' ἀφ' τὴν γειτονιά της,
Βλέπει τὸν οὐρανὸ θολὸ καὶ τ' ἄστρα βουρκωμένα,
Τὸ φεγγαράκι τὸ λαμπρὸ ςτὰ δάκρυα βουτημένο,
Τὸν ἅγιο Γιάνη κ' ἤρχετο κλαμένος καὶ δαρμένος·
Ἐβάστα καὶ ςτὸ χέρι του μαλλιὰ τῆς κεφαλῆς του,
Ἐβάστα κι' ἀπὸ τ' ἄλλο του ἕνα μαντύλι δάκρυα.
„Γιὰ πέ μου ἅγιε Γιάνη μου, γιὰ πέ μ' ἅγιε μου Γιάνη,

Εἶδες ἐμὸν τὸν γιόκα μου καὶ σὸν τὸν δασκαλό σου;" —
„Δὲν ἔχω στόμα νὰ τὸ πῶ, χείλη νὰ τ' ὁμιλήσω,
Μηδ' ἡ καρδιά μου τὸ κρατεῖ νὰ σοῦ τ' ὁμολογήσω.
Ἄ μ', ἄν τι καὶ μ' ἐρώτησες, ἂς σοῦ τὸ πῶ κι' ἂς ἦναι.
Θωρεῖς ἐκεῖνο τὸ βουνὶ ποῦναι ψηλὸ καὶ μέγα;
Ἐκεῖ τὸν ἔχουν οἱ Ἑβριοὶ ἐξάγκωνα δεμένο,
Σὰν κλέφτη τὸν ἐπιάνουνε καὶ σὰν φονιὰ τὸν πᾶνε." —
Σὰν τ' ἄκουσεν ἡ δέσποινα, ἤπεσε καὶ λιγώθη,
Σταμνὶ, νερὸ τῆς περιχοῦν καὶ τριὰ κανάτια μόσχου
Κ' ὕστέρι τὸ ῥοδόσταμα, ὅσο νὰ συνεφέρῃ.
Συνέφερεν, ἡ δέσποινα τὸν πρῶτο λόγο λέγει·
„Ἂς ἔρθῃ Μάρθα καὶ Μαριὰ κ' ἡ ἄλλ' ἡ Ἐλισάβα·
Ἂς ἔρθῃ ποῦ τὸν εὕρομεν, πριχοῦ τόνε σταυρώσουν,
Πριχοῦ τοῦ βάλουν τὰ καρφιὰ καὶ τόνε θανατώσουν." —
Στὴν στράτα ποῦ διαβαίνανε, ςτὴν στράτα ὁποῦ πᾶσι,
Ὥραις ἤκλαι' ἡ δέσποινα, ὥραις ἐμυριολόγα.
Εὑρίσκουν ἕν' ἀτσίγκανο κ' ἤκαμνε τὰ καρφιά του.
„Μπρὲ σκύλε, σκύλ' ἀτσίγκανε, εἶντα 'ν' αὐτὰ ποῦ κάμνεις;" —
„Ἕνα θὲ νὰ σταυρώσωμε καὶ κάμνω τ' καρφιά του.
Μὸν τριὰ μοῦ παρηγγείλανε κ' ἐγὼ τοὺς κάμνω πέντε.
Τὰ δυὸ ςτὰ δυό του γόνατα, τὰ δυὸ ςτὰ δυό του χέρια,
Τὸ τρίτο τὸ φαρμακερὸ μὲς ςτὴν καρδιά του μέσα." —
„Μπρὲ σκύλε, σκύλ' ἀτσίγκανε ποτ' ἀχιλιὰν μὴν κάμῃς.
Κἂν κάμῃς καὶ τὴν ἀχιλιὰ, ἄνεμος νὰ τὴν πάρῃ." —
Καὶ τὸ στρατὶ ταῖς ἔβγαλε εἰς τοῦ λῃστῆ τὴν πόρτα.
Ἡ πόρταις ἦταν σφαλισταῖς, ἦταν καὶ πετρωμέναις
Κ' ἐκείναις ἀφ' τὸν φόβο των ἀνοίξαν μοναχαῖς των.
Μπαίνει μέσα ἡ δέσποινα δαρμένη καὶ κλαμένη.
Ἐκεῖ στεκοῦνταν οἱ Ἑβριοὶ καὶ τὸν ἐπαραστέκαν
Κι' ἄλλος τὸν φτεῖ κι' ἄλλος τὸν βρεῖ κι' ἄλλος τὸν περιπαίζει.
Βλέπει τον τόνε γιόκα της εἰς τὸν σταυρὸ ἀπάνω.
„Δὲν ἔν' μαχαῖρι νὰ σφαγῶ, γκρεμὸς γιὰ νὰ 'γκρεμίσω;" —
Ἀπολογᾶτ' ὁ γιόκας της ἀφ' τὸν σταυρὸν ἀπάνω.
„Μάνα μου κι' ἂν σφαγῇς ἐσὺ, σφάζετ' ὁ κόσμος ὅλος,
Ἔπαρε μάν' ἀπομονὴ νὰ πάρ' ὁ κόσμος ὅλος." —
„Γιὰ πέ μου, πέ μου γιόκα μου πότε νὰ σ' ἀπαντέχω;

Ἤ τὴν λαμπρή, τὴν κυριακὴ ἢ μέρα τοῦ Σαββάτου;“ —
„Σύρε μάνα ςτὴν πόρτα μας, σύρε ςτὴν γειτονιά μας,
Στρῶσαι χαμηλοτράπεζο ςτὴ μέση τοῦ σπιτιοῦ μας,
Νὰ φᾶσι μάναις μὲ παιδιὰ καὶ τὰ παιδιὰ μὲ μάναις,
Νὰ φᾶσι κ᾽ ἡ καλόπαντρες μὲ τοὺς καλούς των ἄντρες
Κι᾽ ὅλαις ὁποῦ μᾶς ἀγαποῦν κι᾽ ὁποῦ μᾶς πιάνουν θλίψι“ —

37. *φόβο τως — μ. τως K.*

CCCXI.
ΠΕΡΠΕΡΙΑ.

Kind. Anth. 76. M. II, 216.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ.

Περπεριὰ δροσολογιὰ
Δρόσισε τὴν γειτονιά.
Καὶ ςτοὺς δρόμους περπατεῖ·
Τὸν Θεὸν παρακαλεῖ·
Θιέ μου βρέξε μιὰ βροχὴ,
Μιὰ βροχίτσαν σιγανὴ,
Νὰ καρπίσουν τὰ χωράφια
Καὶ ν᾽ ἀνθίσουν τ᾽ ἀμπελάκια,
Τὰ σπαρτά μας νὰ ψωμίζουν
Καὶ τὸν κόσμο νὰ πλουτίσουν
Τὰ σιτάρια,
Τὰ κριθάρια,
Καλαμάκια καὶ μπαμπάκια,
Βρίζαις, ῥύζια, σταφυλάκια,
Εἰς τοὺς κήπους μας χαραῖς
Κι᾽ ἀβραγιαῖς μας δροσεραῖς.
Μπάραις, μπάραις τὸ νερὸ
Καὶ τὸ γέννημα σωρὸ,
Κάθε στάχυ καὶ κοιλὸ,
Κάθε κούρβουλο φορτιό.
Ἔξω ξέρα καὶ πτωχειὰ,
Μέσα δρόσος καὶ βλογιά.

4. om. *K. M.* 13. *καλαμπόκια κ. βαμβάκια K. M.*

CCCXII.

ΠΕΡΠΕΡΟΥΝΑ.

Kind. Anth. 74. M. II, 214.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ.

Περπεροῦνα περπατεῖ,
Γιὰ βροχὴ παρακαλεῖ·
Κύριε βρέξε μιὰ βροχὴ,
Μιὰ βροχὴ καματερή.
Μπάραις, μπάραις τὰ νερά·
Λίμναις, λίμναις τὰ κρασιά·
Κάθε κούτσουρο καλάθι,
Κάθε στάχυ καὶ ταγάρι,
Γιὰ νὰ σκάζ' ὁ ἀλεβρᾶς,
Γιὰ τί δὲν πωλεῖ 'κριβὰ
Καὶ νὰ χαίρητ' ὁ φτωχὸς
Μ' ὅλη του τὴ φαμιλιά.

CCCXIII.

ΠΕΡΠΕΡΟΥΝΑ.

Kind. Anth. 74. Sand. 110. M. II, 216.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ.

Περπεροῦνα περπατεῖ,
Τὸν Θεὸν παρακαλεῖ·
Θιέ μου βρέξε μιὰ βροχὴ,
Μιὰ βροχὴ μιὰ σιγανὴ,
Νὰ φυτρώσουν καὶ ν' ἀνθίσουν
Καὶ τὸν κόσμο νὰ πλουτίσουν
Τὰ σιτάρια, τὰ μπαμπάκια,
Τὰ δροσερὰ χορταράκια.
Μπάραις, μπάραις τὸ νερὸ
Καὶ τὸ γέννημα σωρὸ,
Κάθε στάχυ καὶ κοιλὸ,
Κάθε κοῦρβλον καὶ φορτιό.

3. *Θεέ μου, θεέ μου K. M.* 5. *νὰ ἀνθ. S.* 8. *Καὶ — χορτάρια S.* 10. *Καὶ σωρὸς τὸ γέννημα K. S. M.*

CCCXIV.
Ο ΒΑΣΙΛΕΑΣ ΟΘΩΝ.

Ross. Wand. I, p. 52.
1834.
ΡΟΥΜΕΛΗ.

Ὦ βασιλέα μ' ἄξιε, ὦ βασιλιά μ' ἀντρεῖε
Ποῦ μάζωξες τοὺς ἀρχηγοὺς καὶ τοὺς καπεταναίους
Καὶ στὸ γουλὶ τοὺς ἔρριξες μέσα εἰς τὸ μπουδροῦμι
Δὲν φταίν' αὐτοὶ οἱ ἀρχηγοὶ μήθ' οἱ καπεταναῖοι,
Μὸν φταίν' τῆς Μάνης τὰ σκυλιά, οἱ Σκυλομωραΐταις.
Διότι καὶ συνείθισαν καὶ ἐπὶ τῆς Τουρκίας
Τὸ ὅμοιον ἐκάμανε καὶ εἰς τὸν κυβερνητήν.

7. *κυβερνήτης* h. e. *Ἰωάν. Καποδίστριας.*

CCCXV.
Ο ΒΑΣΙΛΕΑΣ ΟΘΩΝ.

Ross. Wand. I, 50.
ΑΡΑΧΩΒΑ.

Κάτω στὸν κάμπον τὸν πολύν, τὸν εὔμορφον τὸν τόπον,
Ἐκεῖ βουλιῶντ' ἡ εὔμορφαις νὰ στήσουν μοναστῆρι.
Ἔκτισαν κι' ἀποκτίσανε, Γιάνουμ χορὸ χορεύουν,
Μέρια χορεύουν χωριαναῖς, μέρια χωριατοπούλαις
Κι' αὐτοῦ στὴν δίπλην τοῦ χοροῦ χορεύ' ἡ Ζερβοποῦλα,
Ποῦ λάμπουν τὰ μανίκια της κι' ἀστράφτ' ἡ φορεσιά της.
Ὁ βασιλιάς μας ξέβγαινε νὰ πάῃ νὰ κεσερίσῃ,
Νὰ κεσερίσῃ τὰ βουνά, νὰ κεσερίσ' τοὺς κάμπους,
Χιλιάδες φέρνει στὴν στεριά, χιλιάδες στὸ πελάγο
Καὶ χίλιους εἰς τὰ δυὸ πλευρά, γίνηκαν τρεῖς χιλιάδες.
Τ' ἀσκέρι τὸν κοντοκρατεῖ καὶ τὸν χορὸ κυττάζει.

Numeros aliter constituit *R*.

CCCXVI.

Ο ΒΑΣΙΛΕΑΣ ΟΘΩΝ.

Ross. Wand. I, 581.

1834.

ΡΟΥΜΕΛΗ.

Καλὸ ςτὸν βασιλέα μας πὤρχετ᾽ ἀπ᾽ τὸ Λιβάδι,
Πὤρχετ᾽ ἀπὸ τὸν Παρνασσὸν μὲς ἀπ᾽ τὸ Σαρανταῦλι.
Καὶ πῶς ἐκαλοπέρασες σημέρα ςτὸ Λιβάδι;
Μάζου τοῦ μάιου τὴν δροσιὰ καὶ φτιάσ᾽ τήνε μιντέρι,
Τί θὰ διαβῇ ὁ βασιλιάς, νὰ κάμῃ μεσημέρι.

ΓΥΡΙΣΜΑ.

Μάτια μυγδαλοσχισμένα
Κι᾽ ἀπ᾽ τὸν κόπο ντραλωμένα.

Τό τί τραγοῦδι νὰ σοῦ πῶ, βασιλιὰ νὰ σ᾽ ἀρέσῃ;
Πὤχεις ἀγγελικὸ κορμὶ καὶ δαχτυλίδι μέση.

ΓΥΡΙΣΜΑ.

Τὰ δυό σου μαῦρα μάτια
Μ᾽ ἐκάμανε κομμάτια.

Τὸ μπόγι σου τὸ τέριασα σὰν μιὰ μηλιὰ ςτὴν Πόλι,
Νοποῦ τὴν ἔχ᾽ ὁ βασιλιὰς μεσὰ ςτὸ περιβόλι.
Βέργα μου, ἀσημόβεργα κυπαρισσιοῦ φουντάνι,
Νὰ ζῆσ᾽ ὁ βασιλέας μας κ᾽ ἐμεῖς ἂς πᾶμ᾽ κορμπάνοι.
Τὸ κυπαρίσσο κλόναρο, τὸ μυρισμένο ξύλο
Νἆνε κι᾽ ὁ βασιλέας μας ςτὸ κάδρο καὶ ςτὸ ψῆλο.
Τὸ κυπαρίσσι τὸ ψηλὶ ποῦ νἆν᾽ ςτὴν ἅγια Μαῦρα,
Ἔτσὶ κ᾽ ἡ μέση σου λιανὴ καὶ τὰ μαλλιά σου μαῦρα.

Numeros aliter constituit *R.* 11. *κορμπάνι R.*

CCCXVII.

Ο ΒΑΣΙΛΕΑΣ ΟΘΩΝ.

Ross. Wand. I, 54.

1834.

ΡΟΥΜΕΛΗ.

Ὥρα καλή σου βασιλιὰ, ὥρα καλή σ' αὐθέντη.
Αὐτοῦ ποῦ βούλεσαι νὰ πᾷς, στὴ Λιάκουρα ν' ἀναίβῃς,
Νὰ πᾷς νὰ δγῇς τὸν Παρνασσὸν, τὸν εὔμορφον τὸν τόπον,
Νοπὤχει τὸ ψηλὸ βουνὸ, ψηλότερον ἀπ' ὅλα.
Περικαλῶ σε βασιλιὰ, περικαλῶ σ' αὐθέντη,
'Αγάλι', ἀγάλια νἄρχεσαι, ἀγάλια νὰ διαβαίνῃς.
Μὴν ἀποστάσῃς βασιλιὰ, μὴν ἀποστάσῃς ῥῆγα,
Γιατεἶν' ὁ τόπος ζαβωτὸς, καβάλα δὲν διαβαίνεις.
Μπροστὰ πηαίνουν οἱ ὁπλοφόροι πίσω καπεταναῖοι,
Στὴ μέση πάει ὁ βασιλιὰς, παρατηρεῖ τὸν τόπον.

CARMINA HOSPITALIA.

Cantata ab adolescentibus, qui amicis sive propinquis valedicentes domum relinquunt.

CCCXVIII.
Ο ΧΩΡΙΣΜΟΣ.

U. Faur. II, 210.

Γύρισμα· Κλαῖν' τὰ μάτια μ', ἀμάν.

Ἄνοιξε θλιβερὴ καρδιὰ καὶ πικραμμένο χεῖλι,
Ἄνοιξε πές μας τίποτε καὶ παρηγόρησέ μας.
Παρηγοριὰ 'χ' ὁ θάνατος κ' ἐλιημοσύν' ὁ Χάρος·
Ὁ ζωντανὸς ὁ χωρισμὸς παρηγοριὰ δὲν ἔχει·
Χωρίζ' ἡ μάνα τὸ παιδὶ καὶ τὸ παιδὶ τὴν μάνα,
Χωρίζονται τ' ἀντρόγυνα τὰ πολυαγαπημένα.
Πέρασ' ἐκεῖνο τὸ βουνὸ, ποὖναι ψηλὸ μεγάλο,
Πῶχ' ἀνταροῦλα ςτὴν κορφὴ καὶ καταιχνιὰ ςτὸν πάτο,
Ἀνάμεσα ςτὰ δυὸ βουνὰ, δυὸ δέρφια εἶν' θαμμένα
Κι' ἀνάμεσα ςτὰ μνήματα 'να κλῆμα φυτεμμένο·
Κάνει σταφύλια κόκκινα καὶ τὸ κρασὶ φαρμάκι,
Κι' ὅσες μανοῦλες κι' ἂν τὸ πιοῦν, καμμιὰ παιδὶ δὲν κάνει.
Νὰ τὦχε πιεῖ κ' ἡ μάνα μου, νὰ μή μ' εἶχε γεννήσει.

7. *Πέρα 'ς ἐκ. τ. β., τὸ ὑψηλὸν καὶ μέγα F.* 8. *Ποῦ ἔχ' ἀντάραν F.* 9. *Δυὸ ἀδέρφια κοίτονται ἀπὸ ἐκεῖ θαμμένα F.* 10. *κλῆμα 'ναι φῦτευμ. F.* 12. *Καὶ ὅσες μάννες F.*

CCCXIX.
Ο ΞΕΝΟΣ.

Faur. II, 170.

ΑΚΑΡΝΑΝΙΑ.

Πουλάκι μ' ἀλεφαντινὸ καὶ παραπονεμένο,
Αὐτοῦ ποῦ βούλεσαι νὰ πᾷς, νὰ πᾷς νὰ ξεχειμάσῃς;
Αὐτοῦ κλαράκι δὲν εἶναι μηδὲ καὶ χορταράκι.

Κατακαμπῆς ἀγνάντεψα κ' εἶδα 'να κυπαρίσσι,
Τὸν μάη ἀνθίζει νιὸ καρπὸ, τὸν θεριστὴ σὰν κλῆμα·
Κι' ὅποιος τὸν κόψῃ, κόβεται, κι' ὅποιος τὸν πιῇ, πεθαίνει,
Κι' ὅποιος τὸν πάρῃ σπίτι του, ψυχὴ δὲν ἀπομένει.

CCCXX.

Ο ΞΕΝΟΣ.

Faur. II, 196. Ζαμπ. 728, 15.

ΗΠΕΙΡΟΣ.

Βουλιοῦμαι μιὰ, βουλιοῦμαι δυὸ, βουλιοῦμαι τρεῖς καὶ πέντε,
Βουλιοῦμαι νὰ ξενιτευθῶ, ςτὰ ξένα νὰ πηγαίνω·
Κι' ὅσα βουνὰ κι' ἀνὶ διαβῶ, ὅλα τὰ παραγγέλλω·
„Βουνά μου μὴ χιονίσετε, κάμποι μὴ παχνιαστῆτε,
Βρυσοῦλες μὲ τὸ κρυὸ νερὸ, νὰ μὴ κρουσταλλιαστῆτε,
Ὅσο νὰ πάγω καὶ νάρτῶ καὶ πίσω νὰ γυρίσω.“ —
Ἡ ξενιτειὰ μ' ἐπλάνεσε τὰ ἔρημα τὰ ξένα·
Καὶ πιάνω ξέναις ἀδερφαῖς καὶ ξέναις παραμάναις·
Κάνω καὶ ξένην ἀδερφὴν, τὰ ῥοῦχα νὰ μοῦ πλένῃ.
Τὰ πλένει μιὰ, τὰ πλένει δυὸ, τὰ πλένει τρεῖς καὶ πέντε,
Κι' ἀπὸ ταῖς πέντε κι' ὀμπροστὰ τὰ ῥίχνει ςτὰ σοκάκια·
„Ξέν' ἔπαρε τὰ ῥοῦχά σου, ἔπαρε τὰ σκουτιά σου
Καὶ γύρισε ςτὸν τόπον σου, σύρε καὶ ςτὰ δικά σου,
Νὰ δγῇς ξένε τ' ἀδέρφια σου, νὰ δγῇς τοὺς συγγενεῖς σου.“ —

3. καὶ ἂν F. 6. κι' ὀπ. F. Z. 12. ἔπαρ' καὶ Z.

CCCXXI.

Ο ΞΕΝΟΣ.

Stackelb. Apoll. Temp. 7. Eunom. III, 48.

ΑΡΚΑΔΙΑ.

Βουλιοῦμαι μιὰ, βουλιοῦμαι δυὸ, βουλιοῦμαι τρεῖς καὶ πέντε,
Βουλιοῦμαι νὰ ξενιτευθῶ πολὺ μακρὰν ςτὰ ξένα·
Κι' ὅσα βουνὰ κι' ἀνὶ διαβῶ, ὅλα τὰ παραγγέλλω·
„Βουνά μου μὴ χιονίσετε, κάμποι μὴ παχνιαστῆτε,
Κ' ἐσεῖς καλαὶ κρυοβρύσεις μὴν παγοκρυσταλλιᾶστε,
Ὅσο νὰ πάγω καὶ νἄρτω καὶ πίσω νὰ γυρίσω. —

Καὶ βρίσκω χιόνια ϛτὰ βουνὰ, τοὺς κάμπους παχνισμένους,
Καὶ τὰς καλὰς κρυοβρύσεις παγοκρυσταλλιασμένας,
Καὶ πάλιν πίσω γύρισα πολὺ μακρὰν ϛτὰ ξένα,
Κ᾽ ἔπιασα ξέναις ἄδελφαις καὶ ξέναις παραμάναις.
Ξέναι πλύνουν τὰ ῥοῦχά μου καὶ ξέναι τὰ σκουτιά μου·
Τὰ πλύνουν μιὰ, τὰ πλύνουν δυὸ, τὰ πλύνουν τρεῖς καὶ πέντε
Κι᾽ ἀπὸ ταῖς πέντε κι᾽ ὀμπροστὰ τὰ ῥίχνουν ϛτὸ σοκάκι.
Πάρε ξένε μ᾽ τὰ ῥοῦχά σου, πάρε καὶ τὰ σκουτιά σου
Καὶ σύρε ϛτὴν μανοῦλά σου.“ —

1. *Βούλομαι* ctt. *K.* 3. *K᾽ ἂν K.* 6. *ν᾽ ἐλθῶ K.* 10. *ξένας ἀδελφὰς* ctt. *K.* 13. *τὰς K.*

CCCXXII.
Ο ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ.

Faur. II, 168.

„Ἄλικό μου καρυοφύλλι καὶ γαλάζιο μου ζιμπίλι,
Σκύψε νὰ σὲ χαιρετήσω καὶ νὰ σὲ γλυκοφιλήσω.
Κάπου θέλω νὰ κινήσω, κι᾽ ὁ κυρῆς μου δὲ μ᾽ ἀφίνει.
Ἄλικό μου καρυοφύλλι καὶ γαλάζιο μου ζιμπίλι,
Σκύψε νὰ σὲ χαιρετήσω καὶ νὰ σὲ γλυκοφιλήσω.
Κάπου θέλω νὰ κινήσω κ᾽ ἡ μάνα μου δὲν μ᾽ ἀφίνει.
Ἦρθεν ὁ καιρὸς κ᾽ ἡ ὥρα, ὅπου θὲ νὰ χωριστοῦμε.
Καὶ νὰ μὴν ἀνταμωθοῦμε κ᾽ ἡ καρδίτσα μου μὲ σφάζει,
Ὅτι πῶς θὰ χωριστοῦμε καὶ νὰ μὴν ἀνταμωθοῦμε·
Καὶ τὰ μάτια μου δακρύζουν καὶ σὰν τοὺς τροχοὺς γυρίζουν,
Ὅτι πῶς θὰ χωριστοῦμε καὶ νὰ μὴν ἀνταμωθοῦμε.“ —

CCCXXIII.
Η ΞΕΝΙΤΕΙΑ.

Ζαμπ. 748, 37.

„Σ᾽ ἀφίνω γειὰ μανοῦλά μου, σ᾽ ἀφίνω γειὰ πατέρα,
Ἔχετε γειὰ δερφάκια μου καὶ σεῖς ξαδερφοπούλαις.
Θὰ φύγω θὰ ξενιτευτῶ, θὰ πάω μακρυὰ ϛτὰ ξένα·
Θὰ φύγω μάνα καὶ θάρτῶ καὶ μὴν πολυλυπιέσαι.

'Από τὰ ξένα, ποῦ βρεθῶ, μηνύματα σοῦ στέλνω
Μὲ τὴ δροσιὰ τῆς ἄνοιξης, τὴν πάχνη τοῦ χειμῶνα,
Καὶ μὲ τ' ἀστέρια τ' οὐρανοῦ, τὰ ῥόδα τοῦ μαΐου.
Θὰ νὰ σοῦ στέλνω μάλαμα, θὰ νὰ σοῦ στέλν' ἀσῆμι,
Θὰ νὰ σοῦ στέλνω πράμματα, π' οὐδὲ τὰ συλλογιέσαι.
Παιδί μου πάαινε ςτὸ καλὸ κι' ὅλ' οἱ ἅγιοι κοντά σου,
Καὶ τῆς μανούλας σου ἡ εὐχὴ νἆναι γιὰ φυλαχτό σου,
Νὰ μὴ σὲ πιάνῃ βάσκαμα καὶ τὸ κακὸ τὸ μάτι.
Θυμήσου με παιδάκι μου κ' ἐμὲ καὶ τὰ παιδιά μου,
Μὴ σὲ πλανέσ' ἡ ξενιτειὰ καὶ μᾶς ἀλησμονήσῃς.
Κάλλιο μανοῦλά μου γλυκειὰ, κάλλιο νὰ σκάσω πρῶτα,
Παρὰ νὰ μὴ σᾶς θυμηθῶ ςτὰ ἔρημα τὰ ξένα." —
Δώδεκα χρόν' ἀπέρασαν καὶ δεκαπέντε μῆνες,
Καράβια δὲν τὸν εἴδανε, ναύταις δὲν τόνε ξέρουν.
Πρῶτο φιλὶ, ναστέναξε, δεύτερο, τὸν πλανάει,
Τρίτο φιλὶ φαρμακερὸ, τὴ μάν' ἀλησμονάει.

CCCXXIV.
Ο ΧΩΡΙΣΜΟΣ.

Ζαμπ. 726, 12.

Βλέπεις ἐκεῖνο τὸ βουνὸ τὸ πέρα καὶ τὸ δῶθε;
'Ανάμεσα ςτὰ δυὸ βουνὰ δυ' ἀδέρφια 'ναι θαμμένα,
Κι' ἀνάμεσα ςτὰ μνήματα 'να κλῆμα φυτρωμένο,
Κάνει σταφίδα ῥαζακὶ καὶ τὸ κρασὶ μοσκάτο,
Κι' ὅποιος τὸ κόψῃ, κόβεται, κι' ὅποιος τὸ φάγῃ, πεθαίνει,
Κι' ὅποιος τὸ πάῃ ςτὸ σπίτι του, ποτὲ κλήρα δὲν κάνει.
Νἆχε τὸ φάῃ κ' ἡ μάνα μου, νὰ μὴ 'χε μὲ γεννήσει.
Σὰ μ' ἔκαμε τί μ' ἤθελε; σὰ μ' ἔχει τί μὲ θέλει;
'Εγὼ ταῖς νύχταις προβατῶ, σταῖς προβολαῖς κοιμοῦμαι·
Ξέναις μοῦ πλένουν τὰ σκουτιὰ, ξέναις μοῦ τὰ μπαλώνουν·
Τὰ πλένουν μιὰ, τὰ πλένουν δυὸ, σταῖς τρεῖς μοῦ τὰ πετᾶνε·
„Πάρε ξένε τὰ ῥοῦχά σου, πάρε καὶ τὰ σκουτιά σου,
Τί 'δῶ νερὸ δὲ βρίσκεται κ' ἡ γούρναις δὲ χωροῦνε." —
Κάνω τὰ δάκρυα μου νερὸ, τὴν ἀπαλάμη γοῦρνα
Καὶ τὸ ζεστό μου τὸν ἀχνὸν ἥλιο νὰ τὰ ψυχήσῃ.

3. *κλῆμα 'ναι* Z. 4. *ῥαζακὴ* Z. 7. *πάῃ κ' ἡ* Z. 13. 14. *σγούρναις. σγοῦνρα* Z. 15. *ψαχήσῃ?* Z.

CCCXXIV a.
Ο ΧΩΡΙΣΜΟΣ.

Kind.

Πίσω ςτὰ κεραμίδια μας τρέχει νέρο κρυστάλλι,
Ὅσαις μανάδαις τὄπιναν, καμμιὰ παιδὶ δὲν κάνει·
Ἂς τὄπινε κ' ἡ μάνα μου νὰ μὴ μὲ κάμ' ἐμένα,
Ποῦ μ' ἔκαμε καὶ γέννηκα κ' ἐδιάβηκα ςτὰ ξένα.
Ξέναις πλύνουν τὰ ῥοῦχά μου, ξέναις τὰ σαπουνίζουν·
Τὰ πλύνουν μιὰ, τὰ πλύνουν δυὸ, τὸ τρίτο ὀνειδίζουν·
Πάρε ξένε τὰ ῥοῦχά σου, σύρε 'ποκεῖ ποῦ ἦρθες·
Ἐδῶ νερὸ δὲν βρίσκεται, σαποῦνι δὲν πωλιέται,
Ἐδῶναι πέτραις ζυγιασταῖς, τὸ χῶμα μὲ τὸ δράμι.

CCCXXV.
Ο ΞΕΝΙΤΕΥΜΟΣ.

Kind. Anth. 48.

Τώρα μαϊὰ, τώρα δροσιὰ, τώρα τὸ καλοκαῖρι,
Τώρα κι' ὁ ξένος βούλεται νὰ πάγῃ ςτὰ δικά του.
Πιάνει, σελλών' τὸν μαῦρόν του, πιάνει, τὸν καλιγώνει,
Βάνει τὰ πέταλα χρυσᾶ καὶ τὰ καρφιὰ σημένια,
Βάνει τὰ φτερνιστήρια του, ζώνει καὶ τὸ σπαθί του·
Τοὺς φίλους τ' ἀποχαιρετάει κι' ὅλους τοὺς γνωριμούς του,.
Καὶ ἡ καλή του τὸν ῥωτάει μὲ μάτια δακρυσμένα·
,,Ἐσὺ θὰ πᾷς ἀφέντη μου κ' ἐμένα ποῦ μ' ἀφίνεις;" —
,,Σ' ἀφίνω ςτὴν μανάκα σου, ςτοὺς φίλους κ' ἐδικούς σου,
Κ' ἐγὼ πάγω ςτὸ σπίτι μου, νἄβρω τοὺς συγγενεῖς μου." —
,,Πάρε μ' ἀφέντη μ', πάρε με κ' ἐμένα κεῖ ποῦ πάγεις,
Νὰ μαγειρεύω νὰ δειπνᾷς, νὰ στρώνω νὰ κοιμᾶσαι,
Νὰ πλύνω τὰ ποδάρια σου ςτὴν ἀργυρῆ λεκάνη." —
,,Ἐκεῖ ποῦ πάγω κόρη μου, κοράσια δὲν πηγαίνουν·
Εἶναι ἡ στράτα μακρυνὴ κ' ἔχει πολλὰ φαρμάκια·
Δὲν μαγειρεύουν νὰ δειπνοῦν, δὲν στρώνουν νὰ κοιμοῦνται,
Δὲν πλύνουν τὰ ποδάρια τους ςταῖς ἀργυραῖς λεκάναις.
Κάθου κόρη μ' ςτὸ σπίτι σου, κάθου ςτὰ πατρικά σου,
Κι' ἂν τύχῃ, πάλε γιὰ νἄρτῶ, θὰ νᾶσαι ἡ δική μου
Ἐγὼ δὲν σ' ἀστοχῶ ποτὲ, ὅσο καιρὸ θὰ ζήσω." —

16. **κοιμῶνται** *K.* 19. **πάλιν** *K.*

CCCXXVI.
Ο ΧΩΡΙΣΜΟΣ.

Faur. II, 126. Ζαμπ. 675, 99.

Τώρα μαϊὰ, τώρα δροσιὰ, τώρ᾽ ἄνοιξι κι᾽ ἀηδόνια·
Βγῆκαν οἱ βλάχοι ςτὰ βουνὰ, βγῆκαν τὰ παλληκάρια,
Νὰ βγῇ κι᾽ ὁ Δῆμος βούλεται ςτσὴ κλεφτουριᾶς τὴ στράτα.
Νύχτα σελλώνει τ᾽ ἄλογο, νύχτα τὸ καλιγώνει,
Βάν᾽ ἀσημένια πέταλα, καρφιὰ μαλαμματένια,
Βάνει καὶ τὰ σκαλόλουρα μὲ τὸ φιλὶ πλεμμένα.
Κ᾽ ἡ νιὰ ποῦ τὸν ἀγάπουνε, κ᾽ ἡ νιὰ ποῦ τόνε θέλει,
Κρατεῖ κερὶ καὶ φέγγει του, ποτῆρι καὶ κερνᾷ τον,
Κι᾽ ὅσα ποτήρια τὸν κερνᾷ, τόσαις φοραῖς τοῦ λέγει·
,,Πάρε μ᾽ ἀφέντη, πάρε με κ᾽ ἐμένα ποῦ παγαίνεις,
Νὰ μαγειρεύω νὰ δειπνᾷς, νὰ στρώνω νὰ ξεστρώνω,
Νὰ σὲ κερνάγω βασιλειὰ, ῥῆγα νὰ σὲ κοιμίζω.“ —
,,Κεῖ ποῦ παγαίνω λυγερὴ, κορίτσια δὲν παγαίνουν,
Ἐκ᾽ εἶναι λύκωνε φωλιαῖς καὶ συντυχιὰ θεριῶνε,
Πᾶνε λιοντάρι᾽ ἁρματωλοὶ καὶ κλέφταις ἀντρειωμένοι.“ —
,,Πάρε μ᾽ ἀφέντη, πάρε με κ᾽ ἐμένα ποῦ παγαίνεις·
Δό μου πιστόλ᾽ ἁρματωλοῦ καὶ κλέφτου καρυοφύλλι,
Στὸ πλάγι σου νὰ πολεμῶ, ςτὸν ἴσκιο σου ν᾽ ἀδειάζω.“ —
,,Κεῖ ποῦ παγαίνω λυγερὴ, κορίτσια δὲν παγαίνουν,
Πᾶνε λεβένταις ξακουστοὶ, ποῦ τὰ σπαθιὰ τραβοῦνε.“ —
,,Γιὰ ντύσε με ςτὰ τσάμικα, βάλλε μ᾽ ἀντρίκια ῥοῦχα,
Δό μου κ᾽ ἕνα γοργάλογο μὲ σέλλα χρυσωμένη,
Κι᾽ ἂ δὲν τραβίξω σὰν ἐσὲ, στεῖλέ με πάλε πίσω.“ —
,,Κόρη μὴν κλαῖς, κι᾽ ἂν βούλεσαι, σὲ πέρνω μὲ τ᾽ ἐμένα
Κι᾽ ἂς περπατήσωμε μαζὺ σὲ χιόνια καὶ σὲ πάγους.“ —

Ap. F. habes paucos vss.

CCCXXVII.
Ο ΧΩΡΙΣΜΟΣ.

U.

Ὅλα τὰ δέντρα τὴν αὐγὴ δροσιὰ ᾽ναι φορτωμένα
Καὶ τὰ πουλάκια ςτὰ κλαριὰ βαρυὰ βαλαντωμένα,
Κ᾽ ἡ κόρη ςταῖς ἀγκάλαις μου βαρυὰ ᾽ναι ὑπνωμένη.
,,Βαρυὰ κοιμᾶσαι κόρη μου, βαρυὰ ᾽σαι ὑπνωμένη.“ —

„Νὰ μ᾽ εἶχα πέσει ποὔπεσα ἀφέντη μὲ τ᾽ ἐσένα.
Εἶδ᾽ ὄνειρο ςτὸν ὕπνο μου, ςτὸν ὕπνο ποῦ κοιμούμαν,
Εἶδα τὸ ψάρι σου γυμνὸ, τὴν σέλλα τσακισμένη
Καὶ τὸ σπαθάκι σ᾽ τ᾽ ἀργυρὸ ςτὴ μέση χωρισμένο
Καὶ τὸ μαντύλι σ᾽ τἔμορφο ςτὴν ἄκρη λερωμένο.“ —
„Κόρη μ᾽ μὴ βασανίζεσαι, σὲ βάσανα μὴ μπαίνῃς·
Ὁ ψάρης μ᾽ εἶν᾽ ἡ ξενιτειὰ κ᾽ ἡ σέλλα μ᾽ εἶν᾽ ὁ δρόμος
Καὶ τὸ σπαθάκι μ᾽ τ᾽ ἀργυρὸ εἶν᾽ ὁ ξεχωρισμός μας
Καὶ τὸ μαντύλι τὸ λερὸ τὰ δάκρυα ποῦ θὰ χύσῃς.“ —
„Αὐτοῦ ποῦ πᾷς ἀφέντη μου, πάρε κ᾽ ἐμὲ κοντά σου,
Νὰ μαγειρεύω νὰ δειπνᾷς, νὰ στρώνω νὰ κοιμᾶσαι,
Νὰ πλύνω τὰ ποδάρια σου, τὰ πλύματα νὰ πίνω.“ —
„Ἐδῶ ποῦ πάγω κόρη μου, γυναῖκες δὲν παγαίνουν,
Δὲν μαγειρεύουν, δὲν δειπνοῦν, δὲν στρώνουν, δὲν κοιμοῦνται,
Στὴ σέλλα τρῶνε τὸ ψωμὶ, ςτὴν σέλλα γιωματίζουν.“ —

CCCXXVIII.
Ο ΧΩΡΙΣΜΟΣ.

Ζαμπ. 608, 15.

„Τί ᾽χεις καρδιὰ καὶ μοῦ πονεῖς, τί ᾽χεις κι᾽ ἀναστενάζεις;
Καρδιὰ δὲν παίζεις, δὲ γελᾷς, σὰν ποὖσουν μαθημένη.“ —
„Τὸ τί καλὸ μοὖρθε μπροστὰ νὰ παίξω νὰ γελάσω,
Ἢ ποὖρθ᾽ ἡ ὥρα γιὰ σκλαβιὰ κ᾽ ἡ ὥρα γιὰ τὰ ξένα;
Χωρίζ᾽ ἡ μάνα τὸ παιδὶ καὶ τὸ παιδὶ τὴ μάνα,
Χωρίζονται τ᾽ ἀντρόγυνα τὰ πολυαγαπημένα,
Κ᾽ ἐκεῖ ποῦ ξεχωρίζονται, χορτάρι δὲ φυτρώνει.“

CCCXXIX.
Ο ΜΙΣΕΥΜΟΣ.

Faur. II, 420.

ΗΠΕΙΡΟΣ.

„Ὁ μισεμμὸς εἶναι κακὸ, τὸ ἔχε γειὰ φαρμάκι,
Καὶ τὸ καλόν σου γύρισμα ὅλο φιλιὰ κι᾽ ἀγάπη.
Ἐμίσεψες καὶ μ᾽ ἄφηκες ἕνα γυαλὶ φαρμάκι,
Νὰ γεύωμαι καὶ νὰ δειπνῶ, ὅσο νὰ πᾷς καὶ νἄρθῃς.
Τὴν πλάκα ὅπου πάτησες κ᾽ ἐμπῆκες εἰς τὴν μπάρκα,

Θέλω νὰ πᾶ νὰ τὴν εὑρῶ, νὰ τὴν γεμίσω δάκρυα.“ —
„Μισεύω καὶ σ᾽ ἀφίνω γειὰ, σ᾽ ἀφίνω κι᾽ ἀμανάτι,
Τὰ δυὸ βυζιὰ τοῦ κόρφου σου ἄλλος νὰ μὴν τὰ πιάσῃ.“ —

5. *βάρκα F.*

CCCXXX.
Ο ΜΙΣΕΥΜΟΣ.
B.

Ἦλθ᾽ ἡ ὥρα νὰ μισέψω, λαχταρίσω καὶ δειλιῶ,
Δὲν ἠξεύρ᾽ ὡς ποῦ θὰ πάγω, ἂν μεταγυρίσω πλιὸ,
Σὲ βουνὰ καὶ σὲ λαγκάδια, σ᾽ ἄγριους τόπους, σ᾽ ἐρημιαῖς,
Κεῖ ποῦ κατοικοῦν ἀγρίμια κι᾽ ὅπου κάνουσι φωλιαῖς.
[Νὰ καιρὸς ἀπελπισίας, νὰ καιρὸς ἀπελπισμοῦ,
Ἡ ἀπόφασις ἐγίνει τοῦ δικοῦ μας χωρισμοῦ.
Ἕως τόσον χαιρετῶ σε κορασιά μου τρυφερὴ,
Θὰ μισέψω ᾽πὸ κοντά σου κ᾽ ἔχω λύπη φλογερή.]

Numeros aliter constituit *B.* 2. *πλεόν B.*

CCCXXXI.
Ο ΜΙΣΕΥΜΟΣ.
Sand. 112. M. II, 152.

ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ.

Τὴν πέτραν ὅπου πάτησες κ᾽ ἐμπῆκες εἰς τὴν μπάρκα,
Νὰ ἤξευρα ποῦ ἦτανε νὰ τὴν γεμίσω δάκρυα.
Κ᾽ ἐκεῖ ποῦ πᾷς πουλάκι μου κ᾽ ἐκεῖ ποῦ θὲ ν᾽ ἀράξῃς,
Πολλαῖς κοπέλαις θὲ νὰ δγῇς κ᾽ ἐμένα θὰ ξεχάσῃς.
Κι᾽ ἂν μὲ ξεχάσῃς μάτια μου κι᾽ ἂν πιάσῃς ἄλλο ταῖρι,
Σκλάβο νὰ σὲ πουλήσουνε ςτῆς Μπαρμπαριᾶς τὰ μέρη,
Νὰ σὲ φορέσουν ἅλυσον καὶ ςτὸ λαιμὸ κορδέλα,
Ν᾽ ἀναστενάξῃς καὶ νὰ λὲς, πῶς τὰ φορῇς γιὰ μένα.

6. *Βαρβαριᾶς S. M.*

CCCXXXII.
ΜΙΣΕΥΜΟΣ.

T. 43.

ΕΠΤΑ ΝΗΣΟΙ.

Idem fere carmen, quod tamen dubito populare esse, habes ap. M. II, 138.

Ἦλθ' ἡ ὥρα νὰ μισέψω, λαχταρίζω καὶ δειλιῶ,
Δὲν ἠξεύρω ἂν γυρίσω κι' ἂν σὲ ματαίδω πλιό.
Μόνον ἀποχαιρετῶ σε κορασιά μου τρυφερή.
Θὰ μακρύν' ἀπὸ σιμά σου κ' ἔχω φλόγα καυστερή.
Μαῦρα ῥάσα θὰ φορέσω, μοναχὸς θὲ νὰ γενῶ,
Καὶ στὴν ἔρημον θὰ πάγω γιὰ τσ' ἀγάπης τὸν καϋμό,
Σὲ βουνὰ καὶ σ' ἄγρια δάση, σὲ σπηλιαῖς καὶ σ' ἐρημιαῖς,
Καὶ ποῦ κατοικοῦν λιοντάρια καὶ θεριὰ 'χουσι φωλιαῖς.
Θὰ βρῶ μιὰ σπηλιὰ γιὰ σπίτι καὶ τὴν γῆ γιὰ κλίνη μου
Καὶ προσκέφαλο μιὰ πέτρα· ἔτσ' ἦτον τῆς τύχης μου.
Νἄχω τὰ θεριὰ γειτόνους, τὰ λιοντάρια συντροφιά.
Σὰν ἀκούσουν τόσα πάθη, θὲ νὰ λάβουν ἐσπλαγχνιά.

6. *Κ' εἰς T.* 8. *Ὁποῦ T.*

CCCXXXIII.
Ο ΞΕΝΟΣ.

M. II, 208.

ΒΟΣΠΟΡΟΣ.

Ἦλθ' ὁ μάρτης μὲ τὸν μάϊ, γύρισαν τὰ χελιδόνια
Καὶ σταῖς βρύσαις καταβαίνουν, ταῖρι ταῖρι τὰ τριγώνια.
Κ' ἐγὼ πάντα χωρὶς ταῖρι, ἄνοιξι καὶ καλοκαῖρι,
Κλαίω καὶ μὲ ξέναις πέτραις χτυπῶ μόνη τὸ κεφάλι,
Σὰν τὴν θάλασσαν ποῦ νοίγει καὶ χτυπᾷ τὸ περιγιάλι.
Ταῖρι μου πίσω δὲν βλέπω τῆς καρδιᾶς μου διὰ τὸν πόνον,
Παρὰ σύννεφα τὰ μαῦρα στοὺς ἀνέμους βλέπω μόνον.
Σύννεφα εὐτυχισμένα, στὴν πατρίδα μου σὰν πᾶτε,
Ἀπὸ μέρος μου τοὺς κήπους τοῦ Βοσφόρου χαιρετᾶτε.

Numeros aliter constituit *M.* 1. *χηλιδόνια M.*

CCCXXXIV.
Ο ΞΕΝΟΣ.
M. II, 232.

„Ξένε μου τὸ μαντύλι σου γιατεἶναι λερωμένο;“ —
„Ἡ ξενιτειὰ τὸ λέρωσε καὶ εἶναι λερωμένο.“ —
„Δός μου το ξένε, δός μου το, δός μου το, νὰ τὸ πλύνω.“ —
„Ἐδῶ νερὸ δὲν βρίσκεται, σαποῦνι δὲν πωλεῖται,
Ἄφες το κόρη μ', ἄφες το, νὰ εἶναι λερωμένο.“ —
„Δός μου το ξένε, δός μου το, νὰ τὸ μαρμαροπλύνω·
Τὸ δάκρυ μου βάνω νερὸ, τὸ σάλι μου σαποῦνι,
Τὰ στήθη μ' πλάκαν μάρμαρο βάνω καὶ τ' ἀσπροπλύνω,
Νὰ μὴ τὸ δγῇ ἡ μάνα σου, τὸ διοῦν ἡ ἀδερφῆς σου,
Καὶ κλαῖν καὶ λέν· ςτὴν ξενιτειὰν ὅσοι κι' ἂν ξενιτεύουν,
Κακοπαθοῦν, σὰν ὀρφανὰ παιδιὰ κακοπορεύουν.“ —

3. *μοι — μοι — μοι M.* 6. *μοι — μοι M.*

CCCXXXV.
Ο ΞΕΝΟΣ.
M. II, 10.

Ξενιτεμμένο μου πουλὶ καὶ παραπονεμένο,
Ἡ ξενιτειὰ σὲ χαίρεται κ' ἐγὼ 'χω τὸν καϋμό σου.
Νὰ στείλω γράμμα, χάνεται, δὲν βρίσκει τὸ παιδί μου,
Νὰ μάθῃ, ὅσα νὰ τῷ πῇ, διψάει ἡ καρδιά μου·
Νὰ στείλω μῆλο, σήπεται, λουλοῦδι μαραγκιάζει·
Νὰ στείλω καὶ τὸ δάκρυ μου σ' ἕνα ψιλὸ μαντύλι,
Τὸ δάκρυ μ' εἶναι καυτηρὸ καὶ καίει τὸ μαντύλι.
Φεγγάρι μου λαμπρὸ, λαμπρὸ καὶ κυκλογυρισμένο,
Αὐτοῦ ψηλὰ ποῦ περπατεῖς καὶ χαμηλὰ μᾶς βλέπεις,
Δὲν εἶδές που τὸν γιόκα μου τὸν πολλ' ἀγαπημένο;
Τίνος ματάκια βλέπουν τον, καὶ τὰ δικά μου κλαίγουν;
Τίνος τὰ χείλη τοῦ μιλοῦν, καὶ τὰ δικά μου κλαίγουν;
Τίνος καρδιὰ τὸν χαίρεται, καὶ ἡ δική μου σκάζει;
Τίνος χεράκια τὸν κιρνοῦν, καὶ τὰ δικά μου τρέμουν;
Ἀνάθεμά σου ξενιτειὰ γιὰ τὰ κακὰ, ποῦ κάνεις.
Ξενίτεψες τὸν ἄντρα μου κ' ἔκαμες νὰ χηρέψω·
Ξενίτεψες καὶ τὸ πουλί μ' τώρα δώδεκα χρόνους.
Ἀνάθεμά σου ξενιτειὰ, ἀνάθεμα ςτοὺς Τούρκους,
Ποῦ ῥήμωσαν τὸ σπίτι μου καὶ μ' ἔντυσαν τὰ μαῦρα.

15. 18. *σοι M.*

CCCXXXVI.
Ο ΞΕΝΟΣ.

Ζαμπ. 725, 11.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

„Ξενιτεμμένο μου πουλὶ καὶ παραπονεμένο,
Ἡ ξενιτειὰ σὲ χαίρεται, σὲ χαίρονται τὰ ξένα
Κ᾽ ἐγὼ σὲ κλαίω, σὲ μύρομαι ςτὰ μαῦρα φορεμένη.
Τί νὰ σοῦ στείλω ξένε μου, τί νὰ σοῦ προβοδήσω;
Νὰ στείλω μῆλο, σέπεται, κυδῶνι, μαραγκιάζει,
Νὰ στείλω μοσκοστάφυλο, κ᾽ ἐκεῖνο σταφιδιάζει.
Νὰ στείλω κἂν τὰ δάκρυα μου σ᾽ ἕνα ψιλὸ μαντύλι,
Τὰ δάκρυα μοὖναι καυτερὰ καὶ καίγουν τὸ μαντύλι . . .
Τί νὰ σοῦ στείλω ξένε μου, τί νὰ σοῦ προβοδήσω;“ —

Ap. *F.* habes vs. 1—3. 6. 2. *κ᾽ ἔγω ᾽χω τὸν καυμόν σου F.* 7. *χρυσὸν μαντ. F.*

CCCXXXVII.
Ο ΞΕΝΟΣ.

Ζαμπ. 713, 3. T. 45.

Κορίτσ᾽ ἀγγελοκάμωτο κ᾽ ἐρωτοπληγωμένο
Στὸ παραθύρι τοῦ γιαλοῦ ἐγλυκοτραγουδοῦσε·
Τὰ μάτια βλέπουν τὸ γιαλὸ καὶ μαῦρα δάκρυα χύνουν,
Μὲ μιὰ φωνὴ ἀγγελικὴ τὰ πάθη της δηγᾶται,
Τὰ κύματα παρακαλεῖ καὶ ςτὸν ἀγέρα λέγει,
Ὅπου κι᾽ ἂν διοῦν τὸν ἀγαπᾷ νὰ τῆς τὸν χαιρετοῦνε·
Κ᾽ ἐκεῖ καράβι διάβαινε μὲ τὰ πανιὰ ᾽πλωμένα·
Ναύταις ποῦ ἀκοῦνε ςτὴ φωνὴ καὶ βλέπουν τέτοια κάλλη,
᾽Αλησμονοῦνε τὰ πανιὰ κι᾽ ἀφήνουν τὰ κουπιά τους,
Νὰ ταξιδέψουν δὲν μποροῦν, δὲν ξέρουν ν᾽ ἁρμενίσουν.
„Σύρετε ναύταις ςτὸ καλὸ καὶ ςτὴν καλὴ τὴν ὥρα,
Τί ᾽γὼ δὲν ἐτραγούδησα γιὰ μπάρκαις, γιὰ καράβια.
Παρακαλῶ τὰ κύματα, μὲ τὸν ἀγέρα κρένω
Καὶ στέλνω χαιρετίσματα ςτὸν κλέφτη τῆς ἀγάπης.“ —

6. *Π᾽ ὅπου Z. ὅπου ἰδοῦν T. νὰ τόνε T.* 8. *θωροῦν τὴν εὐμορφιά της T.* 9. *ἀφήνουν τὴ δουλιά τους Z.* 10. *Κι᾽ ἀλλ᾽ οὔτε ν᾽ ἁρμ. Z.* 11. *Ἄμιτε T.* 3 et 4. om. *F. Z.* 6. om. *F.* Finis carminis ap. *T.* est hic:

12 *Κ᾽ ἐγὼ κἂν ἐτραγούδησα σὲ μυρολόγι τοὖπα,*
Ναῦτές μου μὴν ἀκούετε μαύρης καρδιᾶς τὰ πάθη.“ —

CCCXXXVIII.
Ο ΞΕΝΟΣ.

T. 47.

Θάλασσα, πικροθάλασσα τώρα γλυκιὰ νὰ γένῃς.
Αὐτὸν τὸν νιὸ ποῦ σῶστειλα μὴ μοῦ τόνε πικραίνῃς.
Ἀνάθεμα ςτοὺς ξυλουργοὺς ποῦ κάνουν τὰ καράβια
Καὶ πᾶν καὶ ξενιτεύουνται τεῦμορφα παλληκάρια.
Ὦ οὐρανὲ μὴ βρέξῃς πλιὸ καὶ κάμε μου τὴν χάρι
Κ᾽ ἐγὼ μὲ τὰ ματάκια μου ποτίζω τὸ χορτάρι.
Ἐμίσεψες χρυσέ μ᾽ αἰτὲ καὶ σοῦβγαλα τραγοῦδι,
Τσαντσαμινάκι μου χρυσὸ, πολύτιμο λουλοῦδι,
Ἐμίσεψες καὶ μ᾽ ἄφησες μ᾽ ἕνα γυαλὶ φαρμάκι,
Νὰ γεύωμαι καὶ νὰ δειπνῶ, ὥστε νὰ πᾷς καὶ νἄρθῃς·
Ἐμίσεψες χρυσέ μ᾽ αἰτέ· ἄχ μὴ μὲ λησμονήσῃς,
Στὴν ξενιτειὰ ποῦ περπατεῖς, ἄλλη μὴν ἀγαπήσῃς.

2. σ᾽ ἔστειλα T.

CCCXXXIX.
Η ΝΕΟΝΥΦΗ.

Ζαμπ. 736, 26.

Τριῶ μερῶνε νιόνυφη κι᾽ ἄντρας της πάει ςτὰ ξένα,
Δώδεκα χρόνους ἔκαμε ςτῆς ξενιτειᾶς τὰ μέρη,
Κ᾽ ἡ δόλια μυριολόγανε, πικρὰ μυριολογάει·
„Τί νὰ σοῦ στείλω ξένε μου, τί νὰ σοῦ προβοδήσω;
Νὰ στείλω μῆλο, σέπεται, κυδῶνι, μαραγκιάζει,
Νὰ στείλω μοσκοστάφυλο, κ᾽ ἐκεῖνο σταφιδιάζει·
Σηκώνομαι τὴ χαραγὴ, σηκώνομ᾽ ἀπ᾽ τὸν ὕπνο,
Βγαίνω ςτὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ, τηράζ᾽ ὁλόγυρά μου,
Καὶ βλέπω ταῖς γειτόνισσαις μὲ τὸ παιδὶ ςτὰ χέρια.
Μ᾽ ἐπῆρε τὸ παράπονο κι᾽ ἀρχίνησα νὰ κλαίω.
Γυρίζω πίσω θλίβωντας, σφογγίζωντας τὰ δάκρυα·
Βαρέθηκ᾽ ἡ καρδοῦλά μου, μπιζέρισ᾽ ἡ ψυχή μου,
Χωρὶς ἀντρὰ ςτὴν ἀγκαλιὰ, χωρὶς παιδὶ ςτὰ χέρια.“ —

3. μυριολόγουνε? Z. 4. προβοδώσω Z. 11. Γυρίζ᾽ ὀπίσω Z. 12. μπεξέρησαν Z.

CCCXL.
Ο ΞΕΝΟΣ.
C.

ΑΘΗΝΑΙ.

Σύρτε μαῦρά μου πουλάκια, σύρτε ςτὸ καλὸ,
Χαιρετίσματα νὰ πᾶτε τῆς ἀγάπης μου·
Κι' ἄνε πᾶτ' ἀπ' τὴν Ἀθήνα κι' ἀπ' τὸν τόπο μας,
Γὼ μηλιὰ 'χω ςτὴν αὐλή μας καὶ ςτὴν πόρτα μας·
Καὶ ςτὰ φύλλα ν' ἀναβῆτε, νὰ λαλήσετε,
Τῆς παλιᾶς μου τῆς ἀγάπης νὰ μιλήσετε·
Πλιὸ νὰ μὴ με παντεχαίνῃ, μὴ μὲ καρτερῇ,
Καὶ δῶ ποῦρθα 'γὼ καϋμένος 'γὼ σκλαβώθηκα·
Πῆρα χήρας θυγατέρα καὶ τῆς μάγισσας,
Ποῦ μαγεύει τὰ ποτάμια, καὶ δὲν σύρνουνε,
Καὶ ταῖς θάλασσαις μαγεύει, καὶ δὲν ἁρμενοῦν,
Καὶ μαγεύει καὶ ταῖς βρύσαις, καὶ δὲν ῥέουνε,
Καὶ μὲ μάγεψε κ' ἐμένα, καὶ δὲν ἔρχομαι·
Ὅτανε βουλιῶμαι νἄρτω, χιόνια καὶ βροχαῖς,
Ὅτανε γυρίζω πίσω, ἥλιος ξαστεριά.

CCCXLI.
Η ΞΕΝΙΤΕΙΑ.
Ζαμπ. 726, 13.

Παρακαλῶ σε κύριε μου καὶ προσκυνῶ σε Θέ μου,
Τοῦ ξένου δός του ξενιτειὰ κι' ἀῤῥώστια μὴ τοῦ δίνεις,
Τί ἡ ἀῤῥωστιὰ θέλει στρώματα, θέλει προσκεφαλάδια,
Θέλει μανοῦλα ςτὸ πλευρὸ, γυναῖκα ςτὸ κεφάλι,
Θέλει κι' ἀρσενικὸ παιδὶ κρυὸ νερὸ νὰ φέρνῃ.
Γὼ τὸ εἶδα μὲ τὰ μάτια μου σ' ἕναν ἀπεθαμμένον·
Τὸν πῆγαν καὶ τὸν ἔθαψαν σὰν τὸ σκυλὶ ςτὸν τάφο
Δίχως θυμιάμα καὶ κερὶ, δίχως παπᾶ καὶ ψάλτη.

6. 8. 14. *ἀλάτρι, ἀλάτρεμα κ. τ. λ.*

CCCXLII.
Ο ΞΕΝΟΣ.

T. 402.

Ὁ ξένος εἰς τὴν ξενιτειὰ πρέπει νὰ βγάλῃ μαῦρα
Γιὰ νὰ τόνε γνωρίζουνε πῶς ςτὴν καρδιὰ ᾿χει λαῦρα.
Ἐμ᾿ εἴδανε τὰ μάτια μου τοὺς ξένους πῶς τοὺς θάφτουν
Δίχως λιβάνι καὶ κερὶ, δίχως παπᾶ καὶ διάκο.

1. *βάφῃ λαῦρα T.* 2. *Διὰ T.*

CCCXLIII.
Η ΚΑΚΗ ΜΑΝΑ.

Faur. II, 201. Ζαμπ. 735, 23.

Ὅλες ἡ μάνες τὰ παιδιὰ τὰ φκιῶνται νὰ προκόψουν,
Καὶ μιὰ μανὰ, κακὴ μανὰ τὸν γιόν της καταριέται.
„Διῶξέ με μάνα, διῶξέ με μὲ ξύλα μὲ λιθάρια,
Γιὰ νὰ μὲ πάρῃ τὸ κακὸ, νὰ σηκωθῶ νὰ φύγω,
Νὰ πάγω ᾿γὼ μανοῦλά μου, ποῦ πᾶν τὰ χελιδόνια,
Τὰ χελιδόνια νὰ γυρνοῦν κ᾿ ἐγὼ νὰ πάγ᾿ ἀκόμα,
Νὰ κάμω χρόνους δώδεκα καὶ μήναις δεκαπέντε,
Ν᾿ ἀσπρίσουν τὰ ματάκια σου κυττάζωντας ςταῖς στράταις,
Καὶ νὰ μαλλιάσ᾿ ἡ γλῶσσά σου ῥωτῶντας τοὺς διαβάτες·
Διαβάτες ποῦ διαβαίνετε, στρατιῶτες ποῦ περνᾶτε,
Μὴν εἴδετε τὸν γιόκα μου, τὸ μοναχὸ παιδί μου;“ —
„Κι᾿ ἀνίσως κι᾿ ἂν τὸν εἴδαμε, μαύρ᾿ ὀρφανὴ μανοῦλα,
Ποῦθε νὰ τὸν γνωρίσωμε, γιὰ πές μας τὰ σημάδια.“ —
„Ἦταν ψηλὸς, ἦταν λιγνὸς, ἦταν καὶ μαυρομμάτης·
Εἶχε τὰ μάτια σὰν ἐλιαῖς, τὰ φρύδια σὰν γαϊτάνι.“ —
„Ἐμεῖς ἐψὲς τὸν εἴδαμε ςτὸν κάμπο ξαπλωμένον·
Μαῦρα πουλιὰ τὸν ἔτρωγαν, κι᾿ ἄσπρα τὸν τριγυροῦσαν·
Κ᾿ ἕνα πουλὶ, μικρὸ πουλὶ, σὰν ἕνα χελιδόνι,
Οὐδ᾿ ἔτρωγεν οὐδ᾿ ἔπινεν οὐδὲ χαροκοποῦσε·
Φάτε πουλάκια, φάτε τον κι᾿ ἀφῆστέ μου τὸ χέρι,
Γιὰ νὰ τὸ δγῇ ἡ μάνα του, νὰ χύσῃ μαῦρα δάκρυα.“ —

1. *᾿ύχονται F.* 5. *πάνω F. ςτὴν Ἀραπιὰ Z. χελιδόνια 7.* 6. *πηαίν᾿ Z.* 7. *δεκοχτὼ Z.* 8. *στραβωθοῦν Z. τηρῶντας εἰς ταῖς F.* 12. *Καὶ τὸν F.* 13. *δεῖξέ μας F.* 16. *Ἂν ἦν᾿ αὐτὸς, τὸν Z.* 19. om. Z. 20. *Φάγε πουλὶ καὶ σὺ πουλὶ κι᾿ ἄσε μου μὸν τὸ Z.* 21. *μανοῦλα Z.*

CCCXLIV.

Η ΚΑΚΗ ΜΑΝΑ.

U.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Διῶξέ με μάνα, διῶξέ με κ᾽ ἐγὼ νὰ φύγω θέλω,
Νὰ σκαπετίσω τριὰ βουνὰ, σαράντα πέντε ῥάχαις,
Νὰ πάω κ᾽ ἐγὼ μανοῦλά μου, ποῦ πᾶν τὰ χελιδόνια,
Τὰ χελιδόνια νἄρχωνται κ᾽ ἐγὼ νὰ πάω ἀκόμη,
Ν᾽ ἀσπρίσουν τὰ ματάκια σου, ταῖς ντυμασιαῖς τηρῶντας,
Καὶ νὰ σαπίσ᾽ ἡ μπόλια σου τὰ δάκρυα σου σφουγγῶντας,
Νὰ σκάσῃ τὸ χειλάκι σου ῥωτῶντας τοὺς στρατιώτας·
„Διαβάτες μου, στρατιῶτες μου, καλόν μου στρατολάτον,
Μὴν εἴδετε τὸν γιούλη μου, τὸν μοναχὸν τὸν γιόν μου;“ —
„Ξένη μου κι᾽ ἂν τὸν εἴδαμε, ποῦ νὰ τὸν φέρ᾽ ὁ νοῦς μας;
Γιὰ πές μας τὰ σημάδια του, σημάδια τοῦ κορμιοῦ του.“ —
Ἦταν ψηλὸς, ἦταν λιγνὸς, ἦταν καμπυλοφρύδης,
Καὶ ςτὸ δεξιὸ τὸ δάχτυλο εἶχε τὴν ἀρραβῶνα·
Πλιὸ ἔλαμπε τὸ δάχτυλο παρὰ τὸ δαχτυλίδι.“ —
Ναὶ ψὲ, προψὲ τὸν εἴδαμε ςτὸν ἄμμο ξαπλωμένο·
Μαῦρα πουλιὰ τὸν τρώγανε κι᾽ ἄσπρα τὸν τριγυρίζαν
Κ᾽ ἕνα πουλὶ, καλὸ πουλὶ δὲν τρώγ᾽, μὸν τριγυρίζει·
Τἄλλα πουλιὰ τοῦ λέγανε, τἄλλα πουλιὰ τοῦ λένε·
„Δὲν τρῷς κ᾽ ἐσὺ καλὸ πουλὶ, ἀπ᾽ ἀντρειωμένου πλάταις
Νὰ κάμῃς πήχη τὰ φτερὰ καὶ πιθαμὴ τὰ νύχια;“ —

5. *δημασιαῖς U.* 6. *δάκρυα σφουγγ. U.* 14. *Πλὴν U.*

CCCXLV.

Η ΚΑΚΗ ΜΑΝΑ.

Sand. 44.

Δέρνε με μάνα, δέρνε με κ᾽ ἐγὼ ταχυὰ παγαίνω,
Παγαίνω μὲ τὰ κάτεργα, μὲ τὰ τρανὰ καράβια,
Καὶ κάνεις χρόνους νὰ μὲ δγῇς, χρόνους νὰ μ᾽ ἀπαντήσῃς,
Κι᾽ ἀνήμερα τ᾽ ἅι Γιωργιοῦ θὰ πᾷς ςτὴν ἐκκλησιά σου,
Θὰ δγῇς ταῖς νιαῖς, θὰ δγῇς τοὺς νιοὺς, θὰ δγῇς τὰ παλληκάρια,
Θὰ δγῇς τὸν τόπο μ᾽ ἀδειανὸ καὶ τὸ στασίδι μ᾽ ἄδειο.

Ν' ἀσπρίσουν τὰ ματάκια σου κυττάζωντας ςταῖς στράταις,
Καὶ νὰ μαλλιάσ' ἡ γλῶσσά σου ϱωτῶντας τοὺς διαβάταις·
„Διαβάτες ποῦ διαβαίνετε, περάτες ποῦ περνᾶτε;
Μὴν εἴδετε τὸν γιόκα μου τὸν παρακαμαριάρον;" —
„Μάνα μου κι' ἂν τὸν εἴδαμε, μαῦρ' ὀρφανὴ μανοῦλα,
Ποῦθε νὰ τὸν γνωρίσωμε; δεῖξέ μας τὰ σημάδια." —
„Ἦταν ψηλὸς, ἦταν λιγνὸς, ἦταν καγγελοφρύδης
Καὶ ςτὸ μικρό του δάχτυλο μπούλ' εἶχε δαχτυλίδι." —
„Ἐχτὲς, προχτὲς ποῦ πέρναγα ἀπ' κάτ' ἀπὸ τὴν Πάτραν,
Μαῦρα πουλιὰ τὸν ἔτρωγαν, ἄσπρα τὸν τριγυρίζαν,
Κ' ἕνα πουλὶ, καλὸ πουλὶ ἀπάνω τριγυρίζει." —
„Φάγε καὶ σὺ χρυσὸ πουλὶ ἀπ' ἀντρειωμένου πλάτη,
Νὰ κάμῃς πήχην τὸ φτερὸ καὶ πιθαμὴ τὸ νύχι." —

12. *Πόθεν S.* 13. *κἀγγελοφρ. S.* 15. *Ἐχθὲς S.*

CCCXLVI.
Η ΚΑΚΗ ΜΑΝΑ.

Εὐλ. 62.

Διῶχνέ με μάνα, διῶχνέ με καὶ νὰ μισέψω θέλω,
Μακρυὰ θὲ νὰ ξενιτευθῶ καὶ θὲ νἀργήσω νἄρτω.
Νὰ πᾷς μάνα μ' τ' ἅγι Γιωργιοῦ, νὰ κάμῃς τὸ σταυρό σου,
Νὰ δγῇς τοὺς νιοὺς, νὰ δγῇς τῆς νιαῖς, νὰ δγῇς τὰ παλλη-
κάρια,
Νὰ δγῇς τὸν τόπο μ' ἀδειανὸ καὶ τὸ στασίδι μ' ἄδειο,
Νὰ καταιβῇς καὶ ςτὸ γιαλὸ καὶ νἀρωτᾷς τοὺς ναύταις·
„Ναύταις μου παλληκάρια μου μὴν εἴδετε τὸ γιό μου;" —
„Ἐμεῖς ἐψὲς τὸν εἴδαμε, ςτὸν ἄμμο ποῦ κοιμῶτουν,
Εἶχε τὸν ἄμμο πάπλωμα, τὴ θάλασσα σιντόνι,
Τὰ πετραδάκια τοῦ γιαλοῦ, τἆχε προσκεφαλάκι.
Μαῦρα πουλιὰ τὸν τρώγανε κι' ἄσπρα τὸν τριγυρίζαν
Κ' ἕνα πουλὶ, καλὸ πουλὶ δὲν ἤθελε νὰ φάγῃ." —
„Φάγε καὶ σὺ καλὸ πουλὶ ἀπ' ἀντρειωμένου πλάτη,
Νὰ κάμῃς πιθαμὴ φτερὸ καὶ πήχη τὴ φτεροῦλα,
Νὰ γράψω τρία γράμματα, τρία φαρμακωμένα·
Τὄνα τὸ πᾷς τῆς μάνας μου, τἆλλο τῆς ἀδερφῆς μου·
Νὰ τὸ διαβάζ' ἡ μάνα μου, νὰ κλαίῃ ἡ ἀδερφή μου,

Νὰ τὸ διαβάζῃ ἡ ἀδερφή, νὰ κλαίῃ ἡ ποθητή μου,
Νὰ τὸ διαβάζ' ἡ ποθητὴ, νὰ κλαίῃ ὁ κόσμος ὅλος.“ —

5. *στασιδικό μου E.* 6. *εἰς τ. E.* *καὶ* om. *E.* 8. *κοιμᾶτο E.*

CCCXLVII.
Η ΚΑΚΗ ΜΑΝΑ.

T. 213.

Διῶξέ με μάνα, διῶξέ με μὲ ξύλα μὲ λιθάρια,
Νὰ πάω κ' ἐγὼ σταῖς ἐρημιαῖς, ποῦ πᾶν τὰ χελιδόνια,
Τὰ χελιδόνια νἄρχωνται κ' ἐγὼ μὸν νὰ πηγαίνω.
Θἄρθῇ καιρὸς νὰ πικραθῇς, θἄρθῇ καιρὸς νὰ κλάψῃς·
„Παρακαλῶ σε ξενιτειὰ καὶ προσκυνῶ σε πόλι,
Αὐτὸ τὸ νιὸ ποῦ σ' ἔστειλα, καλὰ νὰ τὸν φυλάξῃς,
Νὰ μὴ τὸν δώσῃς ἀρρωστιὰ, νὰ μὴν δγῇ ἀστενείαν.“ —
Ἡ ἀρρώστια θέλει στρώματα, θέλει προσκεφαλάκι,
Θέλει μανούλας γόνατα, θέλει πατρὸς ἀγκάλαις,
Θέλ' ἀδερφάκια γκαρδικὰ νὰ στρώνουν νὰ ξεστρώνουν,
Θέλει νερὸ 'π' τὸν τόπο του καὶ μῆλ' ἀπ' τὴν μηλιά του.
Θὰ σκάσῃ τ' ἀχειλάκι σου βωτῶντας τοὺς διαβάτες·
„Διαβάτες ποῦ διαβαίνετε, διαβάτες ποῦ περνᾶτε;
Μὴν εἴδετε τὸν γιόκα μου, τὰ φύλλα τῆς καρδιᾶς μου;“ —
„Γιὰ πές μας τὰ σουσούμια του, σουσούμια τοῦ κορμιοῦ του.“ —
„Ἦταν ψηλὸς σὰν τὸ βεργὶ, λιγνὸς σὰν τὸ καλάμι,
Ἦταν φεγγαροπρόσωπος, ἦταν καγγελοφρύδης,
Φοροῦσε καὶ στὸ χέρι του μαλαμματένια μπούλα.“ —
„Ἐψὲς, προψὲς τὸν εἴδαμεν στὴ μὲς ἀπὸ 'να κάμπο.
Μαῦρα πουλιὰ τὸν τρώγανε, ἄσπρα τὸν τριγυρίζαν,
Κ' ἕνα πουλὶ, καλὸ πουλὶ δὲν τρώγει, μὸν τὸν κλαίγει.“ —
„Φάγε καὶ σὺ πουλάκι μου ἀπ' ἀντρειωμένου πλάταις,
Νὰ κάμῃς πήχη τὸ φτερὸ καὶ δυὸ πήχαις κοντύλια.
Ὅλον πουλί μου φᾶτέ με κι' ὅλον κατάλυστέ με,
Ἀφῆτε μὸν τὴν πλάτη μου καὶ τὸ δεξιό μου χέρι,
Νὰ γράψω τρία γράμματα πικρὰ φαρμακωμένα,
Νὰ στείλω 'να τῆς μάνας μου, τ' ἄλλο τῆς ἀδερφῆς μου,
Τὸ τρίτο τὸ πικρότερο νὰ στείλω τῆς καλῆς μου,
Νὰ τ' ἀναγνών' ἡ μάνα μου, νὰ κλαίγῃ ἡ ἀδερφή μου,

Νὰ τ' ἀναγνώνῃ ἡ ἀδερφὴ, νὰ κλαίγῃ ἡ καλή μου,
Νὰ τ' ἀναγνώνῃ ἡ καλὴ, νὰ κλαίγ' ὁ κόσμος ὅλος.“ —

1. *διώξαι Τ.* 10. *ἀδερφάκια ἐγκ. Τ.* 13. *αὐτοῦ ὁποῦ περν. Τ.* 15. *τοῦ κορμιοῦ Τ.* 16 *οἶο τὸ — οἶο τὸ Τ.* 17. *κι' ἀγγελοφρύδης Τ.*

CCCXLVIII.
Η ΚΑΚΗ ΜΑΝΑ.
Πανδ. 2.

Διῶξέ με μάνα, διῶξέ με μὲ ξύλα μὲ λιθάρια,
Διῶξέ μ' ἀπὸ τὸ σπίτι μας, τὸ σπίτι τοῦ πατρός μου.
Τί σοὔκαμα μανοῦλά μου κι' ὅλο μὲ καταριέσαι,
Θὰ καπετίσω δυὸ βουνὰ καὶ δυὸ τρανὰ ποτάμια·
Νὰ πάω κ' ἐγὼ μὲ τὰ πουλιὰ καὶ μὲ τὰ χελιδόνια,
Τὰ χελιδόνια νἄρχωνται κ' ἐγὼ μὸν νὰ πηαίνω,
Ποῦ νὰ μαλλιάσ' ἡ γλῶσσά σου ῥωτῶντας τοὺς διαβάταις·
Καὶ νὰ σαπήσ' ἡ μπόλια σου σφουγγίζωντας τὰ δάκρυα.
„Διαβάτες ποῦ διαβαίνετε, περάτες ποῦ περνᾶτε,
Μὴν εἴδετε τὸ Γιάνη μου, τὸ Γιάνη μ' τὸ λεβέντη;
Σὲ τί βουνὸ νὰ βρίσκεται, σὲ τί κάμπους νὰ πηαίνῃ;“ —
„Ἐμεῖς ἐψὲς διαβαίναμε μὲς ςτὸν τρανὸ τὸν κάμπο,
Πήγαμε καὶ τὸν ηὕραμε κομμένο καὶ σφαμμένο.
Μαῦρα πουλιὰ τὸν τριγυρνοῦν κι' ἄσπρα τὸν τριγυρίζουν,
Κ' ἕνα πουλὶ, καλὸ πουλὶ μὲ τὰ φτερὰ σημένια
Ἔστεκε, τὸν ἐρώταε, στέκει καὶ τὸν ῥωτάει·
„Γιάνη μου τί κακὸ κάμες καὶ σ' ἔχουνε κομμένο;“ —
„Ἐγὼ Τούρκους ἐσκότωσα, Τούρκους καὶ πέρνω σκλάβους
Κ' ἐπῆγα καὶ πολέμησα ςτὴ μέσ' ἀπὸ τὸν κάμπο.
Γιουροῦσι κάνω ςτὴν Τουρκιὰ καὶ μ' ἔχουνε κομμένο.“ —

8. *σάπη Π. σφογγίζωντας Π.*

CCCXLIX.
Η ΚΑΚΗ ΜΑΝΑ.
Τ. 210.

Ἐσὺ μάνα μαλώνεις με κ' ἐγὼ θὲ νὰ μισέψω,
Θὰ πάγω μὲ τὰ κάτεργα, μὲ τὰ χοντρὰ καράβια,

Νὰ κάμῃς χρόνους νὰ μὲ δγῇς καὶ μῆνας νὰ μ᾽ ἀκούσῃς,
Νὰ καταιβαίνῃς ϛοὺς γιαλοὺς καὶ νὰ ῥωτᾷς τοὺς ναύταις·
„Ναῦτές μου μὴν τὸν εἴδετε τὸν ἀκριβὸ τὸν γιό μου,
Τὸν γιό μου ποῦ τὸν μάλωνα καὶ μ᾽ ἔφυγε ϛὰ ξένα;“ —
„Γιὰ πές μας τὰ σουϛούμια του κ᾽ ἐμεῖς νὰ σοῦ τὸ ποῦμε.“ —

1. *Κ᾽ ἐγὼ μ. θέλω T.* 2. *Νὰ πάγ. T.*

CCCL.
ΘΡΗΝΟΣ ΜΗΤΡΙΚΟΣ.

Faur. II, 188.

Ποιὸς θέ᾽ ν᾽ ἀκούσῃ κλάμματα καὶ μαῦρα μυριολόγια,
῞Ας πᾷ ϛὰ κάστρη τοῦ Μωριᾶ, ϛῆς πόλης τὰ καντούνια,
Ποῦ κλαίγ᾽ ἡ μάνα τὸ παιδὶ καὶ τὸ παιδὶ τὴ μάνα.
Στὸ παραθύρι κάθουνται καὶ τὸ γιαλὸ τηράζουν·
Σὰν περδικοῦλες θλίβονται καὶ σὰν παπιὰ μαδιοῦνται,
Σὰν τοῦ κοράκου τὰ φτερὰ μαυρίζ᾽ ἡ φορεσιά τους.
Βαρκοῦλες βλέπουν κ᾽ ἔρχονται, καράβια καὶ προβαίνουν·
„Καράβια καραβόπουλα καὶ σεῖς μικρὲς μπαρκοῦλες,
Μὴν εἴδετε τὸν Γιάνη μου, τὸν Γιάνη τὸ παιδί μου;“ —
„῏Αν τοὖδα κι᾽ ἂν τ᾽ ἀπάντησα, ποῦθε νὰ τὸ γνωρίσω;
Δεῖξέ μου τὰ σημάδια του, ἴσως καὶ τὸ γνωρίσω.“ —
„῏Ηταν ψηλὸς, ἦταν λιγνὸς, ἴσιος σὰν κυπαρίσσι·
Εἶχε καὶ ϛ᾽ ἀκροδάχτυλον πανώραιον δαχτυλίδι,
Κ᾽ ἔλαμπε πλιὸ τὸ δάχτυλο παρὰ τὸ δαχτυλίδι.“ —
„᾿Εψὲς βραδὺ τὸ εἴδαμεν ϛῆς Μπαρμπαριᾶς τὸν ἄμμο·
῎Ασπρα πουλιὰ τὸ ἔτρωγαν, μαῦρα τὸ τριγυρίζαν
Κ᾽ ἕνα πουλὶ, καλὸ πουλὶ δὲν ἤθελε νὰ φάγῃ,
Κ᾽ ἐκεῖνος ἀποκρίθηκε μὲ τὰ ψημένα χείλη·
Φάγε πουλὶ, καλὸ πουλὶ ἀπ᾽ ἀντρειωμένου πλάταις,
Νὰ κάμῃς πήχη τὸ φτερὸ καὶ πιθαμὴ τὸ νύχι,
Νὰ γράψω ϛὰ φτερούλια σου τριὰ θλιβερὰ γραμμάτια,
Τὄνα νἆναι ϛὴ μάνα μου, τ᾽ ἄλλο ϛὴν ἀδερφή μου,
Τὸ τρίτο τὸ ὑστερινὸ νἆναι τῆς ποθητῆς μου·
Νὰ τ᾽ ἀναγνών᾽ ἡ μάνα μου, νὰ κλαίγῃ ἡ ἀδερφή μου,
Νὰ τ᾽ ἀναγνώνῃ ἡ ἀδερφὴ, νὰ κλαίγ᾽ ἡ ποθητή μου,
Νὰ τ᾽ ἀναγνών᾽ ἡ ποθητὴ, νὰ κλαίγ᾽ ὁ κόσμος ὅλος.“ —

11. *πόθε F.* 15. *Βαρβ. F.* 22. *Τὸ ἕνα εἰς τὴν F.*

CCCLI.

Ο ΞΕΝΟΣ.

Σχιν.

Ἕνα πουλὶ θαλασσινὸ κι᾽ ἄλλο πουλὶ βουνίσιο
Μαλώνει κι᾽ ἀνταρεύεται καὶ λέγει τοῦ βουνίσιου·
„Μὴ μὲ μαλώνῃς μπρὲ πουλὶ καὶ μὴ μὲ παραπέρνῃς,
Τί ᾽γὼ πολὺ δὲν κάθομαι ςτὸν ἐδικό σου τόπό,
Τὸν μάῃ καὶ τὸν θεριστὴ κι᾽ ὅλο τὸν ἁλωνάρη,
᾽Ακόμα καὶ τὸν αὔγυστο· ςτὸν τρυγητὴ μισεύω.
Ἔχετε γειὰ ψηλὰ βουνὰ καὶ σεῖς χαμολαγκάδια,
Βρυσοῦλες μὲ τὸ κρυὸ νερὸ, τί ᾽γὼ μισεύω τώρα.
Κλάψετε φίλοι, κλάψετε κ᾽ ἐσεῖς μωροὶ χαρῆτε,
Κ᾽ ἐσεῖς ἀγαπημέναις μου ςτὰ μαῦρα νὰ ντυθῆτε,
Γιατὶ πλιὰ ᾽γὼ δὲν ἔρχομαι ςτὸν ἐδικόν σας τόπο,
Μὸν πάγω ςτὴν μανοῦλά μου, πάγω ςτὴν αδελφή μου.“ —

12. *Καὶ Σ.*

MYROLOGIA.

Carmina composita a feminis mortem propinqui lugentibus.

CCLII.
ΕΙΣ ΑΝΔΡΑ Η ΓΥΝΗ.

U. Ἀνθ. Ἀγγελ. 70.

ΗΠΕΙΡΟΣ.

Εἴθε νὰ γίνομουν πουλὶ, ψηλὰ νὰ ἐπετοῦσα
Ν' ἀντάμωνα τὸν σταυραϊτὸ καὶ νὰ τὸν ἐρωτοῦσα,
Στὸν τόπο ποῦ σκοτώθηκες, γραμμένο μου ξεφτέρι
Ποῖα πουλιὰ σ' ἐφάγανε νὰ μ' ἔδιδε χαμπέρι,
Νὰ σφάζουμουν, νὰ μ' ἔτρωγαν κ' ἐμένα τὴν καϋμένη,
Νὰ διάβαινα ςτὸ στόμα των ὅλη κομματιασμένη,
Νὰ εὕρισκα ςτὰ σπλάγχνα των καὶ τὰ δικά μου μέλη
Κ' ἐκεῖ νὰ ἥμεθα κ' οἱ δυὸ πάλιν ἀνταμωμένοι.

CCLIII.
ΕΙΣ ΑΝΔΡΑ Η ΓΥΝΗ.

U.

ΔΑΔΙ.

Ἄλλο δέν σε μαραίνομαι, ἄλλο δέν σε λυποῦμαι·
Τὴν πρώτη νύχτα μὲς ςτὴν γῆν πῶς θὰ τὴν ὑποφέρῃς;
Θὰ βρῇς τὰ φίδι' ἀγκαλιαστὰ, ὀχιαῖς περιπλεγμέναις,
Κ' ἕνα φίδι, μαυρόφιδο, φίδι με δυὸ κεφάλια
Πῆγε κ' ἔφτιασε τὴν φωλιὰ μὲς ςτὰ κλεισμένα φρύδια.

CCLIV.
ΕΙΣ ΑΝΔΡΑ Η ΓΥΝΗ.

U.

ΨΑΡΑ.

Ποτέ μου δὲν ὠρέχτηκα τὴν πλάκα νὰ παινέσω,
Τώρα γιὰ τὸ χατῆρί σου, θὰ τὴν μυριοπαινέσω·

Πλάκ᾽ ἀργυρῆ, πλάκα χρυσῆ, πλάκα μαλαμματένια,
Μὴ φᾷς ἀχεῖλι κόκκινο, μὴ φᾷς καὶ μαῦρα μάτια,
Μὴ φᾷς καὶ τὴν γλωσσίτσα του τὴν ἀηδονολαλοῦσαν,
Ὅπου τὴν εἶχαν τὰ πουλιὰ, σκοπὸν καὶ κελαϊδοῦσαν.
Εἶχες τὰ μάτι᾽ ὁλόμαυρα, τὰ φρύδια σὰν ἀβδέλλαις,
Ἐσὺ ᾽σουνε ὁ σεβδαλῆς ἀπάνω ςταῖς κρέλλαις·
Ἀκόμ᾽ ὁ γάμος σου βαστᾷ καὶ τὸ τραπέζι στέκει,
Ἀκόμα τὰ στεφάνια σου τοῦ λιβανιοῦ μυρίσουν.

CCCLV.
ΕΙΣ ΑΝΔΡΑ Η ΓΥΝΗ.

U.

ΨΑΡΑ.

Ψηλὸ κυπαρισσάκι μου ἐγύραν τὰ κλονιά σου
Κι᾽ ἀπ᾽ τὴν ἁγιὰ παρασκευὴ ἔρχετ᾽ ἡ μυρωδιά σου·
Σμυρνιὰ μὲ τὰ χρυσὰ μαλλιὰ, Χιώτισσα μὲ τὸ διῶμα.
Κρίμα ᾽ταν τὸ κορμάκι σου νὰ σοῦ τὸ φάῃ τὸ χῶμα.
Κρίμα ᾽τανε νὰ φάῃ ἡ γῆ τὰ μάτια τὰ ζαφύρια,
Ποῦ τἄχαν τὰ ῥηγόπουλα πέτραις ςτὰ δαχτυλίδια.

CCLLVI.
Ο ΑΠΟΘΑΜΜΕΝΟΣ.

U.

ΔΑΔΙ.

„Βαλαντωμένη περπατῶ, λερὴ μὲ μαῦρα ῥοῦχα,
Στέκω καὶ συλλογίζομαι, τ᾽ ἔπαθ᾽ ὁ γῦρος ποὖχα,
Ὁποὖχα κάστρο φαμιλιὰ καὶ κάστρο γενιαλόγι.
Καὶ τώρ᾽ ἔμεινα μοναχὴ σὰν ἔρμο χελιδόνι,
Κι᾽ ἀναστενάζω χλιβερὰ καὶ κλαίγω πικραμένα,
Ποῦ δὲν εὑρέθηκε γιατρὸς μὲς ςτὸ ντουνιὰ γιὰ μένα.
Τὸν πόνο πὤχω ςτὴν καρδιὰ, ἂς εἶχα ςτὸ κορμί μου,
Νὰ μὲ μυρολογούσανε οἱ φίλοι κ᾽ οἱ ὀχτροί μου.“ —

7. *νὰ εἶχα U.*

CCCLVII.
Ο ΑΠΟΘΑΜΜΕΝΟΣ.

U.

ΨΑΡΑ.

,,Ἤθελα νἄρθω μιὰ βραδυὰ, νὰ σᾶς καλημερήσω,
Νὰ κάτσω ςτὸ τραπέζι σας, νὰ σᾶς παρηγορήσω.
Μοὺν ἔχω χνῶτ᾽ ἀπὸ τὴν γῆν καὶ μυρωδι᾽ ἀπ᾽ τὸν ᾅδη."—
,,Ἂν ἔχῃς χνῶτα, θέλω σε, καὶ μυρωδιὰ, γαπῶ σε,
Κι᾽ ἂν ἦσαι κι᾽ ἀπ᾽ τὴν μαύρη γῆ, μυριοπαρακαλῶ σε." —

CCCLVIII.
Ο ΑΠΟΘΑΜΜΕΝΟΣ.

U.

ΨΑΡΑ.

Στρατιῶταις σκάψετε βουνὰ καὶ καβαλάρης κάμπο,
Νὰ θάψετε αὐτὸν τὸν νιὸ κάτω ςτὸ περιγιάλι,
Ν᾽ ἀκούῃ ἀχνιὰ τῆς θάλασσας καὶ ταραχὴ τ᾽ ἀγέρα,
Ν᾽ ἀκούῃ καὶ τοὺς συντρόφους του, ποῦ λέν τὸ ἔα μόλα.

CCCLIX.
Ο ΑΠΟΘΑΜΜΕΝΟΣ.

U.

ΨΑΡΑ.

,,Καλημέρα σ᾽ ἀνατολὴ, καλημέρα σου δύσι,
Καλημέρα σου μαύρη γῆ μ᾽ οὔλους τσ᾽ ἀποθαμμένους." —
Κ᾽ ἐκεῖνος πολογήθηκε μὲ τὸ καϋμένο χεῖλι·
,,Τὴν καλημέραν ἔχετε εἰς τ᾽ν ἀπάνω κόσμο,
Ποῦ περπατεῖτε μὲ δροσιὰ, ποῦ φέγγετε μὲ λύχνο.
Κ᾽ ἐγὼ τὸ βαρυοροίζικο ςτὴν γῆ πολλὰ καϋμένο
Χωρὶς νερὸ βρεγμένο ᾽μαι, χωρὶς φωτιὰ καϋμένο,
Χωρὶς μάχαίρια καὶ σπαθιὰ σπαθοκονταρεμμένο." —

CCCLX.
Η ΜΗΤΗΡ ΑΠΟΘΑΜΜΕΝΗ.

T. 214.

Μὲ τί ψυχὴ, μὲ τί καρδιὰ θὲ νἄμπω 'γὼ ςτὸν ᾅδη,
Ν' ἀφήσω τὰ παιδάκια μου, νὰ κλαῖν' αὐγὴ καὶ βράδυ,
Νὰ κλαῖνε, νὰ φωνάζουνε, μανοῦλά μας ποῦ νἆσαι;
Βαρυὰ ποῦ ποκοιμήθηκες κ' ἐμᾶς δὲ μᾶς θυμᾶσαι.
. . . .

CCCLXI.
Η ΚΟΡΗ ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΡΑΣΤΗΝ.

Βρούθυλος.

ΕΥΒΟΙΑ.

Ἐγῶμ' ἐκεῖνο τὸ πουλὶ ποῦ τὸ λέγουν κανάρι·
Εἰς τὰ φτερά του πράσινον καὶ ἡ καρδιά του μαύρη·
Ἂν κρούσω καὶ σ' ἐνθυμηθῶ καὶ σ' ἀναβάλ' ὁ νοῦς μου,
Σὰν θάλασσα ἐρεύγομαι, σὰν κῦμα δέρν' ὁ νοῦς μου.

CCCLXII.
Ο ΑΠΟΘΑΜΜΕΝΟΣ.

U.

Ἐζήλεψε τὰ χαμαΐλι
Ἡ μάνα, ἡ μανοῦλά μου,
Τὸ κλέφτικο τουφέκι·
Κλαΐγέ με μάνα, κλαΐγέ με,
Τουφεκισμένο λέγε με.
Ἐζήλεψε τὰ χαμαΐλιὰ
Ἡ μάνα, ἡ μανοῦλά μου,
Ταῖς ἀσημοκομπὸύραις.
Κλάψε με μάνα, κλάψε με,
Ἀποθαμμένο γράψε με.
Ἐζήλεψε τὰ χαμαΐλιὰ
Ἡ μάνα, ἡ μανοῦλά μου,
Ταῖς ἀσημοπαλάσκαις.
Κλάψε με μάνα, κλάψε με,
Ἀποθαμμένο γράψε με.

CCCLXIII.
Ο ΞΕΝΟΣ ΑΠΟΘΑΜΜΕΝΟΣ.

U.

Ἀνάθεμά σε Μπουγδανιὰ, Βλαχιὰ καὶ Βουκορέστι,
Πῶχεις ποτάμι' ἀπέραγα, βουνὰ ποῦ δὲν πατιοῦνται,
Κ' ἔστειλα τὸν πετρίτη μου, νὰ πάῃ νὰ κυνηγήσῃ.
Οὔτε κυνῆγι μοὔφερε οὔτε κι' αὐτός του ἦρτε,
Διαλαλητάδες ἔβαλα σ' οὖλα τὰ καδιλίκια·
Ποιὸς ἔχει βρόχια ςτὰ βουνὰ κι' ἀντίβροχα ςτοὺς κάμπους;
Μὴν πιάστηκ' ὁ πετρίτης μου, μὴν πιάστηκεν ὁ γιός μου;

CCCLXIV.
Ο ΑΠΟΘΑΜΜΕΝΟΣ.

U.

ΒΟΣΤΙΤΣΑ.

„Καϋμένα νίατα καὶ καιροὶ ὁποῦστε περασμένα,
Τάχα θὲ νὰ γυρίσετε καϋμένα νίατα πίσω;
Ὅταν θ' ἀσπρίσ' ὁ κόρακας νὰ γίνῃ περιστέρι,
Τότε θὲ νὰ γυρίσουνε τὰ μαῦρα νίατα πίσω.
Ἔχετε γειὰ ψηλὰ βουνὰ κ' ἐλάτια μὲ τοὺς ἴσκιους,
Κ' ἐγὼ πάγω νὰ παντρεφτῶ νὰ πάρω μιὰ γυναῖκα,
Πῆρα τὴν πλάκα πεθερὰ, τὴ μαύρη γῆ γυναῖκα
Κι' αὐτὰ τὰ λιανολίθαρα ὅλα γυναικαδέρφια.“ —

CCCLXV.
Ο ΑΠΟΘΑΜΜΕΝΟΣ.

Pott (Philol. XI, 261).

Bona. Calabria.

⏑ – ⏑ –́ ⏑ – ⏑ –́ ⏑ –́ ⏑

Ex lectione Caroli Witte.	Mezzofanti transtulit in litteras Graecas. (*Mezzofanti.*)
Capsella cê a su pone i cardia,	Κοπέλλα καὶ ἂν σοῦ πονῇ ἡ καρδία,
Thoronda to stauro ti umbro mu pai,	Θωρῶντας τὸ σταυρὸ τί ἐμπρός μου πάει,
Piri me dhelu sti Sta Maria,	Φέρει μὲ θέλοὺν ςτὴ σαντὰ Μαρία

Sti sepurtura pu me recopai,	Στὴ σεπουρτούρα ποῦ μὲ ῥιζοφάει.
Eci me clivu ma podda clidia,	Ἐκεῖ μὲ κλείουν μὲ πολλὰ κλειδία,
E citte ossu dha na eghuenno mai,	Ἐκεῖθεν ὅσο θὰ νάβγαίν' ὁ μάη,
Esu pu pu pai, ce erchese spitia,	Ἐσὺ ποῦ ποῦ πάεις κ' ἔρχεσαι σπουδία·
Ripse mu aghio nero, a me gapai.	Ῥίψε μ' ἄγιο νερὸ, ἂν μὲ γαπάει(ς).

2. ὅτι *M.* 4. *ῥεκοπάει M.*; *ῥεκοπάει* a v. corrompere s. coprire derivandum censet *P.* 6. *ὁποῦ δὲν θὰ βγαίνω M.* *δὲν ἐβγαίνω*, mavult *P.* 7. *Ἐσὺ ποῦ πάγεις καὶ — συχνᾶ M.* spitia cfr. *σπιδὲς*, Ital. spesso. — *ποῦ ποῦ = ποῦ καὶ ποῦ. σπουδία = σπουδαία.* 8. *μου M.* *ἀγαπάεις M.*

CCCLXVI.
Η ΓΥΝΗ ΜΥΡΟΛΟΓΟΥΝΤΑΣ.

U.

ΨΑΡΑ.

Νὰ πάρω τὸ στρατὶ, στρατὶ καὶ τ' ἄγριο μονοπάτι,
Τὸ μονοπάτι μ' ἔβγαλε κάτω ςτὸ περιγιάλι·
Θωρῶ τὴν θάλασσα θολὴ, στέκω νὰ ξεσταλάξῃ,
Κι' ἀπάνω ποῦ ξεστάλαζε, ἔπλυνα τὴν καρδιά μου,
Ἄναψαν καὶ καήκανε μέσα ςτὰ σωτικά μου.
Πότ' ἀπ' τὴν πρύμνη καραβιοῦ δὲν λείπ' ἡ πρασινάδα,
Μήτ' ἀπὸ τὸ χειλάκι μου, δὲν λείπει φαρμακάδα.

CCCXLVII.
Η ΓΥΝΗ ΜΥΡΟΛΟΓΟΥΝΤΑΣ.

Πανδ. 38.

Δὲν πρέπ' ἐγὼ νὰ χαίρωμαι οὐδὲ κρασὶ νὰ πίνω·
Μὸν πρέπ' ἐγὼ νᾶμ' σ' ἐρημιὰ σ' ἕνα μαρμαροβοῦνι,
Νὰ κείτωμαι τὰ πίστομα, νὰ χύνω μαῦρα δάκρυα,
Νὰ γείνω λίμνη καὶ γυαλὶ, νὰ γείνω κρύα βρύσι,
Νάρχωνται ἡ Κομποτιαναῖς, νὰ πλένουν, νὰ λευκαίνουν,
Νὰ πλένουν τὰ ποδάρια τους, τὸν ἄσπρο τὸ λαιμό τους.

2. *σένα Π.*

CCCLXVIII.
ΜΥΡΙΟΛΟΓΙΟΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΔΗ.
Εὐλ. 12. M. I, 408.

Κάτω ςτὰ τάρταρα τῆς γῆς, κάτω ςτὸν κάτω κόσμο,
Μυριολογοῦν ἡ λύγεραις καὶ κλαῖν τὰ παλληκάρια.
Σὰν τεῖν' τὸ μυριολόγι τους; σὰν τεῖν' τὸ κλάψιμό τους;
Τάχα νὰ στέκ' ὁ οὐρανός; νὰ στέκ' ὁ πάνω κόσμος;
Νὰ στέκονται ἡ ἐκκλησιαῖς μὲ τῆς χρυσαῖς εἰκόναις;
Νὰ στέκονται οἱ ἐργαλειοὶ, ποῦ φαίνουν ἡ κυράδαις;

Numeros aliter constituerunt *E* et *M*.

CCCLXIX.
ΤΑ ΤΑΡΤΑΡΑ ΤΗΣ ΓΗΣ.
U.

ΨΑΡΑ.

Κάτω ςτὰ τάρταρα τῆς γῆς τὰ κρυοπαγωμένα
Ἐκεῖ κάθουνται πέντε νιαῖς καὶ πέντε παλληκάρια,
Μυριολογοῦν ἡ λύγεραις καὶ κλαῖν τὰ παλληκάρια.
Τάχα δὲν ἡμάστανε νιοὶ, δὲν ἤμαστ' παλληκάρια;
Τάχα δὲν ταξιδέψαμε μὲ Ψαριανὰ καράβια;

CCCLXX.
Ο ΓΑΜΟΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΔΗ.
Εὐλ. 16. M. I, 414.

Ἡ μάνα μου κάνει χαρὰ, κάνει τοῦ γιοῦ μου γάμο·
Πάγει ςτῆς βρύσαις γιὰ νερὸ καὶ ςτὰ βουνὰ γιὰ χιόνι,
Καὶ ςτῆς περιβολάρισσαις γιὰ μῆλο γιὰ κυδῶνι.
„Δόστε μου βρύσαις κρυὸ νερὸ καὶ σεῖς βουνὰ τὸ χιόνι,
Καὶ σεῖς περιβολάρισσαις τὸ μῆλο τὸ κυδῶνι.
Ἐμένα φίλος μῶρχεται ἀπ' τὸν ἀπάνω κόσμο·
Οὐδ' ἀπ' τὰ ξένα μῶρχεται οὐδ' ἀπ' τὸ ξένο κόσμο,
Μὸν εἶναι τὸ παιδάκι μου τὸ πολυαγαπημένο.“ —

CCCLXXI.
Η ΧΗΡΑ.

Εὐλ. 21. M. II, 84.

'Εμὲ μου πρέπουν κλάμματα, δάκρυα καὶ μυριολόγια,
Νὰ κλαίω τὸ βράδυ σιγανὰ καὶ τὴν αὐγὴ γεμάτα
Κι' αὐτοῦ στὰ ξημερώματα νὰ σέρνω μυριολόγι.
„Κλάψετε μάτια μ', κλάψετε νὰ σύρετε ποτάμι,
Νὰ γένῃ λίμνη καὶ γιαλὸς, νὰ πάῃ στὸν κάτω κόσμο,
Γιὰ νὰ βρεχοῦντ' οἱ ἄβρεχοι, νὰ πιοῦν οἱ διψασμένοι,
Νὰ βάλουν κ' οἱ γραμματικοὶ νερὸ στὸ καλαμάρι,
Νὰ γράψουνε τὰ βάσανα τῶν πολυαγαπημένων,
Ὁποῦ περνοῦν τὸν ποταμὸ καὶ πίνουν τὸ νερό του
Καὶ λησμονοῦν τὰ σπίτια τους καὶ τ' ὀρφανὰ παιδιά τους...

Numeros aliter constituerunt *E* et *M*. 5. *πάγῃ E. M.* 10. *τὰ ὀρφ. E. M.*

CCCLXXII.
Η ΓΥΝΗ ΜΥΡΟΛΟΓΟΥΝΤΑΣ.

Faur. II, 262.

ΙΩΑΝΝΙΝΑ.

Τί χάλευες; τί γύρευες στὴν ἔρημη τὴν Δούνα;
Χορτάριασαν ἡ θύρες σου, ἐρήμωσ' ἡ αὐλή σου·
Κλαίουν τ' ἀχούρια γι' ἄλογα, τὰ σπίτια σου γι' ἀγάδαις·
Κλαίει κι' ὁ μαῦρος χοτσερὲς γιὰ κρίσαις, γιὰ νταυάδαις.

CCCLXXIII.
Ο ΑΠΟΘΑΜΜΕΝΟΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΖΩΝΤΑΝΟΥΣ.

Εὐλ. 10. M. I, 112.

„Σὰν τί μὲ τριγυρίζετε ὅλαις ἡ πονεμέναις;
Μὴν ἀπ' τὸν ᾅδην ἦλθα 'γώ; μὴν ἀπ' τὸν κάτω κόσμο;
'Εγὼ τώρα συντάζομαι καὶ τώρα θὲ νὰ πάγω,
Ὁπὤχει λόγ' ἂς τόνε πῇ, καὶ μήνυμ' ἂς μηνύσῃ·
Πὤχει πολὺ παράπονο, ἂς κάμ' γραφὴ νὰ στείλῃ.“ —

Numeros aliter constituerunt *E* et *M*. 3. *συντάξομαι M.* 4. *τὸν εἰπῇ M.*

CCCLXXIV.
ΟΙ ΓΟΝΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΘΥΓΑΤΕΡΑ.
Εὐλ. 6. M. I, 398.

„Κόρη μ᾽ αὐτοῦ ποῦ βούλιεσαι νὰ καταιβῇς ςτὸν ᾄδη,
Αὐτοῦ πετεῖνας δὲν λαλεῖ, κόττα δὲν καρκαριέται,
Αὐτοῦ νερὸ δὲν βρίσκεται, χορτάρι δὲν φυτρώνει.
Ὄντας πεινᾷς, δὲν γεύεσαι, ὄντας διψᾷς, δὲν πίνεις,
Κι᾽ ὄντας θέλῃς νὰ κοιμηθῇς, τὸν ὕπνο δὲν χορταίνεις.
Κάθου κόρη ςτὸ σπίτι σου, κάθου ςτὰ γονικά σου.“ —
„Δὲν ἠμπορῶ, πατέρα μου, μητέρ᾽ ἀγαπημένη·
Ἐψὲς ἐγὼ παντρεύθηκα, ἐψὲς ἀργὰ τὸ βράδυ.
Ὁ ᾄδης εἶν᾽ ὁ ἄντρας μου, ἡ πλάκ᾽ ἡ πεθερά μου.“

Numeros aliter constituerunt *E* et *M.*

CCCLXXV.
Ο ΥΙΟΣ ΑΠΟΘΑΜΜΕΝΟΣ.
T. 465.

Γονεῖς μου μὲ λυπεῖστε
Διότι θὰ πεθαίνω.
Στὸν ᾄδη κατεβαίνω
Κ᾽ ἐκεῖ σᾶς καρτερῶ.
Φέρετε δὲ μαζύ σας
Ἐκείνη ποῦ ᾽γαποῦσα,
Στὸν κόσμο ὅταν ζοῦσα,
Μ᾽ αὐτὴ νὰ νυμφευθῶ.

1. *μὲ* om. *T.*

CCCLXXVI.
Η ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΑ.
M. II, 40.

„Πέρα σ᾽ ἐκεῖνο τὸ βουνὸ,
Ὁπῶχ᾽ ἀντάρα ςτὴν κορφὴ
Καὶ καταχνιὰ ςτὸν πάτο,
Ἐκεῖν᾽ τὸ λησμοβότανο.
Τὸ τρῶνε προβατίναις,

Καὶ λησμονοῦν τ' ἀρνία των.
Σύρε καὶ σὺ μανοῦλά μου,
Νὰ μὲ ἀλησμονήσῃς." —
„Μυριάδες κι' ἂν τὸ φάγ' ἐγὼ,
Ἀλησμονιὰν δὲν ἔχω." —

CCCLXXVII.
Ο ΕΡΑΣΤΗΣ ΑΠΟΘΑΙΝΟΝΤΑΣ.

Faur. II, 221.

ΚΕΦΑΛΛΗΝΑ.

Πότε νὰ μάθῃς κόρη μου, πῶς εἶμ' ἀρρωστημένο,
Νάρθῃς τὸ γληγωρότερο, μὲ βρίσκεις πεθαμμένο·
Καὶ ὅταν ἔρθῃς καὶ ἐμπῇς ςτὴν θύρα τὴν μεγάλη,
Τότες ἀγαπημένη μου ξέπλεξε τὸ κεφάλι·
Κ' ἐρώτα τὴν μανοῦλά μου· „κυρὰ ποῦναι ὁ γιός σου;" —
„Ὁ γιὸς μοῦναι ςτὴν κάμερη, ςτὸ στρῶμα μοναχός του." —
Ἴσιασε τὸ προσκέφαλο, νὰ ἰσιάσῃ τὸ κορμί μου·
Καὶ πιάσε τὸ κεφάλι μου, ὅσον νάβγ' ἡ ψυχή μου.
Κι' ὅτανε δγῇς καὶ τὸν παπᾶ νὰ βγάλῃ πιτραχῆλι,
Τότες ἀγαπημένη μου φίλει με μὲς ςτὰ χείλη.
Καὶ ὅταν μὲ σηκώσουνε τέσσερα παλληκάρια,
Τότες ἀγαπημένη μου μάσ' τους μὲ τὰ λιθάρια.
Καὶ ὅταν μ' ἀπεράσουνε ἀπὸ τὴν γειτονιά σου,
Τότες ἀγαπημένη μου κόψε καὶ τὰ μαλλιά σου.
Καὶ ὅταν μ' ἀκουμπήσουνε ςτῆς ἐκκλησιᾶς τὴν πόρτα,
Τότες ἀγαπημένη μου μαδέψου σὰν ἡ κόττα.
Καὶ ὅταν μ' ἀποψάλουνε καὶ σβύσουν τὰ κηριά μου,
Καὶ τότ' ἀγαπημένη μου σέν' ἔχω ςτὴν καρδιά μου.

5. *ποῦ εἶν' F.* 6. *υἱὸς μοῦ εἶν' F.* 18. *σὲ F.*

CCCLXXVII a.
Ο ΕΡΑΣΤΗΣ ΑΠΟΘΑΙΝΟΝΤΑΣ.

Conze.

(*ΧΟΡΟΥ.*)

Περιπλεγμένη λεμονιὰ μὲ τ' ἄνθη πλουμισμένη.
Τὴ ὥραν ὅπου σ' ἀγάπησα ἦτονε βλογημένη.

Καὶ τώρα ποῦ ἀρρώστησα κ' ἐκθλίβομαι ςτὸ στρῶμα,
Ἔλα τρανταφυλλένια μου καὶ φίλει με ςτὸ στόμα.
Καὶ σὰν ἐρθῇς ςτὸ σπίτι μου, μὴν κρύβῃς τὸν καϋμό σου,
Μὸν 'ρώτα τὴν μανοῦλά μου· „κυρὰ καὶ ποῦν' ὁ γιός σου;“—
Κ' ἐκείνη θὰ σ' ἀποκρινθῇ μὲ τὴν καρδιὰ καϋμένη·
„Νἄτος ἐκεῖ ποῦ κείτεται· λέγε πῶς ἀποθαίνῃ.“ —
„Τί ἔχεις δυό μου μαλάκια μου ποῦ κείτεσαι ςτὸ στρῶμα;“ —
Ἔλα τρανταφυλλένια μου καὶ φίλει με ςτὸ στόμα,
Ἔλα κάτσῃ ςτὴν κλίνη μου κοντὰ ςτὴν κεφαλή μου,
Πιάσε καὶ μυριολόγησε ὥστε νὰ βγῇ ἡ ψυχή μου.
Ὄντες νὰ δγῇς μικρὸ παιδὶ μὲ θυμιατὸ ςτὸ χέρι,
Τότες τρανταφυλλένια μου πάει τὸ δικό σου ταῖρι.
Κι' ὄντες νὰ μὲ περάσουνε νεκρὸ 'π' τὴ γειτονιά σου,
Τράβα τὰ μαγουλάκια σου καὶ τράβα τὰ μαλλιά σου.
Κι' ὄντες νὰ μὲ περάσουνε ψάλλοντες οἱ παπάδες,
Ἔβγα κρυφὰ 'π' τὴ μάνα σου κι' ἀνάψε τρεῖς λαμπάδες.
Κι' ὄντες νὰ μοῦ τὸ σβέσουνε παπάδες τὰ κηριά μου,
Τότες τρανταφυλλένια μου βγαίνεις ἀπ' τὴν καρδιά μου.
Κι' ὄντες νὰ μὲ κουμπήσουνε ςτὴν ἐκκλησιὰ τὴν πόρτα,
Σύρε μεγάλην σου φωνὴ νὰ μαραθοῦν τὰ χόρτα.
Κι' ὄντες νὰ μὲ κουμπήσουνε ςτὴν ἐκκλησιὰ τὴν μέση,
Σύρε με μιὰν ψιλὴν φωνὴ κι' ὁ κρέββατος νὰ πέσῃ.
Κι' ὄντες νὰ μὲ κουμπήσουνε ςτὴν μέση μὲς ςτὸ μνῆμα,
Σύρε με μιὰν ψιλὴ φωνὴ νὰ βγῇς ἀπὸ τὸ κρίμα.
Κι' ὄντες νὰ σοῦ τὰ φέρουνε, τὰ κολυβά μου φᾶ τα,
Φᾶ τα καὶ τρεῖς μακάρισαι τὸν νιὸν ὁποῦ σ' ἀγάπαε.

CCCLXXVIII.

Ο ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΝΥΜΦΗΣ.

M. II, 24.

Δεινὰ ποῦ δὲν τἄδγ' ὁ ἥλιος, πῶς τὰ γιάνουν οἱ γιατροί;
Κ' ἕνας μὲ τὸν ἄλλο λέγει, πῶς δὲν εἶναι γιὰ ζωή.
Τοῦ πατέρα της τὸ χέρι ἔσφιξε ςτὴν ἀγκαλιὰ,
Καὶ τοῦ λέγει· „ἂχ πατέρα ἐγὼ δὲν θὰ ζήσω πλιά.“ —
Τῆς μητέρας της τὸ χέρι ἔσφιξε ςτὴν ἀγκαλιὰ,
Καὶ τῆς λέγει· „ἂχ μητέρα ἐγὼ δὲν θὰ ζήσω πλιά.
Φέρτε μου τὸν ἐραστή μου διὰ νὰ τόνε ἀσπαστῶ,

Τὴν ζωήν μου νὰ τ᾽ ἀφήσω κι᾽ ἀπ᾽ αὐτὸ νὰ χωριστῶ." —
Ἦρθε καὶ ὁ ἐραστής της, ἔσκυψε, τὸν φίλησε
Καὶ κρυφὰ, κρυφὰ ςτ᾽ ἀφτί του λόγο τοῦ ὁμίλησε.
„Σὰν πεθάνω ἐραστή μου, στόλισε τὸν τάφο μου,
Καθὼς ἤθελες τὸ κάμει τότε εἰς τὸν γάμον μου." —
Καθὼς εἶπ᾽ αὐτοὺς τοὺς λόγους, εὐθὺς ἐξεψύχησε.
Τρέχ᾽ ἡ μάνα κι᾽ ἀδελφή της, πλὴν δὲν ταῖς ὁμίλησε . . . .

Numeros aliter constituit *M.* 7. *τὸν M.* Insunt quaedam carmini, in lingua vulgari minus usitata veluti *τότε εἰς τὸν, εὐθὺς ἐξεψύχησε.*

CCCLXXIX.

Ο ΒΟΣΚΟΣ ΑΠΟΘΑΜΜΕΝΟΣ.

Ζαμπ. 736, 44. Τ. 39.

Ἐψὲς ἐπέθαν᾽ ὁ βοσκὸς, καὶ τέσσαροι ςτὸν ὦμο,
Τέσσαροι τὸν πηγαίνανε ςτὸν ὕστερό του δρόμο.
Βραχνόφων᾽ ὁ καλόγερος ἀνάδευε τὰ χεῖλα·
Τοῦ νεκροκρέββατου συχνὰ ἐτρίζανε τὰ ξύλα.
Ἀλλοίμονο, πόσαις φοραῖς ἐκάτσαμε ςτὴ βρύσι,
Λέγωντας ποιὸς ἀπὸ τ᾽ ἐμᾶς περσότερο θὰ ζήσῃ.
Καὶ λέγωντας ποιὸς ἀπὸ μᾶς περσότερο θὰ ζήσῃ,
Βούιζ᾽ ἐδῶθ᾽ ἡ καλαμιὰ, κεῖθε τὸ κυπαρίσσι.
Δυστυχισμένη συμφορὰ, ποῦ τὸ χαρούμεν᾽ ἄνθι
Τῆς νιότη μου τῆς τρυφερῆς ὀγλήγωρα μαράνθη.
Ὦ θάνατε λυπήσου με, λυπήσου με καὶ φτάσε,
Ἓν ἀναστέναγμα γλυκὸ μοῦ φαίνεται πῶς θᾆσαι.
Μοὔπανε πῶς μεσάνυχτα σὲ βάνουνε ςτὸ μνῆμα,
Καὶ ξέδωκα τὸ ῥοῦχό μου γιὰ τὸ στερνό σου ντύμα.
Αὐτοὶ ποῦ θὰ μὲ θάψουνε, κι᾽ αὐτοὶ ποῦ μ᾽ ἀγαποῦνε,
Ἂς βάλουνε τὰ χέρια μας νεκρὰ ν᾽ ἀγγαλιαστοῦνε.

2. *Μοῦ τὸν ἐπεῖραν τέσσαροι Τ. τὸ δρόμ. Ζ.* 3. *Βροχόφωνα Τ. χείλια Τ.* 4. *συχνὰ τοῦ τρίζ. Τ.* 5. *θυμιοῦμαι ποῦ καθούμαστεν ἀντάμα ἐκεῖ Τ.* 6. *ποιὸς ἀπὸ μᾶς — ἐλέγαμε — Τ.* 8. *Φτὺς κατὰ μᾶς ἐβούηξε φρικτὰ τὸ ποιὸς θὰ ζήσῃ; Τ.* 9. *συντροφιὰ Ζ.* 10. *μᾶς Ζ.* 13. *τὸν Ζ.* 14. *του Ζ.* 15. *Κεῖνοι — θάψανε Τ.*

CCCLXXX.
Η ΝΕΟΧΗΡΕΥΜΕΝΗ.

Εὐλ. 18. Μ. Ι. 378.

Μιὰ κόρη ἐτραγούδησεν ἀπ᾽ ὥραις παραθύρι,
Κι᾽ ὅσα καράβια τ᾽-ἄκουσαν, ὅλ᾽ ἀράζουν καὶ δένουν.
Κ᾽ ἕνα καράβι τρομερὸ, καράβι τοῦ πολέμου,
Οὐδὲ μαζώνει τὰ πανιὰ οὔτ᾽ ἤθελε ν᾽ ἀράξῃ.
,,Μάσε καράβι τὰ πανιὰ, μάσ᾽ τα καὶ βάλ᾽ τα κάτω.
᾽Εγὼ κι᾽ ἂν ἐτραγούδησα, σὲ μυριολόγι τοὖπα.
῎Εχω ᾽ν᾽ ἄντρα κ᾽ εἶν᾽ ἄρρωστος, κ᾽ εἶναι γιὰ νὰ πα·
Ξαρρωστικὸ μοῦ γύρεψα, νὰ φάγῃ γιὰ νὰ γιάνῃ,
Τσ᾽ ἀγριολαφίνας τ᾽ ἄλειμμα, τ᾽ ἀγριογιδιοῦ τὸ γάλα.
῞Ωστε ν᾽ ἀναίβω ςτὸ βουνὸ, νὰ καταιβῶ ςτοὺς κάμπους,
Νὰ φτιάξω στροῦγκα καὶ μαντρὶ, νὰ πιάσω τὴν λαφίνα.
῎Αντρος μου ἐπαντρεύθηκε κι᾽ ἄλλη γυναῖκα πῆρε,
Πῆρε τὴν πλάκα πεθερὰ, τὴ μαύρη γῆ γυναῖκα.“ —

9. *Τ'ς Ε. Μ.*

CCCLXXXI.
Η ΧΗΡΑ.

Πανδ. 23.

,,Χήρα μ᾽ γιὰ δὲν παντρεύεσαι, δὲν πέρνεις γι᾽ ἄλλον ἄντρα;“ —
,,Μπρὲ πῶς μοῦ λὲς νὰ παντρευθῶ κι᾽ ἄλλον ἄντρα νὰ πάρω,
Ποῦ ἄντρας μοὖναι ἄρρωστος κι᾽ ἀρρωστικὸ γυρεύει;
Γυρεύ᾽ ἀπὸ λαγὼ τυρὶ κι᾽ ἀπ᾽ ἄγριο γίδι γάλα.
῞Οσο ν᾽ ἀναιβῶ ςτὰ βουνὰ, νὰ καταιβῶ ςτοὺς κάμπους,
Νὰ φκιάσω στροῦγκα τοῦ λαγοῦ, ν᾽ ἀρμέξω τ᾽ ἄγριο γίδι,
᾽Αρρώστησε, ξαρρώστησε κι᾽ ἄλλη γυναῖκα πῆρε·
Πῆρε τὴν πέτρα πεθερὰ, τὴν μαύρη γῆ γυναῖκα
Κι᾽ αὐτὰ τὰ λιανολίθαρα ὅλα γυναικαδέρφια.“ —

CCLXXXII.

Η ΧΗΡΑ.

Ζαμπ. 746, 33. Τ. 169.

ΖΑΚΥΝΘΟΣ. ΚΕΦΑΛΛΗΝΑ.

Δώδεκα μερῶνε νύφη χήρα πάει ςτὴ μάνα της,
Τὰ στεφάνια ςτὴν ποδιά της κ᾽ ἔκλαιε τὸν ἄντρα της.
Κ᾽ ἡ μανοῦλά της τῆς λέγει· „σώπα, μὴν πικραίνεσαι·
Κ᾽ εἶσαι νιὰ καὶ κοπελοῦλα, πάλαι νύφη γένεσαι.“ —
„Ὦ πῶς μου τὸ λὲς μπρὲ μάνα, γιὰ νὰ ματαπαντρευθῶ,
Σὰν τὸν ἄντρα πῶχα πρῶτον, ποῦ νὰ πάγω νὰ τὸν βρῶ.
Ποῦταν ὤμορφος ςτὰ κάλλη, ἄσπρος καὶ ςτήνε θωριά,
Ἦταν καὶ παλληκαράκι, πὤλαμπε σὰν τὴ χαρά.
Καὶ γιὰ μένα τὸν ἐσφάξαν σὰν ἀρνὶ ςτὸ μακελλιό,
Καὶ τοῦ χύσανε τὸ αἷμα σὰν ςτ᾽ αὐλάκι τὸ νερό.“ —

1. *Τέσσαρο* Z. 2. *κλαιώντας* Z. 3. *ἔλε᾽* Z. *καὶ τὴν παρηγόρουνε. Σώπα μάτια θυγατέρα, σώπα μὴν πικραίνεσαι* Z. 4. *Κι᾽ ἄνδρες βρίσκεις, ὅσους θέλεις καὶ ματαπανδρεύεσαι* Z. 5. *Καὶ σὰν πῶς τὸ λὲς μανοῦλα* Z. 6. *Ποὺ ἄνδρα εἶχα κ᾽ ἐκοιμώτουν ςτὸ δεξί μου τὸ πλευρὸ* Z. 7 et 8. om. Z. 9 et 10. om. *T.* Numeros aliter constituit Z. In Cephallene finis carminis hic est: *Ποῦ ἐγὼ ἔχασα ἕνα νιὸν, ποῦ δὲν τὸν βρίσκω πλιό.*

CCLXXXIII.

Η ΧΗΡΑ.

Ζαμπ. 681, 106.

Βάνουν φωτιὰ ςτὸν Καπασᾶ καὶ καίγουν τἀργαστήρια·
Πέρνουνε γρόσια καὶ φλωριὰ, πέρνουν καὶ μαχμουντιέδες.
Πέρνουν μανάδες μὲ παιδιὰ καὶ πεθεραῖς μὲ νύφαις,
Πήρανε καὶ μιὰ νιόνυφη πέντε μερῶ νυφοῦλα,
Ποῦχε τὰ νύχια κόκκινα καὶ τὰ μαλλιά της τάλι.
Πῆράν την καὶ τὴν πάησαν πεσκέσι τοῦ βεζύρη.
„Ποῦ πᾶς Λενίτσα μ᾽ μοναχὴ τώρα τὸ βράδυ βράδυ;“ —
„Παγαίνω γιὰ νὰ γκρεμιστῶ, παγαίνω να πεθάνω,
Τὶ μῶκοψαν τὸν ἄντρα μου μέσα ςτὴν ἀγκαλιά μου
Κ᾽ ἐγιώμισαν τὸν κόρφο μου ὀχ τ᾽ αἷμα τοῦ καλοῦ μου.
Πήρανε τὸ κεφάλι του, ςτὴν Πόλι τὸ παγαίνουν,
Βγῆκαν ἀρχόντοι τὸ τηροῦν, κυράδες τὸ θιαμαίνουν.“ —

6. *πάϊσαν* Z. 11. *ἐπῆραν* Z. 12. *θιαμμαίνουν* Z.

CCCLXXXIV.
Ο ΤΑΦΟΣ ΤΟΥ ΞΕΝΟΥ.
U.

„Δὲν τὄξευῤ ἡ κακότυχη, δὲν τὄξευῤ ἡ καϋμένη'
Νἆχα τοῦ δώσει τὸ φιλὶ, νὰ τὸν παρηγορήσω,
Περὶ ποῦ τὸν ξενίτεψα καὶ χάθηκε ςτὰ ξένα.“ —
Καράβια πᾶνε τοῦ γιαλοῦ κ' ἡ κόρη πάει τὴν ἄκρη,
Μὲ τὰ μαλλάκια ξέπλεγα, τὰ χέρια σταυρωμένα·
Ψηλὴ φωνοῦλα ἔσυρε, ὅσο κι' ἂν ἠμποροῦσε·
„Καραβοκύρη κι' ἀδερφὲ καὶ πολυαγαπημένε,
Αὐτὸν τὸν νιὸν ποῦ σὤστειλα κι' αὐτὸ τὸ παλληκάρι,
Καλὰ νὰ τὸν τηράξετε, καλὰ νὰ τὸν φυλᾶτε.
Συχνὰ, συχνὰ τὸ γιῶμά του, συχνὰ τὸ δειλινό του,
Συχνὰ νὰ τὸν ἀλλάζετε ςταῖς τέσσαρες, ςταῖς πέντε.“ —
„Μηγάρις εἶμ' ἡ μάνα του, μηγάρ' ἡ ἀδελφή του·
Μένα με λένε μαύρη γῆ καὶ πέτρα σκοτισμένη,
Σαράντα μέραις τὸν βαστῶ, σαράντα μερονύχτια
Κι' ἀπὲ βγαίνουν τὰ νύχια του, καὶ πέφτουν τὰ μαλλιά του
Καὶ λύετ' τὸ κορμάκι του ἀπ' τὴν κορφὴ ςτὸ πάτο.“ —

12. *Μηδάρης U.*

CCCLXXXV.
Ο ΤΑΦΟΣ ΤΟΥ ΞΕΝΟΥ.
Ζαμπ. 750, 39.

Παρακαλῶ σε μοῖρά μου, νὰ μὴ μὲ ξενιτέψῃς
Κι' ἂν λάχῃ καὶ ξενιτευθῶ, θάνατο μὴ μοῦ δώσῃς,
Γιατ' εἶδανε τὰ μάτια μου τοὺς ξένους πῶς τοὺς θάφτουν,
Χωρὶς λιβάνι καὶ κερὶ, χωρὶς παπᾶ καὶ ψάλτη,
Χωρὶς λάδι ςτὰ μάτια του, σε χέρισο χωράφι.
Φέρνουν ζευγάρι ἀπ' τὰ βουνὰ κι' ἀλέτρ' ἀπὸ τοὺς κάμπους,
Φέρνουν γενὶ 'πὸ μάστορα καινούρι' ἀπὸ καμίνο,
Γιὰ ν' ἀλετρέψουνε τὴ γῆ, νὰ σπείρουνε κριθάρι·
Κι' ὁ νιὸς ὁποῦ τὰ κέντουνε πολὺ 'ταν τεχνεμμένος.
Μὲ τὸ κοντάρι τὰ βαρεῖ, μὲ τὸ σπαθὶ τὰ γέρνει
Καὶ μὲ τ' ἀσημομάχαιρο βαρυὰ τὰ σαλαγάει.
Πρώτ' ἀλετριὰ ὁπὤδωκε, ξέθαψε τὰ ποδάρια,
Καὶ δεύτερην ἐξέθαψε πανώριο παλληκάρι·

'Αφίν' ὁ νιὸς τ' ἀλέτρεμὰ καὶ πιάνει μυρολόγι·
„"Αν εἶχα τέτοιο σύντροφο, τέτοι' ἀδερφὸ λεβέντη,
Στὴ γῆ ποτὲ μὴν πήγαινε, νὰ τόνε φάῃ τὸ χῶμα.
"Ηθελα πάω γιαλὸ γιαλὸ, κάτου ςτὸ περιγιάλι,
Νὰ κόψω κιτροκάλαμο, νὰ κάμω 'να κυβοῦρι,
Νὰ βάλω πάτους βάλσαμο καὶ πάτους καρυοφύλλι,
Στὴ μέση τὸν ἀμάραντο, ποτὲ νὰ μὴ μαράνῃ." —

CCCLXXXVI.
Ο ΠΟΤΑΜΟΣ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ.

Εὐλ. 14. M. I., 416.

'Απόψε τί μ' ἐπόνεσε τὴ μαύρη ἡ καρδιά μου,
Καὶ ξύπνησα κ' ἐρώταα την, πάλι ξαναρωτῶ την·
„Καρδιά μου τ' ἔχεις καὶ πονεῖς καὶ βαρυαναστενάζεις;
'Εσὺ βαρέμι δὲν βαστᾷς, βουνὸ δὲν ἀναβαίνεις." —
„Κάλλιο ν' ἀνέβαινα βουνὸ, βολύμι φορτωμένη,
Παρὰ τὸ θαῦμα ποὖδα 'γὼ ἐψὲς ἀργὰ τὸ βράδυ.
Δυὸ 'δέρφια σέρν' ὁ ποταμὸς μὲ τὸ φιλὶ πλεγμένα·
Κ' ἕνας τὸν ἄλλον ἔλεγε κ' ἕνας τὸν ἄλλον λέγει·
„Βάστ' ἀδελφέ μου, βάστα με, νὰ μὴ πεχωριστοῦμε,
'Ανίσως καὶ χωρίσωμε, δὲν μετασμίγομ' ἄλλο." —

2. *Κ' ἔξυπν. E. M.*

CCCLXXXVII.
Ο ΠΟΤΑΜΟΣ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ.

T. 317.

Τὸ ποιὰ 'ν' ἡ Καραγιάναινα πρώτη κοτσαμπασένα;
Πὤχω δυὸ λόγια νὰ τῆς πῶ, τρία νὰ τῆς μιλήσω.
Ποιὰ μάνα ἔχει δυὸ παιδιὰ ποῦ ψαροκυνηγοῦνε;
Πέ της νὰ μὴ τὰ καρτερῇ, νὰ μὴν τὰ παντυχαίνῃ.
Κι' ὁ Σαλαμπριὰς κατέβασε μὲ ἥλιο μεσημέρι.
Φέρνει λιθάρια ῥιζωμνιὰ, δέντρα ξεριζωμένα,
Φέρνει καὶ μιὰ γλυκομηλιὰ τὰ μῆλα φορτωμένη,
Κι' ἀνάμεσα ςτοὺς κλόνους της δυὸ 'δέρφι' ἀγκαλιασμένα.
Γυρίζει τὸ μικρότερο καὶ λέγει τοῦ μεγάλου·
„Κ' εἶναι ζωὴ καὶ θάνατος, τάχα θ' ανταμωθοῦμε;" —

„Ὄντας θ' ἀνθήσ' ὁ ξέρακας, νὰ βγάλῃ νιὰ κλονάρια
Καὶ νὰ στερέψ' ἡ θάλασσα, νὰ γένῃ περιβόλι,
Τότε κ' ἐγὼ 'δερφούλη μου πάλιν θὰ σ' ἀνταμώσω." —

CCCLXXXVIII.
Ο ΠΟΤΑΜΟΣ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ.

U.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Ἡ μάνα πὤχει δυὸ παιδιά, ποῦ ψαροκυνηγοῦνε,
Πές της νὰ μὴν τὰ καρτερῇ, ν' μὴν τ' ἀπαντυχαίνῃ·
Ἡ Σαλαμπριὰ κατέβασε μὲ ἥλιο, μὲ φεγγάρι,
Κι' αὐτὰ στὴ μέση κολυμποῦν σὰν ψάρια πελαγήσια,
„Κρατήσου, κράτει μ' ἀδελφὲ κ' ἔλα νὰ φιληθοῦμε.
Τάχα θὰ ματασμίξωμε, θὰ ματανταμωθοῦμε." —
„Φόντας θ' ἀνθίσ' ὁ ξέρακας, νὰ βγάλῃ νιὰ βλαστάρια.
Φόντας ἀσπρίσ' ὁ κόρακας, νὰ γίνῃ περιστέρι,
Τότε θὰ σμίξωμε κ' ἡμεῖς, θὰ ματανταμωθοῦμε,
Νὰ πᾶμε στὴ μανοῦλά μας τὰ δυὸ ἀνταμωμένα." —

CCCLXXXIX.
Ο ΠΟΤΑΜΟΣ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ.

Faur. II, 68.

ΛΑΡΙΣΣΑ.

Τρία πουλάκια κάθουνταν ψηλὰ στὴν Κατερίνην,
Τὄνα τηρᾷ τὴν Λάρισσα, τἄλλο τὴν Ἀλασσῶνα,
Τὸ τρίτο καὶ φαρμακερὸ μυριολογᾷ καὶ λέγει·
„Ποιὰ μάνα εἶχε δυὸ παιδιά, ποιὰ μάνα προεστίνα;
Πές την νὰ μὴν τὰ καρτερῇ, νὰ μὴν τ' ἀπαντυχαίνῃ·
Ἡ Σαλαμπριὰ κατέβασε μὲ ἥλιο, μὲ φεγγάρι,
Κι' αὐτὰ στὴν μέση κολυμποῦν σὰν ψάρια πελαγήσια κ. τ. λ.

1. *κάθονταν F.* 5. *Εἰπὲ F.*

CCCXC.
ΟΙ ΝΑΥΤΑΙ.
Εὐλ. 36. Μ. II, 58.

Σὲ περιγιάλι κάθουνταν τῶν ναύτων αἱ γυναῖκες,
Τῶν ναύτων καὶ τῶν ναύκληρων, τῶν καραβοκυρέων,
Ἔχουν γουλιὰ ςτὸν κόρφον τους, χαλίκια ςτὴν ποδιά τους,
Τὴ θάλασσα πετροβολοῦν, τὴ θάλασσα λιθιάζουν·
„Θάλασσα πικροθάλασσα καὶ λευκοκυματοῦσα,
Θάλασσα ποῦν' οἱ ἄντρες μας καὶ ποῦναι κ' οἱ καλοί μας;" —
Τί νὰ σᾶς πῶ καϋμέναις μου τὰ μαῦρα τὰ μαντάτα;
Οἱ ἄντρες σας ἐπνίγηκαν ςτὴν ἄβυσσό μου κάτω.

2. vs. om. *M.*

CCCXCI.
Ο ΝΑΥΤΗΣ.
Faur. II, 104.

ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ.

Ποιὸς κόρην ἔχ' ἀνύπαντρην, νὰ τὴν παντρέψ' ἂν θέλῃ,
Κάλλι' ἂς τῆς δώσῃ γέροντα παρὰ νιὸν ναύτην ἄντρα.
Ὁ ναύτης ὁ βαρυόμοιρος, ὁ κακοπαθημένος,
Ἂν γιωματίσῃ, δὲν δειπνᾷ, ἂν στρώσῃ, δὲν κοιμᾶται.
Κρίμα ςτὸν νιὸ τὸν ἄρρωστο ςτοῦ καραβιοῦ τὴν πλώρη,
Μάναν δὲν ἔχει νὰ τὸ δγῇ, κύρην νὰ τὸν λυπᾶται,
Οὐδ' ἀδερφὸν οὐδ' ἀδερφὴν, κανένα μὲς ςτὸν κόσμο.
Μόναι τὸν λέγ' ὁ ναύκληρος μὲ τὸν καραβοκύρη·
„Ἔ σήκ' ἀπάνω ναύτη μας καὶ καλογνωριστή μας,
Νὰ κομπασάρῃς τὸν καιρὸ, νἄμπωμεν σὲ λιμένα." —
„Ἐγὼ σᾶς λέγω, δὲν μπορῶ, καὶ σεῖς μοῦ λέτε, σήκου.
Γιὰ πιάστε με νὰ σηκωθῶ, βάλτε με νὰ καθήσω·
Σφίξετε τὸ κεφάλι μου μὲ δυὸ, μὲ τριὰ μαντυλια·
Μὲ τῆς ἀγάπης τὸ χρυσὸ δέστε τὰ κατακλείδια,
Καὶ φέρτε μου τὴν χάρτα μου τὴν παντερημασμένην.
Βλέπετ' ἐκεῖνο τὸ βουνὸ τὸ πέρα καὶ τὸ δῶθε,
Πῶχ' ἀνταροῦλαν ςτὴν κορφὴ καὶ καταιχνιὰν ςτὴν ῥίζα;
Πάγετ' ἐκεῖ ν' ἀρράξετε· ἔχει βαθὺ λιμένα.
Πρὸς τὰ δεξιὰ τὰ σίδηρα, ζερβιὰ τὰ παλαμάρια,
Καὶ τὴν μεγάλην ἄγκυρα ῥίξετε πρὸς τὸν νότο.

Τὸν ναύκληρο παρακαλῶ καὶ τὸν καραβοκύρη,
Νὰ μή με θάψουν σ' ἐκκλησιὰ μηδὲ σὲ μοναστῆρι,
Μόναι ςτὴν ἄκρη τοῦ γιαλοῦ, ςτὸν ἄμμο ἀποκάτω·
Ἐκεῖ οἱ ναῦτες νἄρχωνται, ν' ἀκούω τὴν φωνή τους.
Ἔχετε γειὰν συντρόφοι μου καὶ σὺ καραβοκύρη,
Καὶ σὺ ἔα λέσα μου γλυκὸ, γλυκότερον ἔα μόλα.“ —
Ἔλυωσαν τὰ ματάκια του, ἔλυωσαν καὶ δὲν βλέπει.

7. *εἰς τὸν F.* 10. *εἰς F.* 13. *δυὸ, τρία F.* 17. *Ποῦ ἔχ' ἀντάραν F.* 17. *Πᾶτε ἐκ. F.* 22. *εἰς F.*

CCCXCI a.
Ο ΝΑΥΤΗΣ.
(*ΧΟΡΟΥ.*)

Conze.

Κρίμα τὸν νιὸ ποῦ 'ρρώστησε ςτοῦ καραβιοῦ τὴν πλώρη,
Δὲν ἔχει μάνα νὰ τὸν κλαίῃ, κανεὶς νὰ τὸν λυπᾶται,
Παρὰ τὸν κλαίει ὁ ναύκληρος μὲ τὸν καραβοκύρη·
„Γιὰ σήκ' ἀπάνω ναύτη μου καὶ πρῶτο γεμεντσῆ μου,
Νὰ κουμπασάρῃς τὸν καιρὸ νὰ πᾶμε σὲ λιμάνι.“ —
„Ἐγὼ σᾶς λέγω, δὲν μπορῶ, καὶ σεῖς μοῦ λέτε, σήκω.
Γιὰ πιάστε με νὰ σηκωθῶ καὶ βάλτε με νὰ κάτσω,
Καὶ φέρτε τὸν πνεμματικὸ, τοῦ πῶ τὰ κρίματά μου,
Καὶ φέρτε μιάπηχυ μαντύλι νὰ δέσω τὸ κεφάλι,
Καὶ φέρτε μου τὴν χάρτα μου καὶ τ' ἀργυρὸ κουμπάσο
Νὰ κουμπασάρω τὸν καιρὸ, νάμποῦμε σὲ λιμάνι.
Θεωρεῖτ' ἐκεῖνο τὸ βουνὸ τὸ πέρα καὶ τὸ δῶθε,
Ποὔχει λαγκάδια ςτὴν κορφὴ καὶ παρακάτ' ἀσπράδα;
Ἐκεῖ νὰ πᾶμ' ν' ἀράξομε ποὖναι καλὸ λιμάνι.
Δεξιὰ μεριὰ τὰ σίδηρα, ζζερβιὰ τὰ παλαμάρια,
Καὶ ςτὴν καϋμένη τὴν νωτιὰ ρίξε τὰ σιγουράντσα.
Κ' ἐμένα νὰ μὲ θάψετε πίσω 'π' τὸν ἅγιον Γιώργη,
Νἀκούσω τὰ μουτσόπουλα, ποῦ λέν' ἐλέσα ἰαλέσα.“ —

— — —

CCCXCII.
ΤΟ ΠΡΙΝΤΣΙΠΟΠΟΥΛΟΝ.

Σχιν.

ΚΡΗΤΗ.

„Ξύπνησε πριντσιπόπουλο καὶ καστροπολεμίτη,
Ὁποῦ μᾶς ἐπαράγγειλες πῶς εἶσαι γιὰ τὴν Κρήτη.
Ξύπνησε πριντσιπόπουλο καὶ γράψε μὲ τὸ χέρι,
Νὰ στείλωμε τῆς κόνταινας ποῦ δὲν ἔχ' ἄλλο ταῖρι.
Ξύπνησε, φτιάσε μιὰ γραφὴ καὶ νὰ τὴν ἀναγνώσω,
Νὰ στείλωμε τῆς κόνταινας νὰ πικραθῇ καμπόσο.
Ξύπνησε πριντσιπόπουλο καὶ στόμα ζαχαρένιο,
Νὰ δγῇς ὁποῦ σοῦ φτίανουνε τὸ μνῆμα μαρμαρένιο.
Ξύπνησε πριντσιπόπουλο ποὖσ' ἄσπρος σὰν τὸ κρίνο,
Ποῦ πᾶνε νὰ σὲ χώσουνε ςτὸν ἅγιο Κωνσταντίνο." —
Ὅταν ἐπῆγε 'νας παπᾶς νὰ πάγῃ νὰ τὸν βγάλῃ,
Μικροὶ, μεγάλοι κλάψανε, κρίμα ςτὸ παλληκάρι.
Ὀμπρὸς πήγαιν' ὁ πίσκοπος μὲ τὸ σταυρὸ ςτὸ χέρι,
Ἀγαλ' ἀγάλια περπατεῖ κι' ἀκολουθάει τ' ἀσκέρι.
Ὀμπρὸς πήγαιν' ὁ πίσκοπος καὶ πίσ' οἱ Μοσχοβίταις,
Μ' ἀλήθεια τὸν ἐψάλανε παπάδες Μωραΐταις
Καὶ γράφουνε ςτὸ μνῆμά του . . . . . .

9. *ποῦ σ'.*

CCCXCIII.
Η ΕΡΕΙΝΗ.

M. II, 2.

Μὲ πόνον κλάψετε ὦ λυπημέναις,
Μὲ πόνον μέγα ἀγαπημέναις
Τὸν πικρὸ θάνατο μιανῆς θεᾶς.
Μιὰ ὡραιοτάτη, εὔμορφ' Ἐρείνη,
Ποῦ διὰ 'να τύραννο φαρμάκι πίνει
Καὶ φαρμακώνεται θανατερά.
„Χρυσή μ' ἀγάπη διά σ' ἀπεθαίνω,
Χάνω ζωή μου διά σ' ἡ καϋμένη,
Καὶ σὺ σκληρότατε δὲν μὲ πονεῖς.
Κοπέλαις εὔμορφαις μαῦρα ντυθῆτε
Μὲ πόνον μέγα καὶ στολιστῆτε

Μὲ δάφναις πράσιναις καὶ μὲ μυρτιαῖς.
Μάνα τί κλαίεις; ςτὸν θιὸν σ' ἀφίνω,
Ποῦ διὰ 'να τύραννο φαρμάκι πίνω
Καὶ φαρμακώνομαι θανατερά.
Μάνα πόχηρη δυστυχισμένη,
Κορίτσι εὔμορφο ποῦ σ' ἀπεθαίνει
Στὸν ᾅδη πάγει, σὲ καρτερεῖ.
"Ασπλαγχνε λύπησαι· δὲν μὲ λυπᾶσαι:
Πόνους καὶ βάσανα δὲν μοῦ θυμᾶσαι;
Τώρα μὲ χάνεις παντοτεινά." —
"Οντας τὴν θάψανε, τὴν μαύρ' 'Ερείνη,
Μικροὶ, μεγάλοι θρήνους ἐβγάνει,
Καὶ τὴν ἐκλάψανε λυπητερά.

Numeros aliter constituit *M.*

CCCXCIV.

ΕΥΦΡΟΣΥΝΗ.

Stackelb. Apoll. Temp. zu Bass. p. 113 sqq. Kind. Eunom. III, 58. M. II, 30. cfr. Pouquev. hist. d. l. régénerat. d. l. Grèce I, 161 sqq.

ΙΩΑΝΝΙΝΑ.

'Ηκούσατε, τί ἔγινε ςτὰ Γιάννινα ςτὴν λίμνη;
Ποῦ ἔπνιξαν τὰς δέκ' ἑπτὰ καὶ τὴν κυρὰ Φροσύνη.
"Αχ Φροσύνη μ' παινεμένη,
Τί κακὸ πάθες καϋμένη;
"Αλλη καμμιὰ δὲν ἔβαλε ποτὲ λαχοῦρι σάλι·
Μὸν ἡ Φροσύνη τ' ἔβαλε κ' ἐπῆγε ςτὸ χαμάμι.
"Αχ Φροσύνη παινεμένη,
Μὲς ςτὴν λίμνη ξαπλωμένη.
Δὲν σ' ἔλεγα Φροσύνη μου, μὴ βάλλῃς δαχτυλίδι;
Τ' ἀκούει ὁ 'Αλῆ πασᾶς, σὲ ῥίχνει μὲς ςτὴν λίμνη.
"Αχ Φροσύνη καὶ κυρά μου,
"Εκαψες τὰ ζωτικά μου.
"Αν ἦστε Τοῦρκ', ἀφῆστέ με· χίλια φλωριὰ σᾶς δίδω,
Νὰ πάγω ςτὸν Μουχτὰρ πασᾶ, δυὸ λόγια νὰ τὸν κρίνω.
"Αχ Φροσύνη καὶ κυρά μου κ. τ. λ.
Σήκου πασᾶ ἐγρήγωρα καὶ ςτὸν παπᾶ νὰ σώσῃς,
Διὰ νὰ τὸν κάμῃς τὸν ῥιτσᾶν, ἐμένα νὰ γλυτώσῃς.

"Αχ Φροσύνη κ. τ. λ.
Ἐγὼ κἂν πάγω ςτὸν παπᾶ, ῥιτσάδες δὲν περνάνε,
Τὸ βλέπω Φροσυνίτσα μου, τὰ ψάρια θὰ σὲ φᾶνε.
"Αχ Φροσύνη κ. τ. λ.
Φροσύνη μου, σὰν τ' ἔξευρες, δὲν μἔστειλες χαμπάρι;
Νὰ στείλω τὴν κοσόκα μου κι' ἄνθρωπον, νὰ σὲ πάρῃ·
"Αχ Φροσύνη κ. τ. λ.
Χίλια καντάρια ζάχαρι θὰ ῥίξω μὲς ςτὴν λίμνη,
Διὰ νὰ γλυκάνῃ τὸ νερὸ, νὰ πίῃ κυρὰ Φροσύνη.
"Αχ Φροσύνη κ. τ. λ.
Φύσ' ἀεράκι μου βοριὰ, φύσα κατὰ τὴν λίμνη,
Χαιρετᾷ μου τὰς δέκ' ἑπτὰ καὶ τὴν κυρὰ Φροσύνη.
"Αχ Φροσύνη κ. τ. λ.

1. Ἰωάννινα *K. M.* 6. ῥίπτει *K. M.* εἰς τὴν *K. M.*

CCCXCV.

Η ΛΕΛΗ.

ΚΥΠΡΟΣ.

„Μαῦρο κρεββάτι μάνα μου ςτὴ σάλα σ' ἀντικρύζει
Κ' ἐπάνω του κατάμαυρα σπαρμένα λουλουδάκια,
Θανάτου κιτρινόκερο μισόσβεστο ςτὴν ἄκρη
Καὶ λιβανιῶν μαῦρο καπνὸ ἐδῶ κ' ἐκεῖ σπαρμένο,
Κ' ἕνα κορμὶν ςτὰ κάτασπρα ςτὸ στρῶμα 'ν' ξαπλωμένο.
Ξαναπλωμένα τὰ μαλλιὰ ςτὸν ὦμόν του τὰ ἔχεις.
"Ιντα 'χεις μάνα μ' πές μού το, γιὰ πές μού το κ' ἐμένα·
Μανὰ κανένας ξάδερφος ξεψύχησε μάνα μου;
Καὶ κλαίουν τόνε οἱ ἄδελφοι καὶ κλαίουν τον οἱ φίλοι;
Μανὰ κανένας θεῖός μου ξεψύχησε μάνα μου;" —
„Μηδὲ κανένας ξάδερφος ξεψύχησε παιδί μου,
Καὶ κλαίουν τόνε οἱ ἀδελφοὶ καὶ κλαίουν τον οἱ φίλοι,
Μηδὲ κανένας θεῖός σου ξεψύχησε παιδί μου,
Τὴν Λέλην τὴν ἐδάγκασε κουφὴ φαρμακευμένη,
"Ινταν ἐπῆεν τὸ σταμνὶ νερὸ νὰ τὸ γεμίσῃ." —

CCCXCVI.
Ο ΑΝΘΟΣ ΚΑΙ Η ΑΥΓΗ.

Ζαμπ. 751, 40.

⏑ –́ ⏑ ⏑ –́ ⏑ sive ⏑ –́ ⏑ ⏑ –́ ⏑ –
⏑ –́ ⏑ ⏑ –́ ⏑
⏑ –́ ⏑ ⏑ –́ ⏑
⏑ –́ ⏑ ⏑ –́

Ἡ Αὐγοῦλα ποῦ νἆναι;
Κοντεύει τὸ βράδυ·
Καὶ μαῦρο σκοτάδι
Πλακώνει τὴ γῆ.
Παγαίνει 'κεῖ ποὖναι
Μακρὺ κυπαρίσσι,
Παγαίνει ςτὴ βρύσι·
Δὲν εἶν' οὐδὲ 'κεῖ.
Στ' ἀλῶνι ςτ' ἀμπέλι
Στὸ δρόμο κυττάζει
Καὶ τέλος φωνάζει·
Αὐγοῦλά μ', Αὐγή.
Αὐγή μου' συχνότατα
Τοῦ βγῆκ' ἀπ' τὰ στήθη
Κι' Αὐγή μ' ἀπεκρίθη
Μιὰν ἄλλη φωνή.
Πῶς εἶν' τῆς Αὐγούλας,
Ὁ 'Ανθὸς ἐστοχάσθη
Καὶ πρόθυμ' ἐβιάσθη,
Νὰ πάῃ νὰ τὴ βρῇ.
'Εγύρευ' ἀνήσυχος
Ὡσὰν περιστέρι
Γιὰ νὰ βρῇ τὸ ταῖρι
Καὶ δὲν τοῦ βολεῖ.
Καὶ τρέχει καὶ τρέχει,
Κι' ὁλοῦθε κυττάζει,
Καὶ δίχως νὰ κράζῃ,
Δὲν μένει στιγμή.
Τὴν εἶδε προβαίνοντας
Στὴ μέση, κ' ἐφώναξ'
„Αὐγοῦλά μ', ἐτρόμαξ'

῾Ο ᾽Ανθός σου πολύ.“
᾽Ετοῦτα λαλῶντας
Κοντάτης παγαίνει,
῾Η Αὐγοῦλα σιωπαίνει
Καὶ δὲν τοῦ μιλεῖ.
Προσκέφαλο κόκκινο
Τῆς κεῖτ᾽ ἀπουκάτου,
Κρεββάτι θανάτου
Στενὸ καὶ πικρό.
Θανάτου στεφάνι
Τριγύρου ςτὴν κόμη·
Εἶν᾽ εὔμορφ᾽ ἀκόμη
Στὴν ὄψι πολύ.
῾Ο Ἄγγελος ἴσως
Ποῦ πέρνει τὸ μίλημ᾽,
Τῆς πῆρε μὲ φίλημ᾽
Γλυκὸ τὴν ψυχή.
Γιατ᾽ ἔχει χαμόγελο
᾽Ακόμη ςτὸ στόμα,
Ποῦ λὲς μὲς ςτὸ χῶμα,
Δὲν πρέπει νὰ μπῇ.
Δὲν εἶν᾽ πεθαμένη·
Τὴν ὄψι τηρᾶτε,
Κοιμᾶται, κοιμᾶται
Εἰς ὕπνο βαθύ.
Τῆς πέρνει μὲ χέρι
᾽Αργὸ τὸ στεφάνι,
Τὸ βγάνει, τὸ βάνει
᾽Απ᾽ τὴν κεφαλή.
῾Η Αὐγοῦλα κοιμᾶται,
᾽Αλήθεια σοῦ λέγω.
Μὴν κλαῖς, γιατὶ κλαίγω,
Μανοῦλα κ᾽ ἐγώ;
᾽Ιδοῦ τὸ στεφάνι της.
Μὴν γέρνῃς ςτὴν ἄλλη
Μεριὰ τὸ κεφάλι,
Τὰ μάτια μὴν κλῇς.
Σ᾽ τ᾽ ἀφίνω ςτὰ γόνατα,

Κι' ἀκόμ' ἂν ἀργήσῃ
Ἡ Αὐγὴ νὰ ξυπνήσῃ,
Ἐμὲ τὸ φορεῖς.

23. *ναὐρῇ* Z. 30. 31. *ἐφώναξε — ἐτρόμαξε* Z. 40. *πικρὸ*? exspectaveris *πικρύ*. 46. 47. *μίλημα — φίλημα* Z. 64. *ἐγὼ*? malim: *κ' ἐσύ*.

CCCXCVII.
Ο ΒΟΣΚΟΣ ΑΡΡΩΣΤΟΣ.

M. II, 44.

Ὁ πόνος πάντα βρίσκεται· τὸ ντέρντι πῶς θὰ γιάνω;
Διὰ ἐσὲ ἀρρώστησα, καὶ μὲς ςτὸν ᾅδη θάπτω.
Πέρνω καὶ πάγω ςτὸν γιατρὸ νὰ δγῇ τεἶν' ἡ γιατριά μου.
Ὁ γιατρὸς μὲ λέει· „Καρτέρεσε ν' ἀνοίξω τὰ χαρτιά μου“ —
Καρτέρεσα ὁ δυστυχὴς ἀπ' τὴν αὐγ' ὡς τὸ βράδυ,
Καὶ τὰ χαρτιά του ἄνοιξε γιὰ νὰ βρῇ τὸ ντερμάνι.
„Σύρε λεβέντη μ' ςτὸ καλὸ κ' ἐσ' ἀρρωστιὰ δὲν ἔχεις·
Ἀγάπης ντέρντια σὲ βαροῦν, καὶ γιατρεμὸ δὲν ἔχεις.“ —
Πῆρα τὰ χέρια σταυρωτὰ καὶ τὴν καρδιὰ κρατῶντας,
Ηὗρα καὶ τὴν ἀγάπη μου παίζοντας καὶ γελῶντας.
Ἐσ' εἶσαι κόρη μ' ὁ γιατρὸς κ' ἐγῶμ' ὁ λαβωμένος,
Δόσε με κόρη τὸ φιλὶ νὰ γιατρευθῶ ὁ καϋμένος.
„Καὶ πῶς τὸ δίδω τὸ φιλὶ νὰ μὴ βαρ' ἀρρωστήσῃς,
Ἀπ' τὸν Θεὸν ςτὰ χέρια σου νὰ μὴν τὸ μαρτυρήσῃς.“ —
Δὲν εἶμαι δέντρο νὰ κοβῶ καὶ βέργα νὰ λυγίσω,
Δὲν εἶμαι τέτοιος ἄνθρωπος γιὰ νὰ σὲ μαρτυρήσω.
Ὅταν θὰ μάθῃς κόρη μου, ποῦ εἶμ' ἀρρωστημένος,
Νἄρθῃς τὸ γρηγορώτερο προτοῦμ' ἀποθαμμένος.
Στὴν κάμαρά μ' ὅταν θἄρθῃς, δεξιὰ εἶνε τὸ στρῶμα,
Σκύψε καὶ γλυκοφίλει με κόρη μου μὲ τὸ στόμα.
Κ' ἡ μάνα μου θὲ νὰ σε πῇ λόγια νὰ σὲ ψυχράνῃ,
Σὰν εἶσ' ἀγάπη μου πιστή, ςτὸν νοῦ σου μὴ τὰ βάνῃς.
Ἅπλωσε εἰς τὴν τσέπη μου καὶ πάρε τὰ κλειδιά μου,
Ἄνοιξε τὴν κασέλα μου, βγάλε τὰ σάβανά μου,
Καὶ μέσα ςτὸ παρακλῆσι τριαντάφυλλα καὶ ῥόδα,
Καὶ μοίρασ' τα ςταῖς εὔμορφαις νὰ ποῦν τὰ μυρολόγια.

Ὅταν θὰ δγῇς ὀπ᾽ ἔρχεται παπᾶς μὲ πετραχεῖλι,
Φώναξε μιὰ ψηλὴ φωνή, ποῦστε δικοί μου φίλοι.
Ὅταν θὰ δγῇς ὀπ᾽ ἔρχεται μὲ θυμιατὸ ςτὸ χέρι,
Φώναξε μιὰ ψηλὴ φωνή, πάγ᾽ τὸ δικό μου ταῖρι.
Ὅταν καὶ θὰ μὲ σηκώσουν τέσσαρα παλληκάρια,
Φώναξε μιὰ ψηλὴ φωνή, νὰ σκάσουν τὰ λιθάρια.
Ὅταν καὶ θὰ μὲ περάσουν ἀπὸ τὴν γειτονιά σου,
Ἔβγα κρυφ᾽ ἀπ᾽ τὴν μάνα σου καὶ τράβα τὰ μαλλιά σου.
Ὅταν θὰ μ᾽ ἀκουμπήσουνε ςτῆς ἐκκλησιᾶς τὴν πόρτα,
Φώναξε μιὰ ψηλὴ φωνή, νὰ μαραθοῦν τὰ χόρτα.
Ὅταν θὰ μ᾽ ἀκουμπήσουνε ςτῆς ἐκκλησιᾶς ςτὴν μέση,
Φώναξε μιὰ ψηλὴ φωνή, ἡ ἐκκλησιὰ νὰ πέσῃ.
Ὡσὰν θὰ μὲ καταιβάσουν τρία σκαλιὰ ςτὸν ᾅδη,
Τότε νὰ πῇς πουλάκι μου, ἡ ἀγάπη μου ἐχάθη.
Ὡσὰν θὲ νὰ σὲ τὰ δώσουν τὰ κόλλυβά μου, φᾶ᾽ τα
Καὶ πές· „Θεὸς ἂς συγχωρῇ τὸν νέον ποῦ μ᾽ ἀγάπα.“ —

1. 8. *ντέρτια M.* 2. *μὲ ςτὸν M.* 4. *λέγει M.* 6. *ὗρῃ τ. ντερμάνη M.* 13. *φηλὶ M.* 18. *προτοῦμ᾽ M.* 31. 33. 39. nescio an verbis *σηκώσουν, περάσουν, καταιβάσουν* pronomen *με* postponendum sit.

CCCXCVIII.

Η ΛΑΦΙΝΑ.

Faur. II, 84. U.

Carmen compositum est ab Andrea Isco anno 1830.

Κλάψε με μάνα, κλάψε με τὴν νύχτα μὲ φεγγάρι
Καὶ τὴν αὐγοῦλα μὲ δροσιά, ὅσο νὰ φέξ᾽ ὁ ἥλιος,
Νἄρτουν τ᾽ ἀλάφι᾽ ἀπ᾽ τὰ βουνὰ νὰ σὲ παρηγορήσουν.
Ὅλα τ᾽ ἀλάφια βγήκανε κι᾽ ὅλο δροσολογιοῦνται·
Καὶ μιὰ λαφίνα ταπεινὴ δὲν πᾷ κοντὰ μὲ τ᾽ ἄλλα·
Ὅλα τ᾽ ἀπόσκια περπατεῖ κι᾽ ἀντίζερβα κοιμᾶται,
Κι᾽ ὅτ᾽ εὕρῃ γάργαρο νερό, θολώνει καὶ τὸ πίνει.
Κι᾽ ὁ ἥλιος τὴν ἀγνάντεψεν ἀπὸ ξερὸ κλαράκι·
„Μωρὴ λαφίνα ταπεινὴ δὲν πᾷς κοντὰ μὲ τ᾽ ἄλλα;
Μόνον τ᾽ ἀπόσκια περπατᾷς κι᾽ ἀντίζερβα κοιμᾶσαι.“ —
„Ἐγὤλεγα ἡλάκι μου, πῶς δὲν θὰ μ᾽ ἐρωτήσῃς.
Μὰ τώρα, ποῦ μ᾽ ἐρώτησες, νὰ σὲ τ᾽ ὁμολογήσω.
Τὸ ντέρτι μου, τὸ πάθι μου, κανεὶς νὰ μὴ τὸ πάθῃ,
Μηδὲ Τοῦρκος μηδὲ Ῥωμαιὸς μηδὲ καραβοκύρης.

Δώδεκα χρόνους ἔκαμα στέρφα χωρὶς μοσκάρι
Κι᾿ αὐτοῦ ϛτοὺς δεκατέσσαρους βγῆκα μὲ τὸ μοσκάρι,
Γιὰ μένα βγῆκ᾿ ὁ κυνηγὸς μὲ τὸ πικρὸν τουφέκι,
Κ᾿ ἔρριξε καὶ μοῦ σκότωσε τὸ μοναχὸ μοσκάρι
Κ᾿ ἐγὼ τ᾿ ἀπόσκια περπατῶ, ἀντίζερβα κοιμοῦμαι
Κι᾿ ἂν εὕρω γαργαρὸ νερὸ, θολώνω καὶ τὸ πίνω.
᾿Ανάθεμά σε κυνηγὲ καὶ σὺ καὶ τὰ καλά σου·
Σὺ ἔκαψες κι᾿ ὡρφάνεψας ἀπὸ παιδὶ κι᾿ ἀπ᾿ ἄντρα.

1. *῞Ολην τὴν μαύρην κι᾿ ἄγριαν νύχτα μὲ τὸ φεγγάρι F.* 2. *Αὐγὴν μὲ τὴν — ῥήξ᾿ ὁ ἥλ. F.* 3. *Τρέχουν F. ϛτὰ F. ἀλαφομόσχια F.* 5. *Μιὰ ἀλ. F. πάγει μὲ τὰ F.* 6. *καὶ τὰ F.* 8. *ἀπάντησε, στέκει καὶ τὴν ῥωτάει F.* 9. *Τί ἔχεις ἀλ. μου — καὶ σὺ F.* 15. ***Κι᾿ ἀπὸ τοὺς δώδεκα κ᾿ ἐμπρὸς ἀπόχτησα μοσχάρι.*** Post vs. 15 habet *F.*: *Τὸ ἔθρεψα, τ᾿ ἀνάθρεψα, τὄκαμα δύο χρόνων.* 16. *Καὶ κυνηγὸς τ᾿ ἀπάντησε, ῥήχνει καὶ τὸ σκοτόνει F.* vss. 4. 10. 12. 13. 17–19. om. *F.* 20. 21. om. *U.*

CCCXCIX.
Η ΑΛΑΦΙΝΑ.

Σχιν.

„Κλαῖγέ με μάνα, κλαῖγέ με τὴν νύχτα μὲ φεγγάρι
Καὶ τὴν αὐγοῦλα μὲ δροσιὰ, ὅσο νὰ φέξ᾿ ὁ ἥλιος,
Ποῦ πᾶν τὰ λάφια ϛτὴ βοσκὴ, ποῦ πᾶν κ᾿ ἡ ἀλαφίναις·
Μόνε ϛτοὺς ἴσκιους ἂς πατῇς, ϛτοὺς ἴσκιους παρατρέχῃς.“ —
Κι᾿ ὁ ἥλιος τὴν ἐρώτησε καὶ τὴν ξαναρωτάει·
„Μωρὴ λαφίνα ταπεινὴ, λαφίνα λυπημένη,
Γιατὶ ϛτοὺς ἴσκιους προπατεῖς, ϛτοὺς ἴσκιους παρατρέχεις;“ —
„῞Ηλιε ποτὲ μ᾿ ἐρώτησες, ποῦ μ᾿ ἐρωτᾷς καὶ τώρα;
Δώδεκα χρόνους ἔκαμα, ποῦ λάφι δὲν ἠξεύρω,
Κι᾿ ἀπὸ τοὺς δώδεκα κι᾿ ὀμπρὸς ἐγέννησα μοσκάρι·
῾Ολονυχτῆς τὸ ἔκρυβα μέσα ϛτοὺς κάτω λόγγους,
Κι᾿ ὁλημερῆς τὸ ἔβοσκα μέσα ϛτῆς περιβόλαις·
Καὶ κυνηγὸς ἐφύλαξε, ῥίχνει καὶ τὸ σκοτώνει
Κ᾿ ἐμένα δὲν ἐσκότωσε παρὲξ τὸ μοσκοποῦλι.“ —

CCCC.
Η ΛΑΦΙΝΑ.

Πανδ. 35.

Σηκώνομαι πολὺ ταχὺ μαῦρος ἀπὸ τὸν ὕπνο,
Καὶ πέρνω δίπλα τὰ βουνὰ, δίπλα τὰ κορφοβούνια.
Ποῦ μὲ τὸν ἥλιο μάλωναν, μὲ τὸν ἥλιο μαλώναν·
„Ἥλιε δὲν κροῦς ἀπὸ ταχυὰ, μὸν κροῦς τὸ μεσημέρι
Νὰ βγοῦν τὰ λάφια ςτὰ βουνὰ, νὰ μὲ παρηγορήσουν.“ —
Ὅλα τὰ λάφια βγήκανε κι' ὅλα δροσολογιῶνται,
Καὶ μιὰ λαφίνα ταπεινὴ δὲν πάει κοντὰ μὲ τ' ἄλλα,
Ὅλο τ' ἀπόσκια περπατεῖ καὶ τὰ ζερβὰ κοιμᾶται,
Κι' ὅπ' εὕρῃ γάργαρο νερὸ, θολώνει καὶ τὸ πίνει.
Δώδεκα χρόνους ἔκαμε στέρφα δίχως μοσκάρι
Κι' ἀπὸ τοὺς δώδεκα κ' ὀμπρὸς ἐβγῆκ' ἀγγαστρωμένη.
Τὸ κύτταξε, τ' ἀνάθρεψε, τὸ φκιάνει τριῶν χρονῶνε.
Εἶχε τ' ἀπρίλι τὴ δροσιὰ, τοῦ μάη τὰ λουλούδια,
Κι' ὁ κυνηγὸς τὸ βίγλιζε ἀπὸ ψηλὴ ῥαχοῦλα,
Πῆγε καὶ τὸ καρτέρεψε σ' ἕνα στενὸ σωκάκι,
Καὶ ῥίχνει καὶ τὸ σκότωσε καὶ τὄχει σκοτωμένο.
„Καὶ τὸ κακὸ τεἶν' ποὔκαμε μ' ἐμὲ τὴν ἀλαφίνα,
Καὶ τώρα μοῦ τὸ σκότωσε καὶ τὄχει σκοτωμένο;
Ἔχει σταυρὸ ςτὰ κέρατα καὶ κούπα μὲς ςτὴν μπάλα.
Σὲ καταριῶμαι θλιβερὰ καὶ προκοπὴ μὴν κάμῃς.
Θὰ περπατῇς νὰ θλίβεσαι, νὰ σκούζῃς, νὰ φωνάζῃς.“ —

3. *μάλλοναν Π.* 10. *χρόνια Π.* 15. *σένα Π.* 17. *Καὶ τίν' τὸ κακὸ ποὺ καμε Π.*

CCCCI.
Η ΛΑΦΙΝΑ.

ΚΥΠΡΟΣ.

„Λάφι μου χρυσοκέρατο ἴντ' ἔχεις καὶ δακρύζεις
Καὶ μὲ τῆς πέτραις δέρνεσαι τὴ μέρα καὶ τὴ νύχτα;
Μὲ τἄλλα λάφια νὰ βοσκᾷς δὲν θέλεις μὲς ςτοὺς λόγγους;
Γιατὶ χτυπᾷς τὰ πόδια σου, τὰ χρυσοκέρατά σου;
Γιατὶ τὰ τρίβεις καὶ βογκᾷς σὰν νἄσουν λαβωμένο;
Πές μού το λάφι, πές μού το, πές μού το, κι' ἂν μπορέσω,
Δῶ σου βοήθι' ὅση μπορῶ, ὅσ' ἔχω κι' ὅση θέλεις.“ —

„Δὲν ἠμπορεῖς, ποτάμι μου, τί ποτε νὰ μὲ κάμῃς.
Βαθυὰ ὁ πόνος τὴν φωλιὰν μὲς ςτὴν καρδιά μου ἔχει.
Καὶ τί καλὸν ςτὴν γῆν αὐτὴν ἔχω, γιὰ νὰ μπορέσω
Μὲ τἄλλα λάφια γλήγωρης ςτοὺς λόγγους νὰ πετάξω;
Δύο λαφάκια πὤκαμα ψιλὰ χρυσοντυμένα
Κ᾽ ἐκεῖνα μοῦ τὰ πήρανε κι᾽ ὀρφάνεψ᾽ ἀπὸ κεῖνα.
Τὄνα τὸ βρῆκε κυνηγὸς νὰ πίνῃ ςτὸ ποτάμι.
Μιὰν τουφεκιὰν ἔδωκέν του, τὄριξεν εὐθὺς κάτω,
Καὶ τἄλλο τὸ μικρότερο μιὰ μέρα μὲς ςτοὺς λόγγους
Μὲ τἄλλα λάφια ἔτρωγεν κι᾽ ἀντίκρυζεν τὸν ἥλιο·
᾽Ανάθεμά την τὴν στιγμὴν ποῦ ἄφσεν τἄλλα λάφια.
᾽Εμπλέχθηκεν μὲς ςτὰ κλαδιὰ καὶ μὲς ςτὰ χορταράκια,
᾽Εβόσκωτουν μονάχο του κ᾽ ἔτρωεν τὴν γλυστρίδα·
᾽Ακόμη δὲν ἀπόφαεν καὶ νάσου ἕνας λῦκος·
᾽Επάνω τοῦ πετάχθηκεν, μοῦ τὄφαεν μανά μου.
Δός μου ποτάμι μου νερὸ τὴν δίψαν μου νὰ σβύσω.“ —
„Πάρε καὶ πιὲ ὅσο μπορεῖς μάνα μ᾽ ὀρφανεμένη.“ —

CCCCII.
Η ΚΟΡΗ ΚΑΙ ΤΟ ΑΡΝΙ.

Ζαμπ. 736, 24.

„Πές μου· θυμᾶσ᾽ ἀγάπη μου τὴν εὔμορφη παιδοῦλα,
῾Οποὖχε ςτὰ ξανθὰ μαλλιὰ νιοθέριστη μυρτοῦλα;
῾Οποὖχε σὰν παρθενικὸ τριαντάφυλλο τὸ στόμα,
Ποὖχε τὰ μάτια γαλανὰ σὰν τ᾽ οὐρανοῦ τὸ χρῶμα;
Ποῦ πρὸς τὸ βράδυ πάντοτε μονάχη περπατοῦσε,
Κ᾽ εἶχε σιμά της ἓν ἀρνὶ ποῦ τὴν ἀκολουθοῦσε;
Ποῦ καθημένη βρίσκαμε ςτὸ ἔρμο περιγιάλι,
Καὶ λυπηρὰ τραγούδουνε τῆς ἄνοιξις τὰ κάλλη;“ —
Τὴ μαύρη τὴν ἀπάντησα τὸ χάραμμα ςτὸ δρόμο,
᾽Αλλὰ τὴν κόρη τέσσαροι τὴν εἴχανε ςτὸν ὦμο.
Χυμέν᾽ ἤτανε σ᾽ ὅλο της τὸ λείψανο ποῦ εὔδα,
Μοσκιαῖς καὶ νεκρολούλουδα, τριαντάφυλλα καὶ ῥόδα·
Σβυμμέν᾽ ἦταν τὰ μάτια της ποῦ λάμψαν σὰν ἀστέρια,
Καὶ μὲ κορδέλαις κόκκιναις δεμέν᾽ εἶχε τὰ χέρια.
Ἄχ, κατεβάζωντάς τηνε οἱ τέσσαρ᾽ ἀπ᾽ τὸ βράχο,

Κανεὶς δὲν τὴν ἀκλούθουνε παρὰ τ᾽ ἀρνὶ μονάχο.
Ἄσπρα λουλούδια, κίτρινα, τοῦ κάνανε στολίδια,
Λουλούδι᾽ ἄσπρα καὶ κίτρινα, ποῦ τἄχε μάσει ἡ ἴδια.
Ἔτρεχε κ᾽ ἔσκουζε βραχνά, μπὲ μπὲ μπὲ μπὲ φωνάζει,
Πάλε μπὲ μπέ, πάλε μπὲ μπέ, καὶ τὴν κυρά του κράζει·
Μὲ τὸ κουδοῦνι ϛτὸ λαιμὸ τὰ γρέμπανα περπάτει,
Ντὶν ντὶν ντὶν ντὶν κουδούνιζε ϛτὸ νεκρικὸ κρεββάτι.
Ἔτσι τὴν εἶδ᾽ ἀγάπη μου, τὴν εὔμορφη παιδοῦλα,
Ὁποὖχε ϛτὰ ξανθὰ μαλλιὰ νιοθέριστη μυρτοῦλα,
Ὁποὖχε σὰν παρθενικὸ τριαντάφυλλο τὸ στόμα,
Κ᾽ εἶχε τὰ μάτια γαλανὰ σὰν τ᾽ οὐρανοῦ τὸ χρῶμα.“ —

CCCIII.
ΤΑ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΑ.

ΚΥΠΡΟΣ.

Δυὸ περιστέρια κάτασπρα ϛτ᾽ αὐγά τους καθομένα
Κάθονται καὶ μυρολογοῦν, κλαίουν, παραπονιοῦνται,
Τ᾽ ἀρσενικὸ τοῦ θηλυκοῦ γυρίζει καὶ τοῦ λέει·
„Ἴντα κλωσσᾷς γυναῖκά μου, κάτασπρη περιστέρα,
Νὰ κάμῃς θέλεις ὤμορφα κάτασπρα περιστέρια;
Κρίμα, χάνεις τοὺς κύπους σου καὶ λύπαις θὲ νὰ φέρῃς,
Δὲν ἐνθυμᾶσαι τἴπαθες ϛτὴν ἄλλην τὴν κλωσσιά σου;
Τρία καὶ μόνα τἄκαμες, τἄχασες καὶ τὰ τρία·
Τὄνα τὸ πῆρεν ἄγριο γεράκι πεινασμένο
Καὶ τ᾽ ἄλλα τἄβραν κυνηγοὶ ϛτὸν ποταμὸν νὰ πίνουν,
Καὶ μὲ τὰ δίκτυα τἄπιασαν, τί ξέρεις κι᾽ ἂν τὰ φάαν.
Σήκω, σήκω καὶ μὴν κλωσσᾷς καὶ μὴ μᾶς φέρῃς πόνους,
Γιατὶ ποιὸς ξέρει ὕστερα καὶ τοῦτ᾽ ἴντα θὰ γένουν.

CCCIV.
ΤΟ ΠΟΥΛΑΚΙ.

Πανδ. 3.

„Πουλί μου ποῦ ξεχείμασες, ποὖσουν τὸ καλοκαῖρι;“ —
„Στὸ κυπαρίσσι τὸ ψηλὸ ἔφτιασα τὴ φωλιά μου,
Κ᾽ ἔβγανα τὰ πουλάκια μου κ᾽ ἔφτιανα τὴν φωλιά μου·
Χρυσὸς ἀιτὸς ἐπέρασε ψηλὰ ϛτὸ κυπαρίσσι,

Καὶ τὴν φωλιά μου χάλασε, μοῦ τρώγει τὰ πουλιά μου.
Τεἶν' τὸ κακὸ ποῦ μὤκαμες αἰτέ μου σταυραϊτέ μου;
Χάλασες τὴν φωλοῦλά μου, μοῦ τρῷς καὶ τὰ πουλιά μου,
Σὲ καταριῶμαι θλιβερὰ καὶ προκοπὴ δὲν κάνεις.
'Εγῶμαι κεῖνο τὸ πουλὶ τὸ παραπονεμένο,
Ὁποὔξω ςτ' ἴσκιὸ κάθουμαι κλαράκι καὶ κοιμοῦμαι,
Κι' ὁποῦ, λημέρι κλέφτικο, πάγω καὶ λημεριάζω·
Σηκώνομαι πολὺ ταχὺ, τοὺς λέγω 'να τραγοῦδι·
Ποῦστε μωρὲ κλεφτόπουλα μικρὰ καὶ παινεμένα,
Ποῦ τρέμουν χώραις καὶ χωριὰ, χώραις καὶ βιλάετια,
Ποῦ τρέμει κ' ἕνας ἄρχοντας ἀπὸ τὴν Μακρινίτσα,
Ποὔπῆρε σκλάβους τὰ παιδιὰ καὶ σκλάβαις ταῖς νυφάδες
Καὶ τοῦ σκοτῶσαν 'να παιδὶ κι' ἀλλὸ παιδὶ δὲν ἔχει;
Καὶ τοῦ ζητᾶτε ξαγορὰ 'κατὸ χιλιάδες γρόσια,
Κι' αὐτὸς δὲν ἔχ' ὁ ἔρημος νάρθῇ νὰ ξαγοράσῃ,
Μὸν περπατεῖ μὲς ςτὸ ντουνιὰ καὶ περπατεῖ καὶ κλαίγει;
Παιδιὰ δὲν κάμετε καλὰ σ' αὐτὸ τὸ μέγα σπίτι,
Σᾶς ἐξεδοκιμάζ' ὁ θιὸς καὶ προκοπὴ δὲν κάν'τε.
Θὰ περπατεῖται τὰ βουνὰ κι' ὅλα τὰ ἀγριοβούνια." —

2. *κυπαρίσι Π.* 10. *ὅορω; Π.* 12. *ἀπὸ Π.* 13. *παιδεμένα Π.*

CCCCV.

ΤΟ ΤΡΥΓΟΝΙΟΝ.

Πανδ. 39.

Οὖλα τ' ἀηδόνια τὴν αὐγὴ, οὖλα λαλοῦν καὶ λένε,
Κ' ἐγὼ ἡ τρυγόν' ἡ θλιβερὴ δὲν ἔχω, ποῦ νὰ μείνω,
Νὰ φκιάσω τὴ φωλοῦλά μου; νὰ βγάλω τὰ πουλιά μου.
Μ' ἐπῆρε τὸ παράπονο καὶ τὸ πολὺ βερέμι,
Κ' ἐπῆγα καὶ τὴν ἔφκιασα ςτῆς καλαμιᾶς τὸν κάμπο.
Βάνουν φωτιὰ ςτὴν καλαμιὰ νὰ κάψουνε τὸν κάμπο·
Κ' ἔκαψαν τὴν φωλοῦλά μου κ' ἔκαψαν τὰ πουλιά μου.
'Επῆγα καὶ τὴν ἔφκιασα σὲ ῥιζωμιὸ λιθάρι.
Πάει ὁ πετρίτης κ' ἔκατσε ἀπάνω ςτὸ λιθάρι.
Σήκω πετρίτη μ' ἀπ' αὐτοῦ, σήκω 'πὸ τὴν φωλιά μου
Καὶ μὤφαγες τὸ ταῖρί μου καὶ θὲ νὰ φᾷς καὶ μένα.
Σὲ καταριῶμαι θλιβερὰ καὶ προκοπὴ δὲν κάνεις·
Κάλλιο νὰ φᾷς τὰ νύχια σου, τὰ νυχοπόδαρά σου,

Παρὰ νὰ φᾷς τὴν πέρδικα τὴν ἀηδονολαλοῦσα,
Τὸ ποῦ λαλεῖ τὴν ἄνοιξι, τὸ μάη, τὸ καλοκαῖρι.

2. *Τριγόνα Π.* 4. *τερέμη? Π.* 5. 6. *Καλαμιᾶς Π.* 11. *ταϊτέρι Π.*

CCCCVI.
Η ΠΕΡΔΙΚΑ.
Εὐλ. 38.

Αὐγίτσα θὲ νὰ σηκωθῶ, δύ' ὥραις νὰ ξημερώσῃ,
Παίρνω νερὸ καὶ νίβομαι, νερὸ νὰ ξαγρυπνήσω,
Καὶ παίρνω τὸ στρατὶ — στρατὶ, τ' ὡριὸ τὸ μονοπάτι,
Γιὰ νἄβρω πέτρα ῥιζωμιὰ, νὰ διπλωθῶ νὰ κάτσω,
Ν' ἀκούσω γερακιοῦ λαλιὰ, σφυρισματιὰ πετρίτη,
Ν' ἀκούσω καὶ τὴν πέρδικα τὴν ἀηδονολαλοῦσα,
Παραπονιέται ϛτὸν ἀιτὸ, κλαίεται ϛτὸν πετρίτη·
„Πετρίτη μου ϛτὰ πετρωτὰ καὶ σταυραϊτὲ ϛτοὺς κάμπους
Μοῦ φάγετε τὸ ταῖρί μου, μ' ἀφήσετε μονάχη.“ —

1. *Αὐγήτζα Ε.* 8. *μου* om. *Ε.*

CCCCVII.
Η ΠΕΡΔΙΚΑ.
Τ. 171.

Αὐγίτσα θὰ νὰ σηκωθῶ 'πὸ τοῦ βουνοῦ τὴ ῥίζα,
Νὰ σώσω νὰ ξημερωθῶ ϛτὴ κορυφή του πάνω,
Ν' ἀκούσω γερακιὰ φωνὴ, σφυρισματιὰ πετρίτη,
Ν' ἀκούσω καὶ τὴν πέρδικα, τὸ πῶς παραπονιέται·
„Παραπονιέται ϛτὸν ἀιτὸ, θλίβεται ϛτὸν πετρίτη·
'Αιτὲ νὰ φᾷς τὴ μύτη σου, πετρίτη τὰ φτερά σου,
Ποῦ μὤφαγες τὸ ταῖρί μου κ' ἔμεινα μοναχή μου.“ —

2. *κορφή τοῦ ἀπ. Τ.* 3. *σουρισματιὰ Τ.* 7. *τὸ ἀϊτέρι Τ.*

IV.

Ο ΧΑΡΟΣ.

CARMINA

quibus Charon omnes mortales superans describitur.

CCCCVIII.
Ο ΧΑΡΟΣ ΚΑΙ Η ΜΑΝΑ ΤΟΥ.

Ζαμπ. 732, 19. T. 293.

῾Ο Χάρος ἐκαλίγωνεν ὄξου ςτὸ φεγγαράκι
Κ᾽ ἡ μάνα του τόνε ρωτάει κ᾽ ἡ μάνα του τοῦ λέγει·
„Γιέ μ᾽ ςτὸ κυνῆγι ποῦ θὰ πᾷς καὶ ςτὸ κυνήγημά σου,
Μὴν πάρῃς μάναις μὲ παιδιὰ κι᾽ ἀδέρφια μ᾽ ἀδερφάδαις,
Μὴν πάρῃς πρωταντρόγυνα, πρωτοστεφανωμένα.“ —
„῾Οπῶβρω τρεῖς, πέρνω τοὺς δυὸ, κι᾽ ὁπῶβρω δυὸ τὸν ἕνα,
Κι᾽ ὁπῶβρω κ᾽ ἕνα μοναχὸ, κ᾽ ἐκεῖνονε τὸν πέρνω.“ —

1. *ἐκαλίγονε T. ὄξω T.* 2. *τὸν ἐρωτάει T.* 3. *μου εἰς τὸ κυνῆγί σου καὶ πρὸς τὸ κίνημά σου T.* 4. *τζὴ ἀδερφαὶς μ᾽ ἀδέρφια T.* 5. *ἀνδρόγενα Z. τὰ πολυαγαπημένα T.* 6. *τρεὶς π᾽ T.* 7. *τὸν πέρνω, δὲν ἀφίνω T.*

CCCCIX.
Ο ΧΑΡΟΣ ΚΑΙ ΑΙ ΨΥΧΑΙ.

Faur. II, 228. Ζαμπ. 731, 18.

Γιατ᾽ εἶναι μαῦρα τὰ βουνὰ καὶ στέκουν βουρκωμένα;
Μήν᾽ ἄνεμος τὰ πολεμᾷ; μήνα βροχὴ τὰ δέρνει;
Κι᾽ οὐδ᾽ ἄνεμος τὰ πολεμᾷ κι᾽ οὐδὲ βροχὴ τὰ δέρνει·
Μόνε διαβαίν᾽ ὁ Χάροντας μὲ τοὺς ἀπεθαμμένους·
Σέρνει τοὺς νιοὺς ἀπὸ μπροστὰ, τοὺς γέροντας κατόπι,
Τὰ τρυφερὰ παιδόπουλα ςτὴν σέλλ᾽ ἀραδιασμένα.
Παρακαλοῦν οἱ γέροντες, τ᾽ ἀγώρια γονατίζουν·
„Χάρε μου κόνεψ᾽ εἰς χωριὸ, κόνεψ᾽ εἰς κρύα βρύσι,
Νὰ πιοῦν οἱ γέροντες νερὸ κ᾽ οἱ νιοὶ νὰ λιθαρίσουν,
Καὶ τὰ μικρὰ παιδόπουλα νὰ μάσουν λουλουδάκια.“ —
„Κι᾽ οὐδ᾽ εἰς χωριὸ κονεύω ᾽γὼ κι᾽ οὐδὲ εἰς κρύα βρύσι·

Ἔρχοντ' ἡ μάνες γιὰ νερὸ, γνωρίζουν τὰ παιδιά των·
Γνωρίζονται τ' ἀντρόγυνα καὶ χωρισμὸ δὲν ἔχουν." —

1. *Τί F.* 7. *κ' οἱ νέοι F.* 10. *μάσουνε λουλούδια Z.* 11. *οὐδὲ σὲ Z.* 12. *Κι' ὄχι! χωριὰ δὲ θέλω 'γὼ, σὲ βρύσαις δὲν κονεύω Z.* 13. *χωρισμοὺς Z.*

CCCCX.
ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΙΔΗΝ.

Εὐλ. 8. M. I, 418.

Ἕνα πουλάκι ξέβγαινεν ἀπὸ τὸν κάτω κόσμο·
Εἶχε τὰ νύχια κόκκινα καὶ τὰ φτερά του μαῦρα,
Τὰ νύχι' ἀπὸ τὰ αἵματα καὶ τὰ φτερ' ἀπ' τὸ χῶμα.
Τρέχουν μανάδες γιὰ νὰ διοῦν κ' ἡ ἀδελφαῖς νὰ μάθουν,
Γυναῖκες τῶν καλῶν ἀντρῶν νὰ πάρουν τὴν ἀλήθεια.
Ἡ μάνα φέρει ζάχαρι κ' ἡ ἀδελφὴ τὸ μόσκο,
Γυναῖκες τῶν καλῶν ἀντρῶν ἀμάραντο στὰ χέρια.
„Φάγε πουλὶ τὸ ζάχαρι καὶ πιὲ κι' ἀπὸ τὸ μόσκο,
Μυρίσου τὸν ἀμάραντο, γιὰ νὰ μᾶς μολογήσῃς." —
„Καϋμέναις, τεῖδα, τί νὰ πῶ καὶ τί νὰ μολογήσω;
Εἶδα τὸν Χάρο κ' ἔτρεχε στοὺς κάμπους καβαλάρης·
Σέρνει τοὺς νιοὺς ἀπ' τὰ μαλλιὰ, τοὺς γέρους ἀπ' τὰ χέρια,
Φέρνει καὶ τὰ μικρὰ παιδιὰ στὴ σέλλ' ἀρμαθιασμένα." —

1. *πουλάκ' ἐξ. E. M.* 6. 8. *μόσχο E. M.*

CCCCXI.
Ο ΧΑΡΟΣ.

T. 305.

„Γιὰ πές μου πές-μου, μάτια μου, τὸ πῶς σ' ἐδέχτ' ὁ Χάρος;" —
„Στὰ γόνατά μου τὸν κρατῶ, στὰ στήθη μ' ἀκουμπάει
Κι' ἂν τὸν πεινάσῃ γιὰ φαγὶ, τρώγ' ἀπὸ τὸ κορμί μου,
Κι' ἂν τὸν διψάσῃ γιὰ νερὸ, πίν' ὀχ τὰ δυό μου μάτια." —

CCCCXII.
Ο ΧΑΡΟΣ ΚΑΙ Η ΚΟΡΗ.
T. 311.

Μάνα, μανοῦλά μου γλυκειά,
Ὄνειρο ποὖδ' ἐψὲς ἀργά;" —
„Πές μου τὸ θυγατέρα μου,
Νὰ σ' τὸ διαλύνω 'φένπρα μου."
„'Εγῶδα πύργον ἀργυρὸ,
Ὁπῶχε παραθύρια δυὸ
Καὶ δυὸ βρυσούλαις μὲ νερό·
Τὰ δυό μ' ἀδέρφια μ' ἀκλουθοῦν."
„Ὁ πύργος ἦταν ἄντρας σου,
Τὰ παραθύρια γάμος σου,
Κ' ἡ δυὸ βρυσούλαις τὸ νερὸ,
Τὰ δυό σ' ἀδέρφια τ' ἀκλουθοῦν."
„Μάνα, μανοῦλά μου γλυκειὰ,
Δὲν μοῦ τὸ διάλυνες καλά.
Ὁ πύργος ἦτ' ὁ Χάρος μου,
Τὰ παραθύρι' ὁ τάφος μου,
Κ' ἡ δυὸ βρυσούλαις μὲ νερὸ,
Τὰ δυὸ μ' ἀδέρφια μὲ κρατοῦν." —

5. *Ἐγὼ* om. *T.* 6. *Ποὖχε T.* 12. *ν' ἀκλ. T.*

CCCCXIII.
Ο ΧΑΡΟΣ ΚΑΙ Η ΚΟΡΗ.
T. 310.

Μιὰ λυγερὴ παινέθηκε, πῶς Χάρο δὲ φοβᾶται,
Γιατ' ἔχει τσοὺς ἐννιὰ 'δερφοὺς, τὸν Κωνσταντῖνο γι' ὄ
Κι' ὁ Χάρος κάπου τ' ἄκουσε, κάτι πουλὶ τοῦ τὦπε.
Κ' ἐπῆγε καὶ τοὺς ἔσωσε ςτὸ γιῶμα πώγεύονταν·
„Καλῶς τὰ χαίρεστ' ἄρκοντες κι' ὅλο τ' ἀρκοντολόι."
„Καλῶς ἦρτες κὺρ Χάροντα, καλῶς ἦρτες κὺρ Χάρο.
Κάτσε ςτὸ γιῶμα νὰ γεφτῇς, κάτσε νὰ γιωματίσῃς." —
„Δὲν ἦρτα γιὰ τὸ γιῶμά σας μηδὲ γιὰ τὸ φαΐ σας,
Μὸν ἦρτα γιὰ τὴ λυγερὴ ποῦ Χάρο δὲν φοβᾶται." —
Ὀχ τὰ μαλλιὰ τὴν ἔπιασε, ςταῖς πλάταις του τὴ ῥίχ

„Ἄσε με Χάρ᾽ ὀχ τὰ μαλλιὰ καὶ πιάσε μ᾽ ὀχ τὰ μπράτσα,
Ν᾽ ἀφήκω γειὰ τσῆ μανας μου καὶ γειὰ καὶ τσ᾽ ἀδερφῆς μου.
Καὶ γειὰ καὶ τοῦ πατέρα μου καὶ γειὰ καὶ τ᾽ ἀδερφοῦ μου.
Μάνα κι᾽ ἂν ἔρτ᾽ ὁ Κωσταντᾶς, μὴν τὸν κακοκαρδίσῃς·
Βαλε του γιῶμα νὰ γεφτῇ καὶ δεῖπνο νὰ δειπνήσῃ,
Κ᾽ ἐγὼ πάω μὲ τὸ Χάροντα καὶ τώρα δὲν μὲ βλέπει." —

1. ἐπαινήθηκε T. 7. 13. γευτῆς T. 10. τξῆ T.

CCCCXIV.
Η ΕΥΓΕΝΟΥΛΑ.
Εὐλ. 24. M. II, 72.

Ἡ Εὐγενοῦλ᾽ ἡ εὔμορφη κ᾽ ἡ μικροπαντρεμμένη
Ἐβγῆκε κ᾽ ἐπαινεύθηκε, τὸν Χάρο δὲν φοβᾶται,
Γιατ᾽ ἔχει τοὺς ἐνι᾽ ἀδερφοὺς, τ᾽ ἄξια τὰ παλληκάρια.
Κι᾽ ὁ Χάρος κάπου τ᾽ ἄκουσε — κάποιο πουλὶ τοῦ τ᾽ εἶπε —
Καὶ ῥίχνει τὴ σαΐτα του, καὶ τήνε σαϊτεύει.
Κ᾽ ἐμπαινοβγαίνουν οἱ γιατροὶ, καὶ γιατρεμμὸ δὲν ἔχει,
Κ᾽ ἐμπαινοβγαίν᾽ ἡ μάνα της μὲ τὰ μαλλιὰ ςτὰ χέρια.
„Πεθαίνεις Εὐγενοῦλά μου καὶ τί μου παραγγέλνεις;" —
„Τί παραγγελιὰ ᾽χω ἐγὼ, καὶ νὰ σοῦ παραγγείλω;
Μάνα κι᾽ ἂν ἔλθ᾽ ὁ Κωνσταντᾶς, νὰ μὴν τόνε πικράνῃς."
Καὶ νά, κι᾽ ὁ Κώστας πώρχεται ςτοὺς κάμπους καβαλάρης,
Φέρνει τὰ λάφια ζωντανὰ, τ᾽ ἀγρίμια μερωμένα,
Φέρνει κ᾽ ἕνα λαφόπουλο ςτὴ σέλλα του δεμένο.
Βλέπει σταυρὸ ςτὴν πόρτα του, παπάδες ςτὴν αὐλή του,
Καὶ τοὺς διαβάταις ῥώτησε, τί στέκοντ᾽ οἱ παπάδες;
„Ἡ Εὐγενιά σου πέθανε καὶ πᾶνε νὰ τὴ θάψουν." —
Τὸ χρυσομάχαιρ᾽ ἔβγαλεν ἀπ᾽ τὴ χρυσὴ τὴ θήκη,
Ψηλὰ, ψηλὰ τὸ σήκωσε καὶ ςτὴν καρδιὰ τ᾽ ἐμπῆκε.
Ἐκεῖ, ποῦ θάψανε τὸν νιὸν, ἐβγῆκε κυπαρίσσι·
Κ᾽ ἐκεῖ, ποῦ θάψανε τὴν νιὰ, ἐβγῆκε καλαμιῶνας.
Κι᾽ ὄντας φυσάει ὁ κὺρ βοριὰς, σκύφτει τὸ κυπαρίσσι,
Κι᾽ ὄντας φυσάει ὁ ζέφυρας — λυγιέτ᾽ ὁ καλαμιῶνας,
Λυγιέτ᾽ ὁ καλαμιῶνας — φιλεῖ τὸ κυπαρίσσι.

CCCCXV.

Η ΕΥΓΕΝΟΥΛΑ.

Ζαμπ. 716, 2.

Ἡ Εὐγενοῦλ' ἡ ὄμορφη κ' ἡ μικροπαντρεμμένη
Κακηώραν ἐπαινιούντανε, πῶς Χάρος δὲν τ'ν πιάνει,
Γιατ' ἔχει τοὺς ἐννι' ἀδερφοὺς κ' ἔχ' ἄντρα παλληκάρι,
Ἔχει καὶ σπίτι' ἀρχοντικὰ μ' αὐλαῖς καὶ περιβόλια.
Κάποιο πουλὶ, κακὸ πουλὶ τοῦ Χάρου πάει τὸ λέγει,
Κι' ὁ Χάρος τὴ σαγίτεψε κ' ἡ κόρη κιτρινιάζει,
Δευτέρη. τρίτη σαγιτιὰ κλινάρη τήνε ῥίχνει.
„Μάνα μ' ἐγὼ σ' ἀφίνω γειὰ καὶ ντύσε με σὰ νύφη·
Κι' ἂν ἔρτ' ὁ Κωνσταντάκης μου, μὴ τὸν πικροκαρδίσῃς,
Μὸν στρῶστου γιῶμα νὰ γεφτῇ καὶ δεῖπνο νὰ δειπνήσῃ.
Κι' ἄπλωσε μὲς ςτὴν τσέπη μου καὶ πάρε τὸ κλειδί μου,
Καὶ βγάλ' τὴν ἀρραβῶνά μου τὴν πεντερημασμένη,
Καὶ δός τηνε τοῦ Κωνσταντᾶ ἀλλοῦ ν' ἀρραβωνιάσῃ,
Νὰ κάμῃ ξένους ἐδικοὺς καὶ ξένα συγγενάρια.“ —
Κι' ὁ Κωνσταντᾶς ἐρχότουνε ςτὸν κάμπο καβαλάρης
Μὲ πεντακόσιους ἄρχοντες, μὲ χίλια παλληκάρια.
Βλέπει σταυρὸ ςτὴν πόρτα του, παπάδες ςτὴν αὐλή του·
Βλέπει σταυρὸ καὶ φλάμπουρο, κρεββάτι στολισμένο.
„Κάποιος δικός μ' ἀπέθανε, κάποιον δικό μου πᾶνε;“ —
Δίνει βοῦτσὰ τοῦ μαύρου του καὶ ςτὴν αὐλή του μπαίνει.
„Γειά σας, χαρά σας λαγικοὶ καὶ σεῖς γιεροντυμένοι,
Γειά σου κ' ἐσένα κυβουρέ· ποιανοῦναι τὸ κυβοῦρι;“ —
„Τῆς Εὐγενούλας τσ' ὤμορφης τῆς μικροπαντρεμμένης,
Πὤλεγε κ' ἐπαινιούντανε, πῶς Χάρος δὲν τὴν πιάνει.“ —
„Κάμε τὸ λάκο κυβουρὲ, ἴσια γιὰ δυὸ νομάτους,
Λάκο πλατὺ, λάκο βαθὺ, νὰ πέρνῃ καὶ τοὺς δυό μας.“ —
Κ' ἐκεῖ μαχαῖρι ἔβγαλε καὶ ςτὴν καρδιὰ τὸ μπήγει,
Κι' ὅταν τοὺς κατεβάζανε μέσα ςτὸν ἴδιο λάκο,
Κλαίγανε ξένοι καὶ δικοὶ, κλαίγανε καὶ παπάδες.
Στὸν ἕνα βγῆκε καλαμιὰ, ςτὸν ἄλλο κυπαρίσσι·
Βοριὰς βογγίζει ςτὰ κλαριὰ, σκύφτουνε καὶ φιλιοῦνται.
Γιὰ δές τα τὰ λιγόζωα, τὰ λιγοζωημένα·
Ποῦ ἂν δὲν φιλιοῦνται ζωντανὰ; φιλιοῦνται πεθαμμένα.

7. *κλινάρι* Z. 31. *σκίφτουνε* Z.

CCCCXVI.
ΤΟ ΕΥΓΕΝΑΚΙ.
U.
ΑΡΚΑΔΙΑ.

Τὸ Εὐγενάκι τὸ μικρὸ, τὸ μοσκανατρεμμένο,
Μικρὸ καθότουν κ' ἔλεγε, τὸν Χάρο δὲ φοβᾶται.
Κι' ὁ Χάρος, ὅπου τ' ἄκουσε, πολὺ τοῦ κακοφάνη·
Μικρὸ φιδάκ' ἐγίνηκε κ' ἐδιάβη νὰ τὴ φάγῃ·
'Επῆγε καὶ τὴν ἔφαγε ςτὸ χέρι καὶ ςτὸ πόδι
Καὶ ςτὸ μικρό της δάχτυλο, πῶχε τὴν ἀρραβῶνα.
Καὶ μπαινοβγαίνουν οἱ γιατροὶ τὰ γιατρικὰ ςτὰ χέρια,
Καὶ μπαινοβγαίν' ἡ μάνα της τὰ χέρια σταυρωμένα.
„Γενιό μου ἀποθαίνεις σὺ καὶ τί μου παραγγέλνεις;“ —
„Μάνα κἂν ἔλθ' ὁ Κωσταντῆς ὁ Μικροκωσταντάκης,
Βάλ' του τράπεζι χλιβερὸ καὶ παραπονεμένο,
Καὶ τὸ γυαλί του, ποῦ θὰ πιῇ, ςτὴν ἄκρη ῥαγισμένο.“ —
Κι' ὁ Κωσταντῆς ξανάφανε ςτὸν κάμπο καβαλάρης,
Καὶ τ' ἄλογο τ' ἐβάσταξε, τὴν πεθερὰ γναντεύει,
Βλέπει μεγάλη σύναξι, ὁποῦναι μαζεμμένη·
„Μῆνα βαρίζια ῥίχνουνε καὶ τὰ χαρτιὰ μοιράζουν;“ —
Μήτε βαρίζια ῥίχνουνε, μήτε χαρτιὰ μοιράζουν.
Καὶ τ' ἄλογο τ' ἐβάρεσε ςτοῦ πεθεροῦ νὰ πάγῃ.
Βρίσκει μαστόρους κ' ἔχτισαν τῆς Εὐγενιᾶς κυβοῦρι.
„Ὥρα καλὴ μαστόροι μου.“ — „Καλῶς τὸ παλληκάρι.“ —
„Ποιανοῦναι πέτε μαστόροι μ' ἐκεῖνο τὸ κυβοῦρι;“ —
„Βγενιῶς τῆς ὑπερήφανης, τῆς πολυπαινεμένης.“ —
Καὶ τὸ χαντσάρ' ἐτράβιζε καὶ ςτὴν καρδιὰ τὸ μπήχνει.
„Μαστόροι μου νὰ χτίσετε δυὸ νοματῶν κυβοῦρι,
Καὶ ςτὴν δεξιά του τὴν μέρια ν' ἀφῆστε παραθύρι,
Νὰ μπαίν' ὁ ἥλιος τὴν αὐγὴ, δροσιὰ τὸ μεσημέρι,
Νὰ μπαινοβγαίνῃ τὸ πουλὶ, νὰ φέρῃ τὰ χαμπέρια.“ —

CCCCXVII.
Ο ΧΑΡΟΣ ΚΑΙ Η ΚΟΡΗ.
Faur. II, 112.

Μιὰ κόρη ξεκαυχήθηκε, τὸν Χάρο δὲν φοβᾶται,
Γιατ' ἔχει τοὺς ἐννιὰ 'δερφοὺς, τὸν Κωνσταντῖνον ἄντρα,

Πὤχει τὰ σπίτια τὰ πολλὰ, τὰ τέσσερα παλάτια.
Κι᾽ ὁ Χάρος ἔγινε πουλὶ σὰ μαῦρο χελιδόνι·
Ἐπέταξε καὶ ςτὴν καρδιὰ σαΐτεψε τὴν κόρη·
Κ᾽ ἡ μάνα της τὴν ἔκλαιε. κ᾽ ἡ μάνα της τὴν κλαίει·
„Χάρε κακὸ ποῦ μὤκαμες ςτὴν μιά μου θυγατέρα,
Στὴ μιά μου καὶ τὴ μοναχὴ καὶ τὴ καλή μου κόρη.“ —
Νὰ καὶ ὁ Κώστας πρόβαλεν ἀπὸ ψηλὴ λαγκάδα
Μὲ τετρακόσιους νοματοὺς, μ᾽ ἑξῆντα δυὸ παιγνίδια.
„Σώνετε τώρα τὴν χαρὰ, σώνετε τὰ παιγνίδια.
Κ᾽ ἕνας σταυρὸς ἐπρόβαλε ςτῆς πεθερᾶς τὴ πόρτα·
Κἂν πεθερά μου πέθανε κἂν πεθερός μου χάθη,
Κἂν ἀπὸ τοὺς κουνιάτους μου κανεὶς εἶν᾽ λαβωμένος;“ —
Κλωτσιὰ βαρεῖ τοῦ μαύρου του, ςτὴν ἐκκλησιὰ παγαίνει.
Βρίσκει τὸν πρωτομάστορη, ποῦ κάνει τὸ μνημοῦρι·
„Πέ μου νὰ ζήσῃς μάστορα, τίνος εἶν᾽ τὸ μνημοῦρι;“ —
„Εἶναι τῆς κόρης τῆς ξανθῆς, ξανθῆς καὶ μαυρομμάτας,
Ὁπὤχει τοὺς ἐννι᾽ ἀδερφοὺς, τὸν Κωνσταντῖνον ἄντρα,
Πὤχει τὰ σπίτια τὰ πολλὰ, τὰ τέσσερα παλάτια.“ —
„Παρακαλῶ σε μάστορα, νὰ φτιάσῃς τὸ μνημοῦρι
Λίγο μακρὺ, λίγο πλατὺ, νἆναι γιὰ δυὸ νομάτους.“ —
Χρυσὸ μαχαῖρ᾽ ἐπέταξε καὶ σφάζει τὴν καρδιά του·
Τοὺς δυὸ μαζὺ τοὺς ἔθαψαν, τοὺς δυὸ σ᾽ ἕνα μνημοῦρι.

1. *ἐκαυχήθηκε F.* 2. *Ὅτ᾽ ἔχ᾽ ἐννέα F.* 8. *μ᾽ ἔκαμες F.* 13. *ἢ — ἢ F.* 14. *ἢ F.* 18. *μαυρομάτας F.* 19. *Ποῦ εἶχ᾽ ἐννέα F.* 22. *ὅσον γιὰ F.* 24. *ʼς F.*

CCCCXVIII.

Η ΜΟΝΟΘΥΓΑΤΕΡΑ.

U.

ΣΑΛΩΝΑ.

Στὴν πέρα δῶθε γειτονιὰ, ςτὴν πέρα δῶθε ροῦγα
Ἐκεῖ Χάρος δὲν ἔμπαινε καὶ Χάρος δὲν πρεδεύει.
Νὰ μιὰ λαμπρὴ, μιὰ κυριακὴ, μιὰ πίσημη ἡμέρα
Ἐπῆγε καὶ διαλέγεψε κόρ᾽ ἀρραβωνιασμένη,
Ὁποῦ τὴν εἶχ᾽ ἡ μάνα της ςτὰ χάιδια χαϊδεμένη.
Καθόταν καὶ τὴν ἔκλαιγε πάν ςτὸ προσκέφαλό της·
„Σηκώσῃ πάνω Μαρουδιά μ᾽· ἦλθον ἡ συμπεθέροι.“ —
„Ἂν ἦλθαν, καλῶς ἦλθανε· βάλ᾽ τοὺς ψωμὶ νὰ φᾶνε,
Βάλτε ταῖς τάβλαις χλιβεραῖς καὶ τὰ πιστέρια μαῦρα,

Ταῖς κούπαις μὲ ταῖς ἔγκαψες ςτὴν ἄκρη ῥαγισμέναις·
Βάλτε καὶ τὸν κερνάτορα νἆνε πολὺ χλιμμένος.“ —
Ὁ Γιάνας ἐξαγνάντεψε ςτοὺς κάμπους καβαλάρης
Μὲ πέντε, ἕξη φλάμπουρα μ’ ἐννιὰ ζυγιαῖς παιγνίδια.
Πουλάκι πῆγε κ’ ἔκατσε δεξιὰ μερι’ ἀπ’ τὴν στράτα.
Δὲν ἐκελάιδα σὰν πουλὶ, δὲν λέγει σὰν τ’ ἀηδόνι,
Μὸν ἐκελάιδα κ’ ἔλεγεν ἀνθρώπινη λαλίτσα·
„Στοῦ πεθεροῦ σου τὴν αὐλὴ πολλ’ εἶναι μαζωμένοι.“ —
„Κἂν πεθερός μου πέθανε, κἂν πεθερά μου χάθη,
Κἂν ἀπ’ γυναικαδέρφια μου κανένα πάη ςτὴν Πόλι;“ —
„Ὁ πεθερὸς δὲν πέθανε, ἡ πεθερὰ δὲν χάθη,
Μήτ’ ἀπ’ γυναικαδέρφια σου κανένα πάη ςτὴν Πόλι.
Μὸν τὸ δικὸ ςτὸ ῥιζικὸ τὸ πῆρε τὸ ποτάμι.“ —
„Γιὰ χαμηλῶστε φλάμπουρα, πάψτε καὶ σεῖς παιγνίδια,
Νὰ διῶ, τί λέγει τὸ πουλὶ, νὰ διῶ, τί λέει τ’ ἀηδόνι.“ —
Βυτσιὰ δίνει τὸν μαῦρο του, ςτὴν πεθερὰ παγαίνει·
Βρίσκει ψαλτάδες κ’ ἔψαλλαν, μυριολογίστραις κλαῖνε·
„Μεριὰ σταθῆτε ψάλταδες, μεριὰ μυριολογίστραις,
Νάμπῶ, νὰ διῶ τὸν ἄρρωστον, ὡς τ’ ἀρρωστιὰ τραβάει.“ —
Χρυσὸ μαντύλι σήκωσε, τὴν εὗρε ποθαμμένη.
Καὶ πάλιν ξαναχτύπησε, ςτὴν ἐκκλησιὰ παγαίνει·
Βρίσκει σκαφτάδες, ποῦσκαφταν, μυριολογίστραις κλαῖνε.
„Σκαφτάδες ὅπου σκάφτετε τῆς Μάρως τὸ κυβοῦρι,
Νἆναι πλατὺ, νἆναι μακρὺ, νἆναι γιὰ δυὸ νομάτους.“ —
Χρυσὸ μαχαῖρι ἔβγαλε ἀπ’ ἀσημένιο φκάρι,
Στοὺς οὐρανοὺς τὸ πέταξε καὶ ςτὴν καρδιά του βρέθη.
Ὁ Γιάνας γίνει κάλαμος κ’ ἡ Μάρω κυπαρίσσι,
Ἀντιπερνάει ὁ κάλαμος, φιλάει τὸ κυπαρίσσι.
Τηρᾶτε τὰ κοψοήμερα, τὰ κοψοζωησμένα·
Ποῦ δὲν φιλιοῦνται ζωντανὰ, φιλιοῦνται ποθαμμένα.

CCCCXIX.
ΕΙΣ ΝΕΚΡΑΝ ΠΑΡΘΕΝΟΝ.

Ζαμπ. 789, 30.

Κάλλιο νὰ μὴν τὴν εἶχα δγῆ. — Γερμένη ’ναι ςτὸ στρῶμα,
Τήνε φιλοῦν ςτὸ μέτωπο, τήνε φιλοῦν ςτὸ στόμα·
Ζερβιὰ, δεξιὰ ςτὸ λείψανο δέκα παιδοῦλαις κλαῖνε,

Ξαδέρφαις, πρωτοξάδερφαις τὰ μυρολόγια λένε·
Κ' ἡ μάν', ἡ μαύρη μάνα της μὲ ξέπλεγο κεφάλι
Κλαίει ταῖς χαμέναις ὡμορφιαῖς καὶ τὰ χαμένα κάλλη.
Ἄχ, ςτὄνα χέρι τὸ σταυρὸ τῆς εἴχανε βαλμένο,
Στ' ἄλλο κλαρὶ βασιλικὸ, τὸ χάραμα κομμένο·
Δὲν ἐμαράνθη τὸ κλαρὶ ςτὸ μαρμαρένιο χέρι,
Καὶ σειοῦνται κι' ἀναδεύονται τὰ φύλλα του ςτ' ἀγέρι·
Τόσο ποῦ λὲς κι' ἀκόμα ζῇ, καὶ θὰ μιλήσ' ἀκόμα.
Λὲς κ' εἶν' τὸ πρῶτο φίλημα θὰ δώσ' ἐκειὸ τὸ στόμα.
Λὲς ποῦ σὰ νύφη ντροπαλὴ κοντεύει γιὰ ν' ἁπλώσῃ,
Τ' ἀρραβωνοδαχτύλιδο τοῦ Δήμου της νὰ δώσῃ.
Κι' ὅλοι τὸ ξέρουν τὸ κακὸ, κι' ὁ Δῆμος δὲν τὸ ξέρει·
Σὰν ποιὸ πουλὶ, μαῦρο πουλὶ τὸ λόγο θὰ τοῦ φέρῃ. . .
Ὤιμε, νάτος ποῦ πλάκωσε καβάλα ςτὸ γιοφύρι·
Τηράει γιὰ σκέπη τοῦ σπιτιοῦ, τηράει γιὰ παραθύρι,
Στὴν πόρτα 'λπίζει νὰ τὴ βρῇ, γροικάει καὶ τὴν φωνή της. . .
Βρίσκει σταυρὸ ςτὴν πόρτα της, παπάδες ςτὴν αὐλή της.

16. *θὰν'?* Z.

CCCCXX.

Η ΚΟΡΗ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΙΔΗΝ.

U. Kind. Anth. 40. T. 296. M. I, 392.

ΑΡΑΧΩΒΑ.

Γύρισμα· καμαροβεργολυγερή.

Καλὰ τὄχουνε τὰ βουνὰ, καλόμοιρ' εἶν' οἱ κάμποι,
Ποῦ Χάρο δὲν παντέχουνε, Χάρο δὲν καρτεροῦνε
Τὸ καλοκαῖρι πρόβατα καὶ τὸν χειμῶνα χιόνια.
Τρεῖς ἀντρειωμένοι βούλονται τὸν ᾅδη νὰ τσακίσουν,
Ὄνας λέγει τὸν μάι νἄβγῃ κι' ἄλλος τὸ καλοκαῖρι
Κι' ὁ τρίτος τὸ χινόπωρο, ὁποὖναι τὰ σταφύλια.
Κόρη ξανθὴ τοὺς μίλησε αὐτοῦ ςτὸν κάτω κόσμο·
„Πάρτε μ' ἀντρειωμένοι μου κ' ἐμὲ σ' ἀγέρα κόσμο.“ —
„Κόρη βροντοῦν τὰ ῥοῦχά σου, φυσοῦν καὶ τὰ μαλλιά σου,
Χτυπάει καὶ τὸ καλίγι σας καὶ μᾶς νογάει ὁ Χάρος.“ —
„Ἐγὼ τὰ ῥοῦχα βγάνω τα καὶ τὰ μαλλιὰ τὰ κόβω,
Καὶ τὰ καλιγοπάπουτσα ςτὴν σκάλα τ' ἀποθώνω.
Πάρτε μ' ἀντρειωμένοι μου κ' ἐμὲ ςτὸν πάνω κόσμο,
Νὰ πάω νὰ δῶ τὴν μάνα μου, πῶς χλίβεται γιὰ μένα,
Νὰ πάω νὰ διῶ τ' ἀδέρφια μου, πῶς κλαίουνε γιὰ μένα.“ —

„Κόρη μ' σένα τ' ἀδέρφια σου μὲς ςτὸν χορὸ χορεύουν,
Κόρη μ' σένα ἡ μάνα σου ςτὴν ῥοῦγα κουβεντιάζει." —

Γύρισμα om. *K. T. M.* 14. *διὰ T. M. θλίβεται M.* 16. *μ'* om. *U. T. εἰς τὸν U. T. K.* 17. *μ'* om. *T. M. U.*

CCCCXXI.
Η ΚΟΡΗ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΙΔΗΝ.
Πανδ. 25.

Τρεῖς ἀντρειωμένοι βούλονται νἄλθουν ςτὸν πάνω κόσμο,
Κ' ἡ λυγερὴ τ' ἀγροίκησε κ' ἡ λυγερὴ τοὺς λέγει·
„Πάρτε μ' ἀντρειωμένοι μου κ' ἐμὲ ςτὸν πάνω κόσμο." —
„Πῶς νὰ σὲ πάρω λυγερὴ, πῶς νὰ σὲ πάρω κόρη,
Ποῦ σὲ βροντοῦν τὰ ῥοῦχά σου, φυσοῦν καὶ τὰ μαλλιά σου,
Χτυπᾷ καὶ τὸ καλίγι σου καὶ μᾶς ἀκούει ὁ Χάρος;" —
„Ἐγὼ τὰ ῥοῦχα βγάνω τα καὶ τὰ μαλλιὰ τὰ κόβω,
Καὶ τὰ καλιγοπάπουτσα ςτὴν σκάλα τ' ἀποθώνω.
Πάρτε μ' ἀντρειωμένοι μου κ' ἐμὲ ςτὸν πάνω κόσμο,
Ποῦ ἄφησα μικρὸ παιδὶ, μικρὸ παιδὶ ςτὴν κούνια,
Κλαίει τὴν νύχτα γιὰ βυζὶ καὶ τὴν αὐγὴ γιὰ μάνα,
Καὶ ςτὰ γλυκοχαράματα ποιὸς νὰ τὸ λυσοδέσῃ;" —

3. 9. *ἐμὲ τὸν Π.*

CCCCXXII.
Η ΚΟΡΗ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΙΔΗΝ.
T. 294.

Τρεῖς ἀντρειωμένοι βούλονται νὰ φύγουν ὀχ τὸν ᾅδη,
Νὰ πάρουν τ' ᾅδη τὰ κλειδιὰ, τοῦ Χάρου τ' ἀντικλείδια.
Μιὰ κόρη τοὺς παρακαλεῖ μὲ σταυρωμένα χέρια·
„Πάρτε μ' ἀντρειωμένοι μου κ' ἐμὲ ςτὸν πάνω κόσμο." —
„Δὲν ἠμποροῦμε λυγερὴ, δὲν ἠμποροῦμε κόρη
Φυσομανοῦν τὰ ῥοῦχά σου κι' ἀστράφτουν τὰ μαλλιά σου,
Χτυπάει τὸ φελλοκάλιγο καὶ μᾶς ἀκούει ὁ Χάρος." —
„Ἐγὼ τὰ ῥοῦχα βγάνω τα καὶ τὰ μαλλιά μου κόβω,
Κ' ἐκειὸ τὸ φελλοκάλιγο μὲς ςτὴν φωτιὰ τὸ ῥίχνω." —
„Δὲν ἠμποροῦμε λυγερὴ, δὲν ἠμποροῦμε κόρη." —
„Ἂν ἦν καὶ δὲν μὲ πέρνετε εἰς τὸν ἀπάνω κόσμο,

Νὰ πῆτε τσὴ μανούλας μου τσὴ πολυκαταρούσας,
῾Οποῦ μ᾽ ἐκαταριώτουνε τοῦτο τὸ τριὰ σαβάττα,
Τσ᾽ ᾽Αποκριαῖς καὶ τσὴ Τυρναῖς καὶ τῶν ῾Αγιῶ Θοδώρω,
Νὰ μοῦ βυζάνη τὸ παιδὶ, νὰ τὸ χορταίνη γαλα." —

4. εἰς τὸν ἀπάν. Τ. 9. εἰς τὴν Τ. 14. Τριναῖς Τ. 15. νὰν Τ.

CCCCXXIII.
Η ΚΟΡΗ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΙΔΗΝ.
Τ. 298.

Τρεῖς ἀντρειωμένοι βάλθηκαν νἄρτουν ςτὸν πάνου κόσμο·
Κλέφτουν τοῦ Χάρου τὰ κλειδιὰ, τοῦ γιοῦ του τ᾽ ἀντικλείδια.
Μιὰ λυγερὴ τσ᾽ ἀπείκασε, γυρίζει καὶ τσοὺ λέγει·
„Γιὰ πάρτε μ᾽ ἀντρειωμένοι μου, νἄβγω ςτὸν πάνου κόσμο."—
„Πῶς σὲ περνοῦμε λυγερὴ, νἄρθης ςτὸν πάνου κόσμο;
Βροντάει τὸ ζωνάρι σου, μᾶς ἀπεικάζ᾽ ὁ Χάρος." —
„Τὸ βγάνω τὸ ζωνάρι μου, ςτὴ πούρσα μου τὸ βάνω." —
„Βροντᾶνε τὰ καλίγια σου, μᾶς ἀπεικάζ᾽ ὁ Χάρος." —
„Τὰ βγάνω τὰ καλίγια μου, ςτὸν κόρφο μου τὰ βάνω." —

5. Νἄρτω κ᾽ ἐγὼ μαζήσας V. Z. ap. T.

CCCCXXIV.
Η ΚΟΡΗ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΙΔΗΝ.
Ζαμπ. 733, 21.

Καλότυχα ψηλὰ βουνὰ καὶ κάμποι βλογημένοι,
Ποῦ Χάρο δὲν παντέχετε, Χάρο δὲν καρτερεῖτε.
Τὸ καλοκαῖρι πρόβατα καὶ τὸ χειμῶνα χιόνια.
Τρεῖς ἀντρειωμέν᾽ ἐπέτονταν νάβγοῦν ἀπὸ τὸν ᾄδη,
῞Ονας νάβγῇ τὴν ἄνοιξι κι᾽ ἄλλος τὸ καλοκαῖρι,
῾Ο τρίτος τὸ χινόπωρο, ποῦ πέφτουνε τὰ φύλλα.
Μιὰ κόρη κοσμαγάπητη καὶ κοσμαγαπημένη,
Μιὰ κόρη τοὺς παρακαλεῖ τὰ χέρια σταυρωμένα·
„῎Αγουροι πάρτε με κ᾽ ἐμὲ ςτὸν κόσμο τὸν ἀπάνου,
Γιὰ νὰ βυζάξω τὸ παιδὶ κι᾽ ἀπὲ ματαγυρίζω." —
„Δὲν ἠμποροῦμε λυγερὴ, δὲν ἠμποροῦμε κόρη·

Βροντομαχοῦν τὰ ῥοῦχά σου καὶ λάμπουν τὰ μαλλιά σου,
Χτυποῦν τ' ἀσημοχρύσαφα καὶ μᾶς ἀκούει ὁ Χάρος.“ —
„'Εγὼ τὰ ῥοῦχα βγάνω τα καὶ τὰ μαλλιὰ πλακῶ τα
Κι' αὐτὰ τ' ἀσημοχρύσαφα τὰ δένω ςτὸ μαντύλι.“ —
„'Ο Χάρος εἶναι πονηρὸς πιτήδειος πρωτοκλέφτης,
Ξέρει κλεφτοπατήματα, πονήριαις γυναικῶνε.“ —
Κι' ὁ Χάρος ποὖταν πονηρὸς, ςτὴ στράτα τσ' ἀπανταίνει·
Πιάνει τὴν κόρ' ἀπ' τὰ μαλλιὰ τσ' ἀγούρους ἀπ' τὴ μέση·
„Ἄσε με Χάρ' ἀπ' τὰ μαλλιὰ καὶ πιάσε μ' ἀπ' τὸ χέρι,
Κι' ἂν δώκῃς γάλα τοῦ παιδιοῦ, πλιὰ δὲ σοῦ ματαφεύγω.“—

CCCCXXV.
Η ΚΟΡΗ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΙΔΗΝ.
Εὐλ. 4.

Τρεῖς ἀντρειωμέν' ἐβούλιοντο νάβγοῦν ἀπὸ τὸν ᾅδη,
Κλέφτουν τοῦ Χάρου τὰ κλειδιὰ, τῆς πλάκας τ' ἀντικλεῖδι·
Μιὰ λυγερὴ τσ' ἀντίκρισεν ἀπὸ τὸν ᾅδη μέσα·
„Ἄγουρ' αὐτοῦ ·ποῦ βούλιεστε νάβγῆτ' ἀπὸ τὸν ᾅδη,
'Επάρτε με κ' ἐμὲ τὴν νιὰν εἰς τὸν ἀπάνω κόσμο,
Ποῦ ἄφησα μικρὸ παιδὶ, μικρὸ ςτὴ σαρμανίτσα.
Τὴν νύχτα κλαίει γιὰ βυζὶ, τ' ἀποταχυὰ γιὰ μάνα,
Καὶ ςτὸ γύρισμα τσ' ἡμερὸς κλαίει γιὰ τὸ σεργιάνι.“
„Κόρη τρίζουν τὰ ῥοῦχά σου κι' ἀστράφτουν τὰ μαλλιά σου,
Χτυποῦν τὰ χρυσοκάλιγα καὶ μᾶς ἀκούει ὁ Χάρος.“ —
„'Εγὼ τὰ ῥοῦχ' ἀφίνω τα καὶ τὰ μαλλιά μου κόφτω·
'Εγὼ τὰ χρυσοκάλιγα ςτὸν ᾅδη τὰ παριάζω.“ —

3. *τ's E.* 8. *Κι' αὐτοῦ 's τὸ γύρισμα τ's ἡμερὸς E.?*

CCCCXXVI.
Ο ΧΑΡΟΣ ΚΑΙ Ο ΤΣΟΠΑΝΗΣ.
U. Kind. Anth. 38. T. 302. M. I, 403.

ΑΡΑΧΩΒΑ.

Τὸ βλέπεις κεῖνο τὸ βουνὸ ποὖνε ψηλὸ καὶ μέγα,
Πὤχ' ἀνταροῦλα ςτὴ κορφὴ καὶ καταχνιὰ ςτὴ ῥίζα.
'Απέκεινα κατέβαινε ἕνας ντελὴ λεβέντης,

Φέρνει τὸ φέσι του στραβὰ καὶ τὸν γαμπᾶ στριμμένο.
Κι' ὁ Χάρος τὸν ἐβίγλισεν ἀπὸ ψηλὴ ῥαχοῦλα,
Βγῆκε καὶ τὸν ἀπάντησε σ' ἕνα στενὸ σοκάκι.
„Καλὴ μέρα σου Χάρο μου." — „Καλῶς τον τὸν λεβέντη.
Λεβέντη ποῦθεν ἔρχεσαι, λεβέντη ποῦ παγαίνεις;" —
„Γὼ; 'πὸ τὰ πρόβατ' ἔρχομαι, ςτὸ σπίτι μου παγαίνω,
Πάγω νὰ πάρω τὸ ψωμὶ καὶ πίσω νὰ γυρίσω." —
„Λεβέντης μὤστειλε ὁ Θιὸς νὰ πάρω τὴν ψυχή σου." —
„Δίχως ἀρρώστια κι' ἀφορμὴ ψυχὴ δὲν παραδίδω." —
„Γιά· ἔβγα νὰ παλέψομε σὲ μαρμαρένι' ἀλῶνι,
Κι' ἂν μὲ νικήσῃς Χάρο μου, νὰ πάρω τὴν ψυχή σου,
Κι' ἂν σὲ νικήσω Χάρο μου, νὰ πάρω τὴν ψυχή μου." —
Πιαστῆκαν καὶ παλέψανε δυὸ νύχτες καὶ τρεῖς μέραις,
Κι' αὐτοῦ τὴν τρίτη τὴν αὐγὴ κοντὰ ςτὸ γιῶμα, γιῶμα,
Φέρν' ὁ λεβέντης μιὰ βολὰ, τοῦ Χάρου κακοφάνη,
'Απ' τὰ μαλλιὰ τὸν ἄδραξε, ςτὴ γῆν τὸν ἀβροντάει.
'Ακοῦν τὸ νιὸν καὶ βόγγιζε καὶ βαρυαναστενάζει·
„Ἄσε με Χάρο μ', ἄσε με τρεῖς μέραις καὶ τρεῖς νύχτες·
Τὰς δυὸ νὰ φάγω καὶ νὰ πιῶ, τὴν μιὰ νὰ σεργιανίσω,
Νὰ πάω, νὰ διῶ τοὺς φίλους μου, νὰ διῶ καὶ τοὺς δικούς μ.
Πὤχω γυναῖκα παρανιὰ καὶ χήρα δὲν τῆς πρέπει,
Πὤχω καὶ δυὸ μικρούτσικα κι' ὀρφάνια δὲν τοὺς πρέπει.
Πὤχω τὰ πρόβατ' ἄκουρα καὶ τὸ τυρὶ ςτὸ κάδι." —
Κι' αὐτοῦ κοντὰ ςτὸ δειλινὸ τὸν καταβάν' ὁ Χάρος.

3. *Τζοπάνης ἐρροβόλαγεν ἀπὸ τὰ κορφοβούνια* T. M 6. *Εἰς τὸ στενὸ κατέβηκε κ' ἐκεῖ τὸν καρτεροῦνε* T. M. (*καρτεροῦσε* M.) 10 *ὀπίσω* T. M. 12. *Χωρὶς* T. M. *ἀσθένεια κι' ἀρρωστιὰ* M. U. 13. *παλεύσωμε* T. 15. om. T. 16. *τρεῖς ἡμέραις* T. M. 21. *ἄφσε με ἀκόμη τρεῖς ἡμέραις* T. M. 24. *νὰ ἰδῶ τοὺς ἰδικούς μου* T. M. 27. om. T. U.

CCCCXXVII.
Ο ΧΑΡΟΣ ΚΑΙ Ο ΤΣΟΠΑΝΗΣ.

T. 304. cfr. T. 302.

„Γειά σου, χαρά σου Χάροντα." — „Καλῶς τον τὸν λεβέντη.
„Λεβέντη μὤστειλε ὁ Θιὸς, ψυχὴ γιὰ νὰ σοῦ πάρω." —
„Διχῶς ἀστένια κι' ἀρρωστιὰ ψυχὴ δὲν παραδίνω.
Μὸν ἔλα κι' ἂς παλέψουμε· κι' ὅποιος νικήσ' ἂς πάρῃ." —

Τ' ἀποβραδὺς ἐπιάσανε δυ' ὥραις νὰ ξημερώσῃ·
'Ακοῦν τὸν υἱὸν κ' ἐβόγγιζε καὶ βαρυαναστενάζει,
Καὶ ἡ γλῶσσά του λάλησε σὰν τοῦ πετροχελιδόνιου·
,,Ἄσε με Χάρ' ὀχ τὰ μαλλιὰ καὶ πιάσε μ' ὀχ τὸ χέρι,
Καὶ δεῖξέ μου τὴν τέντα σου νὰ πάγω μοναχός μου." —
,,Νὰ δγῇς ἐσὺ τὴν τέντα μου, ὁ τρομιασμὸς σὲ πιάνει,
Ὁπὤχω τὰ μικρὰ παιδιὰ ποῦ φέρνουνε τ' οἱ 'Αγγέλοι,
Ὁπὤχω τὰ τεντόξυλα, παλληκαριῶνε μπράτσα,
Κι' ὁπὤχω τὰ τεντόσχοινα ἐρωτιαριῶν πλεξίδαις,
Ὁπὤχω κασελόπουλα μικρῶν παιδιῶν κεφάλια." —
,,Χάρε μου χάρισε τὴ ζωὴ μόνον γιὰ τρεῖς ἡμέραις,
Πὤχω τὰ πράτ' ἀκούρευτα καὶ τὸ τυρὶ στὸ ζύγι,
Πὤχω γυναῖκα παρανιὰ καὶ χήρα δὲν τῆς μοιάζει,
Πὤχω μικρούτσικα παιδιὰ κι' ὀρφάνια δὲν τοὺς μοιάζει." —
,,Τὰ πράτα σου κουρεύονται καὶ τὸ τυρὶ ζυγιάσται
Καὶ τ' ὀρφανὰ πορεύονται καὶ χήραις κυβερνιοῦνται." —

7. *του ἐλάλησε σὰν τοῦ πετρ.* T. 11. *φέρνουν* T. 14. *καρελόψυχας?* T. 15. *Χάρισ' μου* T.

CCCCXXVIII.

Ο ΧΑΡΟΣ ΚΑΙ Ο ΤΣΟΠΑΝΗΣ.

T. 306.

ΕΠΤΑΝΗΣΟΣ.

Τρεῖς ἀντρειωμένοι λέγανε πῶς Χάρο δὲν φοβοῦνται
Κι' ὁ Χάρος κάπου τ' ἄκουσε, κάτι πουλὶ τοῦ τὦπε.
Καὶ νάσου τὸν κ' ἐπρόβαλε τσοὺ κάμπους καβαλάρης,
Σὰν ἀστραπὴ 'ν' τὸ βλέμμα του, σὰν τὴ φωτιὰ ἡ βαφή του,
Σὰν δυὸ βουνὰ 'ν' οἱ ὦμοί του, σὰν κάστρ' ἡ κεφαλή του.
Κ' ἐπῆγε καὶ τοὺς ηὗρηκε στὴν τάβλα ποῦ γευόνταν.
,,Καλῶς σᾶς ηὗρηκ' ἄρχοντες, καλῶς τὰ γιωματᾶτε." —
,,Καλῶς τον τὸν κὺρ Χάροντα." —
,,Κάτσε Χάρο γιὰ νὰ γεφτῇς, κάτσε νὰ γιωματίσῃς,
Νὰ φᾷς τσαπλάν' ἀπὸ λαγοὺς, στηθάμ' ἀπὸ περδίκια,
Νὰ πιῇς τριῶν χρονῶν κρασὶ, ποῦ πίνουν οἱ ἀντρειωμένοι." —
,,Δὲν ἦρτ' ἐγὼ γιὰ νὰ γεφτῶ οὐδὲ νὰ γιωματίσω,
Μὸν ἦρτα γιὰ τὰ κάλλη σας, τοῦ Χάρο δὲ φοβᾶστε." —
Κανεὶς καὶ δὲν τοῦ μίλησε, κανεὶς δὲν τ' ἀπεκρίθη,

Παρὰ μιανῆς χήρας ὑγιὸς ποῦ τὸν ἐλέγαν Γιάννη·
„Χάρ᾽ ἂς παρασαρτάρωμε, Χάρ᾽ ἂς παραδιαβοῦμε
Στὰ μαρμαρένι᾽ ἀλώνια μας.“ —
Σαρταίν᾽ ὁ νιὸς, ὁ νιούτσικος βγαίνει σαράντα πήχαις,
Σαρταίνει κι᾽ ὁ κὺρ Χάροντας, βγαίνει σαράντα πέντε.
Κι᾽ ὀχ τὰ μαλλιὰ τὸν ἅρπαξε, ςτ᾽ ἄλογο τόνε ῥίχτει.
„Ἄσε με Χάρ᾽ ὀχ τὰ μαλλιὰ καὶ πιάσε μ᾽ ὀχ τὸ χέρι,
Κι᾽ ἄσε με σ᾽ ὄρη, σὲ βουνὸ καὶ ῥίξε μου ἀσκέρι,
Κι᾽ ἂν δὲν πετάξω σὰν πουλὶ, νὰ φύγω σὰν πετρίτης,
Κόψε μου τὸ κεφάλι μου ςτὴν τέντα σου πουκάτου.“ —
„Μωρὲ ἂν δγῇς τὴν τέντα μου, ὅλος ἀνατρομάζεις.“ —

1. *ἐλέγασι* T. 5. *νῶμοι* T. 6. *ἐπῆε* T. *ποῦ ἐγενόντα* T. 13. *τὸ κάλλη* T. 18. *νεούτζικος* T.

CCCCXXIX.

Ο ΒΟΣΚΟΣ ΚΑΙ Ο ΧΑΡΟΣ.

Πανδ. 11.

Λεβέντης ἐρροβόλαε ἀπὸ ψηλὴ ῥαχοῦλα,
Εἶχε τὸ φέσι του στραβὰ καὶ τὸν τσαμπᾶ στριμμένο.
Κι᾽ ὁ Χάρος τὸν ἀγνάντεψε ἀπὸ ψηλὴ ῥαχοῦλα,
Πῆγε καὶ τὸν καρτέρεσε σ᾽ ἕνα στενὸ σοκάκι.
„Καλή σου μέρα Χάρε μου.“ — „Καλῶς τον τὸν λεβέντη.
Λεβέντη ποῦθεν ἔρχεσαι; λεβέντη ποῦ πηγαίνεις;“ —
„Ἀπὸ τὰ πράτα μὤρχομαι, ςτὸ σπίτι μου πηγαίνω.
Πάγω νὰ πάρω τὸ ψωμὶ καὶ πίσω νὰ γυρίσω·
Κ᾽ ἔχω τὰ πράτα μ᾽ μοναχὰ καὶ τὸ τυρὶ ςτὸ ζύγι,
Καὶ τὰ σκυλιά μου μοναχὰ νὰ πάω νὰ τὰ ταΐσω.“ —
„Λεβέντη μὤστειλε ὁ Θιὸς νὰ πάρω τὴν ψυχή σου.“ —
„Ἄφσε με Χάρε μ᾽, ἄφσε με ἀκόμη τρεῖς μερούλαις,
Νὰ πάω νὰ κάμω σπίτι μου, νὰ πάω ςτοὺς ἐδικούς μου,
Νὰ τοὺς ἀφήσω τήνε γειὰ, νὰ τοὺς φιλήσω χέρι.“ —
„Δὲν ἠμπορῶ λεβέντη μου, γιατεῖμαι προσταμμένος,
Ἐμένα μὤστειλε ὁ Θιὸς, νὰ πάρω τὴν ψυχή σου.“ —
„Ἄφσε με Χάρε μ᾽, ἄφσε με, γιατεῖμαι παρανέος,
Κ᾽ εἶμαι λεβέντης ξακουστὸς, λεβέντης ξακουσμένος,
Κ᾽ ἡ μάνα μου ἐγέρασε κι᾽ ἄλλο παιδὶ δὲν κάνει.“ —

„Τί νὰ σοῦ πῶ λεβέντη μου; ῥιτσάδες δὲν περνᾶνε,
Τεἶναι προστάγμ' ἀπὸ τὸ Θιὸ νὰ πάρω τὴν ψυχή σου.“ —

8. *κι' ὀπίσω Π.* 14. *τὴν ὑγειὰ Π.* 21. *προσταγὴ Π.*

CCCCXXX.
Ο ΧΑΡΟΣ.

Εὐλ. 26.

Τρίτ' ἐγεννήθ' ὁ Διγενῆς, τρίτη θὲ νὰ πεθάνῃ· ·
Στέλνει, φέρνει τοὺς φίλους του, ὅλους τοὺς ἀντρειωμένους·
Νἄρθ' ὁ Μηνᾶς, ὁ Μαυραϊλῆς κι' αὐτὸς ὁ γιὸς τοῦ Δράκου.
Κ' ἐπῆγαν καὶ τὸν ηὗρανε ςτὸν κάμπο ξαπλωμένο·
Βογγάει — τρέμουν τὰ βουνὰ, βογγάει — τρέμουν οἱ κάμποι.
„Σὰν τί νὰ σ' ηὗρε Διγενῆ καὶ θέλεις ν' πεθάνῃς;“ —
„'Ογδόντα χρόνους ἔζησα εἰς τὸν ἀπάνω κόσμο,
Κανένα δὲ φοβήθηκα ἀπ' τοὺς ἀντρειωμένους,
Τώρ' εἶδα 'να ξυπόλυτο καὶ λαμπροφορημένο·
Φορεῖ τοῦ ἥλιου τὰ μαλλιὰ, τῆς ἀστραπῆς τὰ μάτια·
Μὲ κράζει νὰ παλέψωμε ςτὰ μαρμαρένι' ἀλώνια·
Κι' ὅποιος νικήσ' ἀπὸ τοὺς δυὸ, νὰ παίρνῃ τὴ ψυχή του.“ —
Κ' ἐπῆγαν κ' ἐπαλέψανε ςτὰ μαρμαρένι' ἀλώνια·
Κι' ὅθε χτυπάει ὁ Διγενῆς, τὸ αἷμ' αὐλάκι κάνει·
Κι' ὅθε χτυπάει ὁ Χάροντας, τὸ αἷμα τράφο κάνει...

CCCCXXXI.
Ο ΒΟΣΚΟΣ ΚΑΙ Ο ΧΑΡΟΣ.

Faur. II, 90. Ζαμπ. 732, 20. cfr. Mullach. Gramm. 84.

Λεβέντης ἐρροβόλουνε ψηλὰ 'πὸ κορφοβούνια,
Εἶχε τὸ φέσι του στραβὰ καὶ τὰ μαλλιὰ κλωσμένα.
Κι' ὁ Χάρος τὸν ἀγνάντεψε ἀπὸ ψηλὴ ῥαχοῦλα,
Σὲ στένωμα κατέβηκε κ' ἐκεῖ τὸν καρτεροῦσε.
„Λεβέντη μ' ποῦθεν ἔρχεσαι; λεβέντη μ' ποῦ πηγαίνεις;“ —
„'Απὸ τὰ πράτα μὤρχομαι, ςτὸ σπίτι μου πηγαίνω.“ —
„Τί πᾷς νὰ κάμῃς σπίτι σου καὶ πᾷς τόσο τρεχάτος;“ —
„Ψωμὶ νὰ πάρω καὶ κρασὶ καὶ πίσω νὰ γυρίσω.“ —
„Οὐδὲ τὸ σπίτι σου θὰ πᾷς κι' οὐδὲ πίσω γυρίζεις.

Τρεῖς μῆνες ποῦ σ' ἀκαρτερῶ νὰ πάρω τὴν ψυχή σου.“ —
„Ἄσε με Χάρε μ', ἄσε με, παρακαλῶ νὰ ζήσω,
Πὤχω γυναῖκα παρανιὰ καὶ δὲν τῆς πρέπει χήρα·
Κι' ἂν περπατήσῃ γλήγωρα, τῆς λὲν πῶς ἄντρα θέλει,
Κι' ἂν περπατήσῃ ταπεινὰ, τῆς λὲν πῶς καμαρώνει.
Ἄσε με Χάρε μ', ἄσε με τρεῖς μέραις καὶ τρεῖς νύχταις,
Πὤχω κι' ἀνήλικα παιδιὰ κι' ὀρφάνια δὲν τοὺς πρέπει,
Πὤχω τὰ πρόβατ' ἄκουρα καὶ τὸ τυρὶ ϛτὸ κάδι.
Τρεῖς μέραις μόνο σοῦ ζητῶ, τρεῖς μέραις καὶ τρεῖς νύχταις,
Ταῖς δυὸ νὰ φάγω καὶ νὰ πιῶ, τὴ μιὰ νὰ σεργιανίσω,
Νὰ πάω, νὰ διῶ τοὺς φίλους μου, νὰ διῶ καὶ τοὺς δικούς μου.“ —
Κι' ὁ Χαρος δὲν τὸν ἄκουγε, θέλει νὰ τόνε πάρῃ·
„Χάροντ' ἂν ἀποφάσισες κι' ἂν θέλῃς νὰ μὲ πάρῃς,
Χωρὶς ἀστένεια κι' ἀρρωστιὰ ψυχὴ δὲν παραδίνω·
Πρῶτα θὰ νὰ παλαίψωμε σὲ μαρμαρένι' ἀλῶνι,
Κι' ἂν μὲ νικήσῃς Χάροντα, μοῦ πέρνεις τὴν ψυχή μου·
Κι' ἂν σὲ νικήσω παλ' ἐγὼ, νὰ μὲ χιλιοχρονήσῃς.“ —
Πήγανε καὶ παλαίψανε ἀπ' τὸ πουρνὸ ὡς τὸ γιῶμα,
Κι' αὐτοῦ κοντὰ ϛτὸ δειλινὸ τὸν καταβάν' ὁ Χάρος.

1. *ἐρροβόλαεν ἀπὸ F.* 4. *καὶ εἰς στενὸν F.* 6. *στάνη F. ἔρχομαι F.* 7. 15. 17. 20. 23. om. *F.* 7. *πάγω νὰ πάρω τὸ ψωμὶ καὶ πίσω νὰ γυρίσω F.* 9 et 10. *Κ' ἐμένα μὤστειλε ὁ Θεὸς νὰ πάρῃ τὴν ψυχή σου F.* 11. *τρεῖς μέραις καὶ τρεῖς νύχταις Z.* 13. 14. *περβατήσῃ Z. λέγουν F.* 14. *ἥσυχα F. λέγουν F.* 26. *πήγαινε 's τὸ καλόν σου F.*

CCCCXXXII.

Ο ΒΟΣΚΟΣ ΚΑΙ Ο ΧΑΡΟΣ.

Blau et Schlottmann Berichte d. A. d. W. Berl. 1855 p. 601.

ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ.

Λεβέντης ἐκαταίβαινε πὸ 'να ψηλὸ παγί'ι·
Εἶχε τὸ φέσι του στ'αβὰ καὶ τὰ πετζά του κάτω.
Ὁ Χά'ος τὸν ἐκύτταξε, πολὺ τὸ κακοφάνη.
Ἀπ' τὰ μαλλιὰ τὸν ἔπιασε καὶ πὸ τὸ δεξί του χέι.
„Ἐμένα ὁ Θιὸς ἀπέστειλε νὰ πάω τὴν ψυχήν σου.“ —
„Ἀφίσ' με Χά'ε πὸ τὰ μαλλιὰ καὶ πιάσ' μ' ἀπὸ τὸ χέι,
Καὶ χάιδι νὰ παλαίψωμε σὲ μα'μα'ένι' ἀλώνια,
Κι' ὅποιος νικήσ' πὸ τοὺς δυὸ νὰ πάῃ τὴν ψυχήν του.“ —

Λεβέντης ὅπου τὄπιασεν αἷμα καὶ τὸν ἐβγάνει.
Ὁ Χά'ο ὅπου τόπιασε τὰ ὄ'η κ'έας χο'ταίνουν.
,,Πα'ακαλῶ σε Χά'ο τὰ μὴ πά'ῃς τὴν ψυχήν μου.
Κ' ἔχω π'όβατα ἄκο'α καὶ τὸ τυ'ὶ ςτὸ ζύγι·
Ἔχω γυναῖκα ὀμο'φὴν καὶ χή'α δὲν τὴν π'έπει·
Ἔχω παιδιὰ μικ'ουτσικὰ κι' ὄ'φανα δὲν τὴν π'έπει." —
,,Τὰ π'όβατα κο'εύονται καὶ τὸ τυ'ὶ ζυγιάζει,
Κ' αἱ χή'αις καὶ πο'εύονται, τ' ὄ'φανα κυβε'νιοῦται." —
,,Πα'ακαλῶ σὲ Χά'ο τὰ μὴ πά'ῃς τὴν ψυχήν μου.
Σὺ δεῖξέ μου τὴν τέντα σου καὶ ν' ἄ'τω μόναχός μου.
Σὰ πᾷς κ' ἰδῇς τὴν τέντα μου θέλεις νὰ συντ'ομάξῃς,
Διατ' εἶν' ἀπόξω π'άσινη καὶ μέσα μαυ'ομένη.
Μ' ἄνοιξε τὸ στομάτι σου νὰ πάω τὴν ψυχήν σου." —

CCCCXXXIII.

Ο ΖΑΧΟΣ ΚΑΙ Ο ΧΑΡΟΣ.

Ζαμπ. 730, 17.

Ζάχος ἐκαβαλίκεψε νὰ πάῃ νὰ βρῇ τὸν ᾅδη
Μὲ ἕνα σιδερικ' ἄλογο, μὲ χρυσωμένη σέλλα.
Σκαλὶ, σκαλὶ κατέβαινε, σκαλὶ τὸ μετανοιώνει·
Τὸν εἶδ' ἡ Γῆ κ' ἐτρόμαξε κι' ὁ Χάρος ἐκρουβήθη,
Κι' ὅσοι νεκροὶ τὸν εἴδανε ὅλοι τὸν ἐρωτῆσαν·
,,Ζαχό μου τ' ἤθελες ἐδῶ; Ζαχό μου τί γυρεύεις;" —
,,Ἦρτα νὰ διῶ τοὺς φίλους μου καὶ πίσω νὰ γυρίσω." —
,,Ζάχ' ἀλλουνοῦ δὲν ἔδινες κάνε τὴ χρύση σέλλα, —
Ποῦρτες σὲ τόπον ἄγυρτο, σὲ τόπο ῥαχνιασμένο,
Χωρίζουν μάναις τὰ παιδιὰ καὶ τὰ παιδιὰ ταῖς μάναις;" —
Κι' ὁ Χάρος ἀναδράνισε κι' ἀπ' τὰ μαλλιὰ τὸν πιάνει·
,,Ἄσε με Χάρ' ἀπ' τὰ μαλλιὰ καὶ πιάσε μ' ἀπ' τὰ χέρια,
Νὰ δγῇς τοῦ Ζάχου τὴν ἀντρειὰ, νὰ δγῇς ἂν σὲ φοβᾶται." —
Τὸν ἄφηκε 'πὸ τὰ μαλλιὰ, τὸν ἔπιακ' ἀπ' τὰ χέρια,
Πιάνει τὸν Χάρο, τρεῖς φοραῖς τὸν ἔριξ' ἀπουκάτου.
Καὶ πάλε ματαδράνισε κι' ἀπ' τὰ μαλλιὰ τὸν πιάνει·
,,Ἄσε με Χάρ' ἀπ' τὰ μαλλιὰ καὶ πιάσε μ' ἀπ' τὰ χέρια,
Καὶ πλιὰ δὲ σ' ἀντιστέκομαι, κάμε μ' ὅτι θελήσῃς." —
,,Πᾶμε νὰ δγῇς τὴν τέντα μου νὰ στραβοκατινίσῃς.
Ἀπόξ' ἔχω τὰ κόκκινα καὶ μέσ' ἔχω τὰ μαῦρα·

Τῆς ἔχω γιὰ τεντόξυλα ἀντρειωμένων χέρια
Καὶ γιὰ σκοινιὰ καὶ κομπωταῖς πλεξούδαις κορασιῶνε.“ —

2. σιδέρικ' Ζ. 4. ἐκρουβίθη Ζ. 18. κάμέμ' Ζ.?

CCCCXXXIV.
ΤΟ ΠΕΡΙΒΟΛΙ ΤΟΥ ΧΑΡΟΥ.

Πανδ. 24.

ΖΑΚΥΝΘΟΣ.

Ὁ Χάρος ἐβουλήθηκε νὰ κάμῃ περιβόλι,
Βάνει ταῖς νιαῖς γιὰ τὰ δεντρὰ, τοὺς νιοὺς γιὰ κυπαρίσσια
Βάνει καὶ τὰ μικρὰ παιδιὰ γιὰ ταῖς γλυκομηλίτσαις.
Θεὲ καὶ νὰ μὲ βάνανε πραγματευτὴ ςτὸν ᾅδη,
Νὰ βάσταα ςτὸ κεφάλι μου κανίστραις μὲ στολίδια,
Νὰ βάσταα καὶ ςτὸν ὦμό μου παλληκαριῶν ἀρκιμποῦζα,
Νὰ βάσταα καὶ ςτὴν ζώνη μου γερόντων κλαδευτήρια,
Νὰ βάσταα καὶ ςταῖς μπούρσαις μου μικρῶν παιδιῶν κουλούρια,
Νἄρχοντ' οἱ νιοὶ γιὰ τ' ἅρματα κ' ἡ νιαῖς γιὰ τὰ στολίδια,
Νἄρχονται καὶ οἱ προεστοὶ νὰ πέρνουν κλαδευτήρια,
Καὶ τὰ μικρὰ παιδόπουλα νὰ πέρνουν τὰ κουλούρια.
Παρακαλῶ σε Παναγιὰ, καὶ προσκυνῶ σε πόλι,
Νὰ μοῦ δοθοῦνε τὰ κλειδιὰ, νὰ μπῶ ςτὸ περιβόλι.
Παρασκευὴ τὰ ζήτησα, σαββάτο μοῦ τὰ δῶσαν,
Τὴν κυριακὴν ἀνήμερα ἄνοιξα, μπῆκα μέσα.
Βλέπω ταῖς νιαῖς χορεύουνε, τοὺς νιοὺς καὶ τραγουδοῦνε,
Βλέπω τὰ συμπαλλήκαρα κ' ἐπαίζανε τσικμάδαις,
Βλέπω ταῖς νιαῖς κ' ἐστρώνανε τὰ ξήστρωτα κρεββάτια,
Γιὰ νἄρτ' ὁ νιὸς νὰ κοιμηθῇ, πὤρχετ' ἀποσταμμένος
Μεταξωτὰ παπλώματα καὶ ῥένσινα σεντόνια.

CCCCXXXV.
ΤΟ ΠΕΡΙΒΟΛΙ ΤΟΥ ΧΑΡΟΥ.

U.

ΨΑΡΑ.

Χρυσῆ λεγένη τοῦ πασᾶ μαλαμοκαπνισμένη,
Τριγύρω τὸ διαμαντικὸ ςτοῦ χρυσοχοῦ πλεγμένη,

Ὁ Χάρος ἐδιαλάλησε, νὰ κτίσῃ περιβόλι,
Ὅποιος βρεθῇ καὶ κτίσῃ το, νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ.
Τρέχουν ἡ νιαῖς μὲ λεμονιαῖς κ᾽ οἱ νιοὶ μὲ κυπαρίσσια,
Τρέχουν καὶ τὰ μικρὰ παιδιὰ βασιλικὸ ςτὰ χέρια,
Ἐκτίσαν κι᾽ ἀποκτίσανε κ᾽ ἐλευθεριὰ δὲν εἶχαν.

V.

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΠΛΑΣΤΑ.

CARMINA

quibus a rhapsodis ad chordarum sonum cantatis res sive adversae sive secundae enarrantur puellarum puerorumque sese amantium.

CCCCXXXVI.
Η ΝΥΦΗ ΚΟΥΜΠΑΡΑ.

Ζαμπ. 744, 32. Τ. 109.

ΖΑΚΥΝΘΟΣ.

Προξενητάδες ἔστειλεν ὁ Ῥάλλης γιὰ γυναῖκα·
Τὴν βρήκανε ὁπὤφαινε τοῦ Ῥάλλη τὸ ζωνάρι·
Ἀσῆμ', ἀσῆμι τὤρριχνε, μάλαμμα καὶ λογάρι,
Κι' ἀσῆμι, κι' ἀσημόγνεμα, κλονὶ μαργαριτάρι·
Τὤφανε καὶ τὸ ξύφανε, ςτὸν κόρφο της τὸ βάνει.
,,Μάνα νερὸ δὲν ἔχομε, νερὸ πάγω νὰ φέρω." —
Χρυσὸ συκλάκι ἅρπαξε, ςτὴ βρύσι κατεβαίνει,
Κ' ἐκεῖ βρῆκε τσὴ ὅμοιαις της καὶ τσὴ χειρότεραίς της·
,,Μωρὴ καρυδομάγουλη κι' ἀμυγδαλογελάστρα,
Μωρὴ νεράιδα τοῦ γιαλοῦ κι' ἀνευροχορταρίστρα,
Ὁ Ῥαλλης ἐπαντρεύτηκε, ἄλλη γυναῖκα πῆρε,
Καὶ σὲ κουμπάραν ἔκραξε νὰ τόνε στεφανώσῃς." —
,,Μὰ 'γὼ κι' ἂν ἐπαντρεύτηκε κι' ἄλλη γυναῖκ' ἂν πῆρε,
Κι' ἂν ἄλλη ῥαβωνιάστηκε μὲ γειά του, μὲ χαρά του·
Νὰ παντρευτῶ θέλω κ' ἐγὼ κοντὰ ςτὴ γειτονιά του,
Νὰ πάρω ἀπ' τὴ γέννα του κι' ἀπ' τὴ γενολογιά του,
Καὶ νὰ περνῶ 'πὸ κείθενε, νὰ καίγετ' ἡ καρδιά του." —
Νά σου κι' ὁ Ῥάλλης ἔρχεται ςτὸ μαῦρο καβαλάρης,
Στὴ βρύσιν ἐκατέβηκε, τὴν κόρη χαιρετάει·
,,Βγάλε μου κόρη μου νερὸ, νὰ πιῶ κ' ἐγὼ κι' ὁ μαῦρος·
Κόρη μ' τί ἔχεις καὶ θλίβεσαι; τί ἔχεις κι' ἀναστενάζεις;" —
,,Ἔμαθα ποῦ παντρεύτηκες μὲ γειά σου, μὲ χαρά σου·
Κ' ἐγὼ πέρν' ἀπ' τὴ γέννα σου κι' ἀπ' τὴ γενολογιά σου,
Νὰ μὲ θωροῦν τὰ μάτια σου, νὰ καίγετ' ἡ καρδιά σου." —
,,Κόρη μ' κι' ἂν ἐπαντρεύτηκα, κουμπάρα νὰ σὲ κάμω,

Ν᾿ ἀλλάξῃς τὰ στεφάνια μου, νὰ πῆς τὸ ῥοιζικό μου.“ —
Πέρνει καὶ πάει ςτὸ σπίτι της σὰ μῆλο μαραμμένο,
Σὰ μῆλο, σὰν τριαντάφυλλο, σὰν Πατρινὸ κεράσι.
Κ᾿ ἡ μάνα της τὴν ἐρωτᾷ κ᾿ ἡ μάνα της τσὴ λέγει·
„Τί ἔχεις Μαριό μ᾿ καὶ θλίβεσαι; τί ἔχεις καὶ μοῦ ςτε-
νάζεις;“ —
„Τί νὰ σοῦ πῶ μανούλα μου, τί νὰ σοῦ μολογήσω,
Κουμπάρα μ᾿ ἐκαλέσανε, νὰ πάω νὰ στεφανώσω.“ —
„Καὶ δᾶχεις πόδια νὰ σταθῇς καὶ μάτια νὰ τηράξῃς,
Καὶ χέρια βεργολύγιστα ν᾿ ἀλλάξῃς τὰ στεφάνια;“ —
Κοντεύαν ᾑ ἀποκριαῖς, ἐκόντευε κι᾿ ὁ γάμος·
Καὶ μιά της θειὰ, μιὰ πρωτοθειὰ, μιὰ πρώτη της ξαδέρφη,
Τρεῖς μέραις τὴν ἐχτένιζαν, τρεῖς μέραις τὴν ἐπλέκαν·
Βάνουν της ἥλιο πρόσωπο καὶ τὸ φεγγάρι στήθη
Καὶ τοῦ κοράκου τὸ φτερὸ βάνουν καμαροφρύδι·
᾿Επῆρε ντάνταις ἀπ᾿ ὀμπρὸς καὶ δούλαις ἀπὸ πίσω,
Κι᾿ ὅταν τὴν εἶδ᾿ ἡ ἐκκλησιὰ, ἀπ᾿ ἄκρην ἄκρη σείστη.
Παπᾶς τὴν εἶδ᾿ ἐσώπασε, διάκος δὲν ἐλειτούργα,
Κ᾿ ἐκειὰ τ᾿ ἀναγνωστόπουλα φῆκαν τὰ συναξάρια·
„Ψάλλε παπᾶ μ᾿ σὰν ἔψαλλες, διάκο σὰν ἐλειτούργας,
Κ᾿ ἐσεῖς ἀναγνωστόπουλα πέστε τὰ συναξάρια.“ —
Κι᾿ ὁ ῾Ράλλης ἀπλογήθηκε κι᾿ ὁ ῾Ράλλης ἀπλογιέται·
„Βλόγα παπᾶ μου, βλόγησε κι᾿ ἂν θέλῃς δυὸ πουγγι᾿ ἄσπρα,
Γύρε τὰ στεφανάκια σου καὶ βάλ᾿ τα τῆς κουμπάρας,
Κάμε τὴ νοῦνα νύφη μου, τὴ νοῦνα σαστικιά μου.“ —
„Καλῶς τὴ θυγατέρα μου τὴ διπλοκαλομοίρα,
Κουμπάρα τσου τὴν ἔστειλα καὶ νύφη μου τὴν φέραν.“ —

2. *Εὕρηκαν* Z. 6. *κ᾿ ἐγὼ πάω* T. 8. *ταῖς — ταῖς* Z. 12. *Κ᾿ ἐσὲ* T. 13 et 14. *Μὰ ἐγὼ κι᾿ ἂν ἐπανδρεύτηκε μὲ γά του μὲ χαρά του.* T. 16. *Κι᾿ ὀχ* T.. 19. *καὶ τὸ καπέλλο χάμηλο* T. 20. *Κ᾿ ἐγ᾿ ὁ καϋμένος* T. 21. *τί ἔχεις κορὴ* T. 22. *κ᾿ ἐπαντρεύτηκες* T. 24—26.

Νὰ πανδρευτῶ θέλω κ᾿ ἐγὼ κοντὰ ςτὴ γειτονιά σου
Νὰ πάρω ᾿πὸ τὴ γέννα σου κι᾿ ὀχ τὴ γεννολογιά σου
Καὶ νὰ περνῶ κ᾿ ἐκείθενε, νὰ καίγετ᾿ ἡ καρδιά σου. T.

27. *πάει σπίτι* T. 30. *κι᾿ ἀναστενάζεις* T. Finis carminis ap. *F.* inde a vs. 31 hic est:

„Ὁ ῾Ράλλης ἐπαντρεύτηκε κι᾿ ἄλλη γυναῖκ᾿ ἐπῆρε
Κ᾿ ἐμὲ κουμπάραν ἔκραξε νὰ τόνε στεφανώσω.“ —
„Μωρὴ ᾿χεις πόδια νὰ σταθῇς καὶ μάτια νὰ τηράξῃς
Καὶ χέργα βεργολύγιστα ν᾿ ἀλλάξῃς τὰ στεφάνια.“ —
„Μὰ ᾿γὼχω πόδια νὰ σταθῶ καὶ μάτια νὰ τηράξω
Καὶ χέρια βεργολύγιστα ν᾿ ἀλλάξω τὰ στεφάνια.“ —

Κ' ἡ μιά της θειὰ καὶ πρωτοθειὰ καὶ πρώτη της ξαδέρφη,
Τρεῖς μέραις τὴν ἐχτένιζε, τρεῖς μέραις καὶ τρεῖς νύχτες.
Τσὴ βάνει τ' ἥλιο πρόσωπο καὶ τὸ φεγγάρι στήθη
Καὶ τοῦ κοράκου τὰ φτερὰ βάνει ἀγγελοφρύδι·
Τὸν ἄμμο τὸν ἀμέτρητο βάνει γιὰ δακτυλίδια,
Κι' ὅσα γουλιὰ ςτὸν πόταμο βάνει μαργαριτάρι.
Τὸ μαῦρο καβαλίκεψε, ςτὴν ἐκκλησιὰ παγαίνει.
Τ' εἶγδε παπὰς δὲν ἔψαλλε, διάκος δὲν ἐλειτούργα
Κ' ἐκειὰ τ' ἀναγνωστόπουλα φῆκαν τὰ συναξάρια.
„Ψάλλε παπᾶ, σὰν ἔψαλλες, διάκο σὰν ἐλειτούργας
Κ' ἐσεῖς ἀναγνωστόπουλα, πέστε τὰ συναξάρια.“ —
Κι' ὁ Ῥάλλης ἀπλογήθηκε, κι' ὁ Ῥάλλης ἀπλογιέται·
„Κάμε παπᾶ μου γιὰ τὸ Θιὸ, κάμε γιὰ τὴ ψυχή σου
Καὶ ῥίξ' τὰ στεφανάκια μου καὶ βάλε τα μπροστά της.“ —
„Καλῶς τὴ θυγατέρα μου τὴ μυριοτιμημένη
Πώπηγε γιὰ κουμπάραινα κ' ἦρτε στεφανωμένη.“ —

CCCCXXXVII.
ΟΙ ΑΓΑΠΗΤΙΚΟΙ.

Faur. II, 380.

ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ.

Μιὰ λυγηρὴ βαρυαρρωστᾷ γιὰ 'νὸς ἀγούρ' ἀγάπην,
Γιὰ 'νὸς ἀγούρου καὶ ξανθοῦ κ' ἔχει περίσσα πάθη·
Καὶ τρεῖς καλὲς συντρόφισσες πᾶν τὴν παρηγορήσουν·
Ἡ μιὰ κρατεῖ βασιλικὸ, ἄλλη κρατεῖ ἀπίδι,
Κι' ὁποῦ τὴν ἀγαπᾷ καλὰ, τὰ δάκρυα ςτὸ μαντύλι
Ἡ μιὰ τήνε κατηγορεῖ κ' ἡ ἄλλη τὴν ὑβρίζει·
„Δὲν ἀγαπήσαμεν κ' ἡμεῖς ἀγάπην σὰν κ' ἐσένα;
Μἄχαμε σιδερὴ καρδιὰν, συκότια μαραμμένα.“ —
Κι' ὁποῦ τὴν ἀγαπᾷ καλὰ, γλήγωρ' ἀπολογιέται·
„Ἐσεῖς κἂν ἀγαπήσετε, μαῦρ' ἦτον κι' ἄσχημ' ἦτον·
Μὰ τούτη κἂν ἀγάπησεν, ἀγγελομμάτης ἦτον.“ —
„Κόρη σὰν μοῦ τὸν ἐπαινᾷς, πᾷς νὰ μοῦ τόνε φέρῃς;“ —
„Βράσ' ἄλουσι καὶ λοῦσέ με, μὲ χτένι χτενισέ με,
Πλέξε μου τὰ μαλλάκια μου, νὰ πάω νὰ σοῦ τὸν φέρω.“ —
„Λούω σε καὶ χτενίζω σε· φοβοῦμαι μὴ τὸν πάρῃς.“ —
„Ὄχι, νὰ ζῶ συντρόφισσα, δὲν εἶμαι ἀπ' ἐκείναις.“ —
„Πάρε τὰ ὄρη πίσω σου καὶ τὰ βουνὰ μπροστά σου·
Σὰν δγῇς παντιέραν πράσινην, ἐκ' εἶν' τὰ γονικά του.“ —
Πέρνει τὰ ὄρη πίσω της καὶ τὰ βουνὰ μπροστά της·
Βλέπει παντιέραν πράσινην, βρίσκει τὰ γονικά του·
Βλέπει τον κ' ἔτρωγ', ἔπινε μ' ἄρχοντας καὶ παροίκους,

Εἶχε καὶ τόσαις ἀπ᾽ ἐδῶ καὶ τόσαις ἀπ᾽ ἐκεῖθε,
Καὶ δὲν τὸν περιφτάσανε, μὸν ἐρωτᾷ κ᾽ ἐκείνην·
„Πές μου, νὰ ζήσῃς λυγηρὴ, ποῦ πᾷς καὶ ποῦ διαβαίνεις;“ —
„᾽Εσ᾽ ἔχεις τόσαις ἀπ᾽ ἐδῶ καὶ τόσαις ἀπ᾽ ἐκεῖθε,
Καὶ δὲν σὲ περιφτάνουσι, μὸν ἐρωτᾷς κ᾽ ἐμένα;
Μὰ μιὰν ὁποῦ βλογήθηκες κ᾽ ἔβαλες τὸ στεφάνι,
Μάλιστα ποὖναι κ᾽ εὔμορφη, πῶς τὴν ἀποξεχάνεις;“ —
„Γιὰ ποιὰν μὲ λέγεις λυγηρή; γιὰ ποιὰν μὲ συντυχαίνεις;
Γιὰ μιὰν ξανθὴν καὶ μιὰν λιγνὴν, μιὰν χαμηλοβλεποῦσαν,
῾Οποῦ γελᾷ καὶ πέφτουνε τὰ ῥόδα ςτὴν ποδιάν της;“ —
„᾽Αφ᾽ οὗ λοιπὸν τὴν ἐπαινεῖς, πῶς τὴν ἀποξεχάνεις;“ —
„Εἶπά σου τὰ παινέματα, νὰ πῶ καὶ τὰ ψεγάδια·
῎Αν τὴν φιλήσω, γόζεται, ἂν τὴν τσιμπήσω, κλαίει·
Κι᾽ ἂν πιάσω τὰ βυζάκια της, τῆς μάνας της τὸ λέγει.“ —
„῎Ελα πᾶμε φεγγίτη μου κ᾽ ἐγὼ μένω ἐγγύτρα.“ —
„῎Αν κάμ᾽ ὁ κόρακας ἀιτὸν κ᾽ ἡ πέρδικα γιεράκι,
Κι᾽ ἂν ἡ σταφίδα γιασουμὶ, θὰ κάμωμεν ἀγάπην.“ —
Πέρνει καὶ πᾷ καὶ λέγει της τὰ πικραμμένα λόγια.
Σὰν πέρδικα μυριολογᾷ, σὰν περιστέρα κλαίει,
Σιγὰ, σιγὰ σηκώνεται, ςτὸ παραθύρι βγαίνει·
Βλέπει τον κ᾽ ἐκατέβαινε ςτοὺς κάμπους καβαλάρης,
Μὲς ςτὰ χρυσᾶ βενέτικα, ςτὰ μαῦρα βουτημένος,
Καὶ μὲς ςτὰ κατακόκκινα πύργος θεμελιωμένος.
Τὰ κουτουνιὰ τ᾽ ἀστράπτασι ποὔτανε τ᾽ ἀντεριά του,
Καὶ τὰ σγουρά του τὰ μαλλιὰ, τὸν ἥλιον λαμπυρίζουν.
„῎Αν τόνε πῶ κλημόβεργα, τὸ κλῆμα κόμπους ἔχει·
Κι᾽ ἂν τόνε πῶ λυγόβεργα, βέργα εἶναι καὶ λυγίζει·
Κι᾽ ἂν τόνε πῶ βασιλικὸν, ἀπ᾽ τὴν κοπριὰν ἐβγαίνει·
Κ᾽ ἂν τόνε πῶ χήρας υἱὸν, ἴσως κακοφανῇ του.
Γιὰ νὰ τοὔπ᾽ ὅ,τι πρέπει του κι᾽ ὅ,τι πρεπούμενόν του·
„Βέργα μου ἀσημίτης μου, σπαθί μου διαμαντένιο,
Πρασινοπτέρουγ᾽ ἀιτὲ, ποῦ πᾷς νὰ κυνηγήσῃς;“ —
„᾽Εμένα μὲ παντρεύουνται κάτω ςτὸ σταυροδρόμι·
Κι᾽ ἂν θὲς καὶ καταδέχεσαι, ἔλα καὶ σὺ ςτὸν γάμο,
Νὰ πιάσῃς καὶ τὰ στέφανα, νὰ γένῃς καὶ κουμπάρα.“ —
„Αὐτοῦ ποῦ πᾷς νὰ κοιμηθῇς καὶ μ᾽ ἄλλην νιὰν νὰ μείνῃς,
Τὰ κάλλη μου θυμήσου τα, ταῖς εὐμορφιαῖς μου πέ της·
Ταῖς ἀγνωσιαῖς μου ταῖς πολλαῖς μὴν τῆς ταῖς φανερώσῃς·

Ἦτον τὰ χείλη μου νερὸ, τὸ στόμα μου πηγάδι,
Κ' ἔπεφτες ςτὸν παράδεισον, λούλουδ' ἐκεῖ νὰ κόβῃς." —
„'Εκ' ἂς ξωδιάσουν καρυδιὰ, κι' ἂς χαλαστοῦν οἱ γάμοι·
Κ' ἔλα κ' ἡμεῖς κοκόνα μου νὰ κάμωμεν ἀγάπην." —

1. *βαρε' ἀρ. F.* 17. 19. *ἐμπρὸς F.* 22. *Καὶ εἶχε F.* 27. *ποῦ εὔλογ. F.* 47—50. *τὸν εἰπῶ F.*

CCCCXXXVIII.
Ο ΑΞΑΦΝΟΣ ΓΑΜΟΣ.

Faur. II, 376.

ΧΙΟΣ.

Ὅσον ἐκάθουν κ' ἤπλεκα τοῦ Κύρκου μου γατάνι,
Τοῦ Κύρκου καὶ τ' ἀφέντη μου καὶ τ' ἀγαπητικοῦ μου,
Χρυσὸ πουλάκιν ἤκατσε εἰς τὸ ξυλόχτενό μου.
Δὲν ἐκηλάδιε σὰν πουλὶ, σὰν κηλαδοῦν τ' ἀηδόνια,
Μόνο κηλάδιε κ' ἤλεγε μ' ἀνθρώπινη λαλίτσα·
„'Εσὺ γατάνι πλέκεσαι, κι' ὁ Κύρκος σου βλογᾶται,
Βλογᾶτ', ἀρραβωνιάζεται κι' ἄλλην γυναῖκα πέρνει." —
Κουβάριν ἐκουβάριαζα καὶ ςτὴν γωνιὰν τὸ ῥίχτω,
Κι' ἀνοίγω τὸ παράθυρο τὸ κατακλειδωμένο·
Βλέπω τον καὶ κατέβαινε ςτοὺς κάμπους καβαλάρης.
Ἂν τόνε πῶ κληματιανὸν, τὸ κλῆμα κόμπους ἔχει,
Ἂν τόνε πῶ βασιλικὸν, ἀπ' τὴν κοπριὰν ἐβγαίνει.
Κάλλιο νὰ πῶ τὰ πρέπια του καὶ τὰ καθολικά του.
Καλῶς τοῦ μόσκου τὸ κλαδὶ, τοῦ σχοίνου τὸ βαβοῦλι.
Ποῦ πᾷς ἐσὺ καὶ ἔντυσαι ςτὸ φλῶρι καὶ ςτ' ἀσῆμι;" —
„'Εγὼ κόρη παντρεύομαι κι' ἄλλην γυναῖκα πέρνω·
Κι' ἂν θέλῃς κι' ἂν ὀρέγεσαι, κόπιασε καὶ ςτὸ γάμο,
Νὰ πιάσῃς καὶ τὰ στέφανα, νὰ γένῃς καὶ κουμπάρα." —
„Κόρη μ' πολὺ κακόπαθες, κόρη τρελλάδα ἔχεις." —
„'Εγὼ μηδὲ κακόπαθα μηδὲ τρελλάδα ἔχω·
Ὁ ἀγαπός μου παντρεύεται κι' ἄλλην γυναῖκα πέρνει,
Κ' εἶπέ μου ἂν ὀρέγωμαι νὰ πάγω καὶ ςτὸ γάμο,
Νὰ πιάσω καὶ τὰ στέφανα, νὰ γένω καὶ κουμπάρα." —
„Βάλε τὸν ἥλιον πρόσωπον καὶ τὸ φεγγάρι στῆθος,
Καὶ τοῦ κοράκου τὸ φτερὸν βάλε γαϊτανοφρύδι." —
Παπᾶς τὴν εἶδε κ' ἤσφαλε, διάκος κι' ἀποξεχάθη,

Καὶ τὰ μικρὰ διακόπουλα ἔχασαν τὰ χαρτιά τους.
„Ψάλλε παπᾶ μ', σὰν ἔψαλλες, διάκο, σ'ν ἐλειτούργεις,
Κ' ἐσεῖς μικρὰ διακόπουλα εὕρετε τὰ χαρτιά σας·
Παπᾶ μ' ἂν ἦσαι χριστιανὸς κι' ἂν ἦσαι βαφτισμένος,
Παράγυρε τὰ στέφανα, βάλε τα τῆς κουμπάρας.“ —

3. *πουλάκι F.* 4. 5. *κοιλάδιε F.* 11. 12. *τὸν εἰπῶ F.* 15. 17. *κ' εἰς F.* 21. *μου* om. *F.* Inter vs. 25 et 26. haec habet *F.*: *Ὡσὰν ἡ μιὰ τὸ ἔλεγε, τὸ ἔκαμαν οἱ ἄλλοι.* 30. *μ'* om. *F.*

CCCCXXXIX.
Η ΑΡΠΑΓΗ.

Faur. II, 140. Ζαμπ. 724, 9.

ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ.

Καθούμουν κ' ἔτρωγα ψωμὶ μ' ἀρχόντους καὶ μὲ πρώτους
Κι' ὁ μαῦρός μου χλημμίντρισε, ῥάισε τὸ σπαθί μου.
Κ' ἐγ' ἀπονοῦς μου τὄνοιωσα, παντρεύουν τὴν καλή μου,
Μὲ κάποιον ἄλλο τὴ βλογοῦν, μ' ἄλλον τὴ στεφανώνουν,
Παντρευαρραβωνιάζουν την κ' ἐμένα μ' ἀστοχοῦνε.
Πέρνω καὶ πάω ςτοὺς μαύρους μου τοὺς ἐβδομηνταπέντε·
„Μαῦροί μ' ἀκριβοτάγιστοι καὶ μοσκαναθρεμμένοι,
Ποιὸς εἶν' καλὸς ἀπὸ τ' ἐσᾶς τοὺς ἐβδομηνταπέντε,
Ν' ἀστράψῃ ςτὴν ἀνατολὴ καὶ νὰ βρεθῇ ςτὴ δύσι;“ —
Οἱ μαῦροι ὅσοι τ' ἄκουσαν, ὅλ' αἷμα κατουρῆσαν·
Κ' ἡ μαῦρες ὅσες τ' ἄκουσαν, ὅλες πουλάρια ῥίξαν,
Κ' ἕνας παλιὸς γεροὐτσικος καὶ σαραντοπληγιάρης·
„Ἐγῶμαι γέρως κι' ἄρρωστος, ταξείδια δὲν μοῦ πρέπει.
Μὰ γιὰ χατῆρι τῆς κυρᾶς νὰ μακροταξειδέψω,
Ὁποῦ μ' ἀκριβοτάγιζε ςτὸ γῦρο τῆς ποδιᾶς της,
Κι' ὁποῦ μ' ἀκριβοπότιζε ςτὰ χοῦφτα τοῦ χεριοῦ της.“ —
Στρώνει γοργὰ τὸ μαῦρό του, γοργὰ καβαλικεύει.
„Ἀφέντη μ' σφίξ' τὸ μέτωπο μ' ἐννιὰ πηχῶν μαντύλι,
Καὶ μὴ σὲ πάρῃ κουρτεσιὰ καὶ βάλῃς φτερνιστῆρι,
Καὶ θυμηθῶ τὴν νιότη μου καὶ κάμω σὰν πουλάρι,
Καὶ σπείρω τὰ μυαλούλια σου σ' ἐννιὰ πηχῶν χωράφι.“ —
Δίνει βουτσιὰ τοῦ μαύρου του καὶ πᾷ σαράντα μίλια,
Καὶ μεταδευτερώνει του καὶ πᾷ σαρανταπέντε.
Στὴ στράταν ὅπου πήγαινε, τὸ Θιὸν ἐπαρακάλει·

„Θέ μου νὰ βρῶ τὸν κύρη μου ςτ᾽ ἀμπέλι νὰ κλαδεύῃ.“ —
Σὰ χριστιανὸς ποῦ τὄλεγε, σὰν ἅγιος ἐξακούστη·
Κι᾽ ἀπάντησε τὸν κύρην του ποῦ κλάδευε ςτ᾽ ἀμπέλι.
„Καλῶς τὰ κάνεις γέροντα καὶ τίνος εἶν᾽ τ᾽ ἀμπέλι;“ —
„Τῆς ἐρημιᾶς, τῆς σκοτεινιᾶς, τοῦ γιοῦ μου τοῦ Γιανάκη·
Σήμερα τῆς καλήτσας του τῆς δίνουν ἄλλον ἄντρα,
Μὲ κάποιον ἄλλο τὴ βλογοῦν, μ᾽ ἄλλον τὴ στεφανώνουν.“ —
„Γιὰ πές μου, πές μου γέροντα, φτάνω τους ςτὸ τραπέζι;“ —
„Ἂν ἔχῃς μαῦρο γλήγωρο, φτάνεις τους ςτὸ τραπέζι,
Κι᾽ ἂν ἔχῃς μαῦρον πάρνακα, φτάνεις τους νὰ βλογοῦνται.“ —
Δίνει βουτσιὰ τοῦ μαύρου του καὶ πᾷ σαράντα μίλια
Καὶ μεταδευτερώνει του καὶ πᾷ σαρανταπέντε.
Στὴ στράταν ὅπου πήγαινε, τὸ Θιὸν ἐπαρακάλει·
„Θέ μου νὰ βρῶ τὴ μάνα μου ςτὸν κῆπο νὰ ποτίζῃ.“ —
Σὰ χριστιανὸς ποῦ τὄλεγε, σὰν ἅγιος ἐξακούστη·
Κ᾽ εὕρηκε τὴ μανοῦλά του, ποῦ πότιζε ςτὸν κῆπο.
„Καλῶς τὸ κάνεις γραῖά μου καὶ τίνος εἶν᾽ ὁ κῆπος;“ —
„Τῆς ἐρημιᾶς, τῆς σκοτεινιᾶς, τοῦ γιοῦ μου τοῦ Γιανάκη·
Σήμερα τῆς καλήτσας του τῆς δίνουν ἄλλον ἄντρα,
Μὲ κάποιον ἄλλο τὴ βλογοῦν, μ᾽ ἄλλον τὴ στεφανώνουν.“ —
„Γιὰ πές μου, πές μου γραῖά μου, φτάνω τους ςτὸ τραπέζι;“ —
„Ἂν ἔχῃς μαῦρο γλήγωρο, φτάνεις τους ςτὸ τραπέζι,
Κι᾽ ἂν ἔχῃς μαῦρον πάρνακα, φτάνεις τους νὰ βλογοῦνται.“ —
Δίνει βουτσιὰ τοῦ μαύρου του καὶ πᾷ σαράντα μίλια
Καὶ μεταδευτερώνει του καὶ πᾷ σαρανταπέντε.
Ὁ μαῦρος ἐχλιμήντρισε κ᾽ ἡ κόρη τὸν γνωρίζει.
„Κόρη μου πές, ποιὸς εἶμ᾽ ἐγὼ καὶ ποιὸς σὲ συντυχαίνει;“
„Ἐσ᾽ εἶσ᾽ ὁ πρῶτός μ᾽ ἀδερφὸς, μοῦ φέρνεις τὰ προικιά μου.“ —
„Ἂν εἶσ᾽ ὁ πρῶτός σ᾽ ἀδερφὸς, ἔβγα νὰ μὲ κεράσῃς.“ —
Χρυσὸ ποτῆρι ν᾽ ἅρπαξε νὰ βγῇ νὰ τὸν κεράσῃ·
„Δεξιὰ μοῦ κέρνα μ᾽ ἀδερφὴ, δεξιὰ κέρνα με κόρη.“ —
Κι᾽ ὁ μαῦρος ἐγονάτισε κ᾽ ἡ κόρ᾽ ἀπάν᾽ εὑρέθη·
Τρέχει εὐθὺς σὰν ἄνεμος, Τοῦρκοι κρατοῦν τουφέκια,
Μηδὲ τὸν μαῦρον εἶδανε, μηδὲ τὸν κονιαρτό του·

῾Οποὖχε μαῦρο γλήγωρο, εἶδε τὸν κονιαρτό του,
῾Οποὖχε μαῦρο πάρνακα, μηδὲ τὸν κονιαρτό του.

1. ῾Ως καθούμουν καὶ ἔτρωγα εἰς μαρμαρένιαν ταῦλαν *F.* 4. 31. *M᾽ ἄλλον ἄνδρα τὴν εὐλογοῦν F.* 5. *κι᾽ ἄλλον τῆς δίνουν ἄνδρα F.* 7. om. *F.* 8. *Π. ἑ. ἀπὸ τοὺς μαύρους μου F.* 9. *νὰ εὑρεθῇ F.* 10. *κανεὶς δὲν πολογήθη Z.* 11. om. Z. 12. *ἄσχημος F.* 14. *Γι᾽ ἀγάπην τῆς καλῆς F.* 18. *Σφίξε τὸ κεφαλάκι σου F.* 20. *κάμ᾽ ὡσὰν F. Z.* 25. *Θεέ F.* 26. *ποῦ* om. *F.* 27. *καὶ εὕρηκε τὸν κύρην του ᾽ς τ᾽ ἀμπέλι νὰ κλαδεύῃ F.* 30. *τῆς δίνουν ἄλλον ἄνδρα Z.* 40. *Εὕρηκε καὶ τὴν μάνα του, ᾽ς τὸν κ. νὰ π. F. μπρὲ γριὰ Z.* 52. *Εἶναι ὁ F. προικία F.* 51. *ποιὸς σοῦ ὁμιλᾷ; F.* 53. *ἦν᾽ F. νὰ τὸν κερ. F.* Inter vss. 53 et 54. haec habet *F.*:

῎Αν ἦν᾽ ὁ ἀγαπητικὸς, νὰ βγῶ νὰ τὸν σκοτώσω. —
Εἶναι ὁ πρῶτος μ᾽ ἀδερφὸς, μου φέρνει τὰ προικία.

CCCCXL.

Ο ΑΚΡΙΤΑΣ.

Ξανθοπ. Φιλολ. συνεκδ. 436.

ΤΡΑΠΕΖΟΥΣ.

᾽Ακρίτες ὄντας ἔλαμνεν ςτὸ μέγαν τὸ χωράφιν,
᾽Επέγνεν κ᾽ ἔρτουν κ᾽ ἔλαμνεν τὴν μέραν πέντ᾽ αὐλάκια.
Πουλὶν ἔρθεν κ᾽ ἐκόνεψεν ςτοῦ ζυγονιάτ᾽ τὴν ἄκραν.
„᾽Ακρίτα μ᾽ δὴν τὸ κάθεσαι καὶ δὴν τὸ περιμένεις;
Τὰ γονικά σ᾽ ἐχάλασαν καὶ τὴν καλήν σ᾽ ἐπῆραν.“ —
„᾽Οπίσ᾽ πουλὶν, ὀπίσ᾽ πουλὶν, μὴ τρῷς βουρδοκεντρέαν.“ —
᾽Εσκῶθεν καὶ καλεκόνεψεν καὶ ςτ᾽ ἀλετροκαλάμιν.
„᾽Ακρίτα μ᾽ δὴν τὸ κάθεσαι καὶ δὴν τὸ περιμένεις;
Τὰ γονικά σ᾽ ἐχάλασαν καὶ τὴν καλήν σ᾽ ἐπῆραν.“ —
Καρφώνει τὸ βουκέντριν ἀτ᾽, σουρίζ᾽ καὶ τὸ καλάμ᾽ν ἀτ᾽,
Καὶ τὰ πουλιὰ φοβέριζεν νὰ μὴ τρῶγνε τὰ σπόρα.
Τσοὶ λύκ᾽ς πάλ᾽ ἐφοβέριζεν νὰ μὴ τρῶγνε τὰ βούδι᾽ ἀτ᾽,
Τσοὶ κλέφτας ἐφοβέριζεν νὰ μὴ κλέφνε τὸ γύνν᾽ ἀτ᾽.
Τότες κι᾽ ἀτὸς ᾽Ακρίτες μου ςτ᾽ ἀχυροπόρτ᾽ ἐπῆγεν·
„Στὸν θιὸν ἐσοῦν ναὶ μαῦροί μου, ἐφτάνεις κοντοφτάνεις;“ —
„Γιὰ τσὴ κυρᾶς μου τὸ χατήρ᾽ ἐφτάνω καὶ διαβαίνω.“ —
Κι᾽ ἀκόμαν ᾽κ᾽ ξεκαμπάτησεν, ῥακάνια ἐπιδέβεν.
Εὗρεν καὶ τσοὶ πομπίδες του, κάθουν καὶ λογαριάζουν.
„Στὸν θιὸν ἐσοῦν πομπίδες μου ἐφτάνω, κοντοφτάνω; —
„῏Αν ἔν᾽ ὁ μαῦρος δυνατὸς, ἐφτάνεις, κοντοφτάνεις,
Κι᾽ ἂν ᾽κ᾽ ἔν᾽ ὁ μαῦρος δυνατὸς, ἐμπένε καὶ κουκλοῦνταν.“ —
Κι᾽ οὗς νὰ πηγαίν᾽ ᾽Ακρίτες μου, ἐσέβαν καὶ κουκλῶταν.

Λίγνε μῆλον ςτὸ χέριν ἀτ᾿ς καὶ παῖζνε τὸν ᾿Ακρίταν.
Σύρον κόρη τὸ μῆλόν σου κι᾿ ἔλα καὶ σὺ ἐντάμαν.
Σύρει κ᾿ ἡ κόρ᾿ τὸ μῆλον ἀτ᾿ς ςτ᾿ ᾿Ακρίτα τὴν ἀγκάλιαν.
῎Επερεν ἀτὴν κ᾿ ἔφυγεν ἐννεὰ μεροὺς καὶ νύχτας.
᾿Επῆγαν καὶ ν᾿ ἐκόνεψαν ςτὸ πράσινον λειβάδι·
᾿Ανοίγει τὸ μαντύλιν ἀτ᾿ καὶ τραπεζών᾿ τὴν κόρην,
᾿Εβγάλλ᾿ καὶ τὸ δισάκιν ἀτ᾿, ὀινὰρ καὶ παξημάτιν.
„Γιὰ φᾶ καλὴ, γιὰ φᾶ καλή· ἂς πέρω ἕναν ὕπνον.“ —
Σίτ᾿ ἔτρωγεν, σίτ᾿ ἔπινεν, σίτ᾿ ἔτερνεν τὰς στράτας,
῎Οντας τερῇ τὸ πέραν κα᾿, φουσάτον κατηβαίνει.
᾿Εντρέπεται νὰ λέγι᾿ ἀτόν· „γιὰ σοὺκ, γιὰ σοὺκ ᾿Ακρίτα.“
Τὸ δάκρυν ἀτῆς ἔσταξεν κ᾿ ἐγνέφιζεν ᾿Ακρίτας.
„Στὸν Θιό σ᾿, ςτὸν Θιό σ᾿ ναὶ κόρασιον εἶνε πολλὰ χιλιάδες;“ —
„Μηδὲ πολλὰ, μηδὲ λίγα, ἐννέα χιλιάδες.“ —
„Στὸν Θιό σ᾿, ςτὸν Θιό σ᾿ ναὶ κόρασιον, κανέναν πάλ᾿ γνωρίζεις;“ —
„᾿Εμπρὸς περνοῦν οἱ πρασινοὶ, νὰ εἶν᾿ τ᾿ ἐμὰ τ᾿ ἀδέλφια,
᾿Αλλ᾿ ἀποπίσ᾿ ποῦ ἔρχουνταν τ᾿ ἀδέλφια μ᾿, τὰ ξαδέλφια.“ —
᾿Απόκορφης ἐπίασεν κι᾿ ἀπόρριζα ἐχπᾶγεν,
Τὸ χέριν ἀτοῦ ἔσυρεν, κοιλὸν ῥαβδὶν ἐποῖκεν·
Τσ᾿ ἄλλους ψηλὰ ἐκρέμασε, τσ᾿ ἄλλους ςτὰ χαμαϊλιῶνας,
Κι᾿ ἄλλ᾿ ἀποπίσ᾿ ὁ κύρις ἀτ᾿ς τὴν γοῦλαν κρεμισμένος.

CCCCXLI.
Η ΠΙΣΤΗ ΣΥΖΥΓΟΣ.

U. Kind. Anth. 42. cfr. T. 143. Πανδ. 26.

Μαλαγματένιος ἀργαλιὸς κ᾿ ἐλεφαντένιο χτένι,
Κ᾿ ἕνα κορμὶ ἀγγελικὸ ποῦ κάθεται καὶ φαίνει,
Πραγματευτὴς ἀπέρασε ςτὸν μαῦρο καβαλάρης,
Κοντοκρατεῖ τὸν μαῦρό του καὶ τὴν καλημεράει.
„Καλή σου μέρα κόρη μου.“ — „Καλῶς τὸν ξένο ποὖρτε.“ —
„Κόρη πῶς δὲν παντρεύεσαι, νὰ πάρῃς παλληκάρι;“ —
„Κάλλιο νὰ σκᾷ σ᾿ ὁ μαῦρός σου παρὰ τὸν λόγο ποὖπες.
῎Αντρα μου᾿χω ςτὴν ξενιτειὰ, δώδεκα χρόνους λείπει,
Κι᾿ ἀκόμα τρεῖς τὸν καρτερῶ καὶ τρεῖς τὸν ἀπαντέχω,

Κι᾽ ἂν δὲν ἐρθῇ κι᾽ ἂν δὲν φανῇ, καλόγραια θὰ γένω,
Καὶ ϛτὸ κελλὶ θὰ σφαλιστῶ, τὰ μαῦρα θὲ νὰ βάλλω.“ —
„Κόρη μ᾽ ἄντρας σου πέθανε, κόρη μ᾽ ἄντρας σου χάθη,
Τὰ χέρια μου τὸν κράτησαν, τὰ χέρια μου τὸν θάψαν.
Ψωμὶ, κερὶ τοῦ μοίρασα, κ᾽ εἶπε νὰ μοῦ τὸ δώσῃς.“ —
„Τὸν κράτησες; τὸν ἔθαψες; θιὸς νὰ σοῦ τὸ πλερώσῃ.
Ψωμὶ, κερὶ τοῦ μοίρασες; ἐγώ σου τὸ πλερώνω.“ —
„Ἐγὼ φιλὶ τὸν δάνεισα, κ᾽ εἶπε νὰ μοῦ τὸ δώσῃς. —
„Φιλὶ κι᾽ ἂν τὸν ἐδάνεισες, τρέχε καὶ γύρευέ το.“ —
„Κόρη μ᾽ ἐγῶμ᾽ ὁ ἄντρας σου, ἐγῶμαι ὁ καλός σου.“ —
„Ἂν ἦσαι σὺ ὁ ἄντρας μου, ἂν ἦσαι ὁ καλός μου,
Δεῖξε σημάδια τῆς αὐλῆς κι᾽ ἀπέκει νὰ σ᾽ ἀνοίξω.“ —
„Μηλιὰν ἔχεις ϛτὴν πόρτα σου καὶ κλῆμα ϛτὴν αὐλή σου,
Κάνει σταφύλια ῥαζακιὰ καὶ τὸ κρασί του μέλι,
Κι᾽ ὅποιος τὸ πιῇ, δροσίζεται καὶ παλ᾽ ἀναζητᾷ το.“ —
„Αὐτά ᾽ν᾽ σημάδια τῆς αὐλῆς· τὰ ξέρ᾽ ὁ κόσμος ὅλος.
Δεῖξε σημάδια τοῦ σπιτιοῦ κι᾽ ἀπέκει νὰ σ᾽ ἀνοίξω.“ —
„Χρυσῆ καντήλα κρέμεται ϛτὴν μέση τοῦ ὀντᾶ σου,
Φέγγει σου καὶ γυμνώνεσαι καὶ βγάνεις τὰ κουμπιά σου.“ —
„Αὐτὰ τὰ ξέρ᾽ ἡ γειτονιὰ, τὰ ξέρ᾽ ὁ κόσμος ὅλος.
Δεῖξε σημάδια τοῦ κορμιοῦ κι᾽ ἀπέκει νὰ σ᾽ ἀνοίξω.“ —
„Ἐλιὰν ἔχεις ϛτὸ μάγουλο, ἐλιὰν ϛτὴν ἀμασκάλη,
Καὶ ϛτὸ δεξί σου τὸ βυζὶ μικρὴν δαγκαματίτσα.“ —
„Βάγιαις τρεχᾶτ᾽ ἀνοίξετε, αὐτὸς εἶν᾽ ὁ καλός μου.“ —

2. *Ποῦ* om. *U. K. Π.* Post vs. 2. haec habet *Π*:
Μ᾽ ἑξῆντα δυὸ πατήματα, σαράντα δυὸ καρούλλια
Καὶ βρόντος καὶ ἦχος πολὺς ἀπ᾽ τὰ ψηλὰ τραγούδια.
3. *Ξενιτευτὴς Π.* 5. *Καλὴ ἡμέρα σου κυρὰ Π.* 7—10. *Π.* eadem affert quae *U.* in altera lectione (vid. infr.). 11. *Ἐχ᾽ ἄνδρα εἰς τὴν ξενιτειὰ τώρα δώδεκα χρόνους Π.* 14. *δάνεισα Π.* 15. *σ᾽ K. U.* 16. *δάνεισες — νὰ σοῦ τὸ δώσω Π.* 17. *Φιλὶ ἐγὼ Π.* 18. *Φιλὶ ἂν Π.*
24 *Τὸ πίνει ἡ Γιανιτσαριὰ καὶ πάει νὰ πολεμήσῃ,*
Τὸ πίνει ἡ φτωχολογιὰ καὶ λησμονάει τὰ χρέη. K. Π. V. L. ap. *U.* 25—28. om. *K. Π. — V. L.* ap. *U.*:
Ἐχάραξε ἡ ἀνατολὴ καὶ ῥόιδισεν ἡ δύσις,
Πᾶν τὰ πουλάκια ϛτὴν βοσκὴ κ᾽ ἡ ὄμορφαις ϛταῖς βρύσαις,
Πέρνω κ᾽ ἐγὼ τὸν μαῦρό μου καὶ πάω νὰ τὸν ποτίσω·
Στὸν δρόμον ὁποῦ πάγαινα, ϛτὴν βρύσι ποῦ παγαίνω,
Βρίσκω μιὰ κόρη κ᾽ ἔπλυνε σὲ μαρμαρένια γοῦρνα.
Ἄσπρα πλῦνεν, ἄσπρα πλῦνε, μαῦρα ᾽τον φορεμένη,
Νεράκι τῆς ἐγύρεψα, νὰ πιῶ κ᾽ ἐγὼ κι᾽ ὁ μαῦρος.
Σαράντα τάσια μ᾽ ἔδωσε, τὰ μάτια της δὲν εἶδα,
Καὶ ϛτὰ σαράντα τέσσαρα τὴν εἶδα βουρκωμένη·
„Τί ἔχεις κόρη μ᾽ καὶ θλίβεσαι καὶ βαρυαναστενάζεις;“ —

,,Ἐγὼ λέγα ξενάκι μου, πῶς δὲν θὰ μ᾽ ἐρωτήσῃς,
Καὶ τώρα ποῦ μ᾽ ἐρώτησες, νὰ σοῦ τ᾽ ὁμολογήσω·
Ἔχ᾽ ἄντρα εἰς τὴν ξενιτειὰ τώρα δώδεκα χρόνους.

V. L. ap. *T.* 143. inde a vs. 4.:

Καὶ τ᾽ ἄλογο σταμάτησε, τὴν κόρη χαιρετάει.
,,Καλ᾽ ὥρα νἄχῃς κόρη μου." — ,,Καλῶς τον τὸν στρατιώτη." —
,,Ξαπέζα πὸ τὸν μαῦρό σου νὰ πιῇς, νὰ ξεϊδρώσῃς." —
,,Κόρη μου ἂν ἦσαι ἀνύπαντρος, νὰ πάρῃς παλληκάρι;" —
,,Κάλλια νὰ σκάσῃ ὁ μαῦρός σου παρὰ τὸν λόγο ποὖπες.
Ἐγὼ ᾽χω ἄντρα ςτὴν ξενιτειὰ καὶ λείπει δέκα χρόνους,
Κι᾽ ἀκόμη τρεῖς τὸν καρτερῶ καὶ τρεῖς τὸν παντυχαίνω,
Κι᾽ ἅμα θὰ κόψω τὰ μαλλιὰ καὶ καλογραιὰ θὰ γένω.
Ὅταν μοὐποῦν πῶς πέθανε γιὰ μένα δὲν εἶν᾽ ἄλλο." —
,,Κόρη μ᾽ ἐγὦμ᾽ ὁ ἄντρας σου καὶ ποθητὸς καλός σου." —

CCCCXLII.

Η ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΙΣ.

Ζαμπ. 718, 5.

Ἐρόδισ᾽ ἡ ἀνατολὴ καὶ ξημερών᾽ ἡ δύσι·
Γλυκοχαράζουν τὰ βουνὰ κι᾽ ὁ αὐγερινὸς τραβιέται,
Πᾶν τὰ πουλάκια ςταῖς βοσκαῖς καὶ ἡ ὤμορφαις ςτὴ βρύσι,
Βγαίνω κ᾽ ἐγὼ κι᾽ ὁ μαῦρός μου μὲ τὰ λαγωνικά μου.
Βρίσκω μιὰ κόρη πὤπλυνε σὲ μαρμαρένια γοῦρνα,
Τὴ χαιρετάω, δὲ μοῦ μιλεῖ, τῆς κρένω, δὲ μοῦ κρένει·
,,Κόρη γιὰ βγάλε μας νερὸ, τὴν καλὴ μοῖρα νἄχῃς,
Νὰ πιῶ κ᾽ ἐγὼ κι᾽ ὁ μαῦρός μου καὶ τὰ λαγωνικά μου." —
Σαράντα σίκλους ἔβγαλε, ςτὰ μάτια δὲν τὴν εἶδα,
Κι᾽ ἀπάνου ςτοὺς σαράντα δυὸ τὴ βλέπω δακρυσμένη.
,,Γιατὶ δακρύζεις λυγερὴ καὶ βαρυαναστενάζεις;
Μήνα πεινᾷς, μήνα διψᾷς, μὴν ἔχῃς κακὴ μάνα;" —
,,Μήτε πεινῶ μήτε διψῶ μήτ᾽ ἔχω κακὴ μάνα·
Ξένε μου κι᾽ ἂν ἐδάκρυσα κι᾽ ἂν βαρυαναστενάζω,
Τὸν ἄντρα ᾽χω ςτὴν ξενιτειὰν ἐδῶ καὶ δέκα χρόνους,
Κι᾽ ἀκόμη τρεῖς τὸν καρτερῶ, πέντε τὸν παντεχαίνω,
Κι᾽ ἀπὲ θὰ κόψω τὰ μαλλιὰ, καλόγρια θὰ νὰ γένω,
Θὰ πάγω σ᾽ ἔρημα βουνὰ, νὰ στήσω μοναστῆρι,
Ἐκειὸν νὰ τρώγ᾽ ἡ ξενιτειὰ κ᾽ ἐμὲ τὰ μαῦρα ῥάσα." —
,,Κόρ᾽ ὁ καλός σου πέθανε, κόρ᾽ ὁ καλός σου χάθη,
Κ᾽ ἐγὼ παπάδες πλέρωσα κ᾽ εἶπε νὰ μὲ πλερώσῃς,
Κ᾽ ἐγὤκαμα τὰ κόλυβα κ᾽ εἶπε νὰ τὰ πλερώσῃς,
Τὸν ἔδωκα κ᾽ ἕνα φιλὶ κ᾽ εἶπε νὰ μοῦ τὸ δώσῃς." —

,,'Εσ' ἂν παπάδες πλέρωσες, διπλὰ νὰ σὲ πλερώσω,
Κι' ἂν ἔκαμες τὰ κόλυβα, διπλὰ νὰ σοῦ τὰ δώσω,
Μὰ γιὰ τ' ἐκεῖνο τὸ φιλὶ, τρέχα καὶ γύρευέ το.'' —
,,Κόρη μου 'γῶμ' ὁ ἄντρας σου, ἐγῶμαι κι' ὁ καλός σου.'' —
,,Πές μου σημάδια τοῦ σπιτιοῦ, καὶ τότε σοῦ πιστεύω.'' —
,,"Εχεις μηλιὰ ςτὴν πόρτα σου καὶ κλῆμα ςτὴν αὐλή σου,
Κ' ἔχεις καὶ μὲ τὰ χέρια σου μιὰ λεϊμονιὰ φτεμένη.'' —
,,Κι' ὅποιος κακός μου γείτονας σοῦ τἆπε καὶ τὰ ξέρεις·
Πές μου σουσσούμια τοῦ κορμιοῦ, καὶ τότε σοῦ πιστεύω.'' —
,,"Εχεις ἐλιὰ ςτὰ στήθη σου κ' ἐλιὰ ςτὴν ἀμασκάλη,
Κι' ἀνάμεσα ςτὰ δυὸ βυζιὰ τ' ἀντροῦ σου φυλαχτάρι.'' —
,,Ξένε μ' ἐσὺ εἶσ' ὁ ἄντρας μου, ἐσὺ 'σαι κι' ὁ καλός μου.'' —

5. *σγοῦρνα* Z.

CCCCXLIII.

Ο ΕΡΧΟΜΟΣ ΤΟΥ ΑΓΑΠΗΤΙΚΟΥ.

Ross. Inselr. III, 184. cfr. Faur. II, 422.

ΚΡΗΤΗ. ΚΑΡΠΑΘΟΣ.

,,Πίνω το μάνα τὸ κρασὶν, πίνω το νὰ μεθύσω,
Πίνω το νὰ ξενιτευθῶ καὶ πάλι νὰ γυρίσω. —
"Ανοιξε πόρτα τῆς ξανθῆς, πόρτα τῆς μαυρομάτας.'' —
,,Ποιὸς εἶσ' ἐσὺ καὶ πῶς σὲ λὲν καὶ θὰ σ' ἀνοίξω νἄμπης;'' —
,,'Εγῶμαι ποῦ σοῦ τἄστειλα τὰ μῆλα στὸ μαντύλιν,
Τὰ μῆλα, τὰ βερίκουκα καὶ τὸ γλυκὸ σταφύλιν.'' —
,,Αὐτὰ ξένε μου ξεύρεις τα κ' ἡ γειτονιὰ σοῦ τἆπε.
Πέ μου σημάδια τῆς αὐλῆς καὶ νὰ σ' ἀνοίξω νἄμπης.'' —
,,"Εχεις μηλιὰ ςτὴν πόρτα σου καὶ κλῆμα ςτὴν αὐλή σου,
Κάνει σταφύλιν ῥαζακὶ, κάνει κρασὶν μοσκάτον,
Κι' ὅποιος τὸ πιῇ, μαραίνεται καὶ πάλ' ἀναζητᾷ το.'' —
,,Ψώματα λὲς μαριόλου γιὲ κ' ἡ γειτονιὰ σοῦ τἆπε.
Πέ μου σημάδια τοῦ σπιτιοῦ καὶ νὰ σ' ἀνοίξω νἄμπης.'' —
,,Χρυσῆ καντήλα κρέμαται ςτὴν μέσην τοῦ σπιτιοῦ σου,
Χωρὶς βαστάδιν κρέμαται, χωρὶς φυτήλ' ἀνάφτει,
Καὶ φέγγει σου καὶ γδύνεσαι καὶ πέφτεις καὶ κοιμᾶσαι.'' —
,,Ψώματα λὲς μαριόλου γιὲ κ' ἡ γειτονιὰ σοῦ τἆπε.
Πέ μου σημάδια τοῦ κορμιοῦ καὶ νὰ σ' ἀνοίξω νἄμπης.'' —
,,"Εχεις ἐλιὰ ςτὸ μάγουλον κ' ἐλιὰ ςτὴν ἀμασκάλην

Κι᾽ ἀνάμεσα ςτὰ δυὸ βυζιὰ τ᾽ ἄστρη καὶ τὸ φεγγάριν." —
„Σύρτε σκλάβαις ἀνοίξετε τοῦ ξένου νἄμπη μέσα,
Κ᾽ ἐσεῖς ἡ βάγιαις στρώσετε τὴν νυμφικιάν μου κλίνην." —
Τρία κρεββάτια τσάκισεν, ὥστ᾽ νὰ χαράξ᾽ ἡ μέρα,
Κι᾽ ἄλλα τριὰ ἐτσάκισεν, ὥστε νἀβγῇ ὁ ἥλιος.
„Χριστέ μ᾽ μὴ κράξ᾽ ὁ πετεινὸς καὶ μὴ χαράξ᾽ ἡ μέρα,
Γιατ᾽ ἔχω ςτὴν ἀγκάλην μου μιὰν ἄσπρην περιστέρα." —

2. *Μὲ δέρνει νύχτα καὶ αὐγὴ στῆς ἀγαπῶ τὴν πόρτα R.* 4. *Πῶς λένε τὄνομά σου F. νἄμβης R.* 5. *σὲ τἄφερνα. — μαντῆλι F.* 6. *τὰ ῥοδάκινα F. Μεσσηγὺς F.* 7 et 8. *F.* haec habet: *Ἐγῶμαι ποῦ τὰ φίλησα τὰ κόκκινά σου χείλη.* 8. 13. *σημάδι — ν᾽ ἀνοίξω νἄμπης μέσα F.* 9. *ςτὴν θύρα F.* 10. *τρασάκι καὶ τὸ R.* 11. *δροσίζεται F. καὶ ἐζητᾶ το R.* 12. 17. *Αὐτὰ ξένε μου ξεύρεις τα R.* 14. *τοῦ ὀντᾶ σου F.* 15. om. *F.* 16. *Φέγγει σου καὶ γυμνώνεσαι κ᾽ ἐβγάνεις τὰ κουμπιά σου* Finis carminis ap. *F.* hic est: *Τρέξετε βάιες, τρέξετε κι᾽ ἀνοίξετε ταῖς θύραις.*

CCCXLIV.

Η ΠΙΣΤΗ ΣΥΖΥΓΟΣ.

Εὐλ. 58. M. I, 332.

Ἕνας καλὸς ἁρματωλὸς κ᾽ εὔμορφο παλληκάρι,
Τὸν ἴσκιον — ἴσκιὸ πάγαινε κι᾽ ὅλο τὴ ῥίζα — ῥίζα,
Νὰ μὴ τὸν κάψ᾽ ὁ κορνιαχτὸς καὶ τὸν μαράν᾽ ὁ ἥλιος.
Σὲ κρύα βρύσ᾽ ἐπῆγ᾽ ὁ νιὸς τὸ μαῦρο νὰ ποτίσῃ,
Μιὰ κόρη ν᾽ ἔβγανε νερὸ μὲ τὸ χρυσὸ τὸ σίκλο.
Σαράντα σίκλους ἔβγαλε, ςτὰ μάτια δὲν τὴν εἶδε,
Κι᾽ ἀπάνω ςτοὺς σαράντα δυὸ τὴν βλέπει δακρυσμένη.
„Τ᾽ ἔχεις κόρη καὶ θλίβεσαι καὶ βαρυαναστενάζεις;" —
„Ἔχω ᾽ν᾽ ἄντρα ςτὴ ξενιτειὰ καὶ λείπει δέκα χρόνια,
Κι᾽ ἀκόμη δυὸ τὸν καρτερῶ κι᾽ ἀπὲ καλογερεύω." —
„Κόρη μ᾽ ἄντρας σου πέθανεν ἐδῶ καὶ τρία χρόνια.
Ἐγὼ κερὶ τοῦ μοίρασα κ᾽ εἶπε νὰ μὲ πλερώσῃς." —
„Ἂνι κερὶ τοῦ μοίρασες, ἐγὼ νὰ σ᾽ τὸ πλερώσω." —
„Ἐγὼ φιλὶ τοῦ δάνεισα, πρέπει νὰ μοῦ τὸ δώσῃς." —
„Ἂνι φιλὶ τοῦ δάνεισες, σύρε καὶ χάλευέ το." —
„Κόρη μ᾽ ἐγῶμ᾽ ὁ ἄντρας σου, ἐγῶμαι κι᾽ ὁ καλός σου." —
„Ἂν ἦσαι ὁ ἄντρας μου, ἂν ἦσαι κι᾽ ὁ καλός μου,
Πές μου σημάδια τοῦ σπιτιοῦ κ᾽ ἐγὼ νὰ σοῦ πιστεύσω." —
„Ἔχεις μηλιὰ ςτὴ θύρα σου, κλῆμα μὲς ςτὴν αὐλή σου,

Ἔχεις καὶ χρυσοκάντηλο ςτὴ μέση τοῦ σπιτιοῦ σου.“ —
„Εἶπες σημάδια τοῦ σπιτιοῦ, νἄπῃς καὶ τοῦ κορμιοῦ μου.“ —
„Ἔχεις ἐλιὰ ςτὸ μάγουλο, ἐλιὰ ςτὴν ἀμασκάλην,
Ἐλιὰ ςτὸ παραδάγκαλο, ποῦ δὲ σ' τὴν εἶδαν ἄλλοι.“ —
Ἀπὸ τὸ χέρο τὸν κρατεῖ, ςτὸ σπίτι τους πηγαίνουν,
Τῆς μάνας της ἐφώναξε, τῆς μάνας της καὶ λέγει·
„Μάνα μ' ἐδῶναι κι' ἄντρας μου, ἐδῶναι κι' ὁ καλός μου.“ —

CCCCXLV.
Η ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΙΣ.

T. 148.

Ἐχάραξεν ἀνατολὴ καὶ ῥόιδισεν ἡ δύσι,
Πᾶν τὰ πουλάκια ςταῖς βοσκαῖς καὶ ἡ ὤμορφαις νὰ πλύνουν,
Πῆρα κ' ἐγὼ τὸ γρίβα μου νὰ πάω νὰ τὸν ποτίσω.
Βρίσκω μιὰ κόρη πὤπλυνε σὲ μιὰ κρυὰ βρυσσοῦλα,
Κ' ἐγὼ νερὸ τῆς γύρεψα κι' ἄπλωσε νὰ μοῦ δώσῃ.
Δώδεκα κούπαις μὤδωκε, ςτὰ μάτια δὲν τὴν εἶδα·
Καὶ σὲ ταῖς δεκατέσσαραις τὴν εἶδα δακρυσμένη·
„Τ' ἔχεις κόρη μ' καὶ θλίβεσαι καὶ βαρυαναστενάζεις;“
„Ἐγὤχ' ἄντρα ςτὴν ξενιτειὰ τώρα δώδεκα χρόνους,
Κι' οὐδὲ χαρτὶ δὲ μὤστειλεν οὐδὲ ἀτὸς του ἦλθε,
Κι' ἀκόμα δυὸ τὸν καρτερῶ, ὡς τρεῖς τὸν παντυχαίνω,
Κι' ἀπαὶ θὰ γένω καλογριὰ, τὰ ῥάσα νὰ φορέσω.“ —
„Ὁ ἄντρας σοὖταν ἄρρωστος, βαργιὰ γιὰ νὰ πεθάνῃ,
Καὶ τὸν ἐδάνεισα πανὶ, μοὖπε νὰ μὲ τὸ δώσῃς.“ —
„Ἂν τὸν ἐδάνεισες πανὶ, ἐγὼ νὰ σοῦ τὸ δώσω.“ —
„Γὼ τὸν ἐδάνεισα κερὶ, μοὖπε νὰ μὲ τὸ δώσῃς.“
„Ἂν τὸν ἐδάνεισες κερὶ, ἐγὼ νὰ σοῦ τὸ δώσω.“ —
„Γὼ τὸν ἐδάνεισα φιλὶ, μοὖπε νὰ μὲ τὸ δώσῃς.“ —
„Ἂν τὸν ἐδάνεισες φιλὶ, νὰ πάγῃς νὰ τὸ πάρῃς.“ —
„Κόρη μ' ἐγῶμ' ὁ ἄντρας σου, ἐγῶμαι κι' ὁ καλός σου.“ —
„Ἂν ἦσαι σὺ ὁ ἄντρας μου, ἂν ἦσαι ὁ καλός μου,
Πές μας σημάδια τοῦ σπιτιοῦ, τότε νὰ σὲ γνωρίσω.“ —
„Ἔχεις μηλιὰ ςτὴ θύρα σου καὶ κλῆμα ςτὴν αὐλή σου,
Κάμει σταφύλια ῥαζακιὰ καὶ τὸ κρασὶ μοσκάτο.“ —
„Ἐγὤμουν κρασοπούλισσα καὶ διάβηκες καὶ τἆδες.

"Αν ἦσαι σὺ ὁ ἄντρας μου, ἂν ἦσαι ὁ καλός μου,
Πές μου σημάδια τοῦ κορμιοῦ, τότε νὰ σὲ γνωρίσω." —
„Ἔχεις ἐλιὰ ςτὸ στῆθός σου κ' ἐλιὰ ςτὴν ἀμασκάλη." —
„Καλέ μ' ἐσὺ 'σαι ὁ ἄντρας μου, ἐσὺ 'σαι κι' ὁ καλός μου." —

16 et 18. *Τω T.*

CCCCXLVI.
Η ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΙΣ.

T. 150.

. . . .
Τὴν στράτα ὁποῦ πήγαινε, τὸν Θεὸν παρακαλοῦσε·
„Κύριε μ' νὰ βρῶ τὴν κόρη μου ςτὴ βρύσ' ὁποῦ νὰ πλένῃ." —
Καθὼς ἐπαρακάλουνε, ἐπῆγε καὶ τὴν ηὗρε.
„Καλημέρα σου κόρη μου." — „Καλῶς τὸ ξένο ποὖρτε." —
„Κόρη γιὰ βγάλε μας νερὸ νὰ πιῶ κ' ἐγὼ κι' ὁ μαῦρος." —
Σαράντα σίκλους ἔβγαλε, ςτὰ μάτια δὲν τὴν εἶδε,
Κι' ἀπ' τοὺς σαράντα κι' ὀμπροστὰ τὴν βλέπει δακρυσμένη.
Στέκεται καὶ τὴ ῥώτησε, στέκει καὶ τὴ ῥωτάει·
„Τ' ἔχεις κόρη μ' καὶ θλίβεσαι καὶ βαρυαναστενάζεις;" —
„Ξένε μου κι' ἂν μ' ἐρώτησες, νὰ σοῦ τὸ μολογήσω·
Ἄντρα ἔχω ςτὴ ξενιτειὰ τώρα δεκάξη χρόνους,
Κι' ἀκόμη δυὸ τὸν καρτερῶ, καλόγρια θέλ' νὰ γένω." —
„Κόρη μ' ἄντρας σου πέθανεν εἰς τὰ δικά μου χέρια·
Κ' ἐγὼ πανὶ τὸν δάνεισα, μοὖπε νὰ μοῦ τὸ δώκῃς,
Κ' ἐγὼ κερὶ τὸν δάνεισα, μοὖπε νὰ μοῦ τὸ δώκῃς,
Κ' ἐγὼ φιλὶ τὸν δάνεισα, μοὖπε νὰ μοῦ τὸ δώκῃς." —
„Πανὶ κι' ἂν μοῦ τὸν δάνεισες, ἐγὼ νὰ σοῦ τὸ δώσω,
Κερὶ κι' ἂν μοῦ τὸν δάνεισες, ἐγὼ νὰ σοῦ τὸ δώσω,
Φιλὶ κι' ἂν μοῦ τὸν δάνεισες, περπάτει, γύρεψέ το." —
„Κόρη μ' ἐγὦμ' ὁ ἄντρας σου, ἐγὦμαι κι' ὁ καλός σου." —
„Ξένε μ' ἂν ἦσ' ὁ ἄντρας μου, ἐγὼ δὲ σὲ πιστεύω·
Δεῖξε σημάδια τοῦ σπιτιοῦ, σημάδια τοῦ κορμιοῦ μου." —
„Εἶχες μηλιὰ ςτὴ πόρτα σου, μηλιὰ ςτὸ παραθύρι." —
„Πραματευτὴς ἐδιάβαινες κ' ἐμπόριες νὰ τὰ ξέρῃς·
Δεῖξε σημάδια τοῦ κορμιοῦ κι' ἀπαὶ νὰ σὲ πιστέψω." —
„Εἶχες ἐλιὰ ςτὸν κόρφο σου, ἐλιὰ ςτὴν ἀμασκάλη,

Καὶ ςτὸ μικρό τὸ δάχτυλο καθάριο δαχτυλίδι,
Τὴν χαντσαριὰ ποῦ σῶδωκα τὴν ἀποκριὰ τὸ βράδυ.“ —

5. *Κόρη βγάλε T.*

CCCCXLVII.
Η ΚΑΛΗ ΤΡΑΓΟΥΔΙΣΤΡΑ.

Faur. II, 398.

Κάτω ςτὸν γιαλὸν, κάτω ςτὸ περιγιάλι,
Κόρη ἔπλυνε τ᾽ ἀντρός της τὸ μαντύλι,
Κ᾽ ἐτραγούδιε τὸ παραπόνεμά της·
Κ᾽ ἔβγαλ᾽ ὁ γιαλὸς τὸν σιγαλὸν ἀέρα,
Κ᾽ ἔτσ᾽ ἐσήκωσε τὸ γυροφούστανό της,
Κ᾽ ἔτσ᾽ ἐφάνηκε τὸ ποδαστράγαλό της.
Ἔλαμψ᾽ ὁ γιαλὸς, ἔλαμψ᾽ ὁ κόσμος ὅλος·
Κάτεργα περνοῦν, γαλιότ᾽ ἁρματωμένη,
Καὶ τοὺς θάμπωσεν ὅλους ἡ εὐμορφιά της·
Κ᾽ εὐθὺς ἔπαψεν ἀπ᾽ τὸ νὰ τραγουδάῃ.
Τότ᾽ ὁ ναύκληρος τὴν διπλοχαιρετάει,
Τὸ τραγοῦδί της λέγει ν᾽ ἀκολουθάῃ.
Κ᾽ ἡ κόρ᾽ λέγει του· „ἐγὼ δὲν τραγουδοῦσα,
Μὰ τὸν ἄντρα μου πικρὰ μυριολογοῦσα,
Ὁποῦ μὲ παράτησε γιὰ τὴν πατρίδα·
Εἰς τὴν μάχην ἔτρεξε μὲ τὴν ἐλπίδα,
Σταῖς ἀγκάλαις μου νὰ ξαναεπιστρέψῃ,
Καὶ μὲ στέφανον νὰ τόνε στεφανώσω.
Χρόνοι δέκα πέρασαν, ποτὲ μαντάτον
Ἄνθρωπος κανεὶς δὲν μ᾽ ἔφερε γιὰ ταῦτον.
Καὶ ἀκόμη δυὸ τὸν καρτερῶ νὰ ἔλθῃ,
Κ᾽ ὕστερα λοιπὸν κ᾽ ἐγὼ καλογερεύω.“ —
Ὁ ναύκληρος λέγει την· „πῶς ἦτον τ᾽ ὄνομά του;
Ἴσως νὰ τὸν γνώρισα ςτὸ στράτεμμά του.“ —

23. Numerus versus a ceterorum abhorret.

CCCCXLVIII.
Η ΑΙΧΜΑΛΩΣΙΑ.

Ζαμπ. 678, 103. T. 152.

Ἐρχόμαστ' ἀπ' ἀνατολὴ σὲ μιὰ χρυσὴ γαλιότα·
Πέντε πασάδαις εἴχαμε, π' ὄμορφα τραγουδοῦσαν,
Κ' εἴχαμε σκλάβους ὤμορφους ϛτὰ σίδερα δεμένους,
Στὰ σίδερα, ϛταῖς ἄλυσοις καὶ ϛταῖς βαρειαῖς κατέναις.
Ὁ σκλάβος ἀναστέναξεν ἀπ' τῆς καρδιᾶς τὰ φύλλα·
Δίνει κι' ἄλλο 'να στεναγμὸ κ' ἐστάθηκ' ἡ γαλιότα.
Κι' ὁ μπέης τὸ κατέλαβε κ' ἐφώναξ' ἀπ' τὴ πρύμη·
„Ἂν ἦν' ἀπὸ τοὺς ναύταις μου, ἀνάθεμά τους ὅλους,
Κι' ἂν ἦν' ἀπὸ τοὺς σκλάβους μου, νὰ τὸν ἐλευθερώσω.
Σκλάβε πεινᾷς, σκλάβε διψᾷς, σκλάβε μου ῥοῦχα θέλεις;" —
„Μήτε πεινῶ, μήτε διψῶ, μήτε καὶ ῥοῦχα θέλω.
Θυμήθηκα τὴ μάνα μου, τὴ δόλια μου γυναῖκα,
Ποῦμουνα δυὸ μερῶ γαμπρὸς, δώδεκα χρόνους σκλάβος." —
„Σκλάβο μου γιὰ τραγούδησε γιὰ νὰ σ' ἐλευθερώσω." —
„Πόσαις φοραῖς τραγούδησα κ' ἐλευθεριὰ δὲν εἶδα·
Μ' ἂν ἦναι γιὰ τὴ λευθεριὰ νὰ ματατραγουδήσω.
Φέρτε μου τὸ λαγοῦτό μου μὲ τ' ἀσημένια τέλια,
Νὰ τραγουδήσω καὶ νὰ πῶ γιὰ τῆς σκλαβιᾶς τὰ πάθη.
Δώδεκα χρόνους ἔκαμα ϛτῆς Μπαρμπαριᾶς τὸν ἄμμο,
Κ' ἐννιὰ καρυαῖς ἐφύτεψα ϛτῆς φυλακῆς τὴν πόρτα,
Κι' ἀπὸ τσ' ἐννιὰ καρπῶφαγα κ' ἐλευθεριὰ δὲν εἶδα.
Ἂν ἔχῃς μάνα καὶ παιδιὰ, πασᾶ λευθέρωσέ με." —

1. *Ἀπ' τὸν πουνέντε ἐρχόμαστε καὶ ϛτὸ λεβάντε πᾶμε T.* 5 et 6. *Κι' — ἀναστ. καὶ στάθηκ' ἡ φρεγάδα T.* 7. om. Z. 9. *Ποῖος ἦτον ποῦ ἀναστέναξε κ' ἐστάθηκ' ἡ φρεγάδα T. ἐλευτέρωσω Z.* 13. *Ποῦμουν τριῶν T.* 15.-*βολαῖς T.* 2. 6. 18–22. om. *T.*

CCCCXLIX.
Η ΑΙΧΜΑΛΩΣΙΑ.

T. 152.

. . . .

Φέρτε με τὸ λαγοῦτό μου, τὸ δόλιο ταμπουρᾶ μου,
Νὰ τ' ἀρχινήσω θλιβερὰ καὶ νὰ τὰ πῶ κἀϋμένα.
Σαράντα κάτεργ' εἴμεστε ἐξῆντα δυὸ ϛτ' Ἀνάπλι.

Σαράντα πᾶνε ςτὸν Μωριὰ καὶ ξῆντα δυὸ ςτ' Ἀνάπλι.
Εἶχε καὶ σκλάβους ὤμορφους ςτὰ σίδερα βαλμένους.
Κι' ὁ σκλάβος ἀναστέναξεν καὶ ῥάγισ' ἡ φρεγάδα.
Κι' ὁ μπέης τους τοὺς ἐρωτᾷ κι' ὁ μπέης τους τοὺς λέγει·
,,Ποιὸς ἦτον ποῦ ναστέναξε καὶ ῥάγισ' ἡ φρεγάδα;
Ἂν ἦν' ἀπὸ τοὺς ναύταις μου, ταῖς ῥόγαις νὰ τοῦ δώσω·
Κι' ἂν ἦν' ἀπὸ τοὺς σκλάβους μου, ἐλευθεριὰ νὰ δώσω.'' —
Κ' ἐκεῖνος ἀπεκρίθηκε μὲ τὸ καϋμένο χεῖλι·
,,Ἐγῶμαι ποῦ ναστέναξα καὶ ῥάγισ' ἡ φρεγάδα.'' —
,,Σκλάβε πεινᾷς; σκλάβε διψᾷς; σκλάβε ῥόγα σοῦ λείπει;'' —
,,Οὔτε πεινῶ οὔτε διψῶ οὔτε ῥόγα μοῦ λείπει.
Μὰ σήμερ' ἔλαβα γραφὴν ἀπὸ τὰ γονικά μου,
Σήμερα σπίτια μὲ πουλοῦν, τ' ἀμπέλια μὲ κλαδεύουν,
Σήμερα τὴν γυναῖκά μου μ' ἄλλο τήνε παντρεύουν,
Καὶ τ' ὀρφανά μου τὰ παιδιὰ ἄλλο κυρὶ γνωρίζουν.'' —
,,Ἂν ἦναι σκλάβε, σὰν μὲ λὲς καὶ σὰν μὲ κουβεντιάζεις,
Ἔμπα ςτὸν στάβλον, ἔπαρε, θέλεις τὴν παιγνιδιάρη,
Θέλεις τὴν μοῦλαν . . . .

. . . .

Στὴν στράταν ὁποῦ πήγαινε, ςτὸν δρόμο ποῦ περπάτει,
Ἀπάντησ' ἕνα γέροντα κ' εἶχ' ἐργατιὰ ςτ' ἀμπέλι.
,,Πές μου νὰ ζήσῃς γέροντα, ποιανοῦ σὰν εἶν' τ' ἀμπέλι;'' —
,,Τῆς ἐρημιᾶς, τῆς ἀκληριᾶς τοῦ γιοῦ μου τοῦ Γιανάκη.
Σήμερα σπίτια του πουλοῦν, τ' ἀμπέλια του κλαδεύουν,
Σήμερα τὴν γυναῖκά του μ' ἄλλο τήνε παντρεύουν,
Καὶ τ' ὄρφανά του τὰ παιδιὰ ἄλλον κυρὶ γνωρίζουν.'' —
,,Λές μου νὰ ζήσῃς γέροντα τοὺς φτάνω 'γώ ςτὸν γάμο;'' —
,,Ἂν ἔχῃς γλήγωρ' ἄλογο, ςτὴν ἐκκλησιὰ τοὺς φτάνεις,
Ἂν νἆναι τ' ἄλογό σ' ὀκνὸ, ςτὸ σπίτι θὰ τοὺς φτάνεις.'' —
Βαρεῖ βιτσιὰ τ' ἀλόγου του, ςτὴν ἐκκλησιὰ προφτάνει,
Βρίσκει ταῖς πόρταις κλειδωταῖς καὶ τὰ κλειδιὰ παρμένα.
Βαρεῖ βιτσιὰ τ' ἀλόγου του, ςτὸ σπίτι τοὺς προφτάνει.
,,Στὴν μπάντα. μπάντ' οἱ ἄρχοντες, ςτὴν μπάντ' οἱ ἀφεντάδες,
Στὴν μπάντα τὸ παπαδαριὸ νὰ μὲ κεράσ' ἡ νύφη.'' —
Τόνε κερνάει μιὰ καὶ δυὸ, ςτὰ μάτια τὸν τηράζει.
,,Συμπεθεριό μου σπίτι σας, γεννειά μου ςτὸ δικό σας,
Κ' ἐσὺ ἄντρα μου προκαιρνὲ, σύρε, κάμε δουλειά σου,

῾Οποῦ μέν᾽ ἦρτ᾽ ὁ Γιάνης μου, τό πρῶτό μου στεφάνι.“
Τὰ δυὸ ἀγκαλιστήκανε, σὰν δυὸ κεριὰ σβυστῆκαν.

17. *τὴν ὑπ. Τ.* 31. *῎Αν εἶν᾽ τὸ Τ.* 41. *Ποῦ μένα Τ.*

CCCCL.
Η ΕΡΩΜΕΝΗ ΤΟΥ ΜΠΕΚΙΟΥ.

Ζαμπ. 762, 48.

Τρίτη, τετράδι θλιβερὴ καὶ πέφτη μαυρισμένη,
Παρασκευὴ ξημέρωσε — νὰ μ᾽ εἶχε ξημερώση —
Ποῦ Μπέκιος ἐκουβέντιασε μιὰ Φραγκορωμιοποῦλα.
Παρασκευῆ τὴν ἀγαπᾷ, σαββάτῳ κι᾽ ὅλῃ μέρᾳ
Καὶ κυριακῆ τὸν πιάσανε, καὶ ςτὸν καντῆ τὸν πέρνουν.
῾Ο Μπέκιος πάγ᾽ ἀπ᾽ ὀμπροστὰ, σὰ νύφη στολισμένη,
Καὶ πίσω πάγ᾽ ἡ μάνα του μὲ πίκρα, μὲ φαρμάκι·
Κ᾽ ἡ ῾Ρωμιοποῦλα τὤλεγεν ἀπὸ τὸ παραθύρι·
„Μπέκιο μου σύρε ςτὸ καλὸ καὶ ςτὴν καλὴ τὴν ὥρα,
Κι᾽ ἂν ἦναι γιὰ τὴν ξαγορὰ, ἐγὼ σὲ ξαγοράζω·
Βάνω τὰ γρόσια ςτὴν ποδιὰ, καὶ τὰ φλωριὰ ςτὴν τσέπη,
Κι᾽ ἂν δὲ μοῦ σώσουνε κι᾽ αὐτὰ, πουλῶ καὶ τἀργαστήρια,
῾Οποῦ τὰ ξετιμώσανε δέκα χιλιάδαις γρόσια·
Κι᾽ ἂν δὲ μοῦ σώσουνε κι᾽ αὐτὰ, πουλῶ τὸ ντουλαμᾶ μου,
Κι᾽ ἂν δὲ μοῦ σώσῃ κι᾽ οὐδ᾽ αὐτὸς, πουλιῶμαι καὶ αὐτή μου.
Τὄνα μ᾽ ἀχεῖλι χίλια ἔχ᾽ καὶ τἄλλο δυὸ χιλιάδαις,
Καὶ τὸ καμαροφρύδι μου ἀμέτρητο λογάρι.“ —
᾿Εντύθ᾽ ἡ νιὰ, στολίστ᾽ ἡ νιὰ καὶ ςτοῦ καντῆ παγαίνει,
Λαμποκοποῦν τὰ μάτια της, ἀστράφτ᾽ ἡ φορεσιά της·
Κ᾽ ἐκεῖ π᾽ ἀνέβη ςτοῦ καντῆ, πέφτει καὶ προσκυνάει·
„῾Ρωμιά μου, νιὸς δὲν θιάμαξα καὶ γέροντας θιαμάζω,
Πές μου τὸν πόνο σου ῾Ρωμιὰ, καὶ δίκιο νὰ σοῦ δώσω.“ —
„Σὰν ποιὸ χωράφι σπάρτηκε, καὶ δὲ θὰ ν᾽ τὸ θερίσουν;
Σὰν ποιὰ κόρη γεννήθηκε, καὶ δὲ θὰ ν᾽ τὴ φιλήσουν;
᾿Εγὼ τὸν Μπέκιον ἀγαπῶ κ᾽ ἐγὼ τὸν Μπέκιο θέλω,
Κι᾽ ὅτι κι᾽ ἂν τόνε κάμετε, δικός μου θὰ νὰ γένῃ.“ —
„Μπέκιο δὲν ἔχεις ἄδικο, τὸ δίκιο σου μεγάλο,
Τώρα ποῦ τὴν κουβέντιασες, γυναῖκα νὰ τὴν πάρῃς.“ —

CCCCLI.
Η ΚΑΤΑΡΑ.

Faur. II, 176. T. 33.

Χρυσὸ λαμπρὸ φεγγάρι μου ποῦ πᾶς νὰ βασιλέψῃς,
Χαιρέτα μου τὸν ἀγαπῶ, τὸν κλέφτη τῆς ἀγάπης·
Αὐτὸς μ᾽ ἐφίλιε κ᾽ ἔλεγε· „ποτὲ δὲ σ᾽ ἀπαρνιοῦμαι,"
Καὶ τώρα μ᾽ ἀπαρνήτηκε σὰν καλαμιὰ ςτὸ κάμπο,
Σὰν ἐκκλησι᾽ ἀλειτούργητη, σὰν χώρα κουρσεμμένη.
Θέλω νὰ τὸν καταραστῶ καὶ πάλε τὸν λυποῦμαι,
Καὶ μοῦ πονοῦν τὰ σπλάγχνα μου, πονεῖ καὶ ἡ ψυχή μου.
Μὰ κάλλι᾽ ἂς τὸν καταραστῶ κι᾽ ἂς κάμ᾽ ὁ Θιὸς τί θέλει.
Στοὺς πόνους κι᾽ ἀναστεναγμοὺς, ςταῖς λαύραις, ςταῖς καταραις,
Σὲ κυπαρίσσι ν᾽ ἀναιβῇ, νὰ πάρῃ τὸ λουλοῦδι·
᾽Απὸ ψηλὰ νὰ κρημνιστῇ καὶ χαμηλὰ νὰ πέσῃ,
Σὰν τὸ γυαλὶ νὰ συντριφτῇ, σὰν τὸ κηρὶ νὰ λυώσῃ·
Νὰ πέσ᾽ εἰς Τούρκικα σπαθιὰ, εἰς Φράγκικα μαχαίρια,
Πέντε γιατροὶ νὰ τὸν κρατοῦν καὶ δέκα νὰ τὸν γιάνουν,
Κ᾽ ἐγὼ ἐκεῖθε νὰ διαβῶ καὶ νὰ τοὺς ξαγναντέψω.
Καλῶς τὰ κάνετε γιατροὶ, καλῶς τὰ πολεμᾶτε,
῍Ας κόβουν τὰ ξουράφια σας, μὴν σᾶς πονῇ ἡ ψυχή σας.
Γιατὶ παινιοῦνταν κ᾽ ἔλεγε πῶς δὲν μὲ ἀπαρνιέται·
Καὶ τώρα μ᾽ ἀπαρνήτηκε σὰν καλαμιὰ ςτὸν κάμπο.
᾽Ανοίξτε τ᾽ ὅλαις ταῖς πληγαῖς ὁπὤχει ςτὸ κορμί του,
῎Εχω πανιὰ γιὰ τὸ ξαντὸ, σεντόνια νὰ τοῦ στρώσω.
Κι᾽ ἂν δὲν δινάσουν τὰ πανιὰ, κόβω καὶ τὴν ποδιά μου·
Κι᾽ ἂν δὲν δινάσῃ κ᾽ ἡ ποδιὰ, κόβω καὶ τὸ βελέσι·
Κι᾽ ἂν θέλῃ αἷμα γιατρικὸ, πάρετ᾽ ὀχ τὴν καρδιά μου.

18. *ἀπαρίστετε? T.* 22. *δικήσουν? T.* 23. *δικήσῃ? T.* 15—24. vss. om. *F.*

CCCCLII.
Η ΚΑΤΑΡΑ.

U. (Sand. 135 vss. 1—6.)

ΣΜΥΡΝΑ.

Στὴν παραπάνω γειτονιὰ, ςτὴν παρακάτω ῥοῦγα
᾽Εκεῖ κάθουνταν μιὰ γραιὰ, κάθουνταν κ᾽ ἕνας γέρος,

Εἶχαν κ' ἕνα κακὸ σκυλὶ κ' ἕν' ὤμορφο κορίτσι,
Κορίτσι κρυφαγκάλιαστο καὶ κρυφογκαστρωμένο·
Στὸ παραθύρι κάθεται, τοὺς μῆνας λογαριάζει.
,,Τί μῆναν ἐγκαστρώθηκες, τί μῆνα θὰ γεννήσῃς;" —
,,Σεπτέμβρ', ὀκτώβρη δροσερὸ, νοέμβρη καὶ δεκέμβρη,
Γεννάρη, γέννα τοῦ Χριστοῦ, πρώτη γιορτὴ τοῦ χρόνου,
Φλεβάρης, φλέβες μ' ἄνοιξε ταῖς ῥόγαις τῶν βυζιῶν μου,
Γιὰ νὰ βυζάσω τὸ παιδὶ καὶ νὰ τὸ μεγαλώσω.
Μάρτη μου μὲ τὰ λούλουδα, ἀπρίλη μὲ τὰ ῥόδα,
Μάι μου μαγεψὲ τόνε τὸν υἱὸν ὁποῦ μ' ἀγάπα.
Φόντας μὲ φίλιε, ἔλεγε· τὸ πῶς δὲν μ' ἀπαρνιέται,
Καὶ τώρα μ' ἀπαρνήτηκε σὰν καλαμιὰ ςτὸν κάμπο·
Σπέρνουν, θερίζουν τὸν καρπὸν κ' ἡ καλαμιὰ πομένει·
Βάνουν φωτιὰ ςτὴν καλαμιὰ, μαυρίζ' ὅλος ὁ κάμπος·
Ἔτσι κ' ἐμ' ἡ καρδοῦλά μου, μαῦρ' εἶναι σὰν τὸ Χάρο.
Θέλω νὰ τὸν καταραστῶ, καὶ τὸν πον' ἡ ψυχή μου·
Ἀπ' ἄλμπερο νὰ κρεμνιστῇ, εἰς κάσταρα νὰ πέσῃ,
Σὰν τὸ γυαλὶ νὰ ῥαγιστῇ, σὰν τὸ κερὶ νὰ λυώσῃ·
Πέντε γιατροὶ νὰ τὸν τηροῦν, καὶ δέκα μαθητάδες,
Καὶ δεκοχτὼ γραμματικοὶ νὰ γράφουν τοὺς γιαράδες,
Κ' ἐγὼ διαβάτρα νὰ περνῶ, διαβάτρα νὰ διαβαίνω·
Καλῶς τὰ κάνετε γιατροὶ, καλῶς τὰ πολεμᾶτε,
Ἂς κόβουν τὰ ξουράφια σας, ἂς μὴ πονῇ ἡ ψυχή σας,
Κ' ἔχ' Ἀλεξανδρινὸ πανὶ, σαράντα πέντε πήχαις,
Ταῖς πέντε βάζω γιὰ ξαντὸ καὶ τ' ἄλλο τυλωμάδι·
Κι' ἂν δυνάσῃ τὸ πανὶ, βάνω καὶ τὴν ποδιά μου." —
,,Μωρὴ σκύλα, κόρη ἄνομη, μωρὴ καταραμένη,
Δὲν ἦτον κρίσι, νὰ μὲ πᾷς καντῆς γιὰ νὰ μὲ κρίνῃς,
Μόν' ἔριξές με ςτὸν θεὸν, ποὖναι δικαιοκρίτης." —

1 et 2. *Κάτω ςτὸν Φραγγομαχαλὰν, ςτοὺς Φραγγομαχαλάδες S.* 3. *Κάθετ' ἕνα κακὸ σκυλὶ κ. τ. λ. S.* 4. *κρυφογγάστρωτο S.* 6. *Τί μῆνα θὰ τὸ κάμῃς S.* 9. *ἡ φλέβαις τῶν β. S.*

CCCCLIII.

Η ΚΑΤΑΡΑ.

Ζαμπ. 741, 29.

Ἐψὲς μὲ τὴν ἀστροφεγγιὰ, μὲ τὸ λαμπρὸ φεγγάρι
Κόρη καθότουν κ' ἔκλαιγε, τὸν οὐρανὸ ῥωτοῦσε·

,,Φεγγάρι μου λαμπρὸ, λαμπρὸ, τριγύρου κυκλωμένο,
Αὐτοῦ ψηλὰ ποῦ περπατεῖς καὶ χαμηλὰ λογιάζεις,
Μὴν εἶδες, μὴν ἐλόγιασες τὸν ἀγαπητικό μου,
Ὁποῦ παινιότουν κ' ἔλεγε τὸ πῶς δὲ μ' ἀπαρνιέται,
Καὶ τώρα μ' ἀπαρνήτηκε σὰν καλαμιὰ ςτοὺς κάμπους;
Σὲ τί παλάτια κάθεται, σὲ τί καλύβαις πίνει;
Τίνος ματάκια τὸν θωροῦν; καὶ τὰ δικά μου κλαίουν.
Τίνος ἀχεῖλι τὸν φιλεῖ; καὶ τὸ δικό μου σκάει.
Τίνος χεράκι τὸν κερνᾷ, καὶ τὸ δικό μου τρέμει.
Τρέμει σὰ φυλλολέιμονο, ποῦ τὸ φυσοῦν οἱ ἀνέμοι.
Θέλω νὰ τὸν καταραστῶ καὶ πάλι τὸν λυποῦμαι,
Τεἶν' ἀκριβὸς τῆς μάνας του καὶ μοναχὸς δικός μου·
Σὲ κυπαρίσσι ν' ἀνεβῇ κι' ἀπὸ ψηλὰ νὰ πέσῃ,
Σὰν τὸ ὑαλὶ νὰ ῥαγιστῇ, σὰν τὸ κερὶ νὰ λυώσῃ·
Πέντε γιατροὶ νὰ τὸν κρατοῦν, δυὸ νὰ τὸν παραστέκουν,
Κ' ἐγὼ διαβάτης νὰ διαβῶ, νὰ τοὺς καλημερίσω·
,,Καλῶς τὰ κάνετε, γιατροί.'' — ,,Καλῶς τηνε τὴν ξένη.'' —
,,Γιατροὶ γιὰ σφίξτε τὰ πανιὰ, διπλῶστε τὰ βοτάνια,
Κι' ἂν μοῦ τόνε γλυτώσετε, σκλάβα σας νὰ μὲ πάρτε.'' —

CCCCLIV.

Η ΚΩΣΤΑΙΝΑ.

Faur. II, 70. Ζαμπ. 675, 98.

Δὲν φταίεις μαύρη Κώσταινα, δὲν φταῖς ἐσὺ καϋμένη·
Μὸν φταί' ἡ σκύλ' ἡ πεθερὰ, ποῦ σοῦπε γιὰ νὰ στρώσῃς·
,,Στρῶσε νυφοῦλα ςτὸν ὀντᾶ, στρῶσε καὶ τὸ κρεββάτι,
Γιατὶ θὰ νἄρτ' ὁ Κωσταντῆς, νὰ σὲ γλυκοφιλήσῃ.'' —
Κι' αὐτοῦ πρὸς τὸ ξημέρωμα, δύ' ὥραις πρὸ τοῦ νὰ φέξῃ,
Βαροῦν τ' ἀσήμια ςτὰ βυζιὰ καὶ τὰ κομπιὰ ςτὰ στήθη.
Καὶ τότε τὸν κατάλαβε, πῶς ἦταν ὁ Ζαβέρης,
Βάνει καὶ σκούζει τρεῖς βολαῖς, ὅσο κι' ἂν ἠμποροῦσε·
,,Τί ἔκαμες σκύλα πεθερὰ τοῦ Κωσταντῆ τοῦ γιοῦ σου;'' —

1. *φταίεις σὺ F.* 2. *σκύλλα πέθερα F. σ' εἶπε F.* 3. *ψηλὰ εἰς τὸ κρεβ. F.* 4. *Ὅτι θὰ ἔρθ' F.* 5. om. *Z.* 7. *ἀπείκασεν ὅτ' εἶναι F.* 9. om. *F.*

CCCCLV.
Η ΚΩΣΤΑΙΝΑ.

Πανδ. 37.

Μιὰ νύφ᾽ ἀπ᾽ τὴ Ζαρίτσαινα καὶ πεθερὰ ᾽π᾽ τὴ χώρα
᾽Επρόδωκε τὴ νύφη της ςτὰ Τούρκικα τὰ χέρια.
„Σήκω νυφοῦλά μ᾽ κι᾽ ἄλλαξε καὶ ντύσου κι᾽ ἁρματώσου
Καὶ βράδυ θἄρθ᾽ ὁ Κωσταντῆς, θὲ νἄρθῃ ὁ ὑγιός μου.“ —
„Τὸ ποῦ τὸ ξέρεις πεθερὰ, τὸ ποῦ τὸ ξέρεις μάνα;“ —
„Ψές ἤτανε ςτὴ Νιάουστα κι᾽ ἀπόψε ςτὴν Καβάλα
Καὶ βράδυ θἄρθῃ σπίτι του, θἄρθῃ ςτοὺς ἐδικούς του.“ —
„Δὲν τὸ πιστεύω πεθερὰ, δὲν τὸ πιστεύω μάνα,
῾Ο Κωσταντῆς δὲν ἔρχεται, ὁ Κωσταντῆς δὲν φάνη,
῾Ο Κώστας δὲν ξεκίνησε ἀπ᾽ τῆς Βλαχιᾶς τὸν κάμπο.
Μάνα μου τί μὲ πρόδωκες ςτὰ Τούρκικα τὰ χέρια,
Στὰ Τούρκικα τ᾽ ἀγαρινὰ καὶ τῶν Τουρκῶν τὰ χέρια;“ —
„Ἄιτε νυφοῦλά μ᾽, κ᾽ ἔρχεται θἀρθῇ ὁ Κωσταντῆς μου.“ —
„Δὲν τὸ πιστεύω πεθερὰ, δὲν τὸ πιστεύω μάνα.
Ἄλλοι τὸν λένε, πέθανε· ἄλλοι τὸν λὲν, ἐχάθη·
Κ᾽ ἐγὼ ποῦ τὸν ἀκαρτερῶ τώρα τριάντα χρόνους.
Θὰ πάγω ςτὸν πατέρα μου, θὰ παὼ νὰ μὲ παντρέψῃ
Κ᾽ ἐγῶμαι νύφη ξακουστὴ καὶ νύφη ξακουσμένη.“ —

10. *Κωσταντὴς Π.*

CCCCLVI.
ΤΑ ΚΑΚΑ ΠΕΘΕΡΙΚΑ.

Ἰον. Ἀνθολ. Φαγ. 2, 400. U. T. IV, 135. Ζαμπ. 753, 41.

Κατ᾽ ὑπαγόρευσιν κόρης τινὸς εἰς τὸ χωρίον τῆς Ἐπισκέψεως.

Θωρεῖς ἐκεῖνο τὸ βουνὸ ποῦναι ψηλὸ καὶ μέγα;
᾽Απὸ ᾽κεῖ κατεβάζανε τῆς ὀρφανούλας γάμο
Μὲ τετρακόσα δύ᾽ ὄργανα, μὲ χίλιους συμπεθέρους·
Οἱ συμπεθέροι ςτὰ χρυσὰ κι᾽ ὅλοι καβαλαρέοι
Κ᾽ ἡ νύφη ςτὰ μεταξωτὰ, γαμπρὸς ςτὰ κατηφένια,
Στὴ στράτα ποῦ παγαίνανε, ςτὸ σπίτι ποῦ σημῶσαν,
Τοὺς δέχτ᾽ ἡ μάνα τοῦ γαμπροῦ κ᾽ ἡ πεθερὰ τῆς νύφης·
„Καλῶς τονε τὸ γιόκα μου, καλὴ γυναῖκα φέρνεις,
Καλήτερ᾽ ἀπὸ σένανε κι᾽ ἀπὸ τὴν ἀδερφά σου.“ —
„Μάνα μου δός της τὰ κλειδιὰ, δὸς καὶ τὰ παρακλείδια,

Τεἶν' ὥμορφη καὶ νόστιμη ἄξια καὶ προκομμένη.“ —
„Ταχυὰ τὰ δίνω τὰ κλειδιὰ, ταχυὰ νοικοκυρεύει.“ —
Μὲς ςτὴν καρδιὰ τσὴ μπήκανε σαράντα δυὸ μαχαίρια.
„Μάγειρα ποῦ μαγέρεψες πολλὰ φαγιὰ τοῦ γάμου,
Μαγέρεψε τῆς νύφης μου τριῶν φιδιῶν κεφάλια,
Τῆς ὄχεντρας καὶ τῆς γαλιᾶς καὶ τῆς μονομερίδας.“ —
Ὅλοι ςτὴν τάβλα κάθησαν κ' ἡ νύφη τρώγει χώρια·
„Πᾶμε νυφοῦλα ςτὸν ὀντᾶ, γιατ' εἶσαι φοβισμένη,
Θαρρῶ ποῦ πείνασες πολὺ, κ' ἐντρέπεσαι νὰ κρίνῃς·
Γιὰ πάρε νύφη μιὰ χαψιὰ, γιὰ πάρε νύφη δύο.“ —
Ἁπλώνει μιὰ κι' ἁπλώνει δυὸ, τὴν τρίτα φαρμακώθη,
Κι' ἀπὸ τὴν τάβλα σκώθηκε χλωμοκυτρινιασμένη·
Κάνει σταυρὸ τὰ χέρια της, ςτὴν πεθερά της πάει·
„Κάμε κυρὰ καὶ πεθερὰ γιὰ μιὰ στάλα νεράκι.“ —
„Νύφη νερὸ δὲν ἤφερες κ' ἡ ξέστα ποῦ νὰ τὄβρῃ;
Πῆραν τὰ γνέφη τὸ νερὸ, κι' ὁ ἥλιος τὸ πηγάδι·
Σύρε ςτὸν κῦρι πεθερὸ, κι' ἂν τὄχῃ, σοῦ τὸ δίνει,
Κι' ἂν τὄχῃ, δὲ σοῦ τὸ κρατεῖ καὶ δὲ σοῦ τὸ στερεύει“. —
Κάνει σταυρὸ τὰ χέρια της καὶ τήνε προσκυνάει,
Πηγαίνει καὶ ςτὸν πεθερὸ καὶ ματαπροσκυνάει·
„Κάμε κυρὶ καὶ πεθερὲ γιὰ μιὰ στάλα νεράκι.“ —
„Νύφη νερὸ δὲν ἤφερες κ' ἡ ξέστα ποῦ νὰ τὄβρῃ;
Πῆραν τὰ γνέφη τὸ νερὸ κι' ὁ ἥλιος τὸ πηγάδι·
Σύρε καὶ ςτὴ συγγένισσα, κι' ἂν ἔχῃ, σοῦ τὸ δίνει,
Κι' ἂν τὄχῃ, δὲ σοῦ τὸ κρατεῖ καὶ δὲ σοῦ τὸ στερεύει.“ —
Κάνει σταυρὸ τὰ χέρια της καὶ τόνε προσκυνάει,
Πηγαίνει ςτὴ συγγένισσα καὶ ματαπροσκυνάει·
„Κάμε κυρὰ συγγένισσα γιὰ μιὰ στάλα νεράκι.“ —
„Νύφη μου πότε τὄφερες κ' ἡ ξέστα ποῦ νὰ τὄβρῃ;
Πῆραν τὰ γνέφη τὸ νερὸ κι' ὁ ἥλιος τὸ πηγάδι.“ —
Παγαίνει καὶ ςτὸ ταῖρί της καὶ τέτοιο λόγο λέει·
„Κάμε ταιράκι μου γλυκὸ γιὰ μιὰ στάλα νεράκι,
Τὶ ψήθηκαν τὰ χείλια μου ἀπὸ τ' ἀψὶ φαρμάκι.“ —
Χρυσὸ σταμνάκι ἅρπαξε, ςτὴ βρύσι κατεβαίνει,
Κι' ὅσο νὰ πάῃ κι' ὅσο νἄρτῃ, τὴ βρίσκει πεθαμμένη.
Χρυσὸ μαχαῖρι ἔβγαλεν ἀπ' ἀργυρὸ θηκάρι,
Στοὺς οὐρανοὺς τ' ἀπόλυσε καὶ ςτὴν καρδιά του βρέθη.
Κ' ἐκεῖ ποῦ θάψανε τὸ νιὸν, ἐβγῆκε κυπαρίσσι,

Κ᾽ ἐκεῖ ποῦ θάψανε τὴ νιὰν ἐβγῆκε καλαμιῶνας·
᾽Αγτικοτάει ἡ καλαμιὰ, φιλεῖ τὸ κυπαρίσσι.
Κ᾽ ἕνα πουλὶ ποῦ κάθιζε ςτῆς καλαμιᾶς τὰ φύλλα,
Δὲν ἐκελάιδε σὰν πουλὶ, σὰν κελαϊδοῦν τ᾽ ἀηδόνια,
Μὸν ἐκελάιδε κ᾽ ἔλεγε μ᾽ ἀνθρώπινη λαλίτσα·
„Γιὰ δέτε τὰ βαρυόμοιρα, τὰ βαρυοχωρισμένα,
Ποῦ δὲ φιλιῶνται ζωντανὰ, φιλιῶνται πεθαμμένα.“ —

2. ὀρφανοπούλας *I.* 4. ὁλόρουχοι *I.* 5. βελουδένια *I.* 8. Ὄμορφ᾽ εἶν᾽ ἡ γυναῖκά σου, ὄμορφ᾽ εἶν᾽ ἡ κυρά σου *I. U. T.* 9. om. *T.* 16. ὀχιᾶς *I. U. F.* 17. Ἄπλωσε νύφη μ᾽, ἄπλωσε σὲ τοῦτα τὰ ψαράκια *I. U. F.* Inter vs. 24 et 25. *I. U. F.* haec habent: Ἐψίθηκε τ᾽ ἀχειλί μας ἀπὸ τ᾽ ἀψὶ φαρμάκι. 52. 53. ἐκελάδει Z. 54. δέστα Z. 55. Π᾽ ἂν Z. 10—14. 18—21. 22. 23. 26. 29. 30—33. 35—37. 40. 51—53. om. *I. U. T.*

CCCCLVII.
ΤΑ ΚΑΚΑ ΠΕΘΕΡΙΚΑ.

U.

Τὸ βλέπεις κεῖνο τὸ βουνὸ, τὸ πέρα καὶ τὸ δῶθε,
Πὤχ᾽ ἀνταροῦλα ςτὴν κορφὴ καὶ καταχνιὰ ςτὴ ῥίζα.
Στὸ πέρα βόσκουν πρόβατα, ςτὸ δῶθε βόσκουν γίδια,
Κι᾽ ἀνάμεσα ςτὰ δυὸ βουνὰ κλῆμα ᾽τον φυτεμμένο,
Κάνει σταφύλι ῥαζακὶ καὶ τὸ κρασὶ μουσκάτο.
᾽Εκεῖθεν ἐρροβόλαε τῆς ὀρφανῆς ὁ γάμος,
῾Εξῆντα δυὸ φορτώματα, βδομῆντα δυὸ λεβέντες.
Στὴν στράταν, ὁπὤρχότανε, ςτὴν στράταν, ὁπὤρχέται,
Μιὰ σκαλίτσα βρέθηκε.
Κ᾽ ἐσκανταλίστη τ᾽ ἄλογο κ᾽ ἐξεσκευάστ᾽ ἡ νύφη,
Τὴν εἶδ᾽ ἡ σκύλη πεθερὰ, ἡ Εὔα ἀντραδέρφη.
Πέρνει καὶ πάει ςτοὺς μάγερας, ςτοὺς μάγερας πηγαίνει·
„Μάγεροι μαγειρέψετε ἐννιὰ φιδιῶν κεφάλια,
Νὰ φάγ᾽ ἡ νύφ᾽ ὁπὤρχετ᾽ ἀπ᾽ τὸν μακρυνὸν τὸν δρόμο.
Γιὰ κάτσε νύφη μου νὰ φᾷς, κάτσε νὰ γιωματίσῃς.“ —
Πρώτη μπουκιὰ ποῦ ἄπλωσεν, εὑρέθη λιγωμένη.
„Δός μου νερὸ μανοῦλά μου, νερὸ γιὰ τὴν ψυχή σου.“ —
„᾽Εδῶ νερὸ δὲ βρίσκεται, νερὸ καὶ δὲν πωλιέται.“ —
Πέρνει καὶ πάει ςτὸν πεθερὸν, ςτὸν πεθερὸν πηγαίνει.
„Δός μου νερὸ ἀφέντη μου, νερὸ γιὰ τὴν ψυχή σου.“ —
„᾽Εδῶ νερὸ δὲ βρίσκεται, νερὸ καὶ δὲν πωλιέται.“ —

Πέρνει καὶ πάει ςτὴν ἀντραδέρφ', ςτὴν ἀντραδέρφ' πηγαίνει.
,,Δός μου νερὸ κυροῦλά μου, νερὸ γιὰ τὴν ζωήν σου.“ —
,,Ἐδῶ νερὸ δὲ βρίσκεται, νερὸ καὶ δὲν πωλιέται.“ —
Πέρνει καὶ πάει ςτὸν ἄντρα της, ςτὸ δόλιο νοικοκύρη.
,,Δός μου ἀντρούλη μου νερὸ, νερὸ γιὰ τὴν ζωήν σου.“ —
Πέρνει καὶ πάγει γιὰ νερό.
Ὅσον νὰ πάγῃ καὶ νἀρθῇ, τὴν βρίσκει πεθαμμένη·
Ὡς κ' οἱ παπάδες ψάλλουνε, γυναῖκες καὶ τὴν κλαῖνε.

CCCCLVIII.

ΤΑ ΚΑΚΑ ΠΕΘΕΡΙΚΑ.

Ζαμπ. 755, 42.

Ὁ Κωσταντῖνος ὁ μικρὸς κι' ὁ μικροπαντρεμμένος
Τὸ μάι φυτιὰν ἐφύτεψε, τὸ μάι γυναῖκα πῆρε,
Τὸ μάι τοὖρτε μήνυμα νὰ πάγῃ ςτὸ σεφέρι,
Καὶ τὸ σεφέρι του μακρὺ κ' ἡ ῥόγα τοὖναι λίγη·
Τὸν παραστέκ' ἡ κόρη του καὶ στεφανωτικιά του.
,,Μισεύεις Κωσταντάκη μου; κ' ἐμένα ποῦ μ' ἀφίνεις;“ —
,,Πρῶτά σ' ἀφίνω ςτὸ Θεὸ καὶ δεύτερα ςτσ' Ἁγίους
Καὶ τρίτα ςτὴ μανοῦλά μου, ςτὰ δυὸ γλυκά μ' ἀδέρφια.“—
Μήτ' ἕνα μίλι λείπ' ὁ υιὸς μήτ' ἕνα μήτε δύο,
Στὸ σκάνιο τὴν ἐβάλλανε καὶ τὴν τριχοκουρέψαν,
Τῆς κόψαν τὰ ξανθὰ μαλλιὰ, τὴν ὥμορφη πλεξίδα,
Τῆς δίνουν γιδοπρόβατα κ' ἐκεῖνα ψωριασμένα,
Τῆς δίνουνε κ' ἕνα σκυλὶ κ' ἐκεῖνο λυσσιασμένο,
Τῆς δίνουνε καὶ τριὰ ψωμιὰ κ' ἐκεῖνα μουχλιασμένα.
Κι' ἀπὸ τὸ χέρι τὴν κρατοῦν, καὶ τσ' ἄμοιρης τσὴ λένε·
,,Θωρεῖς ἐκεῖνο τὸ βουνὸ τὸ βαρυχιονισμένο;
Ἐκεῖ θὰ πᾷς νὰ βραδιαστῇς κ' ἐκεῖ νὰ κατοικήσῃς,
Κι' ἂ δὲ χιλιάσῃς πρόβατα κι' ἂ δὲ μυριάσῃς γίδια,
Στὸν κάμπο νὰ μὴ κατεβῇς νὰ τὰ περιβοσκήσῃς,
Καὶ ςτὸ ποτάμι μὴν ἐρθῇς νὰ τὰ περιποτήσῃς.“ —
Πέρνει τὴ στράτ' ἡ ὀρφανὴ, πέρνει τὸ μονοπάτι,
Κι' ὡς τὄθελεν ἡ μοῖρά της τ' ὡριὸ τὸ ῥοιζικό της,
Τ' ἀρνί τσ' ἀρνὶ τῆς γέννουνε κ' ἡ προβατίνα πέντε,
Κ' ἐχίλιασε τὰ πρόβατα κ' ἐμύριασε τὰ γίδια·
Καὶ σὰν ἐχίλιασε τ' ἀρνιὰ κ' ἐμύριασε τὰ γίδια,

Περνάσαν χρόνοι καὶ χρονιαῖς καὶ μῆνες κ᾽ ἑβδομάδαις,
Στοὺς κάμπους ἐκατέβηκε νὰ τὰ περιβοσκήσῃ,
Καὶ ςτὸ νερὸ τοῦ ποταμιοῦ νὰ τὰ περιποτήσῃ.
Νά σου κι᾽ ὁ Κώστας πὤρχονταν ςτὸν κάμπο καβαλάρης.
„Γειά σου, χαρά σου πιστικέ.“ — „Καλῶς τὸ παλληκάρι.“ —
„Ποιανοῦν᾽ αὐτὰ τὰ πρόβατα; ποιανοῦν᾽ αὐτὰ τὰ γίδια;“ —
„Τὰ πρόβατα ᾽ναι τῆς βροντῆς, τῆς ἀστραπῆς τὰ γίδια.“ —
„Ποιανοῦ κι᾽ ὁ χαϊδοπιστικὸς, πὤχ᾽ ἀηδονιοῦ λαλίτσα;“ —
„Ὁ πιστικὸς ποῦ τὸ βοσκεῖ τοῦ Κώστα ἡ γυναῖκα.“ —
„Καλὰ τὤπ᾽ ἡ καρδοῦλά μου, καλὰ τὤπ᾽ ἡ καρδιά μου.“ —
Βουτσιὰ δίνει τοῦ μαύρου του, ςτὸ σπίτι του παγαίνει:
„Γειά σου, χαρά σου μάνα μου.“ — „Καλῶς το τὸ παιδί μου.“ —
„Μάνα ποῦν᾽ ἡ γυναῖκά μου; μάνα ποῦν᾽ ἡ καλή μου;“ —
„Παιδί μου κείνη πέθανε ἐδῶ καὶ τόσους χρόνους“ —
„Δεῖξέ μου τὸ μνημοῦρί της, νὰ πάω νὰ τὸ συγκλάψω,
Νὰ βάλω κερολίβανο γιὰ τὸ μνημόσυνό της.“ —
„Ἐκεῖνο γιέ μου χόρτιασε, καὶ γνωρισμοὺς δὲν ἔχει,
Τὸ πλάκωσε ξεραγκαθιὰ, τὸ σκέπασε τσουκνίδα.“ —
„Κι᾽ ἂν ἦν᾽ ἀκόμα ζωντανὴ, τί θέλεις νὰ σοῦ κάνω;“ —
„Ἂν ἦν᾽ ἀκόμα ζωντανὴ, κόβε μου τὸ κεφάλι.“ —
„Μάνα μ᾽ ἄξια ἡ κρίσις σου κι᾽ ὁ Θιὸς νὰ σ᾽ τὸ πλερώσῃ.“ —
Βουτσιὰ δίνει τοῦ μαύρου του, ςτὸν κάμπο κατεβαίνει,
Κι᾽ ὁ μαῦρος ἐγονάτισε κ᾽ ἡ κόρ᾽ ἀπάνω βρέθη.
Παλὲ βουτσι᾽ τοῦ βάρεσε, ςτὸ σπίτι του γυρίζει·
„Μάνα ν᾽ τὴν ἡ γυναῖκά μου, μάνα ν᾽ τὴν ἡ καλή μου.“ —
„Κώστα μου σὰν τὴν εὕρηκες, κόψε μου τὸ κεφάλι.“ —

25. *Καὶ ἐμ.* Z. 40. *πᾶ᾽* Z. 42. *υἱέ μου ἐχορτ.* Z. 46. *Θεὸς νὰ ςτὸ* Z. 50. *Μάννά ντηνε — μάννά ντηνε* Z.

CCCCLIX.
Η ΞΕΝΟΥΛΑ.

Ζαμπ. 728, 16. T. 208.

Ἑλένη προξενολογοῦν, Ἑλένη κάνουν νύφη,
Μῆνες τσὴ τάζουν τὰ προικιὰ καὶ χρόνους τ᾽ ἀντιπροίκια,
Τσὴ τάζει κι᾽ ὁ πατέρας της κάτεργ᾽ ἁρματωμένα,
Τσὴ τάζουν καὶ τ᾽ ἀδέρφια της καράβια φορτωμένα.

Τσὴ τάζει κ᾽ ἡ μανοῦλά της κρυφὰ δέκα χιλιάδες.
Χρυσὸ θρονὶ νὰ κάθεται, χρυσὸ μῆλο νὰ παίζῃ.
Μάρταν᾽ οἱ χρόνοι δύσεχτοι κ᾽ οἱ μῆνες ὀργισμένοι,
Κ᾽ ἔφαγ᾽ ὁ νιὸς τὰ πλούτη του κ᾽ ἡ κόρη τὰ προικιά της,
Ἡ πεθερὰ ξενόπλενε κ᾽ ἡ νύφη ξεναλέθει,
Ὁ πεθερὸς ξενόσκαφτε κι᾽ ὁ νιὸς ξενοκλαδεύει.
Μιὰ κυριακὴ καὶ μιὰ λαμπρὴ μιὰ πίσημη ἡμέρα
Τὴν πῆρε τὸ παράπονο, πίκρα πολὺ μεγάλη.
„Θέλω νὰ πάω στὴ μάνα μου, νὰ πάω στὰ γονικά μου.“ —
„Ἑλένη πλούσια σ᾽ ἤφερα, φτωχὴ ποῦ νὰ σὲ πάω,
Ποῦ ντρέπομαι τ᾽ ἀδέρφια σου, φοβοῦμαι τσοὺ δικούς σου;“ —
Κ᾽ ἐκείνη δὲν τὸν ἄκουσε, μονάχη της κινάει,
Πέρνει πουρνὸ στρατὶ στρατὶ καὶ τ᾽ ὥριο μονοπάτι·
Στὴ στράταν ὁποῦ πήγαινε τὸ Θιὸν ἐπαρακάλει·
„Χριστὲ νὰ βρῶ τσὴ δούλαις μου στὴ βρύσι νὰ λευκαίνουν.“—
Κι᾽ ὁ Θιὸς τὴν ἐσυνάκουσε κ᾽ ἡ χάρι τσὴ παρθένο,
Κ᾽ ηὗρε τσὴ δούλαις στοῦ σπιτιοῦ στὴ βρύσι ποῦ λευκαίναν.
„Καλῶς την τὴν ξενοῦλά μας· τί θέλεις, τί γυρεύεις;“ —
„Νὰ πιῶ νερὸ γιατὶ διψῶ κι᾽ ἀπὲ σᾶς κουβεντιάζω·
Νὰ πῆτε τσὴ κυρούλας σας δούλα της νὰ μὲ πάρῃ.“ —
„Ξένη μ᾽ κοπέλαις ἔχομε, κοπέλαις καὶ κοπέλια,
Κ᾽ ἐσένα τί σὲ θέλομε; σὰν τί δουλειὰ νὰ κάνῃς;“ —
Σαράντα δούλαις ἤτανε, σαράντα σίκλια φέρνουν,
Φέρνουν καὶ τῆς καλῆς κυρᾶς τ᾽ ὁλόχρυσο σικλάκι.
„Δούλαις ποιὸς ἔπιε στὸ σικλί; χνῶτα καλὰ μυρίζουν.“ —
„Κυρὰ μιὰ ξένην ηὕραμε στὴν βρύσιν ἀπουκάτου,
Μιὰ ξένη ποῦ μᾶς ἔλεγε δούλα σου νὰ τὴν πάρῃς.“ —
„Δούλαις δὲν τὴν ῥωτούσετε, μὴν ἦταν ἡ Ἑλένη;“ —
„Ξωθειό, ξωθειὸ κυροῦλά μου, πῶς θἆνε τὸ παιδί σου;“ —
„Σύρτε ῥωτήσετέ τηνε, τὸ τί νἆν᾽ ἡ δουλειά τσὴ.“ —
„Ξέν᾽ ἡ κυρίτσα μας ῥωτᾷ τί ξέρεις νὰ δουλέψῃς.“ —
„Ξέρω καὶ φαίνω στὸ βλατὶ καὶ φαίνω στὸ βελοῦδο.“ —
„Σύρτε νὰ τήνε βάλλετε στὸν ἀργαλειὸ τσ᾽ Ἑλένης.“ —
Ἐπῆγαν καὶ τὴν ἔβαλαν στὸν ἀργαλειὸ τσ᾽ Ἑλένης,
Κ᾽ ἐκείνη φαίνοντας βλατὶ, βλατὶ ν᾽ ἐμυριολόγα·
„Γάγιο μου, χρυσογάγιο μου, πάλε μοῦ χρυσογάγιο,
Βλατί μ᾽ ὄντες σ᾽ ἀνάσταινα, μ᾽ ἐπροξενολογοῦσαν,
Μῆνες μῶτάζαν τὰ προικιὰ καὶ χρόνους ἀντιπροίκια,

Μὤταξεν ὁ πατέρας μου κάτεργ᾽ ἁρματωμένα,
Μὤταξαν καὶ τ᾽ ἀδέρφια μου καράβια φορτωμένα,
Μοῦ τάζει κ᾽ ἡ μανοῦλά μου κρυφὰ δέκα χιλιάδες,
Χρυσὸ θρονὶ νὰ κάθωμαι, χρυσὸ μῆλο νὰ παίζω.
Μάρταν οἱ χρόνοι δύσεχτοι κ᾽ οἱ μῆνες ὀργισμένοι,
Τρώγ᾽ ἄντρας μου τὴν προῖκά μου κ᾽ ἐγὼ τὸ μερτικό του.
Ἡ πεθερὰ ξενόπλενε κ᾽ ἐγὼ ἐξεναλέθα,
Ὁ πεθερὸς ξενόσκαφτε κι᾽ ὁ νιὸς ξενοκλαδεύει.“ —
Κ᾽ ἡ μάνα παραμόνευε, ςτὸν κόρφο τσὴ τὴ βάνει.
„Ἐσ᾽ εἶσαι μάτια μου Λενιό; καλῶς το τὸ παιδί μου.“ —

3. 4. 5. *Τσῆ T.* *Τῆς Z.* 7. *δύσσεφτοι T.* (47.) 8. *τὸ προίκιο T.* 12. *κ᾽ ἡ πίκρα τζ᾽ ἡ μεγ. T.* 15. *τοὺς δικ. Z.* 16. *Μονάχη τῆς κινάει* om. *T.* 17. *Κ᾽ ἐπῆρέ το T.* 20. *Καὶ ἡ κυρὰ τοῦ κόσμου T.* 21. *τοῦ σπητ. ᾽ςτὴ Z.* *Καὶ εὕρηκε T.* 25. *Πιῶ δότε μου τὸ T.* 36. 39. *εἰς τὸ βλαντὶ T.* 39. *Κι᾽ ἀρκίνησε καὶ ἔφαινε κ᾽ ἔλεγε μοιρολόϊ T.* 41. *ὅταν Z.* 43. 44. *Μοῦ τάζει (τάζαν) T.* 51. *Ὀπίσω ἀπὸ τὴν πόρτα T.* Post vs. 51. habet *T.*: *Τρέχει-ὀγλίγωρα ἐκεῖ, γλυκὰ τὴν ἀγκαλιάζει.* 52. *Ἐσ᾽ εἶσαι ἡ Ἑλένη μου, ἐσ᾽ εἶσαι τὸ παιδί μου T.* Inde a vs. 27. usque ad vs. 35. haec habet *T*:

Ἑνὰν τὸ ποῦμε τσὴ κυρᾶς, ἀνίσως καὶ σὲ θέλει. —
„Μωρ᾽ , ποιος ἔπιε ςτὸ συκλί; ἐδῶ χνῶτα μυρίζουν.“ —
„Κυρα, μιὰ ξένην ἔλαχε στὴ βρύσιν ἀπουκάτου,
Καὶ μᾶς ἐπαρακάλεσε γιὰ δούλα νὰ τὴ πάρῃς.“ —
„Μωρὲς, δὲν τὴν ᾽ρωτούσετε, μὴν εἶναι ἡ Ἑλένη;“ —
„Κυρὰ, τὴν ἐρωτήσαμε· μὰ δὲν εἶν᾽ ἡ Ἑλένη,
Δὲν εἶναι ἡ Ἑλένη σου, δὲν εἶναι τὸ παιδί σου.“ —
„Σύρε, ῥωτήσετέ τηνε τὸ τ᾽ εἶναι ἡ δουλειά της.“ —
„Μᾶς εἶπεν ἡ κυρίτσα μας, τί ξέρεις καὶ δουλεύεις;“

CCCCLX.

Ο ΜΑΝΟΛΗΣ ΚΑΙ Ο ΙΑΝΙΤΣΑΡΗΣ.

Faur. II, 132.

ΛΑΡΙΣΣΑ.

„Μπρὲ Μανόλη, μπρὲ λεβέντη, μπρὲ καλὸ παιδὶ,
Τ᾽ εὔμορφην γυναῖκα ἔχεις καὶ δὲν χαίρεσαι.“ —
„Ποῦ τὴν εἶδες; ποῦ τὴν ξεύρεις, μπρὲ Γιανίτσαρη;“ —
„Γὼ τὴν εἶδα καὶ τὴν ξεύρω καὶ τὴν ἀγαπῶ.“ —
„Σὰν τὴν εἶδες καὶ τὴν ξεύρεις καὶ τὴν ἀγαπᾷς,
Τί λογῆς φοριὰ φοροῦσε καὶ τί βάσταζε;“ —
„Ἄσπρον φουστανὶ φοροῦσε, κόκκινον κουκλί.“ —
Κι᾽ ὁ Μανόλης μεθυσμένος καὶ τὴν ἔσφαξε.
Τὸ πρωὶ ξεμεθυσμένος καὶ τὴν ἔκλαιε.

„Σήκου δόμνα καὶ καλή μου, σήκου κι᾿ ἄλλαξε·
Σήκου, νίψου καὶ στολίσου κ᾿ ἔβγα ςτὸν χορὸν,
Νὰ σὲ διοῦν τὰ παλληκάρια, νὰ μαραίνωνται,
Νὰ σὲ διῶ κ᾿ ἐγὼ καϋμένος καὶ νὰ χαίρωμαι.“ —

1. ctt. *Βρὲ F.* 12. *σ᾿ ἰδοῦν F.* 13. *σ᾿ ἰδῶ F.*

CCCCLX a.
Ο ΜΑΥΡΑΙΔΗΣ.

Stephan. Reis. 1843. S. 32.

ΕΥΒΟΙΑ.

Δυὸ ἀδελφοὶ μαλώνανε σ᾿ ἕν᾿ ὑψηλὸ τραπέζι,
᾿Αντάμα τρῶν καὶ πίνουνε κ᾿ ὑψηλοτραγουδᾶνε.
῞Ενας παινεύει τ᾿ ἄσπρα του κ᾿ ἕνας τὴν εὐμορφιά του,
Παινεύεται κι᾿ ὁ Μαυραϊδὴς, ποὔχ᾿ εὔμορφη γυναῖκα·
„Μὴ παινεύεσαι Μαυραϊδὴ ποὔχεις . . . . .
Αὐτήνε ἄλλον ἀγαπᾷ κ᾿ ἐσένα δὲν σὲ θέλει.“ —
„Γιὰ, ποῦ τὸ ξεύρεις ἀδελφὲ, πῶς ἀγαπᾷ τοὺς ξένους;
Νὰ πάρω στράτα μακρυνὴ καὶ ᾿τοιμασιὰ μεγάλη,
Νἄβγω ἀγνάντι᾿ ἀγνάντερα εἰς τοῦ παπᾶ τὸ σπίτι·
Τί ὡραιότης εἶναι αὐτὴ, τί κάλλος καὶ τί νοῦρι;
Καὶ τί κορμὶ ἀγγελικὸ χωρὶς νἄχῃ κουσοῦρι;
. . . .

7. *Γιὰ* om. *St.* 11. Ap. *Steph.* sequuntur haec:
῎Εχεις φῶς μου κάλλος νοῦρι, φέργεδα ἐρωτικὰ
Καὶ δροσερὸν ἀέρα· ἀπ᾿ τὰ δυό σου μαῦρα μάτια τρέχει ἀθάνατον νερόν·
Φῶς μου εἶμαι διψασμένος, νὰ τὸ πιῶ.ν᾿ ἀνασταθῶ . . . .

CCCCLXI.
Η ΑΠΙΣΤΟΣ ΓΥΝΑΙΚΑ.

Faur. II, 370. Ζαμπ. *743, 31.*

Στὴν ἀποπέρα γειτονιὰ, ςτὴν παρακάτου ῥοῦχα
Μιὰ λυγερὴ κοιμώτουνε ςτὴν ἀγκαλιὰ τ᾿ ἀντρός τσῃ·
Κ᾿ ὕπνος δὲν τῆς ἐρχότουνε κ᾿ ὕπνος δὲν τῆς παγαίνει·
῞Ολο τ᾿ ἀντρός τσῃ ἔλεγε κι᾿ ὅλο τ᾿ ἀντρός τσῃ λέγει·
„Βαρυὰ κοιμᾶσαι Κωνσταντῆ, ὕπνο βαρὺ ποῦ κάνεις.
῾Ηι μπάρκαις ἁρμενίσανε, μίσεψ᾿ ἡ συντροφιά σου.“ —

„Ἄσε μ᾽ ἀκόμα λυγερὴ μέσα ςτὴν ἀγκαλιά σου,
Νὰ κοιμηθ᾽ ὡς τὸ χάραμα, ὕπνο νὰ πάρω λίγο.“ —
„Βαρυὰ κοιμᾶσαι Κωνσταντῆ, ὕπνο βαρὺ ποῦ κάνεις.
Ἡ μπάρκαις ἀρμενίσανε, μίσεψ᾽ ἡ συντροφιά σου.“ —
„Πολὺ μὲ βιάζεις λυγερὴ, πολὺ μὲ βιάζεις κόρη·
Μὴν κάποιον ἄλλον ἀγαπᾷς καὶ θέλεις νὰ μισέψω;“ —
„Ἀνίσως κι᾽ ἄλλον ἀγαπῶ καὶ θέλω νὰ μισέψω,
Σπαθὶ βαστᾷς ςτὴ μέση σου, κόψε μου τὸ κεφάλι
Νὰ ματωθοῦν τὰ ῥοῦχά μου κ᾽ ἐσένα τὸ σπαθί σου.“ —
Ὁ Κώστας καβαλίκεψε, πηγαίν᾽ μιὰν ὥραν δρόμο,
Καὶ τὸν τορβᾶν ἀστόχισε, γυρίζει νὰ τὸν πάρῃ.
Βρίσκει ταῖς πόρταις του κλεισταῖς, βαρυὰ μανταλωμέναις,
Βρίσκει κι᾽ αὐτὴ τὴ λυγερὴ, ποῦ μ᾽ ἄλλον ἐκοιμώτουν.
„Σήκω καὶ ντύσου λυγερὴ καὶ πές μου ποιὸς σ᾽ ἀρέσει,
Ποιὸν ἔχεις ὠμορφότερο καὶ ποιόνε παλληκάρι;“ —
„Στὴν ὠμορφιὰ καὶ ςτὸ σπαθὶ ἄξιος ἡ ἀφεντιά σου,
Καὶ ςτὸ γλυκὸ τὸ φίλημα καλλήτερος ἐκεῖνος.“ —
Σπαθὶ ξεσέρν᾽ ὁ Κωνσταντῆς, λιανὰ λιανὰ τὴν κάνει·
Ματώθηκαν τὰ ῥοῦχά της κ᾽ ἐκείνου τὸ σπαθί του.
Γιὰ δὲς κορμάκ᾽ ἀγγελικό, γυναῖκα δίχως πίστι.

1. *παραπάνου F.* 2. *λυγηρὴ κοιμάτανε ςτ᾽ ἀνδρός της ταῖς ἀγκάλαις F.* 3. *καὶ — ἔρχονταν καὶ — πάγει F.* 4. *της Z. F.* 6. *Καὶ τὰ καράβι᾽ F. — κ᾽ ἡ συντροφιά σου πάγει F.* 7. *πάρ᾽ ὀλ. Z. F.* 7 et 8. *Ἄφσε μ᾽ ἀκόμα λυγηρὴ, ὕπνο νὰ πάρ᾽ ὀλίγον. F.* 12. *Μὴν* om. *F. κι᾽ ἄλλον θέλεις νὰ πάρῃς F.* 13. *ἀνίσως ἄλλον F. κ᾽ ἄλλον θέλω νὰ πάρω F.* 16. *καὶ πάγει δυ᾽ ὥρ. F.* 17. *Τὸ καλαμάρ᾽ F.* 20. *ἀπάνω λυγ. νὰ ἰδοῦμε ποιὸς σ᾽ ἀρέσει F.* 21. *Ποιὸς εἶναι ἐμμορφώτερος καὶ ἄξιον F.* 23. *Στὸ φίλημα, ςτ᾽ ἀγκάλιασμα ἄξιος ἡ F. ἀφεντιά του F.* 24. *Καὶ τὸ σπαθί του ἔβγαλε F.* 26. *Γιὰ* om. *F. κορμί F.* 9. 10. 25. om. *F.*

CCCCLXII.
Η ΑΠΙΣΤΟΣ ΓΥΝΑΙΚΑ.

Πανδ. 29.

Μικρὸς μικρὸς ςτὰ γράμματα, μικρὸς καὶ ςτὸ ψαλτῆρι.
Κι᾽ ὁ δάσκαλος τὸ σχόλαζε νὰ πᾷ νὰ γεμματίσῃ
Στὸν δρόμον ὅπου πήγαινε, τὸ Θιὸ παρακαλοῦσε·
„Θέ μου νὰ βρῶ τὴν μάνα μου μαζὺ μὲ τὸν πατέρα.“ —
Βρίσκει τὴν μάνα κ᾽ ἔπαιζε μὲ ξένο παλληκάρι·

„Τί ἔκαμες μανοῦλά μου μὲ ξένο παλληκάρι;
Τὸ βράδυ νἄρθ' ἀφέντης μου καὶ θὰ τὸ μαρτυρήσω.“ —
„Καὶ τί θὰ πῇς σκυλόπαιδο καὶ τί θὰ μαρτυρήσῃς;“ —
„Ὅτ' εἶδαν τὰ ματάκια μου, αὐτὸ θὰ μαρτυρήσω.“ —
Τὸ γέλασε, τὸ πλάνεσε μὲ μόσκο καὶ κανέλα.
Στὴν κάμαρά της τὄβαλε καὶ σὰν τραγὶ τὸ σφάζει,
Σὰν μακελλάρης φυσικὸς τοῦ βγάζει τὰ συκότια·
Κ' ἔδωκέ τα τοῦ μάγειρα, γιὰ νὰ τὰ τηγανίσουν·
Τ' ἁλάτισε καὶ τἄπλυνε καὶ πάλιν αἷμα στάζουν·
Καὶ στὸ τηγάνι τἄβαλε, γιὰ νὰ τὰ τηγανίσῃ.
Νὰ κι' ὁ πατέρας ἔρχεται στὸ κάμπο καβαλάρης,
Φέρνει τὰ λάφια ζωντανὰ, τὰ λάφια μερωμένα,
Κ' ἕνα μικρὸ λαφόπουλο νὰ παίζ' ὁ Κωνσταντῆς του.
„Γυναῖκα ποῦν' ὁ Κωνσταντῆς καὶ ποῦναι τὸ παιδί μας;“—
„Τὸ ἔλουσα, τὸ χτένισα καὶ στὸ σχολειὸ τὄπηγα.“ —
Ζεγγιὰ βαρεῖ τοῦ μαύρου του, στὸ δάσκαλο πηγαίνει·
„Δάσκαλε ποῦν' ὁ Κωνσταντῆς καὶ ποῦναι τὸ παιδί μου;“—
„Τρεῖς μέραις ἔχω νὰ τὸ διῶ καὶ τρεῖς νὰ τὸ διαβάσω.“ —
Ζεγγιὰ βαρεῖ τοῦ μαύρου του, στὸ σπίτι του πηγαίνει.
„Γυναῖκα ποῦν' ὁ Κωνσταντῆς καὶ ποῦναι τὸ παιδί μας;“ —
„Δουλειὰν εἶχα καὶ τὄστειλα, ὅπου κι' ἂν εἶνε θἄρθῃ.
Κάτσε νὰ φᾷς, κάτσε νὰ πιῇς, κάτσε νὰ γιωματίσῃς.“ —
Τὸ συκοτάκι τοὔβαλε σ' ἕν' ἀσημένιο πιάτο.
Πρώτη μπουκιὰ ὁποὖβαλε, τὸ συκοτάκι πῆρε·
Τὸ συκοτάκι μίλησε, τὸ συκοτάκι λέγει·
„Ἂν ἦσαι Τοῦρκος, φάγε με, κ' Ἑβριὸς κατάλυσέ με·
Ἂν ἦσαι σὺ πατέρας μου, σκύψε καὶ φίλησέ με.“ —
Χρυσὸ μαχαῖρι ἔβγαλε ἀπὸ χρυσὸ φηκάρι
Καὶ στὸ λαιμό της τὄβαλε, τῆς κόβει τὸ κεφάλι·
Καὶ στὸ ταγάρι τὄβαλε, στὸ μύλο ποῦ τὸ πάγει.
Στὸν δρόμον ὁποῦ πήγαινε, τὸν Θιὸ παρακαλοῦσε·
„Θεέ μου νἆναι ἀνοικτὸς καὶ τὸ νερὸ βαλμένο.“ —
Βρίσκει τὸν μύλον ἀνοικτὸ καὶ τὸ νερὸ βαλμένο.
„Σήκω, νὰ βάλῃς τὸ νερὸ, ν' ἀλέσῃ, νὰ ξαλέσῃ
Μιᾶς λυγερῆς τὴν κεφαλὴ, ἡ λυγεραῖς ν' ἀκούσουν
Νὰ μὴ τὸ ματακάνουνε . . . .
Τὸν πῆρε τὸ παράπονο κι' ἀρχίνησε νὰ κλαίῃ·

„Θεέ μου ποῦν' ὁ Κωνσταντῆς καὶ ποῦναι τὸ παιδί μου;
Θεέ μου ποῦν' ἡ λυγερή.“ . . . .

3. *παρακαλιέται Π.* 12 ett. *σηκότι Π.* 19. *μας* om. *Π.* 27. *σὲ ἀσ. Π.* 29. *ποῦ ἔβ. Π.* 36. *παρακαλιέται Π.*

CCCCLXIII.
Η ΑΠΙΣΤΟΣ ΓΥΝΑΙΚΑ.

T. 353.

Μιὰ ὤμορφη αρχόντισσα ἔρραφτε κ' ἐτραγούδα
Κ' εἶχε παιδὶ ςτὰ γράμματα, τὸ λέγανε Γιανάκη·
Κι' ὄχ τὸ σκολειὸ τοῦ σκόλασε νὰ πᾷ νὰ γιωματίσῃ.
„Μάνα τεῖναι ποῦ πολεμᾷς, μάνα τεῖναι ποῦ κάνεις;“ —
„Τοῦ φίλου μου ποκάμισο κ' ἐσένανε καβάδι.“ —
Τσώπασε μάνα, τσώπασε κι' ἃ δὲ σὲ μολογήσω,
Κι' ἃ δὲ τοὔπῶ τοῦ Κωσταντᾶ, νὰ σὲ κουτσομυτίσῃ.“ —
Καὶ μὲ τὸ μῆλο τὸ πλανᾷ καὶ μὲ τὸ καρυδάκι,
Στὴν κάμαρα τὸν ἔμπασε, τὸ σφάζει σὰν ἀρνάκι,
Καὶ τὸ σκοτάκι τοὔβγαλε, τοῦ μάγερα τὸ δίνει.
„Μάγερα, ποῦ μαγείρεψες ἀλάφια καὶ μοσχάρια,
Μαγείρεψε κ' ἐμένανε ἐτοῦτο τὸ σκοτάκι.“ —
Ἐννιὰ νεράκια τὤπλυνε κ' ἐκειὸ πλυμοὺς δὲν εἶχε.
Καὶ νά σου 'τὸς κι' ὁ Κωσταντᾶς τσοὺ κάμπους καβαλάρης,
Φέρνει τ' ἀλάφια τ' ἥμερα, τ' ἀλάφι' ἡμερωμένα,
Κ' ἕνα μικρ' ἀλαφόπουλο τοῦ γιοῦ του, τοῦ Γιανάκη.
Ἔτσ' ἔσωσε ςτὸ σπίτι του, τὴν ποθητή ρωτάει·
„Ποῦναί μας ὁ Γιανάκης μας καὶ τ' ἀρχοντόπουλό μου;“ —
„Τρεῖς μέραις εἶναι σήμερα πώδῶ Γιανὴς δὲν ἦρθε,
Ποῦ τὤλουσα, ποῦ χτένισα καὶ ςτὸ σκολιό του πῆγε.“ —
Φτερνιὰ δίνει τ' ἀλόγου του καὶ ςτὸ σκολιὸ παγαίνει.
„Καλῶς σ' εὑρῆκα δάσκαλε μ' οὔλους τοὺς μαθητάδες,
Καὶ ποῦν' ἐμ' ὁ Γιανάκης μου καὶ τ' ἀρχοντόπουλό μου;“—
„Τρεῖς μέραις εἶναι σήμερα πώδῶ Γιανὴς δὲν ἦρθε.“ —
Φτερνιὰ δίνει τ' ἀλόγου του καὶ ςτὴ μποτέγα πάει.
„Καλῶς σᾶς εὕρηκ' ἄρχοντές, καλῶς τὸ πολεμᾶτε,
Καὶ ποῦν' ἐμέν' ὁ Γιανης μου καὶ τ' ἀρχοντόπουλό μου;“ —
„Τρεῖς μέραις εἶναι σήμερα, πώδῶ Γιανὴς δὲν ἦρθε.“ —
Φτερνιὰ δίνει τ' ἀλόγου του, ςτὴν πεθερά του πάει.

„Καλῶς σ' εὑρῆκα πεθερά.“ — „Καλῶς τὸν Κωσταντᾶ μου.“ —
„Καὶ ποὖν' ἐμέν' ὁ Γιάνης μου καὶ τ' ἀρχοντόπουλό μας;“ —
„Τρεῖς μέραις εἶναι σήμερα, πῶδῶ Γιανὴς δὲν ἦρθε.“ —
Φτερνιὰ δίνει τ' ἀλόγου του, ςτὸ σπίτι του παγαίνει.
„Βαλέ μου κούρβα νὰ γεφτῶ, κούρβα νὰ γιωματίσω.“ —
Πρῶτο πιατάκι τὤβαλε, τοῦ Γιάνη τὸ σκοτάκι,
Καὶ τὸ σκοτάκι μίλησε μὲς ἀπὸ τὸ πιατάκι·
„Ἂν ἦσαι σκύλος, φάε με· Ῥωμιὸς μαγάρισέ με·
Κι' ἂν ἦσαι κι' ὁ πατέρας μου, σκύψε καὶ φίλησέ με.“ —
Χρυσὸ σπαθάκι τὄβγαλεν ἀπ' ἀργυρὸ φηκάρι,
Μισουρανῆς τὸ πέταξε τσὴ κούρβας τὸ κεφάλι
Καὶ ςτὸν τορβᾶ του τὄβγαλε, ςτὸ μύλο νὰ τὸ πάγῃ.
„Ἄλεσε μύλο μ', ἄλεσε τσὴ κούρβας τὸ κεφάλι,
Κάμε τ' ἀλεῦρι πάσπαλη“ . . . . .

1. *Μιὰ ὠ. ἀρχ. T.* 11. *μαγιρέψες T.* 14. *νὰ σουτὸς T.* 18. *Καὶ ποῦναι ὁ T.* 24. 32. *ἦλθε T.* 27. *ἐμὲ ὁ T.* 31. *ἐμέν'* om. *T.* 36. *ἐμίλησε T.* 39. *φυκάρι T.* 41. *τῶβαλε T.*

CCCCLXIV.
Η ΑΠΙΣΤΟΣ ΓΥΝΑΙΚΑ.

T. 130.

. . . .
Κι' ὁ Κωσταντῆς ἐδιάβαινε βαρῶντας τὸ λιοντάρι,
Βαρῶντας καὶ τὸν ταμπουρᾶ καὶ ψηλοτραγουδάει.
„Ἀνέβα πάνω Κώστα μου, ἀνέβα Κωσταντῖνο.“ —
„Σκιάζομαι Μάρο, σκιάζομαι τὸ Γιάνο τὸν φοβοῦμαι.“ —
„Ὁ Γιάνης πάει ςτὴν παγανιὰ κι' ἀλαφοκυνηγήσῃ.“ —
Ἀκόμα λόγος ἔστεκε κ' ἡ συντυχιὰ κρατιόνταν,
Νὰ κι' ὁ Γιάνης ὁπῶφτασε μ' ὅλο του τὸ κυνῆγι.
Φέρνει τ' ἀρκούδια ζωντανὰ, τ' ἀλάφι' ἡμερωμένα,
Φέρνει κ' ἕν' ἀλαφόπουλο, ἡ Μάρο του νὰ παίζῃ.
„Ἄνοιξε Μάρο μ', ἄνοιξε νὰ μπάσω τὰ κυνῆγι.“ —
„Γιανό μ' τ' ἀρκούδια σκιάζομαι, τ' ἀλάφια τὰ φοβοῦμαι,
Γιανό μ' σύρ' τα τῆς μάνας σου, ὁποὖναι μαθημένη.“ —
„Ἄνοιξε μάνα μ', ἄνοιξε νὰ μπάσω τὸ κυνῆγι.“ —
„Γιανό μ' σύρ' τα τσὴ Μάρος σου, πὤχει τὸν Κώστα μέσα.“ —
Κλωτσιὰ δίνει τσὴ πόρτας του καὶ τοῦ παραθυριοῦ του,

Τὴ Μάρο πιαν ἀπ' τὰ μαλλιὰ, τὸν Κώστ' ἀπὸ τὸ χέρι·
Καὶ τὸ σπαθί του ἔβγαλε, λιανὰ καρφιὰ τσοὺ κάνει,
Καὶ ςτὸ σακκὶ τσο ἔβγαλε, ςτὸ μύλο τσοὺ παγαίνει.
„Ἄλεσε μύλο μ', ἄλεσε, ἄλεσε μαῦρα μάτια,
Ἄλεσε χείλη κόκκινα καὶ δυὸ χρυσὰ κορμάκια.“ —
Βγάνει τ' ἀλεύρια κόκκινα, τὴ πάσπαλη μελάνη.
. . . .

5. *πάγει* T. 7. *πὤφτασε* T. 17. *ἔβγαλε* T.

CCCCLXV.
Η ΚΩΣΤΑΙΝΑ.
U.

Οὖλα τοῦ κάμπου τὰ πουλιὰ, οὖλα νὰ τὰ πλανάω,
Τὴν πέρδικα τὴν πλουμιστὴ μόνον νὰ μὴ πλανέσω,
Πὤχει τὰ νύχια κόκκινα καὶ τὰ φτερὰ γραμμένα,
Κι' ἀνάμεσα ςτὰ δυὸ φτερὰ κάθεται κόρη μέσα.
Γυαλὶ κρατεῖ ςτὰ χέρια της, τὰ κάλλη της τηράει·
„Ἆ κάλλη, κάλλη μ' ὤμορφα κι' ἀστῆθί μου χιονάτο,
Δὲν ξέρω, ποιὸς θὰ σᾶς χαρῇ καὶ ποιὸς θὰ σᾶς κερδίσῃ.“ —
Ὁ Κώστας βγῆκε ςτὰ βουνὰ, νὰ λαφοκυνηγήσῃ·
Φέρνει τὰ λάφια ζωντανὰ, τ' ἀρκούδι' ἀλυσωμένα,
Φέρνει κ' ἕνα λαφόπουλο, πεσκέσι τῆς καλῆς του.
„Ἄνοιξε κόρη μ', ἄνοιξε, νὰ μποῦν τὰ λάφια μέσα.“ —
„Σκιάζομαι Κώστα μ', σκιάζομαι, νὰ μή με φᾶν τ' ἀρκούδια.“ —

V. L. ap. *U.*:
7 *Μὴ νἆν' ὁ γιὸς τοῦ Βασιλιᾶ, μὴ νἆν' ὁ γιὸς τοῦ Ῥῆγα,*
Νὰ γένω γῆ νὰ μὲ πατῇ, γιωφῦρι νὰ διαβαίνῃ,
Νὰ γένω κι' ἀσημόκουπα νὰ τὸν κερνῶ νὰ πίνῃ.

CCCCLXVI.
Η ΑΠΙΣΤΟΣ ΓΥΝΑΙΚΑ.
Ζαμπ. 737, 25.

Ἄλλο τί δὲ μ' ἐμάρανε μὲς ςτὸν ἀπάνου κόσμο;
Σὰν τ' ἄλογο τὸ γλήγωρο καὶ τ' ἄξιο τὸ ζευγάρι,
Καὶ τὴ γυναῖκα τὴν πιστὴ, ποῦ νὰ τιμάῃ τὸν ἄντρα.

Ἦταν δυὸ 'δέρφια γκαρδιακὰ καὶ πολυαγαπημένα,
Κι' ὁ πειρασμὸς ἐβάλθηκε γιὰ νὰ τὰ ξεχωρίση.
'Αγάπησ' ὁ μικρότερος τοῦ πρώτου τὴ γυναῖκα·
Καὶ μιὰ γιορτὴ, μιὰ κυριακὴ καὶ μιὰν λαμπριὰν ἡμέρα
'Εβγῆκ' ἡ κόρ' ἀπὸ λουτρὸ κι' ὁ νιὸς ἀπ' ἀργαστῆρι,
Κ' ἐσυναπαντηθήκανε σὲ ξώμερο μονάχοι.
,,Νύφη μου κάπως σ' ἀγαπῶ, νύφη κάπως σὲ θέλω.'' —
,,Τί λὲς καϋμέν' ἀντράδερφε καὶ μαῦρε νοικοκύρη;
Ἂ μ' ἀγαπᾷς σὰ σ' ἀγαπῶ καὶ θές με σὰ σὲ θέλω,
Τὸν ἀδερφό σου σκότωσε, γυναῖκα νὰ μὲ πάρης.'' —
,,Καὶ σὰν τί δίκιο νὰ τοῦ βρῶ γιὰ νὰ τόνε σκοτώσω;'' —
,,'Εσᾶς ὁ θιὸς σᾶς ἔδωκεν ἀμπέλια καὶ χωράφια,
Σύρτε νὰ τὰ μεράσετε τ' ἀμπελοχώραφά σας·
'Απὸ ταῖς ἄκραις δόσε του κι' ἀπὸ τὰ παλιοπύργια,
Κι' ὅθε βρουκλὰ καὶ καρπερὰ ςτὸ μέρος τὸ δικό σου,
Κι' ὅθ' ἄκρη καὶ περίτραφος ςτὸ μέρος τὸ δικό του.'' —
Τὸ μαῦρο καβαλίκεψε καὶ ςτὸ χωράφι πάγει·
,,Καιρὸς ἦρτε μπρὲ Κωσταντῆ, καιρὸς νὰ χωριστοῦμε,
Ἔλα γιὰ νὰ μεράσωμε τ' ἀμπελοχώραφά μας,
'Απὸ ταῖς ἄκραις πάρε σὺ κι' ἀπὸ τὰ παλιοπύργια,
Κι' ὅθε βρουκλὰ καὶ καρπερὰ ςτὸ μέρος τὸ δικό μου.'' —
,,Γιατὶ, γιατὶ δερφοῦλί μου νὰ πάρ' ἀπὸ ταῖς ἄκραις,
Ἂν θέλης, νὰ μεράσωμε, καθὼς μεράζουν ὅλοι.'' —
,,Πάρ' ἀπ' ταῖς ἄκραις Κωσταντῆ, γιατὶ θὰ σκοτωθοῦμε.''
,,Χαλάλι σ' ἀδερφοῦλί μου, κι' ὅλα δικά σου νάναι,
Παρὰ νὰ ξεχωρίσωμε, πάρε καὶ τὸ δικό μου.'' —
Τὸν πῆρε τὸ παράπονον, εἶδε τ' ἀδίκημά του,
Τραβιέται σὲ παράμερο καὶ κάθεται καὶ κλαίει·
Τὸ μαῦρο καβαλίκεψε καὶ ςτὸ χωριὸ γυρίζει·
Τὴ νύφη του ν' ἐφώναξε, τὴ νύφη του φωνάζει·
,,Νύφη γιὰ βγάλε μου νερὸ νὰ πλύνω τὸ σπαθί μου
'Απὸ τὸ αἷμα τὸ πολὺ, τὸ αἷμα τ' ἀδερφοῦ μου.'' —
Κι' αὐτὴ 'πὸ τὴν πολλή της βιὰ κι' ἀπ' τὴν πολλὴ χαρά της
Τὸ μαστραπᾶ φτὺς ἅρπαξε, κρασὶ 'τανε γιωμάτος,
Τὴ σκάλαν ἐκατέβηκε νερὸ γιὰ νὰ τοῦ χύση.
Ἂχ τὰ μαλλιὰ τὴν ἅρπαξε, λιανὰ λιανὰ τὴν κόβει,
Τὴν ἔλιασε, τὴν ξέλιασε, ςτὸ μύλο τὴν παγαίνει·
,,Ἄλεσε μύλο μ', ἄλεσε τῆς κούρβας τὸ κεφάλι,

Κάμε μ' ἀλεῦρι κόκκινο καὶ τὴν πασπάλη μαύρη,
Νἄχουν φτιασίδι ἡ ὤμορφαις, φτιασίδι τιμημένο,
Νἄχουνε κ' οἱ γραμματικοὶ μελάνι νὰ τὸ λένε.“ —

9. σ' ἐξ. Z. 36. 'ντὺς Z.

CCCCLXVII.
Η ΑΠΙΣΤΟΣ ΓΥΝΑΙΚΑ.

Ross Inselreis. III, 182 sq.

ΚΑΡΠΑΘΟΣ.

Τριὰ πράγματα μ' ἀρέσασιν εἰς τὸν ἀπάνω κόσμον,
Τὸ κάτεργον ποῦ περπατεῖ καὶ τ' ἄλογον τὰ τρέχει,
Τὰ δυ' ἀδελφάκια τὰ καλὰ σὰν εἶν' ἀγαπημένα.
Μὰ θέλησεν ὁ πειρασμὸς γιὰ νὰ τούσε πειράξῃ·
Κι' ἀγάπησεν ὁ δεύτερος τοῦ πρώτου τὴν γυναῖκα.
„Ἂν μ' ἀγαπᾷς κουνιάδα μιὰν, 'γὼ σ' ἀγαπῶ τριάντα.“ —
„Τὸν ἀδελφόν σου σκότωσε, γυναῖκα νὰ μὲ πάρῃς.“ —
„Ἴντ' ἀφορμὴν νὰ τοῦ εὑρῶ γιὰ νὰ τόνε σκοτώσω;“ —
„'Εσᾶς ὁ θιὸς σᾶς ἔδωσεν ἀμπέλια καὶ χωράφια,
Κάμε τα νὰ μοιράσητε τ' ἀμπελοχώραφά σας.
Κι' ὁποῦ μηλιὰ καὶ κυδωνιὰ νὰ παίρνῃς ἰδικήν σου,
Κι' ὁπ' ἀχλαδιὰ καὶ χαρουπιὰ νὰ δίνῃς τ' ἀδελφοῦ σου.“ —
Κ' ἐκεῖνος εἶν' ἀγάθυμος καὶ θὲ νὰ σοῦ μιλήσῃ.
Ἔβγαλε τὸ σπαθάκιν σου νὰ κόψῃς κεφαλήν του.

4. ἐπειράξῃ R. 8. ἐσκοτώσω R. 9. καὶ σᾶς R. 'Εποῦρι? 14. τὴν κεφ. R.

CCCCLXVII a.
Η ΑΠΙΣΤΟΣ ΓΥΝΑΙΚΑ.

Kind.

Μέσα σ' ὥριον περιβόλι ἤσυρα μιὰν ὀμματιὰ,
Μέσα κόρη κ' ἐκοιμᾶτο κ' ἤλαμπεν ὡσὰν φωτιά.
Λέγω της νὰ τὴν φιλήσω· λέγει μου „δὲν εἶν' καλὰ,
Γιατ' εἶν' ἄντρας μου ζουλιάρης, λείπει καὶ στὴ ξενιτειὰ,
Καὶ φοβοῦμαι μὴν τὸ μάθῃ καὶ μοῦ κόψῃ τὰ μαλλιά.“ —
„Ποιὸς ἔχει τὴν ἀπομονὴ ὡσὰν τὴν ἐδική μου;
Καὶ ποιὰ καρδιὰ φλογίζεται σὰν καὶ τὴν ἐδική μου;“ —

„ —"Ελα ξένε μου νὰ μ' εὕρῃς κι' ἂς σὲ πιάσῃ κ'. ἡ βραχὴ,
Κ' ἔχω ῥοῦχα γιὰ ν' ἀλλάξῃς, στρῶμα γιὰ νὰ κοιμηθῇς,
Σεντονάκια λευκαμένα ἔχω γιὰ νὰ σκεπαστῇς." —

Numeri versuum 6 et 7. a ceterorum decedunt.

CCCCLXVII b.
Ο ΑΠΙΣΤΟΣ ΝΕΟΣ.
Kind.

'Ακούσετε νὰ σοῦ εἰπῶ μία καινούρια νόβα,
Γιὰ μιὰν ποῦ φαρμακώθηκε στὴν Σμύρνη στὸ Μπουρνέβα.
Αὐτὴ ἀγάπα ἕνα νιὸ κι' ἀγάπα τὴν ἐκεῖνος,
Ἡ νέα ἦταν σταθερὴ, μὰ δίγνωμος ἐκεῖνος.
Αὐτὴ γυρίζει καὶ τὸν λέ· „πᾶμε νὰ παντρευτοῦμε,
Ἴσως καὶ ἠμπορέσομεν στὴν ἐκκλησιὰ νὰ μποῦμε." —
Κι' αὐτὸς τὴν ἀποκρίθηκε μὲ τόση γληγωράδα·
„Πάν' εὗρε ἄντρα κ' ἔπαρε, ποῦ νἄχῃ νοστιμάδα,
Ἂς εἶν' καὶ τὰ μαλάματα, ποῦ σῶχω καμωμένα,
Σοῦ τὰ χαρίζω μάτια μου καὶ λεῖψ' ἀπὸ τὰ μένα." —
Ἤστειλε καὶ ἀγόρασε τὸ ἔρημο φαρμάκι,
Στὴν κάμερά της τὄβαλε, σφαλίστηκε μονάχη,
Μέσα στὴν κοῦπα τὄβαλε μὲ τόση γληγωράδα,
Τὸ σήκωσε καὶ τὄπινε σὰν νἄπινε χουμάδα.
Μὲς σταῖς εἰκοσιτέσσεραις ἐβγῆκεν ἡ ψυχή της,
Στὴν κόλασιν ἐπάησεν ἡ σκύλα τὴ ψυχή της,
'Επέσαν της καὶ τὰ μαλλιὰ ἀπὸ τὴν κεφαλή της.

CCCCLXVIII.
Ο ΓΙΑΝΗΣ.
Πανδ. 70.

„'Εγὼ γιὰ τὴν ἀγάπη μου τρεῖς βίγλαις θὲ νὰ βάλω·
Βάνω τὸν ἥλιο στὰ βουνὰ, τὸ σταυραϊτὸ στοὺς κάμπους,
Καὶ τὸν βοριὰ τὸν δροσερὸ βάνω στὰ παραθύρια.
Βάνω στὰ παραθύρια μου γιὰ μάτια καὶ γιὰ φρύδια.
Παραθυρίτσα μ' ὤμορφη κι' ἀργυροκαρφωμένη
Γιὰ νοίξετε, γιὰ κλείσετε, γιὰ πέστε τῆς κυρᾶς σας,

Γιὰ πέστε τῆς κυρούλας σας νὰ βγῇ ςτὸ παραθύρι·
Δὲν εἶμαι φίδι νὰ τὴν πιῶ, αἰτὸς νὰ τὴν ἀδράξω,
Μὸν εἶμ' ἐκεῖνο τὸ πουλὶ τὸ παραπονεμένο,
Τὸ ποῦ βρῶ ἴσκιο κάθομαι, κλαράκι καὶ κοιτοῦμαι,
Καὶ ποῦ βρῶ κόρην ὥμορφη, φιλῶ την καὶ διαβαίνω.
Φιλῶ τὴν κόρη μιὰ φορὰ, φιλῶ τὴν κόρη δύο.
Κόρη μου γιὰ δὲν ἔρχεσαι ςτὴν μάνα μου νὰ πᾶμε,
Νὰ πᾶμε ςτὸν πατέρα μου, γιὰ νὰ σὲ στεφανώσω;" —
,,Ἐγὼ Γιάνη μ' δὲν ἔρχομαι ςτὴν μάνα σου νὰ πᾶμε,
Σκιάζομ' ἀπὸ τ' ἀδέλφια μου, μὴν πᾶν καὶ μὲ σκοτώσουν." —
,,Τὸ ποῦ ξέρουν τ' ἀδέλφια σου, τὸ ποῦ θὰ πάγ' ὁ Γιάνης;"
,,Θὰ τοὺς τὸ ποῦνε τὰ πουλιὰ, τῆς ἄνοιξης τ' ἀηδόνια."—
,,Τὸ ποῦ τὸ ξέρουν τὰ πουλιὰ, τῆς ἄνοιξης τ' ἀηδόνια;"—
,,Θὰ τοὺς τὸ ποῦν τὰ σύγνεφα πὤρχονται μὲ τσ' ἀέραις." —
,,Τὸ ποῦ ξέρουν τὰ σύγνεφα, πὤρχονται μὲ τσ' ἀέραις;" —

2. *σταυράετο Π.* 8. *ὄφις Π.* 10. *Κ' ὁποῦ εὕρω Π.* 17. *σου Π.*

CCCCLXIX.
Η ΚΑΚΗ ΜΑΝΑ.

Ζαμπ. 739, 27. Τ. 66.

ΕΠΤΑΝΗΣΟΣ.

Ὅσο 'ν' ὁ μάκρος τ' οὐρανοῦ κ' ἡ θάλασσα τοῦ βάθου,
Τόσο πανὶ διαζότουνε ἡ κόρη ςτὴν αὐλή της·
Στοὺς οὐρανοὺς τὸ διάζεται, ςτὴν περατειὰ τὸ φαίνει,
Καὶ ςτὸν ἀφρὸ τῆς θάλασσας τὸ πλένει, τὸ λευκαίνει.
Κι' ὁ γιὸς τοῦ κόντε πέρασε ςτὸ μαῦρο καβαλάρης,
Βουτσιὰ δίνει τ' ἀλόγου του, τὴ κόρη χαιρετάει·
,,Κυρὰ, ποῦ κάθεσαι ψηλὰ καὶ γνέθεις τὸ λινάρι,
Δός μου κ' ἐμένα μιὰ κλονὰ, δικό σου θυμητάρι,
Δός μου κ' ἐμένα μιὰ κλονὰ κ' ἕνα κουβάρι μάσσε,
Νὰ σὲ θυμῶμαι πάντοτε καὶ σὺ μὴ μὲ θυμᾶσαι." —
,,Ἂν διάζωμ', ἂν τηλύγωμαι, ἐσένανε θυμῶμαι,
Καὶ τὴν ἡμέρα ςτὴν αὐλὴ, τὴ νύχτα ποῦ κοιμῶμαι·
Εἰς τὸ πανὶ γραμμένονε καὶ ςτὸ ξυλόχτενό μου,
Στὴ μύτη τσὴ σαγίτας μου σ' ἔχω γιογραφισμένο." —
Κ' ἡ μάνα της τἀγροίκησεν ἀπὸ τὸ παραθύρι·

„Μωρὴ σκυλὰ, μωρὴ μιαρὴ, μωρὴ γεβεντισμένη,
Μωρὴ μὲ ποιὸ 'ναι ποῦ μιλεῖς, μὲ ποιόνε κουβεντιάζεις;
"Ασε νἄρτοῦν τ' ἀδέρφια σου κι' ἂν δὲ σὲ μαρτυρήσω." —
Καὶ νά σου καὶ τ' ἀδέρφια της τὴ σκάλαν ἀναιβαίνουν.
„Μωρὲς μι' ἀδερφὴ ἔχετε κ' ἐκείνη γελασμένη." —
Κρεμιέτ' ὁ Γιάνης ςτὸ σπαθὶ κι' ὁ Κώστας ςτὴν πιστόλα
Κι' ὁ τρίτος ὁ μικρότερος κρεμιέται ςτὸ μαχαῖρι.
Τὴν πέρνουνε, τὴν κόβουνε καὶ ςτὴν αὐλὴ τὴ ῥίχνουν.
Κι' ὁπόταν τὴ σκοτώσανε, πῆγαν καὶ τὴ ῥωτοῦσαν·
„Τί θέλεις 'Αρετοῦσά μου, τί θέλεις 'Αρετή μου;
Θέλεις τὰ βελουδένια σου ἢ τὰ μεταξωτά σου;" —
„Βάλτε μου τὰ φορέματα τὰ ματοχειλισμένα,
Καὶ σύρτε με, περάστε με ἀπ' τοῦ κόντε τὸ σπίτι,
'Απὸ τοῦ κόντε ταῖς αὐλαῖς κι' ἀπὸ τὰ παραθύρια." —
Κι' ὁ γιὸς τοῦ κόντ' ἐπρόβαλεν ἀπὸ τὸ παραθύρι,
Βλέπει σταυροὺς πὤρχόντανε, παπάδες πὤδιαβάζαν·
„Τίνος εἶναι τὸ λείψανο, τὸ ξόδι τίνος εἶναι;" —
„Τῆς 'Αρετῆς τὸ λείψανο, τῆς 'Αρετῆς τὸ ξόδι." —
Κι' ὁ Κώστας ὅπου τ' ἄκουσε, πολὺ τοῦ κακοφάνη·
Χρυσὸ μαχαῖρι ἔβγαλε ἀπ' ἀργυρὸ θηκάρι,
Μισουρανῆς τὸ πέταξε καὶ ςτὴ καρδιά του μπήχτη.
Σ' ἔνανε λάκο τσὤβαλεν καὶ σ' ἕνα μαξιλλάρι.
Κ' ἡ κόρ' ἐγίνη καλαμιὰ κι' ὁ νιὸς κυπαρισσάκι·
Λιγάει τὸ φυλλοκάλαμο, φιλεῖ τὸ κυπαρίσσι·
Κ' ἐκεῖν' ἁπλώνει τὰ κλαδιὰ, τὴν καλαμιὰ σκεπάζει.

1. ὁ οὐρανὸς ψηλὰ *T.* 5 ctt. *Κόντε T. Z.* 6. *Κλότξια T.* 7. *'Εσὺ κορή μου διάζεσαι κ' ἐμένα δὲ θυμᾶσαι T.* 15. *τὴν ἀγροικάει T.* 16. *μωρὴ κακὴ γυναῖκα T.* 18. *μαρτυρήσω T.* 19. *νὰ σοῦ τὰ T.* 21. *ὁ Κώστας - ὁ Γιάνης T.* 22. *Καὶ ὁ ἄλλος ὁ πουλιὸ στερνὸς T.* 24. *κι' ἀπόντας T.* 27. *σκουτάκια T.* 36. *φάνη T.* 37. *Σ' ἕνα λακκὸ τξωβάλανε, σ' ἕνα μαξιλλαράκι T.* 39. *Κουνεῖ ἄνεμος τὴν καλαμιὰ T.* 39. *"Αν δὲ φιλιῶνται ζωντανοὶ, φιλιῶνται ποθαμμένοι T.* vss. 3. 4. 8—10. 17. 23. om. *T.* 34. om. *Z.*

CCCCLXX.

Η ΚΑΚΗ ΜΑΝΑ.

T. 68.

ΕΠΤΑΝΗΣΟΣ.

"Οσο 'ν' ὁ μάκρος τ' οὐρανοῦ κ' ἡ θάλασσα τοῦ βάθου,
Τόσο πανὶ διαζότουνε ἡ κόρη ςτὴν αὐλήν της,

Κι' ὁ γιὸς τοῦ κόντ' ἐπέρασε ςτὸ μαῦρο καβαλάρης,
Τὸ μαῦρό του κοντοκρατεῖ, τὴν κόρη χαιρετάει.
„Διάζεσαι κόρη μ', διάζεσαι κ' ἐμένα δὲ θυμᾶσαι.“ —
„Διάζομαι κόντε, διάζομαι κ' ἐσένανε θυμῶμαι.
Σ' ἔχω γραμμένο ςτὸ πανὶ καὶ ςτὸ ξυλόχτενό μου,
Στὴ πόντα τσὴ σαγίτας μου σ' ἔχω 'γιογραφιστόνε.“ —
Κ' ἡ μάνα της τὴν ἄκουσεν ἀπὸ τὸ παραθύρι·
„Μωρὴ μὲ ποιὸ 'ναι ποῦ μιλεῖς, μὲ ποιόνε κουβεντιάζεις;
Ἄσε νάρτοῦν τ' ἀδέρφια σού κι' ἂ δὲ σὲ μαλογήσω·
Κι' ἂ δὲν τοὔπω τοῦ Κωσταντᾶ νὰ σὲ κουτσομυτίσῃ.“ —
Νά σου καὶ τ' ἀδερφάκια της τὴ σκάλα κι' ἀνεβαίνουν,
Κ' ἡ μάνα τους ποῦ τσ' ἀγροικᾷ, τρέχει καὶ τσ' ἀπανταίνει.
„Μωρὲς μι' ἀδέρφη ἔχετε κ' ἐκείνη γελασμένη.“ —
„Μάνα καὶ ποιὸς μᾶς τὴ γελᾷ καὶ ποιὸς μᾶς τὴ πλανάει;“ —
„Ὁ γιὸς τοῦ κόντε τὴ γελᾷ κ' ἐκειὸς τήνε πλανάει.“ —
Ὁ ἕνας πιάνει τὸ σπαθὶ κι' ὁ ἄλλος τὸ κοντάρι
Κ' ἐκειὸς ὁ Μικροκωσταντᾶς τσὴ κόβει τὸ κεφάλι.
Ἀφόντες τὴ σκοτώσανε, κάθουνται καὶ τὴν κλαῖνε·
„Τί θέλεις Ἀρετοῦσά μου, τί ροῦχα νὰ σοῦ βάλω;
Θέλεις τὰ βελουδένια σου ἢ τὰ μεταξωτά σου;“ —
„Δὲν θέλω μὰ εἴτε κόκκινα, μὰ εἴτε βελουδένια,
Μονὲ θέλω τὰ ῥοῦχά μου τὰ ματοχειλισμένα·
Κι' ὁλούθενε περάστε με κι' ὁλούθενε διαβῆτε
Κι' ἀπὸ τοῦ κόντε τὴν αὐλὴ μὴν πᾶ νὰ μὲ διαβῆτε.
Ντεσπέτο τσὴ ἐκάμανε κι' ὁλοῦθεν τὴν περάσα,
Κι' ἀπὸ τοῦ κόντε τὴν αὐλὴ τὴν ἐσυχνοπεράσαν.
Κι' ὁ γιὸς τοῦ κόντ' ἐπρόβαλεν ἀπὸ τὸ παραθύρι·
„Τίνος εἶναι τὸ λείψανο καὶ τὸ παπαδοκέρι;“ —
„Τῆς Ἀρετῆς τὸ λείψανο, τῆς Ἀρετῆς τὸ ξόδι,
Ἐκείνην ὁπ' ἀγάπησες κι' ὁποῦ θέλες νὰ πάρῃς“ —
Χρυσὸ μαχαῖρι ἔβγαλεν ἀπ' ἀργυρὸ φηκάρι,
Μισουρανῆς τὤπέταξε καὶ ςτὴν καρδιὰ τοῦ πάγει
Ἐπῆγαν καὶ τσὤβάλανε σ' ἕνα μαξιλαράκι.
Ὁ νιὸς ἐβγῆκε καλαμιὰ κ' ἡ νιὰ κυπαρισσάκι·
Κουν' ἄνεμος τὴν καλαμιὰ, φιλεῖ τὸ κυπαρίσσι.
Γιὰ δγέστε σεῖς οἱ ἄρχοντες κι' ὅλο τ' ἀρχοντολόγι,
Ποῦ ἂ δὲ φιλιῶνται ζωντανοὶ, φιλιῶνται πεθαμμένοι.

CCCCLXXI.
ΤΟ ΛΕΝΑΚΙ.

T. 72.

„Ποῦ πᾶς Λενάκι μ' μοναχὴ τώρα τὸ βράδυ, βράδυ;“ —
„Πάω ςτὴ θειά μου τὴ Γιανοῦ, πάω νὰ νυχτερέψω,
Νὰ γνέσω τὸ μπαμπάκι μου, νὰ φκιάσω τὰ προικιά μου,
Νὰ φκιάσω μπόλια τοῦ γαμπροῦ, μπόλια τῆς πεθερᾶς μου.“ —
Πήγαινε κι' ἀνταμώθηκαν ςτοῦ κατωγιοῦ τὴ πόρτα·
Φιλ' ὁ Λιμάζης ςτὸ λαιμὸ, ςτὰ μάτια καὶ ςτὰ φρύδια,
Κι' ἀνάμεσα ςτὰ δυὸ βυζιὰ δαγκαματιὰ τῆς κάνει.
Γλήγωρα φέρε τ' ἄλογο, γλήγωρα σέλλωσέ το,
Νὰ βάλω πάνω τὸ Λενιὸ, νὰ πάγῃ ςτὴν 'Αθήνα.

7. *ἀνάμενα* — *δαγκοματιὰ T.*

CCCCLXXII.
Ο ΑΓΟΥΡΟΣ.

T. 47.

ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ. ΚΕΡΚΥΡΑ.

„'Εψὲς ἔκατσ' ἡ μάνα μου νὰ μὲ μοσκοκτενίσῃ.
Καὶ μὲ τὸ κτένι μοὔπλεκε καὶ μὲ τὸ τραγουδάκι.
Κ' ἐννιὰ βολαῖς ἐδιάβ' ὁ νιὸς, ὥστε νὰ μ' ἀποπλέξῃ.
Τὴν μιά μου γύρεψε νὰ πιῇ, τ' ἄλλην τροφὴ τ' ἀλόγου·
Τὴν μιὰ μὲ βρίσκει μοναχὴ καὶ τὸ φιλὶ γυρεύει.
Ἄγουρε θέλεις φίλημα, θέλεις καὶ μαῦρα μάτια;
Ἔλα βραδὺ ςτὴν κλίνη μου, ἔλα ςτὴν κάμαρή μου.
Στὴν κάμαραν ὁποῦμ' ἐγὼ, εἶναι καὶ τριὰ κρεββάτια,
Τὸ δῶθ' εἶναι τῆς μάνας μου, τὸ κεῖθε τσ' ἀδερφῆς μου,.
Καὶ μένα τὸ κρεββάτι μου εἶναι μὲ κορδελίναις·
Κι' ἀγαλι' ἀγάλια πάτησε, μὴ τρίζει τὸ κλινάρι.“ —
Κι' ὁ νιὸς ἐστεριοπάτησε, τριζοκοπιέτ' ἡ κλίνη.
Κ' ἡ ἀδερφή της πονερὴ τῆς μάνας της τὸ λέγει·
„Μωρὴ σὰν τ' ἔχ' ἡ κλίνη σου, τί ὅλο τριζοκοπιέται;“ —
„Μάνα ψυχὴ, μάνα καρδιὰ, μάνα μου τὸ κεφάλι.“ —
„Δὲν εἶν' ψυχὴ, δὲν εἶν' καρδιὰ, δὲν εἶναι τὸ κεφάλι·
Μὸν εἶν' ἀγούρου φίλημα κι' ἀγούρου μαῦρα μάτια.“ —

CCCCLXXIII.
ΤΟ ΜΑΡΙΟ.

T. 24.

„Μαριό μου τί ἔχ' ἡ κλίνη σου καὶ τρίζει σὰν καλάμι;“ —
„Μάνα μου ψύλλος μ' ἔφαγε ςτὴ ῥώγα τοῦ βυζιοῦ μου.“ —
„Μωρὴ ψύλλος δὲν ἤτανε, μὸν ἤταν παλληκάρι,
Ἦταν ὁ νιὸς ποῦ σ' ἀγαπάει κι' ὁ νιὸς ποῦ θὰ σὲ πάρῃ.“
„Μάνα μὴν κριματίζεσαι, μάνα μὴν πέρνῃς κρίμα,
Κ' ἐμέν' ὁ νιὸς ποῦ μ' ἀγαπάει, λείπει μακρυὰ ςτὰ ξένα.“ —

6. *λύπει T.*

CCCCLXXIV.
Ο ΜΑΥΡΙΑΝΟΣ ΚΑΙ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ.

Ζαμπ. 719, 6.

Μιὰ κυριακὴ καὶ μιὰ λαμπρὴ, μιὰν ὤμορφη ἡμέρα
Ὁ Μαυριανὸς κ' οἱ ἄρχοντες ἐκάνανε τραπέζι,
Κι' ἀθηβολὴ δὲν εἴχανε κι' ἀθηβολὴ δὲν πέρνει
Γιὰ τσ' ὤμορφαις, γιὰ τσ' ἄσχημαις καὶ γιὰ ταῖς τιμημέναις
Ὄνας παινάει τὴ μάνα του κι' ἄλλος τὴν ξαδερφή του,
Ἀρχίνησε κι' ὁ Μαυριανὸς, παινάει τὴν ἀδερφή του.
„Σὰ μὲ τὴν ἀδερφοῦλά μου κανένας δὲν τὴν ἔχει.
Ἀφίλητη κι' ἀτσίμπητη καὶ γελασμοὺς δὲν ἔχει·
Τί δὲν πλανιέται γιὰ φιλὶ, γιὰ 'σῆμι, γιὰ λογάρι
Κι' οὐδὲ πλανιέται γιὰ φλωρὶ καὶ γιὰ μαργαριτάρι.“ —
Ὁ Βασιλιὰς ποῦ τ' ἄκουσε, γυρίζει καὶ τοῦ λέγει·
„Κι' ἂν τὴν πλανέσω Μαυριανὲ, τί νἆν' τὸ χάρισμά μου;“ —
„Ἐμένα τὸ κεφάλι μου κ' ἐσένα τὰ καλά σου.“ —
Κι' ὁ Βασιλιὰς σηκώνεται, τὸ Μαυριανὸ χωρίζει.
Εἴκοσι μούλαις φόρτωσεν ἀσῆμι καὶ λογάρι,
Πέντε τῆς στέλνει τὴν αὐγὴ, πέντε τὸ μεσημέρι·
Κ' ἴσα μὲ τὸ κοντόβραδο δέκα τῆς ἐπροβόδα.
„Χίλιων καλῶς ποῦ τἄστειλε, χίλιων καλῶς τὰ στέλνει·
Ὁ Μαυριανὸς νἆναι καλὰ, γιὰ νὰ τὰ ξαντιμέψῃ.“ —
Πάλε τῆς ματαμήνυσε καὶ πάλε τῆς μηνάει·
Πέντε τῆς στέλνει τὴν αὐγὴ, πέντε τὸ μεσημέρι·
„Ὁ ῥήγας ποῦ σ' ἀγάπησε κι' ὁ ῥήγας ποῦ σὲ θέλει,
Ζητάει κυρὰ ξαντίμεμα νὰ βραδιαστῇ μ' ἐσένα,

Κι᾽ ἀπὲ σὲ στεφανώνεται, βασίλισσα σὲ κάνει.“ —
Ἄκουσ᾽ ἡ κόρη τοὺς σκοποὺς, τὴν πονηριὰ γνωρίζει·
Καὶ μπαίνει μὲς ςταῖς ντάνταις της ταῖς πολυαγαπημέναις.
„Ντάνταις κι᾽ ἂν ἦστε ντάνταις μου κι᾽ ἂν εἶμαι ᾽γὼ δική σας,
Πάρετε σεῖς τὰ ῥοῦχά μου καὶ δόμτε τὰ δικά σας.“ —
Καμμιὰ δὲν ἀποκρένεται, καμμιὰ δὲν πολογιέται,
Μπαίνει καὶ μὲς ςταῖς δούλαις της ταῖς πολυαγαπημέναις·
„Δούλαις κι᾽ ἂν ἦστε δοῦλαις μου, κι᾽ ἂν εἶμαι ᾽γὼ δική σας,
Πάρετε σεῖς τὰ ῥοῦχά μου καὶ δόμτε τὰ δικά σας.“ —
Καμμιὰ δὲν ἀποκρένεται, καμμιὰ δὲν πολογιέται,
Κι᾽ ἀπ᾽ ὅλαις ἡ μικρότερη ποκρένεται καὶ λέγει·
„Δό μου κυρὰ τὰ ῥοῦχά σου καὶ πάρε τὰ δικά μου.“ —
Πέρν᾽ ἡ κυρὰ τὰ ῥοῦχά της καὶ βάνει τὰ δικά της,
Τῆς δένει τὴν πλεξοῦδά της μὲ μιὰ χρυσὴ κορδέλα,
Τῆς βάνει καὶ ςτὸ δάχτυλον ὤμορφο δαχτυλίδι·
Τῆς στρώνει τὸ κρεββάτι της μὲ τὰ χρυσὰ σεντόνια,
Καὶ βάνει γιὰ προσκέφαλο τ᾽ ἄστρα μὲ τὸ φεγγάρι·
„Δοῦλα κι᾽ ἂν ἦσαι δουλά μου κι᾽ ἂν εἶμαι ᾽γὼ δική σου,
Ὅ,τι σοῦ κάμ᾽ ὁ βασιλιὰς, ὅλα νὰ τὰ πομείνῃς.“ —
Τὸ πρῶτο ποῦ τῆς ἔκαμε, τὸ πρῶτο ποῦ τῆς κάνει,
Τῆς πέρν᾽ ἀπὸ τὸ δάχτυλο τ᾽ ὥριο τὸ δαχτυλίδι,
Κόβει καὶ τὴν πλεξοῦδά της μὲ τὴν χρυσὴ κορδέλα·
Καὶ τὴν αὐγὴ χαρούμενος ςτὴν Ἔλεψι παγαίνει·
„Γειά σας, χαρά σας ἄρχοντες κι᾽ ὅλο τ᾽ ἀρχοντολόγι,
᾽Εδῶ ᾽ναι τὸ σημάδι μου κ᾽ ἐδῶ ἡ ἀπόφασί μου.“ —
Φέρνουνε καὶ τὸ Μαυριανὸ, φέρνουν καὶ τὸν τσελάτη.
„Φέρτε τὴν ἀδερφοῦλά μου γιὰ τὴν ἀπόφασί μου.“ —
᾽Εντύθηκε, στολίστηκε, ςτὴν Ἔλεψι παγαίνει·
„Γειά σας, χαρά σας ἄρχοντες κι᾽ ὅλο τ᾽ ἀρχοντολόγι,
Αὐτόνε μὲ τὰ κόκκινα ποτέ μου δὲν τὸν εἶδα.“ —
„Δὲ μ᾽ εἶδες, δὲ μ᾽ ἐγνώρισες, μιὰ χιλιοπομπεμένη,
Ποῦ ψὲς ἐβραδιαστήκαμε σ᾽ ἕνα προσκεφαλάδι;“ —
Συέται, λιγιέτ᾽ ἡ λυγερὴ καὶ πέφτ᾽ ὁ μαχραμᾶς της·
„Ποιανῆς λείπ᾽ ἡ πλεξοῦδά της μὲ τὴ χρυσὴ κορδέλα;“ —
Καὶ πάλε ματασύστηκε καὶ πέφτει τὸ χερόχτι·
„Ποιανῆς ἀπὸ τὸ δάχτυλο λείπει τὸ δαχτυλίδι;

Σύρ' ἔπαρε τὴ μοῦλά μου, νὰ πᾷς νὰ φέρῃς ξύλα·
Τὴ δοῦλά μου κοιμήθηκες καὶ δοῦλός μου νὰ γένῃς.“—

6. ξδερφὴ Z. 7. μου om. Z.

CCCCLXXVI.

Η ΚΟΡΗ ΤΑΞΙΔΕΥΤΡΙΑ.

Faur. II, 98.

ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ.

Μιὰ κόρ' ἀπὸ τὴν εὐμορφιὰν νὰ ταξιδέψῃ θέλει·
Νὰ ταξιδέψῃ δὲν μπορεῖ, νὰ λάμῃ δὲν κατέχει.
Δίν' ἑκατὸν βενέτικα, καράβι νὰ ναυλώσῃ
Κι' ἄλλ' ἑκατὸν βενέτικα νὰ πᾷ μὲ τὴν τιμήν της.
Ὄντ' ἤτονε δυὸ μίλια τριὰ μακρυὰ ἀπὸ τὸ κάστρον,
Ὁ ναύκληρος τοῦ καραβιοῦ ἁπλώνει ϛτὰ βυζιά της.
Ἡ κόρ' ἀπὸ τήνε ντροπὴν ἔπεσε κ' ἐλιγώθη.
Ὁ ναύκληρος ἐπίστεψε, πῶς εἶν' ἀπεθαμμένη·
Ἀπὸ τὸ χέρι τὴν κρατεῖ, ϛτὴν θάλασσα τὴν ῥίχνει·
Κ' ἡ θάλασσα τὴν ἄραξε ϛτὸ Μωριανὸν πηγάδι.
Πᾶν αἱ Μωριάτες γιὰ νερὸν, πᾶν αἱ Μωριανοποῦλες
Καὶ ῥίχνουν τὰ λαγήνια τους καὶ πιάνουν τὰ μαλλιά της.
„Ἰδὲς κορμὶ γιὰ ντουλαμᾶν, δάχτυλα γιὰ τὴν πέναν,
Ἰδὲς ἀχείλη γιὰ φιλὶ, κι' ἂς ἦν' καὶ ματωμένα.
Κόκκιν' ἀχείλη φίλησα κ' ἔβαψαν τὰ δικά μου,
Καὶ μὲ μαντύλι τἄσουρα, κ' ἔβαψε τὸ μαντύλι·
Καὶ σὲ ποτάμι τὄπλυνα, κ' ἔβαψε τὸ ποτάμι,
Ἔβαψε ἡ ἄκρη τοῦ γιαλοῦ κ' ἡ μέση τοῦ πελάγου,
Ἔβαψε κ' ἕνα κάτεργον κ' ἓν εὔμορφον γαλοῦνι,
Καὶ πάλ' ἐβάψαν τὤμορφα, τὰ γλήγωρα ψαράκια.“ —

CCCCLXXVII.

Ο ΞΕΝΟΣ ΚΑΙ Η ΧΗΡΑ.

Ζαμπ. 727, 14.

Μ' αὐτὴ τὴν ἀσημόκουπα θέλω νὰ πιῶ πέντ' ἕξι,
Κι' ἂ δὲ μεθύσω κόρη μου, κέρνα μ' ὅσο νὰ φέξῃ,
Ὥστε νὰ σκάσ' ὁ αὐγερινὸς, νὰ πάῃ κ' ἡ πούλια γιῶμα,

Νὰ κάτσω νὰ σοῦ δηγηθῶ τῆς ξενιτειᾶς τὰ ντέρτια.
Ἀπὸ μικρὸς ὀρφάνεψα 'πὸ μάνα κι' ἀπὸ κύρι,
Καὶ πῆγα καὶ ῥογιάστηκα σὲ μιὰ χῆρα γυναῖκα.
Δώδεκα χρόνους ἔκαμα, τὰ μάτια της δὲν τἄιδα,
Κι' ἀπὸ τοὺς δώδεκα κ' ἐκεῖ τῆς τἄιδα δακρυσμένα.
„Δός μου κυρὰ τὴ ῥόγα μου, δός μου τὴ δούλεψί μου,
Μοῦ μήνυσ' ἡ μανοῦλά μου νὰ πάω νὰ μὲ παντρέψῃ." —
„Δώδεκα σκλάβαις ἔχω 'γὼ καὶ πάρ' ὅποια σ' ἀρέσῃ·
Θέλεις τὴ ῥοῦσσαν, ἔπαρε, θέλεις τὴ μαυρομμάτα,
Κι' ἂν θέλῃς πάρε τὴ λιγνὴ, ποὖναι φλωρὶ γιωμάτη." —
„Οὐδὲ τὴ ῥοῦσσα θέλω 'γὼ κι' οὐδὲ τὴ μαυρομμάτα
Κι' οὐδὲ τὴ σκλάβα τὴ λιγνὴ, ποὖναι φλωρὶ γιωμάτη·
Χῆρα 'χε πάρ' ὁ κύρης μου, χῆρα κ' ἐγὼ θὰ πάρω." —
„Ἡ χῆρα ξέρει χάιδεμμα, ξέρει πολλὰ παιγνίδια·
Γιὰ βάλλε με ςτὸν κόρφο σου, νὰ δγῆς πολλὰ ποῦ ξέρω." —

CCCCLXXVIII.
ΜΑΡΩ ΚΑΙ ΓΙΑΝΗΣ.

U.

ΧΟΡΕΤΤΙΚΟΝ.

⏑ –́ ⏑ – ⏑ –́ ⏑ | –́ ⏑ –́ ⏑ –

Ὁ Γιάνης κι' ὁ Γιανάκης κι' ὁ Πλανόγιανος
Ποῦ πλάναε τὰ κορίτσια καὶ ταῖς εὔμορφαις,
Τὴν Μάρω, τὴν Μαροῦλα, τὴν ἀπλάνευτη
Δὲν μπορ' νὰ τὴν πλανέσῃ καὶ μαραίνεται,
Στὴν μάνα του παγαίνει καὶ προσκλαίεται·
„Γιὰ πές μου, πές μου μάνα μ', τί νὰ γένω 'γώ;" —
„Σώπα, σώπα Γιανάκη μ', δὲν ἀποτολμῶ,
Γιατ' εἶμαι γραιὰ γυναῖκα καὶ κολάζομαι." —
Στὴν νύφη του πηγαίνει καὶ προσκλαίεται·
„Γιὰ πές μου, πές μου νύφη, τί νὰ γένω 'γώ;" —
„Σώπα, σώπ' ἀφεντάκη μ', δὲν ἀποτολμῶ,
Γιατ' εἶμ' ἀντρὸς γυναῖκα καὶ χωρίζομαι." —
Στὴν ἀδερφή του πάγει καὶ προσκλαίεται·
„Γιὰ πές μου, πές μου Κάλω, τί νὰ γένω 'γώ;" —
„Σώπα, σώπα Γιανάκη μ', μὴ μαραίνεσαι,
Κ' ἐγὼ νὰ τὴν πλανέσω τὴν ἀπλάνευτη,

Γυναίκια ροῦχα ντύσου σμαραγδόρουχα,
Καὶ διάβ' ἀπ' τὴν αὐλή της, καλημέρα την." —
„Καλή σου μέρα Μάρω." — „Καλῶς τὴν Κάλω μου." —
„Ἄιντε Μάρω μ' νὰ πᾶμε ςτὰ λειβάδια μας,
Νὰ μάσωμε καὶ ἴτσα κι' ἀνθολούλουδα." —
Ἡ Μάρω τὰ μαζώνει κι' ὁ Γιάνος τὰ σκορπάει·
„Μάρω μ' νἄμουν ὁ Γιάνος, τί θὲ νἄκανες." —
„Κάλω μ' νἄσουν ὁ Γιάνος, 'γὼ κρημνίζομουν." —
„Μαρουλά μ' 'γῶμ' ὁ Γιάνος, μὴ κρημνίζεσαι." —
„Γιάνο μ' κι' ἂν μὲ πειράξῃς, τὰ φίδια νὰ σὲ φᾶν." —
„Μαρουλά μ' κι' ἂν σ' ἀφήκω, τὰ φίδια ἂς μὲ φᾶν,
Κι' ἀρκούδια ἂς με σχίσουν μὲς ςτὰ τρίστρατα." —

CCCCLXXIX.

Ο ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ ΚΑΙ Ο ΜΑΥΡΟΣ ΤΟΥ.

Ζαμπ. 764, 49.

Χρῆστέ μου τί καμάρωσε τοῦ Κωσταντίν' ὁ μαῦρος,
Γιατ' ἔχει σέλλ' ὁλόχρυση κι' ἀργυροσαλιβάρι,
Ἔχει καὶ τὰ σκαλόλουρα μὲ τὸ φιλὶ πλεμμένα.
Τὸν Κωσταντῖν' ὅσαις κι' ἂν διοῦν, ὅλαις τὸν ἀγαποῦνε,
Κι' ὅσα κοράσια τόνε διοῦν, ὅλα φιλιὰ τοῦ δίνουν·
Μιὰ κόρη 'Εγριπιότισσα τὸν βλέπει, δὲν τοῦ δίνει,
Μόνε τόνε συχνορωτάει, ἂν ἦναι παντρεμμένος·
„'Εγὼ κόρ' εἶμ' ἀνύπαντρος, νὰ παντρευτῶ γυρεύω." —
Κι' ὁ μαῦρος δὲν εἶχε φωνή, μὲ μιᾶς φωνὴ λαβαίνει·
„Κοράσια μὴν πιστεύετε τοῦ ψεύδη τ' ἀφεντός μου·
Σὲ κάθε χώρα ἔχει τρεῖς, σὲ κάθε κάστρο πέντε,
Ἔχει καὶ ςτ' 'Αργυρόκαστρο τὴ στεφανοτικιά του." —
'Ετούταις φεύγουν ἀπ' ἐδῶ κ' ἐκείναις ἀπὸ κεῖθε,
Φεύγουνε σὰ λαφόπουλα, γρίμια κυνηγημένα·
Ἄσε με μαῦρέ μ', ἄσε με κ' ἐγὼ νὰ σ' τ' ἀντιμέψω·
Νὰ σὲ περάσ' ἀπ' ἁλικαῖς, νὰ σὲ φορτώσ' ἁλάτι·
Νὰ ρίξω μόδι ἀπ' τὴ μιὰ καὶ μόδι ἀπ' τὴν ἄλλη,
Νὰ ρίξω μισοσάμαρα βουβάλα γκαστρωμένη·
Κι' ὅθε 'ναι λάσπαις καὶ νερὰ νὰ σὲ καβαλικεύω,
Κι' ὅθε 'ναι λιανοστούρναρο νὰ σὲ ξεκαλιγώνω." —

„Ἄσε μ' ἀφέντη μ', ἄσε με κ' ἐγὼ νὰ σ' τ' ἀντιμέψω·
Νὰ κατεβῇς σὲ πόλεμο, νάμπῇς νὰ πολεμήσῃς;
Νὰ σκύψω τὸ κεφάλι μου, νὰ κόψουν τὸ δικό σου.“ —

5. *τὸν ἰδοῦν* Z. 6. *Ἀιγριπιότ.* Z. 10. *Πιστεύεται* Z. *ψεύτη* Z. 11. *τρεῖς ἔχει* Z.

CCCCLXXX.
Η ΒΟΥΡΓΑΡΑ.

U.

Ἕνας πασᾶς ῥοβόλαε στῆς Βουργαριᾶς τὸν κάμπο,
Βλέπει τὸν κάμπο κ' εἶν' πλατὺς καὶ τὸ νερὸ περίσσιο.
Βάνει ζευγάρια τριάντα δυὸ, ζευγίταις τριανταπέντε,
Βάνει κ' ἕνα κρασόπουλο, μικρὴ Βουργαροποῦλα.
Ὅσοι διαβάταις κἂν διαβοῦν, ὅλοι κρασὶ γυρεύουν.
Διαβαίν' κ' ἕνας πραγματευτὴς κ' ἕνας καλὸς ἀφέντης·
„Βουργάρα βάλλε μας κρασὶ, κρασὶ, ῥακὶ νὰ πιοῦμε.“ —
Καὶ τὸ κρασί της εἶν' ξυνὸ καὶ τὸ ῥακὶ φαρμάκι.
„Χίλια φλωριὰ καζάντησα καὶ πεντακόσια γρόσια·
Πάρ' τὰ Βουργάρα μιὰ βραδυὰ νὰ κοιμηθοῦμ' ἀντάμα.“—
„Μετὰ χαρᾶς σ' ἀφέντη μου νὰ κοιμηθοῦμ' ἀντάμα.
Σήκου Μαριὸ καὶ στρῶσέ μας ἔξω ςτὸ περιβόλι,
Στρῶσε πάτους βασιλικοὺς καλοὺς καὶ μανζουράνες,
Βάλλε καὶ ςτὸ προσκέφαλο σαράντα λίτραις μόσκο.“ —
Κι' ὁ νιὸς ἀπὸ ταῖς μυροδιαῖς ἔπεσ', ἀποκοιμήθη
Καὶ τὸ ταχὺ σηκώθηκε σὰν μῆλο μαραμμένο.
„Δός μου κυρά μ' τὰ γρόσια μου, δός μου καὶ τὰ φλωριά μου.“
„Ἐγὼ χωράφι σοὔδωσα νὰ σπείρῃς, νὰ θερίσῃς.
Μάτον τὰ βόδια σ' ἀχαμνὰ, τ' ἀλέτρια τσακισμένα
Καὶ τὸ γυννὶ ξεμπούλωτο.“ —

CCCCLXXXI.
Η ΑΠΑΤΗ.

Ξανθοπουλ. Φιλολ. συνεκδ. 436.

ΤΡΑΠΕΖΟΥΣ.

Ἕταιρος κ' ἡ λυγερὴ πάγν' ὅλον τὸν ποταμόν.
Εὕρανε θολὸν ποτάμ' καὶ θολὸν κι' ἀπέρνιστον.

„Πέρνισόν με ν' έταιρε κ' ίνταν θέλης έπαρ' με.
Ἂς τὴν ψῦ μ' κι' ἀνέτερον ἵνταν θέλῃς ἔπαρ' με.“ —
Ἂς τὸ χέρ' ἐπέρπαξεν, πέραν ποταμοῦ σύρει.
„Δός με κόρη μ' τ' ἔταξες καὶ τὸ συνετάγαμεν.“ —
„'Ακεῖ πέραν ὁμάλια 'ν', πᾶμ' ἐκεῖ καὶ δίγωσε.“ —
„Ἔρθαμεν κ' ἐξέρθαμεν κ' ἐξεκαμπανίσθαμεν.
Δός με κόρη τ' ἔταξες καὶ τὸ συνετάγαμεν.“ —
„'Ακεῖ πέραν ὁρμίτσια 'ν', πᾶμ' ἐκεῖ καὶ δίγω σε.“ —
„Ἔρθαμεν κ' ἐξέρθαμεν κ' ἐξεκαμπανίσθαμεν.
Δός με κόρη τ' ἔταξες καὶ τὸ συνετάγαμεν.“ —
„'Ακεῖ πέραν ὀσπίτια 'ν', πᾶμ' ἐκεῖ καὶ δίγω σε.“ —
„Ἔρθαμεν κ. τ. λ.
Δός με κ. τ. λ.
„'Ακεῖ πέραν λειβάδια 'ν', πᾶμ' ἐκεῖ καὶ δίγω σε.“ —
„Ἔρθαμεν κ. τ. λ.
Δός με κ. τ. λ.
„'Ακεῖ πέραν χωρόπα 'ν', πᾶμ' ἐκεῖ καὶ δίγω σε.
Σκυλίτσια μ', λαγωνίτσια μ' ἀπέμπρου πάρτε τον.“ —

CCCCLXXXII.
Ο ΕΜΙΡ ΑΛΗΣ.

Ξανθοπουλ. Φιλολ. συνεκδ. 404, Δ'.

ΤΡΑΠΕΖΟΥΣ.

Οἱ Τοῦρκ' ὅταν ἐκούρσευαν τὴν πόλ' τὴν Ῥωμανίαν,
'Επάτνανε τὰς ἐκκλησιὰς κ' ἐπέρναν τὰς εἰκόνας,
'Επῆραν καὶ τὴν μάναν μου, ςτ' ἐμὲν ἔμπαιδος ἔτον·
Ἐπῆγεν καὶ ἐποῖκέ με ςτ' 'Εμὶρ 'Αλῆ τὰς σκάλας.
Στὰ σίδερα κοιλοπονᾷ, ςτὴν φυλακὴν γεννᾷ με.
Ὁ 'μὶρ 'Αλῆς (πεσλέγεβε) μὲ τὸ μέλ' μὲ τὸ γάλαν,
Μὲ τὸ μέλιν μὲ τὸ γάλαν καὶ μὲ τ' ἀρνὶ τὸ κρέας.
Στὰ φανερὰ ταντάνιζε, ςτὰ κρύφα διαρμενεύει·
„Ὑιέ μ' ἂν ζῇς κι' ἂν γίνεσαι κι' ἂν πᾷς ςτὴν Ῥωμανίαν,
Ἔχεις κύριν 'Ανδρόνικον καλάδελφον Ξανθῖνον
. . . .
'Οπίσ' ὀπίσ' ναὶ Ξάνθινε, ὀπίσ' ψυχή μ' κι' ὀμμάτια μ',
'Εσὲν κανεὶς 'κ ἐντόκε σε, ἐσὲν ἔχουν καὶ πάγνε.
Χριστέ μ' νὰ ποδεδίζω σὲ καὶ κύρα Παναγία,

'Απόθεν ἐκατέβασες ἐννέα χιλιάδες.“ —
Τὸν λόγον ἀτ' σ' κ' ἐπλέρωσε, φουσάτον κατηβαίνει·
"Ερθανε κεν ἐντόκανε σπαθία, τσακοῦνταν τὰ σπαθία·
Χτυποῦνε μουστανέας, ἐντόκεν κεν ὁ Ξάνθινον,
Τὸ γαῖμαν οὗς τὴν γοῦλαν ἐντόκεν καὶ αἰχμάλωτον.

CCCCLXXXIII.
Ο ΚΟΝΤΟΣ ΚΟΝΤΟΥΤΣΙΚΟΣ.

T. 246.

"Ενας κοντὸς κοντούτσικος εἶχ' ὤμορφη γυναῖκα·
Τοῦ τὴ ζουλεύ' ἡ γειτονιά, τοῦ τὴ ζουλεύ' ἡ χώρα.
Χρέη πολὺ ν' ἐχρώσταε, καὶ θὲ νὰ τὴν πουλήσει.
'Οχ τὸ χέρι τὴν ἔπιασε· περὶ γιαλοῦ τὴν πάγει·
„Καράβια ποὖστενε ψηλά, καράβια ποὖστ' ἀντίκρυα,
'Εγὼ πουλῶ μιὰ λυγερή, παρώμορφη τοῦ κόσμου.“ —
Κανεὶς δὲν ἀποκρίθηκε ἀπ' ὅλο 'κειὸ τὸ τσοῦρμα,
Παρὰ μιανῆς χήρας ὑγιός, ποῦ τόνε λέγαν Γιάνη.
„Πές μας νὰ ζῇς κοντούτσικε, σὰν πόσο μᾶς τὴν κάνεις;“ —
„Τὰ μάτια μύρια δώδεκα, τ' ἀχείλια δυὸ χιλιάδες
Κι' ὁ γύρος τσὴ ποδούλας της κάστρο θὰ ξαγοράσει,
'Οχὶ τὸ κάστρο μοναχὸ μὸν ὅτι ἔχει μέσα.“ —
Κι' ἀρχίνησεν ὁ νιούτσικος νὰ παίζῃ, νὰ γελάῃ.
Κ' ἕνα πουλὶ καθότουνε ςτοῦ καραβιοῦ τὴν πρύμνη·
„Μεγαλοδύναμε θεέ, μεγάλο τ' ὄνομά σου.
Φιλ' ἀδερφὸς τὴν ἀδερφὴ κι' ἄνθρωπος δὲν τὸ ξέρει.“
Κι' ὁ νιούτσικος ποῦ τ' ἄκουσε, πολλὰ τοῦ κακοφάνη·
„Κράτει κοντὲ μ' τὸ φέσι σου, ἄμετρα νὰ σ' τὰ δώσω
Κ' ἔπαρ' καὶ τὴ γυναῖκά σου, σύρε κάμη δουλειά σου.“ —

19. *καμηδουλειά? T.*

CCCCLXXXIV.
Ο ΚΟΝΤΟΣ ΚΟΝΤΟΥΤΣΙΚΟΣ.

T. 247.

"Ενας κοντὸς κοντούτσικος εἶχ' ὤμορφη γυναῖκα,
Τόσο τὴν ἐβαρέθηκε κ' ἐπῆε νὰ τὴν πουλήσῃ.

Ἀπὸ τὸ χέρι τὴν κρατεῖ, περὶ γιαλοῦ τὴν πάγει,
Βλέπει καράβια πὤρκουνται, καράβια π' ἀρμενίζουν·
„Καράβια λᾶτ' ἐδῶ ςτὴ γῆ, κάτεργα λᾶτ' ἀράδου,
Νὰ πάρετε μιὰ λυγερὴ καὶ μιὰ ξανθομαλλοῦσα." —
„Τσιτῶτ' ἀντένες καὶ ντουπιὰ, σουρίστραις τοῦ πελάγου,
Ν' ἀκούσωμε τὸ νιούτσικο σὰν τὸ τραγοῦδι λέγει,
Σάν τι τραγοῦδι τραγουδᾷ, σὲ τί 'ν' ἦχο τὸ πάγει.
Καλῶς τόνε τὸ νιθύτσικο· τὸ τ' εἶν' ἡ πουλησιά σου;" —
„Τὰ μάτια τσ' ἔχουν ἑκατὸ, τ' ἀχείλια τσὴ διακόσια
Κι' ὁ γύρος τῆς ποδούλας της ἔχ' ἑκατὸ χιλιάδες." —
„Κράτει κοντὲ τὴ σκούφια σου κι' ἀμέτρητα ςτὰ βάνω." —
Κι' ἀφόντες ἐμολάρανε δυὸ μίλι' ἀπὸ τὴ χώρα,
Ἡ κόρ' ἀπὸ τὴν ἐντροπὴν ἔπεσε λιγωμένη.

CCCCLXXXV.
Η ΩΡΑΙΑ ΤΟΥ ΚΑΣΤΡΟΥ.

Kind Neugr. Poes. 6. Anth. 30.

Ὅσα καστριὰ κι' ἂν εἶδα κι' ὅσα λόγιασα,
Σὰν τῆς Ὡριᾶς τὸ κάστρο δὲν ἐλόγιασα.
Σαράντα πύργους ἔχει, ὅλο μάλαγμα,
Κι' ἄλλους σαράντα πέντε γιὰ τὸν πόλεμο.
Τοῦρκος τὸ πολεμάει χρόνους δώδεκα,
Δ' ἐμπόρει νὰ τὸ πάρῃ τ' Ὡραιόκαστρο.
Ἕνας κακὸς Τουρκάκης, ἕνας κόνιαρος,
Πάγει ςτὸν βασιλέα καὶ τὸν προσκυνάει·
„Ἀφέντη βασιλέα τεἶν' τὸ τάγμα σου;" —
„Χίλια φλωριὰ σὲ δίνω κι' ἄλογο καλὸ,
Καὶ δυὸ σπαθιὰ 'σημένια γιὰ τὸν πόλεμο." —
„Οὐδὲ τ' ἄσπρα σου θέλω οὐδὲ τὰ φλωριὰ
Οὐδὲ καὶ τ' ἄλογό σου κι' οὐδὲ τὰ σπαθιά·
Μόνε τὴν κόρη θέλω, ποὖναι ςτὰ γυαλιά." —
„Ὡσὰν τὸ κάστρο πάρῃς, χάρισμα κι' αὐτή." —
Καλογεράκ' ἐγίνη, ῥάσα φόρεσε,
Πάγει ςτὴν πόρταν, κλαίει, πέφτει, προσκυνάει,
Κλαίει καὶ γονατίζει καὶ παρακαλάει·
„Ἄνοιξ', ἄνοιξε πόρτα, πόρτα τῆς Ὡριᾶς,
Πόρτα τῆς μαυρομμάτας τῆς βασίλισσας." —

„Σὺ εἶσ' ἕνας Τουρκάκης, ἕνας κόνιαρος·
Φεύγα, καὶ σὲ σκοτώνουν, φεύγα, σὲ κρεμνοῦν.“ —
„Μὰ τὸν σταυρὸν κυρά μου, μὰ τὴν Παναγιὰν,
Οὐδὲ Τουρκάκης εἶμαι οὐδὲ κόνιαρος·
Εἶμαι καλογεράκης ἀπ' ἀσκηταριό.
Τῆς πείνας ἀποθαίνω καὶ λυπήσου με.“ —
„Γιὰ δότε τον ψωμάκι· κι' ἅ με ςτὸ καλό.“ —
„Κυρὰ ςτὴν ἐκκλησίαν νὰ προσευχηθῶ.
Ἄνοιξ', ἄνοιξε πόρτα, πόρτα τῆς Ὡριᾶς,
Πόρτα τῆς μαυρομμάτας τῆς βασίλισσας.“ —
„Τὰ ῥίξετε τοὺς γάντσους, νὰ τὸν πάρητε.“ —
„Γιὰ, ῥάσα μ' εἶναι σάπια καὶ ξεσχίζονται.“ —
„Γιὰ ῥίξετε τὸν σάκο, νὰ τὸν πάρητε.“ —
„Ἃ μὴ κυρὰ τὸν σάκο, κι' ἀντραλίζομαι.“ —
Ἡ πόρτα μισανοίγει· γέμισ' ἡ αὐλή·
Ἄλλοι ςτ' ἄσπρα χυθῆκαν κι' ἄλλοι ςτὰ φλωριὰ,
Κι' αὐτὸς μέσα ςτὴν κόρην, ποὖναι ςτὰ γυαλιὰ,
Κ' ἡ κόρη σὰν τὸν εἶδε, πέσε ςτὸν γιαλό.

Ross (Reisen und Reiserouten durch Griechenl. I, 86) affert paucos versus carminis popularis, quod in insula Cythno cantatur et cuius argumentum nostro simillimum est:

Χρόνους δώδεκα τὸ πολεμούσανε
Κι' ἄλλους δεκατεσσάρους δὲν ἐμπορούσανε!
Ἕνα Τουρκὶ Τουρκάκι χήρανε γίνηνε,
Μαῦρα φορέθηνε·
„Ἀνοίξ'τε μου κ' ἐμένα τῆς βαρυόμοιρης,
Ποὖμαι ἐγκαστρωμένη καὶ ςτὸν μῆνά μου.“ —
Σὰν ἄνοιξ' ἡ πόρτα χίλιοι ἐμπήκανε,
Κι' ὅσο νὰ καλανοίξῃ, δὲν ἐμετριούντανε.

Praeterea duo versus huius carminis esse videntur qui leguntur ap. Ross (Wanderung in Griechenl. II, 208):

Ἐπῆγα σ' ὅλ' τὰ κάστρα καὶ σ' ὅλα τὰ βουνὰ,
Σὰν τῆς ὡριᾶς τὸ κάστρο δὲν εἶδα πουθενά.

CCCCLXXXV a.

Η ΩΡΑΙΑ ΤΟΥ ΚΑΣΤΡΟΥ.

Conze.

ΘΑΣΟΣ.

— *Γύρισμα· Σ' ἀγαποῦ καδινοποῦλά μου.**) —

Σὲ ποιοῦ καστρὶ καὶ μπῆκα καὶ μπουρπάτησα· —
Σὰν τῆς ὡριᾶς τὸ κάστρο, κάστρο δὲν εἶν' ἀλλοῦ, —

*) *Σ' ἀγαποῦ* ex coni. Metropuli. *σεργοποῦ* C.

῾Οποῦ τὸ πολεμοῦσαν χρόνους δώδεκα —
Κι᾽ ἄλλους δεκατεσσάρους Τοῦρκοι καὶ ῾Ρωμαιοί, —
Μὸν ᾽να σκυλὶ Τουρκάκι καὶ ῾Ρωμαιογενῆ —
Καλόγερος ἐγένη, ῥάσο φόρησε· —
„᾽Ανοίξετε ταῖς πόρταις, νὰ μποῦν᾽ ὀρφανός.“ —
Κι᾽ ὥσταν ἀνοίξ᾽ ἡ πόρτα, χίλιοι μπῆκανε, —
Κι᾽ ὥσταν νὰ καλανοίξῃ, τὴν ἐπῆρανε. —
᾽Απὸ γυαλένιο πύργο κόρη κρέμνιασε —
Οὐδὲ σὲ πέτρα δῶκε οὐδὲ σὲ μάρμαρο, —
Μόνον σ᾽ ἀγοραγκάλαις ψυχομάχησε. —
„῏Ας εἶν᾽, ἂς εἶναι πύργε μου, πύργε μου φονειά —
Θὰ δὲ σὲ ῥίζω κάτω ἀπὸ θεμελιοῦ —
Μὲ ἀσημένια φκιάρια καὶ μ᾽ ἀργυρᾶ τσαπιά.“ —

CCCCLXXXV b.
Η ΩΡΑΙΑ ΤΟΥ ΚΑΣΤΡΟΥ.

Conze.

ΘΑΣΟΣ.

Μάλτα χρυσῆ, Μάλτ᾽ ἀργυρῆ, Μάλτα μαλαματένια,
Μάλτα γιὰ δός μας τ᾽ κλειδιά, γιὰ δός μας τ᾽ ἀντικλείδια.
Ν᾽ ἀνοίξουμε ταῖς ἐκκλησιαῖς, νὰ διοῦμε τὰ βαγγέλια.
Τὰ τὰ βαγγέλια γράφανε, τρεῖς Τοῦρκοι θὰ σὲ κόψουνε,
Τρεῖς Τοῦρκοι, τρεῖς Γενίτσεροι, τρεῖς Μορφογενίτσεροι.

CCCCLXXXVI.
Ο ΠΟΡΦΥΡΗΣ.

Ξανθοπουλ. Φιλολ. συνέκδημ. p. 402 sq.

ΤΡΑΠΕΖΟΥΣ.

Καλλόγρια γιὸν ἐγέννεσεν κε ἀπάνω ςτὸ πορφῦριν,
Κι᾽ ἀτὸν πορφῦρ᾽ καλέστ᾽ ἀτὸν κι᾽ ἀτὸν πορφῦριν πέτε·
Μονόημερος ἐγένετον κ᾽ ἔφαγεν τὸ φουντάρι·
Διήμερος ἐγένετον, φᾶγεν ἀρνὶν καὶ πρόβαν·
Πεντάημερος ἐγένετο κ᾽ ἐξέβεν κ᾽ ἐκαυχέθεν·
᾽Αγάπα εἴκοσ᾽ ὕπαντρους καὶ δεκοχτὼ χεράδες·
᾽Αγάπα κ᾽ ἵναν παπαδιὰν κ᾽ ἐκόψαν τὸ χεροῦλν᾽ ἀτ᾽.
῾Ο βασιλιὰς ἐμήνυσε κι᾽ ὁ πολυχρονισμένος·

„Τσὶς πάγ᾽ φέρ᾽ με τὸν πορφυρᾶν κ᾽ ἐξάγκωνα δεμένον.“—
Κανεὶς κανεὶς κ᾽ ἐλάλησεν, κανεὶς κ᾽ ἀπελογέθεν.
Ἕναν Σαρακηνὸν παιδὶν λαλεῖ κι᾽ ἀπηλογᾶται·
„Τρώγω τὸ καθαρόψωμον, γλυκὺ οἰνιάριν,
Φιλῶ τὴν θαγατέρα σου ςτ᾽ ἀνέργια μαξιλάρια·
Πάγω φέρω τὸν πορφυρᾶν κ᾽ ἐξάγκωνα δεμένον.“
Τὸν Θὸν ἐπαρακάλεσεν τὴν Παναγίαν δόσια,
Νὰ πάῃ βρίσκῃ τὸν πορφυρᾶν κι᾽ ἂς τὸ λουτρὸν ςτὸν ὕπνον·
Στὸ μονοσιδερίασμαν νὰ μὴ ξυπνονοήσῃ,
Στὸ διπλοσιδερίασμαν νὰ ξυπναναςτορήσῃ·

. . . .

„Στ᾽ ὅλα τὰ κάστρα φέρτε με δεμένον καὶ φλυγμένον,
Καὶ ςτὴν Κωνσταντινούπολιν λυτὸν καὶ χαρεμένον.“ —
Ἐλέπ᾽ ἀτὸν τὸ κόρασιον κι᾽ ἀτόναν διαρμενεύει·
„Πορφῦρ᾽ σεῖξον τ᾽ ὠμίτσια σου κι᾽ ἂς σείουντ᾽ τὰ ῥαχία,
Τίναξον τὸν βραχιόνια σου, κι᾽ ἂς κόφτουντ᾽ τ᾽ ἀλυσίδια.“ —
Ἔσειξεν καὶ τ᾽ ὠμίτσια του κ᾽ ἐσείαν τὰ ῥαχία,
Τίναξεν τὰ βραχιόνια του κ᾽ ἐκόπαν τ᾽ ἀλυσίδια.
Κ᾽ ἐπέρεν καὶ τὴν κάλην ἀτ᾽ κ᾽ ἔφυγεν ςτὰ ῥαχία.

23. *κόφκουντ᾽ Ξ.*

CCCCLXXXVII.
ΟΙ ΧΑΡΑΜΙΔΕΣ.

Ζαμπ. 765, 50.

Ὁ Γιάνης ὁ πραμματευτής, ὁ Γιάνης ὁ στρατιώτης
Σέρνει μουλάρια δώδεκα, λογάρι φορτωμένα,
Στὰ πέντε σούρνει τὸ φλωρὶ, ςτὰ ἕξη τὸ λογάρι,
Κ᾽ ἡ μοῦλ᾽ ἡ χρυσοκάλιγη σούρνει τὸν νιὸν ἀφέντη.
Μάπεσ᾽ ὁ νιὸς ςτὴν ἐρημιὰ, ςτὰ Τούρκικα λειβάδια,
Ποῦ στέκουν κλέφταις ςτὰ βουνὰ καὶ χαραμοὶ ςτοὺς κάμπους.
Στέκει καὶ διαλογίζεται καὶ διασκορπάει τὸ νοῦ του.
„Τάχα μὴν εἶναι κλέφταις δῶ, μὴν εἶν᾽ καὶ χαραμίδαις;“—
Νά σου κ᾽ οἱ κλέφταις πὤρχονταν σαράντα δυὸ νομάτοι,
Ἔπιασαν κ᾽ ἐξεφόρτωναν τὰ ἔρημα μουλάρια.
„Παιδιὰ μὴ ξεφορτώνετε τὰ ἔρημα μουλάρια,
Γιατεἶμ᾽ ὁ ἔρμος μοναχὸς καὶ δὲμπορ᾽ ἂ φορτώσω.“ —
„Τηρᾶτε τοῦ διαβόντρ᾽ ὁ γιὸς, τῆς μάντισσας ἡ κλῆρα,

Δὲν κλαίει τὴ ζωίτσα του, ποῦθελα τὸν σκοτώσουν,
Μοὺν κλαίει τὸ ξεφόρτωμα, ποῦ δἔμπορ᾽ ἆ φορτώση.“ —
Ὅλοι βαροῦν τον μὲ σπαθιὰ κι᾽ ὅλοι μὲ τὰ χαντσάρια,
Κι᾽ ὁ καπετάνος τὸν βαρεῖ μὲ μυτερὸ πυνιάλι·
Πρῶτα τὸν ἐμακέλεψαν κ᾽ ὕστερα τὸν ῥωτᾶνε·
„Πές μας, πές μας πραμματευτὴ καὶ σὺ καϋμένε Γιάνη,
Ποῦθε κρατεῖ τὸ σώι σου, ποῦθε κρατ᾽ ἡ σειρειά σου;“ —
„Κακὸ ζακόνι πὤχετε ἐσεῖς οἱ χαραμίδαις,
Πρῶτα σκοτώνετ᾽ ἄθρωπο κ᾽ ὕστερα τὸν ῥωτᾶτε.
Ἡ μάνα μ᾽ ἀπ᾽ τὸ Γαλατᾶ κι᾽ ὁ κύρης μου ἀφ᾽ τὴ Πόλι,
Κ᾽ ἔχ᾽ ἀδερφὸ στὴ ξενιτειὰ, ποῦ λείπει δέκα χρόνια,
Κι᾽ ἄλλοι μοῦ λὲν τ᾽ ἀπέθανε, κι᾽ ἄλλοι μοῦ λὲν τ᾽ ἐχάθη,
Κι᾽ ἄλλοι μοῦ λὲν τ᾽ εἶν᾽ χαραμῆς καὶ μὲ τοὺς κλέφταις πάει.“ —
Σκύφτει καὶ τὸν ἀγκάλιασε καὶ τὸν γλυκοφιλάει·
Στὸν ὦμό του τὸν ἔκοψε καὶ στὸν γιατρὸ τὸν σώνει·
„Γιατρὲ πολλοὺς ἐγιάτρεψες σφαμμένους καὶ κομμένους,
Κ᾽ ἐμὲ τὸν ἀδερφούλη μου θὰ μοῦ τόνε γιατρέψῃς.“ —
„Μὰ ᾽γὼ πολλοὺς ἐγιάτρεψα σφαμμένους καὶ κομμένους,
Μὰ τ᾽ ἀδερφοῦ σ᾽ ἡ πυναλιὰ δὲ γιαίνει, δὲ γιατρεύει.“ —
Χρυσὸ μαχαῖρι ἔβγαλεν ἀπ᾽ ἄργυρο φηκάρι,
Ψιλὴ φωνίτσαν ἔσουρε καὶ στὴ καρδιὰ τὸ μπήγει·
„Μαστόροι Καλαβρυτινοὶ πετροπελεκυτάδαις
Νὰ πελεκύστε μάρμαρα, νὰ φκιάστ᾽ ἕνα κυβοῦρι,
Μάιτε πλατὺ, μάιτε στενὸ ἴσια γιὰ δυὸ νομάτους,
Καὶ στὴ ζερβιὰ δεξιὰ μεριὰ ν᾽ ἀφῆστε παραθύρια,
Νὰ μπαίν᾽ ὁ ἥλιος τὴν αὐγὴ, δροσιὰ τὸ μεσημέρι,
Νὰ μπαινοβγαίνῃ τὸ πουλὶ, νὰ φέρνῃ τὰ μαντάτα,
Νὰ γράφω στὴ φτεροῦγά του τῆς μαύρης μας μανούλας.“ —

12. 15. *μποϱ α* Z. 17. 32. *μπηνιάλι* Z. 34. *᾽Ψυλὴ* Z.

CCCCLXXXVIII.
ΟΙ ΧΑΡΑΜΙΔΕΣ.

Faur. II, 129. cfr. T. 249.

Πραμματευτὴς κατέβαινεν ἀπὸ τὰ κορφοβούνια·
Σέρνει μουλάρια δώδεκα καὶ μούλαις δεκαπέντε.

Καὶ κλέφταις τὸν ἀπάντησαν καταμεσῆς τοῦ δρόμου,
Κ᾽ ἔπιασαν τὰ μουλάρια του, γιὰ νὰ τὰ ξεφορτώσουν·
Νὰ διοῦν, μὴν ἔχῃ σιρμαγὲ κρυμμένο ςτὰ σακιά του·
Κι᾽ αὐτὸς τοὺς παρακάλεσε, νὰ μὴ τὰ ξεφορτώσουν·
„Ἄχ μὴ τὰ ξεφορτώνετε τὰ ἔρημα μουλάρια,
Τί σάπῆκαν τὰ στήθια μου, φορτῶντας, ξεφορτῶντας.“ —
Κι᾽ ὁ καπετάνος θύμωσε, στέκεται καὶ τοῦ λέγει·
„Ἰδὲς τοῦ σκύλου τὸν υἱὸν, τῆς κούρβας τὸ κοπέλι·
Δὲν κλαίει τὴν ζωίτσαν του, μὸν κλαίει τὰ μουλάρια.
Ποῦστε παλληκαράκια μου; φώναζ᾽ ὁ καπετάνος·
Βαρεῖτέ τον μιὰ μαχαιριὰ, ςτὸν τόπον ν᾽ ἀπομείνῃ.“ —
Κι᾽ αὐτοὶ τὸν ἐλυπήθηκαν, ὅτ᾽ ἦταν ἀντρειωμένος,
Κι᾽ ὁ καπετάνος χύθηκε σὰν ἕν᾽ ἄγριο λιοντάρι,
Ἔβγαλε τὸ μαχαῖρί του καὶ ςτὰ πλευρὰ τὸν πέρνει.
Κι᾽ αὐτὸς βαρυαναστέναξε κι᾽ ὅσον μπορεῖ φωνάζει·
„Ποῦσαι κύρη μου νὰ μὲ δγῇς; μάνα μου νὰ μὲ κλάψῃς;“ —
„Τὸ πόθεν εἶν᾽ ἡ μάνα σου, γραφὴν γιὰ νὰ τῆς γράψω;“ —
„Ἡ μάνα μ᾽ εἶναι Ἀρτινὴ, ὁ κύρης μ᾽ ἀπ᾽ τὴν Κρήτην,
Κ᾽ εἶχ᾽ ἀδερφὸν προτήτερον κι᾽ αὐτὸς ξέβγαινε κλέφτης.“ —
Κι᾽ ὁ καπετάνος τρόμαξε, ςταῖς ἀγκαλιαῖς τὸν πέρνει,
Σταῖς ἀγκαλιαῖς τὸν ἔφερνε καὶ ςτοὺς γιατροὺς τὸν πάνει.
„Ἐσεῖς πολλοὺς γιατρέψετε σφαμμένους καὶ κομμένους,
Γιατρέψετε κι᾽ αὐτὸν τὸν νιόν· αὐτὸς εἶν᾽ ἀδερφός μου.“ —
„Ἐμεῖς πολλοὺς γιατρέψαμε σφαμμένους καὶ κομμένους,
Σὰν τὴν δικήν του μαχαιριὰν κανένας δὲν γιατρεύει.“ —
Κι᾽ αὐτὸς τὸν παρακάλεσε νὰ πάρῃ τὰ μουλάρια·
„Γιὰ πάρε τὰ μουλάρια μας, σύρε τα τοῦ κυρῆ μας.“ —
„Καὶ πῶς νὰ πῶ τὸν κύρη μας, πῶς τὴν πικρήν μας μάνα;
Τὸν ἀδερφό μοὔσφαξα 'γὼ κ᾽ ἐπῆρα τὰ μουλάρια.“ —

3. *τὸν δρόμον V. L.* ap. *T.* 249. 10. *Βρὲ δὲς* ctt. *νὰ ἰδοῦν F.*
12. *Ποῦ εἶστε παλληκάρια F.* 13. *Γιὰ βάρτε τον T.* 15. *σὰν ἄγριο F.*
16. *καὶ εὐγάλει T.* 17. *βαραστενάζω F.* 18. *Ποῦ εἶσαι κύρη F.*
19. *Καὶ πόθεν T.* 21. *ἐξέβγε F.* 29. *Καὶ σύρ᾽τα 'σ᾽ τὸν κυρί μας T.*
30. *Τὴν μάννα T.* 31. *μου ἔσφαξα κ᾽ F.*

CCCCLXXXIX.
Ο ΧΑΡΑΜΙΔΗΣ.

Πανδ. 82.

Τρι᾽ ἀηδόνια τῆς ἀνατολῆς καὶ τριὰ πουλιὰ τῆς δύσης
Βιγλοῦσαν τὴν ἀνατολὴ καὶ τὴν μεσιὰ τῆς δύσης,
Βιγλοῦσαν κ᾽ ἕνα νιούτσικο, ποῦ πάει νὰ μεταλάβη.
Μπροστὰ πηγαίν᾽ ἡ μάνα του καὶ πίσω ἡ ἀδελφή του,
Στὴν μέση πάει ὁ νιούτσικος σὰν μῆλο μαραμμένο,
Σὰν μῆλο, σὰν τριαντάφυλο, σὰν δροσερὸ σταφύλι.
Κι᾽ ὅτι τὸν εἶδαν ἡ κλησιαῖς, ἀπ᾽ ἄκρη σ᾽ ἄκρη σειῶνται·
„Μανοῦλά μ᾽ τὸν καλὸ καιρὸ καὶ τὰ καλὰ ζαμάνια,
Ἄλλοι κουρσέβουν πρόβατα κι᾽ ἄλλοι κουρσέβουν γίδια,
Κ᾽ ἐγὼ μανοῦλα κούρσεβα κλησιαῖς καὶ μοναστήρια.“ —
„Τεἶν᾽ τὸ κακὸ ὁποὔπαθες, τί τὸ κακὸ ποῦ κάνεις;
Ἐὰν δὲν ἦσουν χριστιανὸς, δὲν ἦσουν βαφτισμένος.“ . . .

CCCCLXXXIX a.
Ο ΛΗΙΣΤΗΣ.

Conze.
M. II, 248.

Τὰ ζῶά μου ἀργὰ μ᾽ ἐμὲ περνοῦσαν τὰ στενὰ
Τῆς λιάκουρας καὶ τοὺς δρυμοὺς κι᾽ αὐταῖς ταῖς στενωπαῖς.
Κ᾽ ἐξαίφνης παρευθὺ βλέπω ληστὴν μὲ τὸ σπαθὶ
Στεκόμενον εἰς τὰ νερὰ κι᾽ αὐτοῦ ςτὰ δροσερά.
Ὄιμοι τί ἔχω νὰ γενῶ,
Φοβοῦμαί μήπως καὶ χαθῶ
Ἐδῶ μὲς ςτὸ βουνό.
Ἀλλὰ τὸ σοβερὸ, ἀγέρωχο καὶ τρομερὸ,
Ἦθος τ᾽ ἀντρὸς καὶ τὸ κορμὶ μ᾽ ἔσφαξε ςτὴν ψυχή·
Καὶ ᾽κεῖ ἀπ᾽ τὰ κλαδιὰ ἐβγῆκαν ἓξ ἑπτὰ παιδιὰ
Μ᾽ ἐντύματα πολλὰ λερὰ καὶ μὲ σπαθιὰ γυμνά.
Φρίκη σ᾽ ἐμὲ τὸν δυστυχῆ,
Ὅστις εὑρέθηκα ἐκεῖ
Εἰς τὴν αὐτὴν στιγμή.
Κ᾽ εὐθὺς μὲ τὸν ληστὴ ὁρμοῦν σ᾽ ἐμὲ σὰν ἀετοὶ,
Τὰ χέρια μου εἰς τὰ κλειδιὰ ἔδεσαν ταπεινά.

Πλὴν σὰν παρακαλῇς, ποσῶς δὲν πείθετ' ὁ ληστής,
Σὰν τύραννος προστάζ' εὐθὺς διὰ νὰ ἐκδυθῇς.
"Οιμοι κ. τ. λ.
Σοῦ βάζει καὶ φρουρὰν, ἕναν ἀχρεῖον μαχαιρᾶν·
Καὶ σοῦ ζητεῖ διὰ ξαγορὰ πέντε πουγκιὰ φλωριά.
Φρίκη σ' ἐμὲ κ. τ. λ.

1. τὰ βουνὰ *M.* 2. Ταῖς λιακουραῖς *M.* τοὺς δρυμοὺς καὶ τοὺς στεναγμούς *M.* 4. ἐκεῖ *M.* 5. Οἴμοι *M.* 7. εἰς τὸ β. *M.* vss. 5—11. om. *C.* 15. ὡς *M.* 19. Ὡς *M.*

CCCCXC.
Ο ΜΟΝΟΜΑΧΙΑ.

Ζαμπ. 701, 136.

Στ' "Αι Γιωργιοῦ τὸν πλάτανο γένεται πανηγύρι,
Τέσσερα μόδια 'ν' ὁ χορὸς καὶ δεκαπέντ' ὁ τόπος·
Βαροῦνε τἄργανα, βαροῦν, τ' ἀγώρια τρῶν καὶ πίνουν,
Κ' οἱ γέροντες παρακαλοῦν, τάζουν στὸν "Αι Γιώργη,
Καλὰ νὰ πᾶν, καλὰ νάρτοῦν, μαλώματα μὴν εὕρουν.
Μ' αὐτὸς ὁ γιὸς τοῦ Τσαμαΐδοῦ χαλάει τὸ πανηγύρι.
Νάτος πὤρχεται τρέχωντας στ' ἄλογο καβαλάρης,
Δεκαλιτράρικο κερὶ στὸ χέρι του βαστῶντας,
Βροντομαχῶντας τ' ἄρματα, λαλῶντας τὰ τσαπράζια.
'Εμπῆκε κ' ἐπροσκύνησε, κ' ἐβγῆκε κ' ἐκαυχιώτουν·
„Τὸ ποιὸς εἶν' ἄξιος καὶ καλὸς, ποιὸς εἶναι παλληκάρι,
Ποιὸς ἔχει στήθη μάρμαρο καὶ χέρια σιδερένια,
Νὰ πᾶμε νὰ παλαίψωμε σὲ μαρμαρένι' ἀλῶνι.“ —
Κανεὶς δὲν ἀποκρίθηκε, κανεὶς δὲν πολογήθη·
Κ' ἕνας κοντὸς κοντούτσικος, τοῦ Τσαμαΐδίνου μοῦλος,
Πέταξε τὸ γελέκι του καὶ τὸ χορὸν ἀφίνει·
„'Εγῶμαι ἄξιος καὶ καλὸς, ἐγῶμαι παλληκάρι,
'Εγὤχω στήθη μάρμαρο καὶ χέρια σιδερένια,
Νὰ πᾶμε νὰ παλαίψωμε σὲ μαρμαρένι' ἀλῶνι.“ —
Βγαίνουν οἱ δυὸ μὲ τὰ σπαθιὰ καὶ πᾶνε νὰ παλαίψουν,
'Απὸ κοντὰ καὶ τἄργανα, κοντὰ καὶ τὸ φουσάτο.
Κ' ἐκεῖ ποῦ πάτειε ὁ Τσαμαΐδὸς, ἐβούλωνε τ' ἀλῶνι,
Κ' ἐκεῖ ποῦ πάτειε τὸ παιδὶ, ἐβούλωνε κ' ἐβύθα·
„Βάστα παιδὶ κι' ἄξιο παιδὶ, δυὸ λόγια νὰ σοῦ κρίνω·

Ἐμεῖς εἰμάστενε δικοὶ κ᾿ εἰμάστενε γειτόνοι.“ —
„Ἐδῶ ποῦ καταντήσαμε, δικολογιαῖς δὲν πιάνουν·
Βάρει μου σὺ νὰ σοῦ βαρῶ, κρούέ μου νὰ σὲ κρούω.“ —
Κι᾿ ὁ Τσαμαΐδὸς τὸ βάρεσεν ἀνάμεσα ςτὰ στήθη,
Πέντε πλευρὰ τοῦ τσάκισε καὶ δεκαπέντε τσάκους·
Καὶ τὸ παιδὶ τόνε βαρεῖ ἀνάμεσα ςτὰ φρύδια,
Καὶ τὰ μυαλὰ τοῦ ῥύπισεν ἐννιὰ μοδιῶνε τόπο.

CCCCXCI.
Η ΜΟΝΟΜΑΧΙΑ.

Ζαμπ. 700, 135.

Ψυχομαχάει ὁ Διγενὴς κ᾿ ἡ γῆς ἀνατρομάζει·
Τὸ μάθανε τρεῖς φίλοι του, τρεῖς μπιστεμμένοι φίλοι·
Κι᾿ ὅνας τοῦ φέρνει κρύο νερὸ, ὁ ἄλλος ἀφράτο μόσκο,
Ὁ τρίτος τὸν ἀντίψυχο νὰ μὴ ψυχομαχήση.
Στὴν τάβλα ποῦ καθούντανε καὶ ποῦ ψωμὶ ν᾿ ἐτρῶγαν,
Ἀθιβολὴ δὲν εἴχανε κι᾿ ἀθιβολὴν εὑρῆκαν·
„Τρεῖς ἀντρειωμέν᾿ εἰμάστενε κ᾿ οἱ τρεῖς καλ᾿ ἀντρειωμένοι,
Μὰ σὰν τὸν ἄντρα ποῦδα χτὲς ςτοῦ Δράκου τὸ λειβάδι,
— Χαράς τον ποῦ τὸν ἔσπειρε κι᾿ ὁποῦ τὸν κοιλοπόνα —
Σὰ βράχος εἶν᾿ ἡ πλάταις του, σὰν κάστρ᾿ ἡ κεφαλή του
Καὶ τὰ πλατειὰ τὰ στήθια του τεῖχος χορταριασμένος.“ —
Σὰν κάπως τ᾿ ἄκουσ᾿ ὁ νεκρὸς καὶ βαρυαναστενάζει·
„Φέρτε μου ᾿δῶ κρασὶ νὰ πιῶ, φέρτε μ᾿ ψωμὶ νὰ φάω
Καὶ σὺ γραμματικόπουλε κατέβασ᾿ τὸ σπαθί μου
Καὶ τὸ βαρειὸ κοντάρι μου ν᾿ ἀναστηθ᾿ ἡ καρδιά μου.“ —
Κάνει τὰ χέρια βασταριὸ, ἀντριεύθη κι᾿ ἀσηκώθη·
Ντύνεται τσάκους δώδεκα καὶ δεκαπέντε δίπλαις
Καὶ χάλκινο πουκάμισο καὶ σιδερένιο πόσι,
Κ᾿ ἐπῆγε καὶ τὴν εὕρηκε ςτὸν κάμπο ποῦ κυνήγα·
„Ποιὸς εἶσαι σὺ ποῦ κυνηγᾷς ςτοῦ Δράκου τὸ λειβάδι;“ —
„Ἀφέντης μου καὶ κύρης σου κι᾿ ἀφέντης τ᾿ ἀφεντός μου.“ —
„Βαρεῖ μου σὺ νὰ σοῦ βαρῶ, κρούέ μου νὰ σὲ κρούω.“ —
Σὰν ἀστραπὴ τὸ μάτι του καὶ σὰ βροντ᾿ ἡ φωνή του.
Μιὰ πρώτη τοῦ κατέβασε, μιὰ δεύτερη τοῦ δίνει.
Τὸ στόμα αἷμα γιώμισε, τὸν ξάπλωσε τοῦ μάκρου
Κι᾿ ὅλος ὁ κόσμος ἔτρεξε νὰ δγῆ τὸ λαβωμένο·

„Χαράς τον τὸν κοιτάμενο τὸ μισαπεθαμμένο,
Χαρὰς καὶ τέτοιονε γιατρὸ ποῦ νεκροθεραπεύει.“ —

17. *τσάρκους?* Z.

CCCCXCI a.
Ο ΔΟΥΛΟΣ.

Πανδ. 7. 81.

Ἐμένα ὁ ἀφέντης μου μὲ βάνει καὶ κερνάω,
Κι' ἀπὸ τὸ συχνοκέρασμα κι' ἀπ' τὰ ψηλὰ τραγούδια
Τρεμούλιαξε τὸ χέρι μου, μοῦ πέφτει τὸ ποτῆρι.
Οὔτε σὲ πέτραν ἔπεσε, οὔτε καὶ σὲ λιθάρι,
Μὰ ςτῆς κυρᾶς μου τὴν ποδιὰ, ςτ' ἀφέντη μου τὸ γόνα.
Τ' ἀφέντη βαρυφάνηκε καὶ πάει νὰ μὲ πουλήσῃ,
Διαλαλητάδες ἔβαλε σ' οὖλα τὰ κατηλίκια.
„Ποιὸς θέλει δοῦλον εὔμορφο νὰ τὸν κερνάῃ νὰ πίνῃ;“ —
„Μὴ μὲ πουλῇς ἀφέντη μου καὶ μὴ μὲ μπαζαριάζῃς,
Κ' ἐγῶμαι δοῦλος εὔμορφος καὶ δοῦλος προκομμένος.“ —
„Θὰ σὲ πουλήσω δοῦλέ μου καὶ θὰ σὲ μπαζαριάσω.“ —
„Ἄδικ' ἀφέντη μ' ἄδικο σὲ τέτοιο παλληκάρι.
Μὲ ξέρουν οὖλος ὁ ντουνιᾶς, μὲ ξέρ' οὖλος ὁ κόσμος. —
„Σύρε δοῦλέ μου ςτὸ καλὸ ποτὲ μὴ μ' ἀνταμώσῃς.“ —

1. *Τώρα τὴν αὐγὴ, τώρα ἡ αὐγὴ χαράζει· Μένα ὁ ἀφ. μου με κ. τ. λ. Π.* 81. 2. *Καὶ ἀπ' τὸ κέρνασμα καὶ ἀπ' τὸ πολὺ τραγοῦδι Π.* 81. 4. *Μὰ οὐδὲ — ἐβάρεσε — μὰ οὐδὲ σὲ — Μὸν — Π.* 81. 10. om. *Π.* 81. *V. L.* in *Π.* 81. post vs. 11.:

Καὶ θὰ σὲ στείλω μακρυὰ, πολὺ μακρυὰ ςτὰ ξένα
Κι' οὐδὲ νἀκοῦς οὐδὲ νὰ ἰδῇς οὐδὲ πίσω νὰ γυρίσῃς.“ —
„Τί σὤκαμα μπρὲ ἀφέντη μου καὶ θὲς νὰ μὲ πουλήσῃς.“ —
„Ἐσὺ αὐτὸ ποῦ ἔκαμες, κανένας δὲν τὸ κάνει.
Μὰ οὐδὲ Τοῦρκος οὐδὲ Ῥωμιὸς οὐδὲ καραβοκύρης.“ —

CCCCXCII.
Ο ΚΑΛΟΓΕΡΟΣ ΤΗΣ ΚΟΡΩΝΑΣ.

Πανδ. 90.

Καλόγερο τὸν Σεραφεὶμ οἱ Τοῦρκοι τὸν παράειδαν·
Στὸ μοναστῆρ' ἀσκήτευε, τὸ λένε τῆς Κορώνας,
Εἰς κυπαρίσσινο κλαδὶ τὸν κρέμασαν τὸν δόλιο,
Καὶ τὸ κλαδὶ ξεράθηκε, τὸ κυπαρίσσ' ἀνθίζει,

Χλωρὴ εἶναι ἡ ῥίζα του, χλωρὴ κ᾽ ἡ κορυφή του.
Τοῦ ῥίξαν τὸ κεφάλι του μ᾽ ἄλλα κλεφτῶν κεφάλια·
Τσοπάνης ςτὸν ἀφέντη του ςτὰ Τρίκαλα πηγαίνει,
᾽Ακοίμητ᾽ ἀπ᾽ τὸν οὐρανὸ φῶς ςτὰ κεφάλια βλέπει.
Τὸ εἶπε ςτὸν ἀφέντη του κι᾽ αὐτὸς τοῦ εἶπε· „σύρε,
Κεφάλι πούβρῃς λαμπηρὸ, ςτὴν ἐκκλησιὰ νὰ φέρῃς.“ —
Τὴ νύχτα πάγει, κάθησε, βλέπει τὸ φῶς νὰ φέγγῃ,
Κατὰ μεσῆς ἡ κεφαλὴ τοῦ Σεραφεὶμ φωτίζει,
Ξαμώνει ςτὰ πολλὰ μαλλιὰ καὶ πέρνει τὸ κεφάλι·
Γιανίτσαροι τὸν ἀπαντοῦν, θέλουν νὰ τοῦ τὸ πάρουν.
Τρέχει αὐτὸς, τὸν κυνηγοῦν ςτὴ Σαλάμπριὰ ἐφτάσαν.
Εἰς τὸ ποτάμι πέταξε τσοπάνης τὸ κεφάλι·
Γυρίζει ςτὸν ἀφέντη του, λέγει τὸ κάμωμά του.
Οἱ δυὸ πηγαίνουν γιὰ νυκτὸς ςτὸ σιγαλὸ ποτάμι·
Εἶδαν λαμπάδα ςτὰ νερὰ καὶ τὸ κεφάλι βρῆκαν.
Στὸ Ντοῦσκο ςτ᾽ ᾽Ασπροπόταμο, ςτὴν ἐκκλησιὰ τὸ θέτουν
Οἱ ᾽Αγραφιώταις ἄρχοντες κι᾽ αὐτοὶ ςτὴν Πόλιν στέλνουν;
Τὸ ζήτησαν, τὸ πήρανε, τὄχουνε ςτὴν Κορώνα
Καὶ τὸ πανηγυρίζουνε σὰν κάρα τοῦ ἁγίου.
Οἱ δύο οἱ Γιανίτσαροι εἶναι ζωγραφισμένοι,
Στὸ ἅγιο τὸ κόνισμα μαζὺ μὲ τὸν τσοπάνη.
᾽Απὸ πανοῦκλα ὁ ἅγιος χώραις, χωριὰ γιατρεύει,
Μὲ τὸ κορμάκι τὴν βαρεῖ καὶ τὴν πατεῖ ςτὰ πόδια.

VI.

ΒΛΑΧΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ.

CARMINA PASTORALIA.

CCCCXCIII.
Η ΠΕΡΔΙΚΑ.

U. Kind Neugr. Poes. 16.

Μιὰ πέρδικα καυχήστηκε σ' ἀνατολὴ σὲ δύσι,
Πῶς δὲν εὑρέθη κυνηγὸς, νὰ τήνε κυνηγήσῃ.
Ὁ κυνηγὸς σὰν τ' ἄκουσε, πολὺ τοῦ κακοφάνη,
Ῥίχνει τὰ βρόχια στὸ γιαλὸ, τὰ ξόβεργα στοὺς κάμπους.
Τὰ δίχτυα τὰ μεταξωτὰ στὴν βρύσι στὴν χιονάτη·
Πάγει ἡ πέρδικα νὰ πιῇ καὶ πιάνετ' ἀπ' τὴ μύτη.
„Ἀχαμνοπιάσ' με κυνηγέ· τώρ' ἡ ψυχή μου βγαίνει.“ —
Καὶ μὲ τ' ἀχαμνοπιάσματα κάνει φτερὰ καὶ φεύγει·
„Ὥρα νὰ σ' εὕρῃ κυνηγὲ, ἀχαμνοκυνηγάρη·
Ἀφῆκες τέτοια πέρδικα, νὰ σοῦ τὴν πάρουν ἄλλοι.“ —

5. **εἰς τοῦ Χωνᾶ τὴν βρύσι** *U. K.*

CCCCXCIV.
ΤΑ ΔΙΚΤΥΑ ΤΑ ΜΕΤΑΞΩΤΑ.

Εὐλ. 56. M. II, 358.

Μιὰ περδικοῦλα ν' ἔβγαινε ἀπ' τὸ λουτρὸ λουσμένη,
Κ' ἐκεῖ τὴν ἐχαιρέτησα κ' ἐκείνη δὲν μοῦ κρένει.
Νὰ στήσω βρόχια στὰ βουνὰ καὶ ξόβεργα στοὺς κάμπους,
Τὰ δίχτυα τὰ μεταξωτὰ στῆς μαρμαρένιαις βρύσαις·
Νὰ πά' ἡ πέρδικα γιὰ νερὸ, νὰμπερδευθῇ στὰ δίχτυα.
Καλῶς τήνε τὴν πέρδικα, κι' ἂν ἔκαμε καὶ κόπο,
Ὁποὖρτε κ' ἐνοστίμησε τὸν ἔρημο τὸν τόπο.

M. et *E.* numeros aliter constituerunt.

CCCCXCV.
Η ΠΕΡΔΙΚΑ.

Faur. II, 392.

Μιὰ Ἑβριοποῦλα θέριζε κ᾽ ἤτανε βαρεμένη·
Ὡραῖς ὡραῖς ἐθέριζε κι᾽ ὡραῖς ἐκοιλοπόνα,
Καὶ ςτὸ δεμάτ᾽ ἀκούμπισε, χρυσὸν ὑγιὸν τὸν κάνει,
Καὶ ςτὴν ποδιὰ τὸν ἔβαλε, νὰ πᾷ τὸν ῥεμματήσῃ.
Μιὰ πέρδικα τὴν ἀπαντᾷ, μιὰ πέρδικα τῆς λέγει·
„Μωρὴ σκύλα, μῶρ᾽ ἄνομη, Ἑβριὰ μαγαρισμένη,
Ἐγὤχω δεκοχτὼ πουλιὰ καὶ πάσχω νὰ τὰ θρέψω·
Κ᾽ ἐσ᾽ ἔχεις τὸν χρυσὸν ὑγιὸν καὶ πᾷς τὸν ῥεμματήσῃς.“ —

1. *καὶ ἦτον F.*

CCCCXCVI.
ΤΟ ΠΟΥΛΙ ΘΑΛΑΣΣΙΝΟ ΚΑΙ ΤΟ ΠΟΥΛΙ ΒΟΥΝΙΣΙΟ.

Ζαμπ. 708, 145.

Ἕνα πουλὶ θαλασσινὸ κ᾽ ἕνα πουλὶ βουνίσιο,
Τὰ δυὸ πουλιὰ μαλώνανε, τὰ δυὸ πουλιὰ μαλώνουν
Γιὰ τὰ βουνὰ, γιὰ τὴ βοσκὴ καὶ γιὰ τὰ περιγιάλια·
Γυρίζει τὸ θαλασσινὸ καὶ λέγει τοῦ βουνίσιου·
„Σύρε πουλὶ ςτὸν τόπο σου, σύρε ςτοὺς ἐδικούς σου,
Πολὺν καιρὸ σ᾽ ἀπόμεινα, τώρα δὲ σ᾽ ἀπομένω.“ —
„Μὴ μὲ μαλώνῃς μπρὲ πουλὶ καὶ μὴ μὲ παραδιώχνῃς,
Τί ᾽γὼ πολὺ δὲν κάθομαι ςτὸν τόπο τὸ δικό σου·
Ἂν κάτσω μάι καὶ θεριςτὴ κι᾽ ὅλον τὸν ἁλωνάρη
Κι᾽ ἂν πάρω κι᾽ ἀπ᾽ τὸν ἄγουστο πέντ᾽ ἕξι δέκα μέραις,
Κι᾽ ἀπέκεια πάω ςτὸν τόπο μου, γυρνῶ ςτοὺς ἐδικούς μου.“—

11. *γέρνω Z.*

CCCCXCVI a.
Η ΜΗΛΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΙΕΡΑΚΙ.

T. 59.

Σὰ μιὰ μηλιὰ γλυκομηλιὰ μὲ μῆλα φορτωμένη·
Ἕνα γιεράκι γύριζεν ἐπάνου ςτὰ κλονάρια.
„Μηλιά μου ςτὰ κλονάρια σου φωλιὰ θέλω νὰ στήσω.“ —
„Δὲν ἠμπορῶ νὰ σὲ δεχτῶ γιεράκι πλουμισμένο,
Τί μοῦ τινάζεις τ᾽ ἄνθια μου καὶ χάνω τὸν καρπό μου.“ —

CCCCXCVII.
ΠΑΡΑΠΟΝΟ ΠΟΥΛΙΟΥ.

Ζαμπ. 761, 46.

Ἕνα πουλ' ἔκαμε φωλιὰ ϛτῆς λεϊμονιᾶς τὸ φύλλο,
Φύσισ' ἀνεμοστρόβιλος κ' ἐπῆρε τὴ φωλιά του.
Τὸ πῆρ' ἡ παραπόνεσι κ' ἡ λαῦρα τῆς καρδιᾶς του,
Κ' ἐπῆγε κ' ἔκαμε φωλιὰ ϛτὰ χείλια ϛτὴν πηγάδα·
Πᾶν τὰ κοράσια γιὰ νερὸ καὶ τοῦ τήνε χαλοῦνε·
Τὸ πῆρ' ἡ παραπόνεσι κ' ἡ λαῦρα τῆς καρδιᾶς του,
Κ' ἐπῆγε κ' ἔκαμε φωλιὰ μέσα ϛτὸν καλαμιῶνα·
Κ' ἐκεῖ βοριὰς ἐφύσησε, τοῦ πῆρε τὴ φωλιά του·
Τὸ πῆρ' ἡ παραπόνεσι κ' ἡ λαῦρα τῆς καρδιᾶς του,
Πῆγε καὶ μυριολόγουνε ϛτῆς μυγδαλιᾶς τὸ φύλλο.
Βασιλοποῦλα τ' ἄκουσεν ἀπ' ὥριο παραθύρι·
„Νἆχα πουλὶ τὰ κάλλη σου καὶ τὸν κελαϊδισμό σου,
Τ' ὡριόπλουμό σου τὸ φτερὸ, τὴν ὥρια σου λαλίτσα.“ —
„Τί τἄθελες τὰ κάλλη μου καὶ τὸν κελαϊδισμό μου,
Τ' ὡριόπλουμό μου τὸ φτερὸ, τὴν ὥρια μου λαλίτσα,
Ποῦ τρῷς τὸ διαλεχτὸ φαγὶ κ' ἐγὼ λιανοστουρνάρι,
Ποῦ πίνεις τὸ καλὸ κρασὶ κ' ἐγὼ νερὸ 'π' τ' αὐλάκι,
Ποῦ σὺ πέφτεις σὲ πάπλωμα, σὲ κεντητὰ σεντόνια,
Κ' ἐγὼ τὸ βαρυοροίζικο ϛτοὺς κάμπους καὶ ϛτὰ χιόνια,
Ποῦ καρτερεῖς τὸν ἄγουρο νὰ παίξῃς νὰ γελάσῃς,
Καὶ καρτερῶ τὸν κυνηγὸ γιὰ νὰ μὲ κυνηγήσῃ,
Γιὰ νὰ μὲ ψήσῃ ϛτὴν φωτιὰ νὰ κάτσῃ νὰ δειπνήσῃ.
Στέκουν ϛτὸν τόπο σου κυρὰ κ' ἐμὲ μὴ μὲ ζηλεύῃς,
Γιατὶ τὸν πόνο τ' ἄλλουνοῦ κανεὶς δὲν τόνε ξέρει.“ —

12. 14. *κιλαϊδισμό?* Z.

CCCCXCVIII.
ΠΑΡΑΠΟΝΟ ΠΟΥΛΙΟΥ.

T. 9.

Πουλάκιν ἐκελάιδησε κάτου ϛτὸν καλαμιῶνα,
Δὲν ἐκελάιδιε σὰν πουλὶ, σὰν κελαϊδοῦν τ' ἀηδόνια,
Μὸν ἐκελάιδιε κ' ἔλεγε πῶς πιάνεται ἡ ἀγάπη.
Βασιλοποῦλα πρόβαλεν ἀπὸ τὸ παραθύρι·
„Νἆχα πουλὶ τὴν χάρη σου καὶ τὸ κελαϊδισμόν σου.“ —

,,Βασιλοποῦλα ζουλαριὰ τί 'χω καὶ μοῦ ζουλεύεις;
Πῶσὺ κοιμᾶσαι σ' πάπλωμα, σ' ἀγερικὰ σεντόνια,
Κ' ἐγὼ κοιμῶμαι ςτὰ βουνὰ, τσὴ πάχναις καὶ ςτὰ χιόνια.

. . . .

. . . .

'Εσὺ παντέχεις ἄγουρο νἄρθη νὰ σ' ἀγκαλιάση,
Κ' ἐγὼ παντέχω κυνηγὸ, νἄρθη νὰ μὲ σκοτώσῃ" —

1. *V. L.* ap. *T.*: *ςτοῦ περναριοῦ τὴ ῥίζα.* 5. *τοῦ T.*

CCCCXCIX.
ΠΑΡΑΠΟΝΟ ΑΗΔΟΝΙΟΥ.

U. Πανδ. 19.

ΦΩΚΙΣ. ΣΜΥΡΝΑ.

Οὖλο τὸ βιό μου ξόδεψα νὰ κάμω περιβόλι·
Καὶ περιβόλι ἔκαμα περίσσια προκομμένο.
Κι' ὅσαις μηλιαῖς γλυκομηλιαῖς, οὖλαις ταῖς ἔχει μέσα.
Κι' ὅσα νερὰ τρεχούμενα. οὖλα τρέχουνε μέσα.
Κι' ὅσα πουλιὰ ποῦ κελαϊδοῦν, οὖλα λαλοῦνε μέσα,
Καὶ μέσα σ' οὖλα τὰ πουλιὰ εἶναι καὶ τ' ἀηδονάκι.
'Επῆγε κ' ἔκαμε φωλιὰ ςτοῦ πηγαδιοῦ τ' ἀχείλη.
Πᾶν τὰ κοράσια γιὰ νερὸ καὶ τοῦ τήνε χαλᾶνε.
Τὸ πῆρε τὸ παράπονο κ' ἡ πίκρα ἡ μεγάλη,
Κ' ἐπῆγε κ' ἔκαμε φωλιὰ κάτου ςτὸ περιγιάλι.
Πηγαίνουν ναύταις γιὰ νερὸ καὶ τοῦ τήνε χαλᾶνε.
Μιὰ πῆγε κ' ἔκαμε φωλιὰ ςτοῦ καραβιοῦ τὴν πρύμνη,
Μιὰ φύσηξ' ὁ ντελιβοριὰς καὶ τοῦ τήνε χαλάει.
Μιὰ πῆγε καὶ κατέκατσε σ' ἕν' ἔρημο δεντράκι.
'Εκεῖ κελάιδε κ' ἔλεγε, πῶς πιάνεται ἡ ἀγάπη,
'Απὸ τὰ μάτια βάν' ἀρχὴ, ςτὰ χείλη καταιβαίνει,
Κι' ἀπὸ τὰ χείλη ςτὴν καρδιὰ καὶ ςτὴν καρδιὰ 'ναιμένει.
Βασιλοποῦλα τ' ἄκουσεν ἀπ' ὥριο παραθύρι·
,,Πουλί μ' νἆχα τὴν χάρη σου, νἆχα καὶ τὴν λαλιά σου."—
,,Βασιλοποῦλα ζουλαριὰ τεῖδες καὶ μοῦ ζουλεύθης;
Ποῦ σὺ τρῷς παστρικὸ ψωμὶ κ' ἐγὼ τρώγω χορτάρι,
Ποῦ σὺ πίνεις γλυκὸ κρασὶ κ' ἐγὼ νερ' ἀπ' τ' αὐλάκια,
Ποῦ σὺ κοιμᾶσ' ςτὰ στρώματα, σ' ὁλόχρυσα σεντόνια,
Κ' ἐγὼ κοιμοῦμαι ςτὰ κλαδιὰ καὶ σ' ἐρημιαῖς καὶ κάμπους,

Ποῦ σὺ παντέχεις ἕνα νιὸν νὰ σὲ γλυκοφιλήσῃ.
Κ' ἐγὼ παντέχω κυνηγὸ γιὰ νὰ μὲ κυνηγήσῃ."

8. 13. *τὴν ἐχαλάει Π. C.*

D.
Ο ΑΕΤΟΣ.

Ξανθοπουλ. Φιλολ. συνεκδημ. 401 b.

ΤΡΑΠΕΖΟΥΣ.

Τὸ κυπαρέσσι τὸ λιγνὸν ποῦ στέκει ςτ' ἅγιον ὄρος.
Κι' οὐδὲ πουλὶν εὐγαίν' ἀπὸ καὶ μήδε χελιδόνι·
Ἕνας ἀϊτὸς εὐγαίν' ἀπὸ καὶ κτίζ' ἐπάν' φωλέαν,
Ἐφώλευσεν κ' ἐπούλωσεν κ' ἐποῖκεν τριὰ πουλία.
Τ' ἕναν βαπτίζει ὁ Χριστὸς, τ' ἄλλο ἡ Παναγία,
Τὸ ολον τὸ μικρότερον φωτίζ' ὁ κόσμος οὗλων.

DI.
Ο ΣΤΑΥΡΑΕΤΟΣ.

Π. νδ'

Τρεῖς σταυραϊτοὶ καθούντανε ψηλὰ σ' ἕνα λιθάρι·
Κ' οἱ τρεῖς τὰ ντέρτια τσ' ἔλεγαν καὶ τὰ παράπονά τους.
Ἕνας ἤπιε πολὺ κρασὶ κ' ἐκεφαλοπονοῦσε,
Τ' ἄλλου τοὔπεσαν τὰ πουλιὰ ἀπάν' ἀπ' τὴ φωλιά του,
Κι' ὁ τρίτος τοὺς παρηγορεῖ, στέκεται καὶ τοὺς λέγει·
,,Ἐσὺ ποὔπιες πολὺ κρασὶ νὰ πιῇς κι' ἄλλο νὰ γιάνῃς,
Κ' ἐσὺ ποὔπεσαν τὰ πουλιὰ κ' ἐσὺ ἄλλ' ἀποκαίνεις,
Ἀλλ' ὄχ σ' ἐμὲ, ποῦ γέρασα κ' ἔπεσαν τὰ φτερά μου,
Δὲν ἠμπορῶ νὰ σηκωθῶ, δὲν μπορῶ νὰ πετάξω,
Νὰ πάρ' ἀπάνου τὰ βουνὰ, πάνου τὰ κορφοβούνια,
Γιατὶ θὰ βγῇ ὁ βασιλιὰς, θὰ βγῇ νὰ κυνηγήσῃ
Μὲ τετρακόσιους ἄρχοντας, ὅλοι καβαλαραῖοι,
Σέρνουν καὶ τὰ λαγώνικα μὲ τσ' ἄλυσους δεμένα.
Καὶ πῶς νὰ κάμω νὰ σκωθῶ, νὰ πήγαινα τὰ ψήλου,
Γιὰ νάπεφτα ςτὴν ἔρημο ςτὰ ὄρη καὶ ςτὰ δάση,
Νὰ μὴ μ' εὐρῇ ἡ παγανιὰ καὶ νὰ μὴ μὲ σκοτώσῃ." —

DII.

Ο ΓΕΡΑΛΑΦΟΣ.

U. (Reis. 142.) T. 374. Ζαμπ. 683, 109.

ΑΓΡΑΦΑ.

Πέρα 'κεῖ ςτὸν Ὄλυμπσ,
'Κεῖ ςτὰ κοντοέλατα,
Κάθουνταν γεράλαφος,
Κι' οὖλο κλαῖν τὰ μάτια του,
Χύνουν δάκρυα κόκκινα,
Κόκκινα καὶ πράσινα,
Κι' οὖλο καταγάλαζα.
Ζάρκαδος ἐπέρναε,
Στέκει καὶ τὸν ῥώταε·
„Τί ἔχεις μπρὲ γεράλαφε
Κι' οὖλο κλαῖν τὰ μάτια σου,
Χύνουν δάκρυα κόκκινα,
Κόκκινα καὶ πράσινα,
Κι' οὖλο καταγάλαζα;" —
„Ἦρταν Τοῦρκοι ςτὸ χωριὸ,
Ἔχουν καὶ λαγωνικὰ,
Ἑβδομῆντα δυὸ σκυλιά." —
„Γὼ τὰ πέρνω ςτὸ κοντὸ,
Καὶ τὰ ῥίχνω ςτὰ νησιὰ,
Στὰ νησιὰ ςτὰ πέλαγα." —
Ἴσια μὲ τὸ δειλινὸ,
Πιάσανε τὸ ζάρκαδο,
Κ' ἴσα μὲ τὸ θάμπωμα,
Πιάσαν τὸ γεράλαφο.

4. Π' Z.

DIII.

Ο ΒΛΑΧΟΣ ΚΑΙ Ο ΛΥΚΟΣ.

'Αποκοιμήθ' ὁ πιστικὸς μὲς ςτὸ ῥαβδὶ τ' ἀπάνω·
Καὶ χάνει χίλιά πρόβατα καὶ δυὸ χιλιάδες γίδια·
Καὶ πῆρε μιὰ ῥημόστρατα, ἕνα ἐρημοπάτι·
Γερόλυκον ἀπάντησε, στέκει καὶ τὸν ῥωτάει·

,,Λύκο μὴν εἶδες πρόβατα, λύκο μὴν εἶδες γίδια;“ —
,,Μηγάρις μ’ εἶχες πιστικὸ νὰ σοῦ φυλάῃ τὰ γίδια;
Ἐκεῖ ςτὸ πέρα τὸ βουνὸ, ςτὸ πέρα καὶ τὸ δῶθε·
Στὸ πέρα βόσκουν πρόβατα, ςτὸ δῶθε βόσκουν γίδια.
Πῆγα κ’ ἐγὼ νὰ φάγ’ ἀρνὶ καὶ τρυφερὸ κατσίκι,
Μὲ πέρν’ ἡ σκύλ’ ἡ κολουβὴ καὶ τὸ σκυλὶ τὸ ζάβο,
Μοῦ τσάκισαν τὰ δυὸ πλευρὰ καὶ τὴν τρανὴ κωκάλα.“ —

DIV.

Ο ΒΛΑΧΟΣ ΚΑΙ Ο ΛΥΚΟΣ.

Ζαμπ. 752, 44.

Βλάχος ἀποκοιμήθηκε ψηλὰ σ’ ἕνα λιθάρι,
Καὶ χάνει χίλια πρόβατα καὶ πεντακόσια γίδια.
Ὅταν ξυπνάῃ ὁ πιστικὸς κι’ ὅταν ξυπνάῃ ὁ βλάχος,
Χαλεύει γιὰ τὰ πρόβατα, τηράζει γιὰ τὰ γίδια,
Τηράει δεξιὰ, τηράει ζερβιὰ καὶ δὲ βλέπει κανένα.
Ἔπιακε τὸ στρατὶ. στρατὶ, χαλεύοντας τὰ γίδια·
Στὴ στράταν ὁποῦ πήγαινε, κουτσὸ λύκο πανταίνει·
,,Λύκο μὴν εἶδες πρόβατα; λύκο μὴν εἶδες γίδια;“ —
,,Πότε μ’ ἔβαλες πιστικὸ, μ’ ἔβαλες τυροκόπο,
Ποῦ μ’ ἐρωτᾷς γιὰ πρόβατα, ποῦ μ’ ἐρωτᾷς γιὰ γίδια;
Θωρεῖς ἐκεῖνο τὸ βουνὸ ποὖναι ψηλὸ καὶ μέγα;
Στὸν πάτο ’ναι τὰ πρόβατα καὶ ςτὴν κορφὴ τὰ γίδια,
Κ’ ἕνα σκυλάκι τὰ φυλάει, σκυλὶ τοῦ γιδοκλέφτη·
Κάνω νὰ πιάκω τὄν’ ἀρνὶ καὶ πιάνω τὸ κατσίκι,
Καὶ τὸ κατσίκι φώναξε κι’ ὁ σκύλος τὸ γροικάει·
Σαράντα ῥάχαις μ’ ἔβγαλε κ’ ἑξῆντα μονοπάτια,
Κ’ ἐκεῖ ποῦ μὲ κωλόσερνε, χορτάρη μὴ φυτρώσῃ.“ —

DV.

Ο ΕΡΩΣ ΤΩΝ ΠΟΙΜΕΝΩΝ.

Ξανθοπουλ. Φιλολ. συνεκδημ. 428.

ΤΡΑΠΕΖΟΥΣ.

Στὴν ἔντιμον, ςτὴν ἔντιμον ςτ’ ἀπάν’ τὸ μαχαλόπον
Ἐννιὰ τσοπάν’ ὡρίασαν ἐννιὰ κοπάδι’ ἀρνία.

Οἱ πέντ᾽ ἐγένταν ςτὴν φίλην κ᾽ οἱ τρίως ςτὴν ἐγάπην·
Πέντε νύχτους, πέντε μέρους ὁ Γιάνης κ᾽ ἐκοιμέθεν·
Στὴν ῥάβδον ἐπεκούμπησε λίγον ὕπνον νὰ πάρῃ·
Κι᾽ ὄντες γνεφῆ καὶ τερῆ, πουθὲν προβάτον ᾽κ᾽ εἶδεν.
᾽Εποῖκεν σιδηρὸν ῥαβδὶν καὶ χάλκινα τσαρούχια.
Τὸν κόσμον ὅλον γύρισεν, πουθὲν προβάτον ᾽κ᾽ ηὗρεν.
Μόνον λύκον ἐπέντεσεν ἀπάν᾽ ςτὸ σταυροδρόμιν·
„Στὸν Θιὸν, ςτὸν Θιὸν ναὶ λυκουδᾶ πουθὲν προβάτον ᾽κ᾽ εἶδες;“ —
„Στὸν Θιό μ᾽ κι᾽ ἂν ἐκατῶρξές με, τὴν ἀληθείαν λέγω.
Χίλια ἔφαγα τὴν πυρνὰν, μυριὰ τὸ μεσημέρι,
Καὶ ςτοῦ ἥλιου τ᾽ ἀπόκλοσμα ἐκρέμασα τὰ πόστια.“ —

DVI.

Ο ΒΛΑΧΟΣ.

Sand. 114.

Τσοπάνης ἐκοιμώτανε ἀπάνω ςτὸ ῥαβδί του· — χόι τσανῆ.
Τρεῖς χρόνους ἐκοιμώτανε — γιὼ γιὼ — ἀπάνω ςτὸ ῥαβδί του, σιδερένιο τὸ ῥαβδί του.
. . . . [καὶ] τὸν μουργό του τὸν σκύλον
. . . . [καὶ] τὴν κούντουρη τὴν σκύλαν — χόι, χόι περιζοΐνανι· —
Στοὺς τρεῖς ἀπάνω ξύπνησε — γιὼ γιὼ —, ςτοὺς τρεῖς ἀπάν᾽ ξυπνάει— χόι, χόι, περιζοΐνανι· —
Γερόλυκον ἀπάντησε — οὔτσκα, βούτσκα γιὼ —, στέκει καὶ τὸν ῥωτάει·
„Λύκο μὴν εἶδες πρόβατα; — ντουντουρῆ τσανῆ — λύκο μὴν εἶδες γίδια;“ —
Τὸ βλέπεις κεῖνο τὸ βουνὶ — οὔτσκα, βούτσκα γιὼ — τὸ δῶθε καὶ τὸ κεῖθε; — χόι, χόι, περιζοΐνανι, —
Στὸ δῶθε βόσκουν πρόβατα — ντουντουρῆ τσανῆ. — ςτὸ κεῖθε βόσκουν γίδια — χόι, χόι, περιζοΐνανι —.

2 ctt. γιὸ γιὸ S. 6. στεκ. κ. τ. ῥωτ. om. S. 7. δουδουρῆ S.

DVII.

ΟΙ ΚΛΕΦΤΑΙ.

U. (Reisen S. 142.) T. 408. Ζαμπ. 759, 45.

Βγῆκαν κλέφταις ςτὰ βουνὰ,
Γιὰ νὰ κλέψουν ἄλογα·
Κι' ἄλογα δὲν ηὗρανε,
Πῆραν τὰ ἀρνάκια μου
Καὶ τὰ κατσικάκια μου.
Πᾶνε, πᾶνε, πᾶνε, πᾶν.
Ὢχ καϋμένος, ὢχ καϋμένος, ὢχ καϋμένος.
Προβατάκια μ',
Κατσικάκια μ',
Βάι.
Πῆραν τὴν καρδάρα μου,
Ποὔπηζα τὸ γάλα μου·
Πῆραν τὴν φλογέρα μου
Μὲς ἀπὸ τὰ χέρια μου.
Πᾶνε, πᾶνε, πᾶνε, πᾶν.
Ὢχ καϋμένος, ὢχ καϋμένος, ὢχ καϋμένος.
Φλογερίτσα μ',
Καρδαρίτσα μ',
Βάι.
Πῆράν μου τὸ λαγιαρνὶ,
Ποὖχε τὸ χρυσὸ μαλλὶ,
Τ' ἀσημένιο κέρατο.
Πᾶνε, πᾶνε, πᾶνε, πᾶν.
Ὢχ καϋμένος, ὢχ καϋμένος, ὢχ καϋμένος.
Προβατάκι μ',
Λαγιαρνάκι μ',
Βάι.
Περκαλῶ σε Παναγιὰ,
Νὰ παιδέψῃς τὴν κλεψιά.
Ἄι, καὶ νὰ τοὺς πλάκωναν
Καὶ νὰ τοὺς ξαρμάτωναν
Μέσα ςτὰ λημέρια τους,
Κείνους καὶ τὰ τέρια τους.
Ὢχ καϋμένος, ὢχ καϋμένος, ὢχ καϋμένος.
Προβατάκια μ',

Κατσικάκια μ',
Βάι.
Ἂν μ' ἀκούσ' ἡ Παναγιὰ
Καὶ παιδέψῃ τὴν κλεψιὰ
Καὶ νὰ διῶ τὸ λαγιαρνὶ
Μέσα πάλιν ςτὸ μαντρὶ,
Τὴν ἡμέρα τὴν λαμπρὴ
Θὲ νὰ ψήσω ἕν' ἀρνὶ,
Ποῦ νὰ πέφτ' ἀπ' τὸ σουβλί.
Ὢχ καϋμένος, ὢχ καϋμένος, ὢχ καϋμένος.
Προβατάκι μ',
Λαγιαρνάκι μ',
Βάι.

6. 15. 23. *Καὶ πᾶνε, πᾶνε, πᾶν U.* 7. 16 ctt. *Οὒχ Z.* 10. 19. 27 ctt. *Γμοὺ, γμοὺ, γμοὺ, γμοὺ, γμοὺ, γμοὺ V. L.* ap. *U.* 20. *Μοῦ 'πηραν U. λάγιο ἀρνὶ Z.* 30. *Ἂχ Z. ἐπλάκωναν Z.* 31. *Ἀχ καὶ* ctt. Z. 40. *Ματαϊδῶ τὸ λαγιαρνὶ Z.* 41. *Στὸ δικό μου τὸ μαντρὶ Z.* 42. *παχύ ἀρν.* Z. 28—37.:

Θέ μ' καὶ νὰ τοὺς ἔπιακαν
Καὶ νὰ τοὺς ξαρμάτωναν
Μέσα ςτὰ λημέρια τους
Ὅλους καὶ τὰ τέρια τους
Νὰ ἰδῶ τὸ λαγιαρνὶ,
Νὰ γυρίσῃ ςτὸ μαντρί ctt. *V. L.* ap. *U.*

DVIII.

Ο ΤΡΑΓΟΥΔΙΣΤΗΣ ΚΑΙ Ο ΔΡΑΚΟΝΤΑΣ.

Faur. II, 390. Ζαμπ. 734, 22.

Ἐψὲς ἀργὰ ψιχάλιζε κι' ὁ Γιάνης ἐτραγούδα,
Τόσον τραγούδαε γλυκὰ καὶ νόστιμα κελάιδει,
Τοῦ πῆρ' ἀγέρας τὴ φωνὴ, τοῦ δράκοντα τὴν πάγει·
Προβαίν' ὁ δράκος κ' εἶπέ του· „Γιάνη θὰ νὰ σὲ φάω.“ —
„Δράκο μου, καὶ τί σῶκαμα γιὰ νὰ μὲ φᾷς τὸ δόλιο;“ —
„Γιατὶ διαβαίνεις πάρωρα καὶ τραγουδᾷς πανώρια,
Πῶχω τὸν ὕπν' ἀγοραστὸ καὶ βαρυπλερωμένο,
Ξυπνᾷς τ' ἀηδόνια ςτσὴ φωλιαῖς, κράζεις πουλιὰ τοῦ κάμπου,
Ξυπνᾷς κ' ἐμὲ τὸ δράκοντα μὲ τὴ δρακόντισσά μου.“ —
„Ἄσε με δράκο, νὰ διαβῶ, ἄσε με νὰ περάσω,
Τί κάνει γάμ' ὁ βασιλιὰς καὶ μ' ἔχει καλεσμένον
Γιὰ νοῦνο, γιὰ παράνουνο, ξεφαντωτὴ τσὴ τάβλας.“ —

„Σύρε ςτὸ γάμο, ςτὴ χαρὰ, κι᾽ ἀνὶ γυρίσῃς πίσω,
Φέρε μου γιὰ τὴν ξαγορὰ μαντύλι ξομπλιασμένο.“ —

1. ψιχάδιζε F. 2. om. Z. *τραγούδειε F.* 3. *ςτοῦ — τὴν φέρει F.* 4. *Ἐβγῆκε F.* 5. *Γιατὶ δρακὸ, γιατὶ θηριὸ, γιατὶ θὰ μὲ σκοτώνῃς F.* 8. *Ἀπ᾽ ταῖς — καὶ π. ἀπ᾽ τοὺς F.* 11. *Τραπάζια ἔχ᾽ F.* 12. *Μ᾽ ἔχει γιὰ πρῶτον μουσικὸν, πρῶτον τραγουδιστήν του F.* 7. 13. 14. om. *F.*

DIX.

Ο ΓΙΑΝΗΣ ΚΑΙ Ο ΔΡΑΚΟΝΤΑΣ.

U.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Ποιὸς ἦτανε ποῦ πέρασε τὴν νύχτα τραγουδῶντα;
Ξυπνάει τ᾽ ἀηδόνι᾽ ἀπ᾽ ταῖς φωλιαῖς καὶ τὰ στοιχειὰ ᾽π᾽ τοὺς βράχους,
Ξυπνάει καὶ μιὰ δράκισσα ᾽π᾽ τὴν ἀγκαλιὰ τοῦ δράκου·
Τοῦ δράκου κακοφάνηκε, πολὺ γινάτι τοὖρθε·
„Ποιὸς ἦταν ποῦ τραγούδησε, θέλω νὰ τόνε φάγω.“ —
„Ἄσε με δράκο, ἄσε με ἀκόμη πέντε μέραις,
Τὴν κυριακὴ ᾽ν᾽ ὁ γάμος μου, δευτέρα ἡ χαρά μου
Καὶ τὴν τετράδη τὸ ταχὺ πέρνω καὶ τὴν καλή μου.“ —
Ὁ ἥλιος ἐσκοτίδιασε καὶ τὸ φεγγάρ᾽ ἐχάθη
Κι᾽ ὁ καθαρὸς αὐγερινὸς πάγει νὰ βασιλέψῃ·
„Καλῶς ςτὸ γιῶμα ποὔρχεται, καλῶς ςτὸ δειλινό μου.“ —
„Λιθάρια νἆν᾽ τὸ γιῶμά σου, πέτραις τὸ δειλινό σου,
Ποῦ ᾽γὦμαι τσ᾽ ἀστραπῆς ὁ γιὸς, τοῦ βρόντ᾽ ἡ θυγατέρα.
Ἄιντε Γιανάκη μ᾽ ςτὸ καλὸ μαζὺ μὲ τὴν καλή σου.“ —

DX.

Ο ΔΡΑΚΩΝ.

Ξανθοπουλ. Φιλολ. συνεκδημ. 428.

ΤΡΑΠΕΖΟΥΣ.

Ὁ Γιάνες ἐπεπύρνιζεν καὶ ςτὸ πηγάδ᾽ ἐπῆγεν·
Ἐκτύπησεν ἡ μαστραπᾶ κ᾽ ἐγνέφιζεν ὁ δράκων.
Ἐξῆβεν δράκων κι᾽ ἄγγελος καὶ θὰ τρῶγνε τὸν Γιάνεν.
„Παρακαλῶ σε δράκε μου θεοῦ παρακαλίας·
Ἄφση με δράκε μ᾽, ἄφση με καμπόσα πέντε μέραις,

Ἂς πάγ' νὰ διῶ τὸν κύριν μου κ' ἐρχοῦμαι δράκε μ', φᾶ με." —
Ἐπῆγεν Γιάνες κ' ἔργεψεν, ὁ δράκων ἐθερῶθεν·
Καὶ τὸν λόγον ἀτ' 'κ' ἐπλέρωσεν κι' ὁ Γιάνες κατηβαίνει.
„Καλῶς, καλῶς τὸ πρόγευμα, καλῶς τὸ δειλινάρι,
Καλῶς τὸ τρώγω καὶ πίνω καὶ κεῖμαι καὶ κοιμοῦμαι." —
„Ἄφση με δράκε μ', ἄφση με καμπόσα πέντ' ἡμέραις,
Ἂς πάγ' νὰ διῶ τὴν μάναν μου κ' ἐρχοῦμαι δράκε μ', φᾶ με." —
Ἐπῆγεν Γιάνες κ' ἔργεψεν, ὁ Γιάνες ἐθερῶθεν·
Κι' ὅταν τερῇ τὸ πέραν κὰ, κι' ὁ Γιάνες κατηβαίνει.
„Καλῶς, καλῶς τὸ πρόγευμα, καλῶς τὸ δειλινάρι,
Καλῶς τὸ τρώγω καὶ πίνω καὶ κεῖμαι καὶ κοιμοῦμαι." —
„Ἄφση με δράκε μ', ἄφση με καμπόσα πέντ' ἡμέραις,
Ἂς πάγ' νὰ διῶ τ' ἀδέλφια μου κ' ἐρχοῦμαι, δράκε μ' φᾶ με." —
Ἐπῆγεν Γιάνες κ' ἔργεψεν, ὁ δράκων ἐθερῶθεν·
Ὅταν τερῇ τὸ πέραν κὰ, κι' ὁ Γιάνες κατηβαίνει.
Πάγει Γιάνες, πάγ' ὁ Γιάνες τὴν γοῦλαν κρεμισμένος,
Κι' ἀλλ' ἀποπίσ' ὁ κύρις ἅτ', τ[illegible]ένεια φτουλιγμένα,
Ἀλλ' ἀποπίσ' ἡ μάνα του τὰ γαίματα λουγμένη
Κι' ἀλλ' ἀποπίσ' τ' ἀδέλφια του κλαιμένοι καὶ θρημμένοι,
Ἀλλ' ἀποπίσ' ἡ κάλη του, σίτ' παίζ' καὶ κατηβαίνει,
Χρυσὸν μῆλον ςτὸ χέρι ἀτ'ς, σίτ' παίζ' καὶ κατηβαίνει.
„Καλῶς, καλῶς τὸ πρόγευμα, καλῶς τὸ δειλινάρι,
Καλῶς τὸ τρώγω καὶ πίνω καὶ κεῖμαι καὶ κοιμοῦμαι." —
„Φαρμάκι νὰ ἐν' τὸ πρόγευμά σ', τσουμάχ' τὸ δειλινάρι."—
„Κι' ἂς ἐρωτῶ σε κορασιὸν τὰ γονικά σ' ἀπόθεν;" —
„Τὰ γονικά μ' 'π' τοὺς οὐρανοὺς κ' ἡ μάνα ἀπ' τὰς λίβας,
Τ' ἀδέλφια μ' στράπτουν καὶ βροντοῦν κ' ἐγὼ τρώγω τοὺς δράκους." —

DXI.

Η ΓΕΦΥΡΑ ΤΗΣ ΑΡΤΑΣ.

Ζαμπ. 757, 43. cfr. Ἰον. Ἀνθ. φακ. 3, 591. U. T. 178.

ΚΕΡΚΥΡΑ.

Σαράντα πέντε μάστοροι κ' ἐξῆντα μαθητάδες
Τρεῖς χρόνους ἐδουλεύανε τῆς Ἄρτας τὸ γιοφῦρι·

Ὁλημερῆς ἐχτίζανε κι᾽ ἀπὸ βραδὺ γκρεμιέται.
Μυριολογοῦν οἱ μάστορες καὶ κλαῖν᾽ οἱ μαθητάδες·
„Ἀλλοίμονο ςτοὺς κόπους μας, κρίμα ςταῖς δούλεψαίς μας,
Ὁλημερῆς νὰ χτίζωμε, τὸ βράδυ νὰ γκρεμιέται.“ —
Καὶ τὸ στοιχειὸ ποκρίθηκεν ἀπ᾽ τὴ δεξιὰ καμάρα·
„Ἂν δὲ στοιχειώσετ᾽ ἄνθρωπο, τεῖχος δὲ θεμελιώνει·
Καὶ μὴ στοιχειώσετ᾽ ὀρφανὸ, μὴ ξένο, μὴ διαβάτη,
Παρὰ τοῦ πρωτομάστορα τὴν ὥρια τὴ γυναῖκα,
Πὤρχετ᾽ ἀργὰ τ᾽ ἀποταχυὰ, πὤρχετ᾽ ἀργὰ ςτὸ γιῶμα.“ —
Τ᾽ ἄκουσ᾽ ὁ πρωτομάστορας καὶ τοῦ θανάτου πέφτει,
Κάνει γραφὴ καὶ στέλνει την μὲ τὸ πουλὶ τ᾽ ἀηδόνι·
„Ἀργὰ ντυθῇ, ἀργ᾽ ἀλλαχτῇ, ἀργὰ νὰ πάῃ ςτὸ γιῶμα,
Ἀργὰ νὰ πάῃ καὶ νὰ διαβῇ τῆς Ἄρτας τὸ γιοφῦρι.“ —
Καὶ τὸ πουλὶ παράκουσε κι᾽ ἀλλοιῶς ἐπῆγε κ᾽ εἶπε·
„Γοργὰ ντύσου, γοργ᾽ ἄλλαξε, γοργὰ νὰ πᾷς τὸ γιῶμα,
Γοργὰ νὰ πᾷς καὶ νὰ διαβῇς τῆς Ἄρτας τὸ γιοφῦρι.“ —
Νά τηνε κ᾽ ἐξανάφανεν ἀπὸ τὴν ἄσπρη στράτα·
Τὴν εἶδ᾽ ὁ πρωτομάστορας, ῥαγίζετ᾽ ἡ καρδιά του.
Ἀπὸ μακρυὰ το᾽ς χαιρετᾷ κι᾽ ἀπὸ μακρυὰ τοὺς λέγει·
„Γειά σας, χαρά σας μάστορες καὶ σεῖς οἱ μαθητάδες,
Μὰ τ᾽ ἔχει ὁ πρωτομάστορας κ᾽ εἶν᾽ ἔτσι χολιασμένος;“ —
„Τὸ δαχτυλίδι τὤπεσε ςτὴν πρώτη τὴ καμάρα,
Καὶ ποιὸς νὰ μπῇ καὶ ποιὸς νὰ βγῇ τὸ δαχτυλίδι νἄβρῃ;“ —
„Μάστορα μὴν πικραίνεσαι, κ᾽ ἐγὼ νὰ πά᾽ σ᾽ τὸ φέρω·
Ἐγὼ νὰ μπῶ κ᾽ ἐγὼ νὰ βγῶ τὸ δαχτυλίδι νἄβρω.“ —
Μηδὲ καλὰ κατέβηκε, μηδὲ ςτὴ μέσ᾽ ἐπῆγε·
„Τράβα καλέ μ᾽ τὴν ἅλυσο, τράβα τὴν ἀλυσίδα,
Τ᾽ ὅλον τὸν κόσμ᾽ ἀνάγυρα καὶ τίποτες δὲν ηὗρα.“ —
Ἕνας πηχάει μὲ τὸ μυστρὶ κι᾽ ἄλλος μὲ τὸν ἀσβέστη,
Πέρνει κι᾽ ὁ πρωτομάστορας καὶ ῥίχνει μέγα λίθο·
„Ἀλλοίμονο ςτὴ μοῖρά μας, κρίμα ςτὸ ῥοιζικό μας,
Τρεῖς ἀδερφάδες ἤμασταν κ᾽ ἡ τρεῖς κακογραμμέναις.
Ἡ μιὰ χτίσε τὸ Δούναβι κ᾽ ἡ ἄλλη τὸν Αὐλῶνα
Κ᾽ ἐγὼ ἡ πλιὸ στερνότερη τῆς Ἄρτας τὸ γιοφῦρι.
Καθὼς τρέμ᾽ ἡ καρδοῦλά μου, νὰ τρέμῃ τὸ γιοφῦρι,
Κι᾽ ὡς πέφτουν τὰ μαλάκια μου, νὰ πέφτουν οἱ διαβάταις.“ —
„Κόρη τὸν λόγον ἄλλαξε κι᾽ ἄλλη κατάρα δόσε,
Πὤχεις μονάκριβ᾽ ἀδερφὸ, μὴ λάχῃ καὶ περάσῃ.“ —

Κι' αὐτὴ τὸν λόγον ἄλλαξε κι' ἄλλη κατάρα δίνει·
„Σίδερον ἡ καρδοῦλά μου, σίδερο τὸ γιοφῦρι,
Σίδερο τὰ μαλλάκια μου, σίδερο κ' οἱ διαβάταις.
Τί ἔχω 'δερφὸ ςτὴν ξενιτειά, μὴ λάχῃ καὶ περάσῃ." —

1 et 2. *χίλιοι μαστόροι ἐκτίζανε τῆς Ἄρτας τὸ γιοφῦρι* I. T. 5. *κρῖμα* Z. 6. *Ἦλθε βοὴ ἀπ' οὐρανοὺς κι' ἀπ' Ἀρχαγγέλου στόμα* I. T. 10. *Μιὰ πὸ ταῖς μαστόρισσαις τοῦ πρώτου τὴν γυναῖκα* I. T. 12. *Τὄμαθ' — περὶ θ. π.* I. T. 11. 14. 17. *πάῃ τὸ* Z. 16. *ἀλληῶς* Z. 20. *Τὴν βλέπ' ὁ πρωτομ. περὶ θανάτου πέφτει* I. T. 22 et 23. *Σὰν τἔχει ὁ πρωτομάστορας κ' εἶναι βεργομισμένος;* I. T. 24. *ςτὰ βάθη τοῦ θεμέλιου* I. T. 26. *Ἐγὼ πά' ἐγὼ ἔρχομαι* I. T. 31 et 32. *Ἕνας τὴν κρούβει μὲ πηλὸν, κι ἄλλος μὲ τὸν ἀσβέστη, Πιάνει κι' ὁ πρωτομ. πέντ' ἔξη ματσουκάκια* I. T. 34. *εἴμεθα* I. T. 37. *Ὡς τρέμει τὸ καρυόφυλλο* I. T. 38. *Κόρη μου μετενόησε νὰ σώσῃς τὴν ψυχή σου* I. T. 39. *δενδρόφυλλα* I. T. *οἱ ἄνθρωποι* I. T. 40. *ὁπὤχεις ἀκριβὸ* I. T. vss. 11. 27—30. om. I. T. Finis carminis ap. I. T. hic est:

Ἄν τρέμουν τ' ἄγρια βουνὰ, νὰ τρέμῃ τὸ γιοφῦρι,
Κι' ἂν πέφτουν τ' ἄγρια πουλιὰ, νὰ πέφτουν οἱ ἄνθρωποι.

DXII.
Η ΓΕΦΥΡΑ ΤΗΣ ΑΡΤΑΣ.

T. 180.

Σαρανταπέντε μάστορες κ' ἑξῆντα λαβουρέντες
Πύργον ἐθεμελιώνανε τσῆς Ἄρτας τὸ διοφῦρι.
Ὁλημερῆς τὸ κτίζανε, τὸ βράδυ γκρεμιζώτουν.
Κλαῖν' οἱ μαστόροι, κλαῖνέ το, κλαῖνε, μυριλογᾶνε,
Κ' οἱ λαβουρέντες χαίρουνται γιατὶ πέρνουν ντσορνάτα.
Μιὰ κυριακὴ καὶ μιὰ λαμπρὴ, μιὰ πίσημον μεροῦλα
Ἔπεσ' ὁ πρωτομάστορας λιγὸν ὕπνο νὰ πάρῃ·
Κ' εἶγδ' ὄνειρο ςτὸν ὕπνο του, ςτὴν ὑποφαντασιά του,
Σὰ δὲ σκοτώσουν ἄνθρωπο, πύργος δὲ θεμελιώνει.
Μήτ' ἄρχοντα μήτε φτωχὸ μήτε κανεὶς ςτὸν κόσμο
Παρὰ τοῦ πρωτομάστορος γυναῖκα νὰ στεριώσῃ.
Τὸ λαβουρέντη τὤκραξε, θέλημα νὰν τοῦ κάμῃ·
„Σύρε νὰ πῆς κυρούλας σου, τσὴ καραβοκυρά σου,
Σὰ νάντυθῇ, νὰ στολιστῇ, νὰ βάλῃ τὰ χρυσά της,
Νὰ βάλῃ τ' ἀσημένια της καὶ τὰ μεταξωτά της·
Γοργὰ νὰ πᾶς, γοργὰ νάρθῇς, γοργὰ νὰν τσὴ τ' ὁρίσῃς." —
Ἐπῆγε καὶ τὴν ηὗρηκε πὤρραφτε κ' ἐτραγούδα.
„Καλῶς την τὴν κυρούλά μου, τὴν καραβοκυρά μου.
Μ' ἔστειλ' ὁ πρωτομάστορας νὰ βάλῃς τὰ χρυσά σου,

Νὰ βάλῃς τ᾽ ἀσημένια σου καὶ τὰ μεταξωτά σου,
Νἄρθῇς νὰ γιωματίσωμε" . . . .
᾽Εντύθηκ᾽, ἐστολίστηκε, ἔβαλε τὰ χρυσά της,
῎Εβαλε τ᾽ ἀσημένια της καὶ τὰ μεταξωτά της·
᾽Επῆγε καὶ τοὺς ηὕρηκε ςτὴν τάβλα ποῦ καθόνταν.
„Καλῶς την τὴν κυρούλά μου, τὴν καραβοκύρά μου.
Μὤπεσ᾽ ἡ ἀρραβῶνά μου, τὸ πρῶτο δαχτυλίδι·
Γιὰ τοῦτο σοῦ ἐμήνυσα νἄρθῇς νὰ μοῦ τὸ σώσῃς.
Κι᾽ ἀφόντες ἐκατέβηκε κείνη μὲς ςτὸ διοφῦρι,
῞Ενας τὴν σκάει μὲ τὸν πηλὸ κι᾽ ἄλλος μὲ τὸν ἀσβέστη,
Κ᾽ ἐκεῖος ὁ πρωτομάστορας μὲ τὸ σφυρί τσὴ σκάει.
„Τρεῖς ἀδερφάδες εἴμαστε κ᾽ ἡ τρεῖς ἐσκοτωθῆκαν,
῾Η μιὰ σκοτώθη σ᾽ ἐκκλησιὰ κ᾽ ἡ ἄλλ᾽ σὲ μοναστῆρι
Κ᾽ ἡ τρίτη ἡ καλήτερη τσὴς ῎Αρτας ςτὸ διοφῦρι.
῾Ως τρέμουν τὰ χεράκια μου, νὰ τρέμουν ἡ κολόναις,
Κι᾽ ὡς τρέμει ν᾽ ἡ καρδοῦλά μου, νὰ τρέμῃ τὸ διοφῦρι." —

1. 5. 12. *λαγουρέντα T.* 9. *Πῶς T.* 10. *Μὰ εἴτε — μὰ εἴτε T.* 28. *κείνη* om. *T.*

DXIII.
ΤΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟΝ ΤΟΥ ΠΟΤΑΜΟΥ.

Faur. II, 80.

Κοράσιον ἐτραγούδησεν ἐπάνω σὲ γεφῦρι·
Καὶ τὸ γεφῦρι ῥάγισε καὶ τὸ ποτάμι στάθη,
Καὶ τὸ στοιχειὸν τοῦ ποταμοῦ κι᾽ αὐτὸ ςτὴν ἄκρ᾽ ἐβγῆκε·
„Κόρη μου πάψε τὸν ἀχὸν κ᾽ εἰπὲ κι᾽ ἄλλο τραγοῦδι." —
„῎Αχ πῶς νὰ πάψω τὸν ἀχὸν, κι᾽ ἄλλο νὰ πῶ τραγοῦδι;
῎Εχω τὸν ἄντρα μ᾽ ἄρρωστον κι᾽ ἀρρωστικὸν γυρεύω.
. . . .
Νὰ κάμω στροῦγγαν τοῦ λαγοῦ, τὸ γάλα του ν᾽ ἀρμέξω.

DXIV.
ΤΟ ΣΤΟΙΧΗΜΑ.

Πανδ. 86.

Μὲς ςτὴν καρυὰ, μὲς ςτὴν ἐλιὰ, μὲς ςτῆς καρυᾶς τὴν ῥίζα
᾽Εφανερώθ᾽ ἕνα στοιχειὸ καὶ τρώει τσ᾽ ἀντρειωμένους.

Τοὺς ἔφαγε, τοὺς ἔσωσε, κανένα δὲν ἀφίνει.
Κι' ὁ βασιλιᾶς ποῦ τὄμαθε, πολ' ἀχαμνιὰ τοῦ ἦλθε·
Στέλνει καὶ φτιάν' ἕνα χαρτὶ κ' ἕνα κομμάτι γράμμα,
Στέλνει ϛτῆς χήρας τὰ παιδιὰ ϛτὸν Κώστα καὶ ϛτὸν Γιάνη·
„Παιδιά μ' σᾶς θέλ' ὁ βασιλιᾶς, παιδιά μ' σᾶς θέλ' ὁ ῥήγας." —
„Μήνα μᾶς θέλ' γιὰ κρέμασμα, νὰ πάῃ νὰ μᾶς κρεμάσῃ;" —
„Δὲν σᾶς θέλει γιὰ κρέμασμα, νὰ πάῃ νὰ σᾶς κρεμάσῃ,
Μόνε σᾶς θέλ' γιὰ τὸ στοιχειὸ ποῦ τρώγει τσ' ἀντρειωμένους,
Τοὺς ἔφαγε, τοὺς ἔσωσε, κανένα δὲν ἀφίνει." —
Κι' ὁ Γιάνης ἐξεκίνησεν ἀντάμα μὲ τὸν Κώστα,
Καὶ κάνουν τὸν κατήφορο καὶ πᾶν κατὰ τὸν κάμπο,
Κι' ὁ τόπος ἐταράζουνταν καὶ τὰ βουνὰ ἐσειῶνταν,
Καὶ τὸ στοιχειὸ ξεκίνησε, νὰ πάῃ ν' ἀνταμωθοῦνε·
Κ' ἐπήγανε κ' ἐπιάστηκαν ϛτὴ μέσ' ἀπὸ τὸν κάμπο,
Κι' ἀκοῦν τὸν Γιάνη κ' ἔσκουζε τὸν Κώστα καὶ φωνάζει·
„Τὸ ποῦσαι Κώστα μ' ἀδελφὲ καὶ πολυαγαπημένε,
Γιὰ γύρνα πίσω. βγάλε με κ' ἐγὼ εἶμαι ὁ Γιάνης,
Κ' ἐγῶμ' ὁ Γιάνης ξακουστὸς, Γιάνης ὁ ξακουσμένος,
Ποῦ τὰ σκοτώνω τὰ στοιχειὰ ϛτὴ μέσ' ἀπὸ τὸν κάμπο." —
Κι' ὅσο πάῃ ὁ Κώστας 'κεῖ, τὸ βρίσκει σκοτωμένο.
Κι' ὁ Γιάνης ἐχουχούτισε, ψιλὸ τραγοῦδι λέει·
„Κώστα μ' σύρε ϛτὴ μάνα μας, σύρε ϛτὴν ἀδελφή μας,
Ν' πάγῃ μὲς ϛτοῦ βασιλιᾶ, νὰ πάρῃ συγχαρίκια,
Ποῦ τὸ στοιχειὸ τὸ σκότωσα καὶ τὄχω σκοτωμένο." —

10. *Μόνε* om. *Π.* 14. *ἐσιῶντα Π.* 17. *τὸν Ἰάννη καὶ φ. Π.* 19. *Γύρνα ὀπίσ. Π.* *κ' ἐγὼ εἶμαι ὁ Ἰάν.; Π.* 22. *ὅσω Π.* 25. *πάῃ Π.* *συχαρίκια Π.*

DXV.
ΤΟ ΣΤΟΙΧΗΜΑ.

Ζαμπ. 762, 47.

Ὁ Κωσταντῆς κι' ὁ βασιλιᾶς ἀντάμα τρῶν καὶ πίνουν,
Κι' ἀθηβολὴν εὑρήκανε ποιὸς ἔχει κάλλιο μαῦρο.
Ὁ βασιλιᾶς βάνει φλωριὰ, τί ἔχει πολὺ λογάρι,
Κι' ὁ Κωσταντῆς εἶναι φτωχὸς καὶ βάνει τὸ κεφάλι.
Ὡς τ' ἄκουσε κ' ἡ λυγερὴ τοῦ Κωσταντῆ ἡ γυναῖκα,
Στὸ σταῦλον ἐκατέβηκε, βρῶμι ϛτὸ σφράιστο βάνει·

„Ἂν ἀπεράσῃς μαῦρέ μου τοῦ βασιλιῶς τὸ μαῦρο,
Θὰ νὰ σοῦ σκώσω τὴν ταγὴ σαρανταπέντε φοῦκτες·
Τούταις ταῖς ζάβαις ποῦ φορῶ, πέταλα θὰ ςταῖς κάμω
Καὶ τὰ σκολαρικάκια μου καρφιὰ τῶν πεταλιῶν σου.“ —
Σαράντα μίλια τρέξανε καὶ τὰ σαράντ' ἀντάμα
Καὶ ςτὰ σαράντα τέσσερα πρὸς τὰ σαράντα πέντε,
Στέκει καὶ διαλογίζεται τὰ λόγια τῆς κυρᾶς του.
Σὰν ἀστραπὴ τοὖρτ' ἀπ' ὀμπρὸς καὶ σὰ βροντ' ἀπὸ πίσω,
Τὸν ἄφηκ' ἀπὸ πίσω του δέκα μιλιῶνε τόπο·
„Στέκα κ' ἐγῶμαι βασιλιὰς, μὴ μὲ παραντροπιάζῃς,
Τὸ στοίχημα ποῦ βάλλαμε, διπλὸ νὰ σοῦ τὸ δώσω.“ —

DXVI.
ΤΟ ΣΤΟΙΧΕΙΩΜΕΝΟ ΕΛΑΦΙ.

Πανδ. 15. Βρούθυλος.

ΕΥΒΟΙΑ.

Τρίτη γεννήθ' ὁ Διγενὴς καὶ τρίτη θὰ πεθάνῃ.
Πιάνει, καλεῖ τοὺς φίλους του κι' ὅλους τοὺς ἀντρειωμένους·
Νἄρθ' ὁ Μηνᾶς κι' ὁ Μαυραλῆς, νἄρθῃ κι' ὁ γιὸς τοῦ Δράκου,
Νἄρθῃ κι' ὁ Τρεμαντάχειλος, ποῦ τρέμ' ἡ γῆ κι' ὁ κόσμος.
Ἐπῆγαν καὶ τὸν ηὗρανε ςτὸν κάμπο ξαπλωμένο.
„Ποὖσουν ἐσὺ μπρὲ Διγενῆ καὶ θέλεις νὰ πεθάνῃς;“
„Φᾶτε καὶ πιέτε φίλοι μου κ' ἐγὼ σᾶς ἀφηγιῶμαι·
Στῆς Ἀλαμάνας τὸ βουνὸ, ςτῆς Ἀραπιᾶς τὸν κάμπο,
Ἐκεῖ ποῦ πέντε δὲν πέρνουν καὶ δέκα δὲν διαβαίνουν,
Περνᾶν πενῆντα κ' ἑκατὸ καὶ νἂν' κι' ἁρματωμένοι.
Κ' ἐγὼ μαῦρος ἀπέρασα πεζὸς κι' ἁρματωμένος.
Τριακόσι' ἀρκούδια σκότωσα κ' ἑξῆντα δύο λιοντάρια·
Ἐπέτυχα κ' ἐβάρεσα τὸ στοιχειωμένο λάφι,
Ποὖχε σταυρὸ ςτὰ κέρατα κι' ἀστέρι ςτὸ κεφάλι,
Κι' ἀνάμεσα ςτὰ δίπλατα εἶχε τὴν Παναγία.
Αὐτὸ τὸ κρίμα μ' ἔσωσε καὶ θέλω νὰ πεθάνω.
Τριακόσους χρόνους ἔζησα 'δῶ ςτὸν ἀπάνω κόσμο·
Κανένα δὲν φοβήθηκα ἀπ' τοὺς ἀντρειωμένους.
Τώρ' εἶδ' ἕνα ξεσκάλτσωτο πεζὸ κι' ἁρματωμένο,
Ποὖχε τοῦ ῥήσου τὰ πλουμιὰ, τῆς ἀστραπῆς τὰ μάτια,

Τὸν εἴδανε τὰ μάτια μου κ' ἐλάβωσ' ἡ καρδιά μου·
Κεῖνο τὸ κρίμα μ' ἔσωσε καὶ θέλω νὰ πεθάνω." —

1. ϑ' ἀποϑάνει B. 2. τσ' Π. 3. Μαυρουδῆς B. 4. νἄλϑῃ Π. 5. ὑπῆγαν B. 6. Τί ἔχεις σὺ βρὲ B. 7. ἀφηγοῦμαι B. 9. Ἐκεῖ εἰς — δέκα B. 10. ἂν εἶν' B. 16. 22. μέλλω B. 19. Καὶ τώρα Π. ἀνδρειωμένο B.

DXVII.
Ο ΒΟΥΡΚΟΛΑΚΑΣ.

Faur. II, 406. Ζαμπ. 713, 1. cfr. T. 345.

ΧΙΟΣ.

Μάνα μὲ τοὺς ἐννιά σου γιοὺς καὶ μὲ τὴ μιά σου κόρη,
Τὴ κόρη τὴ μονάκριβη τὴν πολυαγαπημένη,
Τὴν εἶχες δώδεκα χρονῶν κ' ἥλιος δὲ σοῦ τὴν εἶδε,
Στὰ σκοτεινὰ τὴν ἔλουζες, ςτ' ἄφεγγα τὴν ἐπλέκες,
Στ' ἄστρη καὶ ςτὸν αὐγερινὸ τσ' ἔφκιανες τὰ σγουρά της·
Ὁποῦ σοῦ φέρναν προξενιὰν ἀπὸ τὴν Βαβυλώνη,
Νὰ τὴν παντρέψῃς τὰ μακρυά, πολὺ μακρυὰ ςτὰ ξένα·
Ὀχτ' ἀδερφοὶ δὲ θέλουνε κι' ὁ Κωσταντῖνος θέλει·
„Δός την ε μάνα, δός την ε τὴν Ἀρετὴ ςτὰ ξένα,
Στὰ ξένα 'κεῖ ποῦ περβατῶ, ςτὰ ξένα ποῦ παγαίνω,
Νὰ 'χω κ' ἐγὼ παρηγοριά, νὰ 'χω κ' ἐγὼ κονάκι." —
„Φρόνιμος εἶσαι Κωσταντῆ κι' ἄσχημ' ἀπηλογήθης·
Κι' ἂν μὤρθῃ γιέ μου θάνατος, κι' ἂν μὤρθῃ γιέ μ' ἀρρώστια,
Κι' ἂν τύχῃ πικρὰ γὴ χαρά, ποιὸς θὰ μοῦ τήνε φέρει;" —
Τὸ Θιὸ τῆς ἔβαλ' ἐγγυτὴ καὶ τοὺς ἁγιοὺς μαρτύρους,
Ἂν τύχῃ κ' ἔρθῃ θάνατος, ἂν τύχῃ κ' ἔρθ' ἀρρώστια,
Κι' ἂν τύχῃ πικρὰ γὴ χαρά, νὰ πάῃ νὰ τήνε φέρῃ.
Καὶ σὰν τὴν ἐπαντρέψανε τὴν Ἀρετὴ ςτὰ ξένα
Κ' ἐμπῆκε χρόνος δύσεφτος καὶ μῆνας ὀργισμένος
Κι' ἔπεσε τὸ θανατικὸ κ' οἱ ἐννιὰ 'δερφοὶ πεθάναν,
Βρέθηκ' ἡ μάνα μοναχὴ σὰν καλαμιὰ ςτὸν κάμπο·
Στ' ὀχτὼ μνήματα δέρνεται, ςτ' ὀχτὼ μυριολογάει,
Στοῦ Κωσταντίνου τὸ θαφτὸ ταῖς πλάκαις ἀνασκώνει·
„Σήκου Κωσταντινάκη μου, τὴν Ἀρετή μου θέλω·
Τὸ Θιὸ μοῦ βάλες ἐγγυτὴ καὶ τοὺς ἁγιοὺς μαρτύρους,
Ἂν τύχῃ πικρὰ γὴ χαρά, νὰ πᾷς νὰ μοῦ τὴ φέρῃς." —

Τ' ἀνάθεμα τὸν ἔβγαλε μὲς ἀπὸ τὸ κυβοῦρι·
Κάνει τὸ σύγνεφ' ἄλογο καὶ τ' ἄστρο σαλιβάρι
Καὶ τὸ φεγγάρι συντροφιὰ καὶ πάει νὰ τήνε φέρῃ.
Πέρνει τὰ ὄρη πίσω του καὶ τὰ βουνὰ μπροστά του,
Βρίσκει την κ' ἐχτενίζουνταν ὄξου ςτὸ φεγγαράκι·
Ἀπὸ μακρυὰ τὴ χαιρετᾷ κι' ἀπὸ μακρυὰ τῆς λέγει·
„Περβάτησ' Ἀρετοῦλά μου, κυράνα μας σὲ θέλει." —
„Ἀλλοίμον' ἀδερφάκι μου καὶ τ' εἶναι τούτ' ἡ ὥρα;
Ἀνίσως κ' ἦναι γιὰ χαρὰ, νὰ βάλω τὰ χρυσά μου,
Κι' ἂν ἦναι πίκρα, πές μου το, νἄρτω κατὰ πῶς εἶμαι."
„Περβάτησ' Ἀρετοῦλά μου κ' ἔλα κατὰ πῶς εἶσαι." —
Στὴ στράτα ποῦ διαβαίνανε, ςτὴ στράτα ποῦ παγαίναν,
Ἀκοῦν πουλιὰ καὶ κιλαδοῦν, ἀκοῦν πουλιὰ καὶ λένε·
„Ποιὸς εἶδε κόρην ὤμορφη νὰ σέρν' ὁ πεθαμμένος;" —
„Ἄκουσες Κωσταντάκη μου, τί λένε τὰ πουλάκια;
Ποιὸς εἶδε κόρην ὤμορφη νὰ σέρν' ὁ πεθαμμένος; —
„Λωλὰ πουλιὰ κι' ἂς κιλαδοῦν, λωλὰ πουλιὰ κι' ἂς λένε." —
Καὶ παρακεῖ ποῦ πάγαιναν, κι' ἄλλα πουλιὰ τοὺς λένε·
„Τί βλέπομε τὰ θλιβερὰ, τὰ παραπονεμένα,
Νὰ περβατοῦν οἱ ζωντανοὶ μὲ τοὺς ἀπεθαμμένους." —
„Ἄκουσες Κωσταντάκη μου, τί λένε τὰ πουλάκια;
Πῶς περβατοῦν οἱ ζωντανοὶ μὲ τοὺς ἀπεθαμμένους." —
„Πουλάκια 'ναι κι' ἂς κιλαδοῦν, πουλάκια 'ναι κι' ἂς λένε." —
„Φοβοῦμαί σ' ἀδερφάκι μου καὶ λιβανιαῖς μυρίζεις." —
„Ἐχτὲς βραδὺς ἐπήγαμε πέρα ςτὸν ἅι Γιάνη,
Κ' ἐθύμιασέ μας ὁ παπᾶς μὲ περισσὸ λιβάνι." —
Καὶ παρεμπρὸς ποῦ πήγανε, κι' ἄλλα πουλιὰ τοὺς λένε·
„Ὦ Θὲ μεγαλοδύναμε μεγάλο θάμμα κάνεις,
Τέτοιαν πανώρια λυγερὴ νὰ σέρνῃ πεθαμμένος." —
Τ' ἄκουσε πάλ' ἡ Ἀρετὴ κ' ἐρράγισ' ἡ καρδιά της.
„Ἄκουσες Κωσταντάκη μου, τί λένε τὰ πουλάκια;
Πές μου, ποῦν' τὰ μαλλάκια σου, τὸ πηγορὸ μουστάκι;" —
„Μεγάλη ἀρρώστια μ' εὕρηκε, μ' ἔρριξε τοῦ θανάτου,
Ποῦ πέσαν τὰ ξανθὰ μαλλιὰ, τὸ πηγορὸ μουστάκι." —
Βρίσκουν τὸ σπίτι κλειδωτὸ, κλειδομανταλωμένο,
Καὶ τὰ σπιτοπαράθυρα ποὖταν ἀραχνιασμένα.
„Ἄνοιξε μάνα μ', ἄνοιξε καὶ νὰ τὴν Ἀρετή σου." —
„Ἂν ἦσαι Χάρος, διάβαινε, κι' ἄλλα παιδιὰ δὲν ἔχω·

῾Η δόλια ἡ ᾿Αρετοῦλά μου λείπει μακρυὰ ςτὰ ξένα.“ —
„῎Ανοιξε μάνα μ᾿, ἄνοιξε, κ᾿ ἐγῶμ᾿ ὁ Κωσταντῆς σου·
᾿Εγγυτὴ σῶβαλα τὸ Θιὸ καὶ τοὺς ἁγιοὺς μαρτύρους,
῎Αν τύχῃ πικρὰ γὴ χαρὰ, νὰ πᾶ νὰ σοῦ τὴ φέρω.“ —
Κι᾿ ὥστε νὰ βγῇ ςτὴν πόρτα της, ἐβγῆκεν ἡ ψυχή της.

4. *ἤλουγες ᾿ς τὸ φέγγος F.* 5. *Τὴν ἐσφικτοκορδέλιαζες ἔξω ᾿ς τὸ φεγγαράκι F.* 6. *στεῖλα F.* 7. *τὰ* om. Z. *F.* 11. *᾿ςτὴν στράτα ποῦ διαβαίνω F.* 12. *κι᾿ ἄσσχμ᾿ Z.* 18. *τῆς βάζει F.* 19. *κ᾿ ἔρχεται χρόνος δύσεφτος καὶ οἱ ἐννιὰ πεθάνα F.* 23. *ἄνεσπα τὰ μαλλιά της F.* 27. *Καὶ μέσα τὰ μεσάνυχτα πάγει νὰ τῆς τὴν φέρει F.* 32. *Γιὰ ἔλα F.* 35. *῎Αν ἡ χαρὰ ςτὸ σπίτι μας, F.* 36. *Κι᾿ ἂν πίκρα ἀδελφάκι μου νὰ ἐρθ᾿ ὡς F.* 37. *Μηδὲ πικρὰ μηδὲ χαρὰ, ἔλα καθὼς ὁποῦσαι F.* 38. *῞Οπου διάβαιναν F.* 40. *Γιὰ δὲς κοπέλαν εὔμορφην νὰ σύρν᾿ ἀπ. F.* 41. *῎Ακουε — καὶ τὰ πουλιὰ τί λένε F.* 51. *ἔξω ςτὸν F.* 52. *μὲ τὸ πολὺ λιβ. F.* 64. *ἴερος — κἂν ἦσαι ἴερος διάβα F.* 65. *Καϋμένη F.* 67. *Τὸν θεὸ σοῦ βάλα ἐγγυτὴ F.* 69. *ν᾿ ἀνοίξῃ — ἐξέβγεν F.* vss. 2. 3. 7. 8. 10. 13. 16. 18. 20—22. 28—30. 42—48. 53—62. om. *F.*

DXVIII.
Ο ΒΟΥΡΚΟΛΑΚΑΣ.

T. 347.

Τσὴ καλομάνας τὸ παιδὶ, τσὴ χήρας θυγατέρα,
Ποῦ προξενιὰν ἐφέρανε μὲς ὀχ τὴ Βαβυλῶνα,
Τ᾿ ἑφτὰ ᾿δερφιὰ δὲ θέλουνε κι᾿ ὁ Κωσταντῖνος θέλει·
„Μάνα μ᾿ ἂς τὴν παντρέψωμε τὴν ᾿Αρετὴ ςτὰ ξένα.“ —
„Καὶ ποιὸς θὰ μοῦ τὴ φέρν᾿ ἐδῶ, τὴν ᾿Αρετὴ νὰ βλέπω;“ —
„᾿Εγὼ τὴ φέρνω μάνα μου, τὴν ᾿Αρετὴ νὰ βλέπῃς,
Τὸ καλοκαῖρι τρεῖς βολαῖς καὶ τὸ χειμῶνα δύο.“ —
Κι᾿ ἀπὸ τσὴ τὴν παντρέψανε τὴν ᾿Αρετὴ ςτὰ ξένα,
Τ᾿ ἑφτὰ ᾿δερφιά πεθάνανε, τὸν Κωσταντᾶ σκοτῶσαν·
Κ᾿ ἔμειν᾿ ἡ μάνα θλιβερὴ σὰν καλαμιὰ ςτὸν κάμπο.
Νύχτα καὶ μέραν ἔκλαιγεν ἀπάνου ᾿πὸ τὸ μνῆμα,
Καὶ μάλιστα ςτὸν Κωσταντᾶ ἔβγανε τὰ μαλλιά της·
„᾿Ασήκ᾿ ἀπάνου Κωσταντᾶ, νὰ πᾷς νὰ μοῦ τὴ φέρῃς,
῾Οποῦ μώνιπενιάριζες τὴν ᾿Αρετὴ νὰ φέρῃς,
Τὸ καλοκαῖρι τρεῖς βολαῖς καὶ τὸ χειμῶνα δύο.“ —
᾿Απὸ τὴν κλάψα τὴν πολλὴν ὁ Θιὸς τὴ συνακούει,
Κ᾿ ἐγίν᾿ ἡ πλάκα ἄλογο, τὸ χῶμ᾿ ἐγίνη σέλλα,
Καὶ τὸ σκωλῆκ᾿ ὁ Κωσταντᾶς νὰ πᾷ νὰ τήνε φέρῃ.
„Καλῶς σέν᾿ ηὗρηκ᾿ ᾿Αρετή.“ — „Καλῶς τὸν Κωσταντᾶ μου.“ —

„Ἔλα νὰ πᾶμε Ἀρετὴ, νὰ πᾶμε εἰς τὸ σπίτι.“ —
„Γιὰ πές μ' ἂν ἦναι γιὰ καλὸ, νὰ βάλω τ' ἀργυρά μου·
„Γιὰ πές μ' ἂν ἦναι γιὰ κακὸ, νὰ πᾶμε καθὼς εἶμαι.“ —
„Ἔλα νὰ πᾶμε Ἀρετὴ, νὰ πᾶμε καθὼς εἶσαι.“ —
Στὴν στράτα ποῦ πηγαίνανε, ἕνα πουλὶ κελάιδει·
„Ὦ Θὲ μεγαλοδύναμε μεγάλο θάμμα κάνεις,
Νὰ προβατοῦν' οἱ ζώντανοι μὲ τοὺς ἀπεθαμμένους.“ —
„Ἄκουσε, ἄκουσ' Κωσταντᾶ, τί λέγει τὸ πουλάκι;“
„Πουλάκ' εἶναι κι' ἂς κελαϊδῇ, πουλάκ' εἶναι κι' ἂς λέγῃ.“ —
Στὴ στράτα ποῦ πηγαίνανε, πάλι ματακελάιδει·
„Ὦ Θὲ μεγαλοδύναμε μεγάλο θάμμα κάνεις,
Νὰ προβατοῦν' οἱ ζωντανοὶ μὲ τοὺς ἀπεθαμμένους.“ —
Κ' ἡ Ἀρετὴ ποῦ τ' ἄκουσε, κ' ἐρράγισ' ἡ καρδιά της·
„Ἄκουσε, ἄκουσ' Κωσταντᾶ, τί λέγει τὸ πουλάκι;“ —
„Πουλάκι 'ναι κι' ἂς κελαϊδῇ, πουλάκι 'ναι κι' ἂς λέγῃ.“ —
Στὴ στράτα ποῦ πηγαίνανε, τὴ χώρα ξαγναντεύουν·
„Πήγαινε, πήγαιν' Ἀρετὴ, πήγαινε μὲς ϛτὸ σπίτι,
Κ' ἐγὼ πάγω νὰ κοιμηθῶ, γιατ' εἶμ' ἀγρυπνησμένος,
Κι' ἀπὸ τὴν στράτα τὴν πολλὴν εἶμ' ἀγανακτησμένος.“ —
„Ἔλα νὰ πᾶμε Κωσταντᾶ ἀντάμα μὲς ϛτὸ σπίτι.“ —
„Ἐγὼ μυρίζω λιβανιᾶς καὶ δὲμπορῶ νὰ ἔλθω.“ —
Στὸ σπίτι της ἔτσ' ἔσωσε, τὴ μάνα χαιρετάει·
„Καλῶς σ' εὑρῆκα μάνα μου.“ — „Καλῶς τὴν Ἀρετή μου.
Καὶ ποιὸν ἦλθες ἐδῶ νὰ δγῇς; νὰ δγῇς τ' ὀχτώ σ' ἀδέρφια;
Τὰ ἐφτ' ἀδέρφια πέθαναν, τὸν Κωσταντᾶ σκοτῶσαν.“ —
„Καὶ τώρα μάνα μ' ἤφερε ὁ Κωσταντᾶς ϛτὸ σπίτι.“ —
Κ' ἐσφιχταγκαλιαστήκανε μάνα καὶ θυγατέρα,
Κ' ἐμείνανε κ' ἡ δυὸ ξεραῖς κ' ἡ δυὸ ἀπεθαμμέναις,
Κ' ἐπῆγαν καὶ τσ' ἐχώσανε ἀραχνωσμένο χῶμα.

1. *Τζῇ T.* 3. *ευτὰ T.* 4. *μ'* om. *T.* 9. *ἐπέθαναν T.* 13. *πᾳ T.* 29. *πιαίνανε T.* 25. 30. *θάμα T.* 45. *Καὶ* om. *T.*

DXIX.

Ο ΒΟΥΡΚΟΛΑΚΑΣ.

T. 349.

Ἐψὲς ὀπῶλιανόβρεχε, ὁ Γιάνης ἐτραγούδα,
Κι' ὅλα τὰ δέντρα μάρανε κι' ὅλα ξεριζώθηκε·

Ἐμάρανε καὶ μιὰ ξανθὴ μιᾶς χήρας θυγατέρα,
Ποὔτανε δώδεκα χρονῶν κι᾽ ὁ ἥλιος δὲν τὴν εἶγδε.
Στὰ σκότεινα τὴν ἔλουζε, ςτὸ φέγγος τὴ χτενίζει·
Στ᾽ ἄστρη καὶ ςτὸν αὐγερινὸ τσ᾽ ἔπλεγ᾽ ὀργυιῶν πλεξίδα.
Μιὰ προξενιὰ τσ᾽ ἐστείλανε γιὰ νὰ τήνε παντρέψῃ·
Ἐννιὰ ᾽δερφοὶ δὲ θέλουνε κι᾽ ὁ Κωσταντῖνος θέλει·
,,Μάνα κι᾽ ἂς τὴν παντρέψωμε τὴ ᾽Αρετὴ ςτὰ ξένα,
Γιατὶ ςτὰ ξένα περβατῶ, ςτὰ ξένα πάω καὶ μένω·
Κ᾽ ἐγὼ σοῦ τάζω μάνα μου, γιὰ νὰ σοῦ τήνε φέρνω,
Τὸ καλοκαῖρι δυὸ φοραῖς καὶ τὸ χειμῶνα μία.“ —
Μᾶρταν οἱ χρόνοι δύσεφτοι κ᾽ οἱ μῆνες ὀργισμένοι,
Κ᾽ οἱ ἐννι᾽ ἀδέρφοι πέθαναν, τὸν Κωσταντᾶ σκοτῶσαν.
Ἡ μάνα τους βαρυ᾽ ἄρρωστη, βαρυὰ ᾽ν᾽ ἀρρωστημένη.
Τὴν ᾽Αρετὴ πεθύμησε, νὰ δγῇ ςτὴν ἀρρωστιά της·
,,᾽Ανάθεμά σε Κωσταντᾶ κ᾽ ἐσὲ καὶ τὴ βουλή σου,
Ποῦ πάντρεψες τὴν ᾽Αρετὴ πολλὰ μακρυὰ ςτὰ ξένα.“
Σ᾽ ὅλα τὰ μνήματ᾽ ἔκλαιγε καὶ σ᾽ ὅλα μυρολόγια,
Καὶ ςτοῦ καϋμένου Κωσταντᾶ ἐτράβαε τὰ μαλλιά της.
Τ᾽ ἀνάθεμα τὸν ἔβγαλε μὲς ἀπὸ τὸ κυβοῦρι·
Τὴν πλάκα κάνει γι᾽ ἄλογο, τὸ χῶμα κάνει σέλλα,
Καὶ τὰ ξανθά του τὰ μαλλιὰ τὰ κάνει σαλιβάρι.
Φτερνιὰ δίνει τοῦ μαύρου του, ςτὴν ᾽Αρετὴ ἀριβάρει·
,,Πᾶμ᾽ ᾽Αρετὴ ςτὸ σπίτι μας, πᾶμε κάμε δουλειά μας.“ —

4. *χρονῶ καὶ ἥλ. T.* 6. *ἀύμερινὸ T.* 20. *καϊμένου T.* 25. *καμεδουλιά μας? T.*

DXX.

Η ΜΑΓΙΣΣΑ.

Ζαμπ. 721, 7.

(*Τοῦτο τὸ τραγοῦδι καὶ τὸ ἑπόμενον φέρουσι τύπον μεσαιωνικῆς ἀρχαιότητος. Ζαμπ.*)

Διαβάταις κι᾽ ἂν διαβῆτε ἀπ᾽ τὸν τόπο μου,
Μηλιὰ ᾽χω ςτὴν αὐλή μου, καὶ κονέψετε.
Σύρετε, χαιρετῆστε τὴν μανοῦλά μου,
Τὴν παραπονεμένη γυναικοῦλά μου,
Τὰ δόλια μου παιδάκια, τοὺς γειτόνους μου.
Καὶ πέστε τῆς καλῆς μου, πέστε τῆς Λενιῶς,
Ἂν θέλ᾽ ἂς καρτερέσῃ, θέλ᾽ ἂς παντρευτῇ,

Κι᾽ ἂν θέλῃ μαῦρ᾽ ἂς βάλῃ, νἄρθῃ νὰ μὲ βρῇ,
Τί μένα μὲ παντρέψαν ςτὴν ἀνατολὴ,
Πῆρα μικρὴ γυναῖκα, μάγισσα πεθερά·
Μαγεύει τὰ καράβια, πλιὰ δὲν περβατοῦν,
Μ᾽ ἐμάγεψε κ᾽ ἐμένα, πλιὰ δὲν ἔρχομαι·
Σελλώνω τ᾽ ἄλογό μου, ξεσελλώνεται,
Ζώνομαι τὸ σπαθί μου, καὶ ξεζώνεται·
Γράψω γραφὴ νὰ στείλω, καὶ ξεγράφεται.

DXXI.

Η ΜΑΓΙΣΣΑ.

Ζαμπ. 722, 8.

Ἄσπρα μου πουλιὰ, μαῦρα μου χελιδόνια,
Σὰν τί μοῦ μολογᾶτε ἀπ᾽ τὴν Ἀραπιά;
Κινῆσαν τὰ καράβια τὰ Ζαγορινὰ,
Κίνησε κι᾽ ὁ καλός μου, πῆε ςτὴν ξενιτειά.
Δώδεκα χρόνους κάνει δίχως πολογιά·
Μοῦ στέλλ᾽ ἕνα μαντύλι μ᾽ εἴκοσι φλωριὰ,
Καὶ ςτὸ μαντύλι μέσα μὦχει πολογιά.
„Θὲς, κόρη μου, παντρέψου, θὲς, καλόγρεψαι.
Τί ἐδῶ ποῦμ᾽ ὁ καϋμένος, ἐπαντρεύτηκα·
Ἐπῆρα μιὰ γυναῖκα σκύλα μάγισσα,
Μαγεύει τὰ καράβια, δὲν κινοῦν γι᾽ αὐτοῦ,
Μ᾽ ἐμάγεψε κ᾽ ἐμένα, δὲν κινῶ κ᾽ ἐγώ.
Ὄντας κινῶ γιὰ νἄρθω, χιόνια καὶ βροχαῖς,
Ὄντας γυρίζω πίσω, ἥλιος, ξαστεριά.
Ζώνομαι τ᾽ ἅρματά μου, πέφτουν κατὰ γῆς,
Πιάνω γραφὴ νὰ γράψω, καὶ ξεγράφεται.

Apud *Faur.* II, 182 habes tertium et quartum versum carminis; deinde sequuntur tres vss.:

Κι᾽ οὐδὲ γραφὴν μοῦ στέλνει κι᾽ οὐδ᾽ ἀπολογιὰ,
Κι᾽ αὐτοῦ ςτοὺς δέκα χρόνους μὦστειλε γραφὴ,
Σ᾽ ἕνα χρυσὸ μαντύλι δώδεκα φλωριά·

denique accedit versus octavus, paullo dissentiens cum Zampellii lectione: *θέλεις κόρη πανδρέψου, θέλεις καλογραιά.*

DXXII.
Η ΜΑΓΙΣΣΑ.

U. Πανδ. 22.

Ἐσεῖς πουλιὰ βουνίσια καὶ θαλασσινὰ,
Αὐτοῦ ψηλὰ ποῦ πᾶτε κατ᾽ τὸν τόπο μου·
Μηλιὰ ᾽χω ςτὴν αὐλή μου, κι᾽ ἂν κονέψετε,
Νὰ πῆτε τῆς καλῆς μου, τῆς ἐρωτιαριᾶς,
Θέλει καλόγρι᾽ ἂς γένη, θέλ᾽ ἂς παντρευθῇ,
Θέλει χήρ᾽ ἂς καθήση κι᾽ ἂς μὴν καρτερῇ·
Κ᾽ ἐμένα μ᾽ ἐπαντρέψαν μὲς ςτὸν ἁρμυρὸ,
Κ᾽ ἐπῆρ᾽ ἁρμυροποῦλα, μάγισσας παιδὶ,
Ποῦ μάγεψε τὰ ψάρια κι᾽ ὅλο τὸ γιαλὸ
Καὶ μάγεψε κ᾽ ἐμένα καὶ μ᾽ ἔκαμε γαμπρό.

DXXIII.
Η ΜΑΓΙΣΣΑ.

Ross Inselreis. III, 186.

ΧΑΛΚΗ.

⏑ — ⏑ —́ ⏑ —́ ⏑ | ⏑ —́ ⏑ — ⏑ —́
⏑ — ⏑ —́ ⏑ —́ ⏑ | ⏑ —́ ⏑ — ⏑ —́
⏑ — ⏑ —́ ⏑ —́ ⏑ | —́ ⏑ — ⏑ —́
⏑ — ⏑ —́ ⏑ —́ ⏑ | —́ ⏑ — ⏑ —́

Τέσσαρες καὶ πέντ᾽ ἦταν, ἐννέα ἀδερφοί·
Τὸν πόλεμον ἀκοῦσαν κι᾽ ἁρματωθήκασι.
Στὸν δρόμον ποῦ παγαίνουν, ἐδιψάσασι,
Βρίσκουν ἕνα πηγάδιν, κ᾽ ἦτονε βαθὺ,
Πενῆντ᾽ ὀργυιαῖς τὸ πλάτος κ᾽ ἕκατον βαθύ.
Καὶ παίζουσι τὸν λόττον, ποιὸς νὰ καταιβῇ·
Καὶ ξέπεσεν ὁ λόττος ςτὸ μικρὸ Κωσταντῆ.
„Δέσετε μὲ ἀδέλφια κ᾽ ἐγὼ νὰ καταιβῶ.“ —
Δένουν τον τὰ ἀδέλφια, καταιβάζουν το.
Πᾶν νὰ τὸν ἀναιβάσουν, δὲν τὸν δύναντο.
Ἐξαναδευτερώνουν, κόβηκε τὸ σχοινίν.
„Σύρτε ἀδέλφια μ᾽, σύρτε ςτὴν μάνα τὴν καλήν.
Κι᾽ ἂν σᾶς ῥωτήσ᾽ ἡ μάνα, ἴντ᾽ ἐγίνηκα,
Μὴν πᾶτε νὰ τῆς πῆτε, πῶς παντρεύθηκα·
Κ᾽ ἐπῆρα μάγου κόρην καὶ μάγισσας παιδί·

Τὰ ῥοῦχα ποῦ μοῦ κάνει ἂς πᾷ νὰ τὰ πουλῇ
Κι' ἀρραβωνιαστικήν μου νὰ τὴν παντρολογᾷ." —

4. κ' ἦτον πολλὰ βαθὺ *R.* 6. καὶ om. *R.* 9. τ' ἀδ. καὶ *R.* 10. ἐδύναντο *R.* 12. μ' om. *R.*

DXXIV.
Ο ΒΟΣΚΟΣ ΚΑΙ Η ΛΑΜΝΙΑ.

U.

ΚΑΛΑΜΑΡΙΑ. ΣΑΛΟΝΙΚΗ.

Πέντε χιλιάδες πρόβατα, δέκα χιλιάδες γίδια
Τὰ φύλαγαν τρεῖς ἀδελφοὶ κ' οἱ τρεῖς στοιχειὰ τοῦ κόσμου,
Κ' ἕνας πάγει γιὰ τὸ φιλὶ κι' ἄλλος γιὰ τὴν ἀγάπην
Κι' ὁ Γιάνης ὁ μικρότερος ἐκειὸς πίσ' ἀναμένει,
Νὰ κυβερνάῃ τὰ πρόβατα, νὰ κυβερνάῃ τὰ γίδια.
Κ' ἡ μάνα του τὸν διάταξε κ' ἡ μάνα του τοῦ λέγει·
„Γιάνη μ' σὰν θέλῃς τὴν εὐχὴ, ἐμὲ καὶ τοῦ πατρός σου,
Σὲ μόνο δέντρο μὴ σταθῇς, σὲ λεύκη μὴ σταλιάσῃς,
Καὶ κάτω ςτὴν ἀκρογιαλιὰ σουραῦλι μὴ λαλήσῃς,
Τί βγαῖν' ἡ λάμια τοῦ γιαλοῦ, ἡ λάμια τοῦ πελάγου." —
Κι' ὁ Γιάνης ἐπαράκουσε τῆς μάνας του τὰ λόγια,
Σὲ μόνο δέντρο στάθηκε, σὲ λεύκη καὶ σταλιάζει,
Καὶ κάτω ςτὴν ἀκρογιαλιὰ σουραῦλι καὶ λαλάει.
Καὶ βγῆκ' ἡ λάμια τοῦ γιαλοῦ καὶ λάμια τοῦ πελάγου·
„Λάλα το Γιάνη μ', λάλα το, λάλα το τὸ σουραῦλι,
Κι' ἂν μ' ἀποστάσῃς ςτὸ χορὸ, γυναῖκα νὰ μὲ πάρῃς·
Κι' ἂν σ' ἀποστάσω λάλημα, τὴ στάνη σου νὰ πάρω." —
Τρεῖς ἡμεροῦλαις λάλαγε καὶ τρία μερονύχτια·
Τὸν Γιάνη τὸν ἀπόστασε βαρῶντας τὸ σουραῦλι.
Ἐπῆρέ του τὰ πρόβατα κι' ὅλα του τὰ γίδια του.
Κι' αὐτὸς πῆγε νὰ ῥογιαστῇ σ' ἀφεντικὸ ποκάτω.

DXXV.
Ο ΒΟΣΚΟΣ ΚΑΙ ΑΙ ΑΝΕΡΑΙΔΕΣ.

Ross Inselreis. III, 180.

ΚΑΡΠΑΘΟΣ.

Ἐννιὰ χιλιάδες πρόβατα, ἐννι' ἀδελφοὶ τὰ βλέπουν.
Οἱ πέντε πάαιναν γιὰ φιλὶ, οἱ τρεῖς γιὰ τὴν ἀγάπην.

Μόνον ὁ Γιάνης πόμεινεν ςτὴν μέςην τῶν προβάτων·
Τὰ κυβερνάει τὰ πρόβατα καὶ βλέπει τὸ κοπάδιν.
Πάντα τοῦ λέει ἡ μάνα του, πάντα παράγγελλέ του·
„Βλέπε σὺ Γιάνη, βλέπε σὺ, σοῦ λέγω Καλογιάνη,
Σὲ μονοδέντρο μὴ 'ναιβῇς, ςτοὺς κάμπους μὴ καταίβῃς,
Καὶ ςτὸν ἀπάνω ποταμὸν μὴ παίξῃς τὸ περνιαῦλι,
Κ' ἐρτοῦν καὶ μονομαζευθοῦν τοῦ ποταμοῦ νεράιδες.“ —
Κ' ἐκεῖνος δὲν αὐκράστηκε τῆς μάνας του τὰ λόγια,
Σὲ μονοδέντρι 'νέβηκε, ςτοὺς κάμπους ἐκατέβη,
Καὶ ςτὸν ἀπάνω ποταμὸν ἔπαιξε τὸ περνιαῦλι,
Κ' ἐκ' ἦρταν καὶ μαζώχτηκαν τοῦ ποταμοῦ νεράιδες.
„Παῖξέ το Γιάνη, παῖξέ το, παῖξε τὸ περνιαῦλι.
Θέλεις λογάριν; ἔπαρε· θέλεις μαργαριτάριν;
Θέλεις τὴν κάλλια τοῦ χοροῦ, τὴν πλι' ὤμορφην τοῦ κόσμου;“ —
„Μήτε λογάριν θέλω 'γὼ μήτε μαργαριτάριν,
Μηδὲ τὴν κάλλια τοῦ χοροῦ, τὴν πλι' ὤμορφην τοῦ κόσμου
Τὴν Εὐδοκίαν θέλω 'γὼ τὴν κηλαδοδουργοῦσαν,
Ὁποῦ κηλαύγει ταῖς αὐγαῖς καὶ τὰ πουλιὰ ξυπνοῦσι.“ —

DXXVI.

ΤΑ ΜΑΓΙΑ.

T. 55.

Δὲν ἤθελα τὰ μοῦτρά του παδέλα ςτὴ γωνιά μου,
Νὰ μαγειρεύω πίτουρα νὰ τρῶνε τὰ πουλιά μου.
Δὲν ἤθελα τὰ δόντια του παλούκια ςτὴν αὐλή μου,
Νὰ παλουκώνω τ' ἄλογο νὰ τρώγῃ τὸ φαγί μου.
. . . .
Καλῶς τονε τὸν Κωσταντᾶ ποῦ γιὰ φιλὶ παγαίνεις.
. . . .
Τρία μηλάκια τῶδωσε, ςτὸν κόρφο του τὰ βάνει,
Τὄνα ῥίξε ςτὸν ποταμὸ κ' ἔπαψε τὸ ποτάμι,
Τἄλλο ῥίξε ςτὸ τριστρατὸ κ' ἔπαψαν οἱ διαβάταις,
Τἄλλο ῥίξε τσὴ λυγερῆς κ' ἡ κόρη περιορίστη.
Τὰ μάγια τὴ μπουρλίσανε, τὴ νύχτα ἐσηκώθη·
„Ἔ βάγια μου καὶ δούλα μου καὶ ἀναδεξιμιαῖς μου
Χρυσοὺς φελλοὺς ςτὰ πόδια μου, σκέπη ςτὴν κεφαλή μου,

Τὸ κομπολόι δόσε μου, νὰ πάω ςτὴν ἐκκλησιά μου.“ —
Τὰ μάγια τὴ μπουρλίσανε κι᾽ ἀπὸ τὸ σπίτι βγῆκε,
Κ᾽ ἐπῆγε κι᾽ ἀρριβάρισε ςτοῦ Κωσταντᾶ τὴν πόρτα·
῎Ανοιξε μάγισσας γυιὸς καὶ μάγισσας ἐγγόνο.“ —

12 et 16. *βουρλίσανε T.*

DXXVII.

ΤΑ ΜΑΓΙΑ.

Ξανθοπουλ. Φιλολ. συνέκδημ. 401. β. M. I, 364.

ΤΡΑΠΕΖΟΥΣ.

᾽Ανάθεμα π᾽ ἐκρέμιξεν τὸ μῆλον ςτὸ πεγάδιν·
Τὸ μῆλον εἶχεν φάρμακον καὶ τὸ πεγάδ᾽ μαγείας·
᾽Εμάγεψαν τὴν ἐγαπῶ, κ᾽ ἐπῆραν τινὰν θέλω·
Τὴν ἐγαπῶ φορεῖ σακὶν, τινὰν ᾽κὶ θέλω ῥοῦχον.
Παρέρχεταί με τὸ σακὶν κι᾽ ἀπ᾽ τὸ ῥοῦχον καλλίον.
᾽Εγάπη ςτὸν ἀνέφορον βαρὺν φορτίον ἔνι.
Νὰ σύρ᾽ ἀτὸ, ᾽κὶ σύρκεται· νὰ χάν᾽ ἀτὸ, ᾽κὶ χᾶται.
Πάγω νὰ πάγω ᾽κ ἐπορῶ, κάθημαι κ᾽α καὶ κλαίγω.
Νὰ σύρ᾽ ἀτὸ, ᾽κὶ σύρκεται· νὰ χάν᾽ ἀτὸ, ᾽κὶ χᾶται·
Κι᾽ ἂν σύρ᾽ ἀτὸ ςτὸν ποταμὸν, τὸν ποταμὸν θολώνει·
Κι᾽ ἂν σύρ᾽ ἀτὸ ςτὴν θάλασσαν, καράβια παρματώνει·
Θέλει τὴν θάλασσαν αὐλὴν καὶ τὰ καράβια σπίτια,
Καὶ τὰ καλὰ τὰ κύματα θέλει κεν γειτονίαν.

VII.

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΕΡΩΤΙΚΑ.

CARMINA AMATORIA.

DXXVIII.

ΧΟΡΟΥ.

Faure II, 242. Ζαμπ. 717, 4.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Ἐμπᾶτ' ἀγώρια ςτὸ χορὸ καὶ πιάστε τὸ τραγοῦδι,
Πέστε καὶ τραγουδήσετε πῶς πιάνετ' ἡ ἀγάπη·
Ἀπὸ τὰ μάτια πιάνεται, ςτὰ χείλια ξεφυτρώνει,
Κι' ἀπὸ τὰ χείλια χύνεται καὶ ςτὴν καρδιὰ ῥιζώνει.

1. *Ἐβγᾶτ' — κοράσια 'ςτὰ τραγούδια F.* 2. *Νὰ ἰδῆτε καὶ νὰ μάθετε F.* 3. *καταιβαίνει F.*

DXXVIII a.

Conze.

Τράμπα τραμπαλίζομαι,
Πέφτω καὶ τσακίζομαι,
Καὶ βαρῶ τὰ γόνα μου
Καὶ μὲ κλαίει ἡ Παγῶνά μου. —
Τράμπα τραμπαλίζομαι,
Πέφτω καὶ τσακίζομαι,
Καὶ βαρῶ τὸ νύχι μου
Καὶ μὲ κλαίει ἡ νύφη μου.

DXXVIII b.

ΧΟΡΟΥ.

Carmen factum a Nyctario monacho Samio.

ΣΑΜΟΣ.

Στὸ φανάρι, ςτὸ πετρὶ
Ἔπιασ' ἀγαπητική,

Καὶ νέρὸ τῆς γύρεψα,
Καὶ νερὸ μοῦ ἔδωκε.
„Πιὲ νερὸ νὰ δροσιστῇς,
Κι᾽ ἂν δὲν τὸ ξεκαυχηθῇς,
Ξαναγύρισε νὰ πιῇς.“ —

DXXVIII c.

ΧΟΡΟΥ.

Conze.

Ἀποκρέας 1858.

ΑΘΗΝΑΙ.

Ἔχεις μαλλιὰ στὴ κεφαλὴ, ποῦ νοστιμεύει τὸ κορμὶ,
Ἔχεις ἐλιὰ ςτὴ μασκαλὴ, σὰν καὶ σένα δὲν εἶναι ἄλλη. —
Κατηγοροῦν τὴν γάτα μας καὶ λὲν πῶς εἶναι γραῖα,
Ποὔχει τὰ μάτια γαλανὰ καὶ τὴν οὐρὰν μακρέα. —
Ἔχεις δυὸ μάτια γαλανὰ, δυὸ κόλους σὰν μπαρέλια,
Κι᾽ ὁποιὸς γυρίζῃ καὶ σὲ δγῇ, λυγώνετ᾽ ἀπ᾽ τὰ γέλοια.

5. *βαρέλλια C.*

DXXVIII d.

ΧΟΡΟΥ.

Conze.

Ἀποκρέας 1858.

ΑΘΗΝΑΙ.

Καλῶς ἦλθαν τὰ σύγνεφα, ποὔφεραν τὸν ἀέρα,
Μοὔφεραν τὴν ἀγάπη μου ἀπὸ τὴν Ἴγγλατέρα. —
Σ᾽ ἀφίνουν τὴν καλὴ νυχτιὰ, κορῶνα τοῦ Λεβάντι
Κι᾽ ἄφρως τοῦ μαργαριταριοῦ καὶ πέτρα τοῦ διαμάντου.

DXXVIII e.

ΧΟΡΟΥ.

Carmen factum a Nyctario monacho Samio.

ΣΑΜΟΣ.

Τὸ (ρινο) κορίτσι θέ (ρινε) ρει χάδια,
Θέ (ρινε) ρει καὶ (ρινε) μαργαρι (ναρι) τάρια
Βαρ᾽ ὁ γέρως τὴ (ρινιρινιρι) γουνέλα
Κ᾽ ἡ (ρινι) γριά (ρινα) μου χα (ρινα) μογέλα.

DXXVIII f.

ΧΟΡΟΥ.

Sand. 154.

Στὴν Ἀραπιὰ θέλω νὰ πά' νὰ πάρω 'να Ἀράπη,
Νὰ κάθωμαι νὰ τὸν ῥωτῶ πῶς πιάνετ' ἡ ἀγάπη·
Ἀπὸ τὰ μάτια πιάνεται, ςτὰ χείλη καταβαίνει
Κι' ἀπὸ τὰ χείλη ςτὴ καρδιὰ καὶ ςτὴ καρδιὰ 'ναιμένει.

DXXIX.

ΧΟΡΟΥ.

T. 209.

Ὦ ψηλὸ λιχνὸ, ψηλὸ λιχνό μου ῥόδο,
Ὁποῦ γιὰ τ' ἐσὲ στερεύομαι τὸν κόσμο.
Ὦ ψηλὸ λιχνὸ, ψηλὸ λιχνὸ κλονάρι,
Ὁποῦ γιὰ τ' ἐσὲ γλήγωρα πάω ςτὸν ᾅδη
Ὦ ψηλὸ λιχνὰ, ψηλό μου κυπαρίσσι,
Ὁποῦ γιὰ τ' ἐσὲ καρδιά μου θὰ ῥαγίσει.

DXXX.

ΤΟ ΧΕΛΙΔΟΝΙ ΚΑΙ ΤΟ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ.

M. II, 230.

Χελιδονάκι θὰ γενῶ νὰ κάτσω ςτὸν λαιμό σου,
Ἢ περιστέρι τρυφερὸ νὰ πετῶ ςτὸν ὦμό σου,
Γιὰ νὰ φιλήσω τὴν ἐλιὰ πῶχεις ςτὸ πρόσωπό σου.

DXXXI.

ΧΟΡΟΥ.

U.

ΡΟΥΜΕΛΙ.

Ὅταν σ' ἀκούω, λακταρῶ, ὅταν σὲ βλέπω, τρέμω,
Πίπτω ςτὴν γῆν, λιγοθυμῶ πουλάκι μου, δὲν κρένω.
Τρώγω, μὲ τρώγ' ἡ ἔγνοια σου, μασῶ, δὲν καταπίνω.
Πίνω νερὸ νὰ δροσιστῶ· φαρμάκ' εἶναι κ' ἐκεῖνο.
Μισεύεις, κλαῖν' τὰ μάτια μου, σὰν τὸ κομμένο κλῆμα.
Μὴ μ' ἀρνηθῇς ἀγάπη μου τεἶναι μεγάλο κρίμα.

DXXXII.

ΧΟΡΟΥ.

Ἀνθ. Ἰον. φακ. I, 149. U. M. II, 92. Sand. 48

Ἐκ τοῦ χωρίου Γαστουριοῦ (ΚΕΡΚΥΡΑ).

Ὢ ἐμένα ποῦ ποθνήσκω
Καὶ καμμιὰ γιατριὰ δὲ βρίσκω,
Δὲν εὑρίσκεται βοτάνι
Εἰς τὸν κόσμο νὰ μὲ γιάνῃ
Παρὰ 'να φιλὶ δροσάτο,
Νόστιμο καὶ ζαχαράτο.
Ἔμαθα κυρὰ πῶς τὄχεις
Κ' ἔρχομαι νὰ μοῦ τὸ δώσῃς.
Κι ἂν ἐσὺ δὲν μὲ τὸ δώσῃς,
Σταῖς ὀχτὼ θὲ νὰ μὲ χώσῃς·
Καὶ νεκρὸ θὰ μ' ἀπεράσου
Κόρη μ' ἀπ' τὴ γειτονιά σου.
Καὶ νὰ πῇς ἀλλοιὰ καὶ κρίμα,
Τετοιὸ νιὸ νὰ φάῃ τὸ μνῆμα·
Τετοιὸ νιὸ παλληκαράκι
Νὰ χαθῇ γιὰ μιὰν ἀγάπη.

1. *Ὤϊ μένα 'πεθηνήσκω S.*

DXXXII a.

ΤΟ ΒΡΑΔΥ.

M. I, 228.

ΑΘΗΝΑΙ.

Γιὰ δὲς τ' ὥριον φεγγάρι 'ναι, τὶ ἥσυχη βραδυὰ,
Τί σιγανὴ ἑσπέρα 'ναι, τί ἄστρη λαμπερά.
Μὲ ἕνα βλέμμα σου γλυκὺ παύουν τὰ δάκρυά μου,
Παύουν αἱ λύπαι τῆς καρδιᾶς καὶ τὰ παράπονά μου.
Ἐλθὲ λοιπὸν ὦ φίλη μου μαζύ μου νὰ συζήσῃς,
Καὶ ςτὸ ἑξῆς μὴν προσπαθεῖς τὰ πάθη μου ν' αὐξήσῃς.

1. *Γιὰ ἴδὲς τὶ ὡραῖον M.* 1 et 2. *'ναι* om. *M.*

DXXXII b.
ΕΡΩΤΙΚΟΝ.
Kind.

Νὰ μὴ σὲ βλέπω, δὲν βαστῶ,
Ὅταν σὲ βλέπω ἀρρωστῶ·
Ἐσὺ 'σ' ὁ θάνατός μου,
Ἐσὺ καὶ ὁ γιατρός μου.

Νὰ σὲ κυττάζω, ἀγαπῶ,
Κι' ὅταν σὲ διῶ, καρδιοχτυπῶ,
Λιγώνεται καρδιά μου,
Χάνω τὰ λογικά μου.

Ἔχω πολλὰ νὰ σοῦ εἰπῶ,
Κι' ὅταν σὲ βλέπω, σιωπῶ,
Βουβαίνεται καὶ μένει
Ἡ γλῶσσά μου δεμένη.

Ὅταν σὲ βλέπω, λαχταρῶ,
Καὶ δὲν μπορῶ νὰ σὲ χαρῶ.
Σὲ βλέπω, τυραννοῦμαι,
Ἂν δὲν σὲ διῶ, λυποῦμαι.

Νὰ σὲ θωρῶ, ἐπιθυμῶ,
Ἂν δὲν σὲ διῶ, λιγοθυμῶ,
Σὲ βλέπω, δὲν χορταίνω,
Ἂν δὲν σὲ διῶ, πεθαίνω.

Numeros aliter constituit Kind.

DXXXII c.
ΕΡΩΤΙΚΟΝ.
Kind.

Στέκομαι, διαλογίζομαι κι' ἀτός μου τὸ θαμάζω,
Πῶς δὲ ῥαγίζουν τὰ βουνά, ὅταν ἀναστενάζω;
Τρεῖς μέραις ἂν δὲ μὴ σὲ διῶ, τὸν νοῦ μου δὲν τὸν εἶχα,
Καὶ τώρα τὸ θαμάζομαι, πῶς λείπεις μέρα νύχτα.
Ἂς ἦρταν τώρα νὰ μοῦ ποῦν, κόρη καλῶς τὰ δέχτης.
Στὰ καλαμάκια στέκεται ὁ νιὸς ὁπ' ἀπαντέχεις.
Διάκο μου τὰ μαλλάκια σου ψηλὰ 'ναι σὰν μετάξι,

Κ' ἡ μιά σου τρίχα γίνεται μαχαῖρι νὰ μὲ σφάξῃ.
Ἂν πάγω καὶ ςτὴν ἐκκλησιὰ, δὲν πάγω γιὰ ν' ἁγιάσω,
Πάγω γιὰ τὸ πουλάκι μου, νὰ τὸ καλολογιάσω.

DXXXII d.
ΕΡΩΤΙΚΟΝ.
Kind.

Χελιδονάκια τ' οὐρανοῦ καὶ σεῖς περιστεράκια,
Ἂν δγῆτε τὸ πουλάκι μου, τοῦ πῆτε δυὸ λογάκια.
Πῆτέ του δὲν, εἶμ' ὥμορφη μηδὲ μεγαλειωμένη,
Στὰ βάσανα, ποῦ μ' ἔβαλε, δὲν ἤμουν μαθημένη,
Τ' ὄχου καὶ τ' ὄχου μ' ἔφαγε καὶ τ' ὄχου θὰ μὲ φάγῃ
Κι' ὁ ἰδικός του ὁ καϋμὸς ςτὸν ᾅδη θὰ μὲ πάγῃ.

DXXXII e.
ΕΡΩΤΙΚΟΝ.
Kind.

Ὄχ ὀρφανοτρεμμένη μου καρδιαῖς ποῦ ταῖς μαραίνεις.
Λέγω δὲν ξαγορεύεσαι; μηδὲ ματαλαβαίνῃς;
Τόσο μὲ πέρν' ὁ λογισμὸς νὰ βουτηθῶ ςτὰ μαῦρα,
Νὰ μ' ἐρωτάῃ ὁ βαφεὰς, εἶν' τα τὰ θὲς τὰ μαῦρα;
Τὴν ἀγαπῶ, μ' ἀρνήθηκε, κ' ἔχ' ἡ καρδιά μου λάβρα.
Ἄμπως δὲν σ' εἶδα μάτια μου, ἡ μέρα δυὸ μου φάνη
Κ' ἡ ἑβδομάδα τέσσαρες ἀγάπη μου μεγάλη.

DXXXII f.
ΕΡΩΤΙΚΟΝ.
Kind.

Τὸν ἅγιον Γιώργην ἀγαπῶ γιατ' ἔχει τ' ὄνομά σου,
Γιατ' ἔχει καὶ τὸ μάκρος σου καὶ τὴν πορπατησιά σου.
Νὰ κάνω θέλω τὸ στενὸ ὅλο μαργαριτάρι,
Γιὰ νὰ περάσῃ τὸ πουλὶ, τ' ὥμορφο παλληκάρι.
Ἐπέρασε κι' ἀκούμπισε κ' ἦταν περιωρισμένο
Κι' ἀπὸ μακρὰν στεκούντανε κ' ἦταν συλλογισμένο.

Ὁποιὸς μοῦ τὸ περιώρισε μὴν εὕρῃ λεημοσύνη,
Μὴν εὕρῃ χῶμα νὰ θαφτῇ στὴν χριστιανοσύνη.

Inter vss. 2 et 3. *K.* haec habet:
Ἐγὼ 'γαπῶ την τὴν ἐλιὰν ποῦ κάμνει καὶ τὸ λάδι
Ποῦ φέγγει τὸ γεράνι μου κ' ἔρχεται κάθε βράδυ.

DXXXIII.

ΧΟΡΟΥ.

Πανδ. 17.

ΠΑΡΓΑ.

Στὸν ᾅδη θὲ νὰ πάγω, τὸν Χάρο νὰ σμιχτῶ,
Νὰ τόνε πιάσω φίλο κι' ἀδερφοποιητό.
Μῆνα καὶ μοῦ δανείσῃ σαΐταις κοφτεραῖς,
Νὰ πάω νὰ σαϊτέψω τρεῖς βεργολυγεραῖς,
Ὁποῦ μοῦ προμετάραν κ' αἱ τρεῖς τους τὸ φιλὶ
Κ' ὕστερα μ' ἐγελάσαν σὰ τὸ μικρὸ παιδί.

Numeri aliter constituti sunt in *Π.*

DXXXIV.

ΧΟΡΟΥ.

U.

ΑΘΗΝΑΙ.

Ἀπὸ ξένο τόπο κι' ἀπὸ μακρυνὸ
Ἦρθε κοριτσάκι δώδεκα χρονῶ.
Μὲ τὰ καμώματά μου τὴν πλάνησα
Καὶ στὰ γόνατά μου τὴν κάθισα.
Πιάνω, ξεκουμπώνω τἄργυρᾶ κουμπιά,
Βλέπω τῆς ἐλίτσες πὤχει στὰ βυζιά.
Κἂν σαράντα μιὰ 'ταν, κἂν σαράντα δυὸ,
Κἂν σαράντα πέντε γύρω στὸ λαιμό.
Δὲν μᾶς τῆς δανείζεις, δὲν μᾶς τῆς πουλεῖς,
Τῆς ἐλίτσες πὤχεις καὶ μᾶς τυραγνεῖς;
„Ἄιντε σύρε ξένε, σύρε στὸ καλὸ
Καὶ στὸ γύρισμά σου κόπιασ' ἀπ' ἐδῶ.
Τότε τῆς δανείζω, τότε τῆς πουλῶ,
Τῆς ἐλίτσες πὤχω καὶ σᾶς τυραγνῶ.“ —

DXXXV.

ΧΟΡΟΥ.

U.

ΑΘΗΝΑΙ.

,,Λεϊμονάκι μυροδάτο
Κι᾽ ἀπὸ περιβόλ᾽ ἀφράτο
Μὴ παραμυρίζῃς τόσο
Καὶ μὲ κάμῃς καὶ νυκτώσω.“ —
,,Κι᾽ ἂν νυκτώσῃς παλληκάρι,
Κάτσε νἄβγῃ τὸ φεγγάρι·
Δὲν γὰρ ἐμπορῶ νὰ σ᾽ ἴδω,
Κάτσε θὲ νὰ σὲ γνωρίσω.“ —
,,Ἀπὸ τὴ στεριὰ κρατιέσαι,
Ὅπου σειέσαι καὶ λυγιέσαι,
Ποῦ πατεῖς τὴν γῆν καὶ τρίζεις
Καὶ τὰ μάρμαρα τσακίζεις.“ —

DXXXV a.

ΕΡΩΤΙΚΟΝ.

Kind.

Σ᾽ αὐτὸ τὸ στῆθος τὸ μαρμαρένιο πῶς νὰ βρεθῇ,
Μιὰ λεϊμονίτσα μὲ τὰ λεϊμόνια νὰ ῥιζωθῇ;
Περιβολάρης καὶ μπαχτσεβάνης θέλ᾽ νὰ γενῶ,
Τῆς λεϊμονίτσας τὰ δυὸ λεϊμόνια νὰ τὰ φιλῶ.
Μερτσάνι χείλη, λαιμὸς κρυστάλλι, ἂχ λαχταρῶ,
Αὐτὸ τὸ στῆθος τὸ μαρμαρένιο ποῦ τρέχει γάλα κρυὸ νερό.

DXXXVI.

ΧΟΡΟΥ.

Ο ΗΛΙΟΣ ΚΑΙ Η ΚΟΡΗ.

U.

Ἐδῶ στουτὴ τὴν γειτονιὰ δὲν πρέπει νἆν᾽ φεγγάρι,
Μοῦν πρέπει νἆνε συννεφιὰ κ᾽ ἕνα βαρὺ σκοτάδι,
Γιατὶ ᾽χω μιὰ ᾽γαπητικιὰ κ᾽ ἐκεῖν᾽ εἶν᾽ τὸ φεγγάρι,
Καὶ μὲ τὸν ἥλιον μάλωνε, με τὸν ἥλιο μαλώνει.
Γιὰ ᾽βγα ἥλιε μου, γιὰ νἄβγω· γιὰ λάμψε, γιὰ νὰ λάμψω.

Ἔλαμψ' ὁ ἥλιος τὸ ταχὺ, μαραίνει χορταράκια,
Κ' ἐγὼ μὲ τὰς ἀκτῖνάς μου μαραίνω παλληκάρια.
Ἄσπρο τριαντάφυλλο κρατῶ, βούλομαι νὰ τὸ βάψω,
Κι' ἂν τὸ πιτύχω ςτὴν μπογιὰ, πολλαῖς καρδιαῖς θὰ κάψω,
Θὰ κάψω νιοὺς, θὰ κάψ' ἐχτροὺς, θὰ κάψω παλληκάρια.

DXXXVII.

ΧΟΡΟΥ.

Ο ΗΛΙΟΣ ΚΑΙ Η ΚΟΡΗ.

Εὐλ. 42. (M. I, 342.) Ζαμπ. 748, 36. Kind Anth. 54. M. I, 338.

Ἀνάμεσα τρεῖς θάλασσαις — τριανταφυλλάκι μ' κόκκινο
— πύργος θεμελιωμένος — νεράντσι μου γραμμένο·
Κι' ἀπάνου κόρη κάθητο — τριανταφυλλάκι μ' κόκκινο —
καὶ τὰ φλωρι' ἀρμαθιάζει — νεράντσι καὶ λεμόνι·
Ἁρμάθιαζε, ξαρμάθιαζε — τριανταφυλλάκι μ' κόκκινο —
δώδεκ' ἀρμάθαις φτιάνει — κ' ἐμὲ τὸν νοῦ μου χάνει·
Ταῖς ἕξι βάνει ςτὸ λαιμὸ — τριανταφυλλάκι μ' κόκκινο —
ταῖς ἕξι ςτὸ κεφάλι — νεράντσι καὶ λεμόνι·
Καὶ μὲ τὸν ἥλιον μάλωνε — τριανταφυλλάκι μ' κόκκινο —
μὲ τὸν ἥλιο μαλώνει — νεράντσι καὶ λεμόνι·
Γιὰ 'βγα ἥλιο μου, γιὰ νὰ βγῶ — τριανταφυλλάκι μ' κόκκινο
— γιὰ λάμψε γιὰ νὰ λάμψω — πολλαῖς καρδιαῖς
νὰ κάψω.
Κ' ἐσὺ ἂν λάμψῃς ἥλιε μου — τριανταφυλλάκι μ' κόκκινο
— μαραίνεις τὰ χορτάρια — νεράντσι καὶ λεμόνι·
Κ' ἐγὼ ἂν λάμψω ἥλιε μου — τριανταφυλλάκι μ' κόκκινο
— μαραίνω παλληκάρια — νεράντσι μου γραμμένο.

Numeros aliter constituerunt *K. E. M.* 1 ctt. *τριανταφυλλάκι μ' κόκκινο, νεράντσι μου γραμμένο* ctt. om. *K. Z. M.* 2. *Καὶ μέσα E. κάθονταν* Z. *K. M.* 3. *ἔννι' ἀρμαθούλαις κάνει E.* 4. *Τῆς πέντε — τῆς τέσσερες 'ςτὰ χέρια E.* 7. *Νὰ κάψω νιοὺς, νὰ κάψω νιαῖς — νὰ κάψω παλληκάρια E.* 8. *Νὰ κάψω τὴν ἀγάπη μου — μέσα 'ςτὰ φυλλοκάρδια E.*

DXXXVIII.

ΤΟ ΚΑΥΧΗΜΑ.

Ξανθοπουλ. Φιλολ. συνέκδημ. 428.

ΤΡΑΠΕΖΟΥΣ.

Κοράσιον δωδεκάχρονον ἔξέβεν κ' ἐκαυχέθεν·
„Ἥλιε μ' κ' ἐσὺ πάλ' τὸ εἶσαι καὶ ἀπ' ἐμὲν καλλίων;
Ἐσὺ μαραίνεις μάραντα καὶ παλαλὰ χορτάρια,
Κ' ἐγὼ μαραίνω τ' Ἕλλενους, ρωμάικα παλληκάρια.“ —

DXXXIX.

Η ΤΡΑΓΟΥΔΙΣΤΡΑ.

Ζαμπ. 740, 28.

Στὴν παραπάνου γειτονιὰ καὶ στὴν ἀπάνου ρούγα
Ξανθὴ κόρ' ἦταν κ' ἔφαινε, ἔφαινε κ' ἐτραγούδα,
Κι' ἀπ' τὸν ἤχῳ τοῦ τραγουδιοῦ κι' ἀπ' τὸν ἤχῳ τῆς κόρης
Ὁ ἥλιος σκανταλίστηκε κι' ἀργεῖ νὰ βασιλέψῃ.
Τὄμαθ' ἡ μάνα τοῦ ἡλιοῦ καὶ τήνε καταριέται·
„Κόρη κι' ἂν ἦσ' ἀνύπαντρη, κακὴ μοῖρα νὰ λάβῃς,
Κι' ἂν ἐμικροπαντρεύτηκες, νὰ μὴ γεραματιάσῃς,
Ὁποῦ τὸν ἥλιο μὤκαμες κι' ἀργεῖ νὰ βασιλέψῃ,
Γροικῶντας τὸ τραγοῦδί σου, τὸν ἦχο τ' ἀργαλειοῦ σου.“ —
Σὰν τ' ἄκουσεν ἡ λυγερὴ, πέρνει καὶ πολογιέται·
„Τὸ δίκο μου τραγούδησα καὶ περιξεφαντώνω,
Γιατὶ ἔχ' ἄντρα στὴν ξενιτειὰν ἐδῶ καὶ τόσους χρόνους,
Καὶ τώρα μὤστειλε γραφὴ, νὰ τόνε παντυχαίνω.“ —
Τὄμαθ' ἡ μάνα τοῦ ἡλιοῦ καὶ τήνε καλοευχέται·
„Κόρη κι' ἂν ἦσ' ἀνύπαντρη, καλὴ μοῖρα νὰ λάβῃς,
Κι' ἂν ἐμικροπαντρεύτηκες, χρόνους πολλοὺς νὰ ζήσῃς.“ —

DXLI.

ΕΙΣ ΝΕΑΝ ΑΓΑΜΟΝ.

U.

„Μηλίτσα, ποῦσαι ςτὸν κρημνὸν καὶ μῆλα φορτωμένη,
Τὰ μῆλα σου λιμπίστηκα καὶ τὸν κρημνὸν φοβοῦμαι.“ —
„Μὰ σὰν φοβεῖσαι τὸν κρημνὸν, ἔλα τὸ μονοπάτι,
Νὰ σὲ χορτάσω φίλημα, νὰ σὲ φορτώσω μῆλα·
Τὰ μῆλα νἆν᾽ τῆς μάνας σου, τὸ φίλημα δικό σου.“ —

DXLII.

Ο ΑΓΑΠΗΤΙΚΟΣ.

T. 271.

Ἐσὲ σῶμερετάριζε λετιέραις νὰ κοιμᾶσαι,
Βελοῦδα νὰ σκεπάζεσαι, ῥήγισσα νὰ λογιάσαι.
Ἐσὲ σῶμερετάριζε . . . .
Καὶ μιὰ μανίτσ᾽ ὁλόχρυση εἰς τὸ δεξί σου χέρι.
Ἐσὲ σῶμερετάριζε . . . .
Καὶ νὰ σὲ ξεσκουφώνουνε σαράντα δυὸ φιτσιάλοι.
Ἐσὲ σῶμερετάριζε . . . .
Καὶ νὰ σὲ ξεσκουφώνουνε σαράντα δυὸ σκλαβοῦνοι.

DXLIII.

Η ΕΥΧΗ ΤΟΥ ΝΕΟΥ.

Πανδ. φυλλ. 194, 48.

ΚΕΡΑΣΟΥΣ.

Χριστέ μου νὰ ἐποῖνές με σ᾽ ἕναν ὁμάλιν δέντρον,
Νὰ δίνες με πολλὰ καρπὸν καὶ χαμελὰ κλωνάρια·
Νὰ ποῖνες καὶ ςτὴν ῥίζαν μου ἕναν κρύον νερόπον,
Κι᾽ ὄνταν κινοῦν τὰ κόρασια νὰ πᾶνε ςτὰ παρχάρεα,
Νἄρχουνταν πίν᾽ ἆς τὸ νερό μ᾽, νὰ τρών᾽ ἆς τὸν καρπό μου,
Νὰ κεῖνταν ν᾽ ἀποκοιμηθοῦν ςτοῦ κλωνάρι᾽ μ᾽ τὸν ἴσκιον.

6. *κῆνταν Π.*

DXLIV.
ΤΟ ΟΝΕΙΡΟΝ ΝΕΑΝΙΔΟΣ.

Πανδ. φυλλ. 194, 48.

ΚΕΡΑΣΟΥΣ.

Κοράσιον εἶδεν ὅρομαν, κοιμᾶται μὲ τὸ ταῖρ' ἀτς,
Κι' ὄντες γνεφίζει καὶ τερεῖ, κοιμᾶται μοναχέσσα,
Μαλλών' μὲ τὰ παπλώματά τς καὶ μὲ τὰ μαξιλάριά τς·
Μαξιλαρίτσια μ' ἄκλερα, παπλώματ' ἀπερδάλια,
Ντ' ἐποίκετεν τὸν ἕταιρό μ' τὸ νιὸν τὸ παλληκάρι.

DXLV.
ΕΡΩΤΙΚΟΝ.

B.

Ἄσπρη κατάσπρη μπαμπακιὰ καὶ κρουσταλλοῦσα βρύσις,
Κατέβασε τὸ κρυὸ νερὸ νὰ πίῃ τὸ κυπαρίσσι·
Ἄχ, κυπαρίσσι μου λιανὸ, καβάκι μου πλεγμένο·
Ἀπ' ὅλαις ποὖχ' ἡ γειτονιὰ, σέν' ἔχω διαλεγμένο·
Κοντὰ ςτὰ ξημερώματα γλυκὰ 'ναι τὰ κανάκια,
Εἰς σκότος νὰ φιλήσωμεν γλυκὰ, γλυκὰ ςτὰ μάτια,
Κοντὰ ςτὰ ξημερώματα γλυκὰ 'ναι τὰ παιγνίδια,
Εἰς σκότος νὰ φιλήσωμεν κρυφὰ, κρυφὰ τὰ φρύδια.

DXLVI.
Ο ΑΓΑΠΗΤΙΚΟΣ.

M. II, 144.

ΑΘΗΝΑΙ. ΣΜΥΡΝΑ.

Ἂν κλίνω τὸ κεφάλι μου ςτὸ τρυφερό σου γόνυ,
Θὰ γείνουν ἀνεπαίστητα καὶ βάσανα καὶ πόνοι.
Σφίγγων καὶ τὸ χεράκι σου ν' ἀκούω τὴν φωνή σου,
Ν' ἀκούσ' ἀπ' τὰ χειλάκια σου πῶς μ' ἀγαπᾷς ἐξίσου.
Γλυκὺς τότε κι' ὁ θάνατος θὰ μὲ φανῇ κοντά σου,
Ἐὰν σβυστῇ τὸ βλέμμα μου ὑπὸ τὰ βλέμματά σου . . .

DXLVII.
ΤΑ ΜΑΥΡΑ ΜΑΤΙΑ.

T. 409.

Γύρισμα· χάνομαι, χάνομαι·

Στοῦ παπᾶ τὰ παραθύρια —
    χάνομαι, χάνομαι —
Μὲ τὰ μαῦρα μάτια ποὖδα,
Νἄμουν κλέφτης, νὰ τἄκλεφτα, —
    χάνομαι, χάνομαι —
Κι' ἄξιος γιὰ νὰ τὰ γελάσω.
Νὰ τὰ βγάλω ςτὸ μπάζάρι —
    χάνομαι, χάνομαι —
Τάχατες νὰ τὰ πουλήσω.
Νὰ τὰ διοῦν τὰ παλληκάρια —
    χάνομαι, χάνομαι —
Καὶ τὸν νοῦ τους νὰ τὸν χάσουν.
Νὰ μὲ δώσουν τὰ φλωριά τους, —
    χάνομαι, χάνομαι —
Νὰ τὰ πάρομεν νὰ πᾶμε.

4. *ἄξιος νὰ T.*

DXLVIII.
Ο ΑΣΗΜΗΣ ΚΑΙ Η ΚΟΡΗ.

Ζαμπ. 684, 111.

Τὸ μάθεταν τί γίνηκε μέσα ςτὸ Δελβινάκι;
Μιὰ θυγατέρα τοῦ παπᾶ, κόρη τοῦ παπᾶ Γιώργη,
'Εντύθηκ', ἁρματώθηκε ςτὴν ἐκκλησιὰ νὰ πάγῃ·
Λαμποκοπάει τὸ φέσι της καὶ τὰ σγουρὰ μαλλιά της
"Εχουν ἀράδαις τὰ φλωριὰ κι' ἀράδαις τὰ κοσάρια.
Κι' 'Ασήμης τὴν ἀγνάντεψε κι' 'Ασήμης τὴ γναντεύει,
Πάησε καὶ τὴν καρτέρεσε ςτῆς ἐκκλησιᾶς τὴν πόρτα.
„Κόρη μ' γιὰ δός μου φίλημα, δός μου καὶ μαῦρα μάτια.“ —
„'Απέρν' 'Ασήμη, πέρναγε, καθὼς περνοῦσες πρῶτα.“ —

DXLIX.
ΕΡΩΤΙΚΟΝ.
Sand 62.

Ἀσηκώθηκα καϋμένος μιὰν αὐγὴ μὲ τὸ καλὸ
Καὶ ςτὸ φόρο καταιβαίνω, γιὰ νὰ ἰδιῶ, γιὰ νὰ χαρῶ.
Βλέπω μιὰν τσελαϊγοῦλα κ᾿ ἤτανε μισανοιχτὴ
Κ᾿ ἤτανε μιὰ κόρη μέσα ἀγγελοζωγραφιστή.
Τὸ καπέλο μου τσὴ βγάζω καὶ τὴν γλυκοχαιρετῶ
Καὶ τσὴ λέγω· ἂν ὁρίζῃς δυὸ λογάκια νὰ σὲ πῶ.

DL.
ΕΡΩΤΙΚΟΝ.
Faur. II, 148.

ΙΑΝΙΝΑ.

Στην παρακάτω γειτονιὰ, ςτὴν παρακάτω ῥοῦγα,
Ἐκεῖ μιὰ γραῖα κάθεται, κάθεται κ᾿ ἕνας γέρος·
Ἔχει κ᾿ ἕνα κακὸ σκυλὶ κ᾿ ἕν᾿ ὥμορφον κορίτσι·
Κύριε νὰ πέθαινε ἡ γραιὰ, νὰ πέθαινε κι᾿ ὁ γέρος,
Νὰ φαρμακῶναν τὸ σκυλὶ, νὰ πάρω τὸ κορίτσι.

DLI.
ΕΡΩΤΙΚΟΝ.
Sand 58.

Δυὸ κοπέλαις μ᾿ ἀγαποῦνε καὶ ταῖς ἀγαπῶ κ᾿ ἐγώ·
Ποιὰ νὰ πάρω, ποιὰ ν᾿ ἀφήσω, δὲν ἠξεύρω ᾿πὸ ταῖς δυό.
Γιὰ νὰ πάρω τὴν μικροῦλα ποῦναι ἄσπρη καὶ παχειὰ,
Νὰ τὴν ἔχω τὸν χειμῶνα ποῦν᾿ τὰ χιόνια τὰ πολλά.
Γιὰ νὰ πάρω τὴν μεγάλη ποῦναι μαύρη καὶ λιγνὴ,
Νὰ τὴν ἔχ᾿ τὸ καλοκαῖρι, ποῦν᾿ ἡ κάψα ἡ πολλή.

3 et 5. *Νὰ πάρω* vulg. *S.* vult *θὲ νὰ π.*, legendum *Γιὰ νὰ* aut *νὰ τὴν*.

DLII.

Η ΑΓΑΠΗ.

Ξανθόπουλ. Φιλολ. συνέκδημ. 404 ϛ'. Μ. Ι, 362.

ΤΡΑΠΕΖΟΥΣ.

Μάνα ἐρράγεν οὐρανὸν καὶ προσμοιράγαν τ' ἄστρα·
Κι' ἀπ' τ' οὐρανοῦ τὸ ῥάγισμαν λιθάρ' ἐπεκρεμάστεν·
Λιθάρι μ' ἁγιολίθαρον μὴ κατηβαίν' 'ς καὶ κρούς με·
Κι' ἀτὸ κατέβεν κι' εὗρέ με ςτ' οὗλα τὰ πόνια πάνω·
Σαράντα χρόνια δούλευσα τοῦ λιθαρί' μ' τὸν πόνον·
Κι' ἀλλὰ σαράντα δώδεκα τῆς κόρης τὴν ἐγάπην.

DLII a.

ΕΡΩΤΙΚΟΝ.

Λυκοῦργος.

Θέλουν ν' ἀνθίσουν τὰ κλαριὰ κι' ὁ πάγος δὲν τὰ φύει,
Θέλω κ' ἐγὼ νὰ σ' ἀρνηθῶ κι' ὁ πόνος δὲν μ' ἀφίνει.
Χαμήλωσε τὸ φρύδι σου, πιάσε τὸ κοκκινάδι,
Νὰ μὴ φανῇ τὸ φίλημα ποῦ σ' ἔχω φιλεψοῦνε.
Τὸ χέρι σου τὸ παχουλὸ νὰ τὦχα προσκεφάλι,
Νὰ τὸ χορτάσω φίλημα, νὰ τὸ χορτάσ' ἀγκάλα.
Καὶ πὲς καὶ τῆς μανούλας σου νὰ μὴ μὲ καταριέται,
Θέλει τὴν κάνω πεθερὰ, θέλει τὴν κάνω μάνα.

DLIII.

Ο ΑΓΑΠΗΤΙΚΟΣ.

Τ. 10.

Σὲ τούτηνε τὴ γειτονιὰ μὤβαρτη ν' ἀγαπήσω·
Μιὰ μαυρομάτα, μιὰ ξανθὴ· τὸ πῶς νὰν τσὴ μηνύσω;
Νὰν τσὴ μηνύσω, ντρέπομαι, νὰν τσὴ τὸ πῶ, φοβοῦμαι,
Νὰν τσὴ τὸ γράψω ςτὸ χαρτὶ, στέκω καὶ διαλογοῦμαι.
Μὰ 'γὼ νὰ λέω τραγουδιστὰ κ' ἡ κόρ' ἂς τὸ διαλύνῃ·
Ἂν ἔχῃ πόνο γιὰ τ' ἐμὲ, ἔχω κ' ἐγὼ γιὰ κείνῃ.

DLIV.
Ο ΑΓΑΠΗΤΙΚΟΣ.
T. 313.
ΖΑΚΥΝΘΟΣ.

Νὰ πῶ γιὰ τὴ χωρίστρα σου, ποῦ τρίχα δὲν διαγέρει·
Νὰ πῶ γιὰ φτιὸ τὸ κούτελο τὸ ἔλλαμπρο φεγγάρι·
Νὰ πῶ καὶ γιὰ τ' ἀχεῖλί σου ποῦναι σὰν τὸ κεράσι·
Χριστέ μου νὰν τὸ φίλουνα κι' ὁ κόσμος νὰ χαλάσῃ.
Νὰ πῶ γιὰ καὶ τὰ δόντια σου τὰ πυκνοβαλλημένα,
Ὁποῦ σοῦ τἄχ' ὁ ἔρωτας μὲ πόθο βαλλημένα.

DLV.
Ο ΑΓΑΠΗΤΙΚΟΣ.
T. 314.
ΖΑΚΥΝΘΟΣ.

Νὰ πῶ γιὰ τὰ μαλλάκια σου λεπτὰ σὰν τὸ μετάξυ
Ποῦ καθὲ τρίχα γένεται σαγῖτα νὰ μὲ σφάξῃ·
Νὰ πῶ καὶ γιὰ τὰ φρύδια σου πῶχουν κοράκου χρῶμα.
Τὰ στήθια σοῦναι μάρμαρο, τριαντάφυλλο τὸ στόμα·
Τὰ μάτια τοῦ χελιδονιοῦ καὶ τὰ δικά σου μοιάζουν·
Ὄντες γυρίσω καὶ τὰ διῶ, μὲς ςτὴν καρδιὰ μὲ σφάζουν.
Νὰ πῶ γιὰ τὴν μεσοῦλά σου ποῦναι σὰν δαχτυλίδι·
Τῶν νέων εἶναι φάντασμα, καὶ σὴ ψυχὴ στολίδι.

DLVI.
Η ΚΑΤΑΡΑ ΤΟΥ ΑΓΑΠΗΤΙΚΟΥ.
Faur. II, 416. Kind Anth. 50.
ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ.

„Διαβαίν' ἀπὸ τὴν πόρτα σου, σὲ βλέπω χολιασμένη
Καὶ ςτὸ δεξιό σου μάγουλο ἤσουν ἀκουμπισμένη·
Μὲς ἡ καρδιά μου λάχτισε, ὅσο νὰ σ' ἐρωτήσω,
Τί πίκρα ἔχεις ςτὴν καρδιὰ, νὰ σὲ παρηγορήσω.“ —
„Τί μ' ἐρωτάεις ἄπιστε; καὶ τάχα δὲν τὸ ξεύρεις,
Τὸ γιατὶ μ' ἀπαρνήθηκες κι' ἄλλην πᾶς νὰ τὴν εὕρῃς;“ —
„Ποιὸς τοὖπε περιστέρα μου, ποιὸς τοὖπε κρυά μου βρύσι;
Ὁποιὸς τοὖπε κοκόνα μου νὰ μὴν ὀκτωμερίσῃ·

Ἂν τοὖπε τ' ἄστρο νὰ χαθῇ κι' ὁ ἥλιος νὰ θαμπώσῃ·
Κι' ἂν τοὖπε κόρ' ἀνύπαντρη, ἄντρα μὴν ἀνταμώσῃ." —

2. *κ' εἰς F. K.* 6. *ὅτι F. K.* 5. *καὶ* om. *F. K.* *ἤξεύρεις F. K.* 6. *καὶ F. K.* *τὴν* om. *F. K.*

DLVII.

Ο ΕΡΩΤΑΣ ΦΑΝΕΡΩΜΕΝΟΣ.

Faur. II, 416. Kind Anth. 56.

ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ.

„Κόρη μ' ὄντας φιλιώμαστον νύχτα 'ταν· ποιὸς μᾶς εἶδε;" —
„Μᾶς εἶδ' ἡ νύχτα κ' ἡ αὐγὴ, τ' ἄστρο καὶ τὸ φεγγάρι·
Καὶ τ' ἄστρο ἐχαμήλωσε, τῆς θάλασσας τὸ εἶπε·
Θάλασσα τοὖπε τοῦ κουπιοῦ καὶ τὸ κουπὶ τοῦ ναύτη,
Κι' ὁ ναύτης τὸ τραγούδησε ςτῆς λυγερῆς τὴν πόρτα." —

DLVIII.

Ο ΑΓΑΠΗΤΙΚΟΣ.

T. 12.

Ζάχαρι νἆν' ὁ ὕπνος σου καὶ μέλι τ' ὄνειρό σου,
Καὶ ῥόδα καὶ τριαντάφυλλα εἰς τὸ προσκέφαλό σου.
Κρύος ἀέρας θὰ γενῶ, θὰ μπῶ μὲς ςτὰ σεντόνια,
Νὰ σοῦ δροσίσω τὰ βυζιὰ, ποὖν' ἄσπρα σὰν τὰ χιόνια.
Ξύπνησ' ἀγγελικὸ κορμὶ, ζωγραφιστὸ κεφάλι,
Δυὸ λόγια ἔχω νὰ σοῦ πῶ κι' ἀποκοιμήσου πάλι.
Ξύπνησε κι' ἀποφάσισε νὰ ζήσ' ἢ νὰ πεθάνω,
Γιατὶ τόνε βαρέθηκα τὸν κόσμο τὸν ἀπάνω.
'Εσὺ κοιμᾶσαι ξεγνοιαστὴ κ' ἐγὼ κακονυχτάω·
Κακονυχτάω γιατὶ πονῶ, πονῶ γιατὶ ἀγαπάω.

4. *ποὖν' κι' T.*

DLIX.

Ο ΑΓΑΠΗΤΙΚΟΣ.

Εὐλ. 66.

Μὴ φοβῆστ' ὡριὰ πουλάκια νὰ σᾶς πάρω τὴν ζωή.
Τραγουδεῖτε, τραγουδεῖτε τὸν σκοπό σας τὸν γλυκύ.

Μάθετε κ' ἐμὲ πουλάκια σὰν ἐσᾶς νὰ τραγουδῶ,
Καὶ τὸν πόνο μου νὰ ψάλλω, εἰς τὴν νιὰν ποῦ ἀγαπῶ.
Τὸ ξανθὸ, ξανθὸ κοράσι ςτὸ τραγοῦδι θὰ χαρῇ,
Κι' ὀρεχτ' ἴσως νὰ φιλήσῃ τὸν καλὸ τραγουδιστή.
Στὰ φιλήματά μ' ἐπάνω σᾶς θὰ εὔχομαι πουλιὰ,
Ποῦ μ' ἐδείξετε τὸν τρόπο ν' ἡμερώσω τὴν Θεά

Numeros aliter constituit *E.*

DLX.

ΠΑΤΗΝΑΔΑ.

Sand 62. M. II, 224.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ.

Κάτω ςτὸν κάμπο τὸν ῥημονῆσι
Πῆρ' ὁ σουλτάνος νὰ κυνηγήσῃ·
Δὲν κυνηγοῦσε λαγοὺς κι' ἀλάφια,
Μὸν κυνηγοῦσε μαῦρα τὰ μάτια·
„Μαῦρά μου μάτια, κόκκινα χείλη,
Πρόβαλε φῶς μου ςτὸ παραθύρι.“

DLXI.

ΠΑΤΗΝΑΔΑ.

Sand 62. M. II, 224.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ.

Σ' αὐτὰ τὰ σπίτια τὰ μαρμαρένια καὶ τὰ ψηλὰ
Κάθονται μέσα μάνα καὶ κόρη, ὅπ' ἀγαπῶ,
Τὴν μάνα τρέμω, τὴν κόρ' φοβοῦμαι, νὰ τῆς τὸ πῶ·
Κοκόνα Λέγκω, κοκόνα Λέγκω σέν' ἀγαπῶ.

DLXII.

ΠΑΤΗΝΑΔΑ.

Faur. II, 146.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ.

Στὴν πόρταν τῆς Σαλονικιᾶς
Κάθετ' ἕνας παλλήκαρος
Μὲ τὰ μαλλιὰ κλωσμένα·

Βαστάει καὶ ςτὰ χέρια του
Μαλαγματένιο ταμπουρᾶ
Καὶ τραγουδᾷ καὶ λέγει·
„Παραθυράκια μου χρυσᾶ
Καὶ καφασάκια μ᾽ ἀργυρᾶ
Εἰπέτε τὴν κυρίτσαν σας,
Νὰ βγῇ ςτ᾽ ἀγνάντιον νὰ τὴν διῶ·
Δὲν εἶμαι ὄφιος νὰ τὴν πιῶ,
Λιοντάρι νὰ τὴν καταπιῶ.“ —

Metrum vss. 3 et 6. a ceterorum abhorret.

DLXIV.

ΠΑΤΗΝΑΔΑ.

Eunom. II, 20. M. II, 222.

Μόνος μου μὲ κιθάρα
Βγῆκα νὰ σεργιανίσω,
Τοὺς πόνους μου ν᾽ ἀρχήσω,
Ποῦ ἔχω ςτὴν καρδιά.

Μὰ σὺ γλυκὰ κοιμᾶσαι,
Τίποτας δὲν σὲ μέλει·
Μὲ πλήγωνες τὰ μέλη,
Μ᾽ ἔσφαξες τὴν καρδιά.

Ξύπνα καὶ μὴ κοιμᾶσαι,
Σήκου ἀπὸ τὴν κλίνη,
Χρυσό μου καναρίνι
Ν᾽ ἀκούσ᾽ πῶς τραγουδῶ.

Πρόβαλλε ν᾽ ἀγροικήσῃς
Τοὺς πόνους τῆς καρδιᾶς μου,
Τὰ πικροβάσανά μου
Ποῦ γιατ᾽ ἐσὲ περνῶ.

In *Eun.* ex binis vss. unus confectus est. Dubito num carmen populare sit.

DLXV.

Ο ΑΓΑΠΗΤΙΚΟΣ.

Pashl. I, 254.

ΚΡΗΤΗ.

Ψηλοφουντό μου γιασεμὶ, ῥόδον ἀπ᾽ τὴν Σητεία,
Ἡ ὠμορφιά σ᾽ ἠκούστηκε μέσα ςτὴν Βενετία.
Θὲ ν᾽ ἀναβῶ ςτοὺς οὐρανοὺς, νὰ διπλωθῶ, νὰ κάτσω,
Νὰ πάρω πένα καὶ χαρτὶ, τὰ κάλλη σου νὰ γράψω.
Τὰ κάλλη σου κρεμοῦν πασᾶ, τὰ φρύδια σου βεζύρη,
Τ᾽ ἀγγελικό σου τὸ κορμὶ κρεμᾷ καραβουκύρη.
Δὲν θέλω παρὰ μιὰ φορὰ τὴν χέρα μου νὰ βάνω
Στὰ μαρμαρένια σου βυζιὰ κι᾽ ἀπέκει ἂς ποθάνω.

1. *ἀπὸ P.* 3. *θὰ P.*

DLXV a.

ΕΡΩΤΙΚΟΝ.

Kind.

Ἀπόψε τὰ μεσάνυχτα σφυριγματιὰν ἀκούω,
Σηκώνομαι τὸ ᾿λεεινὸ, τὸ παραθύρ᾽ ἀνοίγω.
Τὸ παραθύρι ἤνοιγα, τὰ μάτια μου κ᾽ ἐτρέχαν,
Κι᾽ ἀφ᾽ τῆς ἀγάπης τὸν καϋμὸ ἵδρως μὲ περιέχα,
Ἔλεγα γυατσιντάκι μου πῶς εἶσαι θὰ δικό μου.
Σὰν εἶσαι τιμησιάρικο, βρίσκω κ᾽ ἐγὼ δικό μου.

DLXV b.

ΕΡΩΤΙΚΟΝ.

Kind.

„Ἀπόψε τὰ μεσάνυχτα, ὥρα ποῦ βγαίνουν τ᾽ ἄστρα,
Μοὔκλεψαν τὸ βασιλικὸ μὲ τὰ γυαλένια γλάστρα.
Κι᾽ ἂ θὲ μοῦ πάρουν τὸ γυαλὶ κι᾽ ἂ θὲ μοῦ τὸ τσακίσουν,
Καὶ τὸ σγουρὸ βασιλικὸ ἂ θὲ μοῦ τὸν ἀφήσουν.“ —
„Καὶ σώπα μὴν πικραίνεσαι γιὰ τὸ βασιλικό σου,
Κ᾽ ἐκεῖνος ποῦ τὸν ἤκλεψεν εἶν᾽ ἀγαπητικό σου.
Ἐμίσεψες κ᾽ ἡ γειτονιὰ γείνηκ᾽ ἐρημονῆσι,
Ἔλα πουλί μου γλήγωρα, πάλι νὰ τὴν πλουμίσῃς.“ —

DLXV c.
ΕΡΩΤΙΚΟΝ.

Conze.

Ὦ νέα γλυκυτάτη ὡραιὰν περιστερὰν
Πῶς εἶσαι σφαλισμένη τόσον λυπητερὰν,
Βεβαία σφαλισμένη μέσα εἰς τὸ κλουβὶ
Μὲ σίδερα τριγύρου σὰν νἄσουνα πουλί.
Πόθουν καὶ πιθυμοῦσα ὡραιὰν περιστερὰν,
Τὰ σίδερα νὰ σποῦσα νὰ βγῇς ἀπ᾽ τὴ σκλαβιὰν,
Πόθουν καὶ πιθυμοῦσα πουλάκι τρυφερὸν,
Μὰ δὲν μπορεῖ νὰ γένῃ παρὰ μὲ τὸν καιρόν.
Λοιπὸν παρακαλῶ σε, λάβε ὑπομονὴν,
Ὥστε νἄλθῃ ἡ ὥραν κ᾽ ἐκείνη ἡ στιγμήν.
Κανέναν μὴ φοβάσῃ, κανέν᾽ μὴν λυπηθῇς,
Χαρούμενην νὰ εἶσαι κ᾽ ἐμένα νὰ πονθῇς.

5 et 7. *Πόθον καὶ πενθυμοῦσα C.*

DLXVI.
Η ΕΜΕΡΙΣΣΑ.

Σχιν.

Μιὰ ἐμίρισσα, ἐμιροπούλας κόρη
Ἐπεθύμησε κατὼ γιαλὸ νὰ πλύνῃ·
Ἀνεφύσησε γλυκὺς βοριὰς ἀέρας·
Κι᾽ ἀνεσήκωσε τῆς κόρης τὴν ποδίτσα,
Κι᾽ ἀνεφάνηκεν ὁ ποδαστράγαλός της·
Ἔλαμψ᾽ ὁ γιαλὸς, ἔλαμψαν τὰ καράβια·
Κάτεργ᾽ ἔρχοντο καὶ λάμψανε κ᾽ ἐκεῖνα.

7. *κ᾽ ἔλαμψαν κ᾽ ἐκεῖνα Σ.*

DLXVII.
Η ΚΟΡΗ ΑΓΑΠΗΤΙΚΗ.

T. 118.

Καὶ τοῦ γέρου τὰ κανάκια
Σὰ νεροβραστὰ σπανάκια.
Καὶ τοῦ γέρου τὰ παιγνίδια

Εἶναι σὰν κούφια καρύδια.
Καὶ τοῦ νέου ἡ ξυλιαῖς
Ὅλο γέλοια καὶ χαραῖς.
Κόκκινο γαρουφαλάκι, μαρουλάκι δροσερὸ,
Ποιὸς ἀρνήθη τὴν ἀγάπη νὰ τὴν ἀρνηθῶ κ᾽ ἐγώ;
Δὲν τὴν ἄφησ᾽ ἕνας γέρος ποὖταν ἑκατὸ χρονῶν,
Κ᾽ ἐγὼ νιὸς παλληκαράκι πῶς νὰ τὴν ἀπαρνηθῶ;

V. L. vss. 9 et 10.:
Τὴν ἀρνήθηκ᾽ ἕνας γέρος ποὖτον ἑκατὸ χρόνων. — *Ἄσε κόρη νὰ γεράσω, νὰ τὴν ἀρνηθῶ κ᾽ ἐγώ.*

DLXVIII.
Η ΩΡΑΙΑ ΧΙΟΥ.

M. II, 266.

ΧΙΟΣ.

Εἰς τοῦ βουνοῦ τοὺς πρόποδας, στὴν λάμψιν τῆς σελήνης,
Εἰς τὴν σιωπὴν τῆς μοναξιᾶς καὶ τῆς τερπνῆς γαλήνης,
Μία ὡραιὰ ἐκάθητο εἰς ἕνα πεζουλάκι,
Στὰ γόνατά της ἔχουσα ἕνα μικρὸ σκυλάκι.
Καὶ τὴν κιθάραν παίζουσα μὲ μέλος συμφωνοῦσε,
Φωνήν της τὴν ἀγγελικὴν, γλυκὰ ἐτραγουδοῦσε.
Ἂς ἤμουνε κιθάρα σου, ἂς ἤμουνε σκυλί σου,
Ἂς ἤμουνε, ἂς ἤμουνε φίλος καὶ ἐραστής σου.

2. *᾽ς τὴν M.* 3. *᾽κάθητο M.*

DLXIX.
Η ΑΡΒΑΝΙΤΟΠΟΥΛΑ.

Stephani Reise durch einige Gegend. d. nördl. Griechenl. 1843 p. 31. 32. Kind Anth. 52. M. I, 348.

ΕΥΒΟΙΑ.

Ὅλοι μὲ λὲν ἀρνήθηκες τὴν Ἀρβανιτοποῦλα.
Καὶ πῶς νὰ τήνε ᾽παρνηθῶ τὴν Ἀρβανιτοποῦλα,
Ποὖν᾽ τὸ κορμί της μάλαγμα κ᾽ ἡ μέση τῆς ἀσῆμι;
Στὸν χρυσοχὸ θὰ νὰ πάω, νὰ τὴν ἀναλυγώσω,
Νὰ βγάλω λίτρα μάλαγμα . . . . .,
Νὰ φτιάσω κοῦπα καὶ σταυρὸ, καθάριο δαχτυλίδι,

Τὸ δαχτυλίδι νὰ φορῶ, τὴν κοῦπα γιὰ νὰ πίνω
Καὶ τὸν σταυρὸ νὰ προσκυνῶ διὰ τὴν χριστιανοσύνη.

A *K.* et *M.* pars prior versus sexti quinto adiuncta est et ex versibus 6, 7 et 8. facti sunt quinque.

DLXX.
Η ΝΕΥΡΟΠΟΛΙΤΙΣΣΑ.

U.

„Μωρὴ Νευροπολίτισσα, μωρὴ ξεπατωμένη,
Τὸν ἄντρα σου δὲν ἀγαπᾷς, τὸν ξένον τί τὸν θέλεις;“ —
„Ἄντρας μ᾽ ἂς γίνῃ μάρμαρο κι᾽ ὁ ξένος κυπαρίσσι,
Πέρνω, πατῶ τὸ μάρμαρο, φιλῶ τὸ κυπαρίσσι.“ —

Numeros aliter constituit *U.*

DLXXI.
Η ΑΘΗΝΑΙΑ.

U. cfr. Sand 64.

ΑΝΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ.

Οὗλα τὰ πουλάκια ζυγὰ, ζυγὰ,
Τ᾽ ὄρημο τ᾽ ἀηδόνι τὸ μοναχὸ
Περπατεῖ στοὺς κάμπους μὲ τὸν ἀετὸ,
Περπατεῖ καὶ λέγει καὶ κελαϊδεῖ·
„Ἀντριανοπολίτη πραγματευτὴ,
Καὶ Μεσολογγίτη ξενιτευτὴ,
Ποῦ τὴν ηὗρες ξένε μ᾽ αὐτὴν τὴν νιὰ
Τὴν ξανθομαλλοῦσα τὴν Ἀθηνιά;“ —
„Ἀπ᾽ τὴν Πόλ᾽ ἐρχόμουν κι᾽ ἀπ᾽ τὰ νησιὰ
Κι᾽ ἀπ᾽ τὴ γειτονιά της ἐπέρασα.
Τὰ βασιλικά τῆς ἐπότιζε
Καὶ τὸ δυοσμαρίνι ἐδρόσιζε,
Ἔκοψε κλωνάρι καὶ μῶδωσε,
Μοῦπε κ᾽ ἕνα λόγο καὶ μ᾽ ἄρεσε·
Μπρὲ παλληκαράκι ἂν μ᾽ ἀγαπᾷς,
Τί περνοδιαβαίνεις καὶ δὲ ῥωτᾷς;
Στεῖλε προξενήτριαις σαράντα δυὸ
Καὶ προξενητάδες πενῆντα δυό.“ —

S. habet octo carminis versus. 2. *μοναχὶ S.* 5. *Ἄνδρα μου πολίτη S.* 6. *Μεσσολογγίθε S.* *ξενιτευτεῖ S.*

DLXXII.
Η ΑΘΗΝΑΙΑ.

Sand 68. M. I, 386.

ΑΘΗΝΑΙ.

Ἀπ᾽ τὴν Πόλ᾽ ἐρχόμην κι᾽ ἀπ᾽ τὰ νησια
Κι᾽ ἀπ᾽ τὴν γειτονιά της ἐπέρακα.
Τὸ βασιλικό της ἐπότιζε
Καὶ τὸ δυοσμαρίνι ἐδρόσιζε,
Κ᾽ ἔκοψε κλωνάρι καὶ μὤδωκε,
Εἶπε κ᾽ ἕνα λόγο καὶ μ᾽ ἄφεκε·
„Μπρὲ Μωραϊτάκη κι᾽ ἂν μ᾽ ἀγαπᾷς,
Τί περνοδιαβαίνεις καὶ μὴ μιλᾷς;
Στεῖλε προξενήτριαις στὴ μάνα μου
Καὶ προξενητάδες ςτὸν ντάντα μου.“ —
„Τοὺς προξενητάδες ἐδιώκανε
Καὶ ταῖς προξενήτριαις μαλλώνανε.“ —

10. *τάτα S.*

DLXXIII.
ΞΗΡΟΜΕΡΟΣ.

U.

Ἡ Ἄρτα πέτρα νὰ γενῇ κι᾽ ὁ Βάλτος νὰ βουλιάξῃ,
Τὸ δόλιο τὸ Ξηρόμερο θεὸς νὰ τὸ φυλάγῃ,
Ὁπὤχει τὰ γλυκιὰ κρασιὰ καὶ τἄμορφα κοράσια.
Στὸ Μαχαλᾶ ᾽ν᾽ ἡ ὄμορφαις καὶ ςτὴν Κατοῦν᾽ ἡ ἄσπραις
Κι᾽ αὐτοῦ ςτὸ Μπόικο ςτὰ χωριὰ ξανθαῖς καὶ μαυρομάταις.

5. *ςτὰ χερὰ? U. V. L.: κοντούλαις καὶ γιομάταις.*

DLXXIV.
Η ΡΩΜΑΙΟΠΟΥΛΑ.

U. (Morgenblatt 173.) Ross Wanderung. I, 53.

ΡΟΥΜΕΛΙ.

Κάτω ςτὴν Ῥόιδο καὶ ςτὴν Ῥοϊδοποῦλα
Τοῦρκος ἀγάπησε μιὰ Ῥωμιοποῦλα.
Κ᾽ ἡ Ῥωμιοποῦλα δὲν τὸν ἐθέλει
Κ᾽ ἡ σκύλ᾽ ἡ μάνα της τὴν προξενεύει.

Πάρ' τόνε κόρη μου τὸν λεβεντάκη,
Νὰ σ' κόψῃ ῥοῦχα κι' ἄσπρο φουστανάκι." —
„Μάνα μου σφάζομαι, τὰ ὄρη παίρνω,
Τὸν Τοῦρκον ἄντρα μου δὲν τὸν ἐθέλω." —

6. *Νὰ σοῦ R.*

DLXXIV a.
Η ΡΩΜΑΙΟΠΟΥΛΑ.

T. 61.

ΖΑΚΥΝΘΟΣ.

„Μάνα μου σφάζομαι, Τοῦρκο δὲν πέρνω,
Χελιδόνι γένομαι, τὰ δάση πέρνω." —
„Μάτια μου κι' ἂ γενῇς, κι' ὅ,τι κι' ἂν κάνῃς,
Κυνηγάρης γένεται καὶ μοῦ σὲ πιάνει." —

DLXXIV b.
Η ΜΟΙΡΑ.

Wordworth Athen. p. 228. U.

ΚΗΦΙΣΣΙΑ.

Στὸν Ὄλυμπον ςτὸν κόλυμπον
Τὰ τρία ἄκρα τ' οὐρανοῦ
Ὁποῦν' αἱ μοῖραι τῶν μοιρῶν,
Ὦ ἰδιά μου μοῖρα
Ἂς ἔλθῃ τώρα νὰ μὲ δγῇ.

3. *Ὁποῦ αἱ W.* 4. *ἠδειὰ W.*

DLXXV.
Η ΜΗΤΗΡ ΚΑΙ Η ΘΥΓΑΤΗΡ.

Sand 54. M. II, 324.

ΑΝΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ.

Ἀπάνω ςτ' ὥριο τὸ βουνὸ
Μάνα καὶ θυγατέρα δυὸ
Μάζωναν τὸν ἀμάραντο
Καὶ τὸ μελισσοχόρταρο.
Μὰ 'κεῖ ποῦ τὸ μαζώνανε

Καὶ τὸ χεριοδιαλέγανε,
Βρίσκουνε κ' ἕνα νιόγαμπρο
Χώρι' ἀπὸ τὴν νυφοῦλά του·
„Μανοῦλά μ' ἂς τὸν πάρωμε
Τὸν ξένον εἰς τὸ σπίτι μας.“ —
„Μπρὲ μεῖς ψωμὶ δὲν ἔχομε,
Τὸν ξένον τί τὸν θέλομε;“ —
„Μάνα μ' τὸ περδικοῦλί μου
Μὲ σών' ἐμέν' καὶ κείνονε.“ —
„Μπρὲ μεῖς στρῶμα δὲν ἔχομε,
Τὸν ξένο τί τὸν θέλομε;“ —
„Μάνα μ' τὸ στρωματάκι μου
Μὲ σών' ἐμέν' καὶ κείνονε.“ —

1. ϛτὄρεο *S. M.*

DLXXVI.
Η ΜΗΤΗΡ ΚΑΙ Η ΘΥΓΑΤΗΡ.

Sand 56. M. II, 320.

ΑΝΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ.

„Κάλη μάνα πάντρεψέ με,
Σπιτονοικοκύρεψέ με.“ —
„Νὰ σὲ δώσω μπακαλάκι
Ὤμορφο παλληκαράκι;“ —
„Κάλη μάνα δὲν τὸν θέλω,
Γιατὶ πέφτω καὶ πεθαίνω.
Δὲν τὸν πέρνω, τὸν μπακάλη,
Ποῦ βρωμάει ἐλιαῖς καὶ λάδι.“ —
„Νὰ σὲ δώσω μπερμπεράκι
Ὤμορφο παλληκαράκι;“ —
„Κάλη μάνα δὲν τὸν θέλω,
Γιατὶ πέφτω καὶ πεθαίνω,
Ὅλη μέρα μπερμπερίζει
Καὶ τὸ βράδυ μουρμουρίζει.“ —
„Νὰ σὲ δώσω 'να ῥαφτάκι
Ὤμορφο παλληκαράκι;“ —
„Κάλη μάνα δὲν τὸν θέλω,
Γιατὶ πέφτω καὶ πεθαίνω.

„Ὅλη μέρα ῥάφτει, ῥάφτει,
Καὶ τὸ βράδυ μύιαις χάφτει.“

3. 7. *μπασκαλάκι S.*

DLXXVII.
Η ΜΗΤΗΡ ΚΑΙ Η ΘΥΓΑΤΗΡ.

Sand. 66. M. II, 334.

ΑΝΔΡΙΑΝΟΠΟΛΙΣ.

Γύρισμα· μωρὴ Δολιάνα.

Μὲς ςτ' ἀγᾶ τὸ περιβόλι
Κάθεται πουλὶ κι' ἀηδόνι
Καὶ γλεντᾷ τὸν Παππαντώνη·
„Σώπα μάνα, πάντρεψέ με,
Σπιτονοικοκύρεψέ με.
Γέρον ἄντρα μὴ μοῦ δώσῃς,
Τί ὕστερα θὰ μετανοιώσῃς,
Γιατ' ὁ γέρος τὰ ξετάζει·
Ποῦν' τ' ἀλεῦρι; ποῦν' τ' ἀλάτι;
Ποῦν' τ' αὐγὰ τῆς ἑβδομάδας;
Τἀποτσήρουλα τῆς τάβλας; —
Τί τοῦ γέρου τὰ παιγνίδια
Σὰ νερόβραστα κρεμμύδια,
Τί τοῦ γέρου τὰ κανάκια
Σὰ νερόβραστα σπανάκια,
Τί τοῦ νιοῦ τὰ παιχνιδάκια
Εἶναι μοσκοκαρυδάκια.“ —

DLXXVII a.
Η ΙΑΝΟΥΛΑ.

Faur. II, 160.

ΙΑΝΙΝΑ.

Ὅλες ἡ νιὲς παντρεύονται καὶ παίρνουν παλληκάρια,
Κ' ἐγὼ Γιανούλ' ἡ εὔμορφη πῆρα τὸν μαραζάρην.
Σιμά του πάντα κάθομαι· τοῦ κρένω, δὲν μοῦ κρένει·
Ψωμὶ τὸν δίνω, δὲν τὸ τρώει, κρασὶ, καὶ δὲν τὸ πίνει.
Τοῦ στρώνω πέντε στρώματα, πέντε προσκεφαλάκια·
„Σήκου μαράζη, πλάγιασε, σήκου μαράζη, πέσε·

Κ' ἅπλωσε τὰ ξερόχερα ςτὸν ἀργυρό μου κορφο,
Τοῦ μάι νὰ πιάσῃς τὴν δροσιὰ, τ' ἀπρίλι τὰ λουλούδια,
Νὰ πιάσῃς δυὸ μικρὰ βυζιὰ ἴσια μὲ δυὸ λεμόνια.“ —

DLXXVIII.
ΑΙ ΤΡΕΙΣ ΚΟΠΕΛΑΙ.

U.

ΡΟΥΜΕΛΙ.

Γύρισμα· Γιὰ μωρὲ γιά.

Τρεῖς κοπέλαις λυγεραῖς
Πᾶν τὸν δρόμο μοναχαῖς.
Μνιὰ τῆς ἄλλης λέγανε·
„Μωρ' ἐδῶ, ποῦ πᾶμ' ἐμεῖς,
Τάχα νὰ μὴν ἦν' κανείς;“ —
Σταυραετὸς καθότανε
Καὶ δροσολογότανε·
„Θέ μου δός μου λευθεριὰ,
Νὰ χυθῶ, νὰ πάρω μνιά.
Κἂν δὲν τὴν ἐδιάλεγα,
Ἄς μου κόβαν τὰ φτερὰ,
Κι' ἂς τὰ πᾶν τοῦ βασιλιᾶ.“ —

DLXXIX.
Η ΠΑΠΑΔΙΑ.

U.

ΡΟΥΜΕΛΙ.

Κοράσια μπᾶτε ςτὸ χορὸ, νὰ μάθετε τραγούδια,
Νὰ δγῆτε κεντισταῖς ποδιαῖς πράσιναις καὶ γαλάζιαις,
Νὰ δγῆτε καὶ μιὰ παπαδιὰ, πῶς πάει μὲ τοὺς λεβέντες.
Πηγαίνει κι' ὁ παπᾶς κοντὰ, κοντὰ παρακαλῶντας·
„Κοντοκαρτέρει παπαδιὰ, δυὸ λόγια νὰ σοῦ κρένω.
Μωρὴ, ποῦ τ' ἄφκες τὰ παιδιὰ, τὸ ἔρημο τὸ σπίτι;“ —
„Σύρε παπᾶ μ' ςτὸ σπίτι σου, σύρε καὶ ςτὰ παιδιά σου,
Κ' ἐγὼ θὰ πάω μὲ τὰ παιδιὰ μαζὺ μὲ τοὺς λεβέντες.“ —
„Μωρὴ, ποῦ τἄχεις τὰ γιερὰ, νὰ πάω νὰ λειτουργήσω;“—
„Φωτιὰ νὰ κάψῃ τὰ γιερὰ κ' ἐσένα καὶ τὸ σπίτι.“ —

DLXXIX a.
Η ΚΥΡΑ ΜΑΡΙΟΡΑ.

Sand. 73. M. II, 336.

„Ἀ κυρὰ Μαριόρα,
Ἄντρας σ' πείνασε.“ —
„Ἀμ' σὰν πείνασε, καὶ τί;
Κι' ὁ χορὸς καλὰ κρατεῖ.
Τὰ παπούτσια μου ξεσχῶ,
Τὸν χορό μ' δὲν παραιτῶ.
Τὸ ψωμὶ 'ναι ςτὸ ἀμπάρι
Καὶ ἂς πάγῃ νὰ τὸ πάρῃ.“ —

„Ἀ κυρὰ Μαριόρα,
Ἄντρας σ' δίψασε.“ —
„Ἀμ' σὰν δίψανε, καὶ τί;
Κι' ὁ χορὸς καλὰ κρατεῖ.
Τὰ παπούτσια μου ξεσχῶ,
Τὸν χορό μ' δὲν παραιτῶ.
Τὸ νερὸ 'ναι ςτὸ καυκὶ
Καὶ ἂς πάγῃ νὰ τὸ πιῇ.“ —

„Ἀ κυρὰ Μαριόρα,
Ἄντρας σ' ψυχ'μαχεῖ.“ —
„Ἀμ' σὰν ψυχ'μαχεῖ, καὶ τί;
Κι' ὁ χορὸς καλὰ κρατεῖ.
Τὰ παπούτσια μου ξεσχῶ,
Τὸν χορό μ' δὲν παραιτῶ.
Τὸ θυμιάμα ςτὸ χαρτὶ
Καὶ λαμπάδα ςτὸ καρφί.“ —

„Ἀ κυρὰ Μαριόρα,
Ἄντρας σ' πέθανε.“ —
„Ἀμ' σὰν πέθανε, καὶ τί;
Κι' ὁ χορὸς καλὰ κρατεῖ.
Τὰ παπούτσια μου ξεσχῶ,
Τὸν χορό μ' δὲν παραιτῶ.
Αἱ γυναῖκες ἂς τὸν κλάψουν
Κ' οἱ παπάδες ἂς τὸν θάψουν.“ —

Ante *π.* scribunt *M.* et *S.* *μ* pro *ν.* 6. 14. 22. 30. *παρατῶ S. M.* 23. *Ἡ θυμ.? S. M.*

DLXXX.
Η ΚΑΛΟΓΡΑΙΑ.

U.

ΑΘΗΝΑΙ.

Μὲ σταυρὸ, μὲ κομπολόγι πάει ςτὴν ἐκκλησια·
Μηδὲ τὸ σταυρό της κάνει μηδὲ προσκυνάει·
Στὸ κρασοπουλιὸ πηγαίνει, πάει νὰ πιῇ κρασὶ,
Διάβηκ' ἕνας, διάβηκ' ἄλλος, διάβηκα κ' ἐγώ.
,,Ἔλα πιὲ κρασὶ λεβέντη καὶ γλυκὸ ῥακί.'' —
,,Ἄνε πιῶ κι' ἄνε μεθύσω, ποῦ μένω βραδύ;'' —
,,Ἄνε πιῇς κι' ἄνε μεθύσῃς, πᾶμε ςτὸ κελί μ',
Πῶχω πέρδικα ψημένη καὶ λαγῶν μηρὶ,
Νὰ φιλήσῃς, νὰ γκαλιάσῃς καλογριᾶς κορμὶ,
Μὲς ςτὰ ῥάσια τυλιγμένο σὰν χλωρὸ τυρί.'' —

DLXXX a.
Η ΚΑΛΟΓΡΑΙΑ.

Kind.

Κάτω ςτὴν ἁγιὰ Μαρίνα ἢ ςτὴν Παναγιὰ
Δώδεκα χρονῶν κορίτσι γένει καλογριά.
Μήτε τὸ σταυρό της κάνει μήτε προσκυνᾷ,
Τὰ παλληκαράκια βλέπει καὶ μαραίνεται.
Εἰς τὸ σταυροδρόμι βγῆκε καὶ κρασὶ πουλεῖ,
Δώδεκα πουλεῖ τὴ μπότσα κ' ἕξη τὴν ὀκᾶ.
Δίψας ἕνα παλληκάρι, πῆγε γιὰ νὰ πιῇ·
,,Καλογριά μου σὰν μεθύσω, ποῦ θὰ κοιμηθῶ;'' —
,,Παλληκάρι μ' ἂν μεθύσῃς, ἔλα ςτὸ κελὶ,
Πῶχω πέρδικα ψημένη καὶ γλυκὸ κρασὶ,
Πῶχω πάπλωμα στρωμένο ἢ χρυσὸ χαλὶ,
Πῶχω κόρη, ἣ κοιμᾶται μόν' καὶ μοναχή.'' —

DLXXXI.
Η ΠΑΠΑΔΙΑ.

Πανδ. 79.

ΡΟΥΜΕΛΙ.

Μιὰ παπαδιὰ στολίζεται καὶ βάνει τ' ἅρματά της·
Βάνει τὸν ἥλιο πρόσωπο καὶ τὸ φεγγάρ' ἀστῆθι,
Βάνει καὶ τὸν αὐγερινὸ καθάριο δαχτυλίδι,
Κ' ἐκίνησὲ καὶ πάγαινε ςτὴν ἐκκλησιὰ νὰ πάγῃ,
Καὶ τὴν καρδιά της ῥώταε, στέκει καὶ τὴν ῥωτάει·
,,Τί ἔχεις καρδιὰ καὶ μὲ πονεῖς καὶ βαρυὰναστενάζεις;
Μήγαρι πᾶς ἀνήφορο λιθάρια φορτωμένη;" —
,,Κάλλια νὰ πάω ἀνήφορο λιθάρια φορτωμένη,
Παρὰ τὸ ντέρτι ποῦ κρατῶ τώρα δώδεκα χρόνια.
Μοῦ δῶκαν ἄντρα γέροντα κουφὸ καὶ κασιδιάρη·
Πάντα σιμά του κάθομαι· τοῦ κρένω, δὲν μοῦ κρένει.
Τί δὲν μοῦ κρένεις γέροντα κουφὲ καὶ κασιδιάρα;
Γιὰ σήκ' ἀπάνω γέροντα, σήκω νὰ μὲ φιλήσῃς,
Πὤχω τοῦ μάι τὴν δροσιά, τ' ἀπρίλι τὰ λουλούδια." —
,,Ἄφσε με κόρη μ', ἄφσε με καὶ μὴ μοῦ ματακρένῃς·
Κ' ἐγὦμαι γέροντας κουφὸς, γέροντας κασιδιάρης." —

4. *πῆενε Π.* 10. 12. 16. *κασσηδιάρης Π.*

DLXXXII.
Ο ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ.

Faur. II, 418.

ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ.

Μιὰ κορὴ ςτὸ παραθύρι κι' ἀναγνώστης ςτὸ κελί·
Ζαχαρόπετρα τῆς ῥίχνει καὶ ςτὸ στῆθος τὴν βαρεῖ.
,,Κάτσε φρόνιμ' ἀναγνώστη, μὴ τὸ μάθ' ἡ γειτονιὰ
Καὶ τόποῦνε τοῦ δεσπότη καὶ σοῦ κόψῃ τὰ μαλλιά." —
,,Τὰ μαλλιά μου κἂν τὰ κόψῃ, τὸ φεσάκι μου φορῶ,
Τὴν κοπέλ' ὁπ' ἀγαπάω, θὰ τήνε στεφανωθῶ." —

DLXXXIII.
Ο ΚΑΛΟΓΕΡΟΣ.

U.

,,Καλόγερε, καλόγερε
Στὸ κελί μου τ' ἤθελες;" —
,,Κυρά μ' φωτιὰν ἐγύρευα·
Τίποτε δὲν σῶκαμα." —
,,Καλὰ, φωτιὰν ἐγύρευες·
Στὸ κεφάλι τ' ἤθελες;" —
,,Κυρά μ' φεσάκι σῶφερα,
Τί τὰ μάτια σῶβγαλα." —
,,Καλὰ, φεσάκι μῶφερες·
Στὸ λαιμό μου τ' ἤθελες;" —
,,Κυρά μ' γερδάνι σῶφερα·
Τίποτε δὲν σῶκαμα." —
,,Καλὰ, γερδάνι μῶφερες·
Στὰ βυζάκια μ' τ' ἤθελες;" —
,,Κυρά μ' λεμόνια σῶφερα·
Τίποτε δὲν σῶκαμα." —
,,Καλὰ, λεμόνια μῶφερες·
Στὴν κοιλοῦλά μ' τ' ἤθελες;" —
,,Κυρά μ' ζωνάρι σῶφερα·
Τίποτε δὲν σῶκαμα." —
,,Καλὰ, ζωνάρι μῶφερες·
Παρακάτω τ' ἤθελες;" —
,,Κυρά μ' ἀγγούρια φύτευα,
Σκόρδα, πράσα, λάκευα." —

DLXXXIV.
Ο ΚΑΛΟΓΕΡΟΣ.

U.

ΑΝΔΡΟΣ.

Ὅλαις ταῖς σαρακοσταῖς
Καὶ μιὰ μέρα τῶν βαγιῶν
Πῆγα ςτὸν πνευματικὸ
Γιὰ νὰ ξομολογηθῶ.

Μοὖπε πὲς τὰ κρίματα —
Τοὖπα μιὰ σαρανταριά.
Ταῖς καλαῖς ταῖς εὔμορφαις
Καὶ ὅλαις ταῖς καλογριαῖς
Σταῖς μπαμπακιαῖς πήγανε,
Γιὰ νὰ ταῖς σκαλίσουνε
Καὶ νὰ ταῖς ποτίσουνε·
Βρίσκουν τὸ νερὸ ζεστὸ,
Τὸ ποτάμι σιγαλό.
Μιὰ τὴν ἄλλη λέγανε
᾿λα νὰ κολυμπήσωμε,
Κ᾿ ὕστερα ποτίζομε.
Βγάνουν τὰ ῥασσάκια τους,
Τὰ ποκαμισάκια τους,
Κι᾿ ὁ ντελῆ καλόγερος
Ταῖς ἐκρυφοκύτταζε
Πίσ᾿ ἀπὸ τὸν πλάτανο.
Πῆρε τὰ ῥασσάκια τους,
Τὰ ποκαμισάκια τους·
„Μπρὲ ντελῆ καλόγερε,
Δός μας τὰ ῥασσάκια μας,
Τὰ ποκαμισάκια μας,
Κι᾿ ὅποια θέλεις, ἔπαρε.“ —

DLXXXV.

Ο ΠΑΠΑΣ ΑΓΑΠΗΤΙΚΟΣ.

U. Sand 65. M. I, 368.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΛΙΣ.

Γύρισμα· Μὲ τάλερα, μὲ τάλερα,
Μὲ δουπιαῖς, μὲ φλωριά.

Μία εὔμορφη κοπέλα εἰς τὸ σπίτ᾿ ἑνὸς παπᾶ
Γιὰ νὰ τὴν ξομολογήσῃ, εἶχε πάγει μιὰ φορά·
Σὰν τὴν εἶδε τόσ᾿ ὡραῖα, κατανύχτη ὁ παπᾶς
Καὶ τῆς λέει· „καλῶς ὁρίστε, τεἶν᾿ αὐτὸ ποῦ μὲ ξητᾷς;“ —
„Δέσποτά μου νὰ σ᾿ ὁρίσω, ἦρτα νὰ ξεγορευθῶ·
Γιὰ νὰ μοῦ τὰ συγχωρήσῃς, τσ᾿ ἁμαρτιαῖς ποῦ θὰ σοῦ πῶ.“ —
„Μὴ φοβᾶσαι κορασιά μου, δὲν ἄσπλαγχνος εἶν᾿ ὁ θιὸς,

Ὡς καὶ μένα συγχωράει ποῦμαι ποιὸ ἁμαρτωλός;“ —
„Δέσποτά μου νὰ σ' ὁρίσω τὴν ἀλήθεια τὴν σωστή,
Ἀγαποῦσα ἕνα νέον καὶ τὸν ἀγαπῶ πολύ.“ —
„Τὸ νὰ ἀγαπᾷς παιδί μου, εἶναι πρᾶγμα φυσικό,
Μὲ εὐλάβειαν μονάχα καὶ σ' τὸ συγχωρῶ κ' ἐγώ.“ —
„Δέσποτά μου μιὰν ἡμέρα, ποῦ καθόμαν μοναχή,
Πέρασε κι' αὐτὸς ὁ νέος καὶ μοῦ δίδ' ἕνα φιλί.“ —
„Ἕνα σοὔδωκε κυρά μου, ἢ μὴ σοὔδωκε πολλά,
Ἂν ἀπὸ τὄνα καὶ πάνω, ἔστωσαν συγχωρητά.“ —
„Ἕνα, ἕνα δέσποτά μου, ἕνα, ἕνα μοναχά·
Πλὴν θωρῶ τὸ πρόσωπό σου, κ' ἔγινε σὰν τὴ φωτιά.“ —
„Αἴ παιδί μου εἶναι πρᾶγμα, ποῦ τὄχω ἀπὸ παιδί.
Ὡς κ' ἐγὼ θὰ σὲ φιλήσω, κι' ὁ θεὸς μὲ συγχωρεῖ.“ —

2. *πάγη S.* 3. *βλέποντάς την S.* 4. *Καὶ τῆς εἶπε. καλῶς ἦρτες κύρη μου τί ἀγαπᾷς; U.* 7. *Ὦ παιδί μου καλῶς ἦρτες κ' ἔχει σπλάγχνα ὁ θεός U.* 8. *ἀνθρωπινὸ S* 9. *ἀλ. μοναχὴ S.* 10 *Ἀγαπάω S.* 12. *ἀγάπα καὶ ἐγὼ σ' τὸ* ctt. *S.* 13. *ὁποῦ ἤμουν U.* 14. *Ἔρχεται U. 'δῶσε S.* 15. *δῶσε — μήπως S.* 16 et 18. om. *S.* 19. *Τὸ φιλὶ δὲν εἶναι πρᾶγμα, εἶναι πρᾶγμα φυσικὸ S.* 20. *καὶ λοιπὸν σὲ συγχωρῶ S.*

DLXXXVI.
Ο ΚΑΛΟΓΕΡΟΣ.

Ζαμπ. 747, 35.

Ἀπὸ μικρὸς ὀρφάνεψα, μὲ βάγια μ' ἀναθρέψαν·
Σὲ μοναστῆρί μ' ἔβαλαν, καλόγερος νὰ γένω.
Εἴκοσι χρόνους ἔκαμα μέσα ςτὸ μοναστῆρι
Κι' ἀσκητικὰ κοιμήθηκα χρόνους τριανταπέντε·
Ποτέ μου δὲν πλανέθηκα γιὰ τὸν ἀπάνου κόσμο·
Καὶ μιὰ λαμπρή, μιὰ κυριακή, μιὰ πίσημην ἡμέρα
Προσκυνητὴ μ' ἐστείλανε σ' ἓν ἄλλο μοναστῆρι·
Εἶδα γυναῖκες ὤμορφαις, κορίτσια ςτὸν καιρό τους,
Ξανθὴ κόρη μ' ἐπλάνεσε καὶ θέλω νὰ τὴν πάρω.
Ποδοπατῶ τὰ ῥάσα μου, βγάνω τὰ φυλαχτά μου·
Σύρτε σταυροὶ ςτὸν οὐρανὸ καὶ ςτ' ἅγια μοναστήρια,
Κ' ἐγὼ θὰ νὰ στεφανωθῶ τὴν κόρη ποῦ 'γαπάω.

DLXXXVII.
Η ΡΩΜΑΙΟΠΟΥΛΑ.

Ζαμπ. 649, 63.

Ἕνα μικρὸ Τουρκόπουλο, τοῦ Βασιλιῶς κοπέλι,
Μιὰ Ῥωμιοποῦλ᾽ ἀγάπησε καὶ κείνη δὲν τὸ θέλει·
Πέρνει ταῖς ῥάχαις ὀμπροστὰ καὶ τὰ βουνὰ ᾽πὸ πίσω
Κ᾽ ἡ τύχη της τὴν ἔβγαλε μὲς ςτ᾽ ἅι Γιωργιοῦ τὴν πόρτα.
„Ἅιε μου Γιώργη βόηθα μ᾽ ὀχ τῶν Τουρκῶν τὰ χέρια,
Τὰ κοφτερά τους τὰ σπαθιὰ, τὰ μυτερὰ μαχαίρια.“ —
Τὰ μάρμαρα σχιστήκανε κ᾽ ἐμπῆκ᾽ ἡ κόρη μέσα.
Ν᾽ ἀτὸς κι᾽ ὁ Τοῦρκος πῶρχεται ςτὸν ἅι Γιώργη ἀπάνου,
Στὸν ἅι Γιώργ᾽ ἀνέβηκε, σκύφτει καὶ προσκυνάει·
„Ἅιε μου Γιώργη λυτρωτὴ συγχώρεσε κ᾽ ἐμένα,
Κ᾽ ἐγὼ νὰ πάω νὰ βαφτιστῶ καὶ Χριστιανὸς νὰ γένω,
Νὰ πάρω καὶ τὴ λυγερὴ, νἆναι κυρὰ μεγάλη.“ —

DLXXXVIII.
Η ΕΒΡΑΙΟΠΟΥΛΑ.

Ross Inselreis. III, 179.

ΚΡΗΤΗ.

Μιὰ κυριακὴ ἡμέραν, δευτέραν τὸ ταχὺ
Σηκώνομαι κ᾽ ὑπάγω κάτω ςτὴν Ἑβραϊκὴν,
Βρίσκω μιὰν Ἑβριοπούλαν, ὁποιὰ κτενίζετο
Μ᾽ ἕνα χρυσὸ κτενάκι καὶ διαςτολίζετο.
Πριχοῦ νὰ τῆς μιλήσω, πριχοῦ νὰ τῆς εἰπῶ,
Γυρίζει καὶ μοῦ λέγει· καλὸ ςτὸν ἀγαπῶ.
Καλὸ ςτὰ δυό μου μάτια, ὁποῦ τὰ πιθυμῶ.
Λέγω τῆς Ἑβριοπούλας, νὰ γίνῃς Χριστιανὴ,
Νὰ λούνεσαι σαββάτο, ν᾽ ἀλλάζῃς κυριακὴ,
Καὶ νὰ μεταλαμβάνῃς πάσχα καὶ λαμπηρή.
Τῆς μάνας της τὰ λέγει, νὰ δγῆ τί θὰ τῆς πῇ·
„Μάνα Ῥωμιὸς μου λέγει, νὰ γίνω Χριστιανὴ,
Νὰ λούνωμαι σαββάτο, ν᾽ ἀλλάζω κυριακὴ,
Καὶ νὰ μεταλαμβάνω πάσχα καὶ λαμπηρή.“ —
„Κάλλια σὲ φάγῃ κόρη τοῦ Τούρκου τὸ σπαθὶ,
Παρὰ τὸν λόγο ποὖπες, νὰ μὴ τὸν ξαναειπῇς.“ —

DLXXXIX.
Η ΕΒΡΑΙΟΠΟΥΛΑ.

Kind Eunom. III, 44. M. I, 352.

ΣΜΥΡΝΗ.

Ἕνα σάββατο βραδὺ, μιὰ κυριακὴ ταχὺ
Πῆγα νὰ σεργιανίσω εἰς τὴν Ἑβραϊκὴν,
Κ᾽ εὑρίσκω μιὰ ᾽βριοποῦλαν μόνην καὶ μοναχήν·
Τὴν λέγω· „ἔλα κόρη, νὰ γένῃς Χριστιανὴ,
Νὰ λούεσαι σάββατο, ν᾽ ἀλλάζῃς κυριακή.“ —
„Μάνα Γραικὸς μὲ λέγει, νὰ γένω Χριστιανὴ,
Νὰ λούωμαι σάββατο, ν᾽ ἀλλάζω κυριακή.“ —
„Κάλλιο νὰ σὲ δῶ κόρη μ᾽ ςτοῦ Τούρκου τὸ σπαθὶ,
Παρὰ αὐτὸ ποῦ λέγεις, νὰ γένῃς Χριστιανὴ,
Νὰ λούεσαι σάββατο, ν᾽ ἀλλάζῃς κυριακή.“ —

DXC.
ΧΟΡΟΥ.

ΣΑΜΟΣ.

„Ἔπαρέ τον κόρη
Αὐτὸν τὸν Τοῦρκον ἄντρα,
Νὰ σοῦ κάμῃ ῥοῦχα
Καὶ κόκκινα καβάδια·
Ἔπαρέ τον κόρη.“ —
„Μάνα μ᾽ δὲ τὸν θέλω.
Φαρμακάκι τρώγω,
Μάνα μ᾽ καὶ πεθαίνω.“ —

DXCI.
ΤΟ ΣΤΑΜΝΙ ΤΣΑΚΙΣΜΕΝΟ.

U. Faur. II, 414. Kind Anth. 50.

ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ.

Οὖλαις ἡ βέργαις εἶν᾽ ἐδῶ
Καὶ μιὰ βεργοῦλα π᾽ ἀγαπῶ,
Πάγει ςτὴν βρύσι γιὰ νερὸ,
Πάγω κ᾽ ἐγὼ κάτω νὰ πιῶ,
Νὰ τῆς θολώσω τὸ νερὸ,

Νὰ τῆς τσακίσω τὸ σταμνὶ,
Νὰ πάῃ ςτὴν μάνα τσ' ἀδειανή·
„Μωρὴ ποῦν' εἶναι τὸ σταμνί;" —
„Μάνα μου στραβοπάτησα
Κ' ἔπεσα καὶ τὸ τσάκισα." —
„Δὲν εἶν' στραβοπατήματα,
Μὸν εἶν' ἀντρὸς φιλήματα." —

Carmen ap. *F.* et *K.* incipit his verbis:

„Σὰν πᾶς Μαροῦ μου ςτὸ νερὸ
Πές μου κ' ἐμένα τὸν καιρὸ,
Νὰ στέκω, νὰ σὲ καρτερῶ,
Νὰ σοῦ τσακίσω τὸ σταμνὶ ctt.

11. *εἶναι στραβοπάτημα F. K.* 12. *εἶναι σφιχταγκάλιασμα F. K.*

DXCI a.

ΤΟ ΛΙΜΠΟΛΑΓΗΝΙΟΝ.

Kind.

Μιὰ κόρη Κιτριανάσαινα ὕφαινέ κ' ἐτραγούδιε,
Πουλὶν ἐπῆγεν κ' ἤκατσεν εἰς τὸ ξυλόχτενόν της.
Δὲν ἐκειλάδιε σὰν πουλὶ, δὲν ἤλεγε σ' ἀηδόνι,
Μόνον κείλαδιε κ' ἤλεγεν ἀνθρώπινην λαλίτσαν·
„Χριστὲ νὰ ῥάγῃ ἡ κλωστὴ, νὰ πέσεν ἡ σαΐτα,
Κ' ἡ κόρη νὰ ῥαθύμησε, νὰ βγῇ ςτὸ παραθύρι,
Νὰ πάρῃ τὸ λιμπόσχοινον καὶ τὸ λιμπολαγῆνι,
Νὰ πάγῃ ςτὴν λιμπόβρυσιν, νὰ πᾷ λιμπανεσύρῃ."

DXCII.

Η ΚΟΡΗ ΚΑΙ Η ΛΕΒΕΝΤΙΑ.

Ζαμπ. 725, 10.

Ξανθὴ κόρη κοιμήθηκε σὲ μιὰ μηλιὰ πουκάτου,
Τ' ἀποταχυὰ σηκώθηκε σὰ μῆλο μαραμμένο,
Σὰ μῆλο σὰ νταμάσκινο, σὰν Πατρινὸ κεράσι.
Βρίσκει τὸν κόρφο τσ' ἀνοιχτὸ, τὰ χείλη φιλημένο·
Στριγγιὰ φωνὴν ἐβάρεσεν ὅσον κὰν ἐδυνώτου·
„Κοράσια μὴν κοιμάστετε σὲ περιβόλια μέσα,
Τί τώρα σκώθη λεβεντιὰ καὶ προβατεῖ τὴ νύχτα·

Βαστοῦν ψωμὶ γιὰ τὰ σκυλιὰ, κρεὰς γιὰ τὰ λιοντάρια,
Βαστοῦν κι᾽ ἀγαποχάρταρο γιὰ τὰ ξανθὰ κοράσια.“ —

DXCIII.
Ο ΚΟΡΗ ΚΑΙ Ο ΧΡΥΣΙΚΟΣ.

T. 14.

ΖΑΚΥΝΘΟΣ. ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ.

Τ᾽ Ἅιου Θωδώρου τὸ βουνὸ κανεὶς δὲν τ᾽ ἀνεβαίνει·
Μιὰ λυγερὴ τ᾽ ἀνέβηκε πλέκοντας τὸ γαϊτάνι,
Πλέκοντας καὶ ξομπλιάζωντας καὶ λιανοτραγουδῶντας.
Κι᾽ ὁ χρυσικὸς τὴν ἄκουσε καὶ τὴ φωνὴ τσὴ βάνει·
„Εὐτοῦ σοῦ στέρνω λυγερὴ τριὰ σκουλιὰ λινάρι,
Νὰ κάμῃς τριὰ πουκάμισα καὶ τέσσερα σεντόνια,
Κι᾽ ἂ σ᾽ ἀπομείνῃ τίποτες, κάμε μου ντεστεμέλι,
Νἄχῃ τὸ ντεστεμέλι μου σαρανταπέντε πήχαις.“ —
„Εὐτοῦ σοῦ στέρνω χρυσικὲ τριὰ κουκιὰ χρυσάφι,
Νὰ κάμῃς ᾽κόνα καὶ σταυρὸ χρυσὸ παρανυχίδι,
Κι᾽ ἂ σ᾽ ἀπομείνῃ τίποτες, κάμε μου δαχτυλίδι,
Νἄχῃ τὸ δαχτυλίδι μου σαρανταπέντε πέτραις,
Κι᾽ ὄντες μὲ δέρν᾽ ἡ μάνα μου, νὰ κρύβομαι σὲ δαῦτο.“ —

V. L. ap. *T.* 15.:
Νὰ κόψω μῆλο κόκκινο, νὰ πιῶ νερὸ δροσάτο,
Νὰ πέσω ν᾽ ἀποκοιμηθῶ σὲ μιὰ μηλιὰ πουκάτω,
Νὰ πέσουν τ᾽ ἄνθη πάνω μου, τὰ ῥόδα ςτὴν ποδιά μου
Κ᾽ ἕνα μικρὸ γαρούφαλο φιλῇ τὸ μάγουλό μου.

vs. 15. in Cephallene hic est:
Νὰ πέσουν τὰ ᾽γαρούφαλα ἀπάνω ςτὰ βυζιά μου.

DXCIV.
Η ΑΡΧΟΝΤΙΣΣΑ.

T. 155.

ΕΠΤΑΝΗΣΟΣ.

Ἄρχως μὲ τὴν ἀρχόντισσα χρυσὴ σκάλ᾽ ἀναβαίνει.
Κάθε σκαλὶ τήνε φιλεῖ καὶ κάθε δυὸ τῆς λέγει·
„Δέσε τὰ περιστέρια σου, μὴν ἔλθουν στὴν αὐλή μου,
Πέρνουν τὸ ῥύζι, τρῶνέ το, λαθύρι τὸ τσιμπᾶνε,
Πέρνουν καὶ μὲ τὰ πόδια τους τὸ χῶμ᾽ ἀπ᾽ τὴν αὐλή μου.
Κ᾽ ἐγὼ τὸ χῶμα θέλω το, κάμαρα γιὰ νὰ στήσω.

Γιὰ ν᾽ ἀναβαίνω καὶ θωρῶ φούσταις καὶ μπεργαντίνια.
Φοῦστά μου μπαρμπαρέσικη σιδεραρματωμένη,
Σὰν τί λιμένι θὲ νάμπῃς, σὰν τί γιαλὸ θ᾽ ἀράξεις;" —
„Στὴν Κίμωλο θέλω νάμπω, ςτὴν Κύπρο θὲ ν᾽ ἀράξω,
Νὰ βγάλω ναῦτες γιὰ φιλὶ καὶ κόμιδες γιὰ πόθο." —

4. *λαθῆρι T.* 10. *Κύμολο T.*

DXCV.

Η ΕΡΩΜΕΝΗ.

Βενθύλος.

ΕΥΒΟΙΑ.

Ἐδῶ εἰς τούταις ταῖς αὐλαῖς ταῖς μαρμαροστρωμέναις,
Ἐδῶ κοιμᾶτ᾽ ἀφέντης μας, τ᾽ εὔμορφον παλληκάρι,
Τ᾽ εὔμορφον καὶ τ᾽ ἀνύμφευτον, ἀλλ᾽ ἀρραβωνιασμένον.
Κανεὶς δὲν ἀποκότησε νὰ πᾷ νὰ τὸ ξυπνήσῃ,
Μόνον κόρη τὸν ἀγαπᾷ κι᾽ ὁποῦ καλὸν τὸν θέλει.
Πέρνει κλωνὶ βασιλικὸν καὶ δυὸ κλωνάρια μόσκου·
„Νὰ τὸν βρέξω μὲ τὸ νερὸ, φοβοῦμαι μὴ κρυώσῃ,
Νὰ τὸν βρέξω μὲ τὸ ῥακὶ, φοβοῦμαι μὴ μεθύσῃ·
Σηκώσου πάνω 'φέντη μου καὶ μὴ γλυκοκοιμᾶσαι." —

DXCVI.

Ο ΥΠΝΟΣ ΤΟΥ ΑΝΔΡΕΙΟΥ.

Πανδ. 6.

Τώρα τὴν αὐγὴ, τώρα ἡ αὐγὴ χαράζει,
Τώρα τὰ πουλιὰ, τώρα τὰ χελιδόνια
Ὅλα κελαϊδοῦν ςτ᾽ ἀφέντη μου τὴν πόρτα.
„Ξύπν᾽ ἀφέντη μου, ξύπνα γλυκό μου ταῖρι,
Ξύπνα, φίλησε, φίλησε μαῦρα μάτια
Καὶ ἄσπρο τὸ λαιμὸ, βυζάκια σὰν λεμόνια." —
„Ἄς με λυγερὴ λίγον ὕπνο νὰ πάρω·
Γιάτ᾽ ἀπόστασα καὶ τεῖμ᾽ ἀποσταμένος
Ἀπ᾽ τὸν πόλεμο κι᾽ ἀπ᾽ τὰ πολλὰ τουφέκια.
Μέν᾽ ἀφέντης μου ὅλο μπροστὰ μὲ στέλνει
Γιὰ νὰ σκοτωθῶ, νὰ πάγω σκοτωμένος." —
„Μπὸ, μπὸ μάτια μου, μπὸ, μπὸ γλυκό μου ταῖ

Δὲς μὴν σκοτωθῇς, μὴν πάγῃς σκοτωμένος·
Ποῦ θὰ σ' εὕρω 'γὼ γιὰ ν' ἀνταμωθοῦμε;" —
„Δῶ ποῦ πάω κόρη μ', πότε δὲν μ' ἀνταμώνεις." —

4 et 12. *ητέρι Π.* 9. *καὶ ἀπ' τὰ πόλλ' Π.* 15. *Ἐδῶ Π.*

DXCVII.
Ο ΥΠΝΟΣ ΤΟΥ ΑΝΔΡΕΙΟΥ.

Faur. II, 162.

ΖΑΓΩΡΙ.

Τώρα τὰ πουλιὰ, τώρα τὰ χελιδόνια
Τὴν αὐγὴν ξυπνοῦν καὶ γλυκοκελαϊδοῦνε·
Τώρα ἡ εὔμορφες συχνολαλοῦν καὶ λέγουν·
„Ξύπν' ἀφέντη μου, ξύπνα γλυκειά μ' ἀγάπη,
Ξύπν', ἀγκάλιασε κορμὶ σὰν κυπαρίσσι,
Κάτασπρο λαιμὸ, βυζιὰ σὰν τὰ λεμόνια." —
„Ἄφσε λυγερὴ, ὕπνο νὰ πάρω λίγον.
Μέν' ἀφέντης μου ςτὴν βίγλαν μ' εἶχ' ἀπόψε·
Καὶ ςτὸν πόλεμον ὁλόμπροστα μὲ βάνει,
Γιὰ νὰ σκοτωθῶ ἢ σκλάβο νὰ μὲ πάρουν.
Μὰ μ' ἔδωκ' ὁ θιὸς μιὰ δύναμι μεγάλη,
Καὶ ξεσπάθωσα σὲ εἴκοσ' ἢ τριάντα·
Δυὸ ἐσκότωσα καὶ τέσσεραις ςτὸ ἔβγα,
Κι' ἄλλοι μ' ἔφευγαν καὶ πέντε λαβωμένοι.
Παίρνω τὸ στρατὶ, παίρνω τὸ μονοπάτι,
Χώρα γιὰ νὰ βρῶ, χωριὸν γιὰ νὰ καθήσω,
Καὶ οὐδὲ χώρ' εὕρηκα κι' οὐδὲ χωράκι·
Ἄφσε λυγερὴ, ὕπνον νὰ πάρω λίγον." —

6. *Λαιμὸ κἀτ' F.* 7 et 18. *πάρ' ὀλίγον F.* 8. *Ὁ ἀφ. F.* 12. *εἰς F.* 16. *Χώρα νὰ εὑρῶ, χωρίον νὰ F.* 17. *χώραν εὗρα F.*

DXCVIII.
ΤΟ ΟΝΕΙΡΟΝ.

M. II, 309 sq.

ΑΝΔΡΙΑΝΟΠΟΛΙΣ.

Τώρα ςτὸ γλυκοχάραγμα ςτὸν ὕπνο μου λιγάκι,
Μοῦ φάνηκε πῶς ἤμουνε σ' ὡραῖον λιβαδάκι.

Ἐκ' ἦτον ἡ ἀγάπη μου μ' ἄλλαις κορασιδούλαις,
Ποῦ ἔκοβαν τριαντάφυλλα καὶ δροσεραῖς μυρτούλαις.
Τότες ἐκάθησα κ' ἐγὼ ν' ἀναπαυθῶ λιγάκι,
Στοῦ πόθου τὴν ξεφάντωσιν νὰ πιῶ κρυὸ νεράκι.
Ἐκάθησ' ἡ ἀγάπη μου, στσ' ἀγκάλας της μὲ πέρνει,
Τὸ στόμα της ςτὸ στόμα μου σιμὰ σιμὰ τὸ φέρνει.
Ὅτ' ἤρχισε γλυκύτατο φιλὶ νὰ μὲ χαρίσῃ;
Ὁ ἔρωτας ὁ δίβουλος ἦρθε νὰ μὲ ξυπνήσῃ·
Ἔρωτα τί σοῦ ἔφταιξα κ' ἦρθες νὰ μὲ ξυπνήσῃς,
Ὁπῶχεν ἡ ἀγάπη μου φιλὶ νὰ μὲ χαρίσῃ;

M. numeros aliter constituit. 3. *Ἐκεῖ ητονε M.* 7. *'ς τὰς M.* 10 et 11. *ἦλθε νὰ μ' ἐξ. M.* 12. *Ὁποῦ εἶχεν M.*

DXCIX.
ΤΟ ΟΝΕΙΡΟΝ.

B.

Απόψε χαϊδεμμένη μου σὲ διῶ ςτὸ ὄνειρό μου,
Καὶ μεγαλοτερὴ χαρὰ δὲν εἶδα ςτὸν καιρό μου.
Τὸν θιὸν ἐπαρακάλεσα παρακαλιὰν μεγάλην
Ὦ καὶ ν' ἀποκοιμούμουνα, νὰ σὲ ξαναειδῶ πάλιν.
Ἀναθεμά σας ὄνειρα, ποῦ μὲ καρδιοφλογᾶτε·
Καὶ φέρνετ' τὴν ἀγάπη μου καὶ πάλι τὴν ἀρπᾶτε.

2. *εἴδω B.*

DC.
Ο ΑΓΑΠΗΤΙΚΟΣ.

Pott Philol. XI, 261.

ΒΩΝΑ. ΚΑΛΑΒΡΙΑ.

	In litteras Graecas transtulit Mezzofanti.
To 'spero certa ti esu me gapai.	,,Τὸ ξεύρω certa τί ἐσὺ μὲ γαπάεις.
Non ti criju, no no, perfidi mia.	Non ti criju, no nò, perfidi mia.
Me tu saddu (tus addu) pezzi se ghelai	Μὲ τοὺς ἄλλους παίζεις καὶ γελάεις

Ed a mia mi mustri tanta tyrannia.	Ed a mia mi mustri tanta tyrannia.
Idhela nárto metezzu eci pu pai,	Ἤθελά νἄρτω μαζὺ σοῦ ᾿κεῖ ποῦ πάεις
L' ostinati penseri sui co tia.	L' ostinati penseri su co tia.
Came mu finta che esu me gapai.	Κάμε μου finta τί ἐσὺ μὲ γαπάεις
Che notte e jurno sempre penso a tia.	Che notte e jurno sempre penso a tia.

1. *σὺ M.* mavult. *δέν. ἀγαπᾷς* ctt. *M.* 1 et 7. *ὅτι M.* 5. *νὰ ἔλθω M. σοῦ ὁποῦ πάγεις M.*

DCI.

Ο ΑΓΑΠΗΤΙΚΟΣ.

Pott Philol. XI, 249.

ΒΩΝΑ. ΚΑΛΑΒΡΙΑ.

In litteras Graecas transtulit Mezzofanti.

Ilio pu olo to cosmo perpati,	Ἥλιο ποῦ ὅλο τὸ κόσμο περπατεῖς,
Pu ando levanti sto ponente pai,	Ποῦ ἀπ' τὸ λεβάντι ϛτὸ πονέντε πάεις,
Ecine pu ego gapao, essu to dhori,	Ἐκειὸ ποῦ ἐγὼ γαπάω ὅσο τὸ θωρεῖς,
Chereta mu — to, cè vre — a su gelai:	Χαιρέτα μού το, καὶ βρὲ — ἂν σοῦ γελάῃ·
Cè a succedepsi, pu na saroti,	Κι' ἂν σουκεδέψῃ, ποῦ νὰ σ' ἐρωτῇ,
Pe — tu ti ego pateghuo podda guai;	Πέ του τί ἐγὼ παθαίνω πολλὰ guai,
Cè a sucedepsi, na mi sa arotisi,	Κι' ἂν σουκεδέψῃ νὰ μὴ σ' ἐρωτῇ,
Consolamento na mi echi mai.	Κονσολαμέντο νὰ μὴν ἔχῃ mai.

2. ando i. q. *ἀπάνω P.* rectius *M.* 3. *Ἐκεῖνο — ἂν σὺ M.* 4. *Καὶ ἰδὲ M. βρὲ* i. q. *βλέπε P.* idem est quod *μπρέ.* 5. *σουκεδέψῃ* recte Pott derivat a v. succedere (*συμβαίνει*) cfr. *πακτεύω* (pactum), *πραιδεύω* (praedari), *καντουνεύω* (cantono), *διφινδεύω* (defendo). 6. *ὅτι M.* in vv. *πολλὰ* guai inesse videtur v. *πολλαπλάσιον.* 7. *ἐρωτήσῃ M.* 8. mai i. q. *μᾶλλον.*

DCII.

Ο ΚΟΛΟΧΕΡΗΣ.

Ἀνθολ. Ἰον. Φακ. 1, 147. U. Kind Anth. 60. T. 17.

ΕΠΤΑΝΗΣΟΣ.

Ν' ἄγουρος πετροπελεκάει μὲ τὄνα του τὸ χέρι,
Μὲ τὄνα του, μὲ τ' ἄλλο του, μὲ τὸ δεξί του χέρι.
Ξανθὴ κόρη ἐδιάβαινε καὶ θὰ τὸν ἐρωτήσει·
„Μ' ἄγουρε, ποῦν' τὸ χέρι σου καὶ πελεκᾶς μὲ τὄνα;" —
„Μιὰ κορασιὰν ἐφίλησα, μ' ἐκόψανε τὸ χέρι,
Μἄθελα φίλουνα καὶ σὲ κι' ἂς μ' ἔκοφταν καὶ τ' ἄλλο." —
„Κακὸ νὰ λάβῃς ἄγουρε παρὰ τὸν λόγο ποῦπες.
Κάλλιο, νὰ σὲ σκοτώσουνε, γιὰ νὰ χαρ' ἡ καρδιά μου.
Κάλλιο, νὰ διῶ τὸ αἷμά σου νὰ τρέχῃ σὰν τὴ βρύσι,
Παρὰ νὰ διῶ τὰ χείλη σου κοπέλα νὰ φιλήσῃ.
Κάλλιο, νὰ διῶ τὸ αἷμά σου νὰ στάζῃ ϛτὴν σκουτέλα,
Παρὰ νὰ διῶ τὸ χέρι σου ν' ἀπλώσῃ σὲ κοπέλα." —

1. *τ' ἕνα K. T.* 5. *κ' ἐκ. K. T.* 6. *εἴθε νὰ φίλουνά σε K. T.* 7. *σου K. T.* 10. *φιλήσουν K. T.*

DCIII.

Ο ΚΟΛΟΧΕΡΗΣ.

Kind Anth. 60. M. I, 359.

ΕΠΤΑΝΗΣΟΣ.

Κάτω ϛτ' ἀφράτο μάρμαρο . . . . . .
Ἄγουρος πέτραν πελεκάει μὲ τὄνα του τὸ χέρι.
Ξανθὴ κόρη ἐπέρασε καὶ τὸ καλημεράει·
„Τί ἔχεις καλ' ἄγουρέ μου καὶ πελεκάεις μὲ τὄνα;" —
„Ξανθὴ κόρη ἐφίλησα καὶ μοὔκοψαν τὸ χέρι.
Ἂς τὴν φιλοῦσα κι' ἄλλη μιὰ κι' ἂς μοὔκοβαν καὶ τἄλλο,
Κι' ἂς ἔλεγαν τῆς μάνας μου, ὁ γιός σ' ὁ κολοχέρης." —

Numeros aliter constituerunt *K. M.*

DCIV.
Ο ΚΟΛΟΧΕΡΗΣ.
Πανδ. 5.

Πέρα σ' ἐκεῖνο τὸ βουνὸ ποὖνε ψηλὸ καὶ μέγα
Τὴν ἀποκεῖθε τὴν μεριὰ εἶναι μιὰ κρύα βρύσι.
Ἄγουρος πέτρα πελεκᾷ μὲ τὄνα του τὸ χέρι,
— Μὲ τὄνα του τὸ χέρι κόνα ζωγραφισμένη. —
Ἄγουρος ἄλλος διάβαινε καὶ τὸν καλημεράει·
„Ἄγουρε ποὖν' τὸ χέρι σου καὶ πελεκᾷς μὲ τὄνα;" —
„Ἐτώρα ποῦ μὲ ῥώτησες νὰ σοῦ τὸ μαρτυρήσω.
Κόρη ξανθὴν ἐφίλησα καὶ μοὔκοψαν τὸ χέρι,
Ἂς τὴν ἐτριτοφίλαγα κι' ἂς μ' ἔκοβαν καὶ τ' ἄλλο,
Ἂς τήνε μεταφίλαγα κι' ἂς μ' ἔκοβαν κ' ἐμένα." —
„Ἀγουρέ μ' κάκο πὤκαμες καὶ σοὔκοψαν τὸ χέρι,
Κ' ἡ μάνα σου σὲ καρτερεῖ κι' αὐτὴ σὲ παντυχαίνει." —
„Ἐγὼ πίσω δὲν ἔρχομαι καὶ πίσω δὲν πηγαίνω·
Κι' ἂν πᾶτε μὲς ςτὸν τόπο μας 'κεῖ κάτω ςτὰ χωριά μας,
Νὰ πῆτε τῆς μανούλας μου, νὰ πῆτε τσ' ἀδερφῆς μου,
Ποτὲ νὰ μὴ μὲ καρτεροῦν, νὰ μὴ μὲ παντυχαίνουν." —

DCV.
Ο ΑΓΑΠΗΤΙΚΟΣ.
M. II, 302.

Ἐσηκώθην ὁ καϋμένος μιὰν αὐγὴ μὲ τὸ δροσιό·
Καὶ σὲ περιβόλι μπαίνω γιὰ νὰ διῶ καὶ νὰ χαρῶ.
Βλέπω μιὰ μικρὴ πορτοῦλα, ποὖτον μισοανοιχτή,
Κι' ἀπὸ μέσα μία κόρη εὔμορφη ζωγραφιστή,
Τὸ καπέλο μου τῆς βγάζω καὶ τὴν διπλοχαιρετῶ
Καὶ τῆς λέγω ἂν ὁρίζῃ δυὸ λογάκια νὰ τῆς πῶ.
Καὶ ἐκείνη μὲ προσβάλλει καὶ τὴν τσελετσοῦλα κλεῖ,
Καὶ ἡ δούλη της μὲ λέγει, δὲν εἶσ' ἄξιος γιὰ δαυτή.
Πέφτω κάτω λιγωμένος κ' οἱ γειτόνοι μὲ κρατοῦν·
Δὲν ἐβάσταξ' ἡ καρδιά της νὰ μηνύσ' ἑνὸς γιατροῦ.

7. τὴν δὲ τσ. M. 8. γιὰ αὐτὴ M. 9. πέπτω M.

DCVI.
ΤΡΑΓΟΥΔΑΚΙ.

T. 130.

„Καθρέφτη μ᾽ Ἀλεξανδρινὲ πάντ᾽ ἄσχημη μὲ κάνεις;
Πάντ᾽ ἄσχημη, πάντα χλωμὴ, πάντα ἡλιοκαϋμένη.
Μήτ᾽ ὀχ τὸν ἥλιο εἶμ᾽ ἄσχημη, μήτ᾽ ὀχ τὸν ἥλιο μαύρη,
Μὸν ὀχ τὸν ἄντρα τὸν κακὸ τὸν παραβαργομιάρη,
Ὁποῦ μοῦ δίνει τὸ ψωμὶ ςτοῦ μαχαιριοῦ τὴν κόψι
Καὶ τὸ νερὸ τὸ ῥοδιανὸ ςτοῦ ποτηριοῦ τὸν κῶλο.“ —

2. *τοῦ ἡλίου T.*

DCVII.
ΤΑ ΒΑΣΑΝΑ ΤΗΣ ΚΟΡΗΣ.

T. 315.

Μιὰ κόρ᾽ ὤμορφη καὶ παινεμένη
Ἀπὸ τὸν κυρί της ἦταν διωγμένη
Κι᾽ ἀπὸ τὴ μάνα της βαργομισμένη·
Κ᾽ ἐκέντα κ᾽ ἔλεγε τὰ βάσανά της·
Δυὸ βρύσαις ἤτανε τὰ μάτια της·
„Ἀσήκω μάνα μου καὶ πάντρεψέ με
Ἢ κόψε σάβανο, σαβάνωσέ με.“ —

DCVIII.
ΟΔΥΡΜΟΣ ΕΡΑΣΤΟΥ ΚΟΡΗΣ.

Βενθύλος.

ΕΥΒΟΙΑ.

Στὸν οὐρανὸν κᾂν ἀναβῇς νὰ πᾷς μὲ τὰ ξεφτέρια,
Σὺ ξεγλυτωμὸν δὲν ἔχεις ἀπ᾽ τὰ δικά μου χέρια.
Νἄμουν ςτὴν πόλιν λεμονιὰ, ςτὴν Σκίαθον κυπαρίσσι
Καὶ ςτὴν Φαράκλα κρυονερὸν καὶ κρυσταλλένια βρύσι.

Κόρην ἀπάγει ὁ πατὴρ ἵνα ἐμποδίσῃ τὸν γάμον· ἐκ τοῦ χωρίου Φαράκλα εἰς τὴν πόλιν Χαλκίδα τὴν πρωτεύουσαν τῆς Εὐβοίας, ἄλλοτε δὲ πάλιν εἰς τὴν πλησίον νῆσον Σκίαθον καὶ πάλιν μεταγάγει εἰς τὴν Φαράκλαν. B.

DCIX.

ΤΡΑΓΟΥΔΑΚΙ.

Eunom. III, 42.

ΣΜΥΡΝΗ.

Σ' ὡραῖον περιβόλι μὲ ἄνθη στολισμένον
Μιὰν ταχυνὴ διαβαίνω, νὰ παρηγορηθῶ,
Νὰ διασκεδάσ' ὁ νοῦς μου ἀπ' τοὺς διαλογισμούς μου,
Διότι μὲ βασανίζει μιὰ νιὰ, ὁπ' ἀγαπῶ.
Κ' ἐκεῖ, ποῦ περπατοῦσα ςτὸ περιβόλι μέσα
Τὰ ἄνθη ποῦ μ' ἀρέσαν, στέκω καὶ τὰ θωρῶ.
Εἰς μιᾶς κιτριᾶς κλαδάκι ἦτον ἕνα πουλάκι,
Καὶ γλυκοκελαδοῦσε τὸ καθαυτὸ πουλί.
Μὰ ὁ κελαδισμός του μ' ἐφάνηκε νὰ λέγῃ·
Δγέτε τὰ σεῖς ὦ νέοι πῶς εἶν' προσωρινὰ,
Νέοι, νέαι, χαρῆτε, καιρὸν μὴ καρτερῆτε,
Διότ' ὁ καιρὸς διαβαίνει, δὲν μεταστρέφει πλιά.

DCX.

ΤΡΑΓΟΥΔΑΚΙ.

B.

Τέτοια τύχη ὀργισμένη
Καὶ ζωὴ τυραννισμένη,
Τέτοια νιάτα πικραμένα
Ποιὸς τἄχει ὡσὰν κ' ἐμένα;

Τὰ δικά σου τὰ σεργιάνια
Εἶν' καθημερ'νὰ τυράννια.
Οἱ δικοί μ' οἱ ἐγλεντσέδες
Εἶναι ντέρντια καὶ σκεντσέδες.

Μὲς ςτὴν συλλογὴν νταλντίζω,
Καὶ τὰ ντέρντια μου σαητίζω,
Ξυντροφιὰν ἔχω τὴν λύπη,
Κι' ἀπὸ τὴν καρδιὰν δὲν λείπει.

Καὶ τὰ μαῦρα δάκρυά μου
Εἶναι ἡ παρηγοριά μου.
Ὅποιος δγῇ τὸ πρόσωπό μου,
Δὲν γνωρίζει τὸν καϋμό μου.

Μὰ ἡ καρδίτσα μου τὸ ξέρει
Σὰν τί πόνους ὑποφέρνει.
Ἂν ἡ τύχη εἶν' ὀχτρός μου,
Τέλος Χάρος εἶν' γιατρός μου.

8. *ντέρτια B.* 9. *Μὲ B.* 12. *Κι' ἀπ' — K. μου.*

DCXI.
ΤΡΑΓΟΥΔΑΚΙ.

Eunom. III, 54. M. II, 134.

ΣΜΥΡΝΗ.

Ἀγάπη δὲν ἐστάθη ποτὲ χωρὶς καϋμούς,
Μὲ βάσανα, μὲ πόνους καὶ μ' ἀναστεναγμούς.
Νυκτὰ κ' ἡμέραν φῶς μου διὰ σένα λακταρῶ,
Φίλον πιστὸν δὲν ἔχω, τὰ πάθη μου νὰ πῶ.
Ἤμουν ἕνα πουλάκι χωρὶς συλλογισμούς,
Ἐμπῆκα στὴν ἀγάπην καὶ εἰς πολλοὺς καϋμούς.
Ἐλεύθερα πουλάκια, μὴ μπῆτε στὸ κλουβί,
Στοῦ Ἔρωτος τὴν πλάνην καὶ στὴν ἐπιβουλήν.

DCXII.
Η ΑΠΙΣΤΙΑ.

T. 155.

Ἄλλη βολὰ σ' ἀγάπησα καὶ σ' εἶχα ςτὴν καρδιά μου
Καὶ τώρα δὲν σὲ δέχομαι κορδέλα ςτὰ μαλλιά μου.
Μ' ἔφυγ' ὁ πόθος ἀπ' ἐσὲ κ' ἡ ὄρεξί μου χάθη,
Κ' εἶχα γαρούφαλο ςτ' αὐτὶ καὶ τώρα σ' ἔχ' ἀγκάθι.
Ἀφόντες δὲν σ' ἐφίλησα, τὸ χεῖλί σου μαράνθη,
Ἡ ὄψις σου μελάνιασε κ' ἡ ἐμμορφιά σου χάθη.
Σύρε ςτὸ μυριανάθεμα καὶ ςτὴν ἀνεμοζάλη
Κ' ἐγὼ γαρουφαλὸ κρατῶ κι' ἀγάπη βρίσκω κι' ἄλλη.

6. *ευμορφιὰ ἐχάθη T.*

DCXIII.
Ο ΚΥΝΗΓΟΣ.

M. I, 382.

Ξύπνα καὶ μὴν κοιμᾶσαι χρυσό μου καναρίνι,
Ξύπνα ἀπὸ τὸν ὕπνον, νὰ δγῆς πῶς τραγουδῶ.
Ξύπνησα τὸ καϋμένον σὰν παραπονεμένον,
Καὶ τ' ἅρματά μου βάζω, πάγω νὰ κυνηγῶ.
Λαγοὺς περδίκα νὰ βρῶ, πουλάκια νὰ σκοτώσω,
Καὶ σὲ νὰ τὰ προσφέρω κορμί μ' ἀγγελικό.
Ψιλὴ βροχίτσα πιάνει, πολὺ μοῦ κακοφάνη,
Κλίνην γιὰ νὰ πλαγιάσω νὰ βρῶ δὲν ἐμπορῶ.
Εκεῖ βλέπ' ἕνα πύργο κ' ἔλαμπε σὰν τὸν ἥλιο,
Νέα κάθεται μέσα καὶ γλυκοτραγουδεῖ.
Καὶ ὁ κελαδισμός της μ' ἐφάνηκε νὰ λέγῃ,
Χαρεῖτε σεῖς ὦ νέοι, ποὔχετε τὸ καιρὸν,
Νέοι, νέαι χαρεῖτε, καιρὸν μὴν καρτερεῖτε,
Γιατ' ὁ καιρὸς διαβαίνει καὶ δὲν γυρίζει πλιά.
Ἔτσι καὶ ἡ νεότης, χρυσό μου καναρίνι,
Μαραίνεται, διαβαίνει καὶ δὲν γυρίζει πλιά.

DCXIV.
ΤΟ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΝ.

Ζαμπ. 742, 30.

Μόσκος καὶ λιβανόχορτο, γιόσμος καὶ καρυοφύλλι
Ἐκάθουνταν κ' ἐπέτουνταν σὰν ποιὸ μυρίζει κάλλιο.
Βγαίνει καὶ τὸ τριαντάφυλλο τὸ μοσκομυρουδάτο·
„Σωπᾶτε βρωμολούλουδα κ' ἐσεῖς βρωμοβοτάνια,
Ἐγῶμαι τὸ τριαντάφυλλο τὸ μοσκομυρουδάτο.
Τὸ μάη τὸ μῆνα βρίσκομαι ςτοῦ βασιλιᾶ τὴν τάβλα,
Καὶ μὲ σηκών' ὁ βασιλιὰς καὶ μὲ μοσκοβολιέται,
Μὲ σκώνει κ' ἡ βασίλισσα, ςτὸν κόρφο της μὲ βάνει·
Μὲ κάνει καὶ ῥοδόσταμα κι' ἀλείφει τὰ μαλλιά της·
Ἐγὼ φουμίζω ζωντανοὺς, στολίζω πεθαμμένους,
Τῆς παντρεμμένης τὰ μαλλιὰ, τσ' ἀνύπαντρης τὸν κόρφο,
Τῆς χήρας τὸ προσκέφαλο, τῆς καλογριᾶς τὸ ῥάσο.“ —

DCXV.
ΤΟ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΝ.

Πανδ. 23.

῾Ο δυόσμος κι᾽ ὁ βασιλικὸς καὶ τὸ μακεδονίσι,
Αὐτὰ τὰ τριὰ μαλώνανε ποιὸ κάλλιο νὰ μυρίζῃ.
Πετιέται τὸ τριαντάφυλλο τὸ μοσκομυρισμένο·
„Σωπᾶτε βρωμοχόρταρα καὶ σεῖς βρωμοκανίθραις,
Νὰ κρίνῃ τὸ τριαντάφυλλο τὸ μοσκομυρισμένο,
Ποῦ τὸν χειμῶνα κρύβεται ςτῆς ἀγκαθιᾶς τὴν ῥίζα,
Τὸ μάη τὸν μῆνα φαίνεται σὲ νιοῦ γαμπροῦ κεφάλι,
Σὲ παντρεμμένης μάγουλο, σὲ κοριτσοῦ βυζάκι,
Στῆς χήρας τὸ προσκέφαλο νυχτώνει, ξημερώνει.“ —

DCXVI.
Η ΔΑΦΝΗ ΚΑΙ Η ΜΗΛΙΑ.

Τ. 58.

Μέσα σ᾽ ἕνα περιβόλι δάφνη καὶ μηλιὰ μαλώνει,
Λέγει ἡ μηλιὰ τῆς δάφνης· „δάφνη πῆρες μοῦ κλονάρι;“ —
„Δὲ σώπῆρα ᾽γὼ κλονάρι, μὰ τ᾽ ἀστρὶ, μὰ τὸ φεγγάρι.
Κι᾽ ἂ σώπῆρα ᾽γὼ κλονάρι, νὰ καῇ τ᾽ ἀπομονάρι,
Νὰ καῇ ἡ κορφὴ κ᾽ ἡ ῥίζα καὶ τὰ φύλλα, πώμυρίζα.“ —

DCXVII.
Ο ΑΓΙΟΣ ΓΙΩΡΓΙΟΣ.

Μ. ΙΙ, 166.

Γαμπρέ μου καλοροίζικε νὰ ζήσῃς, νὰ γεράσῃς,
Τὴν νέαν ποῦ ἀπόλαψες καλὰ νὰ ἀπεράσῃς.
Ἄραξες εἰς τὸν λιμένᾶ, φουρτοῦνες δὲν θὰ δγῇς,
Ἔρωτα νὰ μὴν φοβᾶσε πλέον εἰς τὸ ἑξῆς.
Γαμπρὲ ποιὰ νὰ τὴν χαίρεσαι νύφην τὴν ἐδική σου,
Γιατὶ τὴν στεφανώθηκες κατὰ τὴν θέλησί σου.
Μὲ ὅλη σου τὴν βούλησιν τὴν στεφανώθηκες
Καὶ ςτήνε νεὰν τοιαύτην ἐπαραδόθηκες.
Νὰ ζῆστε νὰ γεράσητε, νὰ δγῆτε ἀπογόνους,
Ν᾽ ἀφήσετε ςτὴν γενεὰν ὑγιοὺς καὶ κληρονόμους,

Νὰ δγῆτε καὶ ἀπόγονους καὶ νὰ γεράσητε
Καὶ οἱ δύο μὲ μιὰ γνώμη νὰ ἀπεράσητε.
Ἂν θέλετε νὰ ζήσετε, τὸν κόσμο νὰ χαρῆτε,
Νὰ μὴν θυμώνετέ ποτε, νὰ μὴ μελαγχολῆτε.
Χαρὰ καὶ ἡ ὁμόνοια κ' ἡ ἄκρα συμφωνιὰ
Εἰς δύο ὑποκείμενα εἶναι μιὰ βασιλειά.

3. Fortasse leg. *εἰς τὸν λίμενα.* 4. *φοβᾶσε?* 11. *Καὶ* om. *M.*

DCXVIII.
ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ.
Faur. II, 236.
ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Ἀφίνω γειὰν ςτὸν μαχαλᾶν, καὶ γειὰν ςτοὺς ἐδικούς μου,
Ἀφίνω καὶ ςτὴν μάνα μου τριὰ ὑαλιὰ φαρμάκι·
Τ'ὄνα νὰ πίνῃ τὸ ταχὺ, τ' ἄλλο τὸ μεσημέρι,
Τὸ τρίτο τὸ φαρμακερὸ ταῖς πίσημαις ἡμέραις.

DCXIX.
ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ.
Faur. II, 238.
ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Ἡ περιστεροῦλα, ἡ νύφη μας
Κάθεται ςτὸν πόρο καὶ τραγουδᾷ·
Κι' οὐδὲ νιὸν φοβᾶται οὐδ' ἄγωρον,
Μὸν τὴν ἀντραδέρφην τὴν πύρινην,
Ὁποῦ τὴν σηκώνει πολλὰ ταχύ·
„Σήκου κυρὰ νύφη, ὅτ' ἔφεξε.
Πότε θὰ ζυμώσῃς ἐννιὰ ψωμιὰ,
Νὰ ξεπροβοδήσῃς ἐννιὰ βοσκοὺς,
Καὶ νὰ καρτερέσῃς ἄλλους ἐννιά;" —

DCXX.
ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ.
Faur. II, 236.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

'Από τὰ τρίκορφα βουνὰ
Γιεράκι ἔσυρε λαλιά·
„Πάψετ' ἀέρες, πάψετε
'Απόψε κι' ἄλλην μιὰ βραδυά·
'Αγώρου γάμος γίνεται,
Κόρη ξανθὴ παντρεύεται.“ —

DCXXI.
ΑΙ ΣΥΝΝΥΜΦΑΔΕΣ.
M. II, 230.

Αἱ κακαὶ μου συννυφάδες ἀκαμάτραν μὲ φωνάζουν.
Κ' ἐγὼ γνέθω, τηλυγ' διάζω πέντε μῆνας, πέντ' ἀτράχτια,
Πέντε μῆνας, πέντ' ἀτράχτια· πότε τἄγνεσ' ἡ καϋμένη·

2. 3. *ἀδράχτια M.*

DCXXII.
ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ.
Εὐλ. 48. M. II, 170.

1. Όταν κτενίζουν τὴν νύφη.

Ἔχεις μαλλιὰ τετράξανθα, ςτῆς πλάταις σου ῥιμμένα,
Ποῦ σ' τὰ χτενίζουν οἱ ἄγγελοι μὲ τὰ χρυσᾶ τὰ χτένια.

2. Όταν ἐνδύνουν τὴν νύφη.

Ὄντας σ' ἐγένν' ἡ μάνα σου, ὅλα τὰ δέντρ' ἀνθοῦσαν,
Καὶ τὰ πουλάκια ςτῆς φωλιαῖς κ' ἐκεῖνα κελαϊδοῦσαν.

3. Όταν στολίζουν τὴν νύφη.

Ὄντας σ' ἐγένν' ἡ μάνα σου, ὁ ἥλιος ἐκατέβη,
Καὶ σ' ἔδωκε τὴν εὐμορφιὰ, καὶ πάλι μετανέβη.

4. Όταν ἀποστολίσουν τὴν νύφη.

Σήμερα λάμπ' ὁ οὐρανὸς, σήμερα λάμπ' ἡ μέρα,
Σήμερα στεφανώνεται ἀιτὸς τὴν περιστέρα.

5. Ὅταν δίδουν τὴν νύφη τῷ γαμβρῷ.

Ἐπήραμεν τὴν πέρδικα τὴν πενταπλουμισμένη,
Κι' ἀφήκαμε τὴν γειτονιὰ σὰν χώρα κρουσεμμένη.

6. Τραγοῦδι τῆς μητέρας.

Ἀνοῖξαν οἱ ἐφτ' οὐρανοὶ, τὰ δώδεκ' Εὐαγγέλια,
Κ' ἐπῆραν τὸ παιδάκι μου μὲς ἀπ' τὰ δυό μου χέρια.

DCXXIII.
ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ.

Kind Neugr. Poes. 15.

Τρεῖς ἄρχοντες ἐγεύονταν σ' ἕνα χρυσὸ τραπέζι.
Χρυσᾶ 'ταν τὰ χουλιάρια του κι' ὅλα τὰ καϊκιά του,
Καὶ τὰ ποτήρια τοὺς κερνοῦν, ἁγνὸ μαργαριτάρι.
Ἔχουν καὶ δούλους εὐμόρφους, ποῦ τοὺς κερνοῦν καὶ πίνουν,
Κι' ἀπὸ τὸ πυκνοκέρασμα κι' ἀπ' τὰ πολλὰ ποτήρια
Ἐσείστηκαν τὰ χέρια των, κ' ἐπέσε τὸ ποτῆρι.
Οὐδ' εἰς πέτραν ἐβάρεσεν οὐδ' εἰς μηλιᾶς κλονάρι·
Ἐκεῖ, ποῦπηγ' κ' ἐβάρεσεν, εἶν' τῆς κυρᾶς τὸ γόνυ.

DCXXIII a.
ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ.

Sand 72.

Πέντε ποντικοὶ καὶ δεκοχτὼ νυφίτσαις
Γάμο κάνανε μ' ἕνα σπειρὶ σιτάρι,
Καὶ τ' ἀλέθανε ςτοῦ σφοντυλιοῦ τὴν τροῦπα
Καὶ τὸ ζύμωναν ςτῆς ψείρας τὸ τομάρι.
Ψεῖρα ζύμωνε, κονίδα κοσκινοῦσε,
Κι' ὁ γερόψυλλος τὸν φοῦρνο συνταβλοῦσε.
Σπίθα πέταξε καὶ καίει τὸ παλληκάρι.
Ἔδωσε χωριὸ γειτόνοι,
Γιατ' ὁ ψύλλος δὲν γλυτώνει.

6. *γερόψυλας S.*

DCXXIV.
ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ.

Faur. II, 240.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

῞Ολες ἡ μελαχροινὲς κ᾽ ἡ μαυρομάτες,
Μὲ ταῖς ἐλιαῖς γεμάτες,
῞Ολες φιλὶ μοὔδωσαν, μιὰ δὲν μοῦ δίνει·
Πολὺν καϋμὸν μ᾽ ἀφίνει.
Εἰς βουνὸν θέλ᾽ ἀναιβῶ, νὰ κάμω κῆπον·
᾽Εκεῖ νὰ στήσω κῆπον,
Κῆπον καὶ παράκηπον, κι᾽ ὡραιὸν ἀμπέλι
Καὶ θύραν νὰ ἐμπαίνῃ,
Νἄρχωνται ἡ εὔμορφες, νὰ τρῶν σταφύλια,
Μὲ φίλημα ςτὰ χείλια.
Νὰ ταῖς, ὅλες ἔρχονται ἡ μαυρομάτες,
῞Ολαις ἀνάθεμά ταις.
Τὸν δραγάτην φώναξαν· Δός μας σταφύλια,
Καὶ φίλει μας ςτὰ χείλια. —
„Βγάλτε τὰ παπούτσια σας κ᾽ ἐμπᾶτε μέσα,
Μέσα καὶ παραμέσα.
Θέλεις μῆλον, ἔπαρε, θέλεις κυδῶνι·
Κανεὶς δὲν σᾶς μαλώνει·
Θέλεις μοσκοστάφυλον, θέλεις παρμάκι,
Γιὰ τὴν γλυκειὰν ἀγάπη.“ —

3. *καὶ μιὰ δὲν μοῦ τὸ F.*

DCXXV.
ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ.

M. II, 362.

ΚΡΗΤΗ.

Γύρισμα· Τὸ μελαχροινούτσικο.

Μὰ ὅλα τὰ μελαχροινὰ φιλὶ μοῦ δῶσαν,
Κ᾽ ἕνα τὸ μελαχροινὸ
Μοὔδωσε φιλὶ γλυκό.
Τὸ μελαχροινούτσικο.
Μὰ σὲ βουνὸ θὰ ἀνεβῶ νὰ στήσω κῆπο,
Κῆπο καὶ παράκηπο

Καὶ ὡραῖον ἀμπελό.
Τὸ μελαχροινούτσικο.
Γιὰ νἄρχωντ᾽ ἡ μελαχροιναῖς νὰ τρῶν σταφύλι,
Σταφύλι, μοσκοστάφυλο,
Ῥόδο καὶ τριαντάφυλλο.
Τὸ μελαχροινούτσικο.
Μὰ νὰ ταῖς ποῦ προβάλανε, ςτ᾽ ἄσπρ᾽ ἐντυμέναις,
Στ᾽ ἄσπρ᾽ καὶ ςτὰ κόκκινα,
Στὸ χεῖλι τὸ φίλημα.
Τὸ μελαχροινούτσικο.
Ἐκεῖ καυγὰ ἐστήσανε μὲ ταῖς εὔμορφαις
Κ᾽ ἐκέρδισ᾽ ἡ μελαχροινὴ
Ποὖτον ἡ τύχη της καλή.
Τὸ μελαχροινούτσικο.

Numeros aliter constituit *M.* 9. 10. *σταφίλι M.* 15. *Μὲ φίλημα ςτὸ χεῖλι M.* 17. *μελάχροιναις μ. τ. M.*

DCXXVI.
ΧΟΡΟΥ.
ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ.

U. Stackelberg d. Apoll. Temp. z. Bassae. Eunom. III, 56. M. II, 290.

ΜΩΡΕΑ.

Α. Ποιὸς εἶδε πράσινο δεντρὶ,
Β. Μαυροματοῦσα καὶ ξανθὴ,
Α. νάχη γεράνια φύλλα;
Β. Μαῦρα μάτια, μαῦρα φρύδια.
Α. Καὶ ςτὴ κορφὴ μαλάμματα,
Β. Κορίτσια μὲ τὰ κλάμματα
Α. ςτὴν ῥίζα κρύα βρύσι.
Β. Ποιὸς τὴν εἶδε τέτοια κρίσι;
Α. Ἐκ᾽ ἔσκυψα νὰ πιῶ νερὸ,
Β. Μαῦρα ᾽ν᾽ τὰ μάτια π᾽ ἀγαπῶ,
Α. νὰ πιῶ καὶ νὰ γεμίσω.
Β. Μαῦρα μάτια νὰ φιλήσω.
Α. Κ᾽ ἔπεσε τὸ μαντύλι μου,
Β. Καϋμὸ πὤχει τ᾽ ἀχείλη μου;
Α. τὸ βαρυξομπλιασμένο,

B. Μιὰ χαρὰ 'ταν τὸ καϋμένο.
A. Ὁποῦ μοῦ τὸ κεντούσανε
B. Κοράσια τραγουδούσανε
A. τριὰ πάρθενα κοράσια
B. Σὰν τοῦ μαὴ τὰ κεράσια.
A. Ἡ μιὰ κεντάει τὸν ἀετὸ
B. Δὲν βγαίνεις ἔξω νὰ σὲ διῶ
A. κ' ἡ ἄλλη τὸν πετρίτη.
B. Μιὰ παρασκευὴ καὶ τρίτη.
A. Τὄνα 'ν' ἀπὸ τὸ Γαλατὰ
B. Μάσε τὸν νοῦ σου δυνατὰ
A. καὶ τ' ἀλλ' ἀπ' τὸ Μπουχῶρι.
B. Τοῦ Κατσιγιανάκη κόρη.

5—8. *V. L.* ap. *U.*:
A. Νἄχη καὶ ςτὰ ῥιζοῦλά του,
B. Καϋμὸ πὤχ' ἡ καρδοῦλά μου,
A. νἄχη μιὰ κρύα βρύσι.
B. Ποιὸς τὴν κάνει τέτοια κρίσι;
St. K. W. U. numeros aliter constituerunt. 3. *ἀσημένια St. E. M* 5. *Κοράσια St. E. M.* 7. *K' St. E. M.* 8. *Μὰ τῆς ἀγάπης τὸν καυμ St. E. M.* 10. *V. L.* ap. *U. M' ἔχασα* — 13. *Ἐκεῖ ποῦ St. E. M.* 14. *Καὶ μοῦ τὸ U.*

DCXXVII.

ΧΟΡΟΥ.

ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ.

U. Conze.

ΡΟΥΜΕΛΙ.

A. Θαυμάζομαι τὸ κρυὸ νερὸ,
B. Τὸ νεραντσοφίλημα,
A. ὁπόθεν καταιβαίνει;
B. νεραντσοφιλημένη.
A. Ἀπὸ κρεμνὸ κρεμνίζεται,
B. Τὸ νεραντσοφίλημα,
A. σὲ περιβόλι μπαίνει,
B. νεραντσοφιλημένη.
A. Ποτίζει δέντρα καὶ κλαδιὰ,
B. Τὸ νεραντσοφίλημα,
A. ποτίζει λεϊμονίτσαις,
B. χαρά σας κοπελίτσαις.

A. Καὶ ἡ δική μου λεϊμονι᾽
B. Τὸ νεραντσοφίλημα,
A. στὸν ἄμμο φυτεμμένη,
B. νεραντσοφιλημένη
A. Διχῶς νερὸ ποτίζεται,
B. Τὸ νεραντσοφίλημα,
A. διχῶς καρπὸ ποτίζει·
B. νεραντσοφιλημένη.
A. Κάνει λεϊμόνια μάλαμα
B. Τὸ νεραντσοφίλημα,
A. τὰ φύλλα σύρμ᾽ ἀσῆμι,
B. κόρη κάμ᾽ λεημοσύνη.
A. Ὁποιὸς τὸ κόψῃ, κόβεται·
B. Τὸ νεραντσοφίλημα,
A. ὁποιὸς τὸ φάῃ, πεθαίνει,
B. νεραντσοφιλημένη.
A. Ἐγ᾽ ἂς τὸ κόψω κι᾽ ἂς κοβῶ,
B. Τὸ νεραντσοφίλημα
A. ἂς τὸ φαὼ κι᾽ ἂς πεθαίνω,
B. νεραντσοφιλημένη.

U. et *C.* numeros aliter constituerunt. 1. *γιὰρ καὶ ποῦθε C.* 2. 4 ctt. *μυρ᾽ C.* 3 ctt. *γιὰρ σὲ C.* 6. *γιὰ χαρὰ U.*

DCXXVIII.
ΧΟΡΟΥ.
ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ.

U.

Τὸ γλέπεις κεῖνο τὸ βουνὸ τὸ πέρα καὶ τὸ δῶθε,
Πὤχ᾽ ἀνταροῦλα στὴν κορφὴ καὶ καταχνιὰ στὸν πάτο,
Στὴν ἀποκεῖθε τὴν μεριὰ εἶναι μιὰ κρύα βρύσι·
Ἐκ᾽ ἔσκυψα νὰ πιῶ νερὸ, νὰ πιῶ καὶ νὰ γεμίσω,
Μοὔπεσε τὸ μαντύλι μου τὸ βαρυξομπλιασμένο
Μὲ τετρακόσια δυὸ φλωριὰ, μ᾽ ἑξῆντα δράμια μόσκο·
Δὲν κλαίνω μαῦρος τὰ φλωριὰ, δὲν κλαίνω καὶ τὸν μόσκο,
Μοῦν κλαίνω τὸ μαντύλι μου τὸ βαρυξομπλιασμένο,
Ὁποῦ τὸ βαρυξόμπλιασαν τριὰ πάρθενα κοράσια,
Τὄνα κεντάει τὸν ἀετὸ καὶ τ᾽ ἄλλο τὸν πετρίτη,

Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο γράφει μου τ' ὄνειρό μου,
Γιὰ νὰ μὲ πάρῃ ἄντρα της, γιὰ νὰ μὲ πάρῃ ἄντρα.

DCXXIX.
ΧΟΡΟΥ.
ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ.

U.

Α. Ὄμορφο κίνημα 'καμα σήμερο τὴν δευτέρα,
Β. Ῥόιδό μου ζαχαρένιο.
Α. Παπαδοποῦλ' ἀπάντησα, ποῦρχετ' ἀπὸ τ' ἀμπέλι,
Β. Τριανταφυλλι' ἀνθισμένη.
Α. Φέρνει τὰ μῆλα ςτὴν ποδιά, τὰ κίτρα ςτὸ μαντύλι,
Β. Τεἶν' τὸ κακὸ, ποῦ γίνῃ;
Α. Δυὸ μῆλα τῆς ἐγύρεψα, κι' αὐτὴ μοῦ δίνει πέντε.
Β. Ῥόιδό μου ζαχαρένιο.
Α. Δὲν θέλω 'γὼ τὰ μῆλά σου τὰ ζαλοπατημένα,
Β. Δὲν εἶναι γιὰ τ' ἐμένα.
Α. Θέλω τὰ δυὸ τοῦ κόρφου σου τὰ μοσκομυρισμένα.
Β. Αὐτὰ 'ναι γιὰ τ' ἐμένα.
Α. „Γιάνο μ' μὲ δέρν' ἡ μάνα μου, μὲ δέρν' ὁ ἀδερφός μου.
Β. Αὐτὸς εἶν' ὁδηγός μου.“ —
Α. „Μάρω μ', ποῦ ξέρ' ἡ μάνα σου, ποῦ ξέρει κι' ἀδερφός σου,
Β. Ὁποῦναι ὁδηγός σου;“ —
Α. „Γιάνο μ' τῆς λένε τὰ πουλιὰ, τῆς ἄνοιξης τ' ἀηδόνια,
Β. Τὰ πετροχελιδόνια.“ —
Α. „Μάρω μ', ποῦ ξέρουν τὰ πουλιά, τῆς ἄνοιξης τ' ἀηδόνια,
Β. Τὰ πετροχελιδόνια;“ —

DCXXX.
ΧΟΡΟΥ.
ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ.

U.

Α. Ποιὸς εἶδε ἥλι' ἀποβραδύ;
Β. Μαυροματοῦσα καὶ ξανθὴ,
Α. Γέμ κι' ἀστρὶ τὸ μεσημέρι;

B. Κόρη μ' ἀρραβωνιασμένη·
A. Ποιὸς εἶδε κόρην ὤμορφη;
B. Μαυροματοῦσα καὶ ξανθή,
A. Γέμ ςτὸν ἀργαλιὸν ὑφαίνει,
B. Κόρη μ' ἀρραβωνιασμένη·
A. Ὑφαίνει τὰ μεταξωτά,
B. Ὀχ ἀγάπη μου παλαιά,
A. Γλυκι' ὑφαίνει τὰ βελοῦδα
B. Γλυκι' ἀγάπη μου καινούρια.
A. Γέμ ὅσ' ἄρχοντες τ' ἄκουσαν,
B. Μαυροματοῦσα καὶ ξανθή,
A. Ὄχ ὅλοι τὰ φέσια γέρνουν
B. Κι' ὅλοι τὰ παραστραβώνουν.
A. Κ' ἕνα μικρ' ἀρχοντόπουλο,
B. Μαυροματοῦσα καὶ ξανθή,
A. Γέμ μηδὲ τὸ φέσι γέρνει·
B. Μηδὲ τὸ παραστραβώνει.
A. Ἐγῶδα κόρην ὤμορφη,
B. Μαυροματοῦσα καὶ ξανθή,
A. Γέμ ςτὸν ἀργαλιὸν ὑφαίνει.
B. Ὄλο μένα μὲ ζουρλαίνει.

5—8. *V. L.* ap. *U.*:
Ποιὸς εἶδε τέτοια λυγερή, τέτοια πανούρια κόρη,
Νἄχ' ἀσημένιο ἀργαλιὸ καὶ φιλτισένιο χτένι.

DCXXXI.

ΧΟΡΟΥ.

Ο ΚΗΠΟΥΡΟΣ.

U.

ΑΡΚΑΔΙΑ. ΑΧΑΙΑ.

A. Στὸ βουνὸ θὲ ν' ἀναβῶ νὰ φτιάσω κῆπο,
B. Ἴσως καὶ σ' ἐπιτύχω.
A. Κῆπο καὶ παράκηπο κι' ὡραιὸ ἀμπέλι,
B. Σὲ τόπο ποῦ θὰ γένῃ;
A. Νἄρχωντ' αἱ μελάγχροινες κ' ἡ μαυρομάταις,
B. Ποῦ μυριαναθεμάταις.
A. Νάμιλᾶνε· κηπουρέ, δός μας σταφύλι,
B. Καὶ δάγκα μας ςτὰ χείλη,

A. Βγάλ' τὰ πατσουμάκια σου κ' ἔμπα στὴ μέση
B. Καὶ κόψ' ὁποιὸ σ' ἀρέσῃ. —
A. Κι' ὅσο νάμπῃ, κι' ὅσο νάβγ' ἀπὸ τ' ἀμπέλι,
B. Ἐβγῆκε φιλημένη.
A. Κ' ἡ μάνα της τὴν ἐρωτᾷ κι' ἀπόκρυφα τῆς λέγει·
B. Κόρη μ' ἀγαπημένη,
A. Τί ἔχ' τὸ φουστανάκι σου ποὖν ματωμένο,
B. Τὸ ἀστραποκαϋμένο; —
A. Μάνα μ' χτὲς ἐσφάζανε πιτσούνια στὸ σχολειό μου
B. Γιὰ ῥοιζικὸ δικό μου·
A. Ὅλοι τὰ κρατούσανε κ' ἐγὤσφαξά τα,
B. Τὰ μυριαναθεμάτα.

Numeri versuum 13 et 17. a ceterorum decedunt.

DCXXXII.
ΧΟΡΟΥ.
Ο ΚΗΠΟΥΡΟΣ.

T. 70.

„Τί ἔχει ἡ ποδοῦλά σου κ' εἶναι ματωμένη
Ἡ μοσκομυρισμένη;" —
„Πιτσουνάκια φέρανε μάνα σ' σκολειό μου
Γιὰ ῥοιζικὸ δικό μου,
Κι' ὅλαις τὰ μαδούσανε κ' ἐγὼ τἄσφαξά τα
Τὰ μυριαναθεμάτα." —
„Τί ἔχει ἡ κοιλοῦλά σ' κ' εἶναι φουσκωμένη
Ἡ μοσκομυρισμένη;" —
„Χρωροκούκια φέρανε μάνα σ' σκολειό μου
Γιὰ ῥοιζικὸ δικό μου,
Κι' ὅλαις τὰ παστρεύανε κ' ἐγὤτρωγά τα
Τὰ μυριαναθεμάτα." —

DCXXXII a.

Ο ΚΗΠΟΥΡΟΣ.

Kind.

A. „Ὅλαις ἡ μελαχροιναῖς, ὅλαις ἡ μαυρομάταις,
B. Μάνα μ', π' ἀναθεμάταις,
A. Ὅλαις μ' ἐδῶσαν τὸ φιλὶ, μία δὲν μοῦ τὸ δίνει,
B. Πολὺ καϋμὸ μ' ἀφίνει." —
A. „Ἀμπελουργὲ, ἀμπελουργὲ δός μου ἕνα σταφύλι,
B. Καὶ φίλει μου τὸ χεῖλι." —
A. „Βγάλε τὰ κοντουράκια σου κ' ἔμπα μέσα ςτ' ἀμπέλι,
B. Ὡσὰν καλοκοπέλι.
A. Θέλεις μῆλο, ἔπαρε· θέλεις κυδῶνι,
B. Κανεὶς δὲν σοῦ μαλώνει."—
A. Κι' ὅσο νάμπῆ κι' ὅσο νάβγῆ, εὑρέθ' ἐγκαστρωμένη,
B. Ἡ δόλια ἡ καϋμένη.
A. Κ' ἡ μάνα της τὴν ἐρωτᾷ κ' ἡ μάνα της τὴ λέγει,
B. Ἡ δόλια ἡ καϋμένη.
A. „Τί ἔχουν τὰ ματάκια σου κ' εἶναι βουρκωμένα;
B. Τὰ δόλια τὰ καϋμένα." —
A. „Λείψαν' ἀπεράσαν' ἀπ' τὸ σχολειό μου·
B. Γιὰ τὸ ῥοιζικό μου.
A. Ὅλαις τὸ κυττάζανε κ' ἐγὤκλαιά το
B. Μάνα μ' π' ἀναθεμάτο.
A. „Τί ἔχουν αἱ ποδίτσαι σου κ' εἶναι ματωμέναις;
B. Αἱ δόλιαις, αἱ καϋμέναις."
A. „Περιστέρια φέρανε εἰς τὸ σχολειό μου,
B. Γιὰ τὸ ῥοιζικό μου.
A. Κι' ὅλαις τὰ παστρεύανε· κ' ἐγὤσφαξά τα.
B. Μάνα μ' π' ἀναθεμάτα." —
A. Τί ἔχει ἡ κοιλίτσα σου κ' εἶναι φουσκωμένη;
B. Ἡ δόλια ἡ καϋμένη." —
A. „Βρεχτοκούκια φέρανε εἰς τὸ σχολειό μου,
B. Γιὰ τὸ ῥοιζικό μου.
A. Ὅλαις τὰ ξεμάτιζαν κ' ἐγὤτρωγά τα,
B. Μάνα μ' π' ἀναθεμάταις." —

Nonnulli versus numeris a ceteris decedunt.

DCXXXIII.

ΧΟΡΟΥ.

U.

ΑΧΑΙΑ.

Περιβόλι μ᾽ ὀργωμένο,
Μαργαριταροπαρμένο,
Ἔχεις γύρω γύρ᾽ ἀλτάνες
Καὶ ςτὴ μέση μαντουράνες·
Ἔχεις μιὰ μηλιὰ ςτὴ μέση
Ποῦ βεργολυγάει νὰ πέσῃ.
Πάει ὁ νιὸς νὰ κόψῃ μῆλο
Καὶ μαραίνεται τὸ φύλλο.
Κ᾽ ἡ μηλιὰ γλυκοφωνάζει,
Τὸν περιβολάρη κράζει·
„Ποῦσ᾽ ἀφέντη, ποῦ μ᾽ ὁρίζεις,
Καὶ κυρὰ, ποῦ μὲ ποτίζεις;“ —

DCXXXIV.

ΧΟΡΟΥ.

U.

ΑΘΗΝΑΙ.

A. Μέσα σ᾽ ὡραιὸ περιβολάκι μπαίνω
Μὲ δάφναις, μὲ μουρτιαῖς περιπλεγμένο.
B. Μὲ μουρτιαῖς, μὲ κυπαρίσσια
Πᾶν τὰ μάτια μου περίσσια.
A. Κ᾽ ἔχει μιὰ λεϊμονιὰ ςτὴ μέση,
Ὁποῦ λυγίζεται νὰ πέσῃ.
Λεϊμονιὰ λεημόνησέ με,
Δυὸ λεϊμόνια δάνεισέ με.
B. Τἄχ᾽ ἀφέντης μετρημένα,
Στὸ καντάρι περασμένα.
A. Θυμήσου λεϊμονιὰ πῶς θὰ γεράσῃς,
Θἄρθῇ καιρὸς νὰ κιτρινοφυλλιάσῃς·
B. Τἄχ᾽ ἀφέντης μετρημένα,
Στὸ κουμέρκι περασμένα.
A. Νὰ πέσουνε τὰ δρόσερά σου φύλλα
Καὶ νὰ καῇ ἡ καρδοῦλά σου μπρὲ σκύλα.

DCXXXV.
ΤΟ ΔΕΝΔΡΟΝ.
Εὐλ. 40. Μ. II, 380.

Α. Δέντρον εἶ — Β. μωρὴ Διαμάντω.
Α. Δέντρον εἶχα ϛτὴν αὐλή μου
Β. Δέντρον εἶχα ϛτὴν αὐλή μου.
Α. Γιὰ παρηγοριὰ δική μου.
Καὶ δὲν ξέ — Β. μωρὴ Διαμάντω.
Α. Καὶ δὲν ξέρω, τί δέντρο 'ναι
Β. Καὶ δὲν ξέρω, τί δέντρο 'ναι.
Α. Πῶχ' ὁλόχρυσα τὰ φύλλα
Β. Πῶχ' ὁλόχρυσα τὰ φύλλα.
Α. Κι' ἀσημένια τὰ κλωνάρια.
Καὶ ϛτὴν ῥί — Β. μωρὴ Διαμάντω.
Α. Καὶ ϛτὴν ῥίζα κρύα βρύσι.
Β. Καὶ ϛτὴν ῥίζα κρύα βρύσι.
Α. Ποιὸς τὴν κάνει τέτοια κρίσι;
[Κ' ἐκ' ἔσκυψα νὰ πιῶ νερὸ,
Φιλῶ τὰ μάτια της τὰ δυό.]
Γιὰ νὰ πιῶ καὶ νὰ γεμίσω
Καὶ τὴν κόρη νὰ φιλήσω.

vss. 15 et 16. spurios habemus. 15. *Γιὰ* om. *E. M.*

DCXXXVI.
ΤΟ ΠΕΡΙΒΟΛΙΟΝ.
Μ. II, 10.

ΣΜΥΡΝΗ.

Σ' ὡραῖον περιβόλι
Μὲ ἄνθη στολισμένο
Μιὰ ταχυνὴ διαβαίνω
Νὰ παρηγορηθῶ,
Νὰ διασκεδάσ' ὁ νοῦς μου
'Απ' τοὺς διαλογισμούς μου,
Διότι μὲ βασανίζει
Μιὰ νιὰ ὅπ' ἀγαπῶ.
Κἐκεῖ ποῦ περπατοῦσα

Στὸ περιβόλι μέσα,
Τὰ ἄνθη, ποῦ μ' ἀρέσα,
Στέκω καὶ τὰ θωρῶ·
Εἰς μιᾶς κιτριᾶς κλαδάκι
Ἦτον ἕνα πουλάκι,
Καὶ γλυκοκελαδοῦσε
Πουλὶ τὸ καθαρό.
Καὶ ὁ κελαδισμός του
Μ' ἐφάνηκε νὰ λέγῃ,
Δγέτε τα σεῖς, ὦ νέοι,
Πῶς εἶν' προσωρινά.
Νέοι, νέαι, χαρῆτε,
Καιρὸ μὴ καρτερῆτε,
Διότ' ὁ καιρὸς διαβαίνει,
Δὲν μεταστρέφει πλιά.

DCXXXVII.
ΤΟ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙ.

Εὐλ. 46. Μ. I, 314.

Γύρισμα· Καλέ μου, τρίκλωνε βασιλικέ μου.

Ἕνας ἄγουρος κ' ἕνας καλὸς στρατιώτης,
Κάστρο γύρευε, — καλέ μου,
Τρίκλωνε βασιλικέ μου.

Κάστρο γύρευε, χωριὸ νὰ πάῃ νὰ μείνῃ·
Οὐδὲ κάστρ' ηὑρῆκ', — καλέ μου
Τρίκλωνε βασιλικέ μου.

Οὐδὲ κάστρ' ηὑρῆκ', οὐδὲ χωριὸ νὰ μείνῃ
Μόν' ἕνα δεντρὶ, — καλέ μου
Τρίκλωνε βασιλικέ μου.

Μόν' ἕνα δεντρὶ, τὸ λένε κυπαρίσσι·
„Δέξου με δεντρὶ, — καλέ μου
Τρίκλωνε βασιλικέ μου.

„Δέξου με δεντρὶ, δέξου με κυπαρίσσι."
„Νὰ κ' οἱ κλῶνοί μου, — καλέ μου
Τρίκλωνε βασιλικέ μου.

Νὰ κ' οἱ κλῶνοί μου καὶ κρέμασ' τ' ἅρματά σου.
Νὰ κ' ἡ ῥίζα μου, — καλέ μου
Τρίκλωνε βασιλικέ μου.

Νὰ κ' ἡ ῥίζα μου, καὶ δέσε τ' ἄλογό σου,
Νὰ κι' ὁ ἴσκιος μου, — καλέ μου
Τρίκλωνε βασιλικέ μου.

Νὰ κι' ὁ ἴσκιος μου, καὶ πέσ' ἀποκοιμήσου." —

4. *πάγη* E. M. 5. 7. *ηὗρε* E. M. 8 ctt. *δένδρι* E. M.

DCXXXVIII.

Η ΚΡΥΦΗ ΣΥΝΟΜΙΛΙΑ.

M. II, 382.

ΣΜΥΡΝΗ.

Ο ΝΕΟΣ.

Σὲ μάτια μου ἐμπρόβαλα· σὰν εἶσαι μαθημένη,
Τὸ μῆνα βγαίνεις μιὰ φορὰ, πέρδικα πλουμισμένη.

Η ΚΟΠΕΛΛΑ.

Μπὰχ, καὶ πέρδικα 'μαι 'γώ;

Ο ΝΕΟΣ.

Δὲν 'σαι μάτια μου πέρδικα· μὰ ν' τὰ καμώματά σου,
Καὶ κάψαν καὶ φλογίσανε αὐτὰ τὰ ψέμματά σου.

Η ΚΟΠΕΛΛΑ.

Μπὰχ, καὶ ψεύτισσα 'μαι 'γώ;

Ο ΝΕΟΣ.

Δὲν 'σαι μάτια μου ψεύτισσα, καὶ 'γὼ ψέμματα λέγω·
Μὰ 'γὼ διὰ τὸ κορμάκι σου νύχτα καὶ μέρα κλαίγω.

Η ΚΟΠΕΛΛΑ.

Ἄχ μπὰχ, καὶ διὰ τί κλαῖς;

Ο ΝΕΟΣ.

Κλαίγω διὰ τὸ κορμάκι σου, ποῦ εἶναι σὰν τὸ σύρμα·
Στὴν πόρτα σου θὰ κρεμαστῶ κ' ἔχεις ἐσὺ τὸ κρίμα.

Η ΚΟΠΕΛΛΑ.

Ἂχ μπὰχ, καὶ ποιὸς εἶσ' ἐσύ;

Ο ΝΕΟΣ.

Ἐγῶμαι νιὸς ψηλὸς λιγνὸς, ἐγῶμ' ὁ γνωρισμένος,
Περίφημος ςτὴν γειτονιὰ καὶ παντοῦ χαδεμμένος.

Η ΚΟΠΕΛΛΑ.

Μπὰχ, καὶ ποιὸς σ' ἐχάδεψεν;

Ο ΝΕΟΣ.

Μ' ἐχάδεψεν ἡ μάνα μου καὶ ὅλη ἡ γενιά μου,
Μὰ 'χω τὰ θάρρη μου ςτὸν θιὸ, νάρθῇς ςτὴν ἀγκαλιά μου.

Η ΚΟΠΕΛΛΑ.

Ψέμματα λὲς, δὲν μὲ περνᾷς ςτὸ γῦρο τοῦ καπλοῦ σου·
Ἐμένα λὲς πῶς μ' ἀγαπᾷς, ρὰ 'χεις ἄλλην ςτὸ νοῦ σου.

Ο ΝΕΟΣ.

Ὅσ' ἄστρα 'ναι ςτὸν οὐρανὸ, τόσα σπαθιὰ κυρά μου,
Ἀνίσως καὶ δὲν σ' ἀγαπῶ, νάμποῦν μὲς ςτὴν καρδιά μου.

M. falso singulos versus divisit in duas partes. 3. *Καὶ μβὰ πέρα, καὶ — M.* quibus verbis explicari nobis videtur v. *μπάχ*. 12. *Ἂχ* om. *M.* 13. *Ἐγῶμαι ὁ γνωρισμένος νέος ψηλὸς καὶ λιγνὸς M.* satis apparet priorem partem vs. ap. *M.* in fine ponendum esse, sed dubitari potest, utrum legendum sit, quod in textum recepimus, an: *Ἐγῶμ' ὁ νέος ὁ ψηλὸς, λιγνὸς καὶ γνωρ.* 14. *μὲς τὴν γειτόνια M.* 16. *ἐχαδέψεν M. κι' — γεννεά M.* 18. *Ψεύμα — περώνης M. καπέλλου M.* 19. *ἀγάπας M.*

DCXXXIX.

Ο ΔΟΥΛΟΣ.

Sand. 68.

ΑΝΔΡΙΑΝΟΠΟΛΙΣ.

Α. Ἐγῶμαι ὀρφανὸ παιδὶ,
Β. Ὀρφανὸ παιδὶ,
Α. ἔχω καὶ χήρα μάνα
Β. Τῆς Δομνίτσας παραμάνα.
Α. Μ' ἐπῆγε καὶ μὲ σύμβασε
Β. Καὶ μὲ ῥόγιασε

A. σὲ μιὰ κυρὰ κοπέλι·
B. Ἡ καρδίτζα μ' σένα θέλει.
A. Ἐπῆγα καὶ ῥογιάστηκα
B. Καπαριάστηκα
A. σὲ μιὰ κυρὰ κοκόνα·
B. Δὲν τὴν εἶδα ςτὸν αἰῶνα.
A. Δώδεκα χρόνους δούλεψα,
B. Μάνα μ' δούλεψα
A. ςτοὺς δέκα τρεῖς τῆς λέω·
B. Τὴν ῥογίτσα μου γυρεύω
A. Δός με κυρὰ μ' τὴ ῥόγα μου
B. Τὴ ῥογίτσα μου
A. δό, με τὴν δούλεψί μου,
B. Σὲ βαρέθηκε ψυχή μου,
A. Νὰ κουβαλῶ κρυὸ νερὸ
B. Στὸν κακὸ καιρὸ,
A. ἀπ' τὸν πασᾶ τὴν βρύσι.
B. Ποιὸς τὴν κάμ' αὐτὴν τὴν κρίσι;
A. Νὰ πλένω τὰ ποδάρια της
B. Τὰ ξηράδια της,
A. σὲ μιὰ χρυσὴ λεκάνη.
B. Μαύρη γῆ νὰ τὰ ξηράνῃ,
A. Νὰ στρώνω δύο στρώματα
B. Δυὸ παπλώματα
A. καὶ ἄσπρα σιντονάκια
B. Νὰ κοιμοῦνται δυὸ κορμάκια.

5. *Μιὰ κυρὰ μιὰ μανζουράνα V. L.* ap. *S.* 6. om. *S.* 16. *κουβανῶ S.*

DCXL.

ΧΟΡΟΥ.

1. Ο ΑΓΑΠΗΤΙΚΟΣ.

U. cfr. Sand. 200.

„Γιωργάκη μου ποιὰν ἀγαπᾷς
Κι' ὁλομερῆς τὴν τραγουδᾷς;“ —
„Τὴν Παυλοπούλα, τὴν Ντουτοῦ,
Αὐτὴ μ' ἐσήκωσε τὸν νοῦ,

Πῶχει τὴν κεφαλὴ χρυσὴ,
Δεμένη μὲ τὸ γεμενὶ,
Ἔχει καὶ τὰ μαλλιὰ ξανθὰ
Δεμένα μὲ τὰ φουντουκιά.

Ἔχει τὸ βλέφαρο πλατὺ
Σὰν ἕνα Τουρκικὸ χαρτί.
Ἔχει δυὸ φρύδια τορνευτὰ
Σὰν τὰ σπαθιὰ ἐγγλέζικα.

Ἔχει δυὸ μάτι' ἁρπακτικὰ,
Δός μοῦ τα καὶ τρελάθηκα.
Ἔχει δυὸ μάτια σὰν τροχο`ς,
Μαραίνει Τούρκους καὶ Ῥωμιούς.

Ἔχει τὴν μύτη της λιανὴ,
Μὲ τρέλανε ἡ ὀρφανή.
Ἔχει τὸ μῆλο μάγουλο,
Μὲ τρέλανε τὸ ἄμοιρο.

Καὶ κόκκινο'ν' τ' ἀχεῖλί της,
Τὴν τραγουδοῦν οἱ φίλοι της,
Ἔχει σαγόν' ἐρωτικὸ,
Μὲ τρέλανε τὸν ὀρφανό.

Ἔχει ἀστῆθι καὶ λαιμὸ,
Βυζάκι σὰν τὸ κρυὸ νερό.
Ἔχει τὴν μέση της λιανὴ
Ζωμένη μὲ τὸ λαχουρί.

Φορεῖ φουστάνι ταρακλὶ,
Ζυγιάζεται μὲ τὸ φλωρὶ,
Φορεῖ σαλβάρι ταμπχανὲ
Τὸ ζύγιαζουν μὲ ντουκουμέ." —

ΧΟΡΟΥ.

2. Η ΑΓΑΠΗΤΙΚΗ.

U.

„Ντουτοῦ μου ποιόνε ἀγαπᾷς
Κι' ὁλομερῆς τὸν τραγουδᾷς;" —

„Ἐγὼ τὸν Γιῶργον ἀγαπῶ,
Κ᾽ ἐντρέπομαι νὰ τοῦ τὸ πῶ.

Σύρε μάνα καὶ πές τού το,
Γλυκὰ κουβέντιασέ τού το.“ —
Πέρνει τὴν δοῦλά της καὶ πάει
Καὶ τόνε γλυκυχαιρετάει.

„Γιώργη μ᾽ ἡ κόρη σ᾽ ἀγαπάει,
Κ᾽ ἐντρέπεται νὰ σ᾽ τὸ μηνάει.“ —
„Σὰν μ᾽ ἀγαπάει, δὲν ἔρχεται;
Ξένος εἶμαι κ᾽ ἐντρέπεται.“ —

DCXL a.
ΧΟΡΟΥ.
Conze.

Τὴν Παυλοποῦλα μανίμαναν,
Τὴν Παυλοποῦλα τὴν Ντουτοῦ
Κείνη μου σάχτισε τὸν νοῦ
Ποῦ ἔχει καὶ ἀμάν ἀμάν,
Ποὔχει καὶ τὰ ξανθὰ μαλλιά,
Πλεγμένα καὶ ἀμάν ἀμάν,
Πλεγμένα μὲ τὰ φουντουκλιά.

DCLXI.
Η ΜΗΛΙΑ.
Τερτσέτης· Τί τὸ ὡραῖον τῆς τέχνης.

ΜΗΛΟΣ.

Ποτάμι ἐπλημμύρισε κ᾽ εἰς περιβόλι μπαίνει,
Ποτίζει δέντρα καὶ μηλιαῖς, μηλιαῖς καὶ κυδωνίτσαις.
Καὶ μιὰ μηλιά, γλυκομηλιὰ δὲν σώνει νὰ ποτίση.
Ἄλλη μηλιὰ τὴν ἐρωτᾷ κι᾽ ἄλλη μηλιὰ τῆς λέγει·
„Μηλιὰ τὰ μῆλα σὲ βαροῦν ἢ ὁ καρπὸς σὲ βλάπτει,
Ἢ ὁ περιβολάρης σου νερὸ δὲν σὲ ποτίζει;“ —
„Μηδὲ τὰ μῆλα μὲ βαροῦν μηδ᾽ ὁ καρπὸς μὲ βλάπτει,
Μηδ᾽ ὁ περιβολάρης μου νερὸ δὲν μὲ ποτίζει,

Μονάχα ςτὴ ῥιζοῦλά μου ἀντρόγυν' εὐλογήθη,
Κι' ὅρκ' ἔκαμε ςτοὺς κλόνους μου νὰ μὴν ἀποχωρήσῃ·
Τώρα θωρῶ χωρίζονται καὶ κιτρινοφυλλιάζω.“ —

2. *μηλιαῖς* om. *T.*

DCXLII.

ΧΟΡΟΥ.

Ο ΔΗΜΟΣ.

Faur. II, 154. Kind Neugr. Poes. 8.

A. Αὐτὰ τὰ μάτια Δῆμό μ' τὤμορφα,
Τὰ φρύδια τὰ γραμμένα,
B. Μπρὲ γειά σ' ἀγάπη μου,
A. Τὰ φρύδια τὰ γραμμένα,
B. Σὲ κλαῖν' τὰ μάτια μου.
A. Αὐτὰ μὲ κάμνουν Δῆμό μ' κι' ἀρρωστῶ,
Μὲ κάμνουν κι' ἀποθαίνω,
B. Σὲ κλαῖν' τὰ μάτια μου,
A. Μὲ κάμνουν κι' ἀποθαίνω.
B. Μπρὲ γειά σ' ἀγάπη μου.
A. Ἔβγαλε Δῆμό μ' τὸ σπαθάκι σου
Καὶ κόψε τὸν λαιμό μου,
B. Μπρὲ γειά σ' ἀγάπη μου,
A. Καὶ κόψε τὸν λαιμό μου,
B. Σὲ κλαῖν' τὰ μάτια μου.
A. Καὶ μάσε Δῆμό μ' καὶ τὸ αἷμά μου
Σ' ἕνα χρυσὸ μαντύλι.
B. Σὲ κλαῖν' τὰ μάτια μου,
A. Μὲ κάμνουν κι' ἀποθαίνω.
B. Μπρὲ γειά σ' ἀγάπη μου.
A. Καὶ σύρ' το Δῆμό μ' ςτὰ ἐννιὰ χωριὰ,
Στὰ δέκα βιλαέτια.
B. Μπρὲ γειά σ' ἀγάπη μου,
A. Καὶ κόψε τὸν λαιμό μου.
B. Σὲ κλαῖν' τὰ μάτια μου.
A. Κι' ἂν σ' ἐρωτήσουν Δῆμό μ', τεῖν' αὐτό; —
Τὸ αἷμα τῆς ἀγάπης.
B. Σὲ κλαῖν' τὰ μάτια μου,

A. Μὲ κάμνουν κι' ἀποθαίνω.
B. Μπρὲ γειά σ' ἀγάπη μου.

Extremos tres versus cuiusque strophae om. *F.* 22. *δεκαπέντε κάστρα K.*

DCXLIII.

(Fragmentum.)

ΟΙ ΡΑΦΤΑΔΕΣ.

Sand. 206.

Α. Τῆς γαλανῆς τὸ φόρεμα, τῆς ῥούσσας τὸ φουστάνι
Πέντε ῥαφτάδες . .
Β. Ῥίγα μου, νὰ ζήσῃ πάππια, χήνα μου.
Α. τὤρραβαν καὶ δέκα μαθητάδια.
Κ' ἕνα μικρὸ ῥαφτόπουλο ῥάβει καὶ τραγουδάει·
Νὰ ξέρα ποιὸς θὰ
Β. Ῥίνα μου, νὰ ζήσῃ πάππια, χήνα μου.
Α. σὲ φορῇ καὶ ποιὸς θὰ σὲ φορέσῃ . .

DCXLIV.

Carmen cantatum a duobus Albanitis Ianinensibus.

Conze.

Καράβια ἁρματώνουνε, καράβια ἁρματώνουν,
τὰ μπρούμτα.
Μπρούμτα, μπρούμτα, ταριταριρά.
καράβια ἁρματώνουν.
Καὶ τὰ πανιὰ μεταξωτὰ, κατάρτια σιδερένια
τὰ μπρούμτα
Μπρούμτα κ. τ. λ.
κατάρτια σιδερένια.
Σὺ μπρὲ φεγγαροπρόσωπε τὸν ἥλιον θυγατέρα,
κ. τ. λ.
Μὲ ἔκαμες κι' ἀρνήτηκα μητέρα καὶ πατέρα.
κ. τ. λ.
Τριανταφυλλάκι μ' κόκκινο μὴ καμαρώνῃς τόσο.
κ. τ. λ.

Ἐγῶμαι ποῦ σὲ καϊτέρησα τρεῖς χρόνους καὶ καμπόσο.
κ. τ. λ.
Τώρα γυρίζεις καὶ μὲ λὲς ποῦσ' εἶδα καὶ σ' ἐξεύρω.
κ. τ. λ.

DCXLV.

Fragmentum.

Conze.

ΘΑΣΟΣ.

„Μικρὴ μ' ἀρραβωνιάσανε, στρίψῃ τὴν ἀρραβῶνα
Κι' ἂν σοῦ μαλλώσ' ἡ μάνα σου, πές την· μικρὴ 'μ ἀκόμα." —
„Στὸ φεγγαράκι τὸ λαμπρὸ δύ' ἀδέρφια σκοτωμένα
Ἔτσι θὰ σκοτωθῶ κ' ἐγὼ κόρη μου γιὰ τὰ σένα.
Τὰ μάτια σου μ' ἐκάνανε κι' ἂν στρώσω δὲν κοιμοῦμαι.
Σὰν πάρουν τ' ἄρματα φωτιά, θὰ κάψουν τὸ κορμί μου·
Τότε θὰ μὴ τὴν πάρουνε τὴν ἀγαπητική μου.
Νάλι καὶ δὲν μοῦ τὴν μοῦ λὲς τὴν παραπόνησί σου,
Νὰ ταῖς ἴθλι βγοῦμι κ' ἐγὼ τῆς ἐδεκῆς καϋμῆς σου.
Ξέν' εἶμ' κι' ἂν πᾷς στὴν ξενιτειά, ποιὰ στρώνει ποῦ κοιμᾶσαι,
Ποιὰ μαγειρεύει καὶ δειπνᾷς καὶ μένα δὲν 'νθυμᾶσαι.
Τίσουν χερούδια σὲ κερνοῦν καὶ μένα δὲν 'νθυμᾶσαι·
Τίσουν ἀχείλια σὲ φελοῦν καὶ τὰ 'δεκά μου τρέμουν·
Τίσουν ματούδια σὲ θουροῦν καὶ τὰ 'δεκά μ' δακρύζουν.
Ὄχ φῶς μου, ὂχ ψυχίτσα μου, ἀγκάρδια 'κόμη ταῖρι,
Θὲ νὰ σὲ κάνουν μαγικὰ μ' ἕνα κουκὶ πιπέρι,
Νὰ μὴ κλουθᾷς κατόπι μου μ' ἕνα βρακὶ στὸ χέρι,
Καρδιά μου, πῶς τὰ τααντεῖς; ψυχή μ' πῶς τὰ 'πομένεις;
Καὶ σὺ θιλβέρι κουκουρμὶ, μὰ πῶς τὰ ὑποφέρεις;

8. *Νάλι* idem significare dicitur quod *διατί*, *ἴθλι* autem interpretatus est, a quo *C.* accepit carmen: *τὸ ὁποῖον θυσιάζει ὁ ἄνθρωπος.* ceterum ambo versus obscuri sunt. 13. 14. 15. *Τίσουν* (*C.* scr. *τις ουν*) = *τίνος*? 16. h. e. *μὲ ἕνα κόκ. πιπέρι θέλουν νὰ σὲ μαγεύσουν.* 17. *μ' ἕνα βρακί?*

DCXLVI.
ΧΟΡΟΥ.

Quemque versum a praecentore recitatum chorus canendo repetit.
Conze.

Ἕνας θεὸς μᾶς ἔπλασεν ἐσέν' κ' ἐμέν' τρυγῶνα,
Ἔλα νὰ φιλινθούμασθε ςτὰ χείλη καὶ ςτὸ στόμα.

Δυὸ μάτια 'χεις ἀγάπη μου μαῦρα σὰν τὸ μελάνι,
Ἐσένα δίνουν ἐμμορφιὰ κ' ἐμένα μὲ τρελάνουν.

Τρεῖς χάραις σοὔδωσε ὁ θιὸς μὰ τὴν ἁγιὰ Τριάδα·
Τὰ κάλλια καὶ τὴν ἐμμορφιὰ κι' οὔλην τὴν νοστιμάδα.

Τέσσερα κάντουν' 'χει ὁ σταυρὸς, κρέμεται ςτὸ λαιμό σου,
Οὗλοι φιλοῦνε τὸν σταυρὸ κ' ἐγὼ τὸ μαγουλιό σου.

Πέντε μαχαίρια ἔβαλα ςτοῦ μπουτσακτσῆ τ' ἀκόνι,
Καὶ ςτὴν καρδιά μου τἄβαλα, νὰ μὲ διαβοῦν' οἱ πόνοι.

Ἐξάνθηκα ςτὰ χέρια σου, κόρη ςτὴν ἐμμορφιά σου
Καὶ ςτὸ λιγνό σου τὸ κορμὶ καὶ ςτὴν περπατησιά σου.

Ἑπτὰ βολαῖς λιγώθηκα ἐτούτην τὴν ἡμέρα,
Τρεῖς τὸ ταχὺ, τρεῖς τὸ βράδυ. χρυσῆ μου περιστέρα.

Ὀχτὼ ποδιὰ 'χει ὁ κάβουρας καὶ πάει ὀμπρὸς καὶ πίσω,
Ἔχω ὀλπίδα εἰς τὸν θιὸν διὰ νὰ σὲ παρατήσω.

Ἐννιὰ φεργάδαις ἔφτιασα με προύξινα κομμάτια
Καὶ τὸ κουπὶ ἐτράβουνα διὰ τὰ δικά σου μάτια.

Δεκάτισαν τὰ λόγια σου καὶ πέ τα δέκα δέκα,
Ὥστε νὰ γένουντ' ἑκατὸ καὶ σὲ πέρνω γυναῖκα.

Εἴκοσι μῆλα μὤστειλες δεμένα ςτὸ μαντύλι
Καὶ διάλεξα καὶ σοὔπειρα τὸ κόκκινο σὰν χεῖλι.

Τριαντάφυλλα ἐφύτεψα κόρη ςτὰ σωτικά σου,
Μὲ τὸ νερὸ νὰ πότισα τὰ φύλλα τῆς καρδιᾶς σου.

Σαράντ' ὀργυιαῖς τὴν ἔσκαψα κόρη μου τὴν αὐλή σου,
Νὰ βγάλλω τὸν ῥοδόσταμον, νὰ πλύνω τὸ κορμί σου.

Πέτρα πενηντοκάντουνη, βολύμι κρουσταλλένιο.
Τὴν νιότη μου ςτὰ χέρια σου ἔχω παραδομένη.

Ἑξηντοβέργινο κλουβὶ διὰ νὰ μᾶς βάλλουν μέσα
Νὰ πάρ' ὁ Τοῦρκος τὰ κλειδιὰ νὰ μείνομ' οἱ δυὸ μέσα.

Στοὺς ἑβδομήντους περασμοὺς ἐπέρασα καϋμένος
Γιὰ σέν' ἀγάπη μου γλυκὴ νὰ μὴν σὲ βάλλω χρέος.

Στὰ ὀγδοῆντα μάρμαρα ἐμπῆα νὰ σεργιανίσω
Γιὰ σένα ντσοβαϊρένια μου νὰ μὴν σὲ παρατήσω.

Σταῖς ἐννενῆντα ἐκκλησιαῖς ἐπῆα νὰ προσκυνήσω
Γιὰ σέν' ἀγάπη μου χρυσὴ νὰ μὴν σ' ἀλησμονήσω.

Σ' ἑκατὸ βρύσεις μὲ νερὸ καὶ σ' ἑκατὸ λαγκάδια
Δὲν σ' ἀπαρνιοῦμαι μάτια μου, σ' ἔχω ςτὰ φυλλοκάρδια.

VIII.

ΔΙΣΤΙΧΑ.

I. DISTICHA AMATORIA.

1. *T. 357.*

'Αγάλι' ἀγάλια μὲ καιρὸ κ' ἡ ὥρα δὲν ἐχάθη·
Κα. μὲ τὰ βότανα τσὴ γῆς γιατρεύονται τὰ πάθη.

2. *T. 54. Sand. 154.*

'Αγάπα με σὰν σ' ἀγαπῶ, θέλε με σὰν σὲ θέλω,
Γιατ' ἔχει νἄρθη 'νας καιρὸ, νὰ θὲς καὶ νὰ μὴ θέλω.

2. *Ταχυὰ θἀρθῇ ἕνας — T.*

3. *T. 451.*

'Αγάπη δὲν ἐστάθηκε ποτὲ χωρὶς καϋμό,
Μὲ βάσανα, μὲ πίκραις κι' ἀναστεναγμό.

4. *Faur. 280.*

'Αγάπη θέλει φρόνησι, θέλει ταπεινοσύνη,
Θέλει λαγοῦ περπατησιὰ, ἀιτοῦ γληγωροσύνη.

5. *Faur. 280.*

'Αγαπημένο μου πουλὶ κι' ὡραῖό μου γιεράκι,
Ἡ ξενιτειὰ σὲ χαίρεται κ' ἐγὼ πίνω φαρμάκι.

6. *T. 449.*

'Αγάπη μ' ἦρθα νὰ σὲ διῶ κ' εὕρηκά σὲ κλεισμένα
Καὶ γύρισα καὶ πήγαινα μὲ δυὸ χείλη καϋμένα.

7. *Pashl. I, 250. Creta.*

'Αγάπη μου δὲν ἦσουνι, ἐγὼ θὲ νὰ σὲ κάμω,
Τσιτσέκι βαρακληδικὸ ςτ' αὐτί μου νὰ σὲ βάνω.

8. *T. 453.*

'Αγάπησα· τί ἀπόκτησα; τῆς γῆς τὴν ὄψι ἐπῆρα,
Τοῦ κόσμου τὴν καταφυγιὰ καὶ προκοπὴ δὲν εἶδα.

9. *Curtius. Aegina.*

'Αγάπη σὰν ἔχω ζωὴ — μὰ ἐγὼ ζωὴ δὲν ἔχω,
Σὰν κλῆμα μὲ κλαδεύουνε καὶ κλαδευμὸ δὲν ἔχω.

10. *T. 438.*

'Αγγελικοῦλα ζάχαρη κι' ἀγγελικοῦλα μέλι
Κι' ἀγγελικοῦλα κρυὸ νερὸ ποῦ πίνουνε οἱ ἀγγέλοι.

11. *T. 438.*

"Αγγελοι δότε μου φτερὰ καὶ δύναμι τσὴ πλάταις,
Νὰ περβατῶ, νὰ κυνηγῶ ξανθαῖς καὶ μαυρομάταις.

12. *T. 343.*

"Αγγελοι σ' ἱστορήσανε ὄξου ςτὸ φεγγαράκι
Κ' ἐγίνης ἄσπρη καὶ λαμπρὴ σὰ μαργαριταράκι.

13. *T. 123.*

'Αγέρα βάνουν ἡ στεριαῖς κι' ὅλα τὰ δέντρα σειῶνται,
Κρίμα τσὴ βεργολυγεραῖς νὰ μὴ γλυκοφιλιῶνται.

14. *T. 324.*

'Αγέρα μου ποιὸς σ' ἔστειλε νἄρθῃς νὰ μὲ δροσίσῃς;
Α σ' ἔστειλεν ἡ ἀγάπη μου νὰ μοῦ πολυχρονίσῃς.

15. *T. 282.*

"Αγρια περιστέρα μου, κύτταξε ν' ἡμερώσῃς.

16. *T. 355.*

"Α δὲ σ' ἀρέσῃ νὰ περνῶ, βάλε νὰ μὲ σκοτώσου,
Βάλε τὰ φίδια νὰ μὲ φᾶν καὶ νὰ μὲ θανατώσου.

17. *Ross Inselr. III, 176. Creta. Casus.*

'Αερινὸν βασιλικὸν ἔχεις ςτὴν κεφαλήν σου,
Ψεγάδιν δὲν εὑρίσκεται ἀπάνω ςτὸ κορμίν σου.

18. *T. 442.*

"Α θέλῃς παναγία μου ν' ἀνάφτω τὰ κεριά σου,
Νὰ μοῦ φυλᾷς τὴν πέρδικα ποὔχω ςτὴ γειτονιά σου.

1. *ἀναβῶ T.*

19. *Curtius. Aegina.*

'Αιδόνι τοῦ περιβολιοῦ πῶς δὲν λαλεῖς καθάρια,
Μὸν κ' εἰς παλληκαριῶν καρδιαῖς μασὺ ςτὰ φυλλοκάρδια.

20. *T. 283.*

῎Αιντε μου χρυσοπράσινε μὲ τσ᾽ ἀσημένιαις πλάταις,
῎Οντες περνᾷς ἐδώθενε, μοσκοβολοῦν ἡ στράταις.

21. *T. 171.*

῎Αιντε νάβγοῦν τὰ νύχια σου, πετρίτη τὰ φτερά σου,
Σὰν ἔφαγες τ᾽ αἰτέρι μου καὶ θὲ νὰ φᾷς κ᾽ ἐμένα.

22. *Sand. 194.*

῎Αιντε νὰ πᾶμε κεῖ ποῦ λὲς
Ποῦ κάμνουν τὰ πουλιὰ φωλιαῖς.

23. *U.*

᾽Ακόμη δὲν ἐμίσεψα, κι᾽ ἀρχήνισες νὰ κλαίῃς,
Καὶ τῆς καϋμένης θάλασσας τραγούδια νὰ τῆς λέγῃς.

24. *T. 355.*

᾽Ακόμη δὲν συλλογᾶσαι ςτὸ κακὸ ποῦ γίνεται,
Ποῦ τὸ αἷμα τῆς καρδιᾶς μου γιὰ τ᾽ ἐσένα χύνεται;

25. *U.*

᾽Ακόμ᾽ ὁ γάμος σου βαστᾷ καὶ τὸ τραπέζι στέκει,
᾽Ακόμα τὰ στεφάνια σου τοῦ λιβανιοῦ μυρίζουν.

26. *T. 226.*

᾽Ακούω τὴν καρδιά μου καὶ μέσα μοῦ πονεῖ.

27. *T. 465.*

᾽Αλησμονιοῦνται κ᾽ ἡ φιλιαῖς, ἀρνοῦνται κ᾽ ἡ ἀγάπαις,
Ξυναπαντιῶνται καὶ μιλοῦν σὰν ξένοι, σὰν διαβάταις.

28. *T. 106.*

῎Αλλην βολὰν σ᾽ ἀγάπουνα, τώρα δὲν σ᾽ ἔχω χρεία.

29. *Curtius. T. 435. Aegina.*

῎Αλλην φορ᾽ ἤμουν ἄγγελος, τώρ᾽ ἀγγελίζουν ἄλλοι·
Στὴν βρύσι ποῦπινα νερὸ, τώρα τὸ πίνουν ἄλλοι.

1. *Μιὰ C.*

30. *Faur. II, 284.*

᾽Αλλοὶ, δὲν μὲ λυπᾶσαι, δὲν μὲ σπλαχνίζεσαι·
᾽Εγῶμαι ν᾽ ἀπαιθάνω, καὶ σὺ στολίζεσαι.

31. *T. 124.*

Ἀλλοίμονο, δὲ βρίσκουνται δυὸ μῆλα κολλησμένα,
Σὰν τὰ βυζιὰ τοῦ κόρφου σου τὰ μοσκομυρισμένα.

32. *Sand. 196.*

Ἀλλοίμονον δὲν νταγιαντῶ
Γιὰ τὸν δικό σου τὸν καϋμό.

33. *B.*

Ἀλλοίμονον καὶ πάλ' ἀλλοί,
Ξενιτευμένο μου πουλί.

34. *B.*

Ἀλλοίμονο κι' ἀλλοίμονο,
Χρυσό μου δεντρολίβανο.

35. *T. 456.*

Ἀλλοίμονον ὁ δυστυχὴς ὁποῦ κι' ἂν ἀγαπήσω,
Σὲ φαίνεται φωτιὰ βαστῶ, τὸν κόσμο νὰ φλογίσω.

36. *Sand. 198.*

Ἀλλοίμονον σ' ἐμένα κρίμα ςτὰ νίατα μου
Σὰν βρύσαις τὸν χειμῶνα τρέχουν τὰ μάτια μου.

2. *Στὰ S.*

37. *Sand. 198.*

Ἀλλοίμονον σ' ἐμένα, πολὺ ποῦ τὄπαθα,
Ποῦ μπῆκα ςτὸ σεβντᾶ σου κ' ἐθανοτώθηκα.

38. *Faur. II, 290.*

Ἀλλοίμονον, τὰ πάθη μου κανεὶς νὰ μὴν τ' πάθῃ,
Οὐδὲ καράβι ςτὸν γιαλὸν οὐδὲ πουλὶ ςτὰ δάση.

39. *B.*

Ἀλλοίμονον τὰ πάθη μου ποιὰ πέτρα νὰ τὰ λέγω·
Κ' ἡ πέτρα νὰ μὴν μὲ λαλῇ, νὰ ἔρχομαι νὰ κλαίω.

40. *T. 355.*

Ἀλλοίμονο δὲν βρίσκεται ςτὴν Ῥούμελη βοτάνι,
Κ' ἕνας γιατρὸς, καλὸς γιατρὸς τοὺς πόνους μου νὰ γιάνῃ. —
Μὰ 'γώμουνα ποθὸς γιατρὸς κ' εἶχα καὶ τὸ βοτάνι
Κ' ἐγιάτρεψα μιὰν κορασιὰν ποῦ πῆγε ν' ἀπεθάνῃ.

41. *T. 355.*

Ἀλλοίμονον δὲν βρίσκεται στὴ Ῥούμελη λεμόνι,
Νὰ μοῦ τὸ ζίψουν νὰ τὸ πιῶ, νὰ μοῦ διαβοῦν οἱ πόνοι;

2. *ζύψουν T.*

42. *T. 118.*

Ἄλλος φιλεῖ τ' ἀχεῖλί σου κ' ἐγὼ 'χω τὸν καϋμό σου.

43. *T. 451. 458.*

Ἀλύπητη λυπήσου με καὶ δὲς τὰ βάσανά μου,
Καὶ κάμ' ἐσπλάγχνος εἰς ἐμὲ ἀφέντρα καὶ κυρά μου.

44. *Curtius. Aegina.*

Ἀλύπητη λυπήσου με, πάγω ν' ἀνοίξω μνῆμα,
Γιὰ νἄμπω μέσα ζωντανὸς, νἄχῃς ἐσὺ τὸ κρίμα.

45. *T. 157.*

Ἂν ἀγαπήσω, μὲ μισοῦν· ἂν ἐπαινάω, μὲ βρίζουν·
Τὴν εὐμορφιὰ σου δούλεψα κι' ὅλοι μὲ φοβερίζουν.

46. *Sand. 178.*

Ἀνάθεμα κι' ἂν δὲν πονῶ κι' ἂν δὲν ἀναστενάζω
Κι' ἂν δὲν μ' ἔπαιρ' ὁ πόνος σου καὶ βγαίνω καὶ φωνάζω.

47. *T. 29.*

Ἀνάθεμα τὰ μάτια σου, σὰν τἄχεις μαθημένα·
Σύντα περνῶ καὶ βλέπω τα, τἄχεις χαμηλωμένα.

48. *T. 431. Zacynthus.*

Ἀνάθεμα τὰ ῥλα σου,
Φαρμάκερα 'ν' τὰ λόγια σου.

49. *Sand. 200.*

Ἀνάθεμα τὴν κατηφιὰ καὶ τὸ πολὺ κακοῦρι,
Ποῦ χάλασε τῆς κοπελιᾶς τὴν ἔμμορφη τὴ μούρη.

1. *κατσηφιὰ S.*

50. *T. 315.*

Ἀνάθεμα τὴ μάνα σου κι' ὄχὶ τὴν ἐδική μου,
Σὰ δὲ μᾶς ἀρραβώνιαζεν ἐσὲ κ' ἐμὲ πουλί μου.

51. *T. 315. Sand 190.*

Ἀνάθεμα τὴ μάνα σου, τὴ γραιὰ τὴ ζαρωμένη,
Ποῦ δὲ σ' ἀφίνει νὰ σὲ διῶ μιὰ ὥρα στολισμένη.

2. *μάτια μου ςτὴν πόρτα νὰ προβαίνῃς T.*

52. *Curtius. Aegina.*

Ἀνάθεμα τὸν ἔρωτα καὶ ποιὸς τὸν πιάσει φίλο
Καὶ ποιὸς τὸν ἐμπιστεύθηκε τὸν ἄπονον τὸν σκύλο.

53. *T. 453.*

Ἀνάθεμα τὸν ἔρωτα ποῦ μ' ἔβανε ςτὰ πάθη
Κι' ἀπὸ μικρὸ μὲ μπέρδεψε ςτὴν ἐδική σ' ἀγάπη.

54. *T. 453.*

Ἀνάθεμά τον πὤλεγε, πῶς εἶν' γλυκειὰ ἡ ἀγάπη,
Μὰ ἐγὼ τὴν ἐδοκίμασα κ' εἶναι πικριὰ φαρμάκι.

2. *πρικιὰ T.*

55. *T. 324.*

Ἀνάμεσ' ἀπ' τὴν θάλασσαν ἡ ἀγάπη μου κοιμᾶται·
Παρακαλῶ σας κύματα, νὰ μ 'ν τόνε ξυπνᾶτε.

56. *T. 63.*

Ἀνάμεσα ςτὸ στῆθί σου δίκτυ χρύσο πλεμμένο·
Πρῶτο πουλάκι ποῦ διαβῆ, πιάνεται τὸ καϋμένο.
Πρῶτο πουλὶ, πὤδιάβηκε, ἐγὤμουνα κυρά μου·
Παρακαλῶ σ' ἀφέντρα μου, δός μου τὴ λευθεριά μου.

57. *U.*

Ἀνάμεσα ςτὰ φρύδια σου ἕνα τσαμὶ θὰ κτίσω,
Καὶ ντερβισάκι θὰ γενῶ, νἄρτω νὰ προσκυνήσω.

58. *Sand. 172.*

Ἀναστενάζω, βγαίν' ἀχνὸς καὶ μέσα βράζ' ὁ πόνος,
Καὶ ὅποιος μᾶς ξεχώρισε νὰ μὴ τὸν εὕρ' ὁ χρόνος.

59. *T. 453.*

Ἀναστενάζω, βγαίν' ἀχνὸς καὶ μέσα μέν' ἡ λαῦρα·
Δὲ μοῦ σβυῆτε τὴ φωτιὰ πὤχω ςτὰ φυλλοκάρδια.

60. *U. Athenae.*

Ἂν ἀποθάνω, θάψε με μὲς ςτὰ βασιλικά σου,
Νὰ μὲ δροσοποτίζουνε τὰ χέρια τὰ δικά σου.

61. *Sand. 188.*

Ἂν ἀποθάνω, θάψε με ςτὴν γοῦβα τἀργαλειοῦ σου,
Νὰ μὲ πατοῦν τὰ πόδια σου κ' ἡ σέλλα τοῦ μπρακιοῦ σου.

1. *πἀργαλειοῦ S.*

62. *T. 166.*

Ἂν ἀρκινήσω καὶ τὰ πῶ τὰ πάθη μου τραγοῦδι,
Ἡ μαύρη γῆ ξεραίνεται, δὲν κάνει πλιὸ λουλοῦδι.

63. *T. 247.*

Ἂν ἀρκινήσω νὰ σοῦ πῶ παινέματα καὶ χάραις,
Ἀπὸ τὰ νύχι' ὡς τὴν κορφὴ σου βρίσκω νοστιμάδαις.

64. *T. 167.*

Ἂν ἐκακοτραγούδησα, νἆμαι συμπαθισμένος·
Ἔπια νέρ' ὀχ τὴ βρύσι σας καὶ εἶμαι βραχνιασμένος.

64 a. *Sand. 196.*

Ἂν δὲν τὸ πιάσω δαίμονα
Τὰ δυό σου κιτρολέιμονα.

65. *T. 270.*

Ἂν ἔλλειπ' ἡ ἀγράμπελη κ' ἐκειὸ τὸ κοκκινάδι,
Γενόνταν ἡ ἀρχόντισσαις σὰν παλιοχεροπάνι.

66. *T. 325.*

Ἂν γίν' ὁ οὐρανὸς χαρτὶ κ' ἡ θάλασσα μελάνι,
Νὰ διηγηθῶ τὰ πάθη μου, ἀκόμα δὲν μὲ φτάνει.

67. *T. 106.*

Ἀνεμοστάτης θὰ γενῶ κι' ἀνέμη νὰ γυρίζω,
Κι' ἂν ἀνεμοῦρ' ὁλόχρυσο γιὰ νὰ σὲ περιορίζω.

68. *Sand. 146.*

Ἂν ἤθελες νὰ μ' ἀρνηθῇς, γιατὶ νὰ μ' ἀγαπήσῃς;
Πρῶτα ν' ἀνάψῃς τὴν φωτιὰ κ' ὕστερα νὰ τὴ σβύσῃς;

2. *V. L. νὰ μ' ἀφίσῃς.*

69. *T. 42. Sand. 180.*

Ἂν ἦτον τρόπος κι' ἂν ἐμποροῦσα,
Μὲς στὴν καρδιά μου νὰ σὲ βαστοῦσα.

70. *Sand. 180.*

Ἂν ἦτον τρόπος χρυσὸ πουλί μου
Νὰ σὲ βαστοῦσα μὲς στὴν ψυχή μου.

71. *T. 457.*

Ἄνθρωπος κακορίζικος στὸν κόσμον δὲν ἐστάθη·
Καὶ τὰ δικά μου βάσανα, κανεὶς νὰ μὴν τὰ πάθῃ.

72. *T. 396.*

Ἀνίσως καὶ δὲν σ' ἀγαπῶ, νὰ δώσ' ὁ Θιὸς κυρά μου
Μὲ τὸ μαχαῖρι ποῦ βαστῶ, νὰ δώσω ςτὴν καρδιά μου.

73. *B.*

Ἀνίσως καὶ μ' ἀπαρνιστῇς καὶ κάμῃς κι' ἄλλο ταῖρι,
Σκλάβον νὰ σὲ πουλήσουνε ςτῆς Μπαρμπαριᾶς τὰ μέρη,
Καὶ νὰ σὲ βάλλουν σίδερα καὶ ςτὸ λαιμὸ κατένα,
Ν' ἀναστενάξῃς καὶ νὰ πῇς πῶς τἄβαλες γιὰ μένα.

74. *T. 439.*

Ἀνίσως καὶ σ' ἀπαρνηθῶ, ν' ἀδικοθανατήσω,
Σὲ Τούρκου χέρια νὰ πιαστῶ καὶ ν' ἀλλαξοπιστήσω.

75. *T. 37.*

Ἀνίσως καὶ σοῦ φέρουνε τὰ κόλυβά μου, φά' τα,
Κ' εἰπές· ὁ Θιὸς συγχώρησε τὸν νιὸν ὁποῦ μ' ἀγάπα.

76. *Sand. 192.*

Ἂν μ' ἀγαπᾷς κι' ἂν μὲ πονῇς,
Ἔβγα τ' ἀγνάντια νὰ μὲ δγῇς.

77. *Βυβιλάκης. Sand. 160. Creta.*

Ἂν μ' ἀγαπᾷς μὲς ςτὴν καρδιὰ, δεῖξέ μου σημαδάκι,
Ὅταν κρατοῦμεν ςτὸν χορὸν, σφίγξε μου τὸ χεράκι.

78. *Lycurgus.*

Ἀνοίξαν οἱ ἑφτὰ οὐρανοὶ καὶ μοὖπανε μιὰ ῥίμα·
Ὁποῦ 'γαπήσει κι' ἀρνηθῇ, νἄχῃ διπλὸ τὸ κρίμα.

79. *T. 355.*

Ἄνοιξε γῆς, κατάπιε με καὶ σκέπασέ με χῶμα,
Γιατ' ἀφορμὴ δὲ μοῦ μιλεῖ τὸ ζαχαρένιο στόμα.

80. *T. 355.*

Ἄνοιξε γῆς μέσα νἄμπω καὶ σκέπασέ με χῶμα,
Νὰ λείψω 'πὸ τὰ βάσανα κι' ἀπ' τῶν ἐχτρῶν τὸ στόμα.

81. *T. 448.*

Ἄνοιξε μάτια μ', ἄνοιξε τὴν πόρτα τὴν γυαλένια
Γιὰ νἄμπω 'φέντρα νὰ σοῦ πῶ δυὸ λόγια ζαχαρένια.

82. *T. 138.*

Ἄνοιξε πύργο μὲ γυαλιὰ, καθρέφτη μὲ σιντέφια,
Ἐσὺ 'σ' ἡ ὡμορφότερη ἀπ' ὅλα σου τ' ἀδέρφια.

83. *T. 357.*

Ἄνοιξε τ' ἀχειλάκι σου τὸ μελανὸ κυρά μου,
Καὶ δόσε μου παρηγοριὰ, νὰ ζήσῃς πέρδικά μου.

84. *T. 441.*

Ἀνοίξετε τὴν ἐκκλησιὰ νὰ πάω νὰ πέσω ςτ' ἅγια,
Γιατὶ μ' ἐπεριορίσανε τσὴ ἀγάπης μου τὰ μάγια.
Τὰ μάγια δὲν τὰ πίστεψα, τὰ μάγια εἶμ' ἀτός μου,
Πολλαῖς καρδιαῖς ἐμάραινα, μὰ σ' εἶσ' ὁ θανατός μου.

85. *Βυβιλάκης. Creta.*

Ἀνοίξετε τὸν κλήδονα ςτ' ἅι Γιανοῦ τὴν χάρι,
Σήμερον θέλει νὰ βρεθῇ ἀποὖναι ῥιζικάρη.
Καὶ πάλιν τὸν ξανοίξετε νὰ βγῇ καὶ τὸ δικό τση,
Τσὴ καλομοίρας καὶ ξανθῆς νὰ δγῇ τὸ ῥιζικό τση.

3. *δικότξη B.* 4. *ναϊδῇ — ῥιξικότξη B.*

86. *T. 105.*

Ἄνοιξ' τὰ κρουσταλλένια σου χέρια κι' ἀγκάλιασέ με,
Καὶ τὸ δακτυλιδένιο σου ςτόμα καὶ φίλησέ με.

87. *T. 94.*

Ἄνοιξ' τὸ παρακάσελο κ' ἔβγαλ' τὰ ζαχαράτα
Καὶ δόσε τοῦ προξενητῇ, ποῦ φέρνει τὰ μαντάτα.

88. *T. 140.*

Ἂν παντρευτῇς, παντρεύομαι, κι' ἂν ἔτσι μείνῃς, μένω,
Κι' ἂν πᾷς νὰ γένῃς καλογραιὰ, ςτὰ ῥάσα καὶ 'γὼ μπαίνω.

89. *T. 449.*

Ἀντίκρυα μοὖρτες κ' ἔκατσες σὰν ἥλιος, σὰ φεγγάρι,
Κ' ἐῤῥούφηξες τὸ αἷμά μου σὰν τὸ ξερὸ σφογγάρι.

90. *T. 449.*

Ἀντίκρυα μοῦ κι' ἀγνάντια μοῦ κάθετ' ἡ ποθητή μου,
Καὶ κρύος, κρύος ἵδρωτας τρέχ' ἀπὸ τὸ κορμί μου.

91. *B.*

Ἀντίκρυα ςτὰ ματάκια μου στέκ' ἡ παρηγοριά μου·
Νὰ τὴν λαλήσω δὲν μπορῶ, καὶ καίεται ἡ καρδιά μου.

92. *Βυβιλάκης. Sand. 166. Creta.*

Ἀπ᾽ ἀγαπᾷ, ᾽ναι γνωριστὸς ἀπ᾽ τὴν περπατηξιάν του,
Ἐμπρὸς κι᾽ ὀπίσω του τηρᾷ νὰ δγῇ τὴν πιθυμιάν του.

93. *B.*

Ἀπελπίστηκα σὲ ὅλα καὶ τὸν θάνατον ζητῶ
Καὶ τὸν σκοτεινὸν τὸν ᾅδην εὐχαρίστως ἀπαιτῶ.

1. *εἰς B.*

93 a. *Βυβιλάκης. Sand. 176. Creta.*

Ἀπάντρευτος σὰν παντρευθῇ, δὲν πρέπει νὰ χορεύῃ,
Μόνον σακὶ ςτὸν ὦμόν του κριθάρι νὰ γυρεύῃ.

94. *Sand. 164.*

Ἀπεφάσισα τὰ μαῦρα νὰ φορῶ παντοτεινὰ
Καὶ νὰ κλαίω μέρα νύκτα τὴν δική σ᾽ ἀπονιά.

95. *Curtius. T. 245. Aegina.*

Ἀπ᾽ ὅλο σου τὸ πρόσωπο τὰ μάτια σου μ᾽ ἀρέσα,
Πούχοῦνε τὸ αὐγερινὸ καὶ τὸ φεγγάρι μέσα.

1. *οὖλα τοῦ προσώπου σου T.* 2. *Γιατὶ ἔχουν T.*

96. *T. 452.*

Ἀπὸ μικρὸς ςτὰ βάσανα κι᾽ ἀπὸ μικρὸς ςτὰ πάθη
Κι᾽ ἀπὸ μικρὸς μπερδεύθηκα ςτὴν ἐδικήν σ᾽ ἀγάπη.

97. *T. 120. cfr. Eunom. II, 123. Creta.*

Ἀπ᾽ ὅλα τὰ πετούμενα ὁ ψύλλος ἔχει χάρι,
Στῶν κορασίδων τὰ βυζιὰ πάγει καὶ σουλατσάρει.

2. *Γιατὶ πετᾷ ςταῖς κοπελαῖς σὰν ἄξιος παλληκάρι Eun.*

98. *T. 174.*

Ἀπόντες δὲν ἐπέρασα, χορτάριασ᾽ ἡ αὐλή σου·
Θὲ ν᾽ ἀρκινήσω νὰ περνῶ, νὰ σκάσουν οἱ ἐχτροί σου.

99. *T. 323.*

Ἀπόντας ἐμολάρισα δύο μίλια ᾽πὸ τὴν χώρα,
Θυμῶντας τὴν ἀγάπη μου ἡ μπάρκα δὲν μ᾽ ἐχώρα.

100. *T. 104.*

Ἀπόντες σ᾽ εἶγδα κ᾽ ἔβαλες ςτὸ χέρι δαχτυλίδι,
Τότες κ᾽ ἐμένα μ᾽ ἔσφαξε μὲς ςτὴν καρδιὰ τὸ φίδι.

102. *Sand. 182.*

Από τὰ μπεντένια πέφτω, πέφτω γιὰ νὰ σκοτωθῶ
Καὶ ἀγάπη μου φωνάζει· πιάστε τον γιὰ τὸν Θεό.

103. *U. Sand. 188. M. II, 418.*

Ἀπὸ τὴν πόρτα σου περνῶ, τ' ἀχνάρι σου γνωρίζω,
Σκύβω καὶ τὸ γλυκοφιλῶ καὶ δάκρυα τὸ γεμίζω.

2. *Σκύφτω S. καὶ* om. *S. M.*

104. *Βυβιλάκης. Sand. 151. Creta.*

Ἀπὸ τὸν πόρο τσ' ἐκκλησιᾶς ὅσο νὰ πᾷς ςτὴ μέση,
Κάνε μετάνοιας καὶ σταυροὺς, ἴσως νὰ μὲ κερδέσῃς.

105. *Sand. 168.*

Ἀπόψ' εἶδα ςτὸν ὕπνον μου πῶς μὤκλεψαν μιὰν κοῦπα
Γεμάτη τὸ βασιλικὸ καὶ τὴν ἀγάπη ποὖχα.

106. *T. 448.*

Ἀπόψ' εἶγδα ςτὸν ὕπνο μου ποῦ μοναχός μου μίλουν·
Τὰ μάρμαρα τῆς πόρτας σου γονατιστὸς ἐφίλουν.

107. *T. 442.*

Ἀπόψε μ' ἀνατρίχιασε τσ' ἀγάπης ἡ κρυάδα
Κι' ὅλους τσ' ἁγίους ἔκραξα . . . . .

107 a. *U.*

Ἀπόψε νὰ μὴ κοιμηθῇς, παρὰ νὰ καρτερέσῃς,
Νταγιάντα τον, τὸν ὕπνο σου, ὅσο κι' σὺ ἠμπορέσῃς.

108. *Sand. 200.*

Ἀπόψε τὸ εἶδα ςτ' ὄνειρο πικρὸ φαρμακωμένο,
Πῶς θὲ νὰ μὲ σκοτώσανε ἄδικα τὸ καϋμένο.

109. *T. 44.*

Ἀπόψε τὸ εἶδα τ' ὄνειρον τὸ τρισκαταραμένον,
Πῶς ἀποχωριστήκαμε πουλὶ μ' ἀγαπημένον.

110. *Sand. 152. M. II, 414.*

Ἀπόψε ςτὰ μεσάνυχτα σηκώθηκα νὰ γράψω,
Καὶ κοντυλιὰ δὲν ἔσυρα χωρὶς ν' ἀναστενάξω.

1. *τὰ S.*

111. *B.*

Ἄραγε δὲ ἀξιωθῶ φῶς μου νὰ σ' ἀπολάψω
Κι' ἀπάνω μὲς ςτὸ στῆθός σου τοὺς πόνους μου νὰ κλάψω;

112. *B.*

Ἄρχισε γλῶσσά μου πικρὴ, χεῖλι φαρμακεμμένο,
Κορμί μου κακορίζικο ςτὰ πάθ' ἀναθρεμμένο.

113. *U.*

Ἂς ἔχῃ τὴν ὑπομονὴ, κι' ἂς ἔχω τὴν ἐλπίδα,
Ὡς μὲ καιρὸ τὸ γιασεμὶ ἀνθεῖ καὶ βγάζει φύλλα.

114. *Sand. 182.*

Ἂς πηγαίνω τί προσμένω; πάγ' ἡ ὥρα ταῖς ἐννιά·
Κ' ἐγὼ διάφορο δὲν ἔχω ἀπ' αὐτὴν τὴν γειτονιά.

115. *B.*

Ἂς πᾶμε μὲς ςτὴν πόλιν, ςτὸ φραγκομαχαλᾶ,
Ποὔχουνε τὰ κορίτσια τὰ πέντε ςτὸν παρά.

116. *Sand. 198.*

Ἄσπλαγχνη δὲν μὲ λυπᾶσαι; ἄσε με ςτὸ χάλι μου·
Τί μου σήκωσες τὸν νοῦ μου ἀπὸ τὸ κεφάλι μου.

117. *T. 132.*

Ἄσπρα 'ν' τὰ ῥοῦχα ποῦ φορεῖς, ἄσπρα 'ν' ἡ φορεσιά σου
Κι' ἄσπρα λουλούδια πέφτουνε ὀχ τὴν περπατησιά σου.

118. *T. 271.*

Ἄσπρα 'σαι σὰν τὰ γάλατα ποῦ κάνουν ἡ προβάταις·
Ἔτσι κ' ἐγὼ σ' ἐδιάλεξα μὲς ὂχ τσὴ μαυρομάταις.

119. *T. 270.*

Ἄσπρη κατάσπρη δὲ φελᾷ σὰν πατημένο χιόνι.
Μελάχροινη 'ναι νόστιμη, γλυκειὰ σὰν τὸ πεπόνι.

119 a. *U. Athenae.*

Ἄσπρη κατάσπρη δὲν φελᾷς σὰν πατημένο χιόνι.
Ὁποῦ τὸ ῥίχν' ἀπὸ βραδὺ κι' ὡς σοῦ νὰ φέξῃ λυώνει.

120. *T. 122.*

Ἄσπρη μου τριανταφυλλοῦλα καὶ κίτριά μου διαλεχτή,
Ἡι εὐμορφιαῖς ὁπὤχεις κόρη, δὲν παινοῦνται σὲ χαρτί.

121. *Ross Inselr. III, 176. Creta. Casus.*

Ἄσπρης τριανταφυλλιᾶς κλαδὶν, κοκκίνης περιχάλιν,
Εἰς ὅλαις ταῖς ἐλεύθεραις ἐσ' εἶσαι τὸ κεφάλιν.

122. *B.*

Ἄσπρον μου γιασεμάκι μὲ φύλλα πράσινα,
Πάρ' με ςτὴν ἀγκαλιά σου, νὰ βγῶ 'π' τὰ βάσανα.

123. *Sand. 184.*

Ἄσπρο 'ναι τὸ πρόσωπό σου σὰν ἐγγλεζικὸ χαρτὶ,
Ποῦ τὸ γράφει ὁ Κοχράνης τοῦ Σουλτάνου μπουγιουρντί.

124. *Ross Inselr. III, 176. Creta. Casus.*

Ἄσπρον τριανταφυλλάκι μου μὲ τὰ τριάντα φύλλα,
Τρέμ' ἡ καρδιά μου σὰν σὲ διῶ σὰν τῆς μυρτιᾶς τὰ φύλλα.

125. *T. 53.*

Ἀσπρὸ παχὺ τρυγῶνί μου γιὰ σένα κινδυνεύω,
Κι' ἀπὸ τὰ μαῦρα μάτια σου ἐλεημοσύν' γυρεύω.

2. *ἔλεος T.*

126. *T. 102.*

Ἄσπρος γεννιέτ' ὁ κόρακας καὶ μαῦρός καταντaίνει·
Καὶ ποῦ γαπήσει κι' ἀρνηθῇ, ἔτσι κι' αὐτὸς νὰ γένῃ.

2. *ςτὸ στάτο του T.*

127. *U.*

Ἄσπρο κάτασπρο δὲν φελᾷς, μὸν νὰ μελαγχροινίζῃς·
Νὰ τὄχῃ καὶ ἡ ὄψις σου νὰ ῥοδοκοκκινίζῃς.

128. *T. 462.*

Ἂς τάξω ὁ κακοροίζικος, πῶς δὲν σ' εἶδά ποτέ μου,
Κ' ἕνα κερὶ 'ναπτούμενον ἐκράτουν κ' ἔσβυσές μου.

129. *T. 325.*

Ἀστρὰ πολλὰ κι' ἀρίφνητα ποῦ φέγγετε τὴν νύχτα,
Γιὰ πέστε τῆς ἀγάπης μου, πῶς ἔλλειπα καὶ ἦρτα.

130. *T. 390.*

Ἀστροπελέκια καὶ βρονταῖς καὶ πιστολιαῖς νὰ πέσουν,
Μάτια μου, ςτὸ κορμάκι σου μὴ μ' ἀρνηθῇς ποτέ σου.

131. *T. 460.*

Ἀσφέλακτέ μου τί κεντᾷς; βάτε μου τί ἀγκελώνεις;
Ἐκεῖ ποῦ δὲ σὲ θέλουνε, τί πᾷς καὶ ξεριζώνεις;

1. *βάτε τί T.*

132. *Sand. 170. Conze.*

Αὐτὰ τὰ μαῦρα ποῦ φορεῖς, δὲν τὰ φορεῖς γιὰ λύπη,
Μὸν τὰ φορεῖς γιὰ ἐμμορφιὰ καὶ γιὰ τὸ ζαριφλῆκι.

2. *ταραφλῆκι S.*

133. *B.*

Αὐτὴν τὴν φλόγα ποῦ θωρεῖς, πρῶτ' ἤτανε τσιμπίδα,
Τώρ' εἶν' φωτιὰ καὶ καίομαι, δὲν ἔχω πλιὸν ἐλπίδα.

133 a. *U.*

Αὐτοῦ ςτὰ παραθύρια σου θὰ στήσω τὸν ὀντᾶ μου
Νἄχω τὸν ὕπνο διάφορο καὶ τὸ φιλὶ κοντά μου.

134. *B.*

Ἄφησ' τὸν μοῦλον κι' ἂς βροντᾷ καὶ τὸ νερὸ κι' ἂς τρέχῃ·
Ἄφησ' τὸν νιὸν νὰ σ' ἀγαπᾷ, ποῦ διάφορον δὲν ἔχει.

135. *T. 447.*

Ἀφίνω σου καλὴ νυχτιά· πέσε κόρη, κοιμήσου,
Γύρισε, ξαναγύρισε κ' ἐμὲ κόρη θυμήσου.

136. *Sand. 145.*

Ἀφίνω σου καλὴ νυχτιά, στρῶσε πλατειά, κοιμήσου,
Καὶ ςτ' ὄνειρό σου νὰ μὲ δγῇς σκλάβον καὶ δουλευτή σού.

137. *B.*

Ἆ φῶς μου πλέον δὲν πονεῖς, δὲν μεταβάλλεις ἦθος;
Δὲν βλέπεις πῶς λιγοθυμῶ γιὰ τῶν πληγῶν τὸ πλῆθος.

2. *ἀτὸ B.*

138. *B.*

Ἆ φῶς μου τί σκληρότητα ἔχεις πάντα μαζύ μου;
Καὶ ἐσπλαγχνιὰ τί θὲ νὰ πῇ, δὲν ξέρεις ςτὴν ζωήν σου.

2. *ἀσπλ. B*

139. *B.*

Ἀχὶ γροικῶ πῶς σ' ἀγαπῶ, βαρειὰ ποῦ ἀναστενάζω·
Στὴν ὥραν δεκατρεῖς φοραῖς τὸν θάνατόν μου κράζω.

1. *γρύκα B.*

140. *Pashl. I, 248. Creta.*

Ἄχι καὶ κουζουλάθηκα διὰ μιᾶς Ῥωμιᾶς χατῆρι,
Τὴν εἶδα μόνον μιὰ φορὰ ἀπὸ τὸ παραθύρι.

141. *T. 282.*

Ἄχολη περιστέρα
Λιγοψυχιαῖς γιὰ σένανε μὤρχονται κάθε μέρα.

142. *Sand. 186.*

Ἄχ οὐρανὲ μὴ βρέξῃς πλιὰ, κάμε αὐτὴν τὴν χάρι,
Κάθε πρωΐ ςτὴν πόρτα σου φυτρώνω σὰν χορτάρι.

143. *B.*

Βάλε σύντροφον τὸν ἥλιον, τὸ φεγγάρι ταῖρί σου,
Ἡ ζωὴ κι᾿ ὁ θάνατός μου στέκουσι ςτὸ χέρι σου.

144. *Kind.*

Βάλε τὸ κορμί σου μπάρκα, τὰ χεράκια σου κουπιὰ,
Τὴν σερβέτα σου πανάκι κ᾿ ἔλα ἔπαρε κ᾿ ἐμέ.

144 a. *Conze.*

Βάλε τὸ φέσι σου στραβὰ καὶ τὴ φλωκάτα δίπλα
Καὶ πάρ᾿ τὸ τσιγαράκι σου κ᾿ ἔλα δύ᾿ ὥραις νύχτα.

145. *T. 35. Zacynthus.*

Βάρει μου μὲ τὸ στιλέτο,
Κι᾿ ὅσο αἷμα βγάλω, πιέ το.

146. *T. 464.*

Βάσανα, πίκραις καὶ καϋμοὶ ἀφῆτέ με νὰ ζήσω·
Τοῦτο τ᾿ ὀλίγο τὸ καιρὸ πὤβρῆκα ν᾿ ἀγαπήσω.

147. *T. 227.*

Βάσανα, πίκραις καὶ καϋμοὶ ἀφῆστε τὴν καρδιά μου,
Γιατὶ τὴν φλόγα δὲν βαστῶ, ποῦ καίει τὰ σωθικά μου.

148. *U. Sand. 176.*

Βασιλικὲ πλατύφυλλε μὲ τὰ σαράντα φύλλα,
Σαράντα σ᾿ ἀγαπήσανε καὶ παλ᾿ ἐγὼ σ᾿ ἐπῆρα.

1. **Βασιλικὸς πλατύφυλλος** *S.*

149. *T. 285.*

Βασιλικὸν ἐφύτεψα πίσω ἀπὸ τ᾿ αὐτί σου,
Κ᾿ ἐκ᾿ ἅπλωσε κ᾿ ἐφούντωσεν ὅλη τὴ κεφαλή σου.

150. *T. 70. Kind.*

Βασιλικὸ μυρίζ᾿ ἐδῶ, ἡ ἀγάπη μου διαβαίνει·
᾿Αφῆστέ με νὰ τὴν εἰδῶ, διατ᾿ ἡ ψυχή μου βγαίνει.

1. *ἐμύρισε, πολίτης κατεβαίνει K.* 2. *νὰ πᾶ νὰ — τώρ᾿ ἡ ψυχή K.*

151. *T. 100.*

Βασιλικὸν κι᾿ ἂ μαρανθῇ, τὴ μυρουδιὰ τὴν ἔχει·
Ἡ ἀγάπη μου κι᾿ ἂν παντρευθῇ, τὴν ἔγνοια μου τὴν ἔχει.

152. *Faur. II, 280.*

Βασιλικὸς μυρίζ' ἐδῶ,
Καὶ περιβόλι δὲν θωρῶ·
Καμμιὰ τὸ ἔχει ςτὰ βυζιὰ,
Κ' ἐβγάζει τέτοια μυρωδιά;

153. *Curtius. Aegina.*

Βασιλικὸς ςτὰ κάτεργα καὶ δυόσμος ςτὰ καράβια
Νἆναι ὑγιὰ ςταῖς κοπελαῖς κ' ὑγιὰ ςτὰ παλληκάρια.

154. *Curtius. Aegina.*

Βασιλικὸς ςτὰ κάτεργα καὶ δυόσμος τῆς φρεγάδες
Νἆναι ὑγιὰ ςταῖς εὔμορφες κ' εἰς ὅλας τὰς κυράδες.

155. *Sand. 170.*

Βασιλικὸς ςτὴν γειτονιὰ καὶ μεῖς τὴν πιθυμοῦμε,
Κ' ἔρχοντ' ἀπ' ἄλλη γειτονιὰ καὶ τὸν κορφολογοῦνε.

156. *T. 247.*

Βασιλοποῦλα νἄσουνε, δὲν εἶχες τέτοια χάρι,
Νὰ σοῦ ζυγιάζουν τὸ φιλὶ μὲ τὸ μαργαριτάρι.

157. *B.*

Βέβαια ςτὴν καρδίαν μου εἶσαι κατοικημένη
Καὶ μὲς ςτὰ φυλλοκάρδια μου εἶσαι ζωγραφισμένη.

158. *T. 120.*

Βραγιαῖς βραγιαῖς βασιλικὸ σου στρώνω νὰ κοιμᾶσαι,
Νὰ κόβῃς νὰ μυρίζεσαι κ' ἐμένα νὰ θυμᾶσαι.

159. *Curtius. Aegina.*

Βραδυάζει καὶ παρακαλῶ ὅταν ἀνοίξ' ἡ πόρτα,
Νὰ διῶ τ' ἀγγελικὸ κορμὶ, τὰ μυρισμ[illegible] χνῶτα.

160. *T. 447.*

Βραδώνει καὶ περικαλῶ ποτε νὰ ξημερώσῃ,
Γιὰ νὰ σὲ διοῦν τὰ μάτια μου κι' ὁ νοῦς μου νὰ 'μερώσῃ.

161. *T. 438.*

Βρυσοῦλα πεντοκάνουλη, νερό μου χαϊδεμένο,
Ἀγγελικό μου πρόσωπο πῶς εἶσαι πικραμένο.

162. *T. 316.*

Γαλάζια πέτρα τοῦ γιαλοῦ, μαλαγματένια μποῦλα,
Νὰ σὲ χάρ' ἡ μανοῦλά σου, ποῦ σ' ἔχει μοναχοῦλα.

163. *T. 104.*

Γαρουφαλιά μ' ἀπότιστη, ποῦσαι στὰ κεραμίδια.
Νὰ φίλουνα τὸν ποτιστὴ στὰ μάτια καὶ στὰ φρύδια.

164. *T. 101.*

Γαρουφαλιᾶς γαρούφαλο καὶ κανελιᾶς κανέλα,
Ἔχω τσ' ἀγκάλαις ἀνοικταῖς κι' ὁπότα θέλῃς, ἔλα.

165. *T. 101.*

Γαρούφαλό μου κόκκινο πλεμμένο μὲ χρυσάφι,
Νὰ σ' ἔντενα στὰ χέργια μου, μ' ἐπαύανε τὰ πάθη.

166. *B.*

Γαρούφαλο μὴν μαρανθῇς, κοντσέ μου μὴν μαδίσῃς.
Κ' ἔσ' ἄσπρο γιασεμάκι μου στὰ ξένα μὴν ἀργήσῃς.

167. *T. 93.*

Γειτόνισσαις, γειτόνισσαις ποῦν' ἡ γειτόνισσά σας.
Ποῦν' ἡ ἀγαπημένη σας κ' ἡ καπετάνισσά σας;

168. *Ross Inschr. III, 176. Creta. Casus.*

Γιὰ δές με καὶ λυπήσου με, κλάψε μ' ἂν ἐκατέχῃς,
Βάλε με στ' ἀγκαλάκια σου, μὰ μαθημένον μ' ἔχεις.

169. *Sand. 194.*

Γιὰ δές τηνε πῶς περπατεῖ
Μὲ τὰ γαρούφαλα στ' αὐτί.

170. *Sand. 194.*

Γιὰ δές τηνε τὴν πέρδικα,
Πῶς περπατεῖ λεβέντικα.

171. *Sand. 194.*

Γιὰ δές τονε πῶς περπατεῖ
Σὰν ἄγγελος μὲ τὸ σπαθί.

172. *Curtius. Conze. T. 224. Aegina.*

Γιὰ μαῦρα μάτια χάνομαι, γιὰ γάλανα πεθαίνω,
Γιὰ 'κειὰ τὰ καταγάλανα στὸν ᾅδη κατεβαίνω.

1. 2. *διὰ T.* 2. *κεῖνα τὰ μαυροδερὰ σκάβω τὴν γῆν κ' ἐμβαίνω Curt.* 2. *αὐτὰ ÷ σχίζω τὴ γῆ καὶ μπαίνω C.*

173. *T. 446.*

Γιὰ νὰ συναναστρέφωμαι ὁλημερῆς μ' ἐσένα,
Μπερδεύτηκα ςτὰ κάλλη σου, κι' ἀλλοίμονον σ' ἐμένα.

174. *T. 454.*

Γιὰ νἆχα φίλο γκαρδιακὸ καὶ τῆς ἀγάπης γνώρα
Νὰ τοὔλεγα τὰ πάθη μου· ἴσως μὲ παρηγόρα.

1. *Γιὰ* om. *T.*

175. *T. 465.*

Γιὰ πές μ' ἀγαπημένη μου, μή μ' ἔχης ςτὴν καρδιά σου;

176. *Sand. 150.*

Γιά πέ μου, ποιὸς σοῦ ἔκοψε στενὸν τὸν ἀλατσιά σου,
Καὶ δὲν χωρεῖ τὸ χέρι μου, νὰ πιάσω τὰ βυζιά σου;

177. *T. 325.*

Γιὰ πινομή σου μάτια μου ὅτι μοῦ πῆς νὰ κάμω,
Νὰ κάθωμαι, νὰ διαμετρῶ κοκκὶ κοκκὶ τὸν ἄμμο.

2. *κλονὶ, κλονὶ T.*

178. *T. 167.*

Γιὰ πινομὴ τοῦ φίλου μου ἦρτα νὰ τραγουδήσω,
Νὰ πῶ τραγούδια ὤμορφα νὰ τὸν εὐχαριστήσω.

179. *B.*

Γιὰ τί νὰ πῶ τὴν μοίραν μου, ποῦ μ' ἔφταιξε κ' ἐκείνη;
Κ' ἐὰν μ' ἔφταιξε κι' ἄλλος κανεὶς, ὁ θιὸς ἂς τόνε κρίνει.

180. *T. 232.*

Γιατὶ νὰ ζοῦν τ' ἀδέρφια μου, γυναῖκα δὲν μὲ πέρνεις.

181. *T. 355.*

Γλήγωρ' ἔλα θάνατε νὰ πάρῃς τὴ ζωή μου,
Νὰ πάψουνε ἡ πίκραις μου καὶ οἱ ἀναστεναγμοί μου.

182. *Sand. 200.*

Δασκάλισσα, δασκάλισσα σχόλασε τὴν Ἑλένη,
Γιατεῖναι Σαββατόβραδυ καὶ ἡ καρδιά μου βγαίνει.
Δασκάλισσα, δασκάλισσα σχόλασε κι' ἀπ' ατή σου,
Καὶ ἔμπα μὲς ςτὴν κάμαρα καὶ λύσε τὸ μπρακί σου.

183. *B.*

Δὲν βλέπεις διὰ ἀγάπην σου, φῶς μου πῶς ἀπεθαίνω;
Καὶ σὺ σκληρὴ καὶ ἄπονη μὲ λέγεις τί πεθαίνω;

2. *οὺ B.*

184. *T. 61.*

Ἄνδρας· Δὲν εἶδανε τὰ μάτια μου τέτοια μαυροματοῦσα,
Τέτοια σιγαλομίλητη, καμαροπερπατοῦσα.
Γυναῖκα· Δὲν εἶδανε τὰ μάτια μου τέτοιονε κυνηγάρη,
Νὰ κυνηγάῃ τσὴ πέρδικαις τὴ νύχτα ςτὸ σκοτάδι.

185. *T. 326.*

Δὲν εἶν' καράβια ςτὸ γιαλὸ, δὲν εἶν' πανὶ ἁπλωμένο;
Δὲν εἶν' καμμιὰ ςτὴ γειτονιὰ νὰ μ' ἀγαπάῃ κ' ἐμένα;

186. *T. 458.*

Δὲν εἶναι κρίμα κι' ἄδικο, δὲν εἶναι κι' ἁμαρτία,
Νὰ τυραγνᾷς τὴν πόθη μας χωρὶς καμμιὰν αἰτία.

187. *Sand. 188. M. II, 418.*

Δὲν εἶναι κρίμα κι' ἄδικο ἡ βρύσι νἆν' ἐμπρός μου,
Νερὸ νὰ μὴν μπορῶ νὰ πιῶ νὰ εἶν' ὁ θάνατός μου;

188. *Sand. 188.*

Δὲν εἶναι κρίμα κι' ἄδικο τὰ δυὸ ἀγαπημένα,
Νἆναι ςτὸν κόσμο ζωντανὰ καὶ πάλι χωρισμένα;

189. *T. 447.*

Δὲν εἶναι κρίμα κι' ἁμαρτιὰ σ' ἐμένα τὸν καϋμένο
Νἄχω ὄμορφαις γειτόνισσαις καὶ μοναχὸς νὰ μένω;

190. *T. 447.*

Δὲν εἶναι κρίμα νὰ διψῶ κ' ἐμπρός μου νἆναι βρύσι;
Νερὸ νὰ μὴν μπορῶ νὰ πιῶ, ποιὸς εἶδε τέτοια κρίσι;

191. *Curtius. Aegina.*

Δὲν εἶναι κρίμα τὸ κορμὶ, νὰ τὸ νικοῦν τὰ πάθη,
Νὰ τὸ ξυπνοῦν οἱ λογισμοὶ τὴν νύκτα ςτὸ κρεββάτι.

192. *T. 243.*

Δὲν εἶναι μιὰ, δὲν εἶναι δυὸ, τρεῖς εἶν' ἀναθεμάταις·
Πέτε μου ποιὰν ν' ἀπαρνηθῶ, ποὖν' ὅλαις μαυρομάταις.

193. *B.*

Δὲν εἶναι πρᾶμα ν' ἀρρωστᾷ, πρᾶμα νὰ θανατώνῃ,
Σὰν τὴν ἀγάπην τὴν κρυφὴν, ποῦ δὲν ξεφανερώνει.

194. *Faur. II, 284.*

Δὲν εἶσαι σὺ ποῦ μ' ἔλεγες· ἂν δὲν μὲ δγῇς παιθαίνεις;
Τώρα μὲ βλέπεις κι' ἀπερνῶ, καὶ δὲν μοῦ σύντυχαίνεις.

195. *Steph. Reis. II, 90.*

Δὲν ἦσουν σὺ ποῦ μοὔλεγες, τί ἂν δὲν μὲ δγῇς παιθαίνεις,
Τώρα μὲ βλέπεις κι' ἀπερνᾷς, καὶ δὲν μὲ συντυχαίνεις.

196. *B. T. 454.*

Δὲν ἐμπορῶ τὰ μάτια μου ψηλὰ νὰ τ' ἀσηκώσω
Καὶ τσὴ καϋμένης μου καρδιᾶς παρηγοριὰ νὰ δώσω.

197. *Lycurgus.*

Δὲν ἔτυχέ ποτε νὰ δγῇς, πῶς πολεμοῦν τὰ μάτια
Δίχως μαχαίρια καὶ σπαθιὰ καὶ γίνονται κομμάτια.
Δὲν ἔτυχέ ποτε νὰ δγῇς, πῶς τρώει τὸ φίδι φύλλο,
Ἔτσι δαγκάν' ὁ νιὸς τὴν νιὰ σὰν ἄρρωστος τὸ μῆλο.

198. *T. 316.*

Δὲν ἤθελες εἰπεῖς ποτέ· κι' ἂς τὸν καλοκαρδίσω,
Τσὴ πικραμένης τὸν ὑγιὸ φιλὶ νὰ τοῦ χαρίσω;

199. *T. 396.*

Δὲν ἤλπιζα τὸν οὐρανὸν ςτὴν γῆ νὰ βρέξῃ αἷμα,
Μηδὲ καὶ τὰ χειλάκια σου νὰ ποῦν κακὸ γιὰ μένα.

200. *U.*

Δὲν ἤλπισα ςτὸν οὐρανὸν λειβάδια νὰ γινοῦνε·
Δὲν ἤλπισα, τὰ μάτια μου τὸν χωρισμὸν νὰ διοῦνε.

201. *Sand. 160.*

Δὲν ἠμπορῶ, δὲν δύναμαι τὰ μάτια νὰ σηκώσω,
Καὶ τῆς καϋμένης μου καρδιᾶς παρηγοριὰ νὰ δώσω.

202. *T. 128.*

Δὲν ἠμπορῶ, δὲν δύναμαι τὴν πόρτα νὰ τσακίσω,
Τὴν πόρτα καὶ τὴ κλειδονιὰ, νἄμπω νὰ σὲ φιλήσω.

203. *Sand. 156.*
(*Cfr. Δὲν τὸ μπορῶ, 219.*)

Δὲν ἠμπορῶ νὰ κάμ' ἀλλοιῶς μὸν νὰ σὲ ζωγραφήσω,
Νὰ σὲ θωρῶ ςτὴ ζωγραφιὰ νὰ μὴ σὲ λησμονήσω.

204. *T. 226.*

Δὲν ἠμπορῶ νὰ σοῦ τὸ πῶ τί ἔχ' ἡ καρδιά μου μέσα.

204 a. *U.*

Δὲν ἤσουν σὺ ποῦ μ' ἔλεγες, σὰ δὲ σὲ διῶ, πεθαίνω,
Καὶ τώρα περπατεῖς καὶ λὲς, ποῦ σ' εἶδα; ποῦ σὲ ξέρω;

205. *T. 70.*

Δὲν θέλω 'γὼ μανοῦλά μου νἆμαι ςτὸ περιβόλι,
Κάλλιον μὲ τὴν ἀγάπη μου μέσα ςτὰ μαῦρα ὄρη.

206. *T. 448.*

Δὲ θέλω πάρει μιὰ βολὰ νἄρκεσαι τὴν ἡμέρα.
Νὰ σὲ θωροῦν τὰ μάτια μου, νὰ πέρνουν λίγ' ἀέρα.

207. *T. 29.*

Δὲν θέλω πλιὸ μοῦ ν' ἀγαπῶ μητὲ νὰ μ' ἀγαποῦνε,
Γιὰ νἆμαι λεύθερο πουλὶ, νὰ μὲ περικαλοῦνε.

208. *U.*

Δὲν θέλω τὴν ἀγάπη σου, νὰ μοῦ τήνε χαρίσῃς,
Στῆς Ἔγριπος τὸ γιακεντὶ νὰ πᾷς νὰ τήνε ῥίψῃς.

2. *διακεντὶ U.*

209. *B.*

Δὲν θέλω τὴν ἀγάπην σου τὴν καταφρονεμένην·
Γιατ' ὅπούδαν τὰ μάτια σου, ὁ νοῦς σ' ἐκεῖ πομένει.

210. *T. 441.*

Δὲν θέλω τὴν ἀγάπη σου . . . . . .
Γιὰ νἄβγω 'πὸ τὰ βάσανα κι' ἀπὸ τὴν ἁμαρτία.

211. *B.*

Δὲν θιωρεῖς πῶς ἀπεθαίνω, τὸ λοιπὸν τί καρτερεῖς;
Σὰν μὲ βάλουσι ςτὸν ᾅδην, τότε θὰ μὲ λυπηθῇς;
Βράζ' ἡ καρδιά μου, βράζει καὶ γίνεται μαβιὰ,
Καὶ πῶς 'δῶ σὲ ξεχάσω, γλυκειά μου συντροφιά.

212. *T. 122.*

Δὲν λαλεῖς καϋμέν' ἀηδόνι
Νὰ ξυπνήσῃς τὸν ἀφέντη,
Ν' ἀγκαλιάσῃ τὴν κυρά;

213. *T. 458.*

Δὲν μὲ λυπῆσ' ἀλύπητη, δὲν μὲ πονεῖ ἡ ψυχή σου,
Ποῦ ἔχασα τὴν νιότη μοῦ δι' ἀγάπην ἐδική σου.

214. *T. 458.*

Δὲν μὲ λυπᾶσαι, δὲν πονεῖς, δὲν βλέπεις, δὲν πιστεύεις,
Ὁπῶλυσα σὰν τὸ κερὶ κι' ἀκόμα μὲ παιδεύεις.

215. *B.*

Δὲν μοῦ λέτε τί νὰ κάμω μὲ τὸν τωρινὸ σεβντᾶ;
Ποῦ ὁ λογισμὸς μὲ φέρνει, γιὰ νὰ πάρω τὰ βουνά.

1. *σευτὰν B.*

216. *Sand. 190.*

Δὲν μοῦ τὸ λὲς, ποιὸς σ' ἔμαθε νὰ περπατῇς ἔδ' ἔτσι,
Γιὰ νὰ μαραίνῃς τὴν καρδιὰ ἐκείνου ποῦ σὲ βλέπει;

217. *T. 461. Sand. 180.*

Δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω τὸ ποιὸ εἶν' ἡ ἀφορμὴ,
Ποιὸς μοῦ σ' ἔβαλε ςτὰ λόγια, πλουμισμένο μου κορμί.

1. *τίνος S.* 2. *Ποῦ T.*

218. *T. 167.*

Δὲν πρέπ' ἐγὼ νὰ τραγουδῶ μητὲ κρασὶ νὰ πίνω,
Νὰ κάθωμαι σὲ μιὰ μεριὰ, τὰ δάκρυα μου νὰ χύνω.

219. *Pashl. I, 250. Creta.*

Δὲν τὸ μπορῶ νὰ κάμω ἀλλιῶς μὰ θὰ σᾶς ζωγραφήσω,
Νὰ σὲ βαστῶ ςτὸ κόρφο μου, νὰ μὴ σὲ λησμονήσω.

220. *T. 462.*

Δὲν τὄχω νὰ πικραίνωμαι δι' ἀγάπη ν' ἀρρωστήσω,
Γιατ' εἶμαι περικαλεστὸς ὅθεν κι' ἂν ἀγαπήσω.

221. *T. 108.*

Δεξί μου χέρ' ἀρχίνησε, γράψε τὰ βάσανά μου·
Μ' ἄλλον ἐστεφανώθηκεν ἡ ἀγαπητικιά μου.

222. *T. 355.*

Δὲ σ' εἶγδα ψὲς καὶ σήμερα, κι' ἂ δὲ σ' εἰγδῶ κι' ἀπόψε,
Κι' ἂ δὲ σὲ εἰγδῶ κι' ὡς τὴν αὐγὴ, τὸ σάβανό μου κόψε.

223. *T. 448.*

Διαβαίνω ἀπὸ τὴν πόρτα σου κι' ἀπὸ τὴν γειτονιά σου,
Ν' ἀκούσω τὴν κουβέντα σου καὶ τὴν χρυσὴ λαλιά σου.

224. *Lycurgus.*

Διαβαίν' ἀπὸ τὴν πόρτα σου. τὴν βρίσκω κλειδωμένη,
Σκύφτω, φιλῶ τὴν κλειδωνιὰ μὲ τὴν καρδιὰ καϋμένη.

225. *T. 51.*

Διοφῦρι θέλω νὰ γενῶ, νἄρχεσ' ἡ ἀφεντιά σου.

226. *T. 395.*

Δόσε μου τὸ μαντύλι σου τὸ κοκινοβαμμένο,
Νὰ δέσω τὸ χεράκι μου, τὸ ματοχειλισμένο.

227. *Sand. 146.*

Δός το, τὸ φίλι νὰ γιάνω,
Νὰ μὴν πέσω κι' ἀπαιθάνω.

228. *T. 122.*

Δροσίζεις τὴν καρδιά μου μὲ τὰ γλυκὰ νερά.

229. *T. 245.*

Δύο ἀστέρια σ' λαμπηρὰ εἶναι τὰ δυό σου μάτια,
Ποῦ ποιὸν κυττάξουν, τὴν καρδιὰ τοῦ κάνουν δυὸ κομμάτια.

230. *T. 245.*

Δυὸ ζαφύργια 'χεις Κυρὰ ἀνάμεσα σ' δυὸ μῆλα,
Ποῦ ποιὸν κυττάξουν καίουν τον μὲς ςτῆς καρδιᾶς τὰ φύλλα.

231. *T. 57.*

Δυὸ κοπέλαις μ' ἀγαποῦνε καὶ ταῖς ἀγαπῶ κ' ἐγώ·
Ποιὰ νὰ πάρω, ποιὰ ν' ἀφήσω, δὲν ξέρω 'πὸ ταῖς δυό.
Εἶν' ἡ μία γαλανοῦλα κ' ἔχει καὶ ξανθὰ μαλλιά,
Κ' ἡ ἄλλη μαυροματοῦσα ποῦ λυγάει σὰν τὴ λυγειά.

4 *μαυρομμάτα T.*

232. *B.*

Δυστυχιὰ εἶναι μεγάλη νἀγαπᾷ τινὰς καμμιά,
Νὰ θέλῃ νὰ τὴν μιλήσῃ, νὰ μὴν βρίσκῃ μοναξιά.

233. *T. 180.*

Δυὸ ὥραις ἐβαρήσανε κ' εἶν' τρεῖς ποῦ περπατοῦνε,
Κι' ἄκομη ἡ ἀγάπη μου δὲν ἦλθε νὰ γεφτοῦμε.

234. *T. 218.*

Ἐβάφτισα καὶ τὸ παιδὶ κ' ἔβγαλα τ' ὄνομά σου·
Μηδὲ ςτὰ κάλλη σῶμοιασε μηδὲ ςτὴν εὐγενιά σου.

1. *Καὶ τὸ παιδὶ ποῦ βαπτ. T.* 2. *ὠμορφιά T.*

235. *Sand. 198.*

Ἔβγα ςτὸ παραθύρι, καθάριο μάλαγμα,
Ἐγγλέζικη φρεγάδα, κορμὶ ςτ' ἀγκάλιασμα.

236. *Sand. 196.*

Ἔβγα ςτὸ παραθύρι νὰ δγῇς τί γίνεται,
Τὸ αἷμα τῆς καρδιᾶς μου γιὰ σένα χύνεται.

237. *Faur. II, 250.*

Ἔβγα ςτὸ παραθύρι νὰ γδῇς τὸν οὐρανὸν,
Πῶς παίζει τὸ φεγγάρι μὲ τὸν αὐγερινόν.

238. *T. 285.*

Ἔβγα ςτὸ παραθύρι σου, γδὲς τὴ γαρουφαλιά σου
Καὶ πότιζέ τηνε συχνὰ γάλ' ἀπὸ τὰ βυζιά σου.

239. *Sand. 11.*

Ἐγέρασαν τὰ πάθη μου σὰν τοῦ Χαλμοῦ τὸ χιόνι,
Π' ὅσον νὰ λυώσῃ τὸ παλαιὸ, καινούργιο τὸ πλακώνει.

240. *Pashl. I, 247. Creta.*

Ἐγροικουνα τὰ κάλλη σου κ' ἦλθα νὰ τὰ ξανοίξω,
Καὶ δὲν μοῦ δίδ' ὁ νοῦς μου πλιὸ νὰ φεύγω νὰ τὰ φήσω.

241. *T. 284.*

Ἐγὼ 'γαπάω τὴν ἐλιὰ, γιατὶ κάνει τὸ λάδι,
Καὶ φέγγει τῆς ἀγάπης μου, ὁποῦ δειπνάει τὸ βράδυ.

242. *Pashl. I, 248. Creta.*

Ἐγ' ἀγαπῶ σε μὰ τὸ ναΐ, ὁ κύριος τὸ κατέχει·
Ἐκεῖνος ἀποῦ συννεφιᾷ κι' ἀποβροντᾷ καὶ βρέχει.

243. *U. Conze.*

Ἐγὼ γιὰ τὴν ἀγάπη σου καὶ γιὰ τὴν ἐμμορφιά σου
Θὰ νὰ βαφτίσ' ἕνα παιδὶ νὰ βάλω τ' ὄνομά σου.

1. *τὸ χατίρι C.*

244. *B.*

Ἐγὼ δὲν σοῦ γυρεύω πλοῦτ᾽ οὐδὲ καλά,
Μόνο νὰ θὲ μιλήσῃς πουλί μου μιὰ βολά.

245. *T. 121. Zacynthus.*

Ἐγὤχω μέσα ςτὴν καρδιὰ μιὰ λεϊμονιὰ μὲ τ᾽ ἄνθη.

246. *T. 227.*

Ἐγὼ κι᾽ ἂν παίζω, κι᾽ ἂν γελῶ καὶ δυὸ καρδιαῖς κι᾽ ἂν ἔχω,
Ἡ μία παίζει καὶ γελᾷ καὶ ἡ ἄλλη ξέρει τι ἔχ.

247. *U. T. 119.*

Ἐγὦμαι κεῖνο τὸ πουλὶ τὸ παραπονεμένο,
Ποῦ φτιάνει τὴ φωλίτσα του σὲ δέντρο μαραμένο.

2. *Ποῦ πῆγε κ᾽ ἔκαμε φωλιὰ T.*

247 a. *U.*

Ἐγὦμ᾽ ἐκεῖνο τὸ πουλὶ, ὁποῦ τὸ λὲν σαΐνη,
Ποῦ χάνει τὸ ταιράκι του καὶ πλιὸ νερὸ δὲν πίνει.

248. *T. 270.*

Ἐγὦμαι μαῦρος κι᾽ ἄσχημος, δὲν ἀγαπῶ κυράδες,
Μὸν ἀγαπῶ μελαχροιναῖς πὤχουνε νοστιμάδες.

249. *T. 119.*

Ἐγὼ μὲ τ᾽ ὄχου γεύομαι καὶ μὲ τ᾽ ἀγλοὶ δειπνάω,
Καὶ μὲ τὸν ἀναστεναγμὸ μὲς ςτὸ κρεββάτι πάω.

250. *T. 313.*

Ἐγὼ ῥωτῶ τὸν ἔρωτα τί ῥοῦχο νὰ φορέσω,
Ἤ λατιζίν᾽ ἢ κόκκινα, ταῖς λυγεραῖς ν᾽ ἀρέσω.

251. *B.*

Ἐθάῤῥεψ᾽ ἡ ἀγάπη μας νὰ ἦτον περιβόλι,
Νὰ κάμῃ ἄνθη καὶ καρποὺς, νὰ τὸ ζηλεύουν ὅλοι.
Μὰ τώρα ἐχωρίσαμε σὰν κεῖνα τὰ πουλάκια,
Π᾽ ἀφίνουν ταῖς φωλίτσαις των καὶ πᾶνε ςτὰ κλαδάκια.

252. *T. 315.*

Εἶδα τὰ μάτια σ᾽, εἶδά τα, εἶδά τα κ᾽ εἶν᾽ κλαμμένα.
Τάχα καὶ μὴ ςτὰ μάλωσεν ἡ μάνα σου γιὰ μένα;

1. *κ᾽ ἦν᾽ T.*

253. *Conze. Patrae.*

'Εγὼ ταῖς νύχταις περπατῶ, βάλλε κι' ἂς μὲ σκοτώσουν,
Βάλλε τὰ φίδια ν' ἂς μὲ φᾶν καὶ ἂς μὲ θανατώσουν.

254. *T. 116.*

Εἶναι ψηλὸ τὸ ταῖρί σου καὶ χαμηλοζωσμένο,
Βάνει τὴν σκούφια του στραβὰ σὰν πᾶσα χαϊδεμένο.
Τὸ χαΐδευ' ἡ μανοῦλά του κι' ὅλη ἡ γειτονιά του.
Τάχα νὰ ζήσω νὰ σὲ διῶ ςτὰ χέρια τὰ δικά του;

255. *Faur. II, 276.*

Εἶπαν τὰ μάτια τῆς καρδιᾶς· καρδιὰ γιατὶ ἔχεις λύπη; —
Εἶστε τυφλά; δὲν βλέπετε, ὁ φίλος σας σᾶς λείπει; —

256. *T. 85.*

Εἶσαι κοντὴ κοντούτσικη, κλονὶ μαργαριτάρι,
'Απὸ τσὴ γῆς δὲ φαίνεσαι καὶ θέλεις παλληκάρι.

257. *T. 85.*

Εἶσαι κοντὴ κοντουτσικὴ σὰν τὴ τριανταφυλλοῦλα,
Ἔχεις δυὸ μάτια ὤμορφα μαῦρα σὰν τὴν ἐλοῦλα.

258. *T. 85.*

Εἶσαι κοντὴ κοντούτσικη, ςτὴν τσέπη μου σὲ βάνω,
Ἂν πᾶμε καὶ σὲ πλατωσιὰ μοῦ πέφτεις καὶ σὲ χάνω.

259. *T. 485.*

Εἶσαι κοντὴ σὰν κόπανος, χοντρὴ σὰ μιὰ μπαρέλα,
'Αλήθεια πέρν' τὸ στόμα σου μιὰ λίτρα φουρμαγέλα.

260. *Pashl. I, 248. Creta.*

Εἶσαι ὡς μιὰ βασίλισσα κι' ὅλον τὸν κόσμ' ὁρίζεις,
Κἂν θέλεις, πέρνεις τσὴ ψυχαῖς, κἂν θέλεις, τσὴ χαρίζεις.

261. *T. 124.*

Εἶσαι ψηλὴ κ' εἶσαι λιγνὴ καὶ λιανοκοκαλάτη,
Σοῦ πρέπει νὰ σὲ βάλουνε σὲ γυάλινο παλάτι.

262. *Pashl I, 250. Creta.*

Εἰς μιὰν μεγάλην ἐκκλησιὰ ἀποῦ νὰ λειτουργᾶται,
Θὲ νὰ σὲ γράψω ἀγάπη μου νὰ μὴ σὲ λησμονᾶται.

263. *T. 458.*

Εἰς τὴν ἀρχὴ τῶν τραγουδιῶν τὸ ἄχ εἶναι γραμμένο.
Αὐτὸ τὸ ἄχ ὅταν τὸ εἰπῶ, φωτιὰ βγαίνει, πουλί μου,
Μὲς ἀπ' τὰ φύλλα τῆς καρδιᾶς καὶ καίγει τὸ κορμί μου.

264. *U.*

Εἶχες τὰ μάτι' ὁλόμαυρα, τὰ φρύδια σὰν ἀβδέλλαις,
Ἐσὺ σ' εἴσουν ὁ σεβνταλῆς ἀπάνω ςταῖς κοπέλλαις.

265. *B.*

Ἔκαμες καὶ σ' ἀγαπάω ποῦ νὰ τὄβρῃς ἀπ' τὸν Θιὸ,
Κι' ὅλη νύχτα δὲν κοιμοῦμαι ἀπὸ τὸν διαλογισμό.

1. τὄβγεις B.

266. *T. 63.*

Ἑκατὸ βολαῖς τὸ λέγω πῶς νὰ μ' ἦθε γεννηθῶ;
Κι' ἄλλαις ἑκατὸ τὸ λέγω, κάλλιο πὠγγενήθηκα;
Μὲ ταῖς ἐδικαῖς σ' ἀγκάλαις ἦρτα κ' ἐμπερδεύτηκα.

1. εἴθε T.

267. *Sand. 184.*

Ἑκατὸ φοραῖς τὸ εἶπα· νὰ μὴν εἶχα γεννηθῶ
Καὶ ςτὴν ἐδική σ' ἀγάπη νὰ μὴν εἶχα μπερδευθῶ.

268. *T. 450.*

Ἐκεῖ συμώνω ὅλος μὲ τρόμο,
Τὸ χέρ' ἁπλώνω μὴν τὴν ξυπνίσω,
Μιὰ τρίχα κόπτω καὶ τὴν φιλῶ.

269. *Pashl. I. 248. Creta.*

Ἐκλείδωσ' ἡ καρδοῦλά μου σὰν τῶν Χανιῶν ἡ πόρτα,
Καὶ δὲν ἀνοίγει, δὲν γελᾷ καθὼς ἐγέλα πρῶτα.

270. *B.*

Ἐχτίκιασα πουλάκι μου καὶ περπατῶ καὶ βήχω
Κ' ἔσυρα καὶ ἀκούμπησα ςτὸν ἐδικό σου τεῖχο.

271. *B.*

Ἐχτίκιασα πουλάκι μου κι' ὅλ' οἱ γιατροὶ τὸ λένε·
Πῶς εἶναι βέβαια τὸ χτικιὸ καὶ ζωντανὴ μὲ κλαῖνε.

272. *Sand. 192.*

Ἔλα, ἔλα σὰ σὲ λέγω,
Μὴ μὲ τυραννῇς καὶ κλαίγω.

273. *T. 62. Zacynthus.*

Ἔλα, ἔλα τὸ πουλί μου
Τώρα ποῦμαι μοναχή μου.

274. *T. 62. Zacynthus.*

Ἔλα μάτια καὶ ψυχή μου
Χάρε μου κι᾿ ἀπαντοχή μου.

275. *T. 62. Zacynthus.*

Ἔλα μάτια μου μ᾿ ἐμένα
Σὰν τὴ μάνα ποῦ σ᾿ ἐγέννα.

276. *Sand. 196.*

Ἔλα κοντά μου κάτσε καὶ πιάσ᾿ τὸ χέρι μου,
Καὶ ῥώτα τὴν καρδιά μου, πῶς εἶν᾿ τὸ κέφι μου.

278. *T. 156.*

Ἔλα πουλί μου γλήγωρα
Καὶ μ᾿ ἔχουνε ςτὰ σίδερα.

279. *B.*

Ἔλα πουλί μου μὴν ἀργῇς,
Στὸν δρόμον ἔλα νὰ μὲ δγῇς.

1. ἔχω B.

280. *Sand. 180.*

Ἔλα ποῦ νὰ μὴν ἔρθῃς· τρεῖς ὥραις καρτερῶ,
Τὸ ἔρμο παραπόρτι ἀφίνω ἀνοικτό.

281. *T. 7. Zacynthus.*

᾿Ελᾶτε νὰ χορέψωμε κοπέλλαις
Κοπέλλαις μαυρομάταις μαυροφρύδαις,
Μαυροκόκκιναις σταφίδαις.

282. *Sand. 196.*

Ἔλα τὸ γλιγορώτερο
Νὰ σ᾿ ἀγαπήσω πλειότερο.

283. *T. 266.*

᾿Ελεημοσύνη σου ζητῶ ὡσὰν τὸ διακονάρη
῾Οποῦ τοῦ δίνουν τὸ ψωμὶ καὶ ς᾿ ἄλλη πόρτα πάγει.

284. *B.*

Ἐλπίδα ἔχω φῶς μου πάλιν νὰ σένα διῶ,
Κοντά σου νὰ καθίσω, τοὺς πόνους μου νὰ πῶ.

285. *B.*

Ἐλπίδα, φόβος κ᾽ ἔρωτας ὅλα μὲ πολεμοῦσι,
Ὅμως ἐλπίζω μὲ καιρὸν φῶς μου νὰ νικηθοῦσι.

286. *T. 106.*

Ἔμαθα κ᾽ ἐπαντρεύτηκες μὲ γειά σου μὲ χαρά σου,
Ὅλοι νὰ φᾶν τὸ γάμο σου κ᾽ ἐγὼ τὰ κόλυβά σου.

287. *T. 108.*

Ἔμαθα κ᾽ ἐπαντρεύτηκες . . . .
Νὰ πέση θεϊκὰ φωτιὰ νὰ κάψῃ τὸ στεφάνι.

2. *Θεϊκιὰ T.*

288. *T. 452.*

Ἔμαθα πῶς μ᾽ ἀρρώστησες, πολὺ μοῦ κακοφάνει,
Καὶ μέσα ἡ καρδοῦλά μου πολὺ μαράζη βάνει.

289. *T. 129.*

Ἔμαθες καὶ τὸν ταμπουρᾶ κ᾽ ἔμαθες καὶ τὴν λύρα·
Χαρᾶς τ᾽ν ὁποῦ σ᾽ ἀγαπᾷ καὶ θἄχει τέτοια μοῖρα.

290. *T. 42.*

Ἔμαθα πῶς θὰ μ᾽ ἀρνηθῇς, μάθε το πῶς πεθαίνω,
Καὶ ζωντανὸ ποχωρισμὸν ἐγὼ δὲν ὑποφέρνω.

291. *T. 273.*

Ἔπαρε τ᾽ ῥοκοῦλά σου κ᾽ ἔλα ςτὴ φράχτη, φράχτη·
Κι᾽ ἂ σ᾽ ἐρωτήσῃ ἡ μάνα σου, πὲς ἔχασα τ᾽ ἀδράχτι.

292. *B.*

Ἐμαύρισαν τὰ μάτια μου, τὴν θάλασσαν νὰ βλέπω,
Τοὺς καραβιώταις νὰ ῥωτῶ κ᾽ ἐσένα ν᾽ ἀπαντέχω.

293. *T. 272. S. 202.*

Ἐμαύρισ᾽ ἡ καρδοῦλά μου σὰν τοῦ ψωμᾶ τὴ πάνα,
Ποῦ ς᾽ εἶγδα κ᾽ ἐκουβέντιασες μὲ τὸν ὀχτρό μ᾽ ἀντάμα.

1. *μπάνα T.* 2. *ὅτ᾽ εἶδα τὴν ἀγάπην μου S.*

294. *T. 464.*

Ἐμεῖς τὰ δύο ᾽γαπούμαστε κι᾽ ὁποῦ ζουλεύ᾽, ἂς σκάσῃ,
Τσὴ πρικοδάφνης τὸ νερὸ, ἂς πιῇ νὰ τοῦ περάσῃ.

295. *T. 292.*

Ἐμίσεψες· ποῖον νὰ δῶ, ποιόνε νὰ χαιρετήσω,
Ποιὸν ἀπὸ τ' ἀδερφάκια σου νἄβρω νὰ σοῦ μηνύσω;

296. *Faur. II, 280.*

Ἐμίσεψε τὸ γιασεμὶ, πάγει τὸ κυπαρίσσι·
Δὲν ἔχω φίλον γκαρδιακὸν, νὰ πᾷ νὰ τὸν γυρίσῃ.

2. καρδιακὸν *F.*

297. *T. 441.*

Ἐμίσεψε τὸ σμάρδο μου, πουλιὸ νὰ μὴ γελάσω,
Πουλιὸ σαββάτο νὰ λουστῶ καὶ κυριακὴ ν' ἀλλάξω.

298. *B.*

Ἔμπροστεν εἰς τὴν πόρτα σου θὰ γείνω χορταράκι
Διὰ νὰ περνᾷ, νὰ μὲ πατῇ τ' ἀσπρό σου ποδαράκι.

1. θῶ γύνω *B.*

299. *T. 51. cfr. 324.*

Ἕνα καΐκι ὁπὤρκεται καὶ τὰ πανιὰ μαζώνει,
Μέσα 'ν' ὁ νιὸς ποῦ μ' ἀγαπᾷ κι' ὁποῦ μὲ καμαρώνει.

300. *T. 42.*

Ἕνα πουλάκι ξάνοιξε σὲ πράσινο κλαράκι,
Καὶ κελαΐδεῖ γλυκὰ, γλυκὰ καὶ κράζει τὴν ἀγάπη.
Πουλάκι μου ποῦ μ' ἔτρεφες μὲ τὸν κελαΐδισμό σου
Καὶ τώρα πῶς τονὲ βαστῶ τὸν ἀποχωρισμό σου;

301. *B.*

Ἐνθυμᾶσε, ἀπὸ πότε ἤρχησα νὰ σ' ἀγαπῶ,
Ἢ τὸ ξέχασες τελείως καὶ προσμένεις νὰ σ' τὸ πῶ;
Φεγγαράκι ἦτον τότε, καλοκαιρινὴ βραδυὰ
Ὅπου ἔπερνε τ' ἀέρι ἡ ἀθλία μου καρδιά.

302. *T. 151.*

Ἐννιὰ καρυὲς ἐφύτεψα ςτῆς φυλακῆς τὴν πόρτα
Κι' ἀπὸ τ' ἐννιὰ καρπ' ἔφαγα κ' ἐλευθεριὰ δὲν εἶδα.

303. *T. 20.*

Ἐνύχτωσε καὶ βράδυασε, πάγει καὶ τούτ' ἡ μέρα,
Κ' ἠμεῖς δὲν φιληθήκαμεν, ἄσπρη μου περιστέρα.

304. *T. 125.*

Ἐνύσταξα κ' ἐπλάγιασα κόρη ςτὰ γόνατά σου,
Δὲν μ' ἄφηκες νὰ κοιμηθῶ ἀπὸ τὰ κλάμματά σου.

305. *T. 451.*

Ἔξαφνα μ[illegible]λακώσανε βρονταῖς κι' ἀστροπελέκια
Καὶ μ' ἀσηκώ[illegible] [illegible]ὸν νοῦ τὰ μάτια τὰ γυναίκια.

306. *B[illegible]λάκης. Sand. 176. Creta.*

Ἐπήραμεν τη[illegible]δικα τὴν πενταπλουμισμένη
Κι' ἀφήκαμεν τ[illegible]ιὰ σὰν χώραν κρουσευμένη.

[illegible]07. *B. M. II, 410.*

Ἐπλήθυνε ἡ ἀγάπη μας πουλί μ' ἀνάμεσόν μας,
Καὶ σὰν παιγνίδι φαίνεται ὁ θάνατος ὀμπρός μας.

1. *ἀναχαμμένο M.* 2. *φάντασμα φρικῶδες M.*

308. *B.*

Ἔρωτα ἀνάθεμά σε τριςκατάρατε σκληρὲ,
Ποῦ τῶν νέων ταῖς καρδίτσαις, ταῖς πληγώνεις πονηρέ.

309. *Curtius. Aegina.*

Ἔρωτα δὲν σου ζήτησα, κοκόνα νά μου βγάλῃς,
Στὰ βάσανα ποῦ μ' ἔρριξες, πάσχισε νὰ μὲ βγάλῃς.

310. *B.*

Ἔρωτα μὴ μὲ τυραννῇς καὶ φτάνει πλιὸ ὡς τώρα·
Ἄφησ' κ' ἐμένα νὰ χαρῶ τὸν κόσμον μίαν ὥρα.

311. *Curtius. Aegina.*

Ἔρωτα παναθεμά σε
Τυραννεῖς, μὰ δὲν λυπᾶσαι.

312. *B. M. II, 410.*

Ἔρωτα πονηρὸν πουλὶ γιατὶ νὰ μὲ γελάσῃς;
Νὰ πάρῃς τὴν καρδίτσα μου καὶ τήνε νὰ χτικιάσῃς;

2. *μου τήνε χτ. B. νὰ μὴν τὴν ἡσυχάσῃς M.*

313. *T. 355.*

Ἔρωτα ποῦ μ' ἐλάβωσες, δός μου καὶ τὸ βοτάνι,
Γιατὶ δὲν βρίσκω γιατρικὸ ςτὸν κόσμο νὰ μὲ γιάνῃ.

314. *T. 454.*

Ἔρωτα πῶς μ' ἐπλήγωσες καὶ γιατρικὸ δὲν ἔχω,
Τὸν κόσμο τὸν βαρέθηκα, τὸ στρῶμα δάκρυα βρέχω.

315. *Faur. II, 278.*

Ἔρωτα ταῖς σαΐταις σου νὰ ταῖς μαλαματώσῃς,
Γιατὶ δὲν ἄφηκες καρδιὰν νὰ μὴ τήνε λαβώσῃς.

316. *T. 446.*

Ἔρωτα τί μὲ ξύπνησες, ποῦ ἐγὼ γλυκὰ κοιμώμουν,
Καὶ μὤβαλες τοὺς λογισμοὺς, πὤγω δὲν ἐθυμώμουν.

317. *T. 313.*

Ἐρώτησα τὸν ἔρωτα τί ῥοῦχο νὰ φορέσω,
Κι᾽ αὐτῆνος μοὖπε, κόκκινο, τσὴ ἀγάπης μου ν᾽ ἀρέσω.

2. *αὐτὸς T.*

318. *Sand. 148.*

Ἐσ᾽ ἀπ᾽ αὐτοῦ κ᾽ ἐγ᾽ ἀπ᾽ ἐκεῖ κι᾽ ὁ τοῖχος μὲς στὴ μέση·
Τάξε κηρὶ στὴν Παναγιὰ νὰ κρεμνιστῇ νὰ πέσῃ.

319. *Sand. 148.*

Ἐσ᾽ ἀπ᾽ ἐδῶ κ᾽ ἐγ᾽ ἀπ᾽ ἐκεῖ, νὰ δώσωμε τὰ χέρια,
Νὰ μὴ μᾶς ξεχωρίσουνε ἐχτροὶ μὲ τὰ μαχαίρια.

320. *T. 111.*

Ἐσ᾽ εἶσαι τῆς ψυχῆς ψυχὴ καὶ τῆς καρδιᾶς μ᾽ ὁ στύλος,
Ἐσ᾽ εἶσαι τ᾽ αἰτεράκι μου κι᾽ ὁ μπιστεμμένος φίλος.

321. *T. 118.*

Ἐσεῖς οἱ νέοι τὄχετε τὸ δέντρο ν᾽ ἀγαπᾶτε,
Κι᾽ ἀπὄντες φᾶτε τὸν καρπὸν, τὸ δέντρο λησμονᾶτε.

322. *Sand. 200.*

Ἐσένα πρέπει κόρη μου στὰ πεύκια νὰ καθίζῃς,
Μὲ τὄνα χέρι νὰ μετρᾷς, μὲ τ᾽ ἄλλο νὰ δανείζῃς.

323. *T. 51.*

Ἐσ᾽ ἀποφτοῦ κ᾽ ἐγ᾽ ἀποδῶ, νὰ κτίσωμε γιοφῦρι,
Ἐσὺ νὰ βάλῃς μάλαμα κ᾽ ἐγὼ καθάρι᾽ ἀσῆμι.

2. *μάρμαρο κ᾽ ἐγὼ τὰ βάλω T.*

324. *T. 118.*

Ἐσὺ αὔριο παντρεύεσαι κ᾽ ἐμένα ποῦ μ᾽ ἀφίνεις;

325. *T. 268.*

Ἐσὺ ᾽σαι διαμαντόπετρα κι᾽ ὁ ἥλιος τῆς ἡμέρας,
Εἶσαι φεγγάρι τῆς νυχτὸς, τῆς εὐμορφιᾶς τὸ τέρας·

1. *ὁ om. T.*

326. *T. 26, 7. Sand. 190.*

Ἐσὺ 'σαι ἕνας ἥλιος, φεγγάρι λαμπηρὸ,
Μώθάμπωσες τὴ βλέψι καὶ δὲ μπορῶ νὰ διῶ.

2. *Πῶς — τὸ φῶς μου S.*

327. *Sand. 162.*

Ἐσὺ 'σαι ἡ αἰτία ποῦ μέλλω νὰ χαθῶ
Καὶ τὸν ἐπάνω κόσμο νὰ τόνε στερηθῶ.

2. *τὸν ὕστερ. S.*

328. *T. 355.*

Ἐσὺ 'σαι κόρη μ' ὁ γιατρὸς κ' ἐγῶμ' ὁ λαβωμένος,
Δός μού το κόρη τὸ φιλὶ, νὰ γιατρευτῇ ὁ καϋμένος.

329. *T. 449.*

Ἐσὺ 'σ' ἥλιος τῆς ἡμέρας
Καὶ φεγγάρι τῆς νυχτὸς,
Τῆς καρδιᾶς μου κρυὸς ἀέρας
Καὶ τῶν ὀμματιῶν μου φῶς.

330. *T. 465.*

Ἐσὺ 'σαι τ' οὐρανοῦ κλειδὶ, τῆς κάτω γῆς ἡ βρύσι
Κι' ἀνάμεσα σ' ὅλαις ταῖς νιαῖς εἶσαι τὸ κυπαρίσσι.

331. *T. 437.*

Ἐσὺ 'σαι τ' οὐρανοῦ κλειδὶ, τοῦ παραδείσου μποῦλα,
Νὰ σὲ χαρῇ ἡ μανοῦλά σου ποῦ σ' ἔχει μοναχοῦλα.

332. *T. 138.*

Ἐσὺ 'σουνε ποῦ μὤλεγες, ἂν δὲ μὲ δγῇς ν' ἀπ'θαίνῃς·
Καὶ τώρα κακοθάνατε ψωμὶ δὲ μὲ χορταίνεις.

333. *Sand. 188.*

Ἐσ' ἀπ' αὐτοῦ μαραίνεσαι κ' ἐγὼ 'π' ἐδῶ λυποῦμαι,
Τάξε κηρὶ ςτὴν Παναγιὰ μπέλτας κι' ἀνταμωτοῦμε.

334. *Lycurgus.*

Ἐσ' ὥμοιασες τοῦ τρυγωνιοῦ εἰς τὴν ἐμπιστοσύνη,
Ὁποὔχασε τ' αἰτέρι του καὶ πλιὸ νερὸ δὲν πίνει.

335. *Sand. 198.*

Ἐσὺ ςτὸ παραθύρι κ' ἐγὼ διαβαίνωντας —
Ῥίξε μου τὸν τσεβρέν' σου νὰ πάγω παίζωντας.

336. *T. 448. Sand. 146.*

Ἐσὺ ςτὸ παραθύρι κ᾽ ἐγὼ ςτὸ λιακωτὸ
Τὰ χέρια σταυρωμένα καὶ σὲ περικαλῶ.

2. *ἀπουκάτω ὁ νιὸ T.*

337. *Curtius. Aegina.*

Ἐσὺ τὸ βλέπεις — χάνομαι, τί μ᾽ ἐρωτᾷς ποῦ πάγω,
Γιὰ νὰ βρῶ ἀθάνατο νερὸ, νὰ πιῶ νὰ μὴν ποθάνω.

338. *U.*

Ἔτσ᾽ εἶναι μάτια μ᾽, ἔτσ᾽ εἶναι, ὅπ᾽ ἀγαπάη καὶ χάση,
Τοῦ ἔρχεται νὰ ζουρλαθῇ καὶ τὰ βουνὰ νὰ πιάση.

339. *T. 452.*

Ἐτοῦτο ντέρντι δὲν εἶναι ὁποῦχω ςτὴν καρδιά μου,
Μὸν εἶν᾽ ἀγάπη φυσικιὰ ποῦ τρώει τὰ σωθικά μου.

340. *T. 156.*

Εὐμορφιαῖς καὶ νοστιμάδες εἰς ἐσένα κατοικοῦν·
Σκλάβος θέλω νὰ σοῦ γένω κι᾽ ὅτι θέλουν ἂς μοῦ ποῦν.

341. *T. 51.*

Εὐτοῦ ποῦ πᾶς ἀφέντη μου, ἥλιος νὰ μὴ σὲ κάψη,
Νἄβγη τὸ κνέφι τ᾽ οὐρανοῦ νὰ σὲ περισκεπάση.

342. *T. 51.*

Εὐτοῦ ποῦ πᾶς λεβέντη μου, λειβάδια νἆν᾽ ὀμπρός σου,
Καὶ νεραντσούλαις φουντωταῖς νὰ βόσκη τ᾽ ἄλογό σου.

2. *λεραντζούλαις? T.*

343. *Sand. 146.*

Εὐτοῦ ποῦ πᾶς πουλάκι μου, τὸ φίδι ν᾽ ἀπαντήσης,
Καὶ μένα νὰ συλλογιστῇς καὶ πίσω νὰ γυρίσης.

344. *B.*

Εὐχαριστῶ σὲ τύχη μου ποῦ μ᾽ ἔκαμες τὴν χάρι
Καὶ μ᾽ ἔδωκες ἕνα πουλὶ, ποῦ δὲν τὸ ἔχει ἄλλη.

345. *Sand. 158.*

Ἔφταιξα, συμπάθησέ με· ὅτ᾽ ὁρίζεις, κάμε με.
Ἄνοιξε ταῖς δυὸ σ᾽ ἀγκάλαις καὶ ςτὴν μέση βάλε με.

346. *T. 102.*

Ἐφύτεψα βασιλικὸ κ᾽ ἐβγῆκε φιανταμόρι
Κ᾽ ἐβγῆκε καὶ τὸπότιζε μιὰ πλουμισμένη κόρη.

349. *Faur. 276. cfr. T. 342.*

Ἔχεις δυὸ μάτια γαλανὰ σὰν τ᾽ οὐρανοῦ τὸ ῥέγκι,
Ὡσὰν ἡ πούλια τὴν αὐγὴν, τὄνα καὶ τ᾽ ἄλλο φέγγει.

350. *T. 272.*

Ἔχεις στήθια γιὰ τὸ βέλο
Καὶ λαιμὸ γιὰ τὸ ντσογέλο.

351. *T. 105.*

Ἔχεις στόμα δαχτυλίδι καὶ φωνὴ σὰν τ᾽ ἀηδονιοῦ,
Μὤκρινες ἀπ᾽ τὸ καφάσι καὶ μ᾽ ἐσήκωσες τὸ νοῦ.

352. *Sand. 178.*

Ἔχεις τὰ σπίτια τὰ ψηλὰ, ἔχεις καὶ τὸν ἀέρα
Καὶ ἔχεις καὶ τὸν ἥλιο πριχοῦ χαράξ᾽ ἡ μέρα.

353. *T. 268.*

Ἔχεις σύντροφον τὸν ἥλιον, τὸ φεγγάρι ταῖρί σου,
Ἡ ζωὴ κι᾽ ὁ θάνατός μου βρίσκεται στὸ χέρι σου.

354. *T. 268.*

Ἔχεις τοῦ ἥλιου εὐμορφιαῖς, τοῦ φεγγαριοῦ ἀσπράδες,
Τοῦ μήλου τοῦ Βενετικοῦ ταῖς ῥοδοκοκκινάδες.

355. *T. 455.*

Ἔχουν καιρὸ τὰ μάτια μου νὰ διοῦνε τὰ δικά σου,
Κ᾽ ἔχουν παράπονο πολὺ νὰ κλαίγουν ἐμπροστά σου.

356. *U.*

Ἐχτὲς τὸ βράδυ πέρασα ἀπὸ τὴν γειτονιά σου,
Καὶ εἶδα ποῦ σὲ μάλωνε ἡ σκύλα πεθερά σου.

357. *T. 451.*

Ἔχω δυὸ λόγια νὰ σοῦ πῶ στὰ χείλη μου γραμμένα·
Πότε νὰ σμύξωμε τὰ δυὸ, νὰ σοῦ τὰ πῶ ᾽να ἕνα.

358. *T. 285.*

Ἔχω τὰ᾽ ὀρπίδες μου στὸ Θιὸ, ἡ ῥόδα νὰ γυρίσῃ
Κι᾽ ὀποῦ μ᾽ ἐκακοκάρδισε, νὰ μὲ καλοκαρδίσῃ.

359. *T. 119.*

Ζάχαρ' εἶν' τὸ μίλημά σου κ' ἡ κουβέντα σου γλυκειά,
Κι' ἄντρας πῶχεις, δὲ σου μοιάζει, εἶσαι παρευγενικιά.

360. *T. 125.*

Ζαχάρι νἆν' ὁ ὕπνος σου καὶ μέλ' εἶν' τ' ὄνειρό σου,
Κ' ἐμέναν ἡ ὀρπίδες μου κρεμοῦνται ςτὸ λαιμό σου.

361. *T. 111.*

Ζαχαροζυμωμένη μου καὶ λαμπαδοχυτή μου,
Ὤμορφη νιὰ τσὴ μάνας σου καὶ συντροφιὰ δική μου.

362. *T. 342.*

Ζαχαροζυμωμένη μου καὶ ποιὸς σοῦ τὰ σγουραίνει
Τῆς κεφαλῆς σου τὰ μαλλιὰ μὲ τ' ἀσημένιο χτένι;

363. *T. 452.*

Ζαχαροζυμωμένη μου μέλι μὲ τὴν γλυκάδα,
Φαρμάκι ὁποῦ μ' ἐπότισες αὐτὴν τὴν ἑβδομάδα.

364. *B.*

Ζῆσε σὺ κ' ἐγὼ ἂς πεθάνω· τί τὴν θέλω τὴν ζωὴ
Εἰς τὸν κόσμο γιὰ σημάδι, κι' ἄλλη θὲ νὰ σὲ χαρῇ;

365. *U.*

Ζουρλάθηκα καὶ δέστε με ςτῆς λεϊμονιᾶς τὸν κλόνο
Νὰ πάγῃ καὶ τοῦτ' ἡ ἀκουὴ, ποῦχ' ἡ ἀγάπη πόνο.

366. *B.*

Ζουμποῦλί μου βαμμένο, κρινάκι μ' ἀνοιχτὸ,
Ξεύρεις χωρὶς ἐσένα ςτὸν κόσμον τί φελῶ.

367. *Ross Inscr. II, 176. Creta. Casus.*

Ζωγραφιστὴν σ' ὅλον τὸν νοῦν ἔχω τὴν στόρησίν σου
Καὶ δὲν μπορῶ πλι' ἄλλη νὰ διῶ παρὰ τὴν ἐδικήν σου.

368. *Curtius. Aegina.*

Ζωὴ καὶ τούτη ςτὸ ντουνιὰ, μπαχτσὲς χωρὶς ἀηδόνι,
Χωρὶς ἀγάπη ςτὸ πλευρὸ βραδυάζει, ξημερώνει.

369. *T. 453.*

Ἡ ἀγάπ', ἀνάθεμά την, ςτὴν ἀρχὴ εἶναι γλυκειά,
Καὶ ςτὴ μέση πιπερίζει καὶ ςτὸ τέλος εἶν' πρικιά.

370. *U. Athenae.*

῾Η ἀγάπ᾽ ἀπὸ τὰ πρῶτα ᾽ναι κι᾽ ἀπὸ τὴν πρώτη πλάσι,
Κι᾽ ὅποιος τὴν ἐπερίπαιξε, νὰ μὴν τὴν ἀποτάξῃ.

371. *T. 354.*

῾Η ἀγάπη βράχους καταλύει καὶ τὰ θηριὰ ᾽μερώνει,
Κ᾽ ἐγὼ τὴν ἔχω ςτὴ καρδιὰ· γι᾽ αὐτὸ μὲ θανατώνει.

1. *καταλεῖ T.*

372. *U. Athenae.*

῾Η ἀγάπη γίνηκε δεντρὶ, καὶ σκέπασε τὸν δρόμο
Καὶ δὲν μ᾽ ἀφίνει νὰ διαβῶ νὰ πάγω σ᾽ ἄλλον κόσμον.

373. *U.*

῾Η ἀγάπη δὲν εἶν᾽ ῥόδο μήδ᾽ ἀνθεῖ διὰ νὰ πέσῃ·
Μὸν εἶναι βάτος μὲ κλαδιὰ κι᾽ ἀλλοί τον ὅποιο πέσῃ.

374. *B.*

῾Η ἀγάπη εἶν᾽ βελόνι,
Κι᾽ ὅπου πάγω μ᾽ ἀγκυλώνει.

375. *B.*

῾Η ἀγάπη ὅταν πληθύνει, δὲν εἶν᾽ τρόπος νὰ χωθῇ,
Μὲ ματιαῖς καὶ μὲ τὰ λόγια πρέπει νὰ φανερωθῇ.

376. *B.*

῾Η ἀγάπη σου πουλί μου ἤτανε παραπολὺ,
Καὶ ἐμπῆκε ςτὴν καρδιάν μου καὶ δὲν ἐμπορεῖ νἄβγῃ.

377. *U.*

῾Η ἀγάπη σου πῶς μ᾽ ἔκαμε; νὰ στρώσω δὲν κοιμοῦμαι,
Καὶ τὸ σταυρὸ σὰν Χριστιανὸς νὰ κάμω δὲν θυμοῦμαι.

378. *T. 156.*

῾Η εὐμορφιά σου βούλεται τὸν ἥλιο νὰ θαμπώσῃ,
Καὶ σκλάβο ᾽πὸ τὴν Μπαρμπαργιὰ νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ.

379. *B.*

῾Η θάλασσα ᾽ναι ἁρμυρὴ, ἀνίσως καὶ γλυκαίνει,
῾Η στιλετιὰ ποῦ μ᾽ ἔδωκες, τότε θέλει νὰ γιάνῃ.

380. *T. 151.*

῾Η θάλασσα ᾽ναι μάνα μου, τὸ κῦμα ᾽ν᾽ ἀδερφή μου
Καὶ τὰ ψαράκια τοῦ γιαλοῦ ἡ ἀγαπητική μου.

381. *B.*

Ἡ θάλασσα 'ναι μαῦρα, τὸ κῦμα δυὸ λογιῶν,
Κ' ἐγὼ 'γαπῶ σε φῶς μου τώρα τόσον καιρόν.

382. *T. 50.*

Ἡ θάλασσα καὶ τὰ βουνὰ χαίρονται τὸν καλό μου,
Κ' ἐγὼ τὸν ἐστερεύτηκα τὸν ἀγαπητικό μου.

383. *U.*

Ἡ θάλασσα μὲ μαύρισε, καὶ σὺ δὲν μὲ γνωρίζεις
Ἡ ξενιτειὰ μὲ χαιρετᾷ, καὶ σὺ μὲ φοβερίζεις.

384. *T. 121.*

Ἤθελα νὰ γενότουνε ἡ γειτονιὰ λιβάδι
Κ' ἡ κοπελλοῦλαις λεϊμονιαῖς κ' ἐγὼ περιβολάρης.

385. *T. 121. Chios.*

Ἤθελα νὰ γεμότουνε ἡ Χιὼ περιβολάκι
Κ' ἡ Χιοτοποῦλες λεϊμονιαῖς κ' ἐγὼ νερὸ ςτ' αὐλάκι.

386. *Faur. II, 274.*

Ἤθελα νἆμαι ςτὰ βουνὰ, μ' ἀλάφια νὰ κοιμοῦμαι,
Καὶ τὸ δικόν σου τὸ κορμὶ νὰ μὴ τὸ συλλογιοῦμαι.

387. *T. 357. Sand. 144.*

Ἤθελα νὰ πεθήνισκα καὶ πάλι νἆτον ψέμμα,
Νἄβλεπα ποιὸς μὲ ἀγαπᾷ καὶ ποιὸς πονεῖ γιὰ μένα.

1. *'γὼ ν' ἀπόθνησκα S. ψεῦμα T. S. 2. μ' T.*

388. *Sand. 144.*

Ἤθελα 'γὼ ν' ἀπόθνησκα κι' ὁ Χάρος νὰ κοιμᾶται
Καὶ πάλιν ν' ἀναστήνομαν τὰ διῶ ποιὸς μὲ λυπᾶται.

389. *Curtius. Aegina.*

Ἤθελα ν' ἀστρονόμαγα μέσα ςτοὺς ὀφταλμούς σου,
Νἄβλεπα ποιὸν ἀγάπαγες καὶ ποιὸν βάζεις ςτὸν νοῦ σου.

390. *Lycurgus.*

Ἤθελά νὰ σ' ἀντάμωνα νὰ σοὔλεγα καμπόσα,
Κι' ἂν δὲν σοῦ γύριζα τὸ νοῦ, ἆς μοὔκοπταν τὴ γλῶσσα.

391. *Sand. 182.*

Ἤθελα νὰ σ' ἐρωτήσω Τοῦρκα εἶσαι, γιὰ Ῥωμιὰ,
Γιὰ 'Εγγλέζα γιὰ Φραντσέζα πὤχεις τόση ἐμμορφιά.

392. *T. 225.*

Ἤθελα νἄχω ςτὴν καρδιὰν ἕνα παραθυράκι,
Γιὰ νὰ τ' ἀνοίγω κάθ' αὐγὴ νὰ βγαίνῃ τὸ φαρμάκι.

393. *B.*

Ἡ κακὴ καρδιά μου λέγει, πλιὰ μοῦ νὰ μὴν τραγουδῶ,
Μὰ μὲ συντροφιὰ ὅταν σμίξω, ὅλα τὰ ἀλησμονῶ.

394. *B.*

Ἡ καρδιά μου ἔχει λαῦρ', ὅταν σὲ δγῇ δροσίζεται,
Ἡ ψυχή μ' ἀπ' τὸ κορμί μου φῶς μ' ἀποχωρίζεται.

2. *μοῦ ἀπὸ τ. κ. μου φ. μου B.*

395. *T. 269.*

Ἡ κόρ' ὄντας ἠθέλησε νὰ πᾷ νὰ σεργιανίσῃ,
Τσὴ φέρν' ἡ πάπια τὸ νερὸ κ' ἡ χῆνα τὸ σαποῦνι,
Κ' ἕνας ἀιτὸς χρυσὸς ἀιτὸς τσὴ φέρνει τὸ καΐνι,
Κ' ἡ πέρδικα ἡ πλουμιστὴ τσὴ φέρνει τ' ἄμπιτά τση.

396. *Sand. 192.*

Ἡ μάνα μου μὲ πάντρεψε, μοὔδωκεν ἕνα Φράγκο,
Μοῦ γέμισε τὸ σπίτι μου ὅλο πὲρ ντίο σάγκτο.

397. *U. Athenae.*

Ἡ μάνα σου μοῦ τἄστειλε τὰ μῆλα ςτὸ μαντύλι
Καὶ μ' ἔχει καὶ παραγγελιά, νὰ σὲ φιλῶ ςτὰ χείλη.

398. *Faur. 276.*

Ἡ μαυρισμένη μου καρδιὰ πολὺ παραπονεῖται,
Τί ἔκαμε τοῦ φίλου της καὶ δὲν τὴν λεημονεῖται;

399. *T. 455.*

Ἡ μέρα δὲν ἐπέρασε νὰ μὴν ἀναστενάξω,
Νὰ μὴν εἰπῶ παράπονα κι' ἀπὸ καρδιᾶς νὰ κλάψω.

400. *Curtius. Aegina.*

Ἢ μικρὸς, μικρὸς παντρέψου
Ἢ μικρὸς καλογερέψου.

401. *T. 227.*

Ἡ ξενιτειά σου μ' ἔφαγε καὶ μ' ἔχει μαραμμένη,
Κι' ἂν ἦν' τὰ μάτια σου στεγνὰ, μέσ' ἡ καρδιά μου κλαίγει.

402. *T. 22. Zacynthus.*

Ἦρταν τὰ πιτσουνάκια σου κόρη μου ςτὴν αὐλή μου,
Κ' ἐφάγανε τὸ στάρι μου κ' ἔπιαν καὶ τὸ νερό μου
Κ' ἐπῆραν καὶ ςτὰ νύχια τους τὸ χῶμα τῆς αὐλῆς μου.

403. *B.*

Ἡ τύχη μὲ τὸν ἔρωτα ποτὲ δὲν συμφώνοῦσι
Καὶ τοὺς ἀθλιοὺς τοὺς ἐραστὰς πάντοτε τυραννοῦσι.

404. *T. 54.*

Ἡ ὠμορφιά σου μ' ἔκαμε ζουρλὸ καὶ δαιμονιάρη,
Κι' ἂν πάω νὰ πιάσω τὸ χαρτὶ, πέφτει τὸ καλαμάρι.

405. *T. 285.*

Ἡ ὠμορφιά σου βούλεται στραβὸ δεντρὸ νὰ σειάσῃ
Κι' ἀπὸ ψηλόπατο βουνὸ βρύσι νὰ κατεβάσῃ.

406. *T. 323.*

Θάλασσ' ἐσὺ τὸν ἄντρα μου καλὰ τόνε γνωρίζεις,
Κι' ὄχ τὰ πικρά σου κύματα μὴν τὸ βαρυκαρδίζῃς.

407. *T. 323.*

Θάλασσα μπλάβα κι' ἁρμυρὴ, τώρα γλυκειὰ νὰ γένῃς,
Εὐτιὸν τὸ νιὸ ποῦ σώστειλα μὴ μοῦ τόνε πικραίνῃς.

408. *U. Athenae.*

Θάλασσα πικροθάλασσα καὶ πικροκυματοῦσα,
Τὰ ψάρια σου κάμνες γλυκὰ, καὶ σοῦσαι φαρμακοῦσα.

409. *T. 326.*

Θάλασσα π' ὅλα τὰ νερὰ καὶ τὰ ποτάμια πίνεις,
Πιέ μου καὶ μὲ τὰ δάκρυα μου, πλατύτερη νὰ γίνῃς,
Καὶ ὅταν δγῇς καὶ κατεβῇ καμμιὰ φορ' ἡ κυρά μου,
Εἰπέ της, πῶς ἐπλάτυνες ἀπὸ τὰ δάκρυά μου.

410. *T. 324.*

Θάλασσα ποῦσ' ἀγνάντια μου καὶ βλέπεις τὸν καϋμό μου,
Φέρε μου τὴν ἀγάπην μου, νὰ τήνε βλέπ' ὀμπρός μου.

411. *T. 325.*

Θὰ μάσσω ξύλ' ἀπ' τὰ βουνὰ καὶ φλόγ' ἀπ' τὴ καρδιά μου
Καὶ δάκρυ' ἀπὸ τὰ μάτια μου, γιὰ νὰ λουσθῇς κυρά μου.

412. *T. 463.*

Θὰ πάρω ὄρη καὶ βουνὰ νὰ βρῶ χελώνας αἷμα,
Γιὰ νὰ ῥαντίσω τοὺς ἐχτροὺς, ποῦ λὲν κακὸ γιὰ μένα.

413. *Faur. 270.*

Θὰ πάρω κάμπον καὶ βουνὰ, τ' ἀγρίμια νὰ ῥωτήσω,
Μήνα μὲ βροῦν τὸ γιατρικὸ γιὰ νὰ σὲ λησμονήσω·
Κι' ὁ κάμπος τί θὰ μένα πῇ; φύγ'· ὅτι σὲ λυποῦμαι,
Καὶ τόσον μ' ἐφαρμάκωσες ποῦ δὲν μεταστολιοῦμαι.

3. *μὲ εἰπεῖ F.*

413 a. *Conze. Patras.*

Θὰ πάω ςτὴν ξενιτειὰ, νὰ πάρω 'να 'Αράπη,
Νὰ κάθωμαι, νὰ τὸν ῥωτῶ πῶς πιάνετ' ἡ ἀγάπη.

414. *Ross Inselr. III, 176. Creta. Casus.*

Θαυμάζομεν σὰν περπατεῖς, πῶς δὲν ἀνθοῦν ἡ ῥούγαις
Καὶ πῶς δὲν γένεσ' ἀετὸς μὲ ταῖς χρυσαῖς πτερούγαις.

415. *T. 357.*

Θέλεις το μάτια, θέλεις το, θέλεις το νὰ πεθάνω,
Θέλεις το νὰ ψυχομαχῶ ςτὰ γόνατά σου πάνω.

416. *Faur. II, 284.*

Θέλω νὰ γένω χρυσοχὸς, νὰ φτιάνω δαχτυλίδια,
Νὰ περπατῶ νὰ τὰ πουλῶ διὰ μάτια καὶ διὰ φρύδια.

417. *T. 44.*

Θέλω νὰ πάγω ςτὸ βουνὸ τὴν μοῖρά μου νὰ κράξω.

418. *Lycurgus.*

Θέλω νὰ πάω ςτὴν 'Αραπιὰ νὰ βρῶ ἕναν 'Αράπη,
Νὰ τὸν ῥωτήσω νὰ μὲ πῇ, πῶς πιάνεται ἡ ἀγάπη·
'Απὸ τὰ μάτια πιάνεται, ςτὰ χείλη κατεβαίνει,
Κι' ἀπὸ τὰ χείλη ςτὴν καρδιὰ ῥιζώνει καὶ δὲν βγαίνει.

419. *T. 463.*

Θέλω νὰ παρακινήσω κάθε νιὸν νὰ μὴν πονῇ,
Γυναικὸς νὰ μὴν πιστεύῃ, μόνο νἄχῃ πομονή.

420. *Sand. 188.*

Θέ μου καὶ νὰ γινότανε καυγᾶς ςτὴ γειτονιά σου,
Ὅλοι νὰ τρέχουν ςτὸν καυγᾶ κ' ἐγὼ ςτὴ ἀγκαλιά σου.

421. *T. 54.*

Θὲ νὰ σὲ κάμω νὰ γενῇς σὰ μιὰ κλωστὴ μετάξι
Κι' ὅτι κι' ἂν ἔχ' ἡ μάνα σου, τοὺς ἅγιους νὰ τὰ τάξῃ.

1. *μιὰ κλονὰ T.*

422. *T. 54.*

Θὲ νὰ σὲ κάμω νὰ γενῇς τρεῖς κόμπους ςτὸ μαντύλι,
Καὶ νὰ περνάῃ ἡ μέση σου ἀπὸ τὸ δαχτυλίδι.

423. *T. 453.*

Θιωρεῖς με πῶς ἐγιάνηκα μαῦρος σὰν τὸν Ἀράπη,
Δὲν εἶμαι ἀπ' τὴν Ἀραπιά, μὸν εἶμ' ἀπ' τὴν ἀγάπη.

424. *Faur. II, 298. Rhodus.*

Θεώρησα ψηλὰ βουνὰ κι' ἀνέβηκα καὶ εἶπα
Τὸν πόνον τῆς καρδούλας μου κι' ὅλοι μ' ἐλυπηθῆκα.

425. *T. 272.*

Θυμᾶσαι ποῦ σ' ἐφίλησα μέσα ςτὸ μαγειριό σου,
Κ' εἶχες τὴν πάνα μάρτυρα καὶ τὸ φουρνόξυλό σου.

426. *T. 146.*

Θωρῶ δεξιά, θωρῶ ζερβιά, θωρῶ 'να κυπαρίσσι,
Θωρῶ μιὰ κόρη πὤπλενε σὲ κρουσταλλένια βρύσι,
Τσὴ ῥίχτω τὸ μαντύλι μου τσὴ κόρης νὰ τὸ πλύνῃ.

427. *B.*

Γιὰ δές τηνε, γιὰ δές τηνε
Κι' ἀπέ μου λὲς ἀρνήσ' τηνε.

1. *εἰδέστινὲ* bis. *B.* *Ἰὰ = ἰὰ B.* 2. *ἀρνησούτινὲ B.*

428. *B.*

Γιὰ δές τηνε τὴν ἄχαρη,
Γλυκιὰ 'ναι σὰν τὸ ζάχαρη.

1. *Ἰὰ — ἰὰ B.*

429. *Ross Inselr. III, 176. Creta. Casus.*

Ἴνσάφι κάμε ἄπονη, μετάβαλε πλιὰ ἦθος.
Δές τι γιαγκίνην ἄναψες εἰς τὸ ἄθλιον μου στῆθος

430. *Ross Inselr. III, 176. Creta. Casus.*

Ἴντ' ἔχω κι' ὅταν θὰ σὲ διῶ, πόδια καὶ χέρια τρέμει
Μὲ τὴν καρδιά μου σ' ἀγαπῶ, διὰ ταῦτα τὸ παθαίνω.

431. *Faur. II, 288.*

Ἴσως θαῤῥεῖς, ἂν μ' ἀρνηθῇς, πῶς θὲ νὰ κιτρινίσω,
Γαροφυλλάκι νὰ γενῶ, γιὰ νὰ σὲ δαιμονίσω.

432. *B.*

Καθρέφτης εἶναι ζωντανὸς, τὸ πρόσωπό σου φῶς μου
Ἀστράφτει κι' ἀχτινοβολεῖ ςτὸ θέατρον τοῦ κόσμου.

433. *T. 50.*

Καΐκι μου τριῶν ντσιφιῶν ποῦ πᾷς μὲ τὸ πανάκι·
Χαιρέτα μου τὴν ἠγαπῶ, πῶχω ςτὸ φαναράκι.

434. *B.*

Καὶ μ' ἀνοίξετε ταῖς πόρταις, δώσετε καὶ τὰ κλειδιὰ,
Γιὰ νάμπαίν' ἡ πικραμένη καὶ ἡ δολιά μου καρδιά.

1. *Καὶ ἂν B.*

435. *T. 448.*

Καὶ μιὰν ὥρα δίχως ἐσὲ δὲν ἠμπορῶ νὰ ζήσω.

436. *T. 299.*

Καὶ μὲ τὰ τόσα βάσανα πάλ' ἡ ζωὴ καλ' εἶναι,
Κι' ὅποιος τὸ θάνατο ζητᾷ κι' ὅποιος κουζούλης εἶναι.

437. *T. 199.*

Καὶ μὲ τὸν ἀναστεναγμὸ ξυπνῶ τὸ μεσανύχτι
Καὶ μπερδεμμένη βρίσκομαι σὰν ψάρι μὲς ςτὸ δίχτυ.

438. *T. 57.*

Καινούρι' ἀγάπη καὶ παλαιὰ μ' ἐβάλανε ςτὴ μέση,
Καὶ δὲν ἠξέρω 'πὸ ταῖς δυὸ ποιὰ θέλει μὲ κερδέσει.
Μὰ τὴν παλαιὰ θὰ κάμω νιὰ, τὴ νιὰ θὰν τὴν ἀφήσω,
Γιὰ νὰ μὲ λένε μπιστευτὸν, ὅθεν κι' ἂν ἀγαπήσω.

439. *T. 138.*

Καὶ ποιὸς πιττόρος σῶγραψε τὴν κοντυλάνια μέση,
Καθρέφτη μ' 'Αλεξανδρινὲ ποῦ ὅλου τοῦ κόσμ' ἀρέσει;

440. *T. 42.*

Καὶ πῶς θὰ σ' ἀποχωριστῶ καὶ πῶς θὰ σοῦ μακρύνω,
Ποῦ μιὰν ὡρὰ διχῶς ἐσὲ δὲν ἠμπορῶ νὰ μείνω;

441. *Faur. II, 272.*

Καὶ τὰ τραγούδια λόγια 'ναι, τὰ λὲν οἱ παθιασμένοι·
Πάσχουν νὰ διώξουν τὸ κακόν· μὰ τὸ κακὸν δὲν βγαίνει.

442. *T. 128.*

Καὶ τὰ τραγούδια λέγια 'ναι, τοὺς νιοὺς παρηγοροῦνε,
Μὰ ὅση παρηγοριὰ 'χω 'γὼ, τόση χαρὰ νὰ διοῦνε.

443. *U. Sand. 184. Athenae.*

Καὶ τὰ τραγούδια λέγια 'ναι, καρδιαῖς παρηγοροῦνε,
Σὰν ταῖς ψυχαῖς ποῦ καρτεροῦν παράδεισον νὰ διοῦνε.

1. τοὺς νέους *S.*

444. *T. 48.*

Καὶ τοῦ ἀέρος θὰν τὰ πῶ νὰ μοῦ σὲ χαιρετάῃ,
Καὶ νὰ σοῦ πῇ πῶς ἕνας νιὸς γιὰ σὲ ςτὸν ᾅδη πάει.

445. *B.*

Κακὴ καρδιὰ φεύγ' ἀπ' ἐδῶ κι' ἄιντε κι' ἀλλοῦ καὶ κάτσε.
Κ' ἐγὼ δὲν σὲ παντρεύθηκα οὐδὲ νυμφεύθηκά σε.

446. *T. 164.*

Κακόμοιραις ἡ 'Αθηνιαῖς ἡ καλομαθημέναις
Τραβοῦσι τὸν χερόμυλο καὶ κλαίγουν ἡ καϋμέναις.
'Αφῆκαν βρύσες μὲ νερὰ, δέντρα μὲ πορτογάλλια,
Κ' ἐμπῆκαν ςτὸ ῥημόκαστρο καὶ τρώγουν τὰ λιθάρια.

3. πορτοκάλια *T.*

447. *Faur. II, 278.*

Καλὰ μὲ τὸ ἐλέγανε, πῶς εἶσαι τὸ τυράννιο,
Κι' ἂν σ' ἀγαπήσω δυνατὰ, κάνεις με ν' ἀπαιθάνω.

448. *T. 95. Cephallene.*

Καλὴ γυναῖκ' εἶν' ἀρκετὴ τὸ σπίτι ν' ἀναστήσῃ,
Καὶ ἡ εὐτυχιὰ μὲς αὐτὸ νὰ τρέχῃ σὰν τὴν βρύσι.

2. εἰς αὐτὸ *T.*

449. *T. 33.*

Καλημερὰ ςτὰ μάτια σου, κι' ἂς ἦναι σφαλισμένα.
Καλημερὰ ςτὰ χέρια σου, κι' ἂς ἦναι σταυρωμένα,
Καλημερὰ ςτὰ πόδια σου, κι' ἂς ἦναι τεντωμένα.

450. *Sand. 186. M. II, 418.*

Καλημέρα σου κυρά μου ςτὸ κορδόρο, ςτὸ χρυσὸ
Τί φυτεύεις; τί ποτίζεις; καὶ δὲν βγαίνεις νὰ σὲ διῶ;

451. *Sand. 184.*

Καλημερίζω μιὰ νιὰ καὶ τ' ὄνομα δὲν λέγω,
Κι' ἀνίσως κ' εἴπω τ' ὄνομα, ἂχ κάθομαι νὰ κλαίγω.

452. *T. 450.*

Καλημερίζω μιὰ ψυχὴ καὶ τ' ὄνομα δὲ λέγω,
Κι' ἂν μελετήσω τ' ὄνομα, βουρκώνομαι καὶ κλαίγω.

453. *T. 461.*

Καλή σου ὥρ' ἀγάπη μου κι' ἂν ἦσαι καὶ μακρυά μου,
Καλλι' ἔχω 'σέν' ἀπὸ μακρυὰ παρ' ἄλλο νιὸ κοντά μου.

454. *B.*

Κάλλια 'χω 'ν' ἀπεθάνω, νὰ κείτομαι νεκρὴ,
Παρὰ χωρὶς ἐσένα μιὰ ὥρα ζωντανή.

455. *Βυβιλάκης. Sand. 168. Creta.*

Κάλλιον νὰ διῶ τὸ αἷμά μου ςτὴν γῆν νὰ κάμη βρύσι
Παρὰ ν' διῶ, τὴν ἀγαπῶ, ἄλλος νὰ τὴν φιλήσῃ.

456. *Βυβιλάκης. Sand. 168. Creta.*

Κάλλιον νὰ διῶ τὸ αἷμα μου ςτὴν γῆν νὰ κάν' ἁλῶνι
Παρὰ νὰ διῶ, τὴν ἀγαπῶ, ἄλλος νὰ τὴν μαλώνῃ.

457. *T. 446.*

Καλὸ εἶναι καὶ τὄμορφο· μὰ ὅτ' ἡ καρδιὰ διαλέγει,
Σ' ἐκεῖνο βλέπει εὐμορφιαῖς, ποῦ κάνουν την νὰ κλαίγῃ.

458. *T. 111.*

Καλῶς ἐπιάσ' ἡ χέρα μου τὸ τρυφερό σου χέρι,
Τοῦτο σημάδ' εἶναι καλὸ γιατὶ σὲ κάμω ταῖρι.

459. *T. 216.*

Κάμε με κυρά μου δέντρο ἴσια μὲ τὸ μπόϊ σου,
Φύτεψε μὲ ςτὴν αὐλή σου καὶ ςτὸ περιβόλι σου,
Καὶ νερὸ μὴ μὲ ποτίζῃς δάκρυα ὀχ τὰ ματάκια σου . . .

460. *B. Kind.*

Κάμνω νὰ σὲ παραιτήσω, μὰ ἡ καρδιά μου σὲ πονεῖ,
Σ' εἶσ' ἡ πρωτή μου ἀγάπη, σ' εἶσαι κ' ἡ παντοτεινή.

1. *ἀποξεχάσω K.*

461. *Sand. 146.*

Κάμνω χάζι νὰ σὲ βλέπω ςτὸ γκεργκέφι ὅταν κεντᾷς,
Π' ἀκουμπᾶν τὰ δυὸ βυζιά σου καὶ τὰ βλέπεις καὶ γελᾷς.

462. *B.*

Κανάρι μου, κανάρι μου,
Σ' ἐσέν' ἔχω τὰ θάρρη μου.

463. *B.*

Κανάρι μου Βενέτικο
Μὴν ἦσαι χιανέτικο.

464. *B.*

Κανάρι μου τῶν Καναριῶν
Στολίδι τῶν παλληκαριῶν.

465. *Faur. II, 278.*

Κάνω καρδιὰν γιὰ τοὺς ἐχτροὺς καὶ λέγω, δὲν μ' ἐννοιάζει·
Κ' ἡ μαυρισμένη μου καρδιὰ κλαίει κι' ἀναστενάζει.

466. *Sand. 158.*

Κάνω καρδιὰ γιὰ τοὺς ἐχτροὺς, λέγω· πῶς δὲν μ' ἐννοιάζει;
Καὶ μέσα ἡ καρδοῦλά μου σὰν τὸ κερὶ σταλάζει.

467. *T. 324.*

Καράβι καραβάκι μ' ποῦ πᾷς γιαλὸ, γιαλὸ,
Σὰν φουντωμένη γλάστρα μὲ τὸ βασιλικό.

468. *Pashl. I, 248. Creta.*

Καρμπουνίστι' ἔχω ςτὴν καρδιὰ κ' ἕνα δέντρο ςτὴν μέση
Κι' ἀπὸ τὴν λαῦρα τὴν πολλὴν μαραίνεται νὰ πέσῃ.

469. *T. 226. Sand. 160. B. M. II, 410.*

Καρδιά μ' ἀπαρηγόρητη, παραγορήσ' ἀτή σου.
Εἶναι πολλοὶ ςτὰ πάθη μου, δὲν εἶσαι μοναχή σου.

2. *πολλαῖς κι' ἀρίφνηταις B. Κι' ἄλλαις πολλαῖς τὸ πάθανε B. S. V. L.* ap. *T.*

470. *T. 226.*

Καρδιά μου θέλει νὰ σφαγῇ κ' ἐγὼ τήνε μαλώνω·
Καρδιά μου λάβε πομονή· κ' ἐγὼ βαστῶ τὸν πόνο.

471. *Pashl. II, 248. Creta.*

Καρδιά μου παραπονερὰ ποιὸς σοῦ παραπονᾶται;
Ποιὸς τὰ λέγει τὰ γόια σου καὶ ποιὸς τὰ διηγᾶται;

472. *B.*

Καρδιά μου πληγωμένη, ψυχή μου ταπεινὴ,
Κορμὶ τυραννισμένο χάσεται πομονή.

473. *B.*

Καρδιὰ πῶς ἀποφάσισες κι᾿ ἄφησες νὰ ῥιζώσῃ
Τέτοιον δέντρο ςτὴ μέση σου, ποῦ θὰ σὲ θανατώσῃ;
Ὁπὤχει φύλλα βλαβερὰ, καρπὸ φαρμακωμένον,
Κι᾿ ἀπὸ τὴν ῥίζα ςτὴν κορφὴ φίδιον ᾿ναι φορτωμένο.

474. *U. Sand. 147.*

Καρσί μου βγῆκες κ᾿ ἔκατσες σὰν ἥλιος, σὰν φεγγάρι,
Μοῦ ῥούφηξες τὸ αἷμά μου σὰν τὸ ξερὸ σφουγγάρι.

2. *ῥούφησες S.*

475. *Sand. 146.*

Καρσὶ ςτὰ παραθύρια σου θὰ κτίσω τὸν ὀντᾶ μου,
Κἂν σὲ μάλωσ᾿ ἡ μάνα σου, κίνα κ᾿ ἔλα κοντά μου.

2. *V. L. Νἄχω τὸν ὕπνον διάφορο καὶ τὴν φιλὴ κοντά μου.*

476. *Sand. 147.*

Καρσὶ ςτὸ παραθύρι σου θὰ κτίσω ᾿να σχολεῖο,
Γιὰ νὰ πηγαίν᾿ ὁ ἔρωτας μὲ τὸ χρυσὸ βιβλίο.

477. *Lycurgus.*

Κατακαϋμένος ἄνθρωπος κομμάτ᾿ κρέας γεννιέται,
Σὰν πύργος θεμελιώνεται, σὰν δράγυρος σκορπιέται.

478. *T. 129.*

Κατακαϋμένε ταμπουρᾶ βάρει κ᾿ ἐσὺ γιομάτα·
Μπορεῖς τὴν ξεπλανέσωμε κείνη τὴ μαυρομάτα. —
Βάλε μου κόρδαις δυναταῖς καὶ βάρει με γιομάτα,
Κι᾿ ἂν δὲν τὴν ξεπλανέσωμε, κάμε με τριὰ κομμάτια.

478 a. *U.*

Κατεριniὸ κρυὸ νερὸ ποῦ πίνουν οἱ ἀγγέλοι,
Ἔβγα ςτ᾿ ἀγνάντια νὰ σὲ διῶ λαμπάδα μου γραμμένη.

479. *T. 356.*

Καϋμὸ μεγάλο ἔχω· ποιουνοῦ νὰ τὸν εἰπῶ;
Ποῦ μ᾿ ἔχουν πληγωμένο δυὸ μάτια π᾿ ἀγαπῶ.

480. *B.*

Κι᾿ ὡς κ᾿ ἐκείν᾿ ἡ ἀρωδάφνη ὅπου φαίνεται ῥοδιὰ,
Ὡς κ᾿ ἐκείνη κοκκινίζει, μἂν᾿ τὰ φύλλα της πικρά.

481. *T. 245.*

Κι᾽ ἂν θέλῃς νὰ μὴν μ᾽ ἀγαπᾷς, πές το τῶν ὀμματιῶν σου,
Νὰ μὴν μὲ σαγιτεύουνε, ὅταν περνῶ ᾽π᾽ ἐμπρός σου.

482. *Sand. 180.*

Κίνησα ἐψὲς τὸ βράδυ κ᾽ ἔπιασε ψιλὴ βροχή·
Τὸν θεὸν παρακαλοῦσα, νὰ σὲ εὕρω μοναχή.

483. *T. 24. Zacynthus.*

Κι᾽ ὁ καιρὸς θὲ νὰ σᾶς φέρῃ
Δαχτυλίδι μὲς ςτὸ χέρι.

484. *T. 272.*

Κι᾽ ὄντες περνᾷς ἐδώθενε, ἢ σούριξε ἢ βῆξε,
Πάρε χαλίκ᾽ ὀχ τὴν αὐλή, ςτὰ κεραμίδια ῥίξε.

485. *T. 451.*

Κι᾽ ὄντες σὲ καλοθυμηθῶ, τρέμ᾽ ἡ καρδιά μου, τρέμει,
Ὡσὰν τὸ φυλλοκάλαμο ποῦ τὸ φυσάει τ᾽ ἀνέμι.

486. *Ross Inselr. III, 176. Creta. Casus.*

Κι᾽ ὡς σ᾽ ἔβαλε, σ᾽ ἐκλείδωσε, δὲν θέλει πλιὸ ν᾽ ἀνοίξῃ.
Καὶ τὸ κλειδὶν ἐτσάκισεν, ἄλλου νὰ μὴν σὲ δείξῃ.

487. *B.*

Κλαίω, βαρυαναστενάζω, καὶ τὸ στῆθός μου χτυπῶ,
Νὰ ἤθελεν νὰ μὴν τὸ σώσω, μὲς ςτὰ μάτια νὰ σὲ διῶ.

488. *B.*

Κλάψετε μάτια μ᾽, κλάψετε, καὶ σᾶς ἐχτροὶ χαρῆτε,
Καὶ σᾶς γειτονοπούλαις μου ςτὰ μαῦρα βουλιχτῆτε.

489. *B.*

Κλάψετε μάτια μ᾽, κλάψετε ὅσον ποῦ νὰ χυθῆτε,
Γιατὶ πλιὸν ἀπ᾽ τὸ ταῖρί σας θὲ ν᾽ ἀποχωρηθῆτε.

2. *διὰ B. ἀποχωρωθῆτε B.*

490. *T. 12.*

Κοιμᾶτ᾽ ὁ ἥλιος ςτὰ βουνὰ κ᾽ ἡ πέρδικα ςτὰ χιόνια,
Κοιμᾶται κ᾽ ἡ ἀγάπη μου ςτὰ δρόσερα σεντόνια.

491. *T. 56.*

Κοκκινοσωκαρδοῦλά μου ὁ θιὸς νὰ σ᾽ τὸ πληρώσῃ,
Σὰν μ᾽ ἔκαμες καὶ περπατῶ ςτὸν κόσμον δίχως γνῶσι.

492. *T. 396.*

Κομμάτια νὰ μὲ κάμουνε ὡσὰν τὸ πελεκοῦδι,
Δὲν σ' ἀπαρνοῦμ' ἐγὼ ποτὲ ὤμορφο κοπελοῦδι.

493. *B.*

Κοντ' σγουρὴ μου λεϊμονιὰ ἀπ' τὸν μπαχτσὲ κομμένη,
'Απ' ὅλαις τοῦ σταυροδρομιοῦ σέν' ἔχω διαλεγμένη.

494. *Faur. II, 296. Rhodus.*

Κοπέλαις πιάστ' εἰς τὸν χορὸν, πέτ' ἕνα τραγουδάκι·
Παινέσετε τὸν λυριστὴν ποὖναι παλληκαράκι.

495. *T. 218.*

Κορή μου πὲς τσὴ μάνας σου νὰ κάμῃ κι' ἄλλη γέννα,
Νὰ κάψῃ κι' ἄλλου τὴ καρδιὰ σὰν ἔκαψε κ' ἐμένα.

496. *Sand. 202.*

Κόρη μου πρὶν νὰ παντρευθῇς, πολὺ φυσά' ἡ ποδιά σου,
Σὰν παντρευθῇς, σὰν γκαστρωθῇς νὰ διῶ τὴν κατεντιά σου.

497. *Stephanopulo Voyage en Grèce. II, 90.*

Κόρη ϛτὸ παραθύρι σου γαρουφαλιὰ δὲν πρέπει,
Τί ἐσὺ εἶσαι τὸ γαρουφαλὸ, κι' ὁπὤχει μάτια ἂς βλέπῃ.

498. *T. 437.*

Κορμάκ' ἀγγελοκάμοτον νἄχῃ σκληρὰν καρδία,
Εἶν' ἕνα πρᾶγμ' ἀνήκουστον, μεγάλη ἁμαρτία.

499. *Sand. 178.*

Κόρη στρογγυλοπρόσωπη, παιγνίδι τῶν ἀγγέλων,
'Εσὺ 'σαι ἡ κορῶνά τους τῶν ἀλλονῶν κοπέλων.

500. *Sand. 198.*

Κορῶνα τοῦ λεβέντε σὲ ὀνομάζουνε,
Τὸ ὄνομά σου λένε κι' ἀναστενάζουνε.

501. *Faur. II, 300. Rhodus.*

Κόψε κλωνὶ βασιλικὸ καὶ μέτρησε τὰ φύλλα·
Κ' ἐμέτρησες καὶ τὸν καιρὸν ποῦ μὲ παιδεύεις σκύλλα

502. *B.*

Κρυὸ νερὸ μοῦ δόσε, ὦ περδικοῦλά μου,
Νὰ σβύσῃ τὸ γιαγκίνι πὤχ' ἡ καρδοῦλά μου.

503. *T. 104.*

Κρυφὰ 'ταν ἡ ἀγάπη μας σὰ σπόρος ςτὸ πεπόνι,
Καὶ μᾶς τὴ ξεφαυλάτισαν οἱ ἄνομοι γειτόνοι.

504. *B.*

Κυπαρισσάκι μου ψηλὸ, ποιὰ βρύσις σὲ ποτίζει;
Καὶ στέκεις πάντα δροσερὸ κι' ἀνθεῖς καὶ λουλουδίζεις.

505. *B.*

Κυπαρισσάκι μου ψηλὸ, ποῦ θρέφεσαι ςτὸ χῶμα,
Ὡς ποῦ νὰ ζῶ θὰ σ' ἀγαπῶ, κι' ἂς μὴν σὲ πάρω κι' ὅλα.

506. *Faur. II, 288.*

Κυπαρισσάκι μου ψηλὸ, σκύψε νὰ σὲ λαλήσω·
Ἔχω δυὸ λόγια νὰ σὲ πῶ κι' ἀπαὶ νὰ ξεψυχήσω.

1. *μ' ὑψηλὸν F.*

507. *T. 438.*

Κυρά μ' ἀγγελοκάμωτη, κορμάκι ζαχαρένιο,
Γιατὶ βαστᾷς τέτοι' ἀπονιὰ σ' ἐμένα καϋμένο;

508. *T. 65.*

Κυρὰ ποῦ κάθεσαι ψηλὰ καὶ γνέθεις τὸ λινάρι,
Δός μου κ' ἐμένα μιὰ κλονὰ νὰ κάμ' ἕνα ζωνάρι.

509. *T. 343.*

Λάμπει ὁ ἥλιος, λάμπει ςτὰ παρεθύρια σου,
Ξανθὰ 'ναι τὰ μαλλιά σου, μαῦρα τὰ φρύδια σου.

510. *Σχινᾶς.*

Λαύνετε παιδιὰ λαύνετε παλληκάρια,
Γιὰ νὰ φτάσωμεν αὐτὸ ποῦναι μπροστά μας·
Κι' ἂν εἶν' μάλαμα, νὰ τὸ διαμεριστοῦμε,
Κι' ἂν εἶν' κορίτσιά, νἆν' τοῦ καραβοκύρη.

511. *T. 99.*

Λεβέντης εἶσαι μάτια μου, λεβεντικὰ χορεύεις,
Λεβεντικὰ πατεῖς τὴν γῆν καὶ κονιαρτὸ δὲ πέρνεις.

512. *B.*

Λέγω σου, μὴν 'μὲ πειράζῃς, ἄφσε με ςτὸ χάλι μου
Καὶ ἐπῆρές μου τὸν νοῦν μου ἀπὸ τὸ κεφάλι μου.

513. *T. 122.*

Λεϊμονιά μου καὶ κιτριά μου πὤχεις φύλλα δροσερὰ,
Δρόσισέ μου τὴν καρδιά μου κι᾿ ὅλα μου τὰ σωθικά.

514. *Ross Inscr. III, 176. Creta. Casus.*

Λιγοθυμ᾿ ὥστε νὰ σὲ διῶ, κι᾿ ὅταν σὲ διῶ, τρομάζω,
Κι᾿ ὅταν σὲ διῶ, σβύν᾿ ἡ φωτιὰ καὶ πάλιν κατατάζω.

515. *Pashl. I, 250. Sand. 174. Creta.*

Λιγνὸ κυπαρασσάκι μου μὲ κόκκινο κορφάτο,
Ποιὸς θέλει νὰ κοιμηθῇ ςτὸν ἴσχιον σου ποκάτω;

2. *V. L.* ap. *S.* ποιὸς *θ.* νὰ μή —

516. *T. 66. Zacynthus.*

Λυγεραῖς καὶ μαυρομάταις,
Τοὺς ἀγούρους ποῦ γαπᾶτε,
Μὴν τοὺς ἀπαλησμονᾶτε.

517. *T. 455.*

Λυπήσου τα, σπλαγχνίσου τα, τὰ δάκρυ᾿ ὄντας τὰ χύνω,
Γιατὶ πουλιὰ ᾿ναι τὰ δάκρυα, παρὰ νερὸ ποῦ πίνω.

518. *T. 355.*

Λυπητερὰ, λυπητερὰ θὲ νὰ ψυχομαχήσω,
Νὰ κράζω τ᾿ ὄρη καὶ βουνὰ νὰ τ᾿ ἀποχαιρετήσω.

519. *B.*

Λύσε τὴν ἀλυσίδα καὶ δώσ᾿ μ᾿ ἐλευθεριὰ,
Νὰ πάγω ν᾿ ἀνταμώσω τὴν πρώτη μου φιλιά.

520. *T. 396.*

Μὰ ἂς ἤθελε τὴν πάρω κι᾿ ἂς ἤθελε πεθάνω,
Κι᾿ ἂς ἤθε μοῦ τὴ δώσουν, κι᾿ ἂς ἤθε μὲ σκοτώσουν.

521. *Sand. 192.*

Μάγια μὤχεις καμωμένα
Καὶ τρελλαίνομαι γιὰ σένα.

522. *T. 320.*

Μὰ ᾿γὼ, δὲν μὲ παρηγοροῦν οὔτε δικ᾿ οὔτε ξένοι
Ὄξα νὰ λάβω μιὰ γραφὴ ὀχ τὸ δικό της χέρι.
Κι᾿ ἀπόντες λάβω τὴ γραφὴ κι᾿ ἀπόντες τὴ διαβάσω,
Μέσα ςτὰ φυλλοκάρδια μου θέλω νὰ τὴ φυλάξω.

523. *T. 218.*

Μὰ 'γὼ γιὰ τὴν ἀγάπη σου καὶ γιὰ τὴν ὠμορφιά σου
Θὲ νὰ βαφτίσω 'να παιδὶ νὰ βγάλω τ' ὄνομά σου.

524. *T. 226.*

Μὰ 'γὤχω μέσα ςτὴν καρδιὰ πόρταις καὶ παρεθύρια,
Καὶ μαγεριὸ ςτὰ σωθικὰ ποῦ 'νάβει δίχως ξύλα.

525. *T. 21.*

Μαργαριτάρ' ἀτρύπητο κόρη μου ςτὸ λαιμό σου
Κ' ἕνα μικρὸ μικρόπουλο φιλὶ ςτὸ μάγουλό σου.

526. *T. 109.*

Μαργαριτάρ' εἶν' ὁ γαμπρὸς καὶ μάλαμα ἡ νύφη,
Κι' ὁποῦ τοὺς ἐστεφάνωσε πολλοὺς χρόνους νὰ ζήσῃ.

527. *T. 439.*

Μαρία λὲν τὴν Παναγιὰ, Μαρία λὲν κ' ἐσένα·
Κι' ἂν ἀρνηθῶ τὴν Παναγιὰ, θὲ ν' ἀρνηθῶ κ' ἐσένα.

1. **λῆν' — λῆν'** *T.* 2. **Ἂν** *T.*

528. *T. 272.*

Μαρία μου, Μαρία μου τοῦ κόντε θυγατέρα
Ποῦ κάθεσαι ςτὸ πέργουλο καὶ γράφεις ςτὸν ἀέρα.

529. *T. 316.*

Μαριὸ κ' Ἑλένην ἀγαπῶ· καλλιὸ 'χω τὴν Ἑλένη,
Γιατὶ τὴν ἔχ' ἡ μάνα της μικρὴ καὶ χαϊδεμμένη.

530. *T. 327.*

Μ' ἀρνήθηκες ἀδικητή· ποῦ νὰ σὲ βρῇ τὸ κρίμα,
Καὶ νὰ σὲ φάῃ ἡ θάλασσα, τῆς Μπαρμπαριᾶς τὸ κῦμα.

531. *T. 439.*

Μ' ἀρνήθηκες· ποῦ ν' ἀρνηθῇς τὴν πίστιν τὴν Ῥωμαία,
Ποῦ νὰ πεθάνῃς Τούρκισσα καὶ νὰ σωθῇς Ἑβραία.

532. *T. 13.*

Μ' ἀστραψιαῖς καὶ μὲ σκοτάδια, μὲ βρονταῖς καὶ μὲ νερὸ
Εἰς τὴν πόρτα σ' ἀναμένω γιὰ 'να σοῦ φιλὶ γλυκό.

533. *B.*

Ματάκια μου καὶ μάτια μου, παντοτεινό μου ταῖρι.
Τὰ τί τραβῶ διὰ λόγου σου, ἕνας θεὸς τὰ ξέρει.

534. *Sand. 196.*

Ματάκια μου, φρυδάκια μου
Τῆς νύχτης παιγνιδάκια μου.

535. *T. 165.*

Μὰ τ' ἄστρη, μὰ τὸν οὐρανὸ, μὰ τὸ θεριὸ τσὴ βρύσης
Καὶ μὰ τὴ γῆν ποῦ θὰ μᾶς φάει καὶ θὰ μᾶς κατελύσει.

536. *T. 204.*

Μάτια μου τὸ μαντύλι σου μυρίζ' ἀπὸ κανέλα,
Μυρίζ' ἀπὸ γαρούφαλο κι' ἀπ' ὤμορφη κοπέλα.

537. *T. 245.*

Μάτια ποῦ χαμηλώνετε μὲ τὴν ταπεινοσύνη,
Περικαλῶ σας, κάμετε σ' ἐμέν' ἐλεημοσύνη.

538. *T. 458.*

Μάτια σκληρὰ σκληρούτσικα, σκληρὴ ποῦν' ἡ καρδιά σας.

539. *T. 446.*

Μάτια τῶν ὀμματιῶνέ μου, προδόταις τοῦ κορμιοῦ μου
Τὸ πῶς μοῦ τήνε βγάλετε τέτοια κυρὰ ςτὸ νοῦ μου.

2. *τὴν ἐβάλετε T.*

540. *B.*

Μαῦρα θέλω νὰ φορέσω καὶ ντερβίσης νὰ γενῶ,
Καὶ ςτὴν ἔρημον νὰ πάγω γιὰ τσ' ἀγάπης τὸν καϋμό.
Νἄχω τὰ βουνὰ γειτόνους καὶ τὰ ὄρη συντροφιὰ,
Τὰ μικρὰ χελιδονάκια θάρρος καὶ παρηγοριά.

541. *Faur. II, 284.*

Μαῦρα μάτια καὶ μεγάλα
Ζυμωμένα μὲ τὸ γάλα.

542. *Sand. 150.*

Μαῦρα μάτια ἔχεις φῶς μου, μαῦρα 'ναι σὰν τὴ ἐλιὰ,
Κι' ὅποιος τὰ γλυκοφιλήσῃ, Χάρο δὲν φοβᾶται πλιά.

543. *T. 343.*

Μαῦρα μάτια, μαῦρα φρύδια
Στοῦ παπᾶ τὰ παραθύρια.

544. *Faur. II, 278.*

Μαῦρα μάτια ςτὸ ποτῆρι,
Γαλανὰ ςτὸ παραθύρι.

545. *B.*

Μαῦρα 'ναι τὰ δυό σου μάτια, μαῦρα 'ναι σὰν τὴν ἐλιά,
Κι' ὅποιος τὰ γλυκοφιλήσει, Χάρον δὲν φοβᾶται πλιά.

546. *B.*

Μαῦρα 'ναι τὰ δυό σου μάτια, μαῦρα τὰ φρυδάκια σου,
Καὶ τριανταφυλλένια φῶς μου εἶν' τὰ μαγουλάκια σου.

547. *Sand. 176. T. 270.*

Μαυριδερή μου σ' εἴπανε· νὰ μὴ σοῦ κακοφάνῃ;
Μαῦρο 'ν' καὶ τὸ γαρύφαλο, πουλιέται μὲ τὸ δράμι.

1. *Μελαχροινὴ — καὶ δὲν μοῦ κακοφάνῃ T.*

548. *T. 460.*

Μεγάλος ἀναστεναγμὸς ἀπὸ καρδιὰ κι' ἀχείλη·
Σήμερ' ἀποχωρίζονται δυὸ μπιστεμμένοι φίλοι.

549. *Sand. 190.*

Μ' ἐκαντήντησ' ἡ ἀγάπη νὰ γυρίζω 'περβανὲς
Κ' ἡσυχίαν νὰ μὴν ἔχω ἀπὸ ταῖς μελαγχροιναῖς.

550. *T. 127.*

Μ' ἔκαψ' ὁ ἥλιος, μ' ἔκαψε, μ' ἔκαψε . . .
Μὰ σὰν τσ' ἀγάπης τὸν καϋμὸ δὲ μ' ἔκαψ' ἄλλο πρᾶμα.

550 a. *U.*

Μ' εἶπαν, 'π' ἀρραβωνίστηκες, μὲ γειά σου, μὲ χαρά σου·
Ὅλοι νάρτοῦν ςτὸ γάμο σου κ' ἐγὼ ςτὴν ἀγκαλιά σου.

551. *B.*

Μὲ λάθος ἡ καϋμένη χωρὶς συλλογισμό,
Εὑρίσκουμαι δεμένη σὲ ἄλυτο δεσμό.

552. *T. 218.*

Μελαχροινὸς, μελαχροινὴ, ὁ θιὸς νὰ σᾶς τεριάσῃ,
Νὰ κάμετε κ' ἕνα παιδὶ τὸν ἔρωτα νὰ μοιάσῃ.

554. *Sand. 152.*

Μ' ἐπῆρ' ὁ πόνος κι' ὁ καϋμός· δὲν ξέρω τί νὰ κάνω,
'Απ' τὴν ἀγάπη τὴν πολλὴ θὰ πέσω ν' ἀπαιθάνω.

555. *T. 138.*

Μέρα καὶ νύχτα περπατῶ μὲ τὸ καλαμιδάκι,
Νὰ βγάλω ψάρια τοῦ γιαλοῦ, νὰ τρώῃ τὸ πιπινάκι.

556. *T. 101.*

Μερσύνη· χρυσοπράσινη τῆς ἐκκλησιᾶς στολίδι,
Δίχως ἐσὲ δὲν γίνεται κανένα πανηγύρι.

557. *T. 69.*

Μελαχροινὴν ἐφίλησα τ' ἀγούστου μιὰν ἡμέρα,
Κ' ἐμοσκοβόλ' ὁ στόμας μου σαράντα μιὰν ἡμέρα.

558. *T. 327.*

Μέσα ςτὰ ἄγρια κύματα θὲ νὰ ζητήσω μνῆμα
Νὰ πέσω μέσα νὰ πνιγῶ, κ' ἔχε-το σὺ τὸ κρίμα.

559. *B.*

Μέσα σὲ χίλιοι νὰ σὲ διῶ, μέσα σὲ δυὸ χιλιάδες,
Γνωρίζω τὸ κορμάκι σου διότ' ἔχει νοστιμάδες.

560. *T. 437.*

Μέσα ςτὰ μαῦρα φαίνεσαι σὰν Παναγιὰ γραμμένη
Ἡι εὐμορφιαῖς μαζώχτηκαν καὶ σ' ἔχουν καμωμένη.

561. *Curtius. Aegina.*

Μέσα ςτὰ φύλλα τῆς καρδιᾶς κι' ἀκόμα παραμέσα
Τὰ κάλλη σου νιστόρησα, τόσον πολλὰ μ' ἀρέσα.

562. *T. 43.*

Μέσα ςτὴ μέση τῆς καρδιᾶς ςτὴ φλόγα ςτὴ μεγάλη
Ἐκεῖ μάτια σώστόρησα τὰ εὔμορφά σου κάλλη.
Καὶ θρέφεται καθημερνὰ, μὲς ςτὴν καρδιὰ συμώνει,
Καὶ πίνει 'πὸ τὸ αἷμά της κι' ἀνθεῖ καὶ μεγαλώνει.

563. *T. 324.*

Μέσα ςτὴ μέση τοῦ γιαλοῦ εἶν' ἕνα πηγαδάκι,
Πίνουν οἱ ναῦται τὸ νερὸ κι' ἀρνιῶνται τὴν ἀγάπη.

564. *T. 324.*

Μέσα ςτὴ μέση τοῦ γιαλοῦ θέλω νὰ ῥίξω λάδι,
Νὰ μπουνατσάρ' ἡ θάλασσα, νὰ τρέχῃ τὸ καράβι.

565. *T. 125.*

Μέσα ςτὴ μυρισμένη σου καὶ ςτὴ γλυκειάν σ' ἀγκάλη
Νὰ πέσω, ν' ἀποκοιμηθῶ καὶ νὰ ξυπνήσω πάλι.

566. *T. 65.*

Μέσα ςτὴν πύρινη φωτιὰ μ' ἐρρίξανε νὰ 'μνώσω,
Αν ἔχ' ἀγάπη ςτὴν καρδιὰ νὰ σὲ ξεφανερώσω.

567. *T. 114.*

Μὲς ςτὴν καρδιὰ μ' ἐλάβωσε ὅθεν κι' ἂν εἶχε φλέβα.

568. *Curtius. Aegina.*

Μὲς ςτὸν ἀφρὸ τῆς θάλασσας ἡ ἀγάπη μου κοιμᾶται,
Περικαλῶ σας κύματα, μὴ μοῦ τὴν ἐξυπνᾶτε.

569. *Ross Inselr. III, 177. Creta. Casus.*

Μέσα ςτοῦ ὕπνου τὰ γλυκειά, ςτοῦ ὕπνου μου τὴν ζάλη
Ἔρχεται καὶ ῥινεύει με βασιλικοῦ κλονάρι.

570. *T. 65.*

Μὲ τὰ σκοινιὰ τοῦ καραβιοῦ μ' ἐδέσαν' οἱ γονοί μου,
Μὲ τὰ μαχαίρια μοῦ βαροῦν νὰ σ' ἀρνηθῶ πουλί μου.

571. *B.*

Μετάστρεψε τὸν λογισμὸ τοῦτον ὁποῦ σὲ κρίνει,
Καὶ μὴν ἀνάψῃς μιὰ φωτιὰν ὁποῦ ποτε δὲν σβύνει.

572. *T. 107.*

Μὲ τὴν γειτονοποῦλά μου θέλω νὰ κάμω κρίσι,
Πώπῆγε κ' ἐπαντρεύτηκε δίχως νὰ μ' ἐρωτήσῃ.

2. πώπῆε T.

573. *T. 466. cfr. T. 245.*

Μὲ τὴν ζωή σοῦχα ζωὴ καὶ μὲ τὸ φῶς σου θώρουν,
Θυμῶντας τὴν ἀγάπη σου πέρναγεν ὡς ἐμπόρουν.

2. ἐπέρναγ' T.

574. *T. 226.*

Μὲ τὴν καρδιά μου σ' ἀγαπῶ καὶ μ' ὅλα μου τὰ μέλη,
Καὶ τὴν καρδιά μ' ἐρώτησα καὶ μοῦπε, 'σένα θέλει.

575. *T. 246.*

Μὲ τὴν ψυχή μου σ' ἀγαπῶ καὶ μ' ὅλα μου τὰ μέλη,
Καὶ τὴν καρδιά μ' ἐρώτησα καὶ μοῦπ', ἄλλο δὲ θέλει.

476. *Faur. II, 274.*

Μὲ τὸ δικό σου τὸ φιλὶ ςτοὺς οὐρανοὺς πετάω;
Μὲ τοὺς ἀγγέλους κάθομαι, μ' αὐτοὺς κοβέντα κάνω.

577. *Curtius Gött. Anz. Nov. 1857. p. 308.*

Μὲ τὸ μαντύλι διάνευμα καὶ μὲ τὸ μῆλο μάτι,
Καὶ μὲ τὸ συχνοπέρασμα πιάνεται ἡ ἀγάπη.

578. *Sand. 162.*

Μ' ἐτρέλλανες· νὰ τρελλαθῆς, μοῖρα νὰ μὴ γνωρίσῃς,
Καὶ τὰ προικιὰ ποῦ πολεμεῖς, ἔρημα νὰ τ' ἀφήσῃς.

579. *Faur. II, 280.*

Μ' ἐφίλησες κι' ἀρρώστησα, φίλει με γιὰ νὰ γιάνω,
Καὶ πάλι μεταφίλει με, μὴν πέσω κι' ἀπαιθάνω.

580. *Sand. 152.*

Μ' ἐχτίκιασες πουλάκι μου, κι' ὅλοι γιατροὶ τὸ λένε,
Πῶς εἶναι βέβαια χτικιὸ καὶ ζωντανὸ μὲ κλαῖνε.

581. *Sand. 190.*

Μηγάρης γιὰ κρασὶ 'ρταμε; μηγάρης γιὰ νὰ πιοῦμε;
Μᾶς εἶπαν πῶς εἶσ' ἔμμορφος, κ' ἔρθαμε νὰ σὲ διοῦμε.

582. *Sand. 166.*

Μηγάρης ἐγεννήθηκα ςτὰ φίδια, καὶ φοβᾶσαι;
Κ' ἐμένα μάνα μ' ἔκαμε· σκύλλα, δὲν μὲ λυπᾶσαι.

583. *T. 118.*

Μὴ δώκῃς ἄλλου κηπουροῦ τὸ μῆλο νὰ τὸ φάγῃ.

584. *B.*

Μὴ θαρρῇς ὅτ' εἶναι λίγο μιὰ ἀγάπη σταθερή,
Ὅταν δὲν τὴν ἀπολάψω, θάνατος μὲ καρτερεῖ.

584 a. *U.*

Μῆλό μου μὴ μαραίνεσαι καὶ χάνεις τὴν θωριά σου,
Γιατ' ἄλλονε δὲν ἀγαπῶ ὡσὰν τὴν ἀφεντιά σου.

585. *T. 454.*

Μὴ μὲ κατηγορήσετε γειτόνισσαις, γειτόνοι·
Κι' ἀπὸ τσ' ἀγάπη τὸν καϋμὸ ὁ Θιὸς νὰ σᾶς γλυτρώνῃ.

586. *T. 56.*

Μήπως γιατὶ μ' ἀρνήθηκες, ταχὰ θὰ κιτρινίσω;
Γαρουφαλλάκι θὰ γενῶ γιὰ νὰ σὲ περιορίσω.

2. *V. L.* δαιμονίσω.

587. *Faur. II, 282.*

Μὴν ἀγαπήσῃς ἄνθρωπον, δίχως νὰ σ' ἀγαπήσῃ,
Κι' ἂν δὲν ἰδῇς τὰ μάτια του νὰ τρέχουν σὰν τὴν βρύσι.

588. *T. 24.*

Μὴν μὲ μαλώνῃς μάνα μου κ' ἐγὼ νὰ σοῦ τὸ πῶ,
Πόσαις βολαῖς μ' ἐφίλησε ὁ υἱὸς ὁπ' ἀγαπῶ.

589. *Curtius. Aegina.*

Μὴν μοῦ κατηγορήσατε φίλοι τὸν σκοτωμό μου,
Γιατ' ἤμουν ἐξαρμάτωτος, ἤμουν καὶ μοναχό μου.

590. *B.*

Μὴν τὰ πιστεύεις μάτια μου, τὰ λόγια ποῦ σοῦ λένε·
Γιατὶ σένα ζηλεύουσι κ' ἐμένα κακὸ θέσι.

591. *T. 167.*

Μήτε δὲ μ' ἐκαλέσετε κ' ἐμένανε ςτὸ γάμο,
Ποῦ 'γὤξερα τσὴ νύφης σας παινέσματα νὰ κάμω.

592. *Lycurgus.*

Μία ἄλφα καὶ μιὰ ἰῶτα
Ἔλα κι' ἄνοιξε τὴν πόρτα.

593. *Faur. II, 298. Rhodus.*

Μιὰ εἶναι ἡ ἀγάπη μου κ' ἕνα θεὸν δοξάζω·
Ταῖς ἄλλαις παίζω καὶ γελῶ γιὰ νὰ ταῖς δοκιμάζω.

593 a. *Conze. Athenae.*

Μιὰν βολὰ ἤμουν 'να πουλὶ, πουλὶ καὶ κελαϊδοῦσα
. . . . ὄμορφα ποῦ πετοῦσα.

594. *Faur. II, 282.*

Μιὰ μαύρη πέτρα τοῦ γιαλοῦ νὰ βάλλω προσκεφάλι·
Γιατὶ δὲν φταίει τὸ κορμὶ, μὸν φταίει τὸ κεφάλι.

595. *T. 464.*

Μιὰ σπίθα λαμπηρότατη ςτὴ στάχτ' εἶναι κρυμμένη·
Ἔτσι κ' ἐμᾶς ἡ ἀγάπη μας κρυφὴ κ' ἐμπιστεμμένη.

596. *Faur. II, 270.*

Μιὰ τρίχ' ἀπ' τὰ μαλλάκια σου, τὰ μάτια μου νὰ ῥάψω,
Κι' ὅρκον σοῦ κάνω ςτὸν Θεὸν, ἄλλην νὰ μὴν κυττάξω.

597. *Sand. 164. M. II, 414.*

Μιὰ φορὰ ἤμουν ἄγγελος, τώρ᾽ ἀγγελίζουν ἄλλοι,
Στὴν βρύσι ποὔπινα νερὸ, τώρα τὸ πίνουν ἄλλοι.

598. *T. 101.*

Μικρὴ κορασιδοῦλά μου ποῦ σὰν λιγειὰ μὲ τρέμεις.

599. *Faur. II, 288.*

Μικρὴν, μικρὴν σ᾽ ἀγάπησα, μεγάλην δὲν σ᾽ ἐπῆρα·
Ὅμως θάρθῇ ἕνας καιρὸς καὶ θὰ σὲ πάρω χήρα.

600. *Sand. 180.*

Μίλα μου μερτσανόχειλη καὶ μὴ μοῦ κάμῃς νάζι,
Γιατὶ ὁ θιὸς τὴν ἐμμορφιὰ σὰν ἄνθη τὴν τινάζει.

1. *μερντανόχειλη S.* 2. *τεινάζει S.*

601. *T. 229.*

Μισεύει τὸ πουλάκι μου, ὁποῦ μ᾽ ἐπαρηγόρα,
Θὲ νὰ ξενιτευτῶ κ᾽ ἐγὼ, νὰ πάγω σ᾽ ἄλλη χώρα.

602. *B.*

Μισεύει τὸ πουλί μου μὲ φύλλα πράσινα,
Κ᾽ ἐμένα μὲ ἀφίνει μέσα ςτὰ βάσανα.

603. *T. 42.*

Μισεύω ἀπὸ τὴν γειτονιὰ καὶ πάω εἰς ἄλλο τόπον·
Ἴσως καὶ σιωπήσουνε ἡ γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων.

604. *T. 41.*

Μισεύω· κι᾽ ὅλα τὰ πουλιὰ κλαίουν τὸν μισευμον μου,
Μὰ ᾽να πουλὶ, καλὸ πουλὶ τὸν ἀποχωρισμόν μου.

605. *T. 41. Sand. 202. B.*

Μισεύω· φίλοι κλαῖτέ με κ᾽ ἐσεῖς ἐχτροὶ χαρῆτε,
Κ᾽ ἐσεῖς γειτονοπούλαις μου ςτὰ μαῦρα νὰ ντυθῆτε.

1. *κλαῦστε T.* 2. *φορηθῆτε B.*

606. *U. B.*

Μοῖρά μου δὲν βαρέθηκες, τί μ᾽ ἔχεις καμωμένα,
Κι᾽ ἀκόμα θέλεις νὰ τὰ δγῇς, τὰ μάτια μου κλαμμένα;

1. *δὲν θὰ — τὰ B.* 2. *Ὁλημερνὶς νὰ τὰ θωρῇς B.*

607. *T. 120.*

Μπουμπούκι τῆς τριανταφυλλιᾶς μὴν καμαρώνῃς τόσο.

608. *T. 285.*

Νἄβλεπα τὴν ἀγάπη μου ποῦ κάθεται ςτὸν ἴσκιο.

609. *T. 147.*

Νἄτανε βολεξάμενο ψυχή μου καὶ ζωή μου,
Νὰ σ' ἔκανα χρυσῆ μοσκιά, νὰ σ' ἔβανα ςτ' αὐτί μου.

610. *B. cfr. 1047.*

Νὰ δάγκανα τὸ σίσυρο, νὰ φίλουσα τὸ μῆλο,
Νἄμπαινα ςτὴν παράδεισο, νἀγκάλιασα τὸν κρίνο.

611. *T. 457.*

Νἄτανε νὰ μοιραίνουνε ἀπ' δυὸ φοραῖς ἡ μοίραις,
Ποτὲ δὲν ἐγεννάντανε ςτὸν κόσμο κακομοίραις.

612. *B. M. II, 396.*

Νὰ κάμω θέλω μιὰ καρδιά, πίκραις νὰ μὴ λογιάσῃ;
Κι' ὅπως τὸν βρίσκει τὸν καιρὸ, ἔτσι νὰ τὸν περάσῃ.

613. *B.*

Νὰ μὲ χτικιάσῃς, πολεμᾷς καὶ μὸν αὐτὸ πασχίζεις·
Γλήγωρα τὸ ἀξιώνεσαι καὶ μὴν κακοκαρδίζεις.

614. *T. 147.*

Νἄμουνα γῆ νὰ μὲ πατῇς, πέτρα ςτὸ παραθύρι
Ὁπ' ἀκουμπᾷς τὸν κόλπο σου, πολύτιμο ζαφίρι.

2. *πολίτιμο T.*

615. *T. 146.*

Νἄμουνα . . . . κολέτο τοῦ λαιμοῦ σου
Καὶ τσεντουρὶ τσὴ μέσης σου καὶ φοῦντα τοῦ σπαθιοῦ σου.

616. *T. 146.*

Νἄμουνα πετροκάβουρος ςτὴ πέτραν ὁποῦ πλένεις,
Νὰ σῶπιανα τὸ πόδι σου, νὰ διῶ τ' ἤθελε γένεις.

617. *T. 147.*

Νἄμουνα ςτὴ γῆς βελόνι,
Νὰ πατῇς, νὰ σ' ἀγκελώνῃ.

618. *T. 147.*

Νἄμουνα ςτὴ γῆς χαλίκι
Καὶ ςτ' αὐτί σου σκολαρίκι.

619. *T. 146.*

Νἄμουνα ςτὸ σωκάρδι σου κομπὶ μαλαματένιο,
Νὰ φίλουνα τὸ στῆθί σου τὸ μαργαριταρένιο.

620. *T. 281.*

Νἄμουν πουλὶ νὰ πέταγα, νἄμουνα χελιδόνι,
Νἀρκόμουνα νὰ σ' ἤβρησκα, νὰ μοῦ διαβοῦν οἱ πόνοι.

621. *T. 284.*

Νἄξερα ἡ ἀγάπη μου ποὖναι καὶ δὲν διαβαίνει,
Σὲ ῥόδα, σὲ τριαντάφυλλα εἶναι ποκοιμημένη.

622. *T. 112.*

Νἄξερα μάγια, νἄκανα, νὰ μάγευα τὸ νοῦ σου;
Νἀρκόμουνα νὰ σ' ἔπερνα μὲς ἀπὸ τοῦ γονιοῦ σου.

623. *T. 103.*

Νἄξερα ποιὸς εἶν' ἄντρας μου, ποιὸς ἄγουρος μοῦ μέλει,
Νὰ τὸν ταΐζω ζάχαρι, νὰ τὸν ποτίζω μέλι.

624. *T. 266.*

Νἄξερα ποὖν' τὸ διάβα σου, ποὖν' ἡ κουβέντιασί σου,
Χρυσὴ μηλοῦλα φύτευα γιὰ πινομὴ δική σου.

2. κουβέντιαση T.

625. *T. 108.*

Νἄξερα τὸν προξενητὴν ὁποὔκαμε τὸν γάμο·
Τὸ μεγαλήτερο κακὸν ἤθελα νὰ τὸν κάμω.

626. *T. 63.*

Νἄξερα τὸ πουλάκι μου, σὲ τί δεντρὸ κοιμᾶται,
Σὲ τί δεντρὸ κάμε φωλιά, κ' ἐμένα δὲ θυμᾶται.

627. *B.*

Νἄξευρες πόσον σ' ἀγαπῶ, ἤθελες νὰ θαυμάζῃς·
Αὐτὴν τὴν γνώμην ποῦ κρατεῖς, ἤθελες τὴν ἀλλάζῃς.

628. *T. 340.*

Νὰ πήγανα, νὰ ξέπλενα κ' ἐγὼ τὴν ἐδική μου,
Διὰ ν' ἀποχωριζώμουνα τὴν ἀγαπητική μου.

629. *T. 312.*

Νἄτανε βολεστάμενο ἡ νιότη νὰ πουλιώτου,
Νὰ πούλουνα τὴ νιότη μου, νὰ μὴν ἐτουραγνιώτου.

630. *T. 357.*

Νἄτανε βολεστάμενο, νὰ σὤλεγα δυὸ λόγια
Κ' ὕστερα νὰ μ' ἐβγάνανε μὲ μαῦρα μυρολόγια.

631. *T. 325.*

Νἆτὰν ἡ θάλασσα στεριὰ, νὰ κύλαε τὸ λεμόνι,
Νὰ φτάνα τὴν ἀγάπη μου, ποὖναι ςτὸ Μεσολόγγι.

632. *T. 325.*

Νἆταν ἡ θάλασσα στεριὰ, νἄτανε μονοπάτι,
Νἀρκόμουνα, νὰ σ' εὕρισκα ματιά μου . .

633. *T. 284.*

Νἆταν τὰ σπίτια μας κοντὰ, τριγύρου γύρου δέντρα,
Τότες ἀγαπημένη μου σ' ἐχόρταινα κουβέντα.

634. *Faur. II. 298. Rhodus.*

Νἆτον ἡ θάλασσα γυαλὶ, νὰ κύλα τὸ λιμόνι,
Νἄστελλα τῆς ἀγάπης μου ἕνα χρυσὸν κυδῶνι.

635. *U.*

Νἆτον τὸ στῆθός μου γυαλὶ, νὰ βλέπῃς τὴν καρδιά μου,
Νὰ δγῇς πῶς τσιροφλίστηκαν μέσα τὰ σωτικά μου·
Μικρὴ φωτιὰ, τρανὸς φανὸς, καίγεται ςτὴν καρδιά μου,
Κ' ἐγέλα ςτὸ κεφάλι μου καὶ μὲς ςτὰ σωτικά μου.

636. *B.*

Νὰ φεύγω θέλω κι' ἀπ' ἐδῶ, ν' ἀλλάξω καὶ τὸν τόπο·
Ἴσως καὶ ἡσυχάσουνε ἡ γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων.

637. *T. 441.*

Νὰ χαμηλώνουν τὰ βουνὰ . . . . . .
Νἄβλεπα τὴν ἀγάπη μου, σὲ τί 'κκλησιὰ προσκύνα.

638. *T. 44.*

Νἄχω τὰ βουνὰ γειτόνους, τὰ λαγκάδια συντροφιὰ,
Τὰ καϋμένα τὰ πουλάκια μιὰ μικρὴ παρηγοριά.

639. *Faur. II. 274.*

Νἆχα τὰ στήθη μου γυαλὶ, νἄγλεπες τὴν καρδιά μου,
Πῶς εἶναι μαύρη κι' ἄλαλη γιὰ λόγου σου κυρά μου.

640. *Faur. II, 272.*

Νἄχα τὰ δυὸ τὰ χέρια μου κλειδιὰ μαλαγματένια,
Ν' ἄνοιγα τὴν καρδοῦλάν σου, ποῦ κλείστηκε γιὰ μένα.

2. *κλείσθη F.*

641. *T. 448.*

Νύχτα καὶ μέρα φῶς μου γιὰ σένα λαχταρῶ,
Φίλον πιστὸ δὲν ἔχω τὰ πάθη μου νὰ πῶ.

642. *T. 460.*

Νύχτα σκληρὴ τοῦ χωρισμοῦ γιατὶ δὲ ξημερώνεις;
Κ' ἐμὲ μὲ τ' αἰτεράκι μοὺ δυ' ὥραις δὲν ἀνταμώνεις.

643. *Faur. II, 286.*

Νυχτώνει, ξημερώνει, δὲν εἶναι βολετὸ,
Νὰ μὴ ἀναστενάξω, τὸ ἂχ νὰ μὴν εἰπῶ.

644. *Curtius. Aegina.*

Ξαπλώσετέ με νεκρικὰ καὶ σχίζ'τε τὴν κοιλιά μου,
Νὰ δγῆτε φίδία καὶ θεριὰ πῶς τρῶν τὰ σωτικά μου.

645. *T. 50. Zacynthus.*

Ξενιτεμμένο μου πουλὶ, ἔλαβα τὴ γραφή σου,
Στὸν κόρφο μου τὴν ἔβαλα κ' εἶπα· καρδιὰ ῥαγίσου.

646. *T. 229.*

Ξενιτεμμένο μου πουλὶ κι' ἀλέγρο μου γιεράκι
Ἡ ξενιτειὰ σὲ χαίρεται κ' ἐγὼ πίνω φαρμάκι.

647. *T. 149.*

Ξέρω τραγούδια νὰ σοῦ πῶ ἕνα σακὶ γιομάτο,
Κι' ἂν ἀρκινήσω νὰ τὰ πῶ, μὲ βρίσκει τὸ σαββάτο.

648. *T. 153.*

Ξένος ἤμουν ὁ καϋμένος καὶ μικρὸς πραγματευτὴς
Νὰ πουλῶ ταῖς πραγματιαῖς μου, γιὰ νὰ γένω δουλευτής.

649. *Sand. 184.*

Ξεφτιλίσατε τὰ φῶτα καὶ ἀνάφτε τὰ λαμπρὰ,
Θὰ χορέψῃ μία νέα ποῦ τῆς πρέπει νἆν' θεά.

650. *T. 166.*

Ξύπνα κι' ἀγροίκα κι' ἄκουε, ποὖρταν οἱ σονατόροι
Νὰ σοῦ σονάρουν τσ' ὠμορφιαῖς τὰ κάλλη πὧχεις κόρη.

651. *Faur. II, 272.*

Ξυπνῶ τὴν νύχτα κ' ἐρωτῶ τ' ἄστρα μὲ τὴν ἀράδα·
Τάχα τί κάμν' ὁ φίλος μου τώρα γιὰ πάντ' ἀράδα;

652. *T. 105.*

Ξύπνα τοῦ ἔρωτος παιδὶ, τῆς 'Ανεράιδος γέννα.

653. *T. 105.*

Ξύπνα τοῦ ἔρωτος παιδὶ, τοῦ Χάρου σύντεκνάδι,
Τῆς 'Ανεράγδας γέννημα, ποῦ μ' ἔβαλες στὸν ᾅδη.

654. *T. 119.*

Ξύπνησε πετροπέρδικα καὶ τίναξ' τὰ φτερά σου
Καὶ διῶξ' τὸ νυχτοκόρακα ποῦ κείτεται κοντά σου.

655. *T. 63.*

Ξύπνησε πετροπέρδικα ποῦ 'γὼ γιὰ σέναν' ἦρτα
Νὰ μοῦ τὸ δώσῃς τὸ φιλὶ νὰ πάω κ' εἶναι νύχτα.

656. *T. 272.*

'Ο ἄρκοντας τσοὺς ἀγαπᾷ ὥστε νὰ συνεμπάσῃ,
Νάμπάσῃ τὴ σταφίδα του, νὰν τοῦ τὴ λογαριάσῃ.
Κ' ἔτσ' ἀρκινήσει ὁ καιρὸς νὰ βρέχῃ νὰ χιονίζῃ,
Δὲν τοῦ δινεῖ καὶ τίποτες, μὸν τόνε φοβερίζει.

657. *Curtius. Aegina.*

'Ο ἔρωτας εἶναι πικρὸς πρασινοφορημένος,
'Επῆγε καὶ μὲ πρόδωσε ὁ τρισκαταραμένος.

658. *Curtius. Aegina.*

'Ο ἔρωτας μ' ἀπάντησε σ' ἕνα στενὸ σοκάκι,
'Εβάστα καὶ στὰ χέρια του ἕνα σταμνὶ φαρμάκι.

659. *T. 120.*

'Ο ἔρωτας μ' ἐκάλεσε νὰ πάγω στὸν ὀντᾶ σου
Μὲ ῥόδα, μὲ τριαντάφυλλα νὰ κοιμηθῶ κοντά σου.

660. *Curtius. T. 123. Aegina.*

'Ο ἔρωτας ποὖν' ὁ ἔρωτας πάντ' ἐρωτάει νὰ μάθῃ,
Τῆς νύχτος τὰ καμώματα καὶ τῆς αὐγῆς τὰ πάθη.

1. ἔρωτας τὸν ἔρωτα T. 2. τὰ καΰματα T.

661. *U.*

῾Ο ἔρωτας τὸν ἄνθρωπον ζουρλὸν τὸν καταντaίνει,
Δίχως θέρμη θερμαίνεται, δίχως τρεμοῦλα τρέμει.

663. *B. Sand. 196.*

῾Ο ἥλιος βασιλεύει κ᾽ ἡ μέρα σώνεται
Κι᾽ ὁ νοῦς μου διασκορπιέται καὶ δὲν μαζώνεται

2. *ςτὰ κεφάλι δὲν συμμαζώνεται S.*

664. *Sand. 198. M. II, 418.*

῾Ο ἥλιος βασιλεύει ςτὰ παραθύρια σου,
Κ᾽ ἡ πούλια ἀνατέλλει μέσα ςτὰ φρύδια σου.

665. *T. 267.*

῾Ο ἥλιος βγαίνει τὴν αὐγὴ, ςτὰ στήθια του προβαίνει,
Καὶ πίσω ᾽πὸ τσὴ πλάταις σου πάγει καὶ βασιλεύει.

666. *Faur. II, 300. Rhodus.*

῾Ο ἥλιος ἐβασίλεψεν ἀπὸ τὰ κλάμματά μου·
Φῶς μου δὲν τὰ βαρέθηκες τὰ παραδέρματά μου.

667. *B.*

῾Ο ἥλιος ἐβασίλεψε καὶ τὰ βουνὰ δροσίζουν·
Χαρὰ σ᾽ ἐκείναις ταῖς καρδιαῖς, ποῦ δὲν ἀναστενάζουν.

668. *B.*

῾Ο ἥλιος ἐβασίλεψε καὶ τὸ φεγγάρι βγῆκε·
Κι᾽ ἀγάπη ποῦ δὲν ἔλπισα εἰς τὴν καρδιά μου μπῆκε.

669. *B.*

῾Ο ἥλιος ἐβασίλεψε κ᾽ ἡ γῆ ἀκόμη βγάζει·
Ποιὸς ἔχ᾽ ἀγάπην ςτὴν καρδιὰν καὶ δὲν ἀναστενάζει;

670. *Pashl. I, 247. Creta.*

῾Ο ἥλιος ὄντα πρῶτα βγῇ, ςτὰ στήθη σου κονεύει
Καὶ ςτὰ ξανθά σου τὰ μαλλιὰ πάγει καὶ βασιλεύει.

671. *U.*

῾Ο ἥλιος ἐσκοτίδιασε καὶ τὸ φεγγάρ᾽ ἐχάθη
Κι᾽ ὁ καθαρὸς αὐγερινὸς πάει νὰ βασιλέψῃ.

672. *T. 34.*

῾Ο γιατρὸς καὶ τὸ γιατρικὸν ἐσὺ ᾽σαι ἂν θελήσῃς,
Καὶ μ᾽ ἕνα λόγον ἐμπορεῖς ζωὴν νὰ μὲ χαρίσῃς.

673. *T. 441.*

Ὅλαις μου τσ' ἀπαράτησα τοῦ κόσμου τσὴ φροντίδες,
Γιὰ νἄβγω 'πὸ τοῦ σατανᾶ τσὴ δολεραῖς παγίδες.

674. *T. 158.*

Ὅλα σου εἶναι θεϊκὰ, ζωγραφιστὰ 'χεις κάλλη·
Σκληρ' ἔχεις μόνό τὴν καρδιὰν, ποῦ δὲν τὴν ἔχει ἄλλη.

675. *U.*

Ὅλα τὰ μάτια 'ναι στεγνὰ, καὶ τὰ δικά μου κλαῖνε,
Στὸν κόρφον μου φωλιάζουνε καὶ στὴν καρδιά μου καῖνε.

676. *Sand. 200.*

Οὖλα τὰ μικρὰ κορίτσια τώρα βασιλεύουνε,
Πλιὸ καλὰ 'πὸ ταῖς μεγάλαις ξέρουν καὶ χορεύουνε.

677. *B.*

Ὅλα τοῦ κόσμου τὰ καλὰ νὰ τἄχω τί τὰ θέλω;
Ἂς ἔχ' ὁ κόσμος τὰ καλὰ κ' ἐγὼ 'κεῖνο ποῦ θέλω.

678. *T. 287.*

Ὅλα 'ναι φάδια τσὴ κοιλιᾶς καὶ τὸ ψωμὶ στημόνι,
Καὶ τὸ καϋμένο τὸ κρασὶ ὅλα τὰ θεμελιώνει.

679. *T. 448.*

Ὅλη νύχτα δὲν κοιμῶμαι καὶ τὴν μέρα περπατῶ,
Τὴν ἀγάπη μου γυρεύω, δὲν μπορῶ νὰν τὴν εὑρῶ.

680. *T. 45.*

Οὖλοι κακὸ μοῦ θέλουσι, ἡ πέτραις καὶ τὰ ξύλα,
Κι' ἂν ἀκουμπίσω στὸ δεντρὶ, μαραίνονται τὰ φύλλα.

681. *T. 642.*

Ὅλοι μοῦ κάνουν τὸν καλὸ καὶ λὲν πῶς εἶναι φίλοι,
Καὶ πίσω θὲ μοῦ κάνουνε σὰ λυσιασμένοι σκύλοι.

2. *Κι' ὀπίσω T.*

682. *T. 144.*

Ὅλο τὸν κόσμο γύρισα νὰ βρῶ γλυκὸ σταφύλι·
Δὲν εὕρηκα γλυκότερο σὰν το δικό σου χεῖλι.

683. *Pashl. I, 273. Creta.*

Ὅλον τὸν κόσμο γύρισα πονέντε καὶ λεβάντι·
Δὲν εἶδα τέτοιον πρόσωπον νὰ λάμπη σὰν διαμάντι.

684. *T. 400.*

Ὅλο τὸν κόσμο κι' ἂν θωρῶ, τὴν θάλασσαν κι' ἂν βλέπω,
Δὲν βλέπω τὴν ἀγάπη μου, καμμιὰ χαρὰ δὲν ἔχω.

685. *T. 446.*

Ὅμοιος τὸν ὅμοιον ἀγαπᾷ κι' ὅμοιος τὸν ὅμοιον θέλει.

686. *T. 219.*

Ὄντας σ' ἐγένν' ἡ μάνα σου, ἡ ἐκκλησιαῖς σημαίναν.
Οἱ ἄγγελοι ἀπὸ τσ' οὐρανοὺς ἀνεβοκατεβαίναν.

687. *Ross Inscr. III, 176. Creta. Casus.*

Ὁ νοῦς μου γίνη ποταμὸς κι' ἀπάνω σου ξετρέχει
Καὶ ἄποκη σου ἡ καρδιὰ κάμνει πῶς δὲν κατέχει.

688. *T. 219.*

Ὄντας σ' ἐγένν' ἡ μάνα σου, ἤτανε μέρα σκύλη,
Ποῦ λειτουργοῦσεν ὁ Χριστὸς κ' οἱ δώδεκ' ἀπostόλοι.

689. *T. 45.*

Ὄντας μ' ἐγένν' ἡ μάνα μου, νἄθελε πέσει στία,
Νἄθελε μὲ ῥουφήξουνε δράκοντες καὶ θερία.

690. *Faur. II, 300. Rhodus.*

Ὄντας περνῶ καὶ δὲν μπορῶ μασὺ σοῦ νὰ μιλήσω,
Δὲν μοῦ περνοῦν οἱ λογισμοί, ἂν δὲν λιγοθυμήσω.

1. πορῶ F.

691. *T. 44.*

Ὄντες σὲ καλοθυμηθῶ, μονάχος μοῦ τὸ λέγω,
Ὅπως δὲ ῥάιζουν τὰ βουνά, ποῦ κάθομαι καὶ κλαίγω.

2. Πῶς T.

692. *T. 105.*

Ὄντες ντυθῆς καὶ στολιστῆς κόρη τὴν κυριακή σου,
Σὰν Ἀνεράιδα φαίνεσαι.

693. *T. 266.*

Ὄντες περνᾷς ἐδώθενε μ' οὔλη τὴ συντροφιά σου,
Ἐσὺ 'σαι τὸ χρυσὸ δεντρὶ κ' οἱ ἄλλοι τὰ κριάρια σου.

694. *T. 29.*

Ὄντες περνῶ καὶ βλέπω το τὸ παραθύρι σ' ἄδειον,
Ἔτσι κόρη μου λιάνομαι σὰν τὸ κερὶ ςτὸν ἅγιον.

695. *T. 29.*

῎Οντες περνῶ καὶ δὲν κειτῶ νὰ χαίρετ᾽ ἡ καρδιά σου,
Τὸ κάνω γιὰ τὴ γειτονιὰ μὴ σέρνῃ τ᾽ ὄνομά σου.

696. *Pashl. I, 268. Creta.*

῾Ο νοῦς μου κ᾽ ἡ διάνοι μου ἔπεσε μὲ τ᾽ ἐσένα,
Καὶ στέκω νὰ κουζουλαθῶ διὰ ὄνομα σουσένα.

1. *μου ἡ δ. ἔπ. Π.*

697. *T. 228.*

῾Ο ξένος εἰς τὴν ξενιτειὰ πρέπει νὰ βάφῃ μαῦρα,
Νὰ κουμπανιάρ᾽ ἡ φορεσιὰ μὲ τῆς καρδιᾶς τὴ λαῦρα.

698. *Faur. II, 282.*

῾Ο ξένος εἰς τὴν ξενιτειὰν σὰν τὸν ἀνθὸν ἀνθίζει,
Καὶ σὰν βασιλικὸς ἀνθεῖ, μ᾽ ἀλήθεια δὲν μυρίζει.

699. *Faur. II, 296. Rhodus.*

᾽Ανάθεμά σε ξενιτειὰ καὶ σὲ καὶ τὰ καλά σου·
Οὐδὲ τὰ πάθη σ᾽ ἤθελα οὐδὲ τὰ διάφορά σου.

699 a. *Faur. II, 296.*

῾Ο ξένος εἰς τὴν ξενιτειὰν ὡσὰν πουλὶ γυρίζει,
῾Ωσὰν βασιλικὸς ἀνθεῖ, μ᾽ ἀλήθεια δὲν μυρίζει.

700. *Sand. 184. Creta.*

῾Οπ᾽ ἀγαπᾷ στὴν γειτονιὰ, ἔχει χαρὰ μεγάρη,
῎Εχει τὸν ὕπνον διάφορο καὶ τὰ παπούτσια χάρι.

701. *B. M. II, 398.*

῞Οποιος δὲν βαστᾷ τοὺς ὅρους τῆς φιλίας σταθερὰ,
Νὰ μὴν ἔχῃ τὴν ζωήν του οὔτε μιὰ στιγμὴν χαρά.

702. *Lycurgus.*

῞Οποιος δὲν μὲ πιστεύει σ᾽ ἀγάπη νὰ τὸν διῶ,
Νὰ φτύσῃ μαῦρο αἷμα, ὡς τὄφτυσα κ᾽ ἐγώ.

703. *B. M. II, 398.*

῞Οποιος θέλει ν᾽ ἀγαπήσῃ, πρέπει νἆναι γνωστικὸς,
Νἄχῃ πομονὴν ὀλίγην ὄχι τόσον βιαστικῶς.

704. *B. M. II, 398.*

῞Οποιος θέλει νὰ ζήσῃ, τὸν κόσμο νὰ χαρῇ,
᾽Αγάπη νὰ μὴν κάμῃ ὅλη του τὴν ζωή.

705. *Ross Inselr. III, 176. Creta. Casus.*

Οποιος μὲ αἷμα τῆς καρδιᾶς μιὰν ζωγραφιὰν τελειώση,
Κάνει τὴν ἔμμορφην πολλὰ καὶ δὲν μπορεῖ νὰ λυώση.

706. *T. 226.*

Ὅποιος μὲ δγῆ ςτὸ πρόσωπο, λέγει δὲν ἔχω πίκρα,
Κ᾽ ἐγὼ ᾽χω μέσα ςτὴν καρδιὰ φαρμακερὴ σαγίτα.

707. *T. 396.*

Ὅποιος μοῦ πῆ νὰ σ᾽ ἀρνηθῶ, ἐκεῖνος εἶν᾽ ὀχτρός μου,
Μὲ τὸ μαχαῖρι τοῦ βαρῶ, κι᾽ ἂς ἦναι κι᾽ ἀδερφός μου.

708. *T. 225.*

Ὅποιος μοῦ σχίσει τὴν καρδιὰ, μέσα σ᾽ εὑρίσκει σκύλα

709. *T. 456.*

Ὁποιὰς πίκρας, ποιὰ βάσανα δὲν ἔχω περασμένα
Καὶ ποιὰν ἡμέρα θὰ βρεθῆ χαρμοσυνὴ γιὰ μένα;

710. *T. 127.*

Ὅποιος πιστεύει γυναικὸς, βελέσι νὰ φορήση·
᾽Εφτὰ βολαῖς νὰ παντρευτῆ καὶ πάλαι νὰ χαρέψη.

711. *T. 127.*

Ὅποιος πιστεύει γυναικὸς, βελέσι θὰ φορέση. —
Μὲ ταῖς πολλαῖς τῆς μαργιολιαῖς εὔκολα θὰ τὸν θέση.

712. *T. 463.*

Ὅποιος πιστεύει γυναικὸς εἰς τὰ γλυκιά της λόγια,
Θὰ πέσ᾽ εἰς πίκρας καὶ καϋμοὺς καὶ μαῦρα μυρολόγια.

713. *T. 453.*

Ὁποιὸς σ᾽ ἀγάπη μπερδευθῆ, κάλλιο τοῦ νὰ πεθάνη,
Τὸν ὕπνο του στερεύεται καὶ τὴν ζωή του χάνει.

714. *Curtius. Aegina.*

Ὅποιος τῆς νύκτος περπατεῖ, γιὰ κλέβει, γιὰ πορνεύει.
Γιὰ μαῦρα μάτια ἀγαπᾷ, γιὰ σκοτωμὸ γυρεύει.

715. *T. 325. U.*

Ὅποιος τοὺς ὅρκους σου γροικᾷ, τὰ λόγιά σου πιστεύει,
Στὴν θάλασσαν πιάνει λαγὸν καὶ ςτὰ βουνὰ ψαρεύει.

1. *τὰ λόγια της ᾽γρυκάει τοὺς ὅρκους της T.* 2. *πουλιὰ καὶ T.*

716. *T. 270.*

῞Οποιος φιλήσει ἀρχόντισσα, φιλεῖ τὸ κεραμίδι,
῞Οποιος φιλήσει μιὰν πτωχὴν, φιλεῖ τὸ καρυοφύλλι.

717. *B.*

῞Οποιος φοβᾶται τὴν φωτιὰ, ἂς μὴν ἔλθῃ κοντά μου,
Διὰ νὰ μὴν τόνε κάψουνε τ' ἀναστενάγματά μου.

718. *B.*

῾Οπόταν τὰ σφαιροειδῆ μάτια σου μὲ κυττάζουν,
Μυριὰ πάθη καὶ δεινὰ φῶς μου μὲ διασκεδάζουν.

719. *T. 54.*

῾Οποῦ σ' ἀγάπη μπερδευτῇ, ἂν ἦναι νιὸς, γεράζει,
Ἂν ἦν' καὶ φρόνιμο παιδὶ, ἀπὸ τὸ νοῦ τ' ἀλλάζει.

720. *Faur II, 272.*

῾Οπῶχ' ἀγάπην, φαίνεται, πρασινοκιτρινίζει·
Χέρια, ποδάρια, τ' ὀρφανὸ τίποτε δὲν ὁρίζει.

721. *Sand. 144.*

῾Οπῶχει δυὸ 'γαπητικαῖς, ἔχει χαρὰ μεγάλη,
Ἂν τὰ χαλάσῃ μὲ τὴ μιὰ, φεύγει καὶ πᾷ ςτὴν ἄλλη.

722. *B.*

῞Ορκον μεγάλον ἔκαμα· ποτὲ μὴ σὲ λαλήσω·
Μὴ πῶς καὶ πῶ τὸ πάθος μου καὶ σὲ κακοκαρδίσω.

723. *U.*

῞Οσ' ἀστεράκ' ἐχ' οὐρανὸς κ' ἡ Πάτρα παραθύρια,
Τόσαις φοραῖς σὲ φίλησα ςτὰ μάτια καὶ ςτὰ φρύδια.

724. *T. 464.*

῞Οσ' ἄστρα εἶναι ςτὸν οὐρανὸ, τόσαις ἀγάπαις εἶχα·
῞Ολαις ταῖς ἀπαράτησα καὶ ςτὴ δική σου μπῆκα.

725. *Faur. II, 300. Rhodus.*

῞Οσ' ἄστρα εἶναι ςτὸν οὐρανὸν, τόσα σπαθιὰ κυρά μου
'Ανίσως καὶ δὲν σ' ἀγαπῶ, νἄμβουνε ςτὴν καρδιά μου.

2. *νὰ ἔμβουν F.*

726. *T. 117.*

῞Οσο 'ν' ὁ οὐρανὸς πλατὺς καὶ τ' ἄστρα
'Ετσὶ κ' ἐγὼ σ' ἀγάπησα μὲ τὴν καρδιὰ καθάρια.

727. *B.*

Ὅταν ἦτον νὰ μ' ἀρνιστῇς διατὶ νὰ μ' ἀγαπήσῃς,
Νὰ κάψῃς τὴν καρδίτσα μου κ' ὕστερον νὰ μ' ἀφήσῃς.

728. *B.*

Ὅταν θέλω σὲ ντυμηθῶ ἀπάνω ςτὸ φαγί μου,
Ἡ ὄρεξίς μου κόπτεται καὶ χάνω τὴν ζωή μου.

729. *B.*

Ὅταν θέλω σὲ νθύμηθῶ κι' ὅταν σὲ βάλλ' ὁ νοῦς μου,
Σὰν θάλασσα φουσκώνεται, σὰν κύμα δέρν' ὁ νοῦς μου.

730. *T. 42.*

Ὅταν μὲ ποῦν νὰ σ' ἀρνηθῶ οἱ φίλοι κ' οἱ δικοί μου,
Μοῦ κόβονται τὰ μέλη μου, μοῦ 'δρώνει τὸ κορμί μου.

731. *U.*

Ὅταν πιάνω τὸν χορὸ,
Πιάνω χέρι δροσερό.

732. *B.*

Ὅταν σὲ βλέπω χαίρουμαι, λυποῦμ' ὅταν σὲ χάσω·
Κι' ἀπαρηγόρητα θρηνῶ, ἕως νὰ σ' ἀπολάψω.

733. *B. Sand. 180.*

Ὅταν πῶ τ' ὄνομά σου, δὲν ἠξεύρω δία τι,
Κόπτονται τ' ἤπατά μου, τὸ κορμί μ' ἀδυνατεῖ.

1. *δία τι?*

735. *B.*

Ὅταν σὲ διοῦν τὰ μάτια μου, καρδιὰ μ' ἀναστενάζει,
Κι' ἄλλην καλήτερη χαρὰν ὁ νοῦς μου δὲν λογιάζει.

736. *Sand. 156.*

Ὅταν σὲ καλοθυμηθῶ, ἂν ἦμ' ὀρθὸς, καθίζω,
Κι' ἂν ἦμ' εἰς τὸ προσκέφαλο, σὰν ψάρι λαχταρίζω.

737. *Ross Inselr. III, 176. B. Sand. 41. M. II, 414. Creta. Casus.*

Ὅταν σὲ πρωτοείδανε τὰ μάτια τὰ δικά μου,
Τὸ στῆθος μοὖτον ἄνοικτον κ' ἐμπῆκας ςτὴ καρδιά μου.

738. *Ross Inselr. III, 176. Creta. Casus.*

Ὅταν σὲ πρωτοαγάπησα νὰ σοῦ τοὐπῶ πῶς ἦτον;
'Εμπρὸς τὴν πόρταν ἔστεκες κ' ἡ μέρα κυριακ' ἦτον.

739. *Faur. II, 270.*

῞Οταν σὲ συλλογίζομαι, τὸ αἷμά μου παγώνει,
Κι᾽ ὁ νοῦς μου διασκορπίζεται σὰν τ᾽ ἄχυρον ϛτ᾽ ἀλῶνι.

740. *Curtius. Aegina.*

῞Οταν στερέψ᾽ ἡ θάλασσα καὶ βγῇ μηλιὰ μὲ τ᾽ ἄνθη,
Τότε νὰ ξεύρῃς μάτια μου ἡ ἀγάπη μας ἐχάθη.

741. *Curtius. Aegina.*

῞Οταν στερέψ᾽ ἡ θάλασσα κ᾽ ἐβγάλῃ κυπαρίσσι,
Τότε κ᾽ ἡμᾶς ὁ ἔρωτας θὰ μᾶς ἀποχωρίσῃ.

742. *B.*

῞Οταν στερέψ᾽ ἡ θάλασσα κ᾽ ἔβγουν τὰ ψάρια ἔξω,
Τότε κ᾽ ἐγὼ ᾽πὸ λόγκου σου τὸ θάρρος μου θὰ κόψω.

1. *στρέψει B.*

743. *T. 45.*

῾Ο οὐρανὸς κ᾽ ἡ ἐρημιὰ λυποῦνται τὰ κακά μου,
Σκύλα δὲν ἐβαρέθηκας τὰ παραδέρματά μου.

2. *παραδέρνατά T.*

744. *T. 29.*

῾Ο οὔρανος κ᾽ ἡ θάλασσα κ᾽ ἡ γῆ κι᾽ οὖλα τὰ πάντα
Μοῦ λένε νὰ σ᾽ ἀπαρνηθῶ, νὰ μὴ σὲ πάρω γι᾽ ἄντρα.

745. *T. 397.*

῾Ο οὐρανὸς κι᾽ ἂν κατεβῇ κ᾽ ἡ γῆς κι᾽ ἂν πάῃ ἀπάνω,
Δὲ σ᾽ ἀπαρνιῶ μ᾽ ἐγὼ ποτὲ ὄξα κι᾽ ἂν ἀπεθάνω.

746. *T. 117.*

Οὐρανὸς εἶσαι μὲ τ᾽ ἄστρα, θάλασσα μὲ κύματα·
Πῶς νὰ σοῦ τ᾽ ἀλησμονήσω τὰ γλυκοφιλήματα;

747. *B.*

῎Οχου γλυκειὰ μ᾽ ἀγάπη, πῶς θὰ σὲ στερευθῶ,
῞Οπου τὸν νοῦ μου χάνω, ὅταν σ᾽ ἐνθυμηθῶ.

748. *Sand. 190.*

῎Οχου, καϋμὸς ποὖναι κι᾽ αὐτὸς νἄχ᾽ ἄνθρωπος ἀγάπη
Νὰ μὴν τὴν βρίσκῃ μοναχή, νὰ τῆς εἰπῇ τὰ πάθη.

749. *B.*

῎Οχου πουλί μ᾽ ἀθάνατον, παντότεινή μ᾽ ἐλπίδα·
᾽Αφόντες ἐχωρίσαμε πλέο χαρὰ δὲν εἶδα.

750. *B. M. II, 410.*

Ὁ χωρισμός σ' ἀγάπη εἶναι σὰν τὰ βουνά,
Ποῦ πᾶνε τὰ πουλάκια καὶ κλαίουν θλιβερά.

751. *B.*

Ὁ χωρισμός σου μάτια μου θὲ νὰ μὲν' ἀφανήσῃ·
Καὶ θάνατον εἰς τὸ ἑξῆς θὲ νὰ μοῦ προξενήσῃ.

752. *B.*

Ὁ χωρισμός σου μ' ἔκαμε νὰ κείτωμαι ςτὸ στρῶμα·
Καὶ σὺ σκληρὰ δὲν ἄλλαξες τὴν γνώμην σου ἀκόμα.

753. *B.*

Παίδευε, κτύπα, πλήγωνε σκληρέ, μὴ μὲ λυπᾶσε,
Ἐν ὅσῳ δὲν θὰ σπλαγχνηστῇς, ἐγὼ δὲν λέγω, πάψε.

754. *T. 102.*

Παλαιὰ στρατιὰ δὲ χάνεται, καινούρια δὲ πατιέται,
Οὐδὲ παλαιὰ ἀγαπητικιὰ δὲν ἀπαλησμονιέται.

755. *Sand. 186.*

Πάλι σ' εἶδαν τὰ μάτια μου, πάλ' ἀνάψ' ὁ γιαρᾶς μου,
Πάλ' ἄναψαν καὶ κάισαν τὰ φύλλα τῆς καρδιᾶς μου.

756. *Sand. 170.*

Πάλι τὰ μαῦρα φόρεσες, πάλ' ἐμμορφιαῖς γυρεύεις,
Πάλι τὸν Τοῦρκον ἀγαπᾷς καὶ τὸν Ῥωμαιὸν δὲν θέλεις.

757. *T. 299.*

Παλληκαράκια καὶ παιδιὰ τὴ νιότ' ἂς τὴ χαροῦμε,
Γιατὶ θὲ νἄρθῃ 'νας καιρὸς νὰν τήνε στερευτοῦμε.

758. *Sand. 192.*

Παναγιά μου καὶ σωτῆρα,
Δός μέ την, ἂς ἦν' καὶ χήρα.

759. *Sand. 190.*

Παντρεμμένη χωρὶς ἄντρα, ποῦ τὸ βρῆκες τὸ παιδί;
Καὶ τὸ σ'κώνεις καὶ διαβαίνεις καὶ δὲν τὄχεις ἐντροπή;

760. *T. 439.*

Παπάδες καὶ πνευματικοὶ τὸ βρίσκανε γραμμένο·
Ὁποῦ 'γαπάῃ κι' ἀρνηθῇ, δὲν εἶν' συγχωρημένο.

761. *T. 12.*

Πάπλωμά μου κεντησμένο καὶ σεντόνι μου χρυσό,
Ποῦν' ἡ κόρη πώκοιμώτουν ςτὸ δεξί μου τὸ πλευρό;

762. *B.*

Πάπλωμά μου κεντησμένο, μαξηλάρι μου χρυσὸ;
Εἰς τὴν κλίνη ποῦ κοιμᾶσαι, νᾆμ' ἐγὼ τὸ μοναχό.
Λεϊμονιὰ μὲ τὰ λεϊμόνια καὶ μὲ τοὺς ἀσπροὺς ἀνθοὺς,
Μὲ νερὸ δὲν μὲ ποτίζεις καὶ ποτίζεις μὲ καϋμούς.

763. *Faur. II, 296. Rhodus.*

Πάντοτε μ' ἀναστεναγμοὺς βραδυάζει, ξημερώνει·
Διὰ λόγου σ' ἡ καρδοῦλά μου κλαίει καὶ δὲν μερώνει.

764. *T. 266.*

Παραθυράκια μου χρυσᾶ κι' ἀργυροκαμωμένα
Νὰ πῆτε τῆς κυρούλας σας νὰ μ' ἀγαπάῃ κ' ἐμένα.

765. *Curtius. Aegina.*

Παραθυράκι μου ψηλὸ δεῖξέ μου τὴν κυρά σου,
Μ' ἆσῆμι κι' ὅλο μάλαγμα, νὰ ντύσω τὰ καρφιά σου.

766. *B.*

Παρακαλῶ σε θάλαττα μὴν κάμνῃς τόσον ῥέμμα
Κ' ἔχω κ' ἐγὼ στὴν ξενιτειὰν δυὸ μάτια ζαχαρένια.

767. *Faur. II, 282.*

Παρακαλῶ σε μάτια μου παρακαλιὰν μεγάλην·
Ἀπάνω ςτὴν ἀγάπην μας μὴν πᾷς νὰ κάμῃς ἄλλην.

768. *T. 457.*

Πατῶ ςτὰ χιόνια, καίομαι καὶ ςτὴν φωτιὰ κρυώνω,
Στὰ κρούσταλλα ζεσταίνομαι καὶ ςτὴ βροχὴ στεγνώνω.

769. *T. 156.*

Πέντε χρόνους τὴ δουλεύω μίαν ἄσπλαχνο κυρὰ,
Κ' ἡ ψυχή της δὲν τὸ λέγει νὰ μοῦ δώσ' ἐλευθεριά.

770. *T. 449.*

Περπατῶ καὶ σὲ γυρεύω σὰν τὴ μάνα τὸ παιδὶ
Καὶ παρηγοριὰ δὲ βρίσκω ὡραιότατό μου κορμί.

2. *ὡρ. κορμί T.*

771. *T. 63.*

Πέρδικα τῆς ἀκρογιαλιᾶς πώμάρανες τ' ἀηδόνι
Καὶ τὤκαμες καὶ περπατεῖ ταῖς νύχταις καὶ μαργώνει.

772. *T. 62.*

Περδικοῦλα πλουμισμένη ποῦ ςτὰ δάση περπατεῖς,
Βρόχια καὶ βεργιὰ θὰ στήσω, νὰ σὲ κάμω νὰ πιαστῇς.
Κι' ἂν εἰς τὰ βεργιά μου πέσῃς περδικοῦλα πλουμιστὴ,
Κάμαρα θὲ νὰ σοῦ κάμω ὅλ' ἀπὸ χρυσὸ φλωρί.

773. *B.*

Περιορισμένη μ' ἔχουσι νὰ μὴν σ' . . .
Οὐδ' εἰς τὰ μάτια νὰ σὲ διῶ οὐδὲ νὰ σὲ λαλήσω.
Τύφλα ςτὸν περιοριστὴ ὅπου μᾶς περιορίζει,
Θὲς καὶ σὺ, θέλω καὶ ἐγὼ, κανεὶς δὲν μᾶς ὁρίζει.

774. *Kind.*

Περιορισμένο σὲ θωρῶ κ' ἦθε νὰ σ' ἐρωτήσω,
Ἂν ἔν' ἀφ' τὴν ἀγάπη μου, νὰ σὲ παρηγορήσω.

775. *T. 282. cfr. T. 57.*

Περιστεράκι τ' οὐρανοῦ, κατέβα, κάμε κρίσι,
Ποῦ 'γάπησα μιὰν ἄσπλαχνη καὶ τώρα θὰ μ' ἀφήσῃ.

776. *T. 29.*

A. Περνᾷς καὶ δὲ μὲ χαιρετᾷς, βαρυέσαι νὰ μιλήσῃς
Καὶ λόγο 'πὸ τ' ἀχεῖλί σου νὰ μὲ παρηγορήσῃς.
B. Περνῶ καὶ δὲ σὲ χαιρετῶ, τὰ μάτια χαμηλώνω,
Τὸ κάνω γιὰ τὴ γειτονιὰ, μὰ ἐγὼ σὲ καμαρώνω.

777. *T. 104.*

Πέρνα ψηλὲ, πέρνα λιγνὲ, πέρνα γλυκό μ' αἰτέρι,
Ποῦ σ' ἔχουν ἡ γειτόνισσαις μὲς ςτὴν καρδιὰ μαχαῖρι.

778. *Sand. 198.*

Περπατεῖς καμαρωμένα, σείονται τὰ βυζάκια σου,
Νὰ τὰ φιλοῦν' ὁ καϋμένος τ' ἄσπρα μαγουλάκια σου.

779. *T. 128.*

Πές μου νὰ ζήσῃς ἔρωτα τί ἀξίζει μιὰ κλεισμένη;
Σὰν εἶναι καὶ δὲν φαίνεται, γράφεται πεθαμμένη.

780. *T. 106.*

Πέστε της λόγια, πέστε της, κάψετε τὴν καρδιά της,
Πέστε πῶς ἐπαντρεύτηκα κοντὰ ςτὴ γειτονιά της.

781. *T. 61. Zacynthus.*

Πετάξου περδικοῦλά μου
Κ' ἔλα ςτὴν ἀγκαλοῦλά μου.

782. *Faur. II, 290.*

Πέ το κόρη τὴν μάναν σου νὰ κάμῃ κι' ἄλλην γένναν,
Νὰ κάψῃ κι' ἀλλουνοῦ καρδιὰν, ὡς ἔκαψεν ἐμένα.

783. *Faur. II, 288.*

Ποιὸς εἶδε τέτοιον πόλεμον, νὰ πολεμοῦν τὰ μάτια,
Δίχως μαχαίρια καὶ σπαθιὰ νὰ γένωνται κομμάτια;

784. *Sand. 162.*

Ποιὸς εἶναι σιδερόκαρδος νὰ σοῦ βαστᾷ τὸν πόνο
Νὰ βλέπῃ τὸ κορμάκι σου ςτὸν μῆνα καὶ ςτὸν χρόνο.

785. *T. 102.*

Ποιὸς ἔχ' ἀγάπη ςτὴν καρδιὰν νὰ μὴν τόνε μαραίνῃ.

785 a. *U.*

Ποιὸς κρίνος ὡραιότατος σοὔδωσε τὴν ἀσπράδα,
Καὶ ποιὰ μηλιὰ γλυκομηλιὰ τὴν ῥοδοκοκκινάδα.

786. *T. 450.*

Πολλὰ βλέπουν τὰ μάτια μου, μὰ δὲν μπορῶ νὰ κρίνω.
Ξερὸ σφογγάρι γίνομαι κι' ὅλα τὰ καταπίνω.

787. *T. 450.*

Πολλὰ θωροῦν τὰ μάτια μου κι' ὁ νοῦς μου τὰ σκεπάζει
Καὶ ἡ θλιμμένη μου καρδιὰ κλαίγει κι' ἀναστενάζει.

788. *T. 462.*

Πολλαῖς φοραῖς ἀπὸ καρδιᾶς βούλομαι νὰ σ' ἀφήσω·
Ἡ ἀγάπη 'ναι πολὺ γλυκειὰ κι' ὅλο μὲ φέρνει πίσω.

789. *U; T. 448.*

Πολλαῖς φοραῖς μεσάνυχτα ξυπνῶ γιὰ τὸν ἀέρα,
Βλέπω τὸν κόρφον σ' ἀνοιχτὸν, καὶ λέγω ποὖναι μέρα.

1. *σηκώνομαι νύχτα T.*

791. *T. 192.*

Πονεῖ ἡ ψυχὴ, πονεῖ ἡ καρδιὰ, πονοῦν τὰ φυλλοκάρδια,
Πονοῦν ἡ ῥώγαις τῶν βυζιῶν, ποῦ σῶδινα τὸ γάλα.

792. *T. 203.*

Πόσαις μπαρκούλαις γιὰ καιρὸ δὲν εἶναι μισεμμέναις,
Πόσαις κοπέλαις γιὰ προικιὰ δὲν εἶναι παντρεμέναις.

793. *T. 462.*

Πόσαις βολαῖς ἀπὸ καρδιὰ βούλομαι νὰ σ' ἀφήσω,
Καὶ πάλαι κλαῖν' τὰ μάτια μου· πῶς θὰ σ' ἀλησμονήσω.

794. *T. 166.*

Πόσα τραγούδια ποὔπαμε κ' ἡ κόρη δὲν προβαίνει·
Εἰγδὲς ἡ σκύλ' ἡ ἄσπλαγχνη, καρδιαῖς ὁποῦ μαραίνει;

795. *T. 269.*

Ποτὲ 'πὸ πρύμη καραβιοῦ δὲ λείπει πρασινάδα,
Ποτὲ κι' ὀχ τ' ἀχειλάκι σου ἡ ῥοδοκοκκινάδα.

796. *T. 166.*

Ποτέ μου δὲν ἀγάπησα κοπέλα μὲ παράδαις
Παρεὶ μὲ τὰ τραγούδια μου καὶ μὲ τσρὺ ταμπουράδαις.

797. *T. 119.*

Ποτέ μου δὲν τ' ἀπάντεχα μήτε ςτὸν νοῦ μου τὄχα
Ν' ἀφήσῃς τὸν βασιλικὸ, νὰ πιάσῃς τὴν μολόχα.

798. *'B.*

Ποτὲ ςτὰ χείλη πηγαδιοῦ δὲν λείπει πρασινάδα
Κι' ἀγάπη χωρὶς πλεισμονὴ δὲν ἔχει νοστιμάδα.

799. *Sand. 168.*

Ποτὲ νὰ μὴν πῇ ἄνθρωπος, ἡ ἀγάπη πῶς παλαιώνει,
Ὅταν νὰ σμίξουνε τὰ δυὸ, σὰν τὴ φωτιὰ φουντώνει.

800. *T. 44.*

Ποὔθελα νὰ βρισκόμουνα σὲ μιᾶς σπηλιᾶς σκοτάδι,
Καὶ δάκρυα 'πὸ τὰ μάτια μου νὰ πίν' αὐγὴ καὶ βράδυ.

801. *U. T. 123.*

Πουλάκι μ' ἀκυνήγητο, ποιὸς θὰ σὲ κυνηγήσῃ,
Ποιὸς θὰ σὲ βάλῃ ςτὸ κλουβὶ, νὰ σὲ γλυκοφιλήσῃ

802. *B.*

Πουλάκι μ' ὅταν ἔρχεσαι
Σὰν ἄγγελος μοῦ φαίνεσαι.

803. *T. 281.*

Πουλάκι μου ποῦ κελαϊδεῖς κι' ὄμορφο χελιδόνι,
'Αλλὸ εἶμαι ποῦ σ' ἀγαπῶ κι' ἄλλος σὲ καμαρώνει.

804. *B. Sand. 158.*

Πουλί μ' ἀγαπημένο δὲν ἀπελπίζομαι,
'Ο κόσμος εἶναι ῥόδα καὶ μετασμίγομαι.

805. *B.*

Πουλί μ' ἀγαπημένον μιὰ χάρι ποῦ ζητῶ,
'Εὰν εἶν' ὁρισμός σου δυὸ λόγια νὰ σοῦ πῶ.

806. *B.*

Πουλί μου δὲν τὸ ἔλπιζα τὴν γνώμην σου ν' ἀλλάξῃς,
Κι' ἀπὸ τοὺς τόσους ὅρκους σου ἕνα νὰ μὴν φυλάξῃς.

807. *B.*

Πουλί μου μὴν μελαγχωλῇς, μὴν βάνῃς ὑποψίαν,
Καὶ ξεῦρε πῶς σέν' ἀγαπῶ χωρὶς ἀμφιβολίαν.

808. *T. 52.*

Πουλὶ νὰ γένω καὶ νὰ πετάξω
Καὶ νἄρτω φῶς μου νὰ σέν' ἁρπάξω.

809. *T. 282.*

Ποῦσουνε, καὶ σ' ἐγύρευα, πουλί μ' ἀγαπημένο.

810. *Βυβιλάκης. Sand. 170. Creta.*

Ποῦ πάρει χίλια πήρπυρα καὶ κακουδιὰ γυναῖκα,
Τὰ χίλια πᾶν ςτ' ἀνάθεμα κ' ἡ κακουδιὰ πομένει.

811. *Ross Inselr. III, 176. Creta. Casus.*

Πράσινη τέντα τοῦ πασᾶ καὶ μαστραπᾶς τοῦ χάνη,
Ὅστις γυρίσῃ νὰ σὲ δγῇ, τὸν λογισμόν του χάνει.

812. *T. 316.*

Πράσινη πέτρα τοῦ γιαλοῦ, δακτυλιδιοῦ πετράδι,
Χαρᾶς τὴν τὴ μανοῦλά σου κ' ἔκειον ποῦ θὰ σὲ πάρῃ.

813. *T. 483.*

Πρέπει νὰ σέν ὀνομάσω ἀδελφὴ τῆς ἀπονιᾶς.

814. *T. 101.*

Πρόβαλ᾽ ἀσῆμί μ᾽ ἄδολο, βοῦλα τῶν τσεκινιῶνε,
Καμάρι τσ᾽ μανούλας σου καὶ τῶν παλληκαριῶνε.

815. *T. 355.*

Πρόβαλε κι᾽ ἀποφάσισε νὰ ζήσω ἢ νὰ πεθάνω,
Γιατὶ τὸν ἐβαρέθηκα τὸν κόσμο τὸν ἀπάνω.

816. *T. 451.*

Πρόβαλε ποῦ τὸν ἔσφαξες σκύλα μὲ τὴ θωριά σου
Καὶ παρηγόρησέ τονε μὲ τὴν γλυκότητά σου.

817. *T. 395.*

Πρόβαλε σκύλα φόνισσα, νὰ δγῆς τὸν σκοτομό μου,
Στὸν κάμπο μὲ τὰ λούλουδα τὸν ματοχειλισμό μου.

818. *Sand. 186.*

Πρόβαλε τὸ τρικολόρο μὲ γαρούφαλο ςτ᾽ αὐτὶ,
Παρηγόρα με καὶ μένα τώρα ποὖμαι μοναχή.

819. *B.*

Προυμένοντας ἀπόλαυσιν ἡ στέρησις κοντεύει,
Καὶ ἡ ἀθλία μου καρδιὰ πῶς θὰ τὸ ὑπομένῃ;

820. *Sand. 188.*

Πῶς νἆταν νὰ σ᾽ ἀντάμωνα, νὰ σοὖλεγα δυὸ λόγια,
Κι᾽ ἂν δὲν σοῦ γύριζα τὸν νοῦν, ἂς μοὔκοβαν τὴ γλῶσσα.

821. *Sand. 192.*

Σ᾽ ἀγαπῶ καὶ δὲν τὸ ξέρεις,
Τὄμαθες καὶ δὲν μὲ θέλεις.

822. *T. 355.*

Σαγίτ᾽ ἀπ᾽ ἀρκοντόσπιτο μ᾽ ἔχει σαϊτεμμένο,
Κι᾽ ὅσοι γιατροὶ κι᾽ ἂ μ᾽ εἴγδανε, μούπανε πῶς πεθαίνω.

823. *T. 450.*

Σὰν ἀκούσω τὄνομά σου, δὲν ἠξεύρω διὰ τί,
Κόβονται τὰ ἤπατά μου, τὸ κορμί μ᾽ ἀδυνατεῖ.

824. *B. M. II, 410.*

Σὰν ἀπεθάνω, βάλτε μου ςτὸ μνῆμα μου ἔν ἄνθη,
Στὸ κούτελόν μου γιασουμὶ, ςτὸ χεῖλί μ' ῥοδοδάφνη.

2. *κοντά μου — πικροδάφνη M.*

825. *T. 462.*

Σὰν ἤθελες νὰ μ' ἀρνηθῇς, διατί νὰ μ' ἀγαπήσῃς;
Καὶ μιὰ φλόγα, ποῦ ἄναψες, πῶς τώρα θὰ τὴν σβύσῃς;

826. *Faur. II, 286. T. 124.*

Σὰν ἡ φωτιὰ τοῦ πιπεριοῦ μ' ἔκαψε τὸ φιλί σου,
Κι' ὁ νοῦς μου τὰ βουνὰ κρατεῖ γιὰ πινομὴ δική σου.

1. *τὴν φωτιὰ T.*

827. *Ross Inselr. III, 176. Creta. Casus.*

Σὰν ὄφις τρέχω ςτὸ νερὸ, καὶ τὸ νερὸ ἐσὺ 'σαι·
Δός μου νερὸ νὰ μὴ χαθῶ κι' ἀλυπητὴ μὴν ἦσαι.

828. *B.*

Σὰν πόλι τόσαις σαΐτιαῖς καὶ τῶν ματιῶν ἀκτίναις,
Νὰ πέφτουνα ςτὸ στῆθός μου, νὰ μὲ κλοποῦν ἐκείναις.

829. *T. 284.*

Σὰν τί τὸ θέλεις μάτια μου, τὴ νύχτα τὸ λυχνάρι,
Πώκεῖνο 'χεις ςτὸ σπίτι σου τ' ἄστρα καὶ τὸ φεγγάρι;

831. *T. 268.*

Σὰν τ' ἄνθη τῆς ἀμυγδαλιᾶς λάμπει τὸ πρόσωπό σου,
Κι' ὅποιος σὲ δγῇ, λιγώνεται καὶ ξεψυχάει μπροστά σου.

2. *ὀμπρὸς T.*

832. *Curtius. Aegina.*

Σὰν τὴν μαρμαροκολόνα στέκεις μέσα ςτὴν κλησιὰ
Καὶ μαραίνεις παλλῃκάρια, νέους, γέρους καὶ παιδιά.

833. *T. 128.*

Σὰν τί τὸ θέλεις νὰ περνῶ καὶ νὰ συχνοδιαβαίνω
Καὶ λόγ' ὀχ τ' ἀχειλάκι σου νὰ μὴ μπορῶ νὰ πέρνω;

834. *U.*

Σὰν τὸ σαΐνι θὰ χυθῶ, νὰ μπῶ ςτὴν κάμαρά σου,
Νὰ σοῦ φιλήσω ταῖς ἐλιαῖς, πὤχεις ςτὰ μάγουλά σου

835. *Curtius. Aegina.*

Σὰν τύραννος μὲ τυραννεῖς καὶ σὰν κριτὴς μὲ κρίνεις,
Τὴν λευθεριά μου νὰ ζητῶ καὶ σὺ δὲν μοῦ τὴν δίνεις.

836. *T. 442.*

Σάραντ' ἁγιοὶ βοηθᾶτέ μου, κ' ἕνα θεριό μὲ πνίγει·
Ἕνα πουλάκ' ἡμέρωσα κ' ἐκεῖνο θὰ μὲ φύγῃ.

837. *Curtius. Aegina.*

Σαράντ' ὀργυιαῖς τὴν ἔσκαφα τὴ γῆ μὲ τὸ βελόνι,
Διὰ νὰ βρῶ τὴν ἀγάπη μου τὴν μαρμαροκολόνα.

838. *Curtius. Aegina.*

Σ' ἀφίνω τὴν καληνυκτιὰ μηλιά μου μὲ τοὺς κλώνους,
Κ' ἐγὼ πάγω νὰ κοιμηθῶ μὲ δάκρυα καὶ μὲ πόνους.

839. *Curtius. Aegina.*

Σ' ἀφίνω τὴ καληνυκτιὰ, πέσε, γλυκὺ κοιμήσου,
Καὶ ςτ' ὄνειρό σου νὰ μὲ δγῇς σκλάβο καὶ δουλευτή σου.

840. *B.*

Σαστίζω 'γὼ καὶ ἀπορῶ νὰ βλέπω τὴν καρδιά σου,
Τόσο σκληρὰ καὶ ἄπονη, κρίμα ςτὴν εὐμορφιάν σου.

841. *B.*

Σγουρὲ βασιλικέ μου, διατὶ ἐμάρανες,
Ἄλλην ἀγάπην ἔχεις κ' ἐμὲ παραίτησες.

842. *B.*

Σγουρὲ βασιλικέ μου καὶ γαρούφαλόν μου,
Φέρε τὸ μάγουλόν σου κοντὰ ςτὸ στόμα μου.

843. *Sand. 200.*

Σένα νὰ πρέπῃ μπέη μου χαρτὶ καὶ καλαμάρι,
Μπογιούντσα σαμαρόγουνα καὶ λαχουρὶ ζωνάρι.

844. *Sand. 118.*

Σ' ἕνα γιαγκίνι καίγομαι, σὲ μιὰ φωτιὰ μεγάλη,
Πάρτε νερὸ καὶ σβύστε με, νὰ μὴν ἀνάφτουν ἄλλοι.

1. *χιαγκῆνι S.*

815. *B.*

Σέν' ἀγαπῶ κ' ὑπόσχουμαι ἐν ὅσῳ κ' ἐὰν ζήσω,
Τὴν μεταξὺ φιλίαν μας ποτὲ νὰ μὴν ξωφλήσω.

846. *T. 59.*

Σ' ἕνα ψηλότατο δεντρὸ μώβάρτηκε ν' ἁπλώσω,
Τόσο ψηλὸ 'ναι τὸ δεντρὸ καὶ δὲν μπορῶ νὰ σώσω.
Ἂ θέλῃ πάλαι τὸ δέντρο ἀπὸ καλή του χάρι
Νὰ ῥίξῃ τὸ κλωνάρι του κι' ἀπάνου νὰ μὲ πάρῃ.

847. *Faur. II, 284.*

Σὲ περιβόλ' ἐμπαίνω κ' εὑρίσκω μιὰ μηλιὰ,
Τὰ μῆλα φορτωμένην, κι' ἀπάνω κοπελιά·
Λέγω της· ἔλα κάτω νὰ κάμωμε φιλιά·
Κ' ἐκείνη κόβγει μῆλα καὶ μὲ πετροβολᾷ.

848. *T. 61.*

Σ' ἐτούτηνε τὴ γειτονιὰ δυὸ πέρδικαις κοιμῶνται
Κι' ἀγκάλια μὲ ξυπνήσουνε, διατὶ μᾶς καταριῶνται

849. *T. 121.*

Σ' ἐτούτηνε τὴ γειτονιὰ ἔχω κ' ἐγὼ τ' ὁρίζω
Μιὰ νεραντσοῦλα φουντωτὴ καὶ τὴ συχνοποτίζω.

850. *Faur. II, 270.*

Σηκώνομαι πολὺ ταχυὰ, νὰ πάρω τὸν ἀέρα,
Βρίσκω τὰ στήθη σ' ἀνοικτὰ, παντέχ' ὅτ' εἶν' ἡμέρα.

851. *T. 42.*

Σήμερα μαύρισ' ὁ οὐρανὸς, σήμερα μαῦρα μέρα,
Σήμερα ποχωρίστηκεν ἀιτὸς τὴν περιστέρα.

852. *T. 455. B.*

Σήμερα τὰ ματάκια μου ἔκλαψαν τ' καϋμένα,
Γιατί ναθυμηθήκανε πράματα περασμένα.

2. *Διοτὶ ἐνθυμήθησαν B.*

853. *Sand. 182.*

Σήμερον κι' αὔριον εἶμ' ἐδῶ, ταχὺ καὶ τὸν σαββάτο,
Τὴν κυριακὴ σ' ἀφίνω γειὰ, μῆλό μου ζαχαράτο.

854. *U. T. 57.*

Σήμερον τὸ πουλάκι μου θὰ βγῇ νὰ σεργιανίσῃ,
Θεέ μου κάμε συννεφιὰ, ἥλιος μὴ τὸ μαυρίσῃ.

1. *ἡ ἀγάπη T.* 2. *μιὰν νοτιὰν ὁ ἥ. μ. τὸ γύξῃ T.*

855. *B.*

Σιδηροβεργινὸν κλωβὶ μ᾽ ἔκαμαν οἱ γονεῖς μου
Καὶ μέσα μ᾽ ἐκλειδώσανε διὰ λόγου σου πουλί μου.

856. *Sand. 202.*

Σκάσε καρδιὰ καὶ πλάνταξε, γίνου χίλια κομμάτια,
Ἡ ἀγάπη σου σ᾽ ἀρνήθηκε, πάει ςτὰ ξενιτάτα.

857. *T. 122.*

Σκόρτσαις καὶ τάβλαις τοῦ σπιτιοῦ μὴν μοὺ τὴνε ξυπνᾶτε,
Τὴν πολυαγαπημένη μου ςτὴν κλίνη ποῦ κοιμᾶται.

858. *B.*

Σ᾽ ὅλον τὸν κόσμο πήγω ἕως μέσα ςτὴν Φραγκιὰν,
Τὰ μάτια μοὺ δὲν εἶδαν μιὰ τέτοια κοπελιάν

859. *Kind.*

Σμύρνη μου, τὰ λουλούδια σου κανένα μὴ ῥαγίσῃ,
Μηδ᾽ ἀφ᾽ τὰ θυμιανούσικα κανένα μὴ ᾽ρρωστήσῃ.

860. *T. 111.*

Σοῦ στέρνω δυὸ γαρούφαλα, τὰ δυὸ σ᾽ ἕνα κλωνάρι,
Κ᾽ ἔχω τσ᾽ ὀρπίδες μου ςτὸ Θιὸ νὰ γένωμαι ζευγάρι.

861. *T. 48.*

Σοῦ στέρνω προσκυνήματα μὲ τὸ πουλὶ τ᾽ αἰδόνι,
Καὶ μὲ τὴ θάλασσα γραφὴ καὶ μὲ τὸ χελιδόνι.

862. *Lycurgus.*

Σπαθιὰ κι᾽ ἂν βρέξῃς οὐρανὲ, μαχαίρια κι᾽ ἂν χιονίσῃς,
Μέν᾽ ἀπὸ τὴν ἀγάπη μου νὰ μὴ τὴν ξεχωρίσῃς.

863. *T. 355.*

Σπλαγχνίσου με, λυπήσου με, κάμε γιὰ τὴν ψυχή σου;
Καὶ μήν᾽ ἀφήσῃς νὰ χαθῶ, κ᾽ εἶναι ντροπὴ δική σου.

2. *Μὴ T.*

864. *T. 455.*

Στάζουν τὰ κεραμίδια σου ῥογιαῖς, ῥογιαῖς φαρμάκι,
Κ᾽ ἐγὼ διψῶ καὶ πίνω το γιὰ τὴ γλυκειά σ᾽ ἀγάπη.

865. *Sand. 170.*

Στὰ παραθύρια τὰ ψηλὰ κρέμονται δυὸ λεϊμόνια·
Τὄνα μου σφάζει ςτὴν καρδιὰ καὶ τἄλλο ςτὰ πλεμόνια.

865 a. *T. 12. Zacynthus.*

Στὰ σεντονάκια τὰ πλουμισμένα,
Τὰ ὑψηλὰ, τὰ κεντησμένα,
Μιὰ κορασίδα εἶν᾽ ποῦ κοιμᾶται
Καὶ τὴν ἀγάπη δὲν τὴ θυμᾶται.

866. *Sand. 146.*

Στὰ στήθη μου ἔχω φωτιὰ κι᾽ ἀνάπτει τὴν καρδιά μου·
Ὁ ἔρως μοῦ τὴν ἄναψε χωρὶς τὴν ἄδειά μου.

867. *T. 93.*

Στὴν γειτονιά μας ζάχαρη κ᾽ ἐμεῖς τὴν πιθυμοῦμε,
Κ᾽ ἔρχοντ᾽ ἀπ᾽ ἄλλαις γειτονιαῖς καὶ μᾶς τὴν ξεπουλοῦνε.

868. *T. 157.*

Στὴ γειτονιά σου μὲ πωλοῦν σκλάβο κι᾽ ἀγόρασέ με·
Γιὰ ᾽να φιλὶ μὲ δίνουνε· δόσε το κ᾽ ἔπαρέ με.

869. *U.*

Στὴν γειτονιά σου τραγουδῶ, ἔβγα νὰ μὲ λογιάσῃς,
Ν᾽ ἀκούσῃς τὰ τραγούδια μου, νὰ βαρυαναστενάσῃς.

870. *T. 395.*

Στὴν θύραν σου ξενύχτησα σπαθὶ ξεγυμνωμένο,
Καὶ δὲν ἐβγῆκες νὰ μὲ δγῆς τὸν κακονυχτισμένο.

871. *Steph. II, 90.*

Στὴν Μπαρπαριὰ καὶ Τούνιζι, Τρίπολι κι᾽ Ἀλιζέρη
Κεῖ βρίσκεται τ᾽ ἀδέλφι μου χειμῶν᾽ καὶ καλοκαῖρι.

872. *T. 401.*

Στὴν μέσην ἀπ᾽ τὴν θάλασσαν εἶν᾽ ἕνα πηγαδάκι,
Ἐκεῖ ξεπλένουν ταῖς καρδιαῖς κι᾽ ἀρνοῦνται τὴν ἀγάπη.

873. *T. 324.*

Στὴν μέσην ἀπ᾽ τὴν θάλασσαν ἔχω φτεμένα γκούλια,
Κι᾽ ἂν τὰ διαβῇς ἀγάπη μου, μὴ μοῦ νὰ κόψῃς οὖλα.

874. *T. 270.*

Στὴν Μύκον᾽ ἤμουν κι᾽ ἄκουσα, ταῖς ἄσπραις δὲ πρεζάρουν,
Ταῖς καθαρομελάχροιναις κάθουν κι᾽ ἀναζωνάρουν.

875. *T. 48.*

Στὴν πόλι σ' ἐθυμήθηκα κ' ἥλιος μ' ἐπαρηγόρα·
Τσώπα πουλάκι μου μὴν κλαῖς, κ' ἐγὼ τὴν εἶγδα τώρα.

876. *T. 167.*

Στὴν πόρτα σου ξανύχτησα . . . .
Κ' ἐβγῆκες καὶ μ' ἐπάτησες μὲ τ' ἄσπρο σου ποδάρι.

877. *T. 440.*

Στὴν πόρτα τοῦ παράδεισου εἶν' ὁ κριτὴς καὶ κρίνει
Καὶ κάμει μιὰν ἀπόφασιν, ὁπ' ἀγαπάει νὰ πέρνῃ.

1. *V. L. ςτὸν ποιητὴν T.*

878. *T. 325.*

Στὴ σκότα τοῦ τρουγγέτου μου σ' ἔχ' ἁγιογραφισμένη·
Σύντα μπουτάρω τὸ πανὶ, σ' εὑρίσκω μπερδεμμένη.

879. *Pashl. I, 250. Sand. 156. Creta.*

Στῆς Ἰγγλιλτέρρας τὰ νερὰ ἔλαβα τὴν γραφή σου·
Στὸ κόρφον μου τὴν ἔβαλα κ' εἶπα· καρδιὰ δροσιά μου.

2. *δροσίσου S.*

880. *Sand. 188.*

Στῆς Πάτρας τὸ ἀνήφορο θὰ πάω νὰ στήσω τέντα,
Γιὰ νὰ περνᾷ ἡ ἀγάπη μου νὰ στήκω τὴν κοβέντα.

881. *B.*

Στιγμὴν πουλί μου δὲν περνῶ ποῦ νὰ μὴν σὲ θυμοῦμαι·
Καὶ μὲ τὸ ὢχ καὶ μὲ τὸ βὰχ πάντα παρηγοροῦμαι.

882. *T. 59.*

Στὸ κυπαρίσσ' ἀνέβηκα γιὰ νὰ μὲ κρύψῃ ὁ κλόνος,
Κ' ἔκειος μὲ ξεφανέρωσε καὶ μ' εἶδ' ὁ κόσμος ὅλος.

883. *T. 440.*

Στὸν οὐρανὸ θὲ ν' ἀνεβῶ καὶ ςτὸν κριτὴ τοῦ κόσμου,
Νὰ διῶ γιατὶ μ' ἀρνήθηκες ματιὰ, ψυχὴ καὶ φῶς μου.

884. *Lycurgus.*

Στὸν οὐρανὸ θὲ νὰνεβῶ νὰ σταυρωθῶ νὰ κάτσω,
Νὰ πάρω πένα καὶ χαρτὶ τὰ κάλλη σου νὰ γράψω.

885. *U. Sand. 148. Conze.*

Στὸ παραθύρι κάθεσαι, καὶ μῆλο καθαρίζεις,
Καὶ κόβεις τὸ χεράκι σου κ' ἐμένα φοβερίζεις.

2. *ἔκοψες C.*

886. *T. 161.*

Στὸ παραθύρι κρέμεται παλληκάριοῦ ζωνάρι
Καὶ κορασιᾶς ποκάμισο μὲ τὸ μαργαριτάρι.

887. *Faur. II, 280. Conze.*

Στὸ παραθύρ' ὅπ' εἶσαι σὺ, γαρουφαλιὰ δὲν πρέπει·
Γιατ' εἶσαι τὸ γαρούφαλον, κι' ὅπ' ἔχει μάτι', ἂς βλέπη.

1. *γαρούφαλο C.* 2. *γαρούφαλο εἶσαι μόνη σου C.*

888. *U. Athenae.*

Στὸ παραθύρι ποῦσαι σὺ νἄμουν κ' ἐγὼ παρμάκι,
Γιὰ ν' ἀκουμπᾷς ἀπάνω μου νὰ φεύγῃ τὸ φαρμάκι.

889. *Curtius. Aegina.*

Στὸ παραθύρι τοῦ βοριᾶ κάθετ' ἕνα σαγίνι,
Φορᾷ φουστάνα κουραζὲ, δὲν θέλει νὰ μοῦ κρίνῃ.

1. *ζαχίνι C.*

890. *Curtius. Aegina.*

Στὸ παραθύρι τῆς νοτιᾶς εἶναι τρεῖς ἀδελφάδες,
Κἂν δὲν μοῦ δίδουν τὴν μικρὴ, πάγω μὲ ταῖς φρεγάδαις.

891. *B.*

Στοῦ Μασεριοῦ τὸ πέλαγος ἔλαβα τὴν γραφή σου,
Στὸν κόρφο μου τὴν ἔβγαλα κ' εἶπα· καρδιὰ ντροπίσου.

892. *B.*

Στοῦ Σευδίκοϊ τὴν βρύσιν πῆγα γιὰ νὰ πιῶ νερὸ,
Γιὰ νὰ σβύσ' ὁ ἔρωτάς μου ὅπ' ἀνάφτ' ἀπὸ καιρό.

893. *T. 269.*

Στοὺς κρίνους, ςτὰ τριαντάφυλλα ζητῶ τὴν ἐμμορφιά σου,
Μὰ χάνονται κοντὰ σ' ἐσὲ ςτὰ κάλλη τὰ δικά σου.

894. *T. 275.*

Στοῦτο τὸ σπίτι ποὔμαστε τὸ μαρμαροκτισμένο,
'Ογλήγωρα θὰ μπάσομε γαμπρὸ καμαρωμένο.

895. *Faur. II, 272.*

Στρέψε τὰ μάτια τὰ γλυκὰ καὶ λυγογυρισμένα,
Ποῦ κάνουν τὰ πικρὰ γλυκὰ καὶ τ' ἄγρια μερωμένα.

896. *Sand. 162.*

Συλλογισμένος περπατῶ κι' ἀτός μου τὸ θαμάζω,
Πῶς δὲν ῥαγίζουν τὰ βουνὰ ὅταν ἀναστενάζω.

897. *B*

Συλλογισμένον σὲ θωρῶ, κάμνω νὰ σ' ἐρωτήσω,
Κ' ἂν εἶν' ἀπ' τὴν ἀγάπην μας, νὰ σὲ παρηγορήσω.

898. *T. 106.*

Συμπάθειο 'πὸ τὴ γειτονιὰ κ' ἦρτα νὰ τραγουδήσω,
Τὴν πολυαγαπημένη μου νὰν τήνε χαιρετήσω.

899. *Sand. 168.*

Σύντας βάνεις τ' ἄσπρο φέσι καὶ τὴ φοῦντα τὴ χρυσὴ,
Τρέμ' ὁ οὐρανὸς νὰ πέσῃ μὲ τὰ ἄστρα του μασύ.

900. *Faur. II, 276.*

Σύρε γιατρέ μου σπίτι σου· πάρε τὰ γιατρικά σου·
Τὸ πάθ' ὁπὤχω ςτὴν καρδιὰν δὲν γράφουν τὰ χαρτιά σου.
Δὲν εἶν' μαχαιροβαρετιὰ μὲ ἀλοιφὴν νὰ γιάνῃ·
Τοῦτ' εἶναι πάθι ςτὴν καρδιὰν, ὁποῦ θὰ μὲ ζουρλάνῃ.

901. *T. 114.*

Σύρε νὰ πῇς τσὴ μάνας σου, νὰ μὴ μὲ καταριέται,
Γιατί γαμπρός της γένομαι κι' ἂς κάτσῃ νὰ μ' εὐκιέται.

902. *T. 282.*

Σύρε πουλί μου ςτὸ καλὸ καὶ ςτὴν καλὴ τὴν ὦρα
Καὶ νὰ γεμίσῃ ἡ στράτα σου τριαντάφυλλα καὶ ῥόδα.

903. *T. 460.*

Σύρε πουλί μου ςτὸ καλὸ,[1] σύρε κι' ἀλλοῦ καὶ κάτσε,
Σύρε κι' ἀλλοῦ καὶ ῥίζωσε κ' ἐγὼ βαρέθηκά σε.

1. *V. L. Εὔγα κακὴ καρδιὰ 'πό με.*

904. *B.*

Συχνὰ περνῶ, διαβαίνω ἀπ' τὸ σοκάκι σου,
Μὰ διάφορον δὲν ἔχω ἀπ' τὸ κορμάκι σου.

905. *T. 225.*

Σχίσετε τὴν καρδοῦλά μου μὲ συρματένια τρίχα,
Κ' εἰγδέστε τὴν ἀγάπη μου σὲ τί τόπο τὴν εἶχα.

906. *T. 225.*

Σχίσου καρδιὰ καὶ ῥάγισαι καὶ γένου τριὰ κομμάτια·
Πρᾶγμα ποῦ δὲν ἐλπίζανε, βλέπουν τὰ δυό μου μάτια

907. *T. 120.*

Τὰ βυζάκια σου τ' ἀσπρούλια,
Ποῦν' αὐγερινὸς κ' ἡ πούλια,
Τὰ βυζάκια σου θυμῶμαι,
Καὶ τσὴ νύχτες δὲν κοιμῶμαι.

908. *T. 445.*

Τ' ἀγαπημένα φαίνονται ἀπὸ τὴν περπατησιά των,
Κι' ἀπὸ τὸ σεῖσμα τῶν χερῶν κι' ἀπὸ τὸ λύγισμά των.

909. *Kind.*

Τ' ἁγιοῦ Γιωργιοῦ τάσσω κερὶ καὶ τοῦ Χριστοῦ λαμπάδα
Νὰ φέρῃ τὸ πουλάκι μου τούτην τὴν ἑβδομάδα.

910. *Faur. II, 274.*

Τὰ γέλοια μὲ τὰ κλάμματα, ἡ χαρὰ μὲ τὴν πρίκαν,
Εἰς μίαν ὥραν σπάρθηκαν, μάσὺ ἐγεννηθῆκαν.

911. *Sand. 190.*

Τ' ἀηδονάκια κελαδοῦσαν μέσα ςταῖς τριανταφυλλιαῖς,
Κελαδούσανε κ' ἔλεγαν ταῖς δικαῖς σου ταῖς μορφιαῖς.

912. *T. 218.*

Τὰ πιθυμᾷς ἐσὺ κ' ἐγώ, ὁ κύριος νὰν τὸ κάμῃ,
Νὰ κάμωμεν ἕνα παιδὶ τοῦ ἔρωτος νὰ ὁμοιάσῃ.

913. *U.*

Τὰ δέντρα τὸ ταχυὰ ταχυὰ δροσιὰ εἶναι φορτωμένα,
Κ' ἐμένα τὰ ματάκια μου δάκρυα εἶναι γεμισμένα.

914. *T. 63.*

Τὰ δίκτυα δὲν ἐγνώριζα, κι' ἀνέλπιστα πιασμένος
Εὐρήθηκ' ὁ βαρυόμοιρος καὶ εἶμαι σκλαβωμένος.

915. *T. 224.*

Τὰ δυό σου μαῦρα μάτια κ' ἡ ἄσπρη σου θωριὰ
Μ' ἔκαμαν τὸν καϋμένον καὶ κλαίω θλιβερά.

916. [1] *T. 354. B.*

Τὰ δυό σου μαῦρα μάτια κοπελουδάκι μου
Στὸν ᾅδη θὰ μοῦ βάλουν καὶ τὸ κορμάκι μου.

1. *Τὰ μαῦρά σου ματάκια B.* 2. *τὸ β. τὸ κ. B.*

917. *Pashl. I, 250. Creta.*

Τάζω σου Παναγία μου μιὰν ἀσημένιαν ζώστρα,
Νὰ μᾶς συσμίξῃς καὶ τσὴ δυὸ σ' ἕνα κρεββατοστρῶσι.

918. *T. 13.*

Ταῖς κακονύχτιαις δὲν βαστῶ, δὲν εἶμαι μαθημένος,
Καμμιὰν βραδυὰ ςτὴν θύρα σου βρίσκομαι ποθαμμένος.

919. *Pashl. I, 248. Creta.*

Τὰ κάλλη σου δὲν εἶδ' ἐγὼ μούθε μὲς ςτὰ Καλέσια,
Μούθε ςτὸ Μυλοπόταμο, μούθε ςτὸ Κάστρο μέσα.

920. *T. 157.*

Τὰ κάλλη σου τὰ νόστιμα σήμερα μ' ἐπλακῶσα
Καὶ τὴν καϋμένη μου καρδιὰ μὲ σίδερα τὴ ζῶσα.

921. *Sand. 194.*

Τὰ μαλλιά σου κι' ὁ λαιμό σου
Μ' ἔκαμαν σκλαβὸν δικό σου.

922. *Sand. 194.*

Τὰ ματάκια σου μικροῦλα
Ὁ αὐγερινὸς κ' ἡ πούλια.

923. *Sand. 194.*

Τὰ ματάκια σου τὰ μαῦρα
Μὲ γεμῶσαν ἀπὸ λαῦρα.

924. *T. 343.*

Τὰ μάτια 'ναι τὰ μάτια μου, τὰ φρύδια 'ναι δικά μου,
Καὶ τὰ χρυσά σου τὰ μαλλιὰ χόρδαις ςτὸν ταμπουρᾶ μου.

2. *V. L. εἶν' ἡ παρηγοριά μου.*

925. *T. 127. Sand. 152.*

Τὰ μάτια μ' ὀκ τὴν ἀγρυπνιά, κι' ὁ νοῦς μ' ὀκ τὴν ἀγάπη,
Τὰ χείλη μου διὰ τὸ φιλὶ ἐψήθη κ' ἐμαράθη.

1. *ἀπ' — ἀπ'.* 2. *μ' ἀπ' τὸ φίλημα S.*

926. *T. 13. Sand. 186.*

Τὰ μάτια μου νυστάζουνε, θέλουν νὰ κοιμηθοῦνε,
Γιὰ πινομή σου μάτια μου τὰ κάνω κι' ἀγρυπνοῦνε.

1. *νυστάξανε S.* 2. *Μάγὼ γιὰ τὴν ἀγάπη S.*

927. *T. 454.*

Τὰ μάτια μ' ὄντες σ' εἴδανε, κάλλιο ν' ἦθε τὰ βγάλω,
Παρὰ ποῦ σ' ἀγαπήσανε κ' ἔχουν καϋμὸ μεγάλο.

928. *Sand. 180.*

Τὰ μάτια μου τῆς ὀρφανῆς νἆχε μου τὰ γυρέψῃς,
Εβγαλα καὶ σοῦ τἄδιδα γιὰ νὰ μὴν ταξιδέψῃς.

929. *Ross Inselr. III, 176. Creta. Casus.*

Τὰ μάτια σοὖν' ὁλόμαυρα σὰν τῆς ἐλιᾶς τὸ ῥέγκι,
Τὸ πρόσωπο σοὖναι γυαλὶ κι' ὅλος ὁ κόσμος φέγγει.

930. *U.*

Τὰ μάτια σοὖναι σὰν ἐλιὰ, ποὖναι εἰς τὸ κλωνάρι,
Τὰ φρύδια σου στεφανωτὰ σὰν δυὸ μερῶν φεγγάρι.

931. *T. 343.*

Τὰ μάτια σ' ἔχουν ἔρωτες καὶ τὰ μαλλιά σου μάγια.

932. *Faur. II, 298. Rhodus.*

Τὰ μάτια σ' ὅποιος τὰ ἰδῇ καὶ δὲν ἀναστενάξῃ,
'Αστροπελέκι καὶ φωτιὰ νὰ πέσῃ νὰ τὸν κάψῃ.

933. *T. 440.*

Τὰ μάτια σου μ' ἐκάμανε, κι' ἂν στρώσω, δὲν κοιμῶμαι,
Καὶ τὸν σταυρὸν σὰν χριστιανὸς νὰ κάμω δὲν θυμῶμαι.

934. *Faur. II, 300. Rhodus.*

Τὰ μάτια σου μοῦ ῥίξανε σαΐταις ἀσημένιαις,
Καὶ ϛὴν καρδιάν μ' ἐμπήκανε κ' ἐβγῆκαν ματωμέναις.

935. *T. 224.*

Τὰ μάτια σου ὅποιος τὰ δγῇ, ἂν εἶν' καὶ πικραμένος,
Ταῖς πίκραις ὅλαις λησμονεῖ καὶ χαίρετ' ὁ καϋμένος.

936. *T. 438.*

Τὰ μάτια σου ϛοὺς οὐρανοὺς τσ' ἀγγέλους καμακίζουν,
Κ' ἐμένα τὴν καρδοῦλά μου τὴν καίγουν καὶ φλογίζουν.

937. *T. 203.*

Τὰ μάτια σου, τὰ μάτια μου ἦσαν προξενητάδες,
Μητὲ προικιὰ γυρέψανε μητὲ πολλαῖς χιλιάδες.

938. *T. 453.*

Τὰ μάτια σου τὰ μώρινα κάμουν μὲ νὰ μωρήσω,
Κάμουν με νὰ ξενιτευθῶ καὶ μαῦρα νὰ φορήσω.

939. *Sand. 150.*

Τὰ μάτια σου τὰ μαῦρα δὲν τἄχει ἄλλη μιὰ,
Οὐδὲ ςτὴν Πόλι μέσα οὐδὲ ςτὴν Γαλατᾶ.

940. *T. 445.*

Τὰ μάτια τῆς ἀγάπης μου δὲν εἶν' τόσον μεγάλα,
Καὶ σὰν τὸ μέλι 'ναι γλυκιὰ, σὰν τὸ μελάνι μαῦρα.

2. Ὡσὰν T.

941. *Faur. II, 298. Rhodus.*

Τὰ μάτια τῆς μαργιόλισσας δὲν εἶν' τόσο" μεγάλα,
Μόνον μικρὰ καὶ νόστιμα, μέλι μασὺ μὲ γάλα.

942. *T. 244.*

Τὰ μαῦρα μάτια δυὸ φλωριὰ, τὰ γερακάτα δέκα,
Κ' ἐκειὰ τὰ καταγάλανα σαράντα ςτὴ γαζέτα.

943. *T. 224.*

Τὰ μαῦρα μάτια ἡ ὤμορφαις, τὰ γερακάτ' ἡ κούρβαις,
Κ' ἐκειὰ τὰ καταγάλανα τἄχουν ἡ ἀρχοντοπούλαις.

944. *T. 243.*

Τὰ μαῦρα μάτια ὁ ἔρωτας τὰ ἔβαψε μὲ πόθο,
Τὰ γάλανα μὲ τὸ ψηφὶ, ποῦ ἀρέσει τῶν ἀνθρώπων.

945. *Faur. II, 278. T. 123.*

Τὰ μαῦρα μάτια τὴν αὐγὴν δὲν πρέπει νὰ κοιμοῦνται,
Μόνον νὰ κολακεύωνται καὶ νὰ γλυκοφιλοῦνται.

946. *Faur. II, 296. Rhodus.*

Τὰ μαῦρα μάτια τὴν αὐγὴν δὲν πρέπει νὰ κοιμοῦνται,
Μὸν πρέπει νἆναι ξυπνητὰ καὶ νὰ γλυκοφιλοῦνται.

947. *Lycurgus.*

Ταμπακέρα μὲ ταμπάκο,
Εἰρενιὼ κατέβα κάτω.

948. *T. 343.*

Τὰ ξανθά σου τὰ μαλλιὰ
Στὴν καρδιὰ μοὖναι φωτιά.

949. *T. 104.*

Τὰ ξώφυλλα τοῦ μαρουλιοῦ σκεπάζουνε τὰ μέσα,
Τὰ λόγια τῶν γειτόνωνε κόρη μου σ' ἐπλανέσα.

950. *T. 153.*

Τὰ σίδερα τῆς φυλακῆς εἶναι γιὰ τοὺς λεβέντες,
Κ' αἱ κάμαραις κ' αἱ τσελουδαῖς γιὰ τσ' ὥμορφαις κοπέλιαις

851. *T. 270.*

Τ' ἀσπροπαχὺ κορμάκι τὸ λαμπρὸ
Ἄσπρον εἶν' σὰν τὸ χιόνι ςτὸ βουνό.

952. *Βυβιλάκης. Sand. 148. Creta.*

Τάσσω σοῦ Παναγία μου ἀσημωτὰ καντήλια
Νὰ μᾶς ἐβάλῃς τῶνι δυὸ ςτὰ χέρια δαχτυλίδια.

953. *Βυβιλάκης. Sand. 148. Creta.*

Τάσσω σου Παναγία μου ὀκάδες τὸ λιβάνι
Νὰ μᾶς ἐβάλῃς τῶνι δυὸ ςτὴν κεφαλὴ στεφάνι.

954. *Pashl. Creta.*

Τάσσω σου Παναγία μου μιὰν ἀσημένιαν ζῶσι,
Νὰ μᾶς συσμίξῃς καὶ τσὴ δυὸ σ' ἕνα κρεββατοστρῶσι.

955. *T. 121.*

Τὰ στήθη σοῦν' λεϊμόνια καὶ τὰ βυζιά σου κλῶνοι·
Χαρᾶς τὸν νιὸ ὁποῦ θὰ μπῇ νὰ κόψῃ τὸ λεϊμόνι.

956. *B.*

Τὰ τί πάσχω ἀφ' οὗ λείπεις, νὰ τὸ πῶ δὲν ἠμπορῶ,
Τοῦτο ξέρω πῶς παλεύω μ' ἕνα πάθος φοβερό.

957. *T. 127.*

Τ' ἀχεῖλί σου νὰ φίλουνα κι' ἔλα φωτιὰ τὰ κάψῃ.

958. *T. 104.*

Γειτόνισσαις κακόγνωμαις, τὰ δὲν ἰδεῖτε, λέτε,
Τὸν ἄνθρωπον μὲς ςτὴν φωτιὰν ῥίχτετε καὶ τὸν καῖτε.

959. *T. 144.*

Τέσσερα μῆλα σῶστειλα καὶ τὄνα δαγκαμένο,
Κι' ἀνάμεσα ςτὴ δαγκασιὰ σὤχω φιλὶ στερμένο.

960. *Faur. II, 288.*

Τέσσερα φύλλα 'χει ἡ καρδιὰ, τὰ δυὸ τἄχεις παρμένα,
Καὶ τ' ἄλλα δυὸ μὲ τ' ἄφησες καμμένα, μαραμμένα.

961. *T. 144. Zacynthus.*

Τὴν ἐλιά σου τὴ βαμμένη
Σοῦ τὴν ἔχω δαγκαμένη.

962. *B.*

Τὴν θάλασσαν φωνάζω καὶ μ' ἀποκρίνεται·
'Εὰν θέλῃς το πουλί σου, ντερμάντι γένεται.

963. *Ross Inscr. III, 176. Creta. Casus.*

Τὴν λαμπηράδα τῆς φωτιᾶς ὠρέγομουν κ' ἐθώρουν,
Κ' ἐσίμωσα κ' ἐκάηκα, νὰ φύγω δὲν ἐμπόρουν.

964. *T. 112.*

Τὴ μάνα σου τὴ μάγισσα ρακὶ θὰν τὴ ποτίσω,
Νὰ πέσῃ ν' ἀποκοιμηθῇ, νἄρτω νὰ σὲ φιλήσω.

965. *B.*

Τὴν τύχη μου τὴν βλασφημῶ, μαλώνω καὶ τὴν σφαῖρα,
Διατί δὲν ἀξιόνουμαι νὰ σένα διῶ μιὰ 'ὥρα.

966. *T. 397.*

Τῆς Μπαρμπαργιᾶς τὸ πέλαγο, τῆς Μάρτας τὸ κανάλι
Νὰ φάγῃ τὸ κορμάκι μου, ἂν ἀγαπήσω ἄλλῃ.

967. *Sand. 194.*

Τῆς ἐλιᾶς σου τὸ μαυράδι
Ζωντανὸ μὲ πάγ' ςτὸν ᾅδη.

968. *Kind.*

Τῆς θάλασσης τὰ κύματα ὅλα θὰ τὰ περάσω
Νὰ πάω νὰ βρῶ τὸν ἀγαπῶ, νὰ τὸν καλολογιάσω.

969. *T. 326.*

Τῆς θάλασσας τὸν ταραγμο θυμῶμαι καὶ τρομάζω,
Καὶ τῆς ἀγάπης τὸ καϋμὸ καὶ βαρυαναστενάζω.

970. *T. 114.*

Τῆς κορασίδας τὸ μυαλὸ γυρίζει σὰν τὸ μύλο.

971. *Sand. 190.*

Τῆς Λέγκως τὸ περπάτημα τῆς πέρδικας ὁμοιάζει,
Κ᾽ ἐμένα νὰ τὸν ἄθλιόν τὸν νοῦ μου ξελογιάζῃ.

2. ξελαγιάζει *S.*

972. *U. cfr. Sand. 136.*

Τῆς μάνας σοῦν᾽ τὸ φταίξιμον ποῦ σ᾽ ἔφερε ςτὸ γάμο·
Καὶ σ᾽ εἶδαν τὰ ματάκια μου, καὶ ζάφτι δὲν τὰ κάμω.

1. Ἀνάθεμα τὴ μάνα σου ποῦ σ᾽ ἔστειλε *S.* 2. ζάπι *S.*

973. *Sand. 196.*

Τῆς μόδας παπουτσάκια φορεῖς καὶ τρίζουνε
Κ᾽ ἐμένα τὴν καρδιά μου τήνε ραΐζουνε.

974. *B.*

Τῆς Χίου τὰ περιστέρια, τῆς Σμύρνης τὰ πουλιὰ
Ἤλθανε καὶ μοῦ εἶπαν τὴν νέαν σου φιλιά.

975. *T. 458.*

Τί γλήγωρα πὠγέρασα κ᾽ ἐμπῆκα μὲς ςτὰ γένεια
Κι᾽ ὅσαις κοπέλαις κι᾽ ἂ μὲ διοῦν, ξεραίνουντ᾽ ὀχ τὰ γέλοια.

976. *U.*

Τί ἔφταιξα τῆς μάνας σου, κι᾽ ὁποῦ μὲ βρῇ, μὲ βρίζει
Τὸν δρόμον τὸν βασιλικὸν κανεὶς δὲν τὸν ὁρίζει.

977. *T. 282.*

Τί ἔχεις καϋμένε κόρακα κ᾽ εἶν᾽ τὰ φτερά σου μαῦρα;
Ἂν ἔχῃς πόνο ςτὴν καρδιὰν, ἔλα νὰ κλαῖμ᾽ ἀντάμα.

1. χελιδονάκι μου; *B.*

978. *T. 110.*

Τί μὲ θωρεῖς καὶ κρύβεσαι ἀπὸ τὰ σιδεράκια;
Ποῦ ᾽γὼ ᾽χω ὀρπίδες ςτὸν Θεὸ νὰ γένομ᾽ αἰτεράκια.

979. *T. 458. Sand. 160.*

Τί μὲ τηρᾷς καὶ κρύβεσαι σὰν τὴν ὀχιὰ ςτὸ βάτο;
Ἐγὤμουν, ὁποῦ σοὔφερνα τοὺς κόρφους σ᾽ ἄνω κάτω.

2. om. *T.*

980. *B.*

Τί νὰ κάμω, τί νὰ γίνω, νὰ σὲ γράψω μιὰ γραφὴ,
Νἆν᾽ τὸ αἷμά μου μελάνι καὶ τὸ στῆθός μου χαρτί;

981. *T. 156. Sand. 182.*

Τί νὰ σοῦ κάμω ἀγάπη μου, ποῦ δὲν εἶν' ἀπ' ἐμένα;
Καὶ βασανίζουνε κ' ἐσὲ καὶ τυραννοῦν κ' ἐμένα.

2. *Ἄλλοι μ' ὁρίζουνε κ' ἐμὲ — κ' ἐσένα T.*

983. *T. 446.*

Τί νὰ σοῦ κάμω μάτια μου, ποῦ δὲν εἶν' ἀπ' ἐμένα;
Ἂν ἦταν ἀπὸ μένανε, πολλὰ 'τανε καϋμένα.

984. *Faur. II, 290.*

Τί νὰ τὴν κάμω τὴν καρδιὰ, σὰν εἶναι πικραμμένη;
Μήτε χειμῶνα χαίρεται, μήτε τὸ καλοκαῖρι.

985. *Sand. 154.*

Τί νὰ τῆς κάμω τῆς μικρῆς, ποῦναι μικρὴ καὶ κλαίγει;
Κι' ἂν τῆς εἰπῶ κ' ἕνα κρυφὸ, τῆς μάνας της τὸ λέγει.

985 a. *M. II, 396.*

Τί νὰ τῆς πῶ τῆς μοίρας μου, ποῦ μ' ἔφταιγε κ' ἐκείνη;
Κι' ἂν μ' ἔφταιξε ἄλλος κανεὶς, ὁ Θιὸς νὰ τοῦ τὸ κρίνῃ.

986. *B.*

Τί νὰ τὸ κάμω σὰν μὲ λὲς, πῶς μ' ἀγαπᾷς ἐμένα;
Καὶ τῆς καρδιᾶς σου τὰ κλειδιὰ ἀλλοῦ τἄχεις δοσμένα.

987. *U.*

Τί νὰ τοῦ κάμω τοῦ σεβντᾶ, ποὔρχεται κάθε κάρτο
Καὶ μοῦ βαρεῖ τὴ σαϊτιὰ ςτὸ στῆθός μ' ἀποκάτω;

988. *T. 128. Sand. 154.*

Τί νὰ τσὴ κάμω τσὴ καρδιᾶς, ποῦναι σαγιτεμμένη,
Ποῦ μοῦ τὴν ἐσαγίτεψε μιὰ μικροπαντρεμμένη;

1. *τῆς — τῆς S.*

989. *Sand. 186.*

Τεἶν' ταῦτα τὰ καμώματα π' ἀρχίνησες καὶ κάνεις;
Μώρ' δὲν φοβᾶσαι θάνατον; δὲν λὲς πῶς θὰ παιθάνεις;

990. *U.*

Τεἶν' ταῦτα τὰ καμῶματα, τεἶν' ταῦτα τὰ ξεράτια;
'Επῆγα κ' ἐμπερδεύτηκα σ' ἕνα ζευγάρι μάτια.

991. *T. 458.*

Τί πάθη καὶ τί βάσανα καὶ πολυτυραννία,
Πῶλαβα 'γὼ γιὰ σένανε δίχως καμμιὰν αἰτία;

992. *Faur. II, 274*

Τίς εἶναι σιδερόκαρδος νὰ σοῦ βαστᾷ τὸν πόνον,
Νὰ βλέπῃ τὸ κορμάκι σου ςτὸν μῆνα καὶ ςτὸν χρόνον;

993. *Sand. 184.*

Τί σᾶς ἔκαμ' ὁ καϋμένος, καὶ μὲ λέγετε φονιά;
Μὴν ἐσκότωσα κανένα; μὴν ἐφίλησα καμμιά;

994. *Sand. 188.*

Τί σουκαμα καὶ μῶστειλες τὸν Χάρο νὰ μὲ πάρῃ;
Τάχα δὲν ἐνθυμήθηκες κι' ἀπὸ τ' ἐμὲ μιὰ χάρι;

995. *Sand. 176.*

Τί σοὖπα καὶ μοῦ τὄρραψες τὸ στόμα σου μὲ σύρμα;
Θέλω νὰ πάω νὰ κρεμιστῶ κ' ἔχε το σὺ τὸ κρίμα.

996. *Sand. 180.*

Τί σοὖπα καὶ μὲ χόλιασες λαμπάδα μου γραμμένη;
Γιὰ 'να φιλὶ ποῦ μοὔδωσες καὶ στέκεις πικραμμένη;

997. *Lycurgus.*

Τύλει πλῆκι καὶ κορδέλα
Πές το τῆς νενές σου κ' ἔλα.

1. *Τιριπλῆκι? L.*

998. *T. 342.*

Τί τὰ χτενίζεις τὰ μαλλιὰ καὶ κάνεις τὰ ῥολᾶ σου;
Γιατὶ τὸ ξέρει ἡ γειτονιά, πῶς λίγ' εἶν' τὰ προικιά σου.

999. *T. 342.*

Τί τὰ χτενίζεις τὰ μαλλιὰ ταῖς πλάταις σου ῥιμμένα;
Δυὸ ἄγγελοι ςτὰ σιάζουνε μὲ δυὸ σημένια χτένια.

1000. *T. 65.*

Τί ὤμορφη ποὖσαι μάτια μου, μὰ εἶσαι φιλημένη·
Νἆσουν πλιὸ ἀσχημότερη καὶ νἆσουν τιμημένη.

1001. *T. 119.*

Τί ὤμορφη ποὖσαι μάτια μου, μὰ κακοπαντρεμμένη·
Τόσο σὲ κλαῖν' τὰ μάτια μου, σὰ νἆσουν πεθαμένη.

1002. *T. 281.*

Τί ὤμορφη ποὖσαι, μάτια μου . . . . . .
Σὰν τὸ πουλὶ ποῦ κελαϊδεῖ τὸ μάη καὶ τὸν ἀπρίλη.

1003. *Sand. 182.*

Τί ὡραιότης εἶν' αὐτὴ, τί κάλλος καὶ τί νοῦρι·
Τ' ἀγγελικό σου τὸ κορμὶ δὲν ἔχει πλιὸν κουσοῦρι.

1004. *Faur. II, 286.*

Τὸ ἀηδονάκι ποὔλειπε κ' ἦτον ξενιτεμμένο,
Ἦρθε τὸν ἦχον γιὰ νὰ πῇ ποὔτανε μαθεμένο.

2. *νὰ εἰπῇ ποῦ ἦτον F.*

1005. *B.*

Τὸ ἄχ εἶναι τὸ κέρδος μου, τὸ μπὰχ ἡ πληρωμή μου,
Καὶ μὲ τ' ἀναστενάγματα θὲ νἄβγῃ ἡ ψυχή μου.

1006. *Sand. 182.*

Τὸ βλέπω, τὸ γνωρίζω, δὲν εἶμαι μπουνταλᾶς,
Πῶς μὲ κουγιουναρίζεις καὶ μὲ παιζογελᾷς.

1007. *Lycurgus.*

Τὸ δέντρο ποὖναι ςτὸ βουνὸ ὅλ' οἱ καιροὶ τ' ὁρίζουν,
Καὶ μένα τὸ πουλάκι μου ὅλοι τὸ τριγυρίζουν.

1008. *Sand. 186. M. II, 418.*

Τὸ θάρρος τῆς ζωῆς μου στέκει σὲ μιὰ κλωστὴ,
Τύχη νὰ τὸ βοηθήσῃ νὰ μὴν ἀπελπιστῇ.

1009. *Sand. 180.*

Τοιγάρ' ς γιὰ ἕνα γεμενὶ πὤχ' ἑκατὸ παράδες;
Ἐγὼ σ' τὸ πέρνω μάτια μου νὰ λείψουν οἱ καυγάδες.

1010. *T. 464.*

Τοιγάρις σιδερένια 'ναι κ' ἐμένα ἡ καρδιά μου,
Νὰ κουβεντιάζῃς μ' ἄλλονε ςτὰ μάτια τὰ δικά μου;

1011. *Sand. 150.*

Τὸ κάστανο θέλει κρασὶ καὶ τὸ καρύδι μέλι,
Καὶ τὸ κορίτσι φίλημα πουρνὸ καὶ μεσημέρι.

1012. *T. 315.*

Τὸ κρίμα νἄχ' ἡ μάνα σου καὶ τ' ἄδικ' οἱ γειτόνοι,
Καὶ τὸν ἀφορισμ' ὁ παπᾶς ποῦ δὲν μᾶς στεφανώνει.

1013. *B.*

Τὸ κυπαρίσσι κάηκε κ' ἡ ῥίζα του μυρίζει,
Ποιὸς ἔχ' ἀγάπην ςτὴν καρδιὰν, ὁ κόσμος τὸν γνωρίζει.

1014. *Pashl. II, 270. Creta.*

Τὸ κυπαρίσσι ῥέγομαι τὸ μυρισμένο ξύρο,
Ἀποῦ σοῦ μοιάζει μάτια μου ςτὸ μάκρο καὶ ςτὸ ψῆρο.

1015. *Pashl. II, 270.*

Τὸ κυπαρίσσι τὸ λιανὸ ἀέρας τὸ ζευλώνει,
Τὴν κοπελιὰν τὴν ἀγριὰν ὁ νιὸς τὴν ἡμερώνει.

1016. *T. 123.*

Τὸ κυπαρίσσι τὸ ψηλὸ ποὖναι ςτὰ τίμια ξύλα,
Ἐτσ' εἶν' κ' ἐμέν' ἡ ἀγάπη μου . . . .

1017. *T. 124.*

Τὸ κυπαρίσσι τὸ ψηλὸ ποὖναι ςτὴν ἅγια Μαύρα,
Ἐτσ' εἶν' κ' ἡ μέση σου λιανὴ καὶ τὰ μαλλιά σου μαῦρα.

1018. *T. 69.*

Τὸ μαντυλάκ' ὁποῦ φορεῖς τὸ χρυσαλειφωμένο,
Μὲ κάποιον ἐπαιγνίδισες κ' εἶναι κουρνιαχτισμένο.

1019. *Curtius. Aegina.*

Τὸ μάτι μου τὸ ξενετᾷ,
Κάποιον θὰ διῶ ποῦ μ' ἀγαπᾷ.

1020. *T. 162.*

Τὸ Μ, τοῦ Α καὶ τοῦ Ρ καὶ δυὸ ψηφιὰ ἀκόμα
Μ' ἐκάμανε τὸν ὀρφανὸ νὰ κείτωμαι ςτὸ στρῶμα.

1021. *Sand. 154.*

Τὸν ἄνθρωπον τὸν σεβνταλῆ κάθου κι' ὁμίλησέ τον,
Κ' εἰπέ του λόγια τοῦ σεβντᾶ καὶ παρηγόρησέ τον.

1022. *Sand. 190.*

Τὸ λεϊμονάκι τ' ἄγουρο τρίβε το κι' ἂς μυρίζῃ,
Καὶ τὴν γειτονοποῦλά σου φίλει την κι' ἂς σὲ βρίζῃ.

1023. *T. 110.*

Τὸν κλήδωνά μου ἔρριξα γιὰ νὰ σὲ ῥοιζικάρω,
Κι' ὁ κλήδωνάς μου μὤδειξε γυναῖκα νὰ σὲ πάρω.

1024. *T. 55.*

Τὸ νοῦ μου καὶ τὸ λογισμὸ ὁποῦ μὤπῆρες, δός μου.

1025. *T. 111.*

Τ᾽ἕνα μου χέρι ςτὴ φωτιὰ καὶ τ᾽ ἄλλο ςτὸ μαχαῖρι
Ἢ νὰ καῶ ἢ νὰ σφαῶ ἢ νὰ σὲ κάμω ταῖρι.

1026. *Sand. 184.*

Τὸν ὅρκον θὲ νὰ κάμ᾽ ἐγὼ ςτὴν ἅγια Σωτῆρα,
Κι᾽ ἂν δὲν σὲ πάρω λεύθερη, θὲ νὰ σὲ πάρω χῆρα.

1027. *Faur. II, 288.*

Τὸν οὐρανὸν κάμνω χαρτὶ, τὴν θάλασσαν μελάνη,
Νὰ γράψω τὰ πεισματικὰ καὶ πάλιν δὲν μὲ φτάνει.

1028. *Βυβιλάκης. Sand. 150. Creta.*

Τὸν τοῖχον θὲν ἀναλεκτῶ, νὰ πάω νὰ βρῶ τὸν γέρο,
Καὶ μὲ καλὸ καὶ μὲ κακὸ τὴν κοπελιά του θέλω.

1029. *B.*

Τὸν τόπο ποὔστεκες ἐχτὲς, τὰ λόγια σου νθυμοῦμαι,
Κ᾽ ἐὰν δὲν βλέπω τὸ κορμὶ, πάλι παρηγοροῦμαι.

1030. *Sand. 192.*

Τὸν Φράγκον δὲν τὸν θέλω,
Γιατὶ φορεῖ καπέλο.
Μὸν θέλω τὸν Γιωργάκη,
Ὁποῦ φορεῖ καλπάκι.

1031. *B.*

Τὸ πάθος σου τ᾽ ἀπόκτησα, ἀφ᾽ οὗ σέν᾽ εἴδω φῶς μου·
Καὶ πάλιν ἂν μὲ λυπηθῇς, γένεσαι ὁ γιατρός μου.

1032. *T. 44. Sand. 182.*

Τὸ περιστέρι ςτὴ φωλιὰ κοιμᾶται μὲ τὸ ταῖρι,
Κ᾽ ἐγὼ κοιμῶμαι μοναχὸς σὰν τὸ λαγὸ ςτὴ φτέρη.

2. *χειμῶν᾽ καὶ καλοκαῖρι S.*

1033. *T. 51.*

Τὸ πουλί μου πάγει πέρα,
Παναγιὰ μὴν κάμ᾽ ἀγέρα.

1034. *T. 340.*

Τόσ᾽ ἦταν ἡ ἀγάπη μας, τόσ᾽ ἦταν ἡ φιλιά μας,
Καὶ γιὰ ᾽να λόγο ποὔπαμε, ἦταν ἡ χωρισιά μας;

1035. *Curtius. Aegina.*

Τὸ σίδηρο κ' αἱ φυλακαῖς εἶναι διὰ τοὺς λεβέντες,
Παπλώματα καὶ στρώματα εἶναι διὰ τὰς γυναῖκες.

1036. *B.*

Τοῦ ἔρωτα τὰ βέλη εἶναι πολλὰ σκληρά,
Κι' ἂν μπερδευθῇς πουλί μου, δὲν ξεμπερδεύεις πλιά.

1037. *Kind.*

Τοῦ κουλύμπου θὲ νὰ πέσω γιὰ νὰ ἔβγω στὸ νησί,
Κι' ἀπεκεῖ φωνάζω θέλω· ποῦσ' ἀγάπη μου πιστή.

1038. *Sand. 192.*

Τοῦ ματιοῦ σου τὸ ἀσπράδι
Μ' ἔτρωγε ταχὺ καὶ βράδυ.

1039. *Βυβιλάκης. Sand. 170. Creta. Conze. (Athenae.)*

Τοῦ παντρεμμένου δὸς φιλὴ, τ' ἀπαντρευτοῦ μιὰ πέτρη,
Νὰ πάρῃ καὶ τὴν ἐντροπὴ νὰ πᾷ νὰ βρῇ γυναῖκα.

1. *ἀνυπάνδρου C.* 2. *Νὰ δέρνῃ τὸ κεφάλι του C.*

1040. *T. 269.*

Τὸ τσαντσαμίν' ὄντες ἀνθῇ, τσοὺ κλώνους του φουμίζει,
Κ' ἡ κορασιὰ ὄντες ντυθῇ, τσοὺ νιοὺς περιορίζει.

1041. *T. 127.*

Τ' ὀχτροῦ σου μὴν ἐμπιστευθῇς τὰ λόγια ποῦ σοῦ λέγει,
Μήτε ποτὲ τῆς γυναικὸς ποῦ σοῦ μιλεῖ καὶ κλαίγει.

1042. *T. 8.*

Τούτη ποῦ κρατῶ σιμά μου,
Νἄτανε γειτόνισσά μου,
Νἄτανε δικό μ' αἰτέρι
Καὶ δικό μου περιστέρι.

1043. *B.*

Τοῦτον τὸν χρόνον χαίρομαι, τὸν ἄλλον Θεὸς τὸ ξεύρει·
Ἢ θὰ ποθάνω, ἢ θὰ ζῶ, ἢ θἄμαι σ' ἄλλα μέρη.

1044. *Sand. 182.*

Τὸ φεγγαράκ' ἀκολουθῶ, τοὺς μάγους θὰ ρωτήσω,
Ἂν μ' ἀγαπᾷς πουλάκι μου, νὰ μὴ σὲ λησμονήσω.

1045. *Lycurgus.*

Τὸ φέσι σου μὲ τὰ φλωριὰ κρασὶ θὰ τὸ γεμίσω,
Καὶ ςτὴν ὑγιά σου θὰ τὸ πιῶ καὶ στάλα δὲν θ' ἀφήσω.

1046. *T. 357.*

Τὸ χέρι σου τὸ παχουλὸ νἄβανα μαξιλάρι,
Ποτὲ δὲν ἐφοβώμουνα, ὁ Χάρος νὰ μὲ πάρῃ.

1047. *B. cfr. 610.*

Τὸ χεῖλι σοὖναι σίσυρο, τὸ μάγουλόν σου μῆλο,
Τὸ στῆθός σου παράδεισος καὶ τὸ κορμί σου κρίνο.

2. κρίκος B.

1048. *B.*

Τὸν χρόνο τὸν ἐφετινὸ θέλω νὰ τόνε γράψω,
Γιατ' ὥρα δὲν ἐπέρασε, νὰ μὴν ἀναστενάζω.

1049. *B.*

Τὸ ὦχ μεταχειρίστηκα καὶ μὲ δαυτὸ θὰ ζήσω,
Ὡς ποῦ νὰ ἔρθῃ ὁ καιρὸς φῶς μου νὰ ξεψυχήσω.

1050. *U.*

Τραγούδησε πουλάκι μου, ν' ἀκούσω τὴ λαλιά σου,
Νὰ πεταχτῶ σὰν πέρδικα μέσα ςτὴν ἀγκαλιά σου.

1051. *T. 128.*

Τραγούδησέ μου νὰ χαρῶ, παῖξέ με νὰ γελάσω,
Δεῖξέ μου τὰ βυζάκια σου, νὰ δγῇς ἂν δὲν τὰ πιάσω.

1052. *U.*

Τριανταφυλλένια μάγουλα καὶ μάτια μενεξέδες
Γιὰ σένα γλυκοκελαδοῦν τ' ἀηδόνια ςτοὺς μπακτσέδες.

1053. *T. 111.*

Τριαντάφυλλο εἶσαι τὴν αὐγή, ῥόδο τὸ μεσημέρι,
Κ' ἕνας μου φίλος γκαρδιακὸς θὰ μοῦ σὲ κάμῃ ταῖρι.

1054. *T. 437.*

Τρεῖς ἀδελφάδες εἴστενε καὶ τρεῖς χαριτομέναις,
Κ' ἔχετε χάρ' ὀχ τὸν Θεὸν . . . .

1055. *T. 58.*

Τρεῖς θάλασσαις μὲ κυνηγοῦν κ' ἡ μιὰ 'ναι πλιὸ μεγάλη,
Τὴν μιὰ φοβοῦμαι μὴ πνιγῶ, τὴν ἄλλη μὴ μὲ πάρῃ.

1056. *T. 106.*

Τρέμει τὸ ψάρι ςτὸν ψαρᾶ, σύντα ἐβγάν' ἡ τράτα,
Τρέμει κ' ἐμ' ἡ καρδοῦλά μου σύντα σὲ διῶ ςτὴν στράτα.

1057. *T. 106.*

Τρέμει τὸ ψάρι ςτὸν ψαρᾶ, τ' ἀρνὶ ςτὸν μακελᾶρη,
Τρέμει κ' ἐμ' ἡ καρδοῦλά μου γιὰ 'κειὸ τὸ παλληκάρι.

1058. *Sand. 198.*

Τριγυρωτριγυρίζω ςτὸ σοκακάκι σου,
Νὰ τὸ φιλήσω θέλω τὸ μαγοῦλάκι σου.

1059. *T. 456.*

Τρώγω ψωμὶ μὲ δάκρυα, νερὸ φαρμακωμένο,
Ηι πίκραις καὶ τὰ βάσανα μ' ἔχουν ἀνατρεμμένο.

1060. *T. 8.*

Τσάκισέ το τὸ λουλοῦδι,
Κι' ὁ χορὸς θέλει τραγοῦδι.

1061. *Sand. 194.*

Τσαντσάκι μου ςτὴν πίστι σου,
Πάρε με βράδυ σπίτι σου.

1062. *T. 194.*

Τσαπράζιὰ καὶ φορέματα πολλὰ νὰ σᾶς χαρίσω,
Καὶ νὰ σᾶς δώσω τ' Ἄγραφα κι' ὅλα τ' ἀρματωλίκια.

1063. *T. 48.*

Τσὴ θάλασσας τσῆς ἔταξα μαντύλ' ἀπὸ κασέλα,
Νὰ μοῦ φυλάῃ τὸν αἰτὸ ςτὸ σύρε καὶ ςτὸ ἔλα.

1064. *T. 74.*

Τσὴ κόβω τὰ μαλλιά της,
Ποὔταν' ἡ ὠμορφιά της

. . . .

Τσὴ βάνω δυὸ πιστόλαις,
Ποὔτανε δυὸ βιόλαις.

1065. *T. 114.*

Τσὴ κυρᾶς μου ἡ ἀγάπη εἶναι τόσο δυνατὴ,
Σὰν νερὸ μὲς ςτὸ καλάθι ὁποῦ στάλα δὲν κρατεῖ.

1066. *T. 271.*

Τσὴ μελαχροινῆς ἡ τσιέρα
Ὤμορφη 'ναι καθημέρα,
Καὶ τσῆς ἄσπρης τσὴς χιονάτης
Μιὰ βολὰ 'ναι ἡ ὠμορφιά της.

1067. *T. 70.*

Τσὴ χήρας τὸ προσκέφαλο μυρίζ' ἀπὸ κυδόνι,
Καὶ τὸ μυρίστηκα κ' ἐγὼ καὶ σκούζω σὰν τ' ἀηδόνι.

1068. *T. 122.*

Τσίτωσε βραχνοκόκορε ἀπὸ τὰ κεραμίδια,
Γιὰ νὰ μιλήσ' ἡ πέρδικα ἀπὸ τὰ παρεθύρια.

1969. *T. 278.*

Τώρα τὸ καλοκαιράκι ποῦν' ὁ κόσμος μιὰ χαρὰ
Λάμπουν καὶ ἡ κορασίδες μὲ τὴν ἄσπρη φορεσιά.

1070. *Sand. 194.*

Τώρα, τώρα σ' ἀνταμώνω
Κι' ὅλα σὲ τὰ φανερώνω.

1071. *T. 294.*

Ὑπόμενε Μαρία μου τοῦ Νικολῆ τὰ λόγια,
Σὰν ἀπομένουν τὰ βουνὰ τσὴ πάχναις καὶ τὰ χιόνια.

1072. *Pashl. I, 247. Creta.*

Φεγγάρι μου λαμπρότατο κι' ἅγιο Κωσταντινάτο,
Τὰ κάλλη σου δὲν εἶδ' ἐγὼ ςτὸν οὐρανὸν ποκάτω.

1073. *Faur. II, 280.*

Φεγγάρι μου λαμπρότατον, ζηλεύει σ' ἡ καρδιά μου,
Γιατὶ θωρεῖς τὸν ἀγαπῶ, κ' ἐμένα 'ναι μακρυά μου.

1074. *Faur. II, 282.*

Φεγγάρι, φεγγαράκι μου φέγγε με νὰ περάσω·
Γιατὶ σ' αὐτὴν τὴν γειτονιὰν τὸν νοῦν μου θὲ νὰ χάσω.

1075. *Curtius. Aegina.*

Φίδια μοῦ μαγειρέψανε μὲ τῆς συκιᾶς τὸ γάλα,
Γιὰ νὰ τὸ φάγω ν' ἀρνηθῶ τὰ μάτια σου τὰ μαῦρα.

1076. *T. 340.*

Φοβερισμένο μ' ἔχουνε ὅθε κι' ἂ σ' ἀπαντήσω,
Ἴδε ςτὰ μάτια νὰ σὲ διῶ, ἴδε νὰ σοῦ μιλήσω.

1077. *Curtius. Aegina.*

Φραντσέζικο κριτήριο καὶ Ῥωσσικὴ παμπάνα
Γιὰ κάψε τὴν ἀπόφασιν, νὰ κοιμηθοῦμ' ἀντάμα.

1079. *T. 52. Zacynthus.*

Φύσα μαγιστραλάκι μου,
Νὰ πᾶμε ςτὴν ἀγάπη μου.

1080. *Sand. 220.*

Χάιντε μωρὲ καχπὲ ντουνιᾶ σ' ἐμένα μὴν παινιέσαι,
Κ' ἐγῶμαι ποῦ σὲ γλένταρα καὶ τώρα μ' ἀπαρνιέσαι.

1. *χαΐδε S.*

1081. *T. 285.*

Χαρὰ τὴν τέτοια περγουλιὰ καὶ ποιὰ κυρὰ τὴν ἔχει,
Νὰ στάζ' ἀπὸ τὴ ῥίζα της ῥοδόσταμα νὰ τρέχη.

1082. *Faur. II, 298.*

Χελιδονάκι θὰ γενῶ, νἄρτω ςτὴν κάμαρά σου,
Νὰ κάμω τὴν φωλίτσαν μου εἰς τὰ προσκέφαλά σου.

1083. *Faur. II, 298.*

Χελιδονάκι θὰ γενῶ, ςτὰ χείλη σου νὰ κάτσω,
Νὰ σὲ φιλήσω μιὰ καὶ δυὸ, καὶ πάλε νὰ πετάξω.

1084. *T. 281.*

Χελιδονάκι νὰ γενῶ, νὰ κάτσω ςτὸ ῥολό σου,
Νὰ σοῦ φιλήσω τὴν ἐλιὰ πὤχεις ςτὸ μάγουλό σου.

1085. *T. 101.*

Χίλια καλῶς ἐπρόβαλες, μῆλό μου μυροδάτο,
Τσὴ πεθερᾶς μου τὸν ὑγιὸ, τὸ μόσκο τὸν ἀκράτο.

1086. *Βυβιλάκης. Sand. 144. Creta.*

Χίλια μαχαίρια καὶ σπαθιὰ χαμαὶ ςτὴν γῆν στρωμένα
Γλυκοπατῶ τα καὶ περῶ κ' ἔρχομαι μὲ τ' ἐσένα.

1087. *B.*

Ψηλὰ βουνὰ καὶ πράσινα καὶ δέντραφουντωμένα
Ἢ φέρτε τὴν ἀγάπη μου ἢ πάρτε καὶ ἐμένα.

1088. *T. 343.*

Ψηλὰ 'ν' τὰ παραθύρια σου σὰν καραβιοῦ κατάρτια·
Ῥίψε μου τὰ μαλλάκια σου νὰ κάμω σκαλοπάτια.

1089. *T. 61.*

Ψηλὰ πατεῖς σὰν πέρδικα, σὰν χελιδόνι τρέχεις.

1090. *T. 124.*

Ψηλ' εἶναι σὰν Καρφυάτισσα, λιγνὴ σὰν Βενετσιάνα.

1091. *T. 216.*

Ψηλολιγνή μου κύπερη, δάφνη μου φουντωμένη,
Ἡ νιότη μου ςτὰ χέρια σου εἶναι παραδομένη.

1092. *T. 106.*

Ψηλὸ, λιγνὸν ἐδιάλεξα . . . . . .
Πὤχει τὰ μάτια σμερδωτὰ, μαλλιὰ σὰ μαντσουράνα.

1093. *T. 143.*

Ψυχή μου, καλῶς ἦρτες· τώρα θὰ πληρωθῶ,
Τόσων χρονῶν ἀγάπη μ' ἕνα φιλὶ γλυκό.

1094. *T. 465.*

Ψυχή μου μελαγχολικιὰ μὴν ἔχῃς ὑποψιά·
Μὲ τὴν καρδιά μου σ' ἀγαπῶ χωρὶς ἀμφιβολιά.

1095. *T. 156.*

Ψυχὴ χαριτωμένη ὡραῖά μου κυρὰ,
Ἐσὺ 'σαι σφαλισμένη τόσο λυπητερά,
Ἐσὺ 'σαι σφαλισμένη μέσα σ' ἕνα κλουβί.

1096. *T. 63.*

Ὦ ἔρωτ' ἀξιοδάκρυτε γιατὶ δὲν κρένεις ἴσια;
Ὁπὤντεσες μιὰ πέρδικα σ' ἑνοῦ κοράκου νύχια.

1096 a. *B.*

Ὦ ἔρωτά μου φτονερὲ γιατὶ μὲ βασανίζεις
Καὶ ἀπ' ἐμὲ τὴν δυστυχὴ πλέον δὲν βασγελίζεις;

1097. *T. 115.*

Ὦ δίβουλε, ὦ τρίβουλε, ὦ ψεύδη τῆς ἀγάπης,
Ποῦ σὺ γεννήθης διὰ τ' ἐμὲ καὶ τώρα πῶς ἐχάθης.

1098. *U.*

Ὤ θάλασσά μου οὐρανιά· ἀγάπαε τὰ ξένα,
Δὲν ἔχουνε ἄλλον κανέν', μὸν τὸν Θεὸν καὶ σένα.

1099. *T. 451.*

Ὠιμὲ καὶ νἄταν βολετὸ ψυχή μου 'γαπημένη,
Δυὸ λόγια νὰ σοῦ μίλουνε ἡ γλῶσσά μ' ἡ καϋμένη.

1100. *T. 452.*

Ὠιμένανε πῶς τὤπαθα· ὅταν σὲ βλέπω, τρέμω·
Χέρια μου καὶ ποδάρια μου, ὡς κ' ἡ λαλιὰ ποῦ κρένω.

1101. *T. 44.*

Ὠιμένανε τὰ πάθη μου, τῆς πέτρας νὰ τὰ λέγω,
Κ' ἡ πέτρα νὰ τὰ λέγῃ με νὰ κάθωμαι νὰ κλαίγω.

1102. *T. 457.*

Ὠιμένανε τὸ δύστυχο, ζωὴν ὁποῦ διαβάζω·
Μήτε νὰ κλάψω δὲ μπορῶ, μήτε ν' ἀναστενάζω.

1103. *T. 447.*

Ὠιμένα πῶς κακονυχτῶ καὶ σὰν τρελὸς γυρίζω;
Κι' ἀπὸ τὴ τρέλα τὴ πολλὴ δὲ σὲ καλογνωρίζω.

1104. *T. 456.*

Ὠιμὲ τὸ κακοροίζικον, ἀπ' ἄνθρωπων κανένα
Ὡς καὶ τὰ νέφη τ' οὐρανοῦ, δὲ λὲν καλὸ γιὰ μένα.

1105. *T. 230.*

Ὠιμὲ τὸ κακοροίζικο, νἄχα κ' ἐγὼ μιὰ μάνα,
Νὰ μῶπλενε τὰ ῥοῦχά μου . . . . . .

1106. *T. 123.*

Ὠιμὲ πιτσοῦνι παχουλὸ καὶ δροσερό μ' ἀπίδι·
Τῆς νύχτος σφιγκταγκάλιασμα καὶ τῆς αὐγῆς παιγνίδι.

1107. *B.*

Ὦ λογισμέ, ἰὼ γύρισε, πνέμμα, ἰὼ πάρε βόλτα·
Κ' ἐσὺ καϋμένη μου καρδιὰ γίνου σὰν ἦσουν πρῶτα.

1108. *T. 225.*

Ὦ λογισμέ μου, βάσταξε καὶ μὴ μοῦ πάρῃς βόλτα,
Κ' ἐσὺ καϋμένη μου καρδιὰ, κάμ' ἀτσαλένια πόρτα.

1109. *T. 55.*

Ὦ λογισμὲ περίφανε καὶ νοῦ διασκορπισμένε,
Σὲ βάσανα ποῦ μ' ἔντεσες ἀναθεματισμένε.

1110. *Sand. 196.*

Ὦ νυφοῦδά μ' νὰ γεράσῃς
Καὶ νὰ μὴν ἀναστενάξῃς.

1111. *B.*

Ὦ οὐρανὲ δικαιόκριτε, κατέβα, κάμε κρίσι,
Ὁ νιὸς ὁποῦ μέν' ἀγαπᾷ, γυρεύει νὰ μ' ἀφήσῃ.

1112. *T. 441.*

Ὦ οὐρανὲ πατέρα μου καὶ γῆς μάνα γλυκειά μου,
Νὰ μὴν τὰ πάθ' ἄλλος κανεὶς τὰ πάθη τὰ δικά μου.

1113. *Sand. 192.*

Ὦ οὐρανὲ ποῦσαι ψηλὰ, κατέβα, κάμε κρίσι,
Ἀγάπη δώδεκα χρονῶν γυρεύει νὰ μ' ἀφήσῃ.

1114. *T. 152.*

Ὦ οὐρανὲ πῶς τὰ βαστᾷς;
Καλλιὸ ϛτὸν ᾅδη μὲ φωτιὰ
Παρεὶ ϛτὴν πόλι μὲ σκλαβιά.

1115. *B.*

Ὦ Παναγιὰ καὶ δῶσ' μου ὕπνον νὰ κοιμηθῶ,
Διατὶ δὲν ὑποφέρνω ἀγάπης τὸν καϋμό.

1116. *Pashl. I, 280. Creta.*

Ὦ πολὺ ἀγαπημένη μου τὸ μπόι σοῦναι σελβίνι,
Καὶ τὸ ῥοζανομέντο σου μέλι μὲ ζάκκαρ εἶναι.

1117. *Pashl. I, 274. Creta.*

Ὦ πολὺ ἀγαπημένη μου ψηλοῦ δεντροῦ κλωνάρι,
Ποιὸς ἔχει νοῦν νὰ σοῦ μιλῇ καὶ νὰ σοῦ ῥοζονάρῃ.

1118. *T. 113.*

Ὥρα 'ναι μάτια μ', ὥρα 'ναι καὶ σχόλασ' τὸ βελόνι·
Πᾶμε νὰ σ' ἀρραβωνιαστῶ κ' ἡ μάνα σ' ἂς μαλώνῃ.

1119. *Sand. 146.*

Ὥρα καλή σου μάτια μου, καὶ νὰ καλοστρατήσῃς,
Στὴ στράτα νὰ μὲ θυμηθῇς καὶ πίσω νὰ γυρίσῃς.

1120. *T. 456.*

Ὡσὰν ἡ νύχτ' ἡ σκοτεινὴ ὅλα τὰ κάνει μαῦρα,
Ἔτσὶ 'ναι ὅλα ςτὴν καρδιὰ, ποῦ τὴν πλακών' ἡ λαῦρα.

1121. *B.*

Ὡσὰν τὰ δεντρουλάκια ποῦ κάμνουσι ἐλιαῖς,
Τὰ ὄμματά σου εἶναι γεμάτα μαργωλιαῖς.

1122. *B.*

Ὡσὰν τῆς Ἔτνης τὸ βουνὸ, οὕτως κ' ἐγὼ ἐβγάζω,
Φωτιὰς καὶ φλόγας φοβερὰς ὅταν ἀναστενάζω.

1. ἀγάζω B.

1123. *T. 227.*

Ὡσὰν τὸ γόργο τὸ νερὸ τρέχει καὶ δὲ γροικιέται,
Ἔτσὶ κ' ἐμ' ἡ καρδοῦλά μου γιὰ σένα ξανασπιέται.

1124. *C.*

Ὡς καὶ τ' ἀηδόνι, ποὖν' πουλὶ, νὰ παντρευθῇ γυρεύει
Ν' ἀφήσῃ τὴν ἐλευθεριὰ καὶ ςτὴν σκλαβιὰ νάμπαίνῃ.

1125. *Faur. II, 276.*

Ὡς καὶ ςτὴν γῆν ὀπ' ἔφτυσα, κι' αὐτὴ δὲν μοῦ τὸ δέχτη·
Μ' εἶπε· πῶς μ' ἐφαρμάκωσες ἀπ' τὸ πολὺ τὸ πάθι;

1126. *T. 458.*

Ὡς καὶ τὰ παραθύρια σου ἀμάχη μοῦ κρατοῦνε,
Ὄντες μὲ διοῦνε καὶ διαβῶ, δίχως ἀέρα κλοῦνε.

1127. *T. 65.*

Ὡς λάμπει τ' ἄδολο κρασὶ ςτὴν ἀσημένια κοῦπα,
Λάμπει κ' ἐμ' ἡ ἀγάπη μου ςτὰ βελουδένια ῥοῦχα.

1128. *T. 325.*

Ὡς πότε μαύρη θάλασσα νὰ δέρνῃς τὸ κορμί μου,
Κι' ἄλλος νὰν τήνε χαίρεται τὴν ἀγαπητική μου.

1129. *T. 455.*

Ὡς πότε νἆν' τὰ μάτια μου τῆς γειτονιᾶς αὐλάκι;
Στὄνα νὰ τρέχῃ τὸ νερὸ καὶ ςτἄλλο τὸ φαρμάκι.

1130. *T. 451.*

Ὡς τρέμει τ' ἄστρη τ' οὐρανοῦ, ὥστε νὰ ξημερώσῃ,
Τρέμει κ' ἐμ' ἡ καρδοῦλά μου ὥστε νὰ σ' ἀνταμώσῃ.

1131. *T. 451.*

Ὡς τρέμει τοῦ λαγοῦ ἡ καρδιά, ὅταν τὸν κυνηγοῦνε,
Τρέμει κ' ἐμ' ἡ καρδοῦλά μου ὄντας σὲ μελετοῦνε.

1132. *T. 55. M. 11, 408.*

Ὡς τρέχουνε τὰ σύννεφα καὶ τὸν καιρ' ἀκλουθοῦνε,
Τρέχουν κ' ἐμὲ τὰ μάτια μου, ὄντες σὲ θυμηθοῦνε.

1. *περπατοῦν — κλωθοῦνε M.* 2. *ὥς τρέχουνε — ὅταν M.*

1133. *B.*

Ὢ ὕστερέ μου λογισμὲ καὶ πῶς δὲν σ' εἶχα πρῶτα,
Νὰ κάμω ςτὴν καρδίτσα μου μιὰ σιδηρένια πόρτα.

1134. *Sand. 184.*

Ὢ ψυχή, ζωὴ καὶ φῶς μου δὲν λυπᾶσαι, δὲν πονεῖς;
Τέτοιον νιὸν ὡσὰν κ' ἐμένα κρίμα νὰ τὸν τυραννῇς.

II. DISTICHA VARIA.

1135. *Pashl. I, 116. Creta.*

Χίλια καλῶς ἐκόπιασες τοῦ ξένου ςτὸ χωριό μας·
Κ' ἡμεῖς τὸν καμαρώνομεν σὰν νἆτον ἰδικό μας.

1136. *Pashl. I, 286. Creta.*

Μιὰ κυριακὴν ἡμέρα κ' ἦτονι καὶ λαμπρὴ
Τὰ σήμαντρα κτύπησαν ςτὸν ἅγιον Κωσταντῆ.

1137. *Pashl. I, 273. Creta.*

'Εγὦμαι σ' ἀστραπῆς παιδὶ κ' ἔτσι βροντῆς ἀγόνι,
Καὶ θέλω στράφτω καὶ βροντῶ καὶ θέλω ῥίκτω χιόνι.

1138. *Pashl. II, 160. Creta.*

'Ελᾶτ ὑσεῖς οἱ Καστρινοὶ κ' ἡμεῖς οἱ 'Ριθυμνιώταις,
Νὰ πᾶμε, νὰ γλυτώσωμεν τσὴ κλέφταις τσὴ Χανιώταις.

1139. *Pashl. I, 256. Creta.*

"Εχει ὁ Θιὸς κ' ἡ Παναγιὰ κι' ὁ Κύριος νὰ δώση
Πὸ τῶν Τουρκῶν τὰ χέρια νὰ μᾶς ἐλευθερώση.

1140. *Pashl. I, 256. Creta.*

῏Ω ὕψιστε Θεέ μου ἀποὖσαι τσ' οὐρανοὺς.
Μὲ ὅλους τσὴ 'Αγγέλους βόηθα τσὴ Χριστιανούς.

1141. *Pashl. I, 256. Creta.*

Τὸν Τοῦρκον νὰ νικήσουν καὶ νὰ λευτερωθοῦν,
Κ' ἐλευτεριὰν νὰ λάβουν μὲ θέλημα Θεοῦ.

1142. *Τρικουπ. 'Ιστ. I, 265.*

Γιὰ τὸ καιρὸ ποῦ διάλεξεν ὁ Χάρος νὰ μὲ πάρῃ,
Τώρα π' ἀνθίζουν τὰ κλαδιὰ καὶ βγάν' ἡ γῆ χορτάρι.

1143. *T. 234.*

Βοήθα μ' εὐχὴ τῆς μάνας μου, τοῦ δόλιου τοῦ κυριοῦ μου,
Κ' εὐχὴ τοῦ πρώτου μ' ἀδερφοῦ, τοὺς Τούρκους νὰ νικήσω.

1144. *Sutz. hist. de la revol. Grecq. 158.*

Καϋμένο Μυλοπόταμο, καϋμένο Μελιδόνι,
Ἔχει κοπέλαις εὔμορφαις καὶ δὲν ταῖς φανερώνει.

1145. *Τούρναβος. Fallmer. (Fragm. II, 215.)*

Καθὲ χώριο καὶ ζακόνι,
Καθὲ μαχαλᾶς καὶ τάξι.

1146. *B.*

Χάθηκαν αἱ αἰσθήσεις μου, τελείωσεν ἡ ζωή μου,
Τὰ σπλάγχνα μου φταρτήκανε, ἐκόπ' ἡ δύναμίς μου.

1147. *B.*

Θάνατε καὶ τί ἔγινες, θάνατε τί προσμένεις;
Σ' ἐμένα ἔχ' ὀγλίγωρα καὶ σ' ἄλλο μὴν πηγαίνεις.

2. *ὀγλύγωρα B.*

1148. *T. 396.*

Γιὰ μένα βράζουν τὰ νερὰ, γιὰ μὲ τροχοῦν μαχαίρια,
Γιὰ μένανε σημαίνουνε τὰ μαῦρα καμπανέλια.

1149. *B.*

Μέσ' ςτὸν ᾅδην θὰ καθίσω καὶ τὸν Χάρο νὰ τὸν βρῶ,
Πὤχω 'να ῥιτσᾶ νὰ κάμω δυὸ λογάκιά νὰ τοὐπῶ.

1150. *T. 41.*

Ἦλθε καιρὸς τοῦ χωρισμοῦ, καιρὸς τοῦ μισευμάτου.
Καὶ τρέχ' ἀπ' τὸ κορμάκι μου ὁ ἵδρως τοῦ θανάτου.

1151. *U.*

Κοιμᾶτ' ἕνα λιγνὸ κορμί· μὲ τί νὰ τὸ ξυπνήσω;
Νὰ πάρω διαμαντόπετραις, νὰ τὸ πετροβολήσω.

1152. *U. Psara.*

Ὦ Χάρο τὴν σαΐτα σου νὰ τὴν μαλαματώσῃς,
Γιατὶ δὲν ἄφηκες καρδιά, νὰ μὴ τὴν αἱματώσῃς.

1153. *U.*

Γιὰ 'δέ τονε, πῶς κείτεται, σὰν νεραντσιὰ κομμένη,
Σὰν ἐκκλήσι' ἀλειτούργητη, σὰν χώρα σκορπισμένη.

1154. *B.*

Οὖλος ὁ κόσμος εἶν' δεντρὶ καὶ μεῖς τὸ πωρικό του
Ὁ Χάρος εἶν' ὁ τρυγητής· σέρνει τὸ μερτικό του.

1155. *T. 293.*

Στοῦ Χάρου ταῖς λαβωματιαῖς βοτάνια δὲν χωροῦνε,
Μήτε γιατροὶ γιατρεύουνε, μήτε κι' ἅγιοι βοηθοῦνε.

1156. *M. II, 396.*

Τοῦτον τὸν χρόνον χαίρομαι, τὸν ἄλλ' ὁ Θιὸς τὸ ξέρει,
Γιὰ θὰ πεθάνω, γιὰ θὰ ζιῶ, γιὰ θὰ πάω σ' ἄλλα μέρη.

1157. *M. II, 398.*

Δὲν εἶναι πρᾶγμα ἀδελφοὶ τερπνὸν σ' αὐτὸν τὸν βίον.
Ὅπου νὰ μὴν ἀπέρασεν, ὡσὰν πουλὶ ἢ πλοῖον.

INDICES.

I. INDEX LOCORVM

QVAE DOMICILIA SINGVLORVM CARMINVM SVNT.

I. GRAECIA CONTINENS.

Macedonia 30. 30 a. 114.
Epirus 1. 111. 113. 125. 320. 329. 352.
Thessalia 15—17. 48. 51—54. 59. 70—74. 77—89. 95—98. 115. 120. 122. 123. 127—130. 289—290. 298—303. 307. 336. 344. 388. 509. 618—620.
Macedonia et Thessalia 311—313.
Epirus et Thessalia 2—10. 12. 91—94. 99. 100. 104—106.
Agrapha 25—29. 49. 50. 101—103. 502.
Thessalia et Agrapha 13. 14.
Acarnania 55. 56. 67. 69. 107. 108. 319.
Patratsicium 19. 20. 60. 61—65.
Phthiotis 66.
Rumelia 112. 157. 184. 314. 316. 317. 531. 574. 578. 579. 581. 627.
Livadia 31—47. 124. 126.
Sulium 202—225.
Daulis 161.
Valtus 139.
Turnavus 199. 226.
Olympus 24 a. 116—119. 131. 132. 136. 137.
Pelion 24.
Pindus 90.
Vardarium fl. 158.

Adrianopolis 164. 486. 571. 575—577. 598. 639.
Alassona 75.
Arachova 315. 420. 426.
Athenae 340. 528 c. d. 532 a. 534. 535. 546. 572. 580. 634.
Beratium 217. 218.
Cephisia 574 b.
Constantinopolis 560. 561. 585.
Cravara 109.
Dadium 353. 356.
Gardicium 219.
Grevena 21—23.
Iannina 372. 394. 550. 577 a. 644.
Larissa 389. 460.
Metsovum 110.
Parga 220—224. 533.
Prevesa 201.
Sagorium 54 a. 597.
Salona 418.
Thessalonice 167. 275. 276. 524. 562.
Veltsista 271.
Vidinium 121.
Vrachorium 68.

II. MOREA.

Morea 18. 76. 140 b. 173. 186. 187. 200. 228. 264. 269 a. 270. 627.
Arcadia 321. 416.
Arcadia et Achaia 631.
Vostitsa 11. 364.

III. INSULAE.

Andrus 278. 288 a. 584.
Archipelagus 331. 391. 437. 439. 476. 556. 557. 582. 591.
Carpathus 467. 525.
Cephallene 293. 294. 377. 472.
Chalce 523.
Chius 283. 284. 438. 517. 568.
Corcyra 306. 511. 532.
Creta 193. 244—247. 269. 392. 443. 565. 588. 625.
Cyprus 148. 281. 282. 395. 401. 403. 552.
Cythnus 485 adnot.
Euboea 361. 460 a. 516. 569. 595. 608.
Insulae Ionicae 332. 428. 456. 469. 470. 594. 602. 603.
Melus 641.
Ipsara 354. 355. 357—359. 366. 369. 435.
Samothrace 432.
Samus 528 b. e. 590.
Thasus 485 a. b. 645.
Zacynthus 192. 382. 434. 436. 554. 555. 574 a. 593.

IV. ASIA.

Cerasus 543. 544.
Bosporus 333.
Smyrna 452. 499. 546. 589. 609. 611. 636. 638.
Trapezus 198. 440. 481. 482. 486. 500. 505. 510. 527. 538. 552.

V. ITALIA.

Calabria 365. 600. 601.

DISTICHA.

Athenae 60. 119 a. 370. 372. 397. 408. 443. 593 a. 888.
Aegina 9. 19. 29. 44. 52. 95. 153. 154. 159. 172. 191. 311. 319. 337. 368. 389. 400. 561. 568. 589. 644. 657. 658. 660. 714. 740. 741. 765. 835. 889. 890. 1019. 1035. 1075. 1077.
Creta 7. 77. 85. 92. 93. 97. 104. 140. 219. 240. 242. 260. 262. 269. 306. 367. 455. 456. 468. 471. 486. 515. 670. 683. 696. 701. 810. 837—839. 879. 917. 919. 952—954. 1014—1015. 1028. 1039. 1072. 1086. 1116. 1117. 1135—1141.
Creta et Casus 17. 121. 124. 168. 414. 429. 430. 514. 569. 687. 705. 737. 738. 811. 827. 929.
Rhodus 300. 424. 494. 501. 593. 634. 666. 699. 725. 763. 932. 934. 941. 946.
Ipsara 1152.
Chius 385.
Cephallene 448.
Zacynthus 48. 145. 245. 273—275. 281. 402. 482. 516. 645. 781. 865 a. 961. 1079.
Patrae 253. 413 a.

II. INDEX VERBORVM.

A.

Ᾱ ortum est ex veterum ε̄ in vv. ἀπαντυχαίνω, ἄμπα, ἀλάφι, ἀλαφίνα ctt.

Ᾱ euphonicum quod dicitur habes in permultis vocibus: ἀμολύνω pr. μολύνω, ἀπερνάω pr. περνάω ctt.

Ἀβδέλλα ἡ i. q. ἡ βδέλλα, hirudo 354, 7.

Ἀβραγιὰ ἡ = ἀβροχία siccitas. ἀβραγιαὶ siccitates 311, 16.

Ἄβυσσος ἡ i. q. ὁ βυσσὸς vorago 390, 8.

Ἀγάθυμος adi. iracundus 467, 13.

Ἀγάλια s. ἀγάλλια t. agali agalli paulatim lente 472, 11.

Ἀγανακτησμένος (ἀγανακτέω) iratus, offensus 518, 38. σ̄ saepius interponitur in participio perfecti verbi puri velut ἀγρυπνησμένος, ἀραχνωσμένος.

Ἀγαποχόρταρο τὸ 592, 9.

Ἀγάρινος Hagarenus, Hagaris progenies, qua voce Graeci Turcis maledicere solent 455, 12.

Ἀγᾶς ὁ t. aghā 1) dominus, 2) dux.

Ἀγγελοκάμωτος ab angelis confectus, pulcherrimus 337, 1.

Ἀγγόνι τὸ = ἐγγόνι (ἔκγονος) nepos 214, 4.

Ἀγέρας ὁ, plur. ἀγέρες (ἀήρ) ventus 268, 14 ctt. D. 13, 1. 14, 1.

Ἀγέρωχος adi. ferus 489 a, 8.

Ἀγιτὸς ὁ trap. = ἀετὸς cfr. ἀγέρας. 500, 3.

Ἀγκυλώνω s. ἀγκελώνω (Apoll. Thyr.) στίζω pungere D. 131, 1. 374, 2. 617, 2.

Ἀγλοὶ = ἀλλοὶ s. ἀλλοίμονο D. 249, 1.

Ἀγνάντια adv. ἐκ ’ναντίας h. e. ἐξ ἐναντίας ex adverso. ἀγναντεύω, προςβλέπω μακρόθεν D. 76, 2 ctt.

Ἄγουρος s. ἄγωρος ὁ h. e. ἄωρος adolescens. ἀγώρια τὰ id. 409, 7.

Ἀγριάμπελη ἡ = ἡ ἀγρία ἄμπελος D. 65, 1.

Ἀγρίμιον τὸ (Eust. ἀγριμαῖος opp. ἥμερος) bestia 330, 4.

Ἀγροικάω s. γροικάω (vv. med. Graec. — invenitur et ἀγρυκάω — etym. ἀκροάομαι?) audire, percipere, intelligere.

Ἄγυρτος = ἀγύρευτος 433, 9.

Ἀδειάζω, Eust. 1) ferias agere cfr. ἄδεια ἀδεής. 2) vacare aliqua re, ἄδειος adi. 1) otiosus, 2) vacuus D. 694, 1.

Ἀδερφοποιητὸς s. ἀδερφοποιτὸς 95, 5 hoc nomine utuntur, qui iureiurando adstricti societatem inter se faciunt, quam dirimere nunquam sibi licet. Die solis liturgia decantata sub divo conveniunt et sacerdote bona faustaque apprecato per deum optimum maximum persancte adiurant se omnia pericula per totam vitam una coniunctos obituros. fratres sive consanguinei fraternam illam societatem inire vetiti sunt. vocantur autem fratres socii consortis σταυραδελφοί, pater σταυροπατέρας.

Ἀδικοθανατέω D. 74, 1. vis mihi infertur.

Ἀδράζω i. q. δράσσομαι 426, 19. ἀδράξω 468, 8. capere.

Ἀδράχτι τὸ Coron. pret. (ἄτρακτος) fusus. colum D. 291, 2 ctt.

Ἀεράκι τὸ (ἀήρ) aër. ventus.

Ἀετὸς ὁ aquila pulcherrima, quae animalibus, ὀρνιὸ τὸ vultur barbatus, qui cadaveribus vivit. σταυραετὸς aquila senex cfr. σταυροπατέρας.

—αθε trap. multa ad verba affigitur ortumque videtur ex antiquo suffixo θεν; vim habet possessivam velut τὸ φτεροῦλν’ αθε i. q. τὸ πτερὸν αὐτοῦ, ἡ μάν’ αθε ctt. 198, 6. 7.

Ἀθιβολὴ s. ἀθηβολὴ ἡ (ἀθηβολὴ Apollon. Thyr. ἀνθηβολὴ Du Cange. ἀντηβολὴ Emman. Georg. ἀντὶ, βάλλω) sermo. colloquium 474, 3. 491, 6. 515, 2. cfr. ἀχνός.
Ἄθρωπος ὁ = ἄνθρωπος verbum in sermone vulgari rarissimum. homo 487, 22.
Ἄι = αἴ 507, 30.
Ἅιδης ὁ Tartarus, triste inferorum regnum, quo Charon mortuos deducit. Christianorum sedibus beatorum et improborum (παράδεισος καὶ κόλασις) a clephtis nulla fides habetur. σὲ στέλλω εἰς τὸν ᾅδη interficio te.
Ἄιντε t. 'āide ἄγε, age 67, 9. 478, 20. 509, 14. D. 20, 1. 21, 1. 22, 1. cfr. χάιντε.
Ἀκαρτερέω i. q. καρτερέω 120, 15. 455, 16.
Ἀκεῖ trap. = ἐκεῖ 481, 7 ctt.
Ἄκλερος adi. = ἄκληρος pauper. miser 544, 4.
Ἀκόμη s. ἀκόμα = ἀκμὴν h. e. ἔτι.
Ἀκουμπίζω (accumbere) s. ἀκουμπάω (Suid. s. v. ἀποσείδομαι) fulcire, inniti 495, 2 ctt. D. 270, 2 ctt. ἀκούμπισμα τὸ fulcrum.
Ἀκουρμαίνω (ἀκούω s. ἀκρουμάζομαι) audio 10, 3.
Ἄκουρος adi. (Aristoph.) intonsus 426, 26. ἀκούρευτος id. (κουρεύω) 427, 16.
Ἀκριβὸς adi. = φίλος Portius. ἀκριβοταγίζω 439, 15. ἀκριβοτάγιστος ib. 7.
Ἀκρογιαλιὰ ἡ (αἰγιαλὸς) ora maritima D. 771, 1.
Ἀκρουμάζομαι (ἀκροάζομαι) cfr. ἀφουκράζομαι audio 12, 35.
Ἁλάτι s. ἀλάτι τὸ ἅλς sal 479, 16. 577, 9. ἀλατίζω salire 462, 14.
Ἀλατσιᾶς ὁ (nescio utrum derivandum sit ab Italorum *allaciare*, an a Graecorum ἀλλάζω) vestimenti muliebris pars superior D. 176, 1.
Ἀλεβρᾶς ὁ (ἄλευρον) frumentarius 312, 9.
Ἀλέγρο ital. allegro, alacer 646, 1.
Ἀλέπι τὸ (ἀλώπὸς Ignat.) vulpes 274. ἄλπαρο h. e. ἀλώπαρο id. 275.
Ἀλέτρι τὸ (ἀλετρεύω molere Hom.) aratrum 480, 19. ἀλετρίζω ἀλετρεύω 385, 8. arare ctt. ἀλετροκαλάμιν τὸ trap. longurius aratri 440, 7.
Ἀλησμονάω i. q. (ἐπι)λαθέσθαι oblivisci 323, 20 ctt. ἀπαλησμονιέται D. 129, 1.
Ἁλικαὶ αἱ (ἅλς) salinae 479, 16.
Ἅλικος adi. (cfr. ἀλουργὸς) purpureus 322, 1.
Ἀλλᾶ s. ἀλλὰχ interi. (t. allāh deus) per deum immortalem. eheu 14, 14. 200, 14 ctt.
Ἀλλάζω s. ἀλλάσσω 1) muto, commuto, 2) vestes commuto s. pulchram vestem induo 228, 11. 511, 14. 589, 10. ἀλλαξοπιστέω fidem mutare D. 74, 2.
Ἀλλοιὰ interi. (ἰαλία cret. Hesych. = φωνὴ) s. ἀλλοὶ (D. 30, 1. 33, 1), 373, 2 ἀλλοίμοναν (ἰάλεμος Aesch. cfr. Lob. pathol. 98, 158) au, vae 511, 33. 532, 14 ctt. D. 33, 1. 34, 1 ctt. ἀοιλλοῖ id. trap. 198, 14.
Ἀλλουνοῦ = ἄλλου alio loco 432, 8. 497, 24. Genit. ἀλλωνῶνε habes 238, 9. cfr. αὐτόνος.
Ἄλμπερο τὸ ital. albero, ἱστὸν malus 452, 19.
Ἄλογο τὸ (Lexx. vid. Du Cange s. v.) equus.
Ἄλουσι τὸ (λύω. ἀλουσὰ ἡ = στακτὴ Geop.) cinis lixivius 437, 13.
Ἀλτάνα ἡ ital. altana αἴθριον subdiale, podium 633, 3.
Ἀλοῦπι τὸ (ἀλωποῦ D. Cange) vulpes 138, 11.
Ἄλυσο ἡ (ἅλυσις Herod.) catena 72, 3. 78, 12 ctt. ἀλυσίδα ἡ D. 519, 1.
Ἁλωνάρης ὁ (ἅλων Arist.) mensis Iulius, quo frumentum deteritur.
Ἀμανάτι t. emān, emānet securitas pignus 329, 7.
Ἀμασκάλη ἡ i. q. ἡ μασχάλη 441, 31.
Ἀμαχεύω (ἀμαχὶ — v. med. Graec.) pignus capere, in sequestri ponere 15, 3.
Ἀμολύνω h. e. μολύνω inquinare 194, 10.
Ἅμον s. ἅμον trap. ἅμα cfr. ἧμος. ἅμον ἐξῆβεν ὁ ἥλιων sole oriente.
Ἀμὸν, ή, ὸν, trap. ὅμοιος similis.
Ἄμπα στ' -του h. e. ἐν τῷ ἐμβαίνειν opp. στ' ἄβγα του h. e. ἐν τῷ ἐκβαίνειν invadens — evadens 115, 20.
Ἀμπάζης ὁ t. abbāci, progenies Abbae, avunculi Mahometi 29, 4.
Ἀμπάρι τὸ t. ambār, horreum 579 a, 7.
Ἄμπιτο τὸ ital. abito vestis. vestimentum D. 395, 4.
Ἀμῶνι τὸ (ἄκμων) incus 224, 12.
Ἀνάβω s. 'νάβω = ἀνάπτω D. 324, 2.

Ἀναδρανίζω (ἀδρανὴς piger infirmus Anth.) non infirmus sum, robustus sum 433, 11.

Ἀναζωνάρω (ζωνάριον ζώννυμι) = ἀναζώνω succingere se D. 874, 12.

Ἀναλυγώνω (λύω) solvo, liquefacio 569, 4.

Ἀναπαγῶ (πάγω, παγαίνω) surgere 119, 9.

Ἀνασταίνω s. ἀναστήνω resuscitare aliquem. ἀναστήνομαι surgere (de mortuis dicitur) D. 388, 2.

Ἀνατριχιάζω (ἀνάτριχος Porphyr.) horrere 48, 18. D. 107, 1.

Ἀνεβοκατεβαίνω ire et redire, ambulare D. 686, 1.

Ἀνεμοστρόβιλος ὁ = στρόβιλος turbo 497, 2.

Ἀνεμοῦρι το = ἀνέμη rhombus D. 67, 2. ἀνεμοστάτης ὁ ferramentum cui rhombus infixus est D. 67, 1.

Ἀνεράιδες αἱ vid. s. v. νεράϊ.

Ἀνέργιος adi. (ἄνεργος) trap. ἀμεταχείριστος recens. 456, 13.

Ἀνέτερο trap. = ἕτερον rursus alterum.

Ἄνι s. ἀνὶ pr. ἄνε h. e. ἂν si 320, 3. 444, 13. 15. 508, 13. ἀνίσως si, fac ut D. 72—75 ctt.

Ἄνοιξις ἡ (ἀνοίγνυμι) ἔαρ (Alypius. Monach.) ver. ἀνοιξάτικος 153, 19.

Ἀντάμα vid. ἐντάμα, una 480, 10. ἀνταμώνω.

Ἀντάρα s. ἀνταροῦλα ἡ (ἀνταίρω) ventus, tempestas (v. med. Graec.) ἀντερία ἡ id. 437, 45. 376, 2. ἀνταριάζω procellosus sum 102, 1. ἀνταρεύομαι id. 351, 1.

Ἀντένα ἡ ital. antenna. κεραία antenna 304, 7. 484, 7.

Ἀντέτι t. ἄδετ ἔθος. mos. 249, 17.

Ἀντίβεργο τὸ (ἀντὶ βέργα) i. q. βρόχι laqueus 150, 6.

Ἀντιβογέω (βογγάω) sonare, personare 48, 1.

Ἀντίβροχο τὸ i. q. βρόχι laqueus 363, 6. nescio an legendum sit ἀντίβεργα.

Ἀντικοτάω (κόντα?) i. q. ἀντιβεργάω appropinquare 456, 50.

Ἀντιμεύω = ἀνταμείβω (Du Cange) compensare 479, 15. 21.

Ἀντραλίζομαι (τρελὸς s. τρελλός?) vertigine corripi 485, 29. ἀντράλα ἡ vertigo.

Ἄντρας ὁ = ἀνήρ. ἀντρόγυνο τὸ uxor et maritus. ἀντρειωμένος ὁ gigas.

Ἀνυποταγὴ ἡ (ἀνυπότακτος N. T.) contumacia 67, 14.

Ἀξίζω (in med. Graec. = aestimare) dignus sum D. 779, 1.

Ἀπαλάμη ἡ i. q. ἡ παλάμη 324, 14 ctt.

Ἀπαντέχω s. ἀπαντεχαίνω s. ἀπαντυχαίνω (ἀπ' — ἄντα — ἔχω. nescio utrum ἐχαίνω ex ἔχω productum sit an v. ortum ex τυγχάνω vulg. τυχαίνω) exspecto, spero. — ἀπαντοχὴ ἡ spes 274, 2.

Ἀπαρατέω s. ἀπαραιτέω (αἰτέω) non omittere, non negligere D. 673, 1 ctt.

Ἀπέμπρου trap. = ἀπ' ἐμπρὸς 481, 20.

Ἀπερδάλιος adi. (Ceras.) (πορδαλέος? s. παρδάλειος) sordidus, maculosus 544, 4.

Ἀπερνάω i. q. περνάω 140, 5. 515, 7. 532, 12 ctt.

Ἀπέρνιστος adi. trap. ἀπέραστος invius.

Ἀπίδι τὸ dem. ἄπιον pirum 437, 4.

Ἀπλάνευτος i. q. ἀπλάνητος incorruptus 478, 3. 16.

Ἁπλώνω (ἁπλόω aperio. extendo) ὀρέγω τὴν χεῖρα manus porrigere.

Ἀπὸ s. ἀπ' s. 'πὸ praep. ab. ἄς trap. = ἀπὸ. ἀπέκει (ἐκεῖ) μετὰ ταῦτα deinde.

Ἀπόγραμμα τὸ inscriptio 180, 6.

Ἀπόθεν trap. ἀπὸ τόπου τινός 510, 30. cfr. ἀπέκει.

Ἀπόκλοσμα τὸ (κρούσμα ἡλίου solis lumen) trap. ἀ. ἡλίου vesperascit, sole occidente 505, 15.

Ἀποκοπὴ ἡ finis 294, 1.

Ἀποκοτέω (ἀπόκοτος in med. Graec.) audere, temerarium esse 595, 4.

Ἀποκτάω sibi comparare, assequi D. 18, 1. 1031, 1. ap. vett. significat ἀποκτάομαι amittere.

Ἀποκριαὶ (κρέας) antepaschale tempus 422, 14.

Ἀπομονάρι τὸ (ἀπομονάρια τὰ Du Cange. reliquiae μόνος) quod reliquum est 616, 4.

Ἄπονος adi. implacabilis, severus. D. 52, 1. 687, 2.

Ἀπότιστος adi. aquis non irrigatus (ποτίζω) D. 163, 1.

Ἀποτσήρουλα τὰ frusta 577, 11. (σαίρω?)

Ἀποῦ cret. = ὁποῦ. ἀκεῖ cret. = ἐκεῖ 269, 8. 9. D. 1014, 2. 1040, 1. 242, 2.

Ἀποφασίζω (Du Cange) statuere. decernere D. 94, 1 ctt.
Ἀποφτοῦ = ἀπ' αὐτοῦ illinc. (opp. ἀπ' ἐδῶ) cfr. φτὸς D. 323, 1.
Ἄραγε interrog. an D. 111, 1.
Ἀράδα, ἀραῖα ἀριά t. arā arāïa ex ordine 58, 1 ctt. μὲ τὴν ἀράδα id. 272, 11. ἀράδον per ordinem 484, 5. ἀνάρια extra ordinem 42, 1. ἀραδιασμένος ordine iunctus.
Ἀράζω (ἀράσσω crepo) navem appellere, ubi ancora magno cum crepitu in mare demittitur 380, 2. 594, 9. 10.
Ἀραχνωσμένος = ἀραχνιασμένος (ἀραχνιόω) araneis completus 518, 40.
Ἀργαλειὸς ὁ (ἔργον, ἐργαλεῖον) iugum textorium D. 61, 1.
Ἀργέω (cfr. vett. ἀργέω) morari D. 166, 2 ctt.
Ἀργύρι τὸ argentum; raro componitur cum alia voce: ἀργυροσαλιβάρι habena argentea 479, 2. ἀργυροκαρφώνω clavo argenteo infigo aliq. 70, 35. ἀργυροχρυσωμένος argentum inauratum 294, 3.
Ἀρζουχάλι τὸ t. 'arzou hāl, libellus (supplex) 269, 3.
Ἀριβάρω s. ἀριβαρίζω ital. arrivare κατέρχομαι advenire 519, 24. 526, 17.
Ἀρίφνητος adi. = ἀναρίθμητος innumerus 178, 3. D. 129, 1.
Ἀρκιμπούσο τὸ ital. archibuso. τουφέκι tubus ignivomus 434, 6.
Ἀρκοντολόι τὸ s. ἀρχοντολογιὰ ἡ ordo nobilium 413, 5. ἀρκοντόσπιτο τὸ D. 822, 1.
Ἀρκοῦδι τὸ demin. ἄρκος ὁ et ἡ Ael. Suid. pr. ἄρκτος urus.
Ἁρμαθιάζομαι (ὁρμάθιον, ὁρμαθίζω) deinceps alligare iungere 410, 13.
Ἁρματώνω (arma) armare (Gloss. Graecob. ctt.).
Ἀρμέγω (Coron. aur. ἀμέλγω) mulgere 381, 6.
Ἀρμενίζω (ἄρμενα τὰ Polyb. Ap. Rh. = vela) πλέω, navigo 384, 4 ctt. ἀρμενόω navigo 340, 10 suppl. τὰ πλοῖα.
Ἁρμυρὸ τὸ (ἁλμυρὸς) aqua salsa, mare 522, 7. ἁρμυροποῦλα ἡ 522, 8.
Ἀρωδάφνη ἡ (ἄρωμα) lignum bene olens D. 480, 1.
Ἀρραβὼν, ἀρραβωνιάζω, ἀρραβωνιάζομαι, ap. vett. i. q. arrhabo; nunc vero idem significat quod Albanorum ἀρραβωνιὰς (tosk), in matrimonium ducere.
Ἀρτηρίζω t. arturmaq, αὐξάνω, augeo 87, 12.
Ἀρχημηνιὰ ἡ initium mensis 294, 2. ἀρχηχρονιὰ ἡ initium anni ctt. ctt.
Ἀσβέστης ὁ s. ἄσβεστος ὁ calx viva 511, 31.
Ἀσηκώνω i. q. σηκώνω 518, 13. 549, 1. 607, 6.
Ἀσήμιος, ἀσημένιος adi. (σῆμα) = ἀργύριον μὴ κεχαραγμένον cfr. Thuc. 6, 8. argenteus. cum permultis verbis componitur, velut: ἀσημοπιστόλα 173, 9. ἀσημοπάλασκα 372, 13. ἀσημοχρύσαφο filum aureum et argentum 424, 13. ἀσημοχαντσερὸ pugio argenteus 156, 10. ἀσημόγνεμα 436, 4.
Ἀσήμωτος adi. argentatus D. 912, 1.
Ἀσκέρι τὸ t. 'askeri, τὸ στράτευμα exercitus 178, 8 ctt.
Ἀσκηταριὸ τὸ (cfr. ἀσκητήριον), solitudo, sedes eremitae 485, 25.
Ἄσπρα τὰ t. asper. alb. ἄσπρεα pecunia 216, 6 (parvula moneta Turcica).
Ἀσπρούλιος adi. ἄσπρος albus 907, 1.
Ἀστῆθι τὸ i. q. τὸ στῆθος pectus 89, 12. 640, 25.
Ἀστοχέω fallere 325, 20. 439, 5.
Ἀστραψιὰ ἡ fulmen D. 532, 1.
Ἀστροπελέκι τὸ (v. med. Graec.) fulmen D. 130, 1 ctt.
Ἀσφέλακτος ὁ, nescio an legendum sit ἀσφέλαθος (ἀσπάλαθος) aspalathus D. 131, 1.
Ἀτσαλένιος (ἀτζάλιν Gloss. Graecobarb. chalybs. ital. acciaro) ferreus. adamantinus 304, 4. D. 1108, 2.
Ἄτι t. at, alb. ἄτι equus 149, 23 ctt.
Ἀτλίδα ὁ t. atlu ἱππεὺς eques 269, 7. 33.
Ἀτὸς = αὐτὸς cfr. θάμα = θαῦμα ctt.
Ἀτράχτι τὸ vulg. scr. ἀδράχτιον 621, 2. 3. fusus.
Ἀτσάμης adi. t. adjémi, ἀμαθὴς barbarus, rudis 149, 4.
Ἀτσίγκανος ὁ v. derivandum videtur a turc. 'ashiq, 'ashigane h. e. amator, studiosus, fanaticus 310 a, 27. 28.
Ἀτσίμπητος adi. t. adjib, θαυμαστὸς, admirabilis 474, 8.
Αὐγατίζω augeri 17, 17.

Αὐθέντης ὁ (Polyb. ctt.) dominus 295, 3 ctt.
Αὐτίον τὸ s. *ἀφτὶ* 378, 10. *τὸ οὖς* (*ΩΤ*) auris. (*αὖς*, *αὐτὸς* dor.) 612, 4. D. 7, 2. 149, 1. 169, 1. 609, 1.
Αὐτοῦνος αὐτήνη, *αὐτοῦνο* = *αὐτὸς* (cfr. Mull. Gramm. 196 sqq.) 27, 16. 46, 45. 219, 22 ctt. cfr. *ἀλλουνοῦ*, (*ἀτόναν* acc. trap. 486, 21).
Ἀφέντης ὁ i. q. *αὐθέντης* cfr. *αὐτίον*. *ἀφεντὸς* Genitiv. 479, 10. 491, 21. *Ἀφέντρα ἡ* 412, 4.
Ἀφίνω (*ἀφίημι*) omitto concedo.
Ἀφόντες (cfr. *φόντες*. *ὄντας*. *ὅταν*) dum, donec 470, 19. 484, 14. 512, 28. 612, 5. *Ἀπόντες* D. 98—100.
Ἀφουκράζομαι (*ἀπὸ*, *ἀκροάζομαι*. *ἀφοκρασθῇ* Erotocrit) audio 250, 5. *ἀφρουκαθῆτε* (*ἀφουκραθῆτε*?) cret. 269, 2. ex *ἀφουκράζομαι* ortum est *αὐκράζομαι* 525, 10.
Ἀφράτος adi. (*ἀφαρ*?) recens, recens decerptus 491, 3. 535, 2.
Ἀφρισμένος (*φρίσσω*) *λυσσασμένος*, furibundus.
Ἀχαμνὸς adi. (Apollon. Thyr. *κάμνω*? cfr. *ἄχλυσμα* et *κλύσμα*) debilis 480, 19. *ἀχαμνιὰ ἡ* infirmitas 514, 4. *ἀχαμάω* s. *ἀχαμνίζω* languesco 298, 7. *ἀχαμνοπιάζω* languide prehendo aliquid 493, 8. *ἀχαμνοπιάσμα τὸ* ib.
Ἀχείλι τὸ i. q. *τὸ χεῖλος* labrum 354, 4 ctt. 89, 13.
Ἀχιλιὰ ἡ alb. *χιρι*. geg. *χιννι* (cinis?) *κόνις*, cinis 310 a, 33. 34. t. kul.
Ἀχέω = *ἠχέω* sono 103, 10.
Ἀχλαδιὰ ἡ (*ἀχρὰς* Ar. Theophr. *ἀχλάδα* Du Cange) pirum silvestre 467, 12.
Ἀχνάρι τὸ (*χνάριον*, *χνάρι* Gloss. Graecob. *ἰχνίον*) vestigium D. 103, 1.
Ἀχνιὰ ἡ (*ἄχνη*) spuma 358, 2.
Ἀχνὸς ὁ (*ἀτμός*, *ἀθνή* Du Cange. *ἀτνίζω* id.) vapor. *ἀχνίζω* exhalare cfr. *ἄχνη*.
Ἀχολος adi. (*φάρμακον ἄχολον* Hom.) placidus. mitis D. 141, 1.
Ἀχοῦρι τὸ t. ahor *ἡ ἱπποστασία* equile 237, 10.
Ἀψιὸς adi. t. adji? s. *αὖος*? amarus 456, 42.
Ἀμυγδαλογελάστρα et *Ἀνευροχορταρίστρα* 436, 9. 10. haud scio quid significent haec maledicta; neque apparet, quae vis insit v. *ἀνάργυρος* 254 a, 7.

B.

Β ap. Graecos recentiores pronuntiatur w, nostrum b scribitur *μπ*. propterea sunt quaedam verba, in quibus apud veteres *β*, nunc *μπ* ponitur, velut *βουβωνιάω* et *μπουμπουνιάζω*, *βᾶ* interi et *μπᾶ*., *βραβεύω* et *μπράβω*, *βαβάζω* et *μπαμπαλίζω*, *βαὶ*, *βὴ* et *μπαὶ*, *βομβῶ* et *μπουμπουνίζω*.
Βαβοῦλι τὸ (Agap. Geop. — faba? cfr. Mull. Gr. p. 15) calix. gemma floris 438, 14.
Βαγγελισμὸς ὁ dies festus annuntiationis Deiparae a. d. VIII. Cal. April. (v. Du Cange) 146, 15.
Βάγια ἡ i. q. *βαΐα* Suid. *τροφὸς* nutrix 443, 22.
Βάγια τὰ (*βαΐς*, *βαΐον* Et. M. N. T.) dies dominica palmarum 146, 15. 287, 1. 288, 1. 584, 2. 304 a. festo illo die pueri per vicum circumferunt Lazarum confectum ex cruce lignea et vestibus vilibus.
Βάι latinorum vae 198, 14. 507 ctt.
Βαλαντωμένος part. v. *βαλαντώνω* h. e. *ἀσθμαίνω* — *ὁ ἔχων κρυφὴν λύπην εἰς τὴν καρδίαν του* U. interpr. — nescio an legendum sit *βασανωμένος* 327, 2. 356, 1.
Βαλῆς ὁ (rectius scr. *μπαλῆς*) ital. bali, praefectus provincialis 21, 11.
Βάνω s. *βάζω* = *βάλλω* (vv. med. Graec.) mittere, ponere, inducere, coniicere 436, 38 ctt. *βαλμένος* 215, 5.
Βαρκλήδικος adi. — cret. (*βαράκι* [aurum?] *κλαδιόν*) aureis ornatus ramis D. 7, 2.
Βαργομισμένος part. (*βαργεῖν* = *βαρύνειν* Gloss. Graecobarb.) offensus 607, 3.
Βαρέμι τὸ (*βαρέω*, *βάρημα* alb. *βέλjεμ*) fastidium. satietas 76 a, 10. 386, 4.
Βαρίζι τὸ = *τὸ βάρος*, *φόρος*, vectigal 416, 16. 17.
Βάσκαμα τὸ (*βασκαίνω*) i. q. *κακὸ τὸ μάτι*, fascinum 323, 12.
Βαστάδι τὸ (*βαστάω*) funiculus, linum 443, 15.
Βαστάριο τὸ (*βαστᾶν*) fulcrum 491, 16.
Βαστάω = *βαστάζω* Gloss. Graecobarb.

Βγαλμὸς ὁ = *εὔγαλμὸς* eventus 13, 16.
Βεζύρης ὁ t. vezîr, *ὁ ἄρχων*, magistratus Turcorum.
Βελέσι τὸ alb. *βελένζεα* ital. vello lâneum stramentum, lanea vestis 451, 23. D. 710, 1. 711, 1.
Βελόνι τὸ = *βελόνη*, acus D. 1118, 1. 2) anguilla cfr. Athen. VII p. 319 C. — D. 617, 1.
Βελοῦδο τὸ Gallis veloux villosus pannus (cfr. *βέλον* s. *βῆλον* velum). *βελουδένιος* villosus holoserieus D. 1127, 2.
Βέργα ἡ ital. verga. 1) virga, 2) fistula s. fumisugium 121, 13. *βεργολυγάω* h. e. *λυγίζω σὰν βέργα*. *βεργολύγιστος* 436, 34. *βεργολύγερος* D. 13, 1. 3) *βέργα* puella gracilis 591, 1. *σιδεροβεργινὸς* adi. D. 855, 1.
Βερέμι τό t. verem = *φθίσις* 405, 4.
Βερίκουκον τὸ (apricosa s. ital. [vera] cocco), malum Armeniacum 443, 6.
Βήχω = *βήσσω* D. 270, 1.
Βιαίνω = *βαίνω* cret. 269, 38.
Βιγλίζω ital. vigilare, *βλέπω*, conspicio 284, 12. 400, 14. *βίγλα ἡ*, *φρουρία* vigiliae 597, 8. *βιγλάτωρ ὁ*, *φρουρὸς*, vigil 284, 2.
Βιλαέτι τὸ t. vilajeti, regio.
Βιόλα ἡ ital. violâ, viola 247, 14. D. 1064, 11.
Βίτσι τὸ (Peitsche?) flagellum 269, 62. *βιτσιὰ* s. *βουτσιὰ ἡ* plaga.
Βλάμης ὁ, *βλαμάδες οἱ* (etym. *οὐλαμὸς*?) i. q. *ἀδερφοποιητὸς* 109, 2. 268, 7.
Βλαστάρι τὸ (*βλάστη*) germen 388, 7.
Βλάστωμα τὸ (V. L. *βλάδωμα*) 297, 8.
Βλατὶ τὸ (v. med. Graec.) blatha 459, 36.
Βλάχος ὁ 1) Valachus, 2) pastor. *βλάχικος*. *βλάχικα τραγούδια* carmina magica, saepius composita metro trochaico. schol. ad Theocr. ed. Kiesl. p. 805 ex carminibus agrestium Spartae et Syracusarum ortum esse confirmat cantum bucolicum cfr. Voss. Virg. Id. IV, 1—3 adn.
Βλίτρο τὸ herba esse videtur, quae Dioscoridi *θλάσπις* dicitur (*βίτρον* D. Cange) 307 a, 9. 10.
Βλογάω, *βλογιάζω* h. e. *εὐλογάω*, *εὐλογέω* N. T. beare 161, 2. 436, 46. 424, 1.
Βόδιον τὸ (*βοίδιον* tr. *βοΐδιον* Lob. Phryn. 86.) 274. 480, 19. *βοϊδάκι τὸ* 276. *βούδιον τὸ* (cret.) 440, 11.
Βοΐβοντας ὁ (v. Slav.) 1. vaïvoda 1) princeps Valachiae s. Moldaviae, 2) praefectus publicae disciplinae 218, 15. 24 ctt.
Βολὰ i. q. *φορά*.
Βολεῖ licet (cfr. *βολή*) *βολετὸς* adi. quod fieri potest. *βολεστάμενος* id. D. 629, 1. 630, 1. *βολεξάμενος* D. 609, 1.
Βόλτα ἡ ital. volta, conversio 248 a, 2. D. 1107, 1. 1008, 1.
Βολύμι τὸ = *μολυβι* (*μόλυβδος*) plumbum 386, 5 (Coron. pret.).
Βουβάω, *βουβάομαι* (*βουβὸς* v. med. Graec. balbus) obmutescere 219, 1.
Βουβὸς adi. mutus. *βουβαίνομαι* obmutescere 532 b, 11 (vv. med. Graec.).
Βουγγάω s. *βογγάω* (*βοάω*) exclamare, lamentari 167, 6.
Βουΐζω h. e. *βοΐζω* pro *βομβίζω* de apibus dicitur. — bombum facere. rare 379, 8.
Βούκεντρι τὸ (*βούκεντρον* Et. M.) stimulus. taurea 440, 10. *βουρδοκεντρέα ἡ* (burdo) id. 440, 6.
Βουκολογελάδι τὸ (*γελάδι*) grex boum 91, 22.
Βουλιάζω s. *βουλίζω* (in med. Graec. *βουλᾶν*. *βοῦλα* globulus. Francogall. boule) mergi 247, 1. 573, 1. *βουλίζομαι* indui D. 488, 2.
Βουνὸν τό, *βουνὸς ὁ* (*βουνὸς* vid. Her. 4, 199 et Eusth. Il. 11, 710) mons.
Βοῦρκος ὁ, *βοῦρκα ἡ* palus. limus. *βουρκώνω* in coeno volutare D. 452, 2. *βουρκωμένος* = *βορβορώδης*. de montibus dicitur nebulis et nubibus circumfusis (vv. med. Graec. — nescio an v. *βοῦρκος* derivandum sit a Latinorum orcus; ap. Alb. boŭrk subterraneum horreum significat).
Βουρκολάκας s. *βρουκολάκας ὁ* anima infantis, quae post mortem circumvolitat.
Βουτίζω s. *βουθάω* s. *βουτάω* (*βυθεῖν*) immergere, inducere 437, 43. 310 a, 6.
Βραγιὰ ἡ (nescio an legendum sit *πρασιαῖς*) area (horti) D. 158, 1.
Βραδυάζει (*βραδὺς*) advesperascit. *βραδὺ τὸ* i. q. *ἑσπέρα* (Coron. pretios).
Βραχνὸς adi. (*ὁ βράγχος*) raucus. *βραχνὰ* adv. 191, 2. *βραχνιασμένος* id. D. 64, 2.

Βράχος ὁ i. q. *τὸ βράχος* 144, 12. 491, 10. D. 371, 2.
Βραχνοκόκορος ὁ gallus raucus D. 1068, 1.
Βρεῖ = βρέχει ut *βρεμένος = βρεγμένος* (?) 310 a, 40.
Βρεχτοκοῦκι τὸ = χρωροκοῦκι 532 a, 29.
Βρίζα ἡ (Galen.) cfr. *ῥίζα* sica 311, 14.
Βρίζω = ὑβρίζω invehi in aliquem. D. 976, 1.
Βρίσκω = εὑρίσκω. βρισκόμουννα imperfect. pass. D. 800, 1.
Βρόμι τὸ (*ὁ βρόμος*) avena 215, 6.
Βρονταριὰ ἡ (*βροντή*) strepitus 2, 1.
Βρόχι τὸ (*βροχός*) laqueus 363, 6.
Βρῶμος ὁ foetor, componitur cum multis vv. ut *βρωμοραιάδες* 233, 17. 36. *βρωμολούλουδον* 614, 4. *βρωμοχόρταρον* 615, 4. *βρωμερὸς* 130, 26. *βρωμοκανίθραις* (*κάνναι*) scirpi foedi 515, 4.
Βύζω (cfr. *βύζω* et *μύζω*) sugere. *βύζι τὸ* mamma. *βυζάνω* lactare (vv. med. Graec.) 422, 15 ctt.
Βρουκλὰ? 466, 18.

Γ.

Γ et *δ* permutantur: *γιὰ = διὰ*, *γνοσμὸς = δνοσμὸς* (*ἡδὺς*) 614, 1; *δ* et *γ* : *διοφῦρι = γιοφῦρι*.
Γ saepius ex digammate ortum est apud recentiores Graecos; sic inter duos vocales ponitur ut in v. *κλαίγω*, *ἐρώταγε* ctt. initio verborum haud raro scribitur loco spiritus asperi: *γιὸς = υἱὸς*, *γυννὶ = ὕνις*, *ὕννη* (Hesych) 440, 30. 480, 20. *γαῖμα = αἷμα* (trap.) 482, 19. 510, 23. cfr. *γιώ*.
Γαγαγὰ de asino rudente 277.
Γάγιο τὸ ital. gaggio. pignus. merces 459, 40.
Γαζέπι τὸ t. ghazab vulg. ghazeb. *ἡ ὀργὴ* ira 122, 5.
Γαζέτα ἡ ital. gazzetta. acta diurna D. 942, 2.
Γαΐδαρος ὁ t. ghaizār, *ὁ ὄνος* asinus 277, 6 ctt. *γαϊδαρογεννημένος* 62, 24.
Γαϊτάνι τὸ t. ghaitān s. ghaïthian *τὸ σχοινίον*, linum bombycinum 313, 15. 438, 1. 593, 2. *γαϊτανοφρύδι* 294, 27. 438, 25 (vitta, taeniola Lex. Ms. Cyrill. *αἰτάνιον* Moschopul. v. D. Cange).
Γαλάζιος adi. (*καλάϊνος*. — v. med. Graec.) caeruleus. venetus 322, 1. 579, 2. D. 162, 1. *καταγάλαζος* 502, 7. *γαλανὸς* id. D. 172, 1. 2. *καταγάλανος* ib. *γαλανοῦλα* D. 231, 3.
Γάλατο τὸ = γάλα D. 118, 1.
Γαλιὰ ἡ (*γαλέη* Ael. cfr. *γαλέὸς*) cercopithecus 456, 16.
Γαλιότα ἡ ital. galeotta dem. v. *γαλιοῦνι* 447, 8. 448, 1. 6.
Γαλοῦνι τὸ ital. galeoni, navis longa Hispanorum 192, 11. 476, 29.
Γαμπᾶς ὁ ital. gabbano, *ἐνδρομὶς*, pallii species 426, 4.
Γάντσο ὁ t. gāndjè s. qāndja, *ἄγκιστρον*, uncus 485, 26.
Γαρούφαλο τὸ (*γαρόφαλα* Agap. Cret.) = *καρυόφυλλον* D. 163, 1. 164, 1. *γαρουφαλιὰ ἡ* ib.
Γάτα ἡ ital. gatta. *γαλῆ*, felis 273, 3.
Γιαούριδες οἱ t. gaour, qui veram religionem non profitetur 257, 27.
Γεβεντίζω s. *γυβεντίζω* (Francogall. gibet. — Gloss. Graecobarb. *τύπτει*, *δέρνει*, *κιβεντίζει*. fustuario afficere Du Cange) ad palum aliquem deligare 469, 16.
Γελάδι τὸ = ἀγελάδι (*ἀγέλη*) 1) grex boum, 2) bos. *ἀγελάδα ἡ* vacca.
Γελέκι τὸ t. ïelek tunica manulcata.
Γέμ = υἱέ μου (vid. *γ*.) 630, 3. 7. ctt.
Γεμάτος adi. (*γέμω*, *γεμίζω*) plenus. repletus 371, 2. (v. med. Graec.) D. 105, 2. 1121, 2. *γιομάτος* D. 478, 1. 3.
Γεμενὶ τὸ t. ïemān (nitidus) *κρήδεμνον ἔχον χρῶμά τι λαμπρὸν καὶ φαιδρόν*. velum nitidum, flammeum 640, 6. D. 1009, 1.
Γεμεντσῆς ὁ t. gemissi alb. *γjεμεḏῶι* nauta 391 a, 4.
Γέμμα 's. *γιῶμα τὸ* (*γεύεσθαι* prandere) v. med. Graec. prandium.
Γενεαλόγι τὸ (*γενεαλογία*) stema 356, 3.
Γερακάτος adi. (*ἱέραξ*?) niger. de oculis nigris dicitur simulque fulgentibus D. 942, 1. 943, 1.
Γεραματιάζω i. q. *γηράσκω* senescere 539, 7. (*γέραμα* senectus.)
Γεράνιος adi. = *ἠεράνιος* (*ἀὴρ*) color aërius h. e. caesius, cyaneus 626, 1. (v. med. Graec.)
Γερδάνί τὸ (*ἀρδάλιον*, *ἀρδάνιον*) aqualis 583, 11. 13.
Γέροντας ὁ = γέρων. — *γεροντόβλαχος* pastor senex 109, 7. *γερό-*

ψυλλος ὁ pulex senex 623, 6 ctt. ctt. γεροντίνα ἡ 220, 8.
Γιαγκίνι τὸ t. ïänghyn. πυρκαϊά incendium 249, 28. D. 502, 2. D. 844, 1.
Γιακεντὶ τὸ = διακεντὶ (διακεντεῖν) fretum, fauces angustae D. 208, 2.
Γιαλὸς ὁ = αἰγιαλός.
Γιαμπᾶς ὁ vid. τσαμπᾶς.
Γιαμμὶ τὸ cret. quid significet non satis apparet. aut derivandum est a. v. βλέπω, βλέμμα (cfr. γλέπω), aut ab ital. chiamata aut a t. τσαμὶ (cfr. γιαμπᾶς) 244, 20.
Γιανιτσάρος ὁ t. ïeñitcheri, milites Turcici primum conscripti a Murad I. imperatore 1362 (oppressi 1826), ita appellati sunt, quod tunc novi milites (νεήλυδες) fuerunt.
Γιάνω s. γιαίνω h. e. ὑγιαίνω convalescere.
Γιαρᾶς ἡ plur. γιαράδες t. ïarā, πληγή, vulnus 266, 15. D. 755, 1.
Γιασουμὶ τὸ, Persis iasminum 437, 39. γιασεμὶ id. D. 113, 1. 122, 1.
Γιαταγάνι τὸ t. ïataghan, μαχαιρίδιον, pugio militis gregarii Turcorum 149, 26.
Γιατάκι τὸ t. ïätāq (lectum) = λήμερι hospitium nocturnum latronum 109, 4. 132, 14.
Γίδι τὸ (αἶξ) capra. γιδοπρόβατα grex caprarum 458, 13.
Γινάτι τὸ t. ʼynād αὐθάδεια, ὀργή, ira, audacia, contumacia 509, 4.
Γιουργιάρω idem esse videtur quod γουργιάζω (γοργοῦσθαι) clangere, ferocire, 245, 4.
Γιουροῦσι τὸ t. ghourouch. ἡ ἐφορμή, impetus. γιουρουστάω impetum facio 82, 13. 87, 16. γεροῦσι cret. 247, 11.
Γιοῦχα, πάρ' τὸ — (nescio utrum derivandum sit a Turcorum ivuh, ivuha (sol) an a Germanorum gouch) abin' hinc in malam rem 267, 18.
Γιὼ interi. = ἰὼ 506, 2.
Γκαρδιακὸς adi. h. e. ἐγκαρδιακὸς = ἐγκάρδιος D. 174, 1. 1053, 2.
Γκέμι τὸ t. guiem, χαλινὸς habena 39, 10.
Γκεργκέφι τὸ t. guierkiāv, κεντητήριον picturae in textili 195, 10.
Γκιοτεύω t. keutu, ἀποδειλιῶ, stupefactus sum 266, 12.
Γκοῦλι τὸ t. gul ῥόδον. rosa D. 873, 1.
Γλάστρα ἡ testa. olla 565 b, 2. D. 467, 2 (etym.?).
Γλεντάω s. γλεντάρω t. éïlendiè, eglendjè, τέρπω oblecto 42, 29. 577, 3. D. 1080, 2.
Γλέπω = βλέπω D. 639, 1.
Γλήγωρα s. γρήγωρα adv. (ἐγρηγορότως vigil Plut. ἐγρήγορος *KS.*) celeriter. ὀγλήγωρα 379, 10. vid. ἐγρήγωρα. — γληγωρωσύνη D. 4, 2. γληγωράδα ἡ celeritas 467, 1.
Γλυκάδα ἡ (Gloss. Graecobarb.) dulcedo D. 363, 1. γλυκοφιλέω D. 13, 2.
Γλυστρίδα ἡ etym.? portulaca 401, 20.
Γλυτώνω (v. med. Graec. vid. Du Cange) all. scr. κλυτώνω s. γλίτωνω (etym. ἐκλύω. invenitur etiam γλύζω) liberare, evadere, aufugere, vitare 623, 9 ctt. γλυτρώνω = λυτρώνω D. 585, 1. γλυτωμὸς ὁ fuga, salus 29, 14.
Γνάντια = ἀγνάντια. γροικωντας = ἀγροικῶντας 539, 9.
Γνέθω (cfr. γνέμα filum. — νήθω. νέω) nere D. 508, 1.
Γνεφίζω trap. aor. ἐγνέφιξα (ἐκνεύω? s. γνοφόω, δνοφόω, νέφος?), ἐξυπνάω expergiscor, 510, 3.
Γνώρας ὁ peritus. gnarus D. 174, 1.
Γόζομαι (derivandum videtur a v. γοάω. cfr. γογγύζω) murmuro, aegre fero, clamo 437, 34.
Γοι τὸ cret. (γοάω) dolor. angor. sollicitudo D. 471, 2.
Γονατίζω (Poll.) genibus inniti 439, 56. γονατιστὸς genibus flexis D. 106, 2.
Γονὶ τὸ parentes, familia 223, 15 ctt. D. 622, 2.
Γοργὸς adi. celer. velox. γοργὰ s. γουργὰ adv. celeriter 178, 9. 511, 17. 18. γοργάλογος ὁ equus celer. 326, 22.
Γοῦβα ἡ (γόβα D. Cange) etym.? ital. gobba? 1) crepida, 2) ea pars iugi textorii, quam textor pedibus calcat D. 61, 1.
Γοῦλα ἡ (gula) v. med. Graec. — λάρυγξ. gula 440, 43. 482, 19. 510, 21. γουλὶ summa pectoris 390, 3.
Γοῦνα ἡ (vid. γουνέλα) vestis pellicea, gunna (v. med. Graec. et Latin. v. Du Cange) 184, 12.
Γουνέλα ἡ ital. gonna. gonnella. (v. med. Graec.) indusium, tunica interula 528 a, 3.
Γοῦρνα ἡ (urna. — Gloss. Graeco-

barbar.) pelvis, malluvium 324, 13. 441, 5. V. L.

Γουρο͂υνι τὸ (*γρυ, γρύζω*, grunnio grunzen) sus. 276 ctt. *γουρνομύτης ὁ* is qui rostrum suillum habet 91, 19.

Γρίβας s. *γριβανὸς* adi. (Francogall. grisibal. grigio. German. grau.) fuscus. *ὁ γρίβας* equus ex nigro albicans 159, 4.

Γρίμα τὸ h. e. *ἀγρίμι* (equus indomitus Nupt. Thes.) fera bestia 479, 14. (*ἀγριμαῖος* Eusth.)

Γρέμπανο τὸ cfr. ital. greppo, *κρημνός*, locus declivis. deiectus 402, 21.

Γρόσι τὸ t. ghrouch. moneta turcica, nostrorum „Piaster". — (= 40 Paras.)

Γυαλιὸ τὸ (*ὕαλος*) vitrum. *γυαλιὰ τὰ* fenestra (perspicillum D. Cange) 485, 14. D. 82, 1. *γυαλένιος* adi. vitreus D. 81, 1. *γυάλινος* id. D. 261, 2.

Γυνὶ τὸ = *ὗνις* vid. *ȳ*.

Γυντσιντάκι τὸ hyacinthus 565 a, 5.

Γυρεύω (Strab.) s. *γυρίζω* (*γῦρος*) Gloss. Graecobarb. — vagari, indagare, redire. — *τριγύρου* adv. circum. *τριγυρίζω* circumire, circumdare. — *γυροφούστανο τὸ* indusium, quo totum corpus tamquam circumcluditur 447, 5. *γύρμα τὸ, τοῦ ἡλίου* ubi sol ex medio caelo ad oceanum redit 28, 16. *γύρμα τῆς μερὸς* 143, 27.

Δ.

Δ̄. — pro *δ̄* ubi Germanorum d est scripsimus *ντ̄*.

Διαβάζω (v. med. Graec. — *βάζω*) *ἀναγιγνώσκω*, recitare, legere.

Δαγκώνω δαγκάνω δαγκάω (*δάκνω, δαγκάνω* Gramm.) mordeo. D. 197, 4 ctt. *δαγκαματιὰ ἡ* i. q. *δῆγμα* 471, 7. *δαγκαματίτσα* 441, 32. *δαγκασιὰ ἡ* D. 959, 2.

Δαιμονιάρης adi. (*δαιμονιάριος* D. Cang.) daemoniacus D. 404, 1.

Δανείζω et *δανείζομαι* idem significat quod ap. vett. — *δανεικὸς* i. q. *δανειακός*.

Δαρμὸς ὁ (*δέρνειν*) ictus, inflictus 222, 19.

Δασκαλεύω = *διδασκαλεύω* 22, 2.

Δειλινάρι τὸ = *δειλινὸν* 510, 15.

Δεκατίζω (*δέκα*) decumas exigere 62, 14.

Δεκὸς h. e. *ἰδικὸς* (Thasus) 645, 9. 12. 13. cfr. *φελέω*.

Δένω i. q. *δέω* vincio 272, 8. 380, 2 ctt.

Δεντρολίβανο τὸ (Agapius) rosmarinus D. 34, 1.

Δέρνω i. q. *δέρω* 345, 1. 361, 4. *δέρνομαι* 401, 2. male mulcare aliquem. *δαρμένος* 310 a, 38. *στηθοδέρνω* pectus ferire 169, 9.

Διάβα τὸ (Gloss. Graecobarb.) iter. transitus D. 624, 1.

Διαβάτρα ἡ (*διαβάτης, διαβατάρης*) peregrina. viatrix 452, 23.

Διάβοντρος ὁ = *διάβολος* 487, 13.

Διαγέρω s. *διαγέρνω* redire, ordinem relinquere 554, 1.

Διάζω, διάζομαι (Lexicogr.) telam ordior 469, 11. 621, 2 ctt.

Διακονάρης ὁ (v. med. Graec.) acruscator. mendicus D. 283, 1.

Διαλαλητάδες οἱ (*λαλέω*) internuntii 363, 5.

Διαλύνω (*λύω*) interpretor 412, 4. 12. 553, 4.

Διαμάντι τὸ ital. diamante (v. med. Graec.) adamas D. 683, 2. *διαμαντόπετρα* id. D. 325, 1. 1151, 2.

Διάνευμα τὸ i. q. *νεῦμα* nutus D. 577, 1.

Διαπατέω, aor. *ἐδιαπάτεσα* trap. = *διατρέχω*, percurro.

Διαρμενεύω trap. (*ἑρμηνεύω*) interpretari, explorare 482, 8.

Διαστολίζω = *στολίζω* ornare 588, 4.

Διάφορον τὸ lucrum (Thuc.) D. 133 a, 2. 134, 2 ctt.

Δίβουλος adi. varius, inconstans. 598, 10.

Διδάχνω = *διδάσκω* 30, 4.

Δίκλοπος adi. trap. *ἀπατηλὸς* fallax. *δικλοπία ἡ* trap. *ἀπάτη* fraus. (*κλέπτω, κλοπή*.)

Δικὸς = *ἰδικὸς* Anth.

Δινάζω (*ἀδινὸς*) *ἐξαρκέω*, sufficere 451, 21. 23. (V. L. *δικήσουν, δικήση*.)

Δίνω, δίδω (*δίδωμι*) do 543, 2 ctt. imp. *ἐδοῦνεν* trap. *δούδω* cret. 269, 62. *δόμτε* 474, 28. 32. = *δότε μου* (?). *δοσμένος* part. pass. D. 986, 2.

Διὸς = *ἴδιος*.

Διοφῦρι τὸ h. e. *γιοφῦρι* pons 512, 2. 28. 33. D. 225, 1.

Δίπλος h. e. *ἀναῤῥιφτὸς* humero iniectus D. 144 a, 1.
Διπλὸς s. *διπλοῦς*. componuntur cum h. v. permulta vv. velut: *διπλοχαιρετάω* 46, 20. *διπλοκαλομοίρα* 436, 5. *διπλορωτάω* 155, 8.
Δισάκι τὸ (v. med. Graec. — *σάκκος*) *ἀσκοπήρα* bulga, mantica 440, 29.
Διῶ scripsimus pr. *ἰδῶ*, *δγῆς* pr. *ἰδῆς*, cfr. *βγάζω* h. e. *ἐκβάζω*.
Διῶμα τὸ = *ἰδίωμα* (*διόμα* confabulatio Nupt. Thes. ctt.) natura. indoles 355, 3.
Δόλιος adi. i. q. *δείλαιος*, miser. (*δόλος* s. *δοῦλος*.)
Δόμνα (ital.) domina, *δέσποινα* 460, 10.
Δόσι τὸ trap. *τάγμα* votum 486, 15.
Δούλεψα ἡ (*δούλευσις* Porphyr.) labor 511, 5.
Δραγάτης ὁ (etym? — v. med. Graec.) *γήωρας*, *φύλακας* Lex. Steph. custos 624, 14.
Δράζω = *δράσσομαι* capio 114, 7.
Δράργυρος ὁ h. e. *ὑδράργυρος* D. 477, 2.
Δράμι τὸ ital. dramma. drachma 628, 6. D. 547, 2.
Δροσάτος adi. (*δρόσος*, *δροσίζω*. — (v. med. Graec.) roseus 532, 5. *δροσιὰ ἡ* refectio. recreatio D. 879, 1. *δροσοποτίζω* perfundere. rigare D. 60, 1.
Δρώνω h. e. *ἱδρώνω* D. 730, 2.
Δύναμις ἡ plur. *δύναμες*, vis 129, 7.
Δυοσμαρίνι τὸ idem significare videtur quod *δύοσμος* (*ὀσμήρης* s. *ὀσμηρὸς* Athen. et Nic. al.) 517, 12.
Δύοσμος ὁ i. q. *ἡ δύοσμος* Strab. origanum maiorana 615, 1. cfr. *γυοσμός*.
Δύσεχτος s. *δύσεφτος* adi. (*ἔχω*) infelix. miser. 459, 47. 517, 19.

E.

E pr. *η* semper fere habes in verbis trap., velut *ἔτον* pr. *ἦτον*, *χέρας* pr. *χήρας* ctt. neque desiderantur similia in vulgari sermone.
Ε saepissime ad verba in *ν* (s. rarius in *ς*) terminantia apponitur velut *τήνε*, *ἔχουνε* ctt. propterea 52, 4 pro *τοῦ λαγκαδιοῦνε* legendum *τῶν λαγκαδιῶνε*.
Ἔα μόλα (*εἶα μάλα* Ar. Pax 460) de nautis dicitur, qui *lente* vela contrahere sive ancoras tollere iubentur 358, 4. 391, 26. opp. *ἔα λέσα* 391, 26.
Ἐγγυτὴς ὁ = *ἐγγυητὴς* 517, 67. *ἐγγύτρα ἡ* 437, 36.
Ἔλατο τὸ = *ἐλάτη*.
Ἔγκαψις ἡ hydrargyrum speculi. — *ταῖς κούπαις μὲ ταῖς ἔγκαψες* pocilla ansata levissima (in modum speculi levigata) 418, 10.
Ἐγλεντσέδες οἱ t. eglendjè (cfr. *γλεντάω*) *ἡδοναὶ*, voluptates 610, 7.
Ἔγνοια ἡ h. e. *ἔννοια* cura. studium D. 151, 2. *ἐγνοιάζομαι* ctt. curare 16, 18.
Ἐγρήγωρα vid. *γλήγωρα* 394, 9.
Ἐδὰ cret. = *ἐδῶ* 245, 12. 246, 14.
Ἐκατῶρξες aor. trap. v. *κατοργίζω* 505, 11.
Ἐκείνηνα pr. *ἐκείνηνε* cret. 269, 37. *ε* enim haud raro ap. Cret. in *α* mutatur.
Ἐκκαμπανίζομαι trap. in campum descendere, advenire 481, 8.
Ἐλάμνω trap. (*ἐλαύνω*) *ἀροτριῶ*, aro.
Ἐλέπω = *βλέπω* trap. 456, 21.
Ἐλέσα = *ἔα λέσα* ut *ἰαλέσα* = *εἶα λέσα* 391 a, 18.
Ἐλευθεριὰ ἡ 1) libertas, 2) agilitas 578, 8.
Ἑλιάζω et *ξελιάζω* = *ἡλιάζω* soli exponere 466, 40.
Ἔλλαμπρος adi. (ap. vett. *ἐλλαμπρύνομαι*) nitidus 554, 2.
Ἕλλενος ὁ apud Trap. et Arcades virum robustum et fortem significat. cfr. 125, 17. *Ἕλλην* = Graecus 191, 5. 233, 11. 234, 17.
Ἐμπάζομαι curae mihi est D. 655, 1. *συνεμπάζομαι* ib. 2.
Ἔμπαιδος s. *ἔμποδος* adi. trap. *ἔγκυος* gravidus.
Ἐμπιστοσύνη ἡ (*ἔμπιστος*) fides D. 334, 1.
Ἔνι, *ἔν'* trap. = *εἶναι*. *ἐστί*.
Ἐντάμα adv. (*ἐν τῷ ἅμα*) 440, 20. *ἐνταμώνω* convenio. cfr. *ἀντάμα*.
Ἐντένω (*τείνω*) inhaerescere in aliq. re *νὰ σ' ἔντενα στὰ χέρια μου* utiuam in manus meas incidas D. 165, 2.
Ἐντόκεν aor. trap. v. *ἐντείνω* h. e. *κτυπάω* 482, 12. 18 ctt.
Ἑνώνω (*ἑνόω* Aelian. ctt.) iungere 225, 18.
Ἐξ — verba composita cum praepositione *ἐξ* plerumque in sermone vulgari litteram *ε* amittunt. sic:

ξώδερμα, ξαγορα, ξέρω, ξάκουστος ctt.
Ἐξάνθηκα = ἐπαραδόθηκα 646, 11.
Ἐξαρματωτος inermis cfr. ἁρματώνω D. 589, 2.
Ἐπάτνανε trap. = ἐπατήσανε 482, 2.
Ἐπέγνεν trap. = ἐπήγαινε 440, 2.
Ἐπικουμπάω (ἀκουμβάω) niti 505, 5.
Ἐπιπνρνίζω trap. prima luce expergiscor. derivandum a. v. πουρνὸν h. e. πρωινόν 510, 1.
Ἐποῦρι verbum corruptum, quod etiam a Rossio non intelligitur 467, 9. ex carm. 466, 9. recepimus ἐσᾶς.
Ἐρωτιαριὸς ὁ amatus 427, 13. ἐρωτιαριὰ ἡ 522, 4. ἐρωτοπληγωμένος desiderio captus 337, 1.
Ἐργεύω trap. aor. ἔργεψα (ἀργέω) βραδύνω, commoror 510, 7.
Ἐσπλαγχνιὰ ἡ = εὐσπλαγχνιὰ (Eur.) cfr. ἀτὸς ctt. misericordia. animus 332, 12. D. 138, 2.
Ἕτερνεν imp. trap. v. τηρέω 440, 31.
Ἔρχομαι coni. imp. νάρκόμουνα D. 620, 2. 622, 2. (Sept. Insul.)
Ἔτι praeterea, vulg. ἀκόμη 246, 11.
Ἐτοῦτος, ἐτούτη, ἐτοῦτο = τοῦτος, τούτη, τοῦτο (cfr. Mull. Gramm. 194.) 256, 9. 463, 12. 479, 13 ctt. similiter dicitur ἐτώρα pro τώρα 604, 7.
Ἔτσι (v. med. Graec. — οὑτωσὶ ?) sic. ita. hoc modo.
Εὐοδάω (ὄζω) odorem suavem spargere 402, 11.
Εὐτοῦ = αὐτοῦ 593, 5. 9. D. 341, 1. 342, 1. 343, 1.
Εὐχέομαι gratulari. εὐκιέται D. 901, 2.
Ἐφέντης ὁ t. efendi h. e. αὐθέντης dominus 70, 15.
Ἐφέτος adi. (ἐπὶ ἔτος) hoc anno 307, 15. cfr. φέτος.
Ἐχπᾶγεν trap. = ἐξεπάγη.

Z.

Ζάβα ἡ (Iustinian. vid. Du Cange) lorica 515, 9.
Ζάβος adi. vulg. scr. ζαβὸς (= στρεβλὸς Gloss. Graecobarb.) rudis, agrestis 503, 10. ζάβωτος (ζαβόνειν Gloss. = κλινίσκειν) curvus 317, 8.
Ζαιρὲς ὁ v. ζαχιρὲς 58, 12.
Ζακόνι τὸ (alb. ζακόνι, ζάκανον D. Cange idem vocem barbaram esse confirmat) mos. 487, 21. 184, 1. D. 1145, 1.
Ζαλία ἡ alb. ζάλία (σάλος) vertigo. ζάλη ἡ D. 569, 1. ζαλίζω s. τραλίζω vertigine corripi.
Ζαλοπατέω (ζάλον vestigium) 629, 10.
Ζαμάνι τὸ t. zemān. χρόνος, tempus 489, 8.
Ζαριφλῆκι τὸ t. zariflik pulchritudo D. 132, 2.
Ζάρκαδος ὁ, ζαρκάδι τὸ (δορκάς, δορκάδιον) capreolus 502, 8. ζαρκοπηδάω exsilio ut capreolus 169, 15.
Ζάρο τὸ cret. = ζάλο vestigium 246, 14.
Ζάρφι τὸ t. zarf scutella (Untertasse) 67, 19.
Ζαρώνω (v. med. Graec.) rugas ducere. ζαρωμένος rugosus (etym. ?) D. 51, 1.
Ζάφτι t. za'f, za'āfet imbecillitas. κάμω ζ. καταδαμάζω supero 50, 14. D. 972, 1.
Ζαφύρι τὸ (σάπφειρος) sapphirus 163, 16. D. 230, 1. ζαφύριος adi. 355, 5.
Ζαχάρι τὸ s. ζάχαρη ἡ, σάκχαρ, σάκχαρι t. seker alb. ζάχαρι saccharum. ζαχαρένιος adi. dulcis τὰ ζαχαράτα dulcia D. 87, 1. ζαχαροζυμωμένος suaviter fermentatus D. 361, 1. 362, 1. 363, 1. ζάκκαρ τὸ cret. D. 1116, 1.
Ζαχιρὲ τὸ t. zahyrè, τὰ σιτία frumentum 239, 7.
Ζεγκὶ τὸ t. uzengu σταπέδιον stapia 462, 21. 23.
Ζερβὸς adi. ἀριστερὸς, sinister. ζερβιὰ ἡ manus sinistra D. 425, 1 ctt. ζερβὰ sinistre. 487, 18 ctt. ctt. (etym. ?)
Ζεστὸς adi. (Strab.) calidus 324, 15. 584, 13. ζεσταίνομαι calefio 132, 20. D. 768, 2.
Ζευγάρι τὸ iugum. par (v. med. Graec.) D. 860, 2. 990, 2.
Ζευγίτης ὁ, γεωργὸς, agricola qui domo agro ara bovibusque (ζευγάρια) acceptis frumentum quod per annum demetit ex maiore parte domino (ἀφέντης) solvere debet. e contrario ὁ κολλήγας (collega? κολλάω?) cliens sui mancipii est, sed domino utitur ut patrono.
Ζεῦκι τὸ t. zeuq alb. ζεφκου (verb.) ἡδονὴ voluptas 238, 5.
Ζευλώνω cret. h. e. ζευγλώνω h. e.

ζύγω jugum imponere, subigere D. 1015, 1.

Ζιαρέτι τὸ (σιαρέτι cannonade M.?) t. ziāret, expeditio 254 a, 13.

Ζιαφέτι τὸ t. zyāfet δεῖπνον epulae 170, 6.

Ζιμπίλι τὸ t. sumbul, ὑάκινθος, hyacinthus 322, 1. ζουμποῦλι id. D. 366, 1.

Ζίφω (etym. ἐξιπόω?) exprimere D. 41, 7.

Ζορμπᾶς ὁ t. zorba homo seditiosus 84 adn. vs. 4.

Ζουλεύω (ζηλόω, ζηλεύω Democr. ap. Stob. cfr. σουπία et σηπία ctt.), invideo 483, 2. 498, 6. ζουλαριὸ adi. = ζηλαῖος invidus 498, 6.

Ζουρλὸς adi. (στρεβλὸς? cfr. τρελλὸς) vesanus D. 404, 1 ctt. ζουρλαίνω vesanum reddo al. 630, 24. D. 338, 2. (Georg. Contar. hist. Athen.) ζουρλάνω D. 900, 4.

Ζυγὸς, ὁ, iugum. ζυγονιάτης ὁ trap. id. 440, 3. ζυγὸς adi. par, bini. ζυγὰ adv. (opp. μοναχός) 571, 1. ζυγιὰ ἡ 418, 12. (cfr. ζυγὰς Theod. Prodr. ζυγάδης Suid.). ζυγιάζω trutinare, librare 324 a, 9. 640, 30. D. 156, 2. ζυγώνω 1) equos curru iungere, 2) appropinquare, prope adesse 36, 8.

Ζωνάρι τὸ = ζώνη.

Ζώρη ἡ t. zor, zori alb. ζουρὲ, δύναμις robur 175, 10.

Θ.

Θ χ. φ. litterae aspiratae duae in sermone vulgari non coniunguntur, sed altera mutari solet in tenuem; itaque pro χθ scribendum χτ.

Θ post σ et ρ (λ) plerumque in τ permutatur. sic in v. ἐλθεῖν praestat scribere ἐρτῶ, ἐρτοῦν; ubi vero ι s. η consequitur litteram θ, praeferenda est aspirata velut, ἐρθῇς s. ἐλθῇς.

Θ et χ permutantur θλιβερὸς et χλιβερός. ἀχνὸς et ἄθνη.

Θαγατέρα ἡ trap. = θυγατήρ.

Θαμάζω = θαυμάζω 532 c, 1. 4. θιαμάζω id. 450, 21. θιαμαίνω id. 383, 12. θαμάζομαι 532 c, 4. θιαμαίνομαι 145, 7. θυμιάνομαι (nescio an legendum sit θιαμαίνομαι) 175, 17. (cfr. αὐτὸς et ἀτός).

Θαμπόω (θάμβος) stupefacere 447, 9. D. 326, 2. θαμπώνει ἥλιος deficit sol. 556, 9.

Θάμπωμα τὸ 1) terror, 2) initium noctis (θάμβος, θαμβέω) 502, 23.

Θεϊκὸς adi. = θεῖος KS. D. 287, 2. 674, 1.

Θέλω s. ἠθέλω. 2 pers. θὲς, 3 pers. θὲ, 3 pers. plur. θέσι h. e. θέλουσι D. 590, 2. 3. Pers. imp. ἦθε h. e. ἤθελε D. 520, 2. 774, 1. 927, 1. — D. 266, 1. V. L. εἴθε νὰ s. ἂς ἦθε (h. e. utinam) in exclamationibus ponitur.

Θεμέλιον τὸ fundamentum. θεμελιώνω (θεμελιόω N. T.) condo 511, 8 ctt.

Θερόομαι trap. = θηρεύω ferocire 510, 7.

Θηκάρι τὸ cfr. φηκάρι (θήκη Poll.) vagina gladii 456, 46. 487, 33.

Θηλύκι τὸ (θηλέα Eusth.) fibula 176, 8.

Θημωνίστα ἡ i. q. θημὼν manipulus spicarum 307 a, 16.

Θιλβέριος Thasus = θλιβερὸς 645, 19.

Θλίψις ἡ moeror. dolor 310 a, 52.

Θουρῶ h. e. θεωρῶ Thasus 645, 14.

Θυμητάρι τὸ (ἐνθυμεῖσθαι) memoria 469, 8. θυμώνομαι memini 242, 1.

Θυμιανούσικο τὸ (θύμον) thymas 556 a, 4.

I.

Ι et υ, in dialecto vulgari initio verborum paucis exceptis omittuntur.

— ι s. ακι. — neutrius generis substantiva ut ἀηδόνι pr. ἀηδών, χελιδονάκι ctt. ctt. paene innumerabilia habes;

Ἡ κατάχρησις τῶν ὑποκοριστικῶν εἰς τοὺς παλαιοὺς κωμικοὺς ἐγέννησεν εἰς τοὺς ἑξῆς χρόνους τοῦ παρακμάζοντος ἑλληνισμοῦ τὴν χρῆσιν τῶν ὑποκοριστικῶν ἀντὶ τῶν πρωτοτύπων. Ἀφοῦ μιὰν φορὰν ἡ γλῶσσα διὰ τὴν συχνὴν μεταχείρισιν τοῦ παιδίον, βώδιον κ. τ. λ. ἀντὶ τοῦ παῖς, βοῦς ἔχασε τὰ ἀληθῆ της ὑποκοριστικά, ἐπενόησεν ἄλλα νέα εἰς ακι, παιδάκι. Κορ. Πλούτ. 3, ξθ.

— ιζω suffixum verborum barbarorum inprimis turcicorum, quae in linguam Graecam translata sunt.

ῑ scripsimus pro ε̄, ubi cum sequenti vocali in unam syllabam coaluit velut Θιὸς ctt.
ῑ pro ε̄ apud Cretenses verbis multis adiungitur. vid. 245. 246. 247. cfr. ἀνί.
ῑ initio verborum sequenti vocali scriptum est γι, ut indicetur pronuntiandum esse ut nostrum j, Γιάννης ctt.
Ἰμπρέτι τὸ t. ʼybret παράδειγμα, exemplum 225, 9.
Ἴνσαφι τὸ t. insāf, μετριότης. moderatio. ἴν. κάμω tempero 233, 35. 37.
Ἴντα ap. Cypr. dicitur pro τίνα, τί. nescio an ortum sit verbum ex ὅ,τι, ut ἴνταν ex ὅταν 401, 1. 403, 4. 13. 395, 7. invenitur quoque in Carpatho insula 467, 8.
Ἰσιάζω (ἰσάζω) exaequo. digero. compono 377, 7. ἰσᾶτε = βοηθεῖτε.
Ἴσκιος ὁ = σκιά; σ̄ tam acute pronuntiatur, ut auribus tuis percipere videaris ἴ-σκ-; propterea accentus nunc in prima syllaba ponitur.
— ιτσι suffixum deminutivum idem fere significat quod — οπον velut σκυλίτσι, λαγωνίτσι ctt.
Ἴτσον τὸ (ἴον) viola 478, 21.

K.

Ἰ s. ʼκὶ = οὐκ, οὐχὶ ap. Trap. 198, 22. 482, 12. 505, 10.
Κα᾽ trap. = κάτω 510, 14. 20. 527, 8.
Καβάδι τὸ (καβάδης Tzetz. qua de voce falsum nobis videtur quod disputavit Lob. Path. 69, 24.) sagum 463, 5. 590, 4.
Καβάκι τὸ t. qavāq, platanus, populus 545, 3.
Καβαλάρης (καβάλης. ital. cavallo) eques. καβαλικεύω s. καβαλκεύω 275, 6. καβάλα ἡ equus.
Κάβος ὁ ital. cabo, ἀκρωτήριον, caput, promontorium 248, 1. (v. med. Graec. vid. Du Cange.)
Καβοῦλι τὸ t. qavoul, σύνοδος, conventus 152, 5. 82, 19.
Καγγελοφρύδης adi. (κάγκελος cancelli. Hesych. schol. Theocr.) cancellatis superciliis ornatus. = καμαροφρύδης 345, 13. 347, 13.
Καδῆς s. καντῆς ὁ t. qazy s. hady iudex.
Κάδι τὸ (Hesych. κάδος Soph. ctt.) cadus, dolium 426, 26.
Καδιλίκι s. καντιλίκι τὸ t. azylyq s. qadylyq vicus iudicis 363, 5.
Κάδρο τὸ ital. quadro. quadratum ςτὸ κάδρο καὶ ςτὸ ψῆλο dicitur de corporis proceritate et habitu 316, 13.
Καζαντίζω t. qāzandj, ἀποκερδαίνω. pecuniam redigo, lucrum facio 120, 6. 480, 9. 49, 16.
Καθαροσταλάζω Cypr. 148, 5.
Καθαρόψωμο τὸ trap. σιταρόψωμο panis triticeus 486, 12.
Καθημερνὰ adv. = κάθε ἡμέραν quotidie καθημερνὸς adi. quotidianus.
Καΐκι s. καΰκι τὸ t. quāik, scapha 163, 1. 7 ctt.
Καΐνι τὸ ital. catino i. q. λεκάνη aqualis D. 395, 3.
Καϊρέτι τὸ t. ghaïret θυμὸς, animus, virtus 114, 11. Καϊτέρησα = καρτέρησα 644.
Καιρὸς ὁ — χρόνος, tempus. κορίτσια ςτὸν καιρό τους esse videntur virgines in flore aetatis vigentes 586, 7.
Κακακὰκ de gallina gracillante 277.
Κακοθάνατος ὁ mors infelix D. 332, 2.
Κακηώραν 415, 2. Κακοκαρδίζω (v. med. Graec.) contristare D. 358, 2.
Κακοκέφαλος caput infelicissimum 157, 13.
Κακοροΐζικος vid. ῥοΐζικο. Κακουδιὸς adi. = αἰσχρὸς s. κακὸς D. 810, 2.
Καλάθι τὸ (Poll.) canistrum 312, 7.
Καλαμάκι τὸ dem. κάλαμος, calamus 311, 13. lect. vulg. καλαμπόκι h. e. ἡ ζέα, zea. quod verbum unde derivandum sit non in aperto est. t. boghdāi = frumentum, qaraboï = vitriolum.
Καλαμάρι τὸ (Byz.) theca calamaria 27, 12. καλαμαράδες οἱ scribae, pennales (nomen ridiculum) 254, 9.
Καλαμιδάκι τὸ (καλάμη) arundo piscatoria D. 555, 1.
Καλεστάδης ὁ, vocatus, conviva 16 a, 7.
Καλιακοῦδι τὸ (κολοιός) corvus.
Καλίγι τὸ (καλίκιοι Poll. calcei) calceus 420, 10. 421, 6. καλιγοπάπουτσα sandalium 420, 12. 421, 8. καλίγωμα τὸ solea ferrea καλιγώνω equum calceo 408, 1.
Καλιουντσήδαις οἱ t. qālioundji milites classiarii Turcorum, qui navi

qālioum appellatae praesidio sunt (galion) 142, 1. 200, 13.
Καλογερεύω 444, 10. monachum capesso.
Καλόγηρος ὁ (cfr. Etym. *M.* 230, 38) KS. monachus *καλογῆρι* ctt.
Καλοκαῖρι τὸ (Byz.) aestas. *καλοκαιρινὸς* adi. aestivus D. 301, 3.
Καλοκαρδίζω (*καλοκαρδιάζω* in med. Graec.) laetari, laetificari D. 198, 1.
Καλολογιάζω = *καλλιλογέω* praedicari 256 a, 2. 532 c, 10.
Καλόμοιρος adi. felix. beatus D. 85, 4.
Καλόπαντρα ἡ femina bene marita 310 a, 51.
Καλοσυνηθισμένος part. assuefactus virtute 294, 31.
Καλπάκι τὸ t. qalpak. pileus D. 103 B, 4.
Καμακίζω s. *καμακεύω* (*κάμυξ*) hamo piscari. occupari D. 936, 1.
Κάμαρα s. *κάμαρη ἡ* (*καμάρα*) camera cubiculum cella 377, 6. 594, 6. D. 182, 4. *καμάραις αἱ* domilicia 269, 43.
Καμαρώνω (*καμάρα*, *καμαρόω* SK. Inscr. camero) 1) camèro. *καμαροφρύδης* 295, 16. 310, 25. *καμαροβεργολίγερος* flexibilis ut virga pulcherrime arcuata 420. 2) superbio, exsulto 162, 6. 479, 1. D. 299, 2. 776, 4. *καμάρι τὸ* superbia 236, 4. D. 814, 2. *καμαροπερπατοῦσα* superbe et magnifice incedens D. 184, 2.
Καμάτερος adi. (*καματηρός*) 1) molestus, 2) utilis laborantibus 312, 4.
Καμπανέλι τὸ ital. campanella. campana D. 1148, 2.
Κάμπος ὁ ital. campo. campus. *κατάκαμπα* in campo 182, 6. 183, 3.
Καμπύλος adi. curvatus. *καμπυλοφρύδης* curvatis superciliis ornatus 344, 12 cfr. *καμαροφρύδης*.
Κάμωμα τὸ (*κάμνω*) = *πρᾶγμα* 534, 3.
Κανακάρης cui quisque blanditur 310, 3.
Κανάκι τὸ t. oghchamak? blandimentum 567, 1. 577, 14.
Κανάλι τὸ ital. canale, fretum D. 966, 1.
Κανάρι τὸ, *κώνωψ*, culex D. 462, 1. 463, 1.
Κανάτι τὸ (canna. v. med. Graec.) *κάδος*, cadus. amphora 310 a, 19.
Κανεὶς, *κανένας*, *καμμιά*, *κανέν* (*καν εἷς*), aliquis. *κάμποσος* (*καν πόσος*), *κάποιος* quidam, *καθεὶς* s. *καθε* (*κατὰ εἷς*) quisque cfr. Mull. Gramm. 215 sqq. *κάποτες* ctt.
Κανέλα ἡ ital. cannella, *κασία*, cinnamum 462, 10. D. 536, 1. 164, 1. *Κανελιὰ ἡ* laurus cinnamonum D. 164, 1.
Κανίστρα ἡ (*κάνιστρον* Athen.) canistrum 434, 5.
Κανονέω s. *κανονίζω* sancire (cfr. D. Cange) 146, 6.
Κανταρι τὸ t. qantār s. qadar pondus centenarium 394, 15. 634, 9.
Καντήλα ἡ ital. candela, *λύχνος*, lucerna 302, 1. D. 952, 1.
Καντοῦνι τὸ ital. cantone, pagus 350, 2. 646, 7.
Καπαριάζομαι alb. *καπάρρι* (subst.) quod derivandum est a *καπ* (capio) et *ἄρρε*. — *καπαρρὸς* (verb.) arrham, arrhabonem dare 639, 8.
Καπέλο τὸ ital. cappello, pileus 605, 5. D. 1030, 2. *καπλὸ* 638, 18.
Καπετίζω (*κάπετος* fossa) fossam reddo al. 348, 4.
Καπιτάνος s. *καπετάνος*, *καπ'τὰν* 84, 15. s. *καπ'τάνιο* 188, 21. ital. capitano dux latronum. *καπιταναρεῖσσα* 122, 12.
Καπουδαμπασᾶς ὁ t. qapoudān (capitano ital.) dux classis.
Καπουτσιμπασῆς ὁ t. qapidji bachi duodecim sunt primi exercitus duces qui sive in palatio imperatoris sive in bellis externis rebus gravissimis funguntur 178, 8.
Καρα — cum multis verbis a Graecis recentioribus componitur. t. qara niger. sic *καραμπογιὰ ἡ* color niger. *Καραγιάννης*, *Καραγιώργης*, *καραμαυρος*. *καραγάλασος*. *καρὰ πολεμεῖν* 246, 3.
Καράβι τὸ (*κάραβος*, *εἶδος νεὼς* Et. M. cfr. *κάνθαρος* navis Naxia Ar. Ran. 133.) navis. *καραβοκύρης ὁ* ctt.
Καραντὶ τὸ (fortasse derivandum est a v. t. qara, qarān tenebrae. obscurus) tumultus, clamor 248 a, 1.
Καρδάρα ἡ (cfr. *κάρδοπος*, *κάδος*) amphora.
Καρβουνίστι τὸ (rectius scrib. *καρμπουνίστι*), scintilla (*καρβώνιον* ap. D. Cang.) D. 468, 1.
Καρδιοχτυπῶ tremere 532 b, 6.
Καρκαριόμαι (*κακκάζω*, *κακκαβάζω* Hesych. Aristot. de ρ vid. s. v. *κο-*

νιορτὸς) s. κακαρίζω gracillo 294, 11. 374, 2.
Καρπερὸς adi. = κάρπιμος fertilis 466, 18.
Καρσὶ adv. t. qarchu, adversus contra. D. 475, 1. 476, 1. 477, 1.
Καρτέρι τὸ (καρτερέω) defensio 30 a, 22. 89, 7 ctt.
Κάρτο? D. 987, 1.
Καρύδι τὸ (κάρυον) nux 567, 4; καρυδομάγουλος adi. (cfr. κοκκινομάγουλος, ὀνομάγουλος ctt. Du Cange. — μάγουλον = maxilla v. med. Graec.) qui genas habet nuci similes 436, 9. καρυὰ ἡ nux 511, 1. (καρύα Soph.)
Καρφὶ τὸ (κάρφος ramentum, calamus bacillum) γόμφος, clavus 304, 10. 310 a, 29. 515, 10. 579 a, 24.
Καρφολόγισμα τὸ (καρπολογέω) magna frugum copia 302, 6.
Καρφώνω clavum figere s. figere al. 440, 10.
Κασίδα ἡ (κάσα sordes Agap. κὰς pellis Hesych cfr. Lob. par. p. 80. 177. σκὼρ.) v. med. Graec. porrigo. κασιδιάρης ὁ porrigine affectus 581, 12. 16.
Κασέλα ἡ ital. cassa. cista 397, 24. κασελόπουλο τὸ dem. cistula 427, 14. D. 1063, 1.
Κάσταρα ἡ = κατάστρωμα stega 452, 19.
Κάστρο τὸ castrum. ita nominantur multa Graeciae castella. cfr. 186, 1. 217, 1. 219, 3. καστέλλι τὸ castellum 253, 19.
Καταιχνιὰ s. καταχνιὰ ἡ (ἄχνη. πάχνη) caligo. nebula 391, 17.
Καταντάω (ἀντάω) occurrere 125, 13. καταντaίνω id. D. 126, 1 (fieri) μ' ἐκαντήντησ' ἡ ἀγάπη amore captus sum. D. 549, 1. κατεντιὰ s. καταντιὰ ἡ conditio. status D. 649, 2.
Κατάραχαι (ῥάχη, ῥάχις) a tergo 12, 15.
Κατάρτι τὸ (Clem. Alex. Gramm. cfr. καταρτίζω), ἱστὸς, malus 192 a, 2, 3.
Κάτεργον τὸ (= opus LXX.) (κάτεργος χώρα Theophr.) Byz. navis remis instructa s. = φεργάδα. 345, 2. 447, 8. 449, 3. D. 153, 1. 154, 1.
Κατεριvιὸς adi. (ἀερινὸς) clarus, dilucidus D. 478 a, 1.
Κατένα ἡ ital. catena 448, 4. D. 73, 2.
Κατοστὸς adi. = ἑκατοστὸς 130, 8.
Κατηφιὰ ἡ animus demissus D. 49, .
Κάτσα ἡ 1) ital. cazza (κάτζι v. med. Graec.) catinus. 2) t. qātch φυγὴ, fuga 254 a, 2.
Κατσίκι τὸ, dem. κατσικάκι τὸ t. ketchi alb. κἕτσι, κἄτσι, capella s. haedus 503, 9. 504, 13. 305, 15.
Κατσουλάκι τὸ dem. v. κατσὶ (Katze, ital. gatta t. kedi) αἴλουρος, felis 276, 3.
Κατῶγι τὸ (κατώγαιος, ον Alex. Tr. s. κατώγειος, ον Agap. Geop. Suid. κατάγειος) locus subterraneus, carcer 271, 26. 471, 5.
Καυγὰς ἡ (καίω. καύγω) rixa tumultus 625, 17. D. 1009, 2. 420, 12.
Καυκὶ τὸ (scholl.) cauca 579 a, 15.
Καϋμένος (καίω) 1) combustus 181, 5 cfr. ἡλιοκαϋμένος 606, 2. 2) miser. καιεμένος cret. 246, 11. 13. καϋμὸς ὁ calamitas 532 d, 6. D. 3, 1.
Καφάσι τὸ t. qafes fenestra clathrata D. 351, 1.
Καφὲ t. qahvet 177, 9. coffea.
Καχπὲ ἡ t. qahpè alb. καχπέια meretrix D. 1050, 1.
Κάψα ἡ (καῦσος) aestus 551, 6.
Κεἶνταν lect. vulg. κῆνταν. ceras. — coni. praes. esse videtur v. κεῖμαι (cfr. ἄρχουνταν 543, 5) trap. 510, 10. κείτομαι 543, 6. κειτάμενος s. κοιτάμενος lecto affixus 491, 27.
Κελαδέω s. κεϊλαδέω cano. κελαδοδουργέω 525, 10.
Κελλάρι τὸ cella 307 a, 21.
Κερατᾶς ὁ corniger. diabolus 45 a, 15 ctt.
Κερδέω s. κερδαίνω lucrum facio. vinco 115, 19.
Κερὶ s. κηρὶ τὸ (κηρίον favus. κηροὶ cerei Heliod.) cereus 377, 17 ctt. κεροδοσιὰ ἡ (KS) 154, 11.
Κερνάτωρ ὁ (Georg. Contar.) pocillator 418, 11.
Κεσερίζω (t. keszir frequens) frequentare, adire locum 315, 7.
Κέφι τὸ t. kef. hilaritas D. 276, 2.
Κηλαύγω carpath. i. q. κηλαδέω 525, 20.
Κιαγιὰς s. κεχαγιᾶς ὁ t. kiakïè i. q. κεχαγιάμπεης. ἐπίτροπος τοῦ βεζύρη, vicarius Veziris. 269, 29.
Κιαμαρίζω ital. chiamare, καλεῖν, clamare, advocare 254 a, 15.

Κιαμέτι τὸ t. guiām. alb. *κάμες* -t (pedes) *φυγή*, fuga, receptus 29, 16.

Κικικὶκ de gallo canente 277.

Κιοτέζω t. kevtcheck, gutschsyz alb. *κιοτίον* ignavus, *φοβεῖσθαι*, timere 267, 17.

Κιτριὰ ἡ (*κίτρον*) citrus D. 120, 1.

Κιτρινιάζομαι (*κιτρινίζω* Achmet — *κίτρινος* Herodian.) flavesco 415, 6.

Κιτρολεΐμονο τὸ malum citrum D. 64, 2.

Κλαδευτῆρι τὸ (*κλαδευτήριον δρέπανον* Hesych) forfex arboraria.

Κλάδος surculus. *κλαδεύω* (Clem. Alex.) arborem amputo 439, 27. D. 9, 2. *κλάδευμα τὸ* surculus D. 9, 2. *κλαδοπόδαρα τὰ* pedes ramis arborum insidentes 138, 8 (?).

Κλέβω = *κλέπτω* D. 714, 1.

Κλειδομανταλώνω (*μάνδαλος* Hesych.) pessulum obdere foribus 517, 61.

Κλειδωτὸς (*κλειδόω* schol. Ar.) adi. clausus 114, 9.

Κλέφτης ὁ latro montes incolens. — *κλέφτισσα ἡ* 122, 12.

Κλήδωνας ὁ (*κλεηδών* Hom.) die festo St. Johannis in insulis quibusdam velut in Creta aliisque Graeciae continentis regionibus convenire solent, qui comperire volunt, quid sibi eventurum sit. pridie vesperi sortes in urnam coniiciuntur, quae lauri myrtique ramulis ornata et aqua oppleta per noctem in custodia duarum virginum est; mane autem incipit *ὁ κλήδωνας* h. e. ipsum oraculum. altera enim virgo ex urna sortem depromit, altera evocat primum quemque spectatorum ut distichon ex tempore fundat. ex disticho isto, quod plerumque amatorium est, ipse sibi res futuras praedicit, cuius sors prodibat. D. 85, 1. 1023, 1.

Κλῆρος ὁ sors. hereditas. *κλήρα ἡ* quam hereditariam habeo h. e. progenies 324, 6. 487, 13. *κληρονόμος* heres 617, 10.

Κλινάρης (*κλινήρης* Plut.) lecto affixus, aegrotus 415, 7.

Κλουβὶ τὸ (*κλωβὸς*) cavea 611, 7. D. 801, 2. 1095, 3.

Κλουθάω h. e. *ἀκολουθέω* Thasus 645, 17.

Κλοῦνε 3 pers. plur. praes. ind. v. *κλείω* D. 1126, 2.

Κλωσμένος part.? v. *κλώθω* nere, plectere 431, 2.

Κλωσσέω (*κλώζω*, *κλωσσάω*) glocio 305, 12. 403, 4.

Κλωστὴ ἡ (*κλώθω*) filum 591 a, 5. *στέκει σὲ μιὰ κ.* admodum tenui filo suspensum est D. 1000, 1.

Κλώτσεω calcibus ferire. *κλωτσιὸ τὸ* pedis ictus 464, 15 (vv. med. Graec. — alb. *κλοτσὶτ* 1) glocire, 2) conculcare. — *κλώζω* glocire).

Κοζόκα ἡ vlach. kodsch? alb. *γεζόλι*, *διφθέρα*, pellis 394, 14.

Κοιλοπονάω (*τὰ κοῖλα* = *λαπάρα* Aristot.) doloribus (ex partu) corripior 482, 7. 491, 9.

Κοιτάω = *κοιτάζω*) cubare, cubitum ire D. 695, 1.

Κόκινος s. *κόκκινος* adi. ruber. — mos est Turcorum extremos digitos sponsae pridie nuptias rufare 383, 5. *κοκινοσωκαρδοῦλα ἡ* vid. *σωκάρδι* D. 491, 1.

Κοκκὶ τὸ (*κόκκος*) siliqua. *κοκκὶ*, *κοκκὶ* unum quodque granum D. 177, 2.

Κοκὸ τὸ i. q. *τὸ αὐγὸ*, in sermone puerili dicitur de gallinis gracillantibus 288, 3.

Κοκόνα s. *κοκώνα ἡ* (etym.? v. neque graeca neque turcica esse videtur. cfr. *γυνὴ*) i. q. *ἡ κόρη*, puella, domina 556, 7. 639, 8.

Κόλασις ἡ poena inferni (in med. Graec.) 467 b, 16.

Κόλι τὸ t. col. *οἱ περίπολοι*, custodia, praesidium militum (circitores) 103, 14.

Κόλλα ἡ (Herod.) 1) gluten, 2) charta 297, 2.

Κολέτο τὸ ital. colletto. collaria D. 615, 1.

Κολόνα, ἡ ital. colonna *στήλη* columna 237, 6. 242, 9. 269, 41. 512, 34.

Κολονάτο τὸ moneta italica esse videtur. 186, 7. fortasse leg. *κορονάτα*.

Κόλος adi. mutilus. *κολοχέρης* mutilus manibus 603, 7.

Κολουβὸς adi. (*κολοβὸς*) mutilus 503, 10.

Κόλυβα τὰ (*κόλλυβα τὰ* Ar. Plut. 768. Hesych *κόλυβα* Suid.) = *κόλλαβος* placenta, quae in memoriam mortuorum apparatur 397, 41. 442, 22. D. 75, 1. 286, 2.

Κόμις ὁ comes 594, 11.
Κομμάτι τὸ (v. med. Graec.) frustulum D. 197, 2 ctt.
Κομπασάρω ital. compassare, *λογίζεσθαι*, computare 391, 10.
Κομπάσο s. *κουμπάσο τὸ* ital. compasso 3919, 10.
Κομπολόγι τὸ (*κόμβος* N. T. *λόγιον*) orbiculi ad preces 526, 15. 580, 1.
Κομπότης ὁ t. qobot qoj(vicus). vici praepositus 139, 11.
Κόμπος ὁ = *κόμβος* D. 422, 1 ctt. *κομπὶ τὸ* id. D. 619, 1.
Κομπωτὸς adi. verb. v. *κομπώνω* (*κόμβος*, *κομβόω* Suid. Hesych. KS.) nodatus 433, 22.
Κονάκι τὸ t. qonāq 120, 12. 216, 7. 517, 11. *ξενοδοχεῖον*, deversorium.
Κονιάρος ὁ, *κονιαριὰ ἡ*, *κονιάρικος*, *φυλή τις τουρκικὴ ἐν Θετταλίᾳ παρὰ τὸν Κίσσαβον*. (etym. Iconium?) Graeci omnes Turcos ita nominant idemque fere significat quod nostrorum „die Ungläubigen".
Κονίδα ἡ (*κονὶς*) lendes 623 a, 5.
Κονιορτὸς ὁ pulvis 2, 8. *κορνιαχτὸς ὁ* (ρ interpositum videtur euphoniae causa) id. 3, 8. 4, 8. *κουρνιαχτίζω* pulvere opplere D. 1018, 2.
Κοντὰ adv. parvo intervallo. prope.
Κοντάρι τὸ (*κοντάριον* scholl. *κοντός*) lancea, mucro 470, 17. 491, 15.
Κόντε ὁ ital. conte comes 469, 5. D. 528, 1. *κόνταινα ἡ* 392, 4. 6.
Κοντὸς adi., dem. *κοντούτσικος* (Byz.) parvus. pumilio 483, 1 ctt. 484, 1. D. 256, 1. 257, 1. 258, 1. 259, 1. *Κοντοῦλος* adi. 171, 14. *κοντοέλατον* abies parvula 502, 2. *κοντοραχοῦλα* ctt.
Κοντσὲ ὁ t. qondie calyx rosae D. 166, 1.
Κόντυλος ὁ, *κοντύλι τὸ* calamus (ap. vett. spatium inter nodos appellatur *κόντυλος*) *κοντυλιὰ ἡ* linea D. 110, 1. *κοντυλένια ἡ* lineola D. 439, 1.
Κοντυράκι τὸ t. kontura (D. Cange) crepidula 532 a, 7.
Κοπάδι τὸ (v. med. Graec. alb. *κοπέja* etym. *κόπτω* cfr. *κόπαιον*) pars. grex. caterva 269, 29.
Κοπέλα ἡ (alb. *κοπίλjι* servus. *κοπίλjεja* serva. *κόπελος* i. q. *νόθος*. *κοπέλης* iuvenis. *κοπέλα* vv. med. Graec.) *κόρη*, puella 331, 4. *καλοκοπέλι τὸ* 532 a, 8.
Κοπιάζω (*κοπιάω* = desudo in aliqua re N. T.) labore confici 531, 12 ctt.
Κόπος ὁ merces 292, 6.
Κορβέτα ἡ ital. lembus 14, 3.
Κόρδα ἡ — *χορδὴ* (ital. corda) D. 478, 3.
Κορδέλα ἡ ital. corda. *σχοινίον*, funiculus 331, 7. D. 997, 1. *Κορδελίνα ἡ* dem. 472, 10.
Κορδόρο τὸ ital. corridore. porticus. atrium D. 451, 1.
Κόρη ἡ, *κοράσι τὸ*, *κορασίδα ἡ* D. 970, 1. *κορασιδοῦλα ἡ* D. 598, 1 virgo.
Κορμὶ τὸ corpus (v. med. Graec. — *κορμὸς* truncus. aeol. *κορπὸς*) *κορμάκι τὸ* id. 492, 27. D. 559, 2.
Κορμπάνο ὁ ital. compagno socius 316, 11.
Κορῶνα ἡ ital. corona, corona 296, 21. 528 d, 3. D. 499, 2. 500, 1.
Κορφὴ ἡ = *κορυφή*. *κορφάτο τὸ* cret. id. D. 515, 1 *κορφοβοῦνι* cacumen montis 24, 8. *Κορφολογέω* arborem decacuminare D. 155, 2.
Κόρφος ὁ (*κόλπος* Gloss. Graecobarb.) gremium.
Κοσὶ etym.? laxatis habenis 129, 6.
Κοσκινόω (*κοσκινεύω*) cribrare 623 a, 5.
Κέφι τὸ t. kef, *αἱ διαθέσεις τῆς ψυχῆς* animi affectio 175, 4.
Κοσμογυριστὴς adi. de sole dicitur mundum peragrante 121, 3.
Κοτσίφι τὸ (*κόσσυφος*) merula 180, 1.
Κόττα ἡ (*κόττος ὁ* — Hesych. *ὁ ἀλεκτρυὼν διὰ τὸν ἐπὶ κορυφῇ λόφον*, — *κόττη* caput) gallina 276. 374, 2. *κοττοπέτεινο ὁ* 307, 14.
Κουβαλῶ (etym.? — v. med. Graec. vid. Du Cange — S. scr. *κουβανῶ*) *διακομίζω*, *ἐνοχλέω*, apportare, arcessere 639, 16.
Κουβάρι τὸ (v. med. Graec. *κύμβη*, *κύβη*) glomeramen 438, 8. 469, 9. *κουβαριάζω* glomerare ib.
Κουβέντα s. *κοβέντα τὸ* t. qouvvet, colloquium D. 223, 2. *κοβέντα στέκω* colloqui D. 880, 2. *κοβέντα κάνω* D. 576, 2. *κουβεντιάζω*, convenire. colloqui D. 293, 2. *κρυφοκουβεντιάζω* 170, 5. *κουβέντιασις ἡ* D. 624, 2. alb. *κουβένdι*.
Κουγιουναρίζω ital. coglionare, irridere D. 1106, 2.

Κουδοῦνι τὸ (κώδων) tintinnabulum 16 a. 4.

Κουζουλὴς adi. amens D. 436, 1. κουζουλαίνομαι desipere D. 140. 1. 696. 2.

Κουλλὶ τὸ t. qauqlā (poupée)? s. κύκλος? ornatus capitis mulierum Larissae 460. 7.

Κουκουρὰ τὸ h. e. κορὰ Thasus 645. 19.

Κοῦλα ἡ t. qulē. μεγάλη οἰκία, πύργος turris 232 8.

Κουλοῦρι τὸ (κολλύρα Ar. Ran. 123. κολλύριον) collyrium 434, 8. κουλουρίτσα ἡ id. 307 a. 25.

Κουμανταντης ὁ (cret.) ital. comandante praefectus 244, 2. 246, 2.

Κουμανταρίζω ital. commendare προξενεῖν. commendare 161, 12.

Κουμέρκι τὸ t. gumruk alb. κουμερκι. τελωνεῖον. telonium 634. 13.

Κουμπανιάρω ital. compagne συνοδεύω, comitor D. 697. 2.

Κουμπασάρω v. κομπασάρω.

Κουμπάρος ital. compadre, compare σύντεκνος. ἀνάδοχος. propater.

Κοτσαμπασίδες οἱ t. qodjabachi qodjā senex. bach caput, γέροντες. πρεσβύτες, magistratus urbis. κοτσαμπασ.τα 387, 1.

Κουμπὶ τὸ (κόμβος. κομβίον Lex. κουμπὶ) orbiculus 301, 4. 441, 28. 534. 5.

Κουμπούρι τὸ (cfr. κοῦπα) pharetra 209. 8.

Κοῦνα ἡ cunae κουνιάω cunas agitare 201. 13.

Κουνέω (κοῦνα. cuna. Du Cange. nescio an rectius κινέω) vacillare, movere 470. 36.

Κουνιάδος ὁ (cognatus. alb. κουνατι — Coron. pret.) affinis. frater uxoris 467, 14.

Κοῦπα ἡ (v. med. Graec. — κύβη) crater. catinus 418, 10. 367 b, 13. D. 105, 1.

Κοῦπος ὁ = κώπη remus 280. 1.

Κουράζι videtur cohaerere cum t. kirasz et significare: cerasinus. ruber. D. 889. 2.

Κουράζω (v. med. Graec. κείρω?) defatigare 246, 8.

Κούρβα alb. κούρβα. πόρνη, meretrix 466 34. 42. D. 948, 1. 1127, 1.

Κούρβουλο s. κοῦρβλο τὸ (cfr. κύρβεις. curvus) vitis radix 311, 20. 313. 12. (Ioannes Canan. d. bell. Constantin.)

Κουρεύω = κείρω metere 427. 19.

Κουρμαζομαι = ἀκουρμάζομαι h. e. ἀκροάζομαι audio 9. 6. 55, 3. 56, 3.

Κουρσιοῦμι τὸ t. qurchum bomba 29. 5. 63. 20.

Κουρτεσιὰ ἡ ital. cortesia humanitas: νὰ μὴ σὲ πάρῃ κουρτεσιὰ noli te praebere equitem iuvenem. 439. 19.

Κουτσοῦρι τὸ s. κούτσουλο (κουτσὸς) truncus. — mutilatio. vitium 460 a. 11. D. 1003. 2.

Κουτάκι τὸ (κύτος) pyxis. theca 292, 5.

Κοῦτλο τὸ (Emman. Georg. de Mortalit. Rhod.), μέτωπον, frons. D. 824. 2.

Κουτσὸς adi. t. küt? s. κυλλὸς? claudus 504, 7. κουτσομυτίζω (μύτη) nasum deseco 463, 7. 470, 7.

Κούτσουρο τὸ alb. κερτσοῦρι t. kutut? πρέμνον, truncus 72, 4. 312, 7 cfr. κουτσός.

Κουφάρι τὸ (κουφὸς) sceletus 29. 5. 192 a. 13.

Κοφτερὸς adi. = κοπτὸς Cratin. ap. Poll. concisus 587, 6.

Κόψις ἡ (κόπτω) acies 606, 5. κοψοήμερα. κοψοζωησμένος, ὁπού ἐκόφθησαν αἱ ἡμέραι, ἡ ζωὴ αὐτῶν. 418. 38.

Κράισι cret. fut. v. κλαίω 244. 16.

Κρασὶ τὸ (κρᾶσις) vinum. κρασοπουλὶ τὸ (πωλεῖν) 580. 3.

Κρεββάτι τὸ (v. Maced. κραββάτι Sturz dial. Mac. p. 175) λέχος. grabatus. lectum 16 a, 10. κρεββατοστρώσι D. 917. 2.

Κρεμίω s. κρεμίζω (κρημνίζω deiicio Plut.) deiicio. med. corruere. γκρεμιέται h. e. ἐγκρ. 511, 3. κρεμιζόντον (= ἐκρεμίζετο) 512, 3. derivandum nobis videtur a v. κρεμιζόντα.

Κρεμμύδι τὸ (κρεμμύδι Coron. pret. κρόμμυον) caepa 577. 13.

Κρεμνὸς ὁ = κρημνὸς 24, 17.

Κρένω (κρίνω) in Rumelia i. q. λέγω, διαλέγομαι 519. 5.

Κριθαράκι τὸ (κρίθαι) hordeum 130, 16.

Κρίμα τὸ (κρίμα et κρῖμα Nonn.) condemnatio (N. T.). 2) κρίμα στὸν νιὸν delendum est quod adolescens obiit 391, 5. D. 36, 1 ctt. κρίμα

περνω s. *κριματίζομαι* in discrimen voco 473, 5.
Κρουβάω s. *κρσυβέω* (*κρύπτω*, *κρύβω*) abdo, condo 432, 4.
Κρουσεύω (*κρούω*) delere, populari 193, 3. 5. nescio an rectius legendum sit *κουρσεύω* cfr. *κουρσιοῦμι*.
Κρυάδα ἡ (*κρυὸς*) frigus D. 107, 1.
Κυβοῦρι τὸ t. qoubour *κύμβος*, sepulcrum (cfr. *κυβὴ*, *κίββα*).
Κυδῶνι τὸ (*κυδώνιον* Stesich. ctt.) malum Cydonium 624, 17. D. 634, 2. *κυδωνιὰ ἡ* arbor Cydonia 467, 11.
Κυλάω s. *κυλέω* s. *κυλίζω* = *κυλίνδω* D. 631, 1. 634, 1.
Κύπερη ἡ = *ἡ κύπειρος* (Hom.) s. *κύπαιρος* (dor.) D. 1091, 1.
Κυττάζω (*κόπτω*, *κυπτάζω*) incumbere, inspicere, observare. *κύτταγμα τό*.
Κώκαλο τὸ (v. med. Graec. — alb. *κοκάλι*) os 170, 13. 222, 14.
Κῶλος ὁ Suid. *πρωκτὸς* culus 606, 6.
Κωλοσέρνω i. q. *ἕλκω* post se ducere 504, 17.

Λ.

Λαβαίνω = *λαμβάνω* accipere 479, 9 ctt.
Λαβουρέντε ὁ ital. lavorante, *ἐργάτης*, operarius 512, 1. 5.
Λαβώνω (*λαμβάνω*) vulnero. *λαβωματιὰ ἡ* vulnus (vv. med. Graec.).
Λαγῆνι τὸ (*λάγυνος*) lagena 476, 12.
Λαγκάδι τὸ (*ἄγκεα κοίλους τόπους*, *λαγκάδια φαράγγια* Gloss. Graecobarb.) *ὕλη*, *ἄγκος*.
Λάγικὸς ὁ h. e. *λαϊκὸς* (*λαὸς*) laïcus 415, 21.
Λαγοῦτο τὸ (German. Laute. ital. liuto) cithara, lyra 448, 16. 449, 6.
Λαγὼς ὁ lepus. *γυρεύ' ἀπὸ λαγὼ τυρὶ* de homine aegroto dicitur. ex opinione enim Graecorum recentiorum lac leporis masculi remedium putatur cuiusque morbi 481, 6. 513, 7. — *λαγονάκι τὸ* aries gregis (*λάγνος* cfr. Pott. etym. Forsch. I, 232. alii malunt *λάσιος*. — aliam verbi interpretationem habes s. v. *μοῦργος*.) Athenis aries ille vocatur *σούρτης* h. e. *σύρτης*. *ὁ συρτὸς* sc. *χορός* orbis saltatorius, *σύρει τὸν χορόν*.
Λαζαρίνα ἡ i. q. *τουφέκι* sclopetum, quod habet tubum longum 91, 12. etym.?
Λάθος ὁ (dor. *λᾶθος*. *λήθη*) hallucinatio, oberratio (vid. D. Cange) D. 551, 1.
Λαθύρι τὸ (*λάθυρος*) cicercula 594, 4.
Λάκενο τὸ (*λάχανον* alb. geg. *λjάκνε̱α*) olus, olera 583, 24.
Λακρεντίζω t. lāqyrdy (verbum) verba facere, colloqui 94, 5.
Λαλάω (*λαλέω*) loqui ctt. *λ. τὸ συραῦλι* tibiam flare 524, 15. *λαλίτσα ἡ* = *λαλιά*.
Λάμια ἡ (*λάμια*) lamia. (cfr. *στοίχειον*) arbores seu fontes incolare et homines incantare et devorare dicuntur lamiae 524, 10. 14.
Λάμνω h. e. *ἐλαύνω* impellere navem. ap. Trap. significat arare 440, 1. *λάμω* 476, 2.
Λαμπαδοχυτὸς adi. fulgore perfusus D. 361, 1.
Λαμπηρὴ ἡ = *λαμπρὴ* paschale tempus 588, 10. 14. *λαμπριὰ ἡ* 289, 17.
Λάσπη ἡ (*λάμπη*, *λάπη*) limus 479, 19. *λασπερὸς* (*λαμπερός*) 305, 22.
Λατιζίνος adi. ital. laticino albus, lacteo colore D. 250, 1.
Λαῦρα ἡ (*λάβρος*) aestus febrilis 342, 2 ctt. D. 59, 1. 394, 1 ctt.
Λαχουρὶ τὸ t. (Lahore) pannus laneus (Shāvl) 640. 28. D. 843, 2. *λαχοῦρι* 394, 3.
Λαχταρίζω s. *λαχταρῶ* (*λακτίζω*) palpito, desiderio flagro.
Λεβέντης ὁ t. levend 1) praedo (Georg. Contares), 2) miles voluntarius classis Turcicae (cfr. ital. levantino).
Λεγένι τὸ i. q. *λεκάνι* 143, 16. 145, 4. 435, 1.
Λειβάδι s. *λιβάδι*, *λειβαδάκι τὸ* (*λιβὰς* Phot. *λείβω* cfr. *λειμών*) pratum 140 a, 3 ctt.
Λειμόνι τὸ ital. limone malum citrum.
Λειτουργία ἡ, actio et ritus, quo sacrosanctum corpus Christi et sanguis conficitur (Du Cange). *λειτουργάω* sacrificandi munere fungi 436, 42 ctt.
Λείψανο τὸ cadaver (Soph. Eur. ctt.) 469, 32. (*λείπω*.)
Λεκάνη ἡ, *λεκάνι τὸ* (*λεκάνιον* Ar. *λεκάνη* id.) pelvis, malluvium 325, 13. 486, 27. 639, 20 (alb. *λjεγένι*).
Λελέκο ὁ t. leylek cygnus 269 a, 8.
Λέρα ἡ alb. *λjέρε̱α* cfr. *λῆρος* sordes.

λεραίνω sordescere. *λεροφορέω* indutus sum vestibus sordidis 35, 6.

Λέσα (vid. *ἕα*) nescio an derivandum sit a *λέσσα* (v. med. Graec.), Gallorum lesse (cfr. licia ap. scriptores inferioris aevi) funis, catena.

Λέσι τὸ t. les. las. alb. *λjέσι, σῶμα,* cadaver 128, 2. 220, 13.

Λετιέρα ἡ ital. lettiera, *τὸ δέμνιον,* lectum 542, 1.

Λεύκη ἡ (*λεύκη*) populus alba 524, 8.

Λημέρι τὸ (*ὅλος. ἡμέρα*), *τὸ τῶν κλεπτῶν καταγώγιον,* receptaculum latronum. *λημεριάζω.*

Λιάκουρα ἡ (nescio an derivandum sit a v. *ἥλιος*) fauces, s. locus soli expositus 489 a, 2.

Λιακωτὸ τὸ (*ἡλιακὸν*) podium D. 336, 1.

Λιάνομαι (*ὀλιγαίνομαι*) diminui, deteri D. 694, 2.

Λιανὸς adi. (*λεῖος, λεαίνω*) *ὀλίγος* parvus, tener. *λιανίζω* consecare, dissecare 34, 12. cum multis verbis componitur velut *λιανοβρέχω* 519, 1. *λιανοχάλικον* 180, 11. *λιανομπαταριὰ* 233, 29. *λιανοστούρναρο* (*στερνάρι*) pyritae parvuli 479, 20. *λιανοκοκαλάτης* (*κόκαλον* v. med. Graec.) adi. qui parvula ossa habet D. 261, 2.

Λίβη ἡ trap. (*λείβω, λιβὰς*) *νέφος,* nubes 510, 31.

Λιγερὸς s. *λυγερὸς* (*λυγίζω*) flexibilis. de puellis dicitur pulchris, quarum habitus tener et gracilis est 45, 1 ctt.

Λιγοστὸς=*ὀλίγος* (*λίγος*). *λιγόζωος, λιγοζωέω* (Achmet) 415, 32. *λιγοθυμῶ* ctt. *λιγώνομαι* consumi 532 b, 7.

Λιμάνι τὸ = *λιμένι, λιμὴν* portus 205, 1.

Λιμπίζομαι (Moschop.) s. *λιμπεύω* (*λιμβὸς*) i. q. *λιχνεύω,* cupere, desiderare 541, 2.

Λιμπόβρυσις ἡ (*λείβω.* libo?) fons 591 a, 8. *λιμπανοσύρω* ib. aquatum ire. *λιμπολαγῆνι* urceus aquarius ib. 7. *λιμπόσχοινο τὸ* funis ad quem alligata lagena in puteum demittitur ib.

Λίνια ἡ (linea), ordo navium longarum 254 a, 8.

Λιτάρι τὸ (*λιτὴ*) preces, precatio 236, 5.

Λίτρα ἡ (Francogall. litre) mensura s. pondus 480, 15. 569, 5. D. 259, 2.

Λογάρι τὸ (*λέγω, λόγος*) 1) summa pecuniae, 2) argentum, pecunia. *λογαριάζω* computare (vv. med. Graec. vid. Du Cange).

Λότος ὁ ital. lotto sors 523, 6.

Λουκουδὰς ὁ trap. *λύκος,* lupus 505, 10.

Λουλοῦδι s. *λούλουδο τὸ* alb. *λjούλjεjα* flos (v. med. Graec. Anonym. de Nupt. Thes. ctt. vid. Du Cange). *λουλουδίζω* florere etym. *φύλλος? φλύω?* flos? cfr. Pott. etym. Forsch. I. p. 239.

Λουφὲν τὸ t. 'ouloufet et 'ouloufè *μισθὸς,* stipendium 17, 14. 17. V. L. (alb. *λjουφέjα*).

Λούω, λούνω lavo 588, 9. 589, 5. *λουγμένος* trap. 519, 23.

Λυσοδέω idem videtur quod *ἀλυσοδεύω* h. e. catenis vincire. *λ. παιδίον* infantem fasciis involvere 421, 12.

Λυτρωτὴς ὁ (*λύω*) vindex, redemptor 587, 10.

Λυώνω = *λύω,* de oculis morientis 391, 27.

Λωλὸς adi. (v. med. Graec.) stultus (cfr. *λαλέω*) 517, 43.

M.

Μὰ ital. ma. *ἀλλὰ.* sed.

Μαβιὸς t. mavi caeruleus D. 211, 3.

Μαγαρίζω (v. med. Graec. *μαγεύω?*) inquinare, foedare 495, 6.

Μάγουλο τὸ (v. med. Graec.) maxilla. gena D. 1084, 2. *μαγουλάκι τὸ* id. D. 546, 2. 778, 1.

Μαγχλαβίζω (v. med. Graec. manus. clava) torquere. extorquere 294, 34.

Μαδέω, μαδιόμαι (v. med. Graec. — *μαδὸς, μαδάω*) expilare, evellere 55, 5. 56, 5. 57, 5. *μαδίζω* foliis nudari D. 166, 1.

Μαδινάδα ἡ v. cret. = *κλήδωνας.*

Μαζὺ rectius scr. *μασύ,* ortum videtur ex *ἅμα σὺν,* una cum 225, 20 ctt.

Μαζώνω, μαζεύω (*ὁμὰς, ὁμάδος*) *ὁμαδεύω* Hesych. *ἀθροίζω* colligo. cfr. *μαζύ.* — *μάζωξις ἡ* conventus 70, 27. *περμαζώνω* i. q. *περιμ.* 269, 25.

Μαϊνάρω ital. ammainare, *καταστέλλειν,* vela demittere 14, 5. 192 a, 3. 4. *μάινα* imperat. 14, 4. 192, 3.

Μαΐστρος ὁ ital. maestro. *τὸ μαεστράλιον* boreas 187, 4. 188, 1.

Μάιτε = *μήτε* 243, 16. 263, 7.

Μακεδονίσι τὸ Achmet c. 206. i. q. *σμυρνίον* apium petroselinum 615, 1.

Μακελλάρης ὁ (Dio. Cass. *μάκελλον*) macellarius 462, 11. *μακελλιὸ τὸ* laniena 382, 9.

Μακρυνὸς (*μακρύνω τοῦ τόπου* Hero Spirit.) longe absens. *μακρύνω* longe decedere D. 440, 1.

Μάλαγμα s. *μάλαμα* (*μαλάσσω*) apud vett. emplastrum quod ulceri imponitur, ut dolor mitigetur. ὁ *χρυσὸς*, aurum.

Μαλλίον τὸ dem. *μαλλὸς* ὁ, *μαλλοὶ πλοκαμῶν* Eur. crinis. *μαλλιάζω* barbesco, hirsutus fio.

Μαλώνω (v. med. Graec.), *ἐρίζειν*, contendere, certare (*ἁμιλλᾶσθαι*?).

Μάμου (cfr. *μαμμᾶν αἰτεῖν* Ar. Nub. 1383), in sermone puerili: cibum sumamus 288, 4.

Μανὰ cypr. = *μηνᾶ* 395, 8.

Μανζούρανος adi. t. manzour, quem adspicere gaudes. *μανζουράνα* amata V. L. 639, 3. 480, 14.

Μανίτσα ἡ ital. manica, manica 542, 4. *μανίκι τὸ* id. 315, 6.

Μανταλώνω Hesych. *μανταλόω* pessulo occludo 461, 18.

Μαντάτον τὸ ital. mandato. mandatum D. 87, 2.

Μάντρι τὸ t. mandri, ὁ *σταθμὸς* stabulum 158, 8. (mandra ital. grex.)

Μαντσαρὶ τὸ aurum Ungariae 209, 8.

Μαντσουράνα ἡ ital. maggiorana, origanum maiorana 633, 4. D. 1092, 2.

Μαντύλι τὸ (mantile). focale sudarium.

Μαξίλας ὁ (trap.) (maxilla) i. q. *τὸ ῥάπισμα* colaphus.

Μαξιλάρι τὸ (maxilla ital. mascelia) pulvinar 486, 13. 544, 3. D. 762, 1. *μαξιλαρίτσιον τὸ*; dem. ib. 4. *μαξιλαράκι τὸ* 470, 34.

Μαραγκιάζω i. q. *μαραίνω*, ex perfecto ortum videtur. arescere 335, 5. 336, 4.

Μαράζης ὁ, *μαραζάρης* ὁ (*μαραίνω*, *μαραγγιάζω*) infirmus, invalidus 577 a, 2. 6. D. 288, 2.

Μαργαριτάρι τὸ ap. vett. ἡ *μαργαρῖτις* s. ὁ *μαργαρίτης*. margarita. *μαργαριταράκι τὸ* D. 12, 1.

Μαρίολος ὁ ital. mariolare alb. *μαρjόλι*. ὁ *ἀπατεών*, *πανοῦργος*, homo fallax s. petulans 443, 12 ctt. *μάριολης* 170, 4. *μαργιολιὰ* ἡ fallacia D. 711, 2. 1121, 2.

Μαργώνω (*μάργος*, *μαργάω*) torpescere D. 771, 2.

Μαρμαρέϊνος adi. = *μαρμαρένιος* 535 a, 1. 6.

Μαρμαροβοῦνι τὸ 157, 2. h. e. mons desertus.

Μαρμαροπλύνω 334, 6. *μαρμαροκολόνα* ἡ D. 832, 1. 837, 2.

Μαρουλάκι τὸ (*μαρούλιον* Alex. Tr. 2 p. 156), *θριδακίνη*, lactuca 567, 7. *μαρουλιὸ τὸ* D. 949, 1.

Μασάω = *μασάομαι* mandere 170, 13. 531, 3.

Μασκαρᾶς ὁ (t. maskharat ital. maschera) *μῶρος* desipiens 62, 24.

Μαστραπὰ ἡ alb. *μαστραπάjα* cyathus 450, 21. 466, 37. 510, 2. D. 811, 1.

Ματα in compositis saepe pro *μετα* invenitur, ut *ματακουβεντιάζω* 170, 5.

Μάτι τὸ (*ὄμμα*) oculus ctt.

Ματοχειλισμένος (*αἷμα*, *χεῖλος*) sanguine aspersus 469, 27. 470, 23. D. 226, 2. *ματοχειλισμὸ τὸ* D. 817, 2.

Ματοχόσιαμάν τὸ trap. *ὀμματοκύτταγμα* Xantopul., malo scr. *ματοχώσιαμαν* a v. *χωσιὰ*, *χώσιμον*, *χόω* h. e. oculi labentes, demissi 198, 24.

Μαυριδερὸς adi. niger D. 547, 1.

Μαυροσκούληκο τὸ (*σκώληξ*) 152, 11. 160, 16.

Μαχαλόπον τὸ dem. t. mahāll ἡ *κώμη* vicus 505, 1. *μαχαλᾶς* ὁ 618; 1.

Μαχμουντιέδες οἱ t. mahmoudi. moneta Turcica.

Μαχραμᾶς ὁ t. makhramā 1) vestis balnearis ex bombyce texta. 2) velum 474, 56.

Μεγάρος adi. cret. = *μεγάλος* D. 700, 1.

Μεϊτάνι; v. t. medeni esse suspicor. civis, opp. nomas seu homo rusticus 43, 10. 8.

Μελάνι τὸ (*μέλας*) atramentum 303, 2. 466, 44. D. 68, 1.

Μελετάω in mentem mihi venit, recordor D. 452, 2 ctt.

Μενζίλι τὸ t. menzil 1) caupona 2) ἡ *ταχυδρομία*, cursus publicus 203, 22.

Μενεξὲς ὁ t. meneksē viola D. 1052, 1.

Μεντάτι s. *μεντέτι τὸ* t. meded ἡ *βοήθεια*, auxilium 29, 16 ctt.

Μερδικοῦλι το (*μερις*, *μερίδιον* Gloss.) dem. v. *μερδικὸν* particula 575, 15.

Μερεταρίζω ital. meritare *ἄξιός εἰμι* decet me, dignus sum 542, 1. 2.

Μερσίνη ἡ = *μυρσίνη* s. *μυρρίνη* D. 556, 1.

Μέρτικο s. *μέρδικο* τὸ (v. med. Graec.) *μέρος*, pars 459, 48. D. 1154, 1.

Μερτσάνι τὸ (*μπουλτ καὶ μερτζιὰν τὸ κοράλλιον* Lex. Ms. Reg. Cod. 1843), t. merdjām, corallium 535 a, 5. ἡ *μερτσανόχειλη* D. 600, 1.

Μερώνω = *ἡμερώνω* D. 160, 2.

Μεσινὸς adi = *μέσος* 87, 19 ctt.

Μεσοῦλα ἡ (*μέσος*) media pars corporis, latera 555, 7.

Μέστι τὸ t. mest, calciamentum Turcorum, quod crura tegit 271, 11.

Μεταξωτὸς s. *ματάξωτος* (Herod. epim. p. 125) adi. bombycinus 304, 3. 434, 20 ctt.

Μετερίσι τὸ t. meteris, propugnaculum.

Μετόχι τὸ cella monastica a maiori monasterio dependens. sumitur etiam pro quovis monasterio (vid. Du Cange s. v.) 36, 5.

Μηγάρι s. *μηγάρις* (*μὴ γὰρ*) nonne 581, 7. 384, 12 V. L.

Μιλέω = *ὁμιλέω* loqui. dicere. colloqui ctt. *μιλάω* D. 600, 1.

Μίλι τὸ ital. miglio, mille passus 439, 35 ctt.

Μιλιῶνι τὸ ital. millione, *μύρια*, innumerabilia 48, 1.

Μιμίτσι τὸ (etym.?) *ἴον*, viola 302, 4.

Μιντέρι τὸ t. minder, stragulum 316, 4.

Μισεύω (in med. Graec.: dimittere. dimissionem e palatio edicere) proficisci D. 23, 1. 602, 1 ctt. ctt. *μίσευμα* s. *μίσεμα* τὸ (v. med. Graec.) abitus. iter. *μισευμάτο* τὸ D. 1150, 1.

Μισοσάμαρος (*σάγμα* [*σαγμάριον* Eusth.]) qui ephippio non utitur 479, 18.

Μνιὰ = *μιὰ* 628, 3. *μιανῆς* = *μιᾶς* 393, 3.

Μόδα ἡ ital. moda. id quod in more et usu est D. 973, 1.

Μόδι τὸ (*μόδιος* Plut.) 1) modius 479, 17. 2) i. q. *ὀργυιὰ* (ap. Heron. *μόδιος* = 200 *ὀργυιαί*) orgyia 490, 31.

Μοῖρα ἡ fatum. Graeci quemque hominem credunt ex die natali fatum accepisse, quod sub fronte scriptum sit. U. narrat Vostitsae trium militum in proelio duos interfectos esse; tertius autem cum mortuum se dissimularet, subito tres parcas audivit accedentes inter se colloqui, ipsum in mola periturum. quamquam autem molam ne intraret valde veritus est, tamen fatum non effugit; animam enim efflavit morte subitaria, cum casu quodam molam ingressus esset. Athenis virgines de futuro marito consulere solent in loco qui dicitur *φυλακὴ τοῦ Σωκράτους* carmina cantantes. tum ex voce obscura, qua saxa sperantibus respondent, coniicere student, quod nomen marito futuro sit. 579 a.

Μολάρω (etym. *μόλα*. vid. *ἔα μόλα*) in altum navigare 484, 14. *μολαρίζω* id. D. 99, 1.

Μολάω ital. mollare, *ἀποβάλλειν*, abiicere, seponere 233, 31.

Μολεύω = *μολύνω* 210, 1.

Μονάκριβος adi. unus et carissimus 511, 40.

Μοναξιὰ ἡ (schol. Eur. Hec. 996) desertum 568, 2. *μοναξιὸς* adi. solus D. 232, 2.

Μοναχὸς (Aristot. Diod.), *μοναχέσσα* (Cerasus) 544, 2. solus.

Μονομερίδα ἡ (*μονομερία* Du Cange) caecilia 456, 16.

Μονοπάτι τὸ (*μόνος*. *πατεῖν*) v. med. Graec. semita.

Μονοσιδηρίασμαν τὸ trap. opp. *διπλοσιδηρίασμαν*, vincula simplicia.

Μορφιὰ ἡ (*μορφὴ*) pulchritudo D. 911, 2. cfr. *ἐμμορφιά*.

Μοσκοβολ[illegible] adhibere aliquid ad suffiendu[illegible] 14. [illegible]

Μουγκρίζω, [illegible]*ίζω* (*μύσσω*, *μυκτηρίζω*) mugio 29, 1.

Μουδάω i. q. *μυδάω* putresco 247, 15.

Μούθε — *μούθε* (cfr. *μάϊτε*) = *μήτε* — *μήτε* (*μύτε*, *μούτε*) cret. D. 919, 1. 2.

Μουκαριέμι τὸ t. mouqārin, mucharik, ἡ *ἑταιρία*, societas 264, 24.

Μουλᾶς ὁ t. mollā iudex urbis magnae 672 a, 6.

Μοῦλος ὁ (mulus) ὁ *νόθος*, nothus 490, 15. *μοῦλα* ἡ contumeliose dictum videtur 475, 60. 449, 21. i. q. ἡ *πόρνη*, meretrix cfr. 122, 10.

Μουνιὸ τὸ (*μουνη* in media Graec.) i. q. *βουνὴ* cunnus 285, 2.
Μοῦργος adi. Sand. offert hanc interpretationem Graeci recentioris: *τὰ αὐτὰ χρώματα ἐὰν τὰ ἔχωσι ζῶα διάφορα, ὀνομάζονται καὶ διαφέρως παρ' ἡμῖν· τοιοῦτον εἶναι καὶ τὸ μοῦργος ἐπίθετον ἐπιδιδόμενον μόνον εἰς κύνα ἔχοντα χρῶμα μαῦρον, ἐν ᾧ πρόβατον ἔχον τὸ αὐτὸ χρῶμα ὀνομάζεται λάγων.*
Μούρη ἡ (etym.?) vultus, facies cfr. *μοῦτρον* D. 49, 1.
Μουρμουρίζω ap. vett. *μορμύρω*, murmuro. *μορμυρίζω* Hesych. Phot. 576, 14.
Μουρτάτης ὁ t. murtedd s. murtadd, is qui fidem suam vel sacra eiuravit 234, 31.
Μουσαβερὲ τὸ t. muçâveret senatus, senatus consultum 191, 9.
Μουσελίμης ὁ t. mucellim. centurio militum praemissus a praetore provinciae ut ante eius adventum singula quaeque instituat.
Μουσουχούσης ὁ t. *ντερβεναγᾶς τοῦ πασᾶ.*
Μουστάκιον τὸ ital. mustacchi francogall. moustaches *ἡ μάσταξ* dor. *ὁ μύσταξ*, Moschop. *τὸ μυστάκιον*, mystax. 251, 10. 517, 60.
Μουστανέα ἡ trap. t. mucht. *γρόνθος* pugnus 482, 18.
Μουστρὶ s. *μυστρὶ τὸ* = *μύστρον* trulla 511, 31.
Μοῦτρον τὸ (etym.?) facies 526, 1.
Μοῦτσος ὁ 1) agaso (*μουλάρι*), 2) puer nauticus 391 a, 18.
Μουχλιασμένος part. perf. (*μοχλιασμένος* Theophylact. alb. *μῦκον*) mucidus 458, 14.
Μπαζάρι τὸ t. bāzār, *τὸ δεῖγμα*, forum 547, 5. *μπαζαριάζω* vendo 491 a, 9.
Μπάιλος ὁ ital. bailo, legatus Venetianorum Constantinopolitanus 294, 19.
Μπαινοβγαίνω (*ἐμβαίνω, ἐκβαίνω*) ultro citroque commeare.
Μπαϊράκι τὸ t. baïrāq signum.
Μπακάλης ὁ t. baqqāl. *κάπηλος*, caupo, nundinator 576, 3. 7.
Μπακλαβᾶς ὁ t. baqlavā, *ἡ ἀλευριά*, placenta 49, 10.
Μπάλα ἡ t. bāl. *σῶμα* corpus 400, 19.
Μπαλαρμάθα ἡ (*μπάλα. ἁρμάθα*) 1) glandes ordine coniunctae, 2) duo inter se coniuncti globuli 215, 7.
Μπαλσαμο τὸ ital. balsamo, balsamum 304 a, 5.
Μπαλώνω ital. balla. (*ἐμβάλλω*?) in fasces constringo 324, 10.
Μπάμπα ὁ t. bābā, *ὁ πατὴρ*, pater 225, 11.
Μπαμπάκι τὸ ital. bambagio erioxylon 471, 3. 311, 13. *μπαμπακιὰ ἡ* 545, 1. 584, 9.
Μπάντα ἡ ital. banda, *τὸ μέρος* cohors, agmen 244, 3. 248 a, 8. *στὴν μπάντα* secedas 449, 36.
Μπαρέλα ἡ ital. barile (*βαρέλι τὸ* Du Cange) cadus D. 259, 1. *μπαρέλι τὸ* 528 c, 5.
Μπάρκα ἡ ital. barca. navigium 461, 6. 10. 329, 5. D. 99, 2. *μπαρκαρίζομαι* navem conscendo.
Μπάρμπα ital. barba *ὁ θεῖος*, avunculus 263, 11. 130, 27.
Μπαροῦτι τὸ t. bārout, *ἡ πυρῖτις κόνις.*
Μπατάλια ἡ ital. battaglia, impetus, ictus 229, 9.
Μπαταριὰ ἡ ital. batteria, *στίχος βολῶν* 192, 12.
Μπὰχ interi. cfr. Germanorum idem valens Pah. — 248, 14. 638, 2.
Μπαχτσὲ ὁ t. bakhdjè, *ὁ κῆπος* hortus 23, 1. D. 493, 1. 1052, 6. *μπαχτσεβάνης ὁ* hortulanus 535 a, 3.
Μπαχσῆσι τὸ t. bakhisch, *τὸ δῶρον, χάρισμα*, donum 24 a, 4. 244, 13.
Μπαχτήμια τὰ, τὰ πλατέα πετσία εἰς τὴν οὐρὰν τοῦ ἀλόγου.
Μπέζεστάνι τὸ t. besestan (arab. bes, linum, estan forum) *ἡ ἀγορὰ* forum 202, 7.
Μπέης ὁ t. beg. bey. *ὁ ἄρχων*, filius paschae s. qui una cauda equina ornatus est.
Μπεκιάρης ὁ t. bekiār *ὁ ἤϊθεος* caelebs 200, 12.
Μπεντένι τὸ t. beden, munimentum. agger 245, 9.
Μπεργαντίνι τὸ ital. brigantino t. berhenti 57, 9. *μπεργαντιέδες* dem. 56, 9.
Μπερδεύω h. e. *ἐμπερδεύω* implicare. illaqueare D. 53, 2. 96, 2. 173, 2. 266, 3. 267, 2 ctt.
Μπερμπεράκι t. bérber. *ὁ κουρεὺς* tonsor 576, 9. *μπερμπερίζω* tondo 576, 13.
Μπερπίλωτος adi. (etym.?), limbo circumductus. praetextus 106, 7.

Μπέσα ἡ t. be'ss alb. *παbέσσε.* adi. *ἀπιστία*, perfidia 41, 37, 124, 17.
Μπέτι τὸ cret. ital. petto, *στῆθος* pectus 247, 8.
Μπιζερίζω ital. bizzarro 21, 8. 339, 12. vulg. leg. *μπεζερέω. χαλεπαίνω.* aegre fero (bîzār t.).
Μπίμπασης t. biñ bachi *ὁ χιλίαρχος* tribunus militum.
Μπλάβος adi. ital. blu. Germ. blau. purpureus D. 407, 1.
Μπὸ μπὸ (exclamatio) cfr. ital. bu bu 596, 12.
Μπογάζι τὸ t. boghaz 1) *τὸ ποταμοῦ στόμα* ostium, 2) *τὰ στενόπορα*, angustiae 108, 1.
Μπογιὰ ἡ t. boga, *τὸ χρῶμα*, color. 536, 9.
Μποϊ τὸ habitus (nostrorum Taille) t. boï D. 459, 1. 1116, 1. cfr. *μεσοῦλα*.
Μπόλιον τὸ, *μπόλια ἡ* s. *ἐμπόλιον* (*βάλλω*), *τὸ κρήδεμνον* velum 471, 4. 344, 6.
Μπόμπα ἡ ital. bomba.
Μπορέω s. *ἐμπορέω* (*εὐπορέω*) *δύναμαι*, possum. *μπορετὸς* adi. possibilis 247, 12.
Μποτέγα ἡ ital. bottega, boutique, *τὸ καφενεῖον* taberna 463, 25.
Μπότσα ἡ alb. *bότεjα* ital. botte. amphora 580 a, 6.
Μπουγιουρντὶ τὸ t. bouïourdi, mandatum, imperium 216, 5. ctt. D. 123, 2.
Μπουκιὰ ἡ ital. bocca, boccone. *ὁ ψωμὸς*, frustum 457, 15. 462, 28.
Μποῦκλα ἡ (poculum?) in sermone puerili i. q. *τὸ ποτήριον*, poculum 287, 5.
Μποῦλα ἡ ital. bolla, annulus 345, 14. 347, 18. D. 162, 1. 331, 2. mandatum 130, 12. pr. *βουλώνω* signo 216, 5. 490, 22.
Μπουλοῦκι τὸ t. beuluk, cohors. *μπουλούκμπασης* dux exercitus pedestris.
Μπουλουκτσῆς (t. beuluk. ordo), *ὁ ἀρχηγὸς στίφους μικροῦ*, centurio 136, 20.
Μπουμποῦκι τὸ t. boubouk alb. *bουbούkjεjα* gemma calyx D. 607, 1.
Μπουμπουνάω (*βομβέω*) resono 143, 10.
Μπουνατσάρω (ital. bonaccia) mare tranquillum reddere D. 564, 2.
Μπουρλίζω ital. burlare, *ἠλίθιον καθίστημι τινα*, illudo, irrideo 526, 16.
Μπουρλότο τὸ ital. brulotto. — navis ad incendium praeparata 248 a, 4.
Μποῦρσα ἡ ital. borsa *ἡ σακκοῦλα* sacculus 434, 8.
Μπουταλᾶς ὁ t. boudalā homo rusticus, caudex D. 1006, 1.
Μπουτάρω ital. botta. *ῥίπτω ἔξω* eiicio D. 878, 1.
Μπουτσακζῆς ὁ t. bithakzi qui cultrum polit 646, 9.
Μπραζέλι τὸ dem. ital. bracco, *ἡ κύων θηρατικὴ*, canis venaticus 230, 5.
Μπρακὶ τὸ ital. brache. bracae. D. 61, 2. 182, 4. (*βράκα* Du Cange. *βρακὶ* id.)
Μπράτιμος ὁ (frater?) i. q. *ἀδερφοποιητός*.
Μπράτσα ἡ ital. braccio *βραχίων*, brachium 413, 11. 427, 12.
Μπρατσιάζομαι (etym.?) obviam venire, occurrere 10, 17.
Μπρὲ ortum videtur ex *μωρὲ*, *μ'ρέ*. alii scribunt *βρὲ* h. e. *ἀβρέ*.
Μπροστινὸς adi. ap. vett. *ἐμπρόσθιος* 122, 14.
Μυαλοῦλι τὸ (*μυαλὸν* v. med. Graec. *μυελὸς*) cerebrum 439, 21.
Μυγδαλιὰ = *ἀμυγδαλιὰ ἡ* 497, 10. *μυγδαλοσχισμένος* amygdalis diruptis similis 316, 6.
Μυκῆκι τὸ (*μύκης*?) placenta. (nostrorum: Pfannkuchen) 279, 7.
Μυρολόγιον τὸ (*μύρω, μύρομαι*) carmen lugubre et querulum, a feminis Graecorum multo cum ululatu cantatum, ubi maritus sive necessarius mortuus est.
Μυτερὸς adi. (*μύτη* acumen Ptochoprodr.) acutus 487, 17. 587, 6.
Μύτη ἡ (ap. vett. oras maritimas incolentes *μύτις* est nasus Hesych. Eusth. vid. Du Cange. cfr. *μυκτὴρ*) nasus 407, 6. 640, 17.
Μωνιπενιάριζες 518, 14 compositum est ex *μοῦ* et ital. impegnare h. e. promittere.

N.

Ν saepius interponitur inter duas vocali terminatas voces ut hiatus evitetur 440, 27. 459, 39. 466, 33. 483, 3. 494, 1.
Ν ap. trap. semper ante *τ* pronuntiatur, ut *ντότε* pr. *τότε*, *ὄνταν* pr. *ὅταν* ctt.

Νὰ 1) = ἵνα, 2) idem fere quod ναὶ significat, — ecce, velut νατὸς h. e. νὰ αὐτὸς 145, 10. 587, 7. νάσου 'τὸς h. e. νά σου αὐτὸς ecce tibi 401, 21. 463, 14. 469, 19. 487, 9.
Ναβέτα ἡ (ital.) navis 248 a, 13. 17.
Νάζι τὸ t. nāz saevitia fastus D. 600, 1.
Ναΐ, μὰ τὸ cret. = μὰ Δία D. 242, 1.
Νεκρικὰ τὰ tunicae funebres D. 644, 1.
Νενὲ t. nene alb. νέννε ex sermone puerorum i. q. μήτηρ mater D. 997, 1.
Νεράντσι τὸ ital. narancio. malum aureum 537, 1 ctt. D. 849, 2 ctt.
Νερὸ, ναράκι τὸ (v. med. Graec. — ναρὸν τὸ ὑγρὸν Et. M.) aqua cfr. Νηρηΐδες. — Ναραΐδες, Νεραΐδες s. Ἀναραΐδες nymphae 525, 9. 436, 10. D. 652, 1. 653, 2. (ἀνεράγδα) 692, 2.
Νερόβραστος adi. incoctus aqua 567, 2.
Νέτα (derivandum esse suspicor ex ital. negare, annegare s. nettare) demersus. perditus 248 a, 18.
Ντουναυμᾶς ὁ t. donānma. στόλος classis. donānma 'qapoudāni dux classis 254 a, 12. 18.
Νόβα ἡ res nova 467 b, 1.
Νογάω = νοέω.
Νομάτοι οἱ = ὀναμάτοι personae. ὄνομα τὸ, plur. ὀνόματα s. ὀνομάτοι Graecis med. aevi in usu est.
Νοποῦ h. e. ὁποῦ (Rumel.) 316, 9. 317, 16. ν. pr. = aspiratione Latinorum in med. Graec. saepe usurpant Graeci iurisconsulti velut νερέδιτάς pro haereditas. in v. νοικοκύρης puto ν ex apocope praepositionis ἐν ortum esse.
Νόστιμος adi. gratus, iucundus. (inest verbo haec vis etiam in med. Graec.) 456, 11. 532, 6. νοστιμάδα ἡ venustas D. 63, 2.
Νοῦρι τὸ t. nour lumen. splendor alb. νοῦρι vultus, os. 460 a, 10. D. 1003, 1.
Ντ' Ceras. i. q. τί νὰ 544, 5.
Νταγιαντίζω s. νταγιαντάω t. dāïạt, βαστάζω, τολμῶ, sustineo 201, 2. D. 32, 1. 107 a, 2.
Νταϊάκι τὸ (t. daïāq, plaga baculo illata, verbera) cruciatus, supplicium 236, 7.
Νταλιάνι τὸ t. dal — qylan? εἶδος τουφεκίου 91, 15. 189, 12.
Νταλντίζω alb. tosk. dalεvdis turbor, anxius, sollicitus sum 610, 11.
Ντάμασκι τὸ gladius Damascenus 176, 18 ctt.
Ντάντα ἡ t. dādā, ἡ τροφὸς, nutrix 474, 26. 572, 6. 436, 40.
Νταπογάζι τὸ ital. dappochezza s. dappocagine, ἀργία, ἀπραξία, segnities cessatio socordia 454 a, 4.
Νταυάδαις αἱ t. davā, causa, lis. 372, 4.
Ντεβλέτι τὸ t. devlet. regnum, imperium 234, 37.
Ντέβρι τὸ t. devrè, devran. περιόδεια; πᾶμε ντέβρι iter facimus 12, 11. cfr. 43, 29. 101, 3.
Ντελῆς adi. t. déli 1) scurra, 2) fortis, cognomen nobilium Turcorum 426, 3. 108, 9. 584, 20. 25.
Ντελίνι τὸ ital. (vascello) de linea navis longa 239, 16.
Ντερβένι τὸ t. dervend, στενοπορία, angustiae 12, 12. ντερβέναγας praefectus provinciae 21, 10 ctt.
Ντερβίσης ὁ t. dervich. monachus Muhamedanus D. 51, 2. 540, 1.
Ντερμάνι τὸ t. dermān, θεραπεία, medicamentum, remedium 397, 6. D. 962, 2.
Ντέρντι τὸ t. derdi, ἄλγος. dolor 397, 1. 8. 610, 8. 477, 4. D. 339, 1.
Ντεσπέτο adi. ital. despetto, καταφρονηθεὶς, ἄτιμος, despectus, contemptus 470, 20.
Ντεστεμέλι τὸ t. destèmāl, mantile 593, 7. 8.
Ντιβάνι τὸ t. dìvān, consilium publicum Turcorum 178, 5 ctt.
Ντιμεσκὶ adi. t. dimeckqi Damascenus 209, 9.
Ντίο σάγκτο, πὲρ, ital. per dio santo, per deum optimum maximum D. 396, 2.
Ντουβλετῆ t. devlet (fortuna, regnum) salvus, felix sis 49, 7. 50, 2.
Ντουκουμὲ moneta; nescio an idem sit quod ital. ducatone 640, 32.
Ντουλαμᾶς t. dolama (verb. Ungar.) (Dolman.) 476, 13. 450, 14. pallium.
Ντουνιὰς ὁ t. donya, κόσμος mundus 15; 17. 178, 6. 215, 3. rectius fortasse scr. ντουνιᾶς.
Ντουντουρῆ (Sand. δουδουρῆ) interi. derivandam esse puto a vv. turc. douri (h. e. abitus, discessus, animus aversus), deundourmek (impedire. decedere).

Ντραλωμένος part. v. *ἐντραλώνω* h. e. *ἐνσαλίζω* vid. *σαλίζω* 316, 7.
Ντροπαλὸς adi. = *ἐντροπαλὸς* (*ἐντροπὴ* pudor Harpocrat. ctt.) pudens, verecundus 419, 13.
Ντσάκι τὸ t. odschak *ἑστία*, focus 215, 10.
Ντσιφιὸ τὸ ital. schifo scapha D. 433, 1.
Ντσογέλο τὸ ital. giojello gemma D. 350, 2.
Ντσορνάτα ἡ ital. giornata dies. *γιατὶ πέρνουν ντσ.* quod habent diem festum cfr. *πέρνω ἀέρα*. — 512, 5.
Ντυβιτάρης ὁ aut nomen proprium est aut a Turcorum divit h. e. atramentarium derivandum est et significat scribam 21, 10.
Νύφη s. *νύμφη ἡ* sponsa. nurus (Nupt. Thes.), *νυφάδες* plur. — *νύφιος ὁ* sponsus. *νυμφεύω* spondere.
Νυφίτσα ἡ (Suid. v. Du Cange) mustela. felis 623, 1.

Ξ.

— Ξ —, futurum verborum in ζω apud recentiores Graecos septem insularum desinit in ξω velut *κυτάξω* D. 229, 2. 230, 2. 596, 2. *ἀναστενάξω* D. 399, 2. 1110, 2. *κράξω* D. 417, 1. *πετάξω* D. 1083, 2. *σουρίξω* D. 484, 2. *περιπαίξω* D. 370, 2.
Ξαμώνω h. e. *ἀξαμώνω* (examen) demetiri 247, 8.
Ξὰν trap. *πάλιν*, rursus. rectius fortasse interpretaris: omnino, prorsus. compositum enim videtur ex praepositionibus *ἐξ* et *ἀνὰ* 198, 10.
Ξαναπλώνω (*ἁπλώνω*) pandere 395, 6.
Ξανασπάω evellere D. 1123, 2.
Ξαντιμεύω i. q. *ἀντιμεύω* compensare 474, 19. *ξαντίμεμμα τὸ* 474, 23.
Ξαντὸ τὸ (*ξαίνω*) linteum discerptum 151, 21.
Ξαπεζάω (*πεζευω*) ad pedes descendere 441, 7. V. L.
Ξάρτι τὸ (Gloss. Graecobarb.) apparatus nauticus, navis armamenta 304, 3.
Ξεγλυτωμὸς ὁ fuga (*γλυτώνω*) 608, 2.
Ξεθλυκώνω = *ξεθηλυκώνω* h. e. *ἐκπορπᾶν* solvere, laxare 175, 11.
Ξεϊδρώνω (*ἵδρως*) refrigerari 441, 7. V. L.
Ξεκαλλιγώνω (*καλιγώνω*) privare al. solea ferrea 479, 20.
Ξεκουμπώνω (*κουμπὶ*) vestem solvere 534, 5.
Ξελογιάζω (*λόγος*) distrahere D. 971, 2.
Ξεματίζω (*ματεύω. ματίζω* Hesych.) folliculis eximere 632 a, 31.
Ξεμπαρκάρω ital. sbarcare, e navibus exponere 269, 11.
Ξεμπούλωτος adi. 1) resignatus. 2) confractus (?) 480, 20.
Ξεμυαλισμένος part. (*μυελός*) excors, vecors 26, 11.
Ξεναλέθω (*ἀλήθω, ἀλέω*) ib. *ξενοσκάφτω* 459, 10. *ξενοκλαδεύω* ib. *ξενιτευτὴς* 571, 6.
Ξένος ὁ hospes. *ξενοῦλα ἡ* ctt. *ξενοπλένω* lintea lavare hominibus alienis 459, 9. *ξενιτάτο τὸ* = *ξενιτειὰ* D. 856, 2.
Ξεπατώνω (*ἐκπατέω*) populari, obterere.
Ξεπετάω avolare D. 1019, 1.
Ξεπουλέω vendere D. 867, 1.
Ξεράτι τὸ (*ξερὸς*) vomitus D. 990, 1.
Ξερὸς s. *ξηρὸς* adi. aridus. *ξηρὰ ἡ* continens. *ξερονῆσι τὸ* insula deserta et saxosa 170, 9. *ξερολίβαδο τὸ* pratum siccum 171, 6. *ξεριζώνομαι* aresco 519, 2 (Gloss. Graecobarb. Hesych.).
Ξεσκάλτσωτος adi. (*καλτσώνω*. calceus) pedibus nudis 516, 19.
Ξεσκουφώνω (*σκουφώνω*. etym. *σκύφος*) caput nudare 542, 6. 8.
Ξεσχῶ s. *ξεσχίζω* (*ἐκσχίζω*) discindere 570 a, 5.
Ξεύρω s. *ξέρω* (*ἐξεύρω*) scio 297, 4 ctt.
Ξεφάντωσις ἡ (*φαίνομαι*) delectamentum 598, 6. *ξεφαντωτὴς ὁ* hospes 508, 12 *ξεφαντεῖν*, *ξεφαντώνειν* oblectare. *τέρπειν* Gloss. Graecobarb.).
Ξεφαυλατίζω (cfr. *παφλάζω*) *φλυαρεῖν*, effutire D. 503, 2.
Ξεφτέρι s. *ξηφτέρι τὸ* (*ἑξαπτέρυγος*) angulus sex alis ornatus 352, 3 ctt.
Ξεφτιλίζω (*φυτίλιον*) candelae fungum demere D. 469, 1.
Ξεφυτρώνω (*φύτρον* Hesych.) germinare 528, 3.
Ξόβεργον τὸ (*ἰξὸς*) rete aucupatorium 493, 4. 494, 3.

Ξόδι τὸ exsequiae 154, 11. ξοδεύω (ξοδιάζω LXX) pecuniam impendere 499, 1.
Ξόμπλι τὸ = exemplum (ἔξομπλον Hesych.) ξομπλιάζω 1) exemplum praebere, 2) acu pingere 593, 3 ctt.
Ξοῦ interi. esse videtur qua gallinae abigantur (alb. τσ̈) 276, 4. cfr. ὄστ et τσίτ.
Ξουράφι τὸ (ξυράφιον Ar.) novacula 451, 17.
Ξυπνέω s. ξυπνίζω (Plut.), expergisci. ξυπνονοέω trap. animadverto. ξυπνανατορέω trap. id.
Ξυποδησιὰ ἡ = ὑποδησιὰ (Gloss. Graecob.) calcei 125, 11.
Ξυπόλυτος adi. pedibus nudis 430, 9.
Ξώμερο (cfr. ξώπλατα) h. e. ἔξω κατὰ μέρος 466, 9.
Ξώπλατα h. e. ἔξω εἰς τὴν πλάτην 89, 11.
Ξωπορίζω egredi 269, 62.

O.

Ō saepissime pr. ε̄ in sermone vulgari ponitur velut ὄξω = ἔξω, ὀμπροστὰ = ἐμπροστὰ, ὀρμενεύω.
Ὀΐμοι interi. hei mihi 489 a, 5. ὠΐμὲ D. 1099, 1. 1104, 1. 1105, 1. ὠΐμένα D. 1103, 1. ὠΐμένανε D. 1100, 1.
Ὀινιάριν τὸ trap. κρέας προβατήριον caro ovilis 486, 12.
Ὀκᾶς ἡ t. oqqā. duae librae cum dimidia 580 a. D. 953, 1.
Ὁλούθενε omni ex parte 470, 24. ὁλάφεντης ὁ 294, 17. ὁλημέρινος 246, 10. ὁλόγυρα ubique, circum 339, 8.
Ὁμάλιν τὸ trap. ceras. τόπος ὁμαλὸς planities 481, 7. 543, 1.
Ὄμορφος = εὔμορφος adi. ὀμορφανιὰ ἡ virgo pulchra 84, 10.
Ὄνταν trap. = ὅταν dum 482, 1. ceras. 543, 4. ὄντεν cret. 269, 59. ἴνταν trap. 481, 3. 4. cypr. 395, 15. cfr. ἴντα. σίτ'.
Ὄντας s. ὄντες part. v. εἶναι h. e. εἰς καιρὸν ὅπου ἦτον ctt. dum. cum. 42, 7. 295, 10. 440, 1. 32. 505, 6. 544, 2. ὄντ' 476, 5.
Ὀντᾶς ὁ t. oda, conclave, cubiculum 16 a, 10.
Ὀντσάκι τὸ t. odjāq, cohors militum inprimis Janissariorum 179, 3.
Ὄξου = ἔξω D. 12, 1. ὄξα νὰ = ἐκτὸς κἂν nisi D. 522, 2.
οπου suffixum dem. ap. Trap. simulque blandientis esse potest velut παιδόπον, μαχαλόπον, χωρόπον ctt.
Ὀργώνω (cfr. ὀργάζω. ἔργον) sulcum ducere, lirare 633, 1.
Ὁρίζω i. q. προστάζω, impero. καλῶς ὁρίσατε salvete.
Ὁρμίτσιν τὸ trap. (ὁρμάω?) i. q. ῥυάκιον rivulus 481, 9.
Ὀρντὶ τὸ t. ordi, campus 45 a, 7. 271, 13. 249, 14.
Ὄρομα ἡ (ὁράω?) ὄνειρον, somnium 544, 1.
Ὄρος τὸ mons 437, 17. 19. 500, 1.
Ὀρπὶς ἡ = ἐλπὶς D. 358, 1. 360, 1. 860, 2. 978, 2.
Ὀρφιτσιάλος ὁ ital. officiale francogall. officier, centurio 542, 2.
Ὀσπίτι τὸ (hospitium) vid. σπίτι 481, 13.
Ὄστ interi. qua canis abigatur. alb. οὄτ 276.
Οὗλος, (trap. οὗλων) = ὅλος totus.
Οὗς trap. = ἕως donec 482, 19.
Οὗτσκα· βούτσκα interi. alb. aut t. 506, 6. 8.
Ὀχ = ἐκ in dialecto septem insularum 63, 3. 422, 1. 428, 21. 483, 4. 463, 3. D. 117, 2.
Ὀχὶ (cfr. 'κ) = οὐκ 294, 12. 483, 17. D. 50, 1.
Ὄχον interi. hei mihi 532 d, 5. D. 249, 1.
Ὄχεντρα ἡ (ἔχεντρα Hieron. German. ἔχις ἔχιδνα) vipera 456, 16. ὀχιὰ ἡ id. D. 979, 1.
Ὀχτρὸς adi. = ἐχθρὸς D. 707, 1.

Π.

Π̄ scripsimus pr. β̄ post μ̄ ut γαμπρός.
Παγανὸς paganus. π. ἰδιώτης, ἄφρων Hesych. qui a militia arcetur. παγανιὰ ἡ milites provinciales, evocati ad patriam tuendam 501, 16 ctt. παγίδες αἱ D. 673, 2.
Παγωτιὸ τὸ (πάγον) pruina 305, 19.
Παδέλα ἡ ital. padella, τήγανον, laccus. sartago 526, 1.
Παζαριάζω s. μπαζαριάζω pazār s. bazār in foro vendere al. 487, 9.
Παθειάζω (παθεῖν, παθίασμα Gloss. Graecobarb.) pati 272, 18.
Παιγνιδιάρης ὁ (παιγνίδιον) Gloss. Basil. cantor, lusor. παιγνιδιάρη ἡ cantrix 449, 20.

Παιζογελάω irridere D. 1006, 2.
Παίνεσμα τὸ h. e. *ἐπαίνεμα* laus D. 591, 2.
Παίρνω s. *πέρνω* (*ἐπαίρω*) aor. *ἐπῆρα*, *ἔπαρε* ctt. capere, accipere, occupare. *ὄρη παίρνω*, montes requiro 574, 8. *παίρνει τὴν ψυχὴ* anima privat aliqu. 430, 12. *πάρ τὸ γιοῦχα* 267, 18.
Πάλα ἡ t. pāla, parvulus Turcorum gladius 186, 7.
Παλαιὸς s. *παλιὸς* adi. antiquus. vetus. in compositis vim habet detrectandi.
Παλαλὸς adi. trap. (*παλαιὸς*, *παλαὸς*) *παλαβὸς*, *μωρὸς* stultus, inutilis 536, 1.
Παλαμάρι τὸ ital. palamaro (*παλαμὴ*) funis quo navis alligatur 391, 19. t. pālamār.
Παλάσκα ἡ t. pālāsqa cfr. ital. palascio. theca venatoria seu militaris 129, 10.
Παλάτι τὸ (Paus.) palatium 237, 9. 417, 3. D. 261, 2.
Παλεύω (*παλαίω*) luctari 81, 11.
Παλιάρβανος ὁ, *Παλιότουρκος* ctt. Albanus nequam, turpissimus ctt.
Παλιόβλαχος ὁ Vlachus nequam 248, 16.
Παλιογκούρλιας = Gkurlias nequam 100, 32.
Παλιογουρνάρης (nomen ignominiosum Turcorum) homo spurcus 248, 16 (*γουρούνιον*).
Παλιογουρνομύτης ὁ (*γουρούνιον*, *μύτη*) rostrum suillum (nomen ignominiosum Turcorum) 91, 14.
Παλιοζανάρης ὁ ital. zanni. sannio. nequam 63, 19.
Παλιοκαπότα ἡ ital. cappotta pallium vetus 270, 11.
Παλιόκαστρο τὸ castellum vetustum et deletum. *παλιοκαστρίτης ὁ* 191, 5.
Παλιοκλησοῦλα ἡ ecclesia vetusta 76 a, 14.
Παλιολιάπης ὁ alb. ljăπι = Chaonius (vid. Hahn alb. Stud. p. 235) 204, 9.
Παλιομουρντάτης ὁ t. murdād, interfector nequam 101, 20.
Παλιοπουτάνα ἡ ital. puttana meretrix nequam 66, 15.
Παλιοχαϊντούτης ὁ latro nequam 253, 23.
Παλιοχεροπάνι τὸ (*πανὶ*) mantile vetus D. 65, 2.
Παλληκάρι τὸ (*πάλλαξ*) (Chron. Alexandrin. — Hist. Apoll. Thyr.) latrones et inter se hoc nomine utuntur et a ducibus ita appellantur.
Παλοῦκι τὸ (palus. v. med. Graec. vid. Du Cange) *σκόλοψ* palus 22, 6. 526, 3.
Παλουκώνω hasta transfigere 22, 7. 130, 14. 526, 4. ad palum alligare al. 511, 4.
Παμπέσα alb. *παbέσε* t. be'ss (v. *μπέσα*) perfidus 130, 26. fortasse legendum *μπαμπάσο* h. e. ital. babbuasso homo rusticus.
Πανὶ τὸ (pannus) (Mosch. Eusth.) velum 304, 4. D. 433, 1. pannus 446, 17. 452, 26. *πάνα ἡ* id. D. 293, 1. 425, 2.
Πανοῦκλα ἡ (panus, pannucula. *πῆνος*. v. med. Graec. vid. Du Cange) pestis 274. 492, 26.
Παντιέρα ἡ (*παντιέρης* Du Cange) ital. bandiera. vexillum 272 a, 10.
Παντοτεινὸς adi. (*πάντοτε*) Gloss. Graecobarb. perpetuus. *παντοτεινὰ* adv. perpetuo 393, 21. D. 94, 1.
Παξαμάδι s. *παξημάτι τὸ* (vid. Du Cang. Gloss. med. Latin.) *δίπυρος ἄρτος* (v. med. Graec.) paxamātium 440, 29.
Παπαδαριὸ τὸ (*παππαδούρια* Du Cange) clericulus 449, 37.
Πάπλωμα τὸ (*ἐφάπλωμα*, *ἁπλώνω*) (Ptochoprod.) stragulum, lodix, teges 341, 9. 498, 7. 644, 3. D. 761, 1.
Παποῦτσι τὸ t. paputchi calceus 624, 16. 679 a, 5. D. 700, 2. *παπουτσάκι τὸ* D. 973, 1. *παπουτσῆς ὁ* sutor 216, 8.
Παππὶ τὸ (Assisae Mss. Regn. Hieros.) (ap. Ael. i. q. *ὑπολαῒς*, motacilla curruca) *νῆττα*, anas.
Παραβαργομιάρης (*βαρύς*, *μιαρός*) valde detestabilis 606, 4.
Παραγγέρνω = *παραγγέλλω* iubere, monere.
Παραδάγκαλος ὁ (*ἀγκάλη*) lacertus 444, 23.
Παράδερμα τὸ (*δέρνω*) cruciatus. tormentum D. 606, 2. 743, 2.
Παραιτῶ deprecari, recusare 171, 10. 579 a, 6.
Παρακαμαριέρο ὁ ital. cameriere, minister primarius h. l. remigum minister 345, 7.
Παρακάσελο τὸ (*κασέλα*) loculus (Nebenkasten) D. 87, 1. cfr. *παραπόρτι τὸ* D. 280, 2.

Παρακλήτσιδες οἱ (*παρακαλέω*) milites convocati, undique conscripti 42. 22.
Παρακλαίω nimis deplorare al. 50, 28.
Παραμάω colligo, obruo (?) 248, 10.
Παραμονεύω (cfr. *μνημονεύω*) meminisse. recordari 459, 51.
Παράμορφος (*εὔμορφος*) perpulcher 174, 18.
Παραπίνω nimium bibere 120, 7.
Παρὰς ὁ t. pāra. moneta turcica 62, 11 ctt. *παράδες οἱ, ὁ χρυσός*, aurum. *παριάζω* una para vendere al. 425, 12.
Παρασαρτάρω (*σαλταίνω*) praeterire 428, 10.
Παραστραβώνω (*στραβός*) deflectere, devertere 630, 20.
Πάραντα (*αὐτίκα*) statim 255, 9.
Παραχώνω (*χέω*) defodere 21, 13.
Παρευγενικιὸς adi. nobilissimus (*εὐγενὴς*) D. 359, 2.
Παρμάκι τὸ t. parmak. 1) digitus, 2) palus. baculus D. 888, 1. 3) *σταφίδιον* uva passa 624, 19.
Πάρναξ adi. (etym.?) *ταχὺς*, celer. opp. *γλήγωρος* celerrimus 439, 33.
Παρχάρεο τὸ ital. parco, hortus 543, 3.
Πασᾶς ὁ t. *πα*chā, princeps provinciae, magistratus summus. *πασίνα ἡ* 549, 3.
Πασπάλη ἡ i. q. *κέγχρος* Suid. (*παιπάλη*) pollen 466, 22. 463, 43. 464, 21.
Παστρεύω alb. *παστρόιγ*. etym.? (Coron. pretios.) mundare, expurgare, tergere 632, 6.
Παστρικὸς adi. mundus. *παστρικὸ ψωμὶ* panis triticeus 499, 21.
Πάσχα τὸ festum paschale hebr. 588, 10. 14.
Πασχίζω (v. med. Graec.) studere D. 309, 2.
Πατερὰς ὁ, plur. *πατεράδες* 250, 13.
Πατερίτσα ἡ sceptrum s. baculus patriarchae 298, 6. 7. appellatur a paterna solicitudine, ait Goarus (ad Euchولog. p. 313), vel potius quod per exellentiam ac unice patriarcha *pater* dicatur et compelletur vid. Du Cange s. v.
Πατσουμάκι τὸ t. bachmaq. *σανδάλιον*, calceolus 631, 9.
Πάω (*παίω*, boeot. *πήω*) tundere, vulnerare.
Πγάδα ἡ = *πηγάδα* (*πηγὴ*) fons 23, 4.
Πεζουλάκι τὸ (*πεζός*) scabellum 568, 3.
Πεθήνισκα h. e. *ἀπόθνησκα* D. 387, 1.
Πέλαο τὸ = *πέλαγος* 192 a, 13.
Πελέκι τὸ (Hesych.) securidaca s. lappago. 134, 3.
Πένα ἡ ital. penna 476, 13. *δάχτυλα γιὰ πέναν* digiti ad pennae usum apti h. e. proceri, pulchri.
Πεντοκάνουλος adi. (*κάνουλα*) cui quinque sunt fistulae sive tubi D. 161, 1.
Πεπόνι τὸ (*πέπων* Lob. Pryn. p. 258) cucumis melo D. 119, 2. 503, 1.
Περβανὲς ὁ t. pervānet, musca D. 549, 1. Sanders nescio quo iure vertit: immerzu.
Πέργουλο τὸ ital. pergola umbraculum D. 528, 2. *περγουλιὰ ἡ* id. D. 1081, 1.
Περδικωτὸς adi. (*πέρδιξ*) *αὐγὰ π.* 307 a, 22.
Περιβόλι τὸ (*περιβολὴ* sepes) Gloss. Graecobarb. hortus. *περιβολάρης ὁ* = *κηπουρὸς* hortulanus. *περιβολάρισσα ἡ* 370, 3. 5.
Περιζοΐανι, quid significet, non liquet; interi. t. aut alb. esse videtur 506, 3. 8. 9.
Περιξεφαντώνω (Gloss. Graecobarb. *ξεφαντώνω*) se oblectare 539, 11.
Περίπου (Joseph. ctt.) circa, circiter. *περὶ ποῦ* = *παρὰ ποῦ* quam quod 384, 3.
Περίτραφος adi. (*τάφρος* dor. *τράφος*) circumvallatus 466, 19.
Περιχάλι τὸ cret. (t. hali? v. *χάλι*) natura, indoles D. 121, 1. cfr. v. alb. *περγ̇έλjι* circulus.
Περνάω (*περαίνω*. *περάω*) praeterire, transire, perfodere, male, bene agere.
Περνιαῦλι τὸ h. e. *παγιαῦλι* tibia 525, 8.
Περνοδιαβαίνω transire 571, 16. 572, 8.
Περόνι τὸ (*περόνη*) fibula, pessulus, claustrum 219, 35.
Περπάγω aor. trap. *πέρπαξε* (*περιπηγαίνω*) transducere 481, 5. *περπατησιὰ* s. *περπατηξιὰ ἡ* ambulatio D. 4, 2. 92, 1.
Περπεριὰ ἡ s. *Περπεροῦνα*, Serborum Dodola, Vlachorum Papaluga (*πέρπερος*?) Perperia 311. 312. 313. mos est Graecorum Thessaliam incolentium, ubi magno intervallo non pluit, puellam sertis ornare et taeniis pulcherrimis. quam prose-

quuntur omnes vici infantes clamantes tandem qui diu desint largos imbres effundi. mox autem simul ad fontem vel puteum pervenerunt, parvulam illam Perperiam undique aqua multa perfundere solent. cfr. Grimm Deutsche Mythologie I, 560 sq.

Πέρσι adv. = *πέρυσι* (Ar.) superiore anno 81, 5. *περσινὸς* adi. (Ar.) id. 130, 1 ctt.

Πέσιμος adi. 299, 7. 300, 4. quibus locis non a v. *πίπτω* (*πέσιμον τὸ*) sed ab *εἰπεῖν* derivandum esse censeo. — quod dicere alicui licet.

Πεσκέσι τὸ t. pechkech, *τὸ δῶρον*, donum 122, 7. 383, 6. 269, 28.

Πεσλέγεβε trap. i. q. *ἔτρεφε* alebat. 482, 6. rectius scr. *μπεσλέμεκε* t. peslemek = alebat.

Πετεινὸς s. *πετείνας ὁ* gallus (Gloss. Mss. in Batrachom.) 374, 2.

Πέτι τὸ ital. petto. *στῆθος*, pectus.

Πετρίτης ὁ avis venaticae species, (Nupt. Thes.) falco. alii esse dicunt motacillam rubeculam.

Πετροκάβουρος ὁ (*κάβουρος* = *καρκίνος* in med. Graec. ital. gambero) cancer D. 616, 1.

Πετροκότσιφος ὁ (*πετροκόσσυφο* Du Cange) (*κόσσυφος* merula) *κυανὸς*, merula caerulea 98, 2.

Πετροπελεκυτάδες οἱ lapicidae 487, 35.

Πετσὶ τὸ (Gloss. Graecobarb.) pellis cutis ctt.

Πετσοκόβω (*πέτζα* portio, fragmentum Du Cange. ital. pezzo. francogall. pièce) dividere, dissecare, concidere 145, 23.

Πέψανε aor. cret. v. *πέμπω* 269, 4. 5.

Πηγαίνω s. *παγαίνω*, *πάγω* (*ὑπάγω* s. *ἀπάγω*) 1) abire, *ἀπιέναι* fabul. Aesop. Graecobarb. 2) ire, venire, agere. *σὲ τί 'ν' ἦχο τὸ πάγει*; quos ad modulos canit? 484, 9.

Πηλαλέω (*ἵππος ἐλάω*, *ἐλαύνω*.) veredis iter agere (Anonym. de Nupt. Thes.) *πηλάλα* s. *πηλάλημα* i. q. *δρόμος* cursus equi, cursus 169, 15.

Πήρπυρο τὸ (etym.?) numus D. 510, 1.

Πηχάω = *πηχύνω* i. q. *κρύπτω* contegere, obruere 511, 31.

Πιάνω (*πιέζω*, dor. *πιάζω*) tenere, capere, prehendere manu ctt.

Πιάτο τὸ ital. piatto, *πίναξ*, lanx 30, 10.

Πικροκυματοῦσα sc. *θάλασσα* D. 408, 1.

Πινομὴ h. e. *ἐπινομὴ ἡ* commodum (*νέμω*), utilitas D. 177, 1. 178, 1.

Πιπερίζω (*πιπέρι*) acidum esse D. 369, 1.

Πιπινάκι τὸ (*πίπος*. *πιπινίζω*) pullus columbinus D. 555, 2.

Πιστάγκων (*ὄπισθεν*, *ἀγκὼν*) manus a tergo revinctae 100, 16.

Πιστέρι τὸ t. pister lectum. lodix 418, 9.

Πιτήδειος = *ἐπιτήδειος* aptus 424, 16.

Πιτόρος ὁ ital. pittore. *ζωγράφος* pictor D. 439, 1.

Πίτουρο τὸ (*πίτυρον*) furfur 526, 2.

Πιτραχῆλι τὸ = *ἐπιτραχήλιον* (Suid.) 296, 24 (*τράχηλος*) stola sacerdotis 377, 9.

Πίτσι in sermone puerili i. q. *νὰ ψηθῇ* 288, 3.

Πιτσοῦνι τὸ, *πιτσουνάκι τὸ* alb. bedσούνjεα (tosk.) cfr. *bιτσούνι* ital. piccione. pullus columbinus 631, 17. 632, 2. D. 402, 1. 1106, 1.

Πλάγι τὸ locus declivis 51, 5.

Πλαγιάζω accumbere D. 304, 1.

Πλάκα ἡ (*πλάξ*) tabula lapidea, cippus. *πλακώνω* (*πλακόω* locum saxo sternere KS.) opprimere (= *πατεῖν*. *καταπιέζειν* Chron. Ven. Byz. an. 1514) aggredi, intercipere.

Πλανάω corrumpere 474, 12 ctt.

Πλάνος ὁ fraudator. deceptor 21, 6.

Πλαντάζω (*πλαντάω*, fut. *ξω* in med. Graec.) suffocare D. 586, 1.

Πλάσις ἡ = *κτίσις* origo. *πρώτη πλ.* primordia rerum D. 370, 1.

Πλατωσιὰ ἡ (*πλατὺς*) *εὐρυχωρία* D. 258, 2.

Πλέκω, plecto. texo. 593, 2 ctt.

Πλεξίδα s. *πλεξοῦδα ἡ* (*πλέξις*, *πλέκω*) crines in nodum collecti 427, 11. 433, 22. 458, 11. 519, 6.

Πλῆκι τὸ t. iplik, linum netum D. 997, 1.

Πληρωμὴ ἡ 1) solutio. 2) pecunia numerata D. 1005, 1.

Πλιατσικὸ τὸ verbum alb. esse dicitur sed in indice verborum ap. Hahn (Alb. Stud.) non invenitur. fortasse derivandum est a Graecorum *ὅπλον* — *λεία*, praeda 24, 29. *πλίατσκα* id. 98, 7 (*πλjαγὸς* alb. = vulnero. *πλjαγόσουρα* vulnus.) cfr. *ὅπλι* francogall. oblie, oblia mul-

cta pecuniaria (Du Cange Gloss. med. Lat. s. v.).

Πλουμὶ τὸ 1) opus plumarium (vid. Du Cange s. v.), 2) opus acu pictum. quidque opus insculptum sive incisum 516, 20. *πλουμίζω* acu pingere ctt. adornare, dotibus instruere 622, 5. D. 306, 1. (*πενταπλουμισμένος*).

Πλύμα τὸ eluvies 327, 17.

Πλυμὸς ὁ pluma 463, 12.

Πλώρη ἡ h. e. *πρώρη* 192 a, 1.

Ποδαστράγαλον τὸ (*ἀστράγαλος*) articulus pedis 447, 6.

Ποδεδίζω (*ποὺς*) trap. c. acc. *δέομαι* supplico 482, 14.

Ποδοπατῶ pedibus proculcare 586, 10.

Ποιέω facere. aor. trap. *ἐποῖκα* 198, 21. 505, 7. praet. ceras. *ἐποῖνες* 543, 1. *ἐποίκετεν* 544, 6.

Ποιὸς Gen. *ποιανοῦ* s. *ποιουνοῦ*. Gen. plur. *ποιανῶν* s. *ποιωνῶν* cfr. *αὐτοῦνος* ctt. 66, 24 ctt.

Ποκάμισο τὸ (*ὑποκάμ.*) ital. camicia, alb. *κεμίσε*, tunica interula 463, 5. 491, 18. *ποκαμισάκι τὸ* 584, 19.

Πολύτιμος adi. (*τιμάω* — Hom.) pretiosus D. 614, 2.

Πολυτυραννία ἡ cfr. *πολυκοιρανία* D. 991, 1.

Πομπὶς ὁ trap. comes? 440, 18.

Πομονὴ ἡ (*ὑπομένω*) tolerantia D. 419, 2.

Πονέντε ital. ponente, sol occidens, occidens. opp. *λεβάντε* D. 683, 1.

Πόντα ἡ ital. punta, aculeus 470, 7. cfr. *στὴ μύτη τῆς σαγίτας* 469, 14.

Ποντικὸς ὁ mus Ponticus. mus. sorex. 623, 1.

Πόρτα ἡ porta 517, 69 ctt. *πορτάρος ὁ* trap. ianitor 198. 2.

Πορτογάλλι τὸ (Portogallo) malum aurantium Sinense D. 446, 3.

Πορφῦριν τὸ trap. arbor quaedam, quam Xantopulus ignorat. in Gloss. Du Cange habes herbam *πορφυρὶς*, h. e. anchusa s. basilicum silvaticum 486, 1.

Πόσι τὸ — *εἶδος καλύμματος τῆς κεφαλῆς στολισμένον μὲ κροσσοὺς, τὸ ἐφόρουν πρὸ μερικῶν ἐτῶν οἱ καπιτάνοι καὶ πολλοὶ τῶν στρατιωτῶν. τώρα δὲν εἶναι πλέον εἰς χρῆσιν* (Kind. Eunom. III. 122.) verbum turcicum esse videtur; pouch = id quod velat aliquem. 7, 14. 75, 5. 238, 3.

Πόστιν τὸ (cfr. *πόσθιον* s. *πόστιον* Ar.) trap. *δέρμα*, pellis 505, 13.

Ποταμιὰ ἡ rivus 90, 2.

Ποτάσσω = *ὑποτάσσω* 224, 6.

Πουγγί s. *πουγκί τὸ* francogall. posche. 1) saccus, 2) quinquaginta piastri, qui dicuntur, Turcici 489 a, 24. 292, 6. 130, 8.

Ποῦθε = *πόθεν* 25, 1.

Πουλάρι τὸ (*πῶλος*) pullus equinus 439, 11.

Πουλησιὰ ἡ (*πωλεῖν*, *πώλησις*) venditio, pretium 484, 10.

Πουλὶ το (pullus) *ὄρνις*. avis.

Πούλια ἡ = *πλειὰς* — *ἐξάστερον, ὃ καὶ βαρβαρίζοντες οἱ κοινοὶ ἄνθρωποι λέγουσι Πουλίαν* Ioan. Canabutzes MS. fol. 40. — D. 907, 2.

Πουλιὸ = *πλιὸ* plus D. 297, 2. (517, 2.)

Πουλιώτου = *ἐπολεῖτο* vid. *ωμουνα*.

Πούπετα (v. med. Graec. — invenitur et *πούβετις* s. *πούπετις*) alicubi 121, 4.

Πουρνιάτικο τὸ (*πρωὶ*) *ἄριστον*, prandium 49, 9.

Πουρνὸ τὸ (*πρωινὸς*, *πρωὶ*) mane, tempus matutinum 431, 21 ctt.

Πούστης ὁ t. post et poust. *κίναιδος*, cinaedus 171, 12.

Πρασινὸς adi. viridis. *οἱ πρασινοὶ* trap. 440, 18. rectius fortasse leg. *οἱ μπράτιμοι*.

Πρασινοκιτρινίζω flavescere D. 720, 1.

Πράτα = *πρόβατα* 431, 8.

Πρεδεύω (*προοδεύω*) procedere 418, 2.

Πρεζάρω ital. prezzare aestimare D. 874, 1.

Πρέπι τὸ, *εὐπρεπὲς*, decorum. decens. 438, 13.

Πρικιὰ h. e. *πικριὰ ἡ* (*πικρὸς*) dolor. offensio animi D. 369, 2. *πρίκα ἡ* id. D. 910, 1.

Πριντσιπόπουλο τὸ, ital. principe, puer s. puella principis 391, 1.

Πρῖτσ interi. praeteriit, effluxit (mensis, annus). v. Albanum esse videtur (*πρῖτ* alb. deleo) cfr. Hahn Alb. Stud. II p. 107 Gruesse u. Wuensche.

Πριχοῦ (*πρὶν οὗ*? Gloss. Graecobarb.) priusquam 215, 8. 588, 5.

Πρόβαν τὸ = *πρόβατον* trap.

Προβοδάω (*προευοδῶ*), *προβοδίζω*, i. q. *προπέμπειν*, comitari, prosequi al. 336, 3. 339, 4. V. L.

Πρόβολος adi. = *πρόμαχος* (Constantin. Manasses) propugnator 269, 25.

Προῖκι τὸ (*προὶξ*) dos 439, 52. *τὰ προικιὰ* D. 578, 2. 937, 2.

Πρόκαιρνος adi. (*καιρός*) pristinus, prior 449, 40.
Προκοπὴ ἡ incrementum, auctus. *πρ. κανειν* incrementa capere, florere 400, 20. 404, 8.
Πρόκριτος ὁ (Dio C.) princeps 270, 7.
Προξενητάδες οἱ (*προξηνητὴς* = *νυμφαγωγὸς* Moschopul.) nuptiarum interpres 436, 1. 571, 13. 571, 18. *προξενήτρια ἡ* (schol. Ar. Nub. 41.) id. 571, 12. 572, 17.
Προσμοιράζω aor. trap. *προσμοίραγαν* distraho, divido (*μερίζω*) 552, 1.
Προύζινος adi. francogall. bronçe (*προύτζινος* Georg. Contar. hist. Athen.) aeneus 304, 3.
Προψὲς = *προχθὲς* nudius tertius 22, 1.
Πρωτάτο τὸ munus principis latronum (*πρῶτος*) 1, 10. 16 a, 11 ctt.
Πρωτόσκαλος h. e. *πρωτοδάσκαλος ὁ* 309, 11.
Πυκνοβαλλημένος adi. bene insertus. (*πυκινῶς ἀραρώς*) 554, 5.
Πυνιάλι τὸ ital. pugnale, *ξιφίδιον* pugio 487, 17. 32.
Πωρικὸ τὸ (*ὀπωρικὸς*) fructus D. 1154, 1.

P.

Ρ pr. *λ* semper Sphaciotae pronuntiant velut *φίροι* pr. *φίλοι*, *πορροὶ* pr. *πολλοὶ* (cfr. 245, 27.) etiam in Graecia continenti in usu vulgari est *ἀδερφὸς*, *στέρνω*, simil.
Ῥαγιὰς ὁ, *ῥαγιάδες οἱ* t. re'äïä, cives imperii Turcici, fidei Mahomedanae non addicti 51, 1 ctt.
Ῥαγίζω (*ῥήγνυμι*) scindo, frango. D. 691, 2 ctt. *ἐρράγε* aor. ap. Trap.
Ῥαζακὶ τὸ t. räzäqi uva 324, 4.
Ῥαθυμέω 1) piger sum, 2) desiderio flagrare 591 a, 6.
Ῥακάνιν τὸ trap. *βουνὰ καὶ λόφοι* saltus; rectius fortasse legendum *ῥαχάνιν* 440, 17.
Ῥακὶ τὸ t. raqy. s. 'araqy vinum adustum 480, 8. D. 964, 1.
Ῥαμαζάνι τὸ t. remazān s. ramazān mensis September, solemne ieiunium Turcorum 232, 4.
Ῥάσο τὸ (rasum) vestis rasa, quae pilos non habet, pallium monachorum (v. med. Graec.)
Ῥαφτάκης ὁ (*ῥάπτω*) sartor 576, 15.
Ῥάχη ἡ, *ῥαχοῦλα ἡ* (*ῥάχις*, *ῥηχίς*) mons, iugum montis. *ῥάχιν τὸ* trap.
Ῥέγκι τὸ t. renk color D. 349, 1. 929, 1.
Ῥέγομαι = *ὀρέγομαι* D. 1014, 1.
Ῥεινεύω = *ὀρεινεύω* h. e. *ὀνειρεύω* D. 569, 2.
Ῥεμματάω (cfr. *ῥευματόω*) demergo in aqua 495, 3. *ῥεμματιὰ ἡ* (*ὑποκορ.*) = *ῥέμμα* 180, 2.
Ῥεμπελεύω (rebellare) seditionem facere 254 a, 16.
Ῥένσινος adi. ital. rensa. renso. *λίνεος* lineus 434, 20.
Ῥεχέμι τὸ t. rehn, rehyn obses. pignus 265, 1. *ῥεέμι τὸ* id. 179, 5.
Ῥηγάτο τὸ (cfr. *δουκάτον*) regnum 212, 4.
Ῥημάζω = *ἐρημάζω*, *ῥημάδιος* = *ἐρημάδιος* adi. desertus 276.
Ῥήχνω (*ῥήσσω*, *ῥήγνυμι* cfr. *δείκνυμι* et *δείχνω*) frango, deiicio. *ῥίχνω* i. q. *ῥίπτω*.
Ῥιάλας ὁ (ital. et t. riāla navis subpraefecti classis [Contreadmiral]) subpraefectus classis 254 a, 14.
Ῥιζικὸ s. *ῥοιζικὸ τὸ* ital. rischio, periculum malum 418, 22. 511, 33. D. 85, 4. *κακορίζικος* adi. infelix D. 71, 1. 112, 2. *ῥοιζικάρης* qui periculum alicuius rei init D. 85, 2. 4. *ῥοιζικάρω* audere D. 1023, 1.
Ῥιζοφάω (*ῥιζοφαγέω* radices edo Strab.) radicitus comedo al. 365, 4. lect. vulg. recopaï.
Ῥιζωμνιὸς s. *ῥιζωμιὸς* adi. (*ῥίζωμα*) i. q. *ῥιζωμένος*, radicatus, defixus. de lapidibus 124, 4. (144, 7.) 387, 6. 405, 8. 406, 4. (138, 2. V. L. *ῥιζιμνιὸ.*)
Ῥίκτω = *ῥίπτω* D. 1137, 2.
Ῥίμα ἡ ital. rima D. 78, 1.
Ῥινεύω nasum alicuius lacessere D. 569, 2.
Ῥισάλτο τὸ ital. risalto, propugnaculum 225, 18.
Ῥιτσὰ ἡ, *ῥιτσάδες αἱ* t. ridjā, *δέησις*, preces 429, 2. 394, 10. D. 1149, 2. *ῥιτσιὰ ἡ* id. 70, 11.
Ῥιτσάλης ὁ t. ridjāl summus magistratus Turcorum 93, 8.
Ῥοβολάω (ital. rulare?) descendere 39, 5. 152, 1.
Ῥόγα s. *ῥῶγα ἡ* alb. *ῥόγεα*, *ρρõκ*, *μισθὸς*, merces 449, 9. 13. 14. 452, 9. 458, 4. 473, 3. 477, 9. *ῥογιάζω*, *ῥογιάζομαι* (me) loco 477, 7. 639, 9. 524, 21. *ῥογίτσα ἡ* dem. 639, 16.
Ῥογιὰ ἡ (*ῥοία*) stilla. gutta D. 863, 1.
Ῥοδιανὸς s. *ῥόδινος* (*ῥόδινος*) roseus

606, 6. ῥοδοδάφνη ἡ D. 824, 2. ῥοδόσταμα τὸ (ῥοδόσταγμα) oleum rosaceum 310 a, 20. 614, 9. D. 1081, 2. ῥοδοκοκκινίζω rubro colore tingere D. 127, 2.

Ῥοζοναμέντο τὸ ital. ragionamento συνομιλία, colloquium D. 1118, 2. ῥοζονάρω ital. ragionare συνομιλῶ, colloquor D. 1117, 2.

Ῥοκοῦκα ἡ ital. rocca, colus (ῥόκα med. Graec.) D. 291, 1.

Ῥολὸ τὸ (ital. rullo?) cincinnus, cirrus D. 998, 1. 1080, 1.

Ῥοῦγα ἡ alb. ρρούγε̱α Francogall. rue? via 420, 17. 418, 1. 550, 1.

Ῥουμπιὲς ὁ t. roupïè moneta Indorum (decem grossi) 98, 9.

Ῥουμπίνι τὸ ital. rubino rubinus 163, 16.

Ῥουφάω = ῥοφῶ D. 89, 2. 689, 2.

Ῥοῦχον τὸ, ῥωχίτσι τὸ 220, 13. (ῥάγα ῥῶγα? Κορ. Προδρ. 284. — εἶρος, ἔριον? — alb. geg. ρρόβε̱ja, ital. roba [Rock.]). 1) lana s. pannus laneus, 2) vestis. ῥούχινος laneus 59, 9. ὁλόρουχος 456, 4 V. L.

Ῥυάκι τὸ (ῥύαξ, ῥυάκιον) rivulus 148, 4.

Ῥυπίζω = ῥυπαίνω (cfr. ῥυπάω) inquino 490, 31.

Ῥύζι τὸ (ὄρυζα) oryza 281, 6. 594, 4.

Ῥῶγα ἡ (v. med. Graec. — ῥὰξ, ῥώξ) 1) acinus, 2) τοῦ βυζιοῦ papilla D. 791, 2.

Ῥωχίτσι τὸ = ῥοῦχο 220, 13.

Σ.

Σ in verbis Turcicis saepe (inprimis antecedente littera τ pronuntiatur ut Francogallorum ch; rectius igitur scribendum πασᾶς quam πασσᾶς. A Samothracibus σ semper ut nostrum sch pronuntiatur.

σ interdum adiungitur adverbiis quibusdam, quae vocali terminantur τότες = τότε 247, 10. 269, 60. ἔπειτας = ἔπειτα 245, 14. ἀντὶς = ἀντὶ 24, 26.

Σάβανο τὸ (σάβανον Clem. Alex.) sabanum 607, 7. D. 222, 2. σαβανώνω 607, 7.

Σαβάττο τὸ (σάβαττον) dies solis 422, 13.

Σαγόνι τὸ (σιαγόνιον Hipp. σιαγὼν Plat.) maxilla 640, 23.

Σαητίζω (t. sāïè numerus) ἀριθμῶ, numero 610, 10.

Σαΐνης s. σαγίνης ὁ t. chāhin, κίρκος, falco. σαΐνι τὸ id. D. 834, 1.

Σαίρω s. σέρνω, σύρω s. σύρνω 269, 33. (cfr. σύρω) trahere, capere, arcessere, ire, tollere ctt. σούρω 487, 34. σύρμα τὸ (Paus. ctt.) filum ferreum 627, 11. 638, 10. σύρκομαι trap. = σύρομαι 527, 9.

Σαΐτα ital. saetta. βέλος telum. σαϊτεύω 533, 4 ctt. 2) radius (textorum) 591 a, 5.

Σάλα ἡ ital. sala vestibulum 395, 1.

Σαλαγάω (σαλαγέω Hesych. Luc.) movere 385, 11.

Σαλάτα ἡ lactuca 262, 39 (t. salatha).

Σαλβάρι τὸ t. chalvār, ἀναξυρὶς, braccae 640, 31. σαλιβάρι id. 519, 23.

Σάλι τὸ t. chāl velamen (Shawl) 394, 3.

Σάλι τὸ i. q. σίαλον saliva 303, 11. 334, 8.

Σαλιβώνω = σαλιβάρω (σαλιβάρι v. med. Graec. — quod salivum equis moveat Du Cange) frenare 115, 8.

Σαμουρόγουνο τὸ t. samour, pellis zi' ellina D. 843, 2.

Σάμπρι τὸ t. sabr ὑπομονὴ patientia 113, 10.

Σὰν = ὡσὰν (ὡς ἂν) σὰ μάτ' (μάτ'?) quasi 53, 10. 199, 2. 1) quasi, tanquam. 2) quum.

Σαντιρβάνι τὸ t. chādirvān salientes aquae 208, 3.

Σαντσιάκι τὸ t. sandjsak vexillum, signum 272 a, 10.

Σάπιος adi. (σήπω) putidus 485, 27. σαποκοίλης qui ventrem putidum habet 265, 12.

Σαποῦνι τὸ, σάπων (Aret. Gal.), sapo 303, 12. D. 395, 1. σαπουνίζω 324 a, 5.

Σαράντα (τεσσαράκοντα cfr. Mull. Gramm. p. 180), σαρανταριὰ ἡ 584, 5. σαρακοσταὶ αἱ quadraginta dies h. e. sollemne ieiunium 584, 1.

Σαρμανίτσα ἡ (Crus. Turcogr. p. 256. — ap. Kieffer Lex. turc. h. v. non invenimus: fortasse Slavicum est) cunae 7, 8. 425, 6.

Σαρταίνω s. σαλταίνω ital. saltare. πηδᾶν. salire 428, 18. 19.

Σαρτάνα ἡ ital. tartana, navigium, quod unum malum habet 268, 4.

Σαστικὸ ὁ (σαστίζω t. ta'djiz alb. ϭαστὶς turbare, obstupefacere) qui turbat s. obstupefacit aliq. h. e.

amatus 145, 8. σαστικιὰ ἡ amata 166, 12.

Σατανᾶς ὁ (v. ebraïc.) diabolus D. 673, 2.

Σγουρὸς adi. (γυρὸς?) crispus 437, 46. 548, 4. D. 493, 1. 841, 1. 842, 1. σγουρὸ τὸ coma intorta 517, 5. ap. Du Cange habes adi. σγουρὸς, quod significat fuscus. σγουραίνω (crines) calamistro inurere D. 362, 1.

Σεβντᾶς ὁ t. sevdā, ἐπιθυμία desiderium. cupido D. 37, 1. 215, 1. 987, 1. σεβνταλῆς ὁ, ἐρωτικὸς, amatus 354, 7. D. 264, 2. 1021, 1.

Σεβαστικὸς adi. (Iambl. Phot.) venerabilis 100, 27.

Σεΐζης ὁ t. seys agaso 266, 7. 8.

Σελαμέτι τὸ t. silāmet, σωτηρία, salus 81, 21.

Σελβίνι τὸ t. selv κυπάρισσος, cupressus D. 1116, 1.

Σελιχτάρης ὁ t. silyhtār, princeps palatii 205, 7.

Σέλλα ἡ ital. sella. ἕδρα. sella 432, 2. 269, 61. σελλώνω equum insterno.

Σελτέδα ἡ t. chiltè, στρῶμα, stragulum 66, 2.

Σεντονάκι τὸ (σινδόνη) linteum, lodix 467 a, 10.

Σεντόνι τὸ (σινδόνιον Dio C.) velamentum funebre s. lodix 346, 9. 451, 21. 497, 4. D. 490, 2. σιντονάκι τὸ 639, 21. D. 865 a, 1.

Σεντοῦκι τὸ (σενδούκιον schol. Ar. Plut. 711. cfr. σάνδυξ) cista 286, 10.

Σεπουρτούρα ἡ (calabr.) τάφος, sepultura 365, 6.

Σεράγι τὸ t. serāi palatium 41, 2 ctt.

Σερβέτα? D. 144, 2.

Σεργιάνι τὸ t. sèïrān, περίπατος ambulatio 425, 8. 610, 5. σεργιανίζω ambulo 79, 6. 426, 22. 589, 2. D. 395, 1.

Σερμπέτι τὸ t. cherbet, ποτήριον. potio Turcorum (Scherbet) 49, 10.

Σερντάρης ὁ t. serdār πολεμάρχος, dux exercitus 15, 12.

Σεφέρι τὸ t. sefer. πόλεμος, pugna, bellum 128, 3. 458, 3.

Σηκώνω s. σκώνω (σηκόω pendo Plut.) ἀναίρω 1) tollo, 2) surgo. σοὺκ trap. = σῆκου 440, 33.

Σιάζω = ἰσάζω ornare D. 999, 2.

Σιγανὸς s. σιγαλὸς adi. (σιγή. — Gloss. Graecobarb.) taciturnus. quietus 371, 2. σιγαλομίλητος suavi voce locutus D. 184, 2.

Σιγουριὰ ἡ ital. sicurta, ἀσφάλεια securitas 225, 12. σιγουρεύω securus sum 33, 10, 11.

Σιγουράντσο τὸ ital. sicuranza, funis qui navi adnectitur ad malum subitum praecavendum 391 a, 16.

Σίδηρον τὸ (σίδηρον Lob. path. p. 21, 4.) σιδερικὸς (Gloss.) 433, 2.

Σικλὶ s. σίκλι τὸ (σίκλιον Gall. σίγλος) amphora, situla 459, 27. 28. 29.

Σιρμαγὲ τὸ t. sermāïè, κεφάλαιον, caput 488, 5.

Σισανὲ t. chich, veru, gladius εἶδος τουφεκίου 204, 15.

Σίσυρο τὸ ital. sisaro. siser D. 610, 1. 1047, 1.

Σίτ' trap. elisum videtur ἕ, i. q. ὅτε, ἐν ᾧ, cum, dum. — ex ὅτε ortum esse suspicor ἴτε ut ἴνταν ex ὅνταν et σίτ' ex ἴτ', ut σύντας ex ἴντας h. e. ὅντας 198, 13. 510, 25. 26. 440, 31.

Σιτάρι s. στάρι τὸ, σῖτος frumentum 623, 2. σιτάρω consero 450, 23.

Σιντέφι τὸ unionum concha D. 82, 1.

Σκαλὶ τὸ (scala. — Poll.) gradus scalarum 397, 39.

Σκαλόλουρο τὸ (σκάλα stapia λοῦρο lorum, vv. med. Graec.) lorum stapiae 326, 6. 479, 3.

Σκαλοπάτι τὸ gradus (scalae) D. 1088, 2.

Σκανιάζομαι (σκάνιξ = σκαιὸς, σκανεύομαι laevum, perversum esse) irridere 156, 1. σκάνιος adi. ςτὸ σκάνιο ἔβαλαν id. 458, 10.

Σκανταλίζω, σκανταλίζομαι (NT.) offendo aliquem, aegre fero 539, 4.

Σκαπετίζω (κάπετος s. σκάπετος cfr. ital. scapetare) 1) evello, 2) fugere, transire 344, 2.

Σκάω s. σκάζω (σκάζω [scando] = claudico) dirumpor, divellor 335, 13. 347, 12. 457, 10. 512, 30.

Σκεντσὲς ὁ t. ichkendjè, βάσανος, cruciatus, tormentum 610, 9.

Σκιάζω obscurare, tueri, terrere. σκιάζομαι in umbra esse, metuere.

Σκιαέτι τὸ t. chikiaïet, λύπη querela 113, 7.

Σκλάβος ὁ s. σκλαβοῦνος ὁ (542, 8.) (Sclave) δοῦλος, servus. (Byz.) D. 73, 2. 136, 2 ctt.

Σκολαρικάκι τὸ dem. v. σκολαρίκι (D. 618, 2), σχολαρίκι Suid. s. v.

ἐλλώβια vid. Du Cange) ἐνώτιον, aurium insigne 515, 10.
Σκολειὸ τὸ schola. σκολάζω (σχολή) requiescere, redire ex schola 463, 3.
Σκόλη μέρα ἡ (σχολὴ) dies festus D. 688, 1.
Σκορπίζω s. σκορπάω dispergere, dissipare 218, 5 ctt. cfr. Lob. Path. p. 295.
Σκόρπσα ἡ ital. scorza crusta. paries D. 857, 1.
Σκότα ἡ ital. Scotta. rudens D. 878, 1.
Σκοτάδι τὸ (σκοτάζειν, σκότος) 1) tenebrae 536, 2. 2) intestina.
Σκοτάκι τὸ (σκότος), ἐγκοίλια, intestina 463, 12. 35.
Σκοτίζω obscuro 97, 6. σκοτιδιάζω (de sole) deficio 215, 1. 509, 19. σκοτάδι τὸ = σκότος tenebrae 536, 2. 540, 8.
Σκοτώνω (σκοτόω) φονεύω (Byz.), interficio. σκοτωμὸς ὁ caedes D. 589, 1.
Σκούζω (cfr. σκύζομαι) clamare 400, 21.
Σκουλία ἡ alb. σκουλία (σκύλλω) colus, linum 593, 5.
Σκοῦνα ἡ, vulg. σκόνη ἡ (κόνις) pulvis pyrius. μία σκοῦνα unus ictus (ein Schuss) 231, 3.
Σκουρία ἡ (σκωρία Aristot.) scoria. stercus ferri 135, 4 (σκούρια).
Σκουτέλα ἡ scutella 602, 11.
Σκουτέρης ὁ alb. σκουτέρι princeps pastorum 101, 10.
Σκουτιὰ τὰ (σκῦτος), ῥοῦχα, vestes 320, 12.
Σκοῦφι τὸ (v. med. Graec. vid. Du Cange. — cfr. σκύφος, κῦφος) pileus 484, 13. σκούφια ἡ D. 254, 2.
Σκύλα ἡ canis Tartari 467 b, 16.
Σκύλος ὁ, σκυλὶ τὸ s. σκύλλος ὁ (σκύλλος Hesych. Et. M. σκύλαξ) canis, nomen ignominiosum.
Σκύφτω = κύπτω se inclinare 415, 31.
Σκωλῆκι τὸ (σκώληξ) vermis 518, 18.
Σμάρδο τὸ idem esse videtur quod σμάραγδος D. 297, 1. cfr. σμερδωτός.
Σμερδωτὸς adi. σμαλτώνω ital. smaltare German. Schmelz. vitro metallico inductus (emailliert) D. 1092, 2.
Σοβερὸς adi. = σοβαρὸς tristis, severus 489 a, 8.
Σοκάκι τὸ t. sokāk, λαύρα, platea.
Σονάρω ital. sonare, canere D. 650, 3.
σοναντόρος ὁ ital. sonatore. tibicen. cornicen. ib.
Σοῦβλα ἡ (σοῦβλα KS. subula) ὀβελός, veru 67, 25. 287, 4. σουβλίζω.
Σουλατσάρω ital. sollazare, περιπατέω, ambulo D. 97, 2.
Σουλδάνος ὁ t. soulthan, βασιλεὺς, imperator 99, 8.
Σουρέα ἡ s. σοῦρα (σύρω) mendacium (Steph. Sachleces in Monit. Mss.) ποῦ δὲν ἔχει σουρέαν, quae omni vitio caret 296, 25.
Σουρίζω (συρίζω) 1) sibilare, 2) tibia, fistula canere 440, 10. σουρίστρα ἡ (cfr. συριστὴρ) tibia 484, 7. σουραῦλι τὸ (αὐλός) fistula sive arundinea sive cornea, sexies perforata 524, 9.
Σουσένα cret. = σοῦ D. 696, 2.
Σουσοῦμι τὸ (compositum videtur ex σόος, σώζω et ὅμοιος sive quod minus rectum habemus praeposito σ̃ ex ἴσος et ὅμοιος — σουσουμοιάζειν assimilare Du Cange) lineamentum oris. facies 347, 15. 349, 7. 442, 32.
Σπαθὶ τὸ (σπάθη) gladius. σπαθοκονταρεύω (κονταρεύω = ἀκοντίζειν) gladio percutere 359, 8.
Σπαὴς ὁ t. ispahi s. sipahi, eques turcicus 203, 20.
Σπανάκι τὸ (σπανακὰ τὰ Hesych.) spinacia 567, 2. 577, 15.
Σπειρὶ τὸ (σπεῖρα) granum 623, 2.
Σπίθα ἡ (σπινθὴρ) scintilla 623, 7. D. 595, 1. (v. med. Graec.) σπιθοβολῶ scintillas emittere 145, 11.
Σπίτι τὸ (hospitium), δόμος, domus. σπιτονοικοκυρεύω dominam s. dominum reddere aliquem 576, 2.
Σπλαγχνίζομαι s. σπλαχνίζομαι commisereri alcjs.
Σπουδία = σπουδαία 365, 4.
Στάβλος s. σταῦλος ὁ stabulum 449, 20. 515, 6.
Στάλα ἡ (σταλάω) gutta 456, 24. D. 1045, 2. 1065, 2.
Σταλιὸ τὸ ital. stallo, Germ. Stall. 1) stabulum, 2) locus quo oves in umbra pascuntur. σταλιάζω in loco consistere, quo oves in umbra pascuntur. 524, 8.
Σταματίζω s. σταματέω (v. med. Graec.) consistere. morari 145, 21.
Σταμνὶ τὸ (σταμνίον Com.) amphora 395, 15. σταμνάκι 456, 44.
Στάνη ἡ (στάω) ποίμνη, ovile 83, 7. 101, 11. 524, 17.
Στάρι τὸ = σιτάρι D. 402, 2.

Στασίδι τὸ (*στάσις*) v. med. Graec. sedes in ecclesia 345, 6. 346, 6.
Σταυρὸς ὁ crux. *σταυραϊτὸς* ὁ aquila. *σταυροδρόμι* τὸ trivium 172. 5.
Σταφιδιάζω (*σταφιδόω* Diosc.) acinos sicco 336, 5.
Στάχτη ἡ i. q. *στακτὴ* cinis D. 595, 1.
Στεγνὸς adi. siccus. *στεγνώνω* aresco D. 768, 2.
Στέκω, *στέκομαι* (*ἕστηκα*), *ἵσταμαι*, sto.
Στεριὰ s. *στεργιὰ* ἡ (*στερεὸς*) *ξηρὰ*, continens. *στεριώνω* figo (*στερεόω*) 512, 11.
Στερμένος part. pass. v. *στέλλω* cret. D. 959, 2.
Στέρφα adi. fem. (*στεῖρα*, *στερρὸς*) sterilis 398, 14. 400, 10.
Στέφανος ὁ corona nuptialis, unde *στεφανοῦν* i. q. matrimonio coniungere, *στεφάνωμα* matrimonium, nuptiae (vv. med. Graec. vid. Du Cange) *στεφανωτικὸς* adi. connubialis 458, 5.
Στία = *ἑστία* focus D. 689, 1.
Στιγμὴ ἡ punctum temporis 401, 18.
Στιλετιὰ ἡ ictus. plaga D. 379, 2.
Στιλέτο τὸ ital. stileto, *μαχαιρίδιον*, pugio D. 145, 1.
Στοιχεῖον τὸ Genius 509, 2 ctt. Graeci non solum unicuique loco sed etiam magnis pulchrisque arboribus, fontibus pontibusque, mari genios inesse credunt, quorum alii speciem tauri alii draconis (cfr. Serv. Virg. Aen. V, 95) habent. sic in Rumelia maris genius certavisse dicitur cum platani genio mille annorum. quorum cum alter vincatur, in pago vicino multi moriuntur. similiter pontis fundamentis actis opifex clavum figere solet, ut indicetur qui primus transeat post mortem in pontem esse conclusum. Cfr. Thiersch Ng. Volkspoes., p. 28.
Στολίδι τὸ (*στολὴ*) ornatus, mundus 555, 8. 434, 5.
Στόμας ὁ = τὸ *στόμα* D. 557, 1.
Στορέω h. e. *ἱστορέω* pingere (in med. Graec.) D. 562, 2. *ἀνιστορέω* id. D. 561, 2. *στόρησις* ἡ D. 367, 1.
Στραβὸς i. q. *στρεβλὸς* adi. Phryn. Moeris strabus. *στραβὰ* adv. oblique 426, 4. D. 252, 2. *στραβοκατυνίζω* (*κατουνεύω*, *κατοῦνι* ital. cantonare, domicilium figere Anonym. de Amor. Lybistri) oblique, male sterni, accumbere 433, 19.
Στράτα ἡ ital. strada, via strata, via.
Στρατιώτης ὁ (*στράτα* ital. strada) ὁδοιπόρος viator 344, 6. 7. 343, 10.
Στριγγιὸς adi. (*στρίζω*) stridens 592, 2.
Στρίφω = *στρέφω*. 1) verto. 2) reddo 645, 1.
Στροῦγκα ἡ alb. *στρούνjεα* (*ὄτρενγόιγ* (premo), stringo, *στράγγω*, cfr. *στρογγύλος*) ea pars ovilis, qua oves s. capras confertas mulgent 381, 6. 380, 11.
Συγγενάδια τὰ (*συγγενεῖς*) propinqui 180, 11.
Σύγνεφο τὸ = *σύννεφο* nubes 528 d, 1.
Συγχαρίκι τὸ (*συγχαρίζομαι*) munus, quod congratulandi causa donatur 514, 25.
Συκότι τὸ (*σῦκον* cfr. ficus et ficatum) iecur 462, 12. 28 ctt. 437, 8.
Συμὸς s. *σιμὸς* adi. propinquus. *συμὰ* adv. prope, et praep. c. genit. id. 581, 11. 598, 8. D. 1042, 1. *σιμώνω* appropinquare 244, 5. 456, 6. D. 963, 2. (Gloss. Graecobarb. — Etym. *σὺν*? simul?).
Συνάζω (*συνάγω*) convenire 126, 1. *σύναξις* (Achmet. Eusth.) concilium, conventus 416, 15.
Συναξάρια τὰ vitae sanctorum in compendium redactae (cfr. Du Cange.) 436, 43.
Συννεφειὰ ἡ (*συννεφὴς*) caelum nubilum 536, 2.
Συνταβλόω ital. tavolare, *συσκευάζω*, construo 623 a, 6.
Σύντας = *ὄντας* 138, 12. 148, 14. *σύντα* 13, 1. D. 47, 2. cfr. *σίτ'*. *ἴντα*. *ὄνταν*.
Σύνταχα adv. (*ταχὺ* mane) matutino tempore 78, 11.
Σύομαι (*σεύω*) se commovere 475, 56. *ματασύομαι* rursus se commovere 475, 58.
Σύρμα τὸ (vid. *σύρω* et *σαίρω* trahere ducere) filum ferreum D. 995, 1. *συρματένιος* adi. ex filo ferreo confectus D. 905, 1.
Σύρω trahere ctt. *ςτὸ σύρε καὶ ςτὸ ἔλα* decedens et rediens D. 1003, 2.
Συχνὸς adi. frequens, *συχνὰ* adv. saepe. componuntur cum h. v. permulta vv. velut: *συχνορωτάω* 102, 4. 111, 3. accurate interrogo. *συχνοκρατέομαι* meis viribus potior aliq. re. ctt. ctt. cfr. *πυκνός*.
Σφαλίζω (*ἀσφαλὴς* v. med. Graec.)

ἀποκλείειν. claudere 467 b, 13. D. 449, 1 ctt.
Σφαχτιὸ τὸ (σφάζω) capra, pecus (αἶγες Gloss. Graecobarb.) 270, 11.
Σφίγγω premo 378, 6. 546, 3 ctt. σφίξις ἡ (σφίγξις) pressus 205, 8. σφιχτὰ 27, 15. σφιχταγκαλιάζω amplexari 248, 34.
Σφοντυλιὸ τὸ (σφόνδυλος) verticillus 623 a, 7.
Σφράιστο τὸ (σφραγιστὸν μέτρον C. Inscr.) modius 515, 6.
Σφυρὶ τὸ (σφῦρα) malleus 512, 30.
Σφυρισματιὰ s. σφυριγματιὰ ἡ (σφυρίζω sibilare, stridere. nescio utrum idem sit quod συρίζω an derivandum a σφυρὶ) clangor, strepitus 407, 3. 565 a, 1.
Σχολάζω requiescere (σχολὴ cfr. σκόλη) D. 1118, 1.
Σχώριο τὸ h. e. τὸ συγχώριο indulgentiae, quod nos dicimus „Ablass". 154, 12. σχωρήσονε h. e. συγχώρησον (cfr. Du Cange) ignoscere 134, 10.
Σωθικὰ τὰ = ἐσωτικὰ intestina D. 147, 2. 513, 1.
Σώι t. soï γένος, genus, familia 487, 20.
Σωκάρδι τὸ (εἰσωκάρδη) subucula D. 619, 1.
Σώνω (σώζω) servo. σ. τὴν χαρὰν desistere laetitia 417, 11. complecti capere 575, 14. 18.
Σωριάζω (σωρὸς) sepelio 153, 24.

T.

Τ' saepius interponitur inter praepositiones γιὰ et pronomen ἐμὲ s. ἐσὲ velut γιὰ τ' ἐμὲ 18, 10. 155, 7. 553, 6. 629, 10. 12. γιὰ τ' ἐσὲ 529, 2. 4. 6. 564, 16. D. 24, 2. ἐσᾶς 154, 10. τ' istud articulum τὸ s. τὰ esse videtur in 645, 4. ceterum cf. Francogallorum a-t-il. similiter δαῦτος legitur pro αὐτὸς antecedente μὲ 24, 13. 107, 19. 178, 22. s. γιὰ 605, 8. V. L. s. καὶ 24, 21. s. σὲ 593, 13. μὲ δαῦτους rectius fortasse scribendum μετ' αὖτους ut μετ' ἐμένα pr. μὲ ἐμένα 326, 24. 327, 6. 46, 28.
Τ scripsimus pr. δ̄ post ν̃ velut ἄντρα i. q. ἄνδρα, exceptis nominibus propriis.
Τὰ = ὁποῦ 467, 2. τὸ trap. = τί.
Τάβανο τὸ t. tāvān tectum 275, 11.
Τάβλα ἡ (ital. tavola) tabula 418, 9. 428, 6. 456, 17. 491, 5. 508, 12. 512, 24. 577, 11. 614, 6. τάβλα alveus Anth. t. tāvla.
Ταγάρι τὸ (ταγὴ) (alb. = foculus) saccus, hippopera 462, 34. 312, 7.
Ταγὴ ἡ (τάσσω) comparatio rerum necessariarum (Du Cange), victus. ταΐζω i. q. τρέφω, alere 429, 10. D. 623, 2.
Ταῖρι τὸ (ἑταῖρος) socius 544, 1 ctt.
Ταιφᾶς ὁ t. thāïfa (vulg.) 1) populus, 2) exercitus, 3) comitatus.
Τακάρω ital. attaccare, aggredi V. L. Τρακάρω 248 a, 8.
Τάλερο τὸ (ital. tallero) thalerus 98, 8.
Τάλι adi. t. thali. unguentis repletus 383, 5.
Ταμπάκο τὸ, ital. tabacco tabacum D. 947, 1. ταμπακέρα ἡ ital. tabacchiera ib.
Τάμπια ἡ t. tābïè s. thābia, τείχισμα castrum, locus munitus 233, 16. 261, 2.
Ταμπουρᾶς ὁ t. tamboura, organum lyrae simile 449, 2. D. 289, 1. ταμπουράδαις D. 796, 2.
Ταμποῦρι τὸ t. tampour, agger 234, 1.
Ταμπουρὸ τὸ ital. tamburo, tympanum militare.
Ταμποῦτι τὸ t. tabout. δρυμὸς, silva 247, 16.
Ταμπχανὲ ὁ t. tab — hane. officina typographica. (τυπωτήριον ὑφασμάτων κυρίως) 640, 31.
Ταντανίζω = τρέμω tremere (cfr. ταντալίζω et ταντալεύω) 482, 8.
Ταξιδεύω (τάξις) 1) expeditionem suscipere. 2) navigio iter facere 337, 10. 369, 5. 476, 1. D. 928, 2.
Τάξις ἡ mos D. 1045, 2.
Ταράζω = ταράσσω turbare 514, 14.
Ταρακλὸ significare videtur: textus (cfr. alb. τjάρρε, t. tār textum).
Τάσι τὸ t. tas, tasse, φιάλιον, scutella 441, 8. V. L.
Τάχα part. interrog. an, forte.
Ταχὺ s. ταχυὰ adv. (v. med. Graec.) tempore matutino.
Τε semel praep. με apponitur χορτάστε με τε 166, 7.
Τελάλις ὁ t. tellal praeco 258, 8.
Τέλι τὸ t. tel, χορδὴ chorda 448, 16.
Τεμενὰ ἡ t. temennā εὐχὴ, votum 123, 15. 271, 10. 223, 15.
Τέντα ἡ (ital. tenda) tentorium 427, 9. D. 811, 1.
Τεντώνω tendere D. 449, 3.

Τέτοιος pronom. talis. (*τοιοῦτος*. *τίτοιος* vid. Mull. Gr. Gramm. p. 203 sqq.)
Τετράξανθος adi. valde flavus. flavos homines Graeci recentiores pulcherrimos habent 622, 1.
Τηγανίζω (Poll.) asso 462, 13.
Τηλύγομαι s. *τυλίγω* i. q. *τυλίσσω* 580, 10 ctt. — *τηλύγί* s. *τυλιγάδι τὸ* sucula 621, 2.
Τιμησιάρικος adi. pretiosus 565 a, 6.
Τιμόνι τὸ ital. timone, *πηδάλιον*, gubernaculum 152, 2. 304, 6.
Τίνας s. *τινὰς* trap. is qui.
Τοιγάρις = *τοιγὰρ* s. *τοιγαροῦν* D. 1009, 1. 1010, 1.
Τομάρι τὸ (Eusth.) pellis, corium 623 a, 4.
Τόπι τὸ t. top. tormentum bellicum.
Τορβᾶς ὁ t. torba s. torva, *πήρα*, saccus 48, 9. 461, 17. 463, 41.
Τουμάνι τὸ thoumān. braccae nautarum s. athletarum 36, 12. 125, 10.
Τουμροῦκι τὸ t. thoumrouq s. toumrouq 1) truncus arboris, 2) compes. 72, 4. 16. 74, 4. 123, 13. (V. L.)
Τουφέκι τὸ t. tufenk. tubus ignivomus. *τουφεκάω* 36, 36.
Τραβάω s. *τραβίζω* (227, 10) i. q. *τραύω*, *τραϝάω*, traho; simul idem significat, quod Italorum travagliare h. e. studeo, laboro.
Τραγούδιον τὸ carmen. *τραγουδάκι το* dem. veteres utuntur voce *τραγῳδία* non solum de tragoediis sed etiam de carminibus, quibus nihil dramatici inest, velut Homeri. ceterum apud recentiores Graecos pleraque carmina popularia, inprimis clephtica, flebilibus modis concinuntur.
Τραμοντάνα ἡ ital. tramontana septentrio 292 a, 1.
Τράκος ὁ (etym.? trahere?) funis 14, 8.
Τραμπαλίζομαι ital. traballare titubare 528 a, 1.
Τρανὸς adi. (*τρανὴς* s. *τρανός*) clarus 503, 11. 155, 1. D. 635, 3. *τρανοξακουσμένος* 179, 4.
Τραπεζώνω (cfr. *τραπεζόω* Soph.) triclinium sternere 440, 28.
Τράτα ἡ ital. tratta. tractus. D. 1056, 1.
Τράφος ὁ? 430, 15.
Τρελὸς s. *τρελλὸς* adi. (*στρεβλὸς*) vesanus. *τρελάδα* s. *τρελλάδα ἡ* dementia 438, 19. *τρελάομαι* vesanus sum 640, 14.
Τρέχατος adi. (*τρέχω*) celer 431, 7.
Τριγυρίζω (s. *τριγυρνόω* 348, 4.) h. e. *τρὶς γυρίζω* = *γυρεύω*. *τριγυροτριγυρίζω* D. 1058, 1.
Τρίκλωνος adi. cui tres surculi sunt 637, 5.
Τρικολόρϕ τὸ ital. tricolore, tres h. e. varii colores D. 818, 1.
Τριοχρονίσιος adi. = *χρόνιος* 154, 3.
Τρισκατάρατος s. *τρισκαταραμένος* D. 109, 1. 308, 1.
Τρίστρατον τὸ. *τριοδία* trivium 478, 28.
Τριχοκουρεύω tondeo 458, 1.
Τρομάρα ἡ = *τρόμος* 86, 1. *τρομάζω* = *τρέμω* 222, 15 ctt.
Τρομπέτα ital. trombetta, tuba 186, 5. *τρόμπα* ital. tromba id. 254 a, 7.
Τρουγγέτο τὸ ital. trinchetto longurius quidam navis (Germanorum die Kreuzstange) D. 878, 1.
Τροῦπα ἡ = *τρῦπα* foramen, cavum 623, 3.
Τρυγητὴς ὁ (*τρύγητος* autumnus Thuc. *τρυγητὴς* Poll. Eusth. = *τρυγητήρ*) 1) vinitor, 2) September 351, 6.
Τσ (cfr. *Κορ. Πλούτ.* 3.) ita scripsimus et verba Graeca et barbara (pr. *τζ*.). *τσ* in Graecia oriente pronuntiatur *κι* velut *κιατίρι* pr. *τσαδίρι*.
Τσακίζω s. *τσακώνω* (v. med. Graecit. vid. Du Cange) *συντρίβω*, confringo 482, 18. 535, 12. D. 1060, 1. *τὸν τσακᾶν* (= *τσακάουν*) *τὰ γέλοια* risu dirumpitur 243, 13. *κατατσακίζω* 63, 18. (t. tschāk.)
Τσάκος ὁ ital. giaco, lorica serta 490, 29. 491, 17.
Τσαμὶ τὸ t. djami', templum Turcorum (Moschee) D. 57, 1.
Τσάμικο τὸ t. djāmè, *ἱμάτιον*, vestis 326, 21. 173, 9.
Τσαμπὰ ἡ ital. gamba, *σκέλος*, femur 106, 8. 125, 17.
Τσαμπᾶς s. *γαμπᾶς ὁ* (v. ital. esse videtur) crines in nodum collecti pastorum 8, 14. 428, 5. 429, 2.
Τσαμπουνάω (cohaerere videtur cum ital. giamba) = *φλυαρέω* 233, 36.
Τσανῆ vid. *χόϊ*.
Τσαντσαμίνι τὸ jasminum 338, 8. D. 1040, 1. *τσαντσάκι τὸ* h. e. *τσαντσαμινάκι* D. 1061, 6. cfr. *γιασεμάκι*.

Τσαντῆρι τὸ t. tschādir, tabernaculum 251, 19. 249, 14. 246, 5. alb. geg. *τϭάδρεα.*
Τσαούσης ὁ t. tchāouch, annonae praefectus.
Τσαπράζι τὸ t. tchâprāz 1) genuale, 2) tunica latronum orbiculis argenteis ornata 26, 10. 27, 13 ctt. D. 1062, 1.
Τσαροῦχι τὸ t. tchāryq, *πέδιλον,* calceus colonorum Turcorum 136, 17. 505, 7.
Τσεβρὲ ὁ t. tchevrē sudarium linteum D. 335, 2.
Τσέγκι τὸ t. djenk, *ἀντιμαχία,* pugna, defensio 17, 18. 215, 12.
Τσεκίνι τὸ ital. zecchino moneta t. D. 814, 1.
Τσεκοῦρι τὸ = securis 120, 8. 21, 4. 247, 7.
Τσελαϊγοῦλα ἡ Francogallorum jalousies esse videtur. — foricula 549, 3.
Τσελάτης ὁ t. tchelād, *δημόσιος,* carnifex 49, 19.
Τσελεμπὶς ὁ t. tchèlèbi, *κύριος,* dominus 145, 1. 13.
Τσελετσοῦλα ἡ (jalousies) foricula 605, 7. cfr. *τσελαιγοῦλα.*
Τσελίκι τὸ t. tchelik. chalybs, ferrum.
Τσελουδιαῖς αἱ Francogall. jalousies, valvae D. 950, 2.
Τσεμπχανὲς t. djebhānè. *πυριταποθήκη,* cella pulvere pyrio repleta 248 a, 9.
Τσεντουρὶ τὸ ital. cintura, cingulum D. 615, 2.
Τσέπη ἡ t. djeb, *πήρα,* crumena 397, 23. 415, 11. 450, 11. D. 258, 1.
Τσιγαράκι τὸ cigarro D. 144 a, 2.
Τσίγγανος ὁ, τσιγγάνα ἡ ital. Zingano, Zingana. Cingarus. Cingara. 131, 5.
Τσιέρα ἡ ital. ciera. vultus D. 1066, 1.
Τσικμάδα ἡ? 434, 17. discus.
Τσικνίζω (*τσίκνα* fumigatio. *τσικνώνω* vv. med. Graec.) fumigare 307 a, 7.
Τσιμπάω (Ptochoprod. *τζιμπεῖν.* extremis digitis carpere. — alb. *τσιμbε*) vellere 275, 12 ctt. 437, 34. 594, 4.
Τσιμπίδα ἡ (v. med. Graec.) ungulus D. 133, 1. *ἡ φλόγα πρῶτ' ἦτανε τσ.* significare videtur: primum flamma tanquam forcipe vellicatus sum.
Τσιροφλύζω (*τσίρος* 1) *ὀρρὸς* serum, 2) = scomber frictus) adurere D. 635, 2.
Τσὶτ alb. *τϭιτ* interi. qua felis abigatur 276.
Τσιτόω (ital. citare), *ἐλαύνω,* incito 484, 7. D. 1068, 1.
Τσιτσέκι t. tchitchek. flos. 244, 19. D. 7, 2.
Τσιτσὶ τὸ in sermone puerili i. q. *κρέας* caro (cfr. *τιτθίον*) 287, 4. 288, 4.
Τσοβαΐρικα ὁ t. djevaïr, *ἄγαλμα,* insignia 163, 8. *τσοβαϊρένιος* adi. 646, 34.
Τσοπάνης ὁ alb. *τϭοβάν-ι* (tosk.) pastor. (t. tchobān, dalmat. shupa cfr. Talvj I, 4) 505, 2 ctt.
Τσουκνίδα s. *τσικνίδα ἡ* (*τζηκνίδα* Du Cange. — *κνίδη*) urtica 458, 43.
Τσούμαχος adi. (?) trap. *ἀχώνευτος* crudus 500, 29.
Τσοῦπρα ἡ (?) i. q. *θυγατὴρ,* filia 101, 7. 143, 8. 190, 8.
Τσουράκης ὁ t. tchirāq alb. *τϭιράκον* cliens; qui in alicuius tutela est 189, 9.
Τσουράκι τὸ (v. med. Graec. — *ἱεράκι?*) avis venaticae species 49, 17.
Τσοῦρμα τὸ ital. ciurma, omnes navis nautae, manus navis 483, 7.
Τσοχανταραῖος ὁ t. tchoquadār 87, 17. 91, 9. servus indutus vestibus in officina domini fabricatis (tchoqa pannus laneus).
Τσωπάζω = *σιωπάζω* 463, 6. D. 875, 1.
Τυλωμάδι τὸ (cfr. *τύλωμα. τυλίσσω*) *τὸ πρὸς τύλιξιν ἐπιτήδειον* 452, 27.
Τυραγνῶ h. e. *τυραννῶ* 534, 10. 13.
Τυρναὶ αἱ h. e. *τυριναὶ* = *τυροφάγος* hebdomas quae subsequitur dominicam *τοῦ ἀποκρίου.* Latinis appellatur quinquagesima, qua Graeci caseo et ovis vescuntur (vv. med. Graec.) 422, 14.
Τώρα h. e. *τῇ ὥρᾳ* hodie. *τωρινὸς* adi. hodiernus, qui nunc exstat. D. 215, 1.

Υ.

Ὑποφαντασία ἡ = *φαντασία.* nescio an rectius legatur *ὑπνοφαντασία* 512, 8.
Ὑσεῖς cret. = *ἐσεῖς* 269, 21.

Ὑστέρι (ὕστερον) denique, extremum 310 a, 20.

Φ.

Φ vid. Θ.
Φαγοπότι τὸ (v. med. Graec.) cibus et potus 49, 11.
Φαγὶ τὸ (φαγεῖν. — v. med. Graec.) cibus. 456, 14 ctt. D. 728, 1 ctt.
Φάδι τὸ = ὑφάδιον filum D. 678, 1.
Φαμηλιὰ ἡ ital. famiglia, familia, genus 123, 12.
Φανάρι τὸ (φανάριον, φανὸς) 1) lux, pharus 528 b, 1. 2) vicus urbis Constantinopolis, quem Graeci incolunt 168, 10. Φαναράκι τὸ D. 433, 2.
Φανίζομαι aor. φανίστην, apparere, in conspectum venire 235, 6.
Φάρης ὁ s. φάρι τὸ (v. med. Graec.) de etym. v. Du Cange s. v.) equus arabicus et quidem equus sella instructus 327, 8. 12.
Φαρμάκερος adi. venenatus D. 48, 1 ctt.
Φάρσα ἡ (φάττα) palumbus 310, 20. nescio an legendum sit φάσσα.
Φασκιώνω (φασκία, fascia. v. med. Graec.) = σπαργανίζειν, fasciis involvere, alligare 199, 7.
Φεγγάρι τὸ (φέγγος), σελήνη, luna. μισοφεγγάρι (ἥμισυ). φεγγαρομέτωπος adi. oculis nitentibus ornatus 190, 9.
Φεγγίτης ὁ 1) amicus (lux mea 437, 36) 2) fenestra.
Φελλὸς ὁ (φελλὸς cortex. suber) 1) cortex, 2) sandalium 526, 14. φελλοκάλιγο τὸ sandalium subereum 422, 9.
Φελῶ = ὀφελῶ D. 366, 2.
Φεργάδα ἡ ital. fregata. t. firqata, navis longa 248 a, 3.
Φερμάνι τὸ t. fermān, mandatum imperatoris Turcici.
Φέρμελα ἡ alb. φόρμελjεα et φερμελjεja, cataphracta s. chirodota aureis limbis ornata 172, 10.
Φέσι τὸ t. fes, galerus ruber Turcorum. Φεσάκι τὸ dem. 582, 5. 583, 7.
Φέτος adv. (ἐπὶ ἔτος) hoc anno 65, 17. Φετινὸς adi. id. 239, 3. cfr. ἐφίτος.
Φηκάρι s. φκάρι τὸ (θήκη, θηκάριον Byz.) vagina 418, 34. 227, 31. 462, 32.
Φιανταμόρι τὸ ital. flos quidam D. 346, 1.
Φιλὶ τὸ (φιβλίον, fibula, φίβλα, v. med. Graec.) περόνη, πόρπη fibula 326, 6. 479, 3.
Φιλτσιάνι τὸ t. fildjān, scutella (kleine Tasse) 177, 10.
Φίτρα 307 a, 9. 10. falso scriptum esse videtur pr. φύτρα.
Φλάμπουρο τὸ (v. med. Graec. φλάμουλον Gloss. Mcs. et Basilio. — flammulum v. med. Lat. flammula Veget.) signum, vexillum istud multis ornatum vinculis taeniisque a πρωτοφλαμπουριάρης qui dicitur pompis nuptialibus praefertur 418, 23.
Φλέβα ἡ = φλέψ.
Φλυγμένος part. v. φλύζω, φλύω trap. lacrymas effundens, tristis 486, 19.
Φλωκάτα ἡ alb. φλjοκάτεjα (fiocco, floccus. alb. φλιοκ.) toga lanea alba clephtarum et Albanorum D. 144 a, 1.
Φλωρὶ τὸ francogall. florin, ital. fiorina, moneta aurea. φλωροκαπνισμένος inauratus 59, 8. 225, 26. (v. med. Graec.)
Φοβεραγιασμένος sacratus (in terrorem alicuius) 246, 7.
Φοβέτσαρος adi. trap. (φοβέω, φοβητός) terribilis 198, 2.
Φολίτσι τὸ (follis) φῦσα, follis 276 ctt.
Φόνισσα ἡ (sc. σκύλα) cruenta D. 817, 1.
Φόντας (ἀφ' ὅτου cfr. ὄντας) donec 388, 7. 8. cfr. ἀφόντας.
Φορὰ adv. (φορὰ ἡ motus, ictus ctt.), μιὰ φ. semel ctt. cfr. βολά. φόλα cret. 269, 49.
Φοῦκτα s. φοῦχτα ἡ (v. med. Graec. — πύξ) 1) pugillus. pugnus. 2) quantum manu capi potest. manubrium. capulus 234, 24. 515, 8. φουχτιὰ ἡ quantum manu capi potest 146, 12.
Φουμίζω 1) = φημίζω, 2) ital. fumicare, odoribus veneror aliquem 614, 10. cfr. D. 1040, 1.
Φοῦντα ἡ (funda. — v. med. Graec.) pannicula. floccus. cirrus 243, 10. D. 615, 2. 899, 1. 2) oculus 316, 10. (φουντάνι).
Φουντάρι τὸ (φυτάριον), ν ante τ ap. Trap. saepe pronuntiatur ut ντότε pro τότε, ὄνταν pro ὅταν. =

φυτὸν, planta s. arbor. (= καρβέλι Xantop.)
Φουντοῦκι τὸ t. foundouq. nux avellana 640, 8. φουντουκλὸ τὸ 540 a, 7. quod vertitur, moneta aurea.
Φουντώνω (φύω) crescere, frondescere D. 149, 2. 799, 2 ctt.
Φουρμαγέλα ἡ ital. formaggio, τυρίον caseus. D. 259, 2.
Φοῦρνος ὁ = furnus (v. med. Graec.) 275. Φουρνόξυλο τὸ D. 425, 2.
Φουρτοῦνα ἡ (v. med. Graec. — fortuna cfr. φορτίον), ζάλη, tempestas, maris aestus 617, 3.
Φουσάτο τὸ (φώσατον Suid. fossa) 1) castra fossa munita, 2) exercitus 482, 16. 490, 21. 440, 32.
Φοῦσκα ἡ = vesica. φουσκώνω tumefacere 632, 4. (vv. med. Graec.)
Φουσκοῦνα τὰ, τὰ πέτσια τὰ ὁποῖα κρατοῦν τὴν οὐρὰν τοῦ ἀλόγου. cfr. μπαχτῆμα.
Φοῦστα ἡ (fustis. v. Du Cange. Lex. med. Lat. v. med. Graec. ital. fusta) minor biremis 594, 7. 8.
Φουστανέλα ἡ (φουστάνη v. med. Graec. fustana v. med. Lat. ital. fustagno) Albanorum et clephtarum interula alba lanea 126, 8. 11.
Φραγκιὰ ἡ = Europa 99, 5. φραγκεύω Europaeus fio 99, 8. φραγκομαχαλᾶς ὁ vicus Constantinopolis D. 115, 1.
Φράχτη ἡ (v. med. Graec.) = φράκτης, sepes D. 291, 1.
Φρίκη ἡ terror. horror 489 a, 12.
Φταίξιμο τὸ = πταίσιμον, πταῖσμα, clades, malum D. 972, 1.
Φτεῖ = φτύει h. e. πτύει 310 a, 40.
Φτεμένος = φυτευμένος 442, 30. D. 873, 1.
Φτέρη ἡ (πτερίς) filix D. 1032, 2.
Φτερνὶ τὸ (πτερνίον Gloss. πτέρνα) calx 463, 21. 23. 519, 24. φτερνιστῆρι τὸ (πτερνιστήριον Byz. πτερνίζω) calcar 325, 5. 439, 20.
Φτεροῦγα ἡ (πτερὸν) ala 487, 41.
Φτιάνω s. φτιάζω (Gloss. Graecobarb. — εὐθύνω) facere. componere. praeparare.
Φτιασίδι τὸ (φθίω, φθινάς) tabes 466, 43.
Φτὸς = 'ντὸς = αὐτὸς 43, 26. (φτιὸ id. 554, 3.) ut φτὺς = εὐθὺς 466, 36.
Φτυλιγμένος part. v. φτυλίζω trap. Xantopulus cohaerere iudicat cum v. τίλλω; rectius videtur derivandum ab ἐπι — τυλίσσω (cfr. Diog. L. 9, 114.) explicatus, solutus 510, 22.
Φυλαρέτο τὸ (ital. veglia. vegliare. cfr. φυλάσσω) custodia, excubiae 254 a, 6.
Φυλαχτάρι τὸ (φυλακτήριον Dem.) amuletum 442, 33. φυλαχτὸ τὸ id. 586, 10.
Φύλλον τὸ folium φ. τὰ τῆς καρδιᾶς 448, 5. ventriculus cordis. τὰ φυλλοκάρδια D. 19, 2. φυλλοκάλαμο τὸ D. 485, 2.
Φυσέκι τὸ t. fusek, embolus. fartura sclopeti.
Φυτήλη ἡ (cfr. φυτάλιος, φυταλιὰ) germen 443, 15.
Φυτῆλι τὸ alb. φῦτι rostrum lucernae (ellychnium Ross.) 443, 15.
Φυτρώνω (φύτρα Hesych.) germino 374, 3. (emergere, evadere, Agapius Geopon. ctt.)
Φῶτα τὰ (v. med. Graec.) festum Epiphaniae. sic appellatum, quod festum baptismi Christi celebratur multis luminibus accensis 293.
Φῶτι τὸ (φῶς) = πῦρ.

X.

$\bar{X}$ vid. $\bar{\Theta}$.
$\bar{X}$ ap. Trap. et in insula Samothracia pronuntiatur ut Francogallorum $\overline{ch}$.
Χαζίρι adi. t. hāzyr ἕτοιμος, paratus 145, 21. χαζηρεύομαι paratus sum 183, 11.
Χάιδια τὰ (χανδάνω? ἁνδάνω?) blanditiae 418, 5. χαϊδεύω blandiri D. 254, 3. χαΐδεμμα τὸ i. q. χάιδι 477, 17.
Χαιντε interi. t. hāïdè, ἀναχώρησον, recipias te 248 a, 13. alb. χάιde. — D. 1080, 1 = vale.
Χαϊντούτης ὁ t. haïdoud, verbum Ungaricum, quod primum significat militem pedestrem Ungariae, deinde latronem. λῄστης, latro 9, 9. 10, 8.
Χαιρέτημα τὸ = χαιρετισμός.
Χάκι τὸ t. hākim, ἡ δίκη, ius 72, 14.
Χαλάλι t. halāl, legitimus, permissus. χαλάλι σου quod deus bene tibi vertat 466, 28.
Χαλάω s. χαλνάω, ἀφανίζω. perdo.
Χάλι τὸ t. hāl τὸ πάθος, animi affec-

tio 154, 7. D. 116, 1. 512, 1. alb. *χάλι.*
Χαλὶ τὸ t. hali. *κόσμημα*, ornatus 580 a, 11.
Χάλια adv. t. hālijā usque ad hanc aetatem, etiamnunc 225, 17.
Χαλίκι τὸ dem. *χάλιξ*, calx 390, 3. D. 484, 2. 618, 1.
Χαμαϊλὶ τὸ t. hamāil, *βασκάνιον*, amuletum 362, 1. 6. 11.
Χαμάμι τὸ t. hammām, *λουτρόν*, balneum.
Χαμηλὸς s. *χαμελὸς* 543, 2 humilis. *χαμηλώνω. χαμηλοβλέποντας* 190, 9. *χαμαὶ* s. *χαμὸ* adv. *χαμογελώνω* irrideo 234, 41.
Χαμπέρι τὸ t. habār. *ἀγγελία*, nuntius, *χαμπερίζω* nuntio 171, 4.
Χαμπλώνω (*χαμαὶ*, *ἁπλώνω*) sterno 268, 12.
Χάνι τὸ t. khan, alb. *χάνι. χα* edo) caupona 33, 1.
Χανούμισσα *ἡ* t. khāmām *δέσποινα* domina 237, 4.
Χαντσάρι τὸ t. khandjer s. khantchar, *μαχαιρίδιον*, pugio longus et triangulus 119, 15. 167, 1. 416, 23. 487, 16. *χαντσαριὰ ἡ* id. 446, 28.
Χαντσῆς ὁ t. hadji, qui in loca sacra (Meccae) migrat. 11, 6. 7.
Χάνω (*χαόνω. χάος. χαίνω. χάσκω*) *ἀπόλλυμι*, perdo. aor. *ἔχασα. χάνομαι*, *ἀποθνήσκω* morior *χαμένος* s. *χαϊμένος* perditus. attonitus.
Χάραμμα τὸ = *χάραγμα*) 1) moneta signata, 2) solis ortus 402, 9.
Χαραμὸς ὁ, *χαραμίδης ὁ* t. harāmi latro 487, 6. 8.
Χαράτσι τὸ t. kharādj, *ὁ δασμός*, vectigal 172, 9. *χαρατσώνω* 90, 24.
Χαρέμι τὸ t. harem. *γυναικεῖον*, gynaeceum Turcorum 229, 16. 123, 14.
Χαροκόπι τὸ (*κοπὶς*, *κοπίζω* coena solemnis Lacedaemoniorum?) vita voluptaria. coena solemnis 208, 9. 214, 2.
Χαρουπιά ἡ (*καρουμπιὰ*. arab. charnump) ceratonia siliqua 467, 12.
Χαρτὶ τὸ (*χάρτιον* dem. Plut.) charta. *καρτοφόρος ὁ*, nuntius. tabellarius 271, 18.
Χασάπης ὁ, plur. *χασάπες* t. qasçāb *κρεουργός*, lanius 101, 21.
Χασέπι τὸ t. haseb. *ἡ χάρις μὲ πῆρε τὸ χ.* gratiam effudi 225, 10.
Χάσι τὸ t. hass, possessiones privatae summi magistratus Turcorum 21, 11.
Χατῆρι τὸ (*χατέω*), *ὁ πόθος*, desiderium 354, 2. 439, 14. 440, 16. D. 140, 1.
Χάφτω (*κάπτω*) devoro 576, 19. *χαψιὰ ἡ* frustum 456, 30.
Χάψι τὸ t. habs, *δεσμωτήριον*, carcer.
Χεριοδιαλέγω deligere 575, 6.
Χερόμυλος ὁ mola versatilis D. 446, 2.
Χερόχτι τὸ i. q. *χειροθήκη* s. *χειρόρτιον* in med. Graec. chirotheca 474, 58.
Χιανέτικος adi. t. hijānet perfidia. haïn. perfidus D. 463, 2.
Χινόπωρος ὁ (opp. *καλοκαῖρι*) hiems.
Χλημιτράω s. *χλημηντράω* (*χρεμετίζω*, *χρεμετάω*) hinnire 145, 11. 149, 4. 159, 4. 439, 1.
Χλιβερὸς adi. = *θλιβερός*.
Χνῶτα τὰ = *ἀχνὸς* 357, 3. 4. D. 159, 2.
Χόι, *χόι* alb. *χὸι*, *χὸι* s. *χάϊ*, *χάϊ* t. kha, kha. interi. mirantis est 506, 1 ctt. coniungitur cum v. *τσανῆ*, quod cohaerere videtur cum Turcorum djān (anima) aut cum turc. pronomine seni (te).
Χολοτάρτη derivandum videtur a v. *χολοταίρομαι* (*χολόω*) irasci 130, 11.
Χοντρὸς adi. (*χονδρὸς* Plut.) cartilaginosus. crassus. tumidus 39, 3. 349, 2.
Χορτάρι τὸ (*χόρτος*) herba. *χορταριασμένος* herbis vestitus.
Χορτιάζω (*χορτάζω*) alo 252, 1. *χορτάω* saturare 174, 26.
Χοσμητκαρέος ὁ t. kizmetkar (cfr. alb. *ζοτερουάρε*d) subiectus alicuius imperio 225, 16.
Χοτσερὲ ὁ t. houdj-ier. tribunal 372, 4.
Χουϊάζω s. *χουχουτίζω*, verbum onomatopoeticum esse videtur, latronibus alta voce ex munitionibus clamantibus (cfr. ital. chiucchiurlaja). — clamare, conviciari 35, 17 ctt. *χουϊάζω* fortasse derivandum est a v. *ἠχῶ*.
Χουλιάρι τὸ (*κοχλιάριον* Gal.) cochleare 623, 2.
Χουμάδα ἡ (*χουμᾶς* in med. Graec. — *χυμός*) serrum lactis 467 b, 14.
Χουμάω (*χῦμα*) linquesco, dilabor 234, 22.
Χοῦφτα ἡ. (*φούκτα* Hesych. *πύκτη*) pugillus 87, 12. 439, 16. capulus 59, 10.

Χρόνος ὁ annus. *ἀπὸ χρόνια* s. *τοῦ χρόνου* post annum 304a, 22.
Χρυσὸς ὁ in carminibus popularibus rarius invenitur quam *μάλαγμα*, *μαλαγματένιος*. composita cum h. v. quamquam habes vv. nonnulla, velut *χρυσοκάλιγος* 487, 4. *χρυσοπλουμισμένος* 132, 17. multo frequentiora sunt, quae cum v. *ἄσημος* componuntur.
Χρωροκοῦκι τὸ (*χλωρός. κοῦκι*, Theophr.) faba 632, 5.
Χτένω = *κτίζω* (etym.?) fortasse legendum *ἔχτισες* 249, 2.
Χτικιὸ τὸ = *φθίσις* tabes D. 271, 2. 580, 1. *Χτικιάζω* tabescere D. 270, 1. 271, 1. 312, 2. 580, 1. 613, 1.
Χωρίστρα ἡ (*χωρίζω*), capilli inde a vertice divisi (nostrorum Scheitel) 534, 1.
Χωρόπον τὸ trap. (*χώρα*) ager 487, 19.

Ψ.

Ψαλτῆρι τὸ 1) psalterium, 2) *ὀργάνον εἶδός ἐστι μουσικὸν, ναῦλα παρ' Ἑβραίοις ὀνομαζόμενον*. organum 462, 1.
Ψάρι τὸ = *ὀψάρι* (*ὄψον*), *ἰχθὺς*, piscis. cfr. *φρύδι*, *δόντι* ctt. — *ψαρὰς ὁ* piscator D. 1056, 1. 1057, 1.
Ψαρογάρος ὁ cret. (*γάρος*, *γάρον*) piscis sale conspersus 269, 36.
Ψεγάδι τὸ (*ψέγειν*), *ἔνδεια*, defectus. vitium 437, 33. D. 17, 2.
Ψείρα s. *ψῆρα ἡ* (*φθείρ*), pediculus 623, 4. 5.
Ψηλὸς adi. = *ὑψηλὸς*. *ψῆρο* cret. id. D. 1014, 2.
Ψήνω s. *ψένω* (*ἕψω*) coquere 177, 9.
Ψηφὶ τὸ (*ψῆφος*) littera D. 1020, 1.
Ψιλοτραγούδεω (cfr. *ψιλοκιθαριστής*) aut significare videtur canere aliquid sine tibiis s. lyra, aut canere aliquid voce exili. cfr. *ψιλορωτάω* 138, 5.
Ψιχαλίζει (*ψὶξ*) rorare 508, 1.
Ψῦ trap. = *ψυχὴ* 481, 4. cfr. *κά*.
Ψυχάω siccare 324, 15.
Ψυχογιὸς ὁ s. *ψυχοπαιδὶ τὸ* alumnus. *ὀνομάζεται τὸ παιδὶ, τὸ ὁποῖον πέρνει κανεὶς, διὰ νὰ τὸ ἀναθρέψῃ ὡς υἱόν του*. clephtae ita appellant, qui ducibus arma et vestimenta, quibus utuntur, quoquoversus deferunt.
Ψυχοπονέω i. q. *ξυμπονέω* commiserari 74, 4.
Ψυχομαχέω (v. med. Graec.) extremum spiritum emittere 579a, 18.
Ψῶμα τὸ cret. = *ψέμα* (*ψόμα* Steph. Sachleces) mendacium 443, 12.
Ψωμὶ τὸ (*ψωμὸς*), *ἄρτος*, panis v. med. Graec. *ψωμὰς ὁ* pistor. D. 293, 1.

Ω.

Ὠιμὲ v. *οἴμοι*.
Ὠμίτσι τὸ trap. = *ὠμάρι*, *ὦμος* humerus 486, 26.
— *ωμουννα*, *ωτουν*. multa imperfecta verborum purorum sunt, qui hunc exitum in septem insulis habent: velut *πουλιώτουν* = *ἐπολεῖτο*, *ἐτουραγνιώτουν* D. 629, 1. 2. *κοιμώτουν* = *ἐκοιμᾶτο* D. 761, 2. *ἐφοβώμουννα* = *ἐφοβούμην* D. 1046, 2.
— *ων* pr. *ους* ap. Trap. saepissime invenitur velut *οὔλων*, *Κωσταντίνων* ctt.
ΩΝΩ pr. *ονω*, quae forma vulgaris est verborum in *οω*, scripsimus, quia ante *ν* vocalis pro duci solet, velut *σταίνω*, *τυχαίνω*, *λαβαίνω*, *χορταίνω*, *ψήνω*, *ἁμαρταίνω*, *παιθαίνω* ctt.
Ὡραῖος adi. pulcher. *ὡριόπλουμος* pulchris plumis ornatus 310, 21.
Ὥστε (cfr. *οὗς*) coni. c. coniunct. = *ἕως* donec 443, 23. 24.
Ὧφου = *ὦχου*, *ὄχου* 246, 15.

SIGLA VERBORVM.

alb. albanice (geg. gegice, tosk. toskice). — t. turcice. — trap. trapezuntiace. — cret. cretice. — ceras. cerasuntiace. D. Disticha.

In verbis turcicis secutus sum scribendi rationem Kiefferi (Dictionnaire Turc-Français), in albanicis Hahnii (Albanesiche Studien).

III. INDEX GEOGRAPHICVS.

A.

Ἀβάρικο vicus Tetrachorii Suliotici 207, 1. 213, 9.
Ἀγκῶνα urbs Italiae 251, 28.
Ἄγραφα τὰ regio sita circa Aspropotamum, quam clephtae incolunt 25, 2 ctt. *Ἀγραφιῶται οἱ* 7, 3 ctt.
Ἀθήνα urbs 34, 3. 35, 9 ctt.
Ἄθων promontorium 81, 1. 23.
Ἀλαμάνα pons munitus prope Zitunos urbem, ubi Diacus captus est 83, 1. 234, 12. 235, 1.
Ἀλασσῶνα s. *Ἐλασσῶνα* vett. *Ὀλοοσσὼν* opp. Pelasgiotidis, cuius in vicinia clarissimum monasterium Mariae est 16, 14. 17, 13. 116, 10. 117, 6.
Ἀλεξάνδρεια urbs Aegypti 281, 6.
Ἀλονίτσαινα vicus et rivus prope Megalopolin 264, 1.
Ἄλονο mons Cyllenae vulgo nominatus *Ὄλονος* s. *Ὄλενος* 187, 1.
Ἄμπελος, *Ἀμπελοῦσα* vicus in Creta insula meridiem versus situs.
Ἀνάπλι urbs Moreae (a. 1822 p. Chr. occupata a Nicita et Colocotroni.) 111, 1. 200, 3. 239 –242.
Ἀνατόλικο s. *Ἀντόλικο* opp. parvulum in sinu Misolonghii situm (a. 1826 p. Chr. a Turcis deletum). *Ἀνατολικιῶται οἱ* 253, 3 ctt.
Ἀνδριανόπολις. *Ἀνδριανούπολις* s. *Ἀδριανόπολις* urbs 164, 2. 193, 2. *Ἀνδριανοπολίτης ὁ* 571. (a. 1361 p. Chr. occupata ab Amurat I.)
Ἀνδρίτσαινα pagus Cyllenae prope Caritaenam 186, 11.
Ἄνδρος insula 288, 1.
Ἀνοιανοὶ οἱ incolae promontorii Cretae orientem versus 246, 11.
Ἀπόχωρο regio Aetoliae 232, 2.
Ἀρακιὰ 528 f, 1.
Ἀράχωβα opp. prope Delphos.
Ἀρβάνιτες οἱ, *Ἀρβανιτιά*. (a. 1770 p. Chr. a Turcis in Peloponnesum missi tumultum concitant et ab ipsis Turcis diu impugnantur.) *Ἀρβανιτοχώρια* = *Δερβενοχώρια* 44, 20. 45, 14.
Ἀργυρόκαστρο oppidum munitum Drynopolis regionis Epiri, vett. Antigonea (1812 ab Ali Pascha occupatum) 479, 12.
Ἀρκάδι monasterium in media Creta meridiem versus situm.
Ἀρκουμανέοι οἱ? 28, 6.
Ἅρμυρο s. *Ἅλμυρο* opp. prope sinum Pagasaeum (vett. Heraclea esse videtur) 1, 2 ctt.
Ἀρναούτης ὁ Arnautes 246, 4.
Ἄρτα opp. Amphilochiae (vett. aut *Ἀρχιθέα* aut *Ἀράχθεια*) 1, 6. 83, 23. 139, 8. 218, 8.
Ἀσπροποταμὸς 1) fl. vett. Achelous 83, 2 ctt. 2) regio circa fl. sita 47, 6.
Αὐλὼν opp. maritimum Epiri 217, 3. 218, 8.
Ἀχελὸς fl. = *Ἀσπροποταμὸς* 178, 13.
Ἀχονὸ? suspicor legendum esse *Ἄλονου* 189, 5.

B.

Βαλητσήστα pagus Epiri (Veltsista in tabula geogr. Aldenhofen cfr. *Χρονογρ.* *Ἠπ.* II. p. 30) inter septentrionem et occidentem Ianinae situs 271, 3.
Βαλιακάρδα pagus Zagorii esse videtur. In *Χρον.* *Ἠπ.* I, 380 interpretandi causa adscriptum est *βαθύλακκα* 125, 2.
Βάλτος ἐπαρχία Ἀκαρνανίας 1, 2 ctt.
Βαρβαρέζοι οἱ Bavarii (barbari) 270, 5.
Βαρδάρι fl. Macedoniae vett. *Ἄξιος* 158, 1.
Βαρδούσια τὰ m. quo vallis Sperchei a Cephissi seiungitur. vett. *Καλλίδρομος* 31, 2. 32, 4. 265, 1.
Βασιλάδι insula munita e regione Misolonghii 257, 16.

Βασίλης Ἅι pagus Epiri (a. 1791 p. Ch. ab Ali pascha deletus) 204, 10.
Βεθλέεμ 291, 3.
Βελανιδιὰ pagus Moreae (?) 11, 5.
Βελέτσινο opp. Thessaliae Pelasgiotidis, vett. *Φεραί* 76a, 13.
Βελίτσα 1) rivulus Epiri prope Delvinum (Pouqueville Voy. I, 356. 8.) 2) vicus Boeotiae prope Tithoream 254, 2.
Βενετιὰ 192a, 8. 239, 26. 241, 3 ctt.
Βέρβαινα opp. Cynuriae 11, 9.
Βέρροια s. *Βέργια* opp. Macedoniae 25, 1. 30a, 1. (Thuc. Strab.)
Βιδίνι s. *Βίδινι* opp. Vlachiae 207, 22. 353, 24.
Βίλια Isthmi Dervenochoriorum qui dicuntur pagus 42, 8. 43, 2.
Βλαχιὰ s. *Βλακιὰ* 193, 1. 363, 1. 455, 10. (Valachia.)
Βλαχοθόδωρος pagus prope Alassonam, ubi Nicotsaras natus est 79, 3.
Βλαχοχώρια pastorum vici in Carpenisii montibus siti 61, 7. 77, 4. 90, 12. 124, 13.
Βλίφη? pagus prope Lepenum. nescio an legendum sit *Βλίχα* 13, 5.
Βόνιτσα opp. situm meridiem versus sinus Artae. vett. *Ἀνακτόριον* 182, 2. 248, 6.
Βοστίτσα opp. situm prope Lepanti sinum, vett. *Αἴγιον* 233, 37.
Βόσφορος 333, 9.
Βουδουνίτσα s. *Βωδωνίτσα* (*ἐπαρχία*) opp. prope Catavothra montes. veterum Dodona esse dicitur 36, 29.
Βουκορέστι urbs primaria Valachiae 226, 4. 363, 1.
Βουλγαριὰ s. *Βουργαριὰ* 79, 4. 81, 5. 480, 1.
Βουργαρέλι opp. situm in Djumercis montibus prope Artam. (Suliotae post cladem Zalongi eo confugerunt.)
Βραχῶρι opp. Aetoliae, vett. *Ἀγρίνιον* 69, 9. 253, 12.
Βρεστενίτσα pagus inter Artam et Petam situs (a Pouqueville et Aldenhofen omittitur) 10, 21. 23.
Βυτίνα vicus Arcadiae prope Megalopolin. 262, 7.

Γ.

Γάζι pagus Cretensis prope Serbilin fontes. (Aldenhofen om.) 246, 6.
Γαβρολίμνη s. *Καβουρολίμνης*. *Γαβρολίμι* vicus et portus Aetoliae prope Calydona 55, 8. 57, 12.
Γαϊδαρουνῆσι asinorum insula prope Vonitsam (Pouqueville II, 137) 254a, 12. insula eiusdem nominis est in mari Euboico prope Euripum.
Γαλαξίδι opp. (vett. *Οἴανθη*) situm apud sinum Crissaeum 45, 3.
Γαλατὰς 1) vicus Aetoliae prope Misolonghium. vett. *Καλυδῶν*. 2) pagus Arcadiae inter Stymphalen et Phliunta 626, 19.
Γαρδίκι opp. Chaoniae munitum (occupatum ab Ali pascha 1812) 219, 14.
Γέροντας promontorium esse videtur Asiae prope Samum 248a, 1.
Γιανάκης Ἅι portus prope Galaxidium (vett. Phestum. Pouqueville III, 260.) 223, 2.
Γιάννινα urbs Epiri 54a, 2 ctt. condita ab Ioanne Comneta 1118 p. Chr. aut ab Ioanne Duca 1222.
Γιωργιοῦ Ἅϊ πόρτα Tripolitsae porta 233, 30.
Γοῦρα mons (vett. *Ὄθρυς*) et vicus Thessaliae 8, 23. 19, 1. 62, 1. 71, 2. 114, 1.
Γουριὰ vicus Aetoliae prope Anatolicum (septentrionem versus) 253, 13.
Γραικοὶ οἱ 225, 21. 233, 8 ctt.
Γραμποῦσα promontorium septentrionale Cretae 245, 7. *Γραμπουσιανοὶ οἱ* 269, 3.
Γρεββαινὰ s. *Γρεββενὰ* (*Γραβανὰ* 126, 3) *τὰ* opp. Macedoniae (*καλουμένη παρὰ τῶν Βυζαντινῶν, ἔχουσα θρόνον μητροπολίτου τοῦ ογ' βαθμοῦ, Γρεββενῶν ὀνομασθέντος Χρον. Ἠπ.*), 21. *Γρεβενητόπουλο* 289, 5.

Δ.

Δαδὶ pagus Boeotiae vett. *Δρυμαία* 35, 6. 36, 31. 43, 22.
Δέλβινο opp. Epiri, sedes paschae. (*ἡ πόλις φαίνεται κτίσμα τῶν τελευταίων αἰώνων τῆς κυριαρχίας Βυζαντινῆς, καλουμένη πρότερον Δελμένιον ἢ Δωλονεία. Χρον. Ἠπ.* p. 42) (traditur per proditionem Ali paschae 1800) 207, 22. 272, 9. 548, 1.
Δερβενοχώρια pagi in Isthmo Corinthiaco siti 44, 15.

Δημίτσανα opp. Peloponnesi situm inter Tripolitsam et Caritenam 173, 7.
Διμουλᾶ τοῦ ὁ πύργος turris Reniassae vici a Suliotis inculti 214, 5.
Δίστομο opp. Boeotiae orientem versus Livadiac 44, 21. 47, 33.
Δομοκὸ s. *Δημοκὸ* opp. Thessaliae vett. *Θαυμακία* 39, 7.
Δούμνιτσα s. *Δούβνιτσα* vicus Eparchiae Valti 13, 17. 21. *Δούνιτσα* 217, 8. urbem munitam Dunitsam habes in Macedonia apud Zermam fl.

E.

Ἔβριὸς ὁ Ebraeus 149, 11 ctt.
Ἔγριπος = *Νεγροπόντε* opp. Euboeae prope vett. Chalcida 34, 3. 35, 4. 76 a, 13.
Ἐγγλεντέρα Britannia 304, 7 vid. *Ἰγγλατέρα*.
Ἐλασσῶνα vid. *Ἀλασσῶνα* 136, 11.
Ἐλίας s. *Ἡλίας Ἅι* 1) m. Atticae, 2) pars Taygeti, 3) monasterium Epiri prope Calamam fl. (*Θύαμις* vett.) 203, 1 cfr. 175, 1. *Ἁηλιὰς* m. Moldaviae apud Secum monasterium 226, 17.
Ἕλληνες s. *Ἕλλενοι* 191, 5. 538, 4.
Ἔλυμπος = *Ὄλυμπος* 15, 25. 136, 11.
Ἔπαχτο = *Ναύπακτος* 37, 1. 38, 2. 182, 1.
Ἑπτάνησος ἡ regnum septem insularum (*Κέρκυρα, Κεφαλληνία, Ζάκυνθος, Λευκάς, Ἰθάκη, Κύθηρα. Παξοί*).
Εὐρύπολις, Εὐρόπολις s. *Νευρόπολις* opp. Acarnaniae 103, 13. 133, 1.
Εὐρώπη 241, 3 ctt.

Z.

Ζαγόρι regio Epiri quam olim Perrhaebi incoluerunt. (*ἡ δὲ λέξις Ζαγόρι Σλαβικὴ εἶναι δοκεῖ σημαίνουσα παρωρείαν ἢ ὑπερωρείαν. Χρον. Ἠπ.*) 188, 15. 202, 2. *Ζαγορίσιες αἱ* 125, 1.
Ζάλογκος opp. et monasterium prope Camarinam (*Κόμαρος* vett.), ubi trecenti Suliotae confugerunt a. 1803 p. Chr.
Ζαπάνδιο pagus Epiri et fl. in Trichoniam lacum influens.
Ζαμπαρδούνια vid. *Μπαρδούνια* 180, 1.
Ζαρίτσαινα pagus Macedoniae prope Vardarum fl. 455, 1 (?).
Ζητοῦνι opp. Phthiotidis, vett. *Λαμία*. 39, 11. 60, 27. 62, 4. 235, 2.
Ζίχνα pagus Macedoniae orientem versus Serarum (*Φέρρα*) urbis 78, 2.
Ζυγὸς m. Metsovi, vett. *Πίνδος* 8, 23. 70, 24. 248, 4. mons eiusdem nominis situs est prope Misolonghium.

Θ.

Θανάσης Ἅι mons prope Patras esse videtur, in quo sacrum Sancti Athanasii. ceterum etiam Misolonghii fuit ecclesia eiusdem Athanasii (vid. Fabre hist. du siège de Missolonghi p. 92.) 253, 23. 263, 1.
Θώδωρος Ἅι mons Zacynthi aut Cephalleniae esse videtur. monasterium sancti Theodori est in Peloponneso (vid. Pouqueville IV, 337 sqq. cfr. I, 48) et pagus in australi parte Corcyrae insulae 593, 1.
Θιάκι = *Ἰθάκη* 55, 2. 56, 2. 187, 5.
Θυμιὰ Ἁγιὰ opp. Locrorum prope Crissam, vett. *Μυονία* 45, 4.

I.

Ἰγγλατέρα (cfr. *Ἐγγλεντέρα*) Britannia 528 d, 2. *Ἰγγλέζοι οἱ* 231, 2.
Ἰμπραΐλα Valachiae opp. 226, 7.

K.

Καβάλλα opp. maritimum Macedoniae, vett. *Νεάπολις* 455, 6.
Καζὰ vicus Macedoniae inter Seras et Pravium (?) 114, 3.
Καινούρια χώρα 1) vicus prope Ianninam. 2) prope sinum Artae. 3) in Cissavo monte. 4) prope Hydram lacum in Aetolia, quo Bucovalas Velim a. 1715 p. Chr. vicit. 3, 5. (alias vocatur *μεγάλη χώρα* 4, 2).
Καισαρεία urbs 294, 3 ctt.
Κακοσοῦλι vicus tetrachorii Suliotarum 205, 2 ctt.
Καλαρρύται opp. Epiri in Polyano (*Πολύανος* Strab.) monte situm 179, 1.
Καλάβρυτα τὰ 173, 8.
Κανάλια τὰ pagus Magnesiae prope lacum Boebeïda 30 a, 2.
Καρατάσιο m. Agraphorum (?) 25, 8.
Καρδίκι opp. Thesprotiae, vett. *Ἀβαντίς*.

Καρδίτσα vicus Thessaliae ad septentrionem versus Agraphorum situs 130, 9.

Καρύταινα opp. Arcadiae (a Turcis frustra oppugnatur a. 1821).

Καρούται αἱ angustiae inter Malandrinum et Salonen 45, 18.

Κάρελι s. *Κάρλελι* regnum pristinum Caroli Toci (1450 p. Ch.). ap. Turcos nomen est Acarnaniae 257, 2. 258, 2. *Καρελιώταις* 13, 1.

Καρπενῆσι vicus Phthiotidis, vett. Oechalia 47, 6. 62, 12. 99, 6. 249, 3. 251, 13 ctt.

Κασσανδρεία s. *Κασσάνδρα* opp. Macedoniae 14, 1. vett. *Ποτίδαια*.

Καστανιὰ vicus Phthiotidis ad meridiem situs Oechaliae urbis 126, 7.

Καστάνια vicus Arcadiae prope Pheneum lacum 243, 2. (*Καστανία* Aldenhofen.)

Κάστρο = *Ἀργυρόκαστρο* 219, 3.

Κάστρο vicus Cretae insulae prope Rhethymnum 245, 6. 1138, 1. vocatur et *Ῥίζο' κάστρ*.

Καταβόθρα τὰ montes Phocidis vett. *Οἴτη* 32, 4. 60, 6 ctt.

Κατερίνη opp. Thessaliae prope Eparchiam Olympi 15, 25. 116, 11. 84, 31. 35.

Κατοῦνα (=*κάστρο* Slav.) opp. Acarnaniae prope Asprum fl. et Ozerum lacum 143, 2. 573, 4.

Κατωμερίταις οἱ in insula Creta prope Sphacianos 269, 20. (?)

Κεράσια 1) opp. prope Salonen 2) vicus Macedoniae esse videtur prope Niaustam 30 a, 3.

Κεράσοβο 1) vicus prope Vonitsam apud Asprum fl. situs, 2) prope Ianinam, 3) Aetoliae in Eparchia Zygi, quo Bucovallas Velim p. vicit 3, 5. 4, 2.

Κιάφα s. *Κακικιάφα* vicus Tetrachorii Suliotarum 206, 11. 213, 9.

Κιθρέα vicus in Cypro insula 148, 1. (Ross p. 139 *Κυθρέα*.)

Κιλίτσα pagus Parnassi montis (leg. fortasse *Βελίτσα*) 43, 27.

Κίμωλος insula Cycladum 594, 10.

Κιόνα (*Κιόνας* Aldenhofen) m. eparchiae Salonae 32, 1. 33, 3. 35, 4.

Κιοῦγκι castellum vici Suliotici Ciaphae.

Κίσσαβος m. vett. *Ὄσσα* 131, 1 ctt.

Κλειτσὸ pagus Agraphorum 101, 26.

Κομπουλάκι pagus seu opp. Moldaviae ap. Secum monasterium 226, 13. 227, 20.

Κομποτιαναῖς αἱ mulieres vici Compotii in provincia Xiromero siti. etiam apud Artam vicus Compotium invenitur 367, 5.

Κόρακας m. Aetoliae vett. *Κόραξ*.

Κόρμοβο vid. *Χόρμοβο*.

Κορώνη opp. apud sinum Coronis sitam in Messenia (a. 1825 ab Ibraim pascha occupatum) 257, 19.

Κούλουρη ἡ Salamis insula 266, 15. 267, 21.

Κουμπούριανα τὰ pagus inter Artam et Petrilum 9, 8. 10, 6.

Κούντουρα opp. situm ad septentrionem versus Megarae 42, 8. 43, 2. 44, 10.

Κουσταρίτσα vicus situs ad fontes Pindi fl. 38, 6.

Κραβάρα τὰ regio (*περιοχὴ*) Aetoliae 38, 2.

Κράβαρι 70, 19.

Κρανιὰ vicus aut Aetoliae aut Epiri (prope Suliotas. — vett. *Κράνεια*.) 108, 1.

Κρήτη insula 245, 1. 392, 2.

Κρίσταινα vicus Cynuriae prope Andritsaenam 186, 2 (?).

Κρυαβρύσι (fons frigidus) 1) vicus apud Gomphos, 2) Acarnaniae 1, 5.

Κύπρος insula 594, 10.

Κωνσταντινούπολις urbs 281, 7.

Λ.

Λακιῶται οἱ incolae Laccae (*Λάκκα*) vici ad septentrionem versus Sphaciotarum in Creta insula siti 246, 12.

Λάλα opp. Peloponnesi ab Albanis conditum in Eparchia Gortunae (post bellum Turcorum contra Russos a. 1770 Albani, quos Turci in Peloponnesum miserant, ut Graecos devincerent, rebellione facta Lalam confugerunt, qua ex urbe erumpentes plures annos cum Turcis et Graecis pugnaverunt). *Λαλιῶται* s. *Λαλέοι οἱ* 228, 7.

Λαμπινίτσα vicus Eparchiae Paramythiae *Χρονογρ. τῆς Ἠπ.* II. p. 352.) 206, 6.

Λαμποβίτσα vicus Epiri (*ἐλεύθερον χωρίον τὸ ὁποῖον ἐκυρίευσε διὰ τῶν ὅπλων. Περραιβοῦ Ἱστορ. τοῦ Συλλίου*, I, 51.

Λάρισσα s. *Λάρσα* urbs Thessaliae 132, 10. 238, 7. *Λαρσινοὶ* 132, 10.

Λεβάντε 528d, 3.

Λεβύδι vicus Arcadiae prope Orchomenum. *Ἁγ. Ἠλίας εἰς Λεβύδι* m. 263, 5.

Λειβαδιά opp. Boeotiae 30, 1. 234, 2.

Λεπενοῦ vicus Acarnaniae situs ad Asprum fl., ubi vett. opp. *Στράτος* 13, 5.

Λιάκουρα m. Boeotiae et Phocidis, vett. Parnassus 15, 26. 317, 2, *Λιάκουρη* 31, 1.

Λιάπιδες οἱ Albani ad sinistram incolentes regionem Loi fluminis usque ad Aulonem opp. 214, 9. 222, 17.

Λοιδωρίκι (h. e. *Αἰτωλοδωρικὴ χώρα* ?) opp. eparchiae Doridis ad Cephissum fl. situm 38, 3. 41, 11. 70, 19.

Λουνὸς m. Cylleniae = *Ὤλενος* 228, 4.

Λοῦρος fl. et regio eparchiae Artae 53, 1. 131, 15. 218, 1.

Λουτράκι portus sinus Ambraciotici, vett. *Λιμναία πόλις*. *Λουτρακιῶται οἱ*.

Λουτρὸ opp Sphaciotarum in Creta insula situm 244, 2.

Λυγεριά pagus prope Olympum 112, 6. (*Λυγαριὰ Ἱστορ. Σουλίου* I. p. 31.)

M.

Μαγούλιανα τὰ regio uberrima Magulae vici inter Leondarium et Tripolitsam siti 262, 8.

Μαδάρα ἡ montes Cretae 269, 24 ctt.

Μακρυκάμπι regio s. mons Aetoliae esse videtur 68, 2. 165, 2.

Μαρκρυνόρος Acarnaniae mons, vett. *Θυάμις* 6, 3.

Μαλαντρῖνο pars Locridis occidentem versus sita et vicus 45, 6.

Μαλεβὸ montes Moreae (Olympus. Artemisium. Parnon) 11, 11.

Μάνη pars Laconiae 314, 5. (*Μάνα* 265, 1. regio Aetoliae seu Locridis esse videtur) *Μανιάται οἱ* 140 b, 2.

Μανιατουριὰ ἡ 239, 21.

Μαραθιὰ vicus prope Carpenisium 162, 2. 249, 14. invenitur et opp. Acarnaniae eiusdem nominis.

Μαρίνα Ἄι vicus Boeotiae prope Tithoream 45, 13.

Μαῦρα ἅγια insula Leucas 316, 13.

Μαχαλᾶς vicus Xiromeri ad meridiem versus sinus Artae situs prope Asprum fl. 573, 4.

Μελιδόνι opp. Cretae insulae ad orientem versus situm Rhethymni D. 1144, 1.

Μεσίρι s. *Μισίρι* Aegyptus 257, 27. 281, 5. *Μισιρλάδαις οἱ* 269, 8.

Μέτσοβο (= *Μεσόβουνον*) opp. in Pindo monte situm 6, 23. 12, 12. 110, 1. 126, 2.

Μηλιὰ vicus situs in Pindo monte ad meridiem versus prope Metsovum 59, 1. 90, 12.

Μισολόγγι opp. munitum Aetoliae (1823. 1825—6. defensum a 5000 Graecis ducibus Nicita, Caraiscaci, Botsari contra Ibraim pascham, Omer Vrionem, Reschid pascham) vett. *Ἔλαιος* 249. 250. 255—259.

Μοθώνη opp. Messeniae (a. 1825 ab Ibraim pascha deletum et a. 1828 a Francogallis occupatum) 257, 19.

Μονεμβασία (Napoli di Malvasia vett. *Λίμηρα Ἐπιδαυρὶς*) opp. Moreae (occupatum a Cyriaculi devicto ad Tripolitsam Ali beï, pascha Moreae 1821) 229, 1.

Μοσκοβιὰ Russia 46, 27. *Μόσκοβας ὁ* 227, 8. 186, 9.

Μουλαλῆκι τὸ (turc.) Triccalorum satrapia (*κληθεῖσα οὕτω διότι μετὰ τὴν κατάκτησιν τῆς Θεσσαλίας ἐγκαθιδρύθη ἐκεῖσε καὶ μεγᾶς μουλᾶς (νομοδιδάσκαλος) Χρον. Ἠπ.* II, 112).

Μπαρμπάριὰ 331, 7 ctt.

Μπαρδούνια (*Ζαμπαρδούνια*) opp. Laconiae ab Albanis conditum (*Μπαρδουνοχώρια*) 181, 1.

Μπεράτι opp. Albaniae ad Apsum fl. situm (a. 1810 ab Ali pascha occupatum). vocatur et *Βελλάγραδα* s. *Πουλχερεριούπολις* 8, 5. 53, 10. 217, 1. 272, 6.

Μπόμποβο vicus prope Paramythiam? (*Βαρμπόμπα? Χρον. Ἠπ.* II, 352.)

Μποΐκο vicus prope Catunam et Machalam 573, 5 (?).

Μπουγδανιὰ Hersegovina esse videtur, quae regio nomen accepit a Bogiana (*Μπογιάνα*) fl. 150, 1. 363, 1.

Μπουρμπουτσὸ pagus prope Grevena, quem adiacet mons in quo templum est St. Eliae 21, 24.

Μπούρνοβο pagus prope Smyrnam 467 b, 2.

Μπουχωρὶ pagus prope Galatam in Arcadia 626, 20 (?).

Μπουτουνίτσα opp. Livadiae 44, 30.

Μύκονο insula 288 a, 4.
Μυλεπόταμο fl. Cretae prope Rhethymnum D. 1144, 1. *Μυλοποταμῖται οἱ* 246, 9.
Μωριὰ ἡ s. *Μωριὰς ὁ* 200, 7. 187, 15. *Μωριάτες*, *Μωριανοὶ οἱ*. *Μωριανοπούλες αἱ* 476, 10.

N.

Ναβαρίνο vid. *Νιόκαστρο* 256, 11.
Ναρκοτίνα pagi Aetoliae esse videtur prope Cravarium s. Lidoricium 70, 22.
Νιάουστα opp. Macedoniae prope Veriam (a. 1804 oppugnatum ab Ali pascha) 30 a, 27. 84, 31. 455, 6.
Νιζερὰ τὰ (*Νεζερὸ* Pouqueville, *Νεζερὰ* Aldenhofen) vicus Cyllenae 187, 2.
Νεγάδες vicus Epiri prope Sagorium (Négatès Pouqueville) *Χρον. Ἠπ.* II, 332. *Νεγαδιώτισες* (V. L.) *αἱ* 125, 2.
Νευρόπολις vicus prope Salonen (cfr. *Εὐρύπολις* 570, 1.
Νικολας αγιος monasterium Cyllenae (a. 1770 deletum).
Νιόκαστρο τὸ (vett. *Πύλος*) opp. et castellum Messeniae (a Graecis a. 1821, ab Ibraim pascha a. 1825 occupatum a. d. XII. Cal. Nov. 1827 proelium navale clarissimum) 230, 1. 257, 19.
Νιόκαστρο vicus ad septentrionem versus situs Nepacti 177, 3.
Ντουλμᾶς syrtis prope Anatolicum (a Turcis occupatum a. 1826) 261, 5.
Ντοῦσκο pagus ad Asprum fl. situs? 492, 20.

Ξ.

Ξερόμερο s. *Ξηρόμερο* Acarnaniae eparchia, quam clephtae incolunt 28, 18. 131, 3 ctt.

O.

Ολυμπος m. (cfr. *Ἔλυμπος*) 51, 4 ctt.

Π.

Παλαμῆδι Naupliae castellum (a. 1822 occupatum) 240, 9.
Παλιοπύργο pagus in monte situs prope Vrachorium (ad septentrionem versus) 232, 1.
Παναγιᾶς τὸ πύργο videtur Mariae monasterii turris esse, quod situm est prope Alassonam 118, 1.
Παραμυθία opp. Epiri prope Sulium. *Παραμυθιῶται οἱ* 159, 2. 271, 4.
Πάργα opp. et castellum Epiri (a. 1819 occupatum et deletum ab Ali pascha) 46, 8 ctt. *Παργηνοί*, *Παργανιῶτες οἱ* 221, 1. 222 ctt.
Παρασουλιῶτες οἱ incolae vicorum fere quinquaginta, qui in ditione erant Suliotarum.
Παρνασσὸς ὁ m. 316, 2.
Πάτρα (*Νέα — Πάτ*[illegible] Pouqueville) opp. Thessaliae prope Sperchium fl. 63, 1.
Πάτραι αἱ urbs Peloponnesi.
Πατρατσίκι pars Thessaliae, quae sita est circa Oetam et Othryn montes usque ad Zitunium et Agrapha 6, 23. 64, 3. 124, 13.
Πειρέας portus Athenarum 206, 1.
Πέτα vicus prope Artam opp. 10, 23.
Πέτριλος vicus ad septentrionem versus Agraphorum situs 9, 3. 10, 5.
Πέτρος ἅγιος opp., eparchia et monasterium Moreae 11, 9. 18, 3.
Πλαγία opp. Acarnaniae prope Actium. *Πλαγιώτισσες αἱ* 69, 2.
Πλαταμῶνα opp. maritimum prope Olympum 116, 12.
Πλάτανο pagus Aetoliae ad septentrionem versus Vrachori 175, 1.
Πλατιάνα pagus prope Andritsaenam (?) 186, 1.
Πόλις = *Κωνσταντινόπολις* 46, 30 ctt.
Πόρος insula vett. *Καλαυρία* 46, 29.
Πουλιάνα ap. Pouqueville habes urbem Poliana (*Πολυανὴ Χρον. Ἠπ.* II, 132) prope Thessalonicen 24 a, 1.
Ποταμιὰ regio circa Salambriam fl. 116, 10.
Πράβι τὸ vicus Macedoniae prope Lichnam ad Carasum fl. situs 78, 2. 10. 13. 81, 18. 114, 3.
Πρέβεζα opp. bene munitum ad sinum Artae situm (a. 1799 occupatum ab Ali pascha) 42, 12. 46, 8. 201, 1. 208, 4. 223, 1.

P.

Ῥάικο vicus et pons Calamae fl. 271, 1.
Ῥάψανη oppidum parvulum sub radicibus Ossae montis ad Peneum fl. situm 117, 6. 220, 2.
Ῥενιάσσα (ital. arenosa) castellum ad mare situm prope Pargam.
Ῥεντίνα opp. parvulum septentrionem

versus Carpenisii situm 101, 9. 103, 13.
Ῥηγάνι mons prope Nepactum 177, 3.
Ῥιζίταις οἱ Rhizam vicum Cretae incolentes 269, 19 (?).
Ῥίθυμνο opp. Cretae 244, 3. *Ῥιθυμνιῶται οἱ* D. 1138, 1.
Ῥόιδο Rhodus insula.
Ῥούμελη 1) pars septentrionalis Graeciae, Macedonia et Thessalia. 2) terra continens Graeciae. 3) castellum promontorii Antirhii. — *Ῥουμελιῶται* Graeci vocantur terram continentem incolentes, velut Caraiscacis milites, e diverso Moreotarum.
Ῥουσσία 46, 27.
Ῥωμαῖοι οἱ Graeci recentiores.
Ῥωμιόπουλο 290, 9 ctt. *Ῥωμανία ἡ* sc. *πόλις* (198, 14. 282, 1.) = Constantinopolis.

Σ.

Σακαρέτσι vicus Acarnaniae ad Asprum fl. 13, 17. *Σακαρετσάνοι οἱ* pastores, quorum tria genera a Graecis discernuntur: *Σακαρετσάνοι, Πετσανιάνοι, Βλάχοι.*
Σαλαμπριὰς ὁ s. *Σαλαμπριὰ ἡ* fl. Thessaliae vett. *Πηνεύς* 387, 5. 388, 3. 389, 5.
Σαλονίκη urbs Thessalonica (a Turcis duce Murat II. occupata a. 1430) 76 a, 19. 81, 24. 194, 1.
Σαλώνη opp. vett. Amphissa.
Σάλωνο τὸ s. *Σάλωνα τὰ* eparchia Salonae 31, 1. 32, 3. 34, 20.
Σαμαρίνα vicus prope Grevena 21, 24.
Σάμος insula. *Σαμολαδάκι* oleum Samicum 280, 4.
Σαρανταῦλι τὸ antrum Corycium Parnassi montis, quia coloni quadraginta cellas inesse credunt 316, 2.
Σέκο monasterium Moldaviae prope Toneum 227, 19.
Σερβιλὶ fons Selvilii sub radicibus Strombuli montis in Creta situs 246, 5.
Σέραι opp. Macedoniae prope Lichnam 81, 14. 114, 3.
Σερβιὰ opp. Macedoniae ad septentrionem versus Olympi situm 30 a, 1.
Σητεία opp. Cretae ad orientem versus 565, 1.
Σκίαθος insula 608, 3.
Σκόπελος insula 81, 25.
Σκόντρα urbs Albaniae Scutarium 191, 8.
Σοῦλι a pastoribus ex Gardicio fugientibus a. 1640 in summis montibus Thesprotiae conduntur quatuor pagi (*τετραχώριον*) Cacosulium, Avaricus, Samoriva, Cacociapha; ex quibus anno fere 1700 coloniae deducuntur in septem pagos qui dicuntur *ἑπταχώριον* 204, 1 ctt.
Σουλιῶτες οἱ homines fere 5000 fuerunt, qui inde ab a. 1792 usque ad a. 1804 perpetuis bellis cum Ali pascha gestis per proditionem coacti sunt patriam relinquere 206, 16 ctt.
Σόφια urbs Bulgariae 180, 8. 181, 3.
Σοφιὰ ἅγια templum Constantinopolis clarissimum 194, 2 ctt.
Σπαρτιάταις οἱ 140 b, 1. *Σπαρτιάνοι* 239, 4.
Σφακιὰ ἡ regio Cretae insulae montosa.
Σφακιανοὶ οἱ clephtae Cretae insulae 244, 7. 269, 21.
Σύρα insula 288 a, 3.
Συστράνι (vett. *Σελληνεύς*?) fl. parvulum inter Sulium et Lorum.
Σώστης Ἅι portus prope Misolonghium, ubi naves longae appelluntur 49, 2. 50, 31.

T.

Ταλάντι opp. mons et sinus Livadiae 36, 29. 42, 10. 44, 29.
Τατάραινα pons Aspri fl. prope Selitsam 249, 6.
Τεπελένι opp. Epiri (in quo natus est Ali pascha) 201, 6. 203, 11. 209, 4.
Τῆνος insula 288 a, 2.
Τοῦρκος ὁ. Τουρκιὰ ἡ.
Τούρναβος opp. et regio quae attingit Saranta Porum fl. prope Ossam m. 220, 2.
Τριάδα ἅγια vicus inter Agrapha et Petrilum situs prope Asprum fl. 126, 1.
Τρίκαλα s. *Τρίκκαλα* opp. Thessaliae 22, 4. 83, 19. 187, 16.
Τρίκερα opp. apud sinum Pagasaeum situm 35, 22. 87, 14.
Τρίκορφα m. inter Tripolitsam et Mycenas situs 228, 19. eiusdem

nominis mons prope Thessalonicen esse videtur 76 a, 19.
Τριπόλιτσα opp. Moreae (a. 1821 occupatum a Graecis) 233, 2. 237, 2.
Τριφύλα vicus Agraphorum 100, 18.
Τσάμιδες οἱ incolae Thesprotiae et Cestrinae Mohamedani, velut *Παραμυθιῶται* 271, 4.
Τσαμουριὰ ἡ alb. *Tšamería* pars Epiri meridionalis ad occidentem sita.
Τσαπουρνιὰ pagus Euboeae insulae 30 a, 2.
Τσερίτσανα mons prope Sulium situm, cuius fastigium *παλιοκλῆσι* vocatur 204, 1.
Τσιὰ insula vett. *Κέα* 46, 29.
Τσουμέρκα regio (*περιοχὴ*) Epiri in qua altissimi sunt montes (vett. *Κιμμέρια*) 83, 3. 22.

Υ.

Ὑδραῖοι incolae Hydrae insulae 259, 9.

Φ.

Φαμίλα vicus ad septentrionem versus Naupacti 177, 4.
Φανάρι opp. Thessaliae sub radicibus Pindi montis situm 130, 9.
Φανερωμένη monasterium Salaminis insulae, Mariae Phaneromenae sacrum 267, 21.
Φαράκλα pagus Euboeae 608, 4.
Φέρσαλα opp. vett. *Φάρσαλος* 39, 5.
Φήβα opp. vett. *Θῆβαι* 41, 19. 42, 7. 43, 11. 23.
Φιλιάταις pagus et regio Epiri, quae Delvini eparchiae pars est 272, 10.
Φραγκιὰ Europa occidentalis 55, 2. 194, 7 ctt. *Φράγκος* 46, 31. 157, 7. *Φραγκορωμιοποῦλα* 450, 3.
Φραντσέζοι οἱ Francogalli 231, 1.

Χ.

Χανιὰ opp. Cretae 244, 18. *Χανιῶται οἱ* D. 1138, 2.
Χασσάνδρεια = *Κασσάνδρεια* 82, 2.
Χάσια montes (*Καμβούνια ὄρη*) Macedoniam et Thessaliam seiungentes a Grevena usque ad Olympum 83, 19. 131, 14.
Χάντακα vicus Macedoniae prope Pravium 78, 2.
Χιλιαδοῦς ἡ ? 114, 1.
Χόρμοβο opp. parvulum Epiri eparchiae Tepelenii (1790 ab Ali pascha deletum) 204, 10. 206, 6. 209, 4.
Χουμελίτσα vicus eparchiae Delvini in Epiro (1812 ab Ali pascha occupatus et deletus) 219, 3.
Χρουσανιῶται οἱ incolae Chrousopolis oppidi Cretae prope Rhetymnum 246, 11.
Χρυσὸ opp. = *Κρίσσα* 45, 3.
Χωβάδα ? 165, 3.

Ω.

Ὡραίας τὸ κάστρο castellum puellae situm quinque mille fere passus septentrionem versus Hagii Petri, 485. in Cythno insula castellum eiusdem nominis (*Ὡραίας τὸ κάστρο* s. *Παλαιόκαστρο*) memoratur a Ross (Insel-Reisen I, 112). denique turri Thasi insulae nomen illud esse Conzius testificatur.

90832

ADDENDA ET CORRIGENDA.

In Luitprandi Apodosis libro II, 34 (Pertz Monum. Germ. V, 295) parvulam habes cantiunculam popularem, quae anno 900 p. Chr. n. confecta est. Narrat enim Luitprandus Adelbertum quendam Eporegiae civitatis marchionem, cui Gisla Berengarii filia nupserit, tam dirae factum esse famae, ut de eo huiusmodi tam a maioribus quam a pueris cantio dicta sit:

Ἀδελβέρτος κόμις κούρτης, μακροσπάθης, γουνδόπιστις.

Κούρτη h. e. curia, curtis (vid. Du Cange s. v.). *Γουνδόπιστις* vertit Luitprandus minima fide. *γουνδὸς* = *κονδὸς* s. *κοντὸς* h. e. *μικρὸς* curtus.

Carm. 9, 9 leg. *τραγουδάκα*. 41, 6 et 81, 21 virgula pr. puncto ponenda. 55, 9 leg. *Γιατί*. 73, 5 et 125, 1 *ἤ* scr. pr. *ἤ*. 77, 11 interpungendum *τὴν κυρά μου.*" A versu duodecimo incipiunt verba equi. 91, 4 et 117, 5 scr. „*Σήκου* et „*Ξῆγα*. 100, 30 interpungendum *κορφοβούνια*; 164, 4 leg. *τραγουδᾶνε*. 191, 2 leg. *βραχνὰ*. 231, 4 leg. *νά*. 394, 18 corr. *Χαιρέτα*. 416, 21 et 24 corr. *μάστοροι*. 436 scr. *σικλάκι*. 438, 21 restituenda est lectio vulgaris *Ὁ ἀγαπὸς π.* 477, 12 *μαυρομάτα* rectius scr. quam *μαυρομμάτα*. 553, 1 punctum minus delendum. 581, 1 scr. *φορτωμένη*. D. 688, 1 leg. *σκόλη*.

DATE DUE

Demco, Inc. 38-293

GTU Library
2400 Ridge Road
Berkeley, CA 94709
For renewals call (510) 649-2500

All items are subject to recall.

GTU Library
3 2400 00671 2099